วัฒนธรรมสีเขียวเพื่อจริยธรรมผ่านสื่อภาพยนตร์สารคดี



ปริญญานิพนธ์

ของ

วรรณวรุณ ตั้งเจริญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรมวิจัย

ธันวาคม 2559

วัฒนธรรมสีเขียวเพื่อจริยธรรมผ่านสื่อภาพยนตร์สารคดี



ปริญญานิพนธ์

ของ

วรรณวรุณ ตั้งเจริญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรมวิจัย

ธันวาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วัฒนธรรมสีเขียวเพื่อจริยธรรมผ่านสื่อภาพยนตร์สารคดี



บทคัดย่อ

ของ

วรรณวรุณ ตั้งเจริญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรมวิจัย

ธันวาคม 2559

วรรณวรุณ ตั้งเจริญ. (2559). *วัฒนธรรมสีเขียวเพื่อจริยธรรมผ่านสื่อภาพยนตร์สารคดี*. ปริญญานิพนธ์ศศ.ด. (ศิลปวัฒนธรรมวิจัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย ศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ รองศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง

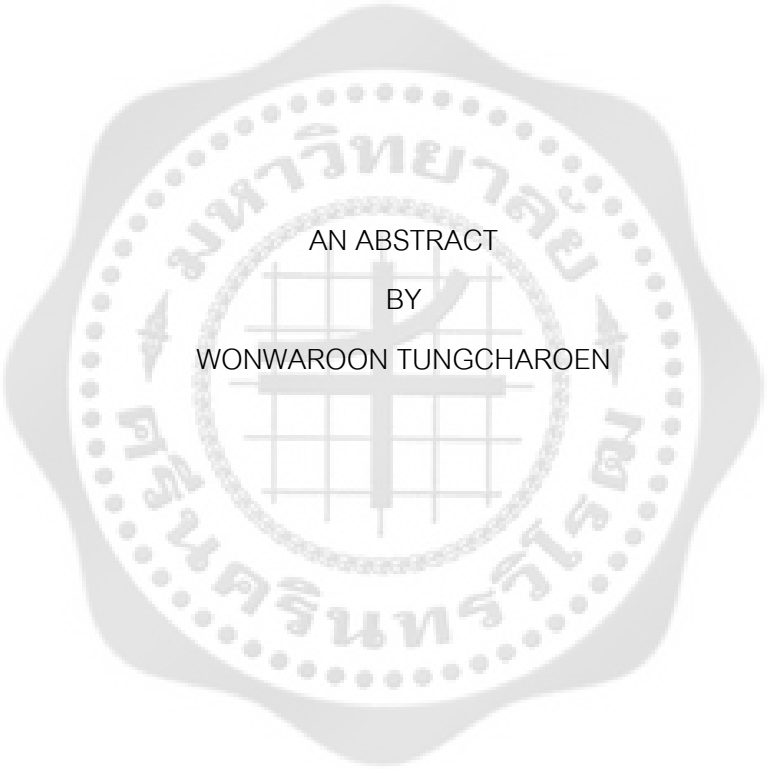
งานวิจัยมีความมุ่งหมายสองประการ คือ หาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดรวบยอดของภาพยนตร์สารคดีนานาชาติกับบริบททางวัฒนธรรมสีเขียว และเพื่อให้ได้ความคิดรวบยอดและสาระที่ใช้ส่งเสริมจริยธรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ ภาพยนตร์สารคดีจากหลายประเทศ จำนวน 24 เรื่อง ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศในระดับสากล โดยศึกษากรอบสาระความคิดของภาพยนตร์สารคดี ผ่านการวิเคราะห์ 5 ประเด็น ได้แก่ มนุษย์ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และจริยธรรม เพื่อนำไปสู่การปลูกฝังจริยธรรมภายใต้วิถีทางวัฒนธรรมสีเขียว

จากการศึกษาเนื้อหาสาระของภาพยนตร์สารคดี ทำให้เห็นประเด็นปัญหาและผลกระทบในมุมกว้างที่เกิดขึ้น รับรู้ถึงความสัมพันธ์ของธรรมชาติกับจริยธรรม ซึ่งมีจุดร่วมของความปกติธรรมดาของทุกชีวิตที่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน ทั้งส่วนรวมและส่วนย่อย ตามลักษณะของระบบนิเวศน์ ที่นำไปสู่การสร้างความสมดุล ทั้งทางกายภาพและความรู้สึกนึกคิด รูปธรรมและนามธรรม พฤติกรรมและจิตใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานในหลักจริยธรรม เพื่อความสงบสุขในการดำรงชีวิตร่วมกันอย่างยั่งยืน

ผลการวิเคราะห์ได้พบปัญหาความขัดแย้งเกิดขึ้นมากมายรอบโลก ที่มาจากการขาดความสมดุลทางธรรมชาติภายในตัวมนุษย์ สังคมโลกกำลังเกิดความเปลี่ยนแปลงและแบ่งแยกมากมาย มนุษย์ขาดอิสรภาพในการดำรงชีพที่หลากหลายอย่างมีความสุขร่วมกัน ศักยภาพที่สร้างสรรค์หลายด้านของมนุษย์ถูกบดบังและลดทอนลง สภาวะสงครามทางเศรษฐกิจในหลายที่ทั่วโลกทำให้ขาดเสถียรภาพในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ส่งผลให้เกิดความรู้สึกไม่มั่นคงและปลอดภัย จนนำไปสู่ปัญหาที่กระทบต่อมนุษย์ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ทุกปัญหาเกิดขึ้นจากความรู้สึกนึกคิดและการกระทำที่นำไปสู่การแบ่งแยกมนุษย์ออกจากกัน

ผลการวิจัย พบว่า วิถีทางในการแก้ปัญหา คือ การมุ่งแก้ปัญหาจากภายในมนุษย์เป็นลำดับแรก โดยมีธรรมชาติเป็นแรงขับเคลื่อนบันดาลใจ ให้เกิดการรับรู้ที่ดีงาม มีสติและสมาธิ สำนึกต่อคุณค่าและความสัมพันธ์ของทุกชีวิต วัฒนธรรมสีเขียวมีจุดร่วมกับหลักจริยธรรม ในเรื่องของจิตใจ ความรู้สึก ความจริง มนุษย์ ชีวิต ความงาม ความพอดี ความเกื้อกูล รับผิดชอบ ธรรมะ และความยั่งยืน วัฒนธรรมสีเขียวสามารถนำพามนุษย์สู่ความมีภราดรภาพในชุมชนและสังคม ลดปัญหาความขัดแย้ง โดยการสร้างความสมดุลให้กับการรับรู้ของมนุษย์ที่ส่งผลต่อจิตใจ ก่อเกิดสำนึกและการร่วมกระทำที่นำไปสู่ความปกติสุขร่วมกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์หรือมนุษย์กับธรรมชาติ

GREEN CULTURE FOR ETHICS THROUGH DOCUMENTARY FILMS



AN ABSTRACT

BY

WONWAROON TUNGCHAROEN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the

Doctor of Arts Degree in Arts and Culture Research

at Srinakharinwirot University

December 2016

Wonwaroon Tungcharoen. (1016). *Green Culture for Ethics Through Documentary Films*. Dissertation, D.A. (Arts and Culture Research). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Amnard Yensabai,. Prof. Dr.Wiroon Tungcharoen, Assoc. Prof. Dr.Sathit Thimwatbunthong.

This research had two objectives, the first of which was to identify a relationship between concept of international documentary films and context of Green Culture; and secondly, to derive conceptual substance from these films to promote ethics. The sample group studied twenty four documentary films from several countries receiving the first prize awards in the international competitions. The research was processed in the context and scope of the concept of documentary films and analyzed it into 5 criteria namely human, society, art and culture, environment, and ethics, so as to cultivate ethics in the Green Culture course.

According to the context of documentaries studied, it was found out the issues of these problems and their wide ranging effects, including the realization that the relationship between nature and ethics are complementary in both the individual and public contexts. The complimentary nature of living being in accordance with an ecological system, which leads to a balance between the physical and subjectivity, the concrete and the abstract, human behavior and the mind; which can be seen as the foundation of ethics for peaceful and sustainable mutual living.

The results of the analysis revealed that the conflicts continually occurring around the world were the result of an imbalance between nature and human beings. World society is changing so much that human beings have been deprived of freedom in terms of earning their living in a state of mutual happiness. The potential of creativity among human beings has deteriorated. A situation of economic wars occurring around the world has destabilized human's living and caused uncertainty and a lack of security that leads to problems for people, society, culture, nature, and the environment. All problems are the result of the subjectivity and action that leads to humans discriminating among themselves.

The results of the research identified the solution to these problems by first solving the problems that are inside human beings. Nature should be seen as an inspiration that will enhance ethical acknowledgement with mindfulness and concentration, including making humans realize the value and relationships among all living beings. Green Culture shares the same aim with ethical behavior about the mind, emotions, truthfulness, humanity, life, beauty, sufficiency, supporting, responsibility, morals and sustainability. Green Culture can lead humanity to a solidarity of community and society including a decrease in conflict by creating balance of human acknowledgement that can effect the human mind and at the same time initiating consciousness, a mutual action that enhances peace and happiness between humans and human or humans and nature.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

วัฒนธรรมสีเขียวเพื่อจริยธรรมผ่านสื่อภาพยนตร์สารคดี

ของ

วรรณวรุณ ตั้งเจริญ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรมวิจัย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

…….……..……..…….. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ……

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

……..……ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย

……ที่ปรึกษาร่วม
ศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ

……ที่ปรึกษาร่วม
รองศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

…….…….…… ประธาน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผดุง พรมมูล

…….…..……กรรมการ
รองศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย

……..……..……กรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ

……..……..……กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง

……..……..……กรรมการ
รองศาสตราจารย์พฤทธิ์ ศุภเศรษฐศิริ

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยนี้สำเร็จลงได้ เนื่องจากได้รับความกรุณาและความหวังดีจากอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย ศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ และรองศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง ที่เอาใจใส่ สละเวลาให้คำแนะนำ ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผดุง พรมมูล ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่อ่านงานวิจัยของข้าพเจ้า และได้ให้คำแนะนำ ทั้งยังรับรู้ถึงเจตนารมณ์ของผู้วิจัยได้อย่างดี รองศาสตราจารย์พฤทธิ์ ศุภเศรษฐศิริ ครูผู้หวังดีซึ่งให้คำแนะนำตั้งแต่ช่วงเริ่มทำต้น และให้โอกาสในการเรียนปริญญาเอกกับลูกศิษย์คนนี้

การจัดโครงสร้างรูปเล่มและจัดเตรียมต้นฉบับ ได้รับความช่วยเหลือจาก อาจารย์อัครเดช อุดมชัชวาล ขอบคุณ ปณิตา บุษยะโสภณ ภรรยาที่อยู่เคียงข้างและช่วยพิมพ์งานบางส่วนให้จนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี น้องชาย วร์วรรณ ตั้งเจริญ ผู้ร่วมพยายามผลักดันสิ่งดีงามให้เกิดขึ้นบนโลกใบนี้ มิตรสหายเดอะไนน์ทุกคนที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเรียนรายวิชาของหลักสูตรศิลปวัฒนธรรมวิจัยด้วยกัน ธนเดช ต่อศรี สหายผู้เปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้ถึงทฤษฎีทางสังคมวิทยาที่หลากหลาย ขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ ที่เปิดมุมมองว่า มนุษย์เป็นองค์ประกอบสำคัญของวัฒนธรรม ขอบคุณ ศาสตราจารย์พิเศษอารี สุทธิพันธุ์ ครูที่ทำให้เข้าใจถึงความเป็นครูและมุมมองปรัชญาศิลปะ และอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมชี้แนะให้ในช่วงเวลาสี่ภาคการศึกษาของการเรียนรายวิชา หลักสูตรศิลปวัฒนธรรมวิจัย

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่เอื้ออาทรและมีส่วนทำให้งานวิจัยสำเร็จ โดยมิได้เอ่ยนามมา ณ ที่นี้ ทั้งที่มีโอกาสพบ กล่าวขอบคุณไปแล้ว และยังไม่ได้มีโอกาสกล่าวขอบคุณ ขอบคุณผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีที่ข้าพเจ้าได้นำมาศึกษา พวกท่านได้สร้างสรรค์สิ่งดีงาม แต่งแต้มสีเขียว จรรโลงสังคมโลก และเปิดมุมมองให้แก่ผู้วิจัย

ขอบพระคุณบิดาและมารดา ที่เป็นทั้งผู้ปกครองและครูมาโดยตลอดช่วงชีวิตของข้าพเจ้า คุณครูวิรุณ ตั้งเจริญซึ่งอ่านงานเขียนและให้คำปรึกษาอันทรงคุณค่า บุคคลที่ทำให้รู้จัก คำว่าวัฒนธรรมสีเขียว รองศาสตราจารย์วรรณรัตน์ ตั้งเจริญ คุณแม่ซึ่งให้กำลังใจ เตือนสติ และช่วยเหลือเอาใจใส่มาโดยตลอด จนรอดถึงฝั่ง

ขอบคุณ คณะศิลปกรรมศาสตร์ วิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่ดีงาม ทรงคุณค่ายิ่งแก่ตัวข้าพเจ้า

วรรณวรุณ ตั้งเจริญ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	**บทนำ**	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	8
	ความสำคัญของการวิจัย	8
	คำถามของการวิจัย	8
	ขอบเขตของโครงการวิจัย	8
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	8
	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	9
	นิยามศัพท์เฉพาะ	10
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	11
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	11
2	**เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**	12
	การเปลี่ยนแปลงของสังคมสมัยใหม่สู่สังคมหลังสมัยใหม่	13
	ลักษณะของครัวเรือน ค่านิยม และพฤติกรรม	18
	เสรีภาพ การดำรงชีพ และบริโภคนิยม	22
	มลภาวะ	28
	วัฒนธรรมสีเขียว	31
	ความหมายของวัฒนธรรมสีเขียว	35
	หลักการและทฤษฎีแห่งความยั่งยืน	38
	นิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อม	46
	ปรัชญา	48
	ปรัชญากรีก	48
	ปรัชญาปรากฏการณ์นิยม	58
	ทฤษฎีทางมานุษยวิทยาและสังคมวิทยา	59
	แนวคิดทางจิตวิทยา มนุษย์กับสังคม	59
	ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)		
	อัตถิภาวะนิยม (Existentialism)	64
	วาทกรรมและการตีแผ่อำนาจสังคมทุนนิยม	65
	ศิลปะและทฤษฎีทางทัศนศิลป์	65
	ศิลปะลัทธิโรแมนติค	65
	สุนทรียศาสตร์และปรัชญาศิลปะ	66
	แก่นศาสนาพุทธและวิถีตะวันออกกับธรรมชาติ	68
	วิถีเต๋า	69
	พุทธศาสนา	71
	วิถีเซน	74
	จริยธรรม	75
	แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรมและจรรยาบรรณ	75
	มนุษย์นิยมกับจริยธรรมสากล	78
	สิทธิเสรีภาพกับวัฒนธรรมสีเขียว	79
	ฟิโลเซีย	88
	ศิลปะและจริยธรรม	89
	ภาพยนตร์สารคดี	92
	ความหมายของภาพยนตร์สารคดี	94
	ประเภทของงานภาพยนตร์สารคดี	95
	ภาพยนตร์และการสื่อสาร	99
	วิธีเข้าถึงการหาความหมายในลักษณะของแนวคิดปรากฏการณ์นิยม	104
	อิทธิพลของภาพยนตร์กับการการปลูกฝังค่านิยม	105
	ปัจจัยที่นำไปสู่การสร้างสรรค์	106
3	**วิธีดำเนินการวิจัย**	110
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	110
	การกำหนดกลุ่มประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	110

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

3 (ต่อ)

การเลือกสุ่มตัวอย่าง 112
รายชื่อภาพยนตร์สารคดีที่ใช้ในการศึกษา 117
การวิเคราะห์ข้อมูล 120

4 **วิเคราะห์ข้อมูล** 121
วิเคราะห์ข้อมูล 121
ส่วนที่ 1 การรวบรวมและจัดแบ่งข้อมูลตามประเด็นทั้ง 5 121
เรื่องที่ 1 อาริรัง (Arirang) 121
เรื่องที่ 2 กล้วยหรือความบ้า (Bananas!) 130
เรื่องที่ 3 บิ๊ก บอย กอน บานาน่า (Big Boys Gone Bananas!) 143
เรื่องที่ 4 ซ่อมบำรุงครั้งใหญ่ (The Big Fix) 149
เรื่องที่ 5 โคลอมเบียนอส (Colombianos) 159
เรื่องที่ 6 ครอบครัว (Familia) 167
เรื่องที่ 7 ชีวิตที่ดี (The Good Life) 177
เรื่องที่ 8 ภูเขาลูกสุดท้าย (The Last Mountain) 184
เรื่องที่ 9 เลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน (Leviathan) 224
เรื่องที่ 10 ชีวิตเพื่อการขาย (Life for Sale) 229
เรื่องที่ 11 มนุษย์บนเส้นลวด (Man on Wire) 244
เรื่องที่ 12 ยุคของพวกเรา (Our Generation) 250
เรื่องที่ 14 ค้นหาซูก้าร์ แมน (The Searching for Sugar Man) 265
เรื่องที่ 15 กฎหมายในส่วนประกอบเหล่านี้ (The Law in these Parts) 281
เรื่องที่ 16 แผนลับหลอดไฟ (The Light Bulb Conspiracy) 305
เรื่องที่ 17 สถานที่ที่เล็กที่สุด (The Tiniest Place) 323
เรื่องที่ 18 ปากของหมาป่า หรือเรียกอีกอย่างว่า ขอให้โชคดี (La bocca del lupo หรือ The Mouth of the Wolf) 329
เรื่องที่ 19 ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ (There once was an Island) 340

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

4 (ต่อ)

เรื่องที่ 20 เวสแลนด์ (Waste Land) 348
เรื่องที่ 21 วอร์เทอร์ ชิวด์เดรน (Water Children) 359
เรื่องที่ 22 ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี (Whores' Glory) 383
เรื่องที่ 23 งานอย่างหนักเล่นอย่างหนัก หรือหนักงานหนักเล่น (Work Hard Play Hard) 393
เรื่องที่ 24 คีโม Chemia (Chemo) 439
ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล 449
ประเด็นที่ 1 มนุษย์ 452
ประเด็นที่ 2 สังคม 474
ประเด็นที่ 3 ศิลปวัฒนธรรม 501
ประเด็นที่ 4 สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ 508
ประเด็นที่ 5 จริยธรรม 517

5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 537
สรุปผลการวิจัย 537
อภิปลายผล 551

บรรณานุกรม 565

ภาคผนวก 585
ภาคผนวก ก 586

ประวัติย่อผู้วิจัย 654

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ **หน้า**

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 11

2 วัฒนธรรมสีเขียว 36

3 การเปรียบเทียบระหว่างเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและไม่ยั่งยืน 44

4 ลักษณะการผสมผสานของภาพยนตร์สารคดี 97

5 ความสัมพันธ์ภาพยนตร์ที่นำเสนอจากเรื่องจริง 98

6 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง 112

7 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 1 อาริรัง 122

8 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 2 กล้วย 131

9 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 3 บิ๊ก บอย กอน บานาน่าส์ 144

10 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 4 ซ่อมบำรุงครั้งใหญ่ 151

11 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 5 โคลอมเบียนอส 161

12 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 6 ครอบครัว 169

13 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 7 ชีวิตที่ดี 180

14 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 8 ภูเขาลูกสุดท้าย 187

15 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 9 เลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน 227

16 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 10 ชีวิตเพื่อการขาย 232

17 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่อ7ที่ 11 มนุษย์บนเส้นลวด 248

18 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 12 ยุคของพวกเรา 254

19 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 13 โครงการนิม 264

20 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 14 ค้นหาซูก้าร์ แมน 270

21 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 15 กฎหมายในส่วนประกอบเหล่านี้ 287

22 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 16 แผนลับหลอดไฟ 311

23 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 17 สถานที่ที่เล็กที่สุด 329

24 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 18 ปากของหมาป่า หรือ ขอให้โชคดี 336

25 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 19 ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ 347

26 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 20 เวสแลนด์ 356

27 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 21 วอร์เทอร์ ชิวด์เดรน 366

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ **หน้า**

28 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 22 ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี 384

29 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 23 หนักงานหนักเล่น 394

30 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 24 คีโม 440

31 ตารางความถี่ของเนื้อหาสาระ ในภาพยนตร์สารคดีแต่ละเรื่อง 451

32 ตารางแสดงที่มาของการสรุปวิถีคิดและปฏิบัติตามหลักวัฒนธรรมสีเขียว 539

33ก ข้อมูลภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ปากของหมาป่า หรือขอให้โชคดี จากเว็บไซต์ 587

33ข ข้อมูลภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ปากของหมาป่า หรือขอให้โชคดี จากเว็บไซต์ 588

33ค ข้อมูลภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ปากของหมาป่า หรือขอให้โชคดี จากเว็บไซต์ 589

34 คำแถลงจากภาพยนตร์สารคดีเรื่อง กล้วย หรือความบ้า จากเว็บไซต์ 590

35ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง บิ๊กบอยกอนบานาน่า จากเว็บไซต์ .. 591

35ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง บิ๊กบอยกอนบานาน่า จากเว็บไซต์ ... 592

36 ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง บิ๊กบอยกอนบานาน่า จากเว็บไซต์ 593

37 ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ชีวิตที่ดี จากเว็บไซต์ 594

38ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง หนักงานหนักเล่น จากเว็บไซต์ 595

38ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง หนักงานหนักเล่น จากเว็บไซต์ 596

38ค ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง หนักงานหนักเล่น จากเว็บไซต์ 597

39 ข้อมูลภาพยนตร์สารคดีเรื่อง แผนลับหลอดไฟ จากสื่อประชาสัมพันธ์ บนเว็บไซต์ 598

40 คำแถลงจากผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง สถานที่ที่เล็กที่สุด จากเว็บไซต์ 599

41 ข้อมูลภาพยนตร์สารคดีเรื่อง วอร์เทอร์ ชิวด์เดรน จากเว็บไซต์ 600

42 ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ครอบครัว จากเว็บไซต์ 601

43ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง เลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน จาก เว็บไซต์ 602

43ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง เลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน จาก เว็บไซต์ 603

43ค ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง เลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน จาก เว็บไซต์ 604

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ **หน้า**

43ง ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง เลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน จากเว็บไซต์ 605

43จ ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง เลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน จากเว็บไซต์ 606

43ฉ ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง เลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน จากเว็บไซต์ 607

44 คำแถลงจากผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง กฎหมายในส่วนประกอบเหล่านี้ จากเว็บไซต์ 608

45ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์ 609

45ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์ 610

46ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง เลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน จากเว็บไซต์ 611

46ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง เลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน จากเว็บไซต์ 612

47ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ชีวิตเพื่อการขาย จากเว็บไซต์ 613

47ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ชีวิตเพื่อการขาย จากเว็บไซต์ 614

48ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง สถานที่ที่เล็กที่สุด จากเว็บไซต์ 615

48ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง สถานที่ที่เล็กที่สุด จากเว็บไซต์ 616

48ค ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง สถานที่ที่เล็กที่สุด จากเว็บไซต์ 617

49 ข้อมูลภาพยนตร์สารคดีเรื่อง กฎหมายในส่วนประกอบเหล่านี้ จากเว็บไซต์ 618

50ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ซ่อมบำรุงครั้งใหญ่ จากเว็บไซต์ 619

50ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ซ่อมบำรุงครั้งใหญ่ จากเว็บไซต์ 620

50ค ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ซ่อมบำรุงครั้งใหญ่ จากเว็บไซต์ 621

50ง ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ซ่อมบำรุงครั้งใหญ่ จากเว็บไซต์ 622

51ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์ 623

51ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์ 624

51ค ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์ 625

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ **หน้า**

51ง ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์ 626
51จ ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์ 627
51ฉ ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์ 628
51ช ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์ 629
51ซ ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์ 630
51ญ ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์ 631
51ฌ ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์ 632
51ฎ ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์ 633
52 ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ปากของหมาป่า หรือขอให้โชคดี จาก เว็บไซต์ 633
53ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ จาก เว็บไซต์ 634
53ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ จาก เว็บไซต์ 635
53ค ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ จาก เว็บไซต์ 636
54ก คำแถลงจากผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี จากเว็บไซต์ ... 637
54ข คำแถลงจากผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี จากเว็บไซต์ ... 638
54ค คำแถลงจากผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี จากเว็บไซต์ ... 639
54ง คำแถลงจากผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี จากเว็บไซต์ ... 640
54จ คำแถลงจากผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี จากเว็บไซต์ ... 641
54ฉ คำแถลงจากผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี จากเว็บไซต์ ... 642
54ช คำแถลงจากผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี จากเว็บไซต์ ... 643
54ซ คำแถลงจากผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี จากเว็บไซต์ ... 644
55ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ชีวิตเพื่อการขาย จากเว็บไซต์ 645
55ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ชีวิตเพื่อการขาย จากเว็บไซต์ 646
55ค ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ชีวิตเพื่อการขาย จากเว็บไซต์ 647

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ **หน้า**

55ง ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ชีวิตเพื่อการขาย จากเว็บไซต์ 648

55จ ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ชีวิตเพื่อการขาย จากเว็บไซต์ 649

56ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ จาก เว็บไซต์ 650

56ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ จาก เว็บไซต์ 651

56ค ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ จาก เว็บไซต์ 652

56ง ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ จาก เว็บไซต์ 653

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบัน หลังจากที่มนุษย์ต้องเผชิญกับปัญหาภัยธรรมชาติ ความไม่แน่นอนผันผวนทางเศรษฐกิจ และผลกระทบมากมายที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้มนุษย์เริ่มเปลี่ยนแปลงแนวคิดและวิถีปฏิบัติ จากการค้นหาคำตอบอันได้มาจากบทสรุปทางวิทยาศาสตร์โดยลำพังในอดีต เพียงเพื่อมุ่งเอาชนะกฎธรรมชาติและนำไปสู่การแสวงหาผลประโยชน์อันเกินขอบเขตของความพอดีพอควร และพองาม การคิดและกระทำในหลายๆ ลักษณะของการกอบโกย ได้นำไปสู่ปัญหามากมายต่อส่วนรวมและผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม สิ่งที่เกิดขึ้นเหล่านี้ ล้วนทำให้มนุษย์เริ่มที่จะตระหนักรู้ถึงจุดพอเหมาะพอดี และขอบเขตอันควรที่พึงจะคิดและกระทำได้ การพยายามเอาชนะธรรมชาติของมนุษย์เริ่มส่งผลกระทบให้เห็นในระยะยาวมากขึ้น เมื่อโลกซึ่งเปรียบได้กับบ้านหลังแรกที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ทุกคน ทุกชนชาติ และทุกอารยธรรม โลกสภาพกำลังพยายามสื่อสารและเตือนภัยถึงผลที่เกิดขึ้น และกำลังจะเกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ไม่ว่าจะเป็นการช่วงชิงอำนาจ ความเอารัดเอาเปรียบ เห็นแก่ตัวเห็นแก่ได้มักง่าย หรือเสรีภาพที่ไม่คำนึงถึงสิทธิและประโยชน์ส่วนรวม สิ่งเหล่านี้ล้วนนำไปสู่หายนะ ซึ่งเกิดจากการแบ่งแยกทางอำนาจและเศรษฐกิจของชนชาติทั้งสิ้น การแบ่งแยกเหล่านี้นำไปสู่ความไม่มีภราดรภาพ ไม่มีความมั่นคงและความไม่เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของสิ่งมีชีวิต เพียงเพื่อผลประโยชน์ของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในระบบทุนบริโภคนิยมและวัตถุนิยม วัฒนธรรมสีเขียวเริ่มมีบทบาทและเห็นได้ชัดเจนมากขึ้นในสังคมทั่วโลก และมันได้นำเสนอถึงความเสมอภาคของสิ่งมีชีวิตทุกตัวตนที่ต้องร่วมรับผิดชอบ โดยลดความขัดแย้งของแนวความคิดระหว่างศาสนา และความเจริญทางวัตถุที่นำทุกคนไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกันเพื่อคำว่า ผลกำไร เป็นตัวตั้ง กระบวนการวิทยาศาสตร์เพียงลำพังก็ไม่ใช่บทสรุปที่สมบูรณ์หากขาดการพัฒนาทางด้านจิตใจ ศิลปะและความดีงามจึงเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ในการขัดเกลาจิตใจให้เกิดความงดงาม การตระหนักถึงคำว่า “เรา” หรือ โลกใบนี้ มากกว่าตัวตน จะทำให้เกิดความไม่แบ่งแยกด้วยจิตใจที่คับแคบ ดังเช่นที่องค์ทะไลลามะที่ 14 แห่งทิเบต ได้กล่าวไว้ว่า “หากเราเอาใจใส่ต่อสิทธิผู้อื่น ประโยชน์ของผู้อื่นให้มากขึ้นที่สุดแล้วทุกคนก็จะได้รับผลประโยชน์” (ราจีฟ เมโรทรา. 2548: 21)

ภายหลังการปฏิวัติอุตสาหกรรมที่มาพร้อมกับการแสวงหาอาณานิคมของจักรวรรดิ ส่งผลสืบเนื่องอย่างมหาศาลต่อหลายๆ ประเทศ ทั้งทางที่พัฒนาขึ้นบางกลุ่ม และด้อยลงในส่วนใหญ่ไปพร้อมๆ กัน ภายหลังช่วงสงครามเย็นระหว่างมหาอำนาจใหญ่ 2 ขั้ว อเมริกา ฝรั่งเศส และอังกฤษ กับสหภาพโซเวียต ได้เกิดการแสวงหาอำนาจรูปแบบใหม่ด้วยวัตถุและเงิน ระบบธุรกิจมุ่งเน้นเติบโตด้วยการแสวงหาผลกำไรอย่างเร่งรีบฉาบฉวย โดยไม่รอบคอบอย่างมีจิตสำนึกสาธารณะ ดังเช่น ธุรกิจวงการโฆษณาที่เรียกว่า

เครือข่ายบิ๊กโฟ ได้ขยายบริษัทลูกข่ายในเครือจำนวนมากรอบโลก รวมทั้งในประเทศไทยด้วย กลุ่มบิ๊กโฟเป็นฐานสำคัญต่อการดึงดูดลูกค้า เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าและระบบอุตสาหกรรมทั้งเล็กและใหญ่อย่างมาก หลักทฤษฎีทางการตลาดในระบบธุรกิจมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ เพื่อนำเสนอสินค้า บริการ และรณรงค์ส่งเสริม เพื่อต้องการให้สร้างกระแสความนิยมให้กับกลุ่มผู้บริโภคด้วยจุดประสงค์เดียวกัน คือ ลงคะแนนเสียงด้วยการสร้างประชานิยมหรือที่เรียกว่า การสร้างเรทติ้ง (โซเชียล เน็ตเวิร์ค และการหาเสียงทางการเมือง) หรือเพื่อมุ่งเน้นยั่วยุให้ผู้คนตัดสินใจบริโภคหรือใช้บริการด้วยการควักกระเป๋าสตางค์จ่ายเงินเพียงแค่นั้น (Wikipedia. 2014a: Online) ในอดีต ธุรกิจเป็นลักษณะครอบงำด้วยการแผ่กระจายอำนาจของการลงทุนด้วยเงินเป็นสำคัญ ส่วนใหญ่เป็นในลักษณะทำทุกอย่างให้ใหญ่ไว้ก่อน ด้วยหลักของการแสวงหาผลกำไรจากความรวดเร็วและความสะดวกสบายด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยหรือล้ำสมัย

ในปัจจุบัน แนวโน้มของการทำให้เล็กลง ไม่ฟุ่มเฟือย ได้เกิดขึ้นพร้อมๆ กับทุนวัฒนธรรม วัฒนธรรมที่ถูกหลงลืมหรือไม่เคยเป็นที่รู้จักในวงกว้าง ถูกนำมาใช้เป็นทุนในการสร้างและผลิตทั้งสื่อและสินค้า ดังเห็นได้จากระเบียบหรือกรอบความคิดในการพิจารณาตัดสินโฆษณาคุณภาพจากทั่วโลก เช่น คาร์นส์ ไลอ้อน (Carnes Lion) หรือการออกข้อกำหนดใช้จากองค์การสหประชาชาติก็ตาม องค์การระดับโลก เช่น นาซา ได้ตระหนักในข้อนี้และได้จัดสร้างภารกิจใหญ่โดยได้เตรียมที่จะอพยพสิ่งมีชีวิตบนโลกไปอยู่อาศัยบนดวงจันทร์ในช่วงปี ค.ศ. 2025 – 2033 (Time. 2014: Online) โดยภารกิจที่มีชื่อว่า มาเวน (MAVEN) ด้วยความเชื่อจากข้อมูลและหลักฐานที่ค้นพบว่าเคยมีสิ่งมีชีวิต แม่น้ำ และท้องทะเลบนดาวอังคาร ถึงแม้ว่าปัจจุบันพื้นผิวดาวอังคารจะดูเหมือนแห้งแล้งไร้ซึ่งน้ำและสิ่งมีชีวิต แต่ก็เป็นไปได้ที่ภายใต้พื้นผิวของดาวอังคาร จะมีแหล่งน้ำและทรัพยากรอื่นหลงเหลืออยู่ นักวิทยาศาสตร์จากนาซาเชื่อว่า ในสมัยก่อนเมื่อสี่พันล้านปีก่อนดวงจันทร์มีชั้นบรรยากาศที่หนา คาร์บอนไดอ็อกไซด์ ในชั้นบรรยากาศของดวงจันทร์ตอนนั้นคือ แก๊สกรีนเฮาส์ (Green House Gas) ที่เหมือนบนโลกของเราตอนนี้ ซึ่งจำให้อุณหภูมิอุ่นขึ้นและมีแรงกดอากาศที่มากขึ้นเพื่อจะทำให้ของเหลว เช่น น้ำ แข็งตัวหรือถึงจุดเดือดระเหยไปได้ แต่บางสิ่งบางอย่างทำให้สิ่งที่ปกคลุมชั้นบรรยากาศเหล่านั้นเปลี่ยนแปลงและสูญหายไป (NASA Science : Science News. 2013: Online)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ชั้นบรรยากาศบนโลกย่อมมีความสำคัญอย่างยิ่งของการดำรงรักษาสิ่งมีชีวิต รวมถึงวัฒนธรรมอันดีงามอันเกิดจากมนุษย์บนโลกใบนี้ ถึงแม้ว่าการแก้ปัญหาของนาซาจะมีความน่าสนใจตื่นตาตื่นใจด้วยระบบเทคโนโลยีอันล้ำสมัยและใช้ทุนอันมหาศาล แต่ก็เป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าไม่ใช่การแก้ปัญหาที่ยั่งยืน เพราะหากมนุษย์ได้เคลื่อนย้ายไปสู่ดาวอังคารได้จริง จะมั่นใจได้อย่างไรว่าปัญหาที่มากมายเหล่านี้ที่เกิดบนโลกมนุษย์อันเปรียบเสมือนบ้านหลังแรกของครอบครัวอันอุดมสมบูรณ์จะไม่เกิดขึ้นอีกบนดาวอังคารอีกครั้ง

ความก้าวล้ำทางเทคโนโลยี มีข้อดีในเรื่องของความปลอดภัยและความสะดวกสบาย แต่ก็ไม่ใช่คำตอบเสมอไป ระบบอุตสาหกรรมทำลายสภาพแวดล้อมและมนุษย์ในวงกว้าง จนในปัจจุบันนอกจาก

ผู้คนให้ความสนใจกับปัญหาสภาวะแวดล้อมภายนอก และเริ่มมองหาหนทางแก้ไขปัญหาจากหลายๆ สาเหตุ การแก้ปัญหาหนึ่งที่ใกล้ตัวมนุษย์มากขึ้น คือ เรื่องการกินอยู่ ผู้คนจำนวนไม่น้อยเริ่มสนใจสุขภาพและร่างกายเป็นจำนวนมาก การใส่ใจในการกินอยู่ที่ถูกสุขลักษณะจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญ ดังตัวอย่างเช่น การกินพืชผักสวนครัวที่ปลูกขึ้นเองโดยไม่ผ่านสารเคมีตกค้าง เพื่อสุขภาพและการประหยัดค่าใช้จ่าย น้ำมันหมู และน้ำมันมะพร้าว ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของชาวไทยมาแต่โบราณก็ถูกนำกลับมาพิจารณาถึงคุณค่า และความสำคัญอีกครั้ง เพราะในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมา น้ำมันพืชผ่านกรรมวิธีจากอุตสาหกรรมด้วยระบบเทคโนโลยีอันทันสมัย เป็นที่นิยมด้วยความเชื่อและค่านิยมต่อระบบวิทยาศาสตร์อันทันสมัย แต่ผลกระทบและอันตรายจากน้ำมันพืชผ่านกรรมวิธีเหล่านั้น ต่อสุขภาพของมนุษย์ก็มีอยู่สูงมากเช่นกัน จากเหตุการณ์ที่บริษัทอาหารใหญ่อย่าง เคเอฟซี ดังกิ้น โดนัท และแมคโดนัลด์ ได้ยกเลิกการใช้น้ำมันที่ผ่านกรรมวิธี (Trans Fat Free Oil or Hydrogenated Oil) ในการประกอบกิจการด้านอาหารในปี ค.ศ. 2006 และ ค.ศ. 2007 ตามลำดับ ที่พบได้จากแหล่งข่าว เอบีซี นิวส์ (ABC News. 2006: Online) เอ็นบีซี นิวส์ (NBC News. 2007: Online) หรือในเว็บไซต์สุขภาพอย่าง ดีซีส พลูฟ (Dr.Fuhrman Disease Proof. 2007: Online) อันเนื่องมาจากสาเหตุของคอเลสเตอรอลชั้นเลวที่เกิดขึ้นในร่างกาย และทำให้เกิดโรคหัวใจ นอกจากนี้ ยังมีข้อมูลสนับสนุนจากบทสนทนาของ อาโนล ชวาสเน็กเกอร์ ผู้ว่าการรัฐแคลิฟอร์เนีย ในสหรัฐอเมริกาและทีมงาน ที่ร่วมแนวคิดสีเขียวในแคลิฟอร์เนีย พวกเขาได้ระบุถึงการใช้พลังงานทดแทนจากแสงอาทิตย์และการใช้ภาชนะไบโอ ดิเกรดเดเบิ้ลในทุกๆ ภาชนะในภัตตาคารชั้นนำ อย่างภัตตาคารเลวี่ (Levy Restaurant) รวมถึงการขจัดการใช้น้ำมันพืชผ่านกรรมวิธีไฮโดรจีไนซ์ และความพร้อมที่จะเข้าสู่ความเป็นมลรัฐสีเขียวให้กับหลายๆ เมือง เช่น แคลิฟอร์เนีย และ ลอสแองเจลีส เป็นต้น ด้วยการเปลี่ยนไปใช้พลังงานแสงอาทิตย์เพื่อลดปริมาณกรีน เฮาส์ แก๊ส ผู้ว่าการรัฐแคลิฟอร์เนีย ยังได้กล่าวถึงปัญหามากมายที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาวิกฤตการณ์เศรษฐกิจ วิกฤตการณ์การคลัง และวิกฤตการณ์การกู้ยืมเงินต่างๆ ในสหรัฐอเมริกาที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและขาดความเสถียร เพราะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งยังต้องแก้ไขปัญหาต่อไป (Office of Governor Edmund G. Brown Jr. 2010: Online)

ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น เกิดขึ้นจากความคิดและการกระทำของมนุษย์ทั้งสิ้น ล้วนส่งผลต่อตัวบุคคลและสังคมมนุษย์จำนวนมาก ผู้คนตระหนักรู้มากขึ้นถึงภัยที่เกิดขึ้นแล้ว และภัยที่กำลังจะเกิดขึ้นตามมา สภาวะแวดล้อมและสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ภัยธรรมชาติก็พบเห็นได้บ่อยครั้งและมากขึ้น และภัยธรรมชาติเหล่านี้คือหนึ่งในปัจจัยหลักที่ทำให้มนุษย์เริ่มหันหน้าเข้าหากัน คำนึงถึงส่วนรวมและผลกระทบระยะยาวมากขึ้น

ธรรมชาติเป็นสิ่งที่มองเห็นได้และมองเห็นไม่ได้ ที่แสดงให้เห็นทั้งรูปธรรมและนามธรรม โดยเกิดขึ้นปราศจากการกระทำอย่างจงใจกำหนดให้เป็นไปด้วยความตั้งใจของมนุษย์ แต่เกิดจากพลังบางอย่างที่เป็นแรงผลักดันให้ก่อกำเนิดสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตแตกต่างมากมายบนโลก โดยมีส่วนร่วมของระยะเวลาเป็นสำคัญ

ซึ่งสิ่งต่างๆ บนโลกที่กำเนิดเกิดจากธรรมชาติบางครั้งก็มาจากสัญชาติญาณที่แสดงออกให้เห็นเป็นพฤติกรรมได้ ธรรมชาติ ยังหมายถึง วงจรวัฏจักรที่มีความจำเป็นในลักษณะของคุณภาพที่มีมาตั้งแต่กำเนิด (Wikipedia. 2015b: Online) และมีความสัมพันธ์กันต่อสิ่งต่างๆ บนโลก และทำให้เกิดความสมดุล เพื่อการดำรงอยู่ร่วมกันของสิ่งมีชีวิตต่อสิ่งมีชีวิต และสิ่งไม่มีชีวิตต่อสิ่งมีชีวิต ในลักษณะปฏิสัมพันธ์กัน 2 ทิศทาง ทั้งทิศทางไปและกลับ ส่งผลต่อกันและกัน

ภัยธรรมชาติเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีจุดเริ่มที่สัมพันธ์กัน บริเวณหนึ่งร้อนแห้งแล้งมาก อีกบริเวณหนึ่งซึ่งไกลออกไปมีฝนตกหนักและน้ำท่วม สภาพอากาศเปลี่ยนแปลงไปโดยคาดคะเนได้ยากขึ้น ปรากฏการณ์เหล่านี้สัมพันธ์กับโลกร้อน สาเหตุของโลกร้อนเกิดขึ้นจากสาเหตุหลักคือ ก๊าซเรือนกระจก ซึ่งเกิดจากพฤติกรรมของมนุษย์ เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในชีวิตประจำวันมากขึ้น การเจริญเติบโตและเพิ่มจำนวนของอุตสาหกรรมที่ผลิตจำนวนมากโดยบริษัท ส่วนหนึ่งมุ่งเน้นสร้างแต่ผลประโยชน์และกำไรมากมายไปพร้อมกับการขยับขยายกิจการ แข่งขันและตัดสินความสำเร็จเพียงแค่รายงานจำนวนตัวเลขที่ต้องเพิ่มมากขึ้นทุกปี จึงจะเรียกได้ว่าประสบความสำเร็จ จึงขาดการเอาใจใส่ในเรื่องผลกระทบที่จะตามมา ปัจจุบันผู้คนนิยมความสะดวกสบายรวดเร็วเร่งรีบ เมื่อมีความต้องการในความสะดวกสบายมากขึ้นจากความเร่งรีบ ความมักง่ายและความเห็นแก่ตัวจึงตามมา ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับสิ่งแวดล้อมมาจากการขยายตัวของประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจการเมือง ระบบความเชื่อค่านิยม และรวมถึงระบบอุตสาหกรรมเทคโนโลยี (Harper, Charles L. 2001: 267)ด้วยเหตุนี้ วัฒนธรรมสีเขียวจึงเข้ามามีบทบาทในวงกว้างอย่างเริ่มเห็นเป็นนามธรรมและรูปธรรมมากขึ้น ในปัจจุบัน อุตสาหกรรมขนาดใหญ่และเล็กยังคงดำเนินอยู่และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น หากแต่ยังมีกลุ่มที่หันทิศทางการใช้ชีวิตไปสู่การผลิตสร้างสรรค์และกินอยู่ด้วยตนเอง โดยลดการสิ้นเปลืองพลังงานและลดผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมระยะยาว หากสารเคมีตกค้างและมลพิษ เปรียบได้กับสีดำ สีเขียวก็คงเป็นทางเลือกที่นำไปสู่ลักษณะร่วมของความเป็นธรรมชาติ ความมีชีวิตชีวา และความยั่งยืนของโลกใบนี้ร่วมกัน เนื่องจากต้นไม้คือสิ่งที่ค้ำจุนระบบอากาศและน้ำซึ่งเป็นปัจจัยในการดำรงชีวิตที่สำคัญที่สุด หากขาดสิ่งเหล่านี้ สิ่งมีชีวิตบนโลกคงไม่สามารถดำรงชีวิตต่อไปได้ สีเขียวถูกนำไปใช้ร่วมกับคำอื่นเพื่อขยายความหมายในลักษณะที่กล่าวมาข้างต้น เช่น ชื่อกลุ่มกรีน พีซ เทคนิคการจราจรกรีนเวฟ กรีนแชนเนล กรีนเทคโนโลยี ช่องรายการสารคดี เดอะกรีน แพลเนท กรีนดอทคอม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรายการคุณภาพจาก ดิสคัฟเวอรี่ ที่เจาะจงกลุ่มออนไลน์ตลอด 24 ชั่วโมง กรีนบิลดิ้ง เคาน์ซิล และกลุ่มสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

สาเหตุหลักที่ทำให้เกิดปัญหาภัยธรรมชาติ มาจากการพฤติกรรมของมนุษย์ที่มีต่อธรรมชาติ พฤติกรรมที่มาจากการขาดจริยธรรมและจิตสำนึกที่ดี สิ่งเหล่านี้ ล้วนมาจากการเปลี่ยนแปลงทางอารยธรรมที่เกิดขึ้นจากการกลืนกินทางวัฒนธรรม ด้วยอิทธิพลทางความเชื่อมั่นในวัตถุและปริมาณที่มักง่าย ด้วยการกลืนกินครอบงำวัฒนธรรมที่เล็กกว่า หรือกล่าวได้ว่า วัตถุนิยมที่มุ่งแสวงหาโภคทรัพย์เป็นหลัก ได้เป็น

บ่อเกิดของความเห็นแก่ตัว สำหรับประเทศที่กำลังประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจในโลกปัจจุบัน ที่ดำรงชีพอยู่ภายใต้วัตถุนิยมและทุนนิยมอย่างบ้าคลั่ง ก็จะนำไปสู่ความเครียดในการหาเลี้ยงชีพ ซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมการแสดงออกของความก้าวร้าว เก็บกด และเห็นแก่ตัว นำไปสู่ความอิจฉาริษยา อวดมั่งอวดมี เพราะสภาพจิตใจที่บกพร่อง และต้องการเติมเต็มตามลำดับ การหาเลี้ยงชีพในสังคมที่เร่งรีบที่ต้องแข่งขันกับเวลาเพื่อสร้างรายได้ให้มากกว่าคู่แข่ง หรือแสวงหาการสร้างชื่อ ระบุตัวตนในสังคมโลกอย่างเร่งรีบเอาเป็นเอาตายนั้น มักขาดความประณีต และสามารถนำไปสู่ความผิดพลาดที่แก้ไขได้บ้างหรืออาจแก้ไขไม่ได้ การด่วนตัดสินใจ โดยไม่ผ่านการตรึกตรองถึงคุณค่าทางจริยธรรมหรือผลกระทบที่จะตามมา สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุหลักของการเกิดปัญหาในสังคมปัจจุบัน นอกจากปัญหาหลักที่เกิดขึ้นในจิตใจของบุคคลที่เสื่อมลง มุ่งเข้าหาวัตถุ เงินทอง ชื่อเสียงและกิเลสตัณหา ดังเช่น กรณีการจับกุมเณรแอ๊ผู้ใช้ไสยศาสตร์ในการหลอกลวงผู้คนผู้หลงเชื่อและสำเร็จความใคร่ โดยถูกจับกุมพร้อมหลักฐานที่แน่นหนา เช่น เสน่ห์ยาแฝด กุมารทอง ปลัดขิก น้ำมันพราย ยาไวอากร้า และสารกล่อมประสาท ซึ่งใช้ประกอบพิธี รวมทั้งคลิปวิดีโอ ในปี พ.ศ. 2548 และศาลได้ตัดสินลงโทษจำคุกในปี พ.ศ. 2549 (ไทยรัฐ. 2548: ออนไลน์)

ปัจจัยหนึ่งในปัจจุบันคือ สื่อและเทคโนโลยีที่มีอิทธิพลต่อการสร้างค่านิยมผิดๆ ในวงกว้างได้รวดเร็ว เป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้ความศรัทธาต่อศีลธรรมในศาสนาน้อยลง และเป็นตัวแปรหนึ่งที่ยั่วยุและก่อให้เกิดกิเลสตัณหาได้ง่าย ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประชาชน รวมทั้งภิกษุสงฆ์ด้วยเช่นกัน โดยส่งผลต่อศีลธรรมในศาสนาพุทธในประเทศไทย ดังจะเห็นได้จากข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ตได้เป็นประจำอย่างต่อเนื่องในช่วงที่ผ่านมา เช่น กรณีของเณร กะเทยที่วัดเต้นโชว์และเผยแพร่คลิปบนอินเตอร์เน็ต ในวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2553 (ผู้จัดการออนไลน์. 2554: ออนไลน์) สื่อเกมโชว์หรือละครก็ส่งผลต่อการสร้างค่านิยมในสังคม สามารถเป็นตัวกลางชี้นำแนะแนวทางคิดและปฏิบัติให้ฟุ้งเฟ้อหรือออดออม พยายามหรือฉาบฉวย หลงใหลในปริมาณหรือมีเหตุมีผลกับคุณค่า และสะท้อนความรู้สึกนึกคิดของคนในสังคมหนึ่งได้ดี

จิตใจที่คับแคบนึกถึงแต่ตนเองหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยไม่คำนึงถึงส่วนรวมและความสัมพันธ์ของการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในวงที่กว้างขึ้น ทั้งยังก่อให้เกิดปัญหาอีกมากมายตามมา ทั้งความขัดแย้งที่ต่างฝ่ายต่างอยู่เห็นแก่ตัว เห็นแก่ได้ ไม่แบ่งปันเอื้ออาทรต่อกัน และความสัมพันธ์ของสังคมมนุษย์ก็จะเป็นไปแบบคบหากันได้อย่างไม่สนิทใจ และยังก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ก่อให้มลพิษของการดำรงชีวิตในสังคมที่มีให้เห็นอยู่มากอีกด้วย เช่น มลภาวะทางอากาศ มลภาวะทางน้ำ หรือมลภาวะที่เกิดจากเสียงอึกทึกครึกโครมที่มีในเมืองต่างๆ สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบระยะยาวต่อความรู้สึกนึกคิดและการกระทำของมนุษย์ที่นำไปสู่ความตึงเครียด ความขัดแย้งและอารมณ์ที่วุ่นวายสับสนของมนุษย์ในสังคม ซึ่งผกผันกับความประณีต ความเบิกบาน ปีติยินดี รวมถึงการดำรงอยู่อย่างสร้างสรรค์ร่วมกัน มลภาวะเหล่านี้มีที่มาจากมนุษย์จากภายในสู่พฤติกรรมที่รับรู้ได้และยังส่งผลกระทบต่อส่วนรวมและความสัมพันธ์อันดีงามในสังคม อัน

เนื่องมาจากความเห็นแก่ตัว เห็นแก่ได้ ไม่คำนึงถึงสาธารณะประโยชน์ของคนในสังคม ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้จากจิตวิทยาการรับรู้และการแสดงออกทางพฤติกรรมของมนุษย์ ปัญหาสังคมมากมายที่เกิดขึ้นทั่วโลก รวมทั้งในประเทศไทย มีความสัมพันธ์กันอยู่ด้วยค่านิยมใดค่านิยมหนึ่งด้วยการครอบงำของสิ่งที่มองเห็นได้และไม่ได้ ทั้งทางรูปธรรมและนามธรรม การเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลให้เห็นทั้งทางกายภาพและจิตใจของมนุษย์ เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดจุดร่วมเดียวกันในการพยายามแก้ปัญหา ดังนั้น หากจะศึกษาวัฒนธรรมสีเขียวให้ครอบคลุมควรเริ่มจากการศึกษาถึงเหตุการณ์ หรือสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความคิดและการกระทำของมนุษย์ในวงกว้างในหลายๆ ประเทศก่อน จึงจะสามารถเห็นแนวความคิดที่ครอบคลุมและหลากหลาย แล้วจึงจำกัดขอบเขตให้เล็กลงตามลำดับ ซึ่งการแก้ปัญหาใหญ่ที่สำคัญอย่างยิ่งจริงๆ คือ แก้ปัญหาจากภายในตัวของมนุษย์เสียก่อน ทั้งในเรื่องของความรู้สึกนึกคิดต่างๆ อันเกิดขึ้นจากภายในตัวมนุษย์และส่งผลต่อพฤติกรรมต่างๆ ในสังคม การแก้ปัญหาด้วยจริยธรรมจึงมีความสำคัญและถูกนำมาพิจารณาในผลงานวิจัยชิ้นนี้ โดยจะทำให้เห็นถึงความชัดเจนและแม่นยำของความหมาย และข้อสรุปของวัฒนธรรมสีเขียว อันจะนำไปสู่การปลูกฝังจริยธรรมที่ครอบคลุมสิ่งดีงามได้เป็นอย่างดี

วัฒนธรรมสีเขียวคือการบูรณาการวัฒนธรรมและสีเขียวเข้าไว้ด้วยกัน ดังนั้น การศึกษาวัฒนธรรมสีเขียว จึงเป็นการศึกษาในเรื่องของวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ ที่อยู่ภายใต้บริบททางสังคมใดสังคมหนึ่ง มีวิถีชีวิตในการดำรงชีวิตที่พัฒนาขึ้นในทางที่ดีงาม สำหรับคำว่า สีเขียว คือ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับบริบททางศิลปะและธรรมชาติ การศึกษาวัฒนธรรมสีเขียวในงานวิจัยนี้ จึงต้องศึกษาในประเด็นหัวข้อ 4 เรื่อง ดังนี้ มนุษย์ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยไม่สามารถแยกพิจารณาได้ด้วยการศึกษาเพียงด้านใดด้านหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งและสรุปความ การศึกษาวัฒนธรรมสีเขียวเพื่อจริยธรรมคือการศึกษาและบูรณาการจาก 4 ประเด็นข้างต้น ร่วมกับการวิเคราะห์ประเด็นทางจริยธรรม การศึกษาวัฒนธรรมสีเขียวเพื่อจริยธรรมมีบริบททางวิทยาศาสตร์ (เหตุและผล) ศิลปะ (ความงาม) การออกแบบ (โครงสร้าง) ธรรมชาติ (กฎแห่งมวลมนุษยชาติ) และความดีงาม เป็นองค์ประกอบสำคัญ จากข้อมูลเหล่านี้ รวมถึงข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักวิชาการ วิรุณ ตั้งเจริญ (2556: สัมภาษณ์) ได้กล่าวถึงวัฒนธรรมสีเขียวว่า ในทางวิทยาศาสตร์ สีเขียวมีความเข้มต่ำ ดังนั้น จึงนำมาใช้เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นธรรมชาติ ความสงบ องค์กรที่เป็นตัวอย่างและที่เป็นที่รู้จักกันทั่วโลก เช่น กรีนพีซ สันติภาพสีเขียว สีเขียวก็มีคนนำไปใช้หลากหลายในขณะนี้ เริ่มมีคนใช้วัฒนธรรมสีเขียว จนกลายเป็นสัญลักษณ์ที่สามารถสื่อรับรู้กันได้ทั่วโลก

จุดร่วมของวัฒนธรรมสีเขียว คือ ส่วนร่วมของมนุษย์ทุกคน และมีความเป็นสากลไม่ใช่ของคนใดคนหนึ่ง หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงเท่านั้น ดังนั้นบริบททางวัฒนธรรมสีเขียวอาจนำไปสู่แนวคิดที่เป็นแนวทางซึ่งสอดคล้องกับการปลูกฝังจริยธรรม ในการดำรงชีพอย่างสร้างสรรค์ได้ ในยุคที่หลายสิ่งหลายอย่างเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และนำไปสู่วิกฤตทางโลกและปัญหาทางสังคมที่ส่งผลกระทบระยะยาวมากมาย การมุ่งหน้า

สู่ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และระบบเศรษฐกิจที่ไร้ซึ่งจุดมุ่งหมายที่สร้างสรรค์ร่วมกันอย่างมั่นคงและยั่งยืน ย่อมนำมาซึ่งปัญหาต่อส่วนรวมและส่งผลต่อความขัดแย้งนานัปการ ซึ่งจุดกำเนิดของปัญหาเหล่านั้น ล้วนมาจากสิ่งที่อยู่ภายในตัวมนุษย์ทั้งสิ้น ความรู้สึกนึกคิดเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง เพื่อกลุ่มก้อนของตนเพียงเท่านั้น ความอิจฉาริษยาชิงดีชิงเด่นกับผู้อื่น การให้ความเท็จใส่ร้ายกัน รวมถึงความอยากมี อยากได้ ไม่รู้จักความพอดี พอเพียง ล้วนส่งผลกระทบต่อส่วนรวมและการดำรงอยู่อย่างผาสุกทั้งสิ้น ความผูกพันคำนึงถึงผู้อื่นและความเอื้ออาทรต่อกันลดน้อยถดถอยลง รูปแบบความสัมพันธ์แบบครอบครัวแปรเปลี่ยนเป็นห่างเหิน ตัวใครตัวมัน มนุษย์ในสังคม การงานที่บีบรัดและเร่งรีบ เพียงเพื่อการได้อยู่รอดไปวันๆ หรือคำนึงถึงแต่ตนเองเป็นที่ตั้ง ขาดการใช้เวลาพิจารณาเอาใจใส่และแยกแยะพินิจพิเคราะห์ในสิ่งสร้างสรรค์ดีงามในการดำรงชีวิตร่วมกัน ซึ่งศักยภาพทางความคิดดีสร้างสรรค์ ล้วนเป็นพื้นฐานทางความคิดของมนุษย์ทุกคนที่สามารถเข้าถึงได้ สิ่งพื้นฐานเหล่านี้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกขณะเวลา โดยปฏิเสธความสมบูรณ์แบบให้ยึดติด สังคมที่แปรเปลี่ยนไป บ้างก็เร่งรีบ บ้างก็เฉื่อยชา บ้างก็ขาดหายตกหล่น บ้างก็มีมากล้นเกินไป บ้างก็พิจารณาตัดสินอย่างไม่มีอารมณ์ความรู้สึก บ้างก็ใช้อารมณ์ความรู้สึกพิจารณาตัดสินมากเกินไป ความไม่พอดีล้วนส่งผลเสียต่อสังคมและการดำรงชีวิตของมนุษย์ การพิจารณาศึกษาถึงจริยธรรมที่สามารถส่งเสริมการปลูกฝังให้กับเยาวชนในปัจจุบัน จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

ผลงานวิจัยในครั้งนี้จะนำเสนอการศึกษาผ่านสื่อภาพยนตร์สารคดี ทฤษฎีและแนวคิดหลักของวัฒนธรรมสีเขียว ภายใต้บริบทของหลักจริยธรรม โดยให้ความสำคัญกับภาพยนตร์สารคดีที่มีคุณค่าจากการประกวดในหลายๆ ประเทศ ที่ได้รับการเชิดชูเกียรติจากคณะกรรมการและผู้ชมจำนวนมาก เนื่องจากสื่อภาพยนตร์ในปัจจุบันเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ แต่ภาพยนตร์ที่พบเห็นส่วนมาก ถูกผลิตเพื่อความเพลิดเพลินหรืออยู่ภายใต้กระบวนการทางธุรกิจทุนนิยม ซึ่งปัจจัยดังกล่าวมุ่งเน้นเพื่อการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการขายเพื่อผู้บริโภคเป็นหลัก ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า เนื้อหาหรือโครงเรื่องถูกทำให้คล้ายกัน ผลิตซ้ำเป็นส่วนใหญ่เพื่อการบริโภคและรับชมได้โดยง่าย ภาพยนตร์ในระบบทุนบริโภคนิยมหลายๆ เรื่อง จึงสามารถส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมในแง่มุมทางวัฒนธรรมสีเขียวและจริยธรรม ภาพยนตร์สารคดีหลายๆ เรื่อง รับชมได้ไม่ง่าย เพราะด้วยเนื้อหาที่เป็นความจริงและมีความเข้มข้นของเหตุและผล นำเสนอผลกระทบหรือสาเหตุของปัญหาที่มีต่อสังคม วัฒนธรรม ชุมชนและบุคคล จึงอาจไม่ค่อยดึงดูดให้ผู้ชมเกิดความสนใจได้โดยง่าย แต่หากศึกษาและพิจารณาเนื้อหาและความคิดรวบยอดของผลงานภาพยนตร์สารคดีให้ถี่ถ้วนแล้ว จะเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการผลิตสื่อที่สร้างสรรค์สังคมต่อไปในภายภาคหน้าได้เป็นอย่างดี ดังนั้น การพิจารณาภาพยนตร์สารคดีในการศึกษาครั้งนี้ จึงนำมาพิจารณาเป็นกลุ่มประชากรในการวิเคราะห์เนื้อหาและความคิดรวบยอดเป็นสำคัญ เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมความดีงามให้เข้มแข็งได้อย่างดี ในปัจจุบันเนื้อหาของผลงานวิจัย จะนำเสนอหลักการและแนวคิดของวัฒนธรรมสีเขียว ที่ส่งเสริมจริยธรรมเป็นสำคัญ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยวัฒนธรรมสีเขียวกับการส่งเสริมจริยธรรมผ่านสื่อภาพยนตร์สารคดี มีความมุ่งหมายดังนี้

1. หาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดรวบยอดของภาพยนตร์สารคดีนานาชาติกับบริบททางวัฒนธรรมสีเขียว
2. เพื่อได้ความคิดรวบยอดและเนื้อหาสาระของวิถีทางวัฒนธรรมสีเขียวเพื่อความยั่งยืน

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อเห็นถึงความคิดรวบยอดของเนื้อหาภาพยนตร์สารคดีที่ผ่านการประกวดและได้รางวัลชนะเลิศ ซึ่งสามารถทำให้เห็นถึงปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นในมุมกว้าง จากในหลายๆ ประเทศ
2. เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมจริยธรรม
3. เปิดกว้างสำหรับการนำไปใช้ในลักษณะของการประยุกต์ต่อยอดใช้กับส่วนงานของภาครัฐ เอกชน และส่วนบุคคล โดยสามารถนำความรู้นี้ไปใช้ประกอบแผนงานในการสร้างสรรค์สื่อในลักษณะของการส่งเสริมจริยธรรมกับวัฒนธรรมสีเขียว
4. เพื่อนำไปใช้ศึกษาหรือต่อยอดทางการศึกษา งานวิจัยและงานเขียนตำราเรียน

คำถามของการวิจัย

1. วัฒนธรรมสีเขียวและจริยธรรมมีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร
2. เนื้อหาและความคิดรวบยอดของผลงานภาพยนตร์สารคดีนานาชาติที่ได้รับรางวัลเหล่านั้นมีส่วนสำคัญและสัมพันธ์กับวัฒนธรรมสีเขียวหรือไม่อย่างไร
3. เนื้อหาและความคิดรวบยอดของผลงานภาพยนตร์สารคดีนานาชาติที่ได้รับรางวัลจากงานประกวดเหล่านั้น มีส่วนสำคัญและสัมพันธ์กับการส่งเสริมจริยธรรมหรือไม่อย่างไร

ขอบเขตของโครงการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ผลงานวิจัยได้ศึกษากลุ่มประชากร ที่เป็นภาพยนตร์สารคดีนานาชาติจาก 5 ทวีป ซึ่งเกณฑ์การแบ่งทวีปเป็นไปตามเกณฑ์ของโอลิมปิก นอกจากการส่งเสริมสุขภาพร่างกายด้วยการกีฬาแล้ว หลักการที่กำหนดข้างต้นของโอลิมปิกมีความสอดคล้องและส่งเสริมทางด้านจริยธรรม คำนึงถึงเสรีภาพของมนุษยชาติด้วยความเที่ยงตรงและเท่าเทียมระหว่างชายหญิง มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อประเด็นสิ่งแวดล้อมและหลักแห่งการพัฒนาสู่ความยั่งยืน ทั้งยังสนับสนุนวัฒนธรรมและการศึกษา ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การแบ่ง

พื้นที่ในการวิจัยผลงานภาพยนตร์สารคดีตาม 5 ทวีปของสมาคมโอลิมปิกมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาของงานวิจัยได้เป็นอย่างดี และเหมาะสมกว่าการแบ่งพื้นที่ตามกายภาพภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์เป็นหลัก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การสุ่มตัวอย่างผลงานภาพยนตร์สารคดีต่างประเทศที่นำเสนอเนื้อหาของแต่ละประเทศที่ครอบคลุมพื้นที่ 5 ทวีป เนื่องจากการประกาศรางวัลภาพยนตร์ในแต่ละเทศกาล มีหัวข้อการส่งประกวดที่หลากหลายและอาจแตกต่างกันบ้าง ผู้วิจัยจึงคัดเลือกจากหัวข้อรางวัลที่เหมาะสมที่สุดคือ รางวัลชนะเลิศอันดับหนึ่งในรายการประกวดสารคดีจากคณะกรรมการ และรางวัลชนะเลิศอันดับหนึ่งจากผู้ชมจำนวนมากของแต่ละเทศกาล จำนวน 24 เรื่อง

สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ด้วยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) หลายระดับลดหลั่นลงไป จากระดับทวีป ระดับเทศกาลประกวดภาพยนตร์ในแต่ละประเทศ ระดับช่วงปี จนถึงเจาะจงจาก 2 ประเภทของรางวัลชนะเลิศอันดับหนึ่งจากคณะกรรมการ และประเภทรางวัลชนะเลิศอันดับหนึ่งจากผลการให้คะแนนจากผู้ชมจำนวนมาก เพื่อนำมาศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาสาระภายใต้ 5 ประเด็น มนุษย์ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และจริยธรรม โดยรายชื่อประเทศที่มีการจัดเทศกาลการประกวดภาพยนตร์ยนตร์สารคดีที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้มีดังนี้

EUROPE	ASIA	AMERICA	OCENIA	AFRICA
- ITALY - GERMANY - UNITED KINGDOM - ENGLAND - POLAND - AUSTRIA - DENMARK	- MALAYSIA	- USA - CANADA - BRAZIL	- AUSTRALIA	

ภาพยนตร์สารคดีที่ใช้ศึกษา มีดังนี้

1. Arrange ปี 2011
2. Bananas! ปี 2010
3. Big Boys Gone Bananas ปี 2012
4. The Big Fix ปี 2012
5. Colombians ปี 2012
6. Familial ปี 2011

7. The Good Life ปี 2011
8. The Last Mountain ปี 2011
9. Leviathan ปี 2012
10. Life for Sale ปี 2010
11. Man on Wire ปี 2011
12. Our Generation ปี 2012
13. Project Nim ปี 2011
14. Searching for Sugar Man ปี 2012
15. The Law in These Parts ปี 2012
16. The Light Bulb Conspiracy ปี 2012
17. The Tiniest Place ปี 2011
18. The Mouth of the Wolf ปี 2010
19. There Once Was an Island ปี 2011
20. Waste Land ปี 2011
21. Water Children ปี 2012
22. Whores' Glory ปี 2011
23. Work Hard-Play Hard ปี 2011
24. Chemo ปี 2010

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **วัฒนธรรมสีเขียว** หมายถึง แนวคิดและแนวทางปฏิบัติของกลุ่มคนหรือชุมชน บนพื้นฐานความสัมพันธ์ของการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันกับความเป็นธรรมชาติ และนำไปสู่ความสงบร่มเย็นที่มาจากการพึ่งพาซึ่งกันและกัน ด้วยความดีงาม และยังส่งผลไปสู่ความยั่งยืนของการดำรงชีวิตร่วมกับสิ่งแวดล้อม

2. **จริยธรรม** หมายถึง คุณความดี ความงาม คุณธรรม ที่ถูกต้อง เป็นธรรม ซึ่งเกิดจากความประพฤติ จิตสำนึก ความรับผิดชอบ การรับรู้ และการกระทำที่ทำ ซึ่งเกิดผลดีต่อสังคม ชุมชน และครอบครัว

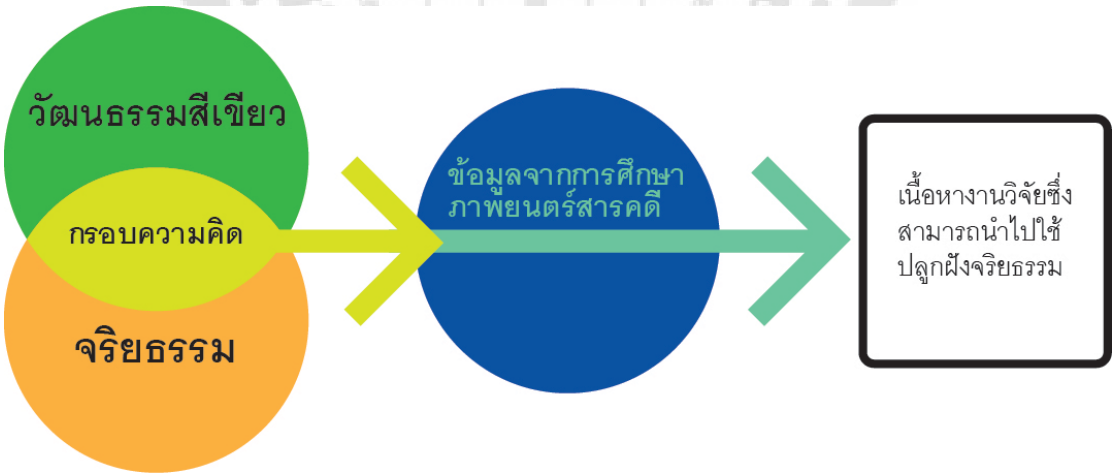
3. **ภาพยนตร์สารคดี** หมายถึง ภาพยนตร์ประเภทหนึ่งที่นำเสนอเนื้อหาของความเป็นจริงที่เกิดขึ้นจริงกับบุคคล กลุ่มคนหรือเหตุการณ์จากสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้างานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหากรอบแนวคิดจาก 2 ส่วน เพื่อนำมาบูรณาการร่วมกัน คือ กรอบแนวคิดจากความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมสีเขียวกับจริยธรรม และกรอบแนวคิดจากผลงานภาพยนตร์สารคดี โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากหลายสาขาเพื่อใช้ศึกษาถึงบริบททางวัฒนธรรมสีเขียว ร่วมกับจริยธรรม และนำไปร่วมวิเคราะห์ ดังนี้ ศิลปกรรมศาสตร์ มนุษยวิทยา สังคมวิทยา ปรัชญาตะวันตก และปรัชญาตะวันออก โดยข้อมูลที่ได้มาจากการ สัมภาษณ์ เอกสารตำรา และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต
2. เก็บข้อมูลผลงานภาพยนตร์สารคดีทั้ง 24 เรื่อง จากดีวีดี และข้อมูลบทสัมภาษณ์ผู้กำกับจากเอกสารและคลิปวีดิโอบนอินเทอร์เน็ต
3. แบ่งหัวข้อประเด็นของการศึกษาวิเคราะห์เป็น 5 หัวข้อ มนุษย์ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และจริยธรรม
4. นำข้อมูลผลการวิเคราะห์ทั้ง 5 ประเด็น มาบูรณาการร่วมกัน เพื่อหาวิถีทางในการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน ด้วยวัฒนธรรมสีเขียว

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การเปลี่ยนแปลงของสังคมสมัยใหม่สู่หลังสมัยใหม่
    1.1 ลักษณะของครัวเรือน ค่านิยมและพฤติกรรม
    1.2 เสรีภาพ การดำรงชีพ และบริโภคนิยม
    1.3 มลภาวะ
    1.4 ความเชื่อและค่านิยม
2. วัฒนธรรมสีเขียว
    2.1 ความหมายของวัฒนธรรมสีเขียว
    2.2 หลักการและทฤษฎีแห่งความยั่งยืน
    2.3 นิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อม
3. ปรัชญา
    3.1 ปรัชญากรีก
        3.1.1 อภิปรัชญาและวัฒนธรรมสีเขียว
        3.1.2 ปรัชญากรีกและจริยธรรม
    3.2 ปรากฏการณ์นิยม
4. ทฤษฎีทางมนุษยวิทยาและสังคมวิทยา
    4.1 แนวคิดทางจิตวิทยามนุษย์กับสังคม
    4.2 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์
    4.3 อัตถิภาวะนิยม
    4.4 วาทกรรมและการตีแผ่อำนาจและสังคมทุนนิยม
5. ศิลปะและทฤษฎีทางทัศนศิลป์
    5.1 ศิลปะลัทธิโรแมนติก
    5.2 สุนทรียศาสตร์และปรัชญาศิลปะ
6. แก่นศาสนาพุทธและวิถีตะวันออกกับธรรมชาติ
    6.1 วิถีเต๋า
    6.2 พุทธศาสนา
    6.3 วิถีเซ็น
7. จริยธรรม

7.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรมและจรรยาบรรณ

7.2 มนุษย์นิยมกับจริยธรรมสากล

7.3 สิทธิเสรีภาพกับวัฒนธรรมสีเขียว

7.3.1 สิทธิ เสรีภาพ กับการครอบงำทางวัฒนธรรม

7.3.2 การพัฒนาสิทธิเสรีภาพจากบุคคลสู่สังคม

7.4 ฟิโลเซีย

7.5 ศิลปะและจริยธรรม

8. ภาพยนตร์สารคดี

8.1 ความหมายของภาพยนตร์สารคดี

8.2 ประเภทของงานภาพยนตร์สารคดี

8.3 ภาพยนตร์และการสื่อสาร

8.3.1 สัญวิทยาและหลังโครงสร้างนิยมในภาพยนตร์

8.3.2 การสื่อสารในภาพยนตร์สารคดี

8.3.3 การนำเสนอเนื้อหาในภาพยนตร์สารคดี

8.4 วิธีเข้าถึงการหาความหมายในลักษณะของแนวคิดปรากฏการณ์นิยม

9. อิทธิพลของภาพยนตร์กับการการปลูกฝังค่านิยม

9.1 ค่านิยม

9.2 แนวภาพยนตร์และอิทธิพลต่อผู้ชม

10. ปัจจัยที่นำไปสู่การสร้างสรรค์

1. การเปลี่ยนแปลงของสังคมสมัยใหม่สู่สังคมหลังสมัยใหม่

ในช่วงสมัยใหม่ (Modern Era) หลังการปฏิวัติอุตสาหกรรม มนุษย์ให้ความสำคัญกับการเร่งพัฒนาเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม จนนำไปสู่ลัทธิบริโภคนิยม วัตถุนิยม และทุนนิยมตามลำดับ องค์ความรู้ต่างๆ มุ่งไปยังศูนย์กลางที่มีจุดหมายเดียวกัน คือ เพื่อสร้างค่านิยมของความสะดวกสบาย ความเลิศล้ำทางเทคโนโลยีสมัยใหม่และสิ่งปลูกสร้าง ความล้ำเลิศที่แสวงหากอบโกยจากธรรมชาติ สิ่งเหล่านี้กลายเป็นการกลืนกินทางอารยธรรมของตะวันตก พร้อมกับการแสวงหาอาณานิคมที่มีผลกระทบทั่วโลก ปรัชญาและความเชื่อเก่าแก่ที่มีมาแต่ยาวนาน กับแนวคิดใหม่แห่งการมุ่งแสวงหาตัวตนด้วยความฉาบฉวย เห็นแก่ได้อย่างสุดโต่ง ความเชื่อที่ก่อกำเนิดจากธรรมชาติ คุณค่าทางจิตใจ และสิ่งยึดเหนี่ยว ที่จะสานสัมพันธ์มนุษย์ไว้เป็นสิ่งเดียวกับธรรมชาติ ได้ถูกครอบงำด้วยความเห็นแก่ตัว การแสวงหาและครอบครองทรัพยากรธรรมชาติ

เพื่ออำนาจของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในอดีต ล้วนเป็นการครอบงำทางความคิด ด้วยอารยธรรมที่มุ่งเน้นความเจริญทางวิทยาการสมัยใหม่แทบทั้งสิ้น (ระวี ภาวิไล. 2517: 19 – 24)

การขยายอารยธรรมในแต่ละประเทศ กำเนิดจากความต้องการให้คนในสังคมนั้น อยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความคิด ความเชื่อ และอุดมการณ์ และสิ่งนี้เรียกได้หรือไม่กับการสร้างสรรค์อย่างแท้จริง หากการครอบงำทางความคิด อยู่บนพื้นฐานของการเอาตัวรอดหรือความเห็นแก่ตัว สงครามได้ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการขยายขอบเขตทางความคิดและอุดมการณ์ ไปพร้อมการขยายอาณาเขตเพื่อผลลัพธ์ทางอำนาจ งบประมาณเกินกว่าครึ่งของทั่วโลก ถูกนำไปใช้เพื่อการทหารทั้งสิ้น (ประพนธ์ ผาสุขยืด. 2550: 68) การลงทุนเพื่ออำนาจและการทำลายล้างเหล่านี้ ล้วนเพื่อการเจริญทางวัตถุทั้งสิ้น หาใช่การสร้างสรรค์ไม่ หากการลงทุนอย่างสร้างสรรค์ที่แท้จริงนั้น ลงทุนได้ไม่ยาก เพราะทรัพยากรที่มีค่ายิ่งล้วนมีอยู่ในตัวบุคคลแล้วทั้งสิ้น สิ่งนั้นคือปัญญา ปัญญาเกิดจากกระบวนการทำงานของสมองทั้งสองซีก ที่รวมศาสตร์และศิลป์เอาไว้ด้วยกัน ด้วยการจดจำและวิเคราะห์อย่างเข้าใจ ความรอบรู้จึงเกิดขึ้น แต่ปัญญาเพียงลำพังแล้วไม่อาจสามารถนำไปสู่กระบวนการสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังคำกล่าวของ ไอน์สไตล์ “Imagination is More Important Than Knowledge” แสดงถึง การทำงานและการสร้างสรรค์ที่แท้จริงแล้ว ไม่ใช่แค่ความรู้แต่เป็นเรื่องของความคิด จินตนาการ ในปรัชญาคำสอนทางศาสนาของชาวฮินดูและพุทธมีสิ่งคล้ายกันอย่างหนึ่ง ซึ่งสามารถผลักดันให้ความคิดซึ่งเกิดจากปัญญาเหล่านั้น ไปสู่การสร้างสรรค์อย่างแท้จริง หากใช้สติควบคุมปัญญาก็จะทำให้เกิดเชาว์ปัญญา เห็นถึงความสมบูรณ์และการสร้างสรรค์อย่างแท้จริง สิ่งเหล่านี้ไม่ได้มาจากการสั่งการทางสมอง แต่หากนำพาด้วยสติสัมปชัญญะที่รู้ตัวในปัจจุบัน ทุกขณะ ไม่ว่าจะเป็นการเดิน การกิน การนอน การเรียนรู้ การคิด การพูด การทำงาน สติทำให้การกระทำใดๆ นั้นตระหนักรู้ในทุกขณะ ควรไม่ควร ถูกหรือผิด มีคุณค่าหรือไม่อย่างไร

การก่อตัวของสภาวะทางสังคมที่เปลี่ยนแปลง นำมาซึ่งความเคลื่อนไหวที่หลากหลาย การผสมผสานทางวัฒนธรรมที่หลากหลายเหล่านั้น ได้นำมาสู่ความกลมกลืนอย่างเป็นสากล ด้วยสิ่งที่เรียกกันว่ากระแสโลกาภิวัตน์ สิ่งนี้ส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นที่กระจายตัวอยู่ดั้งเดิมทั่วโลก การก่อตัวที่แทรกตัวมาด้วยรูปแบบทางความคิดและทฤษฎีที่มีการอ้างอิงอย่างมีเหตุมีผลรองรับด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ พร้อมกับการล่าอาณานิคมอย่างเป็นรูปธรรม นับได้ว่าเป็นการครอบงำและส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ประเทศ ทั่วโลก อย่างฝังรากลึก วัฒนธรรมท้องถิ่นในหลายๆประเทศสั่นคลอนตามกับกระแสสมัยใหม่ ที่มุ่งเน้นความสะดวกสบายด้วยวัตถุนิยมและทุนนิยม สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้เกิดช่องว่างระหว่างชนชั้นอย่างเห็นได้ชัดขึ้น เมื่อมีการผลิตจำนวนมากในระบบทุนนิยมก็ย่อมต้องมีแรงงานมากขึ้น หากไม่มีแรงงาน ระบบการผลิตด้วยเครื่องจักรกลและคอมพิวเตอร์ก็ไม่สามารถแทนที่มนุษย์ได้ การแก้ปัญหาด้วยความพอเพียงและการผลิตแบบระบบท้องถิ่น ที่อาศัยทักษะและความประณีตตามจำนวนที่พึงจะกระทำได้ จึงเป็นหลักการที่สำคัญและสามารถที่จะนำมาปฏิบัติให้เห็นผลได้จริง

ผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ ที่มุ่งหวังแสวงหาผลประโยชน์ของประเทศมหาอำนาจจึงส่งผลกระทบกับระบบท้องถิ่นอย่างยิ่ง ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่พยายามจะคงรักษารากเดิมไว้ในลักษณะต้นฉบับก็ยากที่จะดำรงอยู่ได้ พวกเขาจึงพยายามช่วยเหลือตัวเองให้อยู่รอดได้ต่อไปในอนาคตกาล ด้วยการสร้างความกลมกลืนกับระบบทุนนิยม เมื่อระบบทุนย่างกรายเข้ามา ย่อมมีทั้งผู้ได้ผลประโยชน์และผู้เสียผลประโยชน์ “ทุน” มีความหมายในลักษณะของปัจจัยในการผลิตไม่ว่าจะเป็นแรงงาน ทรัพย์สิน หรือที่ดิน แต่ปัจจุบันองค์การยูเนสโกได้บัญญัติความหมายของทุนขึ้นใหม่ โดยรวมทรัพยากรทางธรรมชาติที่เป็นรูปธรรม และทรัพยากรทางความคิดซึ่งเป็นนามธรรมเข้าไว้ด้วย ทุนนิยมมีความหมายรวมทุนเข้าไปด้วยแต่เจาะจง เพื่อผลกำไร ที่นำไปสู่การแข่งขันเพื่อผลกำไรสูงสุดของบริษัท หรือกลุ่มผลประโยชน์ทางธุรกิจ ที่ได้มาจากการแลกเปลี่ยน จำหน่ายและการบริการ โดยอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย

แนวคิดที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อสังคมโลกในช่วงการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยใหม่ คือ แนวคิดสังคมนิยม คาร์ล มาร์กซ์ ได้ระบุไว้ถึงชนชั้นที่มิอาจลืกเลี่ยงได้ เพราะคนจะเป็นมนุษย์ได้ต่อเมื่อมีความสัมพันธ์กันในรูปแบบของสังคม ที่ยังต้องเกี่ยวข้องกับระบบเศรษฐกิจ การผลิต และการเมือง ดังนั้น การก่อตัวทางสังคม จึงมิได้มาจากลักษณะของจิตสำนึกที่กำหนดความเป็นไปของพวกเขา แต่ตรงข้าม ที่สภาพทางสังคมจะเป็นตัวกำหนดชนชั้น และความเป็นไปของพวกเขา (ลิวอิส เอ. โคเซอร์. 2533: 5 – 10) แนวคิดของมาร์กซ์ เป็นไปในลักษณะองค์รวม ที่นำเสนอเรื่องชนชั้น ที่เกิดขึ้นจากระบบการผลิต และผลประโยชน์เป็นหลัก มาร์กซ์ให้ความสำคัญที่มนุษย์ต้องดิ้นรนต่อสู้ซึ่งเป็นพลังที่ขับเคลื่อนให้เกิดสังคม ความขัดแย้งเกิดจากการพยายามปรับเปลี่ยนความสมดุล ระหว่างสิ่งที่ตรงข้ามกัน และเป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์สังคมมนุษย์ที่ผ่านๆ มา และในท้ายสุดจะเหลือเพียง 2 ชนชั้นเท่านั้น คือ นายทุนและชนชั้นกรรมาชีพที่จะต้องต่อสู้กัน การมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ส่วนบุคคล จะเป็นตัวทำลายระบบทุนนิยมและชนชั้นของพวกเขาเพราะมันจะทำลายผลประโยชน์ร่วมกัน แนวคิดของมาร์กซ์เป็นจุดเริ่มของระบอบการปกครองแบบสังคมนิยม เมื่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการขัดแย้งและไม่ลงลอยกันทางความคิด จนนำไปสู่การปฏิวัติ ปรับเปลี่ยนการปกครองในหลายๆ ประเทศ ในเรื่องของชนชั้นและความเท่าเทียมกัน การเปลี่ยนมุมมองแนวคิดมาสู่ยุคหลังสมัยใหม่จึงเกิดขึ้น แนวคิดที่สกุลสำนักแฟรงก์เฟิร์ตและสกุลหลังมาร์กซิสต์จึงเกิดขึ้น โดยมีจุดร่วมของการปฏิเสธแนวคิดของระบบมาร์กซิสม์ดั้งเดิมที่ให้ความสำคัญอยู่บนพื้นฐานเศรษฐกิจ

ยุคล่าอาณานิคมที่กินเวลานาน ตั้งแต่ช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 16 จนถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 17 การก่อตัวของยุคสมัยใหม่ได้เติบโตขึ้นตามลำดับ และนำมาสู่การเปลี่ยน แปลงของสังคมโลกครั้งยิ่งใหญ่ที่เรียกว่า การปฏิวัติอุตสาหกรรม ในช่วง ค.ศ. 1750 – 1850 ที่ปรับเปลี่ยนสภาพสังคมและวัฒนธรรมหลายๆ ประเทศทั่วโลก และในขณะเดียวกันนี้ แนวคิดทฤษฎีของมาร์กซ์ก็ก่อตัวขึ้นจนกลายเป็นรูปธรรมนำไปสู่การปฏิวัติในช่วงปี ค.ศ. 1818 – 1883 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่แนวคิดสมัยใหม่กำลังแพร่หลายอย่างมาก ภายหลังการปฏิวัติอุตสาหกรรมในช่วงแรก ระหว่างปี ค.ศ.1760 – 1860 ที่เป็นผลมาจากการคิดค้น

สิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ และสิ่งประดิษฐ์มากมาย เพื่อตอบสนองระบบการผลิตทางอุตสาหกรรม จำนวนมาก และความสะดวก สบาย เช่น เครื่องจักรไอน้ำ จนในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 หรือภายหลัง ปี ค.ศ. 1860 การปฏิวัติอุตสาหกรรมยังคงดำเนินต่อไป การคิดค้นสิ่งประดิษฐ์และเทคโนโลยีพลังงาน ถ่านหิน ไฟฟ้า และน้ำมันเพิ่มขึ้น การขยายตัวของอุตสาหกรรม แปรผันตามความต้องการของผู้บริโภค และระบบทุนนิยมเป็นหลัก ยิ่งความต้องการมาก การผลิตย่อมมาก สินค้าก็ราคาถูกลง การมุ่งผลิตเทคโนโลยี และงบประมาณ ส่วนหนึ่งถูกนำไปใช้กับยุทธศาสตร์การทหาร เพื่อสอดรับกับการรักษาสมดุลและแสวงหา อำนาจของจักรวรรดินิยม จนเป็นสาเหตุหนึ่งที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ และนำไปสู่สงครามโลก ครั้งที่ 1 ในช่วงปี ค.ศ. 1914 และสงครามโลกครั้งที่ 2 ในช่วงปี ค.ศ. 1939 ภายหลังเหตุการณ์ปฏิวัติอุตสาหกรรม และสงครามโลกทั้งสองครั้ง ได้นำไปสู่การเร่งพัฒนาประเทศในยุโรปอย่างจริงจัง และนำมาสู่การแข่งขัน ทางธุรกิจ เพื่อแสวงหาอำนาจทางเศรษฐกิจ ที่เรียกได้ว่าเป็นพื้นที่ใหม่ของการช่วงชิงอำนาจในปัจจุบัน ระบบอุตสาหกรรมยานยนต์ การบริโภคและเทคโนโลยีการสื่อสาร ระบบดิจิตอล จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญ

มนุษย์พยายามที่จะก้าวข้ามความลำบาก เอาชนะความทุกข์ยากที่ธรรมชาติมอบให้พวกเขา ด้วยกระบวนการต่างๆ ระบบการปกครองที่ทำให้พวกเขาหลุดพ้นจากความเป็นทาสต่อกัน สู่อิสระ เสรีชน ก็คือเสรีนิยมและประชาธิปไตย เสรีนิยมที่ครั้งหนึ่งรัฐได้นำมาใช้กับการจัดการและควบคุมปัจเจกบุคคล โดยเปิดเสรีทางการค้า เสรีของสื่อ หรือแม้แต่ทรัพย์สินส่วนบุคคล ซึ่งไม่ใช่ทรัพย์สินสาธารณะ ดูเหมือน เสรีนิยมจะสัมพันธ์หรือมุ่งเข้าหาทฤษฎีสังคมนิยมแบบมาร์กซิสต์ในเรื่องความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจ ใน อีกมุมหนึ่ง คงไม่อาจปฏิเสธความสำคัญของประชาธิปไตยได้เพราะมันทำให้มนุษย์สะดวกสบายมากขึ้น ก้าวผ่านช่วงแห่งการถูกกดขี่อย่างไม่เป็นธรรมกว่าแต่ก่อนที่เคยมีมา จนนำพามนุษย์มาถึงขีดจำกัดของ ความพอดี เมื่อค่านิยมของพวกเขาเปลี่ยนไปสู่การแสวงหาความก้าวหน้าต่อกันอย่างไม่เคยพอดี ความเจริญ เติบโตทางเทคโนโลยีและเศรษฐกิจอย่างบ้าคลั่ง เพราะความที่อยากจะหลีกหนีจากการด้อยพัฒนาหรือ กำลังพัฒนาไปสู่การพัฒนาแล้วก็ตาม การมองภาพของความพัฒนาด้วยการให้ความหมายของประเทศโลก ที่หนึ่ง ซึ่งไม่มีใครอยากเป็นสองรองใคร การแข่งขันอย่างบ้าคลั่งเพียงเพื่อยกฐานะ เชิดชูตนเอง ให้อยู่ได้ ในสังคมอย่างไม่อายใคร เหนือผู้อื่นด้วย ระบบทุนจึงเกิดขึ้น ค่านิยมเหล่านี้เกิดขึ้นพร้อมๆ กับช่วงการกลืนกิน ทางวัฒนธรรม ด้วยอำนาจอารยธรรมที่ชัดเจนกว่า แพร่กระจายไปในวงกว้างทั่วโลก การกำหนดใช้ประชาธิปไตย ขึ้นอยู่กับเจ้าของวัฒนธรรมหรือสังคมใดสังคมหนึ่งเพียงเพื่อตอบสนองความต้องการทางระบบทุนหรือไม่ เป็นเรื่องง่ายที่สุดที่มนุษย์ผู้หนึ่งซึ่งอยากก้าวข้ามผ่านความลำบากเหล่านั้นไปสู่ความเท่าเทียม เพื่อยืนหยัด ในสังคมได้โดยหันหน้าเข้าหาคำตอบอย่างประชาธิปไตย โดยที่ใช้ระบบทุนเป็นแม่แบบในอุดมคติของพวกเขา ประชาธิปไตยคำนี้ เอื้อต่อการแสวงหาผลประโยชน์อย่างไม่หยุดไม่สิ้น ด้วยเสรีที่มากและกว้างจนเกิน ขอบเขตภายในจิตใจของมนุษย์ ถึงระบอบประชาธิปไตยจะไม่สามารถสมบูรณ์แบบได้ แต่ก็เป็นระบอบ ที่เลวร้ายน้อยที่สุดจากอดีตที่เคยมีมา ด้วยประชาธิปไตยนั้น ไม่ได้เป็นต้นเหตุของการเปลี่ยนแปลงไปสู่

ความเสื่อมทรามทางจิตใจ ถึงแม้มันจะเอื้อให้เกิดความมักง่ายและมุ่งเข้าหาความเสื่อมของสังคมก็ตาม แต่การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นจากจิตใจมนุษย์ผู้ซึ่งไม่เห็นธรรม ล่อลวงมุ่งเน้นแสวงหาอำนาจและผลประโยชน์ไม่นึกถึงสังคมส่วนรวมและผู้อื่น ต่อต้านคุณภาพและนิยมสิ่งล่อลวง ความมักง่ายและฉาบฉวย

ศาสนาพุทธที่ดำเนินมาถึงกึ่งพุทธกาลอาจถึงกาลสูญสิ้นในภายภาคหน้า คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีเข้าแทนที่ ความสำคัญของพระพุทธรูป วัดวาอารามซึ่งเป็นศูนย์รวมของคุณค่าทางจิตใจในพุทธศาสนา วัตถุที่อยู่เหนือคุณค่าทางจิตใจจะชะลอตัวลงเมื่อใด ด้วยตัวของประชาธิปไตยเองนั้น ไม่ได้กีดกั้นการเผยแพร่ศาสนาหรือจริยธรรมแต่ประการใด หากแต่ผู้นำ ผู้มีบทบาทหรือผู้คนในสังคมมองข้ามมันไปเพียงไร ทุนและกำไรที่หาได้ หากแสดงผลในวันปิดงบประมาณแล้วน้อยกว่าปีที่ผ่านมา แสดงถึงการไม่พัฒนา จริงหรือไม่ที่การพัฒนาที่สำคัญและมีค่าที่สุดอยู่ที่ตัวบุคคล ความพอดี พอเพียงในยุคสมัยที่เสรีไร้ขอบเขต ไร้พรหมแดนกลายเป็นสิ่งที่สวนทางกัน หากไม่มีความพอเหมาะพอดีของเหตุการณ์เหล่านี้ การแข่งขันจึงลงเอยที่บทสรุปเพียงเป้าหมายเพื่อการมุ่งเอาชนะ หรือเข่นฆ่ากันด้วยค่าของเงินและวัตถุ การฆ่าที่มิได้หมายถึงเพียงแต่การทำลายชีวิตโดยตรง แต่รวมถึงการการทำลายหลายชีวิตด้วยเศรษฐกิจ เช่น ธุรกิจผูกขาดที่สามารถบั่นทอนและทำลายส่วนรวมในวงกว้างและยาวนาน เพียงเพราะจิตใจที่คับแคบ มุ่งกอบโกย เห็นแก่ตัว ใครไม่ใช่พวกเดียวกัน คิดตามเหมือนๆ กันก็จะอยู่ไม่ได้ เมื่อปัญหาสังคมโลกเพิ่มมากขึ้นจากระบบทุนนิยม คุณค่าทางจิตใจลดถอยลงและนำไปสู่ภาวะของปัญหาระดับโลก ทั้งการขาดแคลนอาหาร การเกิดช่องว่างระหว่างความร่ำรวยและยากจน ภัยจากสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติทางธรรมชาตินานัปการ จากการประชุมร่วมกันระหว่างประเทศขององค์การโลกจึงได้เกิดแนวคิดขึ้น 2 กระแส โดยกระแสที่หนึ่ง ว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่คำนึงถึงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปพร้อมๆ กับการพัฒนาเศรษฐกิจ กระแสที่สอง จากองค์กรสหประชาชาติที่ให้ความสำคัญของมิติทางวัฒนธรรมในการพัฒนา มากกว่าการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจที่ใช้วิทยาศาสตร์เป็นหลัก ดังนั้น หัวใจของการพัฒนาจึงผูกติดกับคุณค่าของมนุษย์เป็นหลัก (พระพรหมคุณาภรณ์. 2549: 53 – 58) แต่กระนั้น ทั้งสองกระแสก็ยังคงให้ความสำคัญกับระบบทุนที่กลายไปสู่ทุนทางวัฒนธรรม ถึงแม้ประชาธิปไตยมีเป้าหมายให้ประชาชนมีสิทธิเท่าเทียมกัน แต่ระบบทุนนิยมที่เกิดขึ้นในอดีต กลับทำให้เกิดช่องว่างระหว่างผู้คนมากขึ้นเช่นกัน

ยุคสมัยแห่งการรู้แจ้ง (Edge of Enlightenment) ในยุโรป ที่ต่อต้านความเชื่อเรื่องจิตวิญญาณและอำนาจของสิ่งที่มองไม่เห็น ด้วยองค์ความรู้ การจดบันทึก และข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ ด้วยเหตุและผล ได้กลายไปเป็นรากฐานของการก่อกำเนิดยุคสมัยใหม่ และนำไปสู่การปฏิวัติอุตสาหกรรมที่เน้นการผลิตอุตสาหกรรมจำนวนมาก เมื่อมีความต้องการมากขึ้น การบริโภควัตถุดิบจากแหล่งทรัพยากรก็มากขึ้นตามลำดับ ลัทธิจักรวรรดินิยมที่แสวงหาอำนาจและแหล่งวัตถุดิบจึงเกิดขึ้นในที่สุด แนวคิดโลกาภิวัตน์ที่พยายามสานสัมพันธ์รวมทุกอย่างเข้าไว้เป็นหนึ่งเดียว แนวคิดนี้ได้ส่งเสริมระบบทุนนิยมและวัตถุนิยมให้เข้มแข็งมากขึ้น ผลประโยชน์ตกแก่เจ้าของทุนและมหาอำนาจในที่สุด โลกาภิวัตน์เจริญเติบโตในช่วง

ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 จนมาเป็นที่รู้จักอย่างกว้างตั้งแต่กลางคริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา ความสะดวกสบายทางเทคโนโลยีและวัตถุแทรกซึมไปทุกซอกของความเป็นมนุษย์ การขายที่เล่นกับกิเลส ความอยากได้อยากมี และรักสะดวกสบาย นับได้ว่าเป็นสิ่งที่ผูกมัดผู้บริโภคได้อย่างแยบยล ในสมัยจักรวรรดินิยม เริ่มจากการพยายามรวมศูนย์ไว้ภายใต้อำนาจเพื่อความเป็นสากล สิ่งเหล่านี้มีรากฐานสืบเนื่องมาจากแนวคิดมนุษย์นิยมในสมัยกรีก ที่เชื่อในมนุษย์ และสร้างภาพที่เป็นสากลในลักษณะอุดมคติมาก จนเป็นสาเหตุให้เกิดแนวคิดจักรวรรดินิยม เพื่อแสวงหาความเป็นหนึ่งเดียวบนความเป็นเลิศของมนุษย์และส่งผลให้เกิดแนวคิดสมัยใหม่ที่ให้ความสำคัญต่อการผลิตสร้าง เพื่อความสะดวกสบายบนพื้นฐานของคนหมู่มากของกลุ่มนายทุนภายหลังจักรวรรดินิยมเป็นต้นมา

ภายหลังได้มีนักคิด นักทฤษฎี และนักปฏิบัติ ทั้งทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ศิลปกรรมศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม ที่เน้นความสำคัญและการศึกษาที่ตัวปัจเจกบุคคลมากกว่าการรวมศูนย์ไปยังระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง ที่เน้นความเป็นสากลหรือระบบแบบแผนที่รวมอำนาจไว้อย่างแต่ก่อน จากงานเขียนในทศวรรษ 1920 ของนักเศรษฐศาสตร์ จอห์น เมย์นาร์ด เคนส์ “จะอันตรายถึงฆาต ถ้าหากรัฐบาลในระบบทุนนิยมยึดหลักการ ต้องเป็นนักฉวยโอกาสตามความหมายที่ดีที่สุดของคำๆ นี้ ดำรงอยู่ด้วยการโอนอ่อนตามสถานการณ์และเฉลียวฉลาด ถ้าหากรัฐบาลแบบราชาธิปไตย ธนาธิปไตยหรือแบบอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกัน ยึดหลักการ รัฐบาลนั้นก็จะล่มสลาย” เคนส์ เชื่อว่า ความดีในปัจจุบันสำคัญกว่าสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น อนาคต เป้าหมายของการเมืองไม่ใช่การสร้างสภาวการณ์ที่ดีแค่ในตัวของมันเอง แต่ควรกระตุ้นการแสวงหาความดีทางจริยธรรมให้กับสมาชิกในสังคมด้วย เคนส์ ค่อนข้างต่อต้านการเมืองที่ว่า การลุ่มหลงทางการเมืองจะทำให้การเมืองเป็นแค่เวทีที่ใช้บรรลุเป้าหมายด้วยจริยธรรม แต่ขาดคุณค่าทางจริยธรรม (สฤณี อาชวานันทกุล. 2558: 90 – 91)

1.1 ลักษณะของครัวเรือน ค่านิยม และพฤติกรรม

สถาบันครอบครัวมีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นรากฐานของการปลูกฝังความรู้สึกนึกคิดของเยาวชนจนเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ในสังคม ความเปลี่ยนแปลงที่พบเห็นได้ชัดเจนในเรื่องของขนาดครอบครัว จากใหญ่ไปสู่เล็ก จากเล็กมาสู่ครอบครัวเดี่ยว คำว่า ครัวเรือน มีความหมายถึงครอบครัวและสิ่งปลูกสร้างที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทั้งสองคำนี้มีจุดร่วมอยู่ที่คำว่า ครัว ซึ่งหมายถึงบริเวณที่ใช้ทำกินและรับประทานอาหารร่วมกัน ในปัจจุบัน การทำมาหากินที่เร่งรีบ ตัวใครตัวมัน ปัญหาการจราจร ล้วนส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคให้เปลี่ยนไปสู่การหากินนอกบ้าน ร้านอาหารมากมาย หรือแม้กระทั้งร้านสะดวกซื้อที่มีอยู่มากมายทั่วทุกหัวมุมถนน เพียงเพื่อผลักดันการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจและผลกำไรเป็นตัวตั้ง ครอบครัวจึงแทบไม่มีเวลาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน พบปะปรึกษาพูดคุยกันบนโต๊ะอาหารที่บ้านเหมือนเช่นในอดีต ในสังคมเมืองที่มีแต่ความเร่งรีบจากการทำงาน มุ่งแสวงหารายได้และสถานะบทบาททางสังคม มนุษย์มีความเข้มแข็งในการปกป้องตนเองจากความรู้สึกเอื้ออาทรมากขึ้น หยาบกระด้าง

ไม่ประณีตกับการคิดและใช้ชีวิตกับส่วนรวมมากขึ้น เช่นเดียวกับ การใช้ชีวิตกับครอบครัว ปัญหาหย่าร้างจึงเกิดขึ้น หรือแม้การคบชู้ทั้งหญิงและชาย จากบ้านมีสนามพื้นที่ให้วิ่งเล่น ระเบียงพักผ่อนสนทนากันยามเย็น กลายไปสู่อพาร์ทเมนท์ คอนโดห้องเดี่ยวที่มีระเบียงไว้ตากเสื้อผ้า ผลกำไรผลักดันราคาค่าครองชีพให้สูงขึ้น ราคาบีบให้ผู้คนต้องใช้ชีวิตอยู่กับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สภาวะต่างๆ ทำให้ผู้คนในเมืองคิดอยู่แต่กับตนเอง ในการแสวงหาช่องทางการสร้างผลประโยชน์กำไรและสถานะทางสังคม จนลืมตั้งคำถามกับสิ่งที่เกิดขึ้นต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

มนุษย์ในอดีตมีความใกล้ชิดกับธรรมชาติ การดำรงชีวิตในที่อยู่อาศัยมีความปรานี คำนึงถึงการอยู่ร่วมกัน ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกันของแต่ละท้องที่ จนเป็นความเชื่อที่แสดงให้เห็นเป็นจารีตและวิถีปฏิบัติ ดังเช่น คนไทยนิยมปลูกเรือนชั้นเดียว เพราะด้วยความเชื่อนับถือเรื่องของศีรษะ หัวเป็นของสูงมีความสำคัญเป็นมิ่งขวัญของแต่ละบุคคล การปลูกเรือนที่มากกว่าชั้นเดียวจึงไม่เป็นสิ่งที่กระทำ หรือความเชื่อในเรื่องทิศ ทิศตะวันออกคือความเจริญรุ่งเรือง เป็นมงคล อยู่แล้วเป็นสุข ส่วนทิศตะวันตกเป็นสิ่งตรงข้ามและอาจนำไปสู่ความทุกข์และความตาย ซึ่งความเชื่อเหล่านี้ก็มาจากความเคารพและยำเกรงในธรรมชาติ หากนอนหันหัวไปทางทิศตะวันตกจะเป็นอัปมงคล เพราะการทำพิธีฝังศพก็จะหันหัวของศพไปทางทิศตะวันตก เช่นเดียวกับการปลูกเรือน นิยมการปลูกเรือนในทิศทางตามตะวัน ไม่หันเรือนขวางตะวัน (สมภพ ภิรมย์. 2545: 18 – 19) เพราะเรือนไทยมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า การปลูกสร้างมีความสัมพันธ์กับทางเข้าออกของเรือนและการใช้ชีวิตร่วมกัน หากวางเรือนขวางตะวันจะส่งผลกับทิศทางการนอนและตำแหน่งการวางศีรษะ ซึ่งสัมพันธ์กับการเดินเข้าออกในแต่ละเรือน ซึ่งคนไทยมีความเชื่อเรื่องการไม่เดินข้ามหัวกัน รวมทั้งแสงสว่าง และความร้อนจากดวงอาทิตย์ที่สามารถทำลายสายตาได้ บันไดอยู่ทางทิศตะวันตก ถัดเข้ามาจะเป็นห้องนอนของลูกชาย ห้องลูกสาว ห้องนอนคุณพ่อคุณแม่ และมีเรือนระเบียงที่เรียกว่า นอกชาน เพื่อที่จะเอาไว้นั่งเล่น และมีต้นไม้ใหญ่ที่ทอดกิ่งก้านสาขาเข้ามา ซึ่งทำให้บริเวณนั้นมีความร่มรื่น (ฐิติวรรณ กรกชมาศ. 2555: สัมภาษณ์) รูปแบบของเรือนไทยในอดีตจึงมาจากการดำรงชีวิตอยู่กับธรรมชาติ คำนึงถึงสภาพภูมิอากาศและการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในครอบครัว ด้วยความผูกพันกับธรรมชาติ

จากเรือนไปสู่หมู่บ้าน ชุมชนและสังคมจึงเกิดขึ้น ในชุมชนก็จะมีตลาดเป็นศูนย์กลางของการแลกเปลี่ยนสิ่งอุปโภคบริโภค ด้วยเกณฑ์ของความพึงพอใจของทั้งสองฝ่ายเป็นหลัก ครอบครัวหนึ่งมีการปลูกผัก ก็จะนำไปแลกกับอีกครอบครัวที่มีเกลือ การขยายตัวของชุมชนเป็นไปตามลักษณะแนวยาวของลำน้ำ เมื่อมีการเดินทางแลกเปลี่ยนซื้อขาย ร้านค้า เรือนแพระหว่างสองข้างแม่น้ำก็เติบโตขึ้น ด้านหลังที่อยู่อาศัยมักจะเป็นสวนเพื่อไว้ทำกิน แลกเปลี่ยนและค้าขาย เมื่อเติบโตจนเป็นชุมชนใหญ่ขึ้น ก็มีวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจในการประกอบพิธีทางศาสนาและเป็นโรงเรียนอบรมสั่งสอนไปพร้อมๆ กัน เมื่อความเจริญทางวัตถุ บวกกับการบริโภคนิยมและเทคโนโลยีในระบบทุนนิยมเติบโตขึ้น การเปลี่ยนแปลงค่านิยมของ

ผู้อยู่อาศัยก็เกิดขึ้น จึงทำให้รูปลักษณะของเรือนเปลี่ยนไปด้วย ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้คนและบริบทแวดล้อมทางสังคมอย่างเห็นได้ชัดในปัจจุบัน บ้านกับเรือนมีความหมายที่แตกต่างกันในความหมายของคนไทย จะพบคำว่า บ้าน ได้ในสังคมไทยมาโดยตลอด เช่น บ้านหนองบัว ที่หมายถึงชุมชนหรือหมู่บ้านที่ในพื้นที่นั้นมีเรือนอยู่หลายหลัง มีโรงเรียนและวัด ดังนั้น คำว่า บ้านสำหรับสังคมไทยในอดีต หมายถึงถิ่นกำเนิดหรือหมู่บ้าน ไม่ใช่เรือน เรือนคือที่อยู่อาศัย แต่ปัจจุบันการใช้บ้านในลักษณะเช่นนี้เริ่มน้อยลง บ้านก็มีลักษณะเป็นนามธรรมมากกว่ารูปธรรม หมายถึง สถานที่ที่ดำรงชีวิตอย่างถาวรหรือถิ่นกำเนิด ส่วนคำว่า เรือน มีความหมายถึงสิ่งก่อสร้างสำหรับอยู่อาศัย ในสังคม ไทยเมื่อเด็กเติบโตขึ้น คำว่า เรือน ดูจะเกี่ยวกับผู้หญิงและมีบทบาทมากกว่าชาย เช่น คำว่า การอยู่เรือน หรือคำว่า ครัวเรือน เป็นต้น ผู้หญิงจะดูแลหุงหาอาหารรับผิดชอบงานเรือนมากกว่าชาย ส่วนงานภายนอกมักจะเป็นเรื่องของผู้ชาย เรือนจึงมีเอกลักษณ์ที่ชัดเจน แล้วยังมีประโยชน์ในการใช้งานที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ภูมิประเทศ และภูมิอากาศได้อย่างดี

ความเปลี่ยนแปลงของที่อยู่อาศัยจากบ้านเรือนมาสู่ความนิยมในอาคารที่พักอาศัย ด้วยรูปแบบที่ได้รับอิทธิพลมาจากตะวันตก ก็เป็นสิ่งที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและการเจริญ เติบโตทางของทุนนิยมบริโภค แนวคิดและพฤติกรรมกรรมของการแสวงหากอบโกยจากธรรมชาติจึงมากขึ้น จนส่งผลให้รูปแบบความเป็นอยู่ในตัวเมือง เปลี่ยนทิศทางไปสู่การมุ่งเน้นที่ความสะดวกสบายและมักง่าย ตัวใครตัวมันอย่างเห็นได้ชัดเจนขึ้น

วัฒนธรรมการดำรงชีวิตในสังคมอดีต เป็นการดำรงชีวิตอยู่กันอย่างเห็นหน้า มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างคนในครอบครัว ด้วยไมตรีจิต ความเอื้ออาทร แบ่งปัน และร่วมแรงลงมือร่วมกัน การแต่งงานที่ฝ่ายหญิงหรือชายย้ายเข้าไปอยู่อาศัย มีส่วนร่วมกับครอบครัวของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดอย่างเป็นที่ยอมรับ ก็ทำให้เกิดความผูกพันแน่นแฟ้นระหว่างสมาชิกในครอบครัว การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ซึ่งแตกต่างจากปัจจุบัน เมื่อแต่งงานแล้วบุตรของทั้งสองครอบครัว ต่างแยกตัวออก ไปสร้างครอบครัวบนพื้นที่ใหม่ไกลออกไป ซึ่งเป็นรูปแบบของครอบครัวเดี่ยว ขาดการปฏิสัมพันธ์ ความเอาใจใส่ การช่วยเหลือซึ่งกัน ก็ลดน้อยลงตามลำดับ จนทำให้เกิดความเห็นแก่ตัว ตัวใครตัวกันมากขึ้น ปู่ย่า ตายาย พ่อแม่ พี่น้อง ต่างแยกย้ายกันไป ในสมัยก่อน ใต้ถุนกับระเบียงหลังบ้านเป็นที่โล่งไม่มีหลังคา พ่อแม่ลูกก็จะไปนอนเล่นกันตอนกลางคืนหรือช่วงหัวค่ำ เพื่อที่จะนอนคุยกันที่นอกชานนั้น และดูดาวบนท้องฟ้า ที่ระเบียงนั้นถือว่าเป็นที่ชุมนุมของครอบครัวในตอนหลังทานข้าวเย็น บ้านมีนอกชานเพื่อเป็นศูนย์รวมของครอบครัว ได้นอนคุยกันทั้งพ่อ แม่ ลูก ซึ่งถือว่ามีส่วนที่ทำให้ครอบครัวอบอุ่น เช่นเดียวกับที่เมืองหนาวผิงไฟรับไออุ่น และแบ่งปันเรื่องเล่าต่อกันและกันหลังร่วมรับประทานอาหารมื้อเย็น ในอดีตวัฒนธรรมของการใช้ชีวิตในครัวเรือนให้ความสำคัญกับครอบครัว พ่อ แม่ ลูก ถึงแม้ลูกจะแต่งงานไปแล้วก็ยังอยากให้ลูกอยู่กับครอบครัว ซึ่งถือได้ว่าเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งซึ่งมาจากบ้าน ในสมัยก่อนวัฒนธรรมไทยนิยมมีพื้นที่บริเวณกว้างๆ เนื่องจาก

ต้องการปลูกบ้านของลูกให้อยู่ในบริเวณของตน เพื่อให้อยู่ใกล้ชิดกัน แต่เนื่องจากปัจจุบันที่ดินก็มีราคาที่แพงขึ้น เพราะฉะนั้น บริเวณบ้านจึงแคบลง เป็นจุดเปลี่ยนของวัฒนธรรมที่ทำให้ลูกต้องย้ายออกไปอยู่ข้างนอก และการที่มีบ้านพ่อ แม่ ลูกในบริเวณรั้วเดียวกันก็ปรับเปลี่ยนไป (วรรณรัตน์ ตั้งเจริญ. 2555: สัมภาษณ์)

หากพิจารณาในระดับมหภาค การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและรูปแบบอาคาร ด้วยปัจจัยที่มุ่งเน้นแต่การแสวงหาทุนนิยม ย่อมส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในสังคม การช่วยเหลือแบบสมัครใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันเหมือนเช่นแต่ก่อนจางหายไป กลับกลายไปสู่ความเห็นแก่ตัวที่หวังผลตอบแทนในการช่วยเหลือต่อกันในแต่ละครั้ง มิตรภาพระหว่างเพื่อนใกล้เรือนเคียงก็หายไป เห็นได้ชัดเจนขึ้นในสังคมเมืองที่มีระบบทุนนิยมครอบงำ ส่งผลกับการดิ้นรนแข่งขันแสวงหาผลประโยชน์ การปลูกเรือนและการทำมาหากินสมัยก่อนเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันระหว่างเพื่อนฝูง คนรู้จัก บ้านใกล้เรือนเคียง ร่วมแรงร่วมใจเอื้อเฟื้อต่อกัน ชาน ระเบียง และใต้ถุนเรือน ที่ศูนย์รวมของการพบปะพูดคุยหรือทำงานร่วมกันของสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนฝูง ก็กลายไปสู่อาคารสมัยใหม่ที่มีระเบียงไว้ตากผ้า หรือตัดทอนส่วนระเบียงทิ้ง เหลือแต่หน้าต่างไว้นั่งชมวิวเล่นเพียงลำพัง สถานที่พบปะกันกลายไปสู่ห้างสรรพสินค้าและย่านบันเทิงระหว่างวันและค่ำคืน น้ำล้างเท้าที่เตรียมไว้สำหรับชำระสิ่งสกปรก และปรับสภาพจิตใจและร่างกายให้สงบเย็นก่อนเหยียบขึ้นเรือนก็ได้สูญหายไป ร่มไม้จากไร่สวนในการดำรงชีวิตก็กลายไปสู่ความเย็นสบายด้วยเครื่องปรับอากาศที่ต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ในการผลิตวัสดุอุปกรณ์และกระแสไฟจำนวนมาก และเป็นสาเหตุสำคัญในการทำลายสภาพแวดล้อม หรือแม้แต่พืชผักสวนครัวที่เคยปลูกไว้รับประทานหรือแลกเปลี่ยนกันในสังคมก็ย้ายที่เข้าไปสู่การซื้อขายในซุปเปอร์มาร์เก็ตที่มีเรื่องของผลประโยชน์และผลกำไรเป็นตัวตั้ง ถึงแม้โครงสร้างอาคารในปัจจุบันจะนำไปสู่ความปลอดภัยสะดวกสบายมากขึ้น แต่ความรู้สึกวุ่นวายของสภาพจิตใจยังคงติดตามเข้าไปในที่อยู่อาศัยไม่ได้ลดน้อยลง จากเรือนที่ไม่มีรั้วกั้น บริเวณซึ่งดูไม่ปลอดภัยกับการใช้ชีวิตในอดีต มาสู่โครงสร้างที่มั่นคงปลอดภัยด้วยปูนซีเมนต์ ที่ต้องมีรั้วกั้นบริเวณแสดงอาณาเขตของคุณ ของฉัน ก็เป็นนัยยะแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป ตัวใครตัวมัน ดำรงชีพอยู่อย่างไม่สามารถเชื่อใจกันได้ในสังคมที่เปลี่ยนไป เมื่อกระแสลัทธิทุนนิยมเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดช่องว่างในการดำรงชีพมากขึ้น การแสวงหาเงิน เพื่อให้ได้การบริโภคส่วนตัวที่มากขึ้น สวนทางกับขนาดของครอบครัวที่เล็กลง การลักขโมย การทุจริตและชิงดีชิงได้ผลประโยชน์กันในสังคมก็เป็นผลที่ตามมา

ก่อนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบอาคารค้าขายในสมัยก่อน มาสู่รูปแบบตึก อาคารพาณิชย์ทรงสูงเทียมฟ้าในปัจจุบัน อาคารร้านค้าริมถนนที่นิยมทำเสาเรียงด้านหน้าให้เป็นชายคาบาทวิถีสำหรับผู้คนที่ผ่านไปมามีที่หลบแดดฝน ก็พบหาได้ยากขึ้น อาคารพาณิชย์ในปัจจุบันมีที่นั่งพักสำหรับผู้มาติดต่อทำธุระภายในอาคารเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนไปของการดำรงชีพ โดยให้บริการเฉพาะผู้มาติดต่อทำธุระในอาคารของตนเพียงเท่านั้น ซึ่งเป็นเรื่องของผล ประโยชน์เป็นสำคัญ คำนึงถึงผู้อื่น และการใช้ชีวิตของผู้อื่นภายนอกตึกอาคารน้อยลง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น กลับทำลายคุณค่าของการดำรงชีวิต

อยู่ร่วมกันของมนุษย์ ความเอื้ออาทรที่เกิดขึ้นในชุมชน ด้วยการปฏิบัติแบ่งปัน คิดคำนึงถึงผู้อื่น และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ลดน้อยลง กลับกลายไปสู่แนวคิดเรื่องผลประโยชน์ตอบแทน การให้เพื่อหวังผลประโยชน์ ความรู้สึกนึกคิดของคนในสังคมเริ่มชินชาและเห็นเป็นเรื่องปกติกับการใช้ชีวิตตัวใครตัวมัน ไม่สนใจเรื่องของส่วนร่วม ผู้อื่นหรือครอบครัว การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ย่อมทำลายระบบโครงสร้างพื้นฐานทางความคิดและพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม ที่ทุกคนล้วนพึ่งพากันและดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างเรียบง่ายกับธรรมชาติ การประยุกต์ใช้ที่จะนำพฤติกรรมผู้อยู่อาศัยที่มีคุณค่ากลับมานั้น จะเป็นเช่นไรหากทัศนคติต่อครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยในปัจจุบันยังไม่เปลี่ยนแปลง

ภายหลังที่หลายๆ ประเทศประสบปัญหาภัยธรรมชาติและเศรษฐกิจ เริ่มมีกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่หันเข้าหาแนวคิดของวัฒนธรรมสีเขียว ที่คำนึงถึงระบบนิเวศน์มากขึ้น ได้เริ่มตั้งคำถามไปพร้อมกับหาแนวทางปฏิบัติว่า เรือนกับระบบนิเวศในธรรมชาติจะสามารถดำรงอยู่ร่วมกันได้ ซึ่งสามารถทำให้มนุษย์หันเข้ามามีส่วนร่วมในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นและสิ่งมีชีวิตอื่น รวมทั้งธรรมชาติได้มากขึ้น

1.2 เสรีภาพ การดำรงชีพ และบริโภคนิยม

ยุคสมัยใหม่เป็นช่วงที่วิทยาศาสตร์ อุตสาหกรรม ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับการดำรงชีวิตของมนุษย์มากขึ้น เทคโนโลยีถูกนำไปใช้เพื่อการผลิตจำนวนมาก เป็นไปเพื่อการบริโภคเพื่อความสะดวกสบายเป็นสำคัญ ธุรกิจข้ามชาติมีบทบาทของการนำไปสู่การแสวงหาเม็ดเงินมากมาย จนนำไปสู่ความแปลกแยกและเกิดช่องว่างของสังคม ระหว่างแนวคิดดั้งเดิมของแต่ละชุมชนกับธุรกิจผูกขาดรวมศูนย์การทำงานที่เป็นระบบมุ่งเน้นที่ผลประโยชน์ของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง การขยายฐานการผลิตและการจำหน่ายที่เพิ่มขึ้น การมุ่งหวังเอาชนะหรือการมองแค่การเติบโตเป็นเรื่องของผลกำไร ความสุขของผู้ประกอบการบางกลุ่มจึงมาจากการสร้างเงินสร้างผลกำไร แต่ก็ดำเนินไปพร้อมกับความทุกข์มากมายพร้อมๆ กัน เพราะความคาดหวังว่าผลกำไร จะต้องเพิ่มขึ้นในทุกๆ ปี การทำงานของลูกจ้างก็ปราศจากความสุข เพราะข้อกำหนดและจำกัดมากมายด้วยตัวเลข คณิตศาสตร์มีความสำคัญและจำเป็นในเรื่องของการคำนวณ คิดโครงสร้าง โครงสร้างของสิ่งไม่มีชีวิตและสิ่งมีชีวิต การดำรงชีพและหาเลี้ยงชีพของผู้คนในปัจจุบันมากมายจึงผูกขาดอยู่กับตัวเลข การที่มนุษย์ต้องทำงานหาเลี้ยงชีพเพื่อความอยู่รอดด้วยตัวเลข จึงทำให้พวกเขาเข้าสู่พันธนาการต่างๆ มากมายในระบบธุรกิจ การขับเคลื่อนชีวิตของหลายๆ คน จึงเป็นไปด้วยตัวเลขภายใต้การบริโภคนิยมและทุนนิยม ตัวเลขเป็นสัญลักษณ์ที่จับต้องไม่ได้ จนเมื่อมนุษย์สร้างระบบเงิน ที่นำสิ่งที่จับต้องไม่ได้มาสู่วัตถุที่จับต้องได้เป็นรูปธรรม จนนำมาสู่ความหลงใหลทางรูปสัมผัส เพื่อตอบสนองกับสัมผัส การแสวงหาเม็ดเงินก็เพื่อตอบสนองกับสัมผัสทั้งสิ้น เพราะในที่สุดเงินสามารถซื้อสิ่งต่างๆ ที่เป็นรูปธรรมได้ ผู้คนหลงลืมว่าสิ่งที่เป็นเรื่องของคุณค่าและคุณภาพ มีจุดเริ่มต้นจากสิ่งภายในที่เป็นนามธรรม ดังเช่น การคิดแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ไม่ว่าปัญหาจริยธรรม ปัญหาการทุจริต ปัญหาความขัดแย้งวุ่นวายต่างๆ ที่เกิดขึ้น มักไม่สำเร็จลุล่วงหากแก้ปัญหาเพียงแค่รูปธรรมที่เห็นอยู่ เพราะวัตถุหรือรูปธรรม

ต่างๆ ล้วนมากับกิเลสซึ่งเป็นสิ่งภายในเสมอ การขับเคลื่อนของบริโภคนิยมด้วยการหลอกล่อ เป็นการเพิ่มพูนวัตถุรูปธรรมภายนอก ไปพร้อมกับการปรับเปลี่ยนพอกพูนความรู้สึกอยากมีอยากได้ภายในตัวมนุษย์ทั้งสิ้นในปัจจุบัน การหาเลี้ยงชีพด้วยเม็ดเงินเพื่อตอบสนองกิเลสจึงเป็นไปอย่างบ้าคลั่ง ด้วยวิธีการที่แยบยลและชัดเจน

การสนทนากันทางธุรกิจจึงแตกต่างกับการสนทนากับมิตรภาพ เนื่องจากมีปัจจัยดึงดูด ยั่วยวนที่ผลประโยชน์ของผลกำไร การตกลงทางธุรกิจจึงเป็นไปด้วยการสร้างความมั่นใจด้วยหลักทรัพย์และเงินลงทุน ความมั่นใจด้วยการคบหากันฉันมิตรก็ย่อมเป็นไปอย่างไม่สนิทใจ อดีตการค้าขายในยุคเมโสโปเตเมีย 2400 ปีก่อนคริศตวรรษ เริ่มจากการแลกเปลี่ยนด้วยความพึงพอใจของทั้ง 2 ฝ่าย ใครทำอะไรก็เอามาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน แต่ปัญหาเกิดขึ้นจากความต้องการที่มากขึ้น เกิดการหยิบยืมแรงงานมนุษย์สิ่งของต่างๆ ไปจนถึงพื้นที่ทำกิน ที่อยู่อาศัย และสมาชิกในครอบครัวจนถึงขั้นที่ใช้คืนไม่ได้ เมื่อชาวนาชาวไร่เกิดปัญหาการใช้หนี้ ก็จึงต้องลดภาระการใช้คืนด้วยแรงงานทาส ลูก ภรรยา และตนเอง ให้กับพ่อค้าและเจ้าหน้าที่ในที่สุด ปัญหาการเป็นหนี้จากความต้องการหรือการเอารัดเอาเปรียบด้วยข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรมทำให้ระบบการเงินจึงเกิดขึ้น ระบบเศรษฐกิจเข้าจัดการกับชุมชนและตลาด ผู้คนเห็นชอบในความเป็นหนี้ในหลายวิถีทางที่แตกต่างกันหลายๆ เส้นทางทางธุรกิจ การค้าก็ไม่ได้ใช้วิถีของกระแสเงินในการเข้าจัดการกับผู้คน แรงจูงใจของการให้กู้ยืมหรือการการกู้ยืมที่เกิดขึ้น ระหว่างคนแปลกหน้าและญาติสนิทมิตรสหายก็คล้ายๆ กัน เงินและธนาคารเป็นสิ่งประดิษฐ์คิดสร้างของมนุษย์ เงินเป็นตัวกลางในการแลกกับเปลี่ยนสินค้าและบริการ สิ่งเหล่านี้ถูกนำเสนอว่าเป็นผลประโยชน์ของสังคม ในการจะพิจารณาถึงการพัฒนาของสังคมหนึ่ง ก็ให้ดูจากตัวกลางในการแลกเปลี่ยน ซึ่งคือเงิน การขยายตัวของการแลกเปลี่ยนและเงินจึงเพิ่มขึ้น ระบบบริโภคนิยมที่เกิดขึ้นก็สร้างและสะสมปัญหามากมาย ระบบเครดิตเกิดขึ้นเพื่อนำเอาคำว่าความเชื่อใจหรือระบบทรัสต์ มาลดปัญหาข้อพิพาทในระบบการเงินที่มาจากการกู้หนี้ยืมสิน และปัญหาจากการผ่อนชำระ รวมถึงการพยายามลดการเอาเปรียบจากเจ้าหนี้ แต่กลับก่อให้เกิดปัญหาขึ้น เนื่องจากเจ้าหนี้ในลักษณะบุคคลเปลี่ยนไปสู่ธนาคาร ธนาคารที่มีความสัมพันธ์กับระบบการเมือง และนักการเมืองบางกลุ่ม ทุกคนกลายเป็นหนี้ในวงกว้างร่วมกัน ธนาคารเอาเงินไปใช้ลงทุน ปล่อยกู้ เพิ่มกิจการธุรกิจทั้งเล็กและใหญ่มากมายเพื่อสนับสนุนระบบธุรกิจ ขาดความสมดุลอันเนื่องมาจากระบบที่คำนึงถึงแต่ผลประโยชน์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล มากกว่าการคำนึงถึงผลกระทบต่อส่วนรวมในระยะยาว มุมมองในอดีตการเป็นหนี้คือสิ่งที่ไม่ดี ในโลกปัจจุบันเปลี่ยนมุมมองไปสู่การใช้หนี้ได้คือสิ่งที่ดี นำไปสู่การใช้จ่ายและการกู้ยืมที่มากขึ้น ปัญหามากมายจากพันธสัญญาที่เกิดขึ้น ขาดการคำนึงถึงคุณธรรมและจริยธรรม ทั้งฝ่ายลูกหนี้และเจ้าหนี้ข้อตกลงเป็นไปตามกระบวนการและระบบ มากกว่าจิตสำนึกอันดีงามที่จะนำไปสู่ความไว้เนื้อเชื่อใจ และการคำนึงถึงผู้อื่น ผู้คนหลงลืมไปว่าเงินไม่ใช่พระเจ้า เป็นแค่สิ่งประดิษฐ์เพื่อเป็นช่องทางแห่งความกรุณาเป็นรางวัลชิ้นหนึ่งเท่านั้นที่มีพันธะสัญญา ไม่สามารถเติมเต็มให้กับจิตใจและการดำรงชีวิตได้ เพราะข้อผูกมัด

ที่เกิดขึ้น เงินจะยังคงดำเนินทับถมต่อไป มนุษย์ต้องอยู่เหนือข้อผิดพลาดในโลกแห่งวัตถุ (David, Graeber. 2011: Online)

ในหลายๆ ประเทศ เงินถูกนำไปใช้ในการส่งเสริมการพัฒนาอาวุธสงคราม หรือองค์กรธุรกิจข้ามชาติใหญ่โตมากมาย ซึ่งเป็นการสนับสนุนแนวคิดว่าความเข้มแข็งของชาติคือ ความเข้มแข็งทางทหาร ความเข้มแข็งขององค์กรที่มั่งคั่ง และการส่งเสริมการบริโภคนิยม สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยหลักที่ตอบสนองความเชื่อในยุคสงครามเย็นที่มีอยู่มากมายทั่วโลก (Frank, Zelko. 2013: 31 – 32) จนถึงปัจจุบัน การดำรงชีพด้วยพันธนาการจากตัวเลขที่จับต้องและใช้สอยได้ จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหามากมายต่อมนุษย์และสังคมส่วนรวม ความเชื่อใจเป็นสิ่งที่ดี แต่ถูกนำไปใช้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ของบุคคลหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ผลประโยชน์ที่ทับซ้อนกันมากมาย ช่องว่างมากมายเกิดขึ้นและจะเพิ่มมากขึ้น ผู้คนจึงเป็นทุกข์จากปัญหามากมายที่เกิดขึ้น ผู้มีความสุขจากผลกำไรทางธุรกิจที่มุ่งทำให้ใหญ่ เติบโตกอบโกย ก็เป็นความสุขที่ไม่มั่นคง ต้องเร่งรีบ ระวังระแวง สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นพันธนาการของการดำรงชีพ หาเลี้ยงชีพแบบไม่พอเพียง เห็นแก่ตัวและมักง่ายฉาบฉวยในกระแสทุนนิยมบริโภค

เมื่อกระแสโลกเดินหน้าไป พร้อมกับการส่งเสริมระบบทุนเพื่อการบริโภค จำนวนมากขึ้น การแสวงหาแหล่งทรัพยากรทั้งรูปธรรมและนามธรรมทางวัฒนธรรมจึงเริ่มขึ้น การเข้าถึงท้องถิ่นที่หลากหลายก็มากขึ้น การลดบทบาทของเส้นกั้นแบ่งระหว่างชนชั้นศักดินา นายทุน ชาวบ้าน และชนชั้นแรงงานก็เพิ่มขึ้น ทุนวัฒนธรรมจึงก่อกำเนิดขึ้นไปพร้อมๆ กับการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ การเมืองที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมผสมกันอย่างกลมกลืนและหลากหลาย การกระจายตัวของระบบอุตสาหกรรมในอดีต เริ่มส่งผลกระทบต่อทรัพยากรโลกในปัจจุบันมากขึ้น จนเข้าสู่ขั้นวิกฤติ ภัยธรรมชาติส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์และส่งผลต่อการจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีให้เห็นมากขึ้น การขาดแคลนอาหารและการเกิดปัญหามลภาวะ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้มนุษย์เริ่มแสวงหาทรัพยากรสำหรับการผลิตมากขึ้น ไม่ว่าจะมาในรูปแบบของการรณรงค์เพื่อกระจายรายได้ หรือเพิ่มจำนวนการผลิตเพื่อรองรับการทำผลกำไรที่มากขึ้นในทุกๆ ปี การแข่งขันเพิ่มขึ้นในระบบธุรกิจที่ต้องมีผู้แพ้ ผู้ชนะ ผู้อยู่รอด และผู้ล่มสลาย กลายไปสู่การสรรหาแหล่งทุนที่มากขึ้นในที่สุด วัฒนธรรมกลายเป็นแหล่งทางเลือกใหม่ของระบบทุนนิยม รูปแบบงานศิลปะ งานฝีมือและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ทรงคุณค่า ถูกนำเสนอไปเป็นต้นทุนการผลิต ทั้งในรูปแบบดั้งเดิมและผสมผสานแปรเปลี่ยน การกระจายรายได้ที่ยังไม่สามารถทำให้เจ้าของผลงาน ชุมชน หรือท้องถิ่นนั้น เข้มแข็งหรือมีอันจะกินได้ด้วยตัวของพวกเขาเอง ก็จะกลายเป็นการแสวงหาผลประโยชน์หรือรับใช้ระบบนายทุนในที่สุด ซึ่งไม่ต่างอะไรกับการรวมศูนย์กลางของเศรษฐกิจ เพื่อความเข้มแข้งและมั่งมีของระบบนายทุน หากไม่สามารถลดบทบาทนายทุนลงได้ การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและท้องถิ่นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะนำไปสู่การสร้างดุลยภาพให้กับสังคมแห่งความยั่งยืน และมีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มประสิทธิภาพทางการศึกษาที่ให้ความรู้กับผู้คนในสังคม ได้ตระหนักและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมควบคู่ไปพร้อมกับการส่งเสริม

ผลักดัน และอนุรักษ์ เพื่อการดำรงอยู่บนกระแสโลกหลังสมัยใหม่อย่างมีเสถียรภาพ

ถึงแม้ระบบการเมืองประชาธิปไตยเป็นองค์ประกอบสำคัญของการปกครองที่ดี ในทางที่จะลดบทบาทแก้ปัญหาของอภิสิทธิ์ชน เผด็จการ และศาสนจักรในอดีตที่เคยมีมา แต่ก็ไม่ช่วยยับยั้งสภาวะของความป่าเถื่อน เห็นแก่ตัว และความลุ่มหลงอันเนื่องมาจากเงิน สถานะทางสังคม และอำนาจ จนสร้างความอ่อนแอให้กับรัฐบาล การเติบโตของการค้าและความสัมพันธ์แบบตลาด จะลดทอนจริยธรรมและความพอดีลงเรื่อยๆ การแสวงหาความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจไม่ช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้ได้ แต่ขึ้นกับหลักการแห่งความเสมอภาคจะนำไปสู่สภาวะใด ความเป็นทาสหรืออิสรภาพ ความรู้หรือความป่าเถื่อน ความรุ่งโรจน์หรือความเสื่อมทราม ตามที่ทฤษฎีแนวคิดของ ด็อกวิลล์ กล่าวไว้ว่า (เบอร์นาร์ด, คริก. 2557: 127 – 143)

> ข้าพเจ้าออกตามหาลักษณะใหม่ๆ ที่อาจทำให้ระบอบผูกขาดอำนาจเกิดขึ้นบนโลกได้สิ่งที่ข้าพเจ้าเห็นก็คือ กลุ่มคนจำนวนมากมายมหาศาล ซึ่งล้วนแต่เท่าเทียมและใกล้เคียงกัน พยายามหาความสุขเล็กๆ น้อยๆ ที่ไม่มีเนื้อหาสาระใดๆ มาเติมเต็มชีวิตอย่างไม่หยุดหย่อน พวกเขาใช้ชีวิตแบบต่างคนต่างอยู่ เป็นคนแปลกหน้าของกันและกัน สำหรับพวกเขา มนุษยชาติไม่ได้หมายถึงอะไรมากไปกว่าลูกๆ และเพื่อนๆ ที่รู้จักเป็นการส่วนตัว ส่วนพลเมืองคนอื่นที่เหลือนั้น แม้จะอยู่ใกล้เขา แต่เขาก็มองไม่เห็น แม้จะสัมผัสตัวคนเหล่านั้น แต่เขาก็ไม่รู้สึกถึงตัวตนของอีกฝ่าย เขาดำรงอยู่กับตัวเอง และเพื่อตัวเองเท่านั้น และถ้าเขายังมีญาติพี่น้อง เหลืออยู่ เราอาจบอกได้ว่าเขาไร้ซึ่งความผูกพันใดๆ ต่อประเทศของตน ที่อยู่เหนือคนเหล่านี้ คือ อำนาจปกครองอันล้นพ้น อำนาจ ซึ่งจะทำหน้าที่รับประกันว่าพวกเขาจะพึงพอใจ และจะคอยดูแลชะตากรรมของพวกเขา
>
> อำนาจที่ว่านี้ทั้งสมบูรณ์ละเอียด สม่ำเสมอ รอบคอบ และนุ่มนวล มันคงเหมือนอำนาจของผู้ปกครอง หากเป้าหมายของมันเป็นไปเพื่อจะช่วยให้พลเมืองภายใต้อำนาจเติบโต เป็นผู้ใหญ่ แต่การณ์กลับเป็นในทางตรงข้าม อำนาจนั้นพยายามทำให้พวกเขาเป็นเด็กไปตลอดกาล จะพึงพอใจถ้าผู้คนมีความสุขดีและไม่คิดถึงเรื่องอื่นนอกจากความสุข รัฐบาลยินดีลงทุนลงแรงเพื่อความสุขของผู้คน แต่กลับเลือกที่จะเป็นผู้ผูกขาดการนิยามและจัดหาความสุขให้ผู้คน มอบความรู้สึกปลอดภัยให้ผู้คน คอยมองสถานการณ์ล่วงหน้าและจัดหาสิ่งจำเป็นให้ผู้คน อำนวยความสะดวกให้พวกเขามีความสุข ได้บริหารเรื่องที่ผู้คนสนใจ กำกับดูแลอุตสาหกรรม กำกับการส่งต่อทรัพย์สิน และแบ่งสันปันส่วนมรดกแทนพวกเขา รัฐทำทุกอย่างให้จนผู้คนไม่ต้องคิดและไม่ต้องเผชิญปัญหาในชีวิต

ปัจจุบันความต้องการบริโภคมีส่วนสำคัญในการผลักดัน ส่งเสริมการผลิตจำนวนมาก เทคโนโลยีสื่อมากมายเกิดขึ้น สื่อหลายประเภททำให้ผู้คนเป็นใบ้ ไร้ความสามารถในการใช้ความคิดกระทำอย่างมีสติปัญญา สื่อส่งเสริมปัญญาน้อยลง การตลาดไม่ได้สร้างสรรค์สิ่งพิเศษสำหรับผู้ใด ไม่มีใครได้อภิสิทธิ์มากกว่าใคร ภายใต้ตลาดจึงเป็นการทำให้ทุกคนเป็นฝูงชนหรือมวลชน การผลิตสินค้าหรืองานบริการต่างๆ จึงไม่มีลักษณะพิเศษใด คำนึงถึงความนิยมหรือประชานิยม ไม่จำเป็นต้องหรูหราฟุ่มเฟือย แต่ก็ไม่มีความเป็น

ส่วนตัว คุณค่าสวนทางกับการสร้างผลกำไร บริโภคนิยมมีความหมายที่ครอบคลุมกว่าแค่การซื้อขาย เพราะมีการตอบสนองต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้คน ชักชวน โน้มน้าวให้เกิดความรู้สึกติดตาม จงรักภักดีต่อยี่ห้อ สร้างเสริมภาพลักษณ์ เน้นความสะดวกสบาย สำราญ และชวนฝัน ในขณะที่ชีวิตความเป็นจริงคือ ผู้บริโภคต้องทำงานหาเงินดิ้นรนต่อสู้ทุกวิถีทางเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้าเหล่านั้น ยิ่งอยากมีอยากได้ก็ยิ่งต้องเข้าสู่ระบบและกระบวนการของทุนนิยมบริโภคมากขึ้นเท่านั้น สินค้าเปลี่ยนง่ายใช้เร็ว คุณภาพผันแปรกับราคาการลอกเลียนแบบจึงมีมากเพียงเพราะฉาบฉวยรวดเร็ว เวลา เงินและความอยากมีอยากได้เป็นตัวแปรสำคัญ ศิลปะหลายประเภทพลิกผันตัวเองไปสู่ระบบการผลิตแบบมวลเป็นเพียงผู้ประกอบการทางเศรษฐกิจ ความงามจึงเป็นไปในลักษณะตามความของผู้บริโภค ผู้สร้างความงามจึงอยู่ภายใต้ระบบการจำหน่ายในทิศทางที่คล้ายๆ กัน หรือเพียงเพื่อสร้างตัวตนในวงการแข่งขันทางธุรกิจอย่างเร่งรีบฉาบฉวย ขาดเอกลักษณ์และกลายเป็นผู้ผลิตในท้ายที่สุด มาตรฐานการตัดสินความสำเร็จในชีวิตในโลกทุนบริโภคนิยมจึงมีเพียงการสร้างตัวตนด้วยปริมาณในขอบเขตของเวลา วัตถุ เงิน และประชานิยม จึงเป็นมาตรฐานที่เห็นได้ในระบบทุนบริโภคนิยม รัฐประชาชาติจึงอาศัยระบบเศรษฐกิจของการผลิตและค้าขายเป็นหลัก บ้านเป็นสิ่งที่ต้องแลกมาด้วยเงิน การทำงานหนักเพื่อผ่อนจ่าย ผลักดันแรงปรารถนา การที่ไม่ทำงานหนักในระบบถูกมองว่าขี้เกียจ ซึ่งต่างจากคำว่า ครัวเรือนในสมัยก่อน ที่ถูกพิจารณาในเรื่องของความรู้สึกมากกว่าเป็นแค่วัตถุที่ครอบครอง จับจ่ายได้ด้วยเงิน ในการให้ความหมายของ ครัวเรือนถูกแทนที่ด้วยความหมายของสิ่งปลูกสร้าง ความรู้สึกถึงความอบอุ่น กลมเกลียว แบ่งปัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันจางหาย ลดน้อยลง การทำงานและการใช้ชีวิตในบ้านทับซ้อนกันมากขึ้น ต้องขนงานในที่ทำงานกลับมาทำที่บ้าน เพราะปริมาณของงานที่มากสวนทางกับระยะเวลาที่น้อยลงต้องเร่งรีบ กลไกสร้างภาพลักษณ์ด้วยสื่อที่ฟุ้งเฟ้อและดาราที่หรูหราฟุ่มเฟือยจึงเป็นการขับเคลื่อนของการตลาดที่ดาษดื่นขาดความหลากหลาย ขาดตัวเลือกที่สร้างสรรค์คุณค่าให้กับผู้บริโภค การบริโภคที่ดูจะเกี่ยวข้องกับเสรีภาพกลายเป็นเสรีภาพของการบริโภคถูกจำกัดมากขึ้น ถึงแม้ภายใต้ระบบตลาดเสรีประชาธิปไตยจะทำให้ตัวชี้วัดความสำเร็จเปลี่ยนจากคุณภาพ พรสวรรค์หรือชาติกำเนิดมาสู่ความสามารถในการทำงานหนักเพื่อปริมาณเงินก็ตาม แต่ราคาสินค้าที่รวมผลกำไรมากขึ้นก็ยังคงดำเนินต่อไป ความสำเร็จที่พิจารณาจากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่มีกำลังซื้อจึงไม่ใช่การสร้างสรรค์เพื่อผู้บริโภคโดยรวม การเลือกเป็นและการใช้เป็น จึงเป็นสิ่งที่ผู้บริโภคควรจะเรียนรู้ได้อย่างเท่าทัน การไม่รู้จักควบคุมตนเองคือ การแสดงความเป็นสัตว์และการเป็นทาส เพราะเป็นการสนองความต้องการต่อร่างกายเพียงเท่านั้น การผูกตัวเองไว้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อควบคุมแรงปรารถนาที่ไม่ดีต่อร่างกายและจิตใจ จึงมีความจำเป็น คุณธรรมหลักของความสมานฉันท์และยุติธรรมอย่างมีเหตุผลในลักษณะของจริยธรรมสากลจึงเป็นสิ่งที่ดีและน่าพิจารณา ครั้งหนึ่งโรมันได้เห็นความล่มจมของสังคมอันเกิดจากการที่ผู้คนหลงใหลในเงิน ความร่ำรวยจะสามารถทำลายคุณธรรมไปพร้อมๆ กับจิตใจที่อ่อนแอ เมื่อจิตใจอ่อนแอก็ทำให้การตอบสนองต่อร่างกายเข้าครอบงำมากขึ้นตามลำดับ คำว่า ลักซูเรีย (Luxuria) เป็นรากศัพท์ของคำว่า

ฟุ่มเฟือย (Luxury) ซึ่งมีความหมายที่เชื่อมต่อกับการล่มสลายของสังคม การเสื่อมสลายของความผูกพันในสังคมและครอบคลุมไปถึงความฟุ่มเฟือย ความหยิ่งผยองในอำนาจและความวิปริต ศาสนาคริสต์ก็จัดให้ลักซูเรีย (Luxuria) เป็นบาปสุดท้ายที่สาหัสที่สุด เพราะผลร้ายจะทำให้มนุษย์สิ้นหวังต่ออนาคต ไร้แสงสว่างทางปัญญา ไร้ความเกรงอกเกรงใจ ไม่มีความแน่นอน หลงใหลได้ปลื้มแต่ในปัจจุบัน รักแต่ตัวเอง (ธเนศ วงศ์ยานนาวา. 2558: 16 – 92)

ผู้คนแสวงหาเสรีภาพเพียงเพื่อตอบสนองความสุข ความเป็นปัจเจก และความแปลกแยกอย่างเร่งรีบ โดยบกพร่องเรื่องคุณธรรมและส่วนรวม เสรีภาพที่คำนึงถึงผู้อื่น และต้องใช้ความอดทนอดกลั้นอย่างรอบคอบประณีตมากขึ้น คิดคำนึงและปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเท่าเทียมกับที่ปฏิบัติต่อตนเอง

ความเท่าเทียมและความมั่นคงน้อยลง อันเนื่องมาจากการสวนทางระหว่างอิสรภาพของทางเลือกกับความอยากมีอยากได้ไม่รู้จักพอเพียง ปัจเจกมีอิสรภาพมากขึ้นในการเลือก แต่กลับกัน การแข่งขันทำงานเร่งรีบหนักหน่วงมากขึ้น ค่าใช้จ่าย ค่าครองชีพต่างๆเป็นแรงกดดันที่ไม่สามารถสร้างความมั่นคงให้เกิดขึ้นอย่างเท่าเทียม ปัญหาของนายจ้างและลูกจ้างที่พบเห็นได้อยู่ในสังคมโลก กฎระเบียบมากมายที่มุ่งรับผิดชอบต่อนายทุน การแก้ปัญหาด้วยการตลาดและทุนนิยม ไม่ได้เป็นการแก้ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การลงทุนในตลาดหุ้นเป็นการส่งเสริมการขยายตัวของอุตสาหกรรมทางการเงินเพื่อเพิ่มความสำคัญให้กับมูลค่าในตลาดหุ้นของบริษัทด้วยตัวเลขให้สูงสุดด้วยการทำกำไรให้เพิ่มมากขึ้น การเติบโตส่วนหนึ่งมาจากการเพิ่มเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ ที่มาจากความเชื่อมั่นในปัจเจกนิยมและพลังของตลาด รวมทั้งการบริโภคในสิ่งที่เกินความจำเป็น ส่งเสริมความฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย การทำงานทางไกล การขยาย ย้ายแหล่งผลิต ได้ทำให้ศูนย์กลางทางการเงินเปลี่ยนไป ทุนและแรงงานเคลื่อนย้ายอย่างอิสระในลักษณะของบรรษัทข้ามชาติ ธรรมชาติและวัฒนธรรมถูกแปลงสภาพเป็นทุน เพื่อสร้างความอยู่รอดอย่างมั่นคงด้วยเงิน จากวัตถุสิ่งของจนถึงร่างกาย องค์ความรู้แปลงเป็นทรัพย์สินของบรรษัท เงินไหลเวียนอยู่เป็นกระจุกเพียงไม่ถึง 10 ประเทศ ความแตกต่างระหว่างชาติต่างๆ เพิ่มมากขึ้น นำไปสู่ความแบ่งแยกที่ไม่มั่นคง (เจมส์ ฟุลเชอร์. 2554: 111 – 220)

ปัจจุบันในกระแสบริโภคนิยม ที่มีสื่อเป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ ด้วยการตลาดที่คับแคบไร้สติปัญญา ได้สร้างค่านิยมอัตตาตัวตนให้กับผู้บริโภค พบเห็นได้จากหลายๆ สื่อ เช่น งานโฆษณาหรือละครบางเรื่องมุ่งเน้นเสนอความสมบูรณ์แบบนิยม เพียงเพื่อการจำหน่าย สร้างผลกำไร หรือสร้างความนิยมด้วยการแบ่งแยก เหยียดหยาม ก่อเกิดอคติ และค่านิยมที่ทำให้เกิดความแตกแยก แปลกแยกด้วยสถานะของความมั่งคั่งที่มาจากตัวเงิน วัตถุ สร้างข้อจำกัดผูกมัดให้เกิดขึ้นกับผู้บริโภค จัดหมวดหมู่ให้เกิดความแปลกแยกด้วยสีผิว เชื้อชาติ และความหรูหรา ฟุ่มเฟือยไร้เหตุและผลที่มาจากสติปัญญา เพียงเพื่อมุ่งแสวงหาความนิยมจากปัจเจก นำเสนอความมีอัตตาตัวตนให้ฝังแน่นเข้าไปภายในความรู้สึกนึกคิดอัตตาตัวตนเปรียบเหมือนการติดป้ายหลอกลวงผู้อื่นว่า ท่านเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ เป็นการตบตาจากการสร้าง

ตัวตนจอมปลอมขึ้น ซึ่งความจอมปลอมเหล่านี้พร้อมจะบุบสลายตลอดเวลา เปราะบาง ไม่ยั่งยืน ไร้ซึ่งพลังชีวิต เมื่อใดที่รู้สึกมีตัวตน สิ่งนั้นไม่ช่วยให้ตระหนักถึงสิ่งที่แท้จริงภายใน ความอ่อนแอของจิตจะมุ่งสร้างตัวตนภายนอกด้วยการไปเกาะติด ยึดติด เพื่อสร้างความเข้มแข็งจอมปลอมขึ้น ปกปิดความอ่อนแอไร้ประสิทธิภาพ (Osho. 2557: 60 – 85) ในกระแสบริโภคนิยมจึงมีความสัมพันธ์ต่อการสร้างตัวตนภายนอกจากความอ่อนแอภายในจิตใจ เมื่อผู้คนมีจิตใจที่อ่อนแอ ขาดการนำทางด้วยสติปัญญามากขึ้น ก็เป็นช่องทางการแสวงหาของบริโภคนิยมที่มากขึ้น

1.3 มลภาวะ

จากข้อมูลมากมายที่บ่งชี้ถึงภัยทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งกว่าในอดีต มาจากสาเหตุของมนุษย์ทั้งสิ้น ประชากรที่เพิ่มขึ้นมากกว่าสัดส่วนที่ควรจะเป็นเมื่อเทียบกับอดีต ปัญหาความยากไร้ที่เกิดขึ้น ปัญหาการขาดแคลนอาหาร ปัญหาความสิ้นเปลืองทรัพยากร ธรรมชาติและพลังงาน หรือปัญหาก๊าซเรือนกระจก ปัญหาการตกค้างของสารพิษ และปัญหาการสูญพันธ์ของสิ่งมีชีวิต มลภาวะเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงการคิดและกระทำของมนุษย์ยุคอุตสาหกรรมที่มาจากทุนนิยมบริโภค ระบบกลไกทางนิเวศต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เป็นผลมาจากความผิดปกติ ซึ่งความผิดปกติทางธรรมชาติเป็นผลมาจากความผิดปกติในมนุษย์ทั้งสิ้น รูปแบบของมลภาวะแบ่งได้ดังนี้

1. มลภาวะทางอากาศ เกิดจากการปล่อยฝุ่นละอองหรือสารเคมีไปสู่อากาศ เช่น มลภาวะที่เกิดจากการปล่อยก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ คลอโรฟลูโอคาร์บอน (ซีเอฟซี) หรือไนโตรเจนออกไซด์ ซึ่งถูกผลิตออกมาจากโรงงานอุตสาหกรรมและเครื่องยนต์ของรถยนต์

2. มลภาวะแสง คือ การใช้แสงล่วงล้ำต่อบุคคล หรือการใช้ด้วยปริมาณที่มากในที่ใดที่หนึ่ง ซึ่งเป็นการสิ้นเปลืองพลังงานและส่งผลต่อสุขภาพของบุคคลในด้านลบ สาเหตุหนึ่งมาจากการใช้แสงจากกระแสไฟแทนแสงจากธรรมชาติ หรือใช้แสงไฟที่มีปริมาณความเข้มข้นมาก

3. มลภาวะขยะ เป็นรูปแบบทางอาชญากรรมอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งมาจากการทิ้งขว้างเศษวัสดุวัตถุที่มนุษย์ทำ (ดัดแปลงหรือปรับเปลี่ยนขึ้น ไม่ได้มาจากการกำเนิดทางธรรมชาติ) ที่นำไปสู่ความสิ้นเปลือง สร้างความสกปรก ส่งผลเสียต่อสุขภาพพลานามัยของมนุษย์และคุณภาพของการดำรงชีพในสังคม การทิ้งขว้างที่ไม่เหมาะสม โดยไม่ได้รับความยินยอมในพื้นที่สาธารณะหรือพื้นที่ส่วนบุคคล และบางครั้งการขจัดออกก็เป็นไปได้ยาก สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบทางตรงและทางอ้อม สะท้อนให้เห็นความรู้สึกนึกคิดของผู้คนในสังคม เป็นมลภาวะขยะที่ส่งผลเสียในระยะยาว

4. มลภาวะเสียง เป็นรูปแบบมลภาวะที่ทำอันตรายต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของมนุษย์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมมากมาย และยังทำลายความสมดุลทางธรรมชาติของสิ่งมีชีวิต มลภาวะทางเสียงจะทำให้เกิดความตึงเครียด โรคหัวใจและหลอดเลือด ความดัน ก่อให้เกิดปัญหาทางการได้ยิน หรือนอนไม่หลับ มลภาวะทางเสียงเกิดจากเสียงการจราจรในเมืองเสียงรถยนต์ เสียงมอเตอร์ไซค์ เสียงเครื่องบิน

เสียงโรงงานอุตสาหกรรม หรือคลื่นเสียงที่มีความถี่สูง ในสังคมที่พัฒนาทางด้านจิตใจจะเล็งเห็นผลกระทบอันเกิดขึ้นจากมลภาวะเสียง และวางราก ฐานคุณภาพกับความเงียบไว้คู่กัน

5. มลภาวะสารตกค้างปนเปื้อนในดิน เป็นมลภาวะที่เกิดจากสารเคมีที่ปนเปื้อนในพื้นดิน เกิดจากการรั่วไหลหรือตั้งใจปล่อย ทั้งบนพื้นดินและภายใต้พื้นดิน สารเคมีที่เป็นอันตราย เช่น โลหะหนัก ไฮโดรคาร์บอน สารกำจัดวัชพืช และยาฆ่าแมลง

6. มลภาวะกัมมันตรังสีตกค้าง เป็นอันตรายที่เกิดขึ้นจากกำเนิดพลังงานนิวเคลียร์ การค้นคว้าทดลองอาวุธนิวเคลียร์ และโรงงานอุตสาหกรรม มลภาวะกัมมันตรังสีตกค้างจะพบได้จากการสะสม ในพื้นผิวต่างๆ พื้นดิน ของแข็ง น้ำ ก๊าซ และเข้าสู่ภายในร่างกายมนุษย์ได้

7. มลภาวะอุณหภูมิ คือ การทำให้คุณภาพของน้ำลดลงด้วยกระบวนใดกระบวนการหนึ่ง ซึ่งทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนอุณหภูมิของน้ำ สาเหตุของมลภาวะอุณหภูมิเกิดจากการใช้ของเหลว สร้างความเย็น สารระบายถ่ายเทความร้อน หรือสารลดอุณหภูมิ เช่น น้ำยาในเครื่องปรับอากาศหรือน้ำยาลดความร้อนในเครื่องยนต์ที่ใช้กันมากตามโรงงานอุตสาหกรรม โรงไฟฟ้า บ้านเรือนและรถยนต์ เมื่อน้ำยาที่ใช้เป็นสารลดอุณหภูมิกลับไปสู่สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่อุณหภูมิสูงขึ้น การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมินั้น จะลดปริมาณออกซิเจนลงและส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ทำให้สิ่งมีชีวิตในน้ำตายเพราะขาดออกซิเจน ปรับเปลี่ยนองค์ประกอบห่วงโซ่อาหาร ลดความหลากหลายทางสายพันธุ์ แต่จะเพิ่มสิ่งมีชีวิตที่ดำรงอยู่ในอุณหภูมิที่สูงขึ้น ในตระกูลแบคทีเรีย (เทอร์โมฟายด์) อีกกรณีหนึ่งของมลภาวะ อุณหภูมิ คือ การไหลของกระแสน้ำที่ท่วมผ่านเมืองหลวงลงสู่แหล่งน้ำหรือท้องทะเล เป็นการระบายน้ำบนพื้นผิวถนน ลานจอดรถ และสิ่งต่างๆ ที่นอกจากนำพาสารพิษ แก๊สโซลีน น้ำมัน โลหะหนัก หรือขยะ ลงสู่ท้องทะเล แล้วส่งผลทำให้อุณหภูมิน้ำเพิ่มขึ้น กระทบต่อสิ่งมีชีวิตและระบบนิเวศ

8. มลภาวะทางการมองเห็นเป็นประเด็นทางสุนทรียะ ที่ว่าถึงผลกระทบของมลภาวะที่บั่นทอนความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่อย่างเป็นสุข มีคุณภาพในสังคมได้ การรับรู้ทางสายตาจะถูกรบกวน ขัดขวางการรับรู้ในการมองเห็น สูญเสียการเจาะจงเอกลักษณ์ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เกิดความเมื่อยล้าในการใช้สายตามากขึ้น จนถึงการลดความหลากหลายทางความคิดเห็น สิ่งที่เป็นมลภาวะทางการมองเห็น เช่น ป้ายโฆษณาตามท้องถนน ซากปรักหักพังที่ทิ้งรกร้างไว้ ขยะ หรือสิ่งปฏิกูล ป้ายโลโก้ แบรนด์ ในวัดวาอาราม สายไฟ และสายโทรศัพท์จำนวนมากที่พาดลงสู่พื้นทางเดินเท้า หรือรูปแบบที่ก่อให้เกิดความน่ากลัว เช่น รูปแบบของการขุดเจาะเหมือง เป็นต้น มลภาวะทางการมองเห็นเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงการรับรู้และสภาพจิตใจของผู้คนในสังคมได้ ในเมืองที่ผู้คนโหยหาวัตถุและเงินเป็นสำคัญ ป้ายโฆษณาชวนเชื่อก็จะพบเห็นได้มาก

9. มลภาวะทางน้ำ เกิดจากการใช้น้ำอย่างสิ้นเปลืองและการปล่อยน้ำเสียจากอุตสาหกรรม โรงงาน ย่านพาณิชย์ หรือที่พักอาศัย ทั้งที่เกิดจากความตั้งใจหรือไม่ก็ตาม น้ำเสียที่มีสารเคมี สิ่งสกปรก

ตกค้าง ถูกปล่อยลงสู่ท้องน้ำในทะเล แม่น้ำหรือน้ำใต้บาดาล เป็นผลทางตรงต่อสิ่งมีชีวิตในน้ำและสิ่งแวดล้อม ส่งผลทางอ้อมเมื่อมนุษย์นำกลับมาบริโภคอีกครั้ง สารที่ก่อให้เกิดมลภาวะทางน้ำ คือ ผงซักฟอก คลอโรฟอร์ม ไขมัน น้ำยาเคมีฆ่าแมลง น้ำมันปิโตรเลียม ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โลหะหนัก ขยะ และพลาสติก เป็นต้น

10. มลภาวะพลาสติก เป็นการสะสมเพิ่มขึ้นของผลผลิตพลาสติกสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตสายพันธ์อื่นและมนุษย์ พลาสติกเป็นวัสดุที่ถูกหาง่าย ใช้กันอย่างแพร่หลาย มีความคงทน แต่ย่อยสลายได้ยาก โดยใช้ระยะเวลานานมาก เป็นมลพิษส่งผลกระทบบนพื้นดิน แม่น้ำ และทะเล สารพิษจะสามารถเข้าไปสู่ร่างกายของสิ่งมีชีวิตและขัดขวางการทำงานของระบบชีวภาพ สำหรับในร่างกายมนุษย์ สารเคมีพลาสติกส่งผลให้ฮอร์โมนของต่อมไทรอยด์หยุดชะงัก ขัดขวางการทำงานของฮอร์โมนเพศ และยังเป็นสารที่ก่อมะเร็ง (Wikipedia. 2015: Online)

ผลกระทบจากมลภาวะดังกล่าวเป็นผลกระทบโดยตรงและทางอ้อมต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ของมนุษย์ สิ่งมีชีวิตสายพันธ์อื่นรวมถึงส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม การก่อมลภาวะถือเป็นอาชญากรรมอย่างหนึ่ง ในสังคมที่พัฒนาเรื่องคุณภาพความเป็นอยู่ของบุคคล ใส่ใจต่อส่วนรวมและสาธารณะประโยชน์ จะคำนึงและเอาใจใส่ต่อปัจจัยทางมลภาวะอย่างยิ่ง จิตสำนึกที่ดี รวมถึงกฎข้อห้ามที่ส่งผลในทางปฏิบัติและเห็นผลได้จริง ย่อมนำไปสู่สุขลักษณะที่ดีและความสงบสุขอย่างยั่งยืนในสังคม จากมลภาวะที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม มีผลต่อสิ่งชีวิต มีดังนี้

1. ผลของแต่ละชีวิต ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ สรีรวิทยาและชีวเคมี ความผิดปกติทางจิตใจ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การกำเนิด การผิดปกติทางพันธุกรรม และโรคร้ายต่างๆ
2. ผลต่อประชากร ได้แก่ การเพิ่มหรือลดจำนวนประชากร การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอายุ การอยู่รอดของกลุ่มที่มีหน่วยทางพันธุกรรมที่ต้านทานต่อการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม การสูญเสียความหลากหลายทางพันธุกรรม การสูญเสียความสามารถในการปรับตัวจนทำให้เกิดการสูญพันธุ์
3. ผลต่อสังคมชีวิตและระบบนิเวศ ได้แก่ การสูญเสียหรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับห่วงโซ่อาหาร การผิดปกติของการหมุนเวียนหรือการถ่ายเทพลังงานและสสาร ขาดกลไกควบคุมสภาวะปกติและความสมดุลต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ของชีวิตและสิ่งแวดล้อม เกิดปัญหาของการเปลี่ยนแปลงวงจรที่มีความสลับซับซ้อนทางธรรมชาติอันเนื่องมา จากความเสื่อมสลายของระบบนิเวศ (จิรากรณ์ คชเสนี. 2552: 44 – 45)

ด้วยแนวคิดสมัยใหม่ก็ทำให้เกิดปัญหาของความเป็นอยู่ การดำรงชีพเป็นไปอย่างฟุ้งเฟ้อ ผลิตมาก สร้างรายได้มาก และรายจ่ายก็มากขึ้น สร้างค่านิยมทุนบริโภค เหลือทิ้งขว้าง มีเยอะใช้เยอะ สร้างความเหลื่อมล้ำให้เพิ่มมากขึ้น ด้วยรูปแบบและแนวคิดที่แสวงหาความสมบูรณ์ที่สุดด้วยระบบองค์รวม และโลกาภิวัตน์ทำให้ทุกอย่างคล้ายกัน มาจากที่เดียวกัน และการมุ่งแก้ปัญหาด้วยกระบวนการวิทยาศาสตร์ และระบบตัวเลขก็ไม่ใช่ทางแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุดสำหรับทุกคน เพราะล้วนทำให้ช่องว่างความคิด ความเป็นอยู่นั้น

เพิ่มสูงขึ้น เมื่อปรับเปลี่ยนเข้าสู่ช่วงหลังสมัยใหม่ ความเป็นปัจเจก แสวงหารูปแบบเฉพาะส่วนบุคคล เพื่อต่อต้านความเป็นสมัยใหม่ รูปแบบและความคิดที่หลากหลายเกิดขึ้น ต่อต้านระบบและแนวทางปฏิบัติเดิมๆ จากความมีระบบกลับกลายไปเป็นไร้ระบบ ตัวใครตัวมัน ต่างคนต่างมุ่งแสวงหาอิสระในการดำเนินชีวิตด้วยวิถีต่างๆ มากมาย ปัญหาที่ดูจะเหมือนกันและเป็นจุดร่วมเดียวกันของทั้งสองสมัย คือ การคิดถึงการกอบโกย สร้างผลกำไร โดยขาดสติปัญญา ประณีต และคำนึงถึงส่วนรวมที่ไม่ใช่ใครคนใดคนหนึ่งหรือเพียงแต่กลุ่มของตน

2. **วัฒนธรรมสีเขียว**

ในช่วงหลายร้อยปีที่ผ่านมา ความก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมได้เปลี่ยนระบบโครงสร้างของสังคมนำไปสู่ปัญหามากมาย รวมถึงความแปลกแยกของบุคคลและสังคมเพิ่มมากขึ้น การกำหนดอารยธรรมบนพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้นำไปสู่ยุคของวัตถุที่มีทุนนิยมหนุนอยู่เบื้องหลัง ภายหลังช่วงปฏิวัติอุตสาหกรรมเป็นต้นมา ตามด้วยสงครามเย็นของสองมหาอำนาจในช่วงกลางทศวรรษที่ 90 ที่มีการขับเคี่ยวกันทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ทางการ ทหาร อุตสาหกรรม และเทคโนโลยี เพิ่มปริมาณการผลิตเข้าสู่ระบบครัวเรือนจำนวนมาก เพื่อการแข่งขันทางเศรษฐกิจ มุ่งเน้นการขายด่วน ผูกขาด เพื่อหวังเพียงกำไร สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลระยะยาวกับสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่อยู่ไม่ไกลตัวอีกต่อไป การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นได้ทุกขณะ ภัยธรรมชาติเกิดขึ้นบ่อยครั้งและมากขึ้น ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่ประสบภัยธรรมชาติและได้รับผลกระทบอย่างมาก โดยเฉพาะอุทกภัยปี 2554 รวมบริเวณถึง 39 จังหวัด สร้างความเสียหายกว่า 7,000,000 ไร่ และในช่วงเดือน กรกฎาคมปี 2554 เกิดอุทกภัยมาจากพายุนกเตนและการเพิ่มปริมาณน้ำในแม่น้ำโขงอย่างต่อเนื่อง ภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นไม่ใช่แต่ในประเทศไทยแต่ยังเกิดขึ้นทั่วโลก ไม่ว่าแผ่นดินไหวที่แคชเมีย ภัยน้ำท่วมซานต้าแคลทลีน่า ในปี 2008 ที่บราซิล แผ่นดินไหวที่เฮติกับการสูญเสียชีวิตถึง 300,000 กว่าคน หรือเหตุการณ์ซึนามิที่ญี่ปุ่นในช่วง 11 มีนาคม 2011 เป็นต้น

การแบ่งแยกทางความคิด คุณค่าทางวัฒนธรรม เป็นไปในลักษณะทางวัตถุมากขึ้น เทคโนโลยีและเงินเข้ามามีบทบาทกับการพิจารณาคุณค่าของความเป็นมนุษย์มากขึ้น ตามลำดับ มนุษย์มองข้ามแรงบันดาลใจที่สำคัญ และเป็นรากฐานต่อการดำรงชีวิตของพวกเขาที่มีมาแต่โบราณ ธรรมชาติเป็นสิ่งที่สลับซับซ้อนและเป็นต้นกำเนิดของการค้นพบทางวิทยาศาสตร์ แนวคิดทางสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาก็มาจากการศึกษาองค์ประกอบและความสัมพันธ์ของสังคมมนุษย์ บนพื้นฐานของธรรมชาติ และธรรมชาติก็เป็นแรงบันดาลใจให้กับวงการศิลปะ

หากพิจารณาในเรื่องของอวัจนะภาษาในการใช้สีแล้ว สีเขียวเป็นสีโทนเย็นที่สื่อนัยยะถึงธรรมชาติใกล้ตัวที่เป็นทั้งแหล่งอาหาร ที่อยู่อาศัย และที่พึ่งพิงของมนุษย์มาตั้งแต่ในอดีต ต้นไม้เป็นบ่อเกิดของสรรพสิ่งและปัจจัยในการดำรงชีพของสิ่งมีชีวิต ไม่ว่าอากาศและลำธารน้ำล้วนมีผลต่อชีวิต ทั้งหลายบนโลก สิ่ง

เหล่านี้ล้วนมีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ได้ และเป็นความสัมพันธ์ที่ต้องการความยั่งยืน ขาดสิ่งใดไม่ได้ องค์ประกอบต่างๆ ล้วนมีความเท่าเทียมกันในหน้าที่ และในทางจิตวิทยาการใช้สีของศิลปะนั้น สีเขียวแสดงออกถึงความสงบร่มเย็น ผ่อนคลายเป็นปกติ สุขุม ปลอดภัย ความสุขและการอนุรักษ์อีกด้วย

"วัฒนธรรมสีเขียว" คำนี้มีความสัมพันธ์กับคำว่า นิเวศวิทยา เพราะมีธรรมชาติเป็นตัวเชื่อม นิเวศวิทยาเป็นการศึกษาและปฏิบัติกับสิ่งที่เกี่ยวกับระบบความสัมพันธ์ทางธรรมชาติ ระหว่างสิ่งมีชีวิตต่อสิ่งมีชีวิตหรือต่อสิ่งไม่มีชีวิต เช่น การออกแบบเชิงนิเวศว่ามีจุดมุ่งหมายอยู่ที่ความสัมพันธ์ต่อกัน ในลักษณะเกื้อกูลสนับสนุนต่อกัน เพื่อการดำรงอยู่ร่วมกันบนโลกใบนี้ บทบาทของวัฒนธรรมสีเขียวกระจายตัวไปในสังคมปัจจุบัน ในประเทศไทยเริ่มเห็นได้ชัดจากการก่อตั้งกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมในปี พ.ศ. 2535 จนเปลี่ยนเป็นกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในปี พ.ศ. 2545 (กรมส่งเสริมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2550: ออนไลน์) โดยมีการจัดกิจกรรม ฝึกอบรม เผยแพร่ให้ความรู้ทั้งข่าวสาร งานวิจัย และภารกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม สำคัญคือ วัฒนธรรมสีเขียว เป็นแนวความคิดที่เริ่มมีบทบาททั่วโลก ไม่ใช่แต่เฉพาะประเทศไทย วัฒนธรรมสีเขียวเรียกได้ว่าเป็นเทคนิค กระบวนการ แนวคิดเพื่อกำหนดวิถีชีวิตอย่างยั่งยืน

วัฒนธรรมอย่างยั่งยืนมีความจำเป็นอย่างยิ่งในยุคหลังสมัยใหม่ ซึ่งอุตสาหกรรมผลิตจำนวนมากกำลังถูกต่อต้านจากกลุ่มงานฝีมือในลักษณะปัจเจก ยุคหลังสมัยใหม่ คือ ยุคที่เรียนรู้ที่จะอยู่กับธรรมชาติมากขึ้น ลดการสิ้นเปลืองของพลังงานและวัสดุ ใครๆ ก็สามารถทำได้ ไม่มีกรอบกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน เป็นตัวกำหนด ให้ความสำคัญกับผู้บริโภคมากกว่าผู้ผลิต สิ่งเหล่านี้ทำให้วิถีชีวิตของคนในยุคหลังสมัยใหม่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมเกิดขึ้น จากวัฒนธรรมทางตะวันตกในช่วงหลังศตวรรษที่ 20 เข้ามามีบทบาทและทำให้เกิดแรงผลักดัน 2 ขั้ว คือ กลุ่มที่กระตุ้นให้ยอมรับสิ่งใหม่กับกลุ่มอนุรักษ์ที่ต่อต้านการเปลี่ยนแปลง โดยทั้งสองกลุ่มเกิดจากอิทธิพล 3 ประการ คือ แรงผลักดันในที่ทำงานภายใต้กรอบของสังคม การติดต่อกันระหว่างกลุ่มสังคมและการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ กลุ่มคนทั้ง 2 ขั้ว มีบทบาทในประเทศไทยอย่างยิ่ง ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม การใช้ชีวิตและความเป็นอยู่ (O'Neil, Dennis. 2006: Online)

วิถีชีวิตคนเมืองในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นส่วนสำคัญของประเทศ เป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงประเทศ หากมีการเปลี่ยนแปลงใดที่กระทบกับสังคมเมือง จะสามารถสังเกตเห็นได้ชัดกับการเปลี่ยนแปลงและจะส่งผลกระทบกับทั้งประเทศ ไม่ว่าชนชั้นปกครองหรือกรรมาชีพต่างก็มีส่วนร่วมกันที่เมืองหลวง การเจริญเติบโตทางเทคโนโลยีก็ตาม หรือการศึกษาก็ดี ล้วนเป็นศูนย์กลางของประเทศ การปกครองและการเปลี่ยนแปลงปัจจัยต่างๆ ในประเทศ ส่วนใหญ่ล้วนมาจากคนในเมือง ผู้คนส่วนใหญ่มักมุ่งหน้าทำงานหาเลี้ยงชีพ ไม่มีเวลาว่างมากนัก ออฟฟิศส่วนหนึ่งเปิดทำงาน 6 วัน จันทร์ถึงเสาร์ บางคนเมื่อมีเวลาหยุดเสาร์-อาทิตย์ยังหอบหิ้วงานมาทำที่บ้าน ไม่ก็รอตามตัวไปนั่งทำงานต่อที่ออฟฟิศในช่วงวันหยุด

วิถีชีวิตในเมืองค่อนข้างไวต่อสิ่งเร้า เปลี่ยนแปลงได้บ่อย ไม่มั่นคง ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงใดๆ มักทำให้วิถีชีวิตคนเมืองเปลี่ยนไปด้วย เช่น การแพร่หลายของเฟสบุ๊คหรือการนำเข้าเทคโนโลยีมัลติทัชของเครื่องมือสื่อสารก็ตาม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้การสื่อสารเปลี่ยนไป และทำให้วิถีชีวิตคนเมืองหาความยั่งยืนมิได้ เนื่องจากเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกวัน ขาดซึ่งความเสถียรของการดำเนินชีวิต ชีวิตคนเมืองต้องเผชิญกับมลภาวะทางเสียง น้ำและอากาศ การคมนาคมที่คาดเวลาได้ไม่แน่นอน ซึ่งเกิดจากปัญหารถติด สิ่งเหล่านี้มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างมากและนำไปสู่ความคิดและทัศนคติในเชิงลบทางด้านต่างๆ ซึ่งเป็นปัจจัยทำให้คนไทยส่วนหนึ่งหันไปนิยมวัฒนธรรมต่างประเทศทั้งเกาหลี ยุโรป หรืออเมริกา หลงลืมวัฒนธรรมชุมชนที่เสถียรและยั่งยืนเหมาะกับยุคสมัยนี้ การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมชุมชนเกิดขึ้นทั่วโลก ในต่างประเทศก็เริ่มมีการแสดงออกถึงการสร้างวัฒนธรรมขึ้นใหม่ ไม่นานมานี้ ที่รัฐแคลิฟอเนีย สหรัฐอเมริกา กับกลุ่มวัฒนธรรม โลเควอล์ (Locavore) ที่จัดหาอาหารในท้องถิ่น โดยปลูกหรือเลี้ยงไว้เองในพื้นที่ ระยะร้อยไมล์ ส่วนในประเทศไทย มีวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นมานานแล้ว ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลจากแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เช่น โครงการที่เชียงใหม่ ซึ่งมีการพัฒนาเบ็ดเสร็จ ลุ่มน้ำสาขาแม่ปิง ตามพระราชดำริ การรักษาทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการตั้งรับและป้องกันคลื่นโลกาภิวัตน์ที่ไหล่บ่าเข้ามา รวมทั้งการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งนับได้ว่าเป็นวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน แนวคิดในลักษณะเพื่อชุมชนท้องถิ่นด้วยระบบนิเวศวิทยานี้เกิดขึ้นในสังคมไทยมานาน ด้วยหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์เข้ากับแนวคิดวัฒนธรรมชุมชนของ ศาสตราจารย์ นพ.ประเวศ วะสี เพียงแต่แนวคิดวัฒนธรรมชุมชนในสองบริบทที่แตกต่างกันนี้ ระหว่างสังคมเมืองและสังคมพื้นบ้านนั้น อาจมีการปฏิบัติหรือรูปแบบที่แตกต่างกัน ผลผลิตอาจแตกต่างกันแต่ผลลัพธ์นั้นใกล้เคียงกัน สำหรับหลักเศรษฐกิจพอเพียงนั้น มีแนวคิดดำเนินมาตั้งแต่ ค.ศ. 1997 ซึ่งเป็นหลักที่ โคฟี อันนัน ในฐานะเลขาธิการองค์การสหประชาชาติถวายรางวัลความสำเร็จแห่งช่วงชีวิตในการพัฒนามนุษย์ (The Human Development Lifetime Achievement Award) แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2549 และได้กล่าวว่า เป็นปรัชญาที่มีประโยชน์ต่อนานาประเทศและสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกทั้ง 166 ยึดถือเป็นแนวทางสู่การพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน เพราะเป็นทางเลือกที่จำเป็นมากสำหรับโลกที่กำลังดำเนินไปในเส้นทางที่ไม่ยั่งยืนอยู่ในขณะนี้ หลักการปรับเปลี่ยนโครงสร้างชุมชนด้วยเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ การผลิตจะต้องมีความสัมพันธ์กันระหว่างผลผลิตกับการบริโภค และชุมชนจะต้องมีความสามารถในการจัดการทรัพยากรของตนเอง (Wikipedia. 2011a: ออนไลน์) หลักแห่งความยั่งยืนนั้น เมื่อนำไปบูรณาการร่วมกับวัฒนธรรม ทำให้เกิดความหมายใหม่ที่มีความลุ่มลึกในลักษณะเชิงซ้อนมากขึ้น วัฒนธรรมถูกตีความได้หลายลักษณะ แต่วัฒนธรรมย่อมเกี่ยวข้องกับความดี อันจะก่อให้เกิดความงอกงาม ส่งผลให้สังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย จนเป็นสิ่งที่ทำตามกันมา รุ่นสู่รุ่น หรือเป็นวิถีชีวิต (วิกิพีเดีย. 2554: ออนไลน์) ในช่วงหลังปฏิวัติอุตสาหกรรม การเจริญเติบโตของสิ่งปลูกสร้าง เทคโนโลยี เพิ่มมากขึ้น จนกระทบกับวัฒนธรรมเก่า

และส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงผสมผสาน และบิดเบือน ซึ่งเป็นช่วงของยุคสมัยใหม่ เมื่อเป็นเช่นนี้ แนวความคิดใหม่จากกลุ่มอนุรักษ์นิยมจึงเกิดขึ้น และไม่เรียกวัฒนธรรมเพียงคำเดียว แต่เรียกว่า วัฒนธรรมยั่งยืน (Cultural Sustainability) เพราะเป็นการผสมผสานวัฒนธรรมกับความยั่งยืนเข้าไว้ด้วยกัน วัฒนธรรมกับความยั่งยืนนั้น ถือได้ว่าเป็นองค์รวมของวิธีคิด คุณค่า และอุดมการณ์ของสังคมนั้นๆ โดยต้องผ่านการสร้างสรรค์และสะสมมาเป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็นศีลธรรมของส่วนรวม ระบบภูมิปัญญาการจัดการ ความสัมพันธ์ทางสังคมและธรรมชาติก็ตาม สิ่งเหล่านี้มีระบบคิดแบบองค์รวมที่มองความเชื่อมโยงอย่างมีบริบทและเงื่อนไข โดยไม่แยกส่วนต่างๆออกจากกัน โดยมีกระบวนการเรียนรู้ สร้างสรรค์ และการปรับตัว เช่น การปรับตัวของชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนเมืองก็ตาม ดำเนินอยู่ภายใต้บริบททางสังคมและธรรมชาติแวดล้อม ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้ชุมชนต้องแสวงหาวิธีพัฒนาเพื่อดำรงอยู่ร่วมกันกับวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนเมืองก็ตาม

ชุมชนในท้องถิ่นและในเมืองที่มีการบริโภคพลังงานจำนวนมาก จึงเกิดปัญหาการคายทิ้ง เนื่องจากพลังงานต้องการที่อยู่ มีการรับก็ย่อมมีการถ่ายเท เมื่อมีการใช้มาก ก็มีการถ่ายเทไปยังแหล่งรองรับที่สูงขึ้น มนุษย์มีการใช้พลังงานมากขึ้น แต่ก่อนเคยออกป่าล่าสัตว์ ปัจจุบันมีการเลี้ยงไว้เพื่อกิน เมื่อปริมาณไม่พอก็เริ่มหาวิธีทางเทคโนโลยีมาช่วย ไม่ว่าจะใช้สารเคมีเร่งโต หรืออุสาหกรรมหนัก ในการเก็บเกี่ยวผลผลิต ซึ่งต้องการพลังงานที่มากขึ้นทั้งนั้น จากทิศทางการถ่ายเทพลังงานในรูปแบบเดิม แต่ถูกเปลี่ยนไปจากเดิม เส้นทางการไหลถ่ายเทพลังงาน ถูกบิดเบือนไปจากการใช้พลังงานหากินจากสัตว์ป่า มาสู่อุตสาหกรรมใหญ่ใช้เทคโนโลยีและสารเคมีมากขึ้น หนึ่งในประเทศที่เผาผลาญพลังงานเป็นจำนวนมากและผลิตก๊าซเรือนกระจกมากเป็นลำดับต้นๆ คือ สหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นหนึ่งใน 2 ประเทศใหญ่ที่ยังคงไม่เซ็นสัญญาเกียวโต เพื่อร่วมรณรงค์ลดก๊าซเรือนกระจก เพราะยังกังวลกับเรื่องเศรษฐกิจภายในประเทศ ถึงแม้ว่าประเทศไทยมิใช่สาเหตุหลักของการก่อให้เกิดสภาวะโลกร้อนก็ตาม แต่การออกแบบสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่สำคัญและเหมาะสมกับประเทศไทยอย่างยิ่ง ที่จะช่วยรณรงค์ลดโลกร้อนร่วมกับพันธมิตรในกลุ่มที่ทำสัญญาเกียวโตร่วมกัน และเพื่อป้องกันภัยที่เกิดขึ้นจากอุทกภัยในอนาคต เพราะเนื่องจากภูมิประเทศของไทยกว่าครึ่งอยู่ติดทะเลและแม่น้ำสายใหญ่ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษาวัฒนธรรมสีเขียว

จากข้อมูลข้างต้นพอสันนิษฐานได้ว่า เมื่อมนุษย์มีความต้องการใช้พลังงานที่เพิ่มขึ้น ความต้องการทางเทคโนโลยีก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน ผลมากมายที่ตามมายากที่จะคาดเดา แนวคิดวิจัยชิ้นนี้จึงเกิดขึ้นจากการศึกษาทฤษฎีทางศิลปวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ รวมทั้งหลักการออกแบบอย่างยั่งยืนและระบบนิเวศวิทยา โดยนำหลักการและทฤษฎีเหล่านี้มาบูรณาการร่วมกัน เพื่อนำเสนอการประยุกต์ใช้กับวิถีชีวิตคนเมือง การนำเสนอแนวคิดที่จะนำธรรมชาติและความเป็นวัฒนธรรมชุมชนที่ดีนั้น นำมาประยุกต์ใช้กับสังคมเมือง นอกจากรณรงค์รักษาสิ่งแวดล้อม ลดปัญหาโลกร้อน และยังเพื่อลดช่องว่างทางความคิดระหว่างภาคของสังคมเมืองและความเป็น ชนบทด้วยรูปแบบกระบวนทัศน์ทางวัฒนธรรมสีเขียว วัฒนธรรมสีเขียวจึงเข้ามามี

บทบาทอย่างยิ่งกับสังคมในปัจจุบัน ซึ่งเห็นได้จากสัญลักษณ์รีไซเคิลบนผลิตภัณฑ์ก็ตาม กระบวนการย่อยสลายและนำกลับมาใช้ใหม่ สัญลักษณ์ปลอดสารซีเอฟซี เพื่อบ่งชี้ว่าปลอดสารคลอโรฟลูออโรคาร์บอน (Chlorofluorocarbon) หรือสัญลักษณ์ยูเอสดีเอ (USDA) บนฉลากอาหารอินทรีย์ เป็นต้น วัฒนธรรมสีเขียวกับรูปแบบดีไอวาย (Do it yourself) ที่หันกลับไปสู่การลดต้นทุนการผลิต ไม่ผลิตจำนวนมาก สิ้นเปลืองพลังงาน ออกแบบและจัดทำเองโดยใช้วัสดุที่หาหรือผลิตขึ้นเอง ปัจจุบันให้ความสำคัญกับสิ่งใกล้ตัว ที่อยู่อาศัย แฟชั่น การกินอยู่หรืออุปกรณ์ใช้สอยรอบๆ ตัว วัฒนธรรมการกินอาหารอินทรีย์ (Organic Food) สำหรับกลุ่มคนที่รักษาสุขภาพ ส่งเสริมกระบวนการทางธรรมชาติและต่อต้านการใช้สารเคมี มีบทบาทมากขึ้นในสังคม หรือแม้แต่เทคโนโลยีที่ช่วยลดมลภาวะและส่งเสริมสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้พลังงานทดแทนของ ปตท. ซึ่งผลิตเทคโนโลยีนวัตกรรม ที่เรียกว่า นวัตกรรมสีน้ำเงิน (Blue Innovation) เพื่อช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

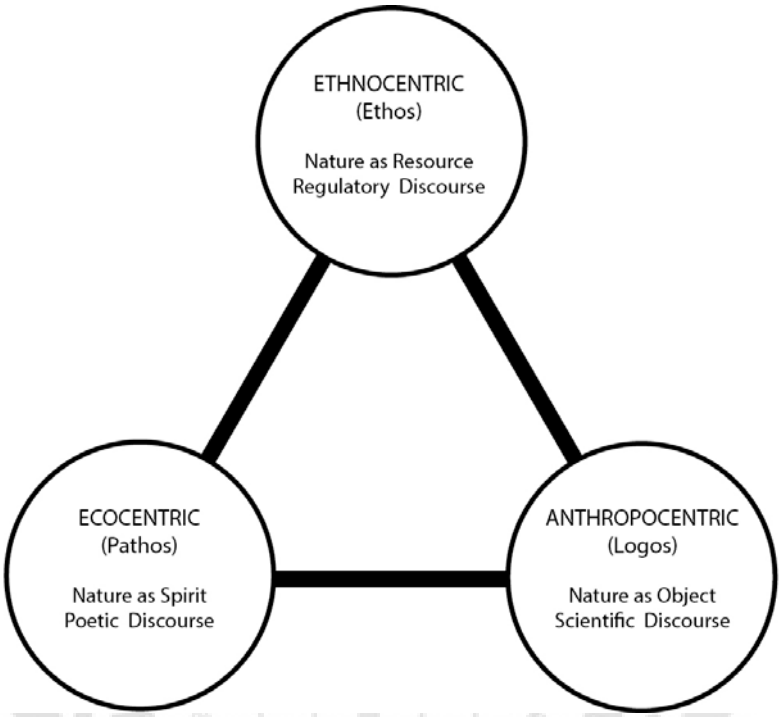
ถ้าพิจารณาจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์แล้ว จะเห็นว่า วัฒนธรรมสีเขียว มีมาแต่เนิ่นนาน ไม่ใช่เพียงเพื่อขณะหนึ่งหรือเป็นไปตามแฟชั่น ตั้งแต่ที่มนุษย์เริ่มใช้ชีวิตดำรงชีพอยู่กับธรรมชาติกันเป็นกลุ่มและมีวัฒนธรรมสืบทอดต่อกันมา หนึ่งในสิ่งมหัศจรรย์ของโลก ที่เรียกว่า สวนลอยฟ้า (Hanging Gardens) ของชาวบาบิโลน ถูกสร้างขึ้นโดยใช้พลังงานน้ำในการล่อเลี้ยงพืชและต้นไม้จากพื้นที่ ที่สูงขึ้นไปเป็นลำดับชั้นด้วยระบบชลประทานที่ดี แต่จุดมุ่งหมายในขณะนั้นไม่ใช่เพื่อการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุเหมือนเช่นปัจจุบัน แต่เพื่อความงามทางสุนทรียะที่ตอบสนองความต้องการมเหสีของกษัตริย์ แต่สามารถกล่าวได้ว่า วัฒนธรรมสมัยก่อนอย่างบาบิโลนเอง ก็มีจุดเริ่มต้นเกี่ยวข้องกับความงามทางธรรมชาติ การรู้สึกถึงความรักและการให้ ปัจจุบันวัฒนธรรมสีเขียวมีจุดมุ่งหมายในการริเริ่มที่ต่างออกไปจากแต่ก่อน เพราะการเปลี่ยนแปลงทางความคิดที่เกิดขึ้นจากบริบททางสังคมแวดล้อมและความเป็นอยู่ แต่ยังกล่าวได้ว่า สอดคล้องในเรื่องของความงาม อารมณ์ความรู้สึก และธรรมชาติ ถึงแม้ปัจจุบัน สภาพแวดล้อมและเทคโนโลยี ซึ่งมีบทบาทในทางอุตสาหกรรมอาจดูกระด้าง ไร้ชีวิตชีวา และความงดงาม หากมีส่วนผสมของวัฒนธรรมสีเขียว ก็อาจทำให้สิ่งที่ดูทึบตันเหล่านั้นกลับมามีส่วนร่วมของชีวิตที่งดงามได้มากขึ้น

2.1 ความหมายของวัฒนธรรมสีเขียว

พิจารณาความหมายของคำว่าวัฒนธรรมสีเขียวได้ 2 ส่วน คือ ทางด้านการใช้ภาษา หรือวาทกรรม และการให้ความหมายทางศิลปวัฒนธรรม

2.1.1 วัฒนธรรมสีเขียว เป็นลักษณะของวาทกรรมที่แสดงความคิดในเรื่องสิ่งภายนอกโลกภายนอกตัวเราที่สัมพันธ์กับธรรมชาติและระบบนิเวศน์ วัฒนธรรมสีเขียวเป็นวาทกรรมที่ถูกยกไปใช้ในการเมือง สังคมวิทยา ธรรมชาติวิทยาและเศรษฐศาสตร์ก็นำไปใช้อธิบายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่นกัน การเรียนรู้วาทกรรมจึงช่วยให้ผู้คน หยั่งรู้ถึงความสำคัญของสังคมและศีลธรรม ซึ่งมีผลกับการตัดสินใจกระทำอย่างชาญฉลาด ความเข้าใจในโลกภายนอกนำมาสู่การเข้าใจระบบสัญลักษณ์ในภาษา ซึ่งเกิดจากแรงจูงใจ

ผสมผสานกับการนำเสนอผ่านวาทกรรม การที่จะใช้สัญลักษณ์นำเสนอความหมายของโลกภายนอกนั้น สามารถพิจาณาได้จากมูลเหตุจูงใจที่ปรากฏในฉากวาทศิลป์ต่างๆ โดยนำเสนอผ่านแผนภาพที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติได้



ภาพประกอบ 2 วัฒนธรรมสีเขียว

ที่มา: Carl, G. Herndl; & Stuart, C. Brown. (1996). *Green Culture Environmental Rhetoric in Contemporary America*.

วงกลมส่วนบนแสดงถึงข้อกำหนดของสถาบันที่มีประสิทธิภาพ ที่ให้ธรรมชาติเป็นแหล่งทรัพยากรสำหรับการจัดการเฉลี่ยความสัมพันธ์กับวงกลมส่วนอื่นๆ เพื่อสวัสดิภาพของสังคม โดยจุดยืนแบบเชื่อในชาติพันธุ์ (Ethnocentric) คือ ทัศนคติหรือความเชื่อในสิ่งสูงสุดของกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเอง ซึ่งแสดงถึงความน่าเชื่อถือด้วยหลักความจริงเพื่อให้ผู้ฟังเลื่อมใสและศรัทธา (Ethos) ด้วยการจัดการธรรมชาติเป็นเช่นทรัพยากร (Natural as Resource) โดยประเมินได้จากผลประโยชน์ของสังคมเป็นหลัก

วงกลมล่างขวาเป็นลักษณะวาทกรรมทางวิทยาศาสตร์ ที่นำเสนอวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ในวาทกรรมจะพิจาณาธรรมชาติเป็นเช่นวัตถุในการสร้างองค์ความรู้ผ่านระเบียบวิธีวิจัย เป็นวาทกรรมที่ให้ความสำคัญในเรื่องที่นอกเหนือจากการหาคำตอบของความเป็นมนุษย์ ญาณวิทยาอยู่เหนือธรรมชาติ

เป็นการหาความรู้จากความลับที่ธรรมชาติซ่อนไว้ การสนับสนุนด้วยเหตุและผลให้เห็นข้อเท็จจริง (Logos) ของผู้พูดโดยสอดคล้องกับทัศนคติของผู้พูดเป็นหลัก หรือกล่าวได้ว่ามนุษย์เป็นศูนย์กลางในการหาคำตอบ (Anthropocentric)

วงกลมล่างซ้ายเป็นวาทกรรมที่เน้นความงดงามทางวาทศิลป์ บ่งบอกถึงคุณค่าและพลังการแสดงออกและรับรู้ได้ทางอารมณ์ (Pathos) บ่อยครั้งที่ธรรมชาติถูกพิจารณาในลักษณะของความเป็นเอกภาพจากภายใน วาทกรรมส่วนมากจะพิจารณามนุษยชาติว่าเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ การค้นหาคุณค่าของมนุษย์จึงเป็นไปในลักษณะที่มีความสัมพันธ์กลมกลืนกับธรรมชาติ โดยมีธรรมชาติเป็นศูนย์กลางของทุกสิ่ง (Eccentric) พลังของวาทกรรมแบบนี้เป็นไปในลักษณะของสุนทรียะหรือการตอบรับทางความรู้สึก หรือเรียกว่า พาโธส (Pathos) เพื่อดึงดูดอารมณ์ของผู้ชมผู้ฟัง (Carl, G. Herndl; & Stuart, C. Brown. 1996: 10 – 12)

2.1.2 **มุมมองของศิลปวัฒนธรรม** โดยนำความของจิตวิทยาสีทางศิลปะมาบูรณาการร่วมกับคำว่า วัฒนธรรม

2.1.2.1 คำว่า วัฒนธรรม หมายถึง วิถีทางด้านบวกในการดำเนินชีวิต ย่อมเกี่ยวข้องกับความดีงาม วัฒนธรรมคือการบูรณาการวัฒนะกับธรรมะเข้าด้วยกัน วัฒนะ มีความหมายว่า พัฒนา ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปสู่ทางที่ดีตามกาลเทศะและความเหมาะสม ธรรมะ คือ ความดีงาม ความธรรมดา และธรรมชาติ วัฒนธรรมจึงเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิติที่นำไปสู่การพัฒนาไปในทางที่ดีงาม เกี่ยวกับผู้คนและศาสนธรรม (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2553: 11 – 12)

2.1.2.2 สีเขียว คือ สีโทนเย็นหรือสีที่มีอุณหภูมิเย็น และเป็นสีตรงข้ามกับสีร้อน สีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต สีสามารถกระตุ้นความรู้สึกได้ สีเขียวเป็นสีที่ให้ความ รู้สึกสงบผ่อนคลาย รู้สึกถึงธรรมชาติและความร่มเย็น ในวงการศิลปะมักเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับธรรมชาติโดยตรงและทางอ้อม ภาพวาดในสมัยก่อนมักมีทิวทัศน์และธรรมชาติมาเกี่ยวข้องเสมอ เทคนิคและวิธีการเรียนรู้ก็มาจากกระบวนการทางธรรมชาติหรือแม้แต่สีที่ใช้ก็มีส่วนผสมของวัตถุดิบทางธรรมชาติ ศิลปะจึงไม่สามารถหลีกหนีจากธรรมชาติได้ องค์ประกอบที่สำคัญของ ทัศนศิลป์คือสี การใช้สีเพื่อสื่ออารมณ์และความหมาย ความหมายของสีถูกจำกัดจากการรับรู้ทางสี ศิลปะและจิตวิทยา ซึ่งสีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม และเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ สีบอกอารมณ์และเป็นสัญลักษณ์แทนการสื่อสารได้ดี สีเขียวเป็นสีเย็นที่พบเห็นได้ตามธรรมชาติ ใบไม้ ต้นไม้ ป่าเขา และในน้ำซึ่งควบคุมความสมดุลและให้ความรู้สึกสดชื่นและบริสุทธิ์ เมื่อนำคำว่า “วัฒนธรรม” มาบูรณการกับคำว่า “สีเขียว” จึงกลายเป็น วัฒนธรรมสีเขียว ซึ่งเป็นคำที่มีทั้งความหมาย คุณค่า และความรู้สึกในคำเดียวกัน ปัจจุบัน วัฒนธรรมสีเขียวไม่ใช่แค่กระแสหรือแฟชั่น แต่มันกลายเป็นวัฒนธรรมหนึ่งที่มีคุณค่าและมีพลังเพื่อส่วนรวมและคนรุ่นหลัง วัฒนธรรมสีเขียวมีความสัมพันธ์กับศิลปะ ศาสนา วิทยาศาสตร์ และการออกแบบ วิทยาศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยเหตุผลที่ต้องทำการพิสูจน์

จากสมมุติฐาน ดังนั้น ผลสรุปที่ได้จึงมีลักษณะที่เป็นเหตุเป็นผล ส่วนศิลปะคือ ความงามที่เกี่ยวข้องกับสุนทรียะ ทั้งทางรูปธรรมและนามธรรม และเป็นสิ่งที่ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดที่มีประสิทธิภาพ บ่งบอกในเรื่องของรสนิยมได้อย่างดี ทั้งยังเป็นหลักฐานทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนอีกด้วย

ผู้คนในสังคมไทยสมัยก่อนเรียนรู้จากธรรมชาติและวัด วัดเป็นสถานที่ที่เปรียบได้กับโรงเรียนที่อบรมสอนสั่งให้อ่านออกเขียนได้ รู้จักการใช้ชีวิตให้ถูกทำนองคลองธรรม และอบรม สั่งสอนให้ความรู้ในความหมายของวัดตามพจนานุกรม คือ สถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา อาราม คือสถานที่ซึ่งให้ความสงบร่มเย็นทั้งทางกายและใจ ธรรมชาติเป็นแหล่งกำเนิดแรงบันดาลใจ ผู้คนในเมืองกับการดำรงชีวิตด้วยความเร่งรีบเพื่อความอยู่รอด ย่อมมีจิตใจที่แตกต่างจากผู้คนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมธรรมชาติ ความเงียบสงัดจากเสียงอึกทึกครึกโครมจะทำให้มนุษย์ได้หยุดคิดตรึกตรอง ถือได้ว่าเป็นกระบวนการแห่งการสร้างสรรค์ที่ดียิ่ง ต้นไม้ ก้อนหิน และธรรมชาติแวดล้อม จะสอนและทำให้ได้คิด ตรึกตรอง ผ่านสัจธรรม คติ คำสอนมากมาย

ทางพุทธศาสนาได้สอนในเรื่องของการฝึกฝนจิตเป็นสำคัญ จิตที่ไม่ยึดติดกับสิ่งโง่เขลา สายน้ำที่คดเคี้ยวไม่ใช่เกิดจากน้ำแต่เป็นที่เส้นทางของน้ำ เช่นเดียวกับที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า จงตัดป่า อย่าตัดต้นไม้ นั่นหมายถึงการตัด ละทิ้งความรกของจิตใจ ไม่ใช่ตัดที่ตัวต้นไม้ซึ่งเป็นสาระ ไม่ใช่ความรก ถึงตัดต้นไม้จนหมดป่า ความรกมันก็ยังอยู่ที่จิตใจ (พุทธทาสภิกขุ. 2550: 17) รูปกายภายนอกเพียงเท่านั้นไม่สามารถทำให้มนุษย์มีชีวิตอยู่ได้ อาหารที่หล่อเลี้ยงจิตใจได้ดีที่สุดคือสติปัญญา

2.2 หลักการและทฤษฎีแห่งความยั่งยืน

การดำรงชีวิตด้วยวิถีทางที่สามารถนำพาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้ดำรงอยู่ได้จนรุ่นลูกรุ่นหลานในอนาคต ปัจจุบันปัญหาเกิดขึ้นมากมาย ปัญหาความยากจน ปัญหาทรัพยากร ที่กำลังจะหมดไป ปัญหาการสิ้นเปลืองพลังงาน ปัญหาอาหารไม่เพียงพอ ปัญหาภัยธรรมชาติ และปัญหาการสิ้นเปลืองทางวัฒนธรรม ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบในวงกว้างทั่วโลก สิ่งเหล่านี้เกิดจากการกระทำของมนุษย์ที่ไม่ได้คำนึงถึงส่วนรวม คำนึงถึงแต่ตนเองและพวกพ้องเป็นหลัก โดยไม่คำนึงถึงส่วนรวม และผลกระทบที่จะตามมา

หลักแห่งความยั่งยืน (Sustainability) ได้เข้าไปมีส่วนช่วยแก้ไขปัญหาเหล่านี้ แต่ก็เป็นเพียงหลักการที่สามารถเกิดผลได้ หากมนุษย์ส่วนใหญ่เริ่มลงมือปฏิบัติ หลักแห่งความยั่งยืนถูกนำไปใช้ในหลายๆ ด้าน ดังนี้

1. ***ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และพลังงานอย่างยั่งยืน*** ได้เข้าไปมีส่วนในการแก้ไขปัญหาโดยแบ่งปัญหาและการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ดังนี้

1.1 ประชากรที่เพิ่มขึ้นโดยร้อยละ 21 จะอยู่ในประเทศที่พัฒนาแล้วและร้อยละ 79 จะอยู่ในประเทศที่กำลังพัฒนา สัดส่วนจะลดลงในประเทศที่พัฒนาแล้ว และจะเพิ่มมากขึ้นในประเทศที่

กำลังพัฒนา ปัญหาประชากรที่เพิ่มขึ้นส่งผลกระทบและทำให้เกิดปัญหาหลายอย่างตามมา คุณภาพชีวิตก็ตกต่ำลงเหมือนกระบวนการผลิตจำนวนมากที่เกินความจำเป็น การควบคุมการกำเนิดจึงเป็นทางเลือกหนึ่งในการแก้ปัญหา การแต่งงานอยู่กินกันแบบครอบครัวใหญ่จึงน้อยลงตามยุคสมัยอย่างเห็นได้ชัดขึ้น

1.2 อาหาร การเพิ่มพื้นที่ทางการเกษตรกรรมจะเป็นไปได้ยากหรืออาจจะเป็นไปไม่ได้ เนื่องจากพื้นที่หลายแห่งถูกกัดเซาะพังทลาย บางพื้นที่ปลูกสิ่งก่อสร้างอาคารมากขึ้น การเพิ่มประชากรที่มากขึ้นก็ทำให้พื้นที่การเกษตรและเลี้ยงสัตว์ไม่เพียงพอ และยังส่งผลต่อราคาอาหารที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากปริมาณที่ไม่เพียงพอ การผลิตจำนวนมากที่มักง่ายใช้สารเคมี (CFC, DDT) เพื่อกำจัดศัตรูพืชในการปลูกพืชหรือใช้สารเร่งโตกับการเลี้ยงสัตว์ ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและทำให้เกิดปัญหาโลกร้อน กระบวนการผลิตอาหารด้วยหลักแห่งความยั่งยืน จึงเริ่มมีบทบาทอย่างยิ่งภายหลัง ที่มนุษย์ได้ตระหนักถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น การกำจัดศัตรูพืชด้วยกระบวนการทางธรรมชาติหรือเกษตรอินทรีย์และการผลิตอาหารออร์แกนิค (Organic Food) เพื่อลดมลภาวะอันจะเกิดจากสารเคมีทั้งหลายที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพของผู้บริโภค และก่อให้เกิดปัญหาโลกร้อน หรือก๊าซเรือนกระจก สัดส่วนที่ไม่สมดุลกันของอัตราการเกิดของมนุษย์กับปริมาณอาหารบนโลกที่ไม่เพียงพอ ก็เป็นปัญหาหลักด้วยเช่นกัน

2. การออกแบบที่ยั่งยืน

การออกแบบ หมายถึง การวางแผน กำหนดกรอบความคิดหรือมโนทัศน์ หรือการกระทำที่มีคุณภาพและสร้างสรรค์ พิจารณาจาก 2 ประเด็น คือ ประโยชน์หรือหน้าที่และความงาม (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2544: 47) การออกแบบอย่างยั่งยืนนั้นคือ การออกแบบที่ต้องคำนึงถึงอายุการใช้งานที่คำนึงถึงการสิ้นเปลืองพลังงานและทรัพยากรมากน้อยอย่างไร ทำลายสังคมและสิ่งแวดล้อมในระยะสั้น ระยะยาวหรือไม่ ก่อให้เกิดความสงบร่มเย็นกับผู้ใช้ ผู้บริโภค หรือผู้อาศัยได้อย่างไร ลักษณะของงานออกแบบส่วนใหญ่ในปัจจุบันจะสัมพันธ์กับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ศิลปะและธุรกิจ วิทยาศาสตร์ให้ข้อสรุปจากเหตุและผล และนำไปสู่การประดิษฐ์สร้าง ศิลปะเป็นเรื่องของความรู้สึก แรงบันดาลใจ ที่นำไปสู่ทักษะการปฏิบัติให้เกิดความงาม ส่วนธุรกิจคือเรื่องของการตลาด การเผยแพร่สู่มวลชนที่นำไปสู่การจำหน่าย ที่ต้องมีต้นทุนและกำไร ในช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรม การผลิตมุ่งหน้าไปสู่การผลิตจำนวนมากด้วยเครื่องจักรกล

ในต่างประเทศเริ่มที่จะนำแนวคิดความยั่งยืน สร้างให้เห็นได้ ตัวอย่างเช่น โลเควอร์ (Locavore) หรือกลุ่มเคลื่อนไหวเพื่อนำเสนอการจัดหาอาหารในลักษณะท้องถิ่น โดยปลูกหรือเลี้ยงไว้เองในพื้นที่หรือในระยะ 100 ไมล์ ประหยัดเวลาและลดค่าขนส่ง ด้วยสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ กลุ่มการเคลื่อนไหวนี้ เริ่มก่อตั้งในช่วงคริสต์ศักราช 2005 ในซานฟรานซิสโก สหรัฐอเมริกา และในปี 2007 ศัพท์คำนี้ถูกบัญญัติไว้ในพจนานุกรมภาษาอังกฤษ (Oxford American Dictionary) โดยนักเขียน เจสสิกา เพรนทิส (Jessica Prentice) และในช่วงเวลาเดียวกันนั้น รูปแบบงานออกแบบเชิงวัฒนธรรม ดีไอวาย ที่

เกี่ยวข้องก็เกิดขึ้น โลคอล ริเวอร์ (Local River) ผลงานของ แม็ททิว เลอันนัวร์ (Mathieu Lehanneur) นักออกแบบชาวฝรั่งเศส โลคอล ริเวอร์ คือ ผลงานที่ใช้ระบบนิเวศที่คงความสมดุล โดยให้ปลากินผลผลิตจากพืช แล้วย่อยถ่ายกลับออกมาเป็นอาหารของพืชอีกครั้ง ซึ่งพืชจะทำหน้าที่เหมือนตัวกรองน้ำให้สะอาด โดยดูดซึมสารอาหารในแหล่งน้ำนั้น และสามารถนำปลาและพืชมาปรุงอาหารได้ด้วย ดังนั้น วงจรการผลิตจนถึงทำอาหารจึงเหมาะกับยุคสมัยที่อาหารกำลังจะหมดโลก หรือช่วงเศรษฐกิจตกต่ำ ผลงานนี้ปัจจุบันเป็นของ อาร์ทิส สเปซ (Artist Space) พิพิธภัณฑ์ร่วมสมัยในนิวยอร์ค (Silvia, Barbero; & Brunella, Cozzo. 2009: 48 – 49)

จากนิวยอร์คสู่แนวคิดเดียวกันนี้ในประเทศไทย ซึ่งเกิดขึ้นมานานแล้ว โดยแนวคิดในลักษณะเพื่อชุมชนท้องถิ่นด้วยระบบนิเวศวิทยา ที่เรียกว่า หลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์เข้ากับแนวคิดวัฒนธรรมชุมชนของ ศาสตราจารย์ นพ.ประเวศ วะสี ได้เพียงแต่แนวคิดวัฒนธรรมชุมชนในสองบริบทที่แตกต่างกัน ระหว่างสังคมเมืองและสังคมพื้นบ้าน อาจมีการปฏิบัติหรือรูปแบบที่แตกต่างกัน ผลผลิตอาจแตกต่างกันแต่ผลลัพธ์นั้นใกล้เคียงกัน สำหรับหลักเศรษฐกิจพอเพียงนั้น มีแนวคิดดำเนินมาตั้งแต่คริสต์ศักราช 1997 ซึ่งเป็นหลักที่องค์การสหประชาชาติได้ยกย่องว่าเป็นทางเลือกที่จำเป็นมากสำหรับโลกที่กำลังดำเนินไปในเส้นทางที่ไม่ยั่งยืนอยู่ในขณะนี้ หลักการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางชุมชนด้วยเศรษฐกิจพอเพียงแบ่งเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ

1. การผลิตจะต้องมีความสัมพันธ์กันระหว่างผลผลิตและการบริโภค
2. ชุมชนจะต้องมีความสามารถในการจัดการทรัพยากรของตนเอง ซึ่งทำให้เกิดสิ่งตามมา คือ สามารถคงไว้ซึ่งขนาดของประชากรที่ได้สัดส่วน มีการใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมและรักษาสมดุลของระบบนิเวศ และปราศจากการแทรกแซงจากปัจจัยภายนอก แนวคิดเพื่อความสมดุล เพื่อความยั่งยืนนี้ ได้กระจายตัวไปในวงที่กว้างขึ้น ซึ่งเป็นการรณรงค์ต่อต้านการ ทำลายธรรมชาติและภัยพิบัติจากภาวะโลกร้อนได้อย่างดี สิ่งเหล่านี้เริ่มมีบทบาทในการกระตุ้นจิตสำนึกให้แต่ละบุคคลในสังคมมากขึ้นตามลำดับ ภัยธรรมชาติและผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์กำลังเริ่มที่จะเผชิญกับมันมากขึ้นทุกขณะ ทำให้กลุ่มคนส่วนหนึ่งหันกลับมามองปัญหาและสาเหตุกับสิ่งที่เป็นอยู่มากขึ้น

ปัจจุบัน หลักการแห่งความยืนยั่งยืนเข้าไปมีส่วนร่วมกับสาขาวิชาออกแบบอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นส่วนช่วยประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูล วางแผน จัดการระบบ จนถึงขั้นตอนลงมือผลิต สาขาวิชาออกแบบที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนแบ่งประเภทได้ ดังนี้

1. ออกแบบผลิตภัณฑ์และอุตสาหกรรม (Product & Industrial Design) คือ สาขาการออกแบบวัตถุ บรรจุภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ เกี่ยวข้องกับวัสดุ โครงสร้างพื้นฐาน และกระบวนการผลิต เครื่องใช้ ของประดับตกแต่ง เฟอร์นิเจอร์ ไปจนถึงยานพาหนะในระบบอุตสาหกรรมหนักที่ใช้เทคโนโลยีและโลหะ

2. ออกแบบสถาปัตยกรรม (Architecture Design)

3. ออกแบบสภาพแวดล้อมและการออกแบบนิเวศ (Environmental Design & Ecological Design) การออกแบบนิเวศไม่ใช่เพียงมุ่งเน้นที่ความยั่งยืนของคนรุ่นหลังในอนาคต แต่เป็นการพัฒนาการบูรณาการระบบชีวะของสภาพการดำรงชีวิต เพิ่มการดำรงชีวิตที่หลากหลายสายพันธุ์ไม่ใช่แค่มนุษย์ มีการทำงานร่วมกับกระบวนการทางธรรมชาติ ให้รักษาสภาพต่างๆ ได้ด้วยตัวเอง เพื่อเป็นการแก้ปัญหาสภาวะอากาศของโลกที่แปรเปลี่ยนไป และลดความสิ้นเปลืองของทรัพยากร (Nancy, Rottle; & Ken, Yocom. 2010: 6 – 7)

4. ออกแบบสื่อและภาพยนตร์ (Media Design & Film)

5. ออกแบบแฟชั่น (Fashion Design)

6. ออกแบบกราฟิก (Graphic Design)

หลักการออกแบบที่มีลักษณะร่วมของหลักแห่งความยั่งยืน พิจารณาได้จากสิ่งต่อไปนี้

1. การลดตัดทอนขนาดและปริมาณ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะลดการใช้วัสดุ ถ้าวัตถุหนึ่งชิ้นเบาและมีขนาดเล็กย่อมช่วยในเรื่องการขนส่งและลดมลภาวะที่เกิดจาก Co_2 ได้อย่างดี นักออกแบบสามารถทำได้ 2 กรณี คือ ทำให้ผลิตภัณฑ์เป็นบรรจุภัณฑ์ได้ภายในตัว หรือสามารถถอดประกอบได้

2. คำนึงถึงส่วนประกอบต่างๆ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนได้ โดยแต่ละส่วนมีวงจรชีวิตที่อิสระจากกัน โดยมีหลักดังนี้

2.1 ลดขั้นตอนการผลิตให้น้อยลง

2.2 หลีกเลี่ยงรูปแบบหรือระบบที่ซับซ้อนในการถอดประกอบ

2.3 พิจารณาจุดที่สามารถชำรุดแตกหักได้ โดยเฉพาะส่วนที่อำนวยความสะดวกต้องเคลื่อนที่โยกย้ายหรือต้องถอดประกอบบ่อยๆ

2.4 ใช้วัสดุเดียวกันในส่วนประกอบต่างๆ หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุที่แตกต่างกันและหลากหลายชนิด

3. ออกแบบระบบให้ไม่เกิดการปล่อยของเสียหรือตกค้าง การออกแบบที่ดีจะต้องทำงานร่วมกับสังคม วัฒนธรรม และคุณค่าทางจริยธรรม ต้องเอาใจใส่ความสัมพันธ์ภายในระบบของการผลิต ควรวางแผนทำแบบร่างความต่อเนื่องของวัสดุ จากระบบหนึ่งไปสู่อีกระบบหนึ่ง หลีกเลี่ยงการเกิดร่องรอยทิ้งไว้ในระบบนิเวศ ต้องศึกษาหาวิธีอย่างระมัดระวังในการเกิดขยะเหล่านี้ และการประเมินผลที่แท้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากวงจรทางอุตสาหกรรมมักจะเปิดพื้นที่และเชื่อมต่อจากระบบหนึ่งไปอีกระบบหนึ่ง ดังนั้น ควรคำนึงความต่อเนื่องของการใช้ทรัพยากรวัสดุและพลังงานให้จบอยู่ในระบบเดียวได้ในระยะยาว

4. มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อความยั่งยืน การใช้เทคโนโลยีในการผลิตที่ปลอดภัยต่อผู้ใช้ ปลอดภัยต่อต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีที่สามารถใช้งานได้หลายหน้าที่ในของชิ้นเดียวกัน ประหยัดพื้นที่ ประหยัดพลังงาน และต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในการนำไปใช้ด้วย

5. โฆษณาประชาสัมพันธ์ ต้องบอกต่อๆ กัน และลงมือปฏิบัติ การสื่อสารด้วยข้อความบนสื่อก็ดี หรือการโน้มน้าวด้วยนัยยะของรูปแบบงานหรือระบบสัญลักษณ์ก็ตาม ล้วนเป็นสิ่งดี การบอกต่อๆกัน ด้วยปากต่อปากของผู้ได้ทดลองปฏิบัติหรือใช้งานย่อมเป็นสิ่งดีที่สุด

6. การบริการที่เกิดขึ้นจากจิตสาธารณะ โดยนำเสนอทางเลือกใหม่เข้าไปหลอมรวมกับวัตถุนั้นๆ เช่น การบริการโดยใช้รถยนต์เพียงคันเดียวในการเดินทาง ซึ่งเห็นเรื่องของสำนึกในการที่จะขจัดความสิ้นเปลือง ลดจำนวนการบริโภคหรือแม้แต่การดูแลหลังการขายที่มั่นใจได้และเห็นผลจริง เพื่อยืดระยะการใช้งานและไม่ต้องซื้อหามาใหม่โดยไม่จำเป็น

7. ใช้วัสดุให้น้อยไม่หลากหลายชนิดหรือแตกต่างกัน ไม่ใช่เฉพาะในเรื่องของต้นทุนการผลิตอย่างเดียว แต่เป็นการลดวัสดุและการสิ้นเปลืองพลังงานในการผลิตการ ใช้วัสดุที่แตกต่างกันจะทำให้เกิดความซับซ้อนในการหมุนเวียนกลับมาใช้ (Recycling) และกระบวนการกำจัดทิ้ง

8. การใช้วัสดุอย่างรอบคอบ เลือกใช้วัสดุที่เกิดจากทรัพยากรที่เหมาะสม เช่น การใช้วัสดุตั้งต้นทางชีวภาพ (Bio-based Materials) รวมไปถึงวัสดุอินทรีย์ต่างๆ (Organic Materials) วัสดุที่ไม่ใช้น้ำมันเป็นสารประกอบ หรือวัสดุที่ย่อยสลายได้ (Biodegradable) เช่น วัสดุที่ทำจากแป้งข้าวโพด (Cornstarch) หรือแป้งมันฝรั่ง (PLA)

9. การนำกลับมาใช้ใน 2 ลักษณะ คือ นำมาใช้ใหม่ (Reuse) และการนำกลับมาด้วยระบบหมุนเวียน (Recycle) 2 คำนี้ มีความแตกต่างกันอยู่ที่ การนำมาใช้ใหม่ (Reuse) จะนำวัสดุนั้นทั้งชิ้นที่มีโครงสร้างเดิมกลับมาใช้งานอีกครั้ง ส่วนการนำกลับมาด้วยระบบหมุนเวียน (Recycle) คือ กระบวนการเปลี่ยนรูปวัสดุไปสู่ผลิตภัณฑ์ใหม่โดยใช้วัสดุเดิม (Silvia, Barbero; & Brunella, Cozzo. 2009: 18 – 37)

3. เศรษฐกิจแบบยั่งยืน แบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และหลักเศรษฐกิจระบบนิเวศ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นรากฐานของความมั่นคงของประเทศชาติ สังคม และการดำรงชีวิต พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เปรียบเทียบไว้ว่าเหมือนเสาเข็มที่ตอกรองรับบ้านเรือนหรือตัวอาคาร แต่คนส่วนมากมักมองไม่เห็นและลืมเสียด้วยซ้ำ เศรษฐกิจพอเพียง คือ การเดินทางสายกลาง ไม่มากและน้อยเกินไป อยู่ในระดับของความพอประมาณ ไม่เหลือทิ้งและไม่ขาดแคลน มีหลักพิจารณา 4 ส่วน ดังนี้

3.1 กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมละการปฏิบัติในทางที่ควรจะเป็น บนพื้นฐานของวิถีชีวิตดั้งเดิม โดยนำมาประยุกต์ใช้ให้รอดพ้นจากภัยพิบัติและวิกฤติต่างๆ เพื่อความมั่นคงและยั่งยืนสืบต่อไปจนรุ่นลูกรุ่นหลาน

3.2 คุณลักษณะที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบ กับการปฏิบัติได้หลากหลาย โดยถือทางสายกลางเป็นหลัก

3.3 คำนิยาม ปรัชญาพอเพียงต้องประกอบไปด้วยความพอประมาณ โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่ใช่การตระหนี่หรือฟุ่มเฟือย ความมีเหตุผล โดยพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ อย่างรอบคอบ และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี เพื่อเตรียมตัวรับผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงที่ มีการเตรียมพร้อม มองการไกลอย่างรอบคอบ

3.4 เงื่อนไข ของความพอเพียงที่ต้องอยู่บนพื้นฐาน 2 ประการ คือ เงื่อนไขของความรู้ความรอบรู้ทั้งทางวิชาการและการนำไปปฏิบัติใช้อย่างรอบคอบ ไม่มองด้านเดียวกับเงื่อนไขทางคุณธรรม ต้องตระหนักในคุณธรรม ตัดสินใจและลงมือปฏิบัติด้วยสติปัญญา ซื่อสัตย์ ไม่เห็นแก่ตัว มีความอดทนและเพียรพยายาม

3.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับจากแนวทางปฏิบัติ คือ สร้างความสมดุลและยั่งยืน มีความยืดหยุ่น ไม่ตายตัว พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2553: 82 – 84)

ปัจจุบัน เศรษฐกิจยั่งยืนได้นำกระบวนทัศน์ของระบบเศรษฐกิจนิเวศมาบูรณาการ ที่ว่าเศรษฐกิจไม่ได้แยกออกจากโลกธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และต้องพึ่งพาผลผลิตและการบริการจากระบบนิเวศตามธรรมชาติอย่างแยกจากกันไม่ได้ ลดการใช้ทรัพยากร และไม่ทำให้ทรัพยากรเสื่อมโทรมลง เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการดำรงชีพร่วมกับสิ่งมีชีวิตอื่นต่อไป โดยสามารถพิจารณาการเปรียบเทียบระหว่างเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและไม่ยั่งยืนได้ ตามภาพประกอบ 3 นี้

คุณลักษณะ	การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ไม่ยั่งยืน	การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน
การผลิตเน้นที่	ปริมาณ	คุณภาพ
ทรัพยากรธรรมชาติ	ไม่มีความสำคัญ	มีความสำคัญมาก
กระบวนการใช้ทรัพยากร	ประสิทธิภาพต่ำ ของเสียสูง	ประสิทธิภาพสูง ของเสียน้อย
อัตราการใช้ทรัพยากร	สูงมาก	ต่ำ
ประเภทของทรัพยากร	เน้นที่ทรัพยากรใช้แล้วหมดไป	เน้นที่ทรัพยากรหมุนเวียน
ลักษณะการใช้ทรัพยากร	ใช้แล้วทิ้ง	ใช้แล้วหมุนเวียนนำกลับมาใช้ใหม่หรือย่อยสลาย
การควบคุมมลพิษ	พยายามลดมลพิษ (ปลายเหตุ)	ป้องกันไม่ให้เกิดต้นเหตุ (ต้นเหตุ)
หลักการพื้นฐาน	การวิเคราะห์ความเสี่ยงกำไร-ขาดทุน	หลักการป้องกันปลอดภัยไว้ก่อน

ภาพประกอบ 3 การเปรียบเทียบระหว่างเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและไม่ยั่งยืน

ที่มา: จิรากรณ์ คชเสนี. (2552). *มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม*.

ผลพวงจากเศรษฐกิจในช่วงหลังปฏิวัติอุตสาหกรรม ไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบอันเนื่องมาจากการใช้ทรัพยากรในลักษณะมุ่งแสวงหาผลกำไร ซึ่งเป็นเศรษฐกิจไม่ยั่งยืน เน้นปริมาณตัวเลขของการทำยอดการผลิตเพื่อสร้างผลกำไรอย่างฉาบฉวยมักง่าย ต่างจากเศรษฐกิจที่ยังยืน จากตารางภาพประกอบ 3 แสดงให้เห็นว่า การคำนึงถึงคุณภาพมีความสำคัญมากกว่าปริมาณ โดยมุ่งเน้นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ ไม่มุ่งเน้นวิเคราะห์ความเสี่ยงที่ผลกำไรเป็นสำคัญ คำนึงถึงความสัมพันธ์ของการดำรงชีพอยู่ร่วมกัน ในลักษณะเกื้อกูล ที่ความสัมพันธ์มาจากสิ่งมีชีวิตกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประสิทธิภาพเป็นผลมาจากการคำนึงถึงกระบวนการใช้และจัดการทรัพยากรที่มีลักษณะของการหมุนเวียน นำกลับมาใช้ใหม่ หรือย่อยสลายได้ ที่เป็นไปในลักษณะวงจรความสัมพันธ์ทางนิเวศ

4. วัฒนธรรมแบบยั่งยืน ระบบทุนนิยมที่เกิดขึ้นเพื่อแสวงหาผลประโยชน์อย่างไม่คำนึงถึงผลกระทบนั้น ย่อมนำไปสู่การสูญเสียอย่างใหญ่หลวง รวมถึงความสูญเสียและสิ้นเปลืองทุนวัฒนธรรมอย่างยิ่ง ในประเทศที่มีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง กลับถูกนำไปใช้เป็นทุนเพื่อแสวงหาผลประโยชน์จนทุนวัฒนธรรมเหล่านั้นสูญหายไปจนหมด เพราะถูกแปรรูปหรือปรับเปลี่ยนไปเป็นสินค้าเพื่อความอยู่รอดทางเศรษฐกิจ หรือด้วยความมุ่งหวังผลกำไรก็ตาม คุณค่าลดลงไปสู่มูลค่า วัตนธรรมจึงกลายไปสู่ทุนวัฒนธรรม ความหมายของทุนวัฒนธรรมจะรวมถึงสิ่งที่ไม่ใช่สินทรัพย์ทางเศรษฐกิจ เช่น การศึกษา ความคิด รูปแบบ กายภาพที่ปรากฏ หรือคำปราศรัย เป็นต้น ทุนวัฒนธรรมที่เป็นองค์ความรู้และทักษะต่างๆจึงส่งผ่านไปสู่อีกคนหนึ่งได้ ทุนวัฒนธรรมแบ่งได้ 3 ประเภท ดังนี้

4.1 ทุนวัฒนธรรมที่ผนึกฝังไว้ในตัวบุคคล (Embodied Cultural Capital) มีความคงทนถาวร โดยอาศัยการรับรู้มาตั้งแต่เด็ก ได้รับโดยมีสติรู้ตัว หรือได้รับจากสิ่งตกทอดจากรุ่นสู่รุ่น เช่นประเพณีปฏิบัติ ขนมธรรมเนียม หรือวิถีคิดเป็นต้น

4.2 ทุนวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุสิ่งของ (Objectified Cultural Capital) ที่มีเจ้าของเช่น เครื่องไม้ เครื่องมือ หรือผลงานศิลปะ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้สามารถถ่ายโอนความเป็นเจ้าของและนำไปสู่การเพิ่มผลกำไรทางเศรษฐกิจ ซื้อขายได้ ทุนวัฒนธรรมประเภทนี้มีจุดมุ่งหมายในเชิงสัญลักษณ์ ที่มีความหมายทางวัฒนธรรมสำหรับผู้ที่เป็นเจ้าของหรือมีการบริโภคอีกด้วย

4.3 ทุนวัฒนธรรมเชิงโครงสร้างสถาบันทางสังคม (Institutionalized Cultural Capital) รับรู้ได้จากรูปแบบของคุณภาพของสถาบันแต่ละแห่ง ที่มาจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โครงสร้างทางสถาบันที่รวมถึงการคัดเลือกของสถาบัน หรือการประเมินวัดค่า จนถึงการเปรียบเทียบกับทุนวัฒนธรรมอื่นที่คล้ายๆ กัน เช่น การสอบคัดเลือก ใบประกาศนียบัตร หรือหนังสือรับรอง เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในตลาดแรงงานและธุรกิจอุตสาหกรรม การตระหนักรู้เชิงโครงสร้างสถาบันทำให้การแปลงทุนวัฒนธรรมไปสู่ทุนทางเศรษฐกิจสะดวกเป็นไปโดยง่าย ผู้ขายสามารถใช้เพื่ออธิบายทุนของพวกเขาได้ และผู้ซื้อสามารถใช้เพื่ออธิบายถึงความจำเป็นของพวกเขาสำหรับการเข้าถึงทุนนั้นๆ (Cultural capital. 2016: Online)

จากแนวคิดของบูร์ดิเยอ นักสังคมและนักมานุษยวิทยา ชาวฝรั่งเศส แสดงให้รับรู้ได้ว่าทุนวัฒนธรรมสามารถกลายเป็นเครื่องมือให้กับนายทุนและแรงงาน ผู้ขายและผู้บริโภค ได้ทั้งสองกลุ่ม ในกระแสทุนบริโภคนิยมที่เพิ่มขึ้นได้มีการแปลงวัฒนธรรมมาสู่สินทรัพย์หรือการสร้างผลกำไรจำนวนมาก วัฒนธรรมย่อยจึงต้องสร้างความเข้มแข็งและรู้เท่าทัน เช่นเดียวกับผู้บริโภคและผู้ขาย

5. การใช้ชีวิตอย่างยั่งยืนเพื่อสันติภาพ ปัญหาสงครามการแก่งแย่งชิงดีเพื่อโภคทรัพย์ในระบบทุนนิยม ปัญหาสงครามศาสนา หรือแม้กระทั้งการเรียกสิทธิมนุษยชนที่เห็นได้ทั่วโลก สิ่งเหล่านี้ก็มาจากปัญหาพื้นฐานที่สำคัญยิ่งของมนุษย์ ซึ่งมีความอิจฉาริษยา ความเห็นแก่ตัวและพวกพ้องเป็นที่ตั้ง

ศาสนาซึ่งเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวของจิตใจจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง ศาสนาพุทธมีหลักการที่ว่าด้วยเหตุและผล ซึ่งมีความสัมพันธ์กับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ด้วยการหาเหตุและผลที่นำไปสู่ข้อสรุปในการตอบสมมุติฐาน การเข้าถึงจุดมุ่งหมายและแก่นของศาสนา จึงสามารถช่วยลดการเกิดปัญหาให้น้อยลงได้ หลักปฏิบัติของพุทธศาสนาที่เข้าถึงปุถุชนจึงเป็นสิ่งที่นำไปสู่สันติภาพได้

เห็นได้ว่า ปัญหาทั้งหมดนี้มีส่วนสัมพันธ์กัน เมื่อเกิดปัญหาหนึ่งอีกปัญหาจะตามมาเสมอ การแก้ไขปัญหาที่แท้จริงต้องเริ่มที่ตัวบุคคลก่อน โดยใช้แก่นของศาสนาพุทธเยียวยารักษาที่ต้นตอของปัญหาก็คือจิตใจ หลักจริยธรรมเพื่อส่วนรวมจึงเป็นสิ่งจำเป็น เมื่อจิตใจถูกพัฒนาก็ย่อมส่งผลต่อการประพฤติปฏิบัติ

2.3 นิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์ได้ทำขึ้น สัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิต การจะศึกษาความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม จึงเป็นการศึกษาจากนิเวศวิทยา สิ่งแวดล้อมบนโลกแบ่งได้ 2 กลุ่มใหญ่

1. สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ เช่น น้ำ ชีวิต ต้นไม้ ก้อนหิน ภูเขา และอากาศ
2. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น คือ ระบบหรือโครงสร้างที่มนุษย์เป็นผู้ทำขึ้นมา เช่น ไร่นา ป่าปลูก และนิเวศเมือง เป็นต้น

ความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างแนบแน่น ในทางธรรมชาติจะไม่มีของเสียที่สิ่งมีชีวิตไม่ต้องการ เพราะจะถูกนำไปใช้ประโยชน์ทั้งหมด ของเสียเป็นคำจำกัดความที่แสดงออกถึงคุณลักษณะที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อเรียกสิ่งที่ตนจะไม่นำมาใช้ประโยชน์เท่านั้นสสารในธรรมชาติจะมีกลไกหมุนเวียนที่เกิดขึ้นระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม โดยกระบวนการในสิ่งแวดล้อมมี 3 กระบวนการ

1. **กระบวนการหมุนเวียนสสาร** สสารในโลกมนุษย์มีปริมาณจำกัด มีกลไกทางธรรมชาติที่ควบคุมให้เกิดการหมุนเวียนดำเนินไปอย่างปกติ โดยแบ่งเป็น 3 กฎเกณฑ์ ดังนี้

1.1 กฎของการทนทาน เป็นช่วงของความเข้มข้นของสสารที่สิ่งมีชีวิตจะทนทานได้ โดยกำหนดที่ช่วงต่ำสุดและเข้มข้นที่สุด ภายในขอบเขตของช่วงที่ทนทานได้ จะมีช่วงที่เหมาะสมอยู่สำหรับการดำรงชีวิตและสืบเผ่าพันธุ์ หากเกินขอบเขตของช่วงทนทาน ไม่ว่าจะจุดต่ำสุดหรือจุดสูงสุด สิ่งมีชีวิตก็ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ กฎของความทนทานนี้นอกจากพิจารณาที่ความเข้มข้นสสารแล้ว ยังรวมถึงอุณหภูมิและความชื้นด้วย

1.2 กฎน้อยที่สุด คือ การพิจารณาถึงสสารตัวเดียวที่มีอยู่น้อยที่สุด หากสิ่งมีชีวิตขาดสสารตัวนั้น จะทำให้สิ่งมีชีวิตดำรงชีวิตอยู่ไม่ได้ ถึงแม้ความต้องการของสิ่งมีชีวิตจะต้องใช้สสารหลากหลายชนิดก็ตาม

1.3 กฎการอนุรักษ์สสาร เป็นการพิจารณาสิ่งมีชีวิตตามบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับวงจรการหมุนเวียนสสาร ซึ่งอาจเกิดการเชื่อมต่อระหว่างในอดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น คาร์บอนในเมล็ดข้าว

ในทุกวันนี้ อาจมีจุดเริ่มต้นของการหมุนเวียนมาจากยุคไดโนเสาร์ เป็นต้น จำแนกสิ่งมีชีวิตในโลกเป็น 3 กลุ่ม

1.3.1 สิ่งมีชีวิตที่สามารถสร้างอาหารได้เอง หรือเรียกว่า ผู้ผลิต ที่ทำหน้าที่เปลี่ยนรูปอนินทรียสารให้กลายเป็นอินทรียสาร

1.3.2 สิ่งมีชีวิตที่บริโภค โดยทำหน้าที่ถ่ายทอดอินทรียสารที่ผู้ผลิตสร้างขึ้นไปตามลำดับห่วงโซ่อาหาร

1.3.3 ผู้ย่อยสลาย เป็นผู้เปลี่ยนอินทรียสารให้กลายเป็นอนินทรียสารกลับไปสู่สิ่งแวดล้อมอีกครั้ง

ตามลักษณะของบทบาทหน้าที่ทางธรรมชาติในระบบนิเวศน์ มนุษย์จึงเป็นเพียงผู้บริโภค

2. **กระบวนการถ่ายทอดพลังงาน** เมื่อสิ่งมีชีวิตดูดซับพลังงานหรือใช้งานจากสสารที่จำเป็น ก็จะถ่ายเทของเหลือใช้หรือพลังงานที่เสื่อม ทิ้งออกสู่สิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปใช้ต่อ พลังงานแสงที่ถูกถ่ายทอดจากดวงอาทิตย์เป็นส่วนสำคัญในการสังเคราะห์แสงของพืช เปลี่ยนเป็นพลังงานเคมี เก็บไว้ในสารอาหารต่างๆ พลังงานจากดวงอาทิตย์นอกจากแสงแล้ว ยังก่อให้เกิดการหมุนเวียนอากาศและน้ำ ซึ่งทำให้สิ่งมีชีวิตใต้ท้องทะเลลึกดำรงชีวิตไปพร้อมกับพลังงานเคมีที่ปราศจากแสงอีกด้วย

3. **กระบวนการถ่ายทอดข้อมูล** เป็นกระบวนการที่ถ่ายทอดผ่านพันธุกรรม จากอดีตโดยพันธุกรรมอันเกิดมาจากยีนจะบันทึกข้อมูลไว้ตั้งแต่ในบรรพกาล จนกลายเป็นวิวัฒนาการบนโลก ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น โดยข้อมูลใดที่ไม่เป็นประโยชน์ก็จะถูกคัดทิ้งหรือหากเกิดการผิดพลาดของการถ่ายโอนข้อมูลก็จะทำให้เกิดการสูญพันธุ์ของสิ่งมีชีวิต (จิรากรณ์ คชเสนี. 2552: 1 – 50)

การศึกษาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ทำให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ของวงจรและกลไกทางธรรมชาติที่มนุษย์ไม่สามารถสร้างขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงได้ ถึงแม้มนุษย์จะพยายามอยู่เหนือธรรมชาติ แต่กฎเกณฑ์ธรรมชาติเป็นสิ่งที่สลับซับซ้อนและมีความสัมพันธ์กันอย่างละเอียดอ่อนและประณีต ทั้งสิ่งที่มนุษย์มองเห็นได้และไม่ได้ มนุษย์มิใช่สิ่งมีชีวิตเผ่าพันธุ์เดียวที่จะดำรงอยู่ได้หากปราศจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ กฎเกณฑ์ของธรรมชาติเป็นลักษณะวงจรของการดำรงอยู่ที่มีส่วนร่วมปฏิสัมพันธ์ต่อกันของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตในโลกทั้งสิ้น ดวงอาทิตย์ซึ่งเป็นแหล่งพลังงานหลักที่มีความสำคัญ ทำให้สิ่งมีชีวิตดำรงอยู่รอดได้ร่วมกันทุกระบบและทุกวิถีชีวิตต้องพึ่งพาพลังงานจากดวงอาทิตย์ จนกระทั่งมีคำกล่าวเปรียบเปรยในหลายลักษณะซึ่งล้วนนำเสนอถึงความสำคัญของแหล่งพลังงานและแสงสว่าง ดังเช่นคำกล่าวที่ว่า ความรู้คือ ประทีป แสงธรรมส่องชีวิต แสงธรรมนำทาง แสงสว่างทางปัญญา เป็นต้น การแก้ไขปัญหาจึงควรเริ่มที่ภายในตัวมนุษย์ก่อนเป็นลำดับแรก การศึกษาหาความรู้ที่มีส่วนร่วมกับคุณธรรมและจริยธรรม จะสามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน

3. ปรัชญา

ปรัชญา คือ เรื่องของการสังเกต ตั้งคำถาม ที่นำไปสู่การศึกษา ค้นหาคำตอบของความจริงแท้ที่เกิดขึ้นทั้งภายในความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกิดขึ้นหรือปรากฏ ปรัชญาตะวันออกเกิดจากความเชื่อ ลัทธิทางศาสนา เป็นสำคัญ เช่น ฮินดู เต๋า และพุทธ ความแตกต่างของปรัชญาทั้ง 2 ฝั่ง คือ ปรัชญาตะวันตก เริ่มจากการพยายามหาคำตอบเกี่ยวกับโลกและชีวิตเพื่อทำลายความเคลือบแคลงสงสัยด้วยเหตุผล ที่พิสูจน์ได้ด้วยหลักการหรือทฤษฎี ด้วยการพิสูจน์ได้ ส่วนปรัชญาตะวันออกเกิดจากการพยายามปฏิเสธโลกียะ และพยายามเข้าจัดการกับสิ่งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจอันเป็นผลให้พิสูจน์ได้และไม่ได้ (บ้านจอมยุทธ. 2543: ออนไลน์) (Wangpitipanit, Supichaya. 2555: Online) ในการศึกษาเรื่องของความจริงที่มีการใช้เหตุและผลเพื่อหาคำตอบจากธรรมชาติ มนุษย์ และจริยธรรมจึงต้องศึกษาที่มาและแนวคิดของปรัชญากรีก

3.1 ปรัชญากรีก

อภิปรัชญากรีก มีอิทธิพลต่อการวางรากฐานทางความคิดในสังคมตะวันตกด้วยการใช้เหตุและผลต่อสิ่งที่เกิดขึ้น ปรากฏอยู่เบื้องหน้าที่มองเห็นได้และไม่สามารถเห็นได้ด้วยตาที่อยู่เบื้องหลัง ปรัชญาของกรีก จึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความคิด อุดมการณ์และการกระทำต่างๆ ที่มาจากการค้นหาความจริงแท้เกี่ยวกับมนุษย์ โลก ธรรมชาติ จักรวาล และจริยธรรม เป็นบ่อเกิดของตรรกศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสุนทรียศาสตร์ ซึ่งหลักปรัชญากรีก มีการศึกษาในวงกว้างทั่วโลก ปรัชญา (Philosophy) มีความหมายจากการผสมคำ 2 คำ คือ คำว่า Philos ซึ่งมีความหมายว่า รัก กับคำว่า Sophia ที่มีความหมายว่า ปัญญา สัญลักษณ์ของปรัชญา คือ สตรี ภาพสัญลักษณ์นี้กำเนิดขึ้นในคริสต์ศตวรรษที่ 12 โดย เฮอเรด เดอ แลนด์สเบิร์ก (Herrade, de Landsberg) ภาพสตรีถูกจัดวางไว้ตรงกลางวงกลม โดยมีนักปรัชญาชาวกรีก 2 ท่าน คือ พลาโต้ผู้เป็นอาจารย์ และ อริสโตเติ้ลผู้เป็นศิษย์ อยู่เป็นฐานใต้รูปสตรี สตรีสวมมงกุฎสามเศียร ซึ่งแทนความหมายของสาขาปรัชญาในยุคนั้น คือ อภิปรัชญา ญาณวิทยา และจริยศาสตร์ ในรูปสัญลักษณ์ มีสายธารน้ำไหลพุ่งออกมาจากทรวงอกของสตรีไปสู่รูปบุคคลในวงกลมภายนอกทั้ง 7 ซึ่งแทนศิลปะศาสตร์ (Liberal Arts) ทั้ง 7 ในยุคสมัยนั้นดังนี้ (พระเมธีธรรมาภรณ์. 2537: 2)

1. ไวยากรณ์
2. วาทศิลป์
3. วิภาษวิธี
4. ดนตรี
5. เลขคณิต
6. เรขาคณิต
7. ดาราศาสตร์

3.1.1 อภิปรัชญาและวัฒนธรรมสีเขียว

อภิปรัชญา แบ่งได้ 3 กลุ่มใหญ่ คือ วัตถุนิยม จิตนิยม และทวินิยม ในผลงานวิจัยนี้จะนำทัศนะของนักปรัชญาทั้ง 3 กลุ่ม พิจารณาหาความหมายของวัฒนธรรมสีเขียวร่วมด้วยอมตพจน์ของ ธาเลส คือ น้ำดีที่สุด (Water is best) เพราะธาเลสเชื่อว่า น้ำเป็นปฐมธาตุของโลก เป็นอนุภาคที่เล็กที่สุด และไม่สามารถแบ่งแยกออกอีกไม่ได้ น้ำสามารถระเหยไปในอากาศและน้ำก็สามารจับตัวรวมกัน รวมทั้งแปรรูปอยู่ในดินและทุกสิ่ง ศิษย์ของทาเลสนามว่า อานักซิมานเดอร์ (Anaximander) ได้นำทัศนะของทาเลสมาสานต่อโดยนำเสนอว่า น้ำไม่ใช่ปฐมธาตุเพราะน้ำมีความเย็นและมีสภาพตายตัว เมื่อแปรรูปไปสู่ไฟและดินย่อมมีสภาพขัดต่อสภาพของตัวมันเอง ดังนั้น ปฐมธาตุน่าจะเป็นสิ่งที่เล็กจนมองไม่สามารถเห็นและต้องเป็นกลาง อานักซิมานเดอร์ เรียกปฐมธาตุว่า อนันต์ (Infinite) เป็นสสารที่ไร้รูป มีลักษณะที่ไม่แน่นอนและตายตัว กลายเป็นอะไรก็ได้ สรรพสิ่งในโลกมาจากอนันต์ (พระเมธีธรรมาภรณ์. 2537: 34 – 39) ถึงแม้ว่าบทสรุปทัศนะของนักปรัชญาทั้ง 2 ท่าน จะดูแตกต่างกัน แต่ก็มีจุดร่วมกัน อนันต์ ซึ่งเป็นปฐมธาตุของอานักซิมานเดอร์ คือ สิ่งที่มองไม่เห็นและแบ่งย่อยลงอีกไม่ได้ สามารถเปรียบได้กับพลังงาน น้ำซึ่งเป็นปฐมธาตุของธาเลสก็เป็นพลังงานเช่นกัน เพียงแต่พลังงานที่เกิดขึ้นจากวิทยาศาสตร์ในปัจจุบันไม่ได้เกิดได้จากน้ำเพียงเท่านั้น แต่น้ำก็เป็นส่วนร่วมของชีวิตและกระบวนการดำรงชีวิตที่สำคัญยิ่ง ดังนั้น การพิจารณาวัฒนธรรมสีเขียวจึงสามารถหยิบยกทัศนะของนักปรัชญาทั้ง 2 ท่าน มาพิจารณาร่วมกับการตีความให้ความหมายของวัฒนธรรมสีเขียวได้

พิธากอรัส นักปรัชญาผู้ให้กำเนิดคำว่า Philosophy ได้ค้นพบทฤษฎีทางคณิตศาสตร์ที่เรียกว่า ยูคลิด ถึงแม้ว่าปรัชญาที่ว่าด้วยทฤษฎีจำนวนเลขของพิธากอรัสจะไม่ใช่ปฐมธาตุ แต่สิ่งที่น่าสนใจและนำมาวิเคราะห์หาความหมายของวัฒนธรรมสีเขียวคือ ยูนิต (Unit) พิธากอรัส เชื่อว่า ทุกสิ่งหรือทุกความงามเกิดจากความมีระเบียบและดูกลมกลืนกัน ไม่ว่าจะเป็นสัดส่วนหรือโครงสร้าง ทุกสิ่งที่รวมกันเป็นตัวเลขเกิดมาจากหน่วยหรือยูนิต ดังเช่น จุดหลายๆ จุด รวมกันเป็นเส้น เส้นหลายๆ เส้นรวมกันเป็นเนื้อที่ และเนื้อที่หลายๆ เนื้อที่กลายเป็นปริมาตร (พระเมธีธรรมาภรณ์. 2537: 41 – 47) ในปัจจุบันศิลปะ การออกแบบและคณิตศาสตร์ มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการดำรงชีวิตร่วมกัน ดังนั้น ในการพิจาณาถึงความหมายของวัฒนธรรมสีเขียวที่มีส่วนร่วมของสาขาวิชาทั้ง 3 จึงเป็นสิ่งที่ควรนำมาพิจารณา สิ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่งของปรัชญาคณิตศาสตร์ พิธากอรัส จึงสามารถสรุปร่วมกับสาขาวิชาศิลปะและการออกแบบในเรื่องของความงามได้ว่า ทุกสิ่งที่งามเกิดจากการรวมกันของหลายๆ ยูนิต ซึ่งยูนิตคือหน่วยย่อยหน่วยหนึ่งที่สามารถเกิดได้จากส่วนร่วมทางคณิตศาสตร์หรือการคำนวณ หลายแนวคิดของพิธากอรัสได้มีอิทธิพลต่อพลาโต้

เฮราคลีตุส เป็นนักปรัชญากรีกคนแรกที่คิดค้นเรื่อง ความเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับทุกๆ สิ่งในโลก เขาได้เขียนตำราเล่มหนึ่งชื่อว่าด้วยธรรมชาติ (On Nature) ซึ่งเกี่ยวข้องกับความไม่เที่ยงแท้ของสรรพสิ่ง ทุกสิ่งย่อมเปลี่ยนแปลง ภายใต้กฎของธรรมชาติ ซึ่งเป็นกฎของจักรวาลที่มีระเบียบ ไม่ใช่เกิดขึ้น

จากความไร้แบบแผน 9 คำพูดของ เฮราคลีตุส ที่สามารถบอกถึงความคิดทางปรัชญาของเขา คือ

1. แพทย์ผ่าตัดทรมานคนไข้ แต่ก็ยังเรียกค่าผ่าตัดที่ตนไม่ควรได้รับ
2. ถ้าท่านไม่พยายามคาดคิดในแง่มุมที่คนคิดไม่ถึงท่านจะไม่มีวันค้นพบความจริง เพราะความจริงพบได้ยากมาก
3. ทุกสิ่งทุกอย่างเลื่อนไหลไปตามกระแส
4. ท่านไม่สามารถก้าวลงในแม่น้ำสายเดียวกันได้ถึงสองครั้ง
5. ไม่มีอะไรเที่ยงแท้นอกจากความเปลี่ยนแปลง
6. ชีวิตกับความตาย ตื่นกับหลับ หนุ่มกับแก่ ก็เป็นสิ่งเดียวกัน
7. โลกนี้ ซึ่งเป็นโลกเดียวกันสำหรับทุกคน ไม่มีเทพเจ้าองค์ใดหรือมนุษย์คนใดสร้างขึ้นมา แต่ทว่าโลกนี้ได้เป็น กำลังเป็น และจักเป็นไฟอมตะ
8. วิญญาณของมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของไฟอมตะ
9. วิญญาณมนุษย์ควรขึ้นให้พ้นโลกของความหลับใหล ไปอยู่ในโลกของความตื่น นั่นคือ อยู่อย่างมีเหตุผลเพียบพร้อม

จากคำกล่าวของเฮราคลีตุส 7 ข้อจากทั้งหมด 9 ข้อ ข้างต้น ได้สัมพันธ์กับความเป็นจริยธรรม และศาสนาพุทธในเรื่อง อนิจจตา (ความไม่เที่ยง เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป) และอัตตา (ความมีตัวตน รูปลักษณะ ร่างกายหรือวิญญาณ) ถึงแม้ว่าปรัชญาของเฮราคลีตุสจะมีแนวคิดของความไม่เที่ยงหรือการเปลี่ยนแปลงก็ตาม แต่ยังคงให้ความสำคัญของอัตตาแทนความหมายของคำว่า ไฟ ไฟคือ วิญญาณ ซึ่งตรงข้ามกับอนัตตา (สิ่งที่ไม่ใช่ตัวตน หรือความไม่มีตัวตน) ในศาสนาพุทธ แต่หากพิจารณาอย่างลึกซึ้งจะเห็นเส้นทางความคิดของเฮราคลิตุสสอดคล้องกับศาสนาพุทธอยู่ไม่น้อย และปรัชญาของเฮราคลีตุสเรียกได้ว่า เป็นจริยศาสตร์ของเฮราคลีตุส (พระเมธีธรรมาภรณ์. 2537: 49 – 55) หลักปรัชญาของเฮราคลีตุสที่เกี่ยวกับกฎธรรมชาติในเรื่องของ อนิจจตา จึงถูกนำมาพิจารณาร่วมกับการให้ความหมายของวัฒนธรรมสีเขียวที่ส่งเสริมจริยธรรมในศาสนาพุทธผ่านผลงานสารคดีต่างๆ

เซโนฟาเนส เป็นนักปรัชญาสำนักเอเลียที่ขัดแย้งกับสำนักเฮราคลิตุส ด้วยความเชื่อในความเที่ยงแท้คงที่ของโลก กวีที่สร้างปรัชญาผ่านผลงานประพันธ์ ได้โจมตีความเชื่อในเรื่องพระเจ้าของชาวกรีกว่าเป็นสิ่งน่าขบขัน ผิดจากความเป็นจริง เพราะรูปลักษณะและพฤติกรรมเป็นเช่นมนุษย์ผู้ยังยึดติดในกิเลสมากมาย ดูตกต่ำ ไม่น่าเป็นที่เคารพ เทพเจ้ากรีกวาดขึ้นโดยจินตนาการของมนุษย์ หากสัตว์สามารถวาดภาพได้ เทพเจ้าคงเป็นรูปของสัตว์เช่นกัน ดังนั้นภาพของเทพเจ้าจึงเป็นการยัดเยียดของมนุษย์คนใดคนหนึ่ง เซโนฟาเนสเชื่อว่า โลกคือ พระเจ้า ไม่ใช่ดวงวิญญาณบริสุทธิ์ แต่เป็นสิ่งมีชีวิตจิตใจ ไม่ใช่การลดพระเจ้าลงมาเป็นโลก แต่ยกโลกเป็นพระเจ้า ทุกสรรพสิ่งคือพระเจ้าที่เที่ยงแท้คงที่ของโลกไม่เปลี่ยนแปลง เซโนฟาเนสยังได้เสนอสมมติฐานของการกำเนิดโลกจากการได้พบเห็นซากพืชซากสัตว์ (ที่ปัจจุบันเรียกว่า

Fossil) ว่า โลกโผล่ขึ้นจากทะเล จากนั้นจะจมหายลงไปอีก และจะโผล่ขึ้นมาใหม่ เป็นเช่นนี้อยู่เรื่อยไป จากหลักปรัชญาของเซโนฟาเนสจึงเห็นได้ว่าเขาได้ให้ความสำคัญกับโลก อันประกอบด้วยพื้นดินและท้องทะเล ดังนั้น จุดร่วมแนวคิดของเซโนฟาเนส จึงสามารถนำมาใช้ในผลงานวิจัยชิ้นนี้ได้ (พระเมธีธรรมาภรณ์. 2537: 57 – 59)

ปาร์มีนิเดส นักปรัชญากรีกผู้เชื่อว่าทุกสิ่งมีภาวะ (Being) คือ แก่นแท้ของโลก ทุกสรรพสิ่งไม่มีการเปลี่ยนแปลง เพราะความจริงเป็นสิ่งคงที่ตายตัว เขาเขียนบทกวีไว้ 2 ภาค คือ วิถีแห่งสัจจะ (Way of Truth) และ วิถีแห่งมายา (Ways of Seeming) เขาเป็นนักปรัชญาคนแรกที่ใช้คำว่า ภาวะ เรียกความจริงสูงสุด ทุกสิ่งที่มนุษย์เรียก เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ก็เป็นภาวะที่มีอยู่จริงรองรับในสิ่งที่พูด หากไม่มีอยู่จริงสิ่งที่เรียกก็จะไร้ความหมาย ภาวะเป็นแก่นแท้ของสรรพสิ่งมีอยู่จริงไม่ใช่คุณสมบัติที่เปลี่ยนไปด้วยกาลเวลา ภาวะไม่มีการดับสูญ แต่ที่มนุษย์รับรู้ว่าสิ่งต่างๆ เปลี่ยนไปเพราะประสาทสัมผัสทั้ง 5 ซึ่งมักจะทำให้เกิดการรับรู้ที่ผิดหรือเป็นภาพมายาลวงได้โดยง่าย การเข้าถึงความจริงว่าโลกไม่เปลี่ยนแปลงได้โดยการอาศัยเหตุผล ความจริงที่รู้ได้ด้วยเหตุผลไม่ใช่ประสาทสัมผัส ปาร์มีดิเนส เป็นนักปรัชญาคนแรกที่ชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างประสาทสัมผัสและเหตุผล ปรัชญาของปาร์มีนิเดส เป็นอภิปรัชญาที่มุ่งแสวงหาความจริง เหตุผลเป็นสิ่งสำคัญในการค้นหาแก่นแท้และความจริงของโลก ประสาทสัมผัสจึงเป็นสิ่งลวงหลอก หรือคล้ายกับภาพมายาที่ขัดแย้งกับการค้นหาปฐมธาตุของความจริงต่างๆ ดังนั้น จึงมีความสัมพันธ์กับหลักพุทธศาสนาได้ในระดับหนึ่งและสามารถนำมาใช้ในการตีความและให้ความหมายในผลงานวิจัยชิ้นนี้ได้ (พระเมธีธรรมาภรณ์. 2537: 60 – 63)

ถึงแม้นักปรัชญาทั้ง 2 สำนัก จะมีความขัดแย้งกันในเรื่องของทัศนะต่อความจริงแท้ที่เปลี่ยนแปลงได้และคงที่ถาวร ต่อมาภายหลัง เอมเปโดเคลส ได้นำเอาหลักปรัชญาที่ดูจะขัดแย้งกันของสำนักเฮราคลีตุสและสำนักเอเลียมาบูรณาการจนเป็นปรัชญาของตน โดยมีทัศนะที่น่าสนใจ คือ โลกเป็นทั้งการเปลี่ยนแปลงและไม่เปลี่ยนแปลง โดยแก่นแท้ของโลกเกิดจากปฐมธาตุที่ตายตัวหลายๆ ธาตุมารวมกัน ปฐมธาตุไม่เปลี่ยนแปลง ไม่มีเกิดดับ หากจะพบการเปลี่ยนแปลงคือการที่ปฐมธาตุได้เปลี่ยนตำแหน่ง (ซึ่งปฐมธาตุของเอมโปโดเคลสเปรียบได้กับสสารทางวิทยาศาสตร์ในปัจจุบัน) โดยเอมเปโดเคลสได้นำเสนอปฐมธาตุทั้ง 4 คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ สรรพสิ่งเกิดจากธาตุทั้ง 4 แต่จะไม่สามารถเกิดและดับได้ด้วยตัวมันเอง เพราะเป็นสิ่งไร้ชีวิต สิ่งที่ส่งผลต่อการเกิดและดับคือพลังในธรรมชาติ 2 ขั้ว ที่เรียกว่า ความรักและความเกลียด ธาตุทั้ง 4 ที่รวมตัวกันไม่แนบสนิทและไม่แยกจากกัน จึงก่อให้เกิดสิ่งมีชีวิต หากรวมตัวกันสนิทหรือแยกออกจากกันโดยสิ้นเชิง จะทำให้เกิดการดับสูญของสรรพสิ่งบนโลก (พระเมธีธรรมาภรณ์. 2537: 73 – 78)

อานักซาโกรัส เชื่อในเรื่องปฐมธาตุเช่นเดียวกันกับนักปรัชญากรีกหลายๆ ท่าน แต่อานักซาโกรัสเชื่อว่า ปฐมธาตุไม่ใช่แค่ธาตุทั้ง 4 ดิน น้ำ ลม ไฟ ในก้อนดินก็มีธาตุอีกหลายธาตุ ทองคำก็คือธาตุหนึ่งที่ผสมปะปนอยู่ในก้อนดินและแยกตัวออกมาจากดิน แม้แต่ในทองคำเองก็มีธาตุอื่นผสมอยู่ ไม่มี

สิ่งใดในโลกเป็นเนื้อเดียวบริสุทธิ์ เพราะต้องมีการผสมหรือสิ่งอื่นแอบแฝงอยู่เสมอ การที่ธาตุซึ่งเป็นสสารไม่มีชีวิต จะหลอมรวมหรือแยกออกจากกันได้ ไม่ได้เกิดจากความรักและเกลียด เหมือนเช่นทัศนะของเอมเปโดเคลส แต่อานักซาโกรัสเชื่อว่าเป็นเรื่องของจิต (Mind or Nous) หากทุกสิ่งสร้างขึ้นจากความรักและความเกลียดโดยไม่มีจุดมุ่งหมาย ขาดระบบและความประณีต ก็จะทำให้เกิดความสับสนวุ่นวายและยุ่งเหยิง ความรักและความเกลียดในทัศนะของอานักซาโกรัส จึงเป็นสิ่งที่มืดบอดและไร้จุดหมาย จิตหรือมโนจึงเป็นสิ่งที่สร้างโลกและสรรพสิ่ง เป็นพลังที่พร้อมด้วยการหยั่งรู้กาล มโนเป็นธาตุอันบริสุทธิ์ที่สามารถแยกและรวมธาตุต่างๆ และจิตในความหมายของอานักซาโกรัสไม่ได้เป็นเรื่องของพระเจ้า แต่เป็นธาตุอันบริสุทธิ์ที่กำหนดและจัดระบบระเบียบให้กับทุกสิ่งในโลก (พระเมธีธรรมาภรณ์. 2537: 79 – 83)

โปรแทกอรัส ผู้เชื่อว่า ความจริงเป็นทัศนะของแต่ละคน ทุกคนมองความจริงในมุมของตน ซึ่งเป็นลักษณะของทัศนะอัตนะที่มนุษย์ทุกคนเท่าเทียมกัน มนุษย์เป็นเครื่องวัดสรรพสิ่ง ความจริงของแต่ละบุคคลจึงเท่ากัน แต่ความจริงแต่ละความจริงมีประโยชน์ที่แตกต่างกันความดีงามของสังคมหนึ่งอาจไม่ใช่ความดีงามของอีกสังคมหนึ่งก็ได้ แต่โปรแทกอรัสก็ส่งเสริมให้ทุกคนเคารพกฎระเบียบของสังคม รวมทั้งศีลธรรม เพราะสิ่งเหล่านี้ให้ประโยชน์แก่สังคมในเรื่องของความสงบสุขและสันติสุข (พระเมธีธรรมาภรณ์. 2537: 97 – 102) ในขณะที่พวกโซฟิสต์ส่วนใหญ่ได้ทำหน้าที่สอนรับค่าจ้าง รวมทั้งโจมตีกฎเกณฑ์ทางศีลธรรมอันเป็นเหตุให้ศีลธรรมของชาวกรีกถูกบ่อนทำลายด้วยการให้ความหมายว่า ความดีคือความพึงพอใจหรือความสุขสำราญ หรือการตอบสนองต่อความสุขทางประสาทสัมผัสเป็นหลัก ความดีเป็นสิ่งที่ขึ้นอยู่กับความพอใจส่วนบุคคล โดยตัดสินจากความพอใจ ความดีของกลุ่มโซฟิสต์ จึงเป็นลักษณะของความจริงอัตนัย (พระเมธีธรรมาภรณ์. 2537: 161 – 163)

โสคราตีส ปรัชญาของโสคราตีสคล้ายกับปรัชญาของกลุ่มโซฟิสต์ คือ ไม่ใช่ปรัชญาธรรมชาติที่พยายามหาปฐมธาตุและการกำเนิดจักรวาล แต่มุ่งเน้นที่การหาคำตอบในตัวมนุษย์ ความเป็นมนุษย์และหน้าที่ของมนุษย์ ถึงปรัชญาของโสคราติสจะมีความคล้ายกลุ่มโซฟิสต์ แต่ก็มีความขัดแย้งในทัศนะที่ว่า ความจริงเป็นทัศนะของแต่ละปัจเจกบุคคล ซึ่งเป็นความจริงแบบอัตนัย โสคราติสเชื่อว่า ความจริงหรือความดีงามเป็นเรื่องที่เป็นสากลในแบบปรนัย โดยมีเหตุผล ที่สามารถทำให้ทุกคนค้นพบความจริง เพราะเหตุผลจะนำมาซึ่งความรู้ เหตุผลช่วยให้เข้าถึงมโนภาพ (Concept) และมโนภาพเป็นสิ่งสากลที่ทุกคนยอมรับ มนุษย์ใช้เหตุผลในการค้นพบมโนภาพของสิ่งสากลทั้งหลาย มโนภาพของสิ่งสากล ย่อมจะตรงกัน สิ่งสากลจึงเป็นมาตรฐานที่ทุกคนมีสิทธิ์ค้นพบได้และเข้าถึงได้ ความรู้ที่ได้จึงไม่ใช่ลักษณะความจริงแบบอัตนัย ความรู้ที่เกิดขึ้นจากประสาทสัมผัสหรือสัญชาน เป็นความรู้ที่เกิดขึ้นจากสิ่งเฉพาะเท่านั้นที่ไม่สามารถเข้าถึงความจริงได้ การเข้าถึงมโนภาพใดๆ ต้องอาศัยคำจำกัดความของสิ่งๆ นั้น ความรู้จึงเป็นการรู้จักถึงมโนภาพของสิ่งทั้งหลาย ความรู้และการประพฤติดีไม่สามารแยกออกจากกันได้ (Knowledge is Virtue) การทำผิดจึงเกิดจากอวิชชา (พระเมธีธรรมาภรณ์. 2537: 111 – 118)

พลาโต้ ลูกศิษย์ของโสคราตีสผู้มีบทบาทสำคัญของปรัชญาตะวันตก และยังเป็นผู้ก่อตั้งสถานศึกษาอะคาเดมี (Academy) ขึ้น สำหรับชาวกรีก ทฤษฎีของพลาโต้ให้ความสำคัญกับมโนคติ ปรัชญาของพลาโต้ ได้รับแนวคิดและพัฒนามาจากโสคราตีสในเรื่องของความรู้ โดยพลาโต้เชื่อว่า การรับรู้ระดับสัญชานเป็นเพียงทัศนะ เพราะความรู้ในระดับผัสสะนี้จะไม่ตรงกัน มโนคติ คือ มโนภาพ (สิ่งสากล) ที่อยู่ภายนอกความคิด ลักษณะของมโนคติ มีดังนี้ เป็นสิ่งสากล มีจำนวนมาก รู้ได้ด้วยเหตุผล เป็นความจริงลักษณะปรนัย ไม่กินพื้นที่ และไม่ขึ้นกับเวลา

1. จินตนาการ (Imagination) เกิดจากการรับรู้ด้วยตาและถูกส่งไปยังจิตภาพที่จิตรับรู้เป็นจินตภาพ การรับรู้จินตภาพจึงเรียกว่า จินตนาการ ซึ่งเป็นการรับรู้เบื้องต้นที่จำลองจากความจริงสูงสุดที่เป็นสากล

2. ความเชื่อ (Belief) เกิดจากการรับรู้ด้วยผัสสะทั้ง 5 ที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจจะผิดพลาดได้ ไม่สามารถเชื่อถือได้แน่นนอน ขึ้นอยู่กับบุคคล ความรู้ในลำดับชั้นนี้จึงเป็นเพียงทัศนะ แต่ก็มีความเข้มข้นของความจริงอยู่มากกว่าในระดับของจินตนาการ

3. การคำนวณ (Reason) นักคำนวณหรือนักคณิตศาสตร์จะค้นพบความจริงบางส่วนของมโนคติโดยอาศัยสัญลักษณ์และการตั้งสมมุติฐาน ถึงจะเป็นความจริงบางส่วนแต่ก็เป็นระดับของความรู้และการใช้เหตุผล

4. พุทธิปัญญา (Perfect Intelligence) เป็นระดับความรู้ที่แยกตัวอย่างอิสระจากผัสสะ จึงทำให้เกิดความรู้ในระดับจิตที่เข้าถึงมโนคติ ซึ่งเป็นความจริงสูงสุดในปรัชญาของ พลาโต้ ความรู้ที่แท้จริงจึงเป็นการรู้จักมโนคติ

พลาโต้ ได้แบ่งโลกเป็น 2 ลักษณะ คือ โลกจำลองหรือเลียนแบบเป็นโลกแห่งผัสสะและโลกในมโนคติ สิ่งเฉพาะเป็นโลกที่เลียนแบบจะเป็นจริงก็ต่อเมื่อมีส่วนร่วมของโลกในอุดมคติ ซึ่งเป็นความจริงสูงสุด จิตวิทยาของพลาโต้เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างวิญญาณกับพฤติกรรม หากมนุษย์ไม่มีวิญญาณก็จะเปรียบเสมือนผู้ที่ตายไปแล้ว โดยพลาโต้ได้แบ่งวิญญาณไว้ดังนี้

1. วิญญาณ
2. วิญญาณแห่งเหตุผล
3. วิญญาณไร้เหตุผล
4. วิญญาณแห่งเจตนารมณ์
5. วิญญาณแห่งความต้องการ

วิญญาณแห่งเหตุผลจะชักนำวิญญาณแห่งเจตนารมณ์และวิญญาณแห่งความต้องการ สำหรับวิญญาณแห่งเจตนารมณ์เป็นเหมือนสิ่งที่นำไปสู่เป้าหมายตามเหตุผล หรือความต้องการก็ตามสร้างอารมณ์และอุปนิสัยต่างๆ หากเจตนารมณ์มุ่งสู่ความต้องการมากก็จะเกิดการสวนทางกับวิญญาณ

แห่งเหตุผล นำไปสู่ความขัดแย้งและปัญหามากมาย เช่น ความต้องการทางเพศหรือความสนุกสนานเพลิดเพลินที่มากเกินไป เป็นต้น สิ่งที่ทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์ก็คือเหตุผลเพราะมนุษย์จะมีวิญญาณแห่งเหตุผล ซึ่งสัตว์มีแค่วิญญาณแห่งเจตนารมณ์และวิญญาณแห่งความต้องการ วิญญาณถูกสร้างจากมโนคติและสสาร หากวิญญาณมนุษย์มีสสารมากก็จะขาดเหตุผลและยิ่งห่างจากมโนคติมากขึ้น วิญญาณในทัศนะของพลาโต้ คือ สิ่งที่ไม่ดับสลายเหมือนร่างกายมนุษย์ซึ่งเป็นการรวมตัวของสสาร

จริยศาสตร์ของพลาโต้ ความดีในทัศนะของพลาโต้ คือ สิ่งสำคัญในโลกมโนคติ เพราะเป็นประธานสูงสุดหรือที่เรียกว่า มโนคติแห่งความดี (Idea of good) คนดีจะเป็นคนที่เห็นถึงปัญญาใช้เหตุผลชี้นำพฤติกรรม เพราะเป็นผู้รู้จักมโนคติ มีความกล้าหาญด้วยการใช้เหตุผลในเรื่องที่ควรกล้า รู้จักประมาณ เพราะใช้เหตุผลควบคุมความต้องการ และสิ่งทั้ง 3 ข้างต้น จะทำให้เกิดความยุติธรรม ซึ่งจัดเป็นสิ่งสำคัญสูงสุด คนจะดีหรือชั่วจึงดูได้ที่ธรรมในใจ ปรัชญาของพลาโต้ในเรื่องคุณธรรม (Virtue) สอนให้มนุษย์หลุดพ้น แต่ต้องการให้เพ่งพิจารณาถึงมโนคติที่จะนำไปสู่ปัญญา ด้วยการใช้ชีวิตที่บูรณาการหลายๆ กิจกรรมด้วยกัน อย่างผสมกลมกลืนเข้ากับคุณธรรม ดัง 2 คำกล่าวของพลาโต้ว่า “การปลดเปลื้องหรือความหลุดพ้นจากความชั่วจะมีไม่ได้ถ้าปราศจากการได้มาซึ่งคุณธรรมชั้นสูงและปัญญา” และ “ชีวิตที่ผสมผสานกิจกรรมหลายๆ อย่างเข้าไว้ด้วยกันเช่นนี้ เป็นชีวิตที่ดี เหมือนกับการผสมน้ำผึ้งกับน้ำให้เข้ากันจะได้เครื่องดื่มรสโอชา”

สุนทรียศาสตร์ของพลาโต้ พลาโต้เชื่อว่า ความงามมีอยู่ในทุกสิ่ง ไม่ใช่เฉพาะศิลปะ สุนทรียศาสตร์เป็นปรัชญาที่เกี่ยวข้องกับความงามและศิลปะ โดยความงามมีอยู่ในการกระทำของมนุษย์ รวมถึงสิ่งของ ความงามเกิดจากการมีส่วนร่วมกับโลกแห่งมโนคติในเรื่องของความงาม อันจะเกิดขึ้นได้จากปัญญาไม่ใช่เกิดจากประสาทสัมผัส ศิลปะที่งามจะต้องมีคุณค่าด้านศีลธรรมและปรัชญา

อริสโตเติล เป็นศิษย์ของพลาโต้ ที่มีความเชื่อในเรื่องของมโนคติเช่นเดียวกับอาจารย์ มีแบบจำนวนมากตามประเภทของแต่ละสิ่ง สิ่งเฉพาะประเภทเดียวกันจะมีแบบเหมือนกัน แต่แนวคิดของอริสโตเติลในเรื่องมโนคติ มีความแตกต่างจากพลาโต้ มโนคติที่เป็นโลกแห่งแบบนอกเหนือจากผัสสะนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้หากแยกจากโลกแห่งผัสสะ แบบหรือสารัตถะของสิ่งเฉพาะใดๆ ต้องอยู่ภายในของสิ่งเฉพาะนั้น โลกของผัสสะจะมีความเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลง ดังนั้น ไม่สามารถแยกโลกแห่งผัสสะออกจากโลกแห่งแบบซึ่งเป็นนามธรรมได้ เพราะมันจะสถิตอยู่ภายในสิ่งเฉพาะตลอด ดังนั้นแบบของอริสโตเติลจึงเป็นการอธิบายจากแก่นภายในที่รับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการเห็นสิ่งเฉพาะ ส่วนเหตุผลจะทำให้รู้ถึงแบบหรือสิ่งสากล อริสโตเติลเรียกการรับรู้ด้วยเหตุผลว่า อัชฌัตติกญาณ (Intuition) โดยเสนอแนวคิดไว้ 3 ประการ

1. แบบและสสาร เป็นสิ่งที่อยู่ธรรมชาติและสิ่งที่ประดิษฐ์ หากสำรวจในสิ่งใดก็ตามจะพบทั้งแบบและสสาร โดยสสารคือส่วนประกอบที่ทำให้เกิดแบบ ซึ่งเป็นรูปทรงหรือโครงสร้างของสิ่งต่างๆ

โดยไม่สามารถแยกออกจากกันได้

2. ภาวะแฝงและภาวะจริง สสารที่ไม่มีแบบประทับลงไปก็จะเป็นสิ่งที่รับรู้ไม่ได้ในความแตกต่างของคุณสมบัติของสิ่งเฉพาะต่างๆ ในสถานะเช่นนี้เรียกว่า ภาวะแฝง หากมีแบบกดประทับลงไป จึงทำให้เกิดภาวะจริงที่รับรู้ได้ ถึงคุณสมบัติและความแตกต่างของสิ่งของแต่ละชนิด เช่น มะม่วงสุกมีสีเหลือง รสหอมหวานเป็นภาวะจริงของผลมะม่วง แต่ก็เป็นภาวะแฝงของมะม่วงที่กำลังจะเน่าเสียเมื่อเวลาผ่านไป หรือเด็กเป็นภาวะจริงของการปฏิสนธิก่อกำเนิด แต่ก็เป็นภาวะแฝงของการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ของสังคม เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงต่างๆ จึงเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของแบบเข้าแทนที่แบบเดิม สิ่งเฉพาะใดๆ จึงต้องมีแบบอยู่

3. ความเป็นสาเหตุ ในทัศนะของอริสโตเติล แบ่งไว้ 4 ประการ คือ

3.1 วัสดุเหตุ (Material Cause) ได้แก่ สสาร

3.2 รูปเหตุ (Formal Cause) ได้แก่ แบบ

3.3 สัมฤทธิเหตุ (Efficient Cause) ได้แก่ ผู้กระทำการ

3.4 อันตเหตุ (Final Cause) ได้แก่ จุดมุ่งหมาย

สองสาเหตุที่ลำดับสุดท้ายเกิดจากแบบ โดยแบบจะอยู่ในใจของผู้กระทำการ และทำให้เกิดจุดมุ่งหมาย โดยงานวิจัยชิ้นนี้จะนำเรื่องของรูปเหตุ ซึ่งคือแบบและอันตเหตุ ซึ่งคือ จุดมุ่งหมายของผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีมาใช้ร่วมในการวิเคราะห์

อริสโตเติลได้แบ่งศาสตร์ (Science) ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ภาคทฤษฎี (Theoretical Sciences) ภาคปฏิบัติ (Practical Sciences) และภาคผลิต (Productive Sciences) โดยสิ่งที่จะนำมาพิจารณาใช้อ้างอิงในงานวิจัยมี 2 หัวข้อ จาก 2 กลุ่ม คือ ฟิสิกส์ (Physics) การศึกษาธรรมชาติเป็นปรัชญาธรรมชาติในกลุ่มของภาคทฤษฎี จริยศาสตร์ (Ethics) ในกลุ่มของภาคปฏิบัติ คำว่า ฟิสิกส์ มีความหมายว่า ธรรมชาติ แนวคิดทางปรัชญาของอริสโตเติลในด้านฟิสิกส์จึงเป็นปรัชญาธรรมชาติ โดยอริสโตเติลได้ให้ความหมายธรรมชาติว่า คือผลรวมของสสารและมีการเคลื่อนไหว และสรรพสิ่งเคลื่อนไหวอย่างมีจุดหมายปลายทางโดยไม่ดำเนินไปตามกฎกลศาสตร์ ทุกสิ่งต้องการหลุดพ้นจากความเป็นสสารเพื่อพัฒนาไปสู่แบบอันบริสุทธิ์ แบบบริสุทธิ์ จึงเป็นจุดหมายปลายทางของทุกสรรพสิ่งในจักรวาล

แนวคิดทางปรัชญาธรรมชาติของอริสโตเติล คือ เรื่องของการเคลื่อนไหว (Motion) กาละ (Time) และอวกาศ (Space) โดยการเคลื่อนไหวมีอยู่ 4 แบบ

1. การเคลื่อนไหวทางสสาร (Substantial Motion) เช่น การเกิด แก่ เจ็บตาย
2. การเคลื่อนไหวทางปริมาณ (Quantitative Motion) เช่น อ้วนผอม หนาบาง มากน้อย
3. การเคลื่อนไหวทางคุณภาพ (Qualitative Motion) เช่น การพัฒนาของ

สติปัญญา คนเลวกลับตัวเป็นคนดี

4. การเคลื่อนไหวทางสถานที่ (Local Motion) เช่น การเดินทางท่องเที่ยวจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง หรือการเดินกลับบ้าน

กาละ คือ สิ่งที่ไม่มีความเป็นจริงในตัวเอง เกิดจากการวัดว่าอะไรก่อนหรือหลัง ซึ่งขึ้นอยู่กับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการนับ ผู้เห็นการเปลี่ยนแปลงคือผู้กำหนดนับ

อวกาศ เป็นสิ่งที่ไม่เป็นจริงในตัวเอง แต่คือที่ว่างที่เกิดจากสรรพสิ่งหรือวัสดุ ที่ว่างระหว่างสิ่งต่างๆ เรียกว่าอวกาศ อวกาศจึงไม่ใช่ที่ว่างที่มีอยู่ด้วยตัวมันเอง

จิตวิทยาของอริสโตเติล มาจากแนวคิดเรื่องความแตกต่างของสสาร คืออินทรียสสาร และอนินทรียสสาร เป็นเพราะอินทรียสสารจะมีแบบของชีวิต หรือเรียกว่า วิญญาณ ซึ่งหมายถึง หลักการของชีวิต ชีวิตคือการกินอยู่ หลับนอน เจริญเติบโต และเสื่อมสลายไป โดยวิญญาณของมนุษย์จะอยู่ในระดับที่พิเศษกว่าพืชและสัตว์ ด้วยสาเหตุที่ว่ามนุษย์สามารถคิดใช้เหตุผล หรือที่เรียกว่า พุทธิปัญญา (Nous or Rational Soul) นอกจากการหล่อเลี้ยงชีวิตหรือรู้ด้วยผัสสะ โดยสมรรถภาพขั้นสุดท้ายในการรับรู้และคิด คือ เรื่องของเหตุผล เหตุผลมี 2 ระดับ คือ เหตุผลแฝง (Potential Reason) ที่มีอยู่โดยยังไม่คิดถึงแบบ และเหตุผลจริง (Actual Reason) ที่รู้จักแบบหรือสิ่งสากล จึงมีความเป็นจริงสูงกว่าในระดับแฝง ในการเก็บข้อมูลที่หลากหลาย รวมถึงการตีความภาพยนตร์สารคดี จึงต้องมีการพิจารณาจากหลายปัจจัยร่วม เพื่อการเข้าถึงแบบที่ใช้เหตุผลใน 2 ระดับข้างต้น

จริยศาสตร์ของอริสโตเติล ได้ระบุว่า พฤติกรรมของมนุษย์มุ่งไปสู่จุดเดียวกัน โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ จุดหมายระหว่างทางและจุดหมายปลายทาง จุดหมายระหว่างทางเป็นเรื่องเฉพาะหน้าที่จะผ่านไปสู่จุดหมายที่ไกลกว่านั้น เช่น จุดหมายเพื่อชัยชนะจะนำไปสู่จุดหมายแห่งสันติภาพ เป็นต้น สำหรับจุดหมายปลายทาง คือ จุดหมายที่จบในตัวเองไม่นำไปสู่จุดหมายอื่น พฤติกรรมของมนุษย์มีจุดหมายสูงสุดคือความดี ในทัศนะของอริสโตเติลเชื่อว่า ความดีคือความสุขเป็นเรื่องเดียวกัน ความสุขเป็นเรื่องของความรู้สึกของวิญญาณ ไม่ใช่ของร่างกาย และเป็นวิญญาณของมนุษย์ที่แตกต่างจากสัตว์ วิญญาณจะมีความสุขเมื่อคิดและดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม คุณธรรม คือ คุณสมบัติที่ดี เช่น กล้าหาญ ซื่อสัตย์ ยุติธรรม และเสียสละคุณธรรมจะสมบูรณ์ได้โดยกลายเป็นนิสัย ดังที่ อริสโตเติลกล่าวว่า วันฟ้าใสเพียงวันเดียว ไม่ทำให้เกิดฤดูใบไม่ผลิขึ้นได้ฉันใด การทำดีเพียงวันเดียวก็ไม่ทำให้คนเป็นคนดีได้ฉันนั้น คุณธรรมไม่ได้ติดตัวมาแต่เกิด แต่เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นภายหลัง ไม่ใช่เรื่องของศักยภาพหรือภาวะแฝง ดังที่ อริสโตเติลกล่าวว่า “เราได้คุณธรรมมาจากการฝึกหัด เหมือนกรณีของความชำนาญในศิลปะทั้งหลาย เราเรียนก่อนที่จะทำเรื่องเหล่านั้น เราเรียนด้วยการลงมือทำ” คุณธรรมจึงเป็นผลมาจากนิสัย เหมือนเช่นคำว่า อีทิก (Ethics) มาจากอีทอส (Ethos) ในภาษากรีก ซึ่งแปลว่า นิสัยหรือสิ่งที่ปฏิบัติจนเคยชินเป็นกิจวัตร (Habit)

ความดีกับความสุข ทัศนะของอริสโตเติลในเรื่องความสุขของมนุษย์คือ ความประณีตไม่ใช่ความเพลิดเพลิน เพราะมนุษย์แตกต่างกับสัตว์ในเรื่องการคิดใช้เหตุผล ความมั่งคั่งไม่ใช่ความสุข แต่เป็นทางผ่านสู่ความสำราญ และความสำราญไม่ใช่จุดหมายสูงสุด แต่เป็นผลพลอยได้ของชีวิต เช่นเดียวกับการเข้าใจว่าความสุข คือ เกียรติยศ อริสโตเติลวิจารณ์ว่าเกียรติยศเป็นสิ่งที่ได้มาเพราะอาศัยการให้เกียรติผู้อื่น วันใดผู้อื่นไม่ให้เกียรติ วันนั้นก็มีความทุกข์ ดังนั้น เกียรติยศไม่ใช่จุดหมายที่สมบูรณ์ในตัวเอง ดังนั้น จึงไม่ใช่ความสุข ความสุขที่เป็นจุดมุ่งหมายสูงสุด จึงเป็นเรื่องของคุณธรรมอันเป็นคุณสมบัติที่ดี

ทางสายกลาง อริสโตเติลได้นิยามคุณธรรมไว้ว่า “คุณธรรม คือ ลักษณะนิสัยในการเลือกทางสายกลาง” ในทางสายกลางต้องเป็นไปตามเหตุผล เพราะคำว่า กลาง ของอีกคนหนึ่งอาจไม่เหมือนกับอีกคนหนึ่ง และตัวเลขทางคณิตศาสตร์ไม่สามารถบอกได้ เช่น ข้าว 4 จาน อาจดูไม่มากสำหรับคนหนึ่งแต่อาจมากสำหรับคนที่ไม่สบายป่วยไข้อยู่ก็ได้ คุณธรรม คือ การควบคุม ไม่ใช่การกำจัดความรู้สึกออกไป และจะอยู่ตรงกลางระหว่างความขาดและความเกิน ด้วยเหตุและผลจะนำไปสู่สิ่งที่อยู่กลางระหว่างทั้ง 2 ขั้วได้ โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. ปัญญาภาคทฤษฎี ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้ทางวิทยาศาสตร์และปรัชญา
2. ปัญญาภาคปฏิบัติ ซึ่งให้ความรู้เรื่องของเหตุผลในการตัดสินใจเลือกทางสายกลางในสถานการณ์หนึ่ง

อริสโตเติล กล่าวว่า การกระทำที่ไม่มีเจตนา ถือเป็นการกระทำที่ไม่ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำ มี 3 ประเภท

1. การกระทำโดยไม่รู้สถานการณ์ เช่น แพทย์ให้ยาที่ไม่รู้ว่าคนไข้แพ้ยาจนส่งผลให้เกิดความตาย
2. การกระทำเพราะถูกบังคับ เช่น เชลยเปิดเผยความลับเมื่อถูกจับไปทรมาน
3. การกระทำเพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายร้ายแรงอันจะเกิดขึ้น เช่น การที่ลูกเรือโยนสินค้าลงทะเลเมื่อเผชิญพายุเพื่อรักษาชีวิตลูกเรือเอาไว้

ความยุติธรรม ในทัศนะของอริสโตเติล คือ ทางสายกลางระหว่างการกระทำต่อผู้อื่นอย่างไม่ยุติธรรม และการถูกผู้อื่นกระทำอย่างไม่ยุติธรรม โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท

1. ความยุติธรรมในการจัดสรร (Distributive Justice) คือ การแบ่งภาระหน้าที่หรือสิทธิประโยชน์ไปตามสัดส่วนของทางสายกลาง ในเรื่องของคุณสมบัติของบุคคลและการลงทุนเป็นหลัก
2. ความยุติธรรมในการแก้ไขความผิด (Rectificatory Justice) คือ การทำให้ผู้เสียเปรียบได้สิทธิกลับคืนและฝ่ายได้เปรียบต้องรับโทษหรือชดใช้ เพื่อทำให้ทั้งสองฝ่ายกลับมาอยู่ในฐานะที่เท่ากัน ความยุติธรรมจึงเกิดขึ้น

คุณธรรมในเรื่องของมิตรภาพ อริสโตเติลได้แบ่งไว้ 3 ประเภท

1. มิตรภาพเพื่อผลประโยชน์
2. มิตรภาพเพื่อความสำราญ
3. มิตรภาพเพื่อความดี

3.2 ปรัชญาปรากฏการณ์นิยม

ปรัชญา คือ การหาความจริง รากศัพท์เดิมภาษากรีก มีความหมายว่า รักในปัญญา (Love of Wisdom) ปรากฏการณ์นิยมเป็นลักษณะของปรัชญาประเภทจิตนิยม (Idealism) ที่เชื่อว่ามนุษย์จะให้ความหมายต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด จากประสบการณ์ที่ได้พบเจอมาก่อนในขณะที่มีสติสัมปชัญญะ นักปรัชญาผู้บุกเบิกแนวความคิดทางปรากฏการณ์นิยมคือ เอ็ดมันด์ ฮัสเซิรล์ (Edmund Hussel) ผู้ให้ความสนใจในเรื่องอุดมคติและโครงสร้างของสำนึก ศึกษาในแง่มุมของสำนึกและปฏิเสธแนวคิดในลักษณะของประสบการณ์นิยมที่มองว่า ประสบการณ์เป็นรอยประทับจากโลกภายนอก สำนึก (Conciousness) เป็นสิ่งที่ไม่สามารถอธิบายด้วยประสบการณ์ใดประสบการณ์หนึ่ง ลักษณะโครงสร้างของสำนึกไม่ใช่การรับรู้ข้อมูลในลักษณะผัสสะ แต่เป็นความจงใจไปยังวัตถุ (Intentionality) วัตถุเป็นเป้าหมายของสำนึก เช่น เรารู้สึกอย่างไรกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เราชอบสิ่งนั้น เราเข้าใจในสิ่งนี้ ผมเกลียดคุณ ผมรักคุณ สิ่งเหล่านี้เป็นสำนึกที่มุ่งไปสู่วัตถุ (Object) หรือบางสิ่งบางอย่างเสมอ วัตถุ เป็นไปได้ทั้งรูปธรรมและนามธรรม ดำรงอยู่จริงและไม่มีอยู่จริงก็ได้ เช่น เรารักในคุณค่า ความดีงาม เป็นต้น

ในปรากฏการณ์วิทยาของฮัสเซิร์ล เรียกสิ่งที่ปรากฏต่อการรับรู้ว่า อุตรวิสัย (Transcendence) มีลักษณะที่อยู่เหนือผัสสะ ไม่ว่าจะเป็นการมองเห็น การจิตนาการ หรือการฝันก็ตาม สิ่งที่มองเห็นคือการให้ความหมายกับวัตถุในมุมมองหนึ่งเท่านั้น หากมองในมุมที่ต่างกันออกไปก็สามารถให้ความหมายที่แตกต่างกัน การรับรู้ทางวัตถุคือการรับรู้ของโนเมตา (Noemata เป็นพหูพจน์ของ Noema) การรับรู้โนมาหนึ่ง (Noema) จะสัมพันธ์กับโนเมตาอื่นๆ เสมอ เพราะการรับรู้ทางวัตถุ คือ การรับรู้ของระบบโนเมตา ซึ่งชุดของระบบโนเมตาหนึ่ง อาจเป็นขอบเขตหรือความคาดหวังในการรับรู้ การที่เข้าใจความหมายของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Husserl, Edmund. 2010: 238)

> “Let us suppose that we are looking with pleasure in a garden at a apple-tree From the natural standpoint the apple-tree is something that exists in the transcendent reality of space, and the perception as well as the pleasure of psychical state which we enjoy as real human Beings Let us now pass over to the phenomenological standpoint. The transcendent world enters its ‘bracket’; in respect to its real Being we use the disconnecting epoch, yet a relationship between perceptions and perceived is obviously left over, even the phenomenologically reduced perceptual experience is a perception of “This apple-tree in bloom, in this garden, and so forth.”

"สมมุติว่าเรากำลังมองด้วยความรู้สึกพึงพอใจไปยังต้นแอปเปิลที่กำลังผลิดอกในสวน จากจุดยืนทางธรรมชาติ ต้นแอปเปิล คือ บางสิ่งบางอย่างที่ดำรงอยู่ในพื้นที่จริง (แบบอุตรวิสัย) และการรับรู้เช่นเดียวกันกับความรู้สึกพึงพอใจที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากวัตถุทางกายภาพ แต่เมื่อเราผ่านไปยังจุดยืนทางปรากฏการณ์วิทยา โลกแบบอุตรวิสัยถูกใส่ 'วงเล็บเอาไว้' ด้วยเคารพในความเป็นจริงของมัน เราจึงได้ใช้การระงับการตัดสินใจเกี่ยวกับโลกภายนอก แต่กระนั้นความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้กับสิ่งที่ถูกรับรู้ยังคงเหลืออยู่ ถึงแม้ปรากฏการณ์วิทยาลดทอนประสบการณ์การรับรู้ แต่ก็ยังคงเป็นการรับรู้ของ "ต้นแอปเปิลที่กำลังผลิดอกในสวน"

เอ็ดมันด์ ฮัสเซิร์ล เชื่อว่า การอธิบายโลกด้วยวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่มีคณิตศาสตร์ เป็นพื้นฐาน เป็นส่วนทำลายโลกแห่งชีวิตที่มีจินตนาการ อารมณ์ และความรู้สึก ความรู้ที่ได้ด้วยกระบวนการนี้เป็นการเฉพาะเจาะจงมากเกินไป ตัวอย่างเช่น ในเรื่องดนตรี การอธิบายดนตรีด้วยการแยกตัวโน้ต ย่อมทำลายประสบการณ์ที่มีความหมายต่อดนตรีนั้น หรือการอธิบายบ้านด้วยการคำนวณหาโครงสร้างอาคาร เป็นต้น

มนุษย์เป็นผู้ให้ความหมายของสังคม สะท้อนผ่านความรู้สึกนึกคิดและสิ่งที่ตนประสบมาและสามารถแสดงออกให้เห็นเป็นพฤติกรรมได้ มนุษย์เป็นผู้สร้างกฎให้กับสังคม เช่น ในครอบครัวหรือสังคมหนึ่งย่อมมีระเบียบประเพณีปฏิบัติที่ต่างกัน มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในช่วงเวลาหนึ่ง จึงทำให้เกิดการยอมรับความคิดหรือแนวปฏิบัติใช้ร่วมกัน ดังนั้นการที่จะเข้าใจความหมาย หรือปรากฏการณ์ใดนั้นต้องทำความเข้าใจและตีความจากคนในสังคมนั้นด้วย ดังนั้นมนุษย์ผู้อยู่ร่วมกันในสังคมจึงเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด สะท้อนผ่านประสบการณ์ หากสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดก็สามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมของกลุ่มคนในสังคมนั้น ในงานวิจัยนี้ การตีความจากกลุ่มตัวอย่างภาพยนตร์สารคดีที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ จึงสามารถกระทำได้โดยสังเกตจากเนื้อหาและบริบทที่สัมพันธ์กันของมนุษย์และแนวคิดที่ส่งผลต่อการกระทำต่างๆ ผ่านสำนึกของผู้กำกับที่มีต่อเหตุการณ์และบุคคลนั้น โดยพิจารณาศึกษาจากผลงานที่ผู้กำกับได้นำเสนอและถ่ายทอดเหตุการณ์หรือบุคคลจากหลักฐานจริงที่เชื่อถือได้ ร่วมกับบทสัมภาษณ์เป็นสำคัญ

4. ทฤษฎีทางมานุษยวิทยาและสังคมวิทยา

4.1 แนวคิดทางจิตวิทยา มนุษย์กับสังคม

จิตวิทยา คือ ศาสตร์ที่เป็นสาขาแยกย่อยออกมาจากอภิปรัชญาในภายหลัง เป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่ภายในจิตใจและพฤติกรรมของมนุษย์ โดยจุดมุ่งหมาย คือ ทำความเข้าใจบุคคลและกลุ่มคนเพื่อผลประโยชน์ของสังคม หากการกระทำของมนุษย์เป็นผลมาจากความรู้สึกนึกคิดที่เกิดขึ้นจากภายใน การศึกษาจิตวิทยาก็จะทำให้เข้าใจที่มาของพฤติกรรมภายนอกของมนุษย์ได้ดีขึ้น ในทางจิตวิทยา

ของฟรอยด์ การรู้จักผิดชอบชั่วดีในมนุษย์ คือ การที่มนุษย์มีตัวควบคุมที่เรียกว่า อภิอัตตาหรือ ซุปเปอร์อีโก้ (Super Ego) ยิ่งอภิอัตตาเข้มแข็ง ย่อมหมายความว่า บุคคลนั้นมีการแบ่งแยกผิดชอบ ชั่วดีได้ดี มีความเคร่งครัดต่อศีลธรรม คำสั่งสอนและกฎเกณฑ์ต่างๆ ในการดำรงชีวิตร่วมกัน โดยจะอยู่เหนือความปรารถนาทางเซ็กส์และความรุนแรง อภิอัตตาเป็นการทำงานในระดับของจิตใต้สำนึกมนุษย์ส่วนมาก ลักษณะของการตักเตือนจากอภิอัตตานั้น จะก่อให้เกิดอาการที่แตกต่างกันหลายรูปแบบ เช่น เกิดความวิตกกังวล (Anxiety) ความรู้สึกเสียใจ (Remorse) อาการลงโทษตัวเอง (Masochism) หรือสิ่งที่เป็นอันตรายที่สุดต่อการอยู่ร่วมกันและการพัฒนาสังคม คือ ความอิจฉาริษยา (Envy) ซึ่งสิ่งนี้เป็นความรู้สึกผิดที่เห็นได้มากและส่งผลเสียต่อสังคมมากที่สุด โดยเกิดจากการที่ไม่ได้ในสิ่งที่ตนปรารถนาหรือไม่สามารถกระทำใดๆ ได้แล้วจึงมีความปรารถนาไม่ให้ผู้อื่นมีในสิ่งที่มีไม่ได้ เกิดการกีดกันขัดขวางผู้อื่นให้ล้มเหลวเหมือนตนเอง (ยศ สันตสมบัติ. 2550: 73 – 77)

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้สังคมใดสังคมหนึ่งไม่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ร่วมกันได้เพราะปัญหาที่มาจากภายใน ความอิจฉาริษยา คือ จุดเริ่มต้นของการทำลาย ให้ร้ายและความเห็นแก่ตัว ความสมดุลของการพัฒนาทั้งทางจิตใจและสมอง ย่อมเป็นการนำไปสู่คุณค่าทางจริยธรรม เมื่อมนุษย์ มุ่งพัฒนาแต่ความรอบรู้ทางปัญญาที่หลากหลาย มากมาย แตกต่าง ย่อมหาจุดร่วมกันไม่ได้ ปัญหาความขัดแย้งก็จะตามมา ดังนั้นเสรีภาพที่ดำรงอยู่ในกรอบของจริยธรรมย่อมเป็นเสรีภาพที่มีประสิทธิภาพ ที่นำไปสู่ความสงบสุข มนุษย์ส่วนใหญ่ในโลกตะวันตกกำลังเผชิญกับภาวะวิกฤตทางจิตใจ เนื่องจากพวกเขาแยกปัญญาจากสมอง ออกจากความรู้สึกทางจิตใจ พยายามใช้สมองควบคุมธรรมชาติและจักรวาล มนุษย์สมัยใหม่หมกมุ่นคิดแต่เรื่องวัตถุและการหาเลี้ยงชีพ พวกเขาจึงไม่มีเวลาที่จะเข้าใจตนเอง มีแต่ความกลัดกลุ้มเบื่อหน่าย และสิ้นหวัง อีริค ฟรอมม์ (Eric, Fromm) นักจิตวิเคราะห์มนุษยนิยมจึงนำเสนอเป้าหมายของการสร้างความผาสุก โดยมนุษย์ต้องเอาชนะความแปลกแยกให้ได้ โดยทำลายความรู้สึกแบ่งแยกระหว่างตัวตนกับธรรมชาติ และพัฒนาเหตุผลและอารมณ์ให้สูงขึ้น ละจากการหลงตัวเองและกลับไปใช้ชีวิตให้กลมกลืนกับธรรมชาติ โดยกระตุ้นให้มนุษย์เผชิญกับความเป็นจริง หรือการทำจิตไร้สำนึกให้เป็นจิตสำนึก ในช่วงที่ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอมม์เริ่มเสื่อมลง จิตวิเคราะห์แนวใหม่ที่ให้ความสนใจของระบบภาษาและสัญลักษณ์ ที่เชื่อว่ามนุษย์ตกอยู่ภายใต้การครอบงำของภาษาที่สร้างเอกลักษณ์และภาพลักษณ์ให้กับมนุษย์ เช่น คำว่า ฉัน ที่เด็กเริ่มเรียนรู้จากภายนอกที่ผู้อื่นหยิบยื่นให้ ซึ่งไม่ได้กลมกลืนกับความเป็นตัวของเด็กเลย ซึ่งกำหนดการแบ่งแยก ฉัน เธอ และเขาด้วยการบ่งบอกถึงอัตตาต่อผู้อื่น ทฤษฎีของลากองมีอิทธิพลต่อพวกเฟมินิสม์ในช่วงของการเปลี่ยนทางสังคมไปสู่ประชาธิปไตย เพื่อส่งเสริมอุดมการณ์ทางการเมืองและเพื่อการแก้ไขกฎหมายให้เกิดความเท่าเทียมกัน ทฤษฎีเฟมินิสม์ที่นำเอาจิตวิเคราะห์มาประยุกต์ใช้แบ่งได้เป็น 2 แนว

1. เป้าหมายสัมพันธ์ (Object-Relations) ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญในเรื่องของพลังขับที่สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ปัจเจกบุคคลได้รับการปรุงแต่งจากพลังขับ ประเด็นสำคัญคือ พยายามแยกตัวออกมาจากปมเอดิปัสของฟรอยด์ ที่มีพ่อเป็นศูนย์กลาง โดยเน้นที่ความสัมพันธ์ของเด็กกับแม่ แม่ที่ดีจะเลิกสนใจโลกภายนอก ใช้เวลาเลี้ยงดูและอยู่กับลูก ซึ่งความสัมพันธ์ช่วงนี้จะมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก โดยตอบสนองความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจ ส่วนพ่อจะเป็นตัวแทนของโลกแห่งความจริง ซึ่งจะสอนให้เด็กแบ่งแยกระหว่างตัวตนและความเป็นจริงภายนอก ที่จะพัฒนาไปสู่ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบุคคลอื่นต่อไป ดังนั้นปัจจัยทางชีววิทยาจึงเป็นสาเหตุ สำคัญในการกำหนดชายหรือหญิง แม่จะแบ่งแยกตนเองออกจากลูกชายมากกว่าลูกผู้หญิง จึงทำให้เด็กปฏิเสธเอกลักษณ์ของความเป็นหญิง และบ่งชี้ตนเองเป็นชาย ส่วนลูกผู้หญิงที่ถูกแม่ปลูกฝังความรู้สึกของตนเองเข้าไป ก็จะทำให้ลูกสาวกลายเป็นตัวแทนของแม่ การที่พ่อออกไปทำงานนอกบ้านและไม่มีบทบาทตรงนี้ ก็จะทำให้ลูกชายให้ความสำคัญกับเรื่องส่วนตัวสูงและไม่รู้สึกอ่อนไหวต่อความต้องการของผู้อื่น ผู้ชายควรมีบทบาทในการเลี้ยงดูลูกได้เท่าเทียมกับผู้หญิงจึงจะรักษาสมดุลของความกลมกลืนนี้ไว้ได้ แต่สังคมส่วนมากผู้หญิงไม่มีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกับเพศชายเท่าไร จึงต้องรับภาระดูแลลูกๆ ในบ้านเพียงผู้เดียว ส่วนผู้ชายก็จะเป็นช้างเท้าหน้าสู่การทำงานนอกบ้าน ทฤษฎีนี้ได้รับความสนใจในวงกว้าง และเชื่อว่าทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์และลากอง เป็นสิ่งที่ลำเอียงไปเข้าข้างผู้ชาย

2. ตามแนวของลากอง (Post-Lacanian Feminism) ทฤษฎีนี้ปฏิเสธลักษณะของการให้ความสำคัญของประสบการณ์โดยสิ้นเชิง ลากองเชื่อว่า กฎเกณฑ์ทางภาษามีโครงสร้างคล้ายกฎเกณฑ์ของพ่อ สังคมส่วนใหญ่มีวัฒนธรรมเป็นลักษณะของปิตุลาธิปไตย เทียบได้กับระบบสัญลักษณ์ เช่น ศิวลึงค์ซึ่งแทนอำนาจของความเป็นชาย เฟมินิสม์เชื่อว่า ทฤษฎีของลากองได้นำเสนอให้พวกเขาได้รู้และทำความเข้าใจในเรื่องของการกดขี่ทางเพศ ด้วยระบบสัญญะว่า ผู้หญิงเป็นเพศที่ไม่ดำรงอยู่ด้วยตัวเอง แต่เกิดจากการครอบงำด้วยกฎเกณฑ์และระบบสัญลักษณ์ หากจะให้คำนิยามของความเป็นผู้หญิง อาจเริ่มจากความพึงพอใจในเรื่องเพศของตัวผู้หญิง เพราะถ้าพิจารณาจากสรีระแล้ว ผู้หญิงสามารถมีความสุขความพึงพอใจจากทางร่างกายได้หลายวิธีกว่าเพศชาย (ยศ สันตสมบัติ. 2550: 103 – 145)

4.2 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์

ซิกมันด์ ฟรอยด์ นักจิตวิทยาชาวออสเตรีย ที่เชื่อว่า บุคลิกภาพของมนุษย์มาจากแรงขับภายในเกิดได้จากจิตใต้สำนึก ฟรอยด์เปรียบจิตของมนุษย์เหมือนเช่นภูเขาน้ำแข็งกลางมหาสมุทร ที่มีส่วนยอดเพียงน้อยนิดโผล่ขึ้นเหนือน้ำ ส่วนเบื้องล่างใต้ท้องสมุทรเป็นส่วนที่ใหญ่กว่ามาก จิตใต้สำนึกก็คือส่วนที่อยู่ใต้น้ำขนาดใหญ่ ซึ่งมีกลไกจำนวนมากทั้งอารมณ์ที่ถูกเก็บกด ความฝัน ความทรงจำ เป็นต้น จิตใต้สำนึกเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ เช่น การพลั้งเผลอในการแสดงออกหรือสนทนา การกระทำที่ไม่รู้ตัว ส่วนจิตสำนึกจะเป็นภาวะของการกระทำโดยตั้งใจและรู้ตัว ฟรอยด์ได้แบ่งองค์ประกอบของโครงสร้างบุคลิกภาพ

เป็น อิด อัตตา อภิอัตตา (Id, Ego Super Ego) ซึ่งมีการทำงานร่วมกันโดยมีแรงขับ 3 ประการ คือ แรงขับในการดำรงชีวิตอยู่ (Survival Drive) แรงขับแห่งการทำลาย (Aggressive Drive) และแรงขับทางเพศ (Sex Drive)

อิด คือ จิตใต้สำนึก เป็นพลังที่ให้มาซึ่งความพอใจโดยไม่ผ่านการไตร่ตรอง การใช้เหตุผลหรือความถูกต้องดีงามใดๆ แต่เป็นพลังแสวงหาความสุขโดยมีแรงขับทั้ง 3 ประการเป็นพื้นฐาน

อีโก้ หรืออัตตา คือ พลังแห่งการรับรู้และเข้าใจในการแสดงออก เป็นผลให้เกิดพฤติกรรมที่มาจากการรับรู้สภาพความเป็นจริงตามแรงขับพื้นฐานทั้ง 3 ประการ เช่น เมื่อรู้สึกหิวน้ำ ก็จะเดินไปที่ตู้เย็นหรือออกไปซื้อน้ำ เป็นต้น

มโนธรรม (ยศ สันตสมบัติ. 2550: 72) คือ สิ่งที่ควบคุมการกระทำหรือแสดงออกด้วยคุณธรรม ความดีงาม ถูกผิดหรือความยุติธรรม เป็นต้น โดยจะมีความขัดแย้งกับอิด เพื่อให้แสดงพฤติกรรมตามค่านิยมของสังคม (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2539: 11 – 18)

บุคลิกภาพของมนุษย์เกิดจากการทำงานร่วมกันของ อิด อัตตา และอภิอัตตา หากการทำงานของอัตตาเข้มแข็งกว่า อิด ก็จะเป็นคนมีเหตุผล ถ้าอิดมีอำนาจเหนืออัตตาก็จะเป็นบุคคลที่เอาแต่ใจตนเอง แต่หากอภิอัตตาสามารถทำงานร่วมกับอัตตาได้ดีก็จะเป็นนักอุดมคติที่ดี ฟรอยด์ยังได้กล่าวถึงกลไกป้องกันตัวเองว่า เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการยับยั้งการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมและเปลี่ยนไปสู่การแสดงออกรูปแบบอื่นในภาวะที่กดดันจิตใจ มนุษย์ไม่สามารถหลีกหนีจากความกังวลและความเครียดอันไม่พึงปรารถนาได้ จึงเกิดกลไกป้องกันตัวเพื่อปฏิเสธหรือปิดบังอำพรางได้ ดังนี้

1. การเก็บกด (Repression) การเก็บกดความไม่พอใจไว้ในระดับจิตใต้สำนึก เป็นกลไกที่มนุษย์ใช้บ่อยที่สุด เช่น ในเวลาที่เก็บกด บุคคลที่มีพฤติกรรมล้างมือบ่อย อาจเกิดจากการกังวลเกี่ยวกับการใช้มือสำเร็จความใคร่ การเก็บกดเป็นกลไกทางจิต เมื่อเกิดแล้วแก้ยากมากเช่น ผู้ใหญ่ยังมีความกลัวแบบเด็กๆ อยู่ เช่น กลัวจิ้งจก กลัวผี เป็นต้น

2. การทดแทน (Displacement) คือ การหยิบยกสิ่งหนึ่งมาทดแทนสิ่งที่ปรารถนาแต่ไม่สมหวัง การทดแทนทำให้มนุษย์มีวิวัฒนาการทางอารยธรรม

3. การส่งทอดความรู้สึก (Projection) เกิดจากแรงกดดันของความวิตกกังวลจากระบบประสาท (Neurotic Anxiety) และความวิตกกังวลในเรื่องความชอบธรรมของความประพฤติ (Moral Anxiety) โดยจิตใต้สำนึกปฏิเสธความคิดและอารมณ์ และกำหนดสิ่งที่ปรากฏขึ้นต่อโลกภายนอก เช่น เมื่อผู้ใหญ่เดินเหยียบของเล่นพังก็จะโทษเด็กว่าวางของเล่นไม่เป็นที่ การกระทำเช่นนี้ คือ การลดความวิตกกังวลโดยยอมให้การแสดงออกนั้น มาจากความไร้สำนึกที่ไม่ต้องการเป็นตัวกระตุ้นหรือแม้แต่แรงปรารถนา โดยปราศจากการตระหนักรู้ของจิตสำนึก

4. การแยกตัว (Isolation) เป็นการไม่ตอบสนองต่อการกระทำหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

โดยจะควบคุมความรู้สึกและแยกตัวออกจากสภาพการณ์นั้น กลไกป้องกันตัวชนิดนี้สามารถเกิดจากความใจเย็น

5. การแสดงปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Formation) ผู้ที่มีความรู้สึกอย่างหนึ่งแต่ไม่กล้าแสดงออกตรงไปตรงมา เช่น กลัวว่าจะไม่เด่น กลัวเสียหน้า กลัวเพื่อนล้อ การแสดงพฤติกรรมกลบเกลื่อน บิดเบือนแรงขับภายในจิตใจ เป็นการพัฒนาบุคลิกภาพที่อ่อนแอเพราะเป็นการหลอกตัวเองและผู้อื่นเหมือนอยู่ในโลกมายา เป็นภัยต่อสุขภาพจิต

6. พฤติกรรมการย้อนถอย (Regression) การปฏิเสธรับรู้ในสิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงสภาพที่ไม่พอใจหรือความตึงเครียดในปัจจุบัน เช่น อายุ 50 แต่ยังแต่งตัวเป็นวัยรุ่นเพื่อความสบายใจว่าตนเองยังดูไม่แก่วัย หรือผู้ใหญ่อายุ 30 แต่ยังออดอ้อนมารดาเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด เป็นต้น

7. การคิดตายตัว (Fixation or Undoing) ปฏิเสธสิ่งที่เกิดขึ้นขัดกับประสบการณ์ความเชื่อของตน ขัดต่อความต้องการหรือความคิดของตน ยึดมั่นแต่สิ่งที่ตนเชื่อ การใช้กลไกป้องกันตนในลักษณะนี้ มีขีดจำกัดจนอาจมีอาการทางจิตได้มากกว่าลักษณะอื่น

8. การฝืน (Sublimation) เป็นการกระทำที่ขัดแย้งกับความต้องการ การซ่อนความต้องการของตนไว้และยอมทำตามสังคม

9. การปล่อยเข้าไป (Introjections) การรับเอาสภาวะจิตใจของผู้อื่นที่ส่งผลคุกคามต่อสภาวะจิตของตน ทำให้เกิดความขัดแย้ง ขาดความนับถือตนเอง จนอาจทำร้ายตนเองได้ (พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. 2553: 89 – 92)

จากแนวคิดจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ มุ่งเน้นศึกษาที่สภาวะภายในจิตใจมนุษย์ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมและการกระทำในสังคม ถึงแม้สภาพธรรมชาติของชายและหญิงมีความแตกต่างกัน ความอ่อนแอและความกลัวก็เป็นผลมาจากอารมณ์ความรู้สึก ที่ผลักดันให้มนุษย์นำไปสู่ความสร้างสรรค์และการทำลายได้ ในเวลาเดียวกัน มนุษย์มีเสรีภาพที่จะคิดและกระทำ บทบาทของจริยธรรม ความดีงาม ถูกพิจารณาว่าเป็นเกณฑ์ที่จะสามารถทำให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสงบสุขร่มเย็นได้ เพราะเป็นสิ่งสากลที่มนุษย์ชายหญิงสามารถยึดเหนี่ยวและเข้าถึงได้ เพื่อลดความวุ่นวายและปัญหาต่างๆของสังคม หากศาสนาเกิดจากอารมณ์ความรู้สึกมากกว่าเหตุผล ความดีงามจากจริยธรรมก็คือคุณธรรมที่มนุษย์กำหนดขึ้นจากเหตุและผล ในอดีตผู้คนหันเข้าหาศาสนาเพราะความรู้สึกกลัว กังวล ปัญหาในสังคมมากมายเกิดจากความเห็นแก่ตัว อิจฉาริษยา กล่าวเท็จ ให้ร้าย ล้วนเป็นผลมาจากความกลัวและความอ่อนแอภายในจิตใจของมนุษย์ ในทฤษฎีของฟรอยด์ อภิอัตตาหรือมโนธรรมคือสิ่งที่มาจากสติ การรู้ผิดชอบชั่วดี สิ่งนี้สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในจิตใจของมนุษย์ได้ วิถีทางที่จะทำให้มนุษย์หลีกหนีจากปัญหาและความแปลกแยกได้ คือ มนุษย์ต้องใช้ชีวิตร่วมอยู่กับธรรมชาติ กลมกลืน ไม่แบ่งแยกตัวตนกับธรรมชาติ พัฒนาในเรื่องการใช้สติ มีเหตุผลไตร่ตรองด้วยมโนธรรม กล้าที่จะคิดให้ลึกซึ้ง คิดมากขึ้น และกล้าเผชิญกับความจริงไปพร้อมๆ กับเปิดรับและผ่อนตามอย่างเข้าใจ

4.3 อัตถิภาวะนิยม (Existentialism)

นักคิด นักปรัชญาที่สำคัญของอัตถิภาวะนิยมอย่าง ฌอง ปอล ซาร์ตร์ (Jean-Paul Sartre) ได้ให้ความสำคัญกับเสรีภาพส่วนบุคคล ที่ทุกคนมีสิทธิที่เลือกกระทำได้ และสามารถภูมิใจในตนโดยรู้จักชีวิตและรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง ถึงแม้แนวคิดของเขาจะขัดแย้งกับแนวคิดแนวสังคมนิยมของมาร์กซ์ แต่เขาก็ให้ความสำคัญกับเรื่องชนชั้น แต่เป็นการไม่แบ่งแยกชนชั้นที่มั่งมีหรือชนชั้นแรงงาน เขาไม่ได้ปฏิเสธความเป็นสมัยใหม่ เพราะเชื่อว่าการให้ความสำคัญของเชื้อชาติ แนวคิดชาตินิยมหรือการแบ่งแยกกันทางวัฒนธรรมด้วยการต่อต้านทางวัฒนธรรม ไม่ส่งผลดีต่อการดำรงอยู่ เขาเชื่อว่าวัฒนธรรมผสมจะทำให้ผู้คนเลือกพิจารณาในสิ่งที่เหมาะสมกับตนได้อย่างดีที่สุด แนวคิดของซาร์ตได้รับอิทธิพลจาก เอ็ดมันด์ ฮัสเซิร์ล (Edmund Husserl) จากปรัชญาสำนักปรากฏการณ์นิยม และเขาก็ได้ใช้วิธีศึกษาวิเคราะห์ในลักษณะเดียวกัน (Jorn, K. Bramann. 2009: Online) แต่เป็นการมุ่งเน้นศึกษาคนละเรื่อง แนวคิดของซาร์ตมีส่วนสัมพันธ์กับแก่นพุทธศาสนาตรงที่ว่า เขาปฏิเสธเรื่องความมีตัวตนของวิญญาณและไสยศาสตร์ จากงานเขียน Being and Nothingness ของเขาได้กล่าวถึงความมีตัวตนและความไร้ตัวตน ในการดำรงอยู่ของสิ่งใดๆ นั้นเกิดได้จาก 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ ภาวะของการดำรงอยู่ (Being) ของวัตถุใดๆ เป็นสิ่งตายตัว แต่อัตถิภาวะ คือ สิ่งตรงข้ามที่รู้ได้ ถามได้ ปฏิเสธและสำนึกได้ ดังนั้นวัตถุใดๆ จะคงอยู่ได้ เกิดจากสำนึกของมนุษย์ทั้งสิ้น คนไทยภาคกลาง ภาคใต้ ภาคเหนือ หรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หากตัดเรื่องสีผิวและภูมิภาคออกก็เป็นคนเหมือนกัน หรือแม้แต่การสร้างตัวตนจากการมองผ่านภาพของผู้อื่น จึงไม่ใช่ตัวตนของมนุษย์ที่แท้จริง แฟชั่นหรือความนิยมตามกระแสจึงเป็นการสร้างตัวตนที่ไม่ใช่มนุษย์เสรี ควรจะเป็น สำนึกในความหมายของซาร์ต คือ ความว่าง ไม่มีใดๆ เลย (Nothingness) มนุษย์จึงสามารถเลือกกระทำได้ เลือกสิ่งที่ดีเหมาะสมกับตน มนุษย์จึงมีความเป็นเสรีภาพ เสรีภาพที่รับผิดชอบในการเลือกของตน การเลือกขับรถฝ่าไฟแดง ก็ต้องยอมรับผลที่จะเกิดขึ้น ปัญหาในสังคมก็จะลดลง ถึงแม้ในผลงานของซาร์ตไม่ได้กล่าวอ้างหรือยกหลักจริยธรรมและคุณธรรมมาเทียบเคียงและชี้นำวิธีการแก้ปัญหาด้วยศาสนาใดๆ แต่ก็มีสิ่งเชื่อมโยงที่สามารถบอกได้ว่า เขาคำนึงการดำรงอยู่ของมนุษย์และเสรีภาพที่พึงมีในขอบเขตของการอยู่ร่วมกันในสังคม

แนวคิดและวิธีการศึกษาของซาร์ตฉีกกรอบออกมาจากแนวคิดการหาคำตอบด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในยุคแห่งการรู้แจ้งอย่างชัดเจน แต่แนวทฤษฎีของเขาก็มีความประนีประนอมระหว่างแนวคิดสมัยใหม่และหลังสมัยใหม่อย่างมาก เพราะการศึกษาของเขาให้ความสำคัญที่ความเป็นมนุษย์อย่างแท้จริง (Good Faith) ไม่ใช่สภาวะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคมหรือเชื้อชาติ ซึ่งเขาใช้คำเรียกสิ่งเหล่านี้ว่า ศรัทธาอันเลวร้าย (Bad Faith) (Wikipedia. 2015: Online) มนุษย์ในแนวคิดของอัตถิภาวะนิยม คือ ผู้กล้าเผชิญความจริง ยอมรับความจริงและผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจกระทำของตน มนุษย์จึงแตกต่างจากวัตถุ วัตถุจะมีความหนาทึบ ไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้ด้วยตัวของมันเอง มนุษย์มีความว่าง มีจิตที่โปร่งใส

ตามธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ สามารถเลือกเติมเต็ม สร้างสรรค์สิ่งใดก็ได้ มีเสรีในความรู้สึกคิด มีความเศร้า และความรักในการดำรงอยู่ และปัจจัยเหล่านี้ก็จะทำให้มนุษย์หลุดพ้นจากอิทธิพล พันธนาการต่างๆ ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นลัทธิการเมืองหรือองค์กรใดที่ใช้มนุษย์เป็นเพียงเครื่องมือ เกียรติยศต่างๆ เป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องสร้างขึ้นเอง ไม่สามารถมอบให้แทนกันได้ คุณค่าทางจริยธรรมคือการช่วยให้แต่ละคนสามารถเติบโตได้ด้วยตัวของพวกเขาเอง ไม่ใช่การบ่มเพาะให้เป็นไปตามความต้องการของสังคมหนึ่ง ธรรมชาติและเวลาเป็นสิ่งที่ไม่เร่งรีบ มนุษย์ควรอยู่กับปัจจุบัน ถึงแม้อดีต ปัจจุบัน และอนาคตจะสัมพันธ์ต่อกัน อดีตคือสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วและสามารถทำให้เราวิตกกังวลได้ มนุษย์สามารถเลือกกระทำในขณะปัจจุบันได้ โดยไม่ใช่การใช้ชีวิตไปตามเข็มนาฬิกาซึ่งจะทำให้เกิดความกลัวและวิตกกังวลได้ (พินิจ รัตนกุล. 2555: 23 – 71)

4.4 วาทกรรมและการตีแผ่อำนาจสังคมทุนนิยม

ในช่วงหลังจากลัทธิอัตถิภาวะนิยมไม่กี่ปี แนวคิดสำคัญในการต่อต้านขั้วสมัยใหม่ก็ทวีความชัดเจนยิ่งขึ้น มิแช็ล ฟูโก้ต์ (Michel Foucault) หนึ่งในนักคิด นักวิพากษ์ชาวฝรั่งเศสที่เผยให้เห็นแนวคิดเรื่องอำนาจที่แฝงตัวอยู่ในสังคม มนุษย์และสิ่งที่ผูกมัด กีดกันกลุ่มคนชายขอบให้ลดบทบาทในสังคมลง ไม่ว่าจะเป็นคนเกียจคร้าน อาชญากร คนโรคจิต และคนจน เป็นต้น คนเหล่านี้ถูกกีดกันออกจากสังคมและจับกลุ่มแบ่งประเภทไว้รวมกันว่า คือ พวกไร้ศีลธรรมบ้าง หรือเป็นพวกเลวร้ายเสื่อมทรามก็ตาม แนวคิดนี้เห็นได้จากงานเขียนที่ชื่อ ความบ้าและความศิวิไลซ์ (Madness and Civilization) ของฟูโก้ต์ แสดงให้เห็นรูปแบบการปกครองและสังคมของชาวตะวันตก (มิแช็ล ฟูโกต์. 2555: 27 – 35) แนวคิดของเขาส่งผลต่อแนวคิดของกลุ่มเพศที่สาม และคนชายขอบอย่างมาก เป็นแนวคิดที่ขัดแย้งกับแนวคิดของการรวมทุกอย่างเข้าสู่ศูนย์กลางของอำนาจ เผยให้เห็นระบบที่อยู่ภายใต้พื้นผิวของการจัดระเบียบสังคมและการปกครองของแนวคิดสมัยใหม่ เช่น เดียวกับ โรล็องด์ บาร์ตส์ (Roland Barthes) นักทฤษฎีสังคมและนักสัญวิทยาชาวฝรั่งเศสกลุ่มหลังสมัยใหม่ที่เผยให้เห็นการสร้างเครื่องมือในการสร้างความหมายที่แฝงอยู่ในของเล่น วัตถุ จนถึงสื่อ ผลงานเขียนมายาคติของเขา (Mythologies) ชี้ให้เห็นรูปสัญญะที่กลายเป็นค่านิยมและความเชื่อของคนหมู่มาก และก่อให้เกิดความหมายทางวัฒนธรรมในที่สุด สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเครื่องมือชักนำมนุษย์ไปสู่การบริโภคนิยมในระบบทุนนิยม(Capitalisim) ด้วยความเลื่อมใสในแบรนด์

5. ศิลปะและทฤษฎีทางทัศนศิลป์

5.1 ศิลปะลัทธิโรแมนติค

การเคลื่อนไหวที่เริ่มขึ้นในช่วงต้นศตวรรษที่ 19 เป็นการต่อต้านพวกเหตุผลนิยมด้วยแนวคิดที่ว่า ด้วยความกลมกลืนระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ลัทธิโรแมนติคก่อตัวจากความเชื่อในเรื่องคุณงามความดีของมนุษยชาติ ด้วยมุมมองของศิลปินเฉพาะบุคคล ซึ่งเป็นผู้สร้างชิ้นงานด้วยความลึกซึ้ง เน้นคุณค่าอารมณ์ความรู้สึกที่เข้มข้น เป็นเหมือนแหล่งกำเนิดประสบการณ์ทางสุนทรียะอย่างแท้จริง เกิดจาก

อุดมการณ์ที่ไม่สามารถบรรลุได้ เช่น ความเชื่อในการเมืองและความรู้แจ้งแบบยูโธเปียที่น่าจะสำเร็จลุล่วงได้ บางส่วนเป็นการตอบสนองต่อการต่อต้านปฏิวัติอุตสาหกรรม ต่อต้านสังคมขุนนาง บรรทัดฐานการเมือง แบบยุคแห่งการรู้แจ้งและวิทยาศาสตร์ที่หาและอธิบายเหตุผลจากธรรมชาติ รูปแบบโรแมนติคแพร่หลายอย่างมากในยุโรปและอเมริกา มีตั้งแต่ประเภทที่ดูสงบลึกซึ้งจนถึงเหตุการณ์ที่น่าตื่นเต้นประทับใจหรือจากวีรบุรุษสู่ความบ้าคลั่งและสิ้นหวัง แสดงออกอยู่ในรูปแบบของงานทัศนศิลป์ งานประพันธ์และดนตรี เป็นต้น โดยศิลปินที่โดดเด่นในสมัยนี้ ได้แก่ เกอเธ่ (Goethe) วิลเลียม เบลค (William Blake) เบโธเฟน (Beethoven) ชอแป็ง (Chopin) และโกยา (Goya)

5.2 สุนทรียศาสตร์และปรัชญาศิลปะ

ช่วงศตวรรษที่ 19 ชีวิตของผู้คนในสังคมปราศจาก ซึ่งรสชาติและแรงผลักดันทางอารมณ์ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความสุขุมกลายเป็นการวางเฉย มีเพียงกลุ่มคนที่หนาทึบทางความรู้สึกนึกคิด ที่จะอยู่กับความคิดทางจิตวิญญาณที่ถูกใช้เพื่อแสดงตัวตนผ่านพิธีกรรมหรือ ศาสนสถาน ขบวนการศิลปะสมัยใหม่ไม่สามารถแสดงตัวตนของพวกเขาได้ในกรอบของหลักคำสอนทางศาสนาของชาวคริสต์ ศิลปะมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแรงบันดาลใจที่นำไปสู่การดำรงชีวิต ความแท้จริงของศิลปะกับความแท้จริงทางศาสนาเป็นสิ่งที่แตกต่างกัน ของการเผยให้เห็นถึงจิตดวงหนึ่ง ความเป็นศิลปะเป็นสิ่งสากลและถาวรที่สุดของการแสดงออกถึงรูปแบบทางศาสนา เพราะสิ่งที่สำคัญจากการหลอมรวมจนเป็นธรรมเนียมนั้น สามารถสร้างความประทับใจให้กับเชื้อชาติหนึ่งหรือเชื้อชาติใดก็ตาม หรือยุคหนึ่งที่ไม่น้อยไปกว่ายุคอื่นๆ สำหรับศิลปะ ศาสนา ที่พยายามเจาะจงหรือตีกรอบรูปแบบลงไปในจิตวิญญาณ ก็เปรียบกับการผูกโซ่ตรวนไว้กับคำสอนและจะเป็นสิ่งที่ไม่ยั่งยืน หากศิลปะมีความสัมพันธ์กับสิ่งดีงาม ก็จะเป็นความดีงามที่ปราศจากความเป็นนักบวชที่ออกจากทางโลก ศิลปินจะเป็นกลุ่มคนท้ายๆ ที่จะจัดวางตนเองในกลุ่มที่มีบทบาททางสังคมที่มีสถานะเป็นทางการ สังคมส่งผลต่อศิลปินทางอ้อมและโดยตรง แต่ไม่ใช่ส่งผลต่องานศิลปะโดยตรง การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเป็นเรื่องของคุณภาพ ปริมาณไม่ใช่คุณภาพ ปริมาณจะส่งผลร้ายแรงต่อความเป็นศิลปะ แรงกดดันของสังคมในเรื่องของรสนิยม ความคาดหวังที่มีต่อรางวัล ชื่อเสียง ล้วนเป็นการคุกคามความเป็นศิลปะ ผลงานศิลปะต้องอยู่ภายใต้กรอบของอิสรภาพทางความคิดและถ่ายทอดรูปแบบ

บรรยากาศในพิพิธภัณฑ์หรือแกลอรี่ในอดีตที่มุ่งสร้างตัวตน บูชาตัวตนทางประวัติศาสตร์ ย่อมทำลายความเป็นอิสระและองค์ประกอบทางศิลปะที่มีคุณค่า การรับรู้ทางอารมณ์ความรู้สึกเป็นสิ่งธรรมดาของมนุษย์ และสามารถถ่ายทอดไปสู่การรับรู้ เปิดโอกาสที่จะนำไปสู่ความประทับใจได้ดีกว่าการชักจูงไปสู่ประวัติชีวิตของนักบวชคนหนึ่ง สุนทรียะของอารมณ์ความรู้สึกทางศิลปะไม่ได้เป็นเส้นตรงเหมือนระบบโครงสร้างอุตสาหกรรม ศิลปะไม่ใช่สิ่งประดิษฐ์สร้าง แต่เป็นเรื่องของจินตนาการ สุนทรียะของรูปแบบการค้นหาอารมณ์เชิงสุนทรียะในพิพิธภัณฑ์หรือแกลอรี่ คือ สิ่งที่มีคุณค่า ศิลปะเป็นเรื่องของชีวิต แต่ไม่ใช่ชีวิตในร้านค้าที่ผู้คนเพลิดเพลินไปกับธุรกิจ เช่น การอ่านบทกวีของศิลปินสักคน สามารถนำพาตัวตน

ไปสู่อีกโลกหนึ่งนั้น หมายถึง ศิลปะไม่ใช่ส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน แต่บางสิ่งบางอย่างที่ได้รับจากการอ่านบทกวีสนับสนุนการดำรงชีวิตในแต่ละวัน พลังและคุณค่าของศิลปะคือการทำให้มนุษย์ผู้หนึ่งออกมาจากพันธนาการบางอย่าง หากสังคมหนึ่งเป็นเชื้อโรคที่เป็นสาเหตุของโรคร้าย ศิลปะก็เป็นทางออกการขจัดโรคร้าย การเพาะบ่มทิศทางของความงามสูงสุดด้วยมุมมองคิดเห็นที่ว่าถูกต้อง ดีที่สุด คือ การชี้นำทิศทางที่นำไปสู่การทำลายการรับรู้ เพียงเพราะมาตรฐานหนึ่งที่สังคมต้องการชีวิตชีวา คือ ความสำคัญของศิลปะที่มนุษย์ควรเปิดรับ สังคมสามารถเพิ่มอิสระทางความคิดเพื่อความงอกงามทางศิลปะ (Clive Bell. 2005: 251 – 270)

ปรัชญาศิลปะมุ่งตอบปัญหาในขอบข่าย 4 ประเด็น คือ ความคิดรวบยอดและการรับรู้ การลงมือปฏิบัติและแรงจูงใจ ผลงานสำเร็จที่สนองความเชื่อของตนให้เป็นรูปแบบ และคุณค่ากับความงาม

ความงามเป็นเรื่องของคุณสมบัติที่ไม่ใช่รูปสมบัติ เป็นอารมณ์ความรู้สึกที่มีความเป็นนามธรรม ความสวยงาม คือ การบูรณาการรูปสมบัติและคุณสมบัติเข้าไว้ด้วยกัน การที่มนุษย์ยอมรับความงามด้วยเหตุผล สามารถพิจารณาจาก การมีลักษณะร่วมหรือเลียนแบบธรรมชาติ ผลนั้นเปิดเผยให้เห็นความจริงมีความลึกซึ้งในธรรมชาติ อุดมคติและมีความเป็นสากล สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและให้ผลต่อสังคม เป็นต้น

ศิลปะเป็นการเลียนแบบธรรมชาติ มีธรรมชาติเป็นครู เป็นความสากลในการรับรู้ คิดและรู้สึก ถ่ายทอดและแสดงออกผ่านคุณค่าทางอารมณ์ของมนุษย์ เป็นความงามอย่างสุนทรียะที่มีอยู่ในตัวแต่ละบุคคล สุนทรียะเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการรับรู้ของมนุษย์ ซึ่งทำให้มนุษย์เกิดความเบิกบานยินดีอิ่มเอิบใจโดยไม่หวังผลตอบแทน โดยจะเป็นเรื่องของคุณค่าที่แอบแฝงซ่อนเร้นอยู่และทำให้เกิดความซาบซึ้งในสิ่งหนึ่งที่เป็นความรู้สึกเฉพาะตน โดยสามารถพิจารณาได้จากท่าทีของการรับรู้ 8 ลักษณะ

1. รับรู้โลกภายนอกอย่างตั้งใจ ดูสิ่งหนึ่งโดยตรง ไม่คำนึงเวลา ลืมเรื่องอื่นหรือสิ่งอื่น
2. รู้สึกว่ากำลังรับรู้โดยตรง ไม่รวนเร ถ้าไม่รู้ก็จะพยายามดูสิ่งอื่นที่รู้ก่อน แล้วจึงดูเรื่องที่ไม่รู้สืบเนื่องต่อ
3. รับรู้ถึงส่วนรวม ไม่ว่าเรื่องนั้น สิ่งนั้น จะซับซ้อนยุ่งยาก ซึ่งจะแตกต่างกับการวิเคราะห์ส่วนย่อย
4. รับรู้ถึงคุณค่าและยอมรับในสิ่งต่างๆ เพราะเป็นประสบการณ์ทางสุนทรียภาพที่มีความสืบเนื่องสัมพันธ์ต่อกัน ทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต
5. รู้สึกได้ว่าส่วนหนึ่งของการรับรู้เป็นผลที่เคยสัมผัสรับรู้หรือพบเห็นมาก่อน และส่วนอื่นๆ ที่รับรู้ภายหลัง
6. มีความชื่นชมอย่างติดแน่น จำได้และรู้สึกเป็นห่วงเมื่อสูญหายหรือถูกทำลายไป
7. ไม่เบื่อ แม้ชั่วเวลาเพียงเล็กน้อยก็ตาม

8. รู้สึกได้โดยบังเอิญ ไม่คาดฝัน แล้วทำให้สนใจหรืออาจลุ่มหลงได้ทันที (อารี สุทธิพันธุ์. 2547: 23 – 90)

ทัศนะเรื่องความงามกับศิลปะมีความเป็นธรรมดาสากล เกี่ยวข้องกับการรับรู้ มีความสัมพันธ์กับธรรมชาติและประสบการณ์ ที่มีส่วนร่วมของคุณค่าทางอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นในตัวเอง ความงามที่เชื่อมกับความคิดรวบยอดของแต่ละคนด้วยสิ่งที่รัก ทฤษฎีแห่งความงาม (Theory of Beautiful) ของท้อดฮันเตอร์ (John, Todhunter) ว่า ความงาม คือ ความน่ารักอันไร้ขอบเขตจำกัด ซึ่งรับรู้เข้าใจได้ทั้งด้วยเหตุผลและความกระตือรือร้นของความรัก การเห็นรู้ได้ถึงความงามอย่างที่กล่าวขึ้นอยู่กับรส ไม่อาจมีมาตรฐานใดๆ วัดได้ วิธีเข้าถึงได้ประการเดียว คือ ต้องดูจากวัฒนธรรม โดยธรรมชาติของมัน ศิลปะ ได้แก่ สิ่งซึ่งกระทบเรา ไม่ใช่ผลิตผลของพลังที่มืดบอด หากเป็นพลังที่มีเหตุผล ซึ่งทำงานเกื้อกูลต่อกันไปสู่จุดหมายที่มีเหตุมีผล ความงามเป็นการประนีประนอมกันของความขัดแย้ง ตามทัศนะของเคอร์ (Edward, Ker) ในความเรียง ว่าด้วยปรัชญาแห่งศิลปะ (Essay on the Philosophy of Art) ความงามทำให้เราสามารถทำให้ส่วนของโลกทางภววิสัยเป็นสิ่งเข้าใจได้โดยไม่ต้องอ้างอิงส่วนอื่นๆ อย่างที่ต้องทำในวิทยาศาสตร์ ดังนั้นศิลปะจึงทำลายความต้านระหว่างหนึ่งกับอเนก ระหว่างตัวตนกับเป้าหมาย ด้วยการรวมมันเข้าไว้ด้วยกัน ศิลปะเป็นการเผยและทำให้ชัดแจ้งถึงความเป็นอิสระ เพราะมันเป็นอิสระจากความมืดมน (ลีโอ ตอลสตอย. 2554: 159 – 160)

6. แก่นศาสนาพุทธและวิถีตะวันออกกับธรรมชาติ

ศาสนา คือ สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของมนุษย์ให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยมีศาสดาเป็นผู้เผยแผ่ศาสนาที่มีหลักคำสอนในลักษณะที่เป็นเหตุเป็นผล คือ ศาสนาพุทธ เป็นศาสนาของชาวพุทธ มีจุดกำเนิดที่อินเดีย พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นผู้ตรัสรู้ คำว่า “ศาสนา” เป็นภาษาสันสฤต ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Religion” ที่มาจากละตินว่า “Religio” แปลว่า สัมพันธ์หรือผูกพัน ซึ่งภาษาบาลี “สาสน” แปลว่า คำสั่งสอน ข้อห้ามทำชั่ว หรือศีล ส่วนพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้คำนิยามว่า ลัทธิความเชื่อถือของมนุษย์อันมีหลัก คือ แสดงกำเนิดและความสิ้นสุดของโลก อันเป็นไปในฝ่ายปรมัตถ์ประการหนึ่ง แสดงหลักธรรมเกี่ยวกับบุญบาปอันเป็นไปในฝ่ายศีลธรรมประการหนึ่ง พร้อมทั้งลัทธิพิธีที่กระทำตามความเห็นหรือตามคำสั่งสอนในความเชื่อถือนั้นๆ ความหมายของศาสนาต่อการกระทำของมนุษย์ แบ่งได้ 2 ระดับ

1. ศาสนาระดับสัญชาตญาณ (Instinctive Religion) เป็นการกระทำของสัตว์และสิ่งมีชีวิตทั้งหลายด้วยความเกลียดกลัวต่ออันตราย จึงต้องหลบหนีภัยที่จะมีผลต่อการดำรงชีวิต รัก สุข เกลียด ทุกข์

2. ศาสนาระดับมนุษยธรรม (Humanistic Religion) เป็นการกระทำที่สูงขึ้นไปกว่าระดับสัญชาติญาณ มนุษย์ที่มีการพัฒนาทางจิตใจสูงขึ้นจะเห็นอันตรายจากภายในจิตใจที่มีความละเอียดขึ้น

ต้องใช้สติปัญญามากขึ้น เช่น เห็นต้นเหตุแห่งทุกข์ที่เกิดจากจิตใจ หรือการเล็งเห็นว่า กิเลส ราคะ โทสะ และโมหะ เป็นอันตราย เป็นต้น

ศาสนาพุทธโดยแท้จริงแล้วมุ่งเน้นไปที่การฝึกจิตใจให้อยู่ในธรรม รู้สึกตัวตลอดเวลา รู้จักใช้สติปัญญาในการรู้แจ้ง ดังจะเห็นได้จากหลักปรัชญาที่ สวนโมกขพลาราม อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎ์ธานี ซึ่งมาจากวิถีชีวิตและแนวคิดของท่านพุทธทาสภิกขุ ท่านต้องการขจัดสิ่งมัวเมาด้วยธรรมะที่เกิดจากธรรมชาติ เป็นไปอย่างธรรมดา โดยมนุษย์ปุถุชนสามารถเข้าถึงได้ โดยสามารถสรุปหลักปรัชญาของท่านพุทธทาสได้ ดังนี้

1. จากคำกล่าวที่ว่า “อยู่อย่างต่ำกระทำอย่างสูง” หลักคิดนี้มุ่งนำสู่การใช้ชีวิตและการปฏิบัติอย่างเรียบง่าย ซึ่งสัมพันธ์กับการใช้ชีวิตอยู่กับธรรมชาติ อย่างธรรมดาสามัญแต่มีการจัดระบบของความคิดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่มีคุณค่า และแสดงให้เห็นถึงความงดงามของจิตใจอย่างสร้างสรรค์

2. ปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นมากในสังคม คือ เรื่องของเรา เรื่องของตัวเรา เรื่องของกู ซึ่งต้องสะสางไปให้หมด สิ่งนี้เป็นโรคของการยึดมั่นถือมั่นว่า เราเป็นอย่างนั้น อย่างนี้ ซึ่งตรงกับคำว่า Ego ที่เป็นศูนย์กลางของสิ่งมีชีวิต เมื่อมันไปสัมผัสกับสิ่งเร้าภายนอกผ่านอายตนะภายในทั้ง 6 (ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ) แล้วเกิดเป็นความรู้สึกตัวกูของกู ก็ถือว่าเป็นโรคโดยสมบูรณ์ สิ่งนี้จะนำไปสู่ความเห็นแก่ตัวและปัญหามากมาย ยาต้านทานโรคนี้คือ หลักพุทธศาสนา (พุทธทาสภิกขุ. 2508: 16 – 28)

3. จิตใจที่เรียบง่ายอิสระจากทุกข์ ไม่เป็นภัยต่อผู้อื่น โดยมุ่งเน้นให้ออกมาจากอำนาจของวัตถุนิยมที่ทำให้เกิดความลุ่มหลง มัวเมา ดังนั้น ความรู้จากวัตถุนิยมจึงเป็นความรู้ที่ขาดสติปัญญา (เป็นแนวคิดในเรื่อง สุญญตา การทำจิตให้ว่าง ไม่ยึดมั่นถือมั่น)

4. ใช้สติปัญญาในการรับรู้และการกระทำสิ่งใดๆ ที่จะช่วยให้ไม่เกิดปัญหาต่อส่วนรวม เพราะปัญญาเป็นแก่นที่ของทุกศาสนา หากมองเห็นปัญญาก็จะเข้าใจถึงแก่นของทุกสิ่ง ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดปัญหาในสังคมอย่างที่เป็นอยู่

5. ธรรมชาตินั้นเป็นครู การเข้าถึงธรรมชาติย่อมนำไปสู่สัจธรรม

6. คติธรรมของพระโพธิสัตว์ ที่นึกและกระทำเพื่อผู้อื่นก่อนตัวเอง

6.1 วิถีเต๋า

หลักปรัชญาและศาสนาโดยรวมแล้ว จะเห็นได้ว่า มีความสัมพันธ์และกลมกลืนกับความเป็นธรรมชาติอย่างยิ่ง ศาสนาพุทธเป็นจุดกำเนิดของหลายๆ นิกายและหลายๆ ลัทธิในปัจจุบัน หากกล่าวถึงธรรมชาติและวิถีการสร้างสรรค์แล้ว คงต้องกล่าวถึงวิถีเต๋าซึ่งเป็นศาสนาหลักของจีน และผู้คนทั่วโลกให้ความสนใจไปพร้อมๆกับศาสนาพุทธ เต๋ามีความสัมพันธ์อันลึกซึ้งกับธรรมชาติ พอใจกับสิ่งที่เป็นอยู่อย่างธรรมดา โดยไม่มุ่งพิธีกรรม เต๋าไม่ใช่ศาสนา บางคนอาจให้ความหมายว่าเป็นลัทธิ แต่ด้วยความหมายของตัวมันแล้ว เต๋าคือวิถีและหนทาง หนทางที่เป็นไปอย่างง่ายๆ แบบธรรมชาติมีความเป็นหนึ่งเดียวกับ

โลกและจักรวาล เสียงแห่งความเงียบหรือการกระทำโดยไม่กระทำ การเห็นโลกจากความเป็นจริง ไม่ยึดติดล้วนเป็นวิถีของเต๋า วิถีของเต๋าก็คือวิถีการดำรงชีวิตของชาวจีน มันอยู่ในสายเลือด มีคำกล่าวที่ว่า “หากไม่มีเต๋าก็ไม่จีน” วิถีชีวิตคนจีนเป็นไปอย่างเรียบง่าย อ่อนน้อมถ่อมตน สัมพันธ์อยู่กับธรรมชาติ และไม่ทะเยอทะยาน อยู่กับฟ้าและดินเป็นสำคัญ เช่นเดียวกับคำสอนของเต๋าในเรื่องของปรีชาญาณกับตัวตน ปรีชาญาณเกิดจากความเงียบ ใจที่สว่างและการเปิดรับ ถ้าสามารถหลอมรวมปรีชาญาณและตัวตนเข้าไว้ด้วยกันแล้ว ตัวตนก็จะหายไป ซึ่งทำให้เกิดความรอบรู้อย่างแท้จริง ธรรมชาติคือความพอดีและความเหมาะสมกับสิ่งที่มันเป็นอยู่แล้ว ไม่ควรปรับเปลี่ยนที่ทางของมัน ดอกไม้ที่ขึ้นจากต้นคือ สิ่งที่เป็นอยู่และดีอยู่แล้วในที่ตรงนั้น ปรีชาญาณเป็นสิ่งทีอยู่ในธรรมชาติ หากไม่มีมนุษย์ก็ไม่มีปรีชาญาณ หากไม่มีธรรมชาติก็ไม่มีมนุษย์ ทุกสิ่งไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ล้วนมีความสัมพันธ์กันในที่ที่มันเป็นอยู่ ความดีงาม เปรียบได้กับความไร้เดียงสาของเด็ก เต๋าเชื่อว่าศิลปะคือการเฝ้าดูธรรมชาติ และจะถ่ายทอดออกมาอย่างไร้เดียงสาเป็นเช่นความธรรมดาในลักษณะของธรรมชาติการศึกษาเต๋า จึงเกี่ยวข้องกับกาสร้างสรรค์และศิลปะ เพราะศิลปะแท้จริงนั้นไม่ใช่ทักษะ แต่เป็นเรื่องของจิตใจ ศิลปินและนักสร้างสรรค์ที่แท้จริงนั้นต้องมีการหลอมรวมกับธรรมชาติ (พจนา จันทรสันติ. 2525: 221 – 222)

เมื่อยู่โก๋วาดรูปต้นไผ่ เขาเห็นเพียงต้นไผ่ มิได้มองเห็นผู้คน แลไม่เห็นผู้คน เพลิดเพลินจนลืมกระทั่งตนเอง ตัวเขาเองกลับกลายเป็นต้นไผ่ แตกหน่อผลิใบใหม่ไม่รู้สิ้นสุด มาบัดนี้จางจื๊อมิได้อยู่กับเราแล้ว ใครเลยจะหยั่งรู้ความลำลึกนี้ได้ (Su, Tung-Po)

เมื่อใจได้กลายเป็นหนึ่งเดียวกับธรรมชาติแล้ว ก็จะเห็นสัจธรรมในนั้น สัจจะคือ ความงาม เมื่อมองเห็นความงามในขณะหนึ่งก็จะปราศจากการยึดติดตัวตน และการรวมเป็นหนึ่งเดียวกับธรรมชาตินี้คือการสร้างสรรค์ ดังที่จางจื๊อปราชญ์ชาวจีนกล่าวไว้ว่า “ทั้งฟ้า ดิน และตัวข้าพเจ้าต่างดำรงอยู่ร่วมกัน สรรพสิ่งและตัวข้าพเจ้าล้วนเป็นหนึ่งเดียว” เมื่อศิลปินเข้าถึงธรรมชาติ เมื่อเขาจับพู่กันวาดภาพ ภาพของเขาจะลื่นไหลด้วยผัสสะทางจิต การวาดภาพที่มีความเหมือน โดยการลอกแบบนั้น ไม่ใช่ความเป็นธรรมชาติและการสร้างสรรค์ เพราะมันถูกกำหนดไว้แล้ว ไม่มีชีวิต ไม่มีจิตวิญญาณ เพราะการเข้าถึงธรรมชาติ คือการเข้าถึงชีวิต เข้าถึงจิตที่ว่างเปล่า เปรียบเหมือนความบริสุทธิ์ ไร้เดียงสาของเด็กซึ่งมีความเป็นธรรมชาติและนี่คือ การสร้างสรรค์อย่างแท้จริง (พจนา จันทรสันติ. 2525: 239 – 276)

6.1.1 กำเนิดเต๋า

เต๋า กำเนิดในดินแดนลุ่มน้ำเหลือง โดยปราชญ์ชาวจีน เล่าจื้อ เดิมชื่อ เหลาตัน มีความหมายว่า ปรัชญาเมธี เกิดขึ้นประมาณ 61 ปีก่อนพุทธศักราช เคยรับราชการเป็นผู้อำนวยการหอสมุดแห่งชาติ ภายหลังได้ลาออกและเดินทางไปทางตะวันตกของจีน ซึ่งเป็นเส้นทางมุ่งหน้าไปยังอินเดีย ได้เขียนคัมภีร์เต๋าเต็กเก็งไว้ด้วยอักษรจีนประมาณ 5,000 กว่าคำ เต๋าได้ถูกนับถือว่า เป็นสัจธรรมหลักที่ทุกผู้ทุกคนสามารถบรรลุปฏิบัติได้ หลังจากนั้น ไม่มีผู้ใดพบเห็นเล่าจื้ออีก ในช่วง พุทธศักราช 700 ปลายสมัยราชวงศ์ฮั่น มี

ผู้เลื่อมใสจำนวนมาก จนสถาปนาเต๋าเป็นศาสนาและถูกแจกจ่ายคัมภีร์ไปทั่วราชอาณาจักรจีน ราชวงศ์ถัง ใน พุทธศักราช 1161 ได้ยกเต๋าเป็นศาสนาประจำชาติโดยให้ชื่อว่า เต๋าเต็กเก็ง ซึ่งแปลว่า “สัจธรรม คุณธรรมสูตร” เพื่อให้เทียบเท่ากับพุทธศาสนาซึ่งกำลังเจริญรุ่งเรือง ต่อมาใน พุทธศักราช 1911 ช่วงของราชวงศ์เหม็ง เต๋ากับพุทธศาสนาได้ผสมผสานกันจนแยกกันไม่ออก “เต๋า” มีความหมาย 4 ประเภท

1. สัจธรรม
2. เป็นพละกำลังสร้างโลก
3. เป็นกฎเกณฑ์การเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ เพื่อสร้างสรรค์สิ่งขึ้น
4. เป็นหลักพฤติกรรมของมนุษย์

“เต็ก” แปลว่า คุณธรรม หรือ การแสดงออกให้ประจักษ์ของสัจธรรม คุณธรรมและคุณประโยชน์ที่เรารู้เห็นได้

6.1.2 ลักษณะของผู้ปฏิบัติ

1. รอบคอบระวังตัวเหมือนบุคคลที่กำลังจะข้ามลำน้ำในฤดูหนาว
2. เป็นคนยับยั้งชั่งใจ เปรียบได้กับบุคคลผู้มีความเกรงใจเพื่อนบ้านของตน
3. มัธยัสถ์ถ่อมตนเปรียบได้กับเป็นแขกในบ้านของผู้อื่น
4. ไม่ขัดขืนผู้ใดเหมือนน้ำแข็งที่กำลังจะละลาย

ความรัก ความพอดี และการอ่อนน้อมถ่อมตน จึงเป็นบทสรุปของวิถีเต๋าในทางปฏิบัติได้อย่างดี มีความรักจึงมีความกล้าหาญ ประพฤติพอดีจึงไม่ขาดสิ่งใด ไม่ยกตัวจึงเป็นนายกของขุนนางทั้งหลาย

6.1.3 สัญลักษณ์ของเต๋า ใช้อยู่ 2 อย่าง คือ ภาพวาดเล่าจื้อขี่กระบือและหยินหยาง ที่หมายถึงธรรมชาติย่อมสร้างสิ่งคู่กันเสมอ มืดสว่าง ชายหญิง อ่อนแอและแข็งแรง สัญลักษณ์หยินจะมีสีดำและหยางจะมีสีขาว (เดือน คำดี. 2445: 98 – 105)

6.2 พุทธศาสนา

พุทธศาสนาเป็นศาสนาที่ว่าด้วยเหตุผลและธรรมชาติที่มีผู้ให้ความสนใจทั่วโลก และเป็นหลักให้กับคำสอนของลัทธิ นิกาย และศาสนาอื่นอีกจำนวนมาก โดยผู้ตรัสรู้เป็นเจ้าชายหรือราชกุมารแห่งกรุงกบิลพัสดุ์ นามว่า สิทธัตถะ ด้วยความที่เห็นทุกข์ของมนุษย์ ความไม่เป็นแก่นสารของชีวิตจึงออกผนวชแสวงหาโมกขธรรม โดยพิสูจน์และทดลองด้วยตนเองอยู่เป็นเวลานานถึง 6 ปี จนได้ตรัสรู้อริยสัจ 4 วันเพ็ญเดือน 6 ก่อนพุทธศก 45 ปี การค้นหาสัจธรรมด้วยหลักมัชฌิมาปฏิปทา

อริยสัจ 4 เป็นหัวใจของพุทธศาสนา พระธรรมวินัย จำนวน 84,000 พระธรรมขันธ์ ถูกสรุปรวมไว้ในอริยสัจ 4 ความจริง คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค ซึ่งเป็นหนทางดับทุกข์ไปสู่นิพพาน ทุกข์มาจากไหน กำเนิดขึ้นจากสิ่งใด เหตุให้เกิดทุกข์เป็นอย่างไร เกิดขึ้นได้อย่างไรและดับทุกข์นั้นได้อย่างไร หลักธรรมนี้เป็นหลักธรรมที่จำเป็นสำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์ อริยสัจ 4 แบ่งได้ดังนี้

1. ทุกขอริยสัจ คือ สิ่งที่ปรากฏในกายและใจที่ทำให้เกิดความไม่สบายใจ ไม่สงบ โดยมีที่มาจากอุปาทานขันธ์ 5 รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ อุปาทาน คือ การยึดติดถือว่าเป็นของตนเอง อุปาทานขันธ์ 5 คือ การยึดติดในขันธ์ 5 คือ

1.1 รูป คือ วัตถุที่เกิดจากการรวมตัวและสลายไปของธาตุทั้งสี่ ดิน น้ำ ลม ไฟ ไม่มีสิ่งใดคงทน มีการเปลี่ยนแปลง เสื่อมลง

1.2 เวทนา เป็นความรู้สึกที่เกิดจากผัสสะ 6 หรือ อายตนะภายในทั้ง 6 อัน ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ

1.3 สัญญา คือ การจดจำ ตาเห็นรูป จิตรับรู้ จึงทำให้เกิดการจดจำหรือสัญญา จำในรูป จำในรสชาติ จำในสิ่งที่ได้ยินมา แล้วกระทบจิตใจ เป็นต้น

1.4 สังขาร คือ สภาพที่ปรุงแต่งขึ้นต่างๆ ที่ทำให้เกิดจิตที่ปรุงแต่งและเป็นทุกข์ เช่น การเกิดอาการวิตกกังวลต่างๆ

1.5 วิญญาณ คือ สิ่งที่เกี่ยวกับจิตใจ ความรู้หรือการรู้ในระบบ และปรากฏการณ์ที่มาพร้อมปัจจัยและเงื่อนไขต่างๆ ของตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ เช่น ในการมองเห็นเมื่อตากับรูปอยู่ในระยะและขนาดที่เห็นได้ ก็จะมองเห็นได้ หากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดก็จะมองไม่เห็นหรือดับลง เช่นเดียวกับการได้ยิน ได้กลิ่น รู้รส รู้สึกกายสัมผัส และรู้ด้วยการนึกคิด วิญญาณไม่ใช่ตัวตนแต่เป็นศักยภาพที่เกี่ยวกับจิตใจ ที่จะทำให้เกิดขึ้นด้วยปัจจัยหรือเงื่อนไขต่างๆ

2. สมุทัยอริยสัจ คือ สาเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ได้แก่กิเลสและตัณหา แบ่งได้ 3 ประการ

2.1 กามตัณหา คือ ความใคร่อยากในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส และธรรมารมณ์ โดยแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ วัตถุกามและกิเลสกาม วัตถุกาม คือ การเห็นวัตถุเป็นที่ตั้ง เช่น บ้าน รถ เครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น กิเลสกาม คือ ความพึงพอใจ หึงหวง ริษยา และไม่สันโดษ เป็นต้น

2.2 ภวตัณหา คือ ความอยากในสิ่งที่ชอบใจ พอใจจึงเกิดขึ้น ความอยากที่ไม่รู้จักพอ อยากได้ทรัพย์ อยากในยศถาบรรดาศักดิ์ ล้วนเป็นการชักจูงจากใจทั้งสิ้น

2.3 วิภวตัณหา คือ ความอยากไม่เป็นอย่างนั้น อย่างนี้ อยากให้สิ่งที่ไม่ชอบใจหมดไป เป็นความอยากที่สุดวิสัย เช่น เกิดมาแล้วไม่อยากแก่ ไม่อยากตาย เป็นต้น

3. นิโรธอริยสัจ คือ ความดับสนิทจากเหตุแห่งทุกข์ที่เกิดทางใจ ที่เกิดจากกิเลส โดยใช้ปัญญากำจัดสมุทัยที่เป็นตัวปัญหา การดับทุกข์นี้ เปรียบได้กับปฏิจจสมุปบาท ทุกสิ่งเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป เป็นหลักธรรมที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการเกิด การดำเนินไป และการดับของชีวิต รวมถึงการดับทุกข์ด้วย มีความสัมพันธ์กันเป็น เช่น กฎธรรมชาติ การดับทุกข์มีองค์ประกอบ ดังนี้

3.1 ความทุกข์ จะดับไปได้เพราะดับชาติ (การเกิดอัตตา "ตัวตน" คิดว่าตนเป็นอะไรอยู่)

3.2 ชาติ จะดับไปได้เพราะดับภพ (การมีภาระหน้าที่และภาวะทางใจ)

3.3 ภพ จะดับไปได้เพราะดับอุปาทาน (ความยึดติดในสิ่งต่างๆ)

3.4 อุปาทาน จะดับไปได้เพราะดับตัณหา (ความอยาก)

3.5 ตัณหา จะดับไปได้เพราะดับเวทนา (ความรู้สึกในทางทุกข์หรือสุขหรือความรู้สึกเฉยๆ ไม่สุขไม่ทุกข์)

3.6 เวทนา จะดับไปได้เพราะดับผัสสะ (การสัมผัสด้วยประสาทต่างๆ)

3.7 ผัสสะ จะดับไปได้เพราะดับอายตนะ (ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ)

3.8 อายตนะ จะดับไปได้เพราะดับนามรูป (ร่างกายและจิตใจ)

3.9 นามรูป จะดับไปได้เพราะดับวิญญาณ (การรับรู้ด้วยตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ)

3.10 วิญญาณ จะดับไปได้เพราะดับสังขาร (การนึกคิดหรือการปรุงแต่งของใจ)

3.11 สังขาร จะดับไปได้เพราะดับอวิชชา (ความโง่เขลาหรือความไม่รู้ : ไม่รู้ทุกข์อย่างแจ่มแจ้ง) (ปฏิจฺจสมุปบาท. 2012: Online)

4. มรรคอริยสัจ เป็นแนวปฏิบัติในการดับทุกข์ ข้อปฏิบัตินี้เรียกว่า มัชฌิมาปฏิปทา หรืออริยมรรค 8

4.1 สัมมาทิฐิ คือ ปัญญาเห็นชอบ หมายถึง การปฏิบัติอย่างเหมาะสมตามความเป็นจริงด้วยปัญญา

4.2 สัมมาสังกัปปะ คือ ดำริชอบ หมายถึง การใช้สมอง ความคิด พิจารณา แต่ในทางกุศลหรือความดีงาม

4.3 สัมมาวาจา คือ เจรจาชอบ หมายถึง การพูดต้องสุภาพ พูดแต่ในสิ่งที่สร้างสรรค์ดีงาม

4.4 สัมมากัมมันตะ คือ การประพฤติดีงาม ทางกายหรือกิจกรรมทางกายทั้งปวง

4.5 สัมมาอาชีวะ คือ การทำมาหากินอย่างสุจริตชน ไม่คดโกง เอาเปรียบคนอื่นๆ มากเกินไป

4.6 สัมมาวายามะ คือ ความอุตสาหะมานะพยายาม ประกอบความเพียรในการกุศลกรรม

4.7 สัมมาสติ คือ การไม่ปล่อยให้เกิดความพลั้งเผลอ จิตเลื่อนลอย ดำรงอยู่ด้วยความรู้ตัวอยู่เป็นปกติ

4.8 สัมมาสมาธิ คือ การฝึกจิตให้ตั้งมั่น สงบ สงัด จากกิเลส นิวรณ์อยู่เป็นปกติ (มรรคองค์แปด. 2012: Online)

มัชฌิมาปฏิปทา คือ ทางสายกลาง คำว่า สายกลาง นี้ ไม่ใช่ว่าทำผิดศีลธรรมได้ในระดับกลาง แต่พระพุทธเจ้าได้กำหนดไว้เป็นอริยมรรค 8 โดยไม่ทำตนให้ลำบากเกินไป จากหลักอริยมรรค 8 เมื่อย่อสรุปออกมาแล้วจึงได้ ไตรสิกขา ซึ่งก็คือ ศีล สมาธิ ปัญญา

6.2.1 ลักษณะของพุทธศาสนา

1. ปฏิบัตินิยม (วิชาจรณสัมปันโน) การบรรลุสัจธรรมขึ้นอยู่กับการปฏิบัติ ปฏิบัติตามหลักไตรสิกขา

2. เหตุผลนิยม (อิทัปปัจยตา) เห็นได้จากหลักปฏิจฺจสมุปบาท เมื่อมีสิ่งนี้ สิ่งนั้นจึงเกิด เมื่อไม่มีสิ่งนี้ สิ่งนั้นก็ไม่มี คำสอนและหลักปฏิบัติมีเหตุมีผลต่อกัน

3. มีลักษณะของระบอบธรรมาธิปไตย ไม่คัดค้านหรือโต้แย้งกับลัทธิใด ไม่ตัดสินคำสอนใดผิดหรือถูก มีความเป็นกลางไม่เอนเอียง

4. ระบอบพรหมจรรย์ คือ ระบอบที่เกี่ยวข้องกับการครองชีวิตตามหลักพุทธศาสนา ด้วยหลักมัชฌิมาปฏิปทา พร้อมไปด้วยหลักอัปปมาทธรรม คือ เดินทางสายกลางไปพร้อมกับความไม่ประมาท

5. สันตินิยม เพราะสอนให้ไม่เบียดเบียนกัน สอนให้เกิดสันติภาพแก่โลกและชีวิตโดยไม่เจาะจงวรรณะ รวมถึงสิ่งมีชีวิตทั้งหลาย

6. อเทวนิยม เพราะไม่มีเทพเจ้าเป็นศูนย์กลาง ไม่สอนให้รอคอยวาสนา แต่สอนให้พึ่งตนเองตามกฎแห่งกรรมและกฎแห่งไตรลักษณ์

7. มนุษย์นิยม ความคิดที่เป็นจริงต้องก่อให้เกิดการกระทำที่มีประโยชน์ เป็นคุณค่าต่อมนุษย์ คำนึงถึงอิสรภาพและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

6.2.2 สัญลักษณ์ ในพุทธศาสนาใช้ธรรมจักร ซึ่งเป็นกงล้อแห่งพระธรรม เกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช ในพุทธศตวรรษที่ 3 (เดือน คำดี. 2445: 135 – 158)

6.3 วิถีเซน

เซนมีต้นกำเนิดจากพุทธศาสนา ท่านโพธิธรรมนำเซนจากอินเดียมาสู่จีนและส่งผ่านมาที่ญี่ปุ่น เซนเป็นภาวะของจิตดั้งเดิม ว่าง สงบ และพร้อมเสมอ ไม่ใช่การปิดใจหรือมีอคติ ตะกละ โลภ เพราะจะทำให้สูญเสียจิตดั้งเดิม เมื่อจิตเริ่มเรียกร้อง ก็จะทำให้โหยหา ซึ่งจะนำไปสู่การโกหก ขโมยและฆ่าสัตว์ตัดชีวิต หรือเรียกว่าผิดต่อศีล การเริ่มต้นเรียนรู้เริ่มที่จิตที่เปี่ยมเมตตาเพราะจะทำให้เปิดกว้างไร้การจำกัดขอบเขต จุดเด่นของเซนคือความเรียบง่ายและความงามที่ผสมผสานความเป็นโลกตะวันออกที่สัมพันธ์กับธรรมชาติและจิต ที่เน้นเรื่องการศึกษาและตระหนักในตนเอง

การใช้ชีวิต หมายถึง การปล่อยให้ทุกชั่วขณะดำเนินไป ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงตลอด ทุกอย่างที่ดูสวยงาม เพราะสิ่งนั้นขาดสมดุลบนพื้นหลังที่กลมกลืนกันอย่างสมบูรณ์ตลอดเวลา พื้นหลังที่ทุกสิ่งจะปรากฏในรูปของความทุกข์ ถ้าเข้าใจถึงการดำรงอยู่ของพื้นหลัง ก็จะตระหนักว่าความทุกข์คือ การมีชีวิต เช่น การควบคุมวัว คือ การที่ปล่อยให้วัวที่เลี้ยงอยู่ในท้องทุ่งที่กว้างใหญ่ การคอยดูห่างๆ ไม่พยายามเข้าไปควบคุม สิ่งนี้คือ การควบคุมที่ดีที่สุด เช่นเดียวกับความสงบในจิต ต้องปล่อยให้สิ่งรบกวนต่างๆ เข้ามาแล้วปล่อยมันให้ผ่านออกไป ไม่ใช่การปิดกั้นของจิต เมื่อจิตสงบก็จะทำให้จิตเป็นหนึ่งเดียว ไม่ผูกติดกับสิ่งภายนอก

ทัศนคติจะเปลี่ยนไป จิตหนึ่งเดียวจะยอมรับทุกประสบการณ์ จะปราศจากความกลัวและทุกข์ เพราะจะมีสุขกับทุกสิ่งในชีวิตอย่างคลี่คลายออก ไม่ยินดีมากเกินไป สงบเยือกเย็น ไม่ยึดติดและเห็นแก่ตัว เซนมีความตรงข้ามกับทวิภาวะ มีความเชื่อที่ว่า เมื่อใดไม่มีสิ่งใดรบกวนจิตได้ เมื่อนั้นก็จะไม่มีทวิภาวะ ไม่มีสวรรค์และนรก และจะทำให้พบความหมายที่แท้จริง ทุกอย่างจะกลายเป็นครู ครูเคารพศิษย์ ศิษย์เคารพครู หรือมนุษย์คำนับสัตว์ และสัตว์คำนับมนุษย์ เป็นหนึ่งเดียวกับทุกสรรพสิ่ง วิถีของความจริงแท้คือการแสดงออกถึงธรรมชาติ ธรรมชาติที่แท้จริงของตน ควรมีวิธีที่เป็นธรรมชาติและเหมาะสมในการแสดงออกด้วยเช่นกัน ทุกสิ่งมีอยู่ในธรรมชาติที่มีความธรรมดา ไม่ตื่นเต้น แต่ปกติ การพยายามปรับเปลี่ยนด้วยความจงใจ คือ การเปลี่ยนแปลงความเป็นธรรมชาติของสิ่งๆ นั้น การสื่อสารที่แท้จริงคือ การความซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมาซึ่งกันและกัน ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงให้ดูชวนฝันเหลือเชื่อหรือตื่นเต้น (ซุนริว ซูซุกิ. 2557: 8 – 113)

7. จริยธรรม

การศึกษาจริยธรรมหรือจริยศาสตร์ จัดอยู่ในสาขาวิชาปรัชญา เกี่ยวของกับความดีงามในสังคมมนุษย์ มาจากรากศัพท์ภาษาละตินที่เรียกว่า Ethos มีความหมายว่าอุปนิสัย หลักการประพฤติหรือขนบธรรมเนียมที่กลายเป็นแบบแผนความเคยชิน การศึกษาจริยศาสตร์ คือ การศึกษาเป้าหมายสูงสุดของมนุษย์ ว่าอะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ (วิกิพีเดีย ปรัชญา. 2558: ออนไลน์) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของจริยธรรม ไว้ว่า “ธรรม ที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม” ศีล 5 คือ หลักจริยธรรมเบื้องต้นในศาสนาพุทธสำหรับฆราวาส ส่งผลได้ 3 ระดับ คือ จริยธรรมบุคคล (Individual Ethics) ระหว่างมนุษย์กับสังคม (Social Ethics) และระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม (Environmental Ethics) โดยอาศัยสติปัญญาทั้ง 3 ระดับ คำว่า “ธรรม” พระธรรมโกศาจารย์ หลวงพ่อพุทธทาส อินทปัญโญ กล่าวว่า คือ

1. ธรรมชาติ
2. กฎของธรรมชาติ
3. หน้าที่ตามกฎของธรรม
4. การได้รับผลตามกฎของธรรมชาติ

“ธรรม” ในความหมายของพระราชวรมุนี (ประยุทธ์ ปยุตฺโต) คือ “สภาพที่ทรงไว้ ธรรมดา ธรรมชาติ สภาวะธรรม สัจธรรม ความจริง เหตุ ต้นเหตุ สิ่ง ปรากฏการณ์ ฯลฯ (พระราชวรมุนี (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). 2427: 105)

7.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรมและจรรยาบรรณ

7.1.1 ความสำคัญของจริยธรรมและจรรยาบรรณ

วิกฤตทางจริยธรรมของประเทศไทยได้เกิดขึ้นแล้วอย่างต่อเนื่อง มาพร้อมกับคล่องตัว สะดวกสบายของเทคโนโลยีที่นำไปสู่ความมักง่าย สถาบันการศึกษาและสถาบันครอบครัวเป็นที่เกิดขึ้น

และเป็นที่อบรมหลอมรวมให้เป็นมนุษย์ที่มีจริยธรรมอันดีงามในสังคม แต่ด้วยความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วฉับพลัน จากวัฒนธรรมที่ดีงามไปสู่ระบบอุตสาหกรรมทางธุรกิจที่ใช้ทุนนิยมเป็นที่ตั้ง ระบบอาวุโสลดน้อยลง กฎระเบียบกติกาต่างๆ ถูกเมินเฉย เหตุผลถูกผิดไม่มี เน้นระบบพรรคพวก ความไม่ชอบธรรมเข้ามาแทนที่ เมื่อเป็นเช่นนี้ ความงดงาม คุณค่า และความดีงามในสังคมไทยจึงหายไปมากขึ้น กลายเป็นแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงเข้ามาแทนที่อันเป็นผลมาจากการเอารัดเอาเปรียบ เห็นแก่ตัว และพวกพ้องเป็นที่ตั้ง การต่อสู้กันทางการเมืองหรือการต่อสู้ทางระบบธุรกิจที่ไม่คำนึงถึงส่วนรวมและสาธารณะประโยชน์เป็นเป้าหมายสำคัญ ทำอย่างไรจึงจะทำให้คนมีจิตสำนึกอันดีงามต่อสังคม เป็นผู้ให้และเป็นผู้รับที่อยู่ในขอบเขตอันควร มีผลได้ผลเสียตามครรลองของเหตุผลทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง สิ่งเหล่านี้ต้องมาจากการปลูกฝังจริยธรรม ซึ่งส่งผลถึงการมีจรรยาบรรณที่ดีงามในองค์กร สังคม ประเทศและเพื่อนร่วมโลกต่อไป นักวิชาการได้ให้ความหมายของจริยธรรมแตกต่างกัน แต่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือความดีงามถูกต้อง ในความหมายนี้ คือ จริยธรรม หลักแห่งความประพฤติที่เห็นว่าดีงามและถูกต้อง ในฐานะที่มนุษย์อยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อม และสิ่งแวดล้อมย่อมมีทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ดังนั้น มนุษย์กับสิ่งแวดล้อมย่อมปะทะเกี่ยวข้องกันอยู่เสมอ ลักษณะเกี่ยวข้องกันหรือสัมพันธ์กันระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมนั้น อาจเป็นการบ่อนทำลาย โหดร้าย เห็นแก่ตัว หรือสร้างสรรค์สันติสุขได้

จริยธรรม (Ethics) มาจากภาษากรีกเรียกว่า Ethos ซึ่งแปลว่า ลักษณะนิสัยที่ตัดสินคุณค่าได้ตามความดีความงามและความสุข คำว่า จริย คือ จริยา ตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2536 ความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติ จริย ใช้เป็นคำสมาสที่พบ เช่น ธรรมจริยา จริยศาสตร์ คือ ปรัชญาสาขาหนึ่งที่กล่าวถึงความประพฤติและการครองชีวิตอย่างไรดี อย่างไรชั่ว อะไรควร อะไรไม่ควร สรุปความหมายเกี่ยวกับจริยธรรม นักวิชาการหลายท่านนิยามไว้สำหรับศึกษาในมุมมองต่างๆ จากคำนิยามดังกล่าว หลังจากผ่านการวิเคราะห์สังเคราะห์แล้วว่า มีความหมายเกี่ยวกับศีลธรรม คุณธรรม จรรยาบรรณ

ลอเรนซ์ โคลเบิร์ก (Lawrence Kohlberg) (วีรวิท คงศักดิ์. 2551: 12; อ้างอิงจาก ธิติมา จาปีรัตน์) ให้ความหมายของ จริยธรรม สรุปได้ว่า หมายถึง ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เป็นมาตรฐานของความประพฤติปฏิบัติในสังคม ซึ่งบุคคลจะพัฒนาจนกระทั่งมีจริยธรรมในตนเอง โดยอาศัยเกณฑ์จากสังคมเป็นเครื่องตัดสินว่าถูกหรือผิด จริยธรรมไม่ได้หมายถึงแต่เพียงการกระทำสิ่งที่สังคมเห็นว่า ดี หรือถูกต้องเท่านั้น ยังมีลักษณะของอุดมคติบนพื้นฐานของความยุติธรรม ถือเอาการกระจายสิทธิหน้าที่อย่างเท่าเทียมเป็นกฎเกณฑ์ที่มีความเป็นสากล ซึ่งคนส่วนใหญ่ยอมรับ ไม่เกิดความขัดแย้ง ดังนั้นพันธะทางจริยธรรมจึงเป็นการเคารพต่อสิทธิ ข้อเรียกร้องของบุคคล อย่างเสมอภาคต่อกัน

ฌอง เพียเจต์ (Jean, Piaget) (วีรวิท คงศักดิ์. 2551: 12; อ้างอิงจาก ธิติมา จาปีรัตน์) ได้อธิบายความหมายของจริยธรรมไว้ว่า หมายถึง องค์ประกอบของกฎเกณฑ์ที่บุคคลยอมรับว่าถูก ว่าดี ว่าควร เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากสังคม

วิรุณ ตั้งเจริญ ได้กล่าวถึง จริยธรรมในความหมายของนักปรัชญากรีกโบราณชื่อพลาโต้ ว่า พลาโต้ได้อธิบายถึงจริยธรรมในแง่ความงามที่อยู่ร่วมกับความดี และเป็นเรื่องของเหตุและผล อริสโตเติล เชื่อว่า โศกศิลปกรรมที่สะท้อนมาจากชีวิตที่เศร้าโศก ย่อมช่วยชักฟอกขัดเกลาจิตใจให้ก้าวไปสู่ความมีจริยธรรม

ลีโอ ตอลสอย (Leo, Tolstoy) นักปรัชญาชาวรัสเซียผู้เขียนบท ศิลปะคืออะไร (What is Art) มีความเชื่อว่า ศิลปะจะต้องเกี่ยวโยงกับจริยธรรมสันติสุข และความดีระหว่างมนุษย์ด้วยกัน

7.1.2 ทฤษฎีและทัศนคติที่เกี่ยวกับการสร้างจริยธรรม

ในบรรดาศาสตร์ที่เกี่ยวกับสังคม การสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อสังคมและเยาวชน ศาสตร์ที่สำคัญ คือ จิตวิทยา จิตวิทยาสังคมมีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ จิตวิทยาช่วยให้เข้าใจถึงสิ่งที่ซ่อนลึกอยู่ภายในของมนุษย์ และสามารถดำเนินการได้ตรงกับจุดมุ่งหมาย ผลของการใช้จิตวิทยามีส่วนสร้างเสริมทัศนคติ การสร้างทัศนคติที่ดีมีส่วนทำให้การทำงานหรือพฤติกรรมของมนุษย์ประสบผลสำเร็จได้ ทัศนคติมีการศึกษากันมาก มีนักวิชาการได้ให้ความหมายเกี่ยวกับคำว่าทัศนคติ เช่น ทัศนคติหมายถึง ความรู้สึกภายใน เป็นแรงขับซึ่งก่อให้เกิดปฏิกิริยาตอบโต้ โดยคำนึงถึงเฉพาะเรื่องทางด้านสังคม ในสังคมของแต่ละบุคคลทัศนคติ คือ สภาวะทางจิตและสภาวะทางประสาทเกี่ยวกับความพร้อม ซึ่งเกิดขึ้นโดยอาศัยประสบการณ์เป็นตัวนำ หรือมีอิทธิพลต่อการตอบสนองของแต่ละบุคคล ที่มีต่อวัตถุและสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน หรือทัศนคติเป็นระบบที่ต่อเนื่องกันรวมถึงส่วนของการรับความรู้สึกและแนวโน้มที่เกี่ยวข้องกับการแสดงพฤติกรรม ส่วนการรับรู้จะประกอบด้วยความเชื่อ ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องสิ่งของหรือความเห็นสิ่งต่างๆ ความแตกต่างระหว่างทัศนคติและความเป็นจริง สำคัญและแตกต่างกันมาก ความแตกต่างที่สำคัญระหว่างทัศนคติและความจริง คือ ทัศนคติเมื่อถูกสร้างให้เกิดขึ้นแล้ว มีแนวโน้มที่จะอยู่ทนนานยากที่จะเปลี่ยนแปลงได้ ทฤษฎีทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ มีทฤษฎีสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ

1. ทฤษฎีการวางเงื่อนไขและการให้รางวัล
2. ทฤษฎีการล่อและความขัดแย้งในใจ
3. ทฤษฎีความมั่นคงและความรู้สึกนึกคิด (โสภา ชูพิกุลชัย. 2522: 15 – 16)

มนุษย์มีแนวโน้มที่จะแสวงหาความมั่นคงในความคิดของเขา และสิ่งนี้คือ จุดที่ก่อให้เกิดทัศนคติ แต่ละคนมีหลักยึดทางความเชื่อที่แตกต่างกัน จุดเด่นของการสร้างทัศนคติ คือการรับรู้ ความเชื่อ การเลียนแบบหรือการกระทำตามแบบอย่าง เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างการเรียนรู้และทัศนคติ ทัศนคติของบิดามารดามีส่วนสร้างและมีอิทธิพลต่อทัศนคติของเยาวชน ทัศนคติเป็นเสมือนส่วนประกอบส่วนหนึ่งของแต่ละบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับคุณค่าทางสังคมทัศนคติถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยความสัมพันธ์กับสถานการณ์ต่างๆ ทัศนคติเป็นตัวตัดสินลักษณะนิสัยหรือเป็นตัวยืนของพฤติกรรม ซึ่งเกี่ยวข้องกับสิ่งเร้าบุคคลหรือเหตุการณ์ต่างๆ ทัศนคติได้ถูกแยกเป็นเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. ทัศนคติจะสร้างขึ้นหรือเรียนรู้โดยอาศัยความสัมพันธ์สิ่งต่างๆ

2. ทัศนคติอาจเกิดขึ้นนานหรือไม่นานก็ได้ ทัศนคติเปลี่ยนแปลงได้ภายใต้สภาวะใดสภาวะหนึ่ง หรือภายใต้อิทธิพลใดอิทธิพลหนึ่ง

3. ทัศนคติจะปรากฏออกมาในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างของสิ่งหนึ่งกับของอีกสิ่งหนึ่ง เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ ซึ่งได้จากการเลียนแบบกันในคนแต่ละคน

4. ทัศนคติมีส่วนเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ (โสภา ชูพิกุลชัย. 2522: 28 – 29)

7.2 มนุษย์นิยมกับจริยธรรมสากล

จริยธรรมสากลเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ หากพิจารณาถึงจุดร่วมของศาสนา โดยแยกออกจากพิธีกรรมหรือหลักปฏิบัติ จะทำให้เห็นถึงความดีงามภายในแก่นของศาสนานั้นๆ ได้อย่างดี ในอดีตประมาณ 600 ปี ก่อนคริสต์ศักราช ศาสนาโซโรอัสเตอร์ในแถบเปอร์เซีย มีความเชื่อว่า ไฟช่วยนำทางสว่างให้พ้นจากความมืดมิดและเผาผลาญขจัดความสกปรก พวกเขาเชื่อในพระเจ้าแห่งปัญญา และการกระทำดีการบูชาไฟเป็นการแสดงออกถึงสำนึกในบุญคุณที่ธรรมชาติได้มีให้กับมนุษย์ หลักคำสอนและจริยธรรมของโซโลอัสเตอร์ เป็นหลักพื้นฐานที่สอนให้เห็นถึงสัจจะและความเมตตา บาปที่ร้ายแรงที่สุด คือ การโกหก ทานเป็นคุณธรรมในข้อถัดมา ความชั่วจะนำไปสู่สิ่งชั่ว ความดีจะนำไปสู่สิ่งดี เป็นหลักธรรมสำหรับคนทั่วไป (ศาสนาโซโรอัสเตอร์. 2543: ออนไลน์)

จริยธรรมสากล คือ บทนิยามสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับบรมธรรม บรมธรรมเป็นสมบัติของธรรมชาติสูงสุดที่มนุษย์ควรรู้จัก แปลว่า ธรรมอันเป็นบรม สูงสุด คือ ไม่มีอะไรจะดีกว่านั้นในปัจจุบันเป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องได้ จะต้องถึงในที่สุด จะเป็นได้แก่ทุกคน สิ่งที่ดีสูงสุดหรือความดีสูงสุด ในภาษาละตินใช้คำว่า ซัมมัมโบนุม (Summum Bonum) ที่ไม่ได้เจาะจงไปหลักทางศีลธรรมปฏิบัติของศาสนาใดศาสนาหนึ่ง แต่เป็นสิ่งที่พึงบรรลุพึงแสวงหาให้กับชีวิต หรือเรียกได้ว่า เป็นสิ่งที่นักจริยธรรมได้ค้นคว้าศึกษามานานและสรุปได้ว่า เป็นที่เข้าใจตรงกัน จำแนกเป็น 4 อย่าง

อย่างแรก คือ ความสุข (Happiness)

อย่างที่สอง คือ ความเต็ม (Perfectness)

อย่างที่สาม คือ หน้าที่บริสุทธิ์ (Duty for duty's sake)

อย่างที่สี่ คือ ความรักที่เป็นสากล (Universal love)

ความสุขที่แท้จริง ไม่ใช่เพียงความสนุกสนาน เอร็ดอร่อย เพลิดเพลินทางกามารมณ์ เพราะเป็นเรื่องของความปรารถนาและความพึงพอใจ แต่ความปกติสุขเป็นเรื่องที่เย็นใจ สะอาด สว่าง สงบ และมีความแท้จริง ความสงบสุขแท้จริง คือ ไม่เร่าร้อนและกระหายหิว ยิ่งเสพยิ่งต้องการ

ความเต็ม เป็นความเต็มทางจิตวิญญาณ ไม่ใช่เต็มทางวัตถุ เพราะมันเต็มไม่ได้ กิเลสไม่รู้จักเต็ม ความเต็มเป็นเรื่องของจิตใจที่มีมโนธรรม ไม่ใช่ทางกายที่อิ่มแล้วก็หิวอีก แต่เป็นความเต็มที่ไม่กระหายหรือ

ทะเยอทะยาน สติสัมปชัญญะและปัญญาจะนำไปสู่ความปกติธรรมดาและทำให้จิตใจอิ่มเอิบกับความเต็มในข้อนี้

หน้าที่บริสุทธิ์ คือ งานเพื่องาน หน้าที่เพื่อประโยชน์แก่หน้าที่ ไม่ใช่งานเพื่อเงิน เงินเพื่อวัตถุ หรือเพื่อประโยชน์ที่เป็นตัวกูของกู คอรัปชั่นมีมูลมาจาก งานเพื่อเงิน จิตและกายเป็นของธรรมชาติ การงานหรือผลงานที่ทำก็เป็นธรรมชาติ ผลที่เกิดหรือการจะกินจะใช้ก็เป็นเรื่องของกฎหมายคุ้มครอง ประเพณีคุ้มครอง การกินใช้อย่างบริสุทธิ์สะอาดจึงมีคุณค่า ดื่มด่ำในทุกขณะของการทำหน้าที่เพื่อหน้าที่ งานเพื่องานหรือการกระทำเพื่อการกระทำ

ความรักสากล คือ มีใจกว้าง กล้าที่จะไม่เห็นแก่ตนเอง กล้าที่จะช่วยเหลือผู้อื่น มีความรักสากลที่ลืมตนเอง รักทั่วไปที่ไม่ใช่รักในตนเอง เมตตา อาทร เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ นำใจเขามาใส่ใจตน รักคนทุกคน ทุกสิ่งที่มีชีวิตเหมือนกัน และจะเป็นประโยชน์ต่อคนทุกคน (พุทธทาสภิกขุ. 2550: 3 – 15)

7.3 สิทธิเสรีภาพกับวัฒนธรรมสีเขียว

มนุษย์ไม่ยอมหยุดนิ่งและยอมจำนนต่อข้อสงสัยและคำถามใดๆ ที่เกิดขึ้น มนุษย์พยายามหาคำตอบในข้อเท็จจริง ความจริง และความจริงสูงสุด สิ่งนี้นำพาพวกเขาสู่การค้นพบใหม่ๆ ที่นำไปสู่ความเจริญหรือถดถอยได้ในเวลาเดียวกัน พวกเขามีเสรีภาพที่จะคิด มีเสรีภาพที่จะแสดงออกถึงแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ทั้งส่งเสริมและขัดแย้ง เพื่อหาข้อสรุปร่วมกันในสังคมโลกวิวัฒนาการทางความคิดเหล่านี้ได้ดำเนินมาเรื่อยๆ จนถึงปัจจุบัน จากยุคก่อนคริสต์ศักราช ยุโรปมุ่งเน้นการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเริ่มจากสสารนิยม (Materialism) ทาเลส ที่เชื่อว่า ทุกสิ่งก่อกำเนิดจากธาตุพื้นฐาน โดยการเริ่มต้นจากการตั้งสมมุติฐานจากการสังเกต เห็นน้ำในทะเลถูกพระอาทิตย์ดึงขึ้นไปและตกกลับลงมาเป็นฝน ปรัชญาส่วนมากของกรีกดำเนินไปควบคู่กับการค้นพบทางคณิตศาสตร์ ตัวเลขเป็นกุญแจไขปริศนาของจักรวาล ในช่วงนี้เกิดแนวความคิดสองกลุ่ม คือ พวกโซฟิสต์ (Sophist) ที่มีความเชื่อขัดแย้งกับแนวคิดของโสคราติสที่เชื่อในความจริงและอุดมการณ์ กลุ่มโซฟิสต์เชื่อในการตั้งคำถาม ไม่เชื่อว่ามนุษย์ต้องเป็นผู้แสวงหาความจริงที่เป็นสากล มนุษย์สามารถมองโลก วัดคุณค่า และตัดสินด้วยตัวของเขาเอง จึงไม่สามารถกล่าวได้ว่าความจริงของคนคนหนึ่ง จริงแท้กว่าอีกของคนหนึ่ง และกลุ่มโซฟิสต์มุ่งเน้นในการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี พวกเขาสอนหนังสือและท่องเที่ยว จากแห่งหนึ่งไปอีกแห่งหนึ่ง รับเงินเป็นค่าตอบแทน ซึ่งต่างจากแนวคิดของโสคราติสที่มุ่งแสวงหาความจริงและ ไม่แสวงหาประโยชน์ โสคราติสเป็นผู้ใกล้ชิดกับธรรมชาติและอยู่อย่างสันโดษ เขาไม่กลัวในการเรียกร้องถามหาความยุติธรรม ซึ่งเป็นเหตุทำให้เขาจบชีวิตลงด้วยการดื่มยาพิษด้วยความสมัครใจ โดยไม่ยอมกล่าวว่าเขาเป็นผู้ที่ผิดและไม่เชื่อในพระเจ้า เรื่องราวต่างๆ รวมถึงทฤษฎีเรื่องแบบ (Form) ถูกเผยแพร่และสานต่อ โดยเพลโต้ สานุศิษย์เอกผู้ใกล้ชิดกับโสคราติสเป็นอย่างยิ่ง

อะคาเดมี (Academy) ที่มีชื่อเสียงในกรีก ก่อตั้งขึ้นโดยพลาโต้และผลิตนักคิดนักปรัชญาที่มีชื่อเสียงอย่าง อริสโตเติล ผู้ริเริ่มจัดระบบการคิดแบบตรรกวิทยาโดยผ่านภาษาเพื่อความเข้าใจโลก ได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น อีกแนวคิดของปรัชญาที่ว่าด้วยการค้นพบของไพทากอรัสทางคณิตศาสตร์นั้น ได้เริ่มจากการค้นพบว่า สายที่ไม่เท่ากันของเครื่องดนตรีชนิดสายนั้น ทำให้เกิดเสียงที่แตกต่างกัน สิ่งนี้ทำให้เห็นว่าความลับของโลก สามารถเปิดเผยด้วยตัวเลข ยุคปรัชญาทางวิทยาศาสตร์ของกรีกได้เสื่อมลงหลังจากที่คริสต์ศาสนาได้เริ่มต้นขึ้น ต่อมาความก้าวหน้าของอาหรับที่นำ ปรัชญาและวิทยาศาสตร์ของกรีก ไปพัฒนาต่อ ก็ได้เริ่มขึ้น โดยมุ่งเน้นการศึกษาและค้นคว้าในเรื่องของศาสนา ความจริงสูงสุดคือ พระเจ้า การพยายามแสวงหา การพิสูจน์ด้วยเหตุผลเกี่ยวกับการมีอยู่ของพระเจ้า การฟื้นคืนชีพของพระเยซูทำให้เกิดความเชื่อเรื่องศรัทธา ระหว่างเรื่องของศรัทธาและเหตุผลกลายเป็นข้อถกเถียง และนำไปสู่การขัดแย้งกันในช่วงศตวรรษแรกของคริสต์ศาสนาทำให้พวกนิยมเหตุผล (Gnosticism) ถูกมองว่า เป็นพวกนอกศาสนา

เมื่อนักดาราศาสตร์ นักคณิตศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์ และศิลปิน เริ่มมีแนวคิดในการแสวงหาความจริงในธรรมชาติรอบๆ ตัวและจักรวาลมากขึ้น การเจริญทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่จึงเริ่มขึ้นในช่วงศตวรรษที่ 16 เป็นต้นมา มนุษย์พยายามแสวงหาคำตอบจากความลึกลับทางธรรมชาติ แนวคิดที่ว่าโลกเป็นศูนย์กลางของจักรวาล โดยพโทเลมี นักวิทยาศาสตร์กรีก ได้ถูกหักล้างลงโดยโคเปอร์นิคัส และสิ่งนี้เป็นจุดเปลี่ยนของการปฏิวัติทางความคิด ในช่วงไล่เลี่ยกัน กาลิเลโอ ก็ได้ใช้กล้องโทรทัศน์ส่องไกลไปถึงพื้นผิวของดาวศุกร์ และสามารถเห็นจุดดับบนดวงอาทิตย์ กาลิเลโอเป็นนักวิทยาศาสตร์ที่สำคัญคิดค้นระบบจักรกลที่สร้างลูกตุ้มนาฬิกาเป็นครั้งแรก กาลิเลโอต่างจากโคเปอร์นิคัสตรงที่เป็นคนไม่ปิดบัง ชอบท้าทายและไม่อ่อนข้อต่อวงการทางศาสนา จนทำให้เขาถูกทรมานร่างกายเพื่อให้ยอมยกเลิกทฤษฎีของเขา (จุฑาทิพย์ อุมะวิชนี. 2540ก: 57 – 59) กาลิเลโอเป็นบุคคลที่เป็นแรงดลใจให้กับโทมัส ฮอบส์ ในเรื่องธรรมชาติและสังคมโดยใช้หลักเกณฑ์และเหตุผลในเชิงเรขาคณิต เขาเชื่อว่า สังคมและร่างกายมนุษย์เป็นสิ่งคล้ายกันสามารถเปรียบได้กับเครื่องจักรกล ทุกอย่างต้องมีการเคลื่อนไหว ในประเทศอังกฤษช่วงศตวรรษที่ 17 ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างรัฐสภาและระบอบกษัตริย์ที่ไม่ลงรอยกัน จึงนำไปสู่สงครามกลางเมือง ฮอบส์ได้สร้างทฤษฎีการเมืองขึ้น เพื่อหวังที่จะให้ความรู้กับประชาชนและแก้ปัญหาวิกฤติที่เกิดขึ้น เป็นหลักการทางประชาธิปไตย เกี่ยวกับแนวคิดใหม่ทางสัญญาประชาคม แต่ไม่เป็นที่พอใจสำหรับราชวงศ์ที่ฮอบส์ปฏิเสธอำนาจศักดิ์สิทธิ์ข้อแรกของพระเจ้าแผ่นดิน และรัฐสภาก็ไม่พอใจที่เขาปฏิเสธสิทธิของประชาชนเช่นกัน สิ่งนี้จึงทำให้เขาต้องอพยพออกจากอังกฤษไปฝรั่งเศส แนวคิดในเรื่องร่างกายกับเครื่องจักรกลเป็นสิ่งเดียวกันนี้ ได้นำไปสู่การค้นพบทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวกับระบบการหมุนเวียนของเลือด การทำงานของหัวใจและลิ้นปิดเปิด โดยนักวิทยาศาสตร์ชาวอังกฤษ วิลเลียม ฮาร์วี (William, Harvey)

ในช่วงอภิปรัชญาสมัยใหม่ที่ว่าด้วยวิทยาศาสตร์นี้ ยังได้นำไปสู่การค้นพบอีกหลายสิ่ง เช่น เดการ์ตกับตำแหน่งที่เจาะจงได้ด้วยแกน X, Y และ Z ซึ่งมีความสำคัญในการคำนวณหาตำแหน่งในระบบ

สามมิติต่อมา หรือแม้กระทั่ง ไอแซค นิวตัน ที่คิดค้นทฤษฎีแรงโน้มถ่วงจากความบังเอิญ และด้วยความรักสันโดษของเขา ทฤษฎีนี้ยังเป็นแรงผลักให้กับความสำเร็จของไอน์สไตน์ในเวลาต่อมา ในช่วงคาบเกี่ยวกับการค้นพบของนิวตัน (ค.ศ. 1632 – 1704) เป็นช่วงที่จะเปลี่ยนแปลงและนำไปสู่แนวคิดในศตวรรษที่ 19 เดการ์ต นักคณิตศาสตร์ผู้วางรากฐานความคิดในลักษณะของแนวคิดเหตุผลนิยมให้กับสปิโนซาและไลบ์นิซนำไปพัฒนาต่อ พวกเขาเชื่อว่า เหตุผลจะนำไปสู่ความรู้จริงและชัดเจน เหตุผลจากภายในจะช่วยให้ตระหนักถึงการมีอยู่แท้จริงของสิ่งที่สมบูรณ์ที่สุด ซึ่งเดการ์ตมองว่าเป็นพระเจ้า ส่วนสปิโนซาและไลบ์นิซมีข้อสรุปคล้ายคลึงกัน คือ คุณลักษณะของพระเจ้าไม่มีที่สิ้นสุดแล้วจิตของมนุษย์เองก็ยังไม่สมบูรณ์จึงอาจรู้ได้เพียงคุณสมบัติบางประการเท่านั้น อีกขั้วหนึ่ง แนวคิดของนักปรัชญาที่ตรงข้ามกับเหตุผลนิยม คือ แนวคิดทางประสบการณ์นิยมที่มีแนวคิดในเรื่องของเสรีภาพกับความเป็นมนุษย์ที่มีบทบาทสำคัญ จอห์น ล็อก (John, Locke) เขาไม่พยายามหาอภิปรัชญาที่จะมาอธิบายธรรมชาติของจักรวาล เน้นความเป็นมนุษย์และปฏิเสธความเชื่อที่ว่า ความรู้มีมาแต่กำเนิด แต่มนุษย์กำเนิดมาด้วยความไม่รู้อะไรเลย พวกเขาได้ความรู้มาจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 และนำไปสู่สิ่งที่ซับซ้อนต่อไป เขาให้ความสำคัญกับกับสิทธิเสรีภาพซึ่งเป็นธรรมชาติของมนุษย์

ในช่วงศตวรรษที่ 18 เรียกได้ว่าเป็นช่วงเริ่มต้นของนักคิดของยุคภูมิปัญญาในยุโรปอย่าง เช่น ฌอง ชาร์ค รุสโซ ที่มีแนวความคิดขัดแย้งกับการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เขาเชื่อว่าวิทยาศาสตร์กีดกั้นความเจริญทางศีลธรรม ที่ทำให้สังคมเกิดความผิดพลาดและการปราศจากความลึกซึ้งของคนชั้นสูงในยุคนั้น (จุฑาทิพย์ อุมะวิชนี. 2552: 85) กฎทุกอย่างมีไว้เพื่อการเอาเปรียบพวกที่อ่อนแอกว่า สิ่งที่จะทำให้สังคมดีขึ้น คือ การมีอิสระต่อความต้องการต่างๆ ที่ดูผิวเผินและไม่เปรียบเทียบตัวเองกับผู้อื่น อยู่เหนือความคิดเห็นของผู้อื่นและอยู่ได้ด้วยการพึ่งตนเองในทางกลับกัน หากมนุษย์มีความต้องการมาก รวมทั้งอยู่ใต้อิทธิพลความคิดเห็นจากบุคคลอื่น ไม่ไตร่ตรอง และพึ่งตนเองไม่ได้ สิ่งเหล่านี้จะเป็นผลเสียและเลวร้ายต่อสังคมในสภาวะธรรมชาติ ความเท่าเทียมกันมีอยู่จริงและไม่อาจทำลายได้ เพราะภายใต้สภาวะนี้ ความแตกต่างของมนุษย์มีไม่มากที่จะทำให้มนุษย์ต้องพึ่งพาอาศัยกัน หรือในอีกแง่หนึ่ง สิทธิความเท่าเทียมกันในสังคมที่เจริญแล้ว เป็นสิ่งที่ปราศจากแก่นสาร เพราะการพยายามที่จะรักษาในสิ่งเดิม แต่เขาสร้างขึ้นเพื่อจะทำลายและมีการเอาเปรียบ บีบรัดผู้ที่อ่อนแอโดยพวกที่แข็งแรงกว่า การใช้อำนาจทางสังคมกระทบกระเทือนต่อความสมดุลที่มีอยู่แล้วในธรรมชาติ (จุฑาทิพย์ อุมะวิชนี. 2540: 84 – 85)

นักคิดในศตวรรษที่ 19 ได้หันกลับไปสู่แนวคิดแบบโสคราติส ที่มุ่งเน้นอุดมการณ์ความคิดทางศีลธรรมและธรรมชาติของมนุษย์ อิมมานูเอล คานต์ นักปรัชญาผู้ซึ่งพยายามสลายขอบเขตของยุคแห่งเหตุผลนิยมกับจิตนิยม ด้วยแนวคิดที่ว่า โลกภายนอกต้องสัมพันธ์กับความรู้ภายในตัวของบุคคล จะเกิดความเข้าใจได้ต้องสัมพันธ์กับสภาวะทางจิตและการจัดระบบซึ่งมีมาก่อนประสบการณ์ ปรัชญาควรอธิบายถึงเสรีภาพและศีลธรรมของมนุษย์ สิ่งที่คานต์เชื่อนี้ ขัดแย้งกับแนวคิดของประสบการณ์นิยมของ จอห์น ล็อค และเหตุผลนิยมของเดการ์ตและสปิโนซา ในเยอรมนี นักคิดที่ขัดแย้งกับคานต์ คือ ยอร์จ เฮเกล เขาเชื่อว่า

โลกภายนอก คือ จิต ต่างจากคานต์ที่เชื่อว่า จิต คือโลกภายในและสามารถรู้ได้ด้วยจิตมนุษย์ ดังคำพูดของเขา “สิ่งใดที่เป็นจริงย่อมมีเหตุผล และสิ่งใดที่มีเหตุผลย่อมเป็นจริง” (จุฑาทิพย์ อุมะวิชนี. 2552: 93) เฮเกลเชื่อในสังคมมากกว่าปัจเจก บุคคลจะตระหนักรู้ในศีลธรรมได้ถ้าหากอยู่ร่วมกับผู้อื่น พวกเขาขาดความเป็นกันเองต่อกัน ขาดความเข้าใจในความจริง โดยมีความเชื่อที่ผิด ความรู้ที่แท้จริงเท่านั้นจะช่วยให้เกิดเสรีภาพ คาร์ล มาร์กซ์ มีความเห็นร่วมกันหากแตกต่างที่ มาร์กเน้นเรื่องความจำเป็นทางประวัติศาสตร์ และต้องการขจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในแบบทุนนิยม ไปสู่สังคมนิยมที่มีชนชั้นเดียว คือ กรรมาชีพ ไม่มีการแบ่งชนชั้น และต้องทำลายความเป็นศักดินาลง ในอังกฤษ ช่วงเวลาไล่เลี่ยกันนั้น นักปรัชญามนุษยนิยมหัวก้าวหน้า จอห์น สจ๊วต มิลล์ นำเสนอหลักปรัชญาสังคมและการเมือง บนพื้นฐานที่ว่าด้วยเสรีภาพ การเป็นปัจเจกบุคคลตรงข้ามกับการรวมตัวและทำให้มนุษย์ต่างจากสัตว์ การพัฒนาบุคคลเป็นสิ่งที่ควรต้องกระทำ (จุฑาทิพย์ อุมะวิชนี. 2552: 92 – 101)

นอกจากการนำเสนอแนวคิดของนักมนุษยวิทยาแล้ว ในช่วงศตวรรษที่ 19 ก็เป็นช่วงที่วิทยาศาสตร์ตื่นตัวอย่างมาก เรียกได้ว่าเป็นยุคทองของกระบวนการค้นพบทางวิทยาศาสตร์ เกิดทฤษฎีสำคัญมากมาย ทั้งกลศาสตร์ควอนตัมของ แม๊กซ์ พลังค์ ทฤษฎีสัมพัทธภาพของ อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ และจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ และอื่นๆ อีกมากมาย หลังช่วงปฏิวัติอุตสาหกรรมเทคโนโลยีทันสมัยถูกผลิตขึ้นใช้งานจำนวนมาก จากหลักสิบไปสู่หลักล้าน ระบบอุตสาหกรรมที่ทำให้เกิดการผลิตจำนวนมาก จนก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 20 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มนุษย์ประสบปัญหามากมายจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ส่งผลต่อการดำรงชีวิตในหลายๆ ด้าน ตระหนักรู้ถึงต้นเหตุของปัญหาและที่มาของปัญหา คิดคำนึงและปฏิบัติต่อส่วนรวมมากขึ้น

แนวคิดและหลักคิดปฏิบัติที่มนุษย์มุ่งหาคำตอบทางสังคม หรือเพื่อส่วนรวมก็มีจุดร่วมที่หาคำตอบเพื่อมนุษย์ แก้ปัญหาที่เกิดจากมนุษย์และการอยู่ร่วมกันให้ได้อย่างผาสุกในสังคม สิทธิเสรีภาพ คือ สิ่งสากลที่มนุษย์พึงมีได้ทุกคน เสรีภาพที่อยู่ในขอบข่ายของการคำนึงถึงสิทธิที่พึงมี แนวคิดทางวิทยาศาสตร์เพื่อการแก้ปัญหาความเป็นอยู่ของมนุษย์ ให้ออกมาจากความหวาดกลัวต่อธรรมชาติ มนุษย์จึงพยายามอยู่เหนือธรรมชาติด้วยเหตุผลและการทดลอง เมื่อวิทยาศาสตร์ส่งผลกระทบต่อการดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมของมนุษย์ ขัดแย้งกับศาสนาที่มีพระเจ้าเป็นจุดยึดเหนี่ยวเพื่อลดความขัดแย้งในสังคมมนุษย์ แต่พระเจ้าก็เป็นภาพตัวแทนของสามัญสำนึกที่เจาะจง ภายใต้ศาสนาใดศาสนาหนึ่ง การพยายามหาเหตุผลกับหลักศีลธรรม ความดีงามจากหลายๆ แนวคิดจึงเป็นไปอย่างต่อเนื่อง แต่ก็นำไปสู่เหตุและผลที่แตกต่างกัน การหาความแท้จริงหรือบทสรุปร่วม จึงขึ้นอยู่กับความรู้และทฤษฎีมากมาย ดูเหมือนว่าเหตุและผลหรือทฤษฎีต่างๆ ก็ล้วนมีจุดประสงค์ของการดำรงอยู่ร่วมกันให้ได้อย่างมีเสรีภาพ เสมอภาค และภราดรภาพภายใต้กฎเกณฑ์ของสังคม สังคมในปัจจุบันปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลาอย่างรวดเร็ว แต่สองสิ่งที่ควรอยู่อย่างยั่งยืนร่วมกันหรือเป็นสิ่งที่มนุษย์ควรคำนึงถึง คือ มนุษย์และธรรมชาติ สิทธิเสรีภาพ

ของมนุษย์ภายใต้วัฒนธรรมสีเขียว คือ การคำนึงถึงกฎธรรมชาติที่มนุษย์ไม่สามารถสร้างขึ้นเองได้ หากแต่สามารถทำลายลงได้ ความประณีตในการใช้ชีวิตอย่างเป็นธรรมชาติจึงถูกนำมาพิจารณามากขึ้นในยุคสมัยปัจจุบัน วัฒนธรรมสีเขียวไม่ใช่สภาวะธรรมชาติของความดิบเถื่อน วัฒนธรรมสีเขียว คือ สีเขียวที่นำไปสู่สิ่งดีงามของการอยู่ร่วมกันในสังคมมนุษย์ ในสภาวะธรรมชาติมีทั้งความน่ากลัวและงดงามไปพร้อมๆ กัน เมื่อมนุษย์ในอดีตพยายามหลีกหนีความกลัวจากธรรมชาติ โดยค้นหาคำตอบจากธรรมชาติไปพร้อมกับการกอบโกย เอาชนะในหลายๆ สิ่งได้แล้ว ความลึกลับถูกทำให้คลี่คลายกระจ่างแจ้งมากขึ้น หากความลึกลับในธรรมชาติหมดไป การกอบโกยและทำลายเข้าแทนที่จะกลายเป็นหายนะในสังคมมนุษย์ หากธรรมชาติคือ ครูผู้ให้บทเรียนต่างๆ แก่มนุษย์ มนุษย์จึงควรที่จะเคารพ คิดและกระทำโดยคำนึงถึงธรรมชาติ ในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันบนโลกใบนี้อย่างสมดุล อิสระต่อความอยากมี อยากได้ และความต้องการมากมาย คิดไตร่ตรองอยู่เหนือความคิดเห็นของผู้อื่น ลงมือปฏิบัติและพึ่งตนเองเมื่อต้องการสิ่งใด สิทธิเสรีภาพที่มีส่วนร่วมคำนึงถึงเพื่อนมนุษย์ สัตว์และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ จึงอาจเป็นคำตอบในการดำรงอยู่ร่วมกันอย่างผาสุกและยั่งยืน

7.3.1 สิทธิเสรีภาพกับการครอบงำทางวัฒนธรรม

หากพิจารณาสิทธิเสรีภาพในบริบทของสังคม คงไม่อาจมองข้ามเรื่องวัฒนธรรมได้ เพราะสองสิ่งนี้คู่ขนานกัน สังคมเกิดจากการรวมตัวของปัจเจกชน เมื่อมีกลุ่มคนก็ย่อมมีวิถีการดำรงชีวิต เศรษฐกิจ ระบบการปกครอง และความเชื่อล้วน เป็นตัวแปรที่สำคัญทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมการบริโภคเพิ่มมากขึ้นตามกระแสการตื่นตัวทางเทคโนโลยี ทุกอย่างกลายเป็นสินค้า ครั้งหนึ่ง มนุษย์เคยถูกทำให้กลายเป็นสินค้าเยี่ยงทาส ทาสมาพร้อมกับการแสวงหาอาณานิคมของชาวยุโรป เมื่อสิทธิเสรีภาพได้เข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องช่วยผลักดันให้กระบวนการของทาสเปลี่ยนไปสู่ประชาธิปไตย ด้วยระบบประชาธิปไตยที่มาพร้อมกับวัตถุนิยมและความฟุ้งเฟ้อ ปัจจุบันสินค้าตัวใหม่จึงกำเนิดขึ้นแทนคำว่า ทาส สินค้าที่มาพร้อมกับระบบทุนนิยมทำให้มนุษย์กลายเป็นสิ่งมีชีวิตที่แสวงหาเงินเดือน ทำงานเพื่อเงินและค่าจ้าง ถึงแม้จะมีอัตราความรุนแรงในเรื่องของการใช้แรงงานน้อยกว่าทาสในสมัยก่อนก็ตาม แต่ก็ไม่ได้บีบบังคับน้อยกว่ากันสักเท่าไหร่เลย (ยศ สันตสมบัติ. 2548: 88 – 89)

วัฒนธรรมสมัยก่อน ส่วนใหญ่เป็นไปในลักษณะของอคติเชิงชาติพันธุ์ (Ethnocentrism) การเหยียดผิว (Racism) และเพศ (Sex) แนวความคิดของอคติเชิงชาติพันธ์ คือ แนวคิดที่เกิดจากการใช้ความลำเอียง ในการพิจาณาต่อชนชาติอื่น เป็นผลมาจากยุคล่าอาณานิคมของจักรวรรดินิยมไปสู่วัตถุนิยม แนวคิดเชิงวิวัฒนาการบนพื้นฐานทางพันธุกรรม (Genetic) เป็นตัวกำหนดความแตกต่าง โดยกำหนดให้ชาวยุโรปมีขั้นตอนและกระบวนการวิวัฒนาการขั้นสูง และชนเผ่าต่างๆ ในแอฟริกาได้จัดให้อยู่ในขั้นต่ำสุดหรือใกล้เคียงกับพวกวานร (ยศ สันตสมบัติ. 2548: 20) แนวคิดอคติเชิงชาติพันธุ์ได้นำไปสู่การเหยียดผิว โดยแนวคิดนี้เริ่มมาจากกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของความลำเอียง โดยใช้เทคโนโลยี

การผลิตมาเป็นตัวแบ่งขั้นตอนของวิวัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรม การแบ่งแยกและกีดกันสิทธิของเพศหญิงในอดีต มีให้เห็นมากมาย และสามารถแยกพิจารณาได้จาก 4 ประเด็น

1. ระบบเครือญาติและการแต่งงาน ประมาณ 67% ของสังคมและวัฒนธรรมต่างๆ ทั่วโลก มีระบบการจัดการแบบปิตุพงษ์ โดยที่ฝ่ายหญิงเข้าไปอยู่ในครอบครัวของฝ่ายชาย หรือการแต่งงานแบบผัวเดียวหลายเมีย มีให้เห็นประมาณร้อยละ 70 ของสังคมทั่วโลก

2. ระบบการเมืองการปกครอง หลายประเทศมีผู้นำทางการเมืองและการปกครองเป็นชาย ไม่ว่าจะเริ่มจากหัวหน้าเผ่า หมู่บ้านหรือชุมชน สงครามสมัยก่อนช่วยลดจำนวนประชากรให้สมดุลกับสภาพแวดล้อมหรือปริมาณอาหาร การทำลายเด็กทารกหญิง เพศหญิงไม่มีบทบาทอำนาจหน้าที่ทางการทหารและการเมืองเหมือนเช่นเพศชาย นักรบส่วนใหญ่คือเพศชายพื้นฐานความคิดในลักษณะนี้นำมาสู่พื้นฐานทางวัฒนธรรมของการเอาเปรียบมาทุกยุคทุกสมัย

3. ศาสนา ในความเชื่อทางศาสนาหรือพิธีกรรมต่างๆ ผู้หญิงจะถูกปฏิเสธและถูกมองว่าไม่เหมาะสม ทั้งคาทอลิกและพุทธ มีกฎห้ามผู้หญิงบวชเป็นพระสงฆ์ พระสันตะปาปาเองก็เป็นเพศชาย หรือแม้แต่ศิวลึงค์ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของเพศชาย ก็เชื่อกันว่าเป็นบ่อเกิดของสรรพสิ่งในจักรวาล เป็นต้น

4. หน้าที่การงานปัจจุบัน ในการแบ่งหน้าที่การงานตามเพศยังคงมีให้เห็นอยู่มาก ผู้ชายเป็นผู้ทำงานหาเลี้ยงครอบครัว ผู้หญิงทำหน้าที่ดูแลบ้าน เป็นแม่ครัว และเลี้ยงลูก ซึ่งไม่แตกต่างจากสมัยก่อนสักเท่าไร ผู้ชายออกล่าสัตว์ ผู้หญิงเพาะปลูกเก็บพืชผัก ทำอาหารและเลี้ยงลูก การครอบงำผูกขาดในลักษณะนี้เป็นสากลทั่วโลก อาจเป็นเพราะลักษณะทางกายภาพที่อำนวยมาตั้งแต่ในอดีต ที่ผู้ชายต้องเป็นนักรบหรือทำงานหนัก ปัจจุบัน อำนาจทางเศรษฐกิจมีผลต่อการเหลื่อมล้ำทางเพศ หากเพศหญิงมีส่วนร่วมในการผลิตหาเลี้ยงชีพ ความเท่าเทียมก็จะมากขึ้น แต่ถ้าผู้ชายยังคงเป็นช้างเท้าหน้าในการหารายได้เข้าจุนเจือครอบครัว ผู้หญิงก็จะเป็นช้างเท้าหลังดูแลบ้านเหมือนในอดีต (ยศ สันตสมบัติ. 2548: 147 – 168)

การครอบงำผูกขาดเหล่านี้ล้วนนำไปสู่การเรียกร้องสิทธิและเสรีภาพของสตรี วัฒนธรรมในปัจจุบันมีแนวโน้มที่ให้ความสำคัญกับสตรีหรือเพศแม่มากขึ้น แสดงให้เห็นจากการที่ผู้หญิงก้าวเข้ามามีบทบาททางสังคม การเมือง และการปกครองในหลายๆประเทศ

7.3.2 การพัฒนาสิทธิเสรีภาพจากบุคคลสู่สังคม

ความเข้าใจในกฎของการอยู่ร่วมกัน คือ พื้นฐานในการปลูกฝังสิทธิเสรีภาพเพื่อประโยชน์สูงสุดของการอยู่ร่วมกัน เพราะคงไม่มีบุคคลใดและสังคมใดอยู่ได้โดยปราศจากการติดต่อกับโลกภายนอก การปลูกฝังให้เด็กเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของการรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นนั้นเป็นสิ่งสำคัญ โดยให้เด็กมีเสรีภาพในการแสดงออกทางอารมณ์ และสามารถใช้เวลาว่างร่วมกับเพื่อนๆ ในวัยเดียวกันได้อย่างอิสระอย่างเต็มที่และมีประโยชน์ เพื่อลดความวิตกกังวลและความขัดแย้ง การฝึกฝนทางด้านศิลปะเป็นกระบวนการที่สร้างสรรค์และเหมาะสมอย่างยิ่ง ในสมัยก่อนนักสังคมวิทยามองศิลปะด้วยกรอบของ

ทฤษฎีทางโครงสร้างและหน้าที่นิยม ซึ่งไม่สามารถครอบคลุมในรายละเอียดได้ดี ในมุมของจิตวิทยาและมานุษยวิทยา ซึ่งศึกษาถึงพฤติกรรมของมนุษย์ จึงเข้ามามีบทบาท ศิลปะสามารถสื่อ แสดงออก และสะท้อนถึงความรู้สึกนึกคิดและความเชื่อของบุคคลได้อย่างดี วงการศึกษาในปัจจุบันได้นำศิลปะไปสู่กระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการรับรู้ของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย การเน้นฝึกฝนให้เด็กแข่งขันกัน เพื่อเอาชนะผู้อื่น เพื่อการเอาตัวรอดในอนาคต เป็นการสร้างความกดดันและเพิ่มความตึงเครียดให้กับเด็กจะกลายเป็นการสะสมและก่อให้เกิดความวิตกกังวล เมื่อถึงช่วงวัยรุ่นที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ เด็กจะหาวิธีปลดปล่อยด้วยวิธีต่างๆ ที่ส่งผลกับสังคม การฝึกให้เด็กเข้าใจในตนเองและผู้อื่นจึงเป็นการเริ่มต้นที่ดี (ยศ สันตสมบัต. 2548: 7 – 8) สิ่งเหล่านี้เป็นการช่วยลดอคติที่จะเกิดขึ้นได้ในสังคมมนุษย์ การเข้าใจและยอมรับในความหลากหลาย จะทำให้เกิดความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นที่แตกต่างออกไป และนำไปสู่ความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ยกย่องและให้เกียรติในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน

สิทธิเสรีภาพของการอยู่ร่วมกันในสังคม ก่อกำเนิดได้จากการปลูกฝังของสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาในสังคม ในกระบวนการเหล่านี้ นับได้ว่า ครูมีบทบาทหน้าที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าพ่อและแม่ ครูที่มีจิตแห่งครุ ย่อมถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ และความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเที่ยงธรรมปราศจากอคติ และทำหน้าที่ได้อย่างมีเสรีภาพ โดยไม่ยอมตกอยู่ในกรอบอำนาจใดๆ ที่บดบังจิตวิญญาณของครูนั้นไว้ การถ่ายทอดอย่างมีเสรีภาพย่อมนำไปสู่การปลูกฝังกระบวนการทางเสรีภาพไว้ด้วยเช่นเดียวกัน ศัตรูที่อันตรายต่อการปลูกฝังเสรีภาพ คือ ความกลัว ความกลัวย่อมทำให้เกิดความไม่มั่นคง ความไม่เชื่อมั่นในตนเอง หากจะกำจัดความกลัวนี้ได้จะต้องมีความเข้มแข็งในจิตใจ มีความมั่นใจในตนเองและสิ่งที่ถูกต้อง อาจกล่าวได้ว่า การเริ่มต้นนี้มาจากสิ่งภายในหรือมาจากการอบรมปลูกฝังในเรื่องของจิตใจก่อนที่จะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการทางเสรีภาพต่อไป มนุษย์มีความต้องการพื้นฐานที่สัมพันธ์กับการตอบสนองของสังคมอยู่ 3 ประเภท คือ

1. ความต้องการพื้นฐานทางร่างกายและจิตใจ (Basic biological and psychological needs) เช่น อาหาร ที่อยู่ การเจริญเติบโตและการสืบพันธุ์

2. การตอบสนองร่วมกันของสมาชิก ในสังคมหรือการทำงานร่วมกันของสมาชิกเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐาน (Instrumental needs) เช่น ความต้องการทางอาหารย่อมทำให้เกิดการจัดระบบเศรษฐกิจและองค์กรเพื่อผลิตอาหาร

3. ความต้องการเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic needs) ความต้องการนี้ได้รับการตอบสนองโดยระบบวิทยาศาสตร์ ศิลปะ หรือไสยศาสตร์ เช่น ไสยศาสตร์และศาสนามีไว้เพื่อช่วยให้มนุษย์มีความรู้สึกปลอดภัยจากธรรมชาติ หรือพิธีกรรมที่เสริมสร้างความร่วมมือและความสามัคคี เป็นต้น (ยศ สันตสมบัติ. 2548: 31 – 32)

จากทฤษฎีหน้าที่นิยมของ มาลินอสกี ข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า การแสวงหาเสรีภาพในแต่ละบุคคล สามารถเกิดขึ้นจากความต้องการแสวงหาความต้องการพื้นฐาน หลักการพื้นฐานนี้อาจบ่งชี้ได้ว่าการแสวงหาสิทธิเสรีภาพเพื่อตอบสนองอารมณ์และความรู้สึกที่นำไปสู่บริโภคนิยม การสอนแบบตะวันตกที่ผ่านมา ชี้นำให้คนกลายเป็นเครื่องจักรตามลัทธิบริโภคนิยม “ฉันซื้อจึงมีฉัน” คนจะมีค่าต่อเมื่อมีวัตถุ จะได้มาซึ่งวัตถุก็ต้องมีเงิน เงินกลายเป็นอำนาจของคนรวย คนชั้นกลางก็อยากเป็นอย่างคนรวย คนจนก็อยากเป็นชนชั้นกลาง ช่องว่างและความขัดแย้งจึงเกิดขึ้น ทุกคนต่างทำแต่งานหาเงินเพื่อครอบครองวัตถุและเพื่อแสวงหาอำนาจในสังคมทุนนิยมจนลืมความสุขและความเป็นมนุษย์ พุทธศาสนาที่เน้นในเรื่องของเหตุและผลและไม่เชื่อในสิ่งสูงสุดอย่าง เช่น พระเจ้าจึงได้นำเสนอวิธีเอาชนะความขาดแคลนได้ด้วยความสันโดษและสติปัญญาในการมองเห็น (ทาคินี; และ ลัดดา วิวัฒน์สุระเวช. 2548: 271 – 273) สติปัญญานี้ใช้แต่สมองไม่ได้ ต้องใช้จิตใจร่วมในการพิจารณา ดังนั้น การพัฒนาเรื่องสิทธิและเสรีภาพ ควรปลูกฝังการใช้สติปัญญาในการรับรู้และตัดสินใจด้วย

ด้วยธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ มนุษย์เห็นแก่ตัว มนุษย์มักมีเหตุผลเพื่อสิ่งที่ต้องการและไม่มีความเท่าเทียมกัน ด้วยเสรีภาพของมนุษย์นั้น ไม่สามารถรับประกันได้ว่า การมาอยู่รวมกันจะปลอดภัยและเชื่อใจใครได้ การที่จะทำให้บุคคลมีความเชื่อมั่นในการอยู่ร่วมกันอย่างปลอดภัยได้ บุคคลเหล่านั้นย่อมยอมรับและอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์เดียวกัน เพื่อสิทธิเสรีภาพในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสูงสุด การที่จะนำพาพวกเขาออกมาจากภาวะธรรมชาติของสิ่งมีชีวิต ไปสู่ภาวะทางสังคมนั้น ต้องมีเจตจำนงร่วมกันบนพื้นฐานของเสรีภาพที่มีศีลธรรม เจตจำนงร่วมที่ทุกคนในสังคมต้องมอบสิทธิ์และมีการตกลงร่วมกันเพื่อความเสมอภาคเท่าเทียมกันโดยใช้กฎหมาย เมื่อทุกคนมอบสิทธิ์ให้ชุมชนเป็นผู้ดูแลทรัพย์สิน อำนาจและเสรีภาพ (การโอนถ่ายกรรมสิทธิ์) ย่อมห่างไกลจากการปล้นสะดม ซึ่งเป็นการทำให้ถูกต้องตามกฎหมายที่วางไว้เพื่อผลประโยชน์ของมหาชน เจตจำนงของแต่ละบุคคลไม่สามารถโอนกันได้ กฎหมายสามารถแบ่งพลเมืองเป็นชั้นต่างๆ ได้ แต่กฎหมายไม่สามารเจาะจงว่าบุคคลใดอยู่ในชั้นใดได้ ลักษณะเช่นนี้เป็นการมองภาพรวมและพิจารณาร่วมกัน ของสังคมเพราะกฎหมายก็มาจากเจตจำนงร่วมกันของคนในสังคม เจตจำนงร่วมต้องเป็นเจตจำนงอย่างแท้จริง ทั้งทางด้านวัตถุประสงค์และแก่นสาร จึงจะเกิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอย่างสูงสุด หากเจตจำนงถูกเบี่ยงเบนไปเพื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ย่อมทำให้เกิดความไม่เที่ยงธรรมและเกิดปัญหาตามมาในที่สุด ข้อตกลงร่วมกันหรือกฎหมายที่มีไว้เพื่ออำนาจอธิปไตย (อำนาจสูงสุดของการอยู่ร่วมกัน) นั้น ไม่สามารถแบ่งแยกได้ อำนาจซึ่งมีไว้เพื่อสิทธิของพลเมืองและรัฏฐาธิปัตย์ (ผู้กระทำที่มีอำนาจต่อมหาชนและเอกชน) เมื่อทุกคนอยู่ภายใต้กฎของ สังคมร่วมกัน ย่อมนำไปสู่สิทธิเสรีภาพบนพื้นฐานของผลประโยชน์แห่งความสงบสุขร่วมกัน (วิภาดา กิตติโกวิท. 2550: 1 – 94) เมื่อสังคมมีการบังคับใช้กฎหมายเกิดขึ้น ผู้นำทิศทางของสังคมย่อมมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและรักษาไว้ซึ่งความถูกต้องและเที่ยงธรรม นักการเมืองที่มีบทบาทในการนำพาสังคมเดินไปข้างหน้า ควรอยู่บนพื้นฐานของความกรุณา

และรู้สึกห่วงใยต่อมนุษยชาติด้วยเช่นกัน ไม่ใช่คิดแต่เพียงชัยชนะในการเลือกตั้งครั้งหน้า ดังนั้น นักการเมืองควรมีศาสนาเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ เพราะสิ่งที่เกิดขึ้นในจิตใจของเขาจะมีอิทธิพลต่อจิตสำนึกและพฤติกรรมของประชาชน และผู้คนที่พวกเขารับใช้ (ทาคินี; และ ลัดดา วิวัฒน์สุระเวช. 2548: 23 – 24) ประชาชนจะสามารถมั่นใจได้ว่า พวกเขามีสิทธิเสรีภาพบนความเที่ยงธรรมและเสมอภาค

สิทธิเสรีภาพไม่ใช่มีไว้เพื่อเพียงบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพราะความสัมพันธ์กันของแต่ละบุคคลทำให้เกิดสังคม พวกเราและพวกเขาหรือตัวฉันกับผู้อื่น จึงเป็นทัศนะที่เห็นแก่ตัว ภาพในอนาคตของสังคมคือสิ่งที่เราปฏิบัติต่อผู้อื่นในปัจจุบัน (ทาคินี; และ ลัดดา วิวัฒน์สุระเวช. 2548: 3 – 12) ความเข้าใจอย่างผิดๆ และนำสิทธิเสรีภาพไปสู่ความขัดแย้งกันทางเชื้อชาติ ศาสนา และการเมืองของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มคน ด้วยการตีความเพื่อตนเองหรือกลุ่มของตนนั้น เป็นเพียงการแสวงหาคำตอบเพื่อช่องทางภายนอก เช่น การแสวงหาเงินทอง วัตถุ และอำนาจ สิทธิเสรีภาพ ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของสารัตถะเดียวกัน ความรัก ความกรุณา และการให้อภัยต่อความแตกต่างทางความคิดและการปฏิบัติ หากปราศจากสิ่งนี้ ย่อมนำไปสู่วิกฤติทางสังคมและการเมืองอย่างมิอาจเลี่ยงได้ การให้อภัยเป็นการแสดงออกถึงความอดทนอดกลั้น และพร้อมที่จะเข้าใจในสิทธิและความแตกต่างที่เกิดขึ้น เมื่อบทบาทของสังคมคือบทบาทหน้าที่ของทุกคนในสังคมนั้น การให้ความสำคัญ เอาใจใส่ และปฏิบัติต่อสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น ย่อมเป็นผลประโยชน์ต่อสังคมนั้น การเมืองไม่ใช่สิ่งผิดปรกติหรือเลวร้าย แต่การเมืองที่สกปรกมาจากเจตนาของบุคคล ซึ่งการพัฒนาทั้งทางจิตใจและสมอง คือ การพัฒนาสติและปัญญาของบุคคลที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งของการอยู่ร่วมกัน การพันธนาการตนเองอยู่ร่วมกับกฎเกณฑ์ทางสังคม จึงเป็นผลประโยชน์สูงสุดของสิทธิเสรีภาพในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

การรวมตัวกันของกลุ่มคนไปสู่สังคม เพื่ออำนาจในการปกป้องและทำในสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ให้เป็นไปได้ ผู้คนกลัวการเปลี่ยนแปลง เพราะหากพวกเขาอยู่โดยลำพังจะอ่อนแอและบอบบางเกินกว่าจะอยู่ร่วมกันเป็นสังคม ฝูงชนจึงต้องการผู้นำและเป็นผู้นำที่มีสิ่งที่เรียกว่า ศักดิ์ศรี ศักดิ์ศรีที่แสดงออกมาด้วยอุดมการณ์และความเชื่อที่จะนำพาพวกเขาไปสู่สิ่งที่พวกเขาเชื่อร่วมกัน ฝูงชนอาจไม่สนใจในความเป็นจริง แต่พวกเขาจะติดอยู่กับคำกล่าวสุนทรพจน์และคำขวัญต่างๆ (ยศ สันตสมบัติ. 2550: 62 – 63) มนุษย์ทุกคนมีความคิดสร้างสรรค์ต้องการสิ่งใหม่ๆ เสมอ เพราะความรู้สึกกบฏของพวกเขา ความรู้สึกต่อต้านอยู่ในตัว เพราะแรงผลักทางอารมณ์มากกว่าเหตุผล แต่สิ่งเหล่านี้จะปรากฏออกมาในลักษณะใด ระหว่างสร้างสรรค์หรือทำลาย ดังเช่น การกดขี่ข่มเหงของชนกลุ่มที่แข็งแรงกว่า (ยศ สันตสมบัติ. 2550: 65) สิ่งที่จะควบคุมสัญชาติญาณนี้ได้ คือ ศาสนา แต่คนรุ่นใหม่เริ่มมีการยอมรับในศาสนาน้อยลง รับเอาวิทยาการทางวิทยาศาสตร์เข้ามาในการดำรงชีวิต จนกลายเป็นการผูกติดมากขึ้น คนที่ลำบากหาเช้ากินค่ำ ขาดการศึกษาก็เริ่มตำหนิ ไม่รู้สึกดีในกฎเกณฑ์ต่างๆ ในสังคมของตน เริ่มจะเกลียดชังวัฒนธรรมของตนมากขึ้น สิ่งที่ตามมาก็คือ ความวุ่นวายในลักษณะต่างๆ ที่เห็นได้ในปัจจุบัน การรวมตัวกันของบุคคลที่สิ้นหวังและ

ประพฤติชั่วก็ย่อมส่งผลต่อสังคมนั้นๆ ยิ่งรวมตัวกันมากเท่าไร สิ่งนี้ก็จะกลายเป็นบรรทัดฐานของสังคม และส่งผลต่อวิกฤติระยะยาว หากเสรีภาพที่เกิดขึ้นของผู้คนในสังคมขาดศาสนาเป็นสิ่งยึดเหนี่ยว ย่อมกลายเป็นเสรีภาพที่ก่อให้เกิดความวุ่นวายและความขัดแย้ง ที่อาจนำไปสู่การจราจลหรือหายนะของสังคมได้

ศาสนาเป็นสิ่งที่ตรงข้ามกับวิทยาศาสตร์ คือ เรื่องของการใช้อารมณ์และเหตุผล จากการค้นคว้าของฟรอยด์ ในลักษณะของจิตวิเคราะห์ที่นำมาพัฒนาร่วมกับทฤษฎีทางสังคม กล่าวได้ว่า ศาสนาเกิดขึ้นเพราะอารมณ์มากกว่าเหตุผล ด้วยความรู้สึกอ่อนแอที่ต้องการความมั่นคงปลอดภัยจากความหวาดกลัวและอันตรายรอบตัว ศาสนาจึงเป็นสิ่งที่ตอบสนองทางอารมณ์ ในช่วงวัยเยาว์มนุษย์ส่วนมากจะถูกอบรมเลี้ยงดูมาด้วยลักษณะที่ขาดการใช้เหตุผล ขาดการอธิบายด้วยเหตุผล ดุว่าหรือข่มขู่ จึงทำให้เกิดการเก็บกดทางอารมณ์ ซึ่งทำให้พวกเขาเหล่านั้นหันเข้ามาพึ่งพาศาสนาเพื่อเป็นที่พึ่งพิงทางจิตใจ ศาสนาจึงอาจเป็นเครื่องมือในการชี้นำหรือเจาะจงแบ่งแยกได้เช่นกัน แต่หลักหรือแก่นของศาสนาในเรื่องความดีงามหรือจริยธรรมสากลเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่แยกออกจากการพิจารณา ตามหลักทฤษฎีหรือข้อกำหนดของหลักปฏิบัติที่แตกต่างกันในแต่ละศาสนา เมื่อธรรมชาติให้มนุษย์สามารถจะมีน้ำตาได้นั่น ก็เป็นการประกาศจากธรรมชาติว่า มนุษย์นั้นมีจิตใจที่อ่อนโยน ความสงสารเห็นอกเห็นใจเป็นพื้นฐานของความอ่อนโยน การสำนึกผิดและเมตตา ที่เกิดขึ้นได้ทันทีทันใดต่อสิ่งหนึ่ง เมื่อความโหดร้ายทารุณ และการแบ่งแยกมีมากขึ้นเท่าใด สิ่งเหล่านั้นจะนำพาให้มนุษย์ออกจากสภาวะธรรมชาติไปไกลมากขึ้นเท่านั้น จึงจำเป็นที่ต้องเริ่มเรียนรู้กฎธรรมชาติ มนุษย์ถูกชี้นำไปในทิศทางต่างๆ ที่ไม่เป็นธรรมชาติ ออกจากการเรียนรู้ภายใต้กฎธรรมชาติเดียวกัน กฎหลายๆ ลักษณะไม่ได้มีส่วนร่วมดังกล่าว ประเภทของความไม่เท่าเทียมกันของมวลมนุษย์แบ่งเป็น 2 ลักษณะ

1. ความไม่เท่าเทียมกันที่เป็นไปตามธรรมชาติ เช่น อายุ สุขภาพ ความแข็งแรงของร่างกายและคุณสมบัติของจิต

2. ความไม่เท่าเทียมทางศีลธรรมหรือทางการเมือง ซึ่งเกิดจากการสมมุติหรือตกลงร่วมกันของมนุษย์ เช่น อภิสิทธิ์ในการหาความสุขหรือสร้างความเสียหายต่อมนุษย์ผู้อื่น ถึงแม้มนุษย์จะอยู่ในสภาวะใดก็ล้วนประสบปัญหาทั้งสิ้น แต่ดูเหมือนมนุษย์ในลักษณะหลังจะมีอัตราการฆ่าตัวตายสูงกว่ามาก อันเนื่องมาจากความทุกข์หรืออัตราเสี่ยงในการดำรงชีวิตที่มากขึ้น มนุษย์ควรเป็นผลผลิตของธรรมชาติ (ฌอง ฌากส์ รุสโซ. 2555: 14 – 57)

7.4 ฟิโลเซีย

ฟิโลเซีย (Philosia) ไม่ใช่ปรัชญา ปรัชญา คือ การรักในความรู้ เป็นการค้นหาความจริงจากความคิด แต่ความหมายของ ฟิโลเซีย คือ รักในการเห็นสิ่งแท้จริงหรือเห็นความจริง (Osho. 2007: Online) การที่จะเห็นถึงความจริงได้ต้องมาจากการฝึกฝนจิตใจ ด้วยการฝึกฌานนั่งสมาธิ ฝึกฝนสมาธิ เชื่อในสิ่งที่เห็น เชื่อในสายตามากกว่าความเชื่อในจิตใจ เชื่อในดวงใจมากกว่าความคิด เชื่อในสิ่งที่คุณเป็น เพราะ

สิ่งที่เป็นอยู่จะนำคุณไปสู่ประสบการณ์ซึ่งเป็นศูนย์กลางของจักรวาล ปรัชญาจะนำทุกคนเข้าสู่ข้อถกเถียงที่เป็นระบบ ถึงจะช่วยทำให้การคิดที่เป็นระบบนั้นมีความสมบูรณ์แบบ แต่มันจะไม่มีลักษณะเดียวกับความจริงแท้ การรู้ที่ปราศจากซึ่งความรู้ ความเฉลียวฉลาดที่ปราศจากปัญญา ปรัชญา คือ การผูกติดกับการรุกราน พิชิตธรรมชาติ ไกลห่างจากความลึกลับ แต่ฟิโลเซียไม่ใช่การพิชิตธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่ต้องใช้ความเชื่อใจอย่างลึกซึ้ง การพิจาณาอย่างเปิดใจ เข้าถึงความรักและความงาม เข้าใกล้ความไร้เดียงสา เช่น ช่วงวัยเด็ก มีรอยยิ้ม มองทุกอย่างอย่างฉงนและมหัศจรรย์ แตกต่างจากผู้ที่มืดบอด ซึ่งจะไม่รู้สึกประหลาดใจกับทุกสิ่งที่มีอยู่หรือเกิดขึ้น ไม่แม้แต่จะเหลือบมอง ปรัชญากับฟิโลเซีย เปรียบได้กับคนตาบอดที่นึกคิดถึงดวงอาทิตย์ แต่ไม่เคยประสบพบเห็นดวงอาทิตย์ กับคนตาดีที่ประสบพบเห็นดวงอาทิตย์ เช่นเดียวกับการจะรู้จักดวงดาวต้องมาจากการเห็น ไม่ใช่การคิด ดังนั้น การสรุปทางปรัชญาจึงไม่สามารถหาข้อยุติได้ ไม่มีทางที่จะคิดเกี่ยวกับสิ่งแท้จริง เช่นเดียวกับความรักต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ถ้าไม่มีประสบการณ์กับสิ่งนั้น ก็ไม่สามารถหาข้อสรุปหรือจำกัดความหมายต่อสิ่งนั้นได้ ความคิดจะสร้างกรอบ ข้อกำหนด และขอบเขตขึ้น เมื่อมีข้อกำหนดขึ้น สิ่งนั้นก็จะเป็นสิ่งปิดกั้นจิตใจของการเข้าถึงความจริง แม้ว่ากำลังประสบพบเจอสิ่งใดสิ่งหนึ่งตรงหน้าก็ตาม การมีสภาวะของการฝึกสมาธิจะทำให้ทุกการรับรู้เปิดกว้าง ทุกสิ่งจะเข้าถึงในทุกๆ มิติ ในขณะที่ความเงียบของจิตเกิดขึ้น ในโลกตะวันออกมีคำว่า ดาฉาน (Darshan) มีความหมายว่า การเห็นไม่ใช่การคิด การเห็นอย่างง่ายๆ การเห็นจากการเรียนรู้อย่างมีสมาธิ มีความเป็นมนุษย์ ไม่ทรยศต่อธรรมชาติ อยู่กับความรักที่มากขึ้น รักต่อโลก ต่อเพื่อนมนุษย์ ต่อสิ่งมีค่าที่โลกได้ตระเตรียมไว้ให้โลกใบนี้ คือ บ้านของทุกๆ คน ไม่ต่อต้านความมีชีวิต เพลิดเพลินสนุกเบิกบาน มีอารมณ์ขัน ไปกับทุกสิ่งและสิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่ความสร้างสรรค์ (Osho. 1987: Online)

7.5 ศิลปะและจริยธรรม

คุณค่าเป็นคุณภาพ ศิลปะไม่สามารถบ่งบอกได้ด้วยปริมาณ ปริมาณสามารถบ่งบอกสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากกว่าอีกสิ่งหนึ่ง ดีกว่าหรือสูงส่งกว่า เพียงใช้ให้ความหมายอย่างง่ายๆ ว่าสิ่งใดดีมากกว่าหรือดีน้อยกว่า คุณภาพเป็นเรื่องที่ทุกคนตระหนักได้ แต่ไม่สามารถให้คำจำกัดความได้อย่างชัดเจน เช่น ความดีกับความพึงพอใจ ทั้งสองสิ่งนี้เป็นคุณภาพที่แตกต่างกัน ความพึงพอใจต่อสิ่งหนึ่งอาจจะดี แต่ความพึงพอใจไม่หมายความว่าดี โดยคำว่า ดี ก็ไม่ได้หมายความว่าจะพึงพอใจได้ ผู้คนที่รสนิยมน้อยนิด สำหรับตรรกะจะพบกับความเรียบง่ายและความพึงพอใจด้วยวิธีตามลำพังของพวกเขา ความรู้สึกว่าดีในตอนสุดท้ายก็คือ ความสามารถในการเข้าใจสิ่งนั้นตามลำพังอย่างสมบูรณ์ เป็นไปไม่ได้ที่กายจะไม่สัมพันธ์กับจิตใจของตนเอง หากเป็นเช่นนั้น คำว่าดีก็จะไม่ปรากฏหรือดำรงอยู่ ข้อเท็จจริง คือ หากปราศจากความรู้สึกต่อบางสิ่งก็จะไม่สามารถรับรู้ทุกสิ่งได้ ไม่มีความรู้สึกหรือสิ่งกระทบต่อความรู้สึกก็จะไม่มีคุณค่าเช่นกัน ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีความรู้สึกมีจิตใจ สามารถที่จะมีคุณค่าโดยลักษณะธรรมชาติภายใน และสิ่งที่กระทบต่อจิตใจก็จะกลายเป็นความหมายหนึ่งที่มีค่า เช่น การชื่นชมดวงจันทร์หรือธรรมชาติก็ตาม ความดีงาม

ในศิลปะเหมือนการให้ความหมายถึงอาหารที่เกี่ยวข้องกับการมีชีวิต ความดีงามจะอยู่ในสิ่งๆ นั้น ความดีงาม คือ พลังของการกระทำทางศิลปะ การกระทำที่จบสมบูรณ์ในตัว ไม่ใช่การป่าวประกาศ ร้องตะโกน แต่เป็นการบอกถึงความจริงและความยุติธรรมในโลกที่นิ่งเฉยเมินหน้าต่อกัน สิ่งนี้เป็นลักษณะทางคุณค่าของศิลปะที่นำไปสู่การลงมือปฏิบัติ ในโลกที่เต็มไปด้วยนักต้มตุ๋นและความเสื่อมทราม สุดท้ายการกระทำที่ดีงามจะต้องสร้างสรรค์ไปพร้อมๆ กับความกล้า เพื่อจะนำสภาพจิตใจที่ดีนั้นมาสู่ความเป็นไปได้ การสร้างสรรค์งานศิลปะเป็นเหมือนการชี้นำไปสู่ความหมายหนึ่งที่จะนำไปสู่ความดี และเป็นสิ่งที่มนุษย์คนหนึ่งสามารถฝึกปฏิบัติได้ การแนะนำถึงการพิจารณาศีลธรรมความดีงามในงานศิลปะ เพื่อใช้ตัดสินในผลงานแต่ละชิ้นเป็นสิ่งที่เลวร้าย เพราะกำลังพิจารณาตามมาตรฐานเพื่อหาสิ่งที่เยี่ยมที่สุด หรือเพื่อหาคำจำกัดความเฉพาะให้กับศิลปะ ควรพิจารณางานศิลปะเหล่านั้นเป็นศิลปะอย่างสุนทรียะ เพราะศีลธรรมไม่ใช่คุณค่าที่จะเข้าถึงความเป็นศิลปะ การพิจารณาตัดสินในเชิงจริยธรรมเป็นไปได้ในผลงานต่างๆ แต่ไม่ใช่งานศิลปะ เช่น การนำเสนอภาพของผู้นำชุมชนคนหนึ่ง ที่มีความหมายในความดีที่เยี่ยมกว่าอีกภาพหนึ่ง ที่ได้ชัยชนะมาจากการประกวดกอล์ฟคลับ ในกรณีนี้เป็นการตัดสินที่ศีลธรรมแต่ไม่ใช่การตัดสินทางสุนทรียะ(Clive, Bell. 2005: 106 – 124)

สุนทรียะ คือ ความงาม สุนทรียภาพ คือ ความรู้สึกในความงาม สุนทรียศาสตร์ คือศาสตร์ที่เกี่ยวกับความงาม ความงามเป็นคุณค่าที่มาจากการรับรู้จากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล การชื่นชมซาบซึ้งศิลปะจำเป็นต้องมีประสบการณ์ตรงหรือประสบการณ์เปรียบเทียบ ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและความซาบซึ้งความดีงาม คือ ความสัมพันธ์ของจริยศาสตร์และสุนทรียศาสตร์ ธรรมชาติได้มอบประสาทสัมผัสให้มนุษย์ เมื่อสัมผัสทางใดก็จะเกิดความรู้สึก เมื่อรู้สึกต่อสิ่งใดจึงเกิดการรับรู้ สุนทรียศาสตร์แบ่งเป็นสองด้าน คือ สุนทรียศาสตร์เชิงวิทยาศาสตร์ เน้นตรรกะ เหตุผล และแบบแผน และสุนทรียศาสตร์เชิงปรัชญาเน้นที่อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการ สุนทรียะ จึงมีสองด้านผสานกัน ซึ่งสัมพันธ์กับกระบวนการทางสมองทั้งซ้ายและขวา ทำให้มนุษย์มีทั้งเหตุผลและอารมณ์ความรู้สึกควบคู่กัน การทำงานของสมองจึงสอดคล้องกับแนวคิดของลัทธิเต๋าของจีน หยินและหยาง ที่เชื่อว่า ทุกสรรพสิ่งในโลกล้วนประกอบขึ้นจากสองสิ่ง ความเคลื่อนไหวและสงบนิ่ง กลางวันและกลางคืน เบ่งบานและร่วงโรย มนุษย์อยู่ในสังคม สังคมมีวัฒนธรรมที่ดีงามของตน สืบทอดผ่านครอบครัว การศึกษา และสังคม สำนึกในความเป็นคนและสำนึกในการอยู่ร่วมกันกับส่วนรวม ล้วนเริ่มงอกงามขึ้นที่บ้าน ความสุขและความดีทางศิลปะเป็นไปเฉพาะบุคคล ปัจเจกหนึ่งย่อมดำรงอยู่ในมวลปัจเจกความสุขและความดีงามที่ไม่คับแคบ คือ การส่งผ่านและแบ่งปันสู่ผู้อื่นและสังคม ดังนั้น คุณค่าของสุนทรียภาพจึงสามารถพิจารณาได้จาก 3 ด้าน (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2546: 28 – 89)

1. สุนทรียภาพก่อให้เกิดความสุขส่วนตัว
2. สุนทรียภาพก่อให้เกิดสันติสุขต่อสังคม
3. สุนทรียภาพก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ด้านศิลปกรรม

คุณค่าของศิลปะจึงสัมพันธ์ต่อสังคม การรับรู้อย่างเปิดรับเป็นศิลปะที่ยิ่งใหญ่ เช่น การฟัง

ผู้อื่นอย่างสุดจิตสุดใจที่ควรจะบ่มเพาะ เมื่อคุณฟังผู้อื่นอย่างเต็มที่ คุณกำลังฟังตัวของคุณเอง กำลังฟังปัญหาของตนเอง มนุษย์ก็คือคุณ การเปิดรับปราศจากอคติคนหนึ่งคนก็เป็นเช่นเดียวกับคุณ มนุษย์ไม่ว่าอยู่ที่ใดก็เป็นเช่นเดียวกัน เมื่อเปิดรับศิลปะการฟังได้ก็จะสามารถฟังเสียงตัวคุณเองได้ดีขึ้น ฟังสิ่งที่กำลัง เกิดขึ้นในจิตใจ (กฤษณมูรติ. 2006: 7) ศิลปะจึงเป็นที่เข้าใจและกินใจ กระทบใจได้สำหรับมนุษย์สามัญตลอดมา ไม่ใช่กิจกรรมแห่งความเข้าใจ ซึ่งต้องมีการเตรียมความรู้ที่แน่นอนหรือเป็นระบบที่แน่นอน การแสวงหาสิ่งสูงสุดของรูปแบบทางศิลปะเป็นสิ่งที่เลวร้าย หรือไม่ใช่ศิลปะ เพราะเป็นการแสวงหารูปแบบเฉพาะอย่างที่สุดมากสุด จริงที่สุดหรือความเหนือชั้นกว่า โดยที่มนุษย์สามัญไม่อาจเข้าถึงได้ งานศิลปะที่แบ่งชนชั้นจึงสูญเสียความเป็นศิลปะ หลายงานศิลปะที่อวดอ้างไม่เหลือความเป็นศิลปะ เพราะแทนที่ด้วยงานที่ปลอมแปลงขึ้น สาเหตุจากที่งานเหล่านั้น ไม่ได้มาจากแรงขับกระตุ้นภายในของศิลปินเอง แต่มาจาการเรียกร้องต้องการของผู้อื่น นายจ้าง หรือบุคคลที่ต่างชั้นสถานะทางสังคม เพื่อการได้รับความพึงพอใจและการจ่ายค่าจ้าง ด้วยรูปแบบที่ไม่สร้างสรรค์แล้วยังทำให้เนื้อหานั้นอ่อนแอจนถึงระดับที่แทนที่ด้วยงานที่ปลอมแปลง การกำหนดขอบเขตการรับรู้และการถ่ายทอดงานศิลปะที่เป็นไป เพราะกิจกรรมเพื่อความเพลิดเพลินพึงพอใจแก่ผู้คนในแวดวงเฉพาะเป็นสิ่งที่บิดเบือนและทำลายคุณค่าของศิลปะ ผลลัพธ์ใหญ่ 3 ประการ คือ

1. ศิลปะขาดศรัทธาและเนื้อหาในเชิงศีลธรรมที่หลากหลาย สิ่งนี้ทำให้เนื้อหาอ่อนแอ
2. เมื่อมีเพียงกลุ่มคนในแวดวงเล็กๆ กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้นที่สนใจ มันจึงสูญเสียความงามในรูปแบบ และกลายเป็นงานเสแสร้งคลุมเครือ
3. หมดความเป็นธรรมชาติและขาดความจริงใจ กลายเป็นงานปั้นแต่ง และทำให้เกิดความสับสนขึ้นเท่านั้น

การหยุดลงของการเป็นศิลปะที่เชื่อมต่อกับความดีงามทางศาสนา ก็จะนำมาสู่เนื้อหายกย่องผู้มีอำนาจเข้มแข็ง ปั้นแต่งยกย่อง และต่อมาในที่สุดเนื้อหาจะเกี่ยวกับความปรารถนาทางเพศมากขึ้นเรื่อยๆ เพ้อฝันและรสสัมผัสอย่างไม่รู้จักพอ จนกลายเป็นเรื่องราวที่สำคัญของชนชั้นผู้มั่งคั่ง ศิลปะของคนเหล่านั้นจึงเป็นเพียงการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกในเรื่องเกียรติศักดิ์ศรี ความเบื่อหน่ายไม่พอใจกับชีวิตและกำหนัดทางเพศเท่านั้น และจะกลายเป็นศูนย์กลางที่เกิดจากความป่วยไข้ และถูกลอกเลียนแบบไปทั่วสังคม ศิลปะอันขาดจากศรัทธา ความเชื่อต่อสิ่งดีงามและพฤติกรรมชีวิตที่มีความเป็นปกติสามัญ อารมณ์ความรู้สึกที่ดียิ่งดีเพียงใดศิลปะก็ยิ่งดีเพียงนั้น สาเหตุของการโกหกที่เกิดขึ้นในวงการศิลปะในสังคม เนื่องจากการขาดศรัทธาต่อความดีงาม หลักคำสอนแท้จริงของศาสนา หรือความเป็นภราดรภาพต่อเพื่อนมนุษย์ ศิลปะในยุคสมัยของเรานั้นเปรียบได้กับผู้หญิงที่ขายเสน่ห์ของความเป็นหญิง ซึ่งมีไว้เพื่อความเป็นแม่ เหมือนตรงที่แต่งหน้าทาปากเพื่อขายเสมอ เย้ายวนและยังความพินาศมาให้ งานศิลปะแท้จริงเปรียบเหมือนดอกผลแห่งชีวิตที่ได้ดำรงมา เหมือนทารกในครรภ์มารดา ศิลปะปลอมแปลงนั้นผลิตขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง เพียงขอให้มีผู้อุปโภคเท่านั้น ศิลปะที่แท้จริงเหมือนภริยาผู้มีความรักไยดีต่อสามี ที่ไม่จำเป็นต้องแต่งหน้าประดับประดามาก

เพียงถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกที่ได้สั่งสมมาเหมือนมารดาที่มีความรักเป็นที่มาแห่งทารกที่เกิดขึ้นกับครรภ์ของเธอ ซึ่งต่างจากโสเภณีมีรายได้เป็นตัวก่อกำเนิด การให้กำเนิดชีวิตใหม่ ชีวิตหนึ่งจึงต่างจากการบิดเบือนหลงผิดความพึงพอใจที่ไม่เคยพอ และทำให้จิตใจของมนุษย์อ่อนแอลง (ลีโอ ตอลสตอย. 2554: 46 – 385)

8. ภาพยนตร์สารคดี

ภาพยนตร์สารคดี เป็นแนวทางของการสร้างสรรค์ภาพยนตร์ด้วยข้อมูลที่มีอยู่จริง เกิดขึ้นจริงจากสิ่งที่เป็นจริง โดยนำเสนอด้วยเจตจำนงที่จะบอกถึงผลที่เกิดขึ้น จากการกระทำหรือพฤติกรรมอะไรสักอย่าง เพื่อให้เกิดการตอบรับทางอารมณ์ (Emotional Response) ของผู้ชม การศึกษาแบบแผนทางภาพยนตร์สารคดี มุ่งเน้นไปที่บุคคล 3 คน ที่มีอิทธิพลและส่งผลต่อวงการภาพยนตร์สารคดีทั่วโลก

1. เซอร์ไก มิไคโลวิค ไอเซนสไตน์ (Sergei Mikhailovich Eisenstein) ชาวรัสเซีย ที่เน้นการชวนเชื่อทางการเมือง ปัจจุบัน ปัญหาต่างๆ เกิดขึ้น เพราะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง ที่ส่งผลต่อวัฒนธรรม หากจะพิจารณาถึงทฤษฎีทางภาพยนตร์ในช่วงบุกเบิก ที่กล่าวถึงการต่อต้านความเปลี่ยนแปลงในลักษณะของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน คงต้องนึกถึง เซอร์ไก มิไคโลวิค ไอเซนสไตน์ ผู้ปฏิวัติวงการภาพยนตร์และมีอิทธิพลต่อผู้กำกับหนังอย่างมาก ไอเซนสไตน์ กำเนิดในเมืองหลวงริกา ในลัตเวีย แต่มีการย้ายถิ่นฐานบ่อยครั้ง บิดาเป็นสถาปนิกเชื้อสายเยอรมัน ยิว ส่วนมารดาเป็นชาวรัสเซีย กำเนิดในครอบครัวค้าขายที่ร่ำรวยนับถือศาสนาคริสต์ นิกายออโธดอกซ์ แม่ของเขาได้พาไอเซนสไตน์อพยพมาอยู่รัสเซียที่ เซนปีเตอร์สเบิร์ก ในการปฏิวัติรัสเซียช่วงปี 1910 บิดาของเขาก็ย้ายมาอยู่ด้วยกัน และหลังจากนั้นระยะหนึ่งก็ได้หย่าจากกัน แม่ของเขาย้ายไปฝรั่งเศส ไอเซนสไตน์ได้เข้าเรียนด้านสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม เข้าร่วมกองทัพแดงในปี 1918 ในช่วงนี้ เขาได้เรียนภาษาญี่ปุ่นและตัวอักษรคันจิ 300 ตัว ในปี ค.ศ. 1920 เขาเริ่มอาชีพในโรงละคร และในปี ค.ศ. 1923 เขากลายเป็นนักวิชาการและนักทฤษฎี โดยเริ่มเขียนหนังสือที่ชื่อว่า เทคนิคมอนทาจกับการดึงดูดความสนใจ (The Montage of Attractions) และได้เริ่มสร้างภาพยนตร์เรื่องแรกที่ชื่อว่า บันทึกของกลูมอฟ (Glumov's Diary) และภาพยนตร์เรื่องยาวที่ชื่อว่า สไตร์ค (Strike) ในปี ค.ศ.1925 แต่ในปีเดียวกันนี้ เขาได้สร้างผลงานที่ได้รับการวิจารณ์ไปทั่วโลกที่ชื่อ เรือรบโพเทมกิน (The Battleship Potemkin) ไอเซนสไตน์เป็นผู้คิดค้นทฤษฎีเทคนิคตัดต่อมอนทาจ (Montage) ขึ้น โดยการหลอมรวมภาพที่แตกต่างกัน เพื่อนำเสนอสิ่งตรงข้ามในการสื่อสาร (Wikipedia. 2012c: Online)

2. จอห์น เกรียร์สัน (John, Grierson) บิดาแห่งภาพยนตร์สารคดีของชาวอังกฤษและแคนาดา ที่มักพูดถึงการเมืองและปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ที่สามารถปฏิรูปได้ด้วยภาพยนตร์สารคดี กำเนิดที่สก็อตแลนด์ ในปี ค.ศ. 1898 บิดาเป็นอาจารย์ใหญ่ มารดาเป็นผู้นิยมพรรคและมีส่วนร่วมในพรรคแรงงาน (Labor Party) ในช่วงปีแรกๆ ครอบครัวได้ผลักดันให้เกรียร์สันเข้าร่วมกับนักการเมืองกลุ่มเสรีนิยม มีอุดมการณ์มนุษยนิยม รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เรียนรู้ปรัชญา ศาสนา ภายหลังจากที่เขาได้เข้าร่วมกองเรือกวาดทุ่นระเบิดในสงครามโลก

ครั้งที่ 1 เกรียร์สันศึกษาที่มหาวิทยาลัยกลาสโกว์ (University of Glasgow) สาขาภาษาอังกฤษและปรัชญาธรรมจริยา (English and Moral Philosophy) เขาได้เกี่ยวข้องอยู่กับการอภิปรายทางการเมืองและการเคลื่อนไหวของพรรคการเมืองฝ่ายซ้าย หลังจากจบได้ทุนวิจัย Rockefeller Research Fellowship ไปเรียนที่ชิคาโกในสหรัฐอเมริกา โคลัมเบีย และวิสคอนซิน งานวิจัยของเขาเกี่ยวข้องกับจิตวิทยา ผลกระทบของสื่อจากการชวนเชื่อ งานวิจัยด้านภาพยนตร์และสื่อสารมวลชน ในปี ค.ศ. 1932 เกรียร์สันได้เขียนบทเรียงความที่ชื่อว่า First Principles of Documentary เป็นข้อถกเถียงเกี่ยวกับศักยภาพของงานภาพยนตร์เชิงสารคดีที่ต้องเฝ้าสังเกตชีวิตของผู้คน สามารถอยู่ในรูปแบบของงานศิลปะได้ นักแสดงที่มีอยู่จริงและเหตุการณ์จริงเป็นสิ่งที่ดีกว่าการแต่งนิยายขึ้นมาเพื่อตีความโลกสมัยใหม่ สิ่งที่มาจากความจริงเดิมๆ ย่อมดีกว่าการจัดการแสดงขึ้น เขาได้ให้คำจำกัดความของสารคดีว่า เป็นสิ่งสร้างสรรค์ที่เกิดจากความเป็นจริง (Creative treatment of actuality) มุมมองของเขาที่มีต่อภาพยนตร์ คือ รูปแบบการสื่อสารทางสังคมและการเมือง กลไกที่จะนำไปสู่การปฏิรูปทางการเมือง การศึกษา หรือทางจิตวิญญาณ การทำภาพยนตร์ฮอลลีวูด ถูกพิจารณาว่า ไม่มีความบันเทิงเอาเสียเลย ระบบนายทุนในวงการภาพยนตร์มักเป็นพวกหาผลประโยชน์จากโอกาสพวกเขามีความตรงไปตรงมามากเกินไปหรือน้อยเกินไปด้วย เหมือนพวกเร่ขายสิ่งเสพติด ในปี ค.ศ. 1929 ดริฟเตอร์ (Drifter) เป็นภาพยนตร์เรื่องแรกของเขา ทั้งเขียนเรื่อง โปรดิวเซอร์ และกำกับ เป็นเรื่องเกี่ยวกับความกล้าหาญของชาวประมงจับปลาแฮร์ริ่งในทะเลเหนือ ซึ่งมีลักษณะของความรุนแรงกว่าที่อุตสาหกรรมหนังอังกฤษและฮอลลีวูดเคยทำมา เกรียร์สันมีส่วนเกี่ยวข้องกับวงการภาพยนตร์จำนวนไม่น้อยกว่า 50 เรื่อง และได้รางวัลจากวงการวิจารณ์ภาพยนตร์ไม่น้อยกว่า 9 รางวัล (Wikipedia. 2012a: Online)

3. โรเบิร์ต ฟลาเฮอร์ตี (Robert, Joseph Flaherty) ผู้บุกเบิกการทำภาพยนตร์สารคดีที่มีส่วนผสมของการเล่าเรื่องที่ประดิษฐ์ขึ้น (Fiction) ในลักษณะความงามของบทกวี เป็นชาวอเมริกัน เกิดในช่วง ค.ศ. 1984 ทำภาพยนตร์สารคดีเชิงพาณิชย์ขนาดยาวเรื่องแรก ที่ประสบความสำเร็จ ชื่อว่า Nanook of the North ในปี ค.ศ. 1922 เขาได้จับภาพการต่อสู้ดิ้นรนของกลุ่มวัฒนธรรม ไอนุค ชาวแอสกิโม ที่อาศัยอยู่ขั้วโลกเหนือแถวแคนาดา นำเสนอเหตุการณ์ต่างๆ การสร้างกระท่อมน้ำแข็ง การไปที่ตลาดแลกเปลี่ยนแล้วเจอคนผิวขาว และการล่าช้างน้ำ เป็นต้น ภาพยนตร์ได้ถูกวิจารณ์ด้วยเหตุที่ว่า การแสดงในหลายๆ ลำดับของเรื่องมีการบิดเบือนจากความเป็นจริงในชีวิตจริง ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้ถูกเลือกให้สงวนไว้ใน Library of Congress ทางด้านวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และโดดเด่นทางด้านสุนทรีภาพ ฟลาเฮอร์ตีได้คิดค้นการพัฒนาภาพยนตร์แนวใหม่ที่เรียกว่า Docufiction ที่ชื่อว่า Moana ในปี ค.ศ. 1926 Man of Aran ในปี ค.ศ. 1934 เขาเป็นผู้บุกเบิกให้วงการภาพยนตร์แนวชาติพันธุ์หรือข้ามวัฒนธรรม (Ethnographic Film) ภาพยนตร์ของเขาส่วนใหญ่เป็นศิลปะแนวโรแมนติค ซึ่งศิลปะแนวนี้เชื่อว่าการสร้างสรรค์เกิดจากความรู้สึกถึงคุณค่าทางอารมณ์ แสดงออกทางอารมณ์ เช่น ความรัก โกรธ กลัว หรือสะเทือนอารมณ์ (Wikipedia. 2012d: Online)

8.1 ความหมายของภาพยนตร์สารคดี

ภาพยนตร์สารคดีเป็นภาพยนตร์ที่นำเสนอให้ผู้ชมเห็นโลกที่เราเป็นอยู่ อาศัยอยู่ และมีส่วนร่วมของการคิดและกระทำร่วมกัน มากกว่าโลกที่ถูกจินตนาการขึ้นโดยผู้สร้างงานภาพยนตร์ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับหัวเรื่องที่นำเสนอ โดยนำเสนอผ่านหลักฐานที่เกิดขึ้นจริง เพื่อนำไปสู่พลังแห่งความประทับใจที่มาจากความแท้จริงและเชื่อถือได้ จากความชัดเจนและข้อตกลงร่วมกัน ในอนาคตของภาพยนตร์สารคดีมีแนวโน้มเติบโตและขยายตัว อันเนื่องมาจากเป็นทางเลือกสำหรับผู้แสวงหามุมมองที่สดใหม่ สำหรับชีวิตที่มีจุดร่วมความจริงและความเชื่อถือได้ สามัญสำนึกเกี่ยวกับภาพยนตร์สารคดีจะเกี่ยวข้องกับคำว่า คุณภาพ โดยแบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. ความจริงที่เกี่ยวข้องกับบางสิ่งที่ปรากฏขึ้นจริง

ภาพยนตร์สารคดีจะบอกถึงเหตุการณ์หรือสถานการณ์และข้อเท็จจริงที่มีคุณค่า เชื่อถือได้ โดยจะไม่นำเสนอสิ่งใหม่ที่ยืนยันหรือพิสูจน์ไม่ได้ ภาพยนตร์สารคดีจะบอกอย่างตรงไปตรงมาถึงโลก ในอดีต มากกว่าการสมมุติหรือซ่อนคติแฝงไว้ภายใน อย่างเรื่องที่แต่งขึ้น เช่น นิทานหรือนวนิยาย ภาพบุคคลหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่นำเสนอเป็นการแบ่งปันมากกว่าการนำเสนอตัวละครและการกระทำที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อเล่าเรื่อง เคารพต่อข้อเท็จจริงและหลักฐานที่พิสูจน์ได้

2. เกี่ยวข้องกับผู้คนหรือบุคคลจริง

การฝึกหัดการเล่นให้สมบทบาทของตัวละครบนการแสดงเวที ไม่จัดเป็นการนำเสนอในลักษณะของภาพยนตร์สารคดี เพราะจัดเป็นการแสดงในลักษณะของแนวฟิคชั่น แต่บุคคลจริงในงานภาพยนตร์สารคดี บางครั้งอาจถูกเรียกว่านักแสดงของสังคม ซึ่งมีลักษณะที่สอดคล้องกับการนำเสนอ ในภาพยนตร์สารคดี เนื่องจากเป็นการแสดงออกของตัวตนบุคลิกลักษณะเฉพาะของความเป็นปัจเจกในชีวิตแต่ละวัน โดยไม่ใช่เกิดจากการยับยั้งใดๆ ที่ทำให้บุคคลต้องสวมบทบาทที่รับมาจากบทละคร หรือคล้ายกับเป็นการแสร้งแสดงออก บุคคลในลักษณะนักแสดงของสังคมนี้ จะไม่เป็นการเจาะจงฝึกฝนเพื่อการนำเสนอตัวตน เพราะเป็นสิ่งที่เกิดจากประสบการณ์จนกลายเป็นสมาชิกคนหนึ่งของสังคมในที่สุด

3. บอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในโลกแห่งความจริง

สิ่งนี้เป็นพลังของการนำเสนอเรื่องราวของภาพยนตร์สารคดี เรื่องราวที่นำเสนอจะมีความสมเหตุสมผลกับสิ่งที่เกิดขึ้น มากกว่านำเสนอจากการตีความหมาย จากจินตนาการ ว่าสิ่งนั้นอาจเกิดขึ้น การผลิตซ้ำหรือการลอกเลียนจากความเป็นจริง จึงไม่ใช่การนำเสนอเรื่องราวในภาพยนตร์สารคดี แต่เป็นการนำเสนอโลกที่ผู้คนอาศัยหรือดำรงอยู่ด้วยความเป็นต้นฉบับเดิม เป็นเรื่องของคุณค่าในความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และคุณภาพของมุมมองที่ถูกสอดแทรกเข้าไป

8.2 ประเภทของงานภาพยนตร์สารคดี

ปัจจุบันมีการผสมผสานรูปแบบ เทคนิค และการนำเสนอมากมายในงานภาพยนตร์สารคดี เรียกได้ว่า รูปแบบภาพยนตร์สารคดีมีลักษณะที่ผสมผสานหรือข้ามสายจนเป็นลูกผสมจำนวนมาก สามารถแบ่งตามรูปแบบเด่นๆ ได้ 6 รูปแบบ ดังนี้

1. บทกวี เน้นที่คุณภาพของจังหวะท่วงทำนองที่มีองค์ประกอบร่วมกันของการมองเห็นและได้ยิน ที่เกิดจากรูปแบบและการพรรณนาของภาพยนตร์สารคดี งานลักษณะนี้จะส่งผลกระทบได้มากกว่าแสดงให้เห็นองค์ความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริงหรือการชักจูงด้วยการกระทำ เพราะเป็นเรื่องของความรู้สึกที่ได้รับ มิติของภาพยนตร์สารคดีรูปแบบนี้จะมีความเข้มข้นหลากหลาย บางชิ้นงานก็ขึ้นอยู่กับหลักฐานต้นฉบับจากประวัติศาสตร์ บางชิ้นงานก็มีความเป็นนามธรรมนำเสนอจินตนาการของศิลปิน รูปแบบบทกวีมีความเข้มข้นทางอารมณ์มากกว่าการแสดงองค์ความรู้หรือโน้มน้าวด้วยถ้อยคำเพียงลำพัง ไม่เจาะจงสถานที่และเวลาที่ต้องมีการเรียงลำดับช่วงเวลาในการตัดต่อภาพ โดยลักษณะของงานประเภทบทกวีจะส่งผลต่อความรู้สึกของผู้ชมได้ดี ภาพยนตร์สารคดีรูปแบบบทกวีจะวาดโครงสร้างและเปลี่ยนวิธีการนำเสนอข้อมูลดิบ ทางประวัติศาสตร์ที่มีอยู่ โดยไม่ใช่การนำข้อมูลดิบที่มีอยู่ทางประวัติศาสตร์มานำเสนอโดยตรง แต่จะนำเสนอด้วยลักษณะเฉพาะที่มีวิธีการในแบบฉบับของตน

2. อธิบายชี้แจง เน้นคำวิจารณ์ที่มาจากเสียงพูดและตรรกะที่โต้แย้งไปสู่ผู้รับชม มีลักษณะของการประกอบขึ้นจากส่วนย่อยต่างๆ ของโลกทางประวัติศาสตร์ ด้วยวาทศิลป์มากกว่าความงามอย่างสุนทรียะหรือบทกวี เป็นการชี้ให้ผู้รับชมเห็นและได้ยินโดยตรง เช่น การใช้เสียงบรรยายหรือวิจารณ์ที่หลีกเลี่ยงการเสริมแต่งด้วยเทคนิคเพื่อความน่าเชื่อถือ เป็นต้น การอธิบายชี้แจงในลักษณะนี้ จะเน้นหนักที่ตรรกะของเนื้อหา ข้อมูล ที่ออกมาจากคำที่ถูกเอ่ยออกมาจากผู้พูด ลักษณะของงานสารคดีประเภทนี้ มีการตัดต่อภาพ เพื่อแสดงหลักฐานของข้อถกเถียงที่เกิดขึ้นหรือมุมมองที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เน้นความประทับใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งและเพื่อสนับสนุนมุมมอง คุณภาพของงานในลักษณะนี้อยู่ที่ความน่าเชื่อถือของการใช้เสียงบรรยาย ด้วยการวางตัวเป็นกลาง ไม่ยึดติด และไม่วางตัวเป็นผู้รู้หรือตัดสินภาพยนตร์สารคดีประเภทอธิบายชี้แจง จึงเป็นลักษณะของอุดมการณ์ที่มีไว้เพื่อถ่ายทอดข้อมูลภายในขอบเขตของสิ่งที่เกิดขึ้นหรือดำรงอยู่ก่อนหน้า ไม่ใช่เสริมแต่งด้วยความลำเอียงหรืออคติ

3. เฝ้าดูสังเกตการณ์ เน้นที่การสังเกตด้วยกล้อง โดยไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวหรือขัดขวางรูปแบบการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน ของประเด็นเรื่องต่างๆ ที่นำเสนอ มีอิสระในการบันทึก เคลื่อนย้ายตำแหน่งของกล้องบันทึกภาพหรือเครื่องบันทึกเสียง กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างที่เป็นอยู่ คุณค่าของงานประเภทนี้เกิดจากการไม่ใช้เสียงบรรยาย พากย์ ไม่แต่งเติมเสริมแทรกดนตรีและเสียงที่ทำขึ้น (Sound Effect) ไม่ทำซ้ำจากประวัติศาสตร์ ไม่กระทำพฤติกรรมถ่ายซ้ำด้วยกล้องหรือจัดแต่งแก้ไข รวมถึงการสัมภาษณ์ที่เกิดขึ้นด้วย งานประเภทนี้จะเป็นการนำเสนอประสบการณ์ของผู้คนที่ดำรงอยู่จริงด้วยลักษณะของการเป็นประจักษ์

พยานเท่านั้น ผู้เฝ้าสังเกตการณ์จะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวหรือแนะบอกให้กระทำ เพราะจะกลายเป็นการชี้นำทิศทางที่จะให้เป็น

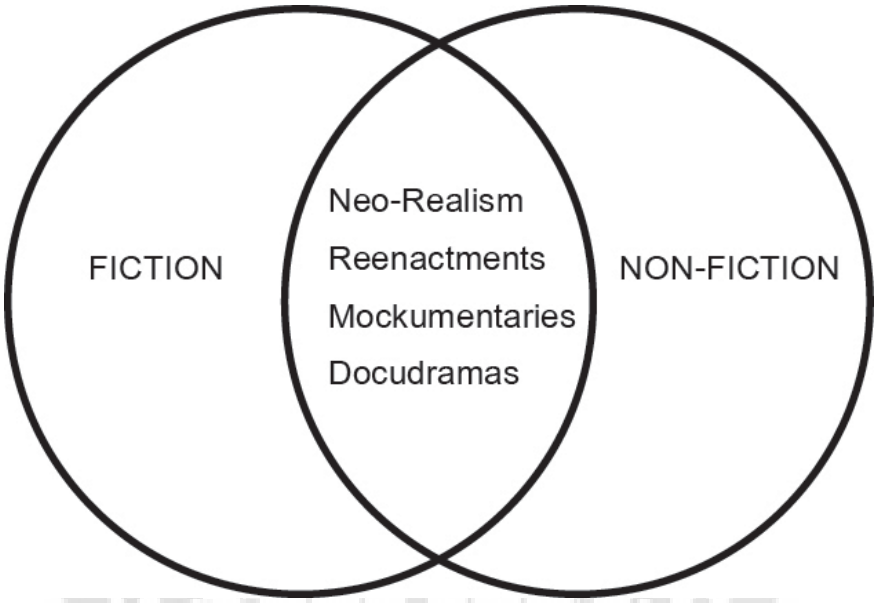
4. การมีส่วนร่วม เน้นที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สร้างงานภาพยนตร์กับบุคคลหรือกลุ่มคนเป็นลำดับแรก เช่น การเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนทนาในสถานที่หนึ่ง ก่อนที่จะทำสัมภาษณ์ผ่านหน้ากล้อง หรือมีส่วนร่วมในการสนทนาในขณะสัมภาษณ์ เป็นต้น ภาพยนตร์สารคดีประเภทนี้มีลักษณะร่วมของวิธีวิจัยทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาที่ผู้วิจัยมีส่วนร่วมกับการเข้าไปสัมภาษณ์และใช้ชีวิตอยู่กับหัวเรื่องที่ศึกษา อยู่ในที่ตรงนั้น อยู่ร่วมกับบุคคลหรือกลุ่มคน เพื่อพูดถึงสิ่งที่เป็นไปหรือสิ่งที่เขาได้มีประสบการณ์ตรงร่วมจนถึงผลที่เกิดขึ้น

5. การย้อนกลับ เป็นการนำเสนอความจริงในลักษณะของการเพิ่มการตระหนักรู้ของผู้ชม ด้วยการกระตุ้นยั่วยุทางสำนึกที่มีต่อข้อสันนิษฐาน จนทำให้เกิดการตั้งคำถามต่อสิ่งที่เกิดขึ้น หรืออาจมีการปรับเปลี่ยนข้อสันนิษฐานหรือความคาดหวังของผู้รับชมในสิ่งที่เกิดขึ้น หรือความเชื่อต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เน้นเจาะจงที่ตัวผู้สร้างงานภาพยนตร์สารคดีกับผู้รับชม ไม่ใช่รูปแบบภาพยนตร์สารคดีในลักษณะของการมีส่วนร่วมระหว่างผู้สร้างผลงานกับหัวเรื่องที่ศึกษา โดยรูปแบบภาพยนตร์สารคดีประเภทย้อนกลับจะนำพาไปสู่ข้อสันนิษฐานต่างๆ จากความเป็นจริงที่มีอยู่ เพียงแค่ตรวจสอบในสิ่งที่เป็นอยู่หรือความเชื่อที่เป็นอยู่ มากกว่าการพิสูจน์หาความเที่ยงตรงของสิ่งที่เชื่อ ภาพยนตร์สารคดีในลักษณะย้อนกลับมีสองทัศนะ คือ ทัศนะธรรมเนียมปฏิบัติกับทัศนะทางการเมือง ทัศนะธรรมเนียมปฏิบัติจะดึงเอาความสนใจของผู้ชมไปสู่ข้อสมมุติฐานและความคาดหวังต่างๆ ที่พวกเขามีต่อผลงานภาพยนตร์สารคดี กระตุ้นให้ผู้ชมเกิดข้อสงสัยที่เพิ่มขึ้นจนไปสู่ความน่าเชื่อถือของการเฉลยเงื่อนงำในที่สุด ทัศนะแรกนี้ทำให้ผู้ชมรับรู้ถึงข้อสันนิษฐานสำหรับทัศนะทางการเมือง จะใช้การสะท้อนกลับโดยมุ่งตรงไปยังข้อสันนิษฐานและความคาดหวังต่างๆ เกี่ยวกับโลกทางประวัติศาสตร์ของผู้ชมเป็นสำคัญ ทัศนะทางการเมือง จะยั่วยุการตระหนักรู้ในข้อสันนิษฐานที่สนับสนุนโครงสร้างทางสังคมอย่างเจาะจง

6. แสดงอย่างเจาะจงให้เห็น เป็นวิธีการที่จะเพิ่มเติมความรู้ที่ผู้ชมมีอยู่แล้ว เพื่อให้สิ่งนั้นมีความเข้าใจในเนื้อหา รายละเอียด ไปพร้อมๆ กับข้อเท็จจริงได้มากขึ้น อาจมาจากการสาธิตในสิ่งที่ทำด้วยลักษณะเด่นในสิ่งที่ทำ และไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ง่าย การสาธิตให้เกิดความเข้าใจนั้น ต้องคำนึงถึงการนำเนื้อหาความรู้ที่เป็นนามธรรมซับซ้อน แสดงให้เห็นเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดความเข้าใจได้อย่างดี ความหมายของหัวเรื่องต่างๆ ต้องคำนึงถึงมิติที่มีความชัดเจน ภาพยนตร์สารคดีในลักษณะนี้จะมีส่วนร่วมของการนำเสนอความเข้มข้นทางอารมณ์ ที่มาจากประสบการณ์ร่วมกับเนื้อหาความรู้ เพื่อสื่อสารมากกว่าพยายามทำให้ผู้ชมรับรู้แค่บางสิ่งที่จับต้องเป็นรูปเป็นร่างได้แค่นั้น ผู้ชมจะรู้สึกได้ถึงประสบการณ์หรือเหตุการณ์ต่างๆ ได้ ในระดับที่มีความเข้มข้นของอารมณ์มากกว่าในระดับของตรรกะ หรือมากกว่าความเข้าใจในกรอบแนวคิด โดยอาจแสดงให้เห็นการกล่าวถึงโลกทางประวัติศาสตร์ เพื่อให้ความหมาย

ได้อย่างรัดกุมและชัดเจนที่สุด หรืออาจเป็นการแสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์ในอดีตที่เกิดขึ้น เพื่อเน้น กระตุ้นให้จดจำ เป็นต้น (Bill, Nichols. 2010: 162 – 209)

ผลงานภาพยนตร์สารคดีมีการผสมผสานกันมากกว่าหนึ่งลักษณะข้างต้น มีการใช้รูปแบบที่หลากหลายบูรณาการร่วมกันจนเกิดงานภาพยนตร์สารคดีที่เห็นได้อยู่ในปัจจุบัน การพิจารณาแบ่งแยกประเภทของงานภาพยนตร์สารคดีออกมาจากงานภาพยนตร์ประเภทอื่นสามารถพิจารณาดูได้จาก ภาพประกอบ 4



ภาพประกอบ 4 ลักษณะการผสมผสานของภาพยนตร์สารคดี

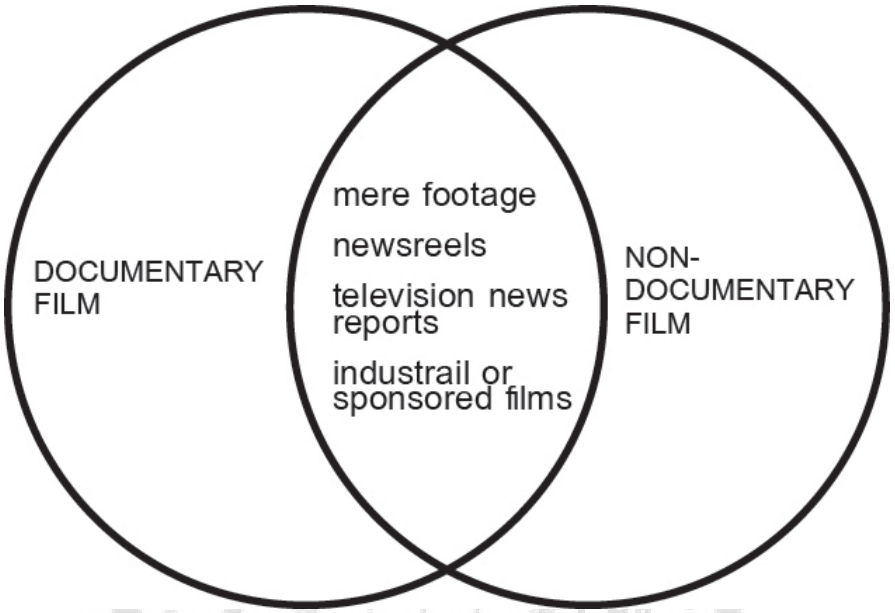
ที่มา: Bill, Nichols. (2010). *Introduction to Documentary*.

วงกลมซ้าย คือ ภาพยนตร์แนวนวนิยายหรือสวมบทบาท ที่มีลักษณะใช้นักแสดงเล่นตามบทบาทที่มอบหมายให้ โดยกล้องจะไม่มีส่วนร่วมในโลกของพวกเขา ไม่ว่าจะเป็นการพูด การกระทำ และความคิดของพวกเขา สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นจะมีความน่าเหลือเชื่อ แฟนตาซี และมีความเป็นไปไม่ได้ ถึงจะพยายามคลี่คลายในบางสิ่งให้ดูเป็นไปได้ด้วยการดึงดูดให้น่าสนใจ ส่วนวงกลมทางขวาเป็นภาพยนตร์ที่มีรูปแบบที่นำเสนอจากเรื่องจริง ที่เกิดขึ้นจริงไม่ใช่เป็นแนวนวนิยายหรือสวมบทบาท ซึ่งภาพยนตร์สารคดีจะอยู่ในกลุ่มนี้ เกณฑ์หลักที่ใช้เจาะจงความเป็นภาพยนตร์สารคดี มีดังนี้

1. นำเสนอเสียงและภาพของสิ่งที่เกิดขึ้น หรือดำรงอยู่ หรือโลกทางประวัติศาสตร์
2. นำเสนอด้วยนักแสดงของสังคม คือ นำเสนอตัวตนของพวกเขา ไม่ใช่การแสดงด้วยการสวมบทบาทที่มอบให้

3. ความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างผู้สร้างผลงานภาพยนตร์กับนักแสดงของสังคม ในภาพยนตร์มีความสอดคล้อง ดำรงอยู่ร่วมกัน ในโลกอดีตที่เหมือนกัน และอาจจะเพิ่มขึ้นโดยมาจากปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากการเพิ่มขึ้นของเนื้อหา เรื่องราว แนวทาง และมุมมองของภาพยนตร์

ส่วนคาบเกี่ยวของวงกลมทั้งสอง คือ ส่วนที่พิจารณาตามจุดมุ่งหมาย โดยมีส่วนผสมกับความเป็นภาพยนตร์สารคดี แต่ก็ใช้เทคนิคแบบภาพยนตร์แนวนวนิยายสวมบทบาท โดยภาพรวมแล้วจึงยังคงพิจารณาว่ามีรากฐานมาจากแนวนวนิยายสวมบทบาท



ภาพประกอบ 5 ความสัมพันธ์ภาพยนตร์ที่นำเสนอจากเรื่องจริง

ที่มา: Bill, Nichols. (2010). *Introduction to Documentary*.

ภาพประกอบ 5 เป็นการเจาะจงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่แบ่งย่อยลงไปในวงกลมของภาพยนตร์ที่นำเสนอจากเรื่องจริง ในส่วนคาบเกี่ยวของวงกลมทั้งสองเป็นการแสดงให้เห็นถึงความมีส่วนร่วม ที่เกิดขึ้นได้ของจุดมุ่งหมายหรือความประสงค์ ภาพวิดีโอต้นฉบับที่ไม่ผ่านการตกแต่งดัดแปลง ภาพยนตร์รายงานข่าวสั้น รายงานข่าวทางโทรทัศน์ และภาพยนตร์อุตสาหกรรมที่มีการสนับสนุนจากแหล่งทุน รายงานข่าวโทรทัศน์เป็นมาตรฐานของการนำเสนอ การบันทึกภาพหรือเสียงเพื่อรายงานเหตุการณ์และข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่ห่างไกล อิสระในเชิงคุณภาพของสำเนียงที่สื่อสาร อคติอันอาจเกิดขึ้นจากกรอบของบริบทของการนำเสนอข้อมูล เช่น ข้อสันนิษฐานที่เกิดขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญ หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเพียงคนใดคนหนึ่งก็ตาม ภาพยนตร์สารคดีไม่ใช่งานเอกสารข้อมูลที่ให้แค่ข้อมูล หรือใช้ภาพต้นฉบับที่มีการควบคุมดูแลจนมีผลต่อ

การนำเสนอ แต่ผู้สร้างผลงานภาพยนตร์สารคดีต้องทำความเข้าใจหลายๆ ข้อมูลหลายๆ ด้าน ภาพยนตร์ที่ไม่ใช่ประเภทสารคดี เช่น ภาพยนตร์แนววิทยาศาสตร์ มีบางมุมที่คล้ายกับแนวสารคดี นั้นคือ การถ่ายทอดข้อมูลตรงไปตรงมา แต่บ่อยครั้งจะเป็นการสอน การให้เหตุผลจากมุมมองใดมุมมองหนึ่ง หรือการใช้ภาพต้นฉบับเพื่อชี้นำไปยังทิศทางเดียวก็ตาม ภาพยนตร์แนววิทยาศาสตร์จะบอกถึงมุมมองของโลกในระดับที่เจือจาง ยังไม่เข้มข้นในเรื่องของรูปแบบและวิธีการการนำเสนอ ขาดมุมมองจากหลายๆ ด้าน ดังนั้นหน้าที่และความมุ่งหมายของภาพยนตร์ของทั้งสองประเภทจึงต่างกัน (Bill, Nichols. 2010: 144 – 147)

8.3 ภาพยนตร์และการสื่อสาร

อิทธิพลของสื่อเข้ามามีบทบาท และสื่อหลายประเภทได้กลายเป็นช่องทางทางธุรกิจ อัตราส่วนของธุรกิจที่ผลิตงานสื่อสารคุณภาพ โดยไม่มุ่งเน้นความเป็นธุรกิจเป็นส่วนน้อยในอดีต แต่มีแนวโน้มที่จะเพิ่มจำนวนมากขึ้น เนื่องมาจากความตื่นตัวทางวัฒนธรรมกลุ่มย่อยซึ่งเป็นส่วนน้อยในอดีต ผู้ผลิตสื่อขาดการเอาใจใส่และความรอบรู้ทางด้านศิลปะและการออกแบบ จึงทำให้สื่อประชาสัมพันธ์ โฆษณา รวมทั้งภาพยนตร์ในประเทศไทยหรือภาพยนตร์ทางสายฮอลลีวูด ไม่ค่อยแตกต่างกันเท่าใดนัก อาจเป็นเพราะรีบผลิตคล้ายๆ กัน เพียงเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจเป็นหลัก จึงอาจทำร้ายสังคมได้ด้วยความมักง่าย ขาดความประณีตและเนื้อหาที่มีพลังสร้างสรรค์ การสื่อสารมีการพัฒนาเทคนิคและรูปแบบมาอย่างต่อเนื่องจากอดีตถึงปัจจุบัน โดยพิจารณาได้จากสองส่วนที่สำคัญ คือ รูปแบบและเนื้อหา (Form and Content) คำว่า รูปแบบ คือ กระบวนการหรือผลผลิตทางความคิด อันเกิดจากการคำนวณ วางแผน คิด หรือเกิดขึ้นจากประสบการณ์ของผู้ถ่ายทอด ทั้งด้วยความบังเอิญหรือตั้งใจ โดยนำเสนอผ่านกระบวนการรับรู้ทางสัมผัส เช่น การมองเห็นหรือได้ยิน ให้แก่ผู้ชม ส่วนคำว่า เนื้อหา ครอบคลุมองค์ประกอบต่างๆ ที่เติมลงไปในรูปแบบด้วยความรู้สึกนึกคิดของผู้กำกับ ผ่านรูปภาพ สัญลักษณ์ ตัวหนังสือ หรือเสียงอันเกิดจากชุดข้อมูลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยเนื้อหาของชุดข้อมูลจะถูกนำเสนอผ่านกรอบมโนทัศน์ไปยังผู้รับสารปลายทางหรือผู้ชม ทั้งรูปแบบและเนื้อหามีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน รูปแบบไม่สามารถอยู่ได้อย่างลำพัง หากปราศจากการนำเสนอเนื้อหาจากความรู้สึกนึกคิด และเนื้อหาก็ไม่สามารถอยู่ได้อย่างลำพัง หากไม่ผ่านการคิดพินิจของผู้กำกับที่นำเสนอ โดยอาจรับรู้ได้จากสไตล์งานหรือการสื่อสารทางภาษาที่ผู้กำกับเลือกใช้ รูปแบบและเนื้อหาจะเปลี่ยนไปตามบริบทแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม และยุคสมัยเสมอมา

8.3.1 สัญวิทยาและหลังโครงสร้างนิยมในภาพยนตร์

ภาพยนตร์มีองค์ประกอบทั้งภาพ แสง สี เสียง การแสดง และเนื้อเรื่อง ซึ่งเป็นสิ่งที่ใช้สื่อสารในลักษณะของอุดมคติได้ดี หากจะพิจารณาตัวบทของภาพยนตร์สามารถที่จะวิเคราะห์ผ่านระบบสัญญะได้ การพิจารณาบริบทแวดล้อม (Context) กับตัวบทหรือสารที่ใช้ในงานนั้น จะสามารถทำให้เห็นถึงเนื้อหาที่ถูกซ่อนอยู่และช่วยให้การดูภาพยนตร์มีอรรถรสยิ่งขึ้น การศึกษาระบบสังคมและศิลปวัฒนธรรมย่อมทำให้เกิดความเข้าใจในมิติทางสังคมได้มากยิ่งขึ้น

สัญศาสตร์และสัญวิทยา คือ สิ่งคล้ายกัน แต่เป็นคำนิยมที่เกิดจากสองนักคิด สัญศาสตร์ (Semiotic) เกิดจากชาร์ลส์ แซนเดอร์ เพอร์ซ (Charles, Sanders Peirce) นักปรัชญาชาวอเมริกัน และสัญวิทยา (Semiology) จากนักวิชาการชาวสวิส แฟร์ดินองด์ เดอ โซซูร์ (Ferdinand, de Saussure) ผู้บุกเบิกวิธีการและศาสตร์ทางสัญญะ ทั้งสองแนวคิดพัฒนามาจากฐานของภาษาศาสตร์เชิงโครงสร้างของโซซูร์ สัญศาสตร์จะถูกใช้กับวงการวิจารณ์ทางด้านวรรณกรรม และวัฒนธรรมเป็นจำนวนมาก งานของเพอร์ซจะกำหนดสัญญะเป็น 3 ส่วน คือ ภาพเหมือน (Icon) ดรรชนี (Index) และสัญลักษณ์ (Symbol)

งานของโซซูร์ เน้นที่การหาความหมายของสัญลักษณ์ (Symbol) ที่ไม่ได้ดำรงอยู่ด้วยตัวมันเอง แต่จะขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของสิ่งนั้นกับสิ่งอื่น ภายใต้ระบบเดียวกันหรือคู่ตรงข้าม ดังนั้น หากจะพิจารณาที่ตัวบุคคลต้องพิจารณาจากบริบทแวดล้อมสังคม ปัจเจกบุคคลไม่ใช่ผู้สร้างสังคม แต่สังคมเป็นตัวบ่งชี้หรือสร้างบุคคลผู้นั้น ในการสื่อสารเป็นเรื่องของการสร้างระบบทางภาษาขึ้นมาโดยอยู่ภายใต้ชุดระบบทางสังคมใดสังคมหนึ่ง ไม่ใช่แค่การใช้ภาษาในการสนทนาพูดคุยกันเท่านั้น ความแตกต่างหรือสิ่งตรงข้ามกันจะเป็นตัวกำหนดเนื้อหาของสัญญะนั้นๆ รูปแบบสามารถกำหนดเนื้อหาสาระของสิ่งนั้นได้ และเนื้อหาสาระก็สามารถกำหนดรูปแบบที่เป็นรูปธรรมได้ด้วย แต่ต้องอยู่ภายใต้ชุดระบบเดียวกันหรือมาตรฐานเดียวกัน โซซูร์พิจารณาลักษณะที่เรียกว่า เอกลักษณ์ ว่าไม่ได้มาจากลักษณะเฉพาะของสิ่งนั้น แต่เป็นการจัดประเภทของระบบหนึ่งที่มีเงื่อนไขร่วมกัน เช่น คนใส่เสื้อสีขาวย่อมเป็นคนดีมีหลักธรรมะในจิตใจ มากกว่าคนใส่เสื้อสีดำซึ่งอาจมาจากสีขาวของระบบสังคมหนึ่ง ถูกใช้ในการประกอบพิธีทางศาสนาเป็นหลัก หรือขุนในเกมหมากรุกย่อมมีความสำคัญกว่าเบี้ย ถึงแม้จะเป็นพลาสติก ไม้ หรือวัสดุอื่นใดก็ตามเมื่อถูกนำเข้ามาในชุดระบบนี้ก็ย่อมเป็นขุนเสมอ สัญญะ (Semiology) มาจาก Semeion ในภาษากรีกซึ่งมีความหมายว่า Sign ระบบของสัญญะประกอบไปด้วย 2 ส่วนใหญ่ๆ ที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ รูปสัญญะ (Signifier) และความหมายสัญญะ (Signified) การที่จะได้รับสารจากสื่อนั้น ต้องอาศัยการตีความและถอดความหมาย เมื่อภาพชุดหนึ่งมีการใส่รหัสเพื่อสื่อสารกับสมาชิกกลุ่มหนึ่งของสังคม ดังนั้นการถอดความหมายหรือถอดรหัสของผู้ชมหรือผู้ฟัง ต้องอาศัยการเทียบเคียงจากประสบการณ์ ความรู้ และจินตนาการ การตีความภาษาเชิงสัญลักษณ์ คือ การสื่อความหมายทางสัญญะ (Sign) ที่มีการประกอบสร้างรูปแบบรวมทั้งบริบทของข้อมูล (นพพร ประชากุล. 2547: 161 – 164) เช่น สีดำที่เกิดจากบริบทของสังคมที่ ให้ความหมายเป็นสิ่งที่นิรันดร์ ถ้าจับไปรวมกับแว่นก็กลายเป็นแว่นกันแดด และเมื่อคนใส่แว่นกันแดดร่วมกับไม้เท้า ก็สามารถสื่อสารได้ว่าเป็นคนตาบอด สิ่งเหล่านี้เมื่อถูกแจกแจงหน่วยทางสัญญะ พร้อมกับชี้ถึงความสัมพันธ์ในแต่ละหน่วย ในระบบใดระบบหนึ่ง ก็จะสามารถทำให้เห็นถึงโครงสร้างในการประกอบสร้างรูปแบบ ในการสื่อสารนั้นได้ วิถีทางในการดำเนินชีวิตและปรัชญาความคิดแต่ละท้องถิ่นย่อมแตกต่างกัน ดังนั้นการรับรู้ในวงกว้างและทำความเข้าใจความเป็นอยู่อย่างไม่มีอคติ ย่อมส่งผลในการสื่อสารและตีความได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่จะเข้าใจความหมายเชิงสัญลักษณ์ได้นั้น ต้องรู้จักการจัดหมวดหมู่ และ

เปรียบเทียบในลักษณะของแบบแผน (Pattern) ที่คล้ายคลึงหรือแตกต่างกันได้อย่างดี การถ่ายโอนเนื้อหาและความหมายของภาพเชิงสัญลักษณ์เกี่ยวข้องกับผู้สื่อสารและผู้รับสาร การสื่อสารในลักษณะของสัญญะคือ พลังของการสื่อสาร

ผู้บุกเบิกวงการภาษาเชิงโครงสร้างเหล่านี้ คือ แฟร์ดิน็อง เดอ โซซูร์ นักภาษาชาวสวิส และ ชาร์ลส์ แซนเดอร์ส เพอร์ซ (Charles, Sanders Peirce) นักปรัชญาชาวอเมริกัน ถ้าพูดถึงสัญวิทยา (Semiology) ต่างให้ความเคารพโซซูร์ แต่ถ้าพูดถึงสัญศาสตร์ (Semiotics) งานของเพอร์ซ แบ่งสัญญะออกเป็น 3 แบบ คือ

1. ภาพเหมือน (Icon) เพื่อสื่อความหมายถึงตัวมันเองอย่างแท้จริง
2. ดรรชนี (Index) เป็นตัวแทนในการเชื่อมต่อความหมายไปยังวัตถุโดยตรง เช่น ป้ายจราจรสี่แยก ขึ้นเขา ลงเขา เป็นต้น
3. สัญลักษณ์ (Symbol) เป็นลักษณะนามธรรม และเป็นตัวแทนของสิ่งต่างๆ ที่ไม่มีรูปแบบแท้จริงของสิ่งที่ถูกนำเสนอนั้น ผู้อ่านจะต้องเรียนรู้ความสัมพันธ์ของภาพและความหมายเอง

โซซูร์ เชื่อว่า ความหมายของสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ได้อยู่ในตัวของมันเอง แต่มีความสัมพันธ์กับบริบทอื่นๆ รอบด้านที่อยู่ภายใต้ระบบเดียวกัน ดังเช่น ความคิดที่ว่า ระบบของสังคมสร้างมนุษย์ ไม่ใช่ปัจเจกบุคคลเป็นผู้สร้างสังคม ภาษาเป็นเรื่องของเอกภาพ เป็นระบบที่แบ่งระหว่างรูปแบบ (Form) กับเนื้อหาสาระ (Substance) ทั้งสองส่วนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ถ้าปราศจากรูปแบบ เนื้อหาก็ไม่เกิดประโยชน์ ถ้าปราศจากเนื้อหา รูปแบบก็ว่างเปล่า สัญญะเป็นระบบที่สำคัญไม่แตกต่างไปจากการเขียน สัญวิทยา (Semiology) มีที่มาจากภาษากรีก Semeion มีความหมายว่า เครื่องหมาย (Sign) การเขียนประโยคเว้นช่องว่างระหว่างคำก็เป็นสัญญะที่บอกให้หยุดพัก ไม่ออกเสียง หรือแม้แต่จุดท้ายประโยคก็ตาม การเรียงคำก็มีสัญญะ เช่น "นายสมชายรักน้องหญิง" หากเปลี่ยนการเรียงคำใหม่เป็น "น้องหญิงรักสมชาย" ก็อาจดูไม่เหมาะในสังคมที่ผู้หญิงไม่ค่อยมีบทบาท ภาษาคือระบบที่ให้ความหมายชุดหนึ่งของสังคม โดยมีสังคมเป็นผู้กำหนด โดยแบ่งเป็นตัวสื่อ (Signifier) และความหมาย (Signified) ทั้งสองตัวนี้ต้องไปด้วยกัน ขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้ รูปสัญญะในภาษาหนึ่งอาจกลายเป็นความหมายในอีกภาษาหนึ่งได้ (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. 2545: 3 – 27) เช่น Max เป็นยี่ห้อของที่เย็บกระดาษ เรียกและกลายเป็นความหมายอีกภาษาหนึ่ง เรียก Staple ด้วยเหตุนี้ ภาษาจึงเป็นสิ่งที่มีกฎเกณฑ์ในแต่ละชุด มนุษย์บนโลกจึงไม่พูดภาษาเดียวกันทั้งโลก ตัวรูปสัญญะที่ใช้จะขึ้นกับวัฒนธรรมและชุมชนในสังคมนั้น เมื่อมีการใช้แล้วก็เปลี่ยนแปลงได้ยากมาก ภาษาในแต่ละยุคไม่มีความแน่นอน เปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสมาชิกในสังคม เช่น คำว่า ซื่อสัตย์ ในอดีตมีความหมายมาก เป็นคำที่มีคุณค่าและมีเกียรติ น่าเคารพ ใครได้ยินก็รีบยกย่อง เป็นข่าวอึกทึกครึกโครมบนหน้าหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ แต่เมื่อระบบความเชื่อ การให้คุณค่าของสังคมเปลี่ยนไป ช่องทางการให้ข้อมูลข่าวสารมากขึ้น คำว่า ซื่อสัตย์ ถูกมองว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่ชินหู ไม่น่าสำคัญอะไร

หรือแทบจะไม่น่าสนใจ เพราะบทบาทของบริโภคนิยมกับตัวเงินเข้ามามีบทบาทอย่างมากในสังคมปัจจุบัน หรือสีเขียวในอดีตเป็นแค่สีหนึ่งเพื่อการเลือกใช้ในการตกแต่งอะไรสักอย่าง แต่ปัจจุบัน สีเขียว กลับมีบทบาทสำคัญอย่างเห็นได้ชัด ที่แสดงออกถึงวัฒนธรรมแห่งความยั่งยืนหรือการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ถูกนำไปใช้เป็นชื่อแบรนด์สินค้า สถานีโทรทัศน์จนถึงชื่อองค์กร ซึ่งมีที่มาจากวัฒนธรรมสีเขียว

ในระบบสัญวิทยา การอ่านเครื่องหมาย (Sign) ในลักษณะของ โรล็องด์ บาร์ตส์ (Roland Barthes) พัฒนามาจากโซซูร์ โดยความหมายจะเกิดขึ้นได้ต้องมีองค์ประกอบ 3 ส่วน

1. รูปสัญญะ
2. ความหมาย
3. สัญญะ มายาคติของบาร์ตส์ทำหน้าที่สื่อได้โดยไม่ต้องรอการผสมหา

ความหมายจากรูปสัญญะ มายาคติอยู่ได้ด้วยระบบสัญญะทางภาษา และตีความหมายต่อจากระบบภาษานั้นๆ ระบบมายาคติมีการสื่อความหมาย 2 ระดับ คือ ความหมายตรง (Denotation) ซึ่งก็คือความหมายของภาษา และความหมายแฝง (Connotation) หรือความหมายในลักษณะมายาคติ ความหมายในระดับแรกจะกลายเป็นรูปสัญญะให้กับลำดับที่สอง เพื่อเป็นความหมายต่อไป ดังนั้น ทุกสิ่งไม่ว่าภาษา ภาพ วัตถุ พิธีกรรมต่างๆ จะเป็นเหมือนความหมายในระดับแรก กลายเป็นรูปสัญญะในระดับที่สอง ตีความหมายต่อไป รูปสัญญะในระบบแรกสามารถทำให้หมดความหมายและกลายเป็นรูปสัญญะในอีกระบบหนึ่ง และรอการผสมความหมายกับสัญญะชุดใหม่ ดังนั้นความหมายจึงมาจากการแยก และรวมกันของรูปสัญญะ ความหมายสัญญะและสัญญะต่อไป อย่างไม่มีที่สิ้นสุด

ตัวอย่าง

ระดับที่ 1 ความหมายตรง (Denotation) : ช้าง (รูปสัญญะ) + สัตว์ป่าที่ใกล้จะสูญพันธ์ (ความหมาย) = ช้าง สัตว์ป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ (สัญญะในระดับที่หนึ่ง)

ระดับที่ 2 ความหมายแฝง (Connotation) : ช้าง สัตว์ป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ (รูปสัญญะ) + ความเป็นไทย (ความหมาย) = ช้างเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นไทย (สัญญะในระดับที่สอง)

ความหมายตรง (Denotation) และความหมายแฝง (Connotation) ถูกนำไปใช้ในการออกแบบสื่อสารจำนวนมาก เช่น โฆษณาบนแม็คกาซีนหรือโทรทัศน์ โดยใช้ภาพสัญลักษณ์ในการสื่อสารเพื่อดึงดูดให้เกิดความสนใจ ติดตาม และแสดงความเหนือชั้นในการนำเสนออีกด้วย

8.3.2 การสื่อสารในภาพยนตร์สารคดี

ผู้กำกับคือผู้ถ่ายทอดเนื้อหาและเรื่องราวจากบทภาพยนตร์ ไปสู่การนำเสนอด้วยภาพ ตัวอักษร ภาษาพูด และเสียง ด้วยเทคนิคและวิธีการเฉพาะตัว เปรียบการใช้กล้องบันทึกภาพได้เหมือนปากกาของนักประพันธ์ ที่นำฐานข้อมูลทางประวัติศาสตร์ สังคม สภาวะแวดล้อม หรือข้อมูลของบุคคลที่มีอยู่จริง มาใช้ถ่ายทอดเป็นผลงาน โดยไม่ผ่านกระบวนการสังเคราะห์ ดัดแปลงเสริมแต่งเหมือนเช่นนิยาย

การสื่อสารในภาพยนตร์สารคดีจึงมีความสำคัญอย่างมากในการนำเสนอกรอบความคิดของบุคคล กลุ่มคน และสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง โดยมีจุดประสงค์ที่แตกต่างไปจากผลงานในลักษณะเพื่อการค้าหรือโฆษณาชวนเชื่อ โดยผู้กำกับเป็นผู้ถ่ายทอดข้อมูล ผ่านกระบวนการทางศิลปะของการบันทึกภาพเคลื่อนไหว (Cinematography) ที่เปรียบได้กับแนวคิดของศิลปะลัทธิสัจนิยม (Realism)

การสื่อสารในภาพยนตร์สารคดีสามารถพิจารณาได้จาก

1. การเคลื่อนไหว (Movement)
2. มุมกล้อง (Camera Angle)
3. แสง สี และส่วนประกอบศิลปะ (Light, Color and Art Elements)
4. เสียง (Voice, Sound & Audio)
5. เนื้อหา (Content)
6. กรอบความคิด (Concept)

การนำเสนอภาพยนตร์สารคดี เป็นการนำเสนอกรอบความคิดที่มีความเป็นนามธรรมไปสู่รูปธรรม รูปภาพจึงเป็นการนำเสนอสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปเป็นร่าง มองเห็นและได้ยินได้ ความกลัว ความสุข สมหวัง ระทมทุกข์ ความเจ็บปวดรวดร้าว มั่นคง ไม่ปลอดภัย หรือคุณค่า มีความเป็นนามธรรมที่ไม่สามารถนำเสนอได้โดยตรง ดังนั้นการนำเสนอเนื้อหาในภาพยนตร์สารคดีจึงเจาะจงสถานการณ์ และนำเสนอความเป็นรูปธรรมเพื่อสื่อสารถึงกรอบคิดได้อย่างชัดเจนและครอบคลุม (Bill, Nichols. 2010: 99 – 101)

8.3.3 การนำเสนอเนื้อหาในภาพยนตร์สารคดี

ภาพยนตร์โดยทั่วไปที่รับชมได้ในประเทศไทย เป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงผู้ชมได้ในวงกว้าง ก้าวข้ามความงามอย่างมีศิลปะไปสู่งานในลักษณะสาธารณชน มุ่งสร้างความนิยมที่มาพร้อมกับกระแสของนักแสดง ทั้งยังดึงดูดตราตรึงประทับใจด้วยเทคนิคการนำเสนอมากมายเพื่อความท้าทายอารมณ์คนดู อารมณ์ความรู้สึกที่เข้มข้นขึ้นลงอย่างรวดเร็วหลากหลาย บางทีก็ดูไร้เหตุไร้ผล ภาพยนตร์บางเรื่องมุ่งสร้างรายได้จากความเหนือจริง เกินจริง แปลก และแตกต่าง ซึ่งปรากฏให้เห็นได้จากเนื้อเรื่อง การปรุงแต่งตัวละคร ฉาก และสถานที่ ผู้ชมคล้อยตาม ซึมซับ ดูดซึมความรู้สึก และสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงมาสู่ความคิดและการกระทำต่างๆ เป็นแบบอย่างให้น่าติดตาม คิดและกระทำตามทั้งในภาวะที่รู้ตัวและภาวะใต้สำนึก ตัวอย่างเช่น เมื่อดารานักแสดงผู้หนึ่งมีชื่อเสียงมั่งคั่งมั่งมีได้โดยรวดเร็ว โดยไม่ต้องทุ่มเทให้กับการศึกษาเล่าเรียน ทำไมตนจึงจะคิดกระทำในแบบเดียวกันนี้ไม่ได้ เพื่อหวังว่าจะได้ประสบความสำเร็จร่ำรวย เช่นดาราผู้นั้น และเมื่อดาราอีกผู้หนึ่งมีชื่อเสียงโด่งดังร่ำรวยล้วนเป็นคนหน้าตาสวยงาม การตัดสินใจเพื่อไปเสริมสวย ต่อเติม ตัดแต่ง ให้เหมือนดาราผู้นั้น จึงน่าจะเหมาะสมกับตนที่สุด เพื่อที่จะได้มีโอกาสสวย ร่ำรวยเหมือนเช่นดาราผู้นั้นบ้าง ภาพยนตร์การค้า (Commercial Movie) มีแนวทางตามกระแสหลักถ้าหากกระแสหลัก

ยังคงหลงใหลในความจอมปลอม โกหก หลอกลวง ฉาบฉวย มักง่าย ภาพยนตร์เพื่อการค้าก็จะยังคงนำเสนอสิ่งล่อลวงลุ่มหลงเหล่านี้ต่อไป ด้วยวิธีที่แปลกใหม่ สร้างกระแสบริโภค โดยมีการตลาดและการโฆษณาเป็นเครื่องมือ เพื่อจุดมุ่งหมายหลักทางการค้า คือ สร้างยอดจำหน่าย ทำรายได้จำนวนมาก เพราะสิ่งนี้จะแสดงให้เห็นถึงความนิยมได้ด้วยตัวเลข ตัวเลขที่ผลักสูงขึ้นอยู่ตลอดเวลา

เนื้อเรื่องที่ถูกปรุงแต่งจนเกินงาม ขาดส่วนร่วมตามความเป็นจริง เกิดขึ้นได้ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา ตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูล แต่งเรื่อง เขียนบท การออกแบบ จัดสร้างตัวละคร จนถึงการแสดงของนักแสดง ข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการปรุงแต่ง สังเคราะห์มากจนกลายเป็นการโกหก บิดเบือน เกินจริงมากเกินไป สุดขั้วใดขั้วหนึ่ง รักจัด เกลียดจัด ตลกโปกฮาสุดๆ สิ่งเหล่านี้เป็นแรงขับเคลื่อนของภาพยนตร์ที่สร้างเพื่อการค้า โน้มน้าวดึงดูดผู้ชมเพื่อการตัดสินใจที่จะบริโภค ภาพยนตร์เป็นสื่อที่มีอิทธิพลและส่งผลก่อให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบทางความคิด ตัดสินใจ และการกระทำที่เชื่อมต่อมาสู่การแสดงออกของบุคคลในโลกแห่งความจริง ดังนั้น การที่ภาพยนตร์เรื่องหนึ่งสามารถทำให้ผู้ชมรับรู้ และรู้สึกคล้อยตามได้ว่ามันปรากฏขึ้นและมีอยู่จริงในขณะที่รับชมนั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญ ในการเชื่อมต่อความรู้สึกนึกคิดไปยังผู้รับชมได้ดี และส่งผลต่อการก่อเกิดความเชื่อ ค่านิยม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้รับชมหรือผู้รับสาร

ปัจจุบัน ภาพยนตร์ที่นำเสนอเนื้อหาความจริง สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้ชมในวงกว้างได้ดี นอกจากสร้างความน่าเชื่อถือแล้ว ยังก่อให้เกิดความเข้าใจและความรู้สึกร่วมได้ดี ซึ่งการเลือกชมภาพยนตร์ประเภทนี้ อาจมาจากการที่ผู้ชมเคยได้ยินหรือเคยรับข้อมูลพอสังเขปแล้ว บางคนอาจเลือกชมเพื่อศึกษาหรือเพื่อเพิ่มความรู้และความเข้าใจให้กับตนเอง การเตรียมหลักฐานที่แสดงให้ผู้ชมเห็นว่าสิ่งนั้นหรือเหตุการณ์ที่นำเสนอเป็นความจริง ได้ถูกนำมาใช้กับภาพยนตร์ในปัจจุบันมากขึ้น เช่น ประโยคที่พบเห็นว่า เรื่องราวนี้มีที่มาจากเหตุการณ์จริง (Based on True Story) เป็นต้น (Christian Metz. 1991: 3 – 7)

8.4 วิธีเข้าถึงการหาความหมายในลักษณะของแนวคิดปรากฏการณ์นิยม

1. ปรากฏการณ์วิทยา การตีความที่เน้นการศึกษาประสบการณ์โดยตรงของบุคคล โดยเห็นได้จากปฏิกิริยาต่อสถานการณ์หนึ่ง ที่สะท้อนออกมาเป็นการแสดงออกและความรู้สึกนึกคิดของบุคคลนั้น

2. การมองในลักษณะเชิงซ้อนของสังคมที่หลากหลาย และความหลากหลายเหล่านั้นก็มีหลายๆ ชั้นที่ทับซ้อนกันอยู่

3. การสวมบทบาทผู้อื่นเพื่อให้เกิดความเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง แต่ก็ต้องรักษาระยะความแตกต่างทางสังคมวิทยา เพื่อที่จะนำมาวิเคราะห์ได้อย่างน่าเชื่อถือ

4. การเรียนรู้จากภาษาและระบบสัญลักษณ์ โดยคำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรมและพฤติกรรมต่างๆ

บนพื้นฐานแนวคิดของปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) เป็นเรื่องของการอธิบาย เล่าเรื่องผ่านประสบการณ์ของผู้นั้น ด้วยความเชื่อที่ว่า มนุษย์สามารถสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ดี โดยเฉพาะการเล่าเรื่อง

ที่มาจากสิ่งที่เขาคิดและเขาเป็น ในช่วงที่รับรู้มาอย่างมีสติสัมปชัญญะ ซึ่งอาจเกิดจากความประทับใจ โดยแบ่งได้ 2 ลักษณะ

1. บุคคลนั้นให้ความหมายต่อประสบการณ์และโลกของเขาอย่างไร
2. เราจะรับรู้ถึงประสบการณ์ของบุคคลนั้นได้อย่างไร

9. อิทธิพลของภาพยนตร์กับการการปลูกฝังค่านิยม

ภาพยนตร์เป็นสื่อที่แพร่หลายทั่วโลก ภาพยนตร์เป็นเครื่องมือทางวัฒนธรรมที่ใช้กลืนกินวัฒนธรรม ภาพยนตร์ฮอลลีวูด ที่มีส่วนร่วมของปัจจัยทางการตลาดและระบบธุรกิจในปัจจุบันเป็นเครื่องมือในการนำเสนอแนวคิดที่ส่งผลกับค่านิยมในวัยรุ่นอย่างมาก วัฒนธรรมการกินแฮมเบอร์เกอร์ ดื่มโค๊ก หรือการใส่กางเกงบลูยีนส์ ร้องเพลงร็อค แอนด์ โรลล์ สิ่งเหล่านี้ล้วนมาพร้อมภาพยนตร์ แนวคิดที่ส่งเสริมภาพลักษณ์ของมหาอำนาจ ด้วยมุมมองทางทุนนิยมและวัตถุนิยม โดยไม่คำนึงถึงสภาพความเป็นจริงของสังคมอื่นที่มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตมายาวนานการปลูกฝังค่านิยม ทำลายแนวคิดทางการเมืองการปกครอง ในลักษณะที่แตกต่างและเชิดชูค่านิยมของตนเป็นสิ่งที่ถูกต้องที่สุด หรือแม้การแสวงหาผลประโยชน์จากการเผยแพร่ภาพยนตร์ไปสู่ตลาดโลก จนเรียกได้ว่า ภาพยนตร์ฮอลลีวูดเป็นงานภาพยนตร์ในลักษณะของการผลิตด่วนจำนวนมาก (Mass Production) เร่งเพื่อขายแนวคิดหรือแสวงหาทุนทรัพย์เป็นหลัก การจัดลำดับด้วยยอดจำหน่าย (Box office) เพื่อแสดงความนิยมจากรายได้เป็นหลัก แสดงให้เห็นถึงการให้ความหมายคุณค่าของโลกทุนนิยม ที่คุณภาพของภาพยนตร์มาจากรายได้ เพื่อนำเสนอความนิยม ซึ่งไม่สัมพันธ์กับคุณค่าและการดำรงอยู่ของวัฒนธรรมอื่นที่แตกต่างกันออกไป ภาพยนตร์จำนวนมากที่มีคุณค่ากลับต้องลดบทบาทและสูญหายไป จึงเรียกได้ว่า ภาพยนตร์ในระบบทุนนิยมที่นำเสนอรายได้เป็นหลัก ไม่สามารถตอบโจทย์เรื่องคุณค่า จริยธรรมได้อย่างชัดเจน และน่าเชื่อถือภาพยนตร์ในโลกทุนนิยม จึงเป็นเครื่องมือในการกลืนกินทางวัฒนธรรมของโลกทุนนิยมกับวัฒนธรรมอื่นทั่วโลก สิ่งนี้เป็นการทำลายทางวัฒนธรรมด้วยเครื่องมือที่เรียกว่า สื่อภาพยนตร์ ประเทศเล็กๆ ที่มีวัฒนธรรมเป็นของตนเองกลับไม่มีแรงโน้มน้าวชักจูงใจที่ดีพอ เท่ากับรายได้ยอดขายเป็นหลัก ปัญหาของการปะทะกันทางวัฒนธรรมเดิมและวัฒนธรรมใหม่จึงเกิดขึ้นให้เห็นได้ทั่วโลก

การปลูกฝังค่านิยมในผลงานภาพยนตร์ ส่วนมากมาจากเจตคติของผู้รับสาร มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องและพฤติกรรมตัวละครในสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือมากกว่านั้น ทำให้การนำเสนอสารไม่ถูกปิดกั้นและเป็นไปได้โดยง่าย เนื้อหาและตัวละครจึงเป็นสิ่งที่สำคัญในการสื่อสารเพื่อนำเสนอความคิดรวบยอดของงานค่านิยมเป็นตัวบ่งชี้ถึงพฤติกรรมของผู้คนในสังคม ดังนั้นการปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามจึงมีความจำเป็นอย่างมาก โรคิช (Rokish) ได้ให้ความหมายของค่านิยมไว้ว่า เป็นความเชื่ออย่างหนึ่งซึ่งมีลักษณะค่อนข้างถาวร และ

เชื่อวิถีปฏิบัติบางอย่างนั้นเป็นสิ่งที่ตัวเองหรือสังคมเห็นสมควรที่จะยึดถือ หรือปฏิบัติมากกว่าวิถีปฏิบัติอย่างอื่น (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 1996: 229 – 234)

เจตคติเป็นเรื่องของมุมมอง ความคิดเห็นว่าชอบไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย มาจากความรู้สึกด้านใดด้านหนึ่ง ทำให้เกิดการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่แตกต่างกัน บางครั้งถูกเรียกว่า ทัศนคติ (Attitude) ในความหมายของ อัลล์พอร์ท (Allport) ให้ความหมายไว้ว่า เป็นสภาวะความพร้อมของจิตใจ เกิดจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมจะเป็นตัวกำหนดทิศทาง เจตคติเกิดจากการเรียนรู้วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมในสังคมนั้นๆ เป็นการสร้างความรู้สึกที่เกิดจากประสบการณ์ที่ดีและไม่ดี บางครั้งมาจากการเลียนแบบบุคคลสำคัญโดยรับมาเป็นของตน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 1996: 207 – 234) องค์ประกอบของเจตคติมี 3 ประการ คือ

1. ความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Component) เป็นองค์ประกอบที่เกิดจากตัวบุคคล ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อสิ่งเร้า และประเมินด้วยเหตุผลจนเป็นข้อสรุปและนำไปสู่ความเชื่อ

2. ความรู้สึกและอารมณ์ (Affective Component) เป็นอารมณ์ความรู้สึกของบุคคล และเป็นผลต่อเนื่องมาจากการประเมินสิ่งเร้านั้น แล้วทำให้เกิดความรู้สึกได้ว่า ชอบหรือไม่ชอบ

3. พฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นองค์ประกอบด้านความโน้มเอียงที่บุคคลจะประพฤติปฏิบัติ สนับสนุนหรือคัดค้าน

10. ปัจจัยที่นำไปสู่การสร้างสรรค์

ปัจจุบัน นักวิทยาศาสตร์ นักคิด ศิลปิน และนักสร้างสรรค์จำนวนมาก ได้เห็นความสำคัญของธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เพราะในช่วงหลังปี ค.ศ. 2000 เป็นต้นมา ภัยธรรมชาติเกิดขึ้นบ่อยครั้งจนไม่อาจคาดเดาได้เหมือนเช่นสมัยก่อน ฤดูเปลี่ยนไปไม่สามารถคาดเดาได้เหมือนก่อน อากาศที่แปรปรวน ภัยธรรมชาติที่รุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ สาเหตุเหล่านี้ล้วนมาจากมนุษย์ ธรรมชาติสร้างมนุษย์แต่มนุษย์กลับเป็นผู้ทำลายธรรมชาติ “ธรรมชาติ” เป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องเอาใจใส่และคำนึงถึงให้มากขึ้น โดยไม่อาจเลี่ยงหนีอีกต่อไป การเรียนรู้และการสร้างสรรค์ต้องไม่ละทิ้งธรรมชาติ เรียนรู้จากธรรมชาติ ให้ธรรมชาติเป็นแรงบันดาลใจและเป็นครู เพราะจะทำให้เห็นถึงคุณค่าและความงามในสิ่งๆ นั้น เมื่อธรรมชาติได้เชื่อมโยงและสัมพันธ์กับกับทุกๆ สิ่งบนโลก ไม่ว่าจะเป็นวัตถุหรือสิ่งมีชีวิต ดังนั้นในการที่จะเรียนรู้อะไรก็ตาม ไม่ใช่เรียนรู้จากมุมมองด้านเดียว แต่ต้องมองจากหลายๆมุม การที่จะมองหลายๆมุมก็จะต้องเรียนรู้หลายๆสิ่ง บูรณาการศาสตร์หลายๆ ด้านเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อเพิ่มมุมมองในมุมที่กว้างและหลากหลาย พร้อมกับหาจุดเชื่อมโยงของความสัมพันธ์ในแต่ละสิ่ง จะนำไปสู่ความเป็นเอกภาพ ความเป็นหนึ่งเดียว เอกภาพ คือ เรื่องของวิทยาศาสตร์ ศิลปะ ปรัชญา ศาสนา และธรรมชาติ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสร้างสรรค์ ความงดงาม ความสมบูรณ์และนิรันดรภาพ ในการเรียนรู้มนุษย์จะต้องเรียนรู้โดยไม่ใช้แต่เพียงสมอง แต่ต้องใช้จิตใจในการมองเห็น

และรับรู้ จิตใจที่มีความรักจะเปิดรับโดยปราศจากอคติและการผูกติดกับความเป็นตัวตนและอวิชชา ซึ่งจะทำให้มนุษย์มองเห็นได้อย่างลึกซึ้งถึงสิ่งแท้จริง สัจธรรม เมื่อมนุษย์เริ่มเจริญภาวนาหรือทำจิตให้สงบได้แล้ว เขาจะแสดงออกมาในรูปแบบของเชาวน์ปัญญา สิ่งนี้คือการแสดงออกถึงความเฉลียวฉลาดด้วยการกระทำ การกระทำอย่างสงบโดยใช้จิตตั้งสติสัมปชัญญะในการกระทำสิ่งใดๆ การทำอย่างรู้ตัวอยู่ตลอดเวลาจะเป็นบ่อเกิดของสติปัญญาในการแก้ปัญหาเหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำว่า “สร้างสรรค์” มักจะถูกใช้ร่วมกับคำว่า “ความคิด” ความคิดสร้างสรรค์ คือ การผสานกันระหว่างการทำงานของสมองและจิตใจ สมอง คือ ศูนย์รวมของประจุความคิด ที่บันทึกเรื่องราวเก็บข้อมูลต่างๆ โดยผ่านระบบการรับรู้ จดจำ และสมองยังสามารถคิดคำนวณได้ โดยการนำข้อมูลที่เก็บไว้มาประมวลผล ดังนั้นความคิดของสมองจึงเปรียบได้เสมือนผลลัพธ์ของกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การใช้จิตใจที่สงบว่างจากพันธนาการ ไม่มีอคติ มีอิสระทางความคิด และพร้อมเปิดรับสิ่งใหม่ๆ นั่นคือ วิถีของการสร้างสรรค์

ความงามที่เกิดจากความธรรมดา คือ ความงามที่มีธรรมชาติเป็นองค์ประกอบหลัก ความงามนี้คือความงามที่มีคุณค่าและเป็นนิรันดร์ การที่ศิลปินและผู้สร้างสรรค์งาน มีความรัก อิสรภาพ ธรรมชาติและความดีงาม เป็นส่วนประกอบหลักในจิตใจ ย่อมทำให้เกิดปัญญาที่นำไปสู่การสร้างสรรค์และความงดงามอย่างแท้จริง วัฒนธรรมคือสิ่งที่กำหนดเอกลักษณ์ของสังคม ซึ่งเป็นได้ทั้งแรงบันดาลใจ แนวความคิด และรูปแบบในการสร้างสรรค์ ด้วยความหมายของคำ เป็นสิ่งที่มีคุณค่า เกี่ยวข้องกับธรรมะ ดังนั้นการสร้างสรรค์อย่างไม่หลงลืมวัฒนธรรม คือ การสร้างสรรค์เพื่อความดีงามและเพื่อส่วนรวมอย่างมีเอกลักษณ์ เอกลักษณ์ในลักษณะนี้จะทำให้เกิดความน่าสนใจ และเหมาะสมกับยุคสมัยในปัจจุบันที่ฟุ้งเฟ้อ ลุ่มหลง เห็นแก่ตัว วุ่นวายสับสน และอึกทึกครึกโครม

การสร้างสรรค์ที่ก่อกำเนิดจากความเรียบง่าย ความสงบเงียบ ความนิ่งหรือความว่าง สัจธรรมก่อกำเนิดจากความนิ่งเงียบสงบ ซึ่งหาได้ยากหากสภาพแวดล้อมรอบตัวยังเต็มไปด้วยแสงสีเสียงและกิเลสในรูปแบบต่างๆ ที่รบกวนจิตใจ ในชีวิตประจำวันที่เต็มไปด้วยศัตรูของความเงียบนี้เป็นตัวทำลายความสร้างสรรค์ ศัตรูของความเงียบนี้แบ่งไว้สองลักษณะ รูปแบบแรก เกิดจากสิ่งที่เกิดจากภายนอก ครั้งหนึ่งธรรมชาติมีบทบาทสำคัญในการสร้างแรงบันดาลใจ ป่าเขา ต้นน้ำ ลำธาร ทุ่งหญ้า ท้องฟ้า ท้องทะเล ล้วนเป็นต้นกำเนิดของสรรพสิ่งและต้นกำเนิดของสัจธรรม ปรัชญาและการสร้างสรรค์ แต่ตอนนี้สิ่งปลูกสร้างและการเจริญเติบโตทางเทคโนโลยีแทนสีเขียว เสียงรถยนต์ที่ขับเคลื่อนไปมาตลอดทั้งวันทั้งคืน เสียงดนตรีที่เปิดกระหน่ำซ้ำๆ ทางวิทยุและสถานที่เที่ยวยามค่ำคืน เสียงจากเครื่องมือสื่อสาร หรือแม้แต่เสียงจากการป่าวประกาศเชิญชวน สิ่งเหล่านี้คือ ศัตรูของความเงียบจากภายนอก และลักษณะที่อันตรายที่สุดของรูปแบบการขัดขวางและบ่อนทำลาย ความสงบเงียบ คือ สิ่งที่เกิดจากภายใน ความเชื่อที่มาในรูปแบบต่างๆ สมมุติฐานและการหาคำตอบตามความเชื่อโดยใช้อัตตา ความคิด หรือจิตใจที่ติดโซ่ตรวน ย่อมเป็นการผูกมัดตนเองให้เกิดพันธนาการ

ที่ไม่สามารถดิ้นหลุดพ้นได้ และยังสร้างความวุ่นวาย ฟุ้งซ่านเลอะเทอะ ให้กับจิตใจเมื่อเกิดความเคยชิน จนกลายเป็นวิถีในการดำเนินชีวิตอย่างถาวร (สดใส ขันติวรพงศ์. 2550: 69)

คุณไม่จำเป็นต้องออกไปจากห้อง นั่งนิ่งๆ ที่โต๊ะ แล้วฟัง ไม่ต้องฟังด้วยซ้ำ แค่รอเท่านั้นไม่ต้องรอ ขอเพียงนั่งนิ่งๆ อยู่กับความวิเวก โลกจะเผยตนต่อคุณอย่างอิสระ

ฟรานส์ คาฟก้า (Franz, Kafka)

คาฟก้า นักเขียนชาวยิวที่มีอิทธิพลต่องานวรรณกรรมตะวันตกมากที่สุด ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 20 ได้นำเสนอมุมมองของความเงียบกับการสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ในห้องทำงาน และไม่จำเป็นต้องออกไปแสวงหาจากข้างนอก เพียงแต่อยู่นิ่งๆอย่างสันโดษ (สดใส ขันติวรพงศ์. 2550: 69) ความสันโดษทำให้เกิดความเงียบสงบ มีจิตอิสระ ทำให้มองเห็นและพิจารณาถึงความเที่ยงแท้ได้ง่าย ผู้ที่ยึดเกาะอยู่กับพันธนาการและสิ่งเร้า จะไม่สามารถสร้างความแจ่มกระจ่างให้กับตนเองได้ ด้วยความที่เหนื่อยล้าและต้องคอยแสวงหาสิ่งยึดติดอยู่ตลอดเวลา ความเงียบสงบจะก่อให้เกิดจินตนาการที่อิสระและกระจ่างชัดได้ลุ่มลึกกว่า ความสงบนี้มีอยู่ในธรรมชาติทุกหนทุกแห่ง ความเป็นธรรมชาติมักทำให้เห็นความเที่ยงแท้ ความสันโดษ และความสงบ จะมาคู่กับสิ่งที่เรียกว่าความธรรมดาความเรียบง่ายเสมอ มโนทัศน์สู่การสร้างสรรค์อย่างแท้จริง คือ ความคิดที่ว่าการสร้างสรรค์คือความธรรมดา ความธรรมดากับสิ่งที่เรียกว่าธรรมชาติเป็นสิ่งเดียวกัน ศิลปินชาวอังกฤษ แอนด์ โกลด์เวิร์ทธี (Andy Goldsworthy) ได้สร้างสรรค์ผลงานโดยได้แรงบันดาลใจจากธรรมชาติ ผลงานของเขาชิ้นหนึ่ง แสดงให้เห็นถึงมโนทัศน์ที่มีแรงบันดาลใจกับธรรมชาติอย่างชัดเจน โดยทุบหินสีและบดให้ละเอียดเป็นจำนวนมากเพื่อให้ได้ผงสีแดงสาดลงในน้ำ แสงสีและน้ำก็จะเปลี่ยนสีไปตามสีหินบดนั้น

หลักปรัชญาและแก่นศาสนาโดยรวมแล้ว จะเห็นได้ว่า มีความสัมพันธ์และกลมกลืนกับความเป็นธรรมชาติ หากกล่าวถึงธรรมชาติและวิถีการสร้างสรรค์แล้ว คงไม่อาจหลีกหนีจากวิถีเต๋าได้ เพราะเต๋ามีความสัมพันธ์อันลึกซึ้งกับธรรมชาติ พอใจกับสิ่งที่เป็นอยู่อย่างธรรมดา โดยไม่มุ่งพิธีกรรม เต๋าไม่ใช่ศาสนา บางคนอาจให้ความหมายว่าเป็นลัทธิ แต่ด้วยความหมายของเต๋าแล้ว เต๋า คือ วิถีและหนทาง หนทางที่เป็นไปอย่างง่ายๆ แบบธรรมชาติ มีความเป็นหนึ่งเดียวกับโลกและจักรวาล เสียงแห่งความเงียบหรือการกระทำโดยไม่กระทำ การเห็นโลกจากความเป็นจริง ไม่ยึดติดล้วนเป็นวิถีของเต๋า วิถีของเต๋าก็คือวิถีการดำรงชีวิตของชาวจีน อยู่ในสายเลือด มีคำกล่าวที่ว่า “หากไม่มีเต๋าก็ไม่จีน” วิถีชีวิตคนจีนเป็นไปอย่างเรียบง่าย อ่อนน้อมถ่อมตน สัมพันธ์อยู่กับธรรมชาติ และไม่ทะเยอทะยาน อยู่กับฟ้าและดินเป็นสำคัญ เช่นเดียวกับคำสอนของเต๋าในเรื่องของปรีชาญาณกับตัวตน ปรีชาญาณเกิดจากความเงียบ ใจที่สว่าง และการเปิดรับ ถ้าสามารถหลอมรวมปรีชาญาณและตัวตนเข้าไว้ด้วยกันแล้ว ตัวตนก็จะหายไป ซึ่งทำให้เกิดความรอบรู้อย่างแท้จริง ธรรมชาติ คือ ความพอดีและความเหมาะสมกับสิ่งที่มันเป็นอยู่แล้ว ไม่ควรปรับเปลี่ยนที่ทางดอกไม้ที่ขึ้นจากต้น คือ สิ่งที่เป็นอยู่ และดีอยู่แล้วในที่ตรงนั้น ปรีชาญาณเป็นสิ่งที่อยู่ในธรรมชาติ หาก

ไม่มีมนุษย์ก็ไม่มีปรีชาญาณ หากไม่มีธรรมชาติก็ไม่มีมนุษย์ ทุกสิ่งไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ล้วนมีความสัมพันธ์กันในที่ที่เป็นอยู่ ความดีงามเปรียบได้กับความไร้เดียงสาของเด็ก เต๋าเชื่อว่าศิลปะคือการเฝ้าดูธรรมชาติและจะถ่ายทอดออกมาอย่างไร้เดียงสา เป็นความธรรมดาในลักษณะของธรรมชาติ การศึกษาเต๋าจึงเกี่ยวข้องกับกาสร้างสรรค์และศิลปะ เพราะศิลปะแท้จริงนั้นไม่ใช่ทักษะ แต่เป็นเรื่องของจิตใจ ศิลปินและนักสร้างสรรค์ที่แท้จริงต้องหลอมรวมกับธรรมชาติ (พจนา จันทรสันติ. 2524: 221 – 222)

เมื่อยู่โก๋วาดรูปต้นไผ่ เขาเห็นเพียงต้นไผ่ มิได้มองเห็นผู้คน แลไม่เห็นผู้คน เพลิดเพลินจนลืมกระทั่งตนเอง ตัวเขาเองกลับกลายเป็นต้นไผ่ แตกหน่อผลิใบใหม่ไม่รู้สิ้นสุด มาบัดนี้ จางจื๊อมิได้อยู่กับเราแล้ว ใครเลยจะหยั่งรู้ความล้ำลึกนี้ได้ (Su Tung-Po)

เมื่อใจได้กลายเป็นหนึ่งเดียวกับธรรมชาติแล้ว ก็จะเห็นสัจธรรม สัจจะ คือ ความงาม เมื่อมองเห็นความงามในขณะหนึ่งก็จะปราศจากการยึดติดตัวตน การรวมเป็นหนึ่งเดียวกับธรรมชาติคือการสร้างสรรค์ ดังที่จางจื๊อนักปราชญ์ชาวจีนกล่าวไว้ว่า “ทั้งฟ้า ดิน และตัวข้าพเจ้า ต่างดำรงอยู่ร่วมกัน สรรพสิ่งและตัวข้าพเจ้าล้วนเป็นหนึ่งเดียว” เมื่อศิลปินเข้าถึงธรรมชาติ เมื่อเขาจับพู่กันขึ้นวาดรูปภาพของเขาจะลื่นไหลด้วยผัสสะทางจิต การวาดภาพที่มีความเหมือนโดยการลอกแบบไม่ใช่ความเป็นธรรมชาติและการสร้างสรรค์ เพราะมันถูกกำหนดไว้แล้ว ไม่มีชีวิต ไม่มีจิตวิญญาณ เพราะการเข้าถึงธรรมชาติย่อมคือการเข้าถึงชีวิต เข้าถึงจิตที่ว่างเปล่า เปรียบเหมือนความบริสุทธิ์ ไร้เดียงสาของเด็กซึ่งมีความเป็นธรรมชาติและนี่คือการสร้างสรรค์อย่างแท้จริง (พจนา จันทรสันติ. 2525: 239 – 276)

การเปลี่ยนแปลง คือ สิ่งที่มนุษย์ใฝ่หาตลอดมา ต่อคำถามมากมายความโกลาหล เศร้าสลด และสับสนวุ่นวาย โลกคือคุณและคุณก็คือโลก การเปลี่ยนโครงสร้างทางสังคมไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงที่จะยั่งยืนที่สุด เพราะเป็นการเปลี่ยนภายนอกทางเศรษฐกิจหรือสังคมก็ตาม ล้วนเป็นเพียงการกำหนดเงื่อนไข ให้มนุษย์อยู่ภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว ที่ใช้ชื่อต่างกันมากมาย ซึ่งปัญหายังคงมีมากมายนับไม่ถ้วน คุณยังคงทุกข์เปลี่ยวเหงาและไม่มั่นคง เมื่อคุณคือโลกและโลกคือคุณ คนละโมบ คนริษยาหรือคนก้าวร้าวรุนแรงก็จะสร้างสังคมนี้ให้เป็นสังคมที่รุนแรง ริษยาและอยากมีอยากได้ ความขัดแย้งเหล่านี้จะจบลงเมื่อทุกคนเข้าใจในตัวคุณเอง ไม่ใช่เข้าใจนักบวช ดารา จิตแพทย์ หรือนักคิดท่านใดท่านหนึ่งกระจกเงาที่สามารถส่องเพื่อสำรวจและศึกษาตนเอง ว่าเป็นเช่นไร ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น คุณคือเรื่องราวของมนุษยชาติ การอ่านเรื่องราวของมนุษยชาติ ซึ่งก็คือตัวคุณ (กฤษณมูรติ. 2006: 5 – 23)

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่หาความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการชมสารคดี ร่วมกับการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร การสัมภาษณ์ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์แบ่งแยกตามหัวข้อที่ได้กำหนดไว้ เพื่อใช้ในการสังเคราะห์หาโครงสร้างของกรอบแนวคิดในการปลูกฝังจริยธรรมบนพื้นฐาน วัฒนธรรมสีเขียว

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. สร้างกรอบแนวคิดในการศึกษาและวิเคราะห์ภาพยนตร์สารคดี โดยแบ่งเป็น 5 ประเด็น ดังนี้ 1) มนุษย์ 2) สังคม 3) ศิลปวัฒนธรรม 4) ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และ 5) จริยธรรม

2. ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพปฐมภูมิ (Primary Qualitative Data) จากการสังเกตจากภาพที่บันทึกร่วมกับการสัมภาษณ์ และทุติยภูมิ (Secondary Qualitative Data) จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้แหล่งข้อมูลหลายๆมิติ ให้เห็นภาพรวมของความสัมพันธ์ของบริบทต่างๆ

3. ค้นคว้าและศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่ได้รวบรวม

4. นำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามส่วน (Data Triangulation) จากแหล่งที่มาและช่วงเวลาที่ต่างกัน และการตรวจสอบข้อมูลแบบสามส่วนด้วยวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) จากวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ต่างกัน ก่อนที่จะนำมาวิเคราะห์เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือในการนำไปใช้

5. วิเคราะห์เนื้อหาสาระภายใน (Intrinsic Analysis) ภาพยนตร์สารคดีและกรอบความคิดของผู้กำกับในแต่ละเรื่อง โดยใช้ข้อมูลในบทที่ 2 ร่วมในการวิเคราะห์

6. นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาสาระทั้ง 24 เรื่อง มาบูรณาการร่วมกับข้อมูลบทที่ 2 และสรุปถึงกรอบความคิดและวิถีปฏิบัติภายใต้บริบทวัฒนธรรมสีเขียว

การกำหนดกลุ่มประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากร ที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาพยนตร์สารคดีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 – 2555 (คศ. 2010 – 2012) จากงานประกวดสารคดีจาก 5 ทวีป ในหลายประเทศ การแบ่งพื้นที่ของทวีปใช้เกณฑ์ตามโอลิมปิก เพราะเกณฑ์การแบ่งทวีปสัมพันธ์กับพื้นที่และประชากรของสิ่งมีชีวิต ไม่ใช้การแบ่งตามสภาพภูมิศาสตร์ หรือการเผยแพร่ทางประวัติศาสตร์ เนื่องจากปัจจัยจำนวนประชากรที่น้อยมาก เช่น ทวีปแอนตาร์กติกา (Antarctica)

ซึ่งมีประชากรไม่ถาวรและมีอยู่น้อยมาก 1,000 – 4,000 คน ทั้งยังมีความแตกต่างกันทางประวัติศาสตร์และบางหลักฐานทางประวัติศาสตร์ยังคงหาข้อพิสูจน์และบทสรุปไม่ได้ จึงไม่อาจนำมาใช้พิจารณากลุ่มประชากรในงานวิจัยนี้ (วิกิพีเดีย. 2558ข: ออนไลน์) การใช้กลุ่มประชากรตามพื้นที่ 5 ทวีป ตามพันธกิจของโอลิมปิก เพราะโอลิมปิกได้ส่งเสริมความสัมพันธ์ของมนุษย์และสนับสนุนจริยธรรมของการอยู่ร่วมกันในสังคมโลก กล่าวคือ หลักการแบ่งทวีปของโอลิมปิกมีส่วนสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่และการดำรงชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบันได้อย่างดี ทั้งยังมีแนวดำเนินการที่เป็นทั้งนามธรรมและรูปธรรม ซึ่งเกี่ยวข้องกับความเป็นมนุษย์ ตัวบุคคล ส่วนรวม และสังคม โดยมีความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายในงานวิจัยนี้ ภารกิจของโอลิมปิกมีดังนี้

1. ส่งเสริมและกระตุ้นหลักจริยธรรมและธรรมาภิบาล (Good Governance) ในการแข่งขันกีฬาและการศึกษาของเยาวชนผ่านการกีฬาที่มีน้ำใจ ปราศจากซึ่งความรุนแรงก้าวร้าว

2. กระตุ้นและส่งเสริมองค์กรการกีฬา

3. เพื่อทำให้กฎกติกาของการแข่งขันเป็นไปอย่างมั่นใจ

4. สร้างความร่วมมือระหว่างสาธารณะหรือองค์กรอิสระกับเจ้าหน้าที่ ในการที่จะพยายามทำการกีฬาของมนุษยชาติไปสู่การเผยแพร่เสรีภาพ

5. ปฏิบัติการเพื่อเอกภาพที่เข้มแข็ง สู่การปกป้องอิสรภาพของขบวนการโอลิมปิก และคงไว้ซึ่งเอกราชทางการกีฬา

6. ต่อต้านการแบ่งแยกทางชนชาติ เชื้อชาติ ที่ส่งผลต่อขบวนการโอลิมปิก

7. กระตุ้นและสนับสนุน ด้วยการนำเสนอสตรีในการกีฬา เพื่อก่อให้เกิดความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง

8. เป็นผู้นำและต่อต้านการใช้สารกระตุ้นและยาเสพติดในการกีฬา

9. กระตุ้นและสนับสนุนมาตรการป้องกันสุขภาพของนักกีฬา

10. คัดค้านการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับการเมืองหรือเชิงพาณิชย์ของการกีฬาและนักกีฬา

11. กระตุ้นและส่งเสริมความพยายามขององค์กรกีฬาและเจ้าหน้าที่ของรัฐ สู่การเตรียมพร้อมทางสังคมให้กับนักกีฬาสู่การเป็นมืออาชีพในอนาคต

12. กระตุ้นและสนับสนุนการพัฒนาของกีฬาเพื่อทุกคน

13. กระตุ้นและสนับสนุนการรับผิดชอบต่อประเด็นของสิ่งแวดล้อม สู่การเผยแพร่การพัฒนาอย่างยั่งยืนในวงการกีฬา

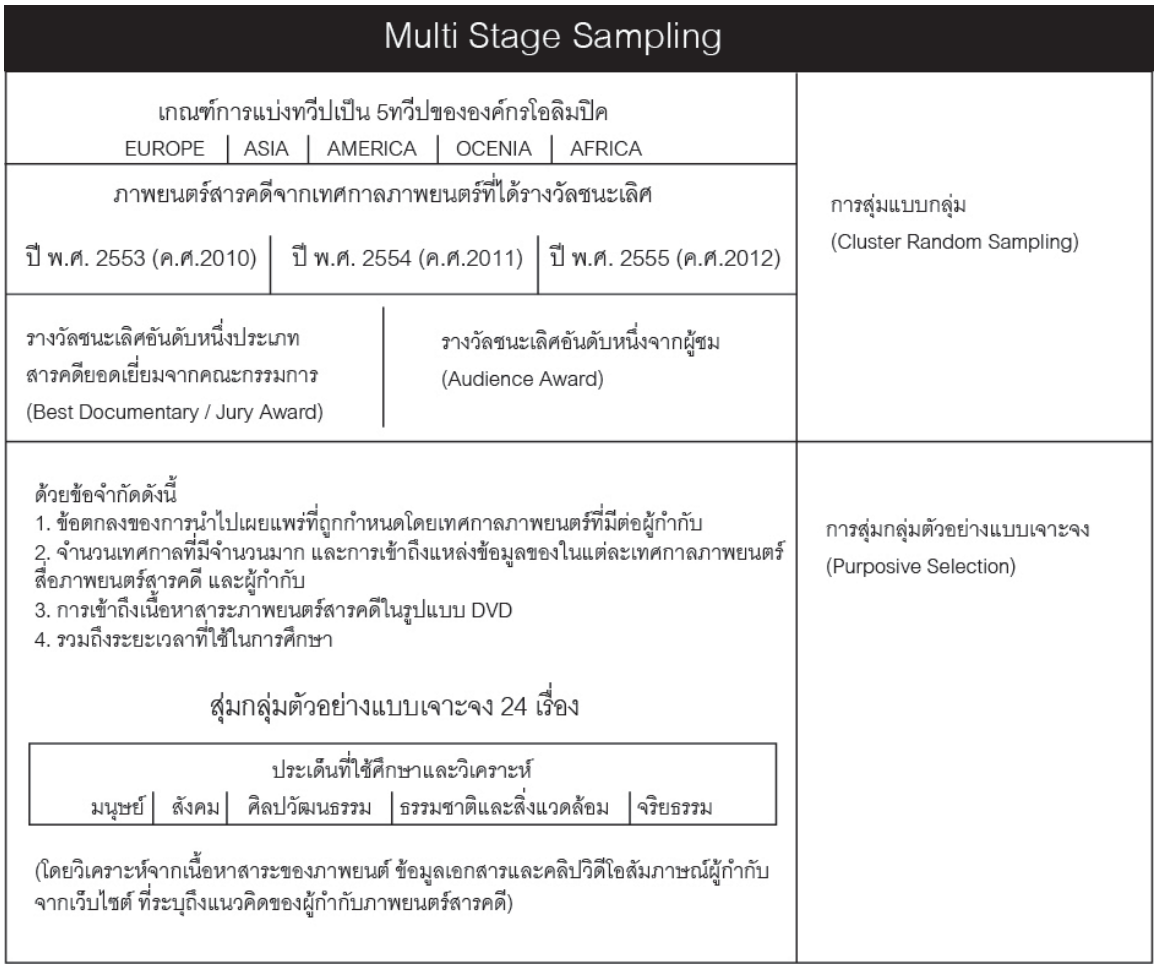
14. นำเสนอมรดกทางการกีฬาในด้านบวกจากการแข่งขันโอลิมปิกในแต่ละครั้ง ไปสู่เมืองและประเทศเจ้าบ้านซึ่งเป็นผู้จัดการแข่งขันในโอลิมปิกเกม

15. กระตุ้นและสนับสนุนการริเริ่มผสมผสานการกีฬากับวัฒนธรรมและการศึกษา

16. กระตุ้นและสนับสนุนกิจกรรมของ IOA (International Olympic Academy) และสถาบันอื่นที่อุทิศตนให้กับการศึกษาโอลิมปิก (Wikipedia. 2015a: Online)

จากภารกิจของโอลิมปิกทั้ง 16 ข้อ แสดงให้เห็นถึงการส่งเสริมความสัมพันธ์ของมนุษย์และสนับสนุนจริยธรรมของการอยู่ร่วมกันของสังคม โดยมีแนวดำเนินการที่เป็นทั้งนามธรรมและรูปธรรมที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมนุษย์ ทั้งตัวบุคคลและส่วนรวมของสังคม ผู้วิจัยเห็นสมควรที่จะนำการจัดแบ่งทวีปออกเป็น 5 ทวีปที่มีความเป็นลักษณะสากล มาใช้แบ่งพื้นที่ของการศึกษาผลงานภาพยนตร์สารคดีในงานวิจัยนี้

การเลือกสุ่มตัวอย่าง



ภาพประกอบ 6 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) โดยคัดเลือกจากผลงานภาพยนตร์สารคดีนานาชาติที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมจากคณะกรรมการและรางวัลจากผลการให้คะแนนจากผู้ชม ในช่วงปี พ.ศ. 2553 – 2555 (ค.ศ. 2010 – 2012) สำหรับสารคดีที่นำเสนอเนื้อหาในประเทศไทยไม่ได้นำมาใช้

วิเคราะห์ เพราะสาเหตุการจัดการประกวดภาพยนตร์สารคดีในประเทศไทย ยังไม่มีการจัดประกวดอย่างจริงจังสำหรับผู้สร้างภาพยนตร์ที่มีประสบการณ์หรือเป็นมืออาชีพ หากแต่มีการเริ่มจัดประกวดสำหรับเยาวชนนักศึกษาในวงแคบและยังมีอยู่จำนวนน้อย รวมถึงปัญหาที่สะสมทางการเมืองในประเทศไทยมาเป็นระยะเวลายาวนาน โดยมีการแสดงออกของการแบ่งขั้วทางความคิดที่ขัดแย้งกันเป็น 2 ฝ่าย จนเกิดเป็นเหตุการณ์ที่แสดงออกถึงความสับสนวุ่นวายของสังคมไทยเรื่อยมาตั้งแต่ พ.ศ. 2549 จนถึงปีปลายปี พ.ศ. 2557

สาเหตุในการเจาะจงเริ่มสุ่มกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 จนถึง พ.ศ. 2555 เพราะต้องการข้อมูลที่ร่วมสมัย เพื่อให้เกิดความมั่นใจในเนื้อหาและกรอบความคิดที่ครอบคลุมปัจจุบันได้อย่างดี ภายหลังที่ก้าวเข้าสู่ยุคมิลเลนเนี่ยม (ค.ศ. 2000 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน) การเปลี่ยนแปลงทั้งหลายล้วนส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม และการดำรงชีวิตของมนุษย์ ภายใต้สิ่งแวดล้อมในหลายๆ ภูมิภาครอบโลก รวมทั้งในประเทศไทยด้วย ดังนี้ ปี ค.ศ. 2010 นับเป็นอันดับที่10 ของลำดับมิลเลนเนี่ยมที่ 3 และถูกจัดให้เป็นปีแห่งความหลากหลายทางชีวภาพสากล (International of Biodiversity) ปีแห่งวัยหนุ่มสาวสากล (International of Youth) และปีแห่งการต่อสู้กับความยากจนและการแบ่งแยกทางสังคมของยุโรป (2010 European Year for Combating and Social Exclusion) ในปีนี้เกิดการเปลี่ยนแปลงและวิกฤติต่างๆ รอบโลก ดังนี้

วันที่ 12 มกราคม เกิดเหตุแผ่นดินไหวรุนแรงที่ไฮติ (Haiti) ที่เมืองหลวง มีผู้เสียชีวิตมากกว่า 230,000 คน จนถูกบันทึกว่ามียอดผู้เสียชีวิตมากที่สุดที่เคยมีมา

วันที่ 3 กุมภาพันธ์ เกิดการประมูลผลงานประติมากรรมที่ราคาสูงที่สุดที่เคยถูกบันทึกไว้ ชื่อว่า L'Homme qui marche I โดยศิลปินที่ชื่อว่า Alberto Giacometti ในงานที่ลอนดอนประเทศอังกฤษด้วยราคาสิ้นสุดที่ 65 ล้านปอนด์ หรือ 103.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 3525,800,000 บาท)

วันที่ 27 กุมภาพันธ์ เกิดแผ่นดินไหวที่ชิลีครั้งรุนแรง วัดได้ 8.8 แมกนิจูด และเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดคลื่นสึนามิบนชายฝั่งแปซิฟิก ทำให้มีผู้เสียชีวิตไป 525 คน เป็นการบันทึกแผ่นดินไหวที่รุนแรงที่สุดในประวัติศาสตร์

วันที่ 13 เมษายน เกิดแผ่นดินไหวที่จีน ในมณฑลกิงไฮ (Qinghai) เสียชีวิตไปประมาณ 2,000 คน และบาดเจ็บกว่า 10,000 คน

วันที่ 14 เมษายน เกิดเถ้าภูเขาไฟจากหลายที่ ปะทุขึ้นมาพร้อมกัน ชั้นน้ำแข็งที่ปกคลุมไอซ์แลนด์ (Iceland) เริ่มส่งผลกระทบต่อการจราจรทางอากาศไปทั่ว บริเวณเหนือและตะวันตกของยุโรป

วันที่ 4 พฤษภาคม ผลงาน Nude, Green Leaves and Bust ของพาโบล ปิคาสโซในนครนิวยอร์ค ขายที่ราคา 106.5 ล้านดอลลาร์ (ประมาณ 3,621,000,000 บาท)

วันที่ 19 พฤษภาคม เกิดการสลายการชุมนุมขึ้นในกรุงเทพมหานคร เป็นผลสืบเนื่องมาจากความขัดแย้งของฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาล และความคัดแย้งของกลุ่มคนสองสีที่ไม่ลงรอยกัน โดยมีผู้เสียชีวิต

91 คน และบาดเจ็บมากกว่า 2,100 คน

วันที่ 11 มิถุนายน เป็นวันเปิดงานฟุตบอลโลกของฟีฟ่า (FIFA World Cup) ที่จัดขึ้นทุกๆ 4 ปี โดยในปีนี้ได้จัดขึ้นที่ประเทศแอฟริกาใต้

วันที่ 29 กรกฎาคม เกิดพายุฝนอย่างหนัก (Monsoon rains) ในหลายๆ พื้นที่ของปากีสถาน ซึ่งทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันและมีผู้เสียชีวิตมากกว่า 1,600 คน และส่งผลกระทบมากกว่า 1 ล้านคน ในเหตุการณ์น้ำท่วมครั้งนี้

วันที่ 13 พฤศจิกายน นางอองซาน ซูจี ถูกปล่อยตัวจากการคุมขังภายในบ้านมา 21 ปี จากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง

วันที่ 21 พฤศจิกายน หลายประเทศในเขตปกครองยุโรป (Eurozones) ได้ลงมติเห็นชอบในการช่วยเหลือทางเศรษฐกิจต่อประเทศไอร์แลนด์ (Republic of Ireland) จากวิกฤตเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจ

ในปี ค.ศ. 2011 เป็นปีที่สหรัฐอเมริกา ประเทศมหาอำนาจที่มีอิทธิพลกับสังคมโลกในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ได้ให้คำจำกัดความปี ค.ศ. 2011 เป็นปีป่าไม้สากล (International Year of Forests) และเป็นช่วงที่เกิดการเคลื่อนไหวของการปฏิวัติในโลกของชาวอาหรับ ทั้งยังเกิดการประท้วงและความขัดแย้งทางทหารอย่างต่อเนื่อง โดยในปีนี้ สามารถลำดับเหตุการณ์สำคัญต่างๆ ได้ ดังนี้

วันที่ 1 มกราคม เกิดน้ำท่วมและโคลนถล่มในริโอเดลจาเนโล ประเทศบราซิล มียอดผู้เสียชีวิตราว 900 คน

วันที่ 14 มกราคม เกิดการประท้วงขึ้นจากฝูงชนเพื่อขับไล่ประธานาธิบดีเบนอลี (Zine El Abidine Ben ALi) ที่ประเทศตูนิเซีย โดยเริ่มจากผู้ตกงานจำนวนมาก การขยายตัวของอัตราเงินเฟ้อของอาหาร การทุจริตและปัญหาความยากจน ขาดอิสระในการปราศรัย หลายครั้งลงเอยด้วยการเสียชีวิตและการบาดเจ็บของฝูงชน

วันที่ 11 กุมภาพันธ์ ประธานาธิบดีอียิปต์ลาออก เนื่องมาจากการประท้วงที่ครอบคลุมหลายพื้นที่

วันที่ 12 กุมภาพันธ์ เกิดความไม่แน่นอนในการส่งออกน้ำมันจากประเทศลิเบีย ส่งผลให้ค่าน้ำมันดิบปรับตัวขึ้น 20% หลังจากนั้นกว่า 2 สัปดาห์ ส่งผลให้เกิดวิกฤตการพลังงานในปี ค.ศ. 2011

วันที่ 11 มีนาคม เกิดแผ่นดินไหวใต้มหาสมุทรที่ก่อให้เกิดคลื่นยักษ์สึนามิ ที่วัดแรงสั่นสะเทือนได้ 9.1 แมกนิจูด แถบชายฝั่งประเทศญี่ปุ่น ทำให้มีผู้เสียชีวิต 15,840 คน และสูญหายอีก 3,926 คน ซึ่งมีการเตือนภัยใน 50 ประเทศ

วันที่ 17 มีนาคม The United Nations Security Council ประกาศให้เป็นเขตปลอดการบินทางทหาร เพราะข้อกล่าวหาที่ว่ารัฐบาลบุกรุกพลเรือน

วันที่ 19 มีนาคม มีการโจมตีทางทหารอย่างต่อเนื่องต่อกบฏในลิเบีย ด้วยการสนับสนุนของผู้นำ (Muammar Gaddafi) กองกำลัง UNSRC เริ่มแทรกแซงโดยเครื่องบินเจ็ทต่อสู้ทางอากาศของฝรั่งเศส บิน

เหนือประเทศลิเบีย

วันที่ 11 เมษายน ประธานาธิบดีแมกโบ (Laurent Gbagbo) ของประเทศไอโวรี โคส (Ivory Coast) ถูกจับที่บ้าน ซึ่งประธานาธิบดีคนใหม่ แคททารา (Alassane Quattara) ได้รับการสนับสนุนจากกองกำลังฝรั่งเศส ส่งผลให้ยุติสงครามกลางเมืองและวิกฤติการที่เกิดขึ้นในประเทศไอโวรี่ โคส

วันที่ 1 พฤษภาคม ประธานาธิบดี บารัค โอบามา (Barrack Obama) ประกาศว่า พบศพผู้นำกลุ่มอัลเคดา (Al-Queda) ในระหว่างการปฏิบัติภารกิจของทหารอเมริกันที่ปากีสถาน

วันที่ 7 กรกฎาคม ค้นพบนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่สำคัญคือการปลูกถ่ายชิ้นส่วนอวัยวะหลอดลมเทียม (windpipe coated with stem cells) และได้มีการทดลองใช้ได้จริงกับผู้ป่วยมะเร็งหลอดลม โดยการค้นพบนี้ไม่ต้องการการบริจาคอวัยวะเหมือนในสมัยก่อน

วันที่ 31 กรกฎาคม ได้เกิดเหตุวิกฤตน้ำท่วมในประเทศไทย ที่ส่งผลกระทบมากกว่า 12.8 ล้านคน ใน 58 จังหวัด บางพื้นที่จมอยู่ใต้น้ำถึง 6 ฟุต โรงงานหลายแห่งปิดกิจการลง มีผู้เสียชีวิต 815 คน

วันที่ 5 สิงหาคม องค์การนาซาได้ประกาศว่า ยานอวกาศสำรวจดาวอังคาร (Mars Reconnaissance Orbiter) ได้หลักฐานจากภาพถ่ายว่ามีความเป็นไปได้ว่า มีน้ำอยู่บนดาวอังคาร

วันที่ 20 – 28 สิงหาคม กบฏชาวลิเบีย สามารถเข้ายึดเมืองหลวงได้ และได้ล้มล้างรัฐบาลของ กัดดาฟี (Muammar Gaddafi) ลงได้

วันที่ 17 กันยายน เกิดการประท้วงวอลสตรีท (Wall Street) เริ่มในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยกลุ่มที่ต่อต้านการบริโภคนิยมและให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมชาวแคนาดา และนำไปสู่ขบวนการเคลื่อนไหวในต่างประเทศ ที่กระจายไปทั่วทั้ง 82 ประเทศในเวลาต่อมา (Wikipedia. 2015c: Online)

วันที่ 19 กันยายน ยูเอ็นให้ความช่วยเหลือ 357 ล้านดอลลาร์ สำหรับเหยื่อผู้เคราะห์ร้ายจากภัยน้ำท่วมในปากีสถาน มียอดผู้เสียชีวิต 434 คน

วันที่ 4 ตุลาคม เกิดเหตุการณ์น้ำท่วมฉับพลันในกัมพูชา จากแม่น้ำแม่โขง พบยอดผู้เสียชีวิตราว 207 ศพ

วันที่ 23 ตุลาคม เกิดแผ่นดินไหว วัดแรงสั่นสะเทือนได้ 7.2 แมกนิจูด ทางตะวันออกของตุรกี มีผู้เสียชีวิต 604 คน และสร้างความเสียหายถึง 2,200 อาคารบ้านเรือน

วันที่ 27 ตุลาคม ภายหลังการประชุมฉุกเฉินที่กรุงบรัสเซล ประเทศเบลเยี่ยม European Union ได้ประกาศให้ความช่วยเหลือกับหนี้สินในยุโรป โดยลดสัญญาผูกมัดทางหนี้สินของกรีซลง 50% และเพิ่มทุนของธนาคารยุโรป ร่วมกับการเพิ่มกองทุนกู้ยืม เพื่ออำนวยความสะดวกทางธุรกิจ ด้วยเงินจำนวน 1 ล้านล้านยูโร

วันที่ 31 ตุลาคม เป็นวันสัญลักษณ์โดย UN ว่าประชากรโลกถึง 7 พันล้าน

วันที่ 16 ธันวาคม ได้เกิดพายุโซนร้อนวาชิ (Washi) ขึ้นที่ฟิลิปปินส์ น้ำท่วมฉับพลัน พบยอดผู้เสียชีวิต 1,268 คน สูญหายอีก 85 คน

ในปี ค.ศ. 2012 เป็นปีแห่งความร่วมมือนานาชาติ (International Year of Cooperatives) และเป็นปีแห่งพลังงานทดแทนอย่างยั่งยืนนานาชาติ (International Year of Sustainable Energy for All) และมีเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงและปัญหามากมาย ดังนี้

1. วิกฤตเศรษฐกิจในประเทศกรีซ
2. Encyclopedia Britannica ยกเลิกรูปแบบการพิมพ์ที่ปฏิบัติมากกว่า 240 ปี
3. จีนปล่อยยานอวกาศ Shenzhou พร้อมนักบินอวกาศหญิงคนแรก และประสบความสำเร็จเป็นประเทศที่ 3 ถัดจากสหรัฐอเมริกาและรัสเซีย
4. เหตุการณ์ที่อินเดียขาดกระแสไฟฟ้าถูกบันทึกในประวัติศาสตร์โลก ที่ทำให้ผู้คนกว่า 600 ล้านคน ไม่มีพลังงานไฟฟ้าใช้ เนื่องจากความร้อนของสายไฟที่มาจากการใช้ไฟฟ้าเกินปริมาณ
5. เกิดภัยพายุใต้ฝุ่นพาโบลในฟิลิปปินส์ ล้มตาย 1,067 คน และสูญหาย 838 คน

วิจัยมุ่งเน้นศึกษาปัญหา มุมมอง และความคิดรวบยอดที่เกิดขึ้นรอบโลกที่สัมพันธ์ต่อวิกฤตน้ำท่วมในประเทศไทยครั้งใหญ่ ที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2554 (ค.ศ. 2011) การรับรู้และเข้าใจ เพื่อให้เห็นถึงความเป็นไปที่เกิดขึ้นจากความคิดและการกระทำที่เชื่อมโยงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อย่างครอบคลุมในปี พ.ศ. 2554 จึงต้องศึกษาถึงความสัมพันธ์และแนวคิดร่วมในช่วงปีก่อนหน้าและหลัง และกระบวนการสร้างผลงานภาพยนตร์สารคดีบางเรื่องใช้เวลามากกว่า 1 ปี รวมถึงช่วงเวลาในการคัดเลือกส่งเข้าประกวดด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาภาพยนตร์สารคดีในช่วง พ.ศ. 2553 – 2555 (ค.ศ. 2011 – 2012) เพราะส่งผลต่อความเชื่อมั่นที่เกิดขึ้นจากเนื้อหาที่ครอบคลุมได้อย่างดีกว่าศึกษาเจาะจงแค่ 1 ปี

การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน แบ่งประชากรออกเป็นลำดับชั้นต่างๆ แบบลดหลั่น (วัดผล จุดคอม วัดผล สถิติ และวิจัยการศึกษา. 2544: Online) ดังนี้

1. แบ่งภาพยนตร์เป็น 5 กลุ่มใหญ่จาก 5 ทวีป (ตามเกณฑ์การแบ่งขององค์กรโอลิมปิก) โดยแบ่งเป็นพื้นที่ของทวีป ดังนี้

1.1 แอฟริกา

1.2 อเมริกา

1.3 เอเชีย

1.4 ยุโรป

1.5 โอเชียเนีย

2. ภาพยนตร์สารคดีที่ได้รางวัลในช่วงปี พ.ศ. 2553 – 2555 (ค.ศ. 2010 – 201 2)

3. ผลงานสารคดีที่ส่งประกวดในแต่ละเทศกาลภาพยนตร์ โดยเจาะจงเฉพาะผลงานที่ได้รับรางวัลสารคดีเป็น 2 กลุ่มหลัก ดังนี้

3.1 ภาพยนตร์สารคดียอดเยี่ยมจากคณะกรรมการหรือจากผู้ทรงคุณวุฒิของแต่ละเทศกาลภาพยนตร์ตัดสินและมอบรางวัลให้ ซึ่งชื่อเรียกของรางวัลในแต่ละเทศกาลภาพยนตร์อาจแตกต่างกันออกไป ดังนี้

Best Documentary, Best Documentary, Mayor's Prize, Jury Award, Jury Prize, Grand Jury Prize, First Prize, Best World Feature, Best Film of the Documentary Competition, Best Feature Length Documentary, Feature Documentary Award, Best Full-Length Documentary, Best Film, Dox Award, Best International Film Award, Best International Documentary, New Vision Award, Special Jury Award, Center for Documentary Studies Filmmaker Award, Golden Key Award Winner, Doc Alliance Award, Directing Award Documentary และ Environmental Award, WWF Award

3.2 รางวัลจากผลการลงคะแนนของผู้ชมเป็นหลัก (Audience Award, Most Popular Documentary, Public Award, Best Film in the Public Eye, Citizens' Prize)

4. สุ่มกลุ่มตัวอย่างภาพยนตร์สารคดีแบบเจาะจง 24 เรื่อง (Purposive Selection) ด้วยข้อจำกัด ดังนี้

4.1 ขอบเขตของข้อตกลงของสัญญาระหว่างผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีกับเทศกาลภาพยนตร์ที่ส่งผลต่อการนำไปใช้เผยแพร่สู่สาธารณชน

4.2 จำนวนเทศกาลที่มีจำนวนมาก ไม่สามารถรู้จำนวนประชากรทั้งหมดได้ ในแต่ละปีจำนวนเทศกาลอาจเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ และบางเทศกาลไม่มีข้อมูลที่สืบหาได้จากฐานข้อมูลออนไลน์

4.3 ข้อจำกัดของช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกของภาพยนตร์สารคดีและแนวความคิดของผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีบางเรื่อง

4.4 ข้อจำกัดในการเข้าถึงผลงานภาพยนตร์สารคดีบางเรื่อง ในรูปแบบดีวีดี

4.5 ข้อจำกัดของระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาทำการวิจัย

รายชื่อภาพยนตร์สารคดีที่ใช้ในการศึกษา

จากการสืบค้นข้อมูล ผู้วิจัยรวบรวมได้ 43 เทศกาลนานาชาติ จาก 5 ทวีป โดยสืบค้นหารายชื่อภาพยนตร์สารคดีจากอินเทอร์เน็ตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศในช่วง 3 ปี ได้ 267 เรื่อง ซึ่งสามารถหารับชมในรูปแบบดีวีดี ประมาณ 1 ใน 4 ของรายชื่อภาพยนตร์สารคดีที่ได้ทั้งหมด ผู้วิจัย รวบรวมดีวีดีได้ทั่งสิ้น 60 เรื่อง

ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างภายใต้ข้อจำกัด ซึ่งได้รายชื่อภาพยนตร์สารคดีจากเทศกาลต่างๆ มาใช้ศึกษาและวิเคราะห์จำนวน 24 เรื่อง โดยรายชื่อภาพยนตร์สารคดีที่นำมาใช้ศึกษา มีดังนี้

ยุโรป

เยอรมันนี

Internationale Filmfestspiele Berlin

1. The Mouth of the Wolf ปี 2010
2. Waste Land ปี 2011

Kassel Documentary Film and Video Festival

3. Work Hard-Play Hard ปี 2011

Dok Leipzig

4. The Tiniest Place ปี 2011
5. Colombianos ปี 2012

สหราชอาณาจักร

Edinburgh International Film Festival

6. Project Nim ปี 2011

Cambridge Film Festival

7. Big Boys Gone Bananas ปี 2012

The London International Documentary Festival

8. Our Generation ปี 2012

อิตาลี

The Venice Film Festival

9. Whores' Glory ปี 2011

Environmental Film Festival Cinemambiente

10. Life for Sale ปี 2010
11. There once was an Island ปี 2011
12. The Big Fix ปี 2012

เดนมาร์ก

Copenhagen International Documentary Film Festival

13. The Good Life ปี 2011

โปแลนด์

New Horizons International Film Festival

14. Arirang ปี 2011

ออสเตรีย

Vienna International Film Festival

15. Leviathan ปี 2012

เอเชีย

มาเลเซีย

Kuala Lumpur Eco Film Festival

16. The Light Bulb Conspiracy ปี 2012

อเมริกา

สหรัฐอเมริกา

True False Film Festival (Award for nonfiction Filmmaker)

17. Man on Wire ปี 2011

Sundance Film Festival

18. The Law in These Parts ปี 2012

IDA International Documentary Association

19. The Last Mountain ปี 2011

แคนาดา

DOXA Documentary Film Festival

20. Chemo ปี 2010

21. Familia ปี 2011

22. Water Children ปี 2012

บราซิล

International Festival of Environmental Film and Video

23. Bananas! ปี 2010

โอเชียเนีย

ออสเตรเลีย

Melbourne International Film Festivals

24. Searching for Sugar Man ปี 2012

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นหลักที่สอดคล้องกับบริบทวัฒนธรรมสีเขียวและจริยธรรม เป็น 5 ประเด็น โดยผ่านการตรวจสอบของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ถึงความเป็นไปได้และความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของงานวิจัย เพื่อนำมาใช้วิเคราะห์ภาพยนตร์สารคดีทั้ง 24 เรื่อง ดังนี้ 1) มนุษย์ 2) สังคม 3) ศิลปวัฒนธรรม 4) ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5) จริยธรรม

ในการวิเคราะห์ทั้ง 5 ประเด็น เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมสีเขียวกับจริยธรรม โดยวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลในบทที่ 2 ได้แก่ ศิลปะ มนุษยวิทยา จิตวิทยา สังคมวิทยา ปรัชญาตะวันตก และปรัชญาตะวันออก โดยการวิเคราะห์เป็นแบบองค์รวม (Holistic) หาความสัมพันธ์ของแต่ละหมวดหมู่ที่ผู้วิจัยได้จัดแยกลงในแต่ละประเด็นของแต่ละเรื่อง เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของงานวิจัยเป็นประการสำคัญ

ผู้วิจัยมีการวิเคราะห์ข้อมูล 2 ส่วน ดังนี้

1. **วิเคราะห์ภายนอก**

1.1 ที่ได้จากข้อมูลคำสัมภาษณ์ผู้กำกับทางวิดีโอและเอกสารออนไลน์ ที่นำเสนอแนวคิดและที่มาของผลงานภาพยนตร์สารคดี

1.2 ข้อมูลจากคำแถลงของผู้กำกับ สรุปความ เบื้องหลัง หรือประวัติผู้กำกับในเอกสารเผยแพร่ของภาพยนตร์สารคดี ที่มีอยู่บนเว็บไซต์

1.3 ข้อมูล ทฤษฎี องค์ความรู้ และแนวคิดจากบทที่ 2

2. **วิเคราะห์ภายใน**

กระทำโดยการสังเกตจากการชมภาพยนตร์ และวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้

2.1 วิเคราะห์จากสิ่งที่ภาพยนตร์พยายามถ่ายทอด ทั้งความหมายแฝง (Connotation) และความหมายตรง (Denotation) ด้วยการตีความ (Interpretative Analysis) จากการวิเคราะห์ภายใน (Intrinsic Analysis) ที่เป็นการวิเคราะห์ทางรูปธรรม หรือสิ่งที่มองเห็นได้ในภาพยนตร์สารคดี

2.2 วิเคราะห์จากนามธรรมความรู้สึกนึกคิดที่ได้จากภาพยนตร์สารคดี

2.3 หลังจากกระบวนการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจะนำสาระที่ได้มาบูรณาการร่วมกัน แล้วจึงสรุปถึงแนวคิดและวิถีปฏิบัติภายใต้บริบทวัฒนธรรมสีเขียว

บทที่ 4
วิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น

ส่วนที่ 1 การรวบรวมและจัดแบ่งข้อมูลตามประเด็นทั้ง 5

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 การรวบรวมและจัดแบ่งข้อมูลตามประเด็นทั้ง 5

เรื่องที่ 1 อาริรัง (Arirang)

อาริรัง (Arirang) เป็นชื่อของบทเพลงพื้นบ้านเก่าที่รู้จักกันดีในเกาหลีและนอกประเทศเกาหลี และเนื้อหาเพลงมักจะเกี่ยวข้องกับการจากลาคนรัก (อารีรัง. 2015: ออนไลน์) และในทัศนะของผู้กำกับ อาริรังมีความหมายว่า การตระหนักรู้ในตนเอง (Self realization) ในลักษณะของจีน (in Chinese characters) หรือสำหรับผู้กำกับเองคือ เนินเขามากมายของชีวิต (The hills of life) ที่มีขึ้นและลง ชีวิตคือสุขและทุกข์ ที่ไม่จีรังยั่งยืน (Arirang. 2010: นาทีที่ 40: 44 – 43: 13) ดีใจและเสียใจ เจ็บปวดและมีสุข ทั้งหมดคือ อารมณ์ที่มนุษย์รู้สึกในชีวิต ความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่อยู่ด้วยกันราวกับชั่วนิรันดร์ กลับกลายเป็นแยกจากกันง่ายดายราวกับเป็นแค่กระดาษชำระ (Arirang. 2015: Online)

ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่องอาริรัง (Arirang) คิม คิดุค (Kim, Ki-duk) เป็นชาวเกาหลีใต้ ไม่จบมัธยม (Middle school) เคยทำงานที่โรงงานซ่อมเครื่องจักรกับพวกผู้หญิง ซึ่งเขาเป็นผู้ชายคนเดียว ไม่ค่อยพูดจากับใคร ซึ่งทำให้เขามีโอกาสที่สังเกตความเป็นไปในชีวิตของผู้คน คิมดิ้นรนต่อสู้ตั้งแต่อายุ 15 ปี ชีวิตของเขาอยู่ด้วยตนเองตามลำพังและเผชิญกับความลำบาก และทั้งหมดนี้ทำให้เขาสามารถบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ได้ (Arirang. 2010: นาทีที่ 45: 17 – 46: 16) ผลงานของคิมเป็นที่รู้จักและถูกบันทึกไว้ว่ามีลักษณะเฉพาะที่แตกต่าง (Idiosyncratic) และมีสัมผัสทางศิลปะที่ตรึงเครียดและอิสระด้วยเหตุผลทางสุนทรียะ (Art-house) (Kim, Ki-duk. 2015: Online) (Art Film. 2015: Online) เขาได้เข้าเรียนในสาขาทัศนศิลป์ (Fine arts) ที่ปารีสในช่วงปี 1990 – 1993 (Kim, Ki-duk. 2015: Online)

กรอบแนวความคิดของภาพยนตร์สารคดี

1. ผู้กำกับคิมมีต้องการที่จะสร้างภาพยนตร์ที่นำเสนออารมณ์ความรู้สึกดราเมติก (Dramatic) โดยไม่แสดงสวมบทบาท ไม่ใช้นักแสดงและทีมงาน (Arirang. 2010: นาทีที่ 54: 57 – 56: 24)

2. ผู้กำกับต้องการนำเสนอและแบ่งปันความคิดของเขาไปสู่ผู้รับชม ในสิ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับรากฐานของชีวิตมนุษย์ ซึ่งมาจากคำบัญชาของธรรมชาติ (Arirang. 2010: นาทีที่ 1: 02: 26 – 1: 02: 47)

ด้านมืดและด้านสว่าง ขาวและดำของมนุษย์ ทั้งสองด้านคือสีเดียวกันซึ่งมีอยู่ในตัวของมนุษย์ มนุษย์มีการต่อสู้ด้วยตัวของพวกเขาเองกับสิ่งที่มาจากภายใน (Arirang. 2010: นาทีที่ 1: 02: 00 – 1: 02: 13)



ภาพประกอบ 7 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 1 อาริรัง

3. ให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจและจดจำภาพยนตร์ของเขา (Arirang. 2010: นาทีที่ 1: 02: 30 – 1: 02: 50)

4. ผู้กำกับต้องการสารภาพตัวตนของเขาในฐานะของ ความเป็นผู้กำกับคนหนึ่ง และในฐานะของความเป็นมนุษย์คนหนึ่ง ในผลงานภาพยนตร์สารคดีที่มีความเป็นดราม่าหรือแฟนตาซีก็ตาม โดยไม่มีการวางแผนล่วงหน้า ผู้กำกับถ่ายทำตัวตนของเขาเองเพื่อความสุขทางใจของตัวเขา (Arirang. 2010: นาทีที่ 11: 32 – 12: 18)

5. จากบาดแผลในใจของผู้กำกับที่เกิดขึ้นจากบางคนที่สร้างความเจ็บปวดให้ผู้กำกับด้วยการแยกจากไปของผู้คนที่ใกล้ชิดสนิทกับเขา (Arirang. 2015: Online)

6. แนวคิดหนึ่งที่ว่า ทุกคนพัวพันกับปัญหา ซึ่งเกี่ยวข้องกับความรัก ความลุ่มหลง ความเกลียดชัง และกระตุ้นให้นำไปสู่การฆ่า (Arirang. 2015 : Online)

7. อาริรัง คือ เรื่องเกี่ยวกับตัวตนของผู้กำกับ โดยเขาเล่น 3 บทบาทใน 1 ด้าน ของความทุกข์ยากลำบากราวกับการปีนเนินเขา ด้านของความเข้าใจมนุษย์ที่มีธรรมชาติเป็นครู และด้านของการยอมรับใน

ชีวิตตนเองตามที่เป็นอยู่ (Arirang. 2015: Online)

มนุษย์

ผู้กำกับเก็บตัวไกลห่างจากสังคมอุตสาหกรรม ปลีกวิเวกอยู่ลำพังภายในภูเขาที่หนาวเย็นไปด้วยน้ำแข็ง ไม่มีห้องน้ำ ไม่มีจานข้าว ไม่มีเครื่องซักผ้า เขาใช้ชีวิตเช่นนี้มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2008 (Arirang. 2010: นาทีที่ 17: 50 – 18: 36) ด้วยทัศนะหนึ่งของผู้กำกับคิม ที่เชื่อว่า มนุษย์มีฝันมีความปรารถนาของตน แต่ละคนไม่คล้อยตามมาสู่อีกคนหนึ่งได้นาน หลายคนบอกว่าเคารพในตัวคุณ แต่ก็จากคุณไป ความรู้สึกที่เกิดขึ้นตรงข้ามกัน ไม่ว่าคุณจะมีศีลธรรม ดีงามอย่างไรก็ตาม ผู้คนมาแล้วก็จากไป พวกเขาจะไม่คล้อยตามหรือโน้มเอียงมาอยู่ด้วยกันกับคุณตราบนานเท่านาน เพราะพวกเขาจะเลือกฝันและวิถีทางที่นำไปสู่สิ่งที่พวกเขาปรารถนา ไม่มีใครเลือกมิตรภาพมากไปกว่าสิ่งเหล่านั้น (Arirang. 2010: นาทีที่ 22: 50 – 23: 22) สิ่งหนึ่งที่ทำให้มนุษย์คนหนึ่งเจ็บปวด เพราะเขาผูกพันราวกับว่าพวกเขาเป็นครอบครัวเดียวกันกับคุณ ยิ่งใกล้ชิดก็ยิ่งไกลห่างออกไป (Arirang. 2010: นาทีที่ 23: 23 – 23: 34) ถึงแม้ผู้กำกับจะทำผลงานภาพยนตร์เกี่ยวกับความรักที่บอกกล่าวถึงความเข้าใจของรักที่ต้องร่วงโรยผ่านกาลเวลา แต่ในชีวิตจริง เขาคงมีความรู้สึกที่เจ็บปวดเมื่อต้องผิดหวังกับความรักที่เกิดขึ้น สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่า ถึงมนุษย์จะเรียนรู้และเข้าใจต่อสัจธรรมหรือแนวคิดที่ดีอย่างไร เขาก็ยังไม่สามารถนำมาปรับใช้หรือปฏิบัติได้อย่างเข้าใจ เพราะมนุษย์ยังคงมีความรู้สึกนึกคิดเสมอ ไม่แน่วแน่เหมือนตัวละครต่างๆ ที่ผู้กำกับได้สร้างสรรค์ในอดีตที่ผ่านมา ถึงแม้ตัวละครที่เขาสร้างสรรค์ขึ้นมาในผลงานภาพยนตร์ที่ผ่านมาของเขานั้น จะเข้มแข็งราวสัตว์ป่าก็ตาม ในความเป็นจริงผู้กำกับกับเป็นราวเด็กไร้เดียงสา (Arirang. 2010: นาทีที่ 23: 44 – 24: 15) เหตุการณ์ที่ทำให้ผู้กำกับต้องปลีกวิเวกนำตัวเองออกมาจากสังคมเมืองมาอยู่ที่ชนบท เก็บตัวตามลำพังกับแมวตัวหนึ่งกินอยู่อย่างเรียบง่าย ซึ่งอาจดูอัตคัด เพราะเหตุการณ์ในอดีตที่เกิดอุบัติเหตุ อันตรายจนเกือบสูญเสียชีวิตสำหรับนักแสดงนำหญิงคนหนึ่งในผลงานที่เขาสร้างขึ้นเองกับมือ ระหว่างการถ่ายทำภาพยนตร์เรื่องดรีม (Dream) ในฉากที่ต้องแขวนคอในคุก (Arirang. 2010: นาทีที่ 18: 37 – 19: 21) ซึ่งทำให้เขาสะเทือนใจมาก เขาเป็นผู้กำกับ สิ่งที่รู้สึกนึกคิดคือ ความรับผิดชอบ เขาเป็นคนที่เขียนบทและโปรดิวซ์ ดังนั้น ความรับผิดชอบต่อสิ่งที่เกิดขึ้นจึงควรตกมาที่เขา ถ้าเธอตายเพราะความคิดของเขาหรือภาพยนตร์ของเขาก็ตาม สิ่งนั้นคือความหายนะซึ่งเขาเองก็ไม่รู้ว่าจะปรับเปลี่ยนแก้ไขอย่างไรได้ (Arirang. 2010: นาทีที่ 24: 49 – 25: 46) บาดแผลที่เกิดขึ้นจึงทำให้ผู้กำกับออกมาใช้ชีวิตอยู่ลำพังเพื่อคิดทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต ว่าทำภาพยนตร์นั้นออกมาได้อย่างไร และคิดว่าจะทำอะไรต่อไปหลังจากนี้ ในตอนนั้นเขาทนทุกข์ทรมานและเสียใจที่ได้ทำภาพยนตร์เหล่านั้น เขาได้ตั้งคำถามกับตัวเขาเองว่า เขาควรจะทำภาพยนตร์ต่อไปหรือไม่ ถ้ามีบางคนตายเพราะภาพลักษณ์และเรื่องราวต่างๆ ที่เข้าได้คิดสร้างออกมา ทั้ง 15 เรื่องที่เขาได้ทำออกมานั้น เขาต้องการรายละเอียดต่างๆ ที่สมจริง ซึ่งหลายครั้งผู้คนเกือบจะต้องบาดเจ็บจากการถ่ายทำ (Arirang. 2010: นาทีที่ 26:17 – 27: 10) มันไม่ใช่ปัญหาที่ว่ามันคือสิ่งที่ดีหรือเลว แต่โดยพื้นฐานคือ เขาต้องการเวลาที่จะคิด

ทบทวนเกี่ยวกับภาพยนตร์ทั้งหมดที่ผ่านมา เพราะหลังจากเหตุการณ์นั้น เขาไม่สามารถที่จะเขียนบทได้อีกเลย (Arirang. 2010: นาทีที่ 27: 26 – 27: 46) ฉากหนึ่งที่อันตรายที่สุด คือ ฉากที่เกี่ยวกับฉากที่มีประเด็นทางจริยธรรมและศีลธรรมที่ยังทำให้เขาคิดอยู่เสมอว่า เขาควรทำภาพยนตร์เช่นนี้ออกมาจริงๆ หรือในอดีตเมื่อทำงานจบเรื่องหนึ่งก็จะทำงานต่อสำหรับอีกเรื่องหนึ่งถัดไปภายในปีเดียวกันนั้น เขาทำงานราวกับเครื่องจักร จนได้รับรางวัลผู้กำกับยอดเยี่ยมจากเวนิสหลายรางวัล (Best Director Awards from Venice) เบอร์ลิน (Berlin) และถูกเชิญไปร่วมงานที่เมืองคาน (Cannes) ภาพยนตร์หลายเรื่องของเขาถูกปล่อยฉายในหลายๆ ประเทศ (Arirang. 2010: นาทีที่ 27: 52 – 28: 30) ภาพยนตร์เรื่องหนึ่งที่ผู้กำกับต้องการจัดทำชื่อว่าความตาย (Death) แต่ความหมายของความตายเปลี่ยนไปหลังจากที่เกิดเหตุการณ์อุบัติเหตุนั้นขึ้น ความตายของเขาคือ ประตูที่ลึกลับนำไปสู่อีกโลกหนึ่ง แต่ความตายที่เขาตระหนักคือ (Arirang. 2010: นาทีที่ 28: 50 – 29: 15) Can be a crime that could stop someone's expectations, that could cut someone's life short. Then it became hard. มันสามารถที่จะเป็นอาชญากรรมที่ไม่สามารถยุติความคาดหวังของบางคน ซึ่งสามารถทำให้ชีวิตบางคนสั้นลง ในขณะเดียวกันมันก็กลายเป็นความยากลำบากใจ (Arirang. 2010: นาทีที่ 29: 16 – 29: 32) ภายหลังจากภาพยนตร์เรื่องแรกที่ชื่อว่า จระเข้ (Crocodile) ผู้กำกับตัดสินใจปฏิบัติต่อความตายอย่างระมัดระวัง ความตายไม่ควรเป็นสิ่งที่เข้าใจได้หรือพูดบอกอย่างง่ายๆ โดยปราศจากประสบการณ์ หรือก็ไม่ควรถูกแสดงให้เห็น เช่น รูปแบบของความหวังความตายเป็นแค่วิถีทางที่เขาคิดในตอนนี้ จากสีขาวกลายเป็นสีดำ ไม่ว่าหลายคนจะเขียนกวี ประพันธ์หนังสือ หรือสร้างภาพยนตร์เกี่ยวกับความตาย ล้วนมาจากความคิดนามธรรมที่ประณีตซับซ้อน แต่อย่างไรความตายก็เหมือนกับหน้าผา เหมือนการปิดประตูที่มีแสงส่องออกไป ความตายคือ แค่สิ่งที่เป็นอยู่แตกต่างจากปัจจุบันตอนนี้มากมาย ถึงแม้การทำภาพยนตร์ที่แสดงถึงความตายนั้นมีนับไม่ถ้วน ไม่ว่าจะฆ่ากันด้วยขวาน หรือด้วยฆ้อนก็ตาม (Arirang. 2010: นาทีที่ 29: 33 – 30: 34)

ผู้กำกับ มีความตั้งใจและพยายามทำผลงานภาพยนตร์ของเขาให้แตกต่าง แรงขับของเขาคือความต้องการทำในสิ่งที่ไม่ง่าย ผลักดันโดยทำให้ถึงเป้าหมายที่เขาตั้งไว้ เพื่อให้ตัวเขาและบางสิ่งบางอย่างที่ภาพยนตร์เกาหลีไม่เคยประสบความสำเร็จมาก่อน หลายคนบอกว่า ภาพยนตร์เกาหลีหลายเรื่องดีขึ้นกว่าแต่ก่อน แต่ก็ยังไม่ได้รับชื่อเป็นที่รู้จักในเทศกาลเหมือนกับที่อื่นๆ เขาเป็นมนุษย์คนหนึ่ง ซึ่งอาจต้องการเป็นคนแรกที่ทำให้ภาพยนตร์เกาหลีเป็นที่รู้จักมากขึ้น เขามุ่งหน้าสู่สิ่งนั้นจนทำให้เขาไม่ได้คิดทบทวนให้รอบคอบกับการสร้างภาพยนตร์ทั้ง 15 เรื่องในอดีตของเขา (Arirang. 2010: นาทีที่ 30: 36 – 32: 23) ในอดีตผู้กำกับเคยทำงานที่สถานที่ซื้อขายของเก่าไม่ใช้ (Junkyard) โรงงานทำอุปกรณ์เครื่องใช้ และครั้งหนึ่งเคยเป็นศิลปินข้างถนน ช่วงเวลาเหล่านั้นไม่เคยทำให้เขาได้รับความเคารพจากคนอื่น ซึ่งต่างจากที่เขาเป็นผู้กำกับภาพยนตร์ อาชีพผู้กำกับทำให้เขามีความสุขและภาคภูมิใจ เพราะผลงานถูกเผยแพร่ในหลายทวีปจนเป็นที่ได้รับความนับหน้าถือตา เขากลายเป็นคนที่ถูกเรียกว่าผู้กำกับที่มีชื่อในระดับโลก (World famous

director) ถึงแม้จะได้รับคำวิจารณ์มากด้วยก็ตาม (Arirang. 2010: นาทีที่ 33: 04 – 34: 20) จนครั้งหนึ่งที่เกิดเหตุการณ์ที่ทำให้ผู้กำกับรู้สึกแย่มาก คือ ผู้ช่วยผู้กำกับคนหนึ่งที่ได้เรียนรู้และได้โอกาสจากเขา ได้จากเขาไป เพราะด้วยคำสรรเสริญและได้กลายเป็นผู้กำกับในที่สุด รวมทั้งนักแสดงหลายคนที่เป็นที่รู้จัก พวกเขาได้รับข้อเสนอมากมายจากกระแสหลัก ถึงแม้ผู้กำกับคิมจะเข้าใจในสิ่งที่เกิดว่า พวกเขาจากไปเพราะความก้าวหน้าของพวกเขา และโอกาสก็ไม่ได้เกิดขึ้นง่ายกับทุกตน แต่คิมก็เสียใจเจ็บลึกๆ คิมยังเชื่อว่า พวกเขาไปเพราะกับดักของระบบทุนนิยม หนีจากเขาไปเพราะเงิน และโทษตัวเองว่า ตัวเขาเองยังไม่เข้มแข็งหรือบรรลุนิติภาวะพอที่จะลืมสิ่งที่เกิดขึ้นนี้ ไม่ว่าจะภาวนาหรือพยายามทำสมาธิเพื่อที่จะลืม แต่ล้วนเป็นความทรงจำที่ทิ่มแทงความรู้สึกที่ภาคภูมิใจที่อยู่ภายใน ย้อนกลับและทรมานตัวตนของเขา (Arirang. 2010: นาทีที่ 34: 36 – 36: 32)

I thought, "Is this life?" Of course it couldn't be. Our Films show great stories, right? Look at the news. There are many amazing stories. Although there is horrific news, that makes you think how can they. Then, there is news about how great and amazing people can be. I think that's where the strength to live comes from.

ผมคิดว่า "สิ่งนี้คือ ชีวิตหรือ" แน่นอนมันไม่ใช่ ภาพยนตร์ของเรานำเสนอให้เห็นเรื่องราวที่เยี่ยมมากมาย ถูกไหม? ดูที่ข่าวมากมายสิ ที่นั่นคือเรื่องราวที่น่าอัศจรรย์มากมาย ถึงแม้ว่าจะมีข่าวที่น่ากลัวมากมายที่ทำให้คุณคิดว่าพวกเขานำเสนอมันได้อย่างไร แต่นอกจากนั้น ก็มีข่าวมากมายที่เกี่ยวกับความเป็นมาของผู้คนที่ยอดเยี่ยม และน่าอัศจรรย์ใจ ผมคิดว่า สิ่งนั้นเป็นจุดเริ่มของความเข้มแข็ง เพื่อการดำรงชีวิต (Arirang. 2010: นาทีที่ 37: 06 – 37: 35)

ชีวิตจริงไม่เหมือนกับเรื่องราวในภาพยนตร์ แต่เรื่องราวมหัศจรรย์มากมายในข่าวที่สร้างแรงบันดาลใจ ก็เป็นสิ่งที่สร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในจิตใจ ผู้กำกับคิม กล่าวว่า

The amazing thing is that life at this moment, feels like home. Why did I come here so late? I really think that. But a side of me knows I shouldn't. My dream is to live in various countries and make Films there. Go where my Film fans are, make a Film then move on.

It may sound like some fantasy. But I can't start it by being here. (Arirang. 2010: นาทีที่ 38:06 – 38: 50)

แสดงให้เห็นช่วงเวลาในปัจจุบัน ขณะที่เขาแยกตัวเองออกมาอยู่สันโดษ คือ ช่วงเวลาที่อัศจรรย์ที่สุด เพราะมันเปรียบเหมือนกลับมาอยู่ที่บ้าน ซึ่งเขาควรคิดได้ก่อนหน้านี้ ถึงแม้อีกด้านหนึ่งของเขาคือ การเดินทางไปหลายๆ ประเทศ เพื่อสร้างภาพยนตร์หรือไปพบกับแฟนภาพยนตร์ของเขา สิ่ง

เหล่านั้นล้วนกลายเป็นเหมือนโลกแฟนตาซี ในอดีตที่ทำให้เขาไม่สามารถเริ่มต้นกับความสุขใจตรงนี้ได้ในช่วงเวลานั้น

ช่วงเวลาในปัจจุบันขณะที่ผู้กำกับคิม แยกตัวออกจากสังคมเมือง เขาใช้ชีวิตอยู่กับการคิดสร้างสิ่งต่างๆ ในการดำเนินชีวิตรอบตัวด้วยตัวของเขาเอง เช่น เครื่องทำกาแฟเอสเปรสโซ และเก้าอี้ เป็นต้น (Arirang. 2010: นาทีที่ 39: 14 – 39: 23)

มนุษย์ มี 2 ด้าน

ด้านของเงามืดถูกสร้างโดยแสงสว่างจากดวงอาทิตย์ ทัศนะของด้านหนึ่งของผู้กำกับคิม เขามองชีวิตคือ ความวิปริต (Sadism) การทรมานตัวเอง (Self-torture) และความสุขเมื่อตนได้รับความเจ็บปวด (Masochism) หรือแม้แต่การทรมานผู้อื่น ชีวิตเหมือนแก๊สโซลีน (Gasoline) ไปสู่เครื่องยนต์รถ ลูกสูบเคลื่อนที่โดยปริมาณที่บริโภคเข้าไป กระบวนการสันดาปและของเสียที่ปล่อยออกมาเกิดขึ้น พลังจากก้านข้อเหวี่ยง (Crankshaft) หมุนทำให้ล้อขับเคลื่อนรถยนต์ ชีวิตก็เหมือนกับหลักการของอิเล็กทรอนิกส์ด้วยเช่นกัน ตัวนำกระแสไฟ กึ่งตัวนำหรือตัวต้านกระแสไฟ ซึ่งเป็นพื้นฐานของอิเล็กทรอนิกส์สมัยใหม่ (Modern electronics) ทรานซิสเตอร์ และวงจรต่างๆ (Transistors and integrated circuits) ชีวิตมนุษย์คล้ายกับสิ่งเหล่านี้ทีเดียว ความรัก ความเกลียด การดูถูกหมิ่นประมาท การให้อภัย และความเข้าใจกัน สิ่งเหล่านี้คือ องค์ประกอบทางอารมณ์ ประชาชนผูกติดอยู่กับประสบการณ์ ไม่มีเหตุผลที่จะไม่เกลียด รังเกียจชิงชัง หรือไม่เข้าใจในชีวิตมนุษย์ ต้องใช้เวลาในการที่จะอภัยให้กับความเจ็บปวดและความเกลียดชัง เรากินและดำรงชีวิตอยู่ด้วยชีวิตของสัตว์และพืช แต่เราก็ต่อสู้แย่งชิงทรัพยากรแร่ธาตุเสมอ สร้างระเบิดและอาวุธนิวเคลียร์ทุกๆ สิ่งเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ดำรงอยู่เรียบร้อยแล้วในโลกใบนี้ หลักการหรือทฤษฎีที่เลี่ยงไม่ได้เพื่อการสู้รบได้ดำรงอยู่เรียบร้อยแล้ว การต่อสู้ การอิจฉาริษยา ความเกลียดชัง การให้อภัย ความเข้าใจกัน และอื่นๆ อีกมาก สิ่งเหล่านี้ล้วนดำรงอยู่เรียบร้อยแล้วในธรรมชาติ มันอยู่ในต้นไม้ ธรรมชาติของสัตว์ และสสาร แร่ธาตุด้วย หลักการและทฤษฎีได้อยู่ในสิ่งเหล่านั้นเสมอ การระเบิดของนิวเคลียร์ การแตกตัวของอะตอม (Fission) และการหลอมรวม (Fusion) เช่นนั้นแล้วเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่ไม่แตกต่างจากชีวิตมนุษย์ กลไกของรถยนต์ หรือโทรศัพท์มือถือ พวกมันทั้งหมดมาจากธรรมชาติของมนุษย์ ผมเชื่อว่าชีวิตคือ การทรมานตัวเอง ความวิปริต และความสุขเมื่อตนได้รับความเจ็บปวด 8 กลายมาเป็น 4 4 กลายมาเป็น 2 และ 2 กลายมาเป็น 1 และสิ่งนั้นก็คือ คิม 8 ใน 1 สิ่งนั้น คือ ชีวิตของมนุษย์ ชีวิตมนุษย์คือ สิ่งที่เล็กน้อย ไม่สำคัญอะไร จากมุมมองในประวัติศาสตร์ อายุขัยหนึ่งเป็นเพียงแค่หนึ่งในจำนวนมาก นับไม่ถ้วน (One-zillionth) เรารู้สึกว่ามีความสุขราวกับว่าเราเป็นเจ้าของโลกทั้งหมด แต่เรากลับไม่ได้มีอะไรในทุกๆ สิ่ง สิ่งนั้นเป็นไปไม่ได้ ความสุขที่เราสามารถสัมฤทธิ์ผลคือการชนะการแข่งขันประกวด หรือได้รับเงินก้อนโต เข้าถึงตำแหน่งสูงๆ ด้วยอำนาจหรือการได้รับรางวัลด้วยชื่อเสียงเกียรติยศ คิมวิตกกังวลเกี่ยวกับอาหารที่เติบโตขึ้นในเรือนกระจกสำหรับเพาะปลูก มนุษย์กำลังกินพืชและสัตว์ที่บีบบังคับให้เจริญเติบโต อย่างไม่อิสระเป็นไปทางธรรมชาติ อาหาร

ที่เติบโตด้วยการบีบบังคับประกอบไปด้วยความเครียดมากมาย และนำพา ส่งความเครียดโดยตรงมายังร่างกายของมนุษย์ ผู้คนทรมานกันเองและทำหลายๆ สิ่งให้ยากมากขึ้น (Arirang. 2010: นาทีที่ 58: 19 – 1: 04: 30) จากทัศนะของผู้กำกับคิม จึงอาจกล่าวได้ว่า อารมณ์ความรู้สึกเป็นสิ่งสำคัญ เป็นพื้นฐานหนึ่งของสิ่งมีชีวิต ซึ่งสามารถนำไปสู่การทำร้ายทำลายหรือสร้างสรรค์ได้ ทำให้เกิดความทุกข์หรือความสุขได้ อารมณ์ความรู้สึกเป็นสิ่งที่ถ่ายทอดและรับรู้ หรือสามารถส่งถ่ายต่อกันได้ จากคำแถลงของผู้กำกับ (Arirang. 2015: Online) จึงได้หยิบยกบางส่วนเพื่อแสดงให้เห็นถึงทัศนะของผู้กำกับคิม ที่มีต่อผลงานภาพยนตร์สารคดีของเขา เรื่องอาริรัง (Arirang) ดังนี้

We are now. in the terrestrial world lurking with desires, in the ghostly world lurking with sorrow, in the imaginary world lurking with dreams, with no beginning nor end, slowly going crazy. What is affection that it still remains all around me decaying? It's still stuck to the crown of my head, testing my emotions. It's still hiding deep within my heart, testing my sense of compassion. If I didn't give my heart, they would be bad people erased from memories, but if I gave my heart, I couldn't let them go till the day that I die as despicable people. Even today I hold back as I get angry. I laugh as I get jealous. I love as I despise. And forgive as I quiver with the urge to kill. Wait, I will kill Myself, who remembers you.

เราเป็นอยู่ตอนนี้ ในโลกบนพื้นดิน ที่แผงไปด้วยด้วยความปรารถนา ในโลกวิญญาณที่ซ่อนเร้นด้วยความระทมทุกข์ ในโลกแห่งจินตนาการ ที่ยังคงปิดบังความฝัน ไม่มีจุดเริ่มหรือจุดจบ ดำเนินไปช้าๆ อย่างบ้าคลั่ง สิ่งใดคือ ความรักและเสน่หาที่ยังคงเสื่อมสลายอยู่รอบๆ ตัวฉัน มันยังคงติดอยู่ที่มงกุฎอันทรงเกียรติบนหัวของฉัน ทดสอบอารมณ์ของฉัน มันยังคงซ่อนอยู่ลึกๆ ภายในดวงใจของฉัน ทดสอบการสัมผัสรู้ด้วยความสะเทือนใจของฉัน ถ้าฉันไม่เคยให้ดวงใจของฉัน พวกเขาน่าจะเป็นผู้คนที่เลวร้ายซึ่งถูกลบออกไปจากความทรงจำ แต่ถ้าหากฉันได้ให้ดวงใจของฉันไป ฉันไม่สามารถปล่อยพวกเขาไปจนกระทั่งถึงวันที่ฉันตายเยี่ยงคนที่น่าดูถูกเหยียดหยาม แม้ว่าวันนี้ ฉันยั้งใจเท่าที่ฉันโกรธ ฉันหัวเราะเท่าที่ฉันอิจฉา ฉันรักเท่าที่ฉันชัง และให้อภัยเท่าที่ฉันสั่นกลัวด้วยการกระตุ้นให้ฆ่า รอก่อน ฉันจะฆ่า ตัวตนของฉัน ผู้ซึ่งจดจำคุณ (Arirang. 2015: Online)

ด้านหนึ่งของความทรงจำในมนุษย์ ย่อมสามารถทำร้ายความรู้สึก และนำไปสู่ความรุนแรง คิดทำร้ายผู้อื่น และบั่นทอนตนเอง แต่มโนธรรมสามารถทำให้มนุษย์คนหนึ่งหยุดคิดที่จะใช้ความรุนแรงลงได้ และกลับกลายเป็นคิดได้ว่าสิ่งที่ควรแก้ไขคือ เริ่มที่ตนเอง กำจัดด้านที่ทำให้เลวร้ายลง ลบความทรงจำที่เลวร้าย และเริ่มต้นเดินไปข้างหน้าอีกครั้ง

สังคม

ผู้กำกับมีทัศนะที่ว่าระบบทุนนิยมเป็นภระแสหลักในปัจจุบัน ที่สามารถทำให้ความสัมพันธ์ของมนุษย์ ระหว่างบุคคลที่ใช้เวลามาหลายปีเปลี่ยนแปลงไปได้ อันเนื่องจากระบบทุนนิยมมีช่องทางในการแสวงหารายได้ ล่อตาล่อใจมนุษย์ให้มนุษย์ได้มีโอกาสของการแสวงหารายได้และชื่อเสียง ระบบทุนนิยมเป็นระบบที่สัมพันธ์กับเสรีส่วนบุคคล โดยเงินเป็นทุนหลักในการพิจารณาตัดสินใจในตัวบุคคล ต่อการกระทำต่างๆ และในอีกด้านหนึ่งของระบบทุนนิยมตามทัศนะของผู้กำกับคือกับดักที่ล่อตาล่อใจให้มนุษย์ละทิ้งหรือปฏิเสธสัมพันธภาพที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากตัวเงิน ที่มีมายาวนานระหว่างกันได้ ทั้งหมดนี้ จึงทำให้ท่าทีของการเป็นผู้กำกับภาพยนตร์ที่มีชื่อเสียงในอดีต มีความหมายเพียงน้อยนิดสำหรับเขา (Arirang. 2010: นาทีที่ 34: 36 – 37: 04) ถึงแม้ผู้คนรอบตัวของเขาในช่วงที่เขามีชื่อเสียงโด่งดัง แต่ผู้กำกับกลับรู้สึกโดดเดี่ยวลำพัง มีเพื่อนเพียงคนเดียวที่รู้จักกันในวัยเด็ก ซึ่งอยู่ในผลงานภาพยนตร์ของเขาเรื่องหนึ่งชื่อแอดเดรส อันโนว์ (Address Unknown) (Arirang. 2010: นาทีที่ 44: 36 – 45: 17) เขาเป็นเพื่อนคนเดียวที่รู้สึกชอบพอกัน (Arirang. 2010: นาทีที่ 44: 36 – 45: 17) ผู้กำกับไม่เสียใจที่มีหลายคนไม่ชอบเขา เพราะเขาไม่เหมือนกับผู้คนที่หยิบฉวยเกียรติยศไปกับพวกเขา ไปสู่สวรรค์หรือไม่ก็นรก ชีวิตเปรียบเหมือนบันทึกประจำวัน ดังนั้นเขาจะบันทึกสิ่งต่างๆ ในอดีต ผู้คนในประวัติศาสตร์ไม่ได้อยู่ที่นี่อีกต่อไปและเพียงเพราะว่า พวกเขาทิ้งร่องรอยของพวกเขาไว้ในโลก ที่นั่นก็ไม่เป็นสิ่งรับประกันว่าชีวิตจะมีความสุขภายหลังความตาย (Arirang. 2010: นาทีที่ 46: 26 – 47: 06)

So, whether I live pitifully in this shack, or make a big hit Film and get so happy I can't sleep. Laughing with people I made the Film with. There's no big difference. We live by the law of inertia. Looking at it from the bigger picture, it's all the same. Some things have meaning, some don't. But we place importance on that.

ไม่ว่าผมจะอยู่อย่างน่าเวทนาในกระท่อมหรือมีความสุขกับการทำภาพยนตร์ที่เป็นที่นิยมอย่างมาก ผมก็ไม่สามารถหลับลงได้ หัวเราะกับผู้คนที่ทำงานด้วยกันกับผมก็ตาม มันก็ไม่แตกต่างกันมาก เราอยู่ในกฎของแรงเฉื่อย ดูที่มันจากภาพรวมสิ มันล้วนเหมือนๆกัน หลายสิ่งมีความหมาย บางสิ่งก็ไม่มีความหมาย แต่เราก็ให้ความสำคัญกับมัน (Arirang. 2010: นาทีที่ 47: 09 – 47: 50)

ผู้กำกับคิม นำเสนอเหตุผลว่าทำไม เขา ครอบครัวหนึ่ง สังคม ประเทศ หรือโลกล้วนอยู่ในเกมการแข่งขันที่นำไปสู่ผู้ชนะหรือผู้แพ้ ยึดมั่นในประเทศ เพิ่มชื่อเสียงเกียรติยศให้กับชนชาติ ไม่ว่าศิลปินและนักกีฬาก็ขึ้นอยู่กับสิ่งนั้น หรือแม้แต่ผู้สร้างผลงานภาพยนตร์ก็ตาม (Arirang. 2010: นาทีที่ 47: 52 – 48: 37) ผู้กำกับ ไม่เข้าใจว่าชื่อเสียงและรางวัล ที่เขาได้มาจะเป็นผลประโยชน์ให้กับชีวิตของเขาได้มาก ไม่ว่าจะได้เงินทุนรายปีจากเทศกาลภาพยนตร์ ชื่อเสียงที่เกิดขึ้น ภาพยนตร์ที่ต้องใช้เงินสร้างหรือรางวัลที่ได้รับ ล้วนเป็นสิ่งที่สร้างคำถามมากมายให้กับผู้กำกับ ซึ่งเขาเองก็หาคำตอบไม่ได้ คิมมีทัศนะ

ที่ว่าการชมภาพยนตร์ คือ การเป็นพยานเฝ้าดูเรื่องราวของผู้อื่น รับรู้เชื่อมโยงด้วยอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด การแสดงออกของชีวิต มีมากกว่าภาพยนตร์รอบๆ ตัว จากการที่ผู้กำกับได้ถ่ายทำภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ เขาได้สร้างสรรค์ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องใช้ทีมงานจำนวนมาก 30 – 40 ชีวิตที่ต้องใช้กับภาพยนตร์หนึ่งเรื่อง ใช้กล้องตัวใหญ่ แสงไฟ และการตกแต่งมากมาย คิมใช้กล้องดิจิตอลมาร์คทู ถ่ายทำสร้างภาพยนตร์สารคดีชีวิต ที่มีส่วนผสม ดราม่าด้วยตัวของเขาเอง ไม่เกี่ยวข้องกับการสร้างภาพยนตร์อุตสาหกรรมกระแสหลัก ซึ่งสิ่งที่เขาคิด คือ ภาพยนตร์ คือ ความเป็นจริง (That's what I think Films are, A truth) (Arirang. 2010: นาทีที่ 52: 35 – 54: 07) มีวิถีทางมากมายที่จะออกแบบ เพียงแค่จับช่วงเวลาขณะหนึ่ง (Arirang. 2010: นาทีที่ 54: 09 – 54: 18) คิมเกลียดนักออกแบบสไตล์ให้กับงานภาพยนตร์ (Film stylists designing the Film) สิ่งนี้ทำให้หลายคนบอกว่าภาพยนตร์ของเขาดิบและขาดเทคนิค (Raw and lack technique) แต่ก็ไม่ใช่สิ่งสำคัญสำหรับคิม (Arirang. 2010: นาทีที่ 54: 19 – 54: 38)

ศิลปะวัฒนธรรม

อุตสาหกรรมภาพยนตร์กระแสหลักในช่วงโมเดิร์น ได้มีส่วนโน้มนำให้เกิดความงามในทิศทางคล้ายๆ กัน ดาษดื่น ความงามจากรูปแบบ เทคนิค และเทคโนโลยี ที่ใช้เงินในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะยึดที่ติดผูกมัดตัวตนเข้ากับรายได้เป็นสำคัญเป็นสิ่งที่ผู้กำกับคิมพยายามปฏิเสธ ผู้กำกับคิมมีทัศนะที่ตรงข้ามขัดแย้งกับสิ่งที่เขาประสบพบเจอมากับตัวเองในอดีต ศิลปะภาพยนตร์สามารถคิดสร้างได้อย่างธรรมดา ง่ายๆ ใกล้ตัว หากออกมาจากจุดยืนตรงนั้น ที่เขาเคยผ่านมา ความงามในภาพยนตร์สารคดีที่นำเสนออารมณ์ดราเมติก เรื่องอาริรัง (Arirang)(Arirang. 2010: นาทีที่ 54: 41 – 55: 10) ของคิมเป็นบทพิสูจน์หนึ่ง ที่แสดงให้เห็นความตั้งใจ นำเสนอความรู้สึกนึกคิดของความเป็นมนุษย์คนหนึ่ง ที่มาจากตัวตนของเขาด้วยกล้องดิจิตอลตัวหนึ่ง ความสร้างสรรค์มาจากทักษะ การรับรู้ประสบการณ์ และเทคนิคของตัวผู้กำกับเอง จึงทำให้ผลงานชิ้นนี้มีลักษณะเฉพาะตัวสูง หลุดออกจากความดาษดื่นในอุตสาหกรรมภาพยนตร์กระแสหลัก

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผู้กำกับเก็บตัวไกลห่างจากสังคมอุตสาหกรรม ปลีกวิเวกอยู่ลำพังภายในภูเขาที่หนาวเย็นไปด้วยน้ำแข็ง ไม่มีห้องน้ำ ไม่มีจานข้าว ไม่มีเครื่องซักผ้า เขาใช้ชีวิตเช่นนี้มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2008 (Arirang. 2010: นาทีที่ 17: 50 – 18: 36) ผู้กำกับอยู่กับความธรรมดา หลีกหนีความวุ่นวาย มาอยู่กับความสงบเพื่อให้ตนเองมีช่วงเวลาของการหยุดพัก โดยให้เวลาและความสงบช่วยรักษาเยียวยาบาดแผลในจิตใจ คิดย้อนกลับไปในสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น และเข้าใจถึงสัจธรรมมนุษย์ มีความฝันและวิถีทางเป็นของตนเอง พวกเขามาแล้วก็จากไป ผู้คนไม่ผูกพันอยู่กันตลอด มาแล้วก็จาก ไม่จีรังยั่งยืน พวกเขาจะไม่ถูกโน้มน้าวให้คล้อยตามมาอยู่กับคุณตลอดเวลา ความผูกพันยึดติดราวกับว่าพวกเขา เป็นครอบครัวหนึ่งของคุณ อาจสร้างความเจ็บปวดให้คุณยามที่พวกเขาจากไป มิตรภาพถูกแทนที่ด้วยชื่อเสียง ผลประโยชน์และตัวเงิน

มนุษย์มี 2 ด้านเสมอ ขาวและดำ มืดและสว่าง ทั้งสองล้วนเป็นสิ่งเดียวกัน และพวกเขาจะดำเนินชีวิตไปตามวิถีทางที่พวกเขาเป็น ความเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ และละทิ้งการยึดติดในความรู้สึกนึกคิดภายในตนเอง จะลดความเจ็บปวดและบาดแผลที่เกิดขึ้นภายในลงได้ เพราะมนุษย์แต่ละคนไม่สามารถที่จะกลับไปปรับเปลี่ยนแก้ไข หรือควบคุมคนอื่นให้เป็นดั่งที่ใจต้องการได้ เพราะสิ่งนี้เป็นคำบัญชาของธรรมชาติที่มีต่อสิ่งมีชีวิตทุกตัวตน รวมทั้งมนุษย์

จริยธรรม

การละทิ้งตัวตนที่เกิดขึ้นจากความภาคภูมิในชื่อเสียงที่เคยได้มา มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้บุคคลนั้นไม่ทนทุกข์ทรมาน (Arirang. 2010: นาทีที่ 36: 22 – 37: 02) เพราะชีวิตมีทั้งขึ้นและลงเปรียบเหมือนการเดินทางที่ผ่านหุบเขาและเนินเขาเสมอ (Arirang. 2010: นาทีที่ 40: 44 – 41: 26) ความบากบั่น มุ่งมั่นอุตสาหะที่จะทำในสิ่งที่ยึดมั่นภายในจิตใจอันดีงาม และไม่เกิดผลเสียหายกระทบต่อผู้อื่นเป็นสิ่งที่สร้างสรรค์และสร้างความประทับใจซาบซึ้งกับผู้กำกับคิมโดยช่วงหนึ่งของภาพยนตร์สารคดีได้จับภาพของภาพยนตร์เรื่องหนึ่งมานำเสนอ ภาพยนตร์ดังกล่าว นำเสนอเรื่องของนักบวชคนหนึ่งถอดเสื้อ ท่ามกลางความหนาว ออกเดินทางไปพร้อมกับการโอบอุ้มพระพุทธรูปรูปหนึ่ง ที่ลำตัวของพระหนุ่มได้ผูกเชือกลากจูงศิลาหินวงแหวน ไปพร้อมกับการออกเดินทางขึ้นสู่ยอดเขา เพื่อนั่งสมาธิวิปัสสนา ภาพยนตร์เรื่องนี้ ได้สร้างการเชื่อมโยงทางอารมณ์ความรู้สึก ด้วยความซาบซึ้งมาสู่ผู้กำกับคิม เห็นได้จากน้ำตาที่รินไหลออกมาจากตาทั้งสองข้างบนใบหน้าของผู้กำกับ (Arirang. 2010: นาทีที่ 1: 11: 46 – 1: 18: 03) มนุษย์หรือสิ่งมีชีวิตล้วนมีพันธนาการที่ต้องแบกรับ อุปสรรคมากมายที่ต้องเผชิญ แต่ความมุ่งมั่นอุตสาหะด้วยจิตใจที่ดีงาม ย่อมทำให้ฝ่าฟันอุปสรรคจนบรรลุเป้าประสงค์นั้นได้ การทำความดีจึงไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ต้องอาศัยจิตใจที่เข้มแข็ง เครื่องดื่มของมึนเมาสามารถเปลี่ยนอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดที่นำไปสู่พฤติกรรมที่ก้าวร้าวรุนแรงและเฉื่อยชา ซึ่งเป็นอีกด้านหนึ่งของตัวตนมนุษย์ได้ จากภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ ผู้กำกับคิมแสดงให้ให้ 2 ด้าน ขาวและดำ มืดและสว่าง ที่รวมเป็นหนึ่งเดียวในตัวตนของมนุษย์ ในด้านที่รุนแรงก้าวร้าวดิบ เถื่อน ดุดัน จะแสดงออกด้วยทรงผมที่แตกต่างกัน และบ่อยครั้งที่การแสดงออกถึงความกดดันก้าวร้าวของผู้กำกับ จะมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้กำกับอยู่ในสภาพที่มึนเมา จนสามารถแสดงออกถึงพฤติกรรมที่ดุดันรุนแรงทั้งคำพูดและการกระทำ (Arirang. 2010: นาทีที่ 17: 05 – 17: 32)

เรื่องที่ 2 กล้วยหรือความบ้า (Bananas!)

กล้วยหรือความบ้า (Bananas!) นอกจากความหมายของกล้วยแล้ว คำศัพท์บานานาส (Bananas) มีความหมายถึงความบ้าได้ด้วย (The Free Dictionary. 2015: Online) กำกับโดยเฟรดริก เกอร์ทเท่น (Fredrik Gertten) เรื่องราวของทนายผู้มีเกียรติ มีความยุติธรรม ช่วยเหลือผู้ทุกข์ยาก และผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ดำเนินคดีต่อสู้กับบริษัทข้ามชาติยักษ์ใหญ่ โดว์ ฟู้ด ในปี 2007 เพื่อเรียกร้องความไม่ยุติธรรมที่เกิดขึ้นกับชาวสวน ซึ่งเป็นแรงงานของ บริษัทโดว์ในนิคาราก้ว ที่ได้รับผลกระทบ จากสารเคมีในยาฆ่าแมลง

โดยตรงต่อสุขร่างกาย จนถึงทำให้เสียชีวิต กระบวนการยุติธรรมครั้งนี้ ใหญ่กว่ากรณีทั่วไป เป็นครั้งแรกที่เคยมี ที่คนงานกสิกรรมมากมาย จากประเทศโลกที่สามได้เป็นที่รู้จักในศาลของสหรัฐอเมริกา (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 55: 41 – 0: 55 :57) หากสำเร็จ จะเป็นกรณีศึกษา และเป็นจุดเริ่มต้นให้กับแรงงาน ที่ถูกกระทำ และจะฟ้องร้องในสหรัฐอเมริกา เรื่องราวที่ชวนสงสัยที่ค่อยๆ คลี่คลาย กระบวนการยุติธรรมในชั้นศาล ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองในระดับโลกระหว่างเศรษฐกิจของโลกที่หนึ่ง และแรงงานของโลกที่สาม (Bananas Press kit. 2005: Online)

กรอบแนวคิดของภาพยนตร์สารคดี เรื่องกล้วย



ภาพประกอบ 8 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 2 กล้วย

1. นำเสนอเรื่องราวกินใจสำหรับผู้ชมที่มาจากความยุติธรรม (What is Bananas. 2015: Online) โดยหัวใจหลักของเรื่องมุ่งไปที่ผู้คนผู้ทุกข์ยาก (Bananas. 2015 : Online)

2. เพื่อให้ผู้ชมรับรู้ถึงเรื่องราวของความเสี่ยงชีวิตที่เกิดขึ้นกับชาวสวนกล้วย ผู้เป็นแรงงานมาแล้วกว่า 100ปี อันเนื่องมาจากสารเคมีอันตรายที่ตกค้างในดินและน้ำ

3. เล่าเรื่องชีวิตของมนุษย์ผ่านการพรรณนาที่เข้มข้น และสามารถทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกข้องใจกับสิ่งที่เกิดขึ้น

4. นำเสนอความยอดเยี่ยมของทนายโดมินเกซ ผู้ที่เสี่ยงตนเองไม่ว่าผลที่ออกมาจะประสบความสำเร็จหรือไม่

5. การเชื่อมโยงความยากจนของแรงงานชาวสวนกล้วยในชุมชน ชินันเดอกา ที่นิคารากัวมาสู่ความมั่งมีในเมืองลอสแอนเจลิส ที่สหรัฐอเมริกา

6. เพื่อตามติดประวัติศาสตร์แรกของกรณีในชั้นศาลสูงในลอสแอนเจลิส และจบที่คำตัดสินของลูกขุนแม้ว่าจะยังอยู่ใต้การอุทธรณ์

7. ให้รับรู้ถึงอันตรายและผลกระทบของสารเคมีดีบีซีพี ที่มีอยู่ในยาฆ่าแมลง

8. ให้เห็นถึงการต่อสู้ในชั้นศาลและความไม่สุจริตใจของบริษัทโดว์ (Bananas Press Kit. 2005: Online)

9. ต้องการนำเสนอและเน้นที่ภาวะทางศีลธรรม และให้ตระหนักว่า อาหารที่ทุกคนกินอยู่อาจมีราคาสูงสำหรับคนอื่นๆ (Interview. 2015: Online)

มนุษย์

นายโดมินเกซ (Juan Jose Dominguez) มีเชื้อสายคิวบา เกิดที่คิวบา และเดินทางมาที่สหรัฐอเมริกาในวัย 10 ขวบ พร้อมครอบครัวของเขา (Juan Dominguez. 2015: Online) ในวัยเด็กเป็นคนกลุ่มน้อยในโรงเรียนที่พูดภาษาสเปน ถูกรังควาน เขามีทัศนะที่เข้มแข็งต่อความยุติธรรม และการช่วยเหลือผู้คนที่ทุกข์ยาก และโดนกดขี่ข่มเหง ก่อนหน้าเป็นทนาย เขาได้ทำงานเป็นผู้ประสานงานผู้ป่วยเป็นเวลาหลายปี ที่ห้องบาดเจ็บฉุกเฉิน 2 ที่ ที่ศูนย์การแพทย์ ยูซีเอลเอ และโรงพยาบาลเซนท์ฟรานซิส (UCLA Medical Center and Saint Francis Hospital) จบปริญญาตรีด้านศิลปศาสตร์ทางด้านประวัติศาสตร์ละตินอเมริกาและจีน และจบการศึกษากฎหมายนิติศาสตร์ (Juris Doctor Degree)

ปัจจุบัน (จากสารคดี) เป็นทนายว่าความให้กับผู้บาดเจ็บประสบภัยจากอุบัติเหตุ ทำร้ายร่างกาย และสิทธิผู้บริโภค ในเมืองลอสแอนเจลิส รัฐแคลิฟอร์เนีย ความเป็นคิวบาของเขาในสายเลือดบ่งบอกตัวตนของเขาได้ระดับหนึ่ง ว่ามีแนวคิดที่ขัดแย้งต่อความเป็นแองโกลอเมริกา (Anglo-America) ซึ่งคือ กลุ่มวัฒนธรรมของอังกฤษ สหรัฐและแคนาดา แสดงถึงความสัมพันธ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นของผู้คนที่มีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักร่วมกันโดยเฉพาะในถิ่นฐานอเมริกา ตามคำศัพท์แองโกล (Anglo) จะถูกใช้พิจารณาเชื้อชาติของผู้คนที่เป็นคอเคเซียน (Caucasian race)แตกต่างจากลาตินอเมริกา (Latin America) ที่ส่วนใหญ่ใช้ภาษาของชาวสเปน (Spanish) นายโดมินเกซมี่ เชื้อสายชาวสเปน ซึ่งขัดแย้งกับกับความเป็นแองโกลอเมริกา (Anglo-America) หรือธุรกิจทนายแบบแองโกลอเมริกาที่เป็นส่วนใหญ่ (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 40: 08 – 0: 40: 41) สิ่งที่เขาเป็นกับสิ่งที่เขารู้สึกจากอดีต มีความสัมพันธ์ต่อปัจจุบันที่เขาเลือกตัดสินใจและกระทำ การที่นายโดมินเกซ เป็นนักต่อสู้กับความไม่ยุติธรรมให้กับผู้คนที่ยากจนขัดสน ทนต่อแรงกดดันความลำบาก ของคดีความที่เขาต้องต่อสู้กับบริษัทโดว์เปรียบได้กับการต่อสู้ของเดวิดกับโกไลแอท

(David and Goliath) ถึงแม้โดมินเกซจะไม่ชอบที่จะเป็นคล้ายเดวิดก็ตาม (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 40: 42) แรงกดดันต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในวัยเด็กไม่ว่าจะเป็นการที่ย้ายถิ่นฐานมาสหรัฐอเมริกาด้วยความเป็นชาวคิวบา (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 42: 31 – 0: 42: 44) การโดนรังควาน ความยากลำบากในการใช้ชีวิต ความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชีวิต และความรู้สึกแปลกแยก กลับเป็นแรงขับ ให้เขายืนหยัดต่อสู้ใช้ชีวิตเพื่อตนเอง และเพื่อผู้อื่นได้อย่างดี สิ่งสำคัญอีกส่วน คือ ครอบครัวน่าจะมีอิทธิพลต่อความคิดและตัวตนของเขาด้วย เพราะโดมินเกซ ย้ายมาจากคิวบาพร้อมครอบครัวของเขา คนงานที่สวนกล้วยเขียนหนังสือไม่เป็น ยากจน ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย ตรงข้ามกับบริษัทยักษ์ใหญ่ระดับข้ามชาติที่มีอำนาจ มีความมั่งคั่งและเฉลียวฉลาดรอบรู้ (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 10: 19 – 0: 11: 47) จากตัวอย่างหลักฐานและคำให้การ ของนายเดวิด เดอโลเรนโซ (David, DeLorenzo) แสดงให้เห็นถึง ความผิดพลาดอันเนื่องมาจากความไม่รู้ แต่สิ่งที่อันตรายที่สุด คือ ความดื้อด้าน เสแสร้งที่ส่งผลกระทบเลวร้ายต่อผู้อื่นของมนุษย์ผู้หนึ่ง ซึ่งมีบทบาท หรืออำนาจในสังคม ไม่คำนึงถึงผู้คนที่ไม่ใช่กลุ่มของตน ไม่คำนึงถึงผู้อื่นมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง การฝ่าฝืนใช้ยาเคมีภัณฑ์ที่มีสารต้องห้ามแล้ว ทั้งที่มีจดหมายแจ้งให้ส่งคืนยาฆ่าแมลงที่มีสารดีบีซีพีคืนจากบริษัท ดาว เคมีภัณฑ์ (DOW Chemical) ในปี ค.ศ.1977 ระบุถึงอันตรายของสารพิษ แต่ไม่มีการปฏิบัติจากทาง บริษัทสแตนดาร์ด ฟรุ๊ต คอมพานี หรือโดว์ในปัจจุบัน และยังให้บริษัทดาว เคมีภัณฑ์ส่งสินค้าเพิ่มอีกด้วย (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 36: 34 – 0: 39: 16) การทำงานในสายงานที่ต้องใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมาก อย่างรอบคอบ จึงต้องอาศัยเพื่อนร่วมงานที่มีศักยภาพ โดมินเกซ จึงได้เชิญ ดูเอน มิลเล่อร์ (Duane, Miller) มาเป็นหุ้นส่วนของโครงการเพื่อที่จะต่อสู้กับบริษัทโดว์ โดยว่าจ้างให้เป็นหัวหน้าทนายผู้ดำเนินคดีในชั้นศาล

ความแตกต่างของบุคคลซึ่งมีอาชีพทนายเหมือนกัน

1. ทนายฝ่ายจำเลย เป็นตัวอย่างของบุคคลที่ใช้ศักยภาพในการพูดโน้มน้าวชวนเชื่อ บิดเบือนสิ่งที่ควรพิจารณาด้วยการนำเสนอด้วยอารมณ์และคำเหน็บแนม ด้วยคำ ต่อว่าและปฏิเสธ ที่เห็นได้จากคำดังต่อไปนี้ ไม่พูดความจริง ไม่มีเหตุผล ไม่มีการศึกษา รอยแปดเปื้อนต่อชื่อเสียง ดื้อดึง ไม่มีการกระทำที่เป็นสาเหตุ ไม่มีการเปิดเผยให้เห็น ล้มเหลว และโดว์จะไม่รับผิดชอบ ทั้งหมดคือการพยายามใช้ตรรกะแต่ไม่สมเหตุสมผล ไม่มีความจริง พูดชี้นำหว่านล้อม เชื่อมโยงในสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาให้ดูเกี่ยวข้องเพื่อโน้มน้าวผู้คนที่มีความเชื่อในแต่ละกลุ่ม เช่นกลุ่มที่ให้ความสำคัญต่อวุฒิการศึกษา กลุ่มที่เชื่อเรื่องเกียรติและชื่อเสียง กลุ่มที่เห็นเงินสำคัญกว่ามนุษยธรรม กลุ่มที่เชื่อในความมีเหตุมีผล หรือกลุ่มที่เชื่อในความประจักษ์ชัดแจ้ง เพื่อที่จะหว่านตอบคำถามในใจของกลุ่มคนหลายๆกลุ่ม ทั้งหมดนี้ก็ไม่ได้มีความจริงที่หยั่งลึกลงไปในมโนธรรม มีแต่ชุดตรรกะปลอมๆที่เบี่ยงเบนความสนใจ พาออกนอกข้อเท็จจริง ไม่ได้ใช้นำเสนอเพื่อหาความจริงแต่อย่างใด จากตัวอย่างจากภาพยนตร์สารคดี ดังนี้

These are lies. And you have so many examples of that with these plaintiffs. I'm not going to suggest any alternative number to you for damages. It would be a stain on the reputation of these people whose beliefs are being challenged to suggest a dollar in damages. That would be a stain on the reputation of the people at Standard Fruit whom I represent. People are entitled to have their opinions, but people are entitled to have their own facts. Facts are stubborn things. This gentleman, before he ever stepped foot on a farm, was infertile. When you change testimony like that, it's not because you're confused about dates, it's because you're not telling the truth. It's not a problem that these gentleman didn't have a college degree. People without college degrees can answer questions truthfully. Standard Fruit and Dole are not liable to these plaintiffs. There is no causation, no exposure, no causation. These plaintiffs' claims fail. (Bananas. 2009: นาทีที่ 1: 00: 07)

ทั้งหมดนี้คือ การโกหก และคุณมีตัวอย่างของเรื่องเหล่านี้มากมาย ที่มากับโจทก์พวกนี้ ผมจะไม่เสนอจำนวนทางเลือกใดๆ ให้กับคุณ สำหรับค่าเสียหาย มันจะเป็นรอยแปดเปื้อนบนชื่อเสียงของผู้คนเหล่านี้ ความเชื่อของพวกเขากำลังถูกท้าทาย สู่การเสนอหนึ่งดอลลาร์ในค่าเสียหาย สิ่งนี้ก็คงจะเป็นรอยแปดเปื้อนบนชื่อเสียงของผู้คนที่สแตนดาร์ด ฟรุ๊ต ที่ผมได้เป็นตัวแทน ประชาชนถูกให้สิทธิที่จะมีความคิดเห็น และพวกเขาก็มีสิทธิที่จะมีข้อเท็จจริงของตัวเขาเอง ข้อเท็จจริงคือสิ่งที่ดันทุรัง สุภาพบุรุษนี้ก่อนที่เขาจะก้าวเท้าไปบนฟาร์ม เขาก็ไม่สมบูรณ์ทางร่างกายแล้ว เมื่อคุณเปลี่ยนคำยืนยันจากที่ให้ปากคำเช่นนั้น มันไม่ใช่เพราะคุณถูกทำให้สับสนเกี่ยวกับวันที่ มันเป็นเพราะคุณไม่บอกความจริง มันไม่เป็นปัญหาที่สุภาพบุรุษเหล่านี้ไม่เคยมีการศึกษาระดับวิทยาลัย พลเมืองที่ปราศจากการศึกษาระดับวิทยาลัยสามารถตอบคำถามได้อย่างสุจริตใจ สแตนดาร์ด ฟรุ๊ตและโดว์ไม่รับผิดชอบต่อผู้ร้องทุกข์เหล่านี้ ที่นั่นไม่มีสาเหตุ ไม่มีการเปิดเผยให้เห็น ไม่มีการกระทำที่เป็นเหตุ ข้อเรียกร้องของโจทก์เหล่านี้ล้มเหลว

จากการให้สัมภาษณ์ของทนายความฝ่ายจำเลยกับผู้สื่อข่าวที่เห็นได้จากตอนท้ายของภาพยนตร์สารคดี (Bananas. 2009: นาทีที่ 1: 21: 53) สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ทนายฝ่ายจำเลยมีความเป็นทุนนิยม เขาให้ความสำคัญของค่าใช้จ่ายและตัวเงินอย่างมาก เรื่องของความดีชั่ว จริงเท็จ ผิดหรือถูก ดูจะเป็นเรื่องที่ไม่มีความสำคัญมากไปกว่าการต่อสู้เพื่อแพ้หรือชนะ และการแพ้ชนะนั้นมาจากการคำนึงถึงเงินเป็นหลัก กล่าวชมเชยชาวสวนนิคารากัวที่ได้เงินไปใช้และกลายเป็นผู้มั่งคั่งในนิคารากัว และกล่าวว่า ทนายฝ่ายโจทก์เป็นผู้พ่ายแพ้ เพราะค่าใช้จ่ายที่เสียไปมาก ถึงผลลัพธ์จะออกมาก็ไม่สามารถที่จะนำไปจ่ายบิลเรียกเก็บเงินเพียงน้อยนิดเหล่านั้นได้ นั้นคือ ความพ่ายแพ้ของทนายฝ่ายโจทก์

2. ทนายฝ่ายโจทก์ มิลเลอร์ (Miller) เป็นตัวอย่าง ของการพูดที่ออกมาจากผู้มีจิตสำนึกในมโนธรรม นำเสนอด้วยเหตุและผลที่มีมนุษยธรรม ให้ผู้ฟังได้คิดตามและตอบคำถามแก่ตนเองด้วยเหตุผล

ของความถูกต้องและจริยธรรม มีความเป็นศิลปะของอารมณ์ความรู้สึกถึงคุณค่ามากกว่าปริมาณ และแสดงถึงความชัดเจนถึงสิ่งที่ควรพิจารณา ที่เห็นได้จากคำต่อไปนี้ ความปลอดภัย ความรับผิดชอบ ศรัทธา การให้ ความสุจริตใจ หยุด คิด พวกเขา (คนงานชาวสวน) สิทธิ์ ความจริง และชีวิต จากตัวอย่างของภาพยนตร์สารคดี ดังนี้

My responsibility has been my clients' case. I need to give that to you. Not in the sense that you walk in my shoes as an advocate, but in the sense that the fate of their case belongs to you. This product was banned by every country in the world where it was ever used. They didn't say that it was okay to use the product in the way it was used in Nicaragua or anywhere else. They all banned it. Mr. McKnight said that I'm impugning the honest beliefs of Dole: That this was safe.

I've got the following questions for you to think about on that point. Why would anybody, after doing contracts to buy DBCP for all these years, suddenly only after 1977 say: "By the way we need to decide who's going to pay for the injury claims by third parties"? Dow was saying: "I will not sell this product to you unless we have indemnity." Why? Because they thought there would be no claims? What's the purpose of the clause? It's not needed. What does that tell you about what they really thought? And what they really knew? They sold all the product they had, 500,000 gallons, toone firm, their biggest client, only after they said: "We want indemnity." Swollen they come to us with their honest beliefs, why didn't they test the workers? They knew they should check workers who had been exposed six month or more - and they never did it. And even after they learned that their own workers in Costa Rica were sterile, they didn't check workers in Costa Rica, they didn't check workers in Nicaragua, but they kept using the product.

You were told that Dole stopped. They stopped when the government of the United States, in 1979, said: "There is no permitted level of DBCP on bananas." There was no residue. And that's the time they stopped buying the product within a week, they said. But what Counsel did not say is they took every drop they had in their inventory and applied it, even after they knew that. They never stopped until they ran out. That's the truth. There isn't a drop left.

What we're talking about is something that in a very practical level is cruel. Here you have somebody in life who has very little and you take away from them the opportunity to have children, one of the few joys they have left in their life.

Some of them live literally alone. Many of the women in their lives left them because they couldn't have children.

I think we've all had the joy of having a child take an entire hand to grab one finger. My clients have been deprived of something that is important. None of us can ever give it back to them. It's too late. But we have to think about how that has changed their lives and what it means if the defendants are responsible. And I leave that to you. (Bananas. 2009: นาทีที่ 1: 01: 45 – 1: 06: 25)

ความรับผิดชอบของผมคือ คดีความของลูกความของผม ผมต้องการให้ความรับผิดชอบนั้นกับพวกคุณ ไม่ใช่ในการรับรู้ที่ว่าคุณจะต้องมาอยู่ในสถานะทนายเหมือนผม แต่ในการรับรู้ถึงศรัทธาที่มีต่อคดีของพวกเขานั้นขึ้นอยู่กับพวกคุณ ผลิตภัณฑ์ยาฆ่าแมลงนี้ถูกห้ามใช้กับทุกๆ ประเทศในโลกนี้ที่เคยได้ใช้มาก่อน พวกเขาไม่ได้กล่าวว่ามันโอเคที่จะนำผลิตภัณฑ์นี้มาใช้ในวิถีทางที่เคยได้ใช้ในนิคารากัวหรือที่อื่นๆ ก็ตาม พวกเขาห้ามใช้มัน คุณแมคไนท์ได้กล่าวว่าผมกล่าวหา ในความศรัทธาอย่างจริงใจของบริษัทโดว์ มันปลอดภัย

ผมได้ติดตามคำถามเหล่านั้นสำหรับคุณที่จะคิดเกี่ยวกับประเด็นนั้น ทำไมใครต่อใครจึงอยากจะพูดทันทีภายหลังปี 1977 ที่ทำสัญญาที่จะซื้อดีบีซีพีสำหรับช่วงปีเหล่านี้ ว่า "อย่างไรซะเราต้องการตัดสินใจว่าใครจะเป็นผู้จ่ายค่ารักษาอาการเจ็บป่วยเมื่อมีการเรียกร้องสิทธิ์

โดยบุคคลที่สาม บริษัทโดว์ได้บอกว่า "ผมจะไม่ขายผลิตภัณฑ์นี้กับคุณถ้าเราไม่มีการป้องกัน" ทำไมนะหรือ? เพราะพวกเขาคิดว่าจะไม่มีการเรียกร้องสิทธิ์หรือ? อะไรคือวัตถุประสงค์ของประโยคนั้น? มันไม่ได้เป็นสิ่งที่ต้องการ สิ่งนั้นมันบอกอะไรกับคุณได้ว่าที่พวกเขาคิดจริงๆ คืออะไรและอะไรที่พวกเขาได้รู้จริงๆ พวกเขาได้ขายผลิตภัณฑ์ทั้งหมดที่พวกเขามี 500,000 แกลลอน ไปที่บริษัทแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นลูกค้าเจ้าใหญ่ที่สุดของเขา หลังจากที่พวกเขาได้บอกว่า "เราต้องการการป้องกัน"

ความผิดพลาดถูกทำให้เห็น พวกเขามาหาเราด้วยความเชื่อที่สุจริตใจ ทำไมพวกเขาไม่มีการตรวจสอบคนงานทั้งหมดก่อน? พวกเขารู้ว่าพวกเขาควรตรวจสอบคนงานที่ได้รับการสัมผัสมาหกเดือนหรือมากกว่านั้น และพวกเขาก็ไม่ทำอะไรเลย ถึงแม้ว่าหลังจากนั้นพวกเขารู้ว่าคนงานหลายคนของเขาที่คอสตาริก้าถูกทำให้เป็นหมัน พวกเขาไม่ตรวจสอบคนงานในคอสตาริก้า พวกเขาไม่ตรวจสอบคนงานในนิคารากัว แต่กลับยังคงใช้ผลิตภัณฑ์ต่อไป

คุณบอกว่า บริษัทโดว์หยุด พวกเขาหยุดเมื่อรัฐบาลของสหรัฐอเมริกาได้บอกไว้ในปี ค.ศ. 1979 ว่า “ที่นั่นไม่มีระดับการอนุญาตของการใช้สารดีบีซีพีกับกล้วย ที่นั่นไม่มีสารตกค้าง และนั่นคือ ช่วงเวลาที่พวกเขาหยุดซื้อผลิตภัณฑ์ภายในช่วงหนึ่งสัปดาห์ พวกเขาได้บอกว่าอย่างนั้น แต่อะไรคือสิ่งที่ที่ปรึกษาไม่ได้บอก นั่นก็คือ พวกเขาได้นำทุกหยดที่มีอยู่ในสินค้าคงคลังของพวกเขามาประยุกต์ใช้ต่อ ทั้งทั้งที่พวกเจารู้อยู่แก่ใจ พวกเขาไม่เคยหยุดใช้มันจนกระทั้งมันหมด นั้นคือ ความจริง ตรงนั้นไม่เหลือแล้วแม้แต่หยดเดียว

อะไรคือ สิ่งที่พวกเรากำลังพูดกัน นั่นคือ บางสิ่งในระดับทางการปฏิบัติที่มีความเหี้ยมโหด ที่ตรงนี้คุณมีชีวิตใครบางคนซึ่งพวกเขามีอยู่น้อยนิดมาก และคุณก็ฉวยสิ่งนั้นมาจากพวกเขา สิ่งนั้นคือ โอกาสที่จะมีลูกหลาน หนึ่งในความปีติยินดีเพียงน้อยนิด ที่พวกเขามีเหลือในชีวิตของพวกเขา บางคนอาศัยอยู่ตามลำพังอย่างแท้จริง ผู้หญิงในชีวิตของพวกเขามากมายหนีจากพวกเขาไป เพราะพวกเขาไม่สามารถที่จะมีลูกหลานได้ ผมคิดว่าเรามีทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นความปีติสุขของการมีลูกคนหนึ่งที่หยิบมือทั้งหมดจับฉวยไปที่หนึ่งนิ้ว

ลูกความของผมได้รับการกีดกันสิทธิ์บางสิ่งที่สำคัญ ไม่มีใครในพวกเราที่จะสามารถให้สิ่งนั้นกลับไปสู่พวกเขาได้ มันสายเกินไป แต่เราจำเป็นต้องคิดเกี่ยวกับว่าอย่างไรที่ชีวิตของพวกเขาจะถูกเปลี่ยน และมันก็มีความหมายถ้าจำเลยทั้งหลายมีความรับผิดชอบ และผมทิ้งสิ่งนั้นไว้กับคุณ

สังคม

สังคมทุนนิยมและสังคมบริโภคนิยมเอาเปรียบต่อสังคมชนบทที่ใช้ชีวิตอยู่กับธรรมชาติหลายครั้งที่สังคมชุมชนในชนบท ดูน่ากลัวไม่เป็นมิตรเพราะความแตกต่าง ที่เกิดขึ้นจากค่านิยมที่เกิดจากเงินและการบริโภควัตถุ แต่ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ ได้ทำให้เห็นถึงความน่ากลัว อันตรายที่เกิดจากสังคมทุนนิยม และบริโภคนิยมที่หากินกับความไม่รู้ของผู้คน หรือแสวงหาประโยชน์กับชาวบ้าน ทุนนิยมเปรียบได้กับนักล่าที่แรงจูงใจ คือ เงิน (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 13: 58 – 0: 14: 15) ผู้คนล้มตายเพราะยาฆ่าแมลงแทบทุกวัน ในชุมชนทางตะวันตกของนิคาราก้ัว (Western Nicaragua) เพื่อที่จะเพิ่มผลผลิตและผลกำไรที่ขาดการพิจารณาถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้คนในพื้นที่ (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 0: 53) สังคมของทุนนิยมที่เห็นได้ มักขาดความยั้งคิดและรอบคอบ ไม่นึกถึงผู้อื่นนอกจากผลประโยชน์ของตนเองและกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น กอบโกยจากสังคมอื่น และส่งผลกระทบต่อสังคมในชุมชนนั้น พนักงานที่ทำงานในสวนกล้วยที่นิคาราก้ัว มีมากกว่า 10,000 คน ที่ยื่นคำร้องว่าพวกเขาได้รับอันตรายจากสารเคมีเข้มข้นไดโบรโมคลอโรโปรเปน (Dibromochloropropane หรือ DBCP) ที่รู้จักกันในชื่อว่าเนมากอนและฟูมาซอน (Nemagon and Fumazone) (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 08: 48) ยาฆ่าแมลง ยี่ห้อเนมากอน (Nemagon) ถูกนำผสมกับน้ำ แล้วฉีดไปทั่วบริเวณท้องทุ่งด้วยเครื่องบิน หรือจากหัวฉีดขึ้นไปให้ลมพัดกระจายตัวในบริเวณกว้าง สารตกค้างไหลซึมเข้าผ่านหลังคาที่พักคนงานกว่า 600 คน และกระจายตัวไปตามต้นไม้ใบไม้ และลงสะสมในพื้นดิน

ในเวลาต่อมา ในช่วงที่ฝนตก หรือในช่วงของการชลประทาน ชาวสวนกล้วยต้องใช้แรงงาน ลากผลผลิตด้วยเท้าที่เปลือย เพราะมันจะทำให้ความสามารถในการเกาะติดและลากจูงเป็นไปได้ดีกว่า ขณะฝนตกที่เปลี่ยนให้ผืนดินเป็นพื้นโคลน เท้าที่ย่ำเอาสารเคมีที่ตกค้างในดินเข้าสู่ร่างกายได้โดยตรง รวมทั้งละอองที่กระจายตัวอยู่โดยรอบ และจากหยดน้ำที่สัมผัสกับร่างกาย ความชุ่มชื้นเปียกแฉะไม่ได้มาจากสายฝนแค่นั้น แต่การส่งน้ำชลประทานเข้ามาจะถูกทำขึ้นหลังการฉีดพ่นยาฆ่าแมลงทุกครั้ง เป็นเพราะทางบริษัทโดว์คิดว่าทุกอย่างจะชะล้างไปได้หมด แม้แต่สารเคมีในยาฆ่าแมลง ก่อนที่บริษัทจะเปลี่ยนชื่อมาเป็นโดว์ มีชื่อว่า สแตนดาร์ด ฟรุ๊ต คอมพานี (Standard Fruit Company) ดำเนินการมากว่า 100 ปี ในละตินอเมริกา และได้เข้าลงทุนในนิคารากัว เพราะรัฐบาลนิคารากัวได้เชิญ โดว์มีการจัดการในชนบท ซึ่งต่างจากบริษัทข้ามชาติส่วนใหญ่ที่ลงทุนในเมือง โดว์นำสาธารณูปโภค สาธารณะสุข โรงเรียนเข้าไปในชนบท และการจ้างงานเกิดขึ้น ตามที่นายเดวิด เดอโลเรนโซ (David, DeLorenzo) ประธานและหัวหน้าฝ่ายดำเนินงานของบริษัทโดว์ ได้กล่าวไว้ (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 21: 11) การเข้ามาในนิคารากัวของบริษัทโดว์ เป็นความคาดหวังของรัฐบาล ที่จะได้ดำเนินตามวิทยาศาสตร์ของโลกสมัยใหม่ หรืออาจเป็นการสร้างฝันที่ให้หลงใหลกับวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ ของบริษัทโดว์จากสหรัฐอเมริกาที่เห็นได้จากโฆษณาของบริษัทโดว์ (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 21: 56) ในช่วงปี คศ. 1930 – 1956 ประเทศนิคารากัลวุ่นวายมาก ทหารเรือชาวอเมริกาได้อาศัยอยู่ในนิคารากัวหลายคน ทาโซ (Anastasio, ‘Tacho’ Somoza) ฉวยโอกาสโดยการปลดลุงของภรรยาชื่อ ฮวน (Juan, Bautista Sacasa) ซึ่งเป็นประธานาธิบดีในขณะนั้น และขึ้นปกครองเองโดยได้การสนับสนุนจากกองทัพเรือสหรัฐอเมริกา (Anastasio, Somaza Garcia. 2015: Online) อเมริกาผลักดันให้ ทาโซ ปกครองนิคารากัว เป็นเหมือนหุ่นเชิด ควบคุมการเลือกตั้ง และการทหาร ขับไล่ฝ่ายตรงข้าม จัดการเศรษฐกิจมุ่งสู่ความเป็นโลกสมัยใหม่ (Modernised the economy) รายได้ส่วนใหญ่มาจากการลงทุนด้านส่งออกทางการเกษตร เช่น กาแฟ ฝ้าย และปศุสัตว์ (Richard, Cavendish. 2011: Online) มีการจัดเก็บภาษีเพื่อความร่ำรวยของตนเอง ปกครองแบบเผด็จการครอบครองที่ดิน ทำกำไรมากมายจากการให้สัมปทานกับต่างประเทศในการขุดทองและตัดไม้ไปใช้ ซึ่งส่วนใหญ่ คือ บริษัทในสหรัฐอเมริกา และมีการจัดเก็บสินบนกับโสเภณี ยาเสพติดและการพนันที่ผิดกฎหมาย (Anastasio, Somaza Garcia. 2015: Online) ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวนี้บริษัทสแตนดาร์ด ฟรุ๊ต คอมพานี (Standard Fruit Company) เข้าร่วมลงทุนอยู่ในนิคารากัว (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 22: 00) เมืองลอสแอนเจลิสเป็นบ้านที่ทนายโดมินเกซเติบโตขึ้นมา แอลเอ มีสังคมหลากหลายวัฒนธรรมและหลากหลายเชื้อชาติ แต่บทบาทของชนชั้นทางสังคมแตกต่างกันมาก (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 40: 07) เกิดปัญหามากมายจากความเหลื่อมล้ำช่องว่างของสถานะทางสังคมและรายได้มากมาย ความแตกต่างของคนที่ใช้ภาษาสเปนและภาษาอังกฤษมีให้เห็นอยู่ และคนที่ไม่ใช้ภาษาอังกฤษจะกลายเป็นกลุ่มผู้ที่ไม่มีบทบาทในสังคม ซึ่งเห็นได้จากสิ่งที่นายโดมินเกซได้กล่าวไว้ ดังนี้

Los Angeles, for me, is home. It's where I grew up. One of the things I like about LA is that it's a multi-cultural, multi-ethnic society, which I think is very good. If you go to the big law firms, there was an article in LA Times that shows that there's a huge disproportionate number of lawyer members of big law firms that are Anglo-American.There's just hardly no minorities. (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 40: 08 - 0: 40: 41)

สำหรับผมลอสแอนเจลิสคือ บ้าน มันคือ ที่ที่ผมเติบโตขึ้นมา สิ่งหนึ่งจากหลายสิ่งที่ชอบเกี่ยวกับเมืองนี้คือมันเป็นสังคมที่มีความหลาหลายทางวัฒนธรรม และมีความหลากหลายทางชาติพันธ์ ซึ่งผมคิดว่ามันดีมาก ถ้าคุณไปยังบริษัทที่ปรึกษาด้านกฎหมายที่ใหญ่โต ที่นั่นจะมีบทความในหนังสือพิมพ์เอลเอไทม์ที่แสดงให้เห็นว่า ที่นั่นมีความไม่สมส่วนอย่างมากมายมหาศาลของสมาชิกทนายความทั้งหลาย บริษัทที่ปรึกษากฎหมายใหญ่ๆ ที่มีชาวแองโกลอเมริกา ที่นั่นแทบไม่มีพวกชนกลุ่มน้อยอื่นเลย ชนกลุ่มน้อยที่มีถิ่นกำเนิดที่ทำกินอยู่บนพื้นที่แห่งนี้อาจรวมถึงชาวอินเดียนแดงที่เคยอาศัยอยู่ก่อน หรือชาติพันธุ์เก่าที่เคยมีวัฒนธรรมอยู่บริเวณแถวนี้ เช่น เผ่าพื้นเมืองชูมา (Chumash) ที่เคยมีอยู่ก่อนที่ยุโรปจะเข้ามาตั้งถิ่นฐาน และเคยเป็นจักรวรรดิของชาวสเปนมาก่อนในครั้งหนึ่ง จากนั้นมาสู่จักรวรรดิเม็กซิโก และผ่านช่วงสงครามระหว่างชาวเม็กซิโกและอเมริกัน (Mexican-American War) มาสู่เมืองเอลเอ ในปัจจุบัน (Los Angeles. 2015: Online)

จริยธรรม

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องกล้วยมีความเข้มข้นในเรื่องของของศีลธรรมอย่างมาก (Fredrik, Gertten. 2009: Online) โดยเฉพาะความรู้สึกนึกถึงผู้อื่น เป็นพื้นฐานของจิตสำนึกดีงาม เมื่อกล้าที่จะช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยจิตใจที่กว้าง อันมาจากความรู้สึกเมตตาอาทร ก็จะเป็นไปตามลักษณะของหลักจริยธรรมสากลลำดับสุดท้ายคือ รักที่เป็นสากล (Universal Love) ที่เมืองลอสแอนเจลิส รัฐแคลิฟอร์เนีย นายโดมินเกซ (Juan, Jose Dominguez) เข้าสู่การเป็นทนายเพราะความเชื่อตอนเด็กที่ติดตัวมาว่า ไม่ชอบความไม่ยุติธรรม ต้องการเป็นตัวแทนให้กับผู้คนที่ต้องการความช่วยเหลือ ไม่ชอบเวลาที่คนอื่นๆ ถูกเอารัดเอาเปรียบ ดังคำกล่าวที่ว่า

I do not like when other people are exploited. I've never liked it, since I was a little kid. I never liked a big guy picking on the little guy. I became a lawyer because I wanted to represent people that needed help (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 04: 17)

โดมินเกซได้รับรางวัลทนายยอดเยี่ยม 3 ปีซ้อน จากสิ่งที่เขาได้ทำมา ทัศนะของเขาที่เป็นรูปธรรมให้เห็นได้ต่อความยุติธรรมคือ ถ้าไม่ชนะ เราจะไม่เก็บค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายใดๆ สิ่งนั้นเพื่อความเป็นธรรมเท่านั้น ตามที่เขาได้กล่าวไว้ ดังนี้

If we don't win, we don't charge you. That's only fair. (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 05: 05) และ If I don't win, I don't get paid. (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 05: 25)

โดมินเกซรับเฉพาะลูกค้าที่เสียเปรียบเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งพวกเขาไม่ค่อยมีฐานะ และมีไม่พอที่จะจ่าย บริษัทโดว์ ฟู้ด คอมพานี (Dole Food Company) ยังคงใช้สารเคมีอันตรายดีบีซีพี (DBCP) ที่ถูกยกเลิก ห้ามใช้ในช่วงปีทศวรรษที่ 70 เป็นเวลากว่า 35 ปี ที่มีการใช้สารเคมีชนิดนี้ในสวนกล้วยของพวกเขาที่มีอยู่รอบๆ โลก และพบว่าคนงานสวนกล้วยหลายคนเป็นหมัน ความมุ่งมั่นพยายามที่จะทำในสิ่งที่ถูกต้องของโดมินเกซทำให้เขาประสบความสำเร็จ เขาดำเนินการโครงการนี้มาได้ 5 ปีครึ่ง เสียค่าใช้จ่ายมากมาย และไม่มีบริษัทกฎหมายใดที่จะประสบความสำเร็จในการลองกับคดีในสหรัฐอเมริกา (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 15:28 – 0: 15: 46) แต่ก็ยังไม่ล้มเลิกความตั้งใจ ซึ่งตัวเขาเองรู้ว่า อุปสรรคของการต่อสู้กับบริษัทยักษ์ใหญ่ระดับข้ามชาติ ไม่ใช่เรื่องง่าย แรงผลักดันที่ทำให้เขาเดินหน้าสู้กับสิ่งไม่ถูกต้องต่อไปคือทัศนะที่มีต่อความยุติธรรม เอาชนะต่อความไม่ถูกต้อง นายเดวิด เดอโลเรนโซ (David, DeLorenzo) ไม่ได้ศึกษาถึงการตกค้างของสารเคมีในพื้นที่ได้อย่างดี อาจเป็นเพราะความมักง่าย หรือโกหกเพื่อปิดบังความผิดในการให้การ (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 25: 39 – 0: 26: 32) ไม่มีการให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับโทษของสารเคมีที่ใช้ ไม่มีวัสดุหรือชุดเพื่อป้องกันในการปฏิบัติงาน ไม่มีการจัดการใดๆ เพื่อความปลอดภัยชาวสวน ราวกับว่าชาวสวนถูกทิ้งไว้ให้ทำงานตามยถากรรม บริษัทโดว์แค่เก็บเกี่ยวผลผลิตไปจำหน่ายเพียงแค่นั้น จากการให้การของพยานผู้ประสบเหตุโดยตรงบอกว่า เมื่อมีการพ่นควันยาฆ่าแมลง น้ำก็จะตกลงมาบนเสื้อของพวกเขา และเมื่อเขาแบกกล้วยขึ้นบนบ่า น้ำก็จะตกลงมาที่พวกเขาเช่นกัน น้ำที่มาจากการชลประทานและเพื่อชะล้างหลังพ่นยาฆ่าแมลง ซึ่งกลิ่นสารเคมีจะติดตัวไปจนถึงบ้าน (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 30: 25 – 0: 32: 00) พ่อของโบรอน หนึ่งในชาวสวนผู้ทำงานกับสวนกล้วยมาเป็นเวลานานได้เสียชีวิตไปแล้ว เขารู้ว่า สารเคมีจากยาฆ่าแมลงมีอันตรายมันถูกทำขึ้นเพื่อใช้กับพืชไม่ใช่มนุษย์ ในสวนแห่งนี้ไม่ต่างอะไรกับพื้นที่ขุดเหมือง ทุกคนดูดซับสารพิษเข้าสู่ร่างกายและวันหนึ่งก็จะตายถ้ามาทำงานที่นี่ เขาเตือนลูกของเขาอยู่เสมอตั้งแต่เด็ก และไม่ต้องการให้ลูกของเขามาทำงานเหมือนอย่างที่เขาทำอยู่ (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 35: 19 – 0: 36: 13) ความจริงคือ สิ่งที่มีค่าและมีประโยชน์ในชั้นศาล สำหรับความเป็นทนายที่แท้จริงอย่างนายโดมินเกซ เขาได้กล่าวแนะนำพยานของเขาก่อนขึ้นให้ความว่า

If you don't remember events from 35 years ago, just say: "I don't remember." It's only human. (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 43: 09 – 43: 18) และ You are you, and you are here to tell us what you know. If you don't know, don't answer. Provide only the information you have. You will be asking the questions. You just tell the truth, that's all. (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 44: 13 – 44: 30)

จากคำกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ทุกอย่างที่เกิดขึ้นควรเป็นไปตามความจริง เป็นอย่างที่เป็น ความจริงจะมีอยู่ในคนที่จริงเท่านั้น คนโกหก เพื่อปกปิดความผิดจึงไม่น่าเชื่อถือ เพราะไม่มีความจริงให้ปรากฏ แนวคิดนี้ จึงเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในชั้นศาล ซึ่งเป็นสิ่งที่ทนายความจะต้องมีในตัวตนของเขา อีกสิ่งที่พิจารณาได้คือความมีมนุษยธรรม ผู้มีมนุษยธรรมสามารถที่จะเข้าใจความทุกข์ยากลำบากและไม่เป็นธรรมของผู้อื่นได้ดี ดังคำกล่าวของนายโดมินเกซที่ว่า

Because in terms of humanity the Nicaraguans beat the Americans. And if this humanity registers with the jury, they will like it a lot. (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 44: 40 – 0: 44: 55)

หากคณะลูกขุนมีมนุษยธรรม พวกเขาจะชอบความจริงที่ได้บอกออกไป มนุษยธรรมจึงควรเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและผาสุกยั่งยืน

การเข้าใจความทุกข์ยากลำบากและความไม่ยุติธรรมที่เกิดขึ้น จึงต้องอาศัยประสบการณ์ตรง ร่วมกับการอบรมสอนให้เข้าใจถึงเหตุและผล เป็นไปด้วยความจริงอย่างที่เป็นอยู่ ความเป็นจริงที่ผสานเข้ากับความกล้าในสิ่งที่ดีงาม ละอายต่อสิ่งที่ชั่ว อย่างน้อยที่สุดสำหรับกรณีจ้างแรงงาน ควรเอาใจใส่และคำนึงถึงอันตราย หรือผลกระทบที่มีต่อแรงงานชาวสวนที่ได้ทำงาน เพื่อผลประโยชน์ของบริษัทของตน ความต้องการที่จะชนะในการต่อสู้บนชั้นศาล โดยขาดการคำนึงถึงมนุษยธรรม จึงเป็นความบกพร่องในจิตใจของมนุษย์ จากภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ จะเห็นความเอาเปรียบของทนายความของบริษัทโดว์ ผู้เป็นจำเลย ใช้ภาษาอังกฤษกับพยานฝ่ายโจทก์ผู้ร้องทุกข์ที่ใช้ภาษาสเปน การไต่สวนจึงมีล่ามคอยแปล และถ่ายทอดข้อความต่ออีกทีหนึ่ง ทนายฝ่ายจำเลยใช้คำปฏิเสธซ้อนปฏิเสธในคำถาม หรือการใช้ศัพท์เฉพาะที่เข้าใจยาก หรือการถามนำเพื่อโน้มน้าวเข้าสู่คำตอบที่คาดหวังไว้ สิ่งเหล่านี้มาจากเจตนาเพื่อต้องการแสวงหาผลประโยชน์จากความผิดพลาดในการตอบคำถามของโจทก์ ด้วยช่องว่างของความแตกต่างทางภาษา วัฒนธรรมและค่านิยม ค่านิยมของโลกทุนนิยมย่อมแตกต่างจากค่านิยมของชาวสวนพื้นบ้าน ค่านิยมของการช่วงชิงโอกาส ด้วยเล่ห์เหลี่ยมไม่ซื่อสัตย์ ขาดความจริงใจมีให้เห็นได้ในสังคมที่เงินและวัตถุเป็นใหญ่ การใช้ภาษาสเปนของพยานฝ่ายโจทก์ ซึ่งมีหลักที่แตกต่างจากการเล่นคำในภาษาอังกฤษของทนายฝ่ายจำเลย จึงเป็นการเอาเปรียบของทนายความฝ่ายจำเลยที่แสดงให้เห็นถึงความไม่ซื่อตรง ดังการสนทนาของทนายและโจทก์ ดังนี้

Lawyer: And sir, did you ever smell anything when the plants were wet? Plaintiff: Yes

Lawyer: Isn't it true that you never smelled anything when the plants were wet? Plaintiff: What? (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 47: 41 – 0: 47: 57)

ทนายฝ่ายจำเลยมีความชำนาญในสายวิชาชีพของเขา การซักถามเช่นนี้ ถ้าไม่ตอบผิดในทีแรก ก็จะเป็นการยั่วยุให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึกสงสัย มึนงง เครียดและผลักดันให้เกิดความผิดพลาดการตอบคำถามผิดจะกลายเป็นดูว่าเป็นการพูดโกหก หรือจะนำไปสู่เนื้อหาการพิจารณาที่แตกต่างจากความเป็นจริงทันที ในกระบวนการยุติธรรมจึงควรคำนึงถึงช่องว่างของภาษา วัฒนธรรมและค่านิยมที่ต้องพิจาณาจากคำที่ใช้ในประโยคคำถามไปพร้อมความซื่อตรงของคำถามด้วย) (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 48: 05 – 0: 51: 24) ยุทธศาสตร์ของทนายที่แสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนหรือกลุ่มของตน โดยไม่คำนึงถึงมนุษยธรรม ความดีงามและความถูกผิด จึงเป็นยุทธศาสตร์ของความเลวร้ายเช่นเดียวกับสัตว์เดรัจฉานที่ไม่สามารถแบ่งแยกผิดชอบ เฟรดริก เกอร์ทเท่น (ผู้กำกับ) ได้กล่าวไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงไม่ได้มาจากความสิ้นหวัง แต่มาจากการเห็นแสงสว่างที่ปลายอุโมงค์ ซึ่งการกระทำของพวกเราเป็นสิ่งที่สำคัญ เขาเป็นนักสร้างสรรค์ผลงานภาพยนตร์สารคดีที่มีความเชื่อที่ดีในเพื่อนมนุษย์ เคารพต่อความเป็นมนุษย์ หัวใจหลักของภาพยนตร์เรื่องกล้วย คือ ผู้คนผู้ทุกข์ยากและได้รับอันตรายจากความไม่เป็นธรรม (Bananas. 2015: Online) For me, one of the greatest tasks of the political documentary is to show "the others". To portray them as fellow human beings we can respect, and not just as victims.” สำหรับผม หนึ่งในหน้าที่ของการทำภาพยนตร์สารคดีการเมืองที่เยี่ยมที่สุดคือ แสดงถึง “คนอื่นๆ” เพื่อที่จะนำเสนอพวกเขาเหมือนเป็นเช่นเพื่อนมนุษย์ที่เราสามารถเคารพนับถือ และไม่เพียงแต่เป็นผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ (Interview. 2015: Online)

สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ

ผลกระทบในวงกว้างของสารเคมีดีบีซีพี ที่ถูกผลิตโดยบริษัท ดอล เคมิคอล และนำมาใช้โดยบริษัทโดว์ ฟู๊ด ซึ่งก่อนหน้านี้สารตัวนี้เป็นที่รู้กันว่าส่งผลข้างเคียงอย่างฉกรรจ์ ไม่ว่าจะเป็นมะเร็ง โรคไตหมัน และปัญหาสุขภาพที่คร่าชีวิตมากมาย (Interview with Bananas. 2010: Online) และถูกยกเลิกไม่ให้ใช้ในสหรัฐอเมริกา ช่วงทศวรรษที่ 70 เนื่องมาจากสารเคมีเหล่านี้ทำให้เป็นหมัน (Bananas. 2009: นาทีที่ 0: 09: 49 – 0: 10: 05) ป่าที่ถูกทำลายลงเพื่อเปลี่ยนเป็นสวนกล้วยเพียงเพื่อทำอุตสาหกรรมผลิตจำนวนมาก (Mass production) จึงไม่ใช่การกระทำที่สร้างสรรค์ แต่เป็นเพียงเพราะผลประโยชน์และรายได้ที่เน้นปริมาณเป็นสำคัญ จากข้อมูลตอนท้ายของภาพยนตร์สารคดี One third of the production cost of a banana goes to pesticides. (Bananas. 2009: นาทีที่ 1: 25: 10) หนึ่งในสามของค่าใช้จ่ายในการผลิตของกล้วยเสียไปกับยาฆ่าแมลง สิ่งนี้หมายความได้ว่าเป็นการใช้เงินที่ไม่เกิดประโยชน์ต่อผู้บริโภค ชาวสวนที่เป็นแรงงานผลิต และมาจากความมักง่ายเพื่อให้ได้ผลผลิตจำนวนมาก รวดเร็วและผลกำไร แต่ไม่คำนึงถึงผลเสียอันอาจเกิดขึ้น จนส่งผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อมและมนุษย์ การแก้ปัญหาของบริษัทโดว์ด้วยการใช้เงินจำนวนมากเพื่อฆ่าแมลงด้วยยาเคมีสารพิษอาจมองได้อีกว่า การใช้จ่ายเงินโดยไม่คิดให้รอบคอบหรือมาจากความไม่รอบรู้จะส่งผลเสียต่อตนเองและส่วนรวมได้

เรื่องที่ 3 บิ๊ก บอย กอน บานาน่า (Big Boys Gone Bananas!)

เรื่องจริงที่เกิดขึ้นกับผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีชาวสวีเดน เฟรดริค เกอร์ทเท่น (Fredrik, Gertten) กับความสกปรกของ บริษัทกล้วยข้ามชาติ กับการกีดกันเสรีภาพในการบอกเล่าและนำเสนอผลงานที่เกิดขึ้นกับผู้กำกับ การข่มขู่ด้วยกลยุทธ์สื่อ บิดเบือนด้วยข้อมูลที่เป็นเท็จ ด้วยกลไกของกลุ่มประชาสัมพันธ์ (PR) โจมตีด้วยสื่อ โดยภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ ดำเนินการต่อจากภาพยนตร์สารคดีกล้วย เรื่องแรกที่เคยได้นำเสนอไป ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นภายหลังจากคำตัดสินในชั้นศาลต่อมา ในภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้เป็นเรื่องราวในช่วงที่กล่าวถึง บริษัทโดว์ได้ส่งเอกสารแจ้งให้หยุดการเผยแพร่และได้ฟ้องกลับผู้กำกับ จนถึงคำตัดสินของศาล ชื่อบิ๊กบอยกอนบานาน่า (Big Boys Gone Bananas!) เด็กโต หมายถึง บริษัทยักษ์ใหญ่ข้ามชาติโดว์ ซึ่งยังมีความเป็นเด็กโตที่เกเร รังควานและกลั่นแกล้งผู้ที่เล็กกว่า ซึ่งความคิดและการแสดงออกของเด็กโตที่ยังไม่เป็นผู้ใหญ่ที่มีเหตุผล ใช้แต่อำนาจที่ไม่เป็นธรรม ในประเทศสวีเดนมีการ์ตูนชื่อว่า ปิปปี้ (Pippi Longstocking) ตัวละครนำที่เป็นเด็กสาวที่มีพลังวิเศษ (The Lip TV. 2012: Online) ไม่ต้องการโตเป็นผู้ใหญ่ ตัวละครนำปิปปี้นี้ เป็นการนำเสนอแนวคิดของผู้กำกับที่ว่า เมื่อยิ่งโตขึ้น ยิ่งแข็งแรงมีพลังมากก็ต้องยิ่งดีมากขึ้นเท่านั้น (Judy, Gombita. 2012: Online) บิ๊กบอย ควรจะเป็นคนดีและเป็นมิตร (The Lip TV. 2012: Online) กอนบานาน่า (Gone bananas) เป็นสำนวนที่มีความหมายถึง บ้าหรือโง่ (The Free Dictionary. 2015: Online) หากพิจารณาจากคำศัพท์ทางรัฐศาสตร์ (Political Science) สาธารณรัฐกล้วย (Banana Republic) คือ การปกครองที่อยู่ในประเทศที่ไม่มั่นคง ใช้การส่งออกสินค้าที่ต้องพึ่งพาบนทรัพยากรที่มีจำกัด เป็นแรงผลักดันเศรษฐกิจ เช่น กล้วย มีการแบ่งชนชั้นทางสังคมเป็นชั้นๆ การเมืองของผู้มีอำนาจทางเศรษฐกิจและควบคุมการผลิตหลักของแต่ละพื้นที่เพื่อหาผลประโยชน์จากเศรษฐกิจของประเทศ (Banana Republic. 2015: Online) เป็นลักษณะการปกครองของคนกลุ่มหนึ่งที่มีอำนาจเงิน ซึ่งอาจซื้อตำรวจได้ เป็นต้น ซึ่งไม่ใช่แบบประชาธิปไตย ซึ่งกลุ่มบริษัทโดว์เป็นส่วนหนึ่งในระบบนี้ และสิ่งเหล่านี้คือ สิ่งที่สารคดีได้บอก (Let's Talk about It. 2012: Online)

กำกับโดย เฟรดริค เกอร์ทเท่น (Fredrik, Gertten) ผู้กำกับมีประสบการณ์ในงานมากมาย ทั้งการใช้แรงงานที่อู่เรือ เริ่มเป็นนักดนตรีร่วมมือกับบริษัทบันทึกเสียง หลังจากนั้นเป็นนักรายงานข่าวหลายปี และได้มีคอลัมน์รายสัปดาห์บนหนังสือพิมพ์รายวันทางตอนใต้ของสวีเดน และก็เป็นผู้รายงานข่าวต่างประเทศสำหรับวิทยุแห่งชาติ หนังสือพิมพ์และนิตยสาร จนได้เป็นผู้จัดรายการโทรทัศน์ที่ตั้งอยู่ที่ยูเครน มอลโดวา เอสโทเนีย และโปแลนด์ (http://www.indiewire.com/article/meet-the-2012-sundance-Filmmakers-fredrik-gertten-big-boys-gone-bananas) หลังจากนั้นกว่า 10 ปี ก็ได้ครอบคลุมถึงแอฟริกาใต้ ชิลี นิคารากัว เลบานอน เกาหลีใต้ และฟิลิปปินส์ และมาสู่การสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดี เพราะมีจุดร่วมของเรื่องราวที่น้อยกว่าแต่ส่งผลกระทบได้มากกว่า (Filmmaker Magazine. 2012: Online)

กรอบแนวคิดของภาพยนตร์สารคดี เรื่อง บิ๊ก บอย กอน บานาน่า (Big Boys Gone Bananas!)



ภาพประกอบ 9 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 3 บิ๊ก บอย กอน บานาน่าส์

1. ความสามารถของบริษัทในการที่จะปกป้องผลประโยชน์ทางด้านแบรนด์ของพวกเขา
2. นำเสนอการข่มขู่ คุกคามเสรีภาพ การกลั่นแกล้งและการปลูกฝังความกลัวให้เกิดขึ้นกับผู้กำกับ เฟรดริค เกอร์ทเท่น (Fredrik, Gertten) ภายหลังที่สร้างภาพยนตร์สารคดีเรื่องกล้วย ก่อนหน้านี้และได้ประสบความสำเร็จด้านคดีความในการช่วยแรงงานชาวสวนนิคารากัว 12 คน ในชั้นศาล จากการต่อสู้คดีกับบริษัทโดว์ ฟู้ด
3. การถูกฟ้องโดยบริษัทยักษ์ใหญ่ข้ามชาติ โดว์ ฟู้ด
4. ความมุ่งมั่นที่จะไม่หยุดของทีมงานภาพยนตร์สารคดีและผู้กำกับ
5. เพื่อที่ผู้กำกับจะได้เข้าใจถึงสิ่งที่ โดว์ ฟู้ด ได้ทำลงไป และทำไมพวกเขาจึงประสบความสำเร็จในสหรัฐอเมริกาในการควบคุมเรื่องราวในสื่อ
6. ให้ผู้ชมได้เรียนรู้ความเป็นไปของสังคมและสื่อ
7. ผู้คนจะมีปฏิกิริยาเช่นไรเมื่อพวกเขาได้รู้สึกถึงแรงผลักที่หยาบกระด้างของเงินและอำนาจในการขัดขวางผู้สร้างผลงานภาพยนตร์สารคดี

8. แสดงให้เห็นถึงกลยุทธ์ที่ทำให้หวาดกลัว ควบคุมสื่อ ปั่นประชาสัมพันธ์

9. นำเสนอประสบการณ์ตรงไปพร้อมๆ กับการแสดงให้เห็นถึงความอดทนอุตสาหะในการต่อสู้ของเฟรดริค เกอร์ทเท่นกับบริษัทในเครือของโดว์ (Filmmaker Magazine. 2012: Online)

10. เพื่อเป็นอุทาหรณ์ให้กับผู้ชมและผู้สร้างสรรค์ผลงานภาพยนตร์สารคดี (Press Kit of Big Boys gone Bananas. 2012: Online)

11. แสดงให้เห็นถึงพลังของสาธารณะชนรวมถึงผู้บริโภค (Filmmaker Magazine. 2012: Online)

มนุษย์

นอกจากที่บริษัทโดว์ได้ปล่อยข่าวที่บิดเบือนจากความจริงแล้ว (Big Boys Gone Bananas. 2012: นาทีที่ 44: 38) หลายคนรวมถึงนักข่าวก็ออกมาวิพากษ์วิจารณ์ตามกระแสทั้งๆ ที่บางคนยังไม่ได้รับชมภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ กรณีเช่นนี้ เป็นการกระทำที่มาจากความไม่รอบคอบ มักง่าย หรือเพื่อสร้างกระแสนิยมต่อเหตุการณ์ข่าว ขาดความเฉลียวอันเนื่องมาจากขาดการใช้สติปัญญาเพื่อคิดไตร่ตรองก่อน และเป็นไปได้อย่างน้อยที่สุดควรจะนึกถึงการเอาใจเขามาใส่ใจเรา ด้วยการคำนึงถึงความเป็นมนุษย์เป็นที่ตั้ง ไม่ใช่พิจารณาแต่ในมุมมองของธุรกิจจนทำให้ดูน่าคล้อยตาม หากเป็นเช่นนี้ก็จะรีบสรุปกับข่าวเป็นเท็จที่ได้ยินมา เฟรดริค เกอร์ทเท่น ผู้ถูกโจมตีจากบริษัทยักษ์ใหญ่ข้ามชาติก็เปรียบหมือนการต่อสู้ของบุคคลกับกลุ่มอำนาจเงิน

ปัจจุบันมนุษย์อยู่กับความตื่นตระหนก ระวังในชื่อเสียงของตนมากโดยเฉพาะบริษัทชั้นนำทั่วโลก (Big Boys Gone Bananas. 2012: นาทีที่ 42: 10) ชื่อเสียงจึงเป็นภาพยึดติดที่ทำให้มนุษย์มากมายเกิดอารมณ์ที่แปรปรวน วุ่นวาย และตึงเครียด ความวิตกกังวลที่มาพร้อมกับการยึดติดชื่อเสียงของบริษัทก็คือ ความกลัวกังวลว่าจะส่งผลกระทบกับเงินรายได้ของบริษัท ด้วยชื่อเสียงที่มาจากรอยด่างพวกเขาเข้าสู่ความปรวนแปร ผันผวน วิตกกังวล วุ่นวายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้หากเดินหน้าเข้าสู่วงการธุรกิจทุนนิยม โดยอาจมีความละโมภและเห็นแก่ตัวตามติดเข้ามาได้ทุกขณะ มนุษย์หรือกลุ่มคนหลายคน ที่ใช้เงินจำนวนมากเพื่อสร้างชื่อเสียง โดยการหว่านเงินหลายพันล้านใช้สื่อโปรโมทตัวตน หรือภาพลักษณ์ของกลุ่มและคนพวกนี้ก็จะมองมาที่จุดของความมั่งคั่งในการที่จะต่อสู้ เขาจะดูว่าคุณจะมีแค่ไหน และจะยืดหยัดสู้กับเขาได้แค่ไหน โดยดูจากประวัติการเงิน รวมถึงพฤติกรรมการเป็นอยู่ เช่นเป็นพวกติดสุราไหม หรือตึงเครียด หดหู่หรือไม่ โดยอาจจ้างแฮ็กเกอร์ ดักฟังโทรศัพท์ อีเมล์ และอีกมากมาย เป็นต้น ทุกอย่างสำหรับพวกเขาคือ การจ่าย จ่ายเยอะเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่เขาต้องการไม่ว่าข้อมูลหรือชื่อเสียง (Big Boys Gone Bananas. 2012: นาทีที่ 50: 51 – 51: 35) ศักยภาพของเฟรดริค เกอร์ทเท่น ในความเป็นมนุษย์ที่อดทนพยายาม อุตสาหะ ถึงแม้จะเผชิญความกดดันมากมาย และสิ่งนี้เป็นเพราะเขาเชื่อในความเป็นมนุษย์ เสรีภาพและสิทธิอันชอบธรรม และเขาก็แสดงให้เห็นถึงผลสรุปของกระบวนการยุติธรรมที่เข้มแข็งในหลักจริยธรรม

สากล

มนุษย์ตามลำพังจะอ่อนแอกว่าการอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้แสดงให้เห็นถึงการต่อสู้กันระหว่างบุคคลกับบริษัทยักษ์ใหญ่โดว์และกลุ่มเครือข่าย การต่อสู้กับคดีความในชั้นศาลที่ยึดมั่นในพลังยุติธรรม การต่อสู้ด้วยช่องทางสื่อที่มีพลังประชาชนเป็นแรงผลักดัน และความเข้มแข็ง อดทน พยายามที่มาจากพลังในจิตใจของมนุษย์คนหนึ่ง หลายคนเมื่อเผชิญกับปัญหาหรือแรงกดดันจากอำนาจเงิน รวมถึงการข่มขู่และกระแสสื่อที่โจมตีมาจากบริษัทโดว์ และเครือข่าย ทำให้ผู้คนแยกตัวออกจากกัน ขัดแย้งและต่อสู้กันเองในกลุ่ม ซึ่งเป็นสิ่งที่น่ากลัวมาก (Let's Talk about It. : Online)

สังคม

บริษัทข้ามชาติ โดว์ ฟู้ด เป็นตัวอย่างหนึ่ง ของบริษัทที่เกิดขึ้นในสังคมทุนนิยม ยิ่งลงทุนมากด้วยเงินก้อนโตมากเท่าไหร่ ก็จะยิ่งรักษาสินทรัพย์ไว้มากเท่านั้น รวมถึงชื่อเสียงของบริษัท ซึ่งมีความสำคัญต่อการอยู่รอดของบริษัทด้วย ชื่อเสียงของบริษัทโดว์ ถูกสร้างขึ้นมานานหลายสิบปี สามารถถูกทำลายลงได้ชั่วพริบตา โดว์จึงรู้สึกว่าถูกคุกคาม เบนทิศทางออกจากเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริง และพยายามทำลายชื่อเสียงของนักวิจารณ์ต่างๆ และกีดกัน (Big Boys Gone Bananas. 2012: นาทีที่ 42: 13) การสร้างข่าวลือที่เป็นเท็จต่างที่เกิดขึ้น เช่น ออกข่าวว่าภาพยนตร์สารคดีกล้วยที่ได้ทำขึ้นมีการรวบรวมจ้างคนงานมาร่วมกันโกหก เสแสร้งและมีอคติ เป็นพวกอันธพาล โดยภาพยนตร์สารคดีที่ทำขึ้นจากศิลปิน (Big Boys Gone Bananas. 2012: นาทีที่ 44: 08) เทคนิคการก่อกวนและบิดเบือนด้วยสื่อของบริษัทโดว์ ฟู้ด ทุกอย่างที่โดว์และเครือข่ายทำขึ้นเพื่อหยุดยั้งไม่ให้เผยแพร่ภาพยนตร์สารคดีเรื่องกล้วย โดยสร้างความไม่น่าเชื่อถือด้วยการบ่อนทำลายชื่อเสียงของผู้กำกับ ข่มขู่ทีมงานสร้างภาพยนตร์สารคดีให้เกิดความกลัวและแตกแยกกันเอง (Let's Talk about It. 2012: Online) โดยใช้อำนาจที่มาจากการใช้จ่ายเงิน ซึ่งมีลักษณะที่สัมพันธ์กับศัพท์ทางรัฐศาสตร์ที่เรียกว่าสาธารณรัฐกล้วย (Banana Republic) ที่ปกครองโดยคนกลุ่มน้อยที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจเพื่อหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งไม่ใช่ประชาธิปไตย (Banana Republic. 2015: Online)

1. ให้กลุ่มประชาสัมพันธ์ (Public Relations) ติดต่อผู้ผลิตสื่อที่อยู่ในบัญชีรายชื่อ (Suppliers) หลายๆ ที่ทั่วโลก ส่งจดหมายไปยังสื่อพวกนั้น เพื่อจะให้ลงเนื้อหาบนสื่อเพื่อให้เสียชื่อเสียง โดยแสดงเป็นข้อเท็จจริงว่าบริษัทโดว์ฟ้องร้องผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีชาวสวีเดนและได้โกหก ด้วยภาพยนตร์สารคดีได้นำเสนอทนายผู้เป็นวีรบุรุษ และได้ทำลายชื่อเสียงของบริษัทโดว์ ผู้เขียนจดมายนี้มีประสงค์ที่จะให้ลงเนื้อหาโจมตีนายเฟรดริคและทีมงานภาพยนตร์สารคดีของเขาตามสื่อต่างๆ ในจดหมายที่ได้รับจะถามในทำนองว่าหากต้องการพูดคุยกับนักกฎหมายของบริษัทโดว์หรือถามข้อมูลเพิ่มเติม พอเจ้าหน้าที่สื่อสงสัยติดต่อกลับไปยังผู้ส่งอีเมล์ ไม่ช้าก็จะได้คุยกับที่ปรึกษากฎหมายของทางนั้น น่าประหลาดใจที่ได้รับการติดต่อมาจากกลุ่มประชาสัมพันธ์ ส่งอีเมล์มาแล้วบอกว่าจะโทรกลับพูดคุยกัน พูดจาเป็นมิตร

พักสายรอและจะหว่านล้อมอยู่ประมาณครึ่งชั่วโมง ตระหนักได้ว่า มีลูกค้าจ่ายค่าโทรทางไกลให้กับเขา หลังจากนั้นก็จะมีแรงกดดันที่หนักขึ้นจากโดว์ ทั้งหมดเป็นการลงทุนเงินก้อนใหญ่เพื่อจะให้เกิดผลกับเฟรดริค และทีมงาน กลุ่มประชาสัมพันธ์ ในเมืองเช่นในวอชิงตันจะมีนักการเมือง กลุ่มผู้บริหาร สมาชิกรัฐสภา และซีไอเอเติมเต็มอยู่ในนั้น และมีการเพิ่มขึ้นของนักรายงานข่าวและเขียนข่าวด้วย (Big Boys Gone Bananas. 2012: นาทีที่ 38: 32 – 40: 25)

2. การวิ่งเต้นคุยกันอย่างลับๆ (Lobby) โดยบริษัทตัวแทนการประชาสัมพันธ์ (PR or public relations agencies) ได้นำเสนอทางเลือกของการบริการให้ โดยหนึ่งรูปแบบของการบริการ คือ แกะรอยผู้เชี่ยวชาญบทความแสดงความคิดเห็นในหนังสือพิมพ์ (op – ed) บริษัทตัวแทนประชาสัมพันธ์จะส่งจดหมายพิเศษถึงนักเขียนบรรณาธิการ หลังจากนั้นก็ไปเกณฑ์คัดคนที่มีชื่อตามที่ต่างๆ หรือมหาวิทยาลัย เพื่อเอาชื่อมาใส่ในชิ้นงาน และหลังจากนั้นก็จะนำไปพิมพ์เผยแพร่บนหนังสือพิมพ์ของอเมริกา (Big Boys Gone Bananas. 2012: นาทีที่ 45: 15)

3. การคัดค้านไม่ให้เข้าร่วมเทศกาลภาพยนตร์ และโดนตัดสิทธิ์การเผยแพร่เรื่องราว อันเกิดขึ้นจากเล่ห์เหลี่ยม การปลอมเอกสาร ตกแต่งข้อมูลและแจ้งว่าเฟรดริคและพรรคพวกเป็นจำเลย โดยนายเดวิด ด้วยการสนับสนุนของบริษัทโดว์ซึ่งเป็นโจทก์ ได้เขียนสรุปไว้ในเอกสาร ด้วยการปั้นเรื่องว่า ภาพยนตร์สารคดีบิ๊กบอยกอนบานาน่าของเฟรดริค เป็นภาพยนตร์สารคดีชวนเชื่อในลักษณะคล้ายๆ กับ ภาพยนตร์สารคดีนาซีต่อต้านยิว (Big Boys Gone Bananas. 2012: นาทีที่ 46: 23) จากตัวอย่าง ประโยคของภาพยนตร์สารคดี ดังนี้

One sequence in that Film shows a pack of rats in a sewer, followed by scenes of a crowd of Jews on a busy urban East European street. (Big Boys Gone Bananas. 2012: นาทีที่ 47: 26)

หนึ่งในลำดับภาพในภาพยนตร์แสดงให้เห็นหนูมากมายในท่อน้ำทิ้ง ตามด้วย ฉากของฝูงชนชาวยิวบนท้องถนนเมืองในยุโรปตะวันออกที่วุ่นวาย

4. การใช้โฆษณาด้วยข้อความที่ดึงดูดบนหน้าหนังสือพิมพ์ธุรกิจลอสแอนเจลิส (Los Angeles Business Journal) ที่พาดหัวโฆษณาว่า เดอะบิ๊กสลิป (The Big Slip-Up) พร้อมข้อความ บรรยายที่โจมตีไปพร้อมกับการบิดเบือนไม่ปะติดปะต่อ จึงทำให้รู้ได้ว่าผู้เขียนไม่ได้รับชมภาพยนตร์สารคดี กล้วย (Big Boys Gone Bananas. 2012: นาทีที่ 43: 10) การพรรณนาคือพื้นฐาน เขียนพรรณนาเพื่อให้ ชวนติดตาม เทคนิคในลักษณะนี้คือการดึงดูดทำให้ผู้คนติดกับดักและพูดกันปากต่อปาก เพื่อสร้างกระแส ให้เรื่องราวนั้นดูมีชีวิต เช่น ประโยคว่า เฟรดริคคือ คนที่เลวร้าย เมื่อมีการนำไปพรรณนาบรรยายในหนังสือพิมพ์ ก็จะทำให้ดึงดูดความสนใจและเมื่อนำไปบอกต่อก็จะทำให้เรื่องราวนั้นดำรงอยู่ (Big Boys Gone Bananas. 2012: นาทีที่ 43: 08 – 44: 20)

5. การใช้สื่อออนไลน์โจมตี โดยตั้งหัวเรื่องและการสร้างบทสนทนาโจมตี ในลักษณะที่มีแต่คำโจมตีว่าแย่กับแย่ สังเกตได้จากหลายประโยคคอมเม้นท์ขาดความจำเป็น ขาดความชอบ และขาดลุ่มหลงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จะนำเสนอข้อมูลเชิงลึกอย่างรู้จริง บ้างก็ไม่ใช่ผู้มีพื้นฐานในการสนทนาสื่อสารออนไลน์ และใช้ชื่อไอดีที่เสแสร้งขึ้นมา เช่น exxent88 iglooworkshop หรือ perry3k เป็นต้น ทั้งหมดนี้ก็เพื่อเพิ่มการรับรู้ของข้อมูลให้กับผู้อ่านได้มากขึ้น อาจมีการจ่ายเพื่อให้คนในกลุ่มห้องสนทนานั้นเสแสร้งตัวตนและสร้างเนื้อหาเรื่องราวขึ้นมา ทั้งหมดนี้ผิดกฎหมาย (Big Boys Gone Bananas. 2012: นาทีที่ 49: 15 – 49: 57)

6. ภายหลังที่มีการสนับสนุนเรื่องสิทธิและเสรีภาพในการนำเสนอต่อผู้ชมหลายฝ่าย บริษัทโดว์ได้ส่งจดหมายถึงบุคคลที่ให้การสนับสนุน โดยได้บอกว่า ทางโดว์สนับสนุนเสรีภาพของการแสดงออกอย่างจริงจัง แต่ในเนื้อหากับโจมตีผู้กำกับว่า ไม่นำเสนอความจริงและบิดเบือนในผลงานของเขา ทำให้เห็นถึงความเสแสร้ง น้ำเสียงในจดหมายแสดงให้เห็นถึงความก้าวร้าว ไม่ใช่การนำเสนอด้วยข้อโต้แย้งแต่เป็นการต่อว่า (Big Boys Gone Bananas. 2012: นาทีที่ 1: 09: 04 – 1: 09: 33) ภายหลังที่รัฐบาล บริษัทและผู้คนช่วยกันวิจารณ์ในเรื่องสิทธิเสรีภาพในกรณีของผู้กำกับเฟรดริคกับโดว์มากขึ้น ก็มีการอนุญาตให้เผยแพร่ภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ชั้นนำหลายที่ มีการปรึกษาหารือกันในรัฐสภา ผู้ชมจำนวนมากชื่นชมในเนื้อหาภาพยนตร์สารคดีเรื่องกล้วย เลิกการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของโดว์ รวมถึงการต่อต้านเลิกซื้อผลิตผลของโดว์จากกลุ่มผู้บริโภค เมื่อ เฟรดริค ถูกเรียกเข้าหารือร่วมกันในอาคารรัฐสภา 2 ชั่วโมง ก่อนหน้าการพบปะหารือ โดว์ยอมแพ้และประกาศทันทีว่าจะยกเลิกการปฏิบัติทุกรูปแบบ ที่ขัดขวางต่อเสรีภาพของเฟรดริค การยอมแพ้ของโดว์ก่อนการตัดสินของศาล (โดว์ยื่นฟ้องต่อผู้กำกับและทีมงานทำภาพยนตร์สารคดีเรื่องกล้วย) หมายความว่า โดว์สามารถที่จะกลับมากดดันได้อีกครั้ง ระยะหนึ่งภายหลังจากนั้นโดว์ก็กลับมากดดันบีบให้มาสู่การประนีประนอมด้วยข้อตกลงบางอย่าง ด้วยทางเลือกที่น้อยลง ครอบคลุมการยกเลิกไม่ให้เผยแพร่ในสหรัฐอเมริกา ถึงแม้หากจะชนะในชั้นศาล โดว์ก็จะอุทธรณ์ไปสู่ศาลชั้นสูงต่อไป ซึ่งก็จะใช้เวลาอย่างน้อยล่าช้าขึ้นอีกปี โดว์สามารถที่จะใช้ข้อผูกมัดที่มากขึ้นและสามารถที่จ่ายค่าธรรมเนียมที่มากมายได้อีกด้วย (Big Boys Gone Bananas. 2012: นาทีที่ 1: 12: 59 – 1: 20: 02) นายไมเคิล คาเตอร์ (Michael Carter) จากโดว์ได้ส่งจดหมายแจ้งรายละเอียดการประนีประนอม โดยสิ่งเรียกร้อง คือ

1. Dole to file a dismissal with prejudice and

2. you to drop your anti SLAPP motion (and fee request) and include placards at the beginning and the end of the Banana movie and the other mediums about the movie (including your website and in the trailer) with language covering the… Let me know if any interest in resolving. (Big Boys Gone Bananas. 2012: นาทีที่ 1: 20: 08) ในที่สุดศาลตัดสินให้ผู้กำกับและทีมงานภาพยนตร์สารคดีเรื่องกล้วย ชนะคดีความ อันเกิดจากคำร้องของบริษัทโดว์ ผู้พิพากษา

สั่งปรับโดว์ 200,000 Dollars ให้ผู้กำกับ ในกรณีเสรีของการนำเสนอ หมิ่นประมาทและถูกกล่นแกล้ง (Big Boys Gone Bananas. 2012: นาทีที่ 1: 22: 37) และสามารถเผยแพร่ในสหรัฐอเมริกาได้ ตั้งแต่มีคดีความเกิดขึ้นจนมาถึงภายหลัง จากคดีความได้ยุติลง การค้ากล้วยที่เป็นธรรม (Fair Trade Bananas) ได้ขยายตัวมากขึ้นจาก 2 เท่ามาสู่ 500% ในปี 2012 ที่ประเทศสวีเดน ซึ่งเป็นบ้านเกิดของผู้กำกับ เฟรดริค เกอร์ทเท่น (Indiewire Staff Jan6. 2012: Online) แฟร์เทรดหรือการค้าที่เป็นธรรม คือ การค้าที่มีความเป็นมาตรฐานสากล ในเรื่องแรงงาน มนุษย์ สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยมีจุดมุ่งหมายหลักคือความโปร่งใสเป็นธรรม ต่อต้านการเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง คำนึงและปกป้องสิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อม (การค้าโดยชอบธรรม. 2015: Online) ปัจจุบันอาหารเกษตรอินทรีย์ (Organic) ได้มีตามท้องตลาด แต่ราคาสูงมาก ดังนั้นออแกนิคอย่างเดียวไม่ดีพอ ควรมีการจัดการรวมกันให้เกิดผลที่ดีทั้งการค้าที่เป็นธรรม (Fair Trade) ร่วมกับอาหารเกษตรอินทรีย์เหล่านั้นด้วย (Let's Talk about It. 2012: Online) ถึงแม้ประชาธิปไตยจะเป็นระบบที่ไม่ได้ดีที่สุด แต่ก็เลวร้ายน้อยที่สุด นักธุรกิจผู้กุมอำนาจของเงินและใช้สิ่งนี้เพื่อโจมตี กดดันปิดกั้นช่องทางของการนำเสนอความคิดเห็นก็ไม่ต่างอะไรกับระบบเผด็จการ การยอมรับไม่ได้กับความคิดเห็นที่เป็นจริง เพราะกลัวความพ่ายแพ้หรือเสียผลประโยชน์จนกลายไปสู่การโกรธอาฆาตก็ไม่ต่างอะไรกับโจรผู้มักมาก โจรที่ไม่ต้องการให้ใครรู้ความจริงที่เลวร้าย เพราะความกลัวจึงทำให้เขาต้องบิดเบือนปิดบังความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ความจริงจะเป็นสิ่งที่ทำร้ายและทำลายเขา ในสังคมประชาธิปไตยที่เปิดเสรีในการพูดนำเสนอความคิดเห็นจึงสามารถพิจารณาถึงจริยธรรมได้จาก 2 มุม คือ มุมมองที่มีต่อผู้ถ่ายทอด โดยพิจารณาจากความจริงของเนื้อหาที่มาจากผู้นำเสนอ ไม่บิดเบือนสร้างความเท็จ และมุมของผู้รับ ซึ่งพิจารณาจากการเปิดใจยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่ปิดกั้น ในการสนทนาแต่ละคนจะมีทั้ง 2 มุมคือ ทั้งมุมผู้ถ่ายทอดและมุมผู้รับ ด้วยการคำนึงถึงสิทธิมนุษย์และความถูกต้องของการอยู่ร่วมกัน ดังนั้นการอยู่ร่วมกันในสังคมจึงต้องคำนึงเรื่องสิทธิเป็นพื้นฐานก่อน ภาพยนตร์สารคดีเรื่องบิ๊ก บอย กอน บานาน่า กำลังนำเสนอเรื่องสิทธิของผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเพื่อนำเสนอข้อมูลและเหตุการณ์ ซึ่งเรื่องสิทธิเกี่ยวข้องกับเสรีภาพโดยตรง เมื่อการเมืองและเศรษฐกิจข้ามเส้นเข้ามา เสรีภาพในการพูดจะต้องมีอยู่ด้วย ในกรณีสิ่งที่บริษัทโดว์ทำกับเฟรดริค หากสำเร็จก็จะเกิดผลกระทบมากมายบนโลกใบนี้ จะไม่มีใครที่จะกล้านำเสนอความจริงหรือเหตุการณ์ใดๆ ได้ด้วยเสรีภาพ (Big Boys Gone Bananas. 2012: นาทีที่ 01: 02: 32 – 01: 03: 07)

วัฒนธรรม

การใช้สื่อโจมตีในแต่ละท้องที่ส่งผลที่แตกต่างกันได้ เพราะความแตกต่างของวัฒนธรรม ความเชื่อซึ่งส่งผลต่อการรับรู้ผลที่เกิดขึ้น ของกระแสความคิดเห็นแตกต่างกัน ระหว่างการรับรู้สื่อของผู้คนที่สหรัฐอเมริกา และการรับรู้สื่อของผู้คนชาวสแกนดิเนเวีย อย่างเช่น ในสวีเดน เพราะพวกเขาจะสงสัย

และตั้งคำถามต่อความเป็นบริษัทในอเมริกาต่อวิธีการต่างๆ (Big Boys Gone Bananas. 2012: นาทีที่ 1: 15: 27 – 1: 15: 47)

จริยธรรม

It is easier to cope with a bad conscience than a bad reputation. มันง่ายที่จะรับมือกับสำนึกเลวกว่าชื่อเสียงที่ไม่ดี (Press kit of Big Boys Gone Bananas. 2012: Online) ประโยคข้างต้นได้จากบริษัทประชาสัมพันธ์ของโดว์ ที่ชื่อว่า ยิบรอลต้า ในวอชิงตัน (Gibraltar) แสดงให้เห็นว่าพวกเขามองว่า สำนึกเป็นระดับรองลงมาจากชื่อเสียง จะทำทุกสิ่งเพื่อที่จะรักษาชื่อเสียงของบริษัทไว้ โดยมีมุมมองต่อสำนึก ว่ากลายเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญเท่าชื่อเสียง ทัศนะเช่นนี้เป็นสิ่งที่ผลักดันส่งเสริมตัวตนให้สูงขึ้น และเป็นไปได้ว่าจะมองผู้อื่นอย่างเหยียดหยาม ไม่คำนึงถึงความเป็นมนุษย์ของผู้คนอื่นได้ดีเท่ากับคำนึงถึงชื่อเสียงของตนเอง มองความจริงและสำนึกทางมโนธรรมน้อยกว่าชื่อเสียง จากการประชาสัมพันธ์ดังกล่าวจึงเป็นการสื่อให้เห็นถึงความต้องการที่จะรักษาชื่อเสียงของบริษัทโดว์ เพื่อการค้าในระบบทุนนิยม โดยขาดสำนึกต่อจริยธรรมและการคำนึงถึงผลกระทบต่อมนุษย์และส่วนรวม ดังที่เห็นได้จากภาพยนตร์สารคดีเรื่องกล้วยก่อนหน้านี้บริษัทประชาสัมพันธ์ (Public Relation) เปรียบเสมือนเครื่องมือ ในการให้ข้อมูลต่อสาธารณชน โดยมีแรงขับเคลื่อนจากอำนาจเงิน มีจุดบกพร่องจากขาดความรอบคอบ พิจารณาอย่างข้อมูลที่ได้มาอย่างถี่ถ้วน เห็นแก่เงินหรือผลประโยชน์ และบุคคลที่มีชื่อเสียงและบทบาทในสังคมที่อยู่เบื้องหลังไม่ใส่ใจต่อจริยธรรม คิดปฏิบัติด้วยความประสงค์ร้าย มักง่ายหรือเพียงเพื่อผลประโยชน์เป็นที่ตั้งเป็นความน่ากลัวอย่างยิ่ง เมื่อคนดีหลายคนติดป้ายขายให้กับตนเอง ขายตัวตนให้พวกกระเป๋าเงินหนา ความจริงอีกด้านคือ บริษัทประชาสัมพันธ์ปฏิเสธที่จะเผยข้อมูลลูกค้าจำนวนมากของเขา ดังนั้น ทุกคนควรใส่ใจกับสิ่งที่อาจเกิดขึ้น ใครคือผู้จ่าย เขาก็คือต้องการเปลี่ยนโฉมหน้าในสังคม จำเป็นอย่างมากที่จะต้องสืบค้นได้ว่าใครคือผู้ว่าจ้างพวกเขา (Judy, Gombita. 2012: Online) บริษัทยักษ์ใหญ่โดว์ ได้ใช้เงินจำนวนมาก ที่จะปกปิดให้เรื่องราวของความไม่ยุติธรรม ความมักง่ายและจิตใจที่คับแคบของโดว์ให้เงียบลง แต่อำนาจจากเงินย่อมพ่ายแพ้ต่อความจริง ซึ่งอยู่ในกระบวนการยุติธรรมที่มีจริยธรรมที่เข้มแข็ง

สิ่งดีงามที่เกิดขึ้นในจิตใจมนุษย์ คือ การที่ทนเห็นกับความชั่วไม่ได้ ทนเห็นการถูกกลั่นแกล้งกดขี่ไม่ได้ เกิดจากความรู้สึกนึกคิดที่มีมโนธรรมควบคุมอยู่ในใจ ความรู้สึกถึงความเมตตาอาทรไม่นิ่งเฉยหรือเอาหูไปนาเอาตาไปไร่ ก่อเกิดความคิดที่จะกระทำช่วยเหลือผู้อื่น เสรีภาพในความจริงก็ดีความดีงามก็ตาม ล้วนเป็นพื้นฐานที่เปิดกว้างต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจากคุณค่าพื้นฐานของการอยู่ร่วมกัน แนวคิด เรื่องเสรีภาพในการพูดเป็นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคนอยู่แล้ว (Big Boys Gone Bananas. 2012: นาทีที่ 01: 05: 20) เมื่อเสรีภาพของการนำเสนอเหตุการณ์ของเฟรดริคถูกขัดขวาง กีดกัน และกลั่นแกล้ง เพราะโดว์กลัวความจริง ความจริงที่นำเสนอถึงความไม่ดีและบกพร่องของพวกเขา เหตุการณ์และความเป็นจริงที่เกิดขึ้นกับแรงงานชาวสวนในนิคารากัวมานานแทบไม่มีใครได้รับรู้ ถูกเผยแพร่สู่สาธารณชน

การกระทำของบริษัทโดว์ จึงเป็นสิ่งที่ขัดต่อจริยธรรม ยิ่งกล้าทำในสิ่งที่ใหญ่มากขึ้นก็ต้องรับผิดชอบและรอบคอบมากขึ้น หากบกพร่องและผิดพลาดก็ต้องกล้าที่จะยอมรับ แก้ไขหรือปรับเปลี่ยน เพราะทุกอย่างเมื่อเลือกกระทำแล้วต้องยอมรับผลที่จะเกิดขึ้นได้ด้วย ตามแนวคิดของลัทธิอัตถิภาวนิยม (Existentialism) ของฌ็อง-ปอล ซาทร์

เรื่องที่ 4 ซ่อมบำรุงครั้งใหญ่ (The Big Fix)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องซ่อมบำรุงครั้งใหญ่ (The Big Fix) เป็นเรื่องราวที่นำเสนอความละโมบเห็นแก่ตัวและมักง่ายของผู้นำอุตสาหกรรมน้ำมันบีพีของอังกฤษส่งผลกระทบต่อมนุษย์ สังคมและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ซึ่งบริษัทบีพีมีเครือข่ายและฐานขุดเจาะในชายฝั่งของสหรัฐอเมริกา ภาพยนตร์สารคดีแสดงให้เห็นถึงเครือข่ายความเชื่อมโยงของธุรกิจอุตสาหกรรมน้ำมันกับการเมืองการปกครอง และเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา ซึ่งส่งผลเสียและเป็นปัญหาทางโครงสร้างมายาวนาน แก้ไขได้ยากลำบาก ในภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ ผู้ชมจะเห็นถึงความทุจริต ฉ้อโกง ละโมบ โกหก และเสแสร้งของนักการเมืองและผู้นำที่มีบทบาทในสังคม ความบกพร่องของระบบประชาธิปไตยภายใต้ทุนนิยมอันมาจากผลประโยชน์ และเม็ดเงินที่หลายคนรอวันปฏิรูป คิดและกระทำอย่างสร้างสรรค์ภายใต้เสรีภาพ ซึ่งเป็นหัวใจหลักของสหรัฐอเมริกา ภาพยนตร์ได้นำเสนอหลักฐานและข้อมูลจากหลายๆ คนที่มีบทบาทในสังคมของสหรัฐอเมริกา โดยมาจากหลายๆ ที่ แตกต่างกัน ทั้งยังแทรกแนวคิดและนำเสนอทางออกออกไว้ให้ผู้ชม ภายหลังที่ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้นำเสนอสู่สาธารณชน ผู้กำกับได้ขับรถพลังงานชีวภาพโดยใช้สาหร่ายเป็นเชื้อเพลิง ในขณะที่สหรัฐอเมริกาอัดฉีด 600 ล้านเหรียญ ไปสู่พลังงานชีวภาพจากสาหร่าย (Green Planet Production. 2014: Online) ในขณะภาพยนตร์สารคดีได้เปิดตัวไปแล้ว แต่น้ำมันในอ่าวเม็กซิโกยังคงรั่วไหลสู่ท้องทะเลอยู่ และสารเคมีกำจัดน้ำมันยังคงถูกพิจารณาใช้โดยอีพีเอ (Environmental Protection Agency) ซึ่งผู้กำกับคาดหวังว่า แรงกดดันจากสาธารณชนจะช่วยผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Kelly Davidson. 2013: Online)

กำกับโดย จอส์ช ทิกเคล (Josh, Tickell) ร่วมกำกับโดยผู้ช่วย ซึ่งเป็นภรรยาของเขา รีเบคก้า ทิกคล (Rebecca, Tickell) ผู้กำกับมีเชื้อสายฝรั่งเศส ซึ่งมาจากทางพ่อและแม่ของเขาที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานที่หลุยเซียนา (Louisiana) 150 สถานที่ทั่วไป ทางปิโตรเคมีในหลุยเซียน่า มีอัตรามลพิษสูงกว่าทุกๆ อุตสาหกรรมในสหรัฐอเมริกา มีความรู้แย่จากมลพิษรุนแรงที่มาจากโรงงานกลั่นน้ำมันจำนวนมาก และเคยได้เห็นผู้คนเจ็บป่วยจากมลพิษ (Jennifer, Bardi. 2008: Online) จึงตัดสินใจร่วมกับภรรยา ไปยังหลุยเซียน่ากันโดยลำพัง โดยไม่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนของรัฐบาลหรือบริษัทบีพี มีดาราและนักร้องร่วมเดินทางไปด้วยกัน เจสัน มาราสและปีเตอร์ฟอนด้า เมื่อไปพบคราบน้ำมันที่ชายฝั่งทะเลปกคลุมผืนทราย และรับรู้เรื่องควันพิษจากสารเคมี จึงตัดสินใจรับผิดชอบในการบอกเล่าเรื่องราวที่ไม่มีสื่อในกระแสล้วงลึกลงไปภายใต้

สิ่งที่เห็นกันอยู่ ภรรยาของเขาได้สัมผัสกับส่วนผสมของสารเคมีคอร์เอ็กซิส และหมอได้บอกว่า ผิวหนังของเธอโดนทำลายและไม่สามารถกลับมาเป็นเหมือนเดิมได้ (Kelly, Davidson. 2013: Online)

กรอบแนวคิดของการนำเสนอภาพยนตร์สารคดี



ภาพประกอบ 10 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 4 ซ่อมบำรุงครั้งใหญ่

1. นำเสนอความเป็นมาของน้ำมัน ยี่ห้อบีพี (BP)
2. แสดงให้เห็นถึงอำนาจของเงินและอุตสาหกรรมน้ำมันที่มีในสังคมสหรัฐอเมริกา โดยเจาะจงที่หลุยเซียน่า
3. ผลประโยชน์เงินและความมักง่ายที่ส่งผลต่อ มนุษย์ สังคมและสิ่งแวดล้อม
4. นำเสนอความขัดแย้งทางความคิดและการกระทำที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ทำงานเพื่อสังคมส่วนรวมกับผู้บริหารบริษัทน้ำมันที่มีความสัมพันธ์กับการเมืองในสหรัฐอเมริกา (Kelly, Davidson. 2013: Online)
5. แสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่เกิดจากความมักง่าย มุ่งหวังเพียงเพื่อผลประโยชน์ตัวเงินของบริษัทน้ำมันบีพี และนักการเมือง (Kelly, Davidson. 2013: Online)
6. แสดงให้เห็นถึงความใส่ใจต่อสังคมส่วนรวมและความช่วยเหลือของดาราและนักร้องที่อุทิศตนให้แก่สังคมส่วนรวม

7. แสดงให้เห็นถึงการเอาใจใส่และปฏิกิริยาต่อสิ่งที่เกิดขึ้นของคนในหลุยเซียน่า

8. นำเสนอให้เห็นถึงเครือข่ายความสัมพันธ์ของธุรกิจอุตสาหกรรมน้ำมัน และการเมืองระหว่างอเมริกา และอังกฤษรวมถึงการเมืองในหลุยเซียน่าที่เชื่อมโยงกับความเป็นไปของการเมืองในระดับประเทศ

9. อำนาจของอุตสาหกรรมน้ำมันที่อยู่เบื้องหลังเกมการเมือง

10. นำเสนอความทุจริต โกหกและเสแสร้งในการปฏิรูป ด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อประชาชนใน หลุยเซียน่า

11. นำเสนอปัญหาของโครงสร้างทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย และทุนนิยม ในสหรัฐอเมริกาที่ส่งผลต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัญหาทางจริยธรรม

12. นำเสนอทางออกในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากอุตสาหกรรมน้ำมัน

13. คาดหวังว่าผู้นำสหรัฐจะพิจารณาและลงมือกระทำอะไรสักอย่าง (Kelly, Davidson. 2013: Online)

14. คาดหวังว่าการตื่นตัวของสาธารณะชนจะช่วยผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Kelly, Davidson. 2013: Online)

มนุษย์

แนวคิดเรื่องสิทธิในการเข้าถึงทรัพยากรทางธรรมชาติที่น่าสนใจ ในกรณีที่นายราฟาเอล (Raphael) ศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยในนิวออลีนได้กล่าวไว้ในภาพยนตร์สารคดี ดังนี้

The reason why Standard Oil came here is because we had something that they wanted. So he made them pay for it. His position was, that these resources belong to the people of Louisiana.

เหตุผล ที่บริษัทน้ำมันสแตนดาร์ดออยมาที่นี่ เพราะเรามีบางสิ่งที่พวกเขาต้องการ ดังนั้น เขาจึงทำให้ผู้คนจ่ายเพื่อมัน ตำแหน่งที่มั่นของเขา คือ ทรัพยากรเหล่านี้ ซึ่งมันเป็นของประชาชนในหลุยเซียนา (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 7: 14)

ทรัพยากรทางธรรมชาติถูกจับจองเป็นเจ้าของ เพื่อแปลงเป็นผลผลิตและนำมากลับมาจำหน่ายเพื่อผลกำไร แนวคิดเช่นนี้ดูจะเป็นธรรมแต่เฉพาะฝ่ายแสวงหาผลประโยชน์ที่มาจากความเห็นแก่ตัวและมักง่าย มนุษย์ส่วนหนึ่งก็ปลาบปลื้มพอใจอยู่แต่กับการบริโภคของตนเอง ตัวใครตัวมัน จอห์น บราวน์ (John, Browne) เติบโตในหน้าที่การงานอย่างรวดเร็ว เขาได้บริษัทน้ำมันอื่นมาและเปลี่ยนบีพีให้ยิ่งใหญ่เป็นอันดับ 3 ของโลก เขาเปลี่ยนโฉมโลโก้ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ให้บีพีดูเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งช่วงเวลาก่อนนั้น บีพีขึ้นชื่อในด้านลบว่า มีมาตรฐานความปลอดภัยที่แย่ เขาได้ทำให้ธุรกิจขยายตัวไปพร้อมๆ กับผลักดัน ให้เกิดผลกำไรอย่างรวดเร็ว วิธีหนึ่ง คือ การตัดงบค่าใช้จ่ายอย่างโหดเหี้ยม ในวันที่ 23 มีนาคม ค.ศ. 2005 มีเหตุระเบิดที่โรงกลั่นน้ำมันของบีพี ในเมืองเท็กซัส มากกว่า 170 บาดเจ็บ เสียชีวิต 15 คน

เพื่อการเก็บรักษาเงิน โรงกลั่น 1934 แห่งถูกเลื่อนการบำรุงรักษาและปรับปรุงให้ดีขึ้น จอห์นให้คำสัญญาว่าจะป้องกันไม่ให้เกิดหายนะขึ้นอีก 3 เดือน หลังจากเกิดเหตุ แท่นขุดเจาะยักษ์ใหม่ของบีพี ในอ่าวเม็กซิโกเกือบจม เพราะความผิดพลาดของคนงาน หลังจากนั้นในปี 2006 รูในท่อที่อ่าวพลูดโฮว์ (Prudhoe Bay) เป็นสาเหตุให้น้ำมันรั่วออกมามากกว่า 1 ใน 4 ของล้านแกลลอน เป็นการรั่วไหลที่แย่ที่สุดในที่ลาดสูงอลาสก้า (Alaska) การตัดงบค่าใช้จ่ายของการบำรุงรักษาท่อส่งน้ำมันเป็นการรับผิดชอบในตัวเงินมากกว่าการรับผิดชอบต่อเพื่อนมนุษย์และสังคมที่ยั่งยืน ในปี 2007 หลังจากที่กระทำผิด และมีการพิจารณาว่า ให้ความเท็จถึงการมีส่วนร่วมในความอื้อฉาวทางเพศ (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 10: 54 – 12: 27) ดาวดวงใหม่ของบริษัทบีพีที่ชื่อ โทนี่ เฮวาร์ด (Tony, Hayward) ให้สัญญาว่า จะใส่ใจเรื่อง ความปลอดภัยอย่างถี่ถ้วน ดีปวอเตอร์ ฮอไลซอน (Deepwater, Horizon) ได้เจาะลงลึกที่สุดเท่าที่เคยมีมาในอเมริกาเหนือ วันที่ 9 เมษายน ซึ่ง 11 วันก่อนเกิดหายนะ เครื่องวัดความดันโดลนในการขุดเจาะปรับตัวต่ำลง ส่งสัญญาณอันตรายภายหลังพบบีพี และผู้รับเหมาสั่งให้คนงานเพิกเฉยต่อระบบการแจ้งเตือนของอุปกรณ์ และให้เดินหน้าขุดเจาะต่อไป ในวันที่เกิดเหตุระเบิด ทีมวิศวกรบิน เพื่อตรวจสอบวิกฤตความปลอดภัยถูกบีพีสั่งให้เลื่อนการทดสอบไปก่อน แทนที่ด้วยการจัดงานสังสรรค์ เพื่อเฉลิมฉลองให้กับประวัติรายงานความปลอดภัยอย่างไม่มีข้อผิดพลาดในช่วงที่ผ่านมา 12 ชั่วโมงหลังจากนั้น สัญญาณความปลอดภัยและระบบปิดตัวที่สามารถรักษาชีวิตได้ถูกปิดใช้งานด้วยมือเพราะฉะนั้นแท่นเจาะสามารถขุดเจาะได้เร็วขึ้น (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 12: 27 – 13: 55) ถึงแม้จะได้ข้อตกลงในการเรียกประชุมผู้นำในสหรัฐอเมริกาและซีอีโอบีพี โทนี่ เฮวาร์ดได้ตกลงจ่ายค่าเสียหายให้ผู้ประสบภัยจากเหตุการณ์น้ำมัน แต่โทนี่ เฮวาร์ด ก็ไม่ใส่ใจที่จะปฏิบัติให้เกิดผลที่ดี บีพีจ่ายค่าเสียหายให้แค่ 1 ใน 91,000 ของคำร้องจากผู้อยู่อาศัยตามชายฝั่ง (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 1: 12: 17 – 13 :55) เทคโนโลยีนำความสะดวกสบายมาให้มนุษย์ แต่ก็สามารถก่อปัญหาให้กับมนุษย์ด้วยเช่นกัน การเดินทางด้วยรถยนต์ ที่ใช้พลังงานน้ำมันทำให้มนุษย์เดินทางได้สะดวกรวดเร็วมากขึ้น และเดินทางได้ไกลออกไปมากขึ้นซึ่งยังคงต้องการพลังงานสิ้นเปลืองจำนวนมาก ความต้องการพลังงานน้ำมันมากขึ้น แท่นเจาะน้ำมันก็เพิ่มมากขึ้น เทคโนโลยีถูกคิดค้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคและความต้องการของผู้ผลิตที่แสวงหาผลประโยชน์จากกำไรเป็นตัวตั้ง แท่นขุดเจาะที่ใหญ่และมีความลึกมากขึ้นก็ถูกคิดค้นสร้างขึ้น (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 10: 01 – 10: 11) ความต้องการเพียงเพื่อสนองความต้องการของตนเองจึงส่งผลกระทบต่อมนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อมมากมาย มนุษยชนเป็นแรงขับเคลื่อนให้เกิดพลังที่สร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พลังที่ก่อให้เกิดการกระทำจากมโนธรรมจึงเป็นพลังที่สามารถต่อต้านกับอำนาจทางอุตสาหกรรมที่มักง่ายและมุ่งกอบโกยได้ดีที่สุด

สังคม

จุดเริ่มของบีพีอยู่ที่ดินแดนอิหร่าน ค้นพบแหล่งน้ำมันมหาศาลโดยนักธรณีวิทยา ชาวอังกฤษ และชาวอังกฤษก็เข้าไปครอบครองมัน โดยก่อตั้ง บริษัทน้ำมันแองโกลเปอร์เซียน (Anglo-Persian

Oil Company) และได้มีข้อตกลงด้วยสินบนกับราชวงศ์ขาวอิหร่าน ภายหลังจากนั้นไม่นาน รัฐบาลอังกฤษซื้อ 51 เปอร์เซ็นต์ของบริษัท และด้วยคำแนะนำจากวินสตัน เชอร์ชิลล์ กองทัพเรืออังกฤษเปลี่ยนจากการใช้พลังงานถ่านหินมาใช้น้ำมันแทน ทำให้เรือรบอังกฤษในช่วงนั้น แสดงอานุภาพเหนือหลายประเทศทั่วโลก และช่วงนั้นอังกฤษดำเนินการควบคุมการผลิตน้ำมัน 100 เปอร์เซ็นต์ในอิหร่าน ในปี ค.ศ. 1952 ชาวอิหร่านตัดสินใจที่จะเอาน้ำมันของพวกเขากลับคืนมา โดยให้นายกรัฐมนตรีโมฮัมมัด โมซาเด (Mohammed Mossadegh) ที่ถูกเลือกตั้งเข้ามาตามกระบวนการประชาธิปไตย ทำหน้าที่ในบริษัทน้ำมันแองโกลเปอร์เซียน โมซาเดขับไล่นักการฑูตชาวอังกฤษทั้งหมด รวมทั้งองค์กรลับ ซึ่งวางแผนโค่นล้ม ดังนั้น ผู้นำอังกฤษเชอร์ชิลล์และอเมริกาไอเซนฮาวจับมือโค่นล้มโมซาเด โดยซีไอเอและหน่วยข่าวกรองอังกฤษ (The American Central Intelligence Agency and the British Secret Intelligence Service) อยู่เบื้องหลังของการปฏิวัติ จนถึงจุดจบของรัฐบาลประชาธิปไตยในอิหร่านที่เคยมีมา หลักจากโมซาเดถูกโค่นล้ม เขาถูกตัดสินจำคุก 3 ปี และจองจำในบ้านตลอดชีวิต ซีไอเอแทนที่ผู้นำคนใหม่ คือ โมฮัมเมด เรซ่า ชา ซึ่งปกครอง 25 ปี ด้วยการเพิ่มอำนาจมากขึ้น ในที่สุดกฎของเขาได้ยั่วยุให้เกิดการปฏิวัติอิสลามในปี ค.ศ. 1979 และบริษัทน้ำมันบีพีถูกบีบให้ออกไป สู่การหาแหล่งน้ำมันลงทุนในที่อื่น (Mohammed Reza Shah) (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 0: 35 – 2: 26) ประเทศมหาอำนาจทางอุตสาหกรรมมีความขัดแย้งต่อสังคมวัฒนธรรมในอิหร่าน โดยเฉพาะทางด้านศาสนา จากการนำเสนอของผู้กำกับทำให้ผู้ชมเห็นถึงปัจจัยการผลิตของมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ ซึ่งมาจากการแสวงหาทรัพยากรและวัตถุดิบจากกระบวนการทางธรณีวิทยา ผ่านรูปแบบบริษัทโดยตรงหรือเบื้องหลังข้อตกลงทางการเมืองและการปกครอง เป็นผู้อยู่เบื้องหลังการเปลี่ยนแปลงทางด้านธุรกิจน้ำมัน และความรุนแรงทางการเมืองและการเปลี่ยนแปลงการปกครองในอิหร่าน ซึ่งการเจรจาหาข้อตกลงร่วมกันทางการเมืองก็จะมีเรื่องของผลประโยชน์ร่วมอยู่เป็นสำคัญ เป็นช่วงเวลาของการแสวงหาผลประโยชน์จากน้ำมัน ครั้งหนึ่งในอดีตค่าเงินดอลลาร์ ขึ้นอยู่กับมาตรฐานของทองคำ แต่ในภายหลังค่าเงินดอลลาร์ได้เปลี่ยนไปสู่มาตรฐานของน้ำมัน โครงสร้างเศรษฐกิจของอเมริกาจึงมาจากน้ำมัน (Green Planet Production. 2014: Online)

ทางใต้ของสหรัฐอเมริกาเป็นที่ทดลองเพื่อลัทธิจักรวรรดิสหรัฐ ในช่วง 20 ปีแรก ในศตวรรษที่ 20 บริษัทน้ำมัน มีการดำเนินการในหลุยเซียนา ไม่มีการจัดเก็บภาษี นักสังคมวิทยาเรียกสิ่งนี้ว่า ลัทธิอาณานิคมภายใน (Internal Colonialism) ซึ่งก็คือ ความเป็นกลุ่มนิคมหนึ่งของสหรัฐ ที่ทุกคนสามารถได้รับน้ำมันและแก๊สไปใช้ รวมถึงทรัพยากรทั้งหมดด้วย แต่ปัญหาการทุจริตก็มีให้เห็นอยู่มากมาย รวมทั้งปัญหาต่างๆ มากมายโดยรัฐบาล เมื่อความต้องการน้ำมันเพิ่มขึ้น บริษัทน้ำมันก็เติบโตมีกำลังมากขึ้นจนไม่มีใครลุกขึ้นต่อต้านพวกเขาได้ จนกระทั้ง คิงฟิช (The KingFish) หรือ ฮูอี้ ลอง (Huey Long) ปรากฏตัว เขามีชื่อเสียงมาก สำหรับคนตัวเล็กต่อต้านองค์กรมากมาย และการแสวงหาผลประโยชน์ของรัฐโดยองค์กรใหญ่ เช่น การต่อสู้กับแสตนดาร์ด ออย (Standard Oil) เพื่อให้รับผิดชอบจ่ายในสิ่งที่รัฐไม่สามารถ

ให้ได้ (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 5: 49) ทัศนะและการแสดงออกของ ฮูอี้ ลอง ทำให้เห็นว่า สิทธิของประชาชนมีความสำคัญ ควรมาก่อนพวกเจ้าของที่ดินและผู้มีเงินทุนไว้ปล่อยกู้กินดอกเบี้ย ประชาชนควรมีบทบาทและนำพาสังคม เขานำเงินจากพวกที่มีมาก มาจัดสรรให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม สิ่งที่เขาได้ทำไปแล้ว และยังไม่ได้ทำอีกมากมาย เช่น จัดสร้างถนนหนทาง จัดเตรียมสาธารณะสุขเพื่อประชาชน จัดหาหนังสือและการศึกษาเพื่อคนยากจน ทั้งหมดต้องใช้เงิน แต่พวกคนมีเงินไม่ชอบเขา การเมืองของฮูอี้ ลอง มีทั้งคนชอบและเกลียด (Polarized political system) หนึ่งเดือนหลังจากการประกาศว่าเขาจะเข้าชิงประธานาธิบดี ฮูอี้ ลอง ถูกยิงที่หลุยเซียน่า คำกล่าวสุดท้ายของเขาคือ “Don’t let me die, I’ve got so much to do.” อย่าปล่อยให้ฉันตาย มีหลายอย่างเหลือเกินที่ต้องทำ (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 7: 01 – 8: 45) หลังจากการเสียชีวิตของ ฮูอี้ ลอง อุตสาหกรรมปิโตรเคมีขยายตัวขึ้น บริษัทน้ำมันมากมายที่เป็นปรปักษ์กับเขาก็มีความสัมพันธ์อันซับซ้อนกับกลุ่มอำนาจที่เป็นอยู่ในขณะนั้น ขุดเจาะในทุกๆ แห่งที่พวกเขาต้องการ (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 8: 58 – 9: 16)

จากเหตุการณ์น้ำมันรั่วไหลในอดีต หรือกรณีที่แท่นขุดเจาะน้ำมันของบีพีระเบิด บริษัทน้ำมันได้เลือกใช้กระบวนการขจัดคราบน้ำมันด้วยคอร์เอ็กซิส ซึ่งมีสารพิษอันตรายอยู่ บริษัทที่ทำคอร์เอ็กซิส คือ นาวโก้ ซึ่งเป็นกิจการร่วมค้ากับเอกซอน (Exxon-Mobil) ที่ได้รับมากกว่า 24 ล้านดอลลาร์ จากการทำสัญญาร่วมกันกับรัฐบาลสหรัฐในช่วงมากกว่าทศวรรษที่ผ่านมา นาวโก้ร่วมแบ่งผู้อำนวยการด้วยกันกับบริษัทบีพีและบริษัทเอกซอน ตามข้อมูลจากเว็บไซต์ของพวกเขา นาวโก้มีพันธมิตรอยู่มาก รวมถึงลิซ่า แจ็คสัน (Lisa, Jackson) หัวหน้าอีพีเอ ซึ่งเป็นหน่วยงานป้องกันสิ่งแวดล้อม (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 48: 18 – 48: 40) ธุรกิจน้ำมันและก๊าซมีการเจรจาชักชวน (Lobbyist) กันทุกวันที่สภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives) พูดกับบริษัทตัวแทนผู้ที่อาจบอกได้ว่าควรจะวางระเบียบวิธีและบังคับใช้น้ำมันและก๊าซได้อย่างไร ในเวลาเดียวกันพวกเขาก็ทำการรณรงค์โฆษณาเรี่ยไรเงินสนับสนุนในทุกๆ การเลือกตั้งซึ่งจะมีมาพร้อมๆ กัน เมื่อเวลาลงคะแนนเสียงมาถึง บริษัทน้ำมันและอุตสาหกรรมก๊าซจะทำลายรายการเรียกเก็บเงินด้านสิ่งแวดล้อมโดยอนุมัติเห็นชอบร่วมกัน ทั้งอุตสาหกรรมน้ำมันและก๊าซ พยายามมีอิทธิพลควบคุมรัฐบาล ทั้งสองธุรกิจเป็นผู้สนับสนุนการเงินหลัก แก่การรณรงค์หาเสียงทางการเมือง การคอรัปชั่นมีอยู่โดยนัย (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 56: 34 – 571 0) นักการเมืองหลายคน ที่หลุยเซียน่า มีส่วนเกี่ยวพันธ์กับรายได้จากอุตสาหกรรมน้ำมันและก๊าซ ถึงแม้แสดงภาพลักษณ์ที่ซื่อสัตย์และมีอุดมการณ์เพื่อสังคม แต่พวกเขาขัดขวางต่อการปฏิรูปสิ่งแวดล้อมและละเมิดกฎหมาย เพื่อเงิน จึงแทบไม่มีผู้มีบทบาทคนใดจะลุกขึ้นต่อต้านอำนาจของอุตสาหกรรมน้ำมันและก๊าซ การที่ผู้คนถูกซื้อด้วยเงิน ไม่ต่างจากการขายตัวของโสเภณีให้กับอุตสาหกรรม ไม่ว่าจะด้วยราคาที่สูงหรือถูกก็ตาม (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 59: 06 – 59: 21) กล่าวได้ว่า บริษัทบีพีเป็นผู้หนุนหลัง สนับสนุนการเงินให้กับการเมืองและกองทัพในสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีความซับซ้อนทางการฑูต (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 1: 11: 44 – 1: 12: 15)

หลุยเซียนา มีผู้คนจากหลายเชื้อสายมาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน และร่วมกันสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นโจรสลัด ทาสลี้ภัย ชาวอินเดียนแดงดั้งเดิม ชาวสเปนที่มาตั้งถิ่นฐาน และชาวฝรั่งเศสที่อพยพมาเพราะความขัดแย้งทางศาสนา หลุยเซียนามีความหลากหลายทางเชื้อชาติ และวัฒนธรรมผสมที่หลากหลาย อีกทั้งยังเป็นนิคมอุตสาหกรรมน้ำมัน ที่ถูกจับจองเป็นเจ้าของและควบคุมโดยอุตสาหกรรมน้ำมัน (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 56: 02 – 56: 30) ความหวังของประชาชน ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมือง หาผู้นำที่สามารถเปลี่ยนแปลงไปสู่รูปแบบใหม่ของการเมืองด้วยอุดมการณ์และการปฏิบัติ ด้วยการไม่ทุจริต ค้นพบทางออกของการควบคุมการหาเงินทุนที่ใช้ในการรณรงค์โฆษณาหาเสียง ซึ่งต้องเป็นคนที่มีเงินอยู่มากแล้ว (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 1: 05: 49 – 1: 06: 05) แต่การแก้ไขด้วยผู้มีเงินก็เป็นการก้าวถอยหลังสำหรับความเป็นประชาธิปไตยเพราะจะควบคุมด้วยผู้มีอำนาจเงินที่อยู่เบื้องหลัง ไม่เปิดเผยตนต่อประชาชน และยังคงมีอิทธิพลหลักอยู่ในสังคมและชีวิตทางการเมือง (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 1: 08: 18 – 1: 09: 09) จึงยังคงเป็นสิ่งที่ยากมากที่จะแก้ไขการเมืองในสหรัฐอเมริกาเพราะบริษัทอุตสาหกรรมน้ำมันคำนึงถึงผลประโยชน์ของตัวเงินเป็นหลัก และจะไม่ยอมแพ้ต่อการสูญเสียผลประโยชน์ได้โดยง่าย (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 1: 07: 35 – 1: 07: 43) อีกทางออกหนึ่งคือการก่อตั้งกองทุนป้องกันความเสี่ยง เพราะถ้าผู้นำทางการเมืองได้ประมูลราคากับบริษัท พวกเขาก็จะได้รับเงินจากการร่วมมือกับบริษัทอุตสาหกรรม (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 1: 09: 29 – 1: 09: 49) The line between truth and fiction blurred so easily เส้นแบ่งระหว่างความจริงและเรื่องที่แต่งขึ้นผสมผสานกันง่ายเหลือเกิน (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 31: 02) ความจริงคือสิ่งที่สามารถช่วยแก้ปัญหาได้ แต่สังคมส่วนมากกลับนิยมเรื่องที่เสริมแต่ง และทั้งสองก็ผสมปนเปกันได้ง่าย เพราะต้องแค่ปกปิดบิดเบือนให้รอดจากความผิด ขอไปที สิ่งนี้กระทำได้ง่ายอันเนื่องมาความกลัวต่อความจริง ความกล้าต่อสิ่งที่ดีงาม กล้าในสิ่งที่ถูกที่ควรและกล้าเพื่อส่วนรวมเป็นความสร้างสรรค์ แต่หลายคนในปัจจุบันกลับมองความดีงามและความถูกต้องเป็นเรื่องที่น่าอาย จนกลายเป็นว่าเงินและผลประโยชน์เท่านั้นที่จะเสริมสร้างอัตตาตัวตนให้อยู่รอดในสังคมได้อย่างภาคภูมิ จากกรณีน้ำมันรั่วการโกหกบิดเบือนเพราะความเชื่อเช่นนี้จึงก่อให้เกิดปัญหามากมายจนไม่รู้จะตามแก้ไขกันได้อย่างไร ดีที่สุดคือ ความล่าช้าจนส่งผลกระทบไปแล้วมากมาย

หากคำกล่าวในสังคมทุนนิยมเป็นความจริงที่ว่า ไม่มีสิ่งใดได้มาฟรีๆ เช่นเดียวกับการค้นพบความจริงอาจต้องแลกมาด้วยความพยายามและความเสี่ยง โดยการจะค้นพบความจริง ไม่สามารถดูได้แค่บนพื้นผิวแต่ต้องเจาะลึกลงไปภายใต้พื้นผิวนั้น (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 55: 43) ซึ่งผลของความจริงนั้นคุมค่าต่อสังคมส่วนรวมในระยะยาว บริษัทและอุตสาหกรรม ทรัพยากร การผลิต และเงินทุนสนับสนุน ทั้งหมดนี้เป็นองค์ประกอบขับเคลื่อนระบบโครงสร้างทุนนิยม โดยมีแรงขับมาจากความต้องการด้วยความละโมบ อันเกิดจากความไม่รู้หรือความเห็นแก่ตัว จนนำไปสู่ความมักง่าย ฉาบฉวย ทุจริต และโกหก ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นหนทางที่นำไปสู่ความแตกแยกในสังคม จนถึงความขัดแย้งรุนแรงในที่สุด

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มนุษย์เป็นผลผลิตทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่การแสวงหาเพื่อกอบโกยเงินและยึดมั่นในเทคโนโลยีมากเกินไปจนขาดความรอบคอบต่อส่วนรวม และนำไปสู่การทำลายธรรมชาติซึ่งเป็นบ้านเกิดของพวกเขาเอง ค่ำวันที่ 20 เมษายน ค.ศ. 2010 แท่นขุดเจาะของบริษัทบีพีในชายฝั่งเม็กซิโกรั่วไหล ก๊าซมีเทนจุดประกายนำไปสู่การระเบิด แท่นขุดเจาะที่ลึกลงไปในน้ำทะเล 1 ไมล์ และลึกลงไปใต้พื้นทะเลอีก 3 ไมล์ ที่ชื่อว่าดีปวอเตอร์ ฮอไลซอน (Deepwater Horizon) จมลงสู่ใต้ทะเล คนงาน 11 คน เสียชีวิต น้ำมันรั่วไหลกระจายตัวเป็นเวลา 87 วัน โดยไม่สามารถหยุดได้ การค้นพบน้ำมันนอกชายฝั่งครั้งแรก ในปี ค.ศ. 1938 ในอ่าวเม็กซิโก ใกล้หลุยเซียนา พวกเขาเจาะลึกลงไปในน้ำทะเล 12 ฟุต ที่ตรงนั้นมีมากกว่า 4 พันแท่นผลิตและอุปกรณ์ขุดเจาะนอกชายฝั่งหลุยเซียน่า โดยคิดค้นสร้างท่อขุดเจาะให้ลึกมากขึ้นเรื่อยๆ หนึ่งในบริษัทที่ผลักดันอย่างก้าวร้าวคือ บริษัทบีพี เจาะลึกที่สุดและมีความเสี่ยงมากที่สุด ในช่วงปี 1960 บีพี ได้รับผลกำไรมากมายแต่ก็ได้รับการบันทึกว่ามีความปลอดภัยน้อยที่สุดในอุตสาหกรรมขุดเจาะน้ำมัน ในปี 1967 โทเร แคนย่อน (Torrey Canyon) เกยตื้น ทำให้น้ำมันจำนวนมากรั่วไหลลงสู่ทะเล (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 10: 01) ในปี ค.ศ. 1989 เรือบรรทุกน้ำมันมากกว่า 50 ล้านแกลลอนของเอกซอน (Exxon) เกิดเหตุน้ำมันรั่วไหลที่ชายฝั่ง แล้วพวกเขาก็คิดค้นสารประกอบทางเคมี เพื่อทำให้น้ำมันแตกตัวและหุ้มห่อน้ำมันให้เป็นระอองเล็กลงเพื่อกระจายตัวออกไป แล้วจมลงสู่ใต้ท้องทะเล สารนั้นชื่อว่า คอร์เอ็กซิส (Corexist) เป็นสารพิษต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลกระทบแทรกซึมในสายเลือดดูดซับเข้าไปสู่เนื้อเยื่อของสิ่งมีชีวิต เม็ดทราย ละอองฝนและเมฆ ซึ่งจะย้อนกลับมาสู่พื้นดิน และชุมชนผ่านสายฝน ไม่ใช่ทางแก้ไขที่ดีเพราะนอกจากยังคงส่งผลต่อการเสียชีวิตของสัตว์น้ำ ส่งผลต่อสุขภาพในระยะยาวและยังส่งผลต่อการเป็นหมันในผู้ชายอีกด้วย ผ่านไป 20 ปี ดร.ริกิ (Riki) ได้เข้ามาตรวจสอบสุขภาพของผู้คนละแวกชายฝั่ง พร้อมกับทดสอบน้ำและดิน จึงพบว่า สารเคมีที่นำมาใช้สลายให้น้ำมันแตกตัวนั้นกระจายอยู่ทั่วชายฝั่งและดูดซับโดยตรงผ่านผิวหนัง เจ้าหน้าที่ที่มาฉีดพ่นทำหน้าที่ในตอนนั้น ล้วนได้รับผลกระทบข้างเคียงจนทุกวันนี้ (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 37: 14 – 38: 26) สารพิษจากกระบวนการเคมีของคอร์เอ็กซิส รวมกับสารพิษจากน้ำมันยิ่งทวีอันตรายมากขึ้น เอกซอนปกปิดสิ่งนี้เป็นความลับต่อสื่อ องค์กรสุขภาพ ประชาชนทั่วไป และผู้ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพ บริษัทบีพีใช้กระบวนการขจัดน้ำมันเช่นเดียวกับเอกซอน (Exxon) แต่การจัดการในสถานที่ที่ต่างกัน บีพีใช้เครื่องบินพ่นกระจายสารเคมีกำจัดคราบน้ำมัน (Dispersant) คอร์เอ็กซิสไปทั่วท้องทะเล ส่งกลิ่นเหม็นไปทั่วและเป็นกิจกรรมอย่างลับๆ ไม่เปิดเผยต่อผู้อาศัยในบริเวณชายฝั่ง สารเคมีกำจัดคราบที่บีพีใช้ถูกห้ามใช้ในอังกฤษ ที่อเมริกาหน่วยงานอีพีเอ (EPA หรือ United States Environmental Protection Agency) ได้มีรายชื่อสารกำจัดคราบน้ำมัน 18 รายการที่อนุญาตให้ใช้ โดย 12 รายการที่มีประสิทธิภาพมากกว่าคอร์เอ็กซิสในการใช้กำจัดน้ำมันดิบที่หลุยเซียน่า แต่บีพีเลือกใช้คอร์เอ็กซิสซึ่งเป็นสารพิษที่อันตราย อีพีเอประนีประนอมโดยอนุญาตให้ใช้คอร์เอ็กซิส ใต้พื้นผิวน้ำ

บีพีและผู้รับเหมาเริ่มฉีดคอร์เอ็กซิส 1,000 แกลลอนต่อวัน ลึกลงไปใต้พื้นน้ำ หลังจากนั้น 4 วัน อีพีเอสั่งให้บีพี หาสารเคมีกำจัดคราบน้ำมันที่อันตรายน้อยกว่านี้มาใช้ภายใน 24 ชั่วโมง และบีพีก็ยังคงดำเนินการใช้คอร์เอ็กซิสอยู่ เมื่ออีพีเอบอกให้ลดปริมาณลง 75% บีพีก็ลดปริมาณลง 75% และก็เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และก็ใช้ต่อมาในปริมาณที่มากเท่านั้น ในปี 2009 ประธานาธิบดีโอบาม่า แต่งตั้งลิซ่า แจ็คสัน (Lisa, Jackson) ขึ้นเป็นหัวหน้าอีพีเอ เธอเป็นคนที่หลุยเซียนา จบสายตรงด้านวิศวเคมี (Chemical engineering) (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 38: 55) แต่ทั้งหมดเป็นเกมการเมือง เพราะว่า ลิซ่ามีส่วนสนับสนุนนาวโก้ ซึ่งเป็นบริษัทจัดทำคอร์เอ็กซิสให้กับเอกซอนและบีพี (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 48: 18 – 48: 40)

It's in the atmosphere. And it's a different atmosphere than we've ever had. What has happened to change our atmosphere? We've got oil spill and Corexit.

มันอยู่ในชั้นบรรยากาศ และมันก็เป็นบรรยากาศที่แตกต่างจากที่เราเคยได้มีมา มีอะไรเกิดขึ้นที่ทำให้ชั้นบรรยากาศของเราเปลี่ยนหรือ เพราะเราได้รับน้ำมันที่สาดกระเด็นออกมาและเคมีคอร์เอ็กซิส (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 54: 38 – 54: 50)

เมื่อวิถีทางธรรมชาติเปลี่ยน วิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์ก็จะถูกเปลี่ยนแปลงด้วย ผลกระทบที่เกิดจากน้ำมันรั่วส่งผลต่อมลภาวะทางอากาศ มลภาวะทางขยะและมลภาวะทางน้ำ ซึ่งกระทบต่อสิ่งมีชีวิตโดยตรงและทางอ้อม ส่งผลให้เห็นได้ทันทีและใช้ระยะเวลา นอกจากความตายที่เกิดขึ้นของสัตว์น้ำในทะเลแล้วยังกระทบต่อห่วงโซ่อาหารที่เกิดจากสารพิษตกค้างในสิ่งมีชีวิต สามารถถ่ายทอดจากสิ่งมีชีวิตหนึ่งไปสู่อีกสิ่งมีชีวิตหนึ่ง หรือจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง เป็นภัยที่อันตรายครบวงจรชีวิตส่งผลต่อชุมชน หากพิจารณาความละโมบ นิยมในตัวเลขที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ จำนวนตัวเลขที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ไม่เคยสร้างความสมดุลและจะก่อให้เกิดปัญหาเสมอ ถึงมนุษย์จะพยายามเข้าถึงความสมดุลด้วยตัวเลข แต่ก็ไม่ก่อให้เกิดความยั่งยืนธรรมชาติมีความสมดุลที่ไม่ใช่มาจากการนับตัวเลขเท่านั้น แต่เป็นการเห็นที่ได้จากความรู้สึก รับรู้จากมโนธรรม สิ่งนี้จะสามารถช่วยทำให้สังคมโลก ดำรงอยู่ได้อย่างสมดุล ทางออกในการเลือกใช้รถยนต์พลังงานแสงอาทิตย์ จึงมีความเหมาะสมต่อการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากอุตสาหกรรมและส่งผลดีต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและความเป็นอยู่ของมนุษย์ (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 1: 07: 56 – 1: 08: 04) หรือแม้แต่แนวคิดทางเลือกของพลังงานจากแหล่งชีวภาพ หรือที่มาจากขยะซึ่งเป็นของสิ้นเปลือง สำหรับอเมริกา เสรีภาพสามารถให้ทุกคนคิดและกระทำสิ่งสร้างสรรค์ได้ โดยเริ่มจากตนเอง ติดตั้งระบบพลังงานทางเลือกที่บ้านที่พาหนะได้ด้วยตนเองได้ หรือเลือกรถพลังงานไฟฟ้าที่ประดิษฐ์ขึ้นเป็นของอเมริกันซึ่งจะทำให้ทุกอย่างดีขึ้น โดยไม่ต้องใช้น้ำมัน (Josh; & Rebecca. 2015: Online) การเดินทางระยะไกลก็ส่งผลกับการใช้พลังงาน ดังนั้นอยู่ใกล้ที่ทำงาน และทำงานในที่ที่คุณอยู่ (Living Eco. 2010: Online)

ในสังคมโลกทุกวันนี้ ไม่มีพรมแดนระหว่างประเทศ เพราะองค์กรความร่วมมือใหญ่ๆ ธุรกิจข้ามชาติ หรือบริษัทน้ำมัน ไม่เล่นตามกฎหมาย และนิยมขัดขวาง ยกเลิกข้อตกลง ด้วยใครก็ตามที่

สนองความต้องการของพวกเขาได้ทันที (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 1: 14: 39 – 1: 15: 00) ดังนั้นการพัฒนาจะเป็นผลสำเร็จหรือไม่ต้องได้รับความร่วมมือจากหลายๆ คน และหลายๆ ฝ่ายองค์กรหรือบริษัทจะสร้างเครื่องมือในการควบคุม และวางฐานนิคมอยู่กับทรัพยากรของผู้อื่น สิ่งนี้เป็นเครื่องมือของการโอนถ่ายความมั่งคั่งของหลายๆ คนมาสู่คนกลุ่มน้อยที่มุ่งหวังกอบโกย (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 1: 15: 03 – 1: 15: 15) โดยทำลายความหลากหลายของทางเลือก ด้วยระบบทุนนิยมที่ส่งเสริมผู้ล่าเป็นหลัก การตลาดมองเห็นทุกสิ่งเป็นสินค้า มนุษย์ก็เป็นสินค้า ธรรมชาติก็เป็นสินค้า ถ้าไม่เกิดการแก้ปัญหา ทุกคนจะเอารัดเอาเปรียบต่อกัน ใช้ทุกอย่างจนกระทั้งไม่มีเหลือให้ใช้อีกต่อไป และทั้งหมดนั้นคือ กากระทำของบริษัทกลุ่มนิติบุคคลมากมาย ที่ก่อให้เกิดวิฤตสิ่งแวดล้อม (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 1: 16: 12 – 1: 16: 29) ซึ่งเกี่ยวข้องกับอนาคตของทุกคนไปจนถึงรุ่นลูกรุ่นหลาน การรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติของในแต่ละประเทศ จึงมีความสำคัญในการป้องกันการแสวงหาอย่างกอบโกยของธุรกิจอุตสาหกรรมอย่างยิ่ง และเพื่อการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของสังคมโลกที่ดีงาม

จริยธรรม

เงินกับความละโมบของมนุษย์เป็นแรงผลักดัน ส่งเสริมต่อกัน เห็นได้จากการที่ธุรกิจข้ามชาติเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ด้วยการจัดตั้งบริษัทและมาเพื่อทำข้อตกลงกับราชวงศ์อิหร่าน ข้อตกลงไม่โปร่งใสด้วยการติดสินบน ความต้องการของมนุษย์นำไปสู่การคิดสร้างแท่นขุดเจาะน้ำมันที่จำนวนมากขึ้น เจาะได้ลึกมากขึ้นเป็นการตอบสนองต่อจำนวนความต้องการของผู้บริโภค เพื่อความต้องการของผลิตในการแสวงหาผลประโยชน์มากมายมหาศาล สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการตอบสนองที่ฉาบฉวยเพื่อตนเองเท่านั้น จึงเป็นปัญหาส่งผลกระทบมากมายต่อมนุษย์ สังคมและสิ่งแวดล้อม ไม่ก่อให้เกิดความยั่งยืนในการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมโลก และเมื่อเกิดปัญหาขึ้นก็ไม่เต็มใจแก้ไขให้ได้ดี ฉาบฉวย กรณีตัวอย่าง การกระทำของบริษัทบีพี ที่ร่ำรวยมาด้วยวิธีการสกปรก ฉ้อโกง ทุจริต และเห็นแก่ตัว ทั้งหมดเป็นสิ่งที่มาจากความละโมบของบุคคล และกลุ่มผู้นำ ที่มีผลประโยชน์ร่วมกันทางธุรกิจ ซึ่งเป็นอันตรายต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างยิ่ง (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 1: 13: 42 – 1: 13: 55)

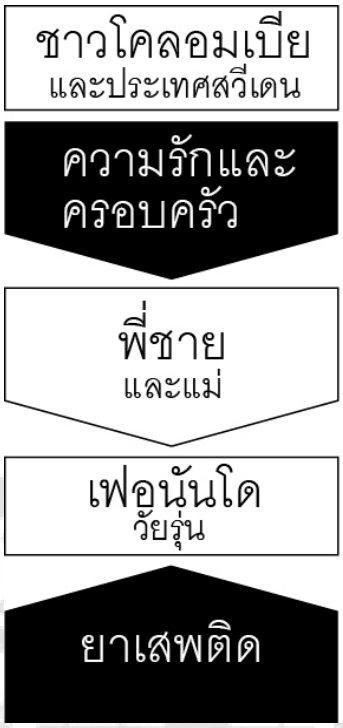
ความต้องการอย่างไรจึงมีความสร้างสรรค์ จรรโลงสังคมโลกให้น่าอยู่ ล้วนมาจากการแก้ไขที่ภายในตัวมนุษย์ทั้งสิ้น ความพอเพียง พอดี นึกถึงมนุษย์และสิ่งมีชีวิตที่มีส่วนร่วมกับการดำรงอยู่ของโลกใบนี้ การเข้าถึงจริยธรรมความดีงามจึงต้องอาศัยมโนธรรมอย่างยิ่ง เพราะทุกอย่างดูมากไปและมากขึ้นเรื่อยๆ When a regulatory agency can't regulate the people เมื่อกฎระเบียบของหน่วยงานไม่สามารถกำหนดใช้กับประชาชนได้ (The Big Fix. 2012: นาทีที่ 20: 31) คำกล่าวนี้แสดงให้เห็นถึงความวุ่นวายและปัญหาต่างๆ เกิดขึ้น จากการไม่มีสำนึกร่วมของคน รวมถึงวินัยต่อส่วนรวม กฎระเบียบที่ดี ไม่ถูกนำไปใช้คิดและปฏิบัติ อันเนื่องมาจากความมักง่ายหวังผลประโยชน์แก่ตนเองในระยะสั้นเท่านั้น ไม่ว่าจะทำอะไรก็ควรมีความรับผิดชอบ ทำให้มีมาตรฐาน (Josh, Tickell. 2011: Online)

ผู้กำกับมีทัศนะว่า การศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับความเป็นมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญ โดยกลุ่มมนุษชนเป็นกลุ่มศักยภาพ และมีความเป็นเป็นวีรบุรุษที่สามารถจะท้าทายต่อความเสื่อมนานัปการและนำมนุษยชาติไปสู่ความเข้าใจให้เกิดการปฏิบัติได้เพื่อมอบให้กับรุ่นลูกรุ่นหลานต่อไป การไม่ใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อม คือ อาการป่วยไข้ของวัฒนธรรมหนึ่งซึ่งเป็นความล่มเหลวของรัฐชาติ ดังนั้นหนทางเดียวที่มนุษยชาติจะดำเนินต่อไปได้คือค้นพบเสรีภาพผ่านวิทยาศาสตร์ไปพร้อมๆ กับการอุทิศตนและนำตนเองเข้าสู่การประกอบสร้างสังคมใหม่บนพื้นฐานของหลักการแห่งความยั่งยืน (Jennifer, Bardi. 2008: Online) ผลประโยชน์เม็ดเงินจูงใจให้มนุษย์ด่วนตัดสินใจ หากประณีตและใส่ใจคิดคำนึงอย่างรอบคอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่นในระยะยาว สิ่งนี้จะเป็นทางออกหนึ่งในการแก้ปัญหาที่ยั่งยืน

เรื่องที่ 5 โคลอมเบียนอส (Colombianos)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องโคลอมเบียนอส (Colombianos) เป็นภาษาสเปน ที่มีความหมายว่า ชาวโคลอมเบีย หรือประชาชนของโคลอมเบีย ชื่อประเทศคอลัมเบีย ได้รับจากนามสกุลของ คริสโตเฟอร์ คอลัมบัส ถูกนำมาใช้โดยนักปฏิวัติ ฟรันซิส โก เด มีรันดา ซึ่งเขาได้อ้างอิงถึงโลกใหม่ ซึ่งเจาะจงที่ดินแดนและอาณานิคมอเมริกันทั้งหมดที่อยู่ภายใต้การปกครองของสเปนและโปรตุเกส ปัจจุบันโคลอมเบียปกครองแบบสาธารณรัฐ ภาพยนตร์สารคดีโคลอมเบียนอส นำเสนอถึงบุคคล 3 คน ออก้า ผู้เป็นแม่เป็นคนโคลอมเบีย ลูก 2 คน พาโบลผู้พี่ และเฟอนันโดผู้น้อง มีเชื้อสายโคลอมเบีย แต่ถูกเลี้ยงดูที่สวีเดน ซึ่งคาดว่า 2 พี่น้องจะยังคงเป็นพลเมืองของโคลอมเบียหรืออาจถือ 2 พลเมือง (Citizenships) เนื่องจากกฎหมายสวีเดนยินยอมให้บุคคล ถือ 2 ภาวะแห่งพลเมืองได้ (Swedish nationality law. 2015: Online) และเป็นไปได้ที่ทั้งคู่มีสัญชาติของโคลอมเบียและอาจมีการถือ 2 สัญชาติได้ ตามกฎหมายของโคลอมเบีย (Colombian nationality law. 2015: Online) ภาพยนตร์ได้นำเสนอ ถึงชาวโคลัมเบียทั้ง 3 คน คนหนึ่ง คือ หญิงผู้เป็นแม่ได้ให้กำเนิดลูกที่โคลอมเบียแต่มาเลี้ยงดูให้เติบโตที่สวีเดน คนพี่ดูเข้าใจผู้เป็นแม่ได้ดี ส่วนน้องชายต้องการอิสระ ในแบบสังคมสวีเดนที่เขาเติบโตขึ้นมา ภาพยนตร์ได้เริ่มนำเสนอในช่วงที่ พี่ชายมาเรียนต่อแพทย์ที่โคลอมเบีย น้องชายอยู่กับแม่ที่สวีเดน เที่ยวเล่นกับเพื่อนและติดยาเสพติด ภายหลังจากนั้นเฟอนันโดมาหาพี่ชายด้วยการชักจูงจากพี่ชายและผู้เป็นแม่ เพื่อบำบัดเลิกยาเสพติด และดูเหมือนจะล้มเหลว ผู้เป็นแม่ก็ตามมาเยี่ยมที่โคลอมเบีย เหตุการณ์ต่างๆ มากมายเกิดขึ้น ดูเหมือนการใช้ชีวิตอยู่ที่โคลอมเบียเป็นไปได้ไม่ดี ไม่สมหวังอย่างที่แม่และพี่ชายตั้งใจไว้ ในขณะที่พี่ชายกำลังเลือกอนาคตของเขาระหว่างเรียนและทำธุรกิจ อาการติดยาของน้องชายก็หนักขึ้น สับสนคิดถึงบ้าน จนทำให้เขาตัดสินใจกลับไปใช้ชีวิตอยู่ในสวีเดนในขณะที่แม่ยังอยู่กับพี่ที่โคลอมเบีย และในท้ายที่สุดทั้ง 3 คน ก็กลับมาเจอกันอีกครั้ง โดยผู้เป็นน้องได้พบกับความรักที่มีต่อหญิงสาวผิวขาว (อาจเป็นชาวสวีเดน) และมีลูกด้วยกัน ในขณะที่พี่ชายต้องแยกจากกับแฟนสาวผิวคล้ำชาวโคลอมเบีย เพื่อเดินทางกลับมาใช้ชีวิตใหม่อีกครั้งในสวีเดนกับแม่และน้องชาย ภาพยนตร์สารคดีเรื่องโคลอมเบียนอสกำกับโดยโทร่า มาเธ่นซ์ (Tora, Martens)

กรอบความคิดของภาพยนตร์สารคดี



ภาพประกอบ 11 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 5 โคลอมเบียนอส

1. การช่วยให้สมาชิกในครอบครัวเลิกยาเสพติดเป็นไปได้ยาก
2. สมาชิก 3 คน ในครอบครัว แม่ พี่ชายและน้องชาย ที่มีมุมมองที่ต่างกัน
3. แรงบันดาลใจจากความรักของพี่น้องและพลังของความสัมพันธ์ที่มีต่อกันของพวกเขา รวมถึงวิถีทางในการโต้ตอบต่อกัน การแสดงออกสูงสุดเมื่อประสบกับความสมหวังหรือผิดหวังล้มเหลวก็ตาม (Stocktown Culture in motion. 2012: Online)
4. มีความหมายที่ลึกซึ้งในภาพยนตร์ที่ต้องการสื่อ แต่ต้องการให้ผู้ชมตีความด้วยตนเอง (Stocktown Culture in motion. 2012: Online)
5. นำเสนอชาวโคลอมเบีย

มนุษย์

โคลอมเบียมีวัฒนธรรมและชนพื้นเมืองมายาวนาน (Colombians. 2015: Online) วัฒนธรรมเก่าแก่หลักๆ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม วัฒนธรรมคิมบายา (Quimbaya Civilization) เป็นกลุ่มที่ชำนาญงานฝีมือด้านทองคำ ที่ทำด้วยโลหะสัมฤทธิ์หรือที่ชาวสเปนเรียกว่าทุมบาก้า (Tumbaga) ซึ่งเป็นโลหะผสมระหว่างทองกับทองแดง 30% (Quimbaya. 2015: Online) วัฒนธรรมภาษาชิบชา (Chibchas) ที่ถูกใช้มายาวนานในอเมริกาใต้ มีการพัฒนาโครงสร้างการเมืองของกลุ่มชนเผ่าที่ใช้ภาษาและวัฒนธรรมเดียวกัน

มีการติดต่อค้าขาย มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ให้กับสมาชิก (Muisca. 2015: Online) และในที่สุดก็ถูกทำลายโดยสเปน (Chibcha. 2015: Online) คาริน่า (Kalina) พูดภาษาคาริบาน (Cariban) หรือรู้จักกัน เช่น คาริบ (Carib) หนึ่งในบทสรุปของการมาเยือนในช่วงล่าอาณานิคมของชาวยุโรปหรืออเมริกา ทำให้ประชากรของคนพื้นเมืองลดลง เพราะเชื้อโรคที่ติดตัวมากับผู้มาเยือน ชาวคาลิน่าต้องยอมจำนนเพราะระบบภูมิคุ้มกันของพวกเขาที่ไม่ปรับตัวต่อไวรัสและแบคทีเรียของผู้มาเยือน (Kalina. 2015: Online) ปัจจุบันมีหลายเชื้อชาติผสมผสานกันอยู่ ได้รับมาจากชนพื้นเมืองเดิม ชาวอาณานิคมสเปน ชาวแอฟริกาที่ถูกนำมาเป็นเซ่นทาส และชาวยุโรปที่อพยพเข้ามาในศตวรรษที่ 20 รวมถึงชาวตะวันออกกลาง (Colombia. 2015: Online)

ในภาพยนตร์สารคดีได้นำเสนอ 3 บุคคล ในครอบครัวเดียวกัน ในยุคสมัยปัจจุบัน ช่วงปี 2008 (เริ่มถ่ายทำ) ถึงปี 2012 (ประกวด) ที่ครอบครัวขาดผู้เป็นพ่อไปตั้งแต่ยังเด็ก การรับรู้ที่มีส่วนต่อความรู้สึกนึกคิดของน้องชาย และมีความเป็นไปได้ที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้น คุณแม่เป็นชาวโคลอมเบียที่ย้ายมาอยู่และเลี้ยงดูลูกๆ ที่สวีเดน ภายหลังลูกคนโต พาโบลเดินทางไปเรียนทางด้านแพทย์ที่เมืองเมเดลลิน (Medellin) ที่ประเทศโคลอมเบีย และตัดสินใจว่าน้องชายควรมาเยี่ยมและอยู่กับเขา โดยจะรักษาและช่วยเหลือให้ปลอดภัยจากยาเสพติดและสิ่งเลวร้ายที่น้องชายเคยเสพติด หรือคลุกคลีอยู่ เฟอนันโด (Fernando) น้องชายที่กำลังเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น วัยแห่งการปรับเปลี่ยนทั้งกายภาพและจิตใจ มีพี่ชายเป็นต้นแบบ แต่ไม่ต้องการเดินทางเส้นทางที่พี่และแม่ได้วางเอาไว้ จากคำกล่าวของน้องชาย ดังนี้

You're working on your business now. I would love to have something like that, to come up with something. Not just follow in your tracks. You know? I want to do things on my own and feel a bit more grown up. (Colombianos. 2011: นาทีที่ 55: 58)

เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ มีความคิดถึงพ่อผู้จากไปตั้งแต่ยังเด็ก (Colombianos. 2011: นาทีที่ 45: 51) ซึ่งแสดงให้เห็นรอยสักปี คศ. 1984 ปีที่พ่อของเขาตายและเป็นวันเดียวกับวันเกิดของเขา ซึ่งปกปิดไว้ด้านในของแขนซ้าย) และมองว่าครอบครัวของเขาไม่ต้องการเขา ซึ่งเห็นได้จากคำกล่าวของเขา (Colombianos. 2011: นาทีที่ 46: 47) มีความสับสนตั้งคำถามกับตัวเองมากมาย และเขาเองก็ไม่ได้คำตอบจากคนรอบข้างที่จะชี้แนะแนวทางให้เขากระจ่างชัดด้วยเหตุผลได้ ความขัดแย้งเกิดขึ้นโดยสังเกตเห็นได้จากการที่เฟอนันโดจัดกระเป๋าเดินทางไปหาพี่ชายที่โคลอมเบีย เฟอนันโดต้องการเอาตุ๊กตาหมีใส่กระเป๋าเดินทางไปด้วย เขาบอกว่ามันมีความสำคัญต่อเขามาก แต่แม่ห้ามเอาตุ๊กตาหมีไปด้วย (Colombianos. 2011: นาทีที่ 10: 35) จึงเห็นได้ว่า การเล่นตุ๊กตาหมีของเฟอนันโด แสดงให้เห็นว่า เขามีความรู้สึกที่ละเอียดอ่อนอ่อนไวต่อความรู้สึก มีความใกล้ชิดต่อผู้เป็นแม่ อาจสมมุติฐานได้ว่า ผู้เป็นแม่อาจเลี้ยงดูเอาใจใส่ ทะนุถนอมมากคาดหวังเลี้ยงดูใกล้ชิดมาก คล้ายกับลูกสาวก็เป็นได้ เฟอนันโดยังมีความไม่พร้อม ที่จะก้าวไปสู่การเปลี่ยนแปลงไปสู่ผู้ใหญ่ของสังคม ซึ่งขัดแย้งต่อความรู้สึกว่าเขา ที่ว่าพร้อมแล้วและจะเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ความขัดแย้งทางทัศนะที่เกิดขึ้นระหว่างทั้งคู่ ผู้เป็นแม่ต้องจัดเตรียมกระเป๋าให้ลูก เพราะความห่วงใย แต่

ขัดแย้งกับผู้เป็นลูก โดยไม่ได้อธิบายอะไรได้ดีได้แต่ห้ามและใช้อารมณ์ เธอต้องการจัดเตรียมให้ทุกอย่างในลักษณะของการบงการชี้นำชีวิตให้ลูก หรือแม้แต่ความต้องการที่จะให้เอาไม้กางเขนใส่กระเป๋าไปด้วย ส่วนเฟอนันโดต้องเข้าครัวไปล้างจาน ซึ่งการล้างจานดูเหมือนจะฝืนใจขัดกับความรู้สึกได้ แต่ตอบว่า “ผมมีรอยสักไม้กางเขนที่คอแล้ว” ผู้เป็นแม่มองเห็นว่าของเล่นตุ๊กตาเป็นสิ่งที่ไม่ควรเอาไป เพราะลูกเขาควรมีชีวิตใหม่ และพร้อมที่จะโตเป็นผู้ใหญ่ในสังคม การเอาใจใส่ของผู้เป็นแม่ มาจากเจตนาที่ดี แต่วิธีการอาจขัดแย้งกับผู้เป็นลูกในช่วงวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ เฟอนันโดมีมุมมองที่ต้องการ พบเจอทางออกด้วยวิถีของตัวเขาเอง ไม่ต้องการให้ใครมาบอกเขาว่าสิ่งไหนถูกผิด เขาต้องการก้าวไปสู่การเป็นผู้ใหญ่ แต่ยังไม่รู้ถึงความเป็นจริงของสังคมที่ซับซ้อน และอาจอันตรายกว่าที่เขาคิด เพราะเขายังมีความเป็นเด็กอยู่ในตัว การเอาใจใส่ของผู้ใหญ่ เมื่อให้เวลากับลูกๆ แล้ว ก็ควรที่จะประณีตในการอบรมสอนลูก โดยพิจารณาถึงตัวของเด็กผู้นั้นด้วยว่า เขาต้องการสิ่งใด วิธีใดจึงเข้าถึงความเป็นตัวของเด็กผู้นั้นได้ การห้าม และบงการจึงไม่น่าใช่คำตอบที่ดี ส่วนตัวเด็กก็ควรเข้าใจถึงเจตนาถึงผู้เป็นแม่เช่นเดียวกัน และเรียนรู้จากสิ่งที่ผู้ใหญ่ต้องการสอนโดยไม่ใช่เกิดความรู้สึกรีบที่จะปฏิเสธ เฟอนันโดมีความเป็นตัวของตัวเองสูง จึงเกิดความต้องการแยกตัวสู่การกลายเป็นผู้ใหญ่ในความหมายที่จะใช้ชีวิตด้วยตนเอง (Stocktown Culture in Motion. 2012: Online) ด้วยสภาวะของความขัดแย้งภายในจิตใจ ที่เขาไม่สามารถนำเสนอให้ใครรับฟังได้ เพราะคู่สนทนาและเขาต่างก็มีมุมมองที่ต่างกัน และไม่ได้แบ่งปันความคิดความรู้สึกได้อย่างดี จนกลายเป็นความรู้สึกกดดันจากสิ่งภายนอกที่มีต่อตัวของเขา ช่วงหนึ่งของภาพยนตร์ที่ดู เหมือนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการติดยาของเขาจะประสบความสำเร็จได้ดี คือ ตอนที่เขาได้มีกิจกรรมใกล้ชิดกับพี่ชาย เขาพยายามทำทุกอย่างที่พี่ชายคอยกำกับบอกเขาอยู่ข้างๆ แต่เมื่อเขาใช้เวลาอยู่ตามลำพัง หรือปราศจากพี่ชาย ความอ่อนแอต่อความอยากยาก็กลับมาอีก และเขาก็เริ่มที่จะปฏิเสธความช่วยเหลือในหลายๆ ด้าน สิ่งหนึ่งที่เฟอนันโดต้องการ คือ เขาต้องการพูดคุยกับใครสักคน ที่สามารถรับฟังและระบายออกได้ ตามที่กล่าวไว้ดังนี้

I need to talk to someone, get things off my chest. (Colombianos. 2011: นาทีที่ 45: 02)

ดูเหมือนความคิด และการกระทำของเฟอนันโดจะต่อต้านในสิ่งที่เขาเป็น หรือได้รับมาตั้งแต่เด็ก พิจารณาได้จาก เรื่องของรอยสักตามร่างกาย รอยสักปีที่พ่อเขาเสียซึ่งเป็นปีเดียวกับที่เขาเกิด การติดยาเสพติด การเลือกกลับไปใช้ชีวิคอยู่ที่สวีเดนทั้งๆ ที่ ผู้เป็นแม่มาเยี่ยมเขาได้สักพัก และโคลอมเบียก็เป็นต้นกำเนิดของเขา หรือการเลือกคู่ชีวิตที่เป็นชาวยุโรปผิวขาว สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า เฟอนันโดต้องการหลุดหนีไปจากสิ่งที่เขาเป็นหรือเผชิญอยู่ ความรู้สึกว่าตน ไม่เหมือนคนอื่น จนเกิดความน้อยใจในตนเอง เขาต้องการเป็นผู้ใหญ่ มีคนยอมรับ เป็นส่วนหนึ่งเหมือนผู้คนในสังคม ซึ่งพิจารณาจากคำกล่าวของเขาที่ว่า

I'll have everything to live for. It's my job to move on. To be a part of society. (Colombianos. 2011: นาทีที่ 55: 58 – 57: 31)

การทำร้ายตัวเองของ เฟอนันโดในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเสพติดยา หรือสักลงบนร่างกายตนเอง ล้วนมีส่วนสัมพันธ์กับสาเหตุอันเนื่องมาจากสิ่งเหล่านี้ พาโบล พี่ชายที่เป็นเหมือนพ่อของน้องชายตน คอยชี้นำให้น้องชายอยู่ในความดูแล พาโบลได้ปรึกษาแม่ของเขาเสมอ เพื่อให้น้องชายได้มาที่โคลอมเบีย ชี้นำแนวทาง ให้น้องชายเข้าสู่วิธีการ การเลิกยาเสพติดด้วยระบบของการจัดตารางพฤติกรรมการออกกำลังกาย ซึ่งอาจขัดแย้งต่อความต้องการในอิสระของผู้เป็นน้อง พาโบล มีความเข้าใจความรู้สึกของผู้เป็นแม่ และเขาก็มีความรู้สึกผูกพันกับน้องชายมาก สังเกตได้จากการที่เขาพยายามชักจูงให้น้องชายไปอยู่กับเขาที่โคลอมเบีย ผู้เป็นพี่ต้องการความนับถือจากน้องชาย ด้วยการจัดตารางชีวิตตระเตรียมแผนการในการกระทำต่างๆ ไว้ให้ และคิดว่าน้องชายจะเข้าใจ และทำตามอย่าง แต่ด้วยกระบวนการและวิธีต่างๆ อาจขัดแย้งกับความรู้สึกนึกคิดของผู้เป็นน้องที่ต้องการการยอมรับจากพี่ชายด้วยการคิด และกระทำที่เกิดจากตัวของเขาเอง พี่ชายก็ไม่ได้ให้คำแนะนำที่เกิดความเข้าใจได้ดีพอ เพราะอาจใช้เวลาที่โคลอมเบียกับแฟนสาวและอนาคตของเขาเอง การจัดตารางการออกกำลังกายให้ก็เป็นการพยายามนำน้องชายเข้าสู่ระบบแล้วให้ผู้เป็นน้องดูแลรับผิดชอบตนเองในขณะที่พี่ชายไปเรียนในช่วงระหว่างวัน ตารางการออกกำลังกายเพียงเท่านั้น จึงไม่ใช่คำตอบในการช่วยแก้ปัญหายาเสพติด เพราะการเลิกยาเสพติดคือ ผู้เสพต้องการกำลังใจจากคนรอบข้างในกรณีที่ผู้เสพยังมีความเป็นเด็กที่เผชิญกับช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อและความรู้สึกที่อ่อนแอเพราะยังไม่มีที่ยึดเหนี่ยวได้ดีพอ ดูเหมือนว่า พาโบลจะเข้าใจในจุดนี้ พาโบลได้พยายามหาวิถีทางโดยหานักดนตรีมาสอนน้องชายโดยจัดการค่าใช้จ่ายให้ เพราะอาจคิดว่าดนตรีน่าจะช่วยแก้ปัญหาสภาพจิตใจได้ แต่ระหว่างการสอนในช่วงระหว่างวันที่พาโบลไม่อยู่ กับกลายเป็นสนทนากันด้วยเรื่องเสพกัญชาและซื้อขายกันในที่สุด ซึ่งเป็นไปได้ว่าสังคมเมืองในเมเดลลิน (Medellin) สามารถพบหายาเสพติดได้ไม่ยาก ระหว่างที่ทั้งคู่ดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกัน ผู้เป็นน้องพยายามโน้มน้าวพี่ชายที่จะขอสูบและดื่มเพราะความรู้สึกอยากเพราะอาการติดยา แต่ผู้พี่ได้กำหนดระยะเวลาของการฝึกฝนเพื่อเลิกเสพติดเป็นระยะเวลา 5 เดือน ผู้ชมจะรับรู้ความเอาใจใส่ของพาโบลที่มีต่อน้องชายในหลายๆ ลักษณะ เช่น การปรึกษากับเพื่อนสนิทและแฟนสาวของเขา หรือการจัดการวางแผนการต่างในการบำบัดทั้งวิ่ง ว่ายน้ำ เข้ายิม หรือเล่นดนตรี และบางครั้งพาโบลก็ดูจะเข้มงวด แต่เขาก็พยายามเข้าใจความรู้สึกของน้องชาย บางทีพูดให้ความหวังว่า ถ้าน้องชายสามารถเลิกยาเสพติดได้ก็สามารถใช้ชีวิตอิสระตามลำพังได้ โดยเช่าห้องใกล้ๆ กับที่เขาอยู่ หรือจะได้ดื่มด้วยกัน ด้วยความเชื่อมั่นในตนเองของผู้เป็นพี่ว่าทุกสิ่งน่าจะเป็นไปได้ ความพยายามที่จะเข้มงวดกับน้องชายเพื่อให้เกิดผลดีนั้นท้ายที่สุดกลับกลายเป็นความผิดหวัง จิตใจของเขาเริ่มอ่อนแอลงจนกลายเป็นดื่ม สูบ และเที่ยวใช้ชีวิตอยู่แต่กับความฝันและแสงสี เลิกเรียนต่อด้านแพทย์กลางคัน ผันตัวเองมาทำธุรกิจ แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จและเดินทางกลับบ้านที่สวีเดน ออก้า (Olga) ผู้เป็นแม่ ห่วงใยลูก

เอาใจใส่ลูกของเธอเสมอ บางสิ่งบางอย่างอาจขัดแย้งต่อความต้องการของเฟอนันโด ดังเช่น ความเชื่อทางศาสนาของเธอ ที่แสดงให้เห็นทั้งการจัดเตรียมไม้กางเขนใส่กระเป๋า และการแต้มน้ำมนต์ศักดิ์สิทธิ์ให้กับเฟอนันโด ตอนที่เธอไปส่งเขาที่สนามบิน การกระทำของเฟอนันโดที่ขัดต่อหลักศาสนาไม่ว่าการติดยาเสพติด หรือการสักรูปไม้กางเขนไว้ที่คอ อาจมาจากการมีส่วนร่วมของความต้องการประชดประชัน ขัดแย้งต่อคำสอนของผู้เป็นแม่ เพราะความไม่เข้าใจของเขาว่าทำไม หรือเพราะเหตุใด ดีหรือไม่ดี คือ อะไรและอย่างไร ออก้า ผู้เป็นแม่จะเอ่ยถึงพระเจ้าบ่อยมาก เธอเชื่อในพระเจ้าและฝากความหวังในตัวลูกๆ ของเธอไว้กับพระเจ้าเสมอ และเป็นผู้ที่ดูจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจคิดและกระทำของพลาโบผู้เป็นพี่ชาย

ในท้ายที่สุดภาพยนตร์สารคดีได้นำเสนอว่า ความรักที่เฟอนันโด ผู้เป็นน้องได้เจออาจเป็นคำตอบที่ดีสำหรับการได้พบที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจให้เข้มแข็ง เขามีความภูมิใจและดูสดใสมีชีวิตชีวามากขึ้น แต่ผู้ชมก็ไม่สามารถรับรู้ได้ว่าเขาได้มีชัยชนะต่อสิ่งเสพติดที่เป็นโทษนั้นหรือไม่ ผู้ชมได้แต่คาดหวังว่าการที่เขามีลูกกับคนรักจะสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมอันเลวร้ายของเขาได้ และคำถามที่เกิดขึ้นคือ เขาจะอบรมเลี้ยงดูลูกของเขาอย่างไรต่อไป ในช่วงที่หายไปหนึ่งปี เขาได้เรียนรู้และเข้าใจอะไรได้บ้างเกี่ยวกับชีวิต ตัวของเขาและผู้อื่น ช่วงหนึ่งของภาพยนตร์สารคดีที่นำเสนอมุมมองและความรู้สึกของพี่น้องคู่นี้ได้ดี คือ ตอนที่ทั้งคู่วิ่งไปหยุดอยู่บนยอดเขา และทั้งคู่ได้มีเวลาปลีกวิเวกออกมาจากสังคมเมือง โดยได้ถ่ายรูปหยอกล้อและชมทัศนียภาพเมืองและก้อนเมฆร่วมกัน โดยบทสนทนามี ดังนี้

Fernando: Check out the cloud. Did you see the lighting?

Pablo: No

Fernando: Now we know that sitting in the clouds, like we dreamed of as kids, is bullshit!

Pablo: That's confirmed now.

Fernando: Look over there!

Pablo: Powerful stuff.

Fernando: Really powerful. It gives you strength. (Colombianos. 2011: นาทีที่ 28: 44)

เฟอนันโดกำลังจะบอกอะไรบางอย่างกับพาโบล และเป็นตอนที่ทั้งคู่แสดงทัศนะที่ขัดแย้งกันของจินตนาการที่เกิดขึ้นกับก้อนเมฆ ความรู้สึกในตอนเด็กและตอนปัจจุบันที่เกิดขึ้น น้องชายเป็นคนช่างสังเกต และอ่อนไหวต่อสิ่งรอบตัว การชวนพี่ชายคุยโดยตั้งถามต่อพี่ชายต่อสิ่งรอบตัว ว่าเห็นแสงนั้นไหม หรือแม้แต่การจินตนาการต่อก้อนเมฆก็ตาม คำถามที่เกิดขึ้นเหมือนต้องการฟังคำตอบอะไรบางอย่างจากผู้พี่ หรือกำลังจะบอกอะไรบางอย่างกับพี่ชายแต่ก็ไม่กล้าที่จะพูดออกมาแบบเปิดอกตรงๆ และพี่ชายก็ไม่ได้ตอบอะไรนอกจากแคตอบกลับว่ารับฟัง แล้วหัวเราะ ความขัดแย้งของสิ่งที่แสดงออกจาก

เฟอนันโดต่อสิ่งที่ต้องการให้พี่ชายรับรู้ ดูจะขัดแย้งกัน เช่น การโยงจินตนาการนั่งบนก้อนเมฆในวัยเด็ก ซึ่งดูจะงดงามและอ่อนไหว แต่ตอนท้ายประโยคกลับสบถว่ามันดูไร้สาระ (Bullshit) หรือสิ่งที่ทรงพลังในความหมายของทั้งคู่อาจแตกต่างกัน

สังคม

โคลอมเบียเป็นประเทศในอเมริกาใต้ ผู้คนส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอริก เป็นประเทศที่มีความเป็นมายาวนานมีวัฒนธรรมดั้งเดิมและชนพื้นเมืองที่อยู่อาศัยมานาน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ทางวัฒนธรรมหลักดังนี้ วัฒนธรรมคิมบายา (Quimbaya Civilization) ชิบชา (Chibchas) และคาริน่า (Kalina หรือ Caribs) (Colombians. 2015: Online) ปัจจุบันโคลอมเบียมีชื่อในเรื่องการผลิตและจำหน่ายยาเสพติด ภาพยนตร์สารคดีนำเสนอภาพของเมืองเมเดลลิน (Medellin) เมืองที่พี่ชายพาโบลเดินทางไปศึกษา ซึ่งเป็นเมืองใหญ่อันดับที่ 2 ของโคลอมเบีย ที่มีชุมชนแออัด เป็นเมืองที่พัฒนาทางการค้าขายอุตสาหกรรมมากมาย เริ่มต้นศตวรรษที่ 21 มีการพัฒนาการคมนาคมรถไฟ พัฒนาระบบรักษาความปลอดภัยและระบบการศึกษา ในปี 2013 สถาบันพื้นที่เมือง (The Urban Land Institute) จัดลำดับให้เป็นเมืองนวัตกรรมยอดเยี่ยมในโลก ตามความก้าวหน้าล่าสุดในเรื่องการเมือง การศึกษาและการพัฒนาสังคม และในปีเดียวกันก็ถูกประกาศว่า เป็นเมืองแห่งเป้าหมายปลายทางที่น่าร่วมมือทำธุรกิจในทวีปอเมริกาใต้ (Medellin. 2015: Online) ประชากรเพิ่มจำนวนมาขึ้นเรื่อยๆ ครั้งหนึ่งเมืองเมเดลลิน (Medellin) เคยรู้จักกันว่า เป็นเมืองที่มีความรุนแรงที่สุดในโลก ซึ่งเป็นผลมาจากสงครามแก๊งค้ายาในเมืองในช่วงปลายปี 80 และเป็นบ้านของพาโบล เอสโคบาร์ (Pablo Escobar) ผู้สนับสนุนแก๊งค้ายาเสพติดรายใหญ่ เมืองนี้เป็นเหยื่อของความหวาดกลัวที่สาเหตุมาจากสงครามค้ายาเสพติด ช่วงหนึ่งได้มีการปราบปรามยาเสพติดและโสเภณี แต่ปัจจุบันยังคงมีอัตราการเกิดอาชญากรรมอยู่สูงในย่านชุมชนแออัด (Medellin. 2015: Online) จากคำกล่าวของออก้า ผู้เป็นแม่ ขณะที่จะส่งเฟอนันโดไปหาพี่ พาโบล เธอได้กล่าวให้ผู้ชมเห็นถึงอันตรายและความจริงจังของผู้คนที่โคลอมเบีย ดังนี้

He'll guide you. Because over there it's not a game. Colombia is no game. Getting mixed up with the wrong person could kill you. (Colombianos. 2011: นาทีที่ 8: 22)

พาโบลจะชี้นำให้ลูก เพราะที่นั่นไม่ใช่เกม โคลอมเบียไม่มีเกมให้เล่น การไปปะปนพบเจอกับคนผิดสามารถฆ่าลูกได้พิจารณาได้ถึงความสัมพันธ์ของสาเหตุของความขัดแย้งในความรู้สึกนึกคิดที่ส่งผลไปสู่การเปลี่ยนแปลงของการกระทำ ซึ่งเกิดขึ้นได้จาก 3 ลักษณะ

1. จากสังคมภายนอกส่งผลต่อความรู้สึกภายในจิตใจ เป็นการพิจารณาของผลกระทบที่มาจากบริบทของสังคมเมืองเมเดลลิน (Medellin) ที่สามารถเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตของทั้งพาโบล และเฟอดินาลได้ หรือที่สตอกโฮล์ม (Stockholm) ในสังคมที่ทั้งคู่ถูกเลี้ยงดูเติบโตขึ้นมา ครอบครัวที่ขาดพ่อทำให้ผู้เป็นแม่อาจไม่สามารถเลี้ยงดูได้อย่างทั่วถึง ลูกชายทั้ง 2 คน มีความแตกต่างกันมากขึ้น

ทั้งคู่มีอิสระทางความคิดและกระทำ แต่คนน้องพยายามหาอิสระมากขึ้น เพราะเนื่องจากความรู้สึกลึกๆ ที่เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพี่ชาย ความแตกต่างเห็น มีดังนี้

1.1 ความรู้สึกถึงแรงกดดัน เคี่ยวเข็ญ เฝ้าดูจาก พี่และแม่ ซึ่งต่างจากพี่ชายที่แรงกดดัน เคี่ยวเข็ญติดตามเฝ้าดูมาจากผู้เป็นแม่เพียงคนเดียว

1.2 พี่ชายไปเรียนต่อที่โคลอมเบีย (อิสระแต่ก็คิดถึงครอบครัว) น้องชายอยู่ที่สตอกโฮล์ม (อยู่ในความดูแลของแม่และคิดถึงพี่ชาย)

1.3 พี่ชายกำลังเรียนด้านแพทย์ซึ่งกำลังมีอนาคต น้องชายใช้เวลาอยู่กับสุนัขพิทบูลตัวโปรด และดื่ม เที่ยวเล่นอยู่กับเพื่อน

1.4 เมื่อทั้งคู่พบกันที่โคลอมเบีย พี่ชายกำลังเรียนและมีแฟน ไม่เกิดความรู้สึกโดดเดี่ยวลำพัง น้องชายไม่มีแฟนและมีช่วงเวลาที่ว่าง เหงาโดดเดี่ยว

1.5 พี่ชายไม่ค่อยมีเวลาว่าง ส่วนน้องชายมีเวลาว่างมากกว่า

2. จากจิตใจภายในที่อ่อนแอจึงส่งผลต่อพฤติกรรมเสพยาและพ่ายแพ้ต่ออุปสรรค ทั้ง 2 คน ไม่เข้มแข็งหรือมีภูมิคุ้มกันต่อสิ่งยั่วยุที่เกิดขึ้นกับสภาพจิตใจในต่างแดน ที่ทั้งคู่ต้องจากบ้านเกิดไปใช้ชีวิตในอีกที่หนึ่ง ที่เห็นได้จากความพ่ายแพ้ของน้องชายที่ต้องกลับไปเสพยาอีกครั้ง ส่วนพี่ชายก็กลายมาสูบบุหรี่ ล้มเหลวในการเรียนแพทย์ ปรับเปลี่ยนชีวิตไปทำธุรกิจแล้วก็ดูจะไปไม่ได้ดีเท่าที่ควร ต้องแยกกับแฟนสาวกลับมายังบ้านเกิด

3. ความเป็นพี่น้องของทั้งสอง มีความสัมพันธ์และขัดแย้งต่อกัน คนน้องดูผู้พี่เป็นตัวอย่างและนึกเปรียบเทียบกับตนเอง จึงเกิดการกระทำ ตรงข้ามเพื่อหาวิถีทางของเขาเองและต้องการความยอมรับจากพี่และแม่ เหมือนเช่นที่ พี่ชายกำลังดูมีอนาคตที่สดใสในขณะที่เข้าเรียนแพทย์ และได้การยอมรับจากแม่และสังคม เฟอนันโด พูดว่า I don't know. I have a feeling that Pablo is going to be all right. He's going to make it in life. But me, I'm. I don't know. I have a strange feeling. (Colombianos. 2011: นาทีที่ 8: 51)

ส่วนผู้พี่ก็พยายามเข้าใจน้องชาย และก็เปรียบเทียบกับตนเอง อยากได้การยอมรับจากน้องชาย จนปรับวิถีทางและการกระทำ ดังตัวอย่างเช่นการเปลี่ยนพฤติกรรมมาสูบบุหรี่ เปลี่ยนวิถีคิดจากการเรียนแพทย์มาสู่การทำธุรกิจ (จากปริญญามาสู่เงิน คุณภาพสู่ปริมาณ หรือจากเพื่อสังคมมาสู่เพื่อตนเอง)

จริยธรรม

ถึงแม้อิสระ เสรีภาพคือสิ่งที่งดงามสำหรับมนุษย์ แต่ความป่วยไข้ของสังคมที่มาจากอบายมุข แสงสี สิ่งเสพติด ที่ล่อลวงท้าทายและยั่วยวนต่อเสรีภาพในตัวบุคคลที่ขาดภูมิคุ้มกัน ก็จะส่งผลกระทบต่อตัวบุคคลทั้งตนเองและสมาชิกในครอบครัว ภูมิคุ้มกันที่มาจากจิตใจที่เข้มแข็ง โดยแยกแยะรู้ผิดชอบชั่วดี จะทำให้ตนเองและคนรอบข้างมีความสุขได้ร่วมกัน วัยรุ่นเป็นวัยที่เป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ มี

ความรู้สึกที่มาจากการเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่น ก่อเกิดปัญหาให้กับตนเองได้ง่าย เฟอนันโดเปรียบเทียบหลายสิ่งหลายอย่างของพี่ชายกับตนเอง เพราะในอดีตผู้เป็นน้องจะคอยดูผู้พี่เป็นตัวอย่างหรือต้นแบบเสมอ แต่พอถึงช่วงวัยรุ่นที่เปลี่ยนแปลง ถึงจะยังคงดูพี่ชายเป็นต้นแบบแต่เขาก็ต้องการมีวิถีแนวทางของเขาเอง เพื่อให้คนรอบข้างยอมรับความเป็นตัวตนของเขา เช่นกัน และในช่วงเวลาที่เฟอนันโดอยู่ตามลำพังที่สตอกโฮล์ม เขากำลังอ่อนแอ สาเหตุหนึ่ง อาจเป็นเพราะขาดพี่ชายที่เล่น และคอยปกป้องเขามาตลอดตั้งแต่ตอนเด็ก เพราะเมื่อมีเรื่องร้ายๆ ที่เกิดขึ้น เขาจะปรึกษาพี่ชายเสมอ ความเปลี่ยนแปลงหลายสิ่งหลายอย่าง กำลังทำให้เฟอนันโดสับสน และไม่รู้ว่าจะปลดปล่อย ระบายออกอย่างไรให้ใครได้เข้าใจหรือร่วมแบ่งปัน จากความเปลี่ยนแปลงทั้งทางกายภาพ และความรู้สึกนึกคิดที่มีผลต่อจิตใจต่างๆ ของเฟอนันโด เวลาว่างจึงหมดไปกับสุนัข เพื่อนฝูง และยาเสพติด

ยาเสพติดเป็นภัยที่อันตรายต่อบุคคลและครอบครัว เสพติดได้ง่าย หาได้ง่ายในสังคมหนึ่ง แต่เลิกได้ยากมาก เปลี่ยนพฤติกรรมของเฟอนันโดจากดูปกติสบาย มีความสุขและมีเสียงหัวเราะ อารมณ์ขันไปสู่คนที่เข่งขรึมเครียด (Colombianos. 2011: นาทีที่ 29: 33) อาการของคนติดยาเสพติดที่สังเกตได้จากภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ คือ อาการง่วง ที่แสดงออกด้วยการหาวอยู่เป็นประจำของเฟอนันโด ซึ่งบั่นทอนศักยภาพของการคิด และกระทำงาน ขาดสมาธิ และการจดจ่อแทนที่ด้วยความขี้เกียจ ไม่ดูแลตนเอง ชอบเก็บตัวในห้องที่มืด ไม่พบปะผู้คน และอารมณ์หงุดหงิดโมโหง่าย สิ่งเหล่านี้เป็นโทษอย่างหนึ่งของยาเสพติดที่มีต่อบุคคล และส่งผลต่อสังคมได้ภาพยนตร์นี้ ชี้ให้เห็นถึงความสุขที่ฉาบฉวย คือ อารมณ์ความสุขที่เกิดจากอบายมุข ยาเสพติดและการเที่ยวกินดื่มกับแสงสียามค่ำคืน ไม่ใช่ความสุขที่แท้จริงนอกจากบั่นทอนตนเองและบุคคลใกล้ชิดรอบข้างและยังไม่ก่อให้เกิดความมั่นคงทั้งอารมณ์ และชีวิตความเป็นอยู่ที่มั่นคง

เรื่องที่ 6 ครอบครัว (Familia)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องครอบครัว (Familia) เป็นการบอกเล่าเรื่องราวของครอบครัวหนึ่งในย่านทรุดโทรมชานเมืองลิม่า (Lima) ในประเทศเปรู (Peru) แสดงให้เห็นถึงการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดของครอบครัว ความรักและการเงินในกระแสของโลกาภิวัตน์ เพื่อหาอิสรภาพ และความยุติธรรมให้เกิดขึ้นกับความเป็นครอบครัว ที่มีส่วนร่วมของความรักที่งดงามของมนุษย์ที่เกิดขึ้นมาบนโลกใบนี้ การหลอมรวมสมาชิกในครอบครัวที่มีความรักและความผูกพันคือสิ่งที่อาจจะถักทอสมาชิกในครอบครัวเข้าไว้ด้วยกันได้ในช่วงที่ต้องเผชิญต่อความเปลี่ยนแปลงทางสังคม

กำกับโดย 2 ผู้กำกับ มิคาเอล วิสตรอม ชาวสวีเดน และอัลเบอร์โต เฮิสโควิธส์ ชาวอาเจนตินา (Mikael, Wistrom; & Alberto, Herskovits) ก่อนที่มิคาเอล วิสตรอม จะสร้างผลงานภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ เขาได้รู้จักกับครอบครัวชาวเปรูนี้มากว่า 17 ปี ในช่วงที่เขาได้เดินทางไปเยี่ยมชมประเทศเปรู เวลาผ่านไปหลังจากที่พบเจอและรู้จักกับเนติและเดนีล (Naty; & Daniel) ชีวิตของผู้กำกับ มิคาเอล วิสตรอม ที่สวีเดนมีความเพียบพร้อม ซึ่งแตกต่างจากเพื่อนของเขาที่เปรูมาก ขณะนั้น เพื่อนของเขายังคงต่อสู้ดิ้นรนเพื่อ

การเล่าเรียน ทำงานแข่งขัน เพื่อรายได้ที่ดีพอ เมื่อมิคาเอล วิสตรอม ได้มีโอกาสในการสร้างสรรค์ผลงานภาพยนตร์สารคดี เขาก็จุดประกายจากเรื่องราวดังกล่าวมาสู่ผลงานภาพยนตร์ของเขา (Draken Film. 2015: Online) 35 ปี ของความสัมพันธ์กับสหายชาวเปรู ซึ่งครั้งหนึ่งในอดีต พวกเขาได้เคยดำรงชีพและอาศัยอยู่กับกองขยะ ถึงแม้ปัจจุบันความเป็นอยู่ของพวกเขาจะดีขึ้น แต่ก็ยังเผชิญกับปัญหาและความไม่แน่นอนของอนาคต มิคาเอล วิสตรอม ได้ร่วมมือสร้างสรรค์ผลงานภาพยนตร์สารคดีกับเพื่อนของเขาอีกคน โดย อัลเบอร์โต เฮิสโควิธส์ รับผิดชอบเรื่องการบันทึก และถ่ายภาพเป็นหลัก (Film Journal International. 2011: Online) อัลเบอร์โต เฮิสโควิธส์ เคยเดินทางไปยังแอฟริกา และอเมริกากลาง เขาได้พบเห็นสตรีหลายคนช่วยเหลือจุนเจือครอบครัวของพวกเธอด้วยงานฝีมือ ไปพร้อมกับการดูแลงานบ้านเพื่อเลี้ยงดูลูกๆ เช่นเดียวกับเนติ สตรีผู้รับหน้าที่คล้ายๆ กัน โดย เนติ แสดงให้เห็นบทบาทที่จำเป็น ซึ่งหญิงหลายๆ คนในหลายๆ ประเทศที่พัฒนาแล้ว แสดงหรือสวมบทบาทให้เห็นกันอยู่ บทบาทที่ไม่ค่อยได้ถูกทำให้เป็นที่รู้กันและไม่ค่อยพบเจอในภาพยนตร์สารคดีหลายๆ เรื่อง ผู้กำกับอัลเบอร์โต เฮิสโควิธส์ ได้รับรู้ถึงความลำบากของการดำเนินชีวิตในครอบครัวและการเดินทางไปทำงานในแต่ละวัน ชั่วโมงครึ่งกว่าจะไปถึงที่ทำงานในเมืองและดูแลครอบครัวเมื่อกลับมาถึงบ้าน สิ่งเหล่านี้คล้ายกันกับหลายๆ ครอบครัว (Film Journal International. 2011: Online)

กรอบแนวคิดของภาพยนตร์สารคดีเรื่องครอบครัว (Familia)



ภาพประกอบ 12 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 6 ครอบครัว

1. มิคาเอลได้แรงบันดาลใจจากยุค 68 (60s – 70s) ที่มีส่วนร่วมในการรับรู้ทางการเมืองและการต่อต้านสงครามเวียดนาม โดยรูปแบบการผสมผสานระหว่างการทดลองเชิงศิลปะกับการรับรู้ทางการเมืองในอดีตเป็นหลักการในการสร้างตัวของการเป็นผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีของเขา

2. อัลเบอร์โต ผู้มีประสบการจากบรยากาศในช่วงสงครามเย็น และมีผลงานเขียนที่แสดงถึงการข้ามชาติพันธ์ (Mixed breed) ที่ชื่อว่า "A German mother and a Jewish father from Transylvania"

3. การถูกทำให้ถดถอยลงของคู่รักชาวเปรู การดิ้นรนเพื่อรักษาความสง่างามและภาคภูมิของความเป็นครอบครัว ในขณะที่เลี้ยงดูลูกๆ ทั้ง 3 คนภายใต้สถานการณ์ที่ท้อแท้ (Kyle O'Connor. 2010: Online)

4. นำเสนอความสำคัญของสตรี ผู้เป็นแม่ในครอบครัว (Film Journal International. 2011: Online)

5. พลังของสตรีในสถานการณ์ที่ยากจน และต้องแบกรับภาระทางเศรษฐกิจในประเทศของตน (Film Journal International. 2011: Online)

6. นำเสนอปัญหาของครอบครัว ไปพร้อมกับหัวใจที่เต็มเปี่ยมของความรักในครอบครัว (Film Journal International. 2011: Online)

7. อัลเบอร์โต เฮิสโควิธส์ เชื่อว่า ผู้คนที่อยู่ในครอบครัวทั้งรวยและจนสามารถรับรู้และสัมผัสได้ว่า ครอบครัวคือ การก่อสร้างทางสังคมที่ทรงพลังเพื่อพวกเราทุกคน ตามที่เขาได้กล่าวไว้ดังนี้: "We are all one in the sense that families are powerful social constructs for us." (Film Journal International. 2011: Online)

มนุษย์

เรื่องราวในภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ครอบครัว (Familia) เป็นการนำเสนอเนื้อหาของสิทธิมนุษยชน ที่ดำเนินเรื่องราวผ่านความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว โดยเน้นนำเสนอที่ 2 บุคคลที่มีบทบาทสำคัญในครอบครัวคือพ่อและแม่ที่มีความรักต่อกันมายาวนานกว่า 30 ปี ทั้งคู่เผชิญความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของโลกาภิวัตน์ที่ทำให้เกิดปัญหาขึ้นการดำรงชีพในครัวเรือนของพวกเขารวมถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อทัศนะและความสัมพันธ์ของผู้เป็นแม่ที่มีต่อครอบครัวภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ นำเสนอทัศนะของลูกๆ ทั้ง 3 คน ที่ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในครอบครัว นอกจากเรื่องราวความรักของพ่อและแม่ เนติ (Natividad, Buitron Paucar) ผู้เป็นแม่อายุ 50 ปี ได้ตัดสินใจออกไปทำงานในต่างประเทศที่สเปนเป็นครั้งแรก เพื่อเลี้ยงดูครอบครัว ในช่วงแรกของการไปทำงานที่สเปนดูเหมือนจะมีความสุข เพราะการหลีกพ้นจากปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ในชีวิตประจำวันของครอบครัว แต่ไม่นานความรู้สึกคิดถึง ความโดดเดี่ยวของผู้อพยพต่างถิ่นก็เข้ามาแทนที่ (http://www.familiaFilm.com/familia/downloads.html/ อ้างอิงจากเว็บไซต์อย่าง

เป็นทางการของภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้) ที่สเปนเธอต้องพบกับแรงกดดันและความยากลำบากของความเป็นอยู่เหมือนเช่นผู้อพยพต่างถิ่นที่ไปทำงานที่นั่นตามลำพัง การที่เธอได้เห็นผู้คนต่างถิ่นเช่นเธอ ต้องเจ็บปวดสิ่งต่างๆ ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของเธอ (Familia. 2010: นาทีที่ 32: 46 – 33: 06) งานที่เธอได้รับ คือ การเป็นพนักงานทำความสะอาดห้องในโรงแรม (Hotel Maid) และงานแม่บ้านให้กับครัวเรือน (House Maid) จัดเตรียมข้าวของเครื่องใช้ และอาหารให้เจ้านาย ทำแทบทุกอย่างเพื่อปรนนิบัติเจ้านายตามที่พวกเขาต้องการ มีมุมมองที่เข้าใจต่อความเป็นครอบครัวได้ดี จากปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งของลูกชาย และสะใภ้ เธอได้กล่าวไว้ตอนที่คุยโทรศัพท์ทางไกลกลับมาหาสามีของเธอว่า

Mom: And she must also learn. Since they live together they will have to learn. They have to restrain themselves. Both of them have shortcomings. They have to learn. Most important is that they love each other. If not. I have always said that love survives anything. And if they don't love each other, it does not help to be together.

Dad: I have told them that I will not intervene whether they separate or not 'You are adults and you have children', I say. What more can I do? What can I say? But I won't be happy.

แม่: และเธอต้องเรียนรู้ด้วยเช่นกัน ตั้งแต่ที่พวกเขาอยู่มาด้วยกัน พวกเขาจะต้องเรียนรู้ พวกเขาต้องยับยั้งตัวของพวกเขา พวกเขามีจุดอ่อนทั้งคู่ พวกเขาต้องเรียนรู้ สิ่งสำคัญที่สุดนั้นคือพวกเขารักกันและกัน ถ้าไม่เป็นเช่นนั้น ฉันก็จะบอกเสมอว่าความรักดำรงอยู่เหนือทุกสิ่ง และถ้าพวกเขาไม่รักกัน มันก็ไม่ช่วยอะไรหากจะอยู่ด้วยกัน

พ่อ: ฉันได้บอกพวกเขาไปแล้วว่าฉันจะไม่เข้าไปแทรกแซงไม่ว่าพวกเขาจะแยกจากกันหรือไม่ “พวกเธอโตกันแล้วทั้งคู่และก็มีลูกด้วยกัน” ฉันบอกไปอย่างนี้ ฉันสามารถทำอะไรได้มากไปกว่านี้ล่ะ แต่ฉันจะไม่มีความสุข (Familia. 2010: นาทีที่ 51: 18)

เนติเป็นแม่ที่เข้มแข็ง เธอเป็นนักปฏิบัติ ตัดสินใจและลงมือกระทำ จากบทสนทนาช่วงหนึ่งกับสามี เมื่อเธอถูกถามก่อนจะเดินทางไปทำงานที่สเปนว่า คุณรักฉันไหม?

Dad: After 31 years of living together.

Mom: We did not manage here. Despite. all efforts. It wasn't enough.

Dad: Listen Nati.

Mom: Now I got this chance. I am going over there to work. And I will get paid a little more. I will be able to help out. And maybe Nata will not have to... miss out on things because we can't afford them.

Dad: Nati, listen to me.

Mom: Maybe it won't be luxury, but.

Dad: Forget about that for a moment. Because material things come second. I am thinking about you and me. What are you going to feel for me when you are over there?

Mom: But we can't tell right now.

Dad: Why not?

Mom: You are sad and I feel the same.

Dad: Now I am going to ask you something. Be honest when you answer. Really honest. Do you love me?

Mom: You have always asked me.

Dad: Yes, I do?

Mom: You have always asked me. and I said that words don't count. Of course I will miss you all. You, the children and our home.

Dad: But answer my question.

Mom: I do love you. I have proven it not only with words but in actions.

พ่อ: หลังจาก 31 ปีที่เราใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน

แม่: เราไม่เคยได้จัดการที่ตรงนี้ ถึงอย่างไรก็ตาม... ทุกความพยายาม มันไม่เพียงพอ

พ่อ: ฟังฉันเนติ

แม่: ตอนนี้ฉันได้รับโอกาสนี้ ฉันกำลังจะไปทำงานที่นั่น และฉันจะได้รับค่าจ้างเพิ่มขึ้นอีกนิด ฉันจะสามารถที่จะช่วยแก้ปัญหาได้และบางทีนาทาจะไม่ต้องพลาดโอกาสในหลายๆ สิ่งเพียงเพราะเราไม่สามารถมอบให้เขาได้

พ่อ: เนติ ฟังฉันก่อน

แม่: บางทีมันอาจไม่สามารถที่จะหรูหราได้ แต่

พ่อ: ลืมมันก่อนสักครู่ เพราะว่าวัตถุมาทีหลัง ฉันกำลังคิดเกี่ยวกับคุณและฉันว่าอะไรจะเกิดขึ้นกับความรู้สึกของคุณที่มีต่อฉัน เมื่อคุณอยู่ที่นั่น?

แม่: แต่เราไม่สามารถพูดออกมาตอนนี้นะ

พ่อ: ทำไมล่ะ?

แม่: คุณเศร้าเสียใจและฉันก็รู้สึกเหมือนกัน

พ่อ: ตอนนี้ ฉันจะถามบางสิ่งบางอย่างกับคุณ จงตอบอย่างซื่อสัตย์ สุจริตใจจริงๆ คุณรักฉันไหม?

แม่: คุณถามฉันเสมอมา

พ่อ: ใช่

แม่: คุณถามฉันเสมอมา และฉันก็ได้บอกไปแล้ว อย่านับมัน แน่นอนฉันจะคิดถึงคุณตลอด รวมทั้งเด็กๆ และบ้านของเรา

พ่อ: ตอบคำถามของฉัน

แม่: ฉันรักคุณ ฉันได้พิสูจน์ มันไม่ใช่แค่คำพูดแต่เป็นการกระทำต่างๆ ของฉัน (Familia. 2010: นาทีที่ 16: 49 – 18: 50)

เนติเป็นคนมีความฝันและตั้งใจพยายามที่จะทำ สิ่งนี้ทำให้เธอมีโอกาสที่จะได้พบกับฝันที่เธอตั้งใจไว้ หากวาดฝันเพียงอย่างเดียวโดยไม่ตัดสินใจลงมือกระทำ เธอและครอบครัวของเธอก็จะไม่มีโอกาส สิ่งนี้คือ ความเป็นผู้นำที่มีอยู่ในตัวของเธอ และมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในครอบครัว โดยมีความรักต่อสามี ลูกๆ และบ้านเป็นแรงผลักดันที่สำคัญ

เดนีล (Daniel) ผู้เป็นพ่อเป็นโปลิโอตั้งแต่กำเนิด (Polio) (Film Journal International. 2011: Online) แต่เขาก็ดิ้นรนทำงานขับรถมอเตอร์ไซค์สามล้อรับจ้าง ถึงแม้รายได้จะไม่เพียงพอที่จะดูแลสมาชิกทุกคนในครอบครัวของเขาได้ เดนีลมีความรักต่อภรรยาของเขามาก ก่อนที่เธอจะจากไปทำงานในสเปน เขาได้ถามภรรยาว่า คุณรักฉันจริงหรือไม่? ซึ่งอาจมาจากความกังวลถึงความไม่มั่นคงและการสูญเสียอันอาจเกิดขึ้นได้กับความรักของภรรยา เมื่อต้องจากเขาไปยังดินแดนที่ไกลออกไปเป็นเวลานาน ในระหว่างที่ภรรยาไม่อยู่ที่บ้าน เขาพยายามที่จะทำให้ตัวของเขาและครอบครัวลืมเรื่องทุกข์ยากในครอบครัว ความรักที่เพิ่มขึ้นเป็นส่วนสำคัญที่จะยึดผูกความสัมพันธ์ของครอบครัวและรักษาความเป็นครอบครัวไว้ได้ (Familia Film. 2015: Online) เดนีลได้ให้คำมั่นต่อภรรยาว่า หากกลับมาจะจัดพิธีแต่งงานร่วมกัน โดยที่ทั้งคู่ไม่เคยเข้าพิธีวิวาห์มาก่อน เพื่อแสดงความรักที่ทั้งคู่มีต่อกัน ไปพร้อมๆ กับความคิดถึง และอยากให้ภรรยากลับมาบ้าน

Daniel: Would you like to marry me when you come home?

เดนีล: คุณอยากจะแต่งงานกับฉันไหมเมื่อคุณกลับมาที่บ้าน (Familia. 2010 : นาทีที่ 33: 17 – 33: 34)

เดนีลเป็นพ่อที่มีการพัฒนามิติของความเป็นแม่ในตัวของเขา มีความรู้สึกทางอารมณ์ (Emotional) ในขณะที่ครอบครัวส่วนหนึ่งในเปรู ผู้ชายมักบงการ หรือดูแลครอบครัวลำพัง ซึ่งผู้กำกับอัลเบอร์โต เฮิสโควิธส์ ได้มองว่า เป็นการพัฒนามิติในตัวของเดนีลที่อัศจรรย์ (Film Journal International. 2011: Online)

ดานิ (Dani) ลูกชายคนโต แต่งงานมีลูกอายุ 4 ขวบ 1 คน อยู่กินด้วยกันกับภรรยาของเขามา 4 ปี ในครัวเรือนเดียวกันกับพ่อและแม่ของเขา ทำงานที่บริษัทอิเลกตรา (Electra) เป็นคนทวงหนี้ (Debt Collector) ดานิและภรรยาแต่งงานมีลูกในช่วงต้นของวัยรุ่น ซึ่งยังมีความเป็นเด็กในตัว

ของเขา (Familia Film. 2015: Online) เขามีความขัดแย้งไม่ลงรอยกับภรรยาของเขา เขามีความคาดหวังในภรรยาของเขาว่า เธอควรเป็นแม่ศรีเรือนดูแลลูกๆ ตัวเขาและงานบ้านได้อย่างดี มีทัศนะที่ว่า ภรรยาควรจะเป็นผู้หญิงจริงๆที่ต้องรับผิดชอบครอบครัวในบ้าน ในลักษณะของช้างเท้าหลังที่ต้องปรนนิบัติสามี เชื่อฟังอยู่ในโอวาท ซึ่งตรงข้ามกับทัศนะของภรรยา ดานิเชื่อว่า ผู้หญิงโดยแท้จริง คือ แม่ของลูกและภรรยาของสามี เขาเป็นคนที่ดื่มแอลกอฮอล์บ่อยครั้ง และดูจะไม่สามารถรับผิดชอบครอบครัวได้ดีเพียงพอ มักแก้ปัญหาด้วยอารมณ์และการบีบบังคับผู้อื่น เมื่อมีปัญหาก็จะโทษผู้อื่น และมองแต่ในมุมของตนเองว่าถูกต้อง และเมื่อมีปัญหากับภรรยาของเขา บ่อยครั้งก็จะกล่าวว่า พาดพิงถึงแม่สะใภ้ภรรยาของลูกชายสะใภ้ในครอบครัว เธอมีทัศนะที่แตกต่างจากสามีในเรื่องของชีวิตคู่ว่า การดูแลงานบ้าน และเลี้ยงลูกตามลำพังเป็นสิ่งที่สามีควรมีส่วนร่วม ไม่ใช่หน้าที่ของภรรยาเพียงลำพัง เพราะภรรยาไม่ใช่ทาสรับใช้ เธอมีความเป็นคนหัวสมัยใหม่ ซึ่งขัดแย้งกับสามีของเธอ และเก็บกดจากพฤติกรรมและการกระทำของสามี ในที่สุด เธอตัดสินใจหย่ากับดานิผู้เป็นสามี

น้องสาวคนที่สาม ชื่อจูดิธ (Judith) ชอบงานศิลปะ เป็นผู้ที่เก็บความรู้สึกไม่ค่อยแสดงออก จนกลายเป็นความกดดัน ที่นำไปสู่ความเครียดลึกๆ ที่ส่งผลให้เกิดปัญหาในความรู้สึกภายในของตัวเธอเอง การเก็บความรู้สึกเพราะไม่อยากก่อปัญหาให้กับสมาชิกในครอบครัวมากไปกว่าปัญหาที่เป็นอยู่ในครอบครัว ดูเหมือนเธอจะเป็นผู้เฝ้าดูเก็บรายละเอียดและเข้าใจถึงหลายๆปัญหา เธอต้องการอยู่ตามลำพัง ใช้ชีวิตอยู่กับงานศิลปะที่เธอชอบเพราะเธอรู้ว่าปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเธอไม่สามารถช่วยแก้ไขได้ เธอมีความคล้ายกับแม่ของเธอ เข้าใจความรู้สึกของผู้เป็นแม่ในช่วงที่แม่ของเธอต้องไปทำงานลำบาก เพื่อหาเลี้ยงครอบครัวในสเปน เธอเคยทำงานอาชีพแม่บ้านคล้ายกับแม่ของเธอในขณะนั้น เธอเข้าใจว่า แม่ของเธอกำลังเผชิญกับความยากลำบาก และต้องอดทนอย่างมากต่อการทำตามคำสั่งของเจ้านาย เธอละอายที่ต้องมาอยู่เฉยๆ ไม่สามารถทำงานเหนื่อยแทนแม่ของเธอได้ เพราะเธอนั่นอ่อนแอ บอบบางเกินไปกว่าแม่ของเธอ เธอเทิดทูนความเป็นแม่ที่อดทนและเข้มแข็ง จูดิธทำหน้าที่แทนแม่ของเธอ ในยามที่แม่ของเธอไม่อยู่ ถึงแม้เธอจะไม่ชอบและรู้สึกอึดอัด แต่ความรู้สึกผิดชอบหรือสำนึกจึงทำให้เธอทำในสิ่งที่ไม่เห็นแก่ตัว (Familia Film. 2015: Online)

Mom: What do you say? Was it worth the effort?

Judith: When you left I look the responsibility for everything. Even if my father and brothers didn't see it that way. But I felt really bad. And maybe no one noticed because I had to pretend. That is why I wrote and write.

Mom: But.. I knew it was going to be sad and hard... But I didn't believe it was going to affect you that much.

Judith: Nor did I, mother. I just felt everything. But at the same time I felt comfortable, because I knew... that you were resting from all this. From the problems, the routines... everything.

Mom: And you never talked to your father about how you really felt?

Judith: I had to be strong. I saw my father cry too. Caring and serving. That is what I have always done.

Mom: That is so, Judith.

Judith: I don't want to do what makes me feel bad any more mother. (Familia. 2010: นาทีที่ 1: 11: 12 – 1: 13: 39)

บทสนทนานี้ แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกไม่ดีของลูกสาวที่ชื่อจูดิธ ถึงแม้เธอก็ได้พยายามทำหน้าที่แทนแม่ของเธอแล้ว แต่การกระทำของเธอฝืนใจตัวเองและเป็นทุกข์ เธออาจต้องการบอกเล่าความรู้สึกเพราะต้องการให้แม่ของเธออยู่ตรงนี้ ไม่ไปไหนอีก

นาทา (Nata) ลูกชายคนสุดท้อง มีความใกล้ชิดกับพ่อและแม่ของเขามากกว่าลูกคนอื่น ซึ่งเติบโตกันไปแล้ว และดูเหมือนว่าพ่อและแม่ก็จะใกล้ชิดกับนาทามากกว่าคนอื่นๆ เพราะเขายังเป็นเด็กเล็กที่เรียนรู้ได้ดี แสดงออกอย่างตรงไปตรงมา ซื่อบริสุทธิ์และแจ่มใสอยู่ ทั้งยังคงมีจินตนาการโดยปราศจากหน้าที่และข้อผูกมัดของสังคมที่เปลี่ยนแปลงในช่วงขณะนั้น นาทาเป็นเด็กที่อยู่ในช่วงวัยเรียนรู้ ดูเหมือนว่า นาทาจะเก็บข้อมูลและรับรู้ความเป็นไปของครอบครัว ถึงแม้เขาอาจจะไม่เข้าใจหรืออาจจะเข้าใจก็ตาม เขาได้แสดงออกถึงความผูกพันใกล้ชิดกับพ่อ และก็มีความรู้สึกห่วงใยแม่ของเขา เช่นกรณีที่พี่สาวจูดิธพูดคุยความในใจของเธอให้แม่ของเธอฟังในตอนที่กลับมาจากสเปน พักใหญ่ นาทา น้องชายตัวเล็กก็เดินเข้ามา มองดูพี่สาวและแม่ของเขาและหอมแก้มแม่ของเธอ ซึ่งเป็นการแสดงความรักและให้กำลังใจต่อแม่ของเขา (Familia. 2010: นาทีที่ 1: 13: 30 – 1: 13: 38)

ความเป็นครอบครัว ไม่สามารถมีใครมาแทนใครได้ พ่อซึ่งพยายามทำหน้าที่แทนแม่ก็ไม่สามารถทำได้ดีไปกว่าแม่ จูดิธผู้เป็นพี่สาวถึงเธอจะดูแลครอบครัวแทนแม่ในบางครั้งได้ แต่ก็มีความรู้สึกกดดัน ฝืนใจตนเองอยู่ สมาชิกของครอบครัวในแต่ละคน ไม่ว่าจะมาจากความรับผิดชอบต่อหน้าที่ หรือความเป็นตัวตนของแต่ละบุคคลไม่สามารถทดแทนกันได้อย่างดี และภาพยนตร์เรื่องนี้ให้น้ำหนักบทบาทของความเป็นแม่ ที่นำเสนอความสำคัญของความเป็นแม่ผ่านเนติ หญิงอายุ 50 ปี เนติมีอิทธิพลต่อสภาพความเป็นอยู่และความรู้สึกนึกคิดของครอบครัว เป็นเสาหลักที่มีความสำคัญยิ่งต่อครอบครัวของเธอ ซึ่งหากขาดแม่ ความเป็นครอบครัวก็จะไม่สมบูรณ์และปัญหามากมายจะตามมา เดนีล ผู้เป็นพ่อ บางครั้งอาจเดินหนีปัญหา เพราะความเข้มแข็งภายในจิตใจความรู้สึกแตกต่างจากเนติ ภรรยาของเขาที่เข้มแข็งอดทนและไม่เดินหนีปัญหาแต่ลงมือทำเพื่อครอบครัว บ่อยครั้งเธอเป็นศูนย์กลางที่รับฟังปัญหาจากลูกๆ

และสามี ลูกๆ ก็ไม่ค่อยปรึกษาหารือกล้าที่จะระบายความรู้สึกให้ผู้เป็นพ่อฟัง สิ่งนี้แสดงให้เห็นได้ว่าธรรมชาติสร้างสรรค์เพศหญิงให้เป็นแม่ เพศหญิงที่มีความประนีประนอมยืดหยุ่นและมีสภาพจิตใจที่อดทนเข้มแข็งกว่าเพศชายจึงเป็นศูนย์กลางของความเป็นครอบครัวที่จะทำให้ครอบครัวดำรงอยู่ได้ดีมีสุข สิ่งเดียวที่จะดึงเธอไว้ได้คือ ความรักที่เกิดขึ้นจากสามี ครอบครัวและความรักที่มาจากตัวของเธอเอง ความรักจะคงอยู่ได้ต้องมาจากความเข้มแข็งในจิตใจของคู่รักทั้ง 2 คน ประสบการณ์ตรงที่ฝ่าฝันอุปสรรค เผชิญสุขและทุกข์มาด้วยกัน ล้วนมีค่า และเป็นตัวแปรที่สามารถทำให้ความรักเข้มแข็งบนพื้นฐานของการแบ่งปันความรู้สึกให้อภัยและเข้าใจ โดยมีจุดหมายร่วมกัน ดังคำกล่าว ของบาทหลวงในตอนที่เนติและเดนีลได้เข้าพิธีแต่งงานดังนี้

Daniel: Barrientos Miranda, will you take Natividad Buitron Paucer as your wife... love her and respect her all your life?

Daniel : Yes.

Natividad: Buitron Paucer, will you take Daniel Barrientos as your husband... and promise to be faithful to him in joy and strife? Love and respect him all your life?

Natividad: Yes I do.

ดานีล: คุณจะรับเนติเป็นภรรยาของคุณ... รักเธอและเคารพเธอตลอดชั่วชีวิตหรือไม่?

ดานีล: ใช่ครับ

เนติ: คุณจะรับดานีลเป็นสามีของคุณ... และสัญญาว่า จะศรัทธาในตัวของเขาไม่ว่าจะปีติสุขหรือทุกข์ยากหรือไม่? รักและเคารพในตัวของเขาตลอดชั่วชีวิตหรือไม่?

เนติ: ใช่ฉันปฏิบัติค่ะ (Familia. 2010: นาทีที่ 1: 16: 20 – 1: 16: 50)

จากคำกล่าวของบาทหลวงแสดงให้เห็นถึงปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตครอบครัว เช่น ความรัก ความศรัทธา และความเคารพในตัวตนของคนรัก ที่คนสองคนควรจะมีต่อกัน เพราะจะทำให้ความรักมีความมั่นคง และช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้ผ่านพ้นไปได้ ไม่ว่าจะทุกข์หรือยากลำบากเพียงใด อีกสิ่งหนึ่งที่เห็นได้จากคำกล่าวของบาทหลวง คือ เน้นคำสาบานตนของเนติซึ่งเป็นเพศหญิง มีข้อตกลงที่มากกว่าเพศชาย อาจเพราะว่าหลักศาสนาคริสต์เห็นความสำคัญในการดำรงอยู่ของเพศแม่ในครอบครัวจึงต้องมีข้อตกลงที่มากกว่าผู้เป็นสามี และอีกในทัศนะหนึ่ง ในอดีตเพศชายมีบทบาททางศาสนาหรือสังคมมากกว่าเพศหญิง เพศหญิงจึงเป็นรอง แต่ทั้งหมดทั้งปวงในความเป็นครอบครัวเดียวกัน คือ ความรักของมนุษย์ที่มีต่อกัน ของคนสองคนที่ตกลงมาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ถึงแม้เนติตัดสินใจจากครอบครัวกลับไปทำงานต่อที่สเปน และไม่รู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นภายหลังจากที่ภาพยนตร์สารคดีได้จบลง ผู้ชมยังคง

คาดหวังว่าเธอและครอบครัวของเธอจะไม่แตกแยก เลิกราหรือเปลี่ยนไปจากความรักที่จืดจางหายไป

สังคม

สังคมมีอิทธิพลต่อความเปลี่ยนแปลงและการดำรงอยู่ร่วมกันของสมาชิกในสถาบันครอบครัว ความแตกแยกไม่ลงรอยกันล้วนมาจากทัศนะ ความรู้สึกนึกคิดที่แปลกแยกออกจากกัน ด้วยเศรษฐกิจทางสังคม สิ่งนี้ยังส่งผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกมาจากความตรึงเครียด จนทำให้เกิดความขัดแย้งไม่ลงรอยกันของสมาชิกในครอบครัว ทัศนะในการดำรงชีพในครอบครัวที่แตกต่างกันในเรื่องของความรักและการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันก็แตกต่างกัน เรื่องราวและเหตุการณ์ของสถาบันครอบครัวหนึ่งที่ผู้กำกับได้หยิบยกมานำเสนอ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไปของสังคมหนึ่งได้ เพราะทั้ง 2 ส่วน มีความสัมพันธ์ต่อทัศนะ ความรู้สึกนึกคิดและการกระทำทั้งโดยตรงและทางอ้อม ทัศนะของดานิ สะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนไปของสังคมในขณะนั้นได้ดี ดังตัวอย่างของบทสนทนาช่วงหนึ่ง ดังนี้

Dani's wife: What does it mean for you to share your life with someone?

Dani: That I buy you the things you want.

Dani's wife: That is not sharing life.

Dani: OK I will listen to how you want me to be.

Dani's wife: The Long weekend for example... you spent every day drinking. Thursday, Saturday, Sunday...

Dani: Don't lie. I didn't drink all the days.

Dani's wife : So then what were you doing? Celebrating someone? You changed your way of thinking. I always have to tell you to greet your son. Hug him, take him in your arms. 'Dani. Dani' he calls happily. And you just pass as if he is nothing. If someone says 'He is beating his wife. It is terrible' Then you say: 'She surely did something to earn it' 'He was right to beat her up, you say' When I get angry enough I will leave. Because I think it would be better for Guillermo. Not having to see all these fights. Everything.

Dani's wife: มันมีความหมายอะไรสำหรับคุณที่จะแบ่งปันชีวิตของคุณกับใครบางคน

Dani: นั้นคือ ฉันซื้อของที่คุณต้องการให้

Dani's wife: นั่นไม่ใช่การแบ่งปันชีวิต

Dani: โอเค ฉันจะฟัง จะให้ฉันเป็นอย่างไรล่ะ

Dani's wife: ตัวอย่างในช่วงหยุดยาวสุดสัปดาห์ คุณใช้เวลาทุกๆ วันกับการดื่ม

Dani: อย่าโกหก ฉันไม่ได้ดื่มทั้งหมดทุกๆ วัน

Dani's wife: งั้น คุณได้ทำอะไร บางคนเฉลิมฉลองงั้นหรือ? คุณเปลี่ยนวิถีทางคิดของคุณ ฉันได้บอกคุณเสมอว่าให้ทักทายลูกของคุณ กอดเขา อุ้มเขามาไว้ในอ้อมแขน ลูกเรียกคุณเดนี่ เดนี่ เขาเรียกอย่างมีความสุข และคุณก็ทำได้แค่เดินผ่านไป ราวกับเขาไม่มีตัวตน ถ้าบางคนบอก "เขาทุบตีภรรยาของเขา มันเป็นสิ่งที่แย่" ในขณะที่คุณบอกว่า "เธอต้องทำอะไรผิดแน่นอน เธอสมควรได้รับมัน เขาทำถูกต้องแล้วที่ตีเธอ คุณบอก" เมื่อฉันโกรธมาจนพอแล้ว ฉันก็จะจากไป เพราะฉันคิดว่ามันน่าจะดีกับลูกของเรามากกว่าที่ไม่ต้องมาเห็นการวิวาทสู้กันแบบนี้ ทุกสิ่งทุกอย่าง (Familia. 2010: นาทีที่ 41: 31 – 43: 24)

จากบทสนทนาข้างต้น ทำให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับชีวิตคู่ของลูกชาย ซึ่งปัญหามาจากตัวของเขาทั้งการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เมาแล้วขาดสติบ่อยครั้ง ซึ่งอาจมาจากปัญหาความเครียดภายในลึกๆ ที่ต้องหาทางปลดปล่อย เพราะอาจคิดว่าของมึนเมาจะช่วยแก้ปัญหาให้คลายวิตกกังวล แต่กลับเป็นการสร้างปัญหาให้กับชีวิตคู่ของเขา ทัศนะของเขาให้ความสำคัญต่อความเจริญทางวัตถุและเงินอย่างมาก จึงอาจไม่เข้าใจความหมายของความรัก และการแบ่งปันความรู้สึกในชีวิตคู่ หรือการตอบคำถามของเขาอาจไม่ได้มาจากความรู้สึกจริงๆ เขาอาจรู้ดีว่าสิ่งที่เขาทำไปไม่ถูกต้อง และต้องการซ้ำเติมตนเอง จึงตอบด้วยลักษณะของการประชดประชัด สิ่งที่รับรู้ได้อีกมุมมองคือลูกชายผู้เป็นสามี มีความตึงเครียดในสภาวะจิตใจอยู่ลึกๆ และไม่รู้ว่าจะแก้ปัญหาหรือหาทางออกได้อย่างไร รวมถึงความเหนื่อยล้าในการดำรงชีวิตจนเกิดความขี้เกียจที่จะแก้ปัญหาหรือคิดหาทางออกและปฏิบัติใดๆ ให้ดีขึ้น

จริยธรรม

ภาพยนตร์สารคดีในปัจจุบันมีการให้คำจำกัดความกันมากกว่าการให้ความหมายเพียงหนึ่งเดียว แต่มีส่วนร่วมอยู่ที่ข้อมูลที่เป็นจริงเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ ซึ่งเกี่ยวข้องกับจริยธรรม ผู้กำกับจะหาจุดจบของภาพยนตร์สารคดีด้วย ความจริงจากมุมมองที่พิจารณาว่าเป็นบทสรุปที่เป็นจริงสำหรับเรื่องราวที่ผู้กำกับได้บอกเล่า โดยบ่อยครั้งที่ผู้กำกับมีส่วนร่วมกับเหตุการณ์และเข้าไปเกี่ยวข้องกับบุคคลจริงมากกว่าเรื่องนิยายที่แต่งขึ้น และจะมาจากแรงบันดาลภายในหรือแรงจูงใจ ที่ต้องเสี่ยงลงแรง ทุ่มเท รวมทั้งปกป้องความซื่อตรงและซื่อสัตย์ในตนเองและหัวเรื่องที่ต้องเข้าไปเกี่ยวข้อง การเข้าไปมีส่วนร่วมกับครอบครัวและบุคคลต้องอาศัยความเชื่อใจ ซึ่งมากับเวลาและกระบวนการที่ซับซ้อนในการสร้างความสัมพันธ์จากภายในเปิดใจ แบ่งปัน รักษาสัจจะ และชัดเจนในจุดมุ่งหมาย เป็นต้น (International Film Festival Bratislava. 2015: Online) ทัศนะในเรื่องสิทธิมนุษยชนของเพศหญิงถูกนำเสนอผ่านเรื่องราวของครอบครัวในย่านทรุดโทรมชานเมืองเปรู ไม่ว่าความขัดแย้งที่เกิดจากการถูกทำร่างกายของสะใภ้โดยสามีของเธอที่มักแก้ปัญหาด้วยอารมณ์ หรือการที่เนติ ผู้เป็นแม่ต้องเดินทางไปทำงานในสเปน ต่อสู้ดิ้นรนเพื่อดูแล หาเลี้ยงครอบครัว ของเธอเป็นเสาหลักแทนสามีผู้พิการ จะเห็นได้ถึงความแตกต่างขัดแย้งของทัศนะของการดำรงชีพในครอบครัว

ทั้ง 2 โดยครอบครัวของพ่อและแม่มีความรักที่ถักทอ ร้อยไว้ด้วยกัน ทั้งยังเข้มแข็ง ต่อสู้ฟันฝ่าอุปสรรคร่วมกันมาเป็นเวลายาวนานกว่า 30 ปี ซึ่งแตกต่างจากชีวิตคู่ของครอบครัวลูกชาย ดานิ ที่มีความเร่งรีบเพื่อการอยู่รอดทางเศรษฐกิจ แต่งงานกันในช่วงวัยรุ่นตอนต้นซึ่งอาจจะเร็วเกินไป ทั้งยังไม่มีความรักที่ร้อยไว้ให้ครอบครัวนั้นดำรงอยู่ได้ ขาดการร่วมแบ่งปันความสุขและทุกข์ยาก ดูแลครอบครัวและคิดแก้ปัญหาร่วมกัน (Nina, E. Rothe. 2011: Online)

เรื่องที่ 7 ชีวิตที่ดี (The Good Life)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องชีวิตที่ดี (The Good Life) เป็นเรื่องราวของสองแม่ลูกที่ใช้ชีวิตในห้องเช่าในโปรตุเกส ทั้งคู่ผ่านการเผชิญอยู่กับวิกฤติการเงิน จากอดีตที่เคยมั่งมีผาสุก ใช้ชีวิตอยู่กับหรูหราสะดวกสบายพร้อมไปด้วยทรัพย์สินและเงินทองมากมาย ปัจจุบันหลังจากเกิดปัญหาวิกฤติการเงินและการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง พวกเขาสูญเสียสมาชิกครอบครัวผู้เป็นพ่อและใช้เงินเก็บจนหมด ทำให้ทั้ง 2 แม่ลูกต้องเผชิญความเป็นจริงของชีวิตด้วยกัน ปรับตัวต่อสู้ดิ้นรนกับความรู้สึกของพวกเขาเองและการดำรงชีพอยู่รอดในสังคมรอบตัว มีทั้งสุขทุกข์ หนี้สินและปัญหา จากบ้านหลังใหญ่มาสู่ห้องเช่าเล็กๆ ห้องหนึ่ง ทั้งคู่ต้องเผชิญกับความขุ่นข้องหมองใจอย่างหลีกหนีไม่ได้จนนำไปสู่ความทุกข์และความขัดแย้ง พวกเขาจะสามารถพบกับความสุขได้หรือไม่อย่างไร และสิ่งใดคือสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับชีวิต?

กำกับโดย อีวา มัวเวด (Eva, Mulvad) เธอเป็นชนชั้นกลาง สนุกที่จะสำรวจในองค์ประกอบของความสง่างามหรูหราและความภาคภูมิ

กรอบแนวคิดของภาพยนตร์สารคดี



ภาพประกอบ 13 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 7 ชีวิตที่ดี

1. หลังจากที่ได้ฟังเรื่องราวของสองแม่ลูกอย่างจับใจในรายการวิทยุจนจบ เรื่องราวของพวกเธอที่ไม่ปกติธรรมดา ทำให้เกิดความรู้สึกนึกคิดหลายอย่าง ที่นำไปสู่คำถามหลักก็ คือ อะไรที่ทำให้พวกเรามีความสุข? หรืออะไรที่เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิต? (Eva, Novrup Redvall. 2010: 7)

2. นำเสนอเรื่องราวที่เศร้าอันเนื่องมาจากปัญหาของครอบครัวที่ไม่ได้อยู่กับชีวิตที่เป็นปกติทั่วไป สูญเสียช่วงเวลาของชีวิตและอยู่กับความเปราะบางทางความรู้สึก ไปพร้อมๆ กับความไม่มีแก่นสาร (The Good Life. 2010: นาทีที่ 0: 31 – 1: 20)

3. ได้แรงบันดาลใจจากความงามของความเป็นนวนิยาย (Novel) และบทกวี ที่อธิบายถึงตำนานในครอบครัว นำเสนอเรื่องราวที่ไม่ชัดเจนแจ่มแจ้ง มีความคลุมเคลือลึกลับ ขึ้นอยู่กับว่าแต่ละคนจะเลือกทางเดินของชีวิตอย่างไร เช่น บทประพันธ์เรื่องบัดเดนบรู๊ค (Buddenbrooks) ของโธมัส แมนน์ (Thomas, Mann) (Eva Novrup Redvall. 2010: 7) ที่นำเสนอการถดถอยลงเรื่อยๆ ของครอบครัวค้าขายที่มั่งคั่งมากกว่า 4 รุ่น (Buddenbrooks. 2015: Online) และนวนิยายที่เป็นแรงบันดาลใจของสองพี่น้องเมเซิล (Maysles brothers) ในปี 1975 ชื่อ Grey Gardens ภาพยนตร์บทกวีที่มีความงดงาม ด้วยการดำเนินเรื่องด้วยตัวละครที่น้อย เป็นเรื่องราวของแม่ลูกคู่หนึ่งมีฐานะการเงินที่ดี เธอและสามี ซื้อคฤหาสน์หลังใหญ่ในนิวยอร์ก เมื่อสามีทิ้ง ทั้งสองคนแม่ลูกใช้ชีวิตอยู่อย่างลำพัง ค่อยๆ แยกตัวออกห่างสังคมในบ้าน ต่อมาอีกราว 50 ปี ที่ดูหมองหม่น และมีสภาพที่แย่ลง ปราศจากน้ำใช้และเต็มไปด้วยขยะและความผุพัง (Grey Gardens. 2015: Online) ผู้กำกับได้แรงบันดาลใจจากความงดงามที่มาจากสิ่งที่ไม่สามารถแน่ใจได้ว่าสิ่งใดและเมื่อใดที่เรื่องราวจะหักมุมกลับ โดยไม่มีการกำหนดจุดสิ้นสุดขององค์ประกอบในบทละครแนวดราม่า

4. นำเสนอเรื่องราวของเด็กหญิงคนหนึ่งที่มีช่วงเวลาในอดีตที่น่าพิศวง แต่จบลงในสถานการณ์ที่ยากลำบากต่อการตัดสินใจ ซึ่งในแต่ละทางเลือกของทางเดินชีวิตคล้ายกับความศรัทธาที่มีต่ออะไรสักอย่าง ซึ่งไม่ง่ายที่จะตอบได้ว่าทำไมเธอถึงจบลงกับทางเลือกแบบใดแบบหนึ่ง ทั้งๆ ที่มีทางเลือกมากมายที่แตกต่างออกไป

5. นำเสนอเรื่องราวในลักษณะคล้ายกับเทพนิยายอันมืดดำ (Black Fairy Tale) ของลูกสาว ซึ่งถูกเลี้ยงดูราวกับเจ้าหญิง โดยผ่านโครงสร้างเรื่อง 2 ช่วงเวลาของ 2 แม่ลูก ในอดีตและปัจจุบัน (The Good Life. 2010a: นาทีที่ 1: 27 – 1: 54)

6. นำเสนอหลายระดับของเนื้อหาของชีวิต เช่น การศึกษาในช่วงวัยเด็ก การมีเงินและการไม่มีเงิน การถูกเลี้ยงดูอย่างตามอกตามใจให้ท้ายจนเสีย ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว เป็นต้น (The Good Life. 2010a: นาทีที่ 2: 52 – 3: 12)

7. มีส่วนผสมของเรื่องราวที่มีโครงสร้างและความเป็นดราม่าอันเนื่องมาจากจากความรู้สึกภายในของทั้ง 2 แม่ลูก ที่ต้องมีการพัฒนาตัวตน ความสัมพันธ์ต่อกัน ความรู้สึกและการแก้ปัญหา (The

Good Life. 2010a: นาทีที่ 3: 23 – 4: 00)

8. เจมส์ มาร์ช (James, Marsh) ผู้กำกับแมนออนไวล์ (Man on Wire) มีส่วนช่วยให้คำปรึกษาที่สร้างสรรค์ด้วย

มนุษย์

แอน เมท (Anne, Mette Beckmann) ไม่มีงานทำ โสด ไม่อยากแต่งงานและมีลูก ทัศนะหนึ่งของเธอ คือ การที่คิดว่า เธอถูกเลี้ยงดูมาเหมือนเจ้าหญิง (The Good Life. 2010b: นาทีที่ 00: 01 – 0: 13) เคยถูกเลี้ยงดูให้มีชีวิตที่หรูหราในโปรตุเกส ปารีส ฝรั่งเศส และเดนมาร์ค (The Good Life. 2010b: นาทีที่ 00: 37 – 0: 13) เธออาศัยอยู่กับแม่ของเธอ แอนยังคงติดอยู่กับภาพความทรงจำในวัยเด็กที่เกิดมาพร้อมกับความสบาย ผาสุกจากความร่ำรวยมีคนรับใช้ในคฤหาสน์หลังใหญ่ที่มีทั้งสนามเทนนิส สระว่ายน้ำและสนามขี่ม้า เธอได้แต่ใช้ชีวิตโดยคาดหวังว่าจะมั่งมีเหมือนในอดีต และจะได้รับมรดกทางธุรกิจจากพ่อและแม่ของเธอที่เคยมี รวมถึงมรดกของปู่ที่เคยทิ้งเอาไว้ แอนมักตำหนิแม่ของเธอเสมอ ในเรื่องการเลี้ยงดูในช่วงวัยเด็กที่ไม่ทำให้เธอได้เติบโต และได้รู้จักการเผชิญโลกด้วยตัวเธอเองเหมือนที่ชาวเดนมาร์คส่วนใหญ่ได้ถูกเลี้ยงดูให้ช่วยเหลือและจัดการกับชีวิตของตนเองได้ ในทัศนะของแอนคือแม่ไม่ตระเตรียมเส้นทางเดินชีวิตให้กับเธอได้ดี เธอถูกเลี้ยงด้วยเงินซึ่งขณะนี้เงินทั้งหมดหายไปหมดแล้ว แอนเรียกสิ่งที่เธอกำลังเผชิญว่า ความไม่ยุติธรรม เธอจึงแสดงออกตรงข้าม ขัดแย้งกับความเป็นจริง ไม่ยอมรับในสิ่งที่เธอเผชิญอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริง ในขณะที่การใช้จ่ายเงินต้องเป็นไปอย่างมัธยัสถ์อดออม แต่เธอยังคงเที่ยวหาความสุขสำราญอยู่กับการดื่มและเต้นรำยามค่ำคืนไปวันๆ เหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น ครั้งหนึ่ง เธอต้องการรถยนต์เก่าๆ ขับสักคัน เธอได้ไปหยิบยืมคนรู้จัก และทาบทามให้แม่เขียนเช็คจากเงินบำนาญให้เธอเดือนละ 100 ยูโร ซึ่งยังไม่รวมค่าประกันรถ ถึงรู้ว่าในเดือนต่อไปจะต้องรัดเข็มขัดมากขึ้น แต่แม่ของแอนก็ตกลงยินยอมเซ็นเช็คให้กับแอน เธอสามารถพูดได้ถึง 5 ภาษา เนื่องมาจากการได้รับการศึกษาที่ดีในวัยเด็ก ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส โปรตุกีส เดนิช สวีดิช และนอวีเจียน เธอได้ลองไปสมัครงานขายอสังหาริมทรัพย์ แต่ก็ถูกปฏิเสธ เพราะขาดประสบการณ์ แอนติดอยู่กับห่วงอดีตและความฝันมากกว่าที่จะลงมือปฏิบัติ เธอมีความรู้สึกแย่กับสิ่งที่เธอเป็นอยู่ ซึ่งไม่สามารถหลีกหนีหรือเปลี่ยนแปลงเป็นอื่นได้ ร่างกายที่เปลี่ยนไป บ้านที่อยู่ดูน่าอึดอัดสำหรับเธอ บ่อยครั้งที่เธอระบายอารมณ์ลงที่แม่ของเธอ และดูไม่ค่อยใส่ใจเป็นห่วงความรู้สึกของผู้เป็นแม่ มักทำร้ายความรู้สึกด้วยคำพูด สิ่งเหล่านี้เป็นการแสดงออกที่ขัดแย้งกับความรู้สึก ทั้งๆ ที่แอนก็รู้ว่าแม่ของเธอจะเศร้าเสียใจเมื่อเห็นเธอมีทุกข์ เธอรักแม่ของเธอมาก (The Good Life. 2010a: นาทีที่ 1: 20: 56) แต่การแสดงออกเพื่อต่อต้านกับสภาพความเป็นจริง ในปัจจุบัน เพราะการติดอยู่กับภาพทรงจำในอดีต สับสนและไม่ยอมรับกับสภาพในปัจจุบันที่เธอต้องประสบอยู่ ทั้งหมดมาจากความอ่อนแอของเธอและความต้องการให้ผู้เป็นแม่เข้าใจความรู้สึกของเธอเท่านั้น โดยไม่ใส่ใจความรู้สึกของแม่ของเธอ แอนต้องการให้แม่ของเธอ แบ่งรับความรู้สึกเจ็บปวดที่เกิดขึ้นกับเธอ โดยที่เธอ

ไม่พยายามทำความเข้าใจความรู้สึกของผู้เป็นแม่ การกระทำต่างๆ ของแอน ก็เพียงเพื่อทำร้ายความรู้สึกของตัวเธอเองและแม่ของเธอเท่านั้น ถึงแม้ด้านหนึ่งมาจากความความอ่อนแอ แต่เธอก็เป็นคนที่ดูจะมีความสุขจากสิ่งที่เธอศรัทธาอย่างไม่มีเงื่อนไข (Eva, Novrup Redvall. 2010: 7) โดยแสดงให้เห็นถึงความคิดและการกระทำที่ขัดแย้งกับระบบการใช้ชีวิตของสังคมปัจจุบัน ไม่ทำงานหาเลี้ยงชีพ หรือสร้างรายได้ แต่อย่างใด แอนเป็นคนที่เปิดเผยตัวตนของเธอ ซึ่งต่างจากคนที่มั่งมีคนอื่นๆ ที่ชอบปิดบัง เพื่อปกป้องตัวตน (Vimooz. 2011: Online) แอนปฏิเสธที่จะถูกทำร้ายจากสังคมรอบตัวเธอโดยการสร้างวิธีการปกป้องตนเองจากความรู้สึกที่ไม่ดี ไม่ว่าจะเป็นความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับครอบครัวของเธอหรือการที่เธอถูกเลี้ยงดูมาด้วยวิถีทางที่ไม่ควร กลวิธีป้องกันตัวที่แสดงออกหรือตอบโต้ผ่านวาจาต่อผู้เป็นแม่ ปฏิเสธการทำงาน แต่งงานและมีลูก ซึ่งขัดแย้งต่อมาตรฐานในสังคมทั่วไป ถึงแอนจะประสบปัญหามามากมายมายในชีวิต แต่เธอมีความเข้มแข็งที่มาจากการยึดมั่นในบางสิ่งที่เธอเชื่อและศรัทธา ล้มลงกี่ครั้งก็ยังลุกขึ้นได้ ราวกับว่าเธอเองตระหนักในบางสิ่งที่สำคัญกับชีวิตของเธอ และทำให้เธอยังคงดำเนินชีวิตในวิถีทางของเธอต่อไปได้ (Lauren, Wissot. 2011: Online)

เมท (Mette, Beckmann) แม่ของแอน เธอรู้สึกเป็นห่วงลูกสาวของเธอ หากเธอจากไปจะไม่เหลืออะไรให้กับลูกสาวของเธอ แล้วใครจะดูแล ซึ่งคล้ายกับพ่อแม่ของลูกทุกคนที่เป็นห่วงอนาคตของลูก ว่าจะมีความเป็นอยู่ที่มั่นคงได้อย่างไรหากไม่มีงานทำหรือรายได้เลี้ยงตัวเอง แม่ของแอนรักลูกมาก เพียงแต่มีการเลี้ยงดูลูกที่ผิด แม่ของแอนยอมรับถึงความบกพร่องในการเลี้ยงดูลูกของเธอ ซึ่งเป็นปัญหาหนึ่งในระดับสังคม ที่หลายคนมั่นใจว่าเงินจะซื้อและสร้างความสุขที่ยั่งยืนได้ เธอ สามีและลูกสาวอยู่กันมาได้หลายปี ด้วยเงินมรดกก้อนสุดท้าย ซึ่งในช่วงนั้นดอกเบี้ยเงินฝากสูงกว่าปัจจุบันมาก ทำให้เธอกินใช้อยู่ด้วยเงินดอกเบี้ยในขณะที่ไม่มีเงินเก็บเพิ่มเข้ามา หลังจากนั้น ก็เริ่มใช้เงินทุนที่เหลือซึ่งเป็นการเริ่มต้นที่นำไปสู่จุดจบ ช่วงเวลาที่ภาพยนตร์สารคดีถ่ายทำแม่ของแอนยังคงได้รับเงินบำนาญเลี้ยงชีพอยู่ได้ แม่ของแอนอ่านบทประพันธ์ของเฮมิ่งเวย์ (Ernest, Hemingway) ให้ฟังไปพร้อมๆ กับที่เธอกำลังเช็ดน้ำตา

After having lived in Paris as a young man. “Ernest Hemingway to friend: If you’re lucky enough to have lived in Paris as a young man then wherever you go for the rest of your life, it stays with you for Paris was a moveable feast.”

หลังจากที่อยู่ในปารีสเหมือนเช่นชายหนุ่มคนหนึ่ง “เฮมิ่งเวย์ถึงเพื่อน: ถ้าคุณโชคดีพอที่จะอยู่ในปารีสเหมือนเช่นชายหนุ่มคนหนึ่ง ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นหลังจากนั้นทุกๆ ที่ที่คุณไปเพื่อที่จะพักวางชีวิตของคุณลง มันอยู่กับคุณสำหรับปารีส ซึ่งเป็นงานเลี้ยงฉลองที่เคลื่อนไปพร้อมกับคุณ (The Good Life. 2010a: นาทีที่ 40: 54 – 41: 54)

แม่ของแอนหวังว่าลูกสาวของเธอ จะเป็นผู้ชี้นำชีวิตของตัวเธอเอง ที่จะมีวิถีในการดำรงชีวิตของเธอในแบบที่เธอเป็น พบเจอทางออกสำหรับตัวเธอเองในบ้านของเธอเอง สิ่งนั้นน่าจะเป็นทางออก

ที่ดีที่สุดสำหรับผู้เป็นแม่และลูกสาวของเธอ (The Good Life. 2010a: นาทีที่ 41: 53) เธอรักลูกสาวของเธอและรู้สึกผิดต่อลูกของเธอกับสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการตัดสินใจทางการเงิน หรือการเลี้ยงดูลูกของเธอ (The Good Life. 2010a: นาทีที่ 1: 19: 04) เมทดูเหมือนจะปรับตัวและทำความเข้าใจต่อสถานการณ์ที่ต้องเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดีกว่าลูกสาวของเธอ เธอเข้าใจถึงความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการเลี้ยงดู หรือการตัดสินใจทางการเงินของเธอในอดีต เธอมีความรักลูกมาก แต่เลี้ยงดูผิดพลาดด้วยการให้ ไม่ใช่การให้ที่มาจากการคำนึงถึงความมั่นคงทางจิตใจ สังคมและอนาคตของตัวลูกสาว แต่เป็นการให้ในสิ่งที่ฉาบฉวยไม่มั่นคง การเลี้ยงดูด้วยการให้เงินหล่อเลี้ยงความสมหวังหรือสนองต่อความต้องการของลูก เป็นเพราะให้ลูกรักและเข้าใจในตนเองหรือเพื่อให้ลูกรักก็ตามเรียกได้ว่าเป็นการซื้อความรักด้วยเงิน หรือในบางกรณีอาจเป็นการตัดปัญหาด้วยการตามใจลูก ไม่ว่าอย่างไรก็ตามล้วนส่งผลต่อความเชื่อและค่านิยมในการใช้ชีวิตของเด็กเมื่อเติบโตขึ้น พ่อของแอน เป็นลูกครึ่งฝรั่งเศส เป็นคนหน้าตาดีเป็นลูกของนายกเทศมนตรีผู้มีฐานะการเงินที่ดี เขาถูกคาดหวังว่า จะได้มรดกทางธุรกิจเรือจากปู่ของเขา เมื่อบิดาของเขาเสียชีวิต เขายังคงไม่แม้แต่พยายามทำอะไรให้งอกเงยดีขึ้น ภาพยนตร์จับภาพให้ผู้ชมเห็นถึงประโยคบางประโยคที่สื่อสารนำเสนอแนวคิดของผู้กำกับที่มีต่อแอน เมทได้ดี ดังนี้

1. No pain No gain (The Good Life. 2010a: นาทีที่ 29: 26) ไม่เจ็บปวดก็จะไม่ได้รับประสบการณ์ใด ความเจ็บปวดจึงทำให้มนุษย์ได้รับสิ่งที่มีค่า หรือมีศรัทธาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (No pain no gain. 2015: Online) แอน เมทผู้เป็นลูกสาวเติบโตขึ้นด้วยการเรียนรู้ด้านหนึ่งของชีวิตในวัยเด็ก ด้วยความสุขสมหวังที่มาจากความมั่งคั่ง หรูหราสะดวกสบาย และถูกตามใจ เมื่อเธอโตขึ้นได้เจอกับวิกฤติความผันผวนทางเศรษฐกิจการเงินจนทำให้เธอได้เรียนรู้ถึงความทุกข์ความเจ็บปวด สิ่งนี้เป็นการเรียนรู้ที่เปิดโลกให้กับเธอได้เผชิญกับประสบการณ์อีกด้านหนึ่งของชีวิต เมื่อใดที่เธอเข้าใจถึงความหมายของชีวิตในโลกแห่งความเป็นจริง เธอก็จะเข้าใจถึงความสุขแห่งชีวิต

2. We sleep just to dream (The Good Life. 2010a: นาทีที่ 40: 44) เราหลับเพื่อแค่ฝัน ซึ่งในชีวิตจริงไม่ใช่ความฝันและไม่อาจจะหลับเพื่อหนีปัญหาได้ สิ่งเดียวคือ ต้องลุกเผชิญกับความเป็นจริงให้ได้

สังคม

สังคมที่ใช้เงินเป็นเป้าหมายในการดำรงชีวิต มีความไม่แน่นอน เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ขาดความเสถียรมั่นคงในการดำเนินชีวิต สังคมที่ดีเริ่มจากสถาบันครอบครัวโดยความรับผิดชอบในช่วงวัยเด็กจึงเป็นของพ่อและแม่ แอน เมท จำยอมที่ต้องเผชิญกับการรับผลการกระทำของผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นพ่อและแม่ของเธออย่างไม่มีเงื่อนไข แต่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากวิกฤติของเศรษฐกิจและสังคมการเมืองจากหน้ามือเป็นหลังมือส่งผลกระทบต่อครอบครัวของเธอและตัวเธอเอง จึงทำให้เธอมีเงื่อนไขต่อผู้เป็นแม่และเงื่อนไขต่อสังคม ในภาพยนตร์เป็นช่วงเหตุการณ์ภายหลังที่แอนได้สูญเสียพ่อของเธอ เธอได้แต่ตำหนิ

ต่อว่าแม่ของเธอบ่อยครั้ง ทั้งๆ ที่เธอก็รักแม่ของเธอ ความแปลกแยกในตัวเธอ ทำให้พฤติกรรมของเธอดูแปลกแยกจากมาตรฐานทางสังคมที่มีเศรษฐกิจการเงินเป็นตัวชี้วัด ภายหลังการปฏิวัติในปี ค.ศ. 1964 คอมมิวนิสต์มีอำนาจในการปกครอง ในปี ค.ศ. 1975 ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นของรัฐบาลทั้งหมด กฎหมายเข้มงวด การขโมยเป็นสิ่งผิดกฎหมายอย่างสมบูรณ์ ช่วงนั้นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับครอบครัวของแอนที่ต้องสูญเสียเงินของพวกเขาไปราว 6 ล้านโครนเดนมาร์ก (DKK) จึงทำให้ไม่สามารถจ่ายค่าเช่าใดๆ ได้อีก เพราะหุ้นเซซิล (Cecil stock)

ครอบครัวแอนใช้เงินสกุลยูโรในการดำเนินชีวิตประจำวัน แอนและแม่ของเธอยังคงมีหนี้สินจากค่าเช่า หยิบยืมคนรู้จัก และนำสินค้าจากร้านขายของชำมาใช้ก่อนโดยติดค้างชำระเอาไว้หลายครั้ง เป็นเงินยูโรราว 7,025.83 ยูโร ซึ่งก็ไม่มีทางที่จะใช้คืนให้ได้ ครั้งหนึ่งแอนไปหาหมอฟัน โดยไม่มีค่าใช้จ่ายใด นอกจากเธอได้นำรูปภาพที่แขวนอยู่ที่บ้านไปชดใช้แทนหนี้ของการรักษาฟัน และข้อตกลงใหม่ระหว่างเธอและหมอฟันว่า อุดฟันหนึ่งซี่กับไวน์ขั้นดีหนึ่งขวด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาของสถาบันครอบครัว ซึ่งมาจากการที่ครอบครัวขาดผู้นำซึ่งเป็นพ่อ และความสุขที่ไม่มั่นคงอัน เนื่องมาจากความพลิกผันทางการเงินในครอบครัว ซึ่งพลิกชีวิตของแม่ลูกคู่หนึ่งจากหน้ามือเป็นหลังมือ ปัญหาของการเลี้ยงดูลูกให้เติบโตด้วยค่านิยมของเงิน ความหรูหราสะดวกสบาย และการตามใจจนติดเป็นนิสัย สิ่งเหล่านี้เปรียบเหมือนการสร้างโลกมายาฟองสบู่ให้กับลูก ไม่มีความมั่นคงและฉาบฉวย จนทำให้ไม่สามารถเติบโตได้อย่างเข้มแข็งเมื่อต้องเผชิญกับความเป็นจริงจากโลกภายนอก และปัญหาของสภาพจิตใจของลูกที่อ่อนแอ อันเกิดจากการติดอยู่กับภาพในอดีต และไม่กล้าเผชิญหน้าต่อความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ไม่ใส่ใจความรู้สึกของผู้อื่นนอกจากสนองอารมณ์ของตนเอง

Work is still taboo for me. The word itself. It's still a bit. dark. I never wanted to be just another brick in the wall. I will not let myself be demeaned by work, let me put it that way. I will not let myself be demeaned by society.

งาน คือสิ่งต้องห้ามสำหรับฉัน ด้วยคำของมันเอง มันยังคงดำมืดอยู่ ฉันไม่เคยต้องการเป็นแค่อิฐก้อนหนึ่งในโครงสร้างของผนัง ฉันจะไม่ปล่อยให้ตัวฉันลดความหมายลงไปด้วยงาน ปล่อยให้ฉันเชื่อมันด้วยวิถีทางนั้น ฉันจะไม่ปล่อยให้ตัวของฉันลดความหมายด้วยสังคมที่เป็นอยู่ (The Good Life. 2010a: นาทีที่ 29: 33 – 29: 53)

จากคำกล่าวของแอนข้างตน แสดงให้เห็นถึง ความรู้สึกนึกคิดต่อต้านระบบของสังคม ซึ่งมาจากเหตุการณ์ที่ครอบครัวของเธอเคยได้ประสบพบเจอในอดีต จนส่งผลให้กับการดำรงชีวิตของเธอและแม่เปลี่ยนไป ระบบที่ดำเนินไปพร้อมกับความผันผวนเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น ไม่สามารถสร้างความมั่นคงและความมั่นใจให้กับเธอได้ สิ่งนี้จึงทำให้เธอเลือกเชื่อในสิ่งที่เธอศรัทธามากกว่าการเข้าไปสู่ระบบโครงสร้างของสังคม ที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นเหตุปัจจัยทำให้ชีวิตของเธอและแม่ต้องเปลี่ยนไป ความหมายหนึ่งของชีวิต

เธอจึงมาจากความศรัทธาในครอบครัวรวมถึงตัวของเธอเองด้วย ความสุขและความสำคัญของชีวิตที่อาจไม่ได้มาจากเม็ดเงิน

จริยธรรม

การตำหนิผู้อื่นและโทษแต่ผู้อื่นเสมอ คือ ความอ่อนแอที่เห็นแก่ตัว เมื่ออดีตผ่านพ้นไปแล้วไม่สามารถกลับไปแก้ไขได้อีก ดังนั้น ผู้เข้มแข็งจึงควรใช้ชีวิตไปพร้อมๆ กับความเข้าใจต่อความเป็นจริงที่เกิดขึ้น และให้อภัย การแก้ปัญหาที่ดี จึงควรมาจากการยอมรับในความเป็นจริงที่เกิดขึ้นและแก้ปัญหาชีวิตของตนเองด้วยตนเองก่อนที่จะหวังพึ่งผู้อื่น

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ได้นำเสนอถึงความมีไมตรีจิตของพ่อค้าขายของชำและหมอฟัน โดยไม่ใช่การค้าขายหรือบริการรักษาที่เห็นแก่เงิน การเจรจาต่อรองเป็นไปด้วยความเป็นมิตร มีไมตรีจิตของพ่อค้าขายของชำยอม ซึ่งให้แอนนำของกลับไปใช้ และหมอฟันที่ต่อรองการอุดฟันด้วยไวน์รสชาติดีขวดหนึ่ง สิ่งเหล่านี้ ทำให้เห็นได้ว่า ในระบบของสังคม ที่ดำเนินไปโดยให้ค่าความหมายของเงินนั้น ไม่จำเป็นเสมอไปที่ทุกคนจะตกอยู่ภายใต้ระบบเช่นนั้น ความเป็นมนุษย์ที่มีมโนธรรมยังมีให้เห็นอยู่ในสังคมเช่นกัน สภาพสังคมที่ยึดติด และให้ความหมายของเงิน ทรัพย์สมบัติและความมั่งคั่งเป็นสิ่งที่ไม่ถาวรและยั่งยืน เศรษฐกิจมีความผันผวนแปรเปลี่ยนตลอดเวลาเช่นเดียวกับ การเมือง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับเศรษฐกิจของสังคมอย่างแนบแน่น ครอบครัวที่อยู่กับความมั่งคั่งดำรงชีวิตอยู่กับเม็ดเงิน หากไม่เตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความผันผวนทางเศรษฐกิจการเงิน ซึ่งเกิดขึ้นได้ในสังคมทุกขณะ ก็จะนำไปสู่ปัญหาในครอบครัว การวางแผนชีวิตที่ดีไปพร้อมๆ กับความอุตสาหะเข้มแข็ง ขยันและอดทนพยายาม ในขณะที่ต้องเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลง จึงเป็นการเตรียมความพร้อมที่ดีให้กับสมาชิกในครอบครัวทุกคน การเลี้ยงดูอย่างตามใจจนเสียคน คือ การให้ลูกอยู่กับความสะดวกสบาย เตรียมพร้อมให้ทุกอย่าง มีค่านิยมฟุ้งเฟ้อ และมีคนรับใช้เอาอกเอาใจ จึงเป็นการเลี้ยงดูที่เปรียบได้กับการส่งเสริมให้ลูกอยู่กับตนเองในภาพมายาความฝันที่ล้อมไว้ด้วยฟองสบู่ที่ขาดความมั่นคง และบอบบางอ่อนแอ ยึดตัวตนเป็นศูนย์กลาง ไม่เข้าใจการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกที่มีความผันผวนแตกต่างหลากหลายมากมาย ไม่กล้าเผชิญความจริงของโลกภายนอก การเตรียมความพร้อมให้กับลูกด้วยการเลี้ยงดูให้เข้าใจถึงความแตกต่างของมนุษย์ เอาใจเขามาใส่ใจเรา รู้จักความยากลำบาก อดทนพยายาม ยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น และให้กล้าเผชิญกับความเป็นจริง ไม่ติดอยู่กับภาพมายาในอดีตจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ ได้นำเสนอ ให้เห็นถึงปัญหาจากภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกนึกคิด และการกระทำของแอน ผู้เป็นลูกสาวที่ผ่านการเลี้ยงดูมาอย่างฟุ้งเฟ้อตามใจ จนทำให้เธอรู้สึกราวกับว่าเธอเป็นเจ้าหญิง และเธอต้องดำรงชีวิตไปกับแม่ของเธอที่มีความกดดันจากค่านิยม และระบบของสังคม หากการใช้ชีวิตในช่วงเวลาที่เหลืออยู่เป็นไปด้วยศรัทธาต่อสิ่งที่เธอมีในอดีต โดยไม่ใช่เรื่องเงินและความมั่งมีที่เธอเคยมี สิ่งนั้นคงเป็นความสุขในทุกขณะของการดำรงชีวิต แต่สังคมที่บีบรัดให้การดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอดเป็นไปด้วยค่าของเงิน แล้วแอนจะมีความสุขได้หรือไม่อย่างไร ผู้กำกับได้กล่าวไว้ จาก

บทสัมภาษณ์ว่า ผู้ชมสามารถที่จะชมด้วยมุมมองทางคุณธรรมอย่างง่าย และชื่นชมไปพร้อมกับปัจจุบันขณะ โดยไม่รู้สึกไปกับการให้ความหมาย ในด้านที่มั่งคั่งทางโภคทรัพย์ (Vimooz. 2011: Online)

เรื่องที่ 8 ภูเขาลูกสุดท้าย (The Last Mountain)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย (The Last Mountain) เป็นเรื่องราวของการต่อสู้ที่ส่งผลกระทบกับชาวอเมริกันทุกคน ต่อสู้เพื่อปกป้องสุขภาพพลานามัย และสิ่งแวดล้อมจากการถูกทำลายของอำนาจ ของผู้อยู่เบื้องหลังการทำเหมืองถ่านหิน โดยกรณีศึกษาของภาพยนตร์สารคดีเน้นที่หุบเขาโคลลิเวอร์ (Coal River Valley) ในตะวันตกของรัฐเวอร์จิเนีย ประชาชนหลายแห่งและกลุ่มคนท้องถิ่นพยายามหยุดการทำลายภูเขาของบริษัทเมสซี่ เพราะส่งผลต่อมลภาวะเป็นพิษซึ่งเป็นอันตรายจนเกิดการสูญเสียชีวิต และยังส่งผลกระทบต่อการจ้างงาน และการทำงานที่ยั่งยืน บริษัทถ่านหินมุ่งเน้นที่ผลประโยชน์สร้างกำไร และละเมิดต่อกฎระเบียบข้อบังคับมากมายมาเป็นเวลานาน และมีความสัมพันธ์กับอำนาจการเมืองด้วยการโน้มน้าวชักจูงและสนับสนุน เหมืองถ่านหินและพลังถ่านหินควบคุมอนาคตของทุกคนด้วยหลักสำคัญของประชาธิปไตยที่ว่าไม่มีปัจเจกหรือองค์กรบริษัทใดเป็นเจ้าของอากาศและน้ำ ดังนั้นทุกคนจึงมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อการกระทำและผลกระทบที่เกิดขึ้น

กำกับโดย บิล ฮานี่ (Bil,l Haney) ผู้ซึ่งได้รับรางวัลผู้สร้างผลงานภาพยนตร์สารคดี เรื่องยาวมากว่า 10 ปี มาก่อนหน้านี้ เช่น ภาพยนตร์สารคดี เรื่อง อเมริกันไวโอเลท (American Violet) และชีวิตหนึ่งท่ามกลางปลาวาฬ (A life Among Whales) เป็นต้น (Democracy Now. 2011: Online) และบิลเป็นผู้ก่อตั้งบลู โฮมส์ (Blu Homes) ในปี ค.ศ. 2008 บลู โฮมส์เป็นบริษัทสร้างบ้านที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม (eco-housing) โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อสุขภาพ และบิลเป็นประธานของเวิร์ล คอนเน็ค (World Connect) ซึ่งเป็นโครงการสนับสนุนช่วยเหลือสตรีและเด็กในหมู่บ้านร่วม 400 แห่ง ในประเทศกำลังพัฒนา (Press Notes of The Last Mountain. 2015: Online)

กรอบแนวคิดของภาพยนตร์สารคดี เรื่องภูเขาลูกสุดท้าย

1. ผู้กำกับลองที่จะทำภาพยนตร์ที่จะกระตุ้นผู้รับชม เช่นเดียวกับที่พวกเขาดลใจผู้กำกับ ด้วยเรื่องราวที่ปกติที่นำไปสู่ความเกินธรรมดาด้วยสภาวะแวดล้อมที่กดดันไปสู่การค้นพบหลายสิ่งที่อยู่ในบุคลิกลักษณะความเป็นตัวของพวกเขา พวกเขาเหล่านี้ดึงดูดและดลใจ ในขณะเดียวกันก็เป็นการเชื่อมต่อเรามากกว่าเรื่องเล่าที่เกิดขึ้น (The Last Mountain: Bill, Haney. 2011: Online)

2. ผู้กำกับรู้สึกว่าประเด็นของแรงบันดาลใจและความยุติธรรมเป็นสิ่งที่สาระสำคัญของเขา (The Last Mountain: Bill, Haney. 2011: Online)



ภาพประกอบ 14 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 8 ภูเขาลูกสุดท้าย

3. ผู้กำกับให้ความสนใจเรื่องมลพิษมาตั้งแต่เป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยปีแรก ในปี ค.ศ. 1980 เขาได้ออกแบบระบบควบคุมมลพิษเพื่อโรงงานพลังงาน เมื่อจบการศึกษาเขาได้สอนถึงหลักการสิ่งแวดล้อมที่มหาวิทยาลัยฮาวาร์ด ได้ร่วมงานกับหน่วยงานปกป้องสิ่งแวดล้อม (อีพีเอ) และเขาได้อ่านงานเขียนที่ทรงพลังมากในหนังสือที่ชื่อว่าอาชญากรรมต่อต้านธรรมชาติ (Crimes Against Nature) ของบ๊อบบี้ เคเนดี ทำให้เปิดมุมมองกับผู้กำกับ (The Last Mountain: Bill, Haney. 2011: Online)

4. แนวทางของภาพยนตร์สารคดีหลายเรื่องเป็นการโต้แย้งถกเถียงกัน แต่ผู้กำกับเริ่มจากบทสรุปและก็มองหาข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เหมาะสมทำให้เข้ากันพอดี เพื่อให้มีความสัมพันธ์กับความเป็นจริง ซึ่งผู้กำกับให้ความสนใจเป็นส่วนตัว ซึ่งมาจากผลของการสืบค้นที่สมดุลระหว่างตัวผู้กำกับ และผู้รับชม การขับเคลื่อนอย่างลึกซึ้งเพียงพอที่นำไปสู่ความไว้วางใจกับบางสิ่ง และน่านับถืออย่างเพียงพอของผู้ชมที่จะแบ่งปันข้อมูล เดินทางร่วมไปกับคุณไม่ว่าจะเป็นอย่างไร และให้พวกเขาได้ตัดสินใจในสิ่งที่พวกเขาคิดและบทสรุปบ่อยครั้งที่จะดำเนินพัฒนาต่อไปมากกว่าแค่การนำเสนอแนะหลักการของปัญหา เพราะบทสรุปที่ผู้ชมได้รับจะไม่ถูกล้มล้างลงโดยหลายข้อเท็จจริงที่ผิด (The Last Mountain: Bill Haney. 2011 : Online)

5. นำเสนอเรื่องราวการต่อสู้แบบเผชิญหน้าเพื่ออนาคตของพลังงานในประเทศอเมริกา เพื่อผลลัพธ์ของสุขภาพพลานามัยและเศรษฐกิจ (Press Notes of The Last Mountain. 2015: Online) โดยการต่อสู้นี้เพื่อภูเขาลูกสุดท้ายที่ใหญ่ที่สุดในใจกลางอาณาเขตแอพพะเลเชีย ระหว่างบริษัทเหมืองถ่านหินเมศซี่ที่ต้องการทำลายเพื่อผลิตถ่านหิน และคนท้องถิ่นที่ต้องการหยุดการทำเหมืองและแทนที่ด้วยการทำฟาร์มด้วยหลังงานลม (Democracy Now. 2011: Online)

6. นำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความเป็นประชาธิปไตยของพลเมือง (Democracy Now. 2011: Online)

7. เน้นผลกระทบและการทำลายที่เกิดขึ้นกับเทือกเขาในอาณาเขตแอพพะเลเชีย ทางตะวันออกของสหรัฐอเมริกา (Press Notes of The Last Mountain. 2015: Online) โดยมุ่งเน้นไปที่ใจกลางของข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นที่หุบเขาโคลลิเวอร์ (Ecoliteracy. 2011: Online)

8. นำเสนอข้อเท็จจริงของถ่านหินที่เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา (Press Notes of The Last Mountain. 2015: Online)

9. นำเสนอผลกระทบอันเกิดจากอุตสาหกรรมถ่านหิน และความรุนแรงของแรงระเบิดในทุกสัปดาห์ (Press Notes of The Last Mountain. 2015: Online)

10. นำเสนอให้เห็นถึงความมั่งคั่งจากถ่านหินกับผู้คนส่วนน้อย และทิ้งความเสียหายให้กับชุมชน รวมถึงน้ำและอากาศที่เป็นพิษ (Press Notes of The Last Mountain. 2015: Online)

11. ด้วยนักการเมืองที่สนับสนุนไปพร้อมกับผู้บริจาคร่วมกันของพวกเขาเหล่านั้น ทำให้นักกิจกรรมท้องถิ่นยืนหยัดขึ้นได้ตามลำพังเพื่อสวัสดิภาพในครอบครัวของพวกเขา มรดกของพวกเขา และเพื่ออนาคตทางพลังงานของพวกเขา (Press Notes of The Last Mountain. 2015: Online)

12. นำเสนออิทธิพลทางการเมือง ที่มาจากเส้นทางการสนับสนุนแหล่งเงินทุนจากอุตสาหกรรมเหมืองถ่านหิน อุตสาหกรรมการขนส่งทางรถไฟ และการเผาถ่านหินเพื่อสาธารณูปโภคพลังงานไฟฟ้า ให้กับการรณรงค์หาเสียงและการโน้มน้าวชักจูงจากการเมือง (Press Notes of The Last Mountain. 2015: Online)

13. ยกระดับเรื่องราวของพลังที่มาจากพลเมืองธรรมดาที่จะสร้างอนาคตใหม่ เมื่อพวกเขามีการตัดสินใจและความกล้าที่จะลงมือกระทำ (Press Notes of The Last Mountain. 2015: Online)

14. นำเสนอถึงความสำคัญและประโยชน์ของพลังงานลมที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ไม่มีวันหมด(Press Notes of The Last Mountain. 2015: Online)

มนุษย์

พลเมืองหลายคนไม่เข้าใจว่าไฟฟ้ามาจากที่ใด เพียงแค่รู้ว่ากดสวิทช์ ไฟฟ้าก็มา ไม่วิตกกังวลว่าอะไรเกิดขึ้นและมันมาจากที่ใด (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 0: 01 – 0: 38)

MARIA GUNNOE: I know that we live in a very intelligent country that

has the ability to create energy without blowing up mountains. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 54 – 2: 03)

มาเรีย: ฉันรู้ว่าเราอาศัยอยู่ในประเทศที่ชาญฉลาดมาก ซึ่งมีความสามารถที่จะสร้างสรรค์พลังงานโดยปราศจากการทำลายภูเขาทั้งหลายได้

มาเรีย มาจากชุมชนบ๊อบไวท์ในเขตปกครองบูน (Bob White in Boone County) ทางตอนใต้ของตะวันตกของรัฐเวอร์จิเนีย เธออาศัยอยู่ระหว่างภูเขา 2 ลูก ตรงกลางระหว่างภูเขาทั้งสองเป็นหลุม ที่ดินของเธออยู่ตรงหลุมที่มีช่องทางอยู่ล่างสุด ซึ่งภูเขาทั้งสองมาบรรจบกัน ปู่ และพ่อของเธอเป็นคนงานเหมืองถ่านหิน พี่น้องอีกสองคนของเธอก็เป็นคนงานเหมืองเช่นกัน (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 3: 14 – 3: 48) มาเรีย เล่าให้ฟังว่า บริษัทถ่านหินจูปิเตอร์ (Jupiter Coal comapany) เริ่มขึ้นในปี ค.ศ. 2000 ตัดไม้ทำลายป่าและเริ่มผลักดันสิ่งที่พวกเขาเรียกว่า ภาระหนักเกิน (Overburden) ซึ่งทุกๆ สิ่งถูกทำลายลงยกเว้นถ่านหินที่อยู่สูงเหนือบนต้นไม้ และในที่สุดพวกเขาก็เริ่มระเบิดภูเขาลง (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 3: 50 – 4: 08)

MICHAEL SHNAYERSON: These coal companies are absolutely raping and stealing the land, water and air that all of us thought was ours. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 2: 04 – 2: 13)

ไมเคิล: บริษัทถ่านหินเหล่านี้คือ การล่อลวงและการขโมยพื้นดิน น้ำและอากาศ ซึ่งพวกเราทุกคนคิดไว้ว่า เป็นของพวกเรา

JOE LOVETT: People have had enough. And, they're standing up to the coal company. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 2: 16 – 2: 20)

โจ โลเวท: มาถึงตอนนี้ ประชาชนเพียงพอแล้ว และพวกเขากำลังยืนขึ้นต่อต้านบริษัทถ่านหิน

ALLEN HERSHKOWITZ: The greatest reform of the coal mining industry is being pushed by citizen activists. The fight over Coal River Mountain is a fight about democracy. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 2: 23 – 2: 34)

อัลเลน เฮิร์ชโควิช: การปฏิรูปอุตสาหกรรมถ่านหินที่เยี่ยมที่สุดคือ การผลักดันโดยนักกิจกรรม การต่อสู้เรื่องภูเขาโคลลิเวอร์ คือ การต่อสู้อันเกี่ยวข้องกับประชาธิปไตย

DAVID AARON SMITH: I feel like there's a huge crime going on. And I have a right, as a citizen, to get in the way of a crime taking place. And, that's what I did. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 2: 36 – 2: 45)

เดวิด: ผมรู้สึกเหมือนว่า มีอาชญากรรมครั้งใหญ่ดำเนินอยู่ที่นั่น และผมมีสิทธิ เช่น พลเมืองคนหนึ่ง ที่จะได้รับรู้วิถีทางของอาชญากรรมที่มีอยู่ตรงนั้น และนั่นคือสิ่งที่ผมได้ทำไป

BO WEBB: I was born about a mile from here, two miles from here, at Leeville, West Virginia - - in a coal camp. My dad worked for the coal company, and we lived in a coal company house.

BO WEBB: We came back here in 2000, decided we just wanted to be back in the mountains. And just live a nice, peaceful life, fishing, hunting. Living a good life. Having a garden, y'know? Back to my roots. And I got back here, I started hearing these blasts.

BO WEBB: The Coal River Valley's a very narrow valley, and on the right side is Cherry Pond Mountain, and it has been totally annihilated- that's Twilight, that's Lindytown, that's Montcoal, that's uh, Shumate -- the entire Cherry Pond Mountain, which was a duplicate of Coal River Mountain at one time, has been totally destroyed. And, directly below that are our communities, from Whitesville to Glen Daniel, twenty- five mile stretch of small communities. People that's lived here for two-hundred years or more. And Coal River Mountain is on the left side. Now, on the other side of Coal River Mountain is Kayford Mountain, which has been totally wiped out. It is gone. And, Coal River Mountain stands as a buffer. It's our only buffer to protect us from getting totally overwhelmed with blasting dust and poisoned water and everything else, it's -- we have to have that mountain or we have to leave. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 10: 56 – 12: 27)

โบ เว็บ: ผมเกิดห่างจากที่ตรงนี้ประมาณไมล์ถึงสองไมล์ ทีลีวิลทางตะวันตกของเวอร์จิเนีย ในแคมป์ถ่านหิน พ่อของผมทำงานที่บริษัทถ่านหิน และเราอยู่อาศัยในบ้านพักของบริษัทถ่านหิน เรากลับมาที่นี่ในปี ค.ศ. 2000 ตัดสินใจแค่ว่าต้องกลับมาในภูเขา และดำรงชีวิตอยู่อย่างสงบสุข ตกปลา ล่าสัตว์ อยู่กับชีวิตที่ดี มีสวนสักแห่ง คุณรู้ใช่ไหมว่ากลับไปสู่รากเริ่มเดิมทีของผม และผมก็ได้กลับมาที่นี่ ผมเริ่มได้ยินเสียงระเบิดเหล่านี้ ช่องแคบของหุบเขาโคลลิเวอร์ และบนด้านขวาคือ ภูเขาเชอรี่พอน และมันก็ถูกทำลายลงจนหมดสิ้น นั่นคือ ทไวไลท์ นั่นคือ ลินดี้ทาวน์ นั่นคือ เมาท์โควล์ นั่นคือ ชูเมท ภูเขาเชอรี่พอนด์ทั้งหมด ครั้งหนึ่ง ซึ่งเหมือนกันกับภูเขาโคลริเวอร์ ได้ถูกทำลายจนหมดสิ้น และบริเวณใต้ตรงนั้นคือ ชุมชนของพวกเรา จากไวท์วิลไปถึงเกรนดานีล 25 ไมล์ ยาวเหยียดของชุมชนเล็กๆ ประชาชนที่อาศัยอยู่ที่นี่ราว 200 ปี หรือมากกว่านั้น ภูเขาโคลริเวอร์อยู่บนด้านซ้าย ตอนนี้ในอีกด้านของภูเขาโคลริเวอร์ ซึ่งก็คือ ภูเขาเคฟอร์ดได้ถูกทำลายลงจนหมดสิ้น มันหายไปแล้ว ภูเขาโคลริเวอร์ยืนหยัดเป็นกันชน มันเป็น

เพียงกันชนเดียวที่จะปกป้องเราจากการได้รับฝุ่นผงของการระเบิดที่มากมาย และน้ำเป็นพิษ และสิ่งอื่นๆ อีกหลายสิ่งหลายอย่าง เราต้องมีภูเขานั้นไว้หรือเราต้องอพยพหนีจากไป (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 10: 56 – 12: 27)

JENNIFER HALL-MASSEY: My name is Jennifer Hall-Massey. I live in a small town we call Prenter, West Virginia. Where we're standing now is actually the center of the cluster of brain tumors that we experienced. There have been multiple brain tumors throughout the community. But, there were six, in particular, that lived very close together. Right down the road here, in the end of the mobile home park, we lost my brother. He was 29 years old. The gentleman that lived directly beside of him was in his mid-50s. And, he also lost his life to the brain tumor. His name was Ronald Smith. There was an infant that lived two homes behind my brother. The little Jones girl, who was born with a cancerous brain tumor. Her neighbor, four year old Tasha Brown, also developed a brain tumor. She did survive. Now, to the right of us here, we lost -- we call him Little John. His name was John Donahue the Second. He lived in this home right here. And, he was 37 years old. He was the first that our community lost to a brain tumor. National average for brain tumor is one in 100,000. And, we had six that lived side-by-side. The only thing we have in common is the fact that we all have well water. This filter is about two weeks old. It's supposed to last six months. Normally, we get about three to four weeks out of a filter before they completely stop up. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 14: 24 – 16: 31)

เจนิเฟอร์ ฮอลว์ เมสเซ: ฉันชื่อเจนิเฟอร์ ฮอลว์ เมสเซ ฉันอยู่ในเมืองเล็กๆ ที่เราเรียกว่า เพลนเตอร์ ทางเวอร์จิเนียตะวันตก ที่ๆ เรากำลังยืนอยู่ตรงนี้ คือ ใจกลางของกลุ่มผู้ป่วยเนื้องอกที่สมอง ที่เราได้ประสบพบเจอ ที่นั้นมีผู้ป่วยเนื้องอกในสมองมากมายไปทั่วชุมชน แต่หกคนเฉพาะที่อยู่อาศัยใกล้เคียงกันลงถนนไปตรงนั้น สุดทางที่จอดของบ้านเคลื่อนที่ เราสูญเสียน้องชายของฉัน เขาอายุได้ 29 ปี สุภาพบุรุษที่อาศัยอยู่เคียงข้างเขาได้อยู่ในช่วงกลางทศวรรษที่ 50 และเขาก็ได้เสียชีวิตด้วยโรคเนื้องอกที่สมอง ชื่อของเขา คือ โรนัล สมิท ที่นั่นมีทารกซึ่งอาศัยอยู่สองหลังถัดไปด้านหลังจากบ้านน้องชายของฉัน เด็กหญิงโจนส์ตัวน้อยที่เกิดมากับโรคเนื้องอกมะเร็งที่สมอง เพื่อนบ้านของเธออายุสี่ปี ทาชา บราวน์ ที่เข้ารักษาเนื้องอกที่สมอง เธอยังรอดชีวิตอยู่ตอนนี้ ด้านขวาของเราตรงนี้ เราสูญเสีย เราเรียกเขาว่า จอห์นตัวน้อย ชื่อของเขา คือจอห์น ดูนา รุ่นที่สอง เขาอาศัยอยู่ในบ้านด้านขวานี้ และเขาอายุได้ 37 ปี เขาเป็นคนแรกที่ชุมชนของเราสูญเสียให้กับโรคเนื้องอกสมอง ค่าเฉลี่ยของชาติสำหรับโรคเนื้องอกสมองคือ หนึ่งในแสน และเราได้มี 6 คน ซึ่งอยู่เคียงข้างกัน เพียงสิ่งเดียวที่เรามีร่วมกันคือ ข้อเท็จจริงที่ว่าเรามีน้ำที่ดี

ตัวกรองนี้มีอายุสองสัปดาห์ ซึ่งมันควรจะใช้ได้ถึงหกเดือน โดยปกติเราจะใช้ได้ 3 – 4 สัปดาห์ จนมันสิ้นสุดใช้งานต่อไม่ได้

BOBBY KENNEDY: I think for me, I was just dispositionally disposed towards activism. I made a decision, when I was ten years old, to write a book about the environment. And, I never actually got around to writing it until I was about 29. But, I wrote a letter to my uncle, President Kennedy. And, I asked to come in and talk to him about the environment. I brought him a pet salamander. And, he arranged for me to go and interview members of his Cabinet about the environment.

BOBBY KENNEDY: When I was little, McLean, Virginia was a rural paradise. It was horse farms. It was woodland. And we spent every moment that we could walking through the woods. And then, one day, the road builders came. And, they built a four-lane highway through the woods. They covered the creek. They knocked down the mountain. And, we looked at these people as-- as really-- as invaders and as criminals. We tried our best to stop them. We were only-- We were little kids. We were eight or nine years old. And, we rolled the big concrete culverts down a hillway. And, we smashed them and broke them. We got caught, and I had to work all summer with my brother to pay for the culverts. But, I still had this feeling that something was being stolen from me.

บ๊อบบี้ เคเนดี้: ผมคิดว่าสำหรับผมแล้ว ผมคือ แค่มีทัศนะคติมุ่งไปยังการเคลื่อนไหว สนับสนุนหรือต่อต้านประเด็นใดประเด็นหนึ่ง เมื่อผมอายุ 10 ขวบ ผมตัดสินใจเขียนหนังสือเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และก็ไม่เคยได้ยุ่งเกี่ยวกับการเขียนอีกจนกระทั้งผมอายุได้ 29 ปี ผมเขียนจดหมายฉบับหนึ่งถึงลุงของผม ประธานาธิปดีเคเนดี้ ผมถูกเรียกให้เข้าไปหา และพูดคุยกับเขาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผมได้นำซาลาเมนเดอร์ ซึ่งเป็นสัตว์เลี้ยงตัวหนึ่งไปให้เขา และเขาได้เตรียมการเพื่อผมให้ไปสัมภาษณ์สมาชิกรัฐมนตรีของเขาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

บ๊อบบี้ เคเนดี้: เมื่อผมยังเป็นเด็ก แม๊คลีนในเวอร์จิเนียเป็นสวรรค์ในชนบท มันเป็นฟาร์มม้า มันเป็นป่าไม้ และเราใช้ทุกๆ ช่วงเวลาที่สามารถเดินผ่านบริเวณป่าไม้ และหลังจากนั้นวันหนึ่ง ผู้สร้างถนนเข้ามา พวกเขาสร้างถนนทางหลวงสี่เลนส์ผ่านบริเวณป่าไม้ พวกเขาปกคลุมธารน้ำ พวกเขาทำลายภูเขาลง และเรามองไปที่ผู้คนเหล่านี้ จริงๆ แล้วราวกับว่า ผู้รุกราน และอาชญากร เราพยายามอย่างดีที่สุด ที่จะหยุดพวกเขา เราเป็นเพียงเด็กตัวเล็กๆ แปดหรือเก้าขวบ และเราได้กลิ้งท่อคอนกรีตลงไปตามทางเนินเขา เราทำให้พวกมันแตกพังลงเป็นชิ้นๆ เราถูกจับได้แต่ผมก็ทำงานตลอดช่วงฤดูร้อนกับพี่น้องของผมที่จะชดใช้คืนให้กับท่อคอนกรีตทั้งหลาย แต่ผมก็ยังคงมีความรู้สึกที่ว่าบางสิ่งได้ถูกขโมยไป

จากผม (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 26: 58 – 28: 38)

บ๊อบบี้ เคเนดี้ประสบความสำเร็จในการฟ้องบริษัทมากมาย เพื่อให้หยุดการก่อมลพิษ แต่ในปี ค.ศ. 2001 เมื่อเขาพยายามหยุดการทำลายสิ่งแวดล้อมบนเกาะเปอโตริกัน (Puerto Rican Island) ที่เป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่เทศบาลเกาะวีเอเกส (Vieques) เขาพบเจอกับอุปสรรค ทหารเรือของกองทัพสหรัฐใช้เป็นที่ฝึกฝนการทิ้งระเบิด ด้วยการสนับสนุนของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น เขาถูกจับกุมตัวในคุก 30 วัน ที่มีการรักษาความปลอดภัยอย่างแน่นหนา การรณรงค์ประสบความสำเร็จ และการทิ้งระเบิดได้ถูกทำให้ยุติลง (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 46: 52 – 48: 12) รายได้ของคนงานเหมืองแตกต่างกันอย่างมากมาย มหาศาลกับดอน (DON BLANKENSHIP) ซึ่งเป็นเจ้าของเหมือง รายได้ของดอนมาจากการการทำลาย ในขณะที่คนงานเหมืองต้องเสี่ยงชีวิตบางคนเสียชีวิต เพราะการระเบิดของก๊าซมีเทน (Methane gas explosion) ใต้พื้นดิน หนึ่งพันฟุต จนทำให้เกิดคำถามของการรักษาความปลอดภัยของเจ้าของเหมือง บริษัทเหมืองได้เสียค่าปรับ ซึ่งน้อยกว่ารายได้ที่บริษัทเมสซีได้รับภายใน 1 ชั่วโมง เหตุการณ์เสียชีวิตจากเหมืองหลายแห่งที่เกิดขึ้น ล้วนละเมิดต่อความปลอดภัยในชีวิต และมาตรฐานทางสิ่งแวดล้อม การละเมิดครั้งแล้วครั้งเล่า เพราะมันง่ายกว่าที่จะทำเงินได้มากกว่า ญาติของผู้เสียชีวิตคนหนึ่งได้กล่าวแสดงทัศนะว่า ผลกำไรอยู่เหนือชีวิตมนุษย์ พวกเขาใส่ใจเกี่ยวกับเรื่องเงิน (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 41: 42 – 43: 53) ด๊อกเตอร์ อัลเลน (Dr. Allen Hershkowitz) กล่าวว่า

Allen Hershkowitz: Millions of people get their water supplies from the headwaters coming off the Cumberland Plateau bioregion. Mountaintop coal mining is literally threatening the water supplies of tens of millions of people in one of the fastest growing regions in the United States.

อัลเลน เฮิร์ชโควิช: ประชากรหลายล้านคนได้รับการส่งน้ำจากต้นน้ำที่มาจากอาณาเขตทางชีวภาพที่คัมเบอร์แลนด์ พลาทู การขุดเหมืองถ่านหินที่ยอดเขาเป็นสิ่งที่คุกคามการจัดส่งน้ำมาให้ประชาชนหลายสิบล้านคน ในหนึ่งของหลายอาณาเขตที่เพิ่มขึ้นย่างรวดเร็วที่สุดในสหรัฐอเมริกา (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 16: 32 – 16: 49)

จากผลกระทบของการระเบิดภูเขา ที่สร้างอันตรายต่อชีวิตด้วยมลพิษทางอากาศในบริเวณใกล้เคียง นักกิจกรรมผู้อยู่อาศัยในเวอร์จิเนียตะวันตก นักเขียน บรรณาธิการ ผู้กระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และนักกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่ชื่อบ๊อบบี้ เคนเนดี้ จูเนียร์ (Bobby, Kennedy Jr.) และเขาได้พบเห็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการออกบินสำรวจท้องที่ และคิดว่าประชาชนชาวอเมริกันควรที่จะเห็นในสิ่งนี้ เพราะน่าจะต้องมีการปฏิวัติในประเทศนี้ (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 4: 55 – 5: 14) พื้นที่ของการทำลายสร้างเหมืองกว้างใหญ่มหาศาล กินพื้นที่ 10 – 12 ไมล์ ระเบิดยอดภูเขาเพื่อเปิดเอาถ่านหินที่อยู่ภายใต้

(The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 5: 18 – 5: 33) พวกเขาใช้ระเบิดถึง 2,500 ตัน ในการระเบิดทุกๆ วัน (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 5: 47 – 5: 56)

สังคม

เกือบครึ่งหนึ่งของไฟฟ้าในสหรัฐอเมริกา มาจากการเผาถ่านหิน 16 ปอนด์ของถ่านหินถูกเผาในแต่ละวัน เพื่อทุกคนทั้งชายหญิงและเด็กในสหรัฐอเมริกา 1 ใน 3 ของถ่านหินมาจากภูเขามากมายในอาณาเขตวัฒนธรรมแอพพะเลเชียทางตะวันออกของสหรัฐอเมริกา (Appalachia) (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 04 – 1: 17)

บิล แรนนี่ (Bill, Raney) ประธานกลุ่มเหมืองถ่านหินที่รัฐเวอร์จิเนียตะวันตก (President, West Virginia Coal Association) ได้กล่าวไว้ว่า

Bill Raney: Mountaintop mining is an accepted means stated in the federal law. And, it's been occurring here in West Virginia for the last 35 years. And, it's dictated by the geology, the natural geology. And, if the coal seams lie close to the top of the hill, then it's the most efficient way to remove the coal from the mountains. I think the groups that are opposed to that and use that as the icon for their opposition are using it because of the emotional impact it has on people when they see a picture of an active operation, which is nothing more than a construction site that is unfinished. Now, to go back and take a picture of that mine site after it's completed, is a much different picture. They return that same dirt and rock to the mountaintop, and reconstruct the mountaintop.

(บิล แรนนี่: การขุดเหมืองบนยอดภูเขา ได้ถูกยินยอมและแจ้งไว้ในกฎหมายสหพันธรัฐ (Federal law) เกิดขึ้นในรัฐเวอร์จิเนียในช่วง 35 ปีที่ผ่านมา และควบคุมสั่งการโดยนักธรณีวิทยา ถ้ารอยตะเข็บถ่านหินเรียงตัวไว้ใกล้กับยอดเขา มันเป็นวิถีทางที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดที่จะดึงเอาถ่านหินออกมาจากภูเขา ผมคิดว่าหลายกลุ่มขัดขวางต่อสิ่งที่เกิดขึ้นนี้ และใช้สิ่งนี้เป็นรูปสัญลักษณ์แทนบางสิ่งเพื่อการต่อต้านของพวกเขา เพราะผลกระทบทางอารมณ์เมื่อพวกเขาทั้งหลายเห็นภาพของการดำเนินงานปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งไม่มีสิ่งใดมากไปกว่าพื้นที่โครงสร้างที่ยังไม่เสร็จ ตอนนี้ หากกลับไปถ่ายรูปของพื้นที่เหมืองหลังจากที่เสร็จสิ้นสมบูรณ์ จะเห็นว่าเป็นภาพที่แตกต่างกันอย่างมาก พวกเขาย้อนกลับไปสู่ความสกปรกและหินที่เหมือนเดิมบนยอดเขาแห่งนั้น และบูรณะยอดเขานั้นอีกครั้ง (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 6: 48 – 7: 42) มุมมองของประธานสมาคมเหมือง บิล แรนนี่ แสดงให้เห็นว่า ภายหลังจากที่ได้นำถ่านหินออกไปจากภูเขาจนเสร็จสิ้น พื้นที่ตรงนั้นจะถูกบูรณะใหม่ ซึ่งจะเป็นภาพที่น่าดูกว่าในช่วงที่ระเบิดทำลายยอดเข้าเพื่อเอาถ่านหิน มุมมองของบิล แรนนี่ขัดแย้งกับมุมมองของบ๊อบบี้ เคนเนดี้ จูเนียร์ (Bobby Kennedy Jr.) ซึ่งเป็นนักกิจกรรม ผู้อยู่อาศัยในเวอร์จิเนียตะวันตก นักเขียน บรรณาธิการ ผู้กระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์

และนักกฎหมายสิ่งแวดล้อม ตามทฤษฎีพื้นที่ตรงนี้ควรที่จะเป็นป่าโอ๊คและเมเปิล (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 7: 44 – 7: 59) เจ้าหน้าที่ที่มีบทบาทอำนาจดูแลยินยอมให้พวกทำเหมืองแทนที่พื้นดินที่ปกคลุมดั่งเดิมด้วยก้อนหิน รัฐเวอร์จิเนียตะวันตก เรียกสิ่งนี้ว่า การทดแทนพื้นดิน เจ้าหน้าที่ผู้มีบทบาทอำนาจ พวกเขามักจะโกหก สร้างเรื่องราวที่แต่งขึ้นมา และผู้คนมากมายก็เชื่อในสิ่งที่พวกเขาบอกมากว่าหลายปีที่ผ่านมาว่าสิ่งที่เป็นอยู่ตอนนี้ คือ พื้นดินหรือป่าก็ตาม ผู้คนหลายคนเชื่อจริงๆ ว่า นี่คือ การฟื้นฟูโดยแท้จริง ต้นน้ำลำธารที่ถูกแทนที่ด้วยก้อนหินมากมายจนไม่เหลือสิ่งมีชีวิต ไม่มีระบบนิเวศน์ มันทำให้การไหลเวียนของน้ำลดลงมีความหนาแน่นมากขึ้น สิ่งนี้เป็นสาเหตุก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วม (Flooding problems downstream) (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 8: 00 – 8: 55) ในอดีตกาลทรัพยากรธรรมชาติหรือสัตว์ป่าเป็นของสาธารณะ เวลาผ่านมาเมื่อมีกฎหมายเปลี่ยนของส่วนรวมให้เป็นของส่วนตน มหากฎบัตร (Magna Carta) จึงเกิดขึ้น

We decree that all shall have their ancient liberties by land and by water.

เราตัดสินชี้ขาดว่าทุกคนจะต้องมีสิทธิพื้นฐานหรือเสรีภาพอย่างในอดีตต่อพื้นดินและน้ำ (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 18: 02 – 18: 13) แต่กฎหมายเหล่านั้นถูกทำให้เสื่อมสลายในช่วงระหว่างการปฏิวัติอุตสาหกรรม (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 18: 36 – 18: 40)

BOBBY KENNEDY: When Roman law broke down in Europe during the Dark Ages, you saw the feudal kings and the local lords privatizing the commons.

BOBBY KENNEDY: For example, in England, King John said the deer, which were once a critical food source for the poor, could no longer be hunted by the poor. Only the nobility can hunt them. That's what got him in trouble with Robin Hood.

Those thefts, those privatizations of the public commons so outraged the public that they confronted King John at Runnymede, and they forced him to sign the Magna Carta, which was the beginning of constitutional democracy on our planet.

BOBBY KENNEDY: The law in this country, up until the 1870s, was that if somebody built a factory near your home, and smoke from that factory got into your house as little as one day a year, you had an absolute right to shut down that factory. Because that was a violation of your property rights and of the commons.

BOBBY KENNEDY: But those laws were eroded during the Industrial Revolution by people who said, "You know, this is the future of America, industrial growth. And, we need to make it as easy as possible for industry to flourish. So, we're going to allow

people to pollute.”

บ๊อบบี้ เคเนดี้: เมื่อกฎหมายโรมันล่มสลายในช่วงยุคมืดของยุโรป คุณเห็นการทำของส่วนรวมให้เป็นของส่วนตัวของกษัตริย์ระบบศักดินาและเจ้าของที่ดินหรือขุนนางท้องถิ่น

บ๊อบบี้ เคเนดี้: ตัวอย่างที่เกิดขึ้นในอังกฤษ กษัตริย์จอห์นได้บอกว่า กวางซึ่งครั้งหนึ่งเป็นทรัพยากรอาหารที่จำเป็นของคนยากจน ไม่สามารถล่าได้โดยคนยากจน เพียงผู้สูงศักดิ์เท่านั้นที่สามารถล่าพวกมัน นั่นแหละคือ ทำให้เขาต้องลำบากกับโรบิน ฮูด

บ๊อบบี้ เคเนดี้: หัวขโมยเหล่านั้น ความเป็นส่วนตัวเหล่านั้น ในของส่วนรวมสาธารณะทำรุนแรงต่อสาธารณะซึ่งนำไปสู่การเผชิญหน้า และพวกเขาบีบบังคับให้กษัตริย์จอห์นลงนามมหากฎบัตร (Magna Carta) ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของรัฐธรรมนูญประชาธิปไตยบนโลกของเรา

บ๊อบบี้ เคเนดี้: กฎหมายในประเทศนี้ จนถึงช่วงปีทศวรรษ 1870s ถ้าหากบางคนสร้างโรงงานใกล้บ้าน และควันจากโรงงานเข้าไปในบ้านของคุณเพียงน้อยนิดหนึ่งวันในหนึ่งปี คุณมีสิทธิอันสมบูรณ์ที่จะปิดโรงงานแห่งนั้น เพราะสิ่งนั้นคือ การละเมิดสิทธิทรัพย์สินของคุณและละเมิดสิทธิพื้นฐานร่วมกัน (ความเป็นส่วนรวม)

บ๊อบบี้ เคเนดี้: แต่กฎหมายเหล่านั้นถูกทำให้เสื่อมสลายในช่วงระหว่างการปฏิวัติอุตสาหกรรมโดยประชาชนผู้ได้บอกไว้ว่า "คุณรู้นี่ สิ่งนี้คือ อนาคตของอเมริกา การเติบโตของอุตสาหกรรม และเราต้องการที่จะทำมันให้ง่ายเท่าที่จะเป็นไปได้สำหรับความรุ่งเรืองของอุตสาหกรรม ดังนั้นเรากำลังยินยอมให้ประชาชนทำให้เป็นมลพิษ (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 17: 23 – 18: 52)

BOBBY KENNEDY: this accumulation of insults, in 1970, drove 20 million Americans out onto the street, the largest public demonstration in the United States history, demanding that our political leaders return to the American people the ancient environmental rights that had been stolen from our citizens over the previous 80 years.
Politicians responded. Republicans and Democrats got together. Richard Nixon created EPA and signed the Clean Air Act, the Clean Water Act into effect. We wrote 28 major environmental laws over the next ten years that protect our air and water and endangered species and food safety.

บ๊อบบี้ เคเนดี้: การดูถูกได้สะสมเพิ่มขึ้น ในปี ค.ศ. 1970 ได้ผลักดันชาวอเมริกา 20 ล้านคน ออกมาเดินประท้วงบนท้องถนน เป็นการเดินขบวนประท้วงของสาธารณะชนที่ใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ของสหรัฐอเมริกา ด้วยความต้องการให้ผู้นำการเมืองหลายคนของพวกเรา คืนสิทธิสิ่งแวดล้อมในยุคโบราณที่ถูกขโมยไปจากพลเมืองของพวกเราก่อนหน้านี้มากว่า 80 ปี ให้กับประชาชนชาวอเมริกา นักการเมืองหลายคนตอบสนอง ทั้งพรรครีพับบลิกัน และเดโมเครต ร่วมมือกัน ริชาร์ด นิกสัน สร้างสรรค์

หน่วยงานปกป้องสิ่งแวดล้อม (Environment Protection Agency หรือ EPA) และได้ลงนามกฎอากาศสะอาด (Clean Air Act) กฎน้ำสะอาด (Clean Water Act) กลายให้เกิดผล เราได้เขียนกฎหมายสิ่งแวดล้อมหลัก 28 ข้อ มากกว่า 10 ปี หลังจากนั้นที่ปกป้องอากาศและน้ำของพวกเรา รวมถึงการป้องกันการทำอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตสายพันธ์ต่างๆ และการรักษาความปลอดภัยของอาหาร (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 19: 13 – 19: 56)

มันเป็นยุคที่พรรคการเมืองสองพรรคมาร่วมมือกัน (Bipartisan) หากปราศจากการสนับสนุนร่วมมือกันอย่างเข้มแข็งของทั้งสองพรรคการเมือง ก็จะปราศจากตัวบทกฎหมายที่เข้มแข็ง เกือบทั้งหมดของตัวบทกฎหมายหลักที่ใช้ เชื่อกันมาทุกวันนี้ เริ่มขึ้นในช่วงต้นทศวรรษปี 70s ช่วงต่อมามากกว่า 20 ปี อุตสาหกรรมถ่านหินเพิกเฉย ต่อบทบัญญัติต่างๆ ในกฎน้ำสะอาด (Clean Water Act) เพิ่มมากขึ้น (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 19: 57 – 20: 37) กฎนี้ได้บอกไว้ว่า ไม่สามารถทิ้งขยะลงในน้ำของสหรัฐอเมริกา ดังนั้น การกำจัดยอดภูเขา เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายโดยสิ้นเชิง (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 20: 39 – 20: 50) มีความสำเร็จของการดำเนินคดี และด้วยการต่อต้านจากขบวนการเคลื่อนไหวจำนวนมาก อุตสาหกรรมถ่านหิน มีความตกกังวลเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่กำลังจะมาถึง และโยนภาระอันหนักไว้เบื้องหลัง จอร์จ บุช (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 20: 54 – 21: 08) ประกาศแจ้งสุดยอดร่วมร้อย ประกาศแจ้งสิ่งแวดล้อมต่างๆ ถูกครอบครองอย่างแท้จริงโดยการชักจูงชักนำจากนักมลภาวะที่เลวที่สุด (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 21: 59 – 22: 07)

BOBBY KENNEDY: In the Department of Commerce, which regulates fisheries, the Department of Energy, the Department of Agriculture, the EPA, the FDA, the Department of Interior, and even the relevant divisions of the Justice Department. As head of Public Lands, Steven Griles, a mining industry lobbyist, who believes that public lands are unconstitutional.

บ๊อบบี้ เคเนดี้: ในแผนกของธุรกิจการค้า ซึ่งวางระเบียบการประมง แผนกของพลังงาน แผนกของเกษตรกรรม หน่วยงานปกป้องสิ่งแวดล้อม หน่วยงานสาธารณะสุข หน่วยงานการจัดการอนุรักษ์พื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติ หรือแม้กระทั้งแผนกที่สัมพันธ์กับหน่วยงานความยุติธรรม เช่น หัวหน้าของพื้นที่สาธารณะ สตีเว่น ไกลส์ ผู้ชักจูงโน้มนาวจากอุตสาหกรรมเหมืองซึ่งเชื่อว่าพื้นที่สาธารณะเป็นสิ่งที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติ (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 22: 08 – 22: 29)

สตีเว่น ไกลส์ได้ชักจูงโน้มน้าวสนับสนุนการกำจัดยอดเขาก่อนที่เขาจะเข้ามาทำงานในสำนักงาน (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 22: 31 – 22: 39)

BOBBY KENNEDY: Peabody Coal and Massey Coal and the lobbyists for the industry met in the back doors of the Interior Department with Steven Griles. And, they

rewrote one word, the interpretation of one word of the Clean Water Act, the definition of the word “fill,” to change 30 years of statutory interpretation.

บริษัทถ่านหินพีบอดี้ และบริษัทถ่านหินแมสเซ และนักจูงใจโน้มน้าวต่างๆ เพื่ออุตสาหกรรมได้พบปะกันเบื้องหลังที่หน่วยงานการจัดการอนุรักษ์พื้นที่ และทรัพยากรธรรมชาติกับสตีเว่น ไกลส์ และพวกเขาเขียนคำขึ้นใหม่หนึ่งคำ ซึ่งเป็นการตีความหนึ่งคำในกฎน้ำสะอาด ด้วยคำจำกัดความว่า "เติม" สู่การเปลี่ยนแปลงการตีความตามกฎหมายมา 30 ปี (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 22: 44 – 22: 34)

JOE LOVETT: Instead of the primary purpose, the Bush administration changed the phrase “primary purpose” to the word “effect.” So, what was permissible after that was anything that had the effect of creating dry land.

JOE LOVETT: And, of course, putting garbage in water has the “effect” of creating a dry spot. And, that legalized mountaintop removal for the first time.

โจ โลเวท: แทนที่คำว่า จุดมุ่งหมายหลัก จอร์จบุชได้เปลี่ยนวลี จุดมุ่งหมายหลักไปสู่คำว่า ผลกระทบ ดังนั้นสิ่งนี้ยอมให้ หลังจากนั้นสิ่งใดที่ส่งผลกระทบของการทำให้เกิดพื้นที่แห้งแล้งแน่นอน การทิ้งขยะลงในน้ำมีผลกระทบของการทำให้เกิดจุดแห้งแล้ง และการกำจัดยอดเขาถูกทำให้ถูกต้องตามอำนาจกฎหมายเป็นครั้งแรก (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 22: 35 – 23: 32)

MARIA GUNNOE: Robert Kennedy Junior is lending his voice to the fight against mountaintop removal, and here's the article about that.

มาเรีย: โรเบิร์ต เคเนดี้จูเนียร์ ให้หยิบยืมเสียงของเขาเพื่อการต่อสู้ต่อต้านการกำจัดยอดเขา และนี่คือ บทความที่เกี่ยวกับสิ่งนั้น (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 23: 34 – 23: 45)

My waitress job kept me afloat while I volunteered with many, many, many different organizations to fight the destruction here.

งานพนักงานบริกรหญิงทำให้ฉันดำเนินต่อไปในขณะที่ฉันอาสาสมัครกับหลายๆ องค์กรที่แตกต่างกันเพื่อจะสู้กับการทำลายที่เกิดขึ้นที่นี่ (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 23: 46 – 23: 54)

I went to my state government. thinking, y'know, they can't leave me like this. Somebody has to care about what they're putting me through. And what I found was a lot of closed doors.

ฉันได้ไปที่รัฐบาลในมลรัฐของฉัน ด้วยความคิด คุณรู้ไหมว่า พวกเขาไม่สามารถที่จะทิ้งฉันไว้อย่างนี้ บางคนต้องใส่ใจเกี่ยวกับสิ่งที่พวกเขากำลังทำให้ฉันต้องเป็นเช่นนี้ และสิ่งที่ฉันได้พบเจอคือ ประตูที่ปิดกั้นมากมาย (The Last Mountain. 2011 : นาทีที่ 23:57-24:08)

นายโบ เว็บ ได้เข้าร่วมกับกลุ่มนักกิจกรรมท้องถิ่น เพื่อวางแผนชุมนุมประท้วง ต่อต้านหน่วยงานการป้องกันสิ่งแวดล้อมของมลรัฐเวอร์จิเนียตะวันตก (The West Virginia Department of Environmental Protection) และนายโบ เว็บ ได้ถามหาความช่วยเหลือจากนายบ๊อบบี้ เคเนดี้ (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 24: 14 – 24: 27) และนายบ๊อบบี้ เคเนดี้ ก็ได้ให้ความร่วมมือ สถานที่ของการชุมนุม คือ ที่เมืองชาร์ลตัน (Charleston) เมืองหลวงของมลรัฐเวอร์จิเนียตะวันตกภายนอกสำนักงานใหญ่ของหน่วยงานการป้องกันสิ่งแวดล้อมของมลรัฐเวอร์จิเนียตะวันตก (The Department of Environmental Protection) (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 24: 58 – 25: 37) การชุมนุมเพื่อรักษาภูเขาโคลริเวอร์ต่อต้านการระเบิดทำลายภูเขา (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 25: 36 – 25: 42) ซึ่งเป็นของส่วนรวมและลูกหลานต่อไป (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 25: 58 – 26: 07)

BOBBY KENNEDY: Good environmental policy is identical to good economic policy. If we want to measure our economy based upon how it produces jobs and the dignity of jobs over the generations, over the long term.

BOBBY KENNEDY: If on the other hand, we want to do what Massey Coal and the big industry wants us to do, which is to treat the planet as if it were a business in liquidation, convert our natural resources, including the State of West Virginia, to cash as quickly as possible, have a few years of pollution-based prosperity, we can generate an instantaneous cash flow, and the illusion of a prosperous economy, but our children are going to pay for our joyride.

บ๊อบบี้ เคเนดี้: นโยบายสิ่งแวดล้อมที่ดีคือสิ่งเดียวกันกับนโยบายเศรษฐกิจที่ดี ถ้าเราต้องการประเมินค่าเศรษฐกิจของเรา ควรประเมินบนพื้นฐานว่ามันผลิตสร้างงานอย่างไรและความมีเกียรติสง่างามของงานในรุ่นหลังต่อไปจากนี้จะเป็นอย่างไร ในระยะยาวกว่านี้จะเป็นอย่างไร

บ๊อบบี้ เคเนดี้: ถ้าในอีกด้านหนึ่ง เราต้องการทำสิ่งที่บริษัทเหมืองเมสซี และอุตสาหกรรมใหญ่ต้องการให้เราทำ ซึ่งคือ การปฏิบัติต่อโลกราวกับว่ามันคือธุรกิจหนึ่งในการชำระหนี้ เปลี่ยนทรัพยากรธรรมชาติไปสู่เงินสดเร็วเท่าที่จะเป็นไปได้ รวมถึงสิ่งที่เกิดในมลรัฐเวอร์จิเนียตะวันตกด้วย ไม่กี่ปีความเจริญรุ่งเรืองจะอยู่บนพื้นฐานของมลภาวะเป็นพิษ เราสามารถก่อกำเนิดการไหลเวียนของเงินได้ทันทีทันใด และภาพมายาของเศรษฐกิจที่รุ่งเรือง แต่ลูกหลานของเรากำลังจะจ่ายชดใช้ให้สำหรับความเพลิดเพลินของพวกเรา (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 26: 08 – 26: 49)

MASSEY COMMERCIAL: At Massey we produce more than coal, we create opportunities... opportunities for American energy independence, opportunities for our members, their families, and for our communities. That's why Massey Energy is expanding

everyday, opening new mines every month (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 29: 07 – 29: 23)

เสียงจากสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ของบริษัทเมสซี: ที่เมสซีเราผลิตมากกว่าถ่านหิน เราสร้างสรรค์โอกาสต่างๆ โอกาสสำหรับอิสรภาพทางพลังงานของชาวอเมริกา โอกาสต่างๆ สำหรับสมาชิกของพวกเรา ครอบครัวของพวกเขา และสำหรับชุมชนของพวกเรา นั่นคือสิ่งที่ว่า ทำไมพลังงานเมสซีขยายมากขึ้นทุกๆวัน เปิดเหมืองแร่ใหม่ในทุกๆเดือน

ALLEN HERSHKOWITZ: It has been the single most destructive coal mining company, when it comes to Appalachian forests, in history. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 29: 24 – 29: 34)

อัลเลน เฮิร์ชโควิช: มันเป็นบริษัทเหมืองถ่านหินที่ทำลายล้างที่สุดเพียงแห่งเดียวในประวัติศาสตร์ เมื่อมันมาถึงป่าแอพพะเลเชี่ยน บริษัทพลังงานเมสซีเป็นบริษัทเหมืองถ่านหิน ใหญ่เป็นอันดับสามของอเมริกา และมีการทำเหมืองทำลายยอดเขามากกว่าบริษัทอื่นใด เมสซีควบคุมเหมืองถ่านหินทุกแห่งในหุบเขาโคลริเวอร์ (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 29: 35 – 29: 53)

ดอน เบลนเคนชิพ (Don Blankenship) ผู้นำบริษัทพลังงานเมสซีจ่ายให้กับการชุมนุมในวันแรงงาน เขาได้กล่าวไว้ว่า

DON BLANKENSHIP: Thank you. I want to thank everybody for inviting me here today. It only cost me about a million dollars or so. [crowd cheers]

DON BLANKENSHIP: Environmental extremists are all endangering American labor. In fact, they are making American labor the real endangered species as they tell us that their goal is to save the planet.

ดอน เบลนเคนชิพ: ขอบคุณ ผมต้องการขอบคุณทุกคนสำหรับการเชิญผมมาที่นี่ วันนี้มันมีค่ากับฉันเพียงแค่หนึ่งล้านดอลลาร์

ดอน เบลนเคนชิพ: พวกสุดขั้วด้านสิ่งแวดล้อมเป็นอันตรายต่อแรงงานชาวอเมริกา ในข้อเท็จจริง พวกเขากำลังทำให้แรงงานชาวอเมริกาเป็นสายพันธ์ที่ถูก ทำให้เกิดอันตรายอย่างแท้จริง ดังที่พวกเขาบอกพวกเราถึงจุดมุ่งหมายของพวกเขาคือการรักษาโลกใบนี้ (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 35: 40 – 36: 11)

JOE LOVETT: There's been a relentless push by the mining industry to replace every miner with machines. The coal industry accuses environmentalists of taking miners' jobs from them, but really it's the mining industry that's taking those jobs.

โจ โลเวท: มีการผลักดันอุตสาหกรรมเหมืองเพื่อแทนที่คนงานเหมืองทุกๆ คนด้วยเครื่องจักรอุตสาหกรรมถ่านหิน กล่าวโทษนักสิ่งแวดล้อมว่าฉกฉวยงานของคนงานเหมืองไปจากพวกเขา

แต่จริงๆ แล้ว อุตสาหกรรมเหมืองต่างหากที่ฉกฉวยงานเหล่านั้น (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 36: 22 – 36: 36)

In the last 30 years West Virginia's coal industry has increased production by 140% While eliminating more than 40,000 jobs. ในช่วง 30 ปีล่าสุด อุตสาหกรรมถ่านหินของรัฐเวอร์จิเนียตะวันตกได้เพิ่มการผลิตถึง 140% ในขณะที่มีการกำจัดงานมากกว่า 40,000 งาน (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 36: 37 – 36: 50)

BOBBY KENNEDY: If Don Blankenship were really concerned about West Virginia workers and communities, he wouldn't be turning towns like Lindy town into ghost towns.

บ๊อบบี้ เคเนดี้: ถ้าดอน เบลนเคนชิพ กังวลจริงๆ เกี่ยวกับคนงานและชุมชนมากมายทางตะวันตกของรัฐเวอร์จิเนีย เขาไม่น่าที่จะเปลี่ยนเมืองทั้งหลายเช่นเมืองลินดี้ให้กลายเป็นเมืองผี (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 36: 55 – 37: 06)

การสลายลงของสหภาพแรงงานเหมืองถ่านหินในอเมริกาเกิดขึ้นเพราะดอน (Don, Blankenship) ส่งผลให้คนทำงานเหมืองถ่านหินไม่มีอำนาจต่อรอง ทั้งยังได้รับผลตอบแทนที่ต่ำและถูกไล่ออกได้โดยง่าย (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 40: 44 – 41: 41) ปัญหาเหมืองถ่านหินเกิดจากหลายๆ ฝ่าย รวมถึงผู้มีอำนาจบทบาทในการบริหารรัฐนายกเทศมนตรี โจ แมนชิน (Governor Jo, Manchin) ได้กล่าวไว้ว่า

Thank you. I'm Joe Manchin. I'm a friend of coal. I'd like to find a person who's not a friend of coal. And, if they're not, they should be. Because coal does keep the lights on, and we can burn it cleaner, we can burn it more environmentally friendly, we can create better jobs. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 52: 55 – 53: 18)

ขอบคุณ ผมโจ แมนชิน ผมเป็นเหมือนกับถ่านหิน ผมชอบพบปะกับบุคคลสักคนซึ่งไม่เป็นเพื่อนกับถ่านหิน และถ้าพวกเขาไม่เป็น พวกเขาควรที่จะเป็น เพราะถ่านหินทำให้เกิดแสงไฟ และเราสามารถเผามันอย่างสะอาดมากกว่า เราสามารถเผามันอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้มากกว่า เราสามารถสร้างงานมากมายที่ดีกว่าในทศวรรษล่าสุดการทำเหมืองถ่านหินใช้จ่ายเงินมากกว่า 86 ล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งอยู่บนการรณรงค์หาเสียงและการโน้มน้าวชักจูงทางการเมือง (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 53: 09 – 53: 18)

BOBBY KENNEDY: Corporations do not want democracy. They want profits. And, the best way for them to get profits, too often, is to use our campaign finance system, which is just a system of legalized bribery, to get their hooks into a public official, then

use that public official to dismantle the marketplace. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 53: 19 – 53: 37)

บ๊อบบี้ เคเนดี้: การร่วมมือของบริษัทไม่ต้องการประชาธิปไตย พวกเขาต้องการผลกำไร และวิถีทางที่เยี่ยมที่สุดของพวกเขาเพื่อที่จะได้รับผลกำไร บ่อยครั้ง ที่ใช้การรณรงค์ของพวกเราจัดหาทุนให้ระบบ ซึ่งเป็นแค่ระบบหนึ่งของการติดสินบนที่ถูกทำให้ถูกกฎหมาย เพื่อที่จะได้รับตะขอเบ็ดของพวกเขาจำนวนมากมุ่งตรงเข้าไปยังเจ้าหน้าที่เป็นของสาธารณะ หลังจากนั้นใช้เจ้าหน้าที่สาธารณะเพื่อถอดแยกตลาด

กัส สเปท (Gus, Speth) คณบดี การเรียนวิชาป่าไม้และสิ่งแวดล้อม จากโรงเรียนเยล (Yale School of Forestry & Environmental Studies) ได้แสดงทัศนะต่อสิ่งที่เกิดขึ้น ดังนี้

GUS SPETH: We've known, for a long time, that corporations were the most important economic actors. But, what we have seen so plainly during this period of environmentalism is that corporations are also the most important political actors and are really the force that governs our country, now, I'm afraid. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 53: 42 – 54: 04)

กัส สเปท: เราได้รู้มายาวนานว่าบริษัทเหล่านั้น เป็นนักแสดงทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุด แต่สิ่งที่เราได้เห็นดูง่ายๆ ไม่ซับซ้อนในช่วงระหว่างนี้ ซึ่งเป็นช่วงของสิ่งแวดล้อมนิยม ที่บริษัทหลายแห่งเป็นนักแสดงทางการเมืองที่สำคัญที่สุดด้วย และคืออำนาจอิทธิพลที่ปกครองประเทศของเราโดยแท้จริง ในตอนนี้ ผมกลัว ดีอีพี (DEP or Department of Environmental Protection) คือ บริษัทตัวแทนทางตะวันตกของรัฐเวอร์จิเนียที่ดูแลเกี่ยวกับการปฏิบัติใช้ กฎหมายสหพันธรัฐ ที่เรียกว่า คลีนวอเตอร์แอ๊ค (Clean Act Water) ซึ่งปฏิบัติดูแล เรื่องมลพิษทางน้ำ (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 54: 06 – 54: 14) ดีอีพี ไม่เพียงแต่ล้มเหลวในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม มันได้รับการยอมรับในอีกด้านหนึ่ง และการช่วยเหลืออย่างที่เกิดขึ้นตามจริง ช่วยเหลืออุตสาหกรรมถ่านหินหลบเลี่ยงการยินยอมปฏิบัติตาม และบุคคลซึ่งพิจารณาตัดสินใจการกระทำของบริษัทตัวแทนที่มีอำนาจควบคุมในรัฐคือ ผู้ว่าการรัฐโจ แมนชิน (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 54: 17 – 54: 39)

โจ แมนชิน ได้กล่าวในการประชุมถ่านหินที่เวอร์จิเนียตะวันตก ในเดือนกันยายน ปี ค.ศ. 2008

Governor Manchin: If we could permeate the retail mentality in every government worker in the State of West Virginia, and then when inspectors come out, they're going to say, "Hey John, you've got a problem here. Now, before I write you up with a violation, here's what I think you ought to do to fix it. And, let's get together and get our people

together. I'll come back in a week or a month or whenever the rotation time would be. And then, if you've made those changes, and tried to make the changes, we're working in the right direction." (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 54: 39 – 55: 04)

ผู้ว่าการรัฐ โจ แมนชิน: ถ้าเราสามารถแพร่กระจายความสามารถทางความรู้สึกนึกคิดถึงการขายปลีกในผู้ทำงานทุกๆ รัฐบาลของรัฐเวอร์จิเนียตะวันตก และในขณะเดียวกันเมื่อผู้ตรวจสอบทำให้ปรากฏสู่สาธารณะ พวกเขาจะต้องพูดว่า "ไง จอห์น คุณเจอปัญหาแล้วที่นี่ ในตอนนี้ ก่อนที่ผมจะเขียนเรื่องราวของคุณเกี่ยวกับการละเมิด ผมคิดว่าคุณควรจะกระทำเพื่อที่จะซ่อมแซมมัน และร่วมมือด้วยกัน ได้รับความร่วมมือกับประชาชนของพวกเราด้วยกัน ผมจะกลับมาในหนึ่งสัปดาห์ หรือหนึ่งเดือน หรือทุกเมื่อที่เวลาหมุนเวียนมาถึง และเมื่อนั้น ถ้าคุณได้ทำการเปลี่ยนแปลง และพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงหลายสิ่งเรากำลังทำงานในทิศทางที่ถูกต้อง"

Joe Lovett: As long as the Governor is giving the orders, the Department of Environmental Protection is not going to enforce against the coal industry. There are hundreds of thousands of violations of those permits by coal companies in this region every year. And, the state DEPs do nothing about them, or slap the companies on the wrist and actually protect them. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 55: 05 – 55: 24)

โจ โลเวท: ตราบนานเท่านานที่ผู้ว่าการรัฐให้คำสั่ง ดีอีพี (DEP or Department of Environmental Protection) จะไม่ต่อต้านบังคับให้อุตสาหกรรมถ่านหินต้องปฏิบัติตาม มีการละเมิดหลายร้อยของหลายพันของการอนุญาตโดยบริษัทถ่านหินในอาณาเขตบริเวณนี้ทุกๆ ปี และดีอีพีไม่ได้กระทำอะไรกับพวกเขาเลย หรือสั่งสอนบริษัททั้งหลายและโดยแท้จริงแล้วกับปกป้องพวกเขา

ในช่วงปี ค.ศ. 2000 – 2006 บริษัทถ่านหินเมสซี่กระทำความผิดละเมิดต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่า 60,000 ข้อกล่าวหา (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 55: 33 – 55: 40) ในปี ค.ศ. 2007 บ๊อบบี้ เคนเนดี้ นำพาคดีของเขามุ่งตรงไปยังอุตสาหกรรมถ่านหิน

BOBBY KENNEDY: How can Massey Coal have 60,000 violations, 60,000 violations, and nobody in the state came and stopped them? What if somebody robbed a bank 60,000 times? Every time they do that, they're breaking the law. It's supposed to be a $31,000 dollar penalty. But, they've never paid a single penalty for violating the Clean Water Act. How can you-- I mean, what's the difference between robbing a bank and polluting a local waterway? It's worse than robbing a bank because a kid could eat that fish and get sick and get cancer. And that's child abuse.

BILL RANEY: Well, you've got to slow down here just a little bit and give me a chance to respond.

BOBBY KENNEDY: Okay, go ahead.

BILL RANEY: You guys from up North talk fast. And, with all of the adjectives, and all the verbs, and all the things that you've used, and contrived, and written your book, and pretty opinionated. I've got people that depend on mining coal. Now, they're making your electricity for you. Are your people up there that you live close to going to decide that they don't want to have their lights on half of each day? You can put all the economics aside. And, the true worth of our industry is the fact that it's full of professionals. And, they're struggling and attempting, every day, to do their job better than they did it yesterday. That's the worth of it. I've got 20,000 people that depend on the mine working every day. I've got another 25,000-- I don't have them, they're out here in West Virginia in 26 counties. And, they're doing their absolute best to protect the environment. They grew up on the mountains. They grew up fishing the streams, where they're today mining. And, they want to preserve that. They want their children and grandchildren to do that. And, they're confident they're doing that.

BOBBY KENNEDY: Listen, Bill, if you flew over that with me, and you look me in the eye and say, "We left it the way we found it," I can't believe you.

BILL RANEY: Well, according to the plan that was filed and approved.

BOBBY KENNEDY: According to what plan? You may be. See, that's the whole thing with your rationale, is you say, "Well, we did it according to the plan." But, any three year old-- I could take this little boy up in that airplane and look at those landscapes. And, I'd say to him, "Is that the way it's supposed to look?" And he would say, "Heck no." You know, it is a moonscape up there.

BILL RANEY: But, I want you to answer the question, how does it affect my men and women in Boone and Monongalia and Logan County, West Virginia? Is it going to take their job? If it is, you're on the wrong track.

BOBBY KENNEDY: If this is so good for the economy of West Virginia, why is this one of the poorest states in the nation? The people of this state have lost their jobs, not because of environmentalists. They've lost their jobs because the industry. Because the

industry decided to change its model, and invest in strip mining and huge capital expenditures to get away from paying labor. And so now the money that they're making- they're getting the same amount of coal out of West Virginia, with a lot more imposition of costs on the people in this state. But the money is going up to Wall Street.

BILL RANEY: Don't preach about it. Be like my guys. Go build ponds and fix control drainage. I mean, don't be a screamer out in the hallway. Go take care of it. That's what the people that work in my industry are doing. They're practicing environmentalists, they really are. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 55: 51 – 59: 37)

บ๊อบบี้ เคนเนดี้: บริษัทถ่านหินเมสซี่ สามารถฝ่าฝืนถึง 60,000 การละเมิดได้อย่างไร และไม่มีใครในรัฐเข้ามาและหยุดพวกเขาเลยหรือ แล้วถ้าหากสมมุติว่าใครบางคนได้ขโมยธนาคาร 60,000 ครั้งล่ะ ทุกครั้งพวกเขากระทำสิ่งนั้น พวกเขากำลังฝ่าฝืนกฎหมาย มันควรที่จะปรับ 31,000 ดอลลาร์สหรัฐ แต่พวกเขาไม่เคยจ่ายค่าปรับสักครั้งเดียว สำหรับการละเมิดฝ่าฝืนกฎหมายสหพันธรัฐ ที่เรียกว่า คลีนวอเตอร์แอ๊ค (Clean Act Water) คุณทำได้อย่างไร ผมหมายความถึง อะไรที่แตกต่างระหว่างการโจรกรรมธนาคารกับการก่อมลพิษทางน้ำประจำท้องถิ่นล่ะ มันแย่ยิ่งกว่าการขโมยธนาคารเพราะว่าเด็กสามารถที่จะกินปลาและล้มป่วยหรือได้รับโรคมะเร็ง และสิ่งนั้นคือ การทารุณกรรมต่อเด็กๆ

บิล ลาเน: ดีแล้ว คุณต้องใจเย็นลง มันแค่นิดหน่อย และให้ผมได้มีโอกาสตอบคำถาม

บ๊อบบี้ เคนเนดี้: โอเค เชิญเลยครับ

บิล ลาเน: พวกคุณมาจากทางตอนเหนือ พูดเร็ว ไม่ว่าทั้งหมดของคำคุณศัพท์ทั้งหมดของคำกริยา และทุกสิ่งที่คุณใช้ และได้ประดิษฐ์ และใช้ในการเขียนหนังสือของคุณ และขึงขังอย่างงดงาม ผมได้รับประชาชนที่พึ่งพาการทำเหมืองถ่านหิน ตอนนี้ พวกเขากำลังทำไฟฟ้าให้พวกคุณใช้ประชาชนของคุณ ตรงนั้นที่คุณอาศัยอยู่ใกล้ๆ กำลังไปสู่การพิจารณาตัดสินใจว่าพวกเขาไม่ต้องการมีแสงไฟใช้ไปครึ่งวันในแต่ละวันหรือ คุณสามารถเลี่ยงจัดวางเศรษฐกิจทั้งหมดไปอีกด้านหนึ่งได้ แต่คุณค่าจริงของอุตสาหกรรมของพวกเรา คือ ข้อเท็จจริงที่ว่ามันเต็มไปด้วยมืออาชีพ และพวกเขากำลังดิ้นรนต่อสู้และพยายาม ทุกๆ วัน ที่จะทำงานของพวกเขาให้ดีเยี่ยมกว่าที่พวกเขาได้ทำไปเมื่อวาน สิ่งนั้น คือ คุณค่าของมัน ผมได้รับประชาชน 20,000 คน ที่พึ่งพาการทำงานเหมืองในทุกๆ วัน ผมได้รับผู้คนอีก 25,000 คน ผมไม่มีพวกเขาที่นี่ในเวอร์จิเนียตะวันตก แต่อยู่ในอีก 26 ประเทศ และพวกเขากำลังทำสิ่งที่เยี่ยมยอดของพวกเขาที่จะปกป้องสิ่งแวดล้อม พวกเขาเติบโตบนภูเขา พวกเขาเติบโตมากับการตกปลาในกระแสน้ำ ที่ซึ่งพวกเขากำลังทำเหมืองในวันนี้ และพวกเขาต้องการสงวนสิ่งนั้นไว้ พวกเขาต้องการให้เด็กๆ และหลานของพวกเขาทำในสิ่งนั้น และพวกเขามั่นใจว่าพวกเขากำลังทำมัน

บ๊อบบี้ เคนเนดี้: ฟังก่อนบิล ถ้าคุณบินขึ้นไปกับผม และคุณมองผมในดวงตา และพูดว่า "เราได้ทิ้งมันในวิถีที่เราค้นค้นพบมัน" ผมไม่สามารถเชื่อคุณ

บิล ลาเน: ดีทีเดียว ตามแผนงานที่ได้จัดเก็บไว้และได้อนุมัติไว้

บ๊อบบี้ เคนเนดี้: ตามแผนงานอะไร บางทีคุณน่าจะ เห็นว่าสิ่งนั้นทั้งหมดมาจากพื้นฐานเหตุผลของคุณ ที่คุณพูดว่า "ดีทีเดียว ตามแผนงานที่ได้จัดเก็บไว้" แต่ไม่ว่า 3 ปี ใดๆ ผมสามารถพาเด็กตัวเล็กๆ ขึ้นไปบนเครื่องบิน และมองที่ภาพภูมิทัศน์เหล่านั้นได้ และผมอยากจะบอกเขาว่า "สิ่งนั้นเป็นวิถีที่มันถูกคาดหวังไว้ว่าจะเห็นไหม" และเขาน่าจะพูดว่า "โอ้ว ไม่" คุณรู้นี่ ว่ามันคือ ภาพภูมิทัศน์ดวงจันทร์ที่อยู่บนนั้น

บิล ลาเน: แต่ผมต้องการให้คุณตอบคำถามนี้ มันจะกระทบกับชายและหญิงในบูน และโมโนกาเลีย และเมืองโลแกน ในรัฐเวอร์จิเนียทางตะวันตก ของผมอย่างไรล่ะ มันคือการที่จะขโมยงานของพวกเขามาหรือ ถ้ามันเป็นเช่นนั้น คุณมาผิดทางแล้ว

บ๊อบบี้ เคนเนดี้: ถ้าสิ่งนี้ดีจริงสำหรับเศรษฐกิจของเวอร์จิเนียตะวันตก ทำไมรัฐนี้จึงยากจนที่สุดในชาติล่ะ ประชาชนของรัฐนี้สูญเสียงานมากมาย ไม่ใช่เพราะว่านักสิ่งแวดล้อม พวกเขาสูญเสียงานของพวกเขา เพราะอุตสาหกรรมได้ตัดสินใจเปลี่ยนแปลงแบบจำลอง และลงทุนในส่วนบริเวณของการทำเหมือง และการจับจ่ายใช้สอยมหาศาลในเมืองหลวง จนถึงการหลีกเลี่ยงจากการจ่ายให้กับแรงงาน และในตอนนี้ เงินที่พวกเขากำลังสร้างขึ้นด้วยค่าธรรมเนียม ภาษีจำนวนมากที่เป็นต้นทุนโดยประชาชนในรัฐ พวกเขากำลังได้รับเงินจำนวนเดียวกันนี้นอกเหนือจากถ่านหินในรัฐเวอร์จิเนียตะวันตก แต่ทว่าเงินกำลังเพิ่มขึ้นที่ตลาดหุ้นวอลสตรีท

บิล ลาเน: อย่าเทศนาเกี่ยวกับมันเลย เป็นเหมือนพ่อหนุ่มของผมเถอะ ไปสร้างสระน้ำและซ่อมแซม ควบคุมการระบายน้ำ ผมหมายถึง อย่าเป็นผู้กรีดร้องในห้องโถง ไปดูแลมันซะ นั่นคือสิ่งที่ประชาชนที่ทำงานในอุตสาหกรรมของผมกำลังทำอยู่ พวกเขากำลังฝึกฝนกับนักสิ่งแวดล้อมอยู่ พวกเขาเป็นเช่นนั้นจริงๆ

หลังจากที่ดีอีพี (DEP or Department of Environmental Protection) ไม่เต็มใจที่จะบังคับใช้กฎหมายสหพันธรัฐที่เรียกว่า คลีนวอเตอร์แอ๊ค (Clean Act Water) ในที่สุดสหภาพอีพีเอก็ก้าวเข้ามาใน ปี ค.ศ. 2007 อีพีเอออก ติดตามบริษัทเมสซี่ และประกาศว่าเมสซี่มีความผิดในการละเมิดต่อมาตรฐานสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ แต่เมสซี่ถูกอนุญาตให้ชำระค่าปรับจาก 60,000 การละเมิด แค่ไม่ถึง 1 เปอร์เซ็นต์จากที่ข้อบังคับเรียกร้องไว้ หลายเดือนหลังจากนั้น เมสซี่ยังคงละเมิดอีกถึง 8,500 ข้อละเมิด ในขณะที่การดำเนินงานเหมืองของเมสซี่ ซึ่งอันตรายนั้นใกล้เคียงกับที่กักเก็บน้ำเหนือโรงเรียนประถมมาร์ชฟอร์ค (Marsh Fork) ทำให้เกิดการรวมตัวประท้วงต่อต้าน ผู้คนมาจากหลายที่ทั่วประเทศเพื่อปกป้องเทือกเขาแอพพะเลเชี่ยน (Appalachian mountains) (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 59: 42 – 1: 02: 37)

ระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยถึงจะทำให้เกิดปัญหามากมาย แต่ระบบประชาธิปไตยก็สามารถเปิดให้ประชาชนแสดงออก ในจุดร่วมเดียวกันได้ กล้าที่จะลุกขึ้นต่อต้านสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ดังที่บ๊อบบี้ เคนเนดี้ ได้กล่าวไว้ว่า

BOBBY KENNEDY: These people who come from all over the country to save the Appalachian Mountains, to me they're heroes of American democracy. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 02: 26 – 1: 02: 37)

ประชาชนเหล่านี้มาจากทั่วประเทศเพื่อรักษาเทือกเขาแอพพะเลเชี่ยน สำหรับผม พวกเขาคือ ฮีโร่ของประชาธิปไตยโดยชาวอเมริกัน ถ่านหินจากหุบเขาโคลริเวอร์ (Coal River Valley) ถูกจัดส่งไปยังโรงงานผลิตไฟฟ้าทั่วประเทศ และส่วนมากโดยรถไฟ การขนส่งถ่านหินเป็นธุรกิจมหาศาลสำหรับอุตสาหกรรมรถไฟ เกือบครึ่งของการขนส่งหลักทางเครื่องบินในสหรัฐอเมริกา เป็นเรื่องของการปกป้องผลกำไร การรถไฟพิจารณาถึงการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ในทศวรรษล่าสุดอุตสาหกรรมรถไฟใช้จ่ายถึง 350 ล้านดอลลาร์สหรัฐ กับการรณรงค์หาเสียงทางการเมือง และการโน้มน้าวชักชวนให้เกิดการสนับสนุนทางการเมือง (Political campaigns and lobbying) (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 02: 55 – 1: 03: 32)

ALLEN HERSHKOWITZ: It's always been pay to play in Congress. In the case of coal, the corruption has been particularly gross. The money, substantial, and the political influence has followed. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 03: 49 – 1: 03: 58)

อัลเลน เฮิร์ชโควิช: มันถูกจ่ายให้กับการเล่นเกมในรัฐสภา ในกรณีของถ่านหิน การทุจริตเป็นเรื่องของรายได้โดยเฉพาะ เงิน สาระสำคัญ และอิทธิพลทางการเมืองติดตามมารัฐบาลตระเตรียมเงินสนับสนุนหลายพันล้านดอลลาร์ในทุกๆ ปี เพื่ออุตสาหกรรมถ่านหินในสหรัฐอเมริกา โดยมีรายการดังนี้

1. Tax credits for "clean coal" technology research.
2. Tax deductions for mining waste clean-up.
3. Government bailout of black lung disability fund.
4. Beneficial capital-gains tax rate for coal royalties.
5. Tax breaks for complying with pollution laws.
6. Department of Energy carbon sequestration R&D.
7. Tax deduction for exploration and development of coal mines Government co-financing for "clean coal" power initiative.
8. Research funding for innovations at existing coal plants.

9. Grants for university coal research.

10. Funding for environmental restoration at fossil energy research facilities (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 04: 00 – 1: 04: 18)

11. การให้เครดิตภาษีสำหรับการวิจัยทางเทคโนโลยีของ “การทำเหมืองถ่านหินสะอาด

12. การลดหย่อนภาษีสำหรับการกำจัดและการทำความสะอาดขยะเหมือง

13. การที่รัฐบาลให้เงินช่วยเหลือสำหรับกองทุนทุพพลภาพปอดดำจากเหมืองถ่านหิน

14. การได้รับอัตราภาษีเงินทุนที่เป็นประโยชน์สำหรับสัมปทานถ่านหิน

15. การหยุดพักภาษีสำหรับการยอมทำตามกฎหมายมลพิษ

16. กระทรวงการวิจัยและพัฒนาการแยกเก็บพลังงานคาร์บอน

17. การหักลดภาษีสำหรับการสำรวจค้นหา และพัฒนาเหมืองถ่านหิน ซึ่งรัฐบาลร่วมจัดหาเงินทุน เพื่อการริเริ่มพลังงานถ่านหินสะอาด

18. กองทุนสนับสนุนงานวิจัยสำหรับนวัตกรรมของโรงงานถ่านหินที่มีอยู่ในปัจจุบัน

19. เงินอุดหนุนสำหรับมหาวิทยาลัยที่ค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับถ่านหิน

20. กองทุนสนับสนุนสำหรับการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมด้วยการอำนวยความสะดวกในการค้นคว้าวิจัยพลังงานซากฟอสซิล (ซากพืชซากสัตว์ที่เป็นหิน)

ALLEN HERSHKOWITZ: (152) And the coal industry imposes billions of dollars of health effects on citizens in literally every single state in this country. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 04: 15 – 1: 04: 26)

อัลเลน เฮิร์ชโควิช: และอุตสาหกรรมถ่านหินบังคับจัดเก็บค่าดูแลในเรื่องของผลกระทบต่อสุขภาพหลายพันล้านดอลลาร์สหรัฐกับพลเมืองอย่างที่เกิดขึ้นจริงในทุกๆ รัฐ ในประเทศนี้

BILL RANEY: Well, what you have here is a modern power generating facility. It’s owned by American Electric Power. It’s located about 25 miles out of Charleston, West Virginia. You’ve got the coal. You’ve got the plant. You’ve got the electricity grid beginning. And, you’ve got the ash that comes from the coal. So, you have the entire industrial facility, here, that is converting coal to modern electricity. You can see how clean it is. You can see at the stack that there is no evident emission. So, we’re, you know, a very modern power plant. And, this is what it’s all about. This is about converting coal to value-added electricity

that goes into everyone's homes and businesses. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 04: 29 – 1: 05: 11)

บิล ลาเน: เหมาะสมแล้ว สิ่งที่คุณมีตรงนี้ คือ สิ่งอำนวยความสะดวกสบายที่ผลิตพลังงานสมัยใหม่ เป็นเจ้าของโดยอเมริกันอิเล็คทริกพาว์เวอร์ ตั้งอยู่ประมาณ 25 ไมล์ นอกเมืองชาลส์ตันของรัฐเวอร์จิเนียตะวันตก คุณได้รับถ่านหิน คุณได้รับโรงงานผลิต คุณได้รับการเริ่มต้นของเส้นทางเชื่อมต่อของกระแสไฟ และคุณได้รับขี้เถ้า ที่มาจากถ่านหิน ดังนั้น คุณมีสิ่งอำนวยความสะดวกสบายทางอุตสาหกรรมทั้งหมด ที่ตรงนี้คือ การเปลี่ยนถ่านหินไปสู่กระแสไฟฟ้าสมัยใหม่ คุณเห็นมันได้ว่ามันสะอาดอย่างไร คุณสามารถเห็นกองที่ซ้อนกัน ซึ่งไม่มีหลักฐานของการปล่อยออกมา ดังนั้น คุณรู้ว่าเราอยู่กับโรงงานผลิตพลังงานสมัยใหม่มากๆ และสิ่งนี้คือสิ่งที่มันทั้งหมดเป็นไป สิ่งนี้คือ เรื่องของการแปลงถ่านหินไปสู่กระแสไฟฟ้าที่เพิ่มมูลค่าไปสู่บ้าน และธุรกิจของทุกๆ คน ตามจริงแล้ว โรงงานพลังงานที่คานาวาริเวอร์ (Kanawha Rivger Power Plant) ไกลห่างจากสมัยใหม่ มันถูกสร้างในปี ค.ศ. 1953 เมื่อ 37 ปีก่อน ที่กฎอากาศสะอาด (Clean Air Act) จะถูกบังคับใช้ (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 05: 12 – 1: 05: 22)

GUS SPETH: The coal industry continues to operate old dirty plants that should have been terminated. But, they keep them going because the regulations on the old plants are less demanding than they are for the new plants. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 05: 23 – 1: 05: 39)

กัส สเปท: อุตสาหกรรมถ่านหินยังคงดำเนินมาสู่ปฏิบัติงานในโรงงานที่สกปรกและเก่า ซึ่งควรจะต้องทำให้สิ้นสุดลง แต่พวกเขายังคงดำเนินต่อไปเพราะกฎระเบียบข้อบังคับที่ใช้อยู่กับโรงงานเก่าหลายแห่งมีความต้องการที่จะอยู่กับโรงงานใหม่น้อยกว่าโรงงานพลังงานนี้ไม่เคยถูกปรับปรุงแก้ไขด้วยการควบคุมมลพิษ ในปี ค.ศ. 2008 เพียงปีเดียว โรงงานปล่อยของเสียมากกว่า 40 ล้านปอนด์ รวมทั้งสารพิษ เช่น สารปรอท สารหนู และตะกั่ว (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 05: 40 – 1: 5: 57)

BOBBY KENNEDY: I have three sons who have asthma. We know that asthma attacks are caused by bad air, by ozone and particulates. And, the principal source of those materials in our atmosphere are hundreds of coal-burning power plants that are burning coal illegally. It's been illegal for 18 years. Under the Clean Air Act, they were supposed to remove those materials from their emissions 18 years ago. But, in states where corporations can easily dominate the state political landscapes, they were not required to comply with the law. So, there's hundreds of them that are violating this critical law. But, this is an industry that donated enormous amounts to President Bush during the 2000 cycle. And, one of the first things that the Bush administration did when he came into office was to abolish

the New Source Rule. This was the most important rule in the entire Clean Air Act. It is the heart and soul of that statute. And, that's the rule that required those coal-burning power plants to clean up their emissions 18 years ago. So now, I'm going to be able to watch my children gasping for air on bad air days because somebody gave money to a politician. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 05: 58 – 1: 07: 19)

บ๊อบบี้ เคนเนดี้: ผมมีลูก 3 คน ซึ่งมีโรคหืดหอบ เรารู้ว่า การทำร้ายของโรคหืดหอบสาเหตุมาจากอากาศเป็นพิษ โดยโอโซนและอนุภาคเล็กๆ มากมาย และแหล่งกำเนิดที่สำคัญของวัตถุมากมายในชั้นบรรยากาศ คือ โรงงานพลังงานเผาถ่านหิน ซึ่งกำลังเผาถ่านหินอย่างผิดกฎหมาย มันผิดกฎหมายมา 18 ปี ภายใต้กฎอากาศสะอาด (Clean Air Act) พวกเขาถูกคาดหวังว่าจะขจัดวัตถุเหล่านี้ออกจากการปล่อยควันของพวกเขา 18 ปีก่อนหน้านี้แล้ว แต่ในหลายๆ รัฐ ซึ่งองค์กรบริษัทหลายแห่ง สามารถครอบงำภูมิทัศน์ทางการเมืองของรัฐได้โดยง่าย พวกเขาไม่ถูกเรียกร้องให้ยอมทำตามกฎหมาย ดังนั้น พวกเขาหลายร้อยตรงนั้น จึงมีการละเมิดต่อกฎหมายที่จำเป็นยิ่ง แต่สิ่งนี้คือ อุตสาหกรรมที่บริจาคจำนวนมโหฬารให้กับประธานาธิบดีบุช ระหว่างช่วงปี ค.ศ. 2000 ซ้ำแล้วซ้ำเล่า และหนึ่งในลำดับแรกที่คณะบริหารบุชได้กระทำเมื่อเขาเข้ามาในสำนักงาน คือ เลิกล้มกฎเกณฑ์ทรัพยากรใหม่ (ซึ่งสัมพันธ์กับกระบวนการ NSR คือ กระบวนการอนุมัติยินยอม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนากฎอากาศสะอาด) (NSR. 2015: Online) สิ่งนี้เป็นกฎเกณฑ์ที่สำคัญมากที่สุดในทั้งหมดของกฎอากาศสะอาด (Clean Air Act) มันเป็นหัวใจและจิตวิญญาณสำคัญของรัฐบัญญัติ (พระราชบัญญัติ) และสิ่งนั้นคือกฎที่เรียกร้องให้โรงงานพลังงานเผาถ่านหินเหล่านั้น ไปสู่การขจัดการปล่อยควันเสียของพวกเขา เมื่อ 18 ปีก่อนนี้ ในตอนนี้ผมกำลังไปเพื่อที่จะสามารถเห็นเด็กๆ ของผม อ้าปากหายใจในวันที่อากาศเลวร้าย เพราะว่าใครบางคนได้ให้เงินกับนักการเมือง แม้แต่โรงงานใหม่ก็มีปัญหา ในเมืองเล็กที่เรียกว่าชิปปิ้งพอร์ท (Shippingport) ในรัฐเพนซิวาเนีย (Pennsylvania) ซึ่งคือ บ้านเกิดของโรงงานพลังงานบรูสแมนส์ฟิวด์ (Bruce Mansfield Power Plant) สร้างในปี ค.ศ. 1976 (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 07: 24 – 1: 07: 41) เดร่า ดาวิส (Devra, Davis) นักระบาดวิทยา (Epidemiologist) ผู้เขียนผลงาน ประวัติศาสตร์ความลับของสงครามมะเร็ง (The Secret History of the War on Cancer) ได้กล่าวถึงผลกระทบและอันตรายจากสารพิษในอากาศ ดังนี้

DEVRA DAVIS: It's not necessarily the soot that you can see that's the problem. The big pieces of dust are too big to get inhaled. The real problem is the tiny things you can't see. Fine particles can contain heavy metals that are very, very toxic. They can contain particles that are radioactive. They can contain heavy metals like arsenic and mercury. Metals and the brain don't mix very well. They actually have profound effects on the development of intelligence in children. They affect behavior. They affect the ability of people

to have healthy children. (The Last Mountain. 2011 : นาทีที่ 1:08:43-1:09:31)

เดร่า ดาวิส: มันไม่จำเป็นว่าเขม่าที่คุณเห็นคือปัญหา ชิ้นส่วนใหญ่ของฝุ่นละอองใหญ่เกินไปที่จะสูดดมเข้าไป ปัญหาที่แท้จริง คือ ชิ้นเล็กๆ ที่คุณไม่สามารถเห็น อนุภาคที่ละเอียดสามารถบรรจุโลหะหนัก ซึ่งเป็นพิษอย่างมาก พวกมันสามารถบรรจุอนุภาค ที่มีกัมมันตภาพรังสี สามารถนำพาโลหะหนัก เช่น สารหนูและปรอท โลหะกับสมองไม่รวมตัวกันได้ดี มันก่อให้เกิดผลกระทบอย่างลึกซึ้งตามความเป็นจริงซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการพัฒนาความฉลาดในเด็ก มีผลต่อพฤติกรรม มีผลต่อความสามารถของประชาชนที่จะมีเด็กสุขภาพดี การปล่อยสารพิษจากโรงงานพลังงานเผาถ่านหินในแต่ละปี มีส่วนทำให้เกิดโรคหอบหืดมากกว่า 10 ล้านคน ทำลายสมองของเด็กที่เกิดใหม่มากถึง 600,000 คน และมากกว่า 43,000 ราย ที่เสียชีวิต ยังไม่เติบโตเต็มที่ (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 10: 11 – 1: 10: 36) 600 โรงงานพลังงานเผาถ่านหินทั่วสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีการปล่อยควันครอบคลุมไปทั่วทั้งประเทศ (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 11: 22 – 1: 11: 34)

DEVRA DAVIS: Coal emissions move. Pollutants don't need passports. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 11: 35 – 1: 11: 42)

เดร่า ดาวิส: การปล่อยควันของเหมืองถ่านหินเคลื่อนที่ไป สารพิษไม่ต้องการหนังสือเดินทาง

อีพีเอ (EPA) ประกาศว่าใน 48 รัฐ ไม่ปลอดภัยที่จะกินปลาจากน้ำจืดอันเนื่องมาจากการปนเปื้อนสารปรอท และเตือนไม่ให้กินปลาทูน่ามามากว่า 1 สัปดาห์ อันเนื่องมาจากสารปรอทจากโรงงานพลังงานได้ปล่อยสารพิษลงทะเลอีกด้วย (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 11: 43 – 1: 12: 07) องค์กรท้องถิ่นสามารถเรี่ยไร รวบรวมเงินเพื่อพลังงานทางเลือกได้ ดังตัวอย่างของการทำฟาร์มที่ใช้พลังงานลมบนสันปันน้ำของภูเขาโคลลิเวอร์ โดยเงินไม่ได้มาจากรัฐบาลของรัฐ ดังคำกล่าวของนายโบ เว็บ

BO WEBB: Local organization raised the money-- not the government of West Virginia-- to do a feasibility study of the wind viability on Coal River Mountain and it was determined that was excellent, excellent. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 15: 03 – 1: 15: 16)

โบ เว็บ: องค์กรท้องถิ่นรวบรวมเงิน ไม่ใช่รัฐบาลของรัฐเวอร์จิเนียตะวันตก เพื่อที่จะทำการศึกษาสิ่งเป็นไปได้ของความสามารถที่จะนำลมบนภูเขาโคลลิเวอร์มาใช้ได้ และมันได้ถูกพิจารณาว่าเยี่ยมยอด

จากการศึกษาที่สำเร็จลงแสดงให้เห็นว่า 20 ปีของงานที่ดำรงอยู่มายาวนาน ถ้าหากคุณผลิตลม เปรียบเทียบกับงานจำนวนน้อยกว่าซึ่งมาจากช่วงเวลาสั้นๆถ้าหากคุณกำจัดยอดภูเขา (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 15: 23 – 1: 15: 39) บริษัทถ่านหินจำนวนมาก เพียงจ่ายภาษีเล็กน้อยจำนวนหนึ่งให้กับเขตปกครองเพื่อขุดเหมืองถ่านหิน เพราะว่าข้อตกลงกับรัฐที่เป็นมายาวนาน ฟาร์มพลังงานลม

ต้องจ่ายภาษีในอัตราที่สูงกว่า (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 15: 41 – 1: 15: 53) เขตปกครองนี้ยืนหยัดที่จะได้รับ 1.742 ล้านดอลลาร์ ประจำปีจากภูเขาลูกนี้ ซึ่งขัดแย้งกับสิ่งที่เขตปกครอง ที่ควรจะได้รับจากปฏิบัติการกำจัดยอดเขา ซึ่งคือ 36,000 ดอลลาร์ ต่อปี (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 15: 54 – 1: 16: 08)

BOBBY KENNEDY: If Massey blows up the mountain, the county gets $30,000 dollars a year for 17 years. Then Massey leaves with its pockets stuffed with cash. And, you're left with a denuded moonscape. If you put the wind farms up there, the county gets $1.7 LORELEI SCARBRO for 2 million.

BOBBY KENNEDY: $1.7, basically, $1.75 million dollars a year.

LORELEI SCARBRO: Annually.

BOBBY KENNEDY: Annually, forever. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 16: 09 – 1: 16: 36)

บ๊อบบี้ เคนเนดี้: ถ้าบริษัทเมสซีกำจัดภูเขา เขตปกครองจะได้รับ 30,000 ดอลลาร์ต่อปี มา 17 ปีแล้ว ในขณะที่บริษัทเมศซี่เหลือเงินสดไว้ในกระเป๋า และคุณถูกทิ้งไว้กับภูมิทัศน์ดวงจันทร์ที่ถูกปลอกเปลือก ถ้าคุณติดตั้งฟาร์มพลังงานลมบนที่นั่น เขตปกครองจะได้รับ 1.7 ลอเรไล สกาโบร : 4.2 ล้านดอลลาร์

บ๊อบบี้ เคนเนดี้: โดยพื้นฐาน 1.7, 1.75 ล้านดอลลาร์ต่อปี

ลอเรไล สกาโบรว์: รายปี

บ๊อบบี้ เคนเนดี้ : รายปี ตลอดไป

ลอเรไล สกาโบร เป็นบุคคลที่ทำงานร่วมกับนักกิจกรรมคนอื่นๆ ที่ยื่นข้อเสนอทางเลือกการทำฟาร์มที่ใช้พลังงานลมบนสันปันน้ำของภูเขาโคลลิเวอร์ และพวกเขาได้ทำงานร่วมกับกูเกิ้ลเพื่อสร้างสรรค์แผนที่ซึ่งอธิบายแผนงานของพวกเขา (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 13: 42 – 1: 13: 57)

MARIA GUNNOE: It's very critical. When these mountains here was destroyed, there was 400 megawatts of energy destroyed- wind energy destroyed. And it's critical, that's our last mountain. That's the last one we have to- where we can pull ourselves up out of this gap that the coal industry's put us in. And without that, there's no chance that the people here in the coalfields will ever have anything permanent. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 16: 44 – 1: 17: 10)

มาเรีย กันโน: มันสาหัสมาก เมื่อภูเขาเหล่านี้ถูกทำลายลง 400 เมกาวัตต์ (400 ล้านวัตต์) ของพลังงานลมถูกทำลายลง และมันจำเป็นอย่างยิ่งเพราะนั่นคือ ภูเขาลูกสุดท้ายของพวกเรา

ลูกสุดท้ายที่เรามี ซึ่งเราสามารถดึงตัวของพวกเราขึ้น ออกมาจากช่องว่างนี้ที่อุตสาหกรรมถ่านหินจับพวกเราใส่เข้าไป ถ้าปราศจากสิ่งนั้น ที่นั่นไม่มีโอกาสที่ประชาชนที่บริเวณทุ่งถ่านหินแห่งนี้จะมีสิ่งใดที่ถาวรอีกต่อไป

ในเดือนตุลาคม ปี ค.ศ 2009 บริษัทพลังงานเมสซี เริ่มระเบิดบริเวณภูเขาโคลลิเวอร์ ทำลายสันเขา ซึ่งคุกคามโครงการพลังงานลมที่ได้ยื่นข้อเสนอไว้ ดังนั้น จึงทำให้คนในท้องถิ่นและกลุ่มการรณรงค์ ซีอาร์ซี (CRZ or Climate Ground Zero) ตัดสินใจที่จะปฏิบัติการ (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 17: 11 – 1: 17: 30)

DAVID AARON SMITH: I said these corporations like Massey, they don't have any boundaries. Why should we have boundaries, you know? It's time for us to stand up as a national community and address these issues and have perspective. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 20: 06 – 1: 20: 20)

เดวิด แอรอน สมิท: ผมกล่าวไว้ว่าสิ่งเหล่านี้ดังที่บริษัทเมสซี่ทำ พวกเขาไม่มีขอบเขตใดๆ เลย ทำไมเราถึงควรจะมีขอบเขต คุณรู้ว่าทำไม มันเป็นเวลาสำหรับพวกเราที่จะยืนขึ้น ด้วยชุมชนแห่งชาติ และชี้ให้เห็นประเด็นเหล่านี้และมีมุมมอง

BO WEBB: Coal River Mountain stands as a symbol of what could be. And what the future of America -- not just Appalachia -- but what the future of America can hold. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 20: 28 – 1: 20: 38)

โบ เว็บ: ภูเขาโคลลิเวอร์ ยืนหยัดเหมือนเป็น สัญลักษณ์ของสิ่งที่มันควรจะเป็น และสิ่งที่เป็นอนาคตของอเมริกา ไม่ใช่แค่ที่แอพพะเลเชีย แต่เป็นสิ่งที่อนาคตของอเมริกาสามารถที่จะดำรงไว้ ไกลออกไป 600 ไมล์ บนชายฝั่งของโรดไอส์แลนด์ (Rhode Island) มีเด็ก 350 คน ในโรงเรียนสำนักคาทอลิกที่เรียกว่า พอร์ทส์เม้าท์ (Portsmouth Abbey) ซึ่งพวกเขาเหล่านี้มาจากหลายที่ทั่วโลก อาศัยอยู่ที่นี่ (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 20: 46 – 1: 21: 03)

BROTHER JOSEPH BYRON: You know, we tell the kids, "You know, you need to be responsible stewards of the property and the grounds and do green things." And, this was kind of our, "Well, put your money where your mouth is" kind of thing. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 21: 04 – 1: 21: 14)

นักบวชโจเซฟ ไบรอน: คุณรู้ว่าเราบอกเด็กๆ ว่า "คุณรู้ คุณต้องการที่จะเป็นบริกรที่มีรับผิดชอบในอสังหาริมทรัพย์ และพื้นดิน และสิ่งสีเขียวต่างๆ" และสิ่งนี้เป็นสิ่งที่พวกเราเป็น "ถ้าเช่นนั้นปฏิบัติให้เห็น ไม่ใช่แค่ลมปาก" (Cambridge Dictionary. 2015: Online) เพื่อลดการปล่อยแก๊สที่ทำให้เกิดภาวะเรือนกระจกและใบเรียกเก็บค่าสาธารณูปโภค โรงเรียนสำนักคาทอลิกได้สร้างกังหันลมเพื่อสาธารณูปโภคในรัฐโรดไอส์แลนด์ (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 21: 15 – 1: 21: 24)

BROTHER JOSEPH BYRON: My job was to convince the monks that we should try this. And so, we figured that, if I could convince the monks, we could convince anybody to do this. And, we involved the neighbors right from the very beginning, when we really didn't know anything other than it was going to be really big. And so, the neighbors were great. They were very supportive, right from the-- right from the start. Because it's a good, windy day today, we're getting all of our power for the whole school from here. It's about 35 buildings. We've been up and running, now, for just over four years. And, we get, on average, about 40% of our total electric comes from this one turbine. And, it has paid itself off, already, in four years. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 21: 25 – 1: 22: 07)

นักบวชโจเซฟ ไบรอน: งานของผมคือ การชักจูงนักบวชว่าเราควรจะลองสิ่งนี้ และถ้าเช่นนั้น เราคิดคำนวณว่า ถ้าเราสามารถชักจูงนักบวชหลายคนได้ เราก็จะสามารถชักจูงใครๆ ก็ได้ที่จะทำสิ่งนี้ และเราเชื่อมโยงไปยังเพื่อนบ้าน ชอบธรรมจากการเริ่มต้นอย่างมาก เราไม่เคยรู้มาก่อนจริงๆ ว่ามันจะดำเนินไปสู่ความใหญ่โตโดยแท้จริง เพื่อนบ้านคือสิ่งที่ยอดเยี่ยม พวกเขาให้การสนับสนุนอย่างมากตั้งแต่เริ่มต้น เพราะมันคือสิ่งที่ดี วันนี้เป็นวันที่มีลมแรง เราได้รับพลังงานของพวกเราทั้งหมดสำหรับโรงเรียนทั้งหมดจากตรงที่แห่งนี้ มันคือ 35 อาคาร เราได้เพิ่มขึ้นจนถึงตอนนี้และปฏิบัติงานอยู่อย่างต่อเนื่อง แค่กว่า 4 ปี เราได้รับ ค่าเฉลี่ย 40% ของกระแสไฟทั้งหมดมาจาก 1 กังหันลม และมันก็จ่ายหนี้สินทั้งหมดด้วยตัวมันเองเรียบร้อยแล้ว ใน 4 ปี

แกรี่ กัมพ์ ผู้เป็นคณะกรรมพัฒนาเศรษฐกิจ ในพอร์ทส์เม้าท์ (Portsmouth Abbey) ของโรดไอส์แลนด์ (Rhode Island) ได้กล่าวถึงสิ่งที่เกิดขึ้นว่า

GARY GUMP: Portsmouth Abbey took the lead in being the first community to bring a wind generator to our town. We saw how successful that was. And then, we began to investigate the possibilities that we might be able to do the same thing for the municipality. We did an analysis to whether or not a wind generator would work economically in our town. And, the net results are here. We're generating about, roughly three-quarters of our town's electrical municipal needs. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 22: 16 – 1: 22: 49)

แกรี่ กัมพ์: สำนักพอร์ทส์เม้าท์ ได้เป็นผู้นำในการเป็นชุมชนแรก ที่นำการกำเนิดพลังงานลมมาที่เมืองของเรา เราเห็นได้ว่ามันประสบความสำเร็จอย่างไร และในขณะเดียวกัน เราเริ่มต้นสืบหาความเป็นไปได้ ที่เราอาจจะสามารถนำไปปฏิบัติสิ่งเดียวกันนี้กับเทศบาลเราได้ทำการวิเคราะห์ว่าถึงอย่างไรการก่อกำเนิดพลังงานลม น่าจะทำงานเชิงเศรษฐกิจได้ในเมืองของเรา และผลลัพธ์สุทธิอยู่ที่นี่ เรากำลังทำให้เกิดความต้องการกระแสไฟฟ้าภายใน อย่างคร่าวๆ 3 ใน 4 ในเมืองเรา โครงสร้างกังหันลม

น่าจะเร่งให้เกิดขึ้นได้รวดเร็ว ถ้าใบแจ้งหนี้ค่าไฟฟ้าได้รวมราคาเต็มทั้งหมดของเหมือง และการเผาถ่านหินไว้ ซึ่งราคาที่ซุกซ่อนอยู่ ดังนี้

Cost of wind electricity per kilowatt hour: [start] 7.9¢ [end] 7.9¢ Cost of coal electricity per kilowatt hour: [start] 5.3¢ [end] 23.1¢ [List of hidden costs] Air Pollution Illnesses Mercury Poisoning Health Damages from Carcinogens Public Health Cost to Appalachia Climate Change Impact. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 23: 30 – 1: 24: 00)

1. ราคาของไฟฟ้าพลังงานลม กิโลวัตต์ต่อชั่วโมง เริ่มที่ 7.9 เซ็นต์ จบที่ 7.9 เซ็นต์

2. ราคาของพลังงานไฟฟ้าถ่านหิน กิโลวัตต์ต่อชั่วโมง เริ่มที่ 5.3 เซ็นต์ จบที่ 23.1 เซ็นต์

3. รายการของราคาที่ถูกซ่อนอยู่ ความเจ็บป่วยของมลภาวะเป็นพิษทางอากาศ พิษจากสารปรอท

4. ค่าชดเชยสุขภาพจากราคาการดูแลสาธารณะสุข อันเกิดจากสารที่ก่อมะเร็งที่นำไปสู่ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศที่แอพพะเลเชีย

BOBBY KENNEDY: If you made them pay the true cost of polluting all of our rivers with mercury and with acid rain, of destroying the forests of the Appalachians, of killing tens of thousands of Americans every year., if you forced them to pay the true cost of production, there is no way that they could compete for even a single day in the marketplace. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 23: 41 – 1: 24: 04)

บ๊อบบี้ เคนเนดี้: ถ้าคุณทำให้พวกเขาจ่ายราคาจริงของสิ่งทั้งหมด ซึ่งเป็นมลพิษกับแม่น้ำที่มีสารปรอทของพวกเรา และฝนกรด การทำลายป่าของแอพพะเลเชี่ยน ฆ่าชีวิตชาวอเมริกันนับหมื่นในทุกๆ ปี ถ้าคุณบังคับพวกเขาให้จ่ายราคาของการผลิตจริง ตรงนั้นจะไม่มีช่องทางที่พวกเขาจะสามารถแข่งขันแม้แต่สักวันหนึ่งในท้องตลาด

ถึงแม้จะมีเงินสนับสนุนถ่านหิน แต่พลังงานลมในสหรัฐปฏิบัติการ มากกว่า 35,000 กังหัน เรียบร้อยแล้ว และว่าจ้าง 85,000 คน มีงานมากเท่ากับในอุตสาหกรรมถ่านหิน ในปี ค.ศ. 2009 กังหันลมที่สร้างมากพอที่จะผลิตพลังงานให้กับที่อยู่อาศัยถึง 2.4 ล้านหลังคาเรือน (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 24: 07 – 1: 24: 32) มีลมที่เพียงพอในดาโคต้าตอนเหนือ มอนทาน่าและเท็กซัส (North Dakota, Montana and Texas) ที่จะเตรียมพลังงาน 100% สำหรับความต้องการพลังงานของประเทศของเรา ถึงแม้ว่าชาวอเมริกาทุกคนเป็นเจ้าของรถยนต์ไฟฟ้า พลังสูงสุดของงานที่ไม่มีวันหมดเรียกร้องให้ประเทศสหรัฐอเมริกาเดินหน้าไปสู่การแทนที่ของสิ่งเก่าที่มีโครงสร้างพลังงาน ซึ่งทำให้เสื่อมโทรม (The

Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 24: 36 – 1: 25: 00) โครงการการก่อสร้างขนาดใหญ่น่าจะสร้างงานได้เกือบ 300,000 งาน และราคาต่ำกว่าที่สหรัฐใช้จ่ายใน 4 เดือน กับการนำเข้าน้ำมัน (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 25: 14 – 1: 25: 27) แต่พลังงานที่ไม่มีวันหมดนี้มีคู่แข่งที่ทรงพลัง (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 25: 28 – 1: 25: 32)

MALE ANNOUNCER, COAL AD: You're looking at the most abundant fuel in our country. You're looking at an American resource that will help us toward vital energy security into the next century. But most of all, you're looking at 50% of our electricity. Coal. It's the resource that generates half of our electricity. It's the fuel that powers our way of life. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 25: 33 – 1: 25: 56)

ผู้ประกาศชาย ประชาสัมพันธ์ถ่านหิน: คุณกำลังมองที่พลังงานที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดในประเทศของเรา คุณกำลังมองมาที่ทรัพยากรของชาวอเมริกันที่จะช่วยให้พวกเรามุ่งหน้าสู่ความมั่นคงทางพลังงานที่สำคัญยิ่งในศตวรรษหน้า แต่จำนวนมากที่สุดของทั้งหมด คุณกำลังมองที่ 50% ของพลังงานไฟฟ้าของพวกเรา ถ่านหิน คือ ทรัพยากรที่ก่อกำเนิดครึ่งหนึ่งของกระแสไฟของพวกเรา มันคือ เชื้อเพลิงที่ให้พลังกับวิถีชีวิตของพวกเรา

BOBBY KENNEDY: The Obama administration is committed to a new energy economy. But Barack Obama is fighting a very strong and entrenched political force that is well endowed with money and political power and intensity. And, that has some of the leading politicians, not only in the Republican party, but the Democratic party, who are going to protect the interests of coal. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 25: 58 – 1: 26: 23)

บ๊อบบี้ เคนเนดี้: การบริหารจัดการของโอบาม่าถูกมอบหมายให้รับผิดชอบกับการประหยัดด้วยพลังงานใหม่ แต่บารัค โอบาม่า กำลังต่อสู้กับความแข็งแกร่งอย่างมาก และการบังคับใช้ทางการเมือง ที่ถูกปกป้องไว้ ซึ่งได้รับสนับสนุนเงินทุน และอำนาจทางการเมืองอย่างดี และเข้มข้น และมีนักการเมืองผู้นำบางคน ไม่เพียงแค่ในพรรครีพับบลิกัน แต่รวมถึงพรรคเดโมเครต ผู้ซึ่งกำลังปกป้องผลกำไรจากถ่านหิน

JOE LOVETT: The Obama administration could change the definition of "fill" back to what it was before. That's what we're asking the administration to do. We've been asking the Obama administration for nearly a year to do this. And, I'll have to be honest with you, I'm not seeing the Obama administration go there yet. I mean, we get a lot of sympathy from the administration. And, we've kind of-- "We hear what you're saying." But, no action. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 26: 34 – 1: 26: 58)

โจ โลเวท: คณะบริหารจัดการของโอบาม่าสามารถที่จะเปลี่ยนคำจำกัดความของ "เติม" กลับไปยังสิ่งที่มันเป็นมาแต่ก่อน สิ่งนั้นคือ สิ่งที่เรากำลังถามให้ผู้บริหารกระทำ เรากำลังถามให้คณะบริหารของโอบาม่ากระทำสิ่งนี้ในช่วงปีอันใกล้นี้ และผมต้องสุจริตใจกับคุณ ผมยังไม่เห็นว่าคณะบริหารของโอบาม่าไปสู่จุดนั้น ผมหมายความว่า เราได้รับความเห็นอกเห็นใจจำนวนมากจากคณะบริหาร และเราเป็นประเภทที่ว่า "เราได้ยินสิ่งที่คุณกำลังพูด" แต่ไม่มีการปฏิบัติคำจำกัดความว่า "เติม" เป็นการแก้คำที่แสดงความหมายในกฎน้ำสะอาด (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 22: 44 – 22: 34)

ในที่สุด ในฤดูใบไม้ร่วงปี ค.ศ. 2009 อุปสรรคได้หมดไป (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 27: 00 – 1: 27: 06)

ALLEN HERSHKOWITZ: Bobby was in a meeting with the Chief of Staff to President Obama, discussing mountaintop removal coal mining. And, this was shortly after his Uncle Ted passed away. And, the President stopped in to express his condolences. And, Bobby lobbied President Obama about mountaintop removal coal mining. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 27: 08 – 1: 27: 33)

อัลเลน เฮิร์ชโควิช: บ๊อบบี้ได้เข้าพบปะกับหัวหน้าของทีมงานจนถึงประธานาธิบดีโอบาม่า ปรึกษาหารือ เรื่องการทำลายยอดภูเขาของเหมืองถ่านหิน และสิ่งนี้เป็นช่วงเวลาอันสั้นหลังจากลุงเท็ด (Ted, Kennedy : นักการเมืองชาวอเมริกัน) ของเขาได้เสียชีวิต และประธานาธิบดีหยุดแวะมาแสดงความเห็นอกเห็นใจของเขา และบ๊อบบี้ได้มีน้าวชักชวนประธานาธิบดีโอบาม่า เกี่ยวกับเรื่องการทำเหมืองกำจัดยอดเขา 2 วันหลังจานั้น มีข่าวว่า (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 27: 35 – 1: 27: 38)

FEMALE NEWS VOICE: The Environmental Protection Agency has announced it'll scrutinize 79 applications for mountaintop coal mine permits in Appalachia, to guard against damage to water supplies. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 27: 39 – 1: 27: 50)

เสียงผู้ประกาศข่าวหญิง: องค์กรการปกป้องสิ่งแวดล้อมประกาศว่า มันจะตรวจสอบ 79 คำขอสำหรับการอนุญาตเหมืองถ่านหินกำจัดยอดเขาในแอพพะเลเชีย ไปสู่การพิทักษ์ขัดขวางการทำลายแหล่งน้ำ

ลิซ่า แจ๊คสัน ผู้บริหารองค์กรปกป้องสิ่งแวดล้อม ได้กล่าวแสดงทัศนะว่า

LISA JACKSON: Coal communities should not have to sacrifice their environment or their health or their economic future to mountaintop mining. They deserve the full protection of our clean water laws. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 28: 01 – 1: 28: 12)

ลิซ่า แจ๊คสัน: ชุมชนถ่านหินหลายแห่งไม่ควรสังเวยสิ่งแวดล้อมของพวกเขาหรือสุขภาพของพวกเขาหรืออนาคตทางเศรษฐกิจให้กับการทำเหมืองบนยอดเขา พวกเขาสมควรได้รับการปกป้อง

อย่างเต็มที่จากกฎน้ำสะอาดของพวกเรา

แต่การอนุญาตสำหรับภูเขาโคลริเวอร์ได้รับการยินยอมภายใต้คณะบริหารชุดก่อนหน้านี้ และบริษัทเมสซี่ยังคงดำเนินที่จะผลักดันแผนงานต่อไป (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 28: 15 – 1: 28: 25)

รัฐบาลของเขตออนทาริโอในแคนาดา (Ontario, Canada) มีการตัดสินใจขจัดการให้บริการโรงงานพลังงานเผาถ่านหินในปี ค.ศ. 2014 พวกมันจะถูกแทนที่ด้วยพลังงานที่ไม่มีวันหมด (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 30: 04 – 1: 30: 19)

สิ่งแวดล้อม

ในใจกลางของถิ่นฐานเชื้อเพลิงถ่านหิน ท่ามกลางเทือกเขาแอพพะเลเชีย ซึ่งมีป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางชีวภาพที่หลากหลาย เป็นที่ตั้งของภูเขาโคลริเวอร์ (Coal River Mountain) ซึ่งเป็นภูเขาใหญ่ที่สุดแห่งสุดท้ายที่นี่ ในหุบเขาโคลริเวอร์ (Coal River Valley) ซึ่งได้ถูกระเบิดจนเป็นเถ้าถ่าน (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 18 – 1: 52)

การระเบิดภูเขาเพื่อทำถ่านหิน ทำให้ก้อนหินขนาดใหญ่และฝุ่นจำนวนมากกระจายกว้างไปทั่วบริเวณด้านล่างใกล้เคียง สร้างความเดือนร้อนให้ประชาชนผู้อยู่อาศัย หินทรายที่ถูกระเบิดแตกกระจายเป็นเศษก้อนหินและฝุ่นผงที่มีแก้ว ซิลิก้า (Silica) กระจายไปในอากาศเป็นอันตรายเมื่อเข้าไปในปอด เป็นโรคปอด ซึ่งเรียกว่า ซิลิโคซิส (Silicosis) ผู้คนเสียชีวิตเพราะอากาศเป็นพิษ (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 4: 10 – 4: 46) และเศษหินต่างๆ ของภูเขาที่ถูกระเบิดถูกทิ้งลงมาไว้เบื้องล่างของหุบเขา (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 6: 23 – 6: 37)

ถ่านหินเหมือนกับชั้นของขนมเค้ก มีชั้นหิน ชั้นของถ่านหิน และก็ชั้นของหิน และชั้นของถ่านหิน สลับกัน ดังนั้นกระบวนการทำลายภูเขาเพื่อให้ได้ถ่านหินจึงเป็นการทำลดขนาดให้ภูเขากลายเป็นเศษเล็กเศษน้อย (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 5: 33 – 5: 45) เมื่อฝนตกหนัก น้ำท่วมท่วมเพราะไม่มีสิ่งใดดูดซับน้ำไว้ที่หน้าพื้นดิน มีแต่พื้นก้อนหิน สายน้ำเล็กๆ เพียงน้อยนิดกลายไปเป็นแม่น้ำที่เชี่ยวกราก ไหลตัดผ่านช่องว่างหุบเขาผ่านมายังที่อยู่อาศัยของผู้คนบริเวณนี้ (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 9: 09 – 9: 45) มาเรีย กันโน (MARIA GUNNOE) ได้กล่าวว่า เธอ สามีและลูกๆ ของเธอติดอยู่ท่ามกลางกระแสน้ำท่วมโดยไม่มีทางออกไปจากตรงนี้ น้ำท่วมเกิดขึ้นทั่วบริเวณหุบเขา และเกิดขึ้นทุกครั้งที่มีฝนตก วิศวกรของบริษัทเหมืองมาที่สนามหลังบ้านของเธอและได้แต่บอกว่า (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 9: 47 – 10: 16)

"This isn't our fault. This is an act of God." He continuously said, "This is an act of God."

"สิ่งนี้ไม่ใช่ความผิดพลาดของพวกเรา สิ่งนี้คือ การกระทำของพระเจ้า" เขาได้แต่พูดว่า "สิ่งนี้คือการกระทำของพระเจ้า" (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 10: 17 – 10: 23)

การขุดเหมืองกำจัดยอดเขาได้ทำลาย 500 เทือกเขาแอพพะเลเชี่ยน (Appalachian mountains) ทำลายป่าจำนวนมากถึง 1 ล้านเอเคอร์ ทำลายสายน้ำถึง 2,000 ไมล์ และมีการเจือปนตกค้างของสารพิษ (Contaminating) ถึง 1,000 ไมล์ หรือมากกว่านั้น (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 12: 43 – 13: 05) ดร.เบ็น สเตาท์ (Dr. Ben Stout) ศาสตราจารย์ด้านชีววิทยา ได้กล่าวว่า โลหะหนักเป็นสิ่งหนึ่งที่เลวร้ายที่สุดที่เห็นได้ ตะกั่ว สารหนู และธาตุอื่นๆ ที่ผู้คนรู้จัก และธาตุซิลิเนียม รวมถึงหลายๆ ธาตุ ที่หลายคนไม่รู้จัก และนักวิทยาศาสตร์เอง ก็ไม่รู้จักเกี่ยวกับมันมากพอ แมงกานิส (Manganese) ฝังตัวอยู่ในหินจำนวนมาก แมงกานิสอยู่ในน้ำทำให้เกิดหายนะกับแหล่งน้ำ รวมทั้งการดำรงชีพของผู้คนอย่างมาก น้ำซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสิ่งแรกของมนุษย์ และระบบของสิ่งมีชีวิตในการดำรงชีวิต (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 13: 24 – 14: 15) รัฐบาลไม่ใช่เจ้าของน้ำและปลา หรือกรมประมงก็ตาม ประชาชนเป็นเจ้าของทุกคนมีสิทธิ สิ่งนี้ คือ กฎโบราณ มันย้อนกลับไปในช่วงโรมัน มันคือ ประมวลกฎหมายจัสติเนียน (Code of Justinian) (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 16: 59 – 17: 12) ที่ว่า The following belong in common to all men: air, flowing water and the sea สิ่งต่อไปนี้เป็นของส่วนรวมร่วมกันของมนุษย์ทุกคน อากาศ กระแสน้ำ และท้องทะเล (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 17: 13 – 17: 22)

ที่หุบเขาโคลริเวอร์ ผู้คนยึดติดอยู่กับถิ่นฐาน ต้องการอยู่ที่ตรงนั้น แต่ต้องประสบกับความเจ็บป่วยและภัยโรคร้ายจากฝุ่นละอองเป็นพิษสีดำสกปรก ทั้งชาวบ้าน อาจารย์และนักเรียน หลายคนเสียชีวิตเพราะโรคมะเร็ง ไซโล (Silo) เป็นส่วนหนึ่งของความซับซ้อนในการเตรียมถ่านหิน หลังโรงเรียนมัธยม คือ บึงน้ำเสียที่มนุษย์สร้างขึ้น (Manmade lake) มันเป็นที่กักเก็บขยะเสีย ซึ่งถูกสร้างโดยการล้างถ่านหินก่อนที่มันจะถูกส่งไปยังโรงงานไฟฟ้าหลายๆ แห่ง (Power plants) (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 29: 54 – 32: 10) ด้านหลังกำแพง จะเห็นกากตะกอน 2.8 พันล้านแกลลอน ซึ่งมีโลหะหนัก สารหนู ยูเรเนี่ยม มันคือ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับกัมมันตภาพรังสี มีความเข้มข้นของสารพิษ และน้ำซึ่งกำลังแทรกซึมผ่านกำแพงเนินเขาไปได้ (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 32: 11 – 32: 42)

ที่ช่องแคบบัฟฟาโล (Buffalo Creek) เมื่อห้าสัปดาห์ก่อน มันนำพามาซึ่งความตายและการทำลายล้าง การกักไว้สามารถพังลงได้ คล้ายกับที่ช่องแคบบัฟฟาโล ในรัฐเวอร์จิเนียทางตะวันตก ในปี ค.ศ. 1972 ด้วยกากตะกอนเป็นพิษ ได้มีผู้เสียชีวิตถึง 118 คน และมากกว่า 4,000 คน ทิ้งจากบ้านเกิดไปเจ็ดคนหายสาบสูญ ในปี ค.ศ. 2000 มันเกิดขึ้นอีก ในเขตปกครองมาติน (Martin County) ที่รัฐเคนทักกี (Kentucky) การกักเก็บน้ำ ซึ่งมีเจ้าของ คือ บริษัทพลังงานเมสซี ได้ปล่อยกากตะกอนมากกว่า 300 ล้านแกลลอน การทะลักออกมาครั้งนี้เป็นปริมาณ 28 เท่าของขนาดปริมาณน้ำมันที่เคยรั่วไหลของบริษัทน้ำมันเอกซอนที่อลาสก้า (Exxon Valdez) (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 32: 12 – 33: 29) ในแอพพะเลเชีย

(Appalachia) มีการกักเก็บกากตะกอนถึง 312 แห่ง 28 แห่ง ของบริษัทพลังงานเมสซี่ มีการรั่วไหล 24 ครั้ง ในทศวรรษล่าสุด แม่น้ำหลายแห่งมีการปนเปื้อนด้วยกากตะกอน 309 ล้านแกลลอน ซึ่งมากกว่าปริมาณ 2 เท่าจากเหตุการณ์หายนะน้ำมันรั่วที่อ่าวของบริษัทบีพี (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 33: 31 – 33: 54)

MARIA GUNNOE: The coal company's ultimate goal is to depopulate these valleys and turn them into wastelands. And, quite honestly, they've got a good start. I can recall, right off the top of my head, twenty-five communities that has been depopulated.

มาเรีย: จุดมุ่งหมายที่สุดของบริษัทถ่านหิน คือ ลดจำนวนประชากรที่หุบเขาเหล่านี้ และเปลี่ยนมันเป็นพื้นที่รกร้าง และด้วยความจริงใจทีเดียว พวกเขาได้รับการเริ่มต้นที่ดี ฉันสามารถหวนคิดอย่างไม่ลังเลจากที่สุดในหัวของฉัน 25 ชุมชน ซึ่งถูกลดจำนวนประชากร (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 37: 07 – 37: 25)

หลายคนจากไป บางคนอยู่มาหลายชั่วลูกชั่วหลานกับครอบครัวของเขา บางคนสัญญาว่าจะไม่ขาย แต่ก็ต้องขายไป เพราะไม่เหลือทางเลือกให้กับเขา ด้วยสภาพที่เลวร้ายจนไม่สามารถจะอยู่ได้ บางคนยังทนอยู่ทั้งที่ต้องเผชิญกับทั้งฝุ่นผงที่กระจายและหินก้อนใหญ่ที่ตกลงมา (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 37: 52 – 39: 17)

BOBBY KENNEDY: When my father was fighting strip mining in Appalachia back in the ‘60s, I remember a conversation that I had with him, when I was fourteen years old, where he said to me, "they're not just destroying the environment, but they're permanently impoverishing these communities. Because there's no way that they can regenerate an economy from these barren moonscapes that are left behind."

BOBBY KENNEDY: And he said, "they're doing it so they can break the unions." And that's exactly what happened. When Don Blankenship and Massey Coal promised that their strip mining is going to bring prosperity to the state, this is what they mean. This is a union hall. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 39: 34 – 40: 25)

บ๊อบบี้ เคเนดี้: ย้อนกลับไปในช่วงทศวรรษที่ 60 เมื่อพ่อของผมได้ต่อสู้ขบวนเมืองในแอพพะเลเชีย เมื่อผมอายุได้ 14 ขวบ ผมจำการสนทนาหนึ่งที่มีกับเขาได้ ซึ่งเขาพูดกับผมว่า "พวกเขาไม่แค่ทำลายสิ่งแวดล้อม แต่พวกเขาทำให้ชุมชนเหล่านี้เสื่อมสภาพอย่างถาวร เพราะไม่มีทางที่พวกเขาสามารถปฏิรูปเศรษฐกิจจาก บริเวณที่โล่งไม่มีประโยชน์ที่เหลือทิ้งไว้เบื้องหลังและเขาได้พูดว่า "พวกเขากำลังทำมันเพื่อที่พวกเขาสามารถพังทำลายการรวมตัว (สหภาพ)" และนั่นคือ ความแน่นอนในสิ่งที่เกิดขึ้น เมื่อดอน เบลนเคนชิพ และบริษัทถ่านหินเมสซี สัญญาว่า ขบวนการทำเหมืองกำลังดำเนินไป เพื่อจะนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรืองมาสู่รัฐ สิ่งนี้คือ สิ่งที่พวกเขาหมายถึง สิ่งนี้คือหอประชุมการรวมตัว (สหภาพ)

MICHAEL SHNAYERSON: When Don Blankenship began his career in the early ‘80s, virtually every mine was unionized. Now, virtually none are. And Don, more than anyone else made that happen. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 40: 27 – 40: 39)

ไมเคิล: เมื่อดอน เบลนเคนชิพ ได้เริ่มอาชีพของเขาในต้นทศวรรษที่ 80 เห็นได้ว่าทุกๆ เหมืองถูกทำให้รวมตัวกัน แต่ในตอนนี้ไม่มีสิ่งใดให้เห็นอีก และดอนที่ทำให้สิ่งนั้นเกิดขึ้นมากกว่าใครคนอื่นคนใด

ในปี ค.ศ. 1984 บริษัทเมสซี่ ได้ทำลายการรวมตัวสหภาพแรงงานในอเมริกา (The United Mine Workers of America) อย่างเป็นระบบขั้นตอนการปิดเหมืองหลายแห่งและเปิดตัวใหม่อีกครั้งด้วยแรงงานที่ไม่มีการรวมตัว (สหภาพ) (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 40: 44 – 40: 57)

DON BLANKENSHIP: I always make the comparison it’s like a jungle, where a jungle is the survival of the fittest. Non-union competitors have a tremendous advantage, and therefore they sell coal cheaper and drive union coals out of business.

ดอน: ผมทำการเปรียบเทียบเสมอ มันเป็นเหมือนป่ารกแห่งหนึ่ง เป็นป่ารกที่ดำรงอยู่รอดได้เหมาะสมคู่ควรที่สุด คู่แข่งที่ไม่รวมตัวเป็นสหภาพมีความได้เปรียบอย่างมโหฬาร ดังนั้นพวกเขาขายถ่านหินได้ถูกกว่าและขับเคลื่อนให้การรวมตัวของเหมืองถ่านหินออกจากธุรกิจ (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 41: 08 – 41: 21) ส่งผลให้ผู้ทำงานในวันนี้ได้รับการจ่ายที่ต่ำ พวกเขาได้รับผลประโยชน์ที่น้อยกว่า และพวกเขาสามารถถูกไล่ออกได้ง่าย ตามที่ดอนได้เคยกล่าวไว้ด้วยตัวของเขาเอง "เหมือนเครื่องมือที่พังใช้งานไม่ได้" ("as a tool that's broke.") และคำกล่าวที่ว่า "ถ้าเครื่องมือพัง ก็แค่ออกไปหาได้รับอีกอันหนึ่ง" (If a tool's broke, just go out and get another one.") (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 41: 23 – 41: 41)

แนวคิดของดอนเปรียบเทียบแรงงานมนุษย์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ เป็นแค่เครื่องมือที่ไว้ใช้งาน ราวกับว่าพวกเขาไม่มีชีวิตและความรู้สึก เขามองข้ามความสำคัญของความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์แรงงาน ไม่ประณีตใส่ใจต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นและผู้ร่วมงาน ซึ่งสิ่งนี้สามารถสะท้อนให้เห็นความรู้สึกนึกคิดของดอนที่น่าจะส่งผลต่อการคิดกระทำต่างๆ ของเขาที่ส่งผลเสียต่อเพื่อนมนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อมในระยะยาวได้

กลุ่มไคลเมทกลาวซ์โร่ (Climate Ground Zero) คือ กลุ่มที่รวมตัวกันต่อสู้เพื่อยุติการทำเหมืองที่ภูเขาโคลลิเวอร์ (Coal River Mountain) โดยไม่ใช้ความรุนแรง สิ่งที่พวกเขาทำกับภูเขาเหล่านี้ เปรียบได้กับอาชญากรรม อาชญากรรมขัดแย้งต่อความเป็นอเมริกา และเป็นอาชญากรรมต่ออาณาเขตวัฒนธรรมแอพพะเลเชียทางตะวันออกของสหรัฐอเมริกา (Appalachia) บางคนที่มารวมตัวกับกลุ่มไคลเมทกลาวซ์โร่ เชื่อในพลังงานสะอาด (Clean energy) บางคนช่วยเหลือรณรงค์ให้เกิดความยั่งยืน

เริ่มต้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 2009 (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 44: 16 – 46: 01) ราว 140 คนที่ถูกจับกุมตัว (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 46: 02 – 46: 14)

กัส สเปท (Gus, Speth) คณบดี การเรียนวิชาป่าไม้และสิ่งแวดล้อม จากโรงเรียนเยล (Yale School of Forestry & Environmental Studies) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ว่า ปัญหานั้นคือ สภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นความจริง มันเกิดขึ้นในปัจจุบัน ปัญหา คือ การทำเหมืองถ่านหิน (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 49: 30 – 49: 42)

ตัดภาพมาที่รายงานข่าวด้วยการสัมภาษณ์ดอน (Don, Blankenship) ในปี ค.ศ. 2009

INTERVIEWER: Don, you've said, flat out, that global warming is a hoax. Are you being socially irresponsible by denying the science behind global warming to benefit your company's bottom line?

DON BLANKENSHIP: Absolutely not. You know, I really believe that the climate is changing naturally and that the temperature, for the last eight or nine years, has been cooling, and that the Arctic ice has been increasing, and that there's a great deal of misunderstanding out there about climate change. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 49: 44 – 50: 11)

ผู้สัมภาษณ์: ดอน คุณเคยบอกอย่างชัดเจนแน่นอนว่า โลกร้อนเป็นการหลอกลวง คุณเป็นคนที่ขาดความรับผิดชอบต่อสังคมโดยปฏิเสธวิทยาศาสตร์เบื้องหลังโลกร้อนเพื่อที่จะได้รับผลประโยชน์ให้กับบริษัทของคุณในที่สุดหรือไม่

ดอน: แน่นอนว่า ไม่ คุณรู้ ผมเชื่อจริงๆ ว่า สภาพอากาศกำลังเปลี่ยนแปลงเป็นไปโดยธรรมชาติและอุณหภูมิในช่วงแปดหรือเก้าปีล่าสุดได้เย็นตัวลง และน้ำแข็งที่ขั้วโลกเพิ่มขึ้น และนั่นคือการให้ข้อมูลที่มาจากความเข้าใจที่ผิดอย่างยอดเยี่ยมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ

ตัดภาพมาที่รายงานข่าวของยูเอ็น ในปี ค.ศ. 2007 ที่นำเสนอทัศนะซึ่งขัดแย้งกับทัศนะของดอน

FEMALE NEWS VOICE: The world's top climate scientists say they are 90% certain human activities — pumping greenhouse gases into the atmosphere — are the cause of global warming.

ACHIM STEINER: It is an unequivocal set of pieces of evidence that have been put before the world about how fossil fuel use and land use change are fundamentally affecting the systems on our planet. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 50: 12 – 50: 35)

เสียงจากผู้รายงานข่าวหญิง: นักวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับสภาพอากาศชั้นแนวหน้าหลายคนของโลกบอกว่า 90% มาจากการกระทำของมนุษย์อย่างแน่นอน เพิ่มปริมาณก๊าซเรือนกระจก

เข้าไปในชั้นบรรยากาศ ซึ่งเป็นสาเหตุของโลกร้อน

อาคิม สไตเนอ: มันเป็นชุดของชิ้นส่วนทางหลักฐานที่ชัดเจนว่า สิ่งนั้นมีมาก่อนโลกเกี่ยวกับที่ว่า พลังงานฟอสซิลทำงานอย่างไร และการเปลี่ยนแปลงการทำงานบนพื้นแผ่นดิน คือการกระทบโดยรากฐานของระบบบนดาวเคราะห์โลกของพวกเรา เหมือง และการเผาถ่านหินเป็นสาเหตุอันดับแรกของแก๊สเรือนกระจกรอบโลก (Greenhouse gases worldwide) (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 50: 32 – 50: 39)

LORELEI SCARBRO: We need green jobs! We need all the jobs we can get here! And you guys need to come with us to try to make sure that we all have a future here! (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 13: 32 – 1: 13: 42)

ลอเรไล สกาโบร: เราต้องการงานสีเขียว เราต้องการงานทั้งหมดที่เราสามารถได้รับ ณ ตรงที่นี้ และพวกคุณต้องควรที่จะต้องมากับเราเพื่อลองให้มั่นใจว่าเราทั้งหมด มีอนาคตรออยู่ตรงที่แห่งนี้ จากคำกล่าวข้างต้นของ ลอเรไล สกาโบร แสดงให้เห็นว่า คำว่า สีเขียวเป็นที่รับรู้กันได้ว่า นำเสนอถึงงานที่คำนึงถึงธรรมชาติ งานที่ปราศจากมลพิษและการทำลายสิ่งแวดล้อม ซึ่งสัมพันธ์กับการดำรงชีพของมนุษย์ ลอเรไล สกาโบร ทำงานร่วมกับนักกิจกรรมคนอื่นๆ ที่ยื่นข้อเสนอทางเลือก การทำฟาร์มที่ใช้พลังงานลมบนสันปันน้ำของภูเขาโคลลิเวอร์ และพวกเขาได้ทำงานร่วมกับกูเกิ้ลเพื่อสร้างสรรค์แผนที่ซึ่งอธิบายแผนงานของพวกเขา (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 13: 42 – 1: 13: 57)

LORELEI SCARBRO: My name is Lorelei Scarbro. And, I live in Rock Creek, West Virginia at the foot of Coal River Mountain. A coal company plans to mine over 6,000 acres of Coal River Mountain shown here in black. As soon as we heard about the proposed mountaintop removal mine, we came together as a community and proposed a better alternative, a sustainable wind farm. It would provide permanent jobs for our community, not to mention renewable energy forever. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 13: 58 – 1: 14: 32)

ลอเรไล สกาโบร: ชื่อของฉันคือ ลอเรไล สกาโบร และฉันอยู่ในร็อค ครีก (Rock Creek) ทางตะวันตกของรัฐเวอร์จอเนียที่ตีนเขาโคลลิเวอร์ บริษัทถ่านหินวาแผนที่จะขุดทำเหมืองมากกว่า 6,000 เอเคอร์ ของภูเขาโคลลิเวอร์ ซึ่งแสดงภาพให้เห็นตรงนี้ด้วยบริเวณสีดำ ทันทีทันใดที่เราได้ยินเกี่ยวกับข้อเสนอของการทำเหมือง กำจัดยอดเขา เราจึงมาพร้อมกันดังเช่นชุมชนหนึ่งและยื่นข้อเสนอของทางเลือกหนึ่งที่ดีกว่า ด้วยการทำฟาร์มพลังงานลมที่ยั่งยืน มันน่าจะตระเตรียมงานมากมายที่ถาวรสำหรับชุมชนของพวกเรา ซึ่งยังไม่ได้กล่าวถึงพลังงานที่ไม่สิ้นสุดตลอดไป

การทำฟาร์มพลังงานลมในเทือกเขาทางตะวันตกของรัฐเวอร์จิเนียได้เป็นจริงเรียบร้อยแล้ว สามแห่งของทั้งหมดได้ปฏิบัติการในวันนี้ซึ่งให้พลังงานมากกว่า 90,000 หลังคาเรือน (The

Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 14: 34 – 1: 14: 46)

LORELEI SCARBRO: We believe that a higher and better use for Coal River Mountain certainly is a windmill farm, as opposed to mountaintop removal. This particular mountain has amazing wind potential. We can produce enough energy on this mountain to power 70,000 homes. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 14: 47 – 1: 15: 01)

ลอเรไล สกาโบร: เราเชื่อว่ายิ่งใช้ฟาร์มกังหันลมมากขึ้น ยิ่งดีมากขึ้น สำหรับภูเขาโคลลิเวอร์ อย่างแน่นอน ซึ่งขัดแย้งจากการกำจัดยอดเขา ภูเขามีลักษณะเฉพาะที่มีศักยภาพของลมอย่างน่าประหลาดใจ เราสามารถผลิตพลังงานได้เพียงพอบนภูเขาแห่งนี้ จนนำไปเป็นพลังงานให้กับ 70,000 ที่อยู่อาศัยได้

กลุ่มรณรงค์ต่อต้านการทำลายภูเขา ซีอาร์ซี (CRZ or Climate Ground Zero) ได้เริ่มปฏิบัติการ เข้าสำรวจเก็บหลักฐานข้อมูล

DAVID AARON SMITH: The most heinous tactic they used for harassment was the sound machines, playing it way over the decibel level for permanent ear damage. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 18: 50 – 1: 19: 02)

เดวิด แอรอน สมิท: กลวิธีที่เลวร้ายที่สุดที่พวกเขาใช้สำหรับก่อกวนคือเครื่องจักรเสียงซึ่งสร้างเสียงดังที่เกินระดับเดซิเบล เพื่อการทำลายหูอย่างถาวร

DAVID AARON SMITH: Twenty-three hours a day, they're playing that, you know. And so, you have to learn how to sleep through that. You have to learn how to just keep your mind from cracking. (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 19: 04 – 1: 19: 18)

เดวิด แอรอน สมิท: 23 ชั่วโมงต่อวัน ที่พวกเขาเปิดเล่นเสียง คุณรู้ และดังนั้นคุณต้องเรียนรู้ในการที่จะหลับในขณะที่ถูกรบกวน คุณต้องเรียนรู้ว่า อย่างไรที่จะเก็บรักษาจิตใจของคุณไม่ให้ล้มเหลว

เสียงจัดเป็นเป็นมลภาวะชนิดหนึ่งซึ่งสร้างความอันตรายให้กับสิ่งมีชีวิตและมนุษย์ในสังคมที่เจริญและพัฒนาทางด้านสุขภาพจิตและสุขภาพกาย จะมีกฎหมายที่เข้มงวดควบคุมการใช้เสียงที่ดังรบกวน เพราะสติปัญญาและการสร้างสรรค์ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ เริ่มจากสุขภาพจิต ซึ่งเป็นสภาพภายในแทบทั้งสิ้น บริษัทอุตสาหกรรมหลายแห่ง ไม่คำนึงใส่ใจต่อปัญหาที่พวกเขาก่อให้เกิดขึ้นเหล่านี้ หากพิจารณาถึงพลังสร้างสรรค์ อันเกิดจากความเงียบ ซึ่งเป็นประโยชน์และสามารถนำไปสู่การพัฒนาการรับรู้และอารมณ์ความรู้สึกภายในตัวมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ สิ่งที่เป็นศัตรูของพลังสร้างสรรค์ในตัวมนุษย์ก็คือ ความอึกทึก มลภาวะทางเสียงซึ่งเกิดขึ้นจากปัจจัยภายนอก

จริยธรรม

แนวคิดของประเด็นทางศีลธรรมของบ๊อบบี้ เคเนดี้ เป็นการแสดงตรรกะทางความคิดที่มีต่อธรรมชาติได้อย่างจริงแท้และชัดเจนที่ว่า เราไม่มีสิทธิในการทำลายสิ่งใดก็ตามที่เราไม่สารถสร้างทดแทนขึ้นใหม่ได้

BOBBY KENNEDY: This is a moral issue. We don't have a right to destroy something that we cannot recreate. It was God who made these mountains and it's Don Blankenship who is cutting them down.

บ๊อบบี้ เคเนดี้: นี่คือ ประเด็นทางศีลธรรม เราไม่มีสิทธิในการทำลายบางสิ่งที่เราไม่สามารถสร้างทดแทนขึ้นได้ มันเป็นพระเจ้าผู้ซึ่งสร้างภูเขาเหล่านี้และมันคือ ดอน เบลนเคนชิพ (ผู้นำฝ่ายบริหารบริษัทถ่านหินเมสซี) ผู้ที่ทำลาย (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 28: 43 – 29: 08)

ED WILEY: I called the School Board and didn't get much reaction out of them. I called the Health Department, didn't get much reaction out of them. So, called Channel 4 News.

เอ็ด วิลลี่: ผมเรียกหาคณะกรรมการของโรงเรียน แต่ก็ไม่ได้รับการตอบสนองจากพวกเขาได้มากพอ ผมเรียกหาแผนกสาธารณสุข ก็ไม่เคยได้รับการตอบสนองจากพวกเขามากพอ ดังนั้นผมจึงถามหาความช่วยเหลือจากสถานีข่าวช่องสี่ (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 34: 28 – 34: 39) จากคำกล่าวของเอ็ด แสดงให้เห็นว่า การเพิกเฉย นิ่งเฉยไม่ใส่ใจต่อส่วนรวมเป็นสิ่งที่ขัดต่อจริยธรรม หลายครั้งการเพิกเฉยเอาหูไปนาเอาตาไปไร่ ส่งผลเสียโดยร่วมในวงกว้างต่อมนุษย์ สังคมและสิ่งแวดล้อมในระยะยาว สังคมจะดีขึ้นได้ จะสร้างสรรค์ได้ต้องมาจากการมีส่วนร่วมจากหลายๆ คน ซึ่งต้องอาศัยการเอาใจใส่ร่วมกันและคิดคำนึงถึงผู้อื่น ไปพร้อมๆ กับคิดถึงตนเอง คิดอย่างมีวิสัยทัศต่อความยั่งยืนในระยะยาว ไปจนรุ่นลูกรุ่นหลาน ความผาสุก สงบสุขก็จะเกิดขึ้นร่วมกัน

May 24th 2005 was the first time anyone was arrested for protesting Massey's mountaintop removal mines.

วันที่ 24 พฤษภาคม ค.ศ. 2005 เป็นครั้งแรกที่ทุกๆ คน ที่ทำการประท้วงเหมืองของบริษัทเมสซี่ ถูกจับกุมตัว (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 35: 15 – 35: 27)

พลังงานลมเป็นสิ่งที่สำคัญและไม่ควรที่จะถูกมองข้าม ภูเขาจะถูกรักษาเอาไว้ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นมาจากความละโมบ พวกเขายังคงผูกติดและตัดสินใจที่จะทำลายภูเขา (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 28: 40 – 1: 29: 02)

เรื่องที่ 9 เลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน (Leviathan)

ภาพยนตร์สารคดี เรื่องเลวีอาธาน หรือ เลอไวอะทัน (Leviathan) ซึ่งศัพท์คำนี้ มีความหมายถึง สัตว์ทะเลหึมา เรือเดินสมุทรขนาดใหญ่ หรือบุคคลผู้มีอำนาจมาก ตามศาสตร์นิพนธ์ด้านปรัชญาการเมือง ของ โทมัส ฮอบส์ (Thomas Hobbes) ได้กล่าวถึง สภาวะตามธรรมชาติของมวลมนุษย์ที่คนที่แข็งแรง หรือฉลาดกว่าจะมีอำนาจ และในทางกลับกัน เมื่อคนนั้นกำลังจะถูกฆ่าให้ตาย โดยไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ตามสภาวะทางธรรมชาติเขาจะลุกขึ้นสู้ทุกวิถีทาง การต่อสู้ป้องกันตัว เพื่อเอาชีวิตรอดจากสิ่งใดนั้น จึง เป็นสิทธิ์และเป็นความจำเป็นตามธรรมชาติของมนุษย์ ดังนั้น องค์อธิปัตย์จึงควรที่จะต้องมีอำนาจที่ครอบคลุม ถึงศีลธรรม ไม่เช่นนั้น จะเกิดความเห็นแก่ตัวและไร้อารยธรรม การแข่งขันจะไร้การควบคุมและวุ่นวาย (โทมัส ฮอบส์. 2015: Online) งานเขียนของฮอบส์ มีลักษณะร่วมของจริยธรรม และการเมืองการปกครอง

อีกความหมายของเลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน (Leviathan) ถูกใช้เพื่อนำเสนอถึงซาตาน สัตว์ร้ายใต้ท้องทะเลที่จับมนุษย์กินเป็นอาหาร และทำให้ท้องทะเลปั่นป่วน (Leviathan. 2015: Online) แต่ด้วยความหมายใดก็ตาม แสดงให้เห็นว่า เลอไวอะทันเป็นสัตว์ใหญ่กลางท้องทะเลที่น่ากลัว มีอิทธิพล หรืออำนาจเหนือสิ่งมีชีวิตใดในท้องทะเล ซึ่งอธิบายไว้ในหนังสือของจ๊อบ (Book of job) ซึ่งเป็นงานเขียน ของคัมภีร์ใบเบิ้ลภาษาฮีบรู (Hebrew Bible) และเป็นหนังสือกวีเล่มแรกในพันธะสัญญาเก่าของชาวคริสต์ (Christian Old Testament) ซึ่งมีแก่นเรื่องของความยุติธรรมของพระเจ้าในการเผชิญหน้าต่อความเจ็บปวด ทุกข์ทรมานของมนุษย์ (God's justice in the face of human suffering) (Book of Job. 2015: Online)

กำกับโดย ลูเซี่ยน คาสทานิ่ง (Lucien Castaing) และเวเรนา พาราเวล (Verena Paravel) ผู้กำกับทั้งคู่จบปริญญาเอก (Dustin, Chang. 2013: Online) ลูเซี่ยน คาสทานิ่งจบปริญญาตรีสาขา มนุษยวิทยา (Anthropology) ที่มหาวิทยาลัยแคมบริดจ์ (Cambridge University) ประเทศอังกฤษ และ ปริญญาเอกสังคมวิทยา (Social Science) ที่เบิร์คเล (Berkeley) สหรัฐอเมริกา และสอนที่มหาวิทยาลัย ฮาร์วาร์ด (Harvard) (Lucien, Castaing-Taylor. 2015: Online) เวเรนา พาราเวล จบปริญญาเอกสาขา มนุษยวิทยา (Anthropology) และวิทยาศาสตร์การสื่อสาร (Communication Sciences) จากมหาวิทยาลัย เดอ ทูลูส (de Toulouse II) (Véréna, Paravel. 2015: Online) ไม่มีการใช้เทคนิคเอฟเฟค แต่มีขั้นตอน ขยายช่วงสี ซึ่งเป็นกระบวนการในตอนจบ การนำเสนอโทนสีของภาพเป็นจริงตามที่เป็นอยู่ ไม่ว่าจะเป็น แสงไฟ สีของชุดแต่งกาย เครื่องมือต่างๆ รวมถึงคลื่น เป็นต้น (DOC Channel. 2013: Online) ผู้กำกับ ได้กล่าวไว้ว่า วิถีทางในการจับภาพของเขา ไม่ได้เกิดจากความจำเป็นที่ต้องพิจารณาผ่านจอแสดงผล (Viewfinders) แต่เพราะเขาอยู่ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเบื้องหน้า จึงใช้ร่างกายหลายส่วนของพวกเขา เพื่อทดลองประสบ กับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับโลกของความจริงตรงนั้น (Dustin, Chang. 2013: Online) และสิ่งนี้ทำให้ หลายคนบอกพวกเขาว่า เป็นผลงานภาพยนตร์ที่แตกต่าง ผู้กำกับทั้งสองคนมีความเชื่อการสร้างผลงาน ภาพยนตร์ไม่ใช่การสื่อสารแค่แนวคิดใดแนวคิดหนึ่ง แต่มันเป็นรูปแบบของการมีส่วนรวมกันกับโลก (Borderlines

Film Festival. 2015: Online)

กรอบแนวคิดของภาพยนตร์สารคดี



ภาพประกอบ 15 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 9 เลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน

1. นำเสนอจากความสนใจในธรรมชาติ แต่ไม่ใช่รูปแบบของสารคดีวิทยาศาสตร์ที่นำเสนอธรรมชาติ ผลงานชิ้นนี้ได้ให้มนุษย์เป็นศูนย์กลางของผลงาน ถึงแม้ว่ามนุษย์จะเป็นสัตว์มีชีวิตหนึ่งที่ไม่พิจารณาพวกเราทั้งหมดเองเป็นเช่นสัตว์สายพันธ์หนึ่ง หรือเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ (DOC Channel. 2013: Online)

2. นำเสนอเกมการเล่นที่มีผู้เล่นคือมนุษย์ มนุษย์ที่ไม่เป็นส่วนหนึ่งของความเท่าเทียมของโครงสร้างของโลกใบนี้ (DOC Channel. 2013: Online)

3. นำเสนอส่วนร่วมของความชั่วร้ายที่อยู่ระหว่างปลาและมนุษย์ โดยที่ประเด็นของมนุษย์จะไม่ถูกนำเสนอผ่านคำพูด หรือการสนทนาเพื่อสื่อสารด้วยวิถีทางภาษาซึ่งแตกต่างจากภาพยนตร์สารคดีหลายๆ เรื่องที่นำเสนอผ่านคำพูดและการสนทนา และเป็นการนำเสนอสิ่งมีชีวิตให้ปรากฏเห็นทางกายภาพได้ก่อนที่จะมีการพูดคุยของสิ่งมีชีวิต (DOC Channel. 2013: Online) ผลงานชิ้นนี้ขัดแย้งกับธรรมเนียมปฏิบัติของโครงสร้างการเล่าเรื่อง ที่มีอยู่ทั่วไป (Dustin Chang. 2013 : Online)

4. กระบวนการนำเสนอเป็นไปด้วยการทดลองด้วยสัญชาติญาณมากกว่าการควบคุมตัวแปรหรือมากกว่ากระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (Dustin, Chang. 2013: Online) ไม่มีการตระเตรียม

ความคิดไว้ล่วงหน้า แค่เผชิญหน้ากับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงตรงหน้า ค้นหาเพื่อที่จะจับประสบการณ์เบื้องหน้ามาเป็นภาพ (Borderlines Film Festival. 2015: Online)

5. นำเสนอให้เห็นภาพของอุตสาหกรรมการประมงทางพาณิชย์ที่ร่วมสมัย (A Cinema Guild. 2015: Online)

6. เวเรนา พาราเวล (Verena, Paravel) ได้แนวคิดเริ่มต้นจากน้ำ ตอนเด็กๆ เธอเป็นคนที่ร้องไห้บ่อยครั้ง สิ่งนี้เตือนความจำให้เธอนึกถึงพ่อของเธอที่ดำน้ำล่าปลา และเธอใช้เวลามากกับการรอพ่อของเธอกลับขึ้นมาจากใต้น้ำ และสิ่งหนึ่งที่ย้ำเตือนความทรงจำของเธอคือ เรื่องโมบี้ ดิกค์ (Moby Dick) ซึ่งตอนนี้เธออาศัยอยู่ใกล้กับสถานที่ซึ่งผู้ประพันธ์เคยใช้เป็นที่เขียนผลงาน และเรื่องราวของผลงานประพันธ์นี้ก็เกิดขึ้นที่ท่าเรือนิว เบดฟอร์ด (New Bedford) ซึ่งไม่ไกลจากที่อยู่ของเธอ ด้วยความต้องการที่จะทำบางสิ่งบางอย่างที่อยู่ในท้องถิ่น เธอจึงสืบค้นไปยังท่าเรือแห่งนี้ และคิดว่าการประมงอาจเป็นหนึ่งในที่สุดของงานสารคดี (Film Society of Lincoln Center. 2015: Online)

7. มีความงามของการเคลื่อนไหวในลักษณะของศิลปะนามธรรมที่แตกต่างจากการนำเสนอภาพในผลภาพยนตร์ทั่วไป ด้วยกล้องโกโปร (GoPro camera) ตัวเล็กที่พวกเขาใช้ (Film Society of Lincoln Center. 2015: Online)

8. เปิดกว้างสำหรับมุมมอง ทัศนะและการตีความ เพราะผู้กำกับไม่เขียนเรื่องราวให้กับปลาในน้ำ นกบนท้องฟ้า หรือมนุษย์ที่อยู่บนเรือ การนำเสนอไม่ได้มาจากการเขียนเรื่องราวที่มีลักษณะของโครงสร้างแบบพรรณนา (Film Society of Lincoln Center. 2015: Online)

มนุษย์

ภาพยนตร์ขึ้นต้นด้วยข้อความภาษาอังกฤษที่มีรูปแบบตัวหนังสือที่อ่านยาก มีลักษณะของความแหลมคม หรือเขี้ยวเล็บของนักล่าที่ทำให้รู้สึกถึงสิ่งอันตรายที่สร้างบาดแผลและความเจ็บปวดได้ โดยมีข้อความ ดังนี้

A: He maketh the deep to boil like a pot:

B: He maketh the sea like a pot of ointment.

C: He maketh a path to shine after him:

D: One would think the deep to be hoary.

E: Upon earth there is not his like.

F: Who is made without fear.

G: Job 41

A: เขาทำให้ใต้ท้องทะเลลึกเดือดเหมือนภาชนะใบหนึ่ง

B: เขาทำให้ท้องทะเลเหมือนหม้อของขี้ผึ้ง

C: เขาทำให้แนวทางหนึ่งโชติช่วงตามหลังเขา

D: เขาจะคิดว่าลึกลงนั้นนำไปสู่ความเติบใหญ่แก่กล้า

E: เหนือพื้นโลก ที่ตรงนั้นไม่มีอะไรเหมือนเขา

F: ผู้ที่ถูกสร้างขึ้นโดยไม่รู้กลัว

G: จากบทที่ 41 ในหนังสือของจ๊อบ (Book of Job) ซึ่งเป็นงานเขียนของคัมภีร์ไบเบิ้ลภาษาฮีบรู (Hebrew Bible) (Leviathan. 2012: นาทีที่ 0: 22 – 0: 48)

ข้อความข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งของหนังสือของจ๊อบ ในบทที่ 41 ซึ่งเกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์ ซึ่งในบทที่ 41 นี้ ได้กล่าวแนะนำถึงสัตว์ประหลาดที่น่าเกรงกลัวในท้องทะเล ที่ถูกเรียกว่า เลอไวอะทัน (Leviathan) (Wayne, Jackson. 2015: Online) ผลงานชิ้นนี้มาจาก 2 ผู้กำกับ ที่มีความเป็นศิลปินในตัวของพวกเขา (A Cinema Guild. 2015: Online) ถ่ายทอดผลงานที่รับรู้ได้ด้วยอารมณ์ความรู้สึกมากกว่าการรับรู้ทางภาษาพูด หรือการเขียนตามตัวอักษร รูปแบบของผลงานมีความเป็นนามธรรม ที่แสดงให้รู้สึกถึงความน่ากลัว ความรุนแรงก้าวร้าว ความทารุณ การต่อสู้ดิ้นรน ความทุรนทุราย พฤติกรรมของกลุ่มคนที่แปลกแยกแตกต่างจากคนเมือง หรือความรู้สึกโดดเดี่ยวท่ามกลางท้องทะเลเป็นต้น ภาพยนตร์เริ่มต้นด้วยความมืด การนำเสนอภาพโดยรวมมีสีดำเป็นองค์ประกอบหลัก ภาพบนเรือเดินสมุทร มีองค์ประกอบของน้ำหนักสีหลัก คือ สีแดงส้มซึ่งเป็นสีโทนร้อน และสีดำมืด ซึ่งเป็นน้ำหนักสีที่ขัดแย้งกับภาพท้องฟ้าท้องทะเลที่มีสีโทนเย็นเป็นองค์ประกอบหลัก

ผู้ชมจะเห็นภาพขาของมนุษย์ที่กำลังก้าวเดินทำหน้าที่บนเรือ มนุษย์ซึ่งกำลังทำหน้าที่จับฝูงปลาบนเรือเดินสมุทร เพื่อเตรียมเสบียงหล่อเลี้ยงผู้คนบนพื้นแผ่นดิน เท้าที่เดินเหยียบย้ำไปบนกองเลือดสีแดง แขนและมือของมนุษย์กลุ่มหนึ่งที่กำลังทำกิจกรรมชำแหละ เชือดคอปลาและโยนเข้าสู่อ่างกักเก็บ จากภาพที่ผู้กำกับได้นำเสนอ ผู้ชมหลายคนสามารถที่จะจินตนาการถึงกลิ่นคาวปลาที่ชวนเวียนหัวคลื่นไส้ได้ หากผู้ชมคนนั้นเคยมีประสบการณ์ได้สัมผัสกับกลิ่นคาวปลามาบ้างในชีวิตหนึ่ง จากค่ำคืนของการล่าสังหารสู่เช้าวันใหม่ ผู้กำกับนำเสนอภาพของ กะลาสี มีอายุคนหนึ่งที่มีประสบการณ์จากการตรากตรำทำงาน ผิวพรรณที่หยาบกระด้างจากรอยกระบนแขนที่มีรอยสัก รวมถึงผิวหน้าที่มีร่องรอยย่นยับ สีหน้าของเขาดูอิดโรย อ่อนเพลีย สายตาที่จ้องออกมองออกไปอย่างเหม่อลอย ในขณะที่เขากำลังสูบบุหรี่ (Leviathan. 2012: นาทีที่ 31: 15 – 37: 04) หลายๆ บุคคลในภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ ล้วนมีจุดร่วมของการสูบบุหรี่ การสูบบุหรี่ซึ่งอาจมาจากความต้องการปลอบประโลมใจ อันเนื่องมาจากความรู้สึกต้องการที่จะผ่อนคลายจากความเครียดที่เกิดขึ้นในจิตใจ

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ไม่เน้นนำเสนอบทบรรยาย แต่ใช้การนำเสนอด้วยภาพเคลื่อนไหวตลอดทั้งเรื่อง ซึ่งกิจกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์กลุ่มหนึ่งบนเรือจะถูกนำเสนอด้วยเท้า ขา แขนและมือของพวกเขาเป็นส่วนใหญ่ หรือแทบจะไม่เห็นใบหน้า หากบางช่วงของภาพยนตร์จะนำเสนอใบหน้า บ้างก็เห็น

รอยยิ้มไปพร้อมกับการจุดบุหรี่ขึ้นสูบ บ้างก็กำลังสูบบุหรี่ ผู้ชมจะเห็นนกบินเหนือฟากฟ้าในท้องฟ้าที่มืดเหมือนกำลังออกหากิน รอจังหวะของการจับปลามาเป็นอาหาร จนกระทั้งนกตัวหนึ่งลงมาเดินบนพื้นเรือพร้อมกับจิกกินซากปลาที่เหลือทิ้งไว้บนพื้นเรือนั้น (Leviathan. 2012: นาทีที่ 32: 14 – 34: 41)

สังคม

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้นำเสนอบทบาทหน้าที่ของคนกลุ่มหนึ่ง ที่ออกเดินทางจากบ้านเกิดสู่ท้องทะเล เปรียบได้กับการเป็นสายพานของการบริโภคในสังคมเมือง การออกล่า หาปลาจำนวนมากของพวกเขาแสดงให้เห็นภาพของความโหดร้ายไปพร้อมๆ กับความรู้สึกจำยอมต่อหน้าที่ ฝืนทนไปพร้อมกับความอิดโรยที่พวกเขาต้องเผชิญกับความเป็นจริงของสังคมในมุมหนึ่ง ค่ำคืนของการจับปลาฝูงที่หนึ่งผ่านไปอวนได้ลากฝูงปลาที่สองขึ้นมาในช่วงสายของอีกวันหนึ่ง การทำงานที่หนักทั้งวันและคืนของพวกเขา ถูกนำเสนอให้เห็นผ่านสายตาของผู้กำกับที่ได้ไปเผชิญมากับตัวของเขาเอง ปลากระเบนที่ถูกสังหารเพียงเพื่อเอาครีบ หรือแม้แต่ซากศพของประกระเบนที่ถูกคัดออกและปล่อยทิ้งกลับลงท้องทะเลอย่างไร้ค่า ราวกับว่าชีวิตของพวกมันเป็นแค่ทางเลือกในการบริโภคของมนุษย์ สิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงความสิ้นเปลืองในสังคมบริโภค ที่ชีวิตของพวกมันถูกลิดรอนไปเพียงเพื่อสนองแค่ความพึงพอใจของมนุษย์เท่านั้น ซากศพปลาที่ถูกปล่อยทิ้งลงทะเลกลายเป็นอาหารให้กับฝูงนกที่กำลังออกหากิน มนุษย์เป็นผู้เปลี่ยนแปลงวัฏจักรของสิ่งมีชีวิต มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่แข็งแรงที่สุด มีอำนาจในการตัดสินใจ และกระทำการใดๆ ต่อสิ่งมีชีวิตสายพันธ์อื่นได้ เลือกทางออกของชีวิตให้กับสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ได้ พวกเขาเปรียบได้กับพระเจ้าผู้ตัดสินชะตาชีวิตของสัตว์โลก ด้วยวิทยาการและเครื่องจักรทุ่นแรงที่ได้คิดค้นขึ้นมาเพื่อสนองต่อความต้องการที่ไม่เคยมีขอบเขต ไม่เคยหวั่นเกรง หรือคิดคำนึงถึงสิ่งใดมากไปกว่าความต้องการที่สนองต่อความพึงพอใจของตนเอง

สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ

สัตว์ทะเลหลากหลายสายพันธ์ถูกจับขึ้นมาสังเวยชีวิตจำนวนมาก คัดเลือกปลิดชีพเพื่อนำไปสู่บริโภค บางส่วนถูกคัดออกทิ้งลงสู่ท้องทะเลด้วยร่างที่ไร้วิญญาณ อุตสาหกรรมอาหารทะเลไม่ต่างจากอุตสาหกรรมประเภทอื่นจำนวนมาก ตรงที่มุ่งเน้นตอบสนองต่อการบริโภคจำนวนมาก และเพื่อการอยู่รอดของผลประโยชน์หรือผลตอบแทนในตัวเงิน จึงอาจกล่าวได้ว่า ในโลกของการบริโภคทุนนั้นเงินสามารถบีบบังคับซื้อชีวิตของสิ่งมีชีวิตอื่นได้ เสียงของโลหะโซ่ตรวนที่ถูกดึงลากขึ้นมาด้วยเครื่องจักรจนเผยให้เห็นอวัยวะและซากศพปลาที่แน่นิ่งเป็นส่วนมาก ไปพร้อมๆ กับปลาบางตัวที่กำลังดิ้นทุรนทุรายและหายใจอย่างแผ่วเบา (Leviathan. 2012: นาทีที่ 1: 45 – 27: 46) หัวปลาที่หลุดออกจากร่าง เหงือกยังคงขยับเคลื่อนไหวราวกับว่า มันยังคงมีชีวิตและความรู้สึก ในขณะที่ชิ้นส่วนร่างกายเกลือกกลิ้งไปบนพื้นเรือตามจังหวะโยกย้ายของเรือเมื่อเผชิญกับกระแสคลื่น (Leviathan. 2012: นาทีที่ 31: 15 – 32: 08) บางช่วงของภาพยนตร์มีการนำเสนอภาพที่เคลื่อนไหวขึ้นลงไปมาระหว่างใต้น้ำ พื้นผิวน้ำ สลับกับโผล่พ้นผิวน้ำ

เสียงน้ำไหลเคลื่อนอย่างรวดเร็วภายใต้ท้องทะเล ฟองคลื่นบนพื้นน้ำสลับกับฟองอากาศใต้ผิวน้ำทะเล ราวกับว่าสิ่งมีชีวิตกำลังพยายามดิ้นรนแหวกว่ายหนีจากความตาย (Leviathan. 2012: นาทีที่ 16: 00 – 18: 20)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ ได้แสดงให้เห็นถึงกระบวนการ และการปฏิบัติหน้าที่ของชาวเรือประมงลำใหญ่ในช่วงที่เขาอยู่กลางท้องทะเล ซึ่งกระบวนการอุตสาหกรรมบริโภคสัตว์น้ำจำนวนมากของมนุษย์ ทำให้ระบบทางธรรมชาติดูกลับหัวกลับหาง ปรับเปลี่ยนทิศทางและพฤติกรรมการหากินของฝูงนก รวมถึงเปลี่ยนแปลงมุมมองของการรับรู้ที่ส่งผลต่อทัศนะคติของผู้คนในสังคมไปพร้อมๆ กัน (Leviathan. 2012: นาทีที่ 1: 16: 40 – 1: 19: 00)

ในช่วงท้ายภาพถูกนำเสนอกลับหัวกลับหาง ผู้กำกับจงใจให้ฝูงนกที่บินอยู่บนท้องฟ้าบินกลับเอาด้านบนลงล่าง มุมกล้องแสดงภาพล่องลอยไปบนฟากฟ้าแล้วจมลงสู่พื้นผิวน้ำ สลับไปมา แล้วในที่สุดภาพก็จมดิ่งลงสู่ใต้ท้องมหาสมุทรเห็นแต่สีมืดดำในตอนจบของภาพยนตร์สารคดี ราวกับว่าความรู้สึกที่พยายามล่องลอยออกไปจากที่ตรงนี้ สู่ฝากฟ้าของอิสรภาพ แต่ก็ขัดแย้งกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ชีวิตของพวกมันก็ไม่สามารถเป็นอิสระ จมดิ่งลงสู่ความมืดมิดในที่สุด ผู้ชมจะได้ยินเสียงของการทุบ ลากและเชือดไปพร้อมๆ กับเสียงคลื่นซัดสาดในระหว่างที่จอภาพมีเพียงสีดำ (Leviathan. 2012: นาทีที่ 1: 16: 40 – 1: 23: 03)

จริยธรรม

ตามศาสตรนิพนธ์ด้านปรัชญาการเมืองของโทมัส ฮอบส์ (Thomas Hobbes) ได้กล่าวถึงสภาวะตามธรรมชาติของมวลมนุษย์ที่ว่า คนที่แข็งแรงหรือฉลาดกว่าจะมีอำนาจ และในทางกลับกันเมื่อคนนั้นกำลังจะถูกฆ่าให้ตาย โดยไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ตามสภาวะทางธรรมชาติเขาจะลุกขึ้นสู้ทุกวิถีทาง การต่อสู้ป้องกันตัวเพื่อเอาชีวิตรอดจากสิ่งใดนั้น จึงเป็นสิทธิ์และเป็นความจำเป็นตามธรรมชาติของมนุษย์ ดังนั้นองค์อธิปัตย์ จึงควรจะต้องมีอำนาจที่ครอบคลุมถึงศีลธรรม ไม่เช่นนั้น จะเกิดความเห็นแก่ตัว และไร้อารยธรรม การแข่งขันจะไร้การควบคุม และวุ่นวาย (โทมัส ฮอบส์. 2015: Online) งานเขียนของฮอบส์ มีลักษณะร่วมของจริยธรรมและการเมืองการปกครอง

เรื่องที่ 10 ชีวิตเพื่อการขาย (Life for Sale)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องชีวิตเพื่อการขาย (Life for Sale) เป็นการณ์นำเสนอผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชาวสวนไร่นาที่ดำเนินชีวิตมาหลายชั่วอายุคนและธรรมชาติ ซึ่งมาจากการทำลายทรัพยากรน้ำ แม่น้ำทั้งสายถูกใช้เพื่อการค้าขาย แสวงหาผลประโยชน์กำไร บริษัทอุตสาหกรรมเหมืองเป็นเจ้าของแม่น้ำเพื่อนำน้ำไปใช้ชะล้างโลหะหนัก แม่น้ำ ถูกแบ่งสรร ปันส่วนเป็นสินทรัพย์ที่ซื้อหาครอบครองเป็นของส่วนตัวบุคคล หรือบริษัท เก็บกักตุนเก็งกำไรได้ ไม่ใช่ของสาธารณะ

กำกับโดยยอกอซ (Yorgos, Avgeropoulos) เกิดที่เมืองเอเธน ในปี ค.ศ. 1971 ผู้กำกับไม่สนใจในตัวเลขและคณิตศาสตร์ เขาตัดสินใจเดินตามวิทยาศาสตร์ ตามหลักทฤษฎีเหตุและผล และเขาก็ได้มาเป็น

นักข่าว (Angelos, Skorda. 2010: Online) เคยทำงานที่สถานีโทรทัศน์ครอบคลุมทั้งข่าวในประเทศกรีซและเหตุการณ์รอบโลก เคยทำงานเป็นผู้สื่อข่าวสงครามในบอสเนีย โครเอเชีย อิรัก แอฟกานิสถาน โคโซโว และ ปาเลสไตน์ (Yorgos, Avgeropoulos. 2015: Online) ผู้กำกับรักในการเรียนรู้ เขาได้กล่าวไว้ว่า เขาจะเรียนรู้จนกระทั้งเขาตาย สิ่งที่น่าเบื่อหน่ายเป็นกิจวัตรประจำ และทำให้เขาต้องดิ้นรนต่อสู้ คือ เมื่อเห็นถึงความไม่เท่าเทียมกัน และความไม่ยุติธรรม ผู้กำกับไม่เชื่อในวีรบุรุษที่จะมาช่วยปกป้องผู้คน รวมทั้งตัวของเขาด้วย แต่วีรบุรุษสำหรับเขาคือ ผู้คนที่ทำงานหนักในทุกๆ วัน ผู้ที่เผชิญหน้ากับชีวิตอย่างสุจริตใจ (Spotlight. 2014: Online)

กรอบความคิดของภาพยนตร์สารคดี



ภาพประกอบ 16 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 10 ชีวิตเพื่อการขาย

1. ผู้กำกับมีทัศนะที่ว่าแนวโน้มของทั่วโลก (Global) คือ การหดตัวของสิ่งของสาธารณะสังคมเพื่อผลประโยชน์ของบริษัทส่วนบุคคลหลายๆ แห่ง (Private Companies) ซึ่งนำไปสู่ความขัดแย้ง (Spotlight. 2014: Online)

2. สืบสวนและตรวจสอบเรื่องของตลาดค้าน้ำที่ใหญ่ที่สุดในโลก ซึ่งเกิดขึ้นในประเทศชิลี ที่ทรัพยากรน้ำของประเทศไม่เป็นของสาธารณะ แต่เป็นของส่วนตัวบุคคลหรือบริษัทหนึ่ง (Small Planet. 2015: Online)

3. ผลกระทบจากการแสวงหาผลกำไรจากทรัพยากรน้ำของบริษัท กลุ่มในเครือบริษัท บริษัทต่างชาติที่เกิดขึ้นกับชนพื้นเมืองและธรรมชาติ (Small Planet. 2015: Online)

4. ผลกระทบจากอุตสาหกรรมเหมืองซึ่งเป็นเจ้าของแม่น้ำที่ยาวที่สุดในชิลี ที่เกิดกับชนพื้นเมือง ชาวนาและชาวสวน (Small Planet. 2015: Online)

5. นำเสนอความสัมพันธ์ของธรรมชาติ ระหว่างน้ำและชีวิต โลก และมนุษย์ (Small Planet. 2015: Online)

มนุษย์

สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่ามนุษย์ เป็นสิ่งที่เล็กมากหากเปรียบเทียบกับโลกใบนี้และจักรวาล ชาวบ้านที่หมู่บ้านชิอู ใส่ใจต่อการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติมายาวนานด้วยความเคารพ พวกเขาจึงมองว่าตนเองเองอยู่ภายใต้ความลึกลับของธรรมชาติ โดยเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 14: 47 – 15: 15) ชาวบ้านผู้ทำกินในท้องถิ่นตระหนักถึงผลเสียของการทำเหมืองเป็นอย่างดี เพราะพวกเขาได้เผชิญหน้ากับผลกระทบที่เกิดขึ้น พวกคนรวย หรือบริษัทใหญ่โตที่หยิบฉวยน้ำไปใช้แสวงหาผลประโยชน์สร้างกำไรโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อพื้นที่สภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติ และผู้คนที่เกิดและทำกินบนพื้นที่ โดยชาวบ้านไม่มีโอกาสได้เลือกวิถีที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ด้วยความจำยอม ชาวบ้านต้องซื้อน้ำ และบางคนต้องแบ่งน้ำที่ขาดแคลนและจำเป็นให้กับสัตว์เลี้ยงของตน เพราะน้ำในแม่น้ำเป็นพิษจากบริษัทเหมือง นำมาใช้ไม่ได้ และไม่มีใครมารับผิดชอบต่อสิ่งที่เกิดขึ้นนี้ (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 21: 36 – 23: 00) สิ่งเหล่านี้ คือ ความเห็นแก่ตัวเห็น ส่งผลต่อพฤติกรรมนิ่งดูดาย ตัวใครตัวมัน แสวงหาความสุขบนความทุกข์ยากของผู้อื่น

That's how this goes. Without going into the philosophy... of whether it is a global right... or if it is a basic need product. Considering it is a basic need and there isn't enough... it is my opinion that it can't be a free resource. It can't be free.

ทั้งหมดนั้นคือที่มันดำเนินไป ปราศจากการเข้าไปสู่ปรัชญา ว่ามันคือ สิทธิทั่วโลก หรือมันคือผลผลิตทางความต้องการพื้นฐาน

การพิจารณาที่ว่ามัน คือ ความต้องการพื้นฐานหนึ่งและที่นั่นก็ไม่เพียงพอ มัน คือ ความคิดเห็นของผมที่ว่ามันไม่สามารถเป็นทรัพยากรที่แจกจ่ายฟรี (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 47: 04 – 47: 36) จากคำกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าธุรกิจที่บ้าคลั่ง และทำลายล้าง เพื่อมุ่งเน้นแสวงหาผลประโยชน์เป็นหลัก ได้ขาดการเรียนรู้เติมเต็มทางด้านปรัชญา ปรัชญา คือ หลักที่ว่าด้วยการค้นหาความจริงของมนุษย์ ของธรรมชาติ และของการอยู่ร่วมกันในสังคม แนวคิดทางปรัชญา จึงมีความจำเป็นมากกว่าการคำนึงแต่ผลผลิตเพื่อการสร้างกำไร

กลุ่มประท้วงคัดค้าน ต่อการบุกรุกสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้า ที่บริเวณน้ำพุร้อนในทาทิโอ (Tatio) พวกเขามองผู้คนเหล่านี้ว่ามีความหยิ่งผยองจองหองต่อบรรพบุรุษ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่พวกเขาให้ความเคารพนับถือ ซึ่งจะนำไปสู่การทำลายล้างในที่สุด สิ่งเดียวที่ชนพื้นเมืองทำได้ คือ การภาวนาอ้อนวอนต่อดวงวิญญาณ ที่เชื่อมต่อกับโลกใบนี้ ด้วยการจับมือล้อมวง เพื่อแสดงการเคารพที่มีความเป็นหนึ่งเดียวกันในจุดมุ่งหมายต่อดวงวิญญาณ บรรพบุรุษของพวกเขา (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 53: 32 – 53: 59) ส่วนหนึ่งของแผนงานของบริษัท คือ การวางหัวขุดเจาะที่ลึกลงไป 2 พัน ถึง 2 พันเมตรครึ่ง จำนวน 4 ตัว ตัวหนึ่งเกิดความผิดพลาด บ่อน้ำพุระเบิดพ่นแก๊สขึ้นไปบนท้องฟ้าอย่างต่อเนื่อง (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 54: 45 – 55: 56) ส่งผลเสียต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในระยะยาว

สังคม

ภาพยนตร์สารคดีเริ่มต้นด้วยประโยคคำถามว่า

1. Can you imagine a water market?
2. A market where owners of water stock buy and sell... while others profit on its price without needing its?
3. What would life be like if all of the planet's water resources, superficial or subterranean. The waters of rivers, lakes and glaciers, belonged to private persons?

1. คุณสามารถจินตนาการถึงตลาดค้าน้ำได้หรือไม่?
2. ตลาดแห่งหนึ่งที่เจ้าของกักตุน ซื้อและขายน้ำ ในขณะที่คนอื่นๆ ได้รับผลกำไรโดยปราศจากความต้องการในสิ่งนั้น
3. ชีวิตจะเป็นเช่นไร ถ้าทรัพยากรน้ำทั้งหมดเป็นของส่วนบุคคล ไม่ว่าจะบนพื้นผิวหรือลึกลงไปใต้พื้นผิวน้ำ น้ำของแม่น้ำ ทะเลสาบ และธารน้ำแข็งทั้งหลาย

ชาวพื้นเมืองพิจารณาน้ำเป็นทรัพยากรที่ศักดิ์สิทธิ์ มีลักษณะเฉพาะหายาก ซึ่งไม่สามารถซื้อขายได้ในทุกๆ กรณี มันไม่ใช่ผลิตภัณฑ์ที่อยู่เพียงในท้องตลาด เหมือนที่โลกตะวันตกมองเห็น มันเป็นเพียงแค่เศรษฐกิจ (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 1: 52 – 2: 14) เมืองแซนติเอโก้ ที่ชิลี (Santiago, Chile) ในชิลีน้ำไม่เป็นของรัฐ แต่ 95% ของทรัพยากรน้ำในประเทศ เป็นของส่วนบุคคลหลายๆ คน (Private individuals) (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 5: 05 – 5: 45) การเป็นเจ้าของน้ำคือ เดินเข้าไปติดต่อเจ้าหน้าที่ให้บริการเพื่อขอสิทธิ์ครอบครอง ไม่ว่าจะเป็นชาวต่างชาติหรือไม่ก็ตาม ซึ่งเจ้าหน้าที่จะบอกว่า มีกระบวนการที่ง่ายไม่ซับซ้อนยุ่งยาก กรอกรายละเอียดข้อมูลที่จำเป็น เช่น แหล่งน้ำที่ต้องการ ปริมาณน้ำ หน่วยความจุ และสถานที่ที่ต้องการจะสูบน้ำ เป็นต้น โดยจะมีข้อมูล แนะนำ หรือชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ไว้ ในเอกสารที่แจกให้ แต่ก็ต้องได้รับการปรึกษาว่า แหล่งนั้นถูกครอบครองไว้แล้วหรือไม่อย่างไร แปลงน้ำทั้งหมดในชิลีแยกห่างออกจากทะเล ถูกจัดสรร ตัดแบ่งพื้นที่ โดยถูกเรียกว่า สิทธิในแปลงน้ำ ซึ่งเป็นชื่อเรียกสินทรัพย์

ตลอดชีพ แตกต่างจากพื้นดิน และสิทธิในแปลงน้ำนี้ มีค่าทางพาณิชย์เหมือนกับบ้าน ที่สามารถเช่าหรือใช้มันได้ หากต้องการเก็บไว้เก็งกำไรปล่อยเช่าก็ทำได้ (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 8: 50 – 9: 18)

น้ำจะถูกส่งมาจากแม่น้ำ กฎหมายต้องการให้เจ้าของครอบครองเพียงส่วนที่ถูกแบ่งให้เท่านั้น พื้นที่นี้เท่านั้นที่น้ำจะถูกสูบไปใช้ พวกเขาไม่สามารถนำจากที่อื่นไปใช้ได้ และที่นั่นจะมีตัววัดปริมาณของน้ำที่วิ่งไปตามท่อ น้ำตรงนั้นไม่สามารถดื่มกินหรือหยิบฉวยมาใช้ได้ ถ้าไม่ใช่น้ำที่คุณมีส่วนร่วมในการครอบครอง (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 9: 20 – 9: 50)

ข้อมูลพื้นที่แหล่งน้ำที่ถูกครอบครองและมีประกาศขายจะระบุถึงรายละเอียด ดังนี้

1. ชื่อแม่น้ำ
2. สถานที่ตั้งซึ่งบอกระยะทาง
3. ปริมาณจำนวนลิตรที่สูบต่อวินาที
4. ชนิดของการนำไปใช้เช่นเพื่อการดื่มกิน
5. ราคา

ทางตอนเหนือของประเทศชิลี ที่ทะเลทรายอาทาคาม่า (Northern Chile, Atacama Desert) ทะเลทรายแห่งนี้ถูกบันทึกไว้ในกินเนสบุ๊คว่า เป็นบริเวณที่แห้งแล้งที่สุดบนโลกใบนี้ ค่าเฉลี่ยของน้ำฝนคือ หนึ่งมิลลิเมตรต่อปี น้ำดื่มถูกบรรทุกมาด้วยรถบรรทุก จันทร์ถึงศุกร์ที่ส่งน้ำมายังชุมชน (Quillagua) (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 10: 47 – 12: 30) ในอดีตพื้นที่บริเวณนี้มีแม่น้ำโลอ์ (Loa River) ซึ่งยาวที่สุดในชิลี ที่หล่อเลี้ยงชีวิตผู้คนในอดีต

เมืองชิอู ชุมชนชิอู (Chiu- Chiu Community) สิ่งเดียวกันนี้เกิดขึ้นกับหมู่บ้านชิอูในทะเลทราย ไม่ใช่เหตุบังเอิญ ที่ผู้คนอาศัยอยู่ในทะเลทรายแห่งนี้มาตั้งแต่ 12,000 ปีก่อนคริสตวรรษ (12,000 B.C.) และรัฐแห่งนี้มีอายุเพียงแค่ 200 ปี ชีวิตของพวกเขาตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเคารพใส่ใจต่อธรรมชาติรอบตัว แต่มนุษย์บางกลุ่มกลับมองไม่เห็นโลกนี้เป็น เช่น มิตรสหาย (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 14: 26 – 14: 57) การแสวงหาผลประโยชน์จากธรรมชาติจึงเป็นไปอย่างทำลายล้าง พื้นที่ตรงนี้เคยปลูกข้าวโพด และพืชจำพวกถั่ว รวมถึงการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ แม่น้ำโลอ์ (Loa river) เคยมีกุ้งตัวใหญ่และปลา ปัจจุบันน้ำถูกสูบ ขนส่งไปตามท่อ ซึ่งเจ้าใหญ่ คือ บริษัททำเหมือง ที่เป็นเจ้าของสิทธิ์ครอบครองพื้นที่น้ำในแม่น้ำโลอ์ ไว้เพื่อใช้ล้างสินแร่ในทะเลทรายแห่งนี้ ไม่มีใครสามารถควบคุมบริษัทเหมืองแร่นี้ได้ และท้ายที่สุดแม่น้ำแห่งนี้ก็ไม่เหลืออีกต่อไป (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 15: 39 – 17: 17) เพียงเพราะประเด็นทางเศรษฐกิจ หรือเงินเท่านั้น (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 17: 20 – 17: 23)

จากทัศนะของชาวนาคนหนึ่งในท้องที่

The country has other priorities like dollars from copper. And us? Left to be eaten by the dogs

ประเทศนี้มีลำดับความสำคัญอื่นที่มาก่อน เช่น ดอลลาร์จากทองแดง และพวกเราล่ะถูกทิ้งไว้ให้ถูกแทะกินโดยฝูงหมา (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 17: 29 – 17: 40) เหมืองแร่เปิดที่มีขนาดใหญ่หนึ่งในสามของโลก (Chuquicamata) ผลิต 11,000 ดอลลาร์ต่อนาที รัฐเป็นเจ้าของบริษัทโคเดลโก้ (Codelco) มีการนำเข้าประเทศนี้มากกว่า 20 ล้านดอลลาร์ ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา สำหรับปี ค.ศ. 2009 บริษัทโคเดลโก้ของชิลี ได้มีโครงการผลิตทองแดงราว 1,500,000 ตัน ซึ่งเท่ากับ 10% ของการผลิตทั้งโลก (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 17: 56 – 20: 05) และบริษัทโคเดลโก้ มีความต้องการในการใช้น้ำปริมาณมากมายมหาศาล เพื่อแยกทองแดงออกจากหิน ประมาณ1,900 ลิตรต่อวินาที (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 20: 20 – 20: 37)

1900 litres a second is equivalent to the quantity consumed in a single day by 432,000 Americans or 1,216,000 Europeans or 16,416,000 Africans

1900 ลิตรต่อหนึ่งวินาที เท่ากับจำนวนผู้บริโภคน้ำในหนึ่งวัน โดย 432,000 ของชาวอเมริกา 1,216,000 ของชาวยุโรป หรือ 16,416,000 ของชาวแอฟริกา (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 20: 40 – 20: 57)

ในการทำเหมือง ต้องใช้น้ำจำนวนมากอย่างต่อเนื่อง ซึ่งน้ำที่เหลือจากการชะล้างแร่ออกจากหินจะไร้ประโยชน์ และก่อมลภาวะ (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 21: 12 – 20: 24) แม่น้ำโลอ์เริ่มมีมลพิษครั้งแรกในปี ค.ศ. 1997 ด้วยสสารแซนเทต (Xanthate) หรือ เกลือโซเดียม เอทิล ซึ่งพบในแม่น้ำเริ่มแรกในตอนนั้น บริษัทเหมืองได้มาที่เมืองแห่งนี้ พวกเขาได้แนะนำถึงการซื้อสิทธิ์ครอบครองผืนน้ำจากผู้อยู่อาศัยหลายๆ คน ชาวบ้านหลายคนตัดสินใจขายไป เพราะถึงอย่างไรพวกเขาก็ไม่ได้มีการใช้แสวงหาประโยชน์จากแหล่งน้ำ นอกจากการทำฟาร์ม และน้ำก็เป็นสิ่งที่ขาดแคลนหายาก ดังนั้น จึงดีกว่าที่จะเก็บไว้ใช้เพียงเพาะปลูก บางคนก็ไม่ได้ขายเพราะความไม่ต้องการขายส่วนใดส่วนหนึ่งของพื้นโลกใบนี้ ด้วยความระมัดระวังเกรงว่า จะก่อให้เกิดมลภาวะเป็นพิษในน้ำ แต่ถึงอย่างไร ในตอนนี้พื้นที่ส่วนใหญ่ไม่เหลือน้ำไว้ให้ใช้อีกแล้ว (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 23: 00 – 24: 12) พื้นที่ดินแดนตรงนั้นอุดมไปด้วยแร่ธาตุทั้งทองแดงและโลหะอื่นๆ อีก เช่น ลิเทียม (Lithium) จึงทำให้ดินแดนตรงนี้เป็นจุดยุทธศาสตร์สำหรับบริษัทเหมืองที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 24: 20 – 24: 31)

นายโรดิโก (Rodrigo, Weisner Lazo) อธิบดี (Director General De Aguas) ได้กล่าวไว้ว่า ราคาค่าเฉลี่ยสำหรับหนึ่งลิตรต่อวินาที คือ 50,000 ดอลลาร์ ในการพัฒนางานช่วงที่ 4 บริษัทเอสคอนดิดา (Escondida) ได้ซื้อมาจากบริษัทเหมือง ซาวดิวา (Saldivar) 600 ลิตรต่อวินาที ที่ราคา 160 ล้านดอลลาร์ นั่นคือ ประมาณ 2.5 ล้านดอลลาร์ สำหรับแต่ละลิตรต่อวินาที ซึ่งเป็นบันทึกทางประวัติศาสตร์ในประเทศชิลี หรืออาจเป็นบันทึกประวัติศาสตร์โลกก็ได้ (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 24: 40 – 25: 22) กลไกวิธีการดำเนินไปด้วยการใช้เงินต่อเงิน รอเวลาตักตวง เพิ่มมูลค่า การซื้อขายคือ มี

พ่อค้าคนกลาง (Middlemen) ถือโอกาสขูดรีดเอากำไรและการประมูลจะจัดเริ่มขึ้นแถวบริเวณแหล่งน้ำ (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 25: 26 – 25: 33)

จากกรณีของนายฮูต้า (Huerta) หุ้นส่วนขนาดเล็ก ที่ขายสิทธิครอบครองแหล่งน้ำให้กับบริษัทเหมือง ซึ่งได้เสนอราคาที่ดีให้สำหรับเขา 70,000 – 80,000 ดอลลาร์ 28,000 ลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งนายฮูต้าได้ซื้อมา 600,000 เพโซ (pesos) หรือ 1,150 ดอลลาร์ (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 25: 35 – 26: 13) การซื้อเก็บกักตุนไว้ขายเอากำไร จบลงที่ผู้ที่มีกำลังซื้อที่มากกว่าอย่างบริษัททำเหมืองขนาดใหญ่ นำไปใช้ถลุงทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติแวดล้อม สิ่งมีชีวิตทั้งสัตว์และมนุษย์ เพื่อสร้างผลผลิตกำไรและเม็ดเงินต่อไป การทำเหมืองเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญในประเทศชิลี ในระหว่างช่วงเวลาอดีตที่ผ่านมา แร่สร้างรายได้ประมาณ 17% ของผลิตผลรวมของชาติ (Gross National Product) ทองแดงทำให้การส่งออกของประเทศเพิ่มขึ้น 60% (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 26: 55 – 27: 26)

In northern Chile, water is the foundation for life. And when the State gives up what is left is a scenery. in which balances are completely unfair and unequal. On the one hand there are powerful multinational companies and on the other, small communities of farmers and natives secluded and with no information who cannot confront such a situation.

ในประเทศชิลีตอนเหนือ น้ำ คือ รากฐานสำหรับชีวิต และเมื่อรัฐยอมแพ้ สิ่งที่เหลือคือทัศนียภาพ ซึ่งความสมดุลคือ ความไม่เท่าเทียมและความไม่ยุติธรรมโดยสมบูรณ์ในอีกด้านหนึ่ง สิ่งนั้นคือ บริษัทข้ามชาติทรงพลัง และในมุมมองของชุมชนขนาดเล็ก ที่มีชาวนาและชนท้องถิ่น อยู่อย่างสันโดษและไม่รู้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งพวกเขาไม่สามารถเผชิญหน้ากับสถานการณ์ได้ (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 27: 32 – 28: 06)

ชุมชนแซน เปโดร (Estacion De San Pedro Community) หมู่บ้านนี้เงียบสงบ ในอดีตผู้อยู่อาศัยส่วนมากเป็นชาวนาชาวสวน ตอนที่มีน้ำเพียงพอในแม่น้ำแซน เปโดร (San Pedro River) ตอนนี้เมืองนี้กลายเป็นเมืองผีสิงที่ไร้ผู้คน ถูกทิ้งร้างไว้อยู่เคียงข้างกับรางรถไฟที่มุ่งหน้าไปโบลิเวีย (Bolivia) ผู้อยู่อาศัยโดนบีบบังคับให้อพยพออกไปเมื่อบริษัทโคเดลโก้ (Codelco) ได้สูบน้ำทั้งหมดจากแม่น้ำไปใช้ ชาวบ้านหนีออกไป ค้นหาการเริ่มต้นชีวิตใหม่ในเมืองใหญ่ จากคำบอกเล่า ของผู้ที่กลับมาอยู่ที่บ้านเกิดอีกครั้ง ดาเมียน และ อิมิลเลียน่า (Damian; & Emiliana) ทั้งคู่เป็นครอบครัวเดียวเพียงลำพังที่อยู่ในชุมชนนี้ โดยอยู่อาศัยจากน้ำที่ขนส่งผ่านรถไฟ พวกเขาเล่าว่า เมื่อก่อนตรงนี้มีน้ำ แม่น้ำและปลา พวกเขาเคยเลี้ยงสัตว์หากินดำรงชีวิตจากแม่น้ำ ซึ่งบริเวณตรงนี้จะเป็นจุดร่วมของแม่น้ำสองสาย คือ แม่น้ำแซน เปโดร (San Pedro River) ที่มาบรรจบกับแม่น้ำโลอ์ (Loa river) ชาวพื้นเมืองอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ต้องการสิ่งใดกว่าที่มีอยู่ พวกคนที่มาสูบน้ำไม่ให้พวกเราพาสัตว์เลี้ยงไปดื่มน้ำที่ต้นน้ำ เขาบอกว่าห้ามผ่าน พวกเราจะทำอย่างไรได้ ก็ต้องหยุด (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 28: 55 – 31: 29) บริษัทโคเดลโก้ บอกว่า พวกเขาใช้น้ำ

แต่ละหยด 7 ครั้ง และพวกเขาได้สร้างที่กักเก็บน้ำขนาดใหญ่ สำหรับระบบหมุนเวียนนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycling System) และใช้อย่างประหยัดระมัดระวัง แต่กระนั้นการผลิตเพิ่มขึ้นในแต่ละปี เหมืองแร่เปิด (Chuquicamata) ขยายพื้นที่บริเวณ และกลืนกินเมืองนั้นทั้งเมือง เมืองที่ครั้งหนึ่งคนงานได้เคยอาศัยอยู่ (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 31: 59 – 32:2)

ชุมชนโทโคเนโอ (Toconao Community) ชาวบ้านหรือชนพื้นเมืองลิคคัน (Lickan-antay) มีกิจกรรมขุดลอกคลองร่วมกัน เพื่อให้น้ำสะอาด พวกเขาดำรงชีพและดื่มน้ำจากคลอง น้ำที่ดีเหลือให้ใช้ในการปลูกพืชผักได้เพียงน้อยนิดในทุกวันนี้ พวกเขามีความเชื่อในแผ่นดินแม่ผู้ให้กำเนิด (Mother Earth) ผืนแผ่นดินมีความศักดิ์สิทธิ์ เมื่อก่อนผลผลิตของผลไม้จะได้ถึง 60 – 70 ลัง แต่ตอนนี้ไม่พอสำหรับหนึ่งลัง พื้นดินแห้งแล้ง ขาดน้ำ เคยใช้น้ำรดต้นไม้ทุก 9 – 10 วัน ตอนนี้ 20 วันต่อครั้ง บริเวณแถวนี้เคยมีแม่น้ำ ซึ่งตอนนี้แห้งแล้งไปหมด เป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ และการแสวงหาผลประโยชน์ที่มากเกิน (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 33: 34 – 35: 36) ในการที่จะพบแหล่งน้ำใหม่ บริษัทเหมืองจะขุดเจาะลึกไปในพื้นทะเลทรายลึกลงสู่พื้นดินข้างใต้ (Desert Soil) จนถึงชั้นหินที่อุ้มน้ำไว้ (Auriferous Horizon) แล้วสูบระบายออกมา ถึงแม้บริษัทเหมือง เอสคิวเอ็ม (SQM) จะบอกชาวบ้านว่าดึงน้ำ 300 – 400 ลิตรต่อวินาทีออกมาใช้ แต่หากพิจารณาสังเกตดูจากจำนวนและขนาดของปั๊ม ชาวบ้านคนหนึ่งบอกว่าพวกเขาสูบน้ำออกมาประมาณที่ 1,000 ลิตรต่อวินาที (Life for Sale. 2009: นาทีที่35: 40 – 36: 38)

แซน เปโดร เดอ อาทาคาม่า (San Pedro de Atacama) ในช่วงปีที่ผ่านมา มีนักท่องเที่ยวเข้ามา ซึ่งเป็นกลุ่มที่สนับสนุน ผลักดันตลาดซื้อขายน้ำเพื่อนำไปใช้ โดยกิจการรีสอร์ทขนาดใหญ่หลายแห่งปรารถนาที่จะได้ตัวลูกค้า ดึงดูดลูกค้าด้วยกลยุทธ์ที่นำเสนอถึงความหรูหรา สะดวกสบายในดินแดนท้องทะเลทรายแห่งนี้ เจ้าของธุรกิจรีสอร์ทเรียกร้องสิทธิการแบ่งปัน และจัดส่งน้ำที่ขาดแคลน ซึ่งมีอยู่น้อยนิดให้กับพวกเขา สร้างแรงกดดันไปยังท้องถิ่น และชาวบ้านให้ขายสิทธิครอบครองพื้นน้ำ หรือแม้แต่ทำการขุดเจาะเพิ่มขึ้น ล้วนเป็นการรวบรวมสินทรัพย์ของพวกเขาตามกฎหมาย น้ำถูกนำมาใช้ในสระว่ายน้ำ อ่างอาบน้ำจากุซซี่ (Jacuzzi) อ่างอบไอน้ำ (Steam bath) และซาวน่า (Saunas) (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 36: 40 – 37: 37)

ประเทศชิลี ยุคของอำนาจเผด็จการ (Chile, Period of Dictatorship) ในทศวรรษ 70 ระหว่างที่กองทัพทหารของพิโนเชท (Pinochet) มีบทบาท ช่วงนั้นประเทศชิลีกลายเป็นหนูตะเภาสำหรับกลุ่มเด็กชายจากชิคาโก้ (The Boys from Chicago) นักเศรษฐศาสตร์ นายเฟรดแมน (Friedman) และทีมงานของเขาได้ทดลองทฤษฎีที่เกิดขึ้นใหม่ในประเทศนี้ ทฤษฎีที่เรียกว่าลัทธิเสรีนิยมใหม่ (Neoliberalism) รัฐขนาดเล็ก (Minimum State) และตลาดเสรี (Free Market) พิโนเชทยินยอมต่อการชี้นำของพวกเขาตามอย่างเต็มใจ ทุกๆ สิ่งทุกอย่างถูกทำให้เป็นของส่วนบุคคล ในปี ค.ศ. 1981 พิโนเชทดำเนินการรหัสน้ำ (Water Code) ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 38: 26 – 39: 12) รหัสน้ำ (Water Code) ยังคงมีอยู่ในประเทศชิลีจนถึงปัจจุบันนี้ ไม่เพียงแค่นำมาซึ่งการขาดแคลนน้ำให้กับชุมชนชาวพื้นเมือง

หลายแห่งในทะเลทราย มันส่งผลโดยตรงไปที่ใจกลางวัฒนธรรมของชนพื้นเมือง ซึ่งเกี่ยวข้องกับพื้นฐานที่เกิดขึ้นท่ามกลางระหว่างผู้คนในชุมชน ทั้งทางสินทรัพย์ และการกระจายน้ำอย่างเป็นธรรมไปสู่ผู้คนและชุมชนทั้งหมด น้ำได้เข้าสู่กระบวนการของตลาด โดยสามารถหาซื้อได้จากบุคคล ซึ่งเป็นเจ้าของ ดังนั้นมันจึงไม่เป็นของชุมชนอีกต่อไป (Life for Sale. 2009: นาทีที่47: 59 – 48: 26)

มิลคา คาสโตร (Milca, Kastro) นักมานุษยวิทยา (Anthropologist) ได้กล่าวไว้ว่า

But the natives of the Atacama. Saw what was happening and worried. They said: "We'll lose the water here". Because if they hand out water rights to everyone. As soon as there is a financial problem. They will sell it and that's that. They put up a hard fight. And finally managed through legal maneuvers. to register their waters in a communitary way. That means that no one amongst them can. Sell the water to foreigners, only between them.

แต่ชนพื้นเมืองของอาทาคาม่า เล็งเห็นอะไรที่เกิดขึ้นและวิตกกังวล พวกเขาบอกว่า "เราจะสูญเสียน้ำที่นี่" เพราะถ้าพวกเขามอบสิทธิน้ำไปสู่ทุกๆ คน เร็วๆ นี้ ที่นั่นเป็นปัญหาทางการเงิน พวกเขาจะขายมัน พวกชาวบ้านจึงลุกขึ้นต่อสู้ และการจัดการทางการเงินผ่านกลยุทธ์ทางกฎหมายสู่การลงทะเบียนน้ำของพวกเขาในวิถีทางชุมชน นั่นหมายความว่าไม่มีใครท่ามกลางพวกเขาสามารถขายน้ำให้กับชาวต่างชาติระหว่างพวกเขา ชนพื้นเมืองเท่านั้น (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 48: 28 – 49: 04)

ที่อาทาคาม่ามีสหภาพชลประทาน (Irrigators Union) ซึ่งองค์กรมีขนบธรรมเนียมของการบริหารงานน้ำ โดยริคาโด วิลคา (Ricardo, Vilca) ประธานขององค์กรได้กล่าวว่า

As president, I must operate as a judge. Be fair and just and offer equally. the same conditions to all the irrigators of San Pedro. 1,200 farmers. So my mission is to be fair. Which is very difficult in real life but must be done. Because if it isn't done like this, instead of watering every 19 days. we'll water every 27 days and not produce anything.

เป็นประธาน ฉันต้องจัดการเหมือนผู้พิพากษา ดำรงความยุติธรรมและเสนอความเท่าเทียม ด้วยเงื่อนไขที่เหมือนกันไปสู่ผู้ทำงานชลประทานทุกคนของซานเปโต ชาวนาชาวสวน 1,200 คน พันธกิจของฉันจึงต้องยุติธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่ยากมากในชีวิตจริงแต่มันต้องทำให้สำเร็จ เพราะถ้ามันไม่สำเร็จแทนที่จะมีการรดน้ำทุกๆ 19 วัน เราจะกลายเป็นรดน้ำทุกๆ 27 วัน และจะไม่ผลิตผลใดๆ (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 49: 15 – 50: 04)

แซนดรา เบอร์นา (Sandra, Berna) นายกเทศมนตรีที่แซน เปโดร (Mayor of San Pedro de Atacama) ได้กล่าวว่า

What we do today is buy rights that are not ours to increase our property. So that we own the water. We want it more than money... or anything else they are offering. We want to be masters of our water.

สิ่งที่เราทำในวันนี้คือซื้อสิทธิที่ไม่ใช่ของเรา เพื่อเพิ่มสินทรัพย์ของเรา ดังนั้น เราเป็นเจ้าของน้ำ เราต้องการมันมากกว่าเงิน หรือสิ่งอื่นใดที่พวกเขาเสนอให้เราต้องการเป็นนาย ดูแลควบคุมน้ำของพวกเราเอง (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 50: 06 – 50: 32)

นายโรดิโก (Rodrigo, Weisner Lazo) อธิบดี (Director General De Aguas) ได้กล่าวไว้ว่า

The notion behind all this. which inspired the dictatorship of that period. Is that the State should not determine. Who uses the water better or which water is more important. drinking water or water for industry. That should be regulated by the market. With that arrangement. frightening things started to occur in our country. Some people came to own a whole river. A company became the owner of the river. with the greatest volume of water, the Baker River. In other words, one company alone. owns all the water of an area as big as Belgium!

แนวคิดเบื้องหลังทั้งหมดนี้ ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจให้อำนาจเผด็จการในยุคนั้น รัฐไม่ควรพิจารณาตัดสินว่าใครใช้น้ำได้ดีกว่า หรือน้ำจากแหล่งไหนสำคัญมากกว่า น้ำดื่มหรือน้ำสำหรับอุตสาหกรรม สิ่งนั้นควรถูกกำหนดวางระเบียบและข้อบังคับโดยตลาด ด้วยการเตรียมการ สิ่งน่ากลัวได้เริ่มที่จะเกิดขึ้นในประเทศของเรา บางคนมาเป็นเจ้าของแม่น้ำทั้งสาย บริษัทหนึ่งกลายมาเป็นเจ้าของแม่น้ำด้วยปริมาตรของน้ำจำนวนมาก แม่น้ำเบเกอร์ ในอีกด้านหนึ่ง หนึ่งบริษัทเพียงลำพัง เป็นเจ้าของน้ำทั้งหมดที่มีพื้นที่ใหญ่เท่ากับประเทศเบลเยี่ยม (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 39: 13 – 40: 02)

รัฐมีการควบคุมตลาดค้าน้ำที่น้อยมาก หน่วยงานของสถาบันการศึกษาบันทึกข้อมูลระดับน้ำและเก็บรักษารายละเอียดข้อมูลของผู้ลงทะเบียนสินทรัพย์น้ำทั้งหมด ไว้ในกรณีตรวจสอบข้อมูล นายเซอจิโอ บิทาร์ (Sergio, Bitar) รัฐมนตรีที่มีหน้าที่ดูแลทรัพยากรน้ำของประเทศ ในอดีตเขาเคยเป็นรัฐมนตรีให้กับรัฐบาลของอัลเลน (Allende) ที่ถูกระบบการปกครองเผด็จการของพิโนเชทขับไล่และทารุณกรรม (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 40: 04 – 40: 51) นายเซอจิโอ บิทาร์ (Sergioม Bitar) กล่าวว่า

In time, this water will turn into something like oil. It will be exchanged in the world market. It will become a commodity. But can water, which is the foundation for life be manipulated in the Market? No! It's life we're dealing with. And life must be protected by the whole society. And the representative of society is the State. Bigger adjustments must be

made here to guarantee those rights. That's where we're heading and we must go even further.

ในเวลานี้ น้ำจะกลายเป็นบางสิ่งบางอย่างที่คล้ายกับน้ำมัน มันจะถูกแลกเปลี่ยนในตลาดโลก มันจะกลายเป็นสินค้า แต่น้ำซึ่งเป็นรากฐานของชีวิตสามารถถูกโยกย้ายถ่ายเทในตลาดได้หรือไม่ มันคือ ชีวิตที่เรากำลังเกี่ยวข้องกับมัน และชีวิตต้องถูกปกป้องโดยสังคมทั้งปวง และตัวแทนของสังคมคือ รัฐการปรับแก้ไขประเด็นเรื่องที่ใหญ่กว่าต้องถูกทำขึ้นที่นี่ เพื่อรับประกันสิทธิเหล่านั้น สิ่งนั้น คือที่ที่เรากำลังเดินหน้าไปและเราต้องไปได้ไกลกว่านี้ (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 40: 52 – 41: 22)

During the Pinochet dictatorship water became a private resource. Fortunately, there is now social awareness that the legacy of the dictatorship must be corrected. That's why we propose a Constitutional Reform. So as to enact in the Constitution that water is a National Public Use Resource. Now, for a Constitutional Reform according to law, a forum is needed for which we do not have enough votes. We must reach an agreement with the Right. We hope that the followers of neoliberalism will understand that water cannot be just like any product like a shirt or a sausage.

ระหว่างอำนาจเผด็จการพิโนเชท น้ำกลายเป็นทรัพยากรส่วนบุคคล โชคดี ที่ตอนนี้สังคมตระหนักรู้ว่า มรดกตกทอดที่อำนาจเผด็จการต้องแก้ไขทำให้ถูกต้อง นั้นแหละว่าทำไม เราเสนอการปฏิรูปรัฐธรรมนูญ เพื่อที่จะออกประกาศเป็นกฎหมายในรัฐธรรมนูญ ว่าน้ำคือ ทรัพยากรสำหรับใช้สาธารณะแห่งชาติ ปัจจุบันนี้ สำหรับการปฏิรูปรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย ประชุมสภาเป็นสิ่งที่จำเป็น ซึ่งเราไม่มีเสียงสนับสนุนเพียงพอ เราต้องบรรลุข้อตกลงด้วยความถูกต้อง เราหวังว่าผู้เดินตามลัทธิเสรีนิยมใหม่จะเข้าใจว่าน้ำนั้น ไม่สามารถเป็นเหมือนผลผลิตใดๆ เช่น เสื้อเชิร์ต หรือไส้กรอก (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 41: 31 – 42: 20) บริษัทน้ำส่วนบุคคล อากัว เดอ อันโทฟากัสทา (Aguas de Antofagasta) เป็นบริษัทที่จัดเตรียมน้ำสำหรับดื่มให้กับผู้คนในเมืองใหญ่ๆของประเทศ ได้สร้างโรงงานกลั่นน้ำทะเล และครอบคลุมความต้องการของประชากรกว่าครึ่งด้วยน้ำทะเลจากที่นี้ เพราะน้ำจากแม่น้ำโลอ์ (Loa River) ถูกนำไปใช้กับอุตสาหกรรมเหมือง ผู้คนในทะเลทรายดื่มน้ำจากน้ำทะเลที่ถูกกลั่น ในขณะที่การทำเหมืองใช้น้ำสะอาดจากแม่น้ำ (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 42: 35 – 44: 13)

The problem with Chile in developing water desalination plants, is that the mineral beds are at a great altitude. At 3,000 metres. And sea water is in the shores. So, one would not only have to build a unit which will turn salt water into sweet water. but also transport it afterwards to an altitude of 3,000 metres. This makes the operation too expensive.

ปัญหากับประเทศชิลี ในการพัฒนาโรงงานกลั่นน้ำ คือ ผืนแร่อยู่ลึกลงไปที่ระดับความสูง 3,000 เมตร และน้ำทะเลที่ชายฝั่ง ดังนั้น ใครคนใดคนหนึ่งจะไม่สร้างเพียงหน่วยวัดหนึ่ง ซึ่งจะเปลี่ยนน้ำเกลือกลายเป็นน้ำหวาน แต่จะขนส่งมันด้วยภายหลังที่ระดับความสูง 3,000 เมตร สิ่งนี้ทำให้การดำเนินงานมีราคาแพงมาก (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 44: 15 – 44: 38) บริษัทหลายแห่งในชิลีใช้น้ำในการทำกำไรและอัตรากำไรขั้นต้น (Efficiency Margins) มากกว่าที่ใดๆ ในโลก (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 44: 40 – 44: 50) หนึ่งในปัญหาคือ มลภาวะน้ำ พบเจอสิ่งสกปรกในแผ่นกรองน้ำตลอด ทุกครั้งทิ้งสิ่งตกค้างฝังคราบไว้ภายในภาชนะใส่น้ำอย่างเห็นได้ชัดเจน และค่าใช้จ่ายจากใบเรียกเก็บเงินค่าน้ำมีตัวเลขที่สูงหากเทียบกับรายได้ค่าแรงขั้นต่ำ ดังนี้

อันโทฟากัสทา (Antofagasta) มีค่าเฉลี่ยของราคาน้ำต่อลูกบาศก์เมตร ที่ 2.60 ยูโร รายได้ขั้นต่ำ 215 ยูโร

ปารีส (Paris) มีค่าเฉลี่ยของราคาน้ำต่อลูกบาศก์เมตร ที่ 2.56 ยูโร รายได้ขั้นต่ำ 1411 ยูโร

ลอนดอน (London) มีค่าเฉลี่ยของราคาน้ำต่อลูกบาศก์เมตร ที่ 2.89 ยูโร รายได้ขั้นต่ำ 1022 ยูโร

ปารีส (Paris) มีค่าเฉลี่ยของราคาน้ำต่อลูกบาศก์เมตร ที่ 2.70 ยูโร รายได้ขั้นต่ำ 700 ยูโร (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 45: 08 – 45: 56)

ตัวเลขแสดงให้เห็นว่า ค่าน้ำ ในเมืองอันโทฟากัสทา ของประเทศชิลีทางตอนเหนือมีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายและรายได้ที่ผิดปกติ และดูไม่เป็นธรรม เมื่อเปรียบเทียบจะเห็นได้ว่า มีค่าใช้จ่ายในทรัพยากรน้ำที่สูงมากกว่าสัดส่วนของเมืองอื่นในต่างประเทศ

วัฒนธรรมชุมชน

ชนพื้นเมืองในทาทิโอ (Tatio) มีความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เกี่ยวเนื่องจากดวงวิญญาณของบรรพบุรุษที่ปกปักษ์รักษาต้นน้ำ ซึ่งน้ำคือ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิต การร่วมใจภาวนาจับมือล้อมวงเป็นการแสดงเจตจำนงที่เป็นหนึ่งเดียวกันไปสู่ดวงวิญญาณของบรรพบุรุษ ซึ่งเชื่อมต่อมายังโลกของพวกเขา การดำรงชีพอยู่ภายใต้ความเชื่อด้วยความเคารพ ยำเกรงต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ก็เพื่อดำรงรักษาธรรมชาติไว้ให้อยู่ร่วมกันตราบนานเท่านาน เพราะพวกเขาเห็นความสำคัญของแหล่งน้ำ ต้นน้ำและสายน้ำซึ่งเปรียบเหมือนเส้นเลือดใหญ่ของการดำรงชีวิต น้ำมีความสัมพันธ์ต่อสิ่งมีชีวิตมากกว่าที่จะทำลายด้วยน้ำมือใครคนใด หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

A: Mother Earth does not only belong to the indigenous population.

B: Pacha Mama belongs to the human being that has clean heart.

C: Earth and water go together. One is female and the other male.

D: And life has a double essence.

E: One that is dark and one luminous.

F: It gives black and white, bad and good. War and peace, hate and love.

G: The water does not belong to me, I am part of it. Neither does the earth belong to me.

H: I am a part of it and tomorrow I will return to it... whichever path I may take, wherever I may be.

I: I'll finally return to the earth.

A: พระแม่ธรณีไม่เป็นเพียงของประชาชนชาวพื้นเมือง

B: พาชา มามาเป็นของมนุษย์ที่มีหัวใจสะอาด

C: ธรณีและน้ำดำเนินไปด้วยกัน หนึ่งคือสตรีและอีกด้านหนึ่งคือ บุรุษ

D: และชีวิตมีแก่นแท้ (สารัตถะ) คู่หนึ่ง

E: หนึ่งคือความมืดและหนึ่งคือโชติช่วง

F: มันให้สีดำและสีขาว เลวและดี สงครามและสันติสุข เกลียดและรัก

G: น้ำไม่ใช่ของฉัน ฉันเป็นส่วนหนึ่งของมัน โลกไม่เป็นของฉันเช่นกัน ฉันเป็นส่วนหนึ่งของมัน และพรุ่งนี้ฉันจะกลับไปสู่มัน

H: ไม่ว่าเส้นทางใดก็ตามที่ฉันหยิบมา ที่แห่งใดก็ตามที่ฉันอาจจะเป็น

I: ฉันจะกลับคืนสู่ธรณีในท้ายที่สุด (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 56: 33 – 57: 35)

Man is only a passer by. And this mere passer by, wants to play with the earth which is everything, and mock it. But he will never succeed. Because the earth will send the bill. In time! The earth does not ask for money, it charges in blood. And that is what it will do with Tatio.

มนุษย์ คือ ผู้สัญจรผ่าน และเป็นเพียงการสัญจรผ่าน เพียงต้องการเล่นกับโลก ซึ่งคือทุกสิ่งทุกอย่าง และล้อเล่นมัน แต่เขาจะไม่เคยบรรลุเป้าประสงค์ เพราะธรณีโลกจะส่งใบเสร็จมาทวงถามเมื่อถึงเวลานั้น โลกไม่ถามหาเงิน มันคิดค่าใช้จ่ายในเลือดและนั่น คือ สิ่งที่มันจะกระทำด้วยทาทิโอ (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 57: 36 – 58: 49)

ความเชื่อของชนพื้นเมืองเป็นความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับผลแห่งกรรม ธรรมชาติเป็นเช่นสตรี แม่ซึ่งให้กำเนิดสรรพชีวิต และในลมหายใจสุดท้ายจะคืนกลับสู่ธรรมชาติ เพราะมนุษย์ไม่ใช่เจ้าของธรรมชาติ เป็นแค่ส่วนหนึ่งของธรรมชาติ เพียงชั่วคราวเท่านั้น แก่นแท้ของสรรพสิ่งมาเป็นคู่เสมอ ไม่มีสิ่งใดถาวร จีรังยั่งยืน การเข้าถึงแก่นแท้ทางธรรมชาติต้องอาศัยหัวใจที่สะอาด

สิ่งแวดล้อม

น้ำมีความจำเป็นต่อทุกสิ่งมีชีวิต ไม่ว่าจะเป็นพืช ต้นไม้ สัตว์และมนุษย์ หากปราศจากน้ำจะไม่เหลือสิ่งมีชีวิต (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 2: 16 – 2: 43) ในแอนเดส (Andes) ที่ระดับความสูง 4,200 เมตร (Altitude of 4,200 metres) ทาทิโอ (Tatio) คือ บริเวณน้ำพุร้อนที่ใหญ่ที่สุดในซีกโลกใต้ (South Hemisphere) ที่มีมากกว่า 80 แห่ง ที่ยังคงปะทุ มันดึงดูดนักท่องเที่ยวหลายร้อยในทุกๆ ปี (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 50: 41 – 50: 59) พลังงานใต้พิภพในบริเวณนี้ ได้ดึงดูดบริษัทผลิตกระแสไฟฟ้าอีเนล ของชาวอิตาลี (Enel) และเจ้าของบริษัทน้ำมันชาวชิลีในรัฐ (The state-owned Chilean oil company) ให้พวกเขามาลงทุนทำธุรกิจสร้างโรงงาน ถึงแม้จะมีการคัดค้านจากชาวพื้นเมืองก็ตาม (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 51: 41 – 51: 56)

วิลสัน (Wilson, Galleguillos) อดีตประธานของชนพื้นเมืองอาทาคาม่า (Former President of the Atacama Natives) ได้กล่าวว่า

This energy is for the mining industry. Not for something else, only for that. But they want the water. Now, the law on geothermal energy is totally clear. It is written in an article that: "Those having permission for geothermal exploitation in case of coming across a vein of water with permission of the Ministry will become the owners of these waters".

พลังงานนี้ คือ สำหรับอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ไม่ใช่เพื่อสิ่งอื่นใด เป็นเพียงเพื่อสิ่งนั้นเท่านั้น แต่พวกเขาต้องการน้ำตอนนี้ กฎหมายหลังงานใต้พิภพชัดเจนอย่างสมบูรณ์ มันถูกเขียนไว้ในบทความว่า "การยินยอมเพื่อการแสวงหาผลประโยชน์ใต้พิภพ ในกรณีของการข้ามผ่านน้ำสายเลือดของการดำรงชีพหนึ่ง ด้วยการยินยอมของนายกเทศมนตรี จะกลายเป็นเจ้าของของแหล่งน้ำเหล่านี้" (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 52: 04 – 52: 27)

มีตัวแทนชาวบ้านจากชุมชนพื้นเมืองหลายแห่งมาเพื่อต่อต้านและภาวนาต่อสิ่งศักดิ์สิทธ์ดวงวิญาณของปู่ย่าตายาย ให้ปกป้องพวกเขา กลุ่มตัวแทนชาวบ้าน เชื่อว่า การกระทำของพวกเขาไม่ผิดที่จะประท้วงเพื่อปกป้องชีวิตด้วยความเคารพ และควรที่จะได้รับความเคารพเฉกเช่น มนุษย์ที่แท้จริงจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ด้วยเช่นกัน ทาทิโอ (Tatio) หรือทาทายู (Tata Yu) มีความหมายมากกว่า น้ำตาแห่งบรรพบุรุษ มันคือ น้ำพุซึ่งได้ตระเตรียมน้ำสำหรับแอ่งน้ำ 2 แห่ง และน้ำ คือ คำพ้องความหมายที่มีไว้เพื่อชีวิต ทาทิโอ (Tatio) จึงเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์สำหรับผู้คนในอาทาคาม่า (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 51: 57 – 52: 56)

I believe that because you are Chilean. You should examine this situation carefully. Because this will cause harm to many in the long run. You work here and

make money you improve your curriculum but in the long run this will harm everyone. You shouldn't do it. I don't know, what do you think about this?

ฉันเชื่อว่า เพราะคุณคือ ชาวชิลี คุณควรสำรวจตรวจสอบสถานการณ์นี้อย่างระมัดระวัง รอบคอบ เพราะสิ่งนี้จะเป็นสาเหตุให้เกิดอันตรายต่อหลายๆ คนในระยะยาว คุณทำงานที่นี่และสร้างเงิน คุณพิสูจน์หลักสูตรของคุณ แต่ในระยะยาวสิ่งนี้จะทำร้ายทุกคน คุณไม่ควรทำมัน ฉันไม่รู้ว่าอะไรทำให้คุณคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งนี้ได้ (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 54: 16 – 54: 36)

ส่วนหนึ่งของแผนงานของบริษัทคือ การวางหัวขุดเจาะที่ลึกลงไป 2 พัน ถึง 2 พันเมตรครึ่ง จำนวน 4 ตัว ตัวหนึ่งเกิดความผิดพลาด บ่อน้ำพุระเบิดพ่นแก๊สขึ้นไปบนท้องฟ้าอย่างต่อเนื่อง (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 54: 45 – 55: 56) ส่งผลเสียต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในระยะยาว

จริยธรรม

การตัดสินใจอย่างมีไหวพริบคือต้องคำนึงถึงสิ่งมีชีวิตในระยะยาว ความละโมบ โลภในผลกำไรจากเงิน ส่งผลเสียระยะยาว จริยธรรมจึงเกิดจากสติปัญญา อันมาจากมโนธรรมที่คิดถึงส่วนรวม ใส่ใจผู้อื่นและผลกระทบอย่างรอบคอบ การตัดสินใจคิดกระทำของมนุษย์ควรมาจากสติปัญญา หากมาจากความละโมบเป็นตัวตั้งย่อมส่งผลเสีย กระทบต่อสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ความเห็นแก่ตัวเห็นแก่ได้ในผลกำไรจึงนำไปสู่ผลเสียระยะยาวต่อโลกใบนี้ ร่วมถึงทำลายมวลมนุษยชาติ

บุคลิกลักษณะของอุตสาหกรรมเหมืองแร่ คือ

1. ก้าวร้าวรุกรานอย่างยิ่ง (Most aggressive)
2. เป็นอุตสาหกรรมของผู้ขยายตัว (Expansionist) (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 21: 05 – 21: 14)

ความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญส่วนหนึ่งของแนวทางจริยธรรม ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม สังคมและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยไม่นิ่งดูดาย เอาใจเขามาใส่ใจเรา ไม่แสวงหาความสุขบนความทุกข์ยากของผู้อื่น สิ่งเหล่านี้สามารถนำไปสู่ทางออกของการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างผาสุกและยั่งยืน

I believe that because you are Chilean. You should examine this situation carefully. Because this will cause harm to many in the long run. You work here and make money you improve your curriculum... but in the long run this will harm everyone. You shouldn't do it. I don't know, what do you think about this?

ฉันเชื่อว่า เพราะคุณคือ ชาวชิลี คุณควรสำรวจตรวจสอบสถานการณ์นี้อย่างระมัดระวัง รอบคอบ เพราะสิ่งนี้จะเป็นสาเหตุให้เกิดอันตรายต่อหลายๆ คนในระยะยาว คุณทำงานที่นี่

และสร้างเงิน คุณพิสูจน์หลักสูตรของคุณ แต่ในระยะยาวสิ่งนี้จะทำร้ายทุกคน คุณไม่ควรทำมันฉันไม่รู้ว่าอะไรทำให้คุณคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งนี้ได้ (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 54: 16 – 54: 36)

จากคำกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นเหตุและผลของการพิจารณาตัดสินใจในการกระทำสิ่งใดควรมีส่วนร่วมของการคำนึงถึงผลกระทบในระยะยาวมากกว่าผลประโยชน์ เรื่องเงินเป็นที่ตั้ง ซึ่งต้องอาศัยความประณีตในการคิด และกระทำไม่เช่นนั้นจะส่งผลผลร้ายต่อมนุษย์ และธรรมชาติ หลักสูตรการเรียนที่มุ่งเน้นแต่สร้างผลประโยชน์กำไร หรือนำวิทยาการมาใช้อย่างไม่ระมัดระวังถี่ถ้วน ย่อมส่งผลเสียระยะยาว จากคำกล่าวข้างต้น เจ้าหน้าที่ได้โต้ตอบว่า

My personal opinion is that you talk on a sentimental level and I can't answer to such questions.

ความเห็นส่วนตัวของผม คือ คุณพูดบนระดับความรู้สึกทางอารมณ์ และผมไม่สามารถตอบคำถามเหล่านั้นได้ (Life for Sale. 2009: นาทีที่ 54: 37 – 54: 43)

เจ้าหน้าที่ไม่สนใจใยดีต่อสิ่งที่เกิดขึ้น ไม่แสดงท่าทีของการเอาใจใส่ต่อความทุกข์ยากและผลที่จะเกิดขึ้น การรับรู้หรือแสดงออกทางความรู้สึก (Sentimental Level) มีส่วนในการสร้างสรรค์จริยธรรม ซึ่งสิ่งนี้จะถูกขัดขวางหรืออาจขัดแย้งกับพฤติกรรมของผู้ทำลายล้าง หรือมุ่งหวังกอบโกยเพียงเพื่อสร้างผลกำไร โดยมีลักษณะของก้าวร้าว และต่อต้านการรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกที่ประณีตอยู่ในที โดยไม่พยายามทำความเข้าใจ หรืออาจไม่เข้าใจในส่วนนี้ ทัศนะและเหตุผลของพวกเขาจึงโน้มนำไปทิศทางใดทิศทางหนึ่ง โดยปิดกั้นไม่รับฟังความรู้สึกนึกคิดของกลุ่มอื่นที่ไม่ใช่พวกของตน หรือหน้าที่ของตน เอาหูไปนาเอาตาไปไร่ การรับรู้ความรู้สึกทางอารมณ์ย่อมขัดเกลาจิตใจของมนุษย์ได้ดี และนำไปสู่ความเมตตาเอื้ออาทรต่อกัน อันเนื่องมาจากการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น สิ่งนี้สอดคล้องกับการเข้าถึงจิตสำนึกสาธารณะ การรับรู้ความรู้สึกทางอารมณ์ทำให้มนุษย์ซึมซับและสามารถเข้าถึงมโนธรรมได้อย่างเข้าใจถ่องแท้ ซึ่งจะนำไปสู่จริยธรรมของการอยู่ร่วมกันอย่างผาสุกในสังคมมนุษย์ได้ดีมีประสิทธิภาพกว่าการท่องจำ

เรื่องที่ 11 มนุษย์บนเส้นลวด (Man on Wire)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องมนุษย์บนเส้นลวด (Man on Wire) เป็นการนำเสนอเรื่องราวของชายชื่อฟิลิป เอเชอร์ (Philippe, Asher) ที่มีความมุ่งมั่น ที่จะพิชิตตึกเวิร์ลเทรดเซ็นเตอร์ที่สุดที่สุดในโลก ในช่วงเวลานั้น ซึ่งเขาต้องผ่านอุปสรรค ปัญหามากมาย จนสามารถบรรลุเป้าประสงค์ได้ ในวันที่ 7 สิงหาคม ปี 1974 ในเวลา 7: 5 ในตอนเช้า ผลงานที่ปรากฏต่อสาธารณะชนที่มีความยอดเยี่ยมของเขา กลายเป็นที่รู้จักกันว่าเป็นอาชญากรรมทางศิลปะแห่งศตวรรษ (The artistic crime of the century) (Press kit of man on wire. 2015: Online)

ผู้กำกับ เจมส์ มาร์ช (James, Marsh) จบจากมหาวิทยาลัยอ๊อกซ์ฟอร์ด (Oxford) เขาเป็นนักวิจัยและผู้กำกับให้กับบีบีซี (BBC) ผลงานภาพยนตร์สารคดีเรื่องยาวกว่า 60 นาที ชิ้นนี้เป็นผลงานชิ้นที่ 3 ของเขา ในสหรัฐอเมริกาภาพยนตร์ชิ้นนี้ถูกจัดอยู่ในเรทพีจี 13 (PG-13) ซึ่งการรับชมของช่องก่อนวัยรุ่นหรือเด็กอายุต่ำกว่า 13 ต้องมีผู้ใหญ่หรือผู้ปกครองคอยชี้แนะ

กรอบแนวคิดของภาพยนตร์สารคดีมนุษย์บนเส้นลวด (Man on Wire)



ภาพประกอบ 17 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 11 มนุษย์บนเส้นลวด

1. เชื่อมโยงกับแรงบันดาลใจที่มีต่อความกลัวที่สูงและเหตุการณ์โศกนาฏกรรมที่เกิดขึ้นที่ตึกเวิร์ลเทรด เซ็นเตอร์ (Worldtrade) ทำให้ผู้กำกับมีความรู้สึกต้องการที่ว่า อย่างไรก็ตาม ควรทำภาพยนตร์สารคดี ที่ตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง โดยไม่ใช่การบอกเล่าถ่ายทอดสถานการณ์ที่เกิดขึ้น หรือนำเสนอข้อเท็จจริงทางการเมือง เช่น เหตุการณ์ในช่วงที่มีสงครามกับอิรัก เหมือนที่ผู้กำกับสายภาพยนตร์สารคดีการเมืองขณะนั้นได้ทำกันอยู่ น้องชายของแฟนสาวผู้กำกับ ที่ได้จากไปกับเหตุการณ์นั้น เขาได้เคยทำงานอยู่ที่ตึกเวิร์ลเทรดชั้นบน และได้เคยบอกเล่าเรื่องราวของฟิลิปให้ฟัง (James Marsh at British Council Russia. 2012: นาทีที่ 26: 09 – 29: 24)

2. นำเสนอสิ่งที่สวยงาม จากการรับรู้ถึงความหมายในช่วงของเวลาที่แตกต่าง และตรงข้ามกัน ระหว่างการเริ่มต้นของที่เวิร์ลเทรด เซ็นเตอร์ ที่กำลังสร้างขึ้นในอดีตกับความเปลี่ยนแปลงทางความคิด ที่เกิดขึ้นภายหลังการสูญเสียตึกเวิร์ลเทรดเซ็นเตอร์ และทัศนะของผู้กำกับที่นำเสนอบริบทของภาพยนตร์

สารคดีเรื่องนี้ว่า ตึกเวิร์ลเทรด สามารถสร้างขึ้นใหม่ได้อีกครั้ง (James Marsh at British Council Russia. 2012: นาทีที่ 36: 07 – 37: 47)

3. นำเสนอทัศนะที่เหนือความธรรมดาของฟิลิป ซึ่งมีมุมมองต่อโลกด้วยลักษณะเฉพาะ ที่แตกต่างจากคนทั่วไปในสังคม

4. นำเสนอถึงความงาม (James Marsh at British Council Russia. 2012: นาทีที่ 35: 04 – 35: 37) ที่เกิดจากแรงผลักดันภายในของฟิลิปในช่วงวัยหนุ่ม ไปพร้อมกับจิตวิญญาณของวัยหนุ่มสาวในตัวมนุษย์ ที่พยายามจะทำในสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ (M Movie Web. 2010: Online) จนนำไปสู่ความสำเร็จ จากสิ่งที่ดูคล้ายความฝันสู่ความเป็นจริงในการเดินบนเส้นลวดเคเบิลผ่านท้องฟ้าและท่ามกลางอากาศและหมู่เมฆบนตึกเวิร์ลเทรดเว็นเตอร์ (James Marsh at British Council Russia. 2012: นาทีที่ 35: 04 – 35: 37)

5. นำเสนอการสืบค้นในสิ่งที่ยากจะเข้าใจ และน่าจะเป็นเรื่องราวที่เป็นรากฐานของความเป็นมนุษย์ที่อยู่ท่ามกลางหลายๆ สิ่ง ความผิดพลาด มิตรภาพ ความรัก กฎเกณฑ์ทางสังคม และกฎเกณฑ์ตามใจชอบ

6. การนำเสนอภาพยนตร์สารคดีมีลักษณะร่วมของโครงสร้างการเล่าเรื่องแบบพรรณนา (Narative) ที่มีการนำเสนอวีรบุรุษ (Hero) และการออกเดินทางของเขาที่ต้องผ่านบททดสอบมากมายไปยังจุดมุ่งหมายที่ดูจะเป็นไปไม่ได้ของเขา

7. นำเสนอให้ผู้ชมเห็นถึงภาพของนิวยอร์คและชาวอเมริกันในช่วงเวลาของกรณีวิกฤติวอเตอร์เกท (Watergate crisis) ที่ดำเนินมาจนถึงวันที่ประธานาธิบดีนิคสัน (Nixon) ลาออกจากตำแหน่ง ภายหลังวันที่ฟิลิปได้ทำการเดินบนลวดเคเบิลที่นิวยอร์ค ซึ่งในปี 1974 ปีเดียวกันนั้น นิวยอร์คมีความเสื่อมผู้ฝ่าฝืนกฎหมายมากมายเป็นเมืองที่อันตรายกว่าปัจจุบันมาก การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้พิพากษา และนักการเมืองเป็นไปอย่างจริงจัง แต่ในขณะเดียวกันพวกเขาหลายคนก็ชื่นชมต่อความกล้าหาญของฟิลิป (Press kit of man on wire. 2015: Online) ซึ่งทัศนะของผู้กำกับที่มีต่ออาชญากรรมมีความน่าสนใจ เพราะมีการวางแผน เตรียมงานร่วมด้วย โดยวัตถุประสงค์ของการเดินบนลวดเคเบิลของฟิลิปนั้น มีความงดงาม (Sundance TV. 2008: นาทีที่ 00: 52 – 1: 27)

มนุษย์

ฟิลิป เอเซอร์ (Philippe, Asher) เป็นพนักงานลูกจ้างของบริษัทอุตสาหกรรมก่อสร้างนามว่า ฟิชเชอร์ (Fisher Industrial Fence Co.) ในฝรั่งเศส เขาเปรียบเรื่องราวชีวิตและจุดเริ่มต้นเป็นเช่นเทพนิยาย (Fairy Tale) ในช่วงอายุ 17 ปี กับโครงสร้างฟันที่ไม่ดี ในระหว่างรอคิวทำฟัน เขาเปิดหนังสือพิมพ์เจอบางสิ่งที่น่าตื่นเต้นและก็เป็นแรงบันดาลใจให้กับเขา สิ่งนั้นคือ ตึกคู่ที่สูงที่สุดในโลก (Two towers) ที่วันหนึ่งจะถูกสร้างขึ้น ซึ่งเขาไม่เคยเห็นมาก่อน เขาฉีกเก็บข่าวหน้านั้นกลับไป และนั่นคือ จุดเริ่มต้นที่จะเริ่ม

ความฝันของเขาให้เป็นรูปธรรม (Man on Wire. 2008: นาทีที่ 5: 56 – 6: 49) แอนนี่ (Annie) แฟนสาวของฟิลิป เธอรู้จักกับฟิลิป เมื่อเธออายุได้ 20 ปี เธอรู้จักและอยู่เคียงข้างฟิลิปมากกว่าใครๆ เป็นผู้คล้อยตามความฝันของฟิลิป และผลักดันให้กับฟิลิป ทั้งคู่มีความเป็นเด็กอยู่ในตัว ลองผิดลองถูกมาด้วยกัน ความใฝ่ฝันของฟิลิปไม่ใช่สิ่งที่มากมายเกินไปที่จะพิชิตจักรวาล แต่เป็นเหมือนนักกวีวาดฝันที่จะพิชิตช่วงเวลาแห่งความงดงาม (Man on Wire. 2008: นาทีที่ 8: 36 – 10: 58)

การพิชิตโบสถ์นอเธรดาม (Notre Dame) ใช้เวลาวางแผนร่วมปี ถึงแม้มันจะผิดต่อกฎหมายแต่มันก็ไม่ใช่สิ่งเลวร้ายเสื่อมทราม แต่มันเป็นความอัศจรรย์ (Man on Wire. 2008: นาทีที่ 10: 57 – 11: 40) โบสถ์นอเธรดามที่มีนักบวชจำนวนมากสวมชุดสีขาว ถือไม้กางเขนทำพิธีกรรมอยู่จำนวนมาก บ้างก็ก้มลงเอาหัวแนบพื้น นักดนตรีออแกนถามว่า คุณมาทำอะไรที่นี่ แอนนี่แฟนสาวฟิลิปตอบออกไปว่ามีคนเดินบนลวดอยู่บนนั้น เขาตอบมาว่า Oh, Really A wire walker How amazing. โอ๊ จริงหรือ คนเดินบนลวด น่าประหลาดใจจริง (Man on Wire. 2008: นาทีที่ 12: 25 – 13: 10)

การพิชิตทางเข้าของสะพานที่อ่าวในซิดนี่ (The Sydney harbour bridge pyro) ฟิลิป กล่าวว่า

The Fact that the wire walking activity is framed by death. It's great because then you have to take it very seriously. It's a little half a millimetre of mistake or a quarter of a second of inattention and you lose your life.

ข้อเท็จจริงนั้น คือ การกระทำของการเดินบนลวดถูกตีกรอบโดยความตาย มันเยี่ยม เพราะในขณะนั้นคุณมีการใส่ใจที่จริงจัง มันแค่ครึ่งมิลลิเมตรน้อยนิดที่จะผิดพลาดได้หรือแค่ 1 ใน 4 ของช่วงวินาทีหนึ่งในการขาดการใส่ใจและก็จะทำให้เสียชีวิตได้ (Man on Wire. 2008: นาทีที่ 16: 45 – 17: 35)

การพิชิตตึกคู่ที่สูงที่สุดในโลกขณะนั้น (Two towers) หรือเวิร์ลเทรดเซ็นเตอร์ ต้องปลอมเอกสารเพื่อการเข้าไปในอาคาร เข้าทางทิศใต้ของอาคาร สิ่งเหล่านี้ล้วนมาจากความบ้า ช่วงเวลาที่บ้าบิ่น ฟิลิป กล่าวว่า หากเขาต้องตาย สิ่งนั้นก็เป็นความตายที่งดงาม ตายจากการกกระทำที่มาจากความลุ่มหลงของตนเอง (Man on Wire. 2008: นาทีที่ 14: 51 – 15:18) ความสูงของตึกราว 450 เมตร (Man on Wire. 2008: นาทีที่ 19: 36) ฟิลิปต้องการติดตั้งอุปกรณ์ที่ชั้น 82 ในระนาบเดียวกันของทั้ง 2 ตึก โดยแบ่งทีมเป็น สองส่วน เพื่อทำงานในแต่ละตึก (Man on Wire. 2008: นาทีที่ 19: 53 – 20: 30) แต่มีคนอยู่ที่ชั้น 82 และเจ้าหน้าที่ได้มาถามตรวจสอบชั้นที่เขาต้องขึ้นไป ฟิลิปตอบว่าชั้น 104 นั่นทำให้เป้าหมายเปลี่ยนไปสู่ชั้นที่สูงขึ้นกว่าเดิมที่ได้ตั้งใจไว้ แต่ก็มีการตรวจสอบเวรยามของเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลตึก ภายหลังที่ซ่อนตัว โยกย้ายตำแหน่ง พวกเขาก็ขึ้นไปยังชั้นที่ 110 และได้มาถึงดาดฟ้าของตึก ในกระบวนการทำงานของทีมได้มีการว่าจ้างเฮลิคอปเตอร์เพื่อตรวจสอบตำแหน่งและระยะทางให้แน่นอนเพื่อติดตั้งอุปกรณ์ที่ใช้งานเดินทางไปกลับระหว่างอเมริกาและฝรั่งเศสเพื่อเตรียมการมากกว่า 1 ครั้ง ฟิลิป และทีมต้องมั่นใจในสิ่ง

ที่จะทำ แรงผลักดันภายในของฟิลิป และทีมงานแตกต่างกัน ฟิลิปมีความฝันทะเยอทะยานในการปฏิบัติ ส่วนทีมงานมีแรงผลักดันที่จะช่วยเหลือเพื่อนจึงเกิดความลังเลกังวลในบางครั้งถึงแม้ว่าจะกลัวถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจำได้ก็ตาม การกลับไปที่สหรัฐอเมริกาครั้งที่ 2 ฟิลิป ได้สืบค้น เก็บรายละเอียดข้อมูลของตึกอีกครั้งด้วยการสังเกต ทั้งภายนอกและในอาคาร จดบันทึกและวาดรูป ในช่วงเวลาดังกล่าวก็เกิดอุบัติเหตุขึ้นกับเขา ฟิลิปเหยียบตะปูที่โผล่ขึ้นจากพื้นทำให้เขาได้รับบาดเจ็บรักษาตัว แต่ก็ไม่ใช่อุปสรรค เขากลับมองว่ามันเป็นสิ่งที่ทำให้งานนั้นสำเร็จลงได้ เจ้าหน้าที่หลายคนช่วยเหลือเขาอย่างดี ไม่ขอตรวจสอบบัตรประจำตัว ไม่ถามว่าเขามาทำอะไรที่นี่ แถมยังช่วยเปิดประตูให้เขาอีกด้วย (Man on Wire. 2008: นาทีที่ 33: 32 – 34: 26)

ฟิลิป พลิกความรู้สึกด้านลบให้เป็นด้านบวก แสดงให้เห็นถึง ทัศนะการมองโลกอย่างยืดหยุ่น และเข้าใจของเขา จึงส่งผลต่อสภาพจิตใจ และกระบวนการทำงานที่ดี ทำให้การทำงานของเขาดำเนินต่อไปได้ ปัญหาเรื่องลมที่พัดแรง คืออีกปัญหาหนึ่ง หรือแม้แต่การขึงสายลวดเคเบิลที่อาจดูเหมือนตึง แต่ความเป็นจริงอาจแกว่งขึ้นลงได้เสมอโดยเฉพาะบริเวณช่วงกลางของเส้นลวดที่ขึงจะหย่อนตัวและผ่อนมากที่สุด (Man on Wire. 2008: นาทีที่ 1: 16: 12) นอกจากการเสี่ยงดวงแล้ว เขาและทีมงานต้องคาดคะเน และคำนวณเพื่อหาวิธีการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้ การแก้ปัญหาที่ต้องใช้เหตุผลในการคำนวณทางวิทยาศาสตร์ในการผูกโยงเพื่อยึดลวดเคเบิลให้ขึงตึงพอดี จึงถูกนำมาใช้ในการแก้ปัญหา ความสำเร็จในผลงานของฟิลิป นอกจากความงามทางศิลปะแล้วจึงต้องอาศัยการวางแผนงานที่ดีรัดกุมด้วยหลักวิทยาศาสตร์ อาศัยความหวังที่ดำเนินต่อไปด้วยความมุ่งมั่น สมาธิ ความกล้า (Courage) โชคและโอกาส เช่น ในตอนติดตั้งอุปกรณ์ความตรึงเครียดที่เกิดขึ้นจากการซ่อนตัวในผ้าคลุมเพื่อรอเวลาในขณะที่เจ้าหน้าที่เดินตรวจการ ยิ่งซ่อนตัว เวลาที่ใช้ดำเนินการก็น้อยลง การรอคอยอย่างมีสติจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จลุล่วง หลังจากผลงานเดินบนลวดเคเบิลของเขาประสบความสำเร็จ ตำรวจจับกุมตัวเขาไปลงประวัติ และถูกเจ้าหน้าที่นำตัวไปตรวจสอบสภาพจิต และผลออกมาคือ ปกติ (Man on Wire. 2008: นาทีที่ 1: 22: 26 – 1: 23: 18)

ในช่วงเวลาของความเป็นความตายที่งดงามของฟิลิป เขาจะสวมใส่ชุดสีดำในการเดินบนลวดทั้งเสื้อกางเกงและรองเท้า สีดำที่เป็นสีที่ลึกลับอมตะและดูขึงขังจริงจัง แต่เรียบง่ายไร้ลวดลาย สีดำยังถูกนำเสนอด้วยการบอกเล่าของฟิลิปในขณะที่เข้าได้ขึ้นลิฟต์ไปบนตึกคู่ เพื่อทำการติดตั้งและแฝงตัวอยู่บนนั้นว่า

Going all the way up and it's dark. It's a travel toward heaven. and the darkness becomes gray and I see a square of gray that becomes lighter. I see a square of light. It is the sky. we're getting there. and we're arriving just a few floors below the roof.

การไปข้างบนและมันก็มืด มันคือ การเดินทางสู่สวรรค์ และความมืดก็กลายเป็นสีเทา และฉันก็เห็นสีเทาสี่เหลี่ยมจัตุรัสกลายเป็นแสงสว่าง ฉันเห็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสของแสงสว่าง มันคือท้องฟ้า เรามาถึงที่นั่นแค่ห่างจากหลังคาไม่กี่ชั้น (Man on Wire. 2008: นาทีที่ 21: 03 – 21: 35)

หากสีดำเปรียบเหมือนความกลัว มันจะกลายเป็นสีเทาและแสงสว่างของจุดหมายในที่สุด หากมุ่งมั่นพยายามและจดจ่อต่อเป้าหมายที่จะกระทำ จุดเริ่มของฟิลิปมาจากจิตใจภายใน ไม่มีสิ่งใดมากั้นขวางความตั้งใจพยายามของเขา เขาสำรวจใจของเขาแล้ว เขารู้จุดยืน และสิ่งที่เขากำลังจะทำไม่มีใครจะรู้จักตัวของเขาดีไปกว่าจิตใจของเขาเอง ไม่มีใครจะสอน หรือบอกเขาได้ดีกว่าประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการทดลอง ปฏิบัติด้วยตัวของเขาเอง (Man on Wire. 2008: นาทีที่ 42: 44 – 42: 55) ฟิลิปมีความหวัง แรงปรารถนาในอิสระและเสรีภาพที่พึงมีในความเป็นมนุษย์ ไปพร้อมความสนุก (Man on Wire. 2008: นาทีที่ 1: 04: 06) ในการคิดและกระทำสิ่งสร้างสรรค์ ด้วยการพยายามเอาชนะต่อขีดจำกัดของความเป็นมนุษย์ ผลงานของเขาคล้ายกับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่มาจากความงามภายในไปสู่ความงดงามที่แสดงออกให้เห็นได้ ด้วยการทดลองฝึกฝน (Man on Wire. 2008: นาทีที่ 1: 22: 05) เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ความพยายามตั้งใจทุ่มเทที่มาจากตัวตนภายในของเขาอย่างแท้จริง ไม่เสแสร้งบิดเบือนความเป็นตัวตนของเขา มีความสนุกและความสุขที่ทำให้เขาไม่เบื่อหน่ายจนเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ลงได้ ไม่มีระบบธุรกิจเข้ามามีบทบาทผลักดันการสร้างสรรค์ผลงานของเขา สมาธิเป็นสิ่งสำคัญถึงแม้ผลงานของฟิลิปต้องใช้ความสามารถทักษะ ความตั้งใจพยายาม ทุ่มเทกระตือรือร้นอย่างมากแล้วยังต้องมีสมาธิซึ่งเป็นองค์ประกอบอย่างยิ่งในการบรรลุเป้าหมายของเขา ด้วยแรงผลักดันภายในตัวของฟิลิป ทำให้ความกังวลว่าเป็นไปได้ไม่ส่งผลต่อเขา ถึงแม้อุปสรรค ความเสี่ยงจะมีอยู่เสมอ (Man on Wire. 2008: นาทีที่ 27: 33 – 28: 08)

หากวิเคราะห์ทัศนะและตัวตนของฟิลิปที่ตัดสินใจกระทำการเดินบนเส้นลวดเคเบิลของเขา จะเห็นได้ว่า สอดคล้องกับทัศนะทางปรัชญาของลัทธิอัตถิภวนิยมของซาร์ตที่ว่า มนุษย์มีสิทธิในการตัดสินและเลือกกระทำตามความเชื่อของตนและต้องยอมรับในผลที่จะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจกระทำของตนด้วย ในกรณีของฟิลิป เขารู้จักตัวตนของเขาดีกว่าใครๆ เสี่ยงชีวิตและรับผลอันอาจเกิดขึ้นได้จากความผิดพลาดที่จะนำไปสู่ความตายได้ เขาเลือกตัดสินใจกระทำด้วยตัวของเขาเองไม่ว่าผลนั้นจะออกมาเช่นไร ตั้งแต่เริ่มโครงงานจนกระทั้งย่างก้าวแรกจากตัวตึกไปสู่เส้นลวดเคเบิ้ล แนวคิดและการกระทำของฟิลิป มีความขัดแย้งต่อระบบทางสังคม จนอาจทำให้เกิดปัญหาต่อความรักความเป็นมิตรภาพระหว่างตัวตนของเขาที่มีต่อเพื่อนฝูงหรือชีวิตคู่ของเขาได้ เพราะความสำเร็จที่เกิดขึ้นกับเขาได้ทำให้ทัศนะบางอย่างเปลี่ยนไป เปลี่ยนการดำเนินชีวิตและจุดมุ่งหมายของเขาไปสู่อีกลักษณะหนึ่ง (Man on Wire. 2008: นาทีที่ 1: 25: 58 – 1: 27: 48) เขาปฏิเสธการผนึกตัวตนของเขาเข้ากับกฎเกณฑ์ทางสังคม เรียกได้ว่า มีความเชื่อทางความคิด เชื่อมั่นในตัวตนของศักยภาพความเป็นมนุษย์อย่างสูงค่า การมีชีวิตควรดำรงอยู่

อย่างมีชีวิตไม่นิ่งเฉย ตายซาก ปฏิเสธความสำเร็จที่เกิดขึ้นอย่างซ้ำซากจำเจ ที่มองเห็นได้ในทุกๆ วัน ทุกๆ ปี ทุกๆ แนวความคิด คือ การท้าทายอย่างแท้จริง และภายหลังจากนั้นทุกคนก็จะไปสู่การใช้ชีวิตของพวกเขาเอง บนเส้นทางที่แต่ละคนขึงเอาไว้ ดังคำกล่าวของเขา ดังนี้

To me It's really It's so simple that life should be lived on the edge of life. You have to exercise rebellio to refuse to tape yourself to rules to refuse your own success, to refuse to repeat yourself, to see every day, every year, every idea as a true challenge. and then you are going to live your life on the tightrope (Man on Wire. 2008 : นาทีที่ 1:28:05-1:28:40)

สังคม

จุดเริ่มของความกระหายใคร่รู้ และทดลองมาจากมนุษย์ผู้หนึ่ง แต่งานใหญ่จะสำเร็จลงได้ด้วยดี ต้องการทีมงานหรือผู้ร่วมงานที่มีแรงผลักดันที่คล้อยตามกัน งานบางอย่างจึงต้องสำเร็จลงได้ด้วยการร่วมมือร่วมใจจากหลายคน ถึงแม้ว่าผู้คิดและลงมือกระทำจะเป็นฟิลิป (Philippe) ซึ่งเป็นบุคคลคนเดียวที่มีความสามารถก็ตาม และการทำงานเป็นทีมต้องใช้ความเชื่อมั่น เชื่อใจต่อกันอย่างยิ่งจึงสำเร็จลุล่วงลงได้ ไม่เช่นนั้นจะเกิดปัญหา ความกลัวคือ แรงผลักดันให้เกิดความไม่เชื่อมั่นและเชื่อใจ จนถึงสร้างปัญหาระหว่างการทำงานให้เกิดขึ้น (Man on Wire. 2008: นาทีที่ 3: 38 – 3: 53) ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้แสดงให้เห็นว่า การร่วมงานของทีมไม่ใช้แค่เหตุผลนำ แต่เป็นการใช้ใจเป็นสำคัญ ทีมงานที่คำนึงถึงเหตุผลนำไม่สามารถทำให้ผลงานของฟิลิปลุล่วงลงได้ ในช่วงเวลาที่ใกล้เข้ามาของการเดินบนลวดเคเบิล หากทีมงานคำนึงเหตุผลของความเป็นไปได้และการสูญเสียก็จะทำให้สิ่งอัศจรรย์งดงามไม่เกิดขึ้นได้ การรวมงานของทีมงานในโค้งสุดท้ายของการตัดสินใจร่วมมือร่วมแรงจึงต้องมาจากใจที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน การร่วมใจที่ต้องอาศัยความเชื่อใจซึ่งกันและกันก็เป็นสิ่งที่จำเป็นและขาดหายไปไม่ได้

สังคมมีกฎระเบียบไว้เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข ภาพยนตร์สารคดีแสดงให้เห็นถึงความสามารถที่แสดงออกถึงความงดงามของการกระทำของฟิลิป ถึงแม้ว่าจะขัดแย้งต่อแนวทางในการปฏิบัติหรือทัศนะต่อการดำรงชีพอย่างปกติชนทั่วไป จนบางคนอาจมีมุมมองหรือการตั้งคำถามได้ว่า มาจากความบ้าในตัวตนของเขาที่ผิดต่อกฎหมายหรือไม่ แต่ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ก็แสดงให้เห็นกระบวนการทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ นักจิตวิทยาและทนายความที่มีจิตสำนึกถึงความงาม รู้สึกในแง่บวกเข้าใจในสิทธิและความเป็นมนุษย์ของฟิลิป การพิจารณาตัดสินจึงมีความประนีประนอมยืดหยุ่นและเปิดใจ โดยการลงความเห็นของนักจิตวิทยาที่ว่าฟิลิปมีความปกติ ไม่ได้เป็นคนบ้า หรือแม้แต่ที่ทนายท้องถิ่นยังเสนอข้อตกลงให้กับฟิลิปอย่างเข้าใจ โดยให้เขาแสดงกายกรรมโยนผลส้ม 3 ใบ ซึ่งเป็นสิ่งที่เขาถนัดให้กับเด็กๆ ได้ชมผ่านหน้ากล้องบันทึกวีดิโอของผู้สื่อข่าวในนิวยอร์ค (Man on Wire. 2008: นาทีที่ 1: 23: 30 – 1: 23: 43) ถึงแม้ในขณะเดียวกันทีมงานของฟิลิปถูกศาลตัดสินให้ถูกขับไล่ออกนอกประเทศ (Man on Wire. 2008:

นาทีที่ 1: 25: 48 – 1: 25: 55)

จริยธรรม

ประเด็นทางศีลธรรมที่เห็นได้จากภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ มาจากมุมมองของทีมงานของฟิลิปที่รู้อยู่ทุกขณะว่าอาจเกิดความผิดพลาดต่อฟิลิปจนอาจถึงขั้นสูญเสียชีวิตได้ทันที ทุกขณะ แต่ทีมงานก็ยังคงต้องเชื่อมั่นในตัวของฟิลป ความมุ่งมั่นและเจตจำนงของฟิลิป พวกเขาต้องเลือกถึงแม้การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งจะสร้างความลำบากใจก็ตาม ความเชื่อใจ และความเชื่อมั่นที่มีต่อเสรีภาพของฟิลิป ที่พิจารณาได้จากความเป็นมนุษยธรรม ที่ต้องแลกด้วยการขัดต่อกฎระเบียบและแนวทางปฏิบัติของสังคม ดังเห็นได้จากคำกล่าวของ ฌอง ฟรานซิส (Jean, Francois) ที่ว่า It may have been illegal… but it wasn't wicked or mean. มันอาจเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แต่มันก็ไม่ได้เป็นความมุ่งหมายที่ชั่วร้าย เลวทราม แสดงให้เห็นถึงทัศนะที่มีต่อความหมายของคุณค่าที่สามารถพิจารณ์ในมุมที่แตกต่างออกไปจากกฎเกณฑ์ของสังคมในช่วงเวลานั้นได้ (Press kit of man on wire. 2015: Online) ดังนั้น การพิจารณาถูกผิดด้วยกฎหมายในปัจจุบันจึงมุ่งเน้นที่เจตนาและความมุ่งหมายประกอบเป็นสำคัญ

เรื่องที่ 12 ยุคของพวกเรา (Our Generation)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องยุคของพวกเรา (Our Generation) คำศัพท์ Generation มีรากศัพท์จากคำว่า Genera เป็นพหูพจน์ของ Genus ซึ่งมีความหมายทางชีววิทยาว่า กลุ่มของความสัมพันธ์สัตว์หรือพืชที่รวมความแตกต่างของหลากหลายสายพันธ์ไว้ด้วยกันโดยอาจแบ่งเป็นประเภท หรือชนิด มนุษย์จึงเป็นสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งที่รวมความแตกต่างของหลากหลายสายพันธ์เข้าไว้ด้วยกัน ไม่ว่าจะมีสีผิวใดหรือเกิดในภูมิภาคใดก็ตาม

กำกับภาพยนตร์สารคดีโดย ซิเนม ซาบัน (Sinem, Saban) และ ดาเมียน เคอติส (Damien, Curtis) ซิเนม ซาบัน (Sinem, Saban) มีประสบการณ์ถ่ายรูปมืออาชีพ ซึ่งผลงานของเธอถูกใช้เผยแพร่ในหลายๆ ประเทศทั้งออนไลน์และสื่อสิ่งพิมพ์ โดยเน้นนำเสนอภาพที่แสดงให้เห็นถึง มนุษย์และการจับความงดงามของธรรมชาติ (Our Generation Media. 2014: Online)

กรอบความคิดของภาพยนตร์สารคดี

1. ได้รับแรงบันดาลใจจากภาพยนตร์สารคดี Bowling for Columbine ของไมเคิล มัวร์ (Michael, Moore) ซึ่งสอนให้ผู้กำกับซิเนมรู้จักหลายสิ่งหลายอย่างที่เปลี่ยนตัวเธอเองได้ ภาพยนตร์สารคดีเป็นเครื่องมือของความยุติธรรมในสังคม ซึ่งวิเศษ และยังเป็นการแบ่งปันข้อมูล (Neil, Willis. 2011: Online)

2. ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้มีส่วนเชื่อมโยงไปยังองค์กรเอนจีโอ (NGO) ซึ่งเป็นการนำเสนอการรณรงค์เพื่อสิทธิชนพื้นเมืองดั้งเดิม โดยชี้ให้ผู้ชมตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้นและความสำคัญ และต้องการนำพาสารไปถึงนักกิจกรรมหลังจากที่ที่ได้รับชม (Neil, Willis. 2011: Online)



ภาพประกอบ 18 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 12 ยุคของพวกเรา

3. เป็นการเชื่อมต่อประเด็นหลายๆ จุดเข้าไว้ด้วยกันจนได้รับภาพรวมขนาดใหญ่ และเป็นเหมือนการนำพาผู้ชมออกเดินทางผ่านประเด็นต่างๆ เพื่อให้พวกเขาได้พิจารณาจากประเด็นที่ชัดเจนต่างๆ เหล่านั้น (Neil, Willis. 2011: Online)

4. นำประเด็นเบื้องหลังของชนพื้นเมืองดั้งเดิมที่ซับซ้อนที่หลายคนไม่เคยรับรู้หรือสนใจมาตีแผ่ให้เห็น รับรู้และเข้าใจ ดังเช่น ปัญหาความแตกต่างทางวัฒนธรรมซึ่งสามารถนำไปสู่ปัญหาการล่มสลายทางวัฒนธรรม การแบ่งแยกทางสีผิวระหว่างชนผิวขาว และชนดั้งเดิม และปัญหาการถูกกีดกัน เพิกเฉยหรือความไม่ยุติธรรมที่เกิดขึ้นกับชนพื้นเมืองดั้งเดิม (Neilม Willis. 2011: Online)

5. ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้แตกต่างจากการให้ข้อมูลข่าวสารในลักษณะของผู้สื่อข่าว แต่เป็นการนำเสนอบริบทที่นำพาไปสู่การแก้ปัญหา ด้วยกระบวนการที่ใช้ระยะเวลานานกว่าการบันทึกภาพเหตุการณ์ข่าว (Neil Willis. 2011: Online)

6. ผู้กำกับซิเนมได้เข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนยองกู (Yolngu community) โดยเริ่มจากการที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในโรงเรียนมัธยมกับอาจารย์ทางกฎหมายที่ได้นำเสนอประเด็นที่เกิดขึ้นในออสเตรเลีย ทำให้เธอรู้สึกสะเทือนใจและค้นหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น หลังจากที่เธอจบมหาวิทยาลัยได้

นำพาตัวเองไปสู่การสอนในชุมชนพื้นเมืองดั้งเดิมทางตอนเหนือ และถูกรับเลี้ยงดูโดยครอบครัวชนพื้นเมืองดั้งเดิมซึ่งปัจจุบันพวกเขายังคงเป็นครอบครัวเดียวกับเธอ เธอจึงได้ประสบพบเจอและตระหนักถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม และความไม่มีศีลธรรมของสังคมตะวันตกที่ทำให้หลายสิ่งแย่ลง ผู้กำกับซิเนมจึงคิดเห็นว่า ต้องกระทำบางสิ่งที่ช่วยรักษาหรือป้องกันชนพื้นเมืองและพวกเราทุกคน (Neil, Willis. 2011: Online)

7. วัฒนธรรมคือชีวิตและยืนอยู่บนอิสรภาพ ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้เป็นการยื่นข้อเสนอให้กับผู้ชมที่ปรารถนาที่จะลงมือกระทำเพื่อสร้างสรรค์สังคมที่ทรงพลัง และรณรงค์เพื่อสิ่งแวดล้อม (Our Generation Media. 2014: Online)

มนุษย์

ภาพยนตร์สารคดีขึ้นต้นด้วยการแสดงข้อความที่ว่า

Aboriginal and Torres Strait Islander viewers are warned that the following video contains footage which may contain images of deceased persons.

ชาวเกาะโทเรสและผู้อยู่อาศัยดั้งเดิม ผู้รับชมภาพยนตร์สารคดีหลายคนได้ถูกเตือนแล้วว่า ผลงานวิดิโอชิ้นนี้ได้นำฉากฟุตเทจ ซึ่งอาจมีภาพของบุคคลผู้เสียชีวิตจากโรคร้ายมาใช้เผยแพร่ (Our Generation. 2011: นาทีที่ 0: 02 – 0: 08)

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นถึง จรรยาบรรณสื่อที่แสดงความรับผิดชอบต่อสิทธิความเป็นมนุษย์ รับผิดชอบต่อกระบวนการสร้างสรรค์ที่นำไปใช้เผยแพร่ ด้วยการได้รับความการยินยอมจากบุคคลก่อนนำไปเผยแพร่ และแสดงให้เห็นถึงอันตรายที่เกิดขึ้นจากโรคร้ายด้วยปัจจัยบางอย่าง ที่ทำให้บุคคลนั้นต้องเสียชีวิต

ประวัติศาสตร์ได้บอกไว้ว่า ชาวพื้นเมืองเก่าแก่ที่อยู่อาศัยดั้งเดิม ได้ถูกล่อลวงและทำร้ายมาก่อน ปัจจุบันพวกเขาดำรงอยู่ด้วยความยากจน แต่ก็ไม่ใช่ปัญหาของพวกเขา พวกเขาเคยรวยในอดีตเมื่ออยู่ลำพังในประเทศซึ่งเคยเป็นของพวกเขา ความร่ำรวยของพวกเขามาจากการเรียนรู้ในความลึกลับความอัศจรรย์ของธรรมชาติรอบตัว พื้นดินที่พวกเขาอยู่อาศัยเต็มไปด้วยความลับในการเรียนรู้และดำรงชีพที่มีอยู่รอบตัว ความร่ำรวยที่ไม่มีใครสามารถหยิบฉวยไปจากพวกเขาได้ ไม่ใช่แค่การรู้จักว่ามนุษย์อยู่บนผืนดินนี้เท่านั้น แต่รู้จักว่าผืนดินเป็นเจ้าของมนุษย์ด้วย (Our Generation. 2011: นาทีที่ 26: 48 – 27: 11) ธรรมชาติรอบตัวเป็นทั้งห้องสมุดและมหาวิทยาลัยของพวกเขา เรื่องราวทั้งหมดอยู่ที่บ้าน ที่องค์ความรู้ถูกถ่ายทอดจากบรรพบุรุษมาสู่รุ่นลูกรุ่นหลาน (Our Generation. 2011: นาทีที่ 27: 13 – 27: 31) กฎขนบธรรมเนียมปฏิบัติของพวกเขายังคงดำรงอยู่ในทางปฏิบัติจนทุกวันนี้ พวกเขาตำหนิต่อสิ่งรัฐบาลได้กระทำต่อพวกเขา พวกเขาเป็นประชากรในออสเตรเลีย แต่ไม่มีสิทธิใดๆ เทียบเท่าประชากรที่ควรจะเป็น (Our Generation. 2011: นาทีที่ 0: 10 – 2: 05) รัฐบาลไม่ให้อำนาจกับประชาชนยองกู (Yolngu) พวก

เขามายังดินแดนของชนพื้นเมืองดั้งเดิมและขุดเหมืองแร่ (Our Generation. 2011: นาทีที่ 2: 07 – 2: 14) ชนพื้นเมืองดั้งเดิมมีความเชื่อในกฎซึ่งเกี่ยวข้องกับธรรมชาติพื้นดิน และพื้นน้ำ ทุกอย่างทางธรรมชาติ เคยดำรงอยู่ก่อนที่จะมีการยึดครองอาณานิคมของโลกตะวันตก หลายภาษาดั้งเดิมสูญหายไป ในดินแดนหนึ่งทางตอนเหนือ มีกลุ่มชนบวิถีปฏิบัติดั้งเดิมสุดท้าย ที่เรียกว่า ชุมชนคาลิวินคู (Caliwin'ku) ในเกาะเอลโค (Elcho Island) พวกเขามีวัฒนธรรมที่ดำรงอยู่มาจนทุกวันนี้ ถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมด้วยความเชื่อจิตวิญญาณสืบต่อกันมา กฎของยองกู (Yolngu) มาจากดินแดนที่พวกเขาอาศัยอยู่ กฎต่างๆ สืบทอดผ่านเครื่องเคาะจังหวะไม้ (Clapsticks) บทเพลงสักการะบูชา สีดินขาวและภาพระบายสีที่ศักดิ์สิทธิ์ กฎของชนที่ไม่ใช่พื้นเมืองดั้งเดิม (Balanda or non-indigenous) ปรับเปลี่ยนเสมอ เพราะรัฐบาลจะเปลี่ยนแปลงเสมอ (Our Generation. 2011: นาทีที่ 2: 43 – 5: 07) “Our law never changes. This is law coming in from ceremony that's why it doesn't change.” “กฎของพวกเราไม่เคยเปลี่ยนแปลง กฎนี้มาจากแบบแผนพิธีการซึ่งทำให้ไม่เปลี่ยนแปลง” (Our Generation. 2011: นาทีที่ 5: 08 – 5: 22) ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1800 ราวต้นศตวรรษที่ 20 ยองกู (Yolngu) ได้รับชื่อเสียงด้านนักรบที่น่าภาคภูมิใจ ปราบพวกที่เข้ามายึดครองดินแดนจากภายนอก วันนี้พวกเขากำลังอยู่ภายใต้การคุกคาม (Our Generation. 2011: นาทีที่ 5: 26 – 5: 52) 2 ใน 3 ของค่าเฉลี่ยของประชากร ในชุมชนที่อาศัยอยู่ในสภาพที่แออัดเหมือนกับชุมชนคาลิวินคู (Caliwin'ku) จากตัวอย่าง ครอบครัวหนึ่งในชุมชนคาลิวินคู (Caliwin'ku) ยายมีลูก 4 คน หลาน 9 คน อาศัยอยู่ในบ้านที่มี 3 ห้องนอน แออัดไปด้วย 3 ครอบครัวของลูกๆ 5 – 6 คน ต้องอยู่ในห้องเดียวกัน ความเป็นอยู่ของพวกเขามีสภาพที่ไม่ดี บางครอบครัวมีถึง 30 คน ในบ้านหนึ่งหลัง ไม่มีทางเลือกที่เขาจะต้องมาอยู่ร่วมกัน เพราะไม่มีบ้านเหลือไว้ให้อยู่ สัญญาในเรื่องสิ่งปลูกสร้างที่อยู่อาศัยก็ไม่มีให้เห็น หลายคนได้แต่รอคอย ความแออัดยัดเยียด ทำให้สุขภาพความเป็นอยู่แย่ลง เชื้อโรคและโรคร้ายใหม่ที่ไม่เคยพบเห็น จึงปรากฏให้เห็นได้ ค่าเฉลี่ยของการเสียชีวิตอยู่ในช่วงเด็กอายุ 17 ปี ชุมชนขาดการเข้าถึงของสาธารณะสุขและการแพทย์ (Our Generation. 2011: นาทีที่ 5: 57 – 9: 09) ในอดีตผู้คนไม่เคยได้รับความเจ็บป่วย สุขภาพแข็งแรง เพราะอาหารดั้งเดิมที่ใช้บริโภคถูกทำให้สมดุล และเป็นอาหารที่มาจากธรรมชาติ ก่อนการเข้ามาของผู้เผยแพร่ศาสนาในช่วงต้นของศตวรรษที่ 20 ชนพื้นเมืองดั้งเดิมยองกู (Yolngu) ไม่ได้อาศัยอยู่ในสถานที่เดียวตลอดเวลา พวกเขาเคลื่อนย้ายจากที่หนึ่งสู่อีกที่หนึ่ง ผู้เผยแพร่ศาสนาที่เข้ามาทำให้พวกเขาต้องอยู่ในพื้นที่เดียว ให้การแบ่งสันปันส่วน และที่อยู่อาศัย หลายสิ่งหลายอย่างทั้งอาหาร การกิน และที่ดินถูกลิดรอนโดยโบสถ์ โดยหน่วยงานสังคมสงเคราะห์จำกัดพื้นที่ให้พวกเราอยู่ตามที่พวกเขาบอกให้ทำ (Our Generation. 2011: นาทีที่ 9: 11 – 10: 40) ทำงานเยี่ยงทาสให้กับคนขาว (Our Generation. 2011: นาทีที่ 12: 06 – 12: 09) ปัจจุบันค่าเฉลี่ยของการเสียชีวิตของคนพื้นเมืองเดิมมีมากกว่าคนที่ไม่ใช่พื้นเมืองดั้งเดิมสูงถึง 40 เท่า ด้วยโรคเบาหวาน ซึ่งโรคนี้ไม่เคยเป็นที่รู้จักมาก่อนในช่วงที่ชาวยุโรปยังไม่มาถึง (Our Generation. 2011: นาทีที่ 12: 06 – 13: 09) ตะวันตกมีอิทธิพลทำให้เกิด

การทำลายคุณค่าทางขนบประเพณีในชุมชน (Our Generation. 2011: นาทีที่ 15: 04 – 15: 13) เราสามารถเห็นโลกตะวันตกของพวกเขามุ่งหน้าสู่การทำลายและสามารถเห็นถึงสิ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำของพวกเขาในชุมชน (Our Generation. 2011: นาทีที่ 15: 41 – 15: 58)

ขนบประเพณีที่ดีงามมาจากการรับรู้ผ่านสัมผัส การเรียนรู้ของมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญ และวิถีการเรียนรู้ที่ดีคือควรเข้าถึงจิตใจและความรู้สึก เติมเต็มด้วยสิ่งใดก็จะมีทัศนะ ความเชื่อและการกระทำเช่นนั้น ดังคำกล่าวของผู้อาวุโสหญิงคนหนึ่งในกลุ่มชุมชน กายมัน (Guymun Dhamarranydji) ได้กล่าวไว้ว่า

We don't know what direction the children are learning. Young women and young men, what good are they learning? And seeing, and listening to, and filling their heart with?

เราไม่รู้ว่าทิศทางใดที่เด็กๆกำลังเรียนรู้กัน หนุ่มสาวหลายคน พวกเขาเรียนรู้สิ่งใดที่ดีกันบ้าง ด้วยการเห็น และการฟัง ยิ่งกว่านั้นจิตใจของพวกเขาเติมเต็มด้วยอะไร (Our Generation. 2011: นาทีที่ 15: 14 – 15: 40)

จอห์น (John, Greatorex) ผู้ประสานงานการศึกษาชนพื้นเมืองดั้งเดิมยองกู (Yolngu) จากมหาวิทยาลัยชาร์ลดาวิน (Charles Darwin University) ได้กล่าวไว้ว่า วัฒนธรรมการใช้ชีวิตในสื่อภาพยนตร์และโทรทัศน์ของอเมริกันที่นำเสนอคุณค่าของโลกตะวันตกนั้น หลายสิ่งหลายอย่างควรต้องยกเลิก (pass off) (Our Generation. 2011: นาทีที่ 15: 59 – 16: 12)

We have things like break-ins, sniffing, people going into places, burglaries, because that wisdom is not being passed on.
That world has been introduced to us and everything that comes with it is an invader of our system our people, our life, our mind, our very ngayangu (soul) within.

เรามีหลายสิ่งเช่น การบุกทำลาย การสูดดม ผู้คนโยกย้ายเดินทางไปหลายๆ ที่ ลักลอบขโมย เพราะสติปัญญาไม่สืบทอดต่อกัน โลกที่ถูกนำเสนอต่อเราและทุกๆสิ่งที่มากับมันคือ ผู้รุกรานระบบของพวกเรา ประชาชนของเรา ชีวิตของเรา จิตใจของเรา และดวงวิญญาณอันเป็นที่สุดที่อยู่ภายใน (Our Generation. 2011: นาทีที่ 16: 13 – 16: 51)

ผู้นำชุมชนอาวุโส (Clan Elder) ดร.ดจินิยินิ (Rev. Dr. Djiniyini Gondarra) ได้เล่าถึงสิ่งที่เกิดขึ้นว่า

When Minister for Indigenous Affairs in the previous government, Minister Honourable Mal Brough, when he came here, he introduced himself we were really happy we've got this man. He came and he promises that he's going to give us fifty houses.

He's going to give good health, there'll be education and classrooms, new buildings, new houses, everything. Those were his promises. You know we said to him, look this is good this is the way things need to happen. And so there was a lot of that discussion. But when we started to talk serious about things, That's where the bomb started.

เมื่อรัฐมนตรีดูแลความสัมพันธ์เกี่ยวกับชนพื้นเมืองในรัฐบาลก่อนหน้านี้ รัฐมนตรีผู้ทรงเกียรติ มอล์ โบร ได้มาที่นี่ เขาแนะนำตัวเขา พวกเรามีความสุขจริงๆ ที่ได้รับชายคนนี้เข้ามาช่วยเหลือ เขาสัญญาว่า เขาจะให้บ้าน 50 หลัง เขาจะให้สุขภาพที่ดี จะมีการศึกษาและชั้นเรียน อาคารใหม่หลายหลัง บ้านหลังใหม่ และทุกๆ สิ่ง สิ่งเหล่านั้นคือสัญญาของเขา คุณรู้ว่าเราได้บอกเขาถึงความต้องการในวิถีทางที่ดีอันควรจะเกิดขึ้น และมีการปรึกษาหารือมากมาย แต่เมื่อเราเริ่มที่จะพูดจริงจังเกี่ยวกับหลายๆ สิ่ง สิ่งนั้นจึงเกิดความขัดแย้งไปลงรอยกัน (Our Generation. 2011: นาทีที่ 17: 47 – 18: 30)

And we said no way, no way, Minister. It doesn't happen this way. We cannot sell our value of land, or lease it for a long time. This is the only home for us. Billions and billions and billions of square (kilometres) in the continent of Australia you already took. You're not satisfied? Why? What do you want more land for? Go back. Don't tempt us to sign.

และเราได้บอกว่าไม่มีทาง ไม่มีทางท่านรัฐมนตรี มันจะไม่เกิดขึ้นด้วยวิถีทางนี้ เราไม่สามารถขายคุณค่าของดินแดนของพวกเรา หรือให้เช่ามันในระยะเวลานาน สิ่งนี้คือบ้านซึ่งเป็นเพียงสิ่งเดียวสำหรับพวกเรา พื้นที่หลายล้านตาราง (กิโลเมตร) ในทวีปออสเตรเลียที่พวกเขาได้หยิบยกไปเป็นเจ้าของ คุณยังไม่ไม่พึงพอใจอีกหรือ ทำไม คุณต้องการพื้นที่มากขึ้นอีกไปเพื่ออะไร กลับไป อย่าล่อลวงให้พวกเราลงชื่อยินยอม (Our Generation. 2011: นาทีที่ 18: 38 – 19: 17)

หกเดือนหลังจากนั้นในเดือนมิถุนายนปี ค.ศ. 2007 รัฐบาลยึดครอง 73 ชุมชนชนพื้นเมืองดั้งเดิมในอาณาเขตทางตอนเหนือ รัฐบาลยกเลิกระบบข้อตกลงที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้ ที่ว่าด้วยการจำกัดพื้นที่ไม่ให้คนที่ไม่ใช่คนพื้นเมืองดั้งเดิมได้เข้าไปยังดินแดนของคนพื้นเมืองดั้งเดิม (Our Generation. 2011: นาทีที่ 19: 18 – 20: 48) รัฐบาลใช้อำนาจเข้ารุกรานในพื้นที่ ปฏิเสธต่อคำวิจารณ์และการให้ความร่วมมือในเรื่องการทารุณกรรมและล่วงละเมิดเด็ก (Child abuse) ที่เกิดขึ้นกับชนพื้นเมืองดั้งเดิม ไม่ว่าจะเรื่องการจ้างงาน สารเสพติด การสาธารณะสุข และการล่วงละเมิดทางเพศ 97 ข้อเสนอ เร่งด่วนถูกปฏิเสธโดยรัฐบาล (Our Generation. 2011: นาทีที่ 19: 20 – 21: 17) การแทรกแซงของรัฐบาลโดยไม่มีการปรึกษาหารือกับชนพื้นเมืองดั้งเดิมที่เป็นเจ้าของพื้นที่ รัฐบาลเข้ายึดสินทรัพย์ชุมชน และยุติโครงการที่ชุมชนได้ดำเนินเงินมา ทำให้ชนพื้นเมืองเดิมเกิดความรู้สึกว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นปราศจากตัดสินความ เพียงแต่ต้องกระทำตาม ชาวบ้านบางคนรู้สึกคับข้องใจ รู้สึกราวกับว่าการกระทำของพวกเขา ชาวยองกู (Yolngu) ทั้งหมดเป็นสิ่งที่เลวร้าย หรือเป็นเพราะพวกเขามีสีผิวที่แตกต่าง ซึ่งรัฐบาลเหยียดสีผิวได้มีมาตลอดในช่วงอดีต ตั้งแต่ที่

ได้เข้ามาในดินแดนแห่งนี้ (Our Generation. 2011: นาทีที่ 21: 54 – 23: 19) ทุกครั้งพวกเขาได้แต่ตำหนิประชาชนชาวยองกู (Yolngu) ในเรื่องยาเสพติดและอาชญากรรม พวกเขาไม่มองที่เบื้องหลังของพวกเขาที่มีทั้งการก่ออาชญากรรมที่มากขึ้น การลักขโมยที่มากขึ้น ดื่มและเสพสิ่งเสพติดมากขึ้น (Our Generation. 2011: นาทีที่ 25: 00 – 25: 22) การรุกรานดินแดนเริ่มขึ้นในช่วงต้น 1970s เมื่อมีการขยายอุตสาหกรรมเหมืองแร่ทางตอนเหนือ ส่งผลให้เกิดการทำลายสังคม ผู้คนในเมืองใกล้ๆ เกิดการติดแอลกอฮอล์ ครอบครัวชนพื้นเมืองเดิม เริ่มอพยพหนีจากอิทธิพลของการทำลายกลับสู่พื้นที่ดั้งเดิมของบรรพบุรุษ (Our Generation. 2011: นาทีที่ 25: 24 – 26: 17) การที่รัฐบาลออสเตรเลียกีดกันสิทธิ ทำให้ประชาชนชาวยองกู (Yolngu) ไม่มีบทบาทในสังคม มีนโยบายการแบ่งแยกสีผิว ไม่จริงใจในการช่วยแก้ปัญหาความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น และทำให้ความเป็นอยู่ของชนพื้นเมืองเดิมต่ำกว่าที่มนุษย์ควรจะได้รับ รวมทั้งมุ่งหวังเข้ามากอบโกยโดยการทำลายธรรมชาติเพื่อการขุดเหมืองแร่ สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้เกิดการเดินขบวนต่อต้าน และประท้วงของกลุ่มชนผิวสีผู้อยู่อาศัยดั้งเดิม ประเทศออสเตรเลียเป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรแร่จำนวนมาก ทั้งยูเรเนี่ยมที่เหมืองเรนเจอร์ (Ranger) ทางอาณาเขตตอนเหนือ และบอกไซท์ (Bauxite) ที่เหมืองริโอทินโทอัลคัน (Rio Tinto Alcan) ทางตะวันออกเฉียงเหนือ การขุดเหมืองแร่เป็นอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุด 53% ของอาณาเขตพื้นที่ทางตอนเหนือมีเจ้าของ ความเป็นเจ้าของที่ถูกเขียนขึ้นโดยการแทรกแซง (Our Generation. 2011: นาทีที่ 43: 11 – 44: 45)

สังคม

เกิดการประท้วงของชนพื้นเมืองอันเนื่องมาจากการบุกรุกพื้นที่เพื่อขุดเหมืองแร่ (Our Generation. 2011: นาทีที่ 2: 15 – 2: 36) เจ้าหน้าผิวขาวที่เข้ามาผลักดันยองกู (Yolngu) พยายามที่จะบอกว่า วิถีทางของเขาเป็นหนทางที่เยี่ยมกว่า (Our Generation. 2011: นาทีที่ 13: 07 – 13: 41) รัฐบาลได้กระทำการทำลายมากมายโดยพยายามที่จะสถาปนาการจัดการ ซึ่งจะควบคุมประชาชนพื้นเมืองดั้งเดิมด้วยความต้องการในผลประโยชน์ คอยสอดส่องดูแลเราเหมือนเด็กเล็ก กฎของพวกเขาถูกปฏิเสธและเพิกเฉย (Our Generation. 2011: นาทีที่ 14: 25 – 15: 02)

ข้อแตกต่างของการอยู่ในเมืองและธรรมชาติคือ เสียง ในเมืองมีเสียงอึกทึกรบกวนมากมาย และการอยู่กับธรรมชาติสามารถพบหาน้ำผึ้งได้โดยง่าย น้ำผึ้งที่สามารถพบได้ในลำต้นเมื่อตัดเอาเปลือกของมันออกมาก็สามารถได้รับน้ำผึ้งได้ (Our Generation. 2011: นาทีที่ 28: 41 – 29: 15) การสาธารณะสุขและสุขภาพเป็นสิ่งจำเป็น แต่รัฐบาลไม่จริงใจ ไม่เข้าไปมีส่วนร่วม จัดการเรื่องสาธารณะสุขในพื้นที่ของชนพื้นเมืองดั้งเดิม เพิกเฉยไม่ใส่ใจ ซึ่งมาจากการเหยียดสีผิว หรือความไม่เข้าใจในระบบวิถีการดำรงชีพของชนพื้นเมืองเดิม รัฐบาลได้ดำเนินการกดดันให้ประชาชนพื้นเมืองดั้งเดิมถูกบีบให้ออกไปจากพื้นที่ และพบกับความหิวโหยบนพื้นที่บ้านเกิดของพวกเขาเอง ทั้งๆ ที่ชนพื้นเมืองดำรงชีวิตผูกติดอยู่กับบ้านเกิดของพวกเขามายาวนาน (Our Generation. 2011: นาทีที่ 29: 55 – 31: 49) เปรียบเหมือนคน

ภายนอกที่เข้ามารุกรานชุมชน รุกรานครอบครัว รุกรานพื้นที่ บอกวิถีทางในการดำรงชีพ การใช้จ่ายเงิน และบอกถึงวิถีในการอบรมสั่งสอนเด็กๆ ว่า ควรจะเป็นอย่างไร เพราะในทางกลับกันชาวผิวขาวก็ไม่ยินยอมให้สิทธิชนพื้นเมืองดั้งเดิมได้อบรมสอนสั่งเด็กๆ ในครอบครัวของพวกเขาเช่นกัน (Our Generation. 2011: นาทีที่ 32: 47 – 33: 28) ชนพื้นเมืองดั้งเดิมถูกกดดันจากชาวยุโรปมายาวนาน เพื่อจะให้ละทิ้งวัฒนธรรมของพวกเขามาร่วมกับสังคมกระแสหลักที่เหมือนๆ กัน (Our Generation. 2011: นาทีที่ 32: 30 – 33: 54) นโยบายซึ่งทำให้เหมือนกันนี้ (Assimilation policy) มีความหมายในทางปฏิบัติเพื่อให้เชื้อสายดั้งเดิมหรือเลือดผสมจะอาศัยอยู่และกระทำเหมือนกับชาวออสเตรเลียผิวขาวที่สูงส่งกว่า (Our Generation. 2011: นาทีที่ 33: 45 – 34: 07) จนถึงช่วงปี ค.ศ. 1960s เด็กมากกว่า 1,000 คน ถูกนำไปทำงานใช้แรงงานในสังคมคนผิวขาว (Our Generation. 2011: นาทีที่ 34: 09 – 34: 32)

ในปี ค.ศ. 2008 เควิน (Kevin, Rudd) ถูกรับเลือกเป็นนายกรัฐมนตรี เขาได้ตระหนักในเรื่องสิทธิของชนพื้นเมืองดั้งเดิม และให้ความร่วมมือในการที่จะปฏิรูป (Our Generation. 2011: นาทีที่ 35: 24 – 36: 12) แต่ถึงอย่างไรยังคงมีคำถามว่า ทำไมการแทรกแซงยังคงดำรงอยู่ ในปี ค.ศ. 2010 ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีถูกเปลี่ยนมือ มีการจัดสรรบ้านที่อยู่อาศัยสำหรับครู ซึ่งมาจากรัฐบาล และพนักงานที่ทำงานเพื่อรัฐบาล สำหรับชนพื้นเมืองยังคงรอคอย ถึงแม้ว่างบประมาณ 1.7 พันล้านดอลลาร์ แต่มีการสร้างที่อยู่อาศัยเพียงแค่จำนวนครึ่งหนึ่งจากที่รัฐบาลเคยได้สัญญาไว้ และยังเห็นถึงการถดถอยของการศึกษาและรายงานอัตราการทารุณกรรมเด็กเพิ่มเป็น 2 เท่า และสิ่งที่น่าวิตกที่สุด คือ อัตราการฆ่าตัวตายที่เพิ่มขึ้น รัฐบาลสร้างบ้านเพิ่มขึ้นในชุมชนด้วยการแลกเปลี่ยนสัญญาเช่า 40 ปี บนพื้นที่ของชนพื้นเมืองดั้งเดิม เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ถ้าไม่ลงชื่อยินยอมก็จะไม่เกิดการพัฒนาขึ้นที่นี่ ราวกับการติดสินบน ในปี ค.ศ. 2011 รัฐบาลจ่ายค่าเช่าเหล่านี้ด้วยเงินส่วนแบ่งค่าลิขสิทธิ์การทำเหมืองแร่ของประชาชนพื้นเมืองดั้งเดิม เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับบัญชีซึ่งเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของชนพื้นเมืองเดิม (Our Generation. 2011: นาทีที่ 36: 45 – 39: 51) การกระทำที่แปลกประหลาดของรัฐบาลเหล่านี้ ทำให้ถูกประณามโดยองค์กรยูเอ็น (United Nation) ว่าเป็นการแบ่งแยก กีดกันสีผิวกับชนพื้นเมืองดั้งเดิม และเป็นสิ่งที่ทำให้ชุมชนมีมลทิน การสนองตอบต่อภาวะฉุกเฉินที่เกิดขึ้นนั้น ไม่สามารถลงรอยกันได้กับข้อผูกมัดของออสเตรเลีย (Our Generation. 2011: นาทีที่ 39: 52 – 40: 28) ในปี ค.ศ. 2011 เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชนประณามรัฐบาลออสเตรเลียด้วยเช่นกัน ในเรื่องการกีดกั้นประชาชนพื้นเมืองดั้งเดิม (Our Generation. 2011: นาทีที่ 40: 29 – 40: 37) นางนาวี พิลเล (Navi, Pillay) เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชนจากยูเอ็น (UN High Commissioner for Human Rights) ได้ให้ทัศนะว่า การแทรกแซงล้มเหลว เพราะเป็นทางเลือกหนึ่งที่เลวร้าย ชนพื้นเมืองเดิมต้องการให้เราพูดแทนความรู้สึกของพวกเขา ไม่ใช่เพียงแค่ปรึกษาหารือ แต่ทำการตัดสินใจแทนพวกเขา และฉันเศร้าใจจริงๆ จากการต่อต้านความจริงใจที่เกิดขึ้น สิ่งนี้คือ การคำนึงถึงความมีเกียรติและสิทธิของประชาชนพื้นเมืองดั้งเดิม (Our Generation. 2011: นาทีที่ 40: 38 – 40: 54)

In October 2011, the Australian Government announced it would maintain key aspects of the Northern Territory Intervention beyond its initial term, which ends in June 2012. And despite pressure from human rights groups, the Australian Government is continuing to force Aboriginal people off their lands under the Northern Territory's homelands policy.

ในเดือนตุลาคมปี ค.ศ. 2011 รัฐบาลชาวออสเตรเลียประกาศว่า จะรักษามุมมองหลักต่างๆ ของการแทรกแซงอาณาเขตทางตอนเหนือมากกว่าช่วงวาระแรก ซึ่งจบลงในเดือนมิถุนายน ปี ค.ศ. 2012 และถึงจะมีแรงกดดันจากกลุ่มสิทธิมนุษยชนอย่างไรก็ตาม รัฐบาลออสเตรเลียยังคงดำเนินการบีบบังคับประชาชนพื้นเมืองดั้งเดิมให้ออกไปจากดินแดนของพวกเขา ภายใต้กฎระเบียบที่ว่าด้วยถิ่นกำเนิดของอาณาเขตทางตอนเหนือ (Our Generation. 2011: นาทีที่ 51: 19 – 51: 25)

วัฒนธรรม

มนุษย์เป็นผู้สร้างวัฒนธรรมและเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม วัฒนธรรมเกิดขึ้นด้วยการใช้ระยะเวลา วัฒนธรรมของชนดั้งเดิมยองกู (Yolngu) ในออสเตรเลียมีประวัติศาสตร์มายาวนาน ก่อนสมัยล่าอาณานิคม การกดขี่ กีดกั้นผู้คนที่แตกต่างทางสีผิวและแตกต่างทางวิถีในการดำรงชีพใช้ชีวิตที่มีมายาวนานเป็นสิ่งที่ผิดต่อมนุษยธรรม เมื่อมนุษย์ที่ดำรงชีพด้วยวัฒนธรรมเดิมถูกกดขี่และกีดกั้นสิทธิ ย่อมเป็นการทำลายทั้งมนุษย์และวัฒนธรรมในที่สุด ปัญหาที่เกิดขึ้นของชนพื้นเมืองดั้งเดิมพิจารณาได้จากความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความศิวิไลซ์ของลักษณะสังคมเมืองที่เข้ามาในช่วงล่าอาณานิคม มุ่งเน้นการรุกราน ครอบครองเพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากธรรมชาติ สร้างช่องว่างและความเหลื่อมล้ำด้วยค่าของเงิน สร้างความร่ำรวยและความยากจนจากเงิน ไปพร้อมๆ กัน สร้างค่านิยมของการดำรงชีพที่ต้องอาศัยเงินเป็นปัจจัยหลักแตกต่างจากการดำรงชีพที่ต้องอาศัยความพึ่งพาเอาใจใส่ต่อกันเป็นหลัก ความรวยและความจนไม่มีผลกระทบต่อแนวคิดในการดำรงชีพของพวกเขา จึงเกิดปัญหาขัดแย้งระหว่างการดำรงชีพในลักษณะของวัฒนธรรมดั้งเดิมที่พึ่งพาธรรมชาติกับสังคมเมืองที่กอบโกยจากธรรมชาติ เพื่อแสวงหาผลกำไร วัฒนธรรมของชนดั้งเดิมมีความเชื่อและเคารพต่อธรรมชาติ ธรรมชาติให้กำเนิด ให้อัตลักษณ์และให้ความรอบรู้ พวกเขาเชื่อว่า หากขาดธรรมชาติจะไม่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างปกติสุข (Our Generation. 2011: นาทีที่ 0: 12 – 2: 14) สำหรับชนพื้นเมืองดั้งเดิม วัฒนธรรมเปรียบเสมือนเงาที่ติดตามตัว แยกไม่ออกจากร่างกาย วัฒนธรรมของชนพื้นเมืองดั้งเดิมมีความสำคัญมาก พวกเขาเชื่อว่าปัญหามาจากการที่รัฐบาลพยายามกีดกั้นสิทธิและเข้ามารุกรานวัฒนธรรมของพวกเขา (Our Generation. 2011: นาทีที่ 41: 27 – 42: 04) ชนพื้นเมืองดั้งเดิม ถูกกดดันจากการเมือง และผลประโยชน์จากอุตสาหกรรม (Our Generation. 2011: นาทีที่ 45: 35 – 45: 58) รัฐธรรมนูญถูกออกแบบ เพื่ออำนาจการกีดกั้นสีผิว (Our Generation. 2011: นาทีที่ 45: 59 – 46: 16) ช่วงเวลาที่ชาวอังกฤษได้เข้ามาทวีปออสเตรเลียในปี ค.ศ. 1788 มีคำที่เรียกว่า

เทอรินูเรียส (Terra nulius) ที่ใช้ในกฎหมาย ซึ่งมีความหมายว่า พื้นที่ว่างเปล่า ซึ่งถูกใช้จัดระเบียบประเทศโดยปราศจากการเจรจาต่อรอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า พวกเขาไม่ได้ตระหนักว่า พื้นที่ตรงนี้มีมนุษย์ดำรงอาศัยอยู่ มองข้ามกลุ่มคนดั้งเดิมที่มีชีวิตอยู่บนดินแดนแห่งนี้ (Our Generation. 2011: นาทีที่ 46: 17 – 46: 30) ประชาชนพื้นเมืองดั้งเดิมเป็นกลไกที่สามารถทำให้ตระหนักรู้ในหลายๆ สิ่งที่พวกเราได้สูญเสียและได้ปกป้องไว้ในขณะเดียวกัน ทั้งภาษา วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ การศึกษา การช่วยเหลือการเคหะ ความมีเกียรติ (Our Generation. 2011: นาทีที่ 47: 00 – 47: 15) มนุษย์มีโอกาสที่จะเข้าใจวัฒนธรรมที่ยังมีชีวิตอยู่ในโลกใบนี้ แต่พวกเราก็ไม่ให้ความสนใจใส่ใจต่อสิ่งที่มีอยู่นี้ (Our Generation. 2011: นาทีที่ 47: 16 – 47) การเรียนรู้เป็นไปในทิศทางเดียวคือ ตามแบบโลกตะวันตก แต่คนที่ไม่ใช่ชนพื้นเมืองเดิมควรเรียนรู้วัฒนธรรมของชนพื้นเมืองเดิมและเคารพต่อสิ่งที่มีอยู่ (Our Generation. 2011: นาทีที่ 48: 00 – 48: 19) งานวิจัยในรอบสิบปีได้แสดงให้เห็นว่า ในการที่จะแก้ไขค่าเฉลี่ยของความเป็นอยู่ที่ดี ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการ การกดขี่ขัดขวางทางวัฒนธรรมได้สร้างวิกฤตในชุมชนขึ้น (Our Generation. 2011: นาทีที่ 16: 58 – 17: 31)

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ชนพื้นเมืองดั้งเดิมมีความเชื่อในธรรมชาติแวดล้อมที่พวกเขาเกิดและเติบโตขึ้นมา ธรรมชาติเป็นผู้ให้ความรอบรู้และสร้างอัตลักษณ์ตัวตนให้พวกเขา ดังคำกล่าวที่ว่า My skin and my identity within, my knowledge, is placed upon the land. And they can't take it out. (Our Generation. 2011: นาทีที่ 0: 57 – 1: 03) ธรรมชาติจะไม่สูญหายไป สิ่งนี้เป็นกฎและความเชื่อที่เป็นรากฐานของชนดั้งเดิมในออสเตรเลีย (Our Generation. 2011: นาทีที่ 2: 51 – 2: 59) ธรรมชาติเป็นสิ่งลึกลับ และอัศจรรย์ สำหรับการเรียนรู้ของมนุษย์ ธรรมชาติเปรียบได้กับผู้ให้กำเนิดและครู การเรียนรู้และให้ความเคารพโดยเห็นถึงความสำคัญของธรรมชาติเป็นสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีพอย่างยั่งยืน สิ่งที่มนุษย์ควรตระหนักคือการมีส่วนร่วมกับธรรมชาติ มนุษย์ต้องพึ่งพาธรรมชาติและธรรมชาติก็เป็นเจ้าของมนุษย์ด้วย การตระหนักถึงสิ่งนี้สามารถนำไปสู่การดำรงชีวิตร่วมกันอย่างผาสุกและยั่งยืน (Our Generation. 2011: นาทีที่ 26: 48 – 27: 11) ความต้องการในทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่สิ้นสุดเป็นสิ่งที่ขัดต่อจริยธรรมและส่งผลกระทบมากมายต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ถึงแม้ว่าเจ้าของขนบประเพณีเดิมจะมีการจุดยืนที่เข้มแข็งในการที่จะขัดขวาง แต่รัฐบาลออสเตรเลียกำลังวางแผนการสร้างโรงงานขยะนิวเคลียร์ระหว่างประเทศ (international nuclear waste dump) ในอาณาเขตทางตอนเหนือบนดินแดนของชนพื้นเมืองดั้งเดิม (Our Generation. 2011: นาทีที่ 45: 28 – 45: 35)

จริยธรรม

ในอดีตที่การปกปิดและการโกหกเป็นไปได้ง่าย หรือเพราะหลายคนทั่วโลกต่างนิ่งเงียบไม่มีสิทธิมีเสียงและได้รับรู้เรื่องใดๆ ซึ่งแตกต่างจากปัจจุบันที่การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นไปได้ง่ายและทั่วถึงผู้คนเริ่มจะรับฟังได้มากขึ้น เรื่องราวของการทารุณกรรมเด็กจะถูกให้ความสนใจและใส่ใจต่อผู้คนรอบโลก

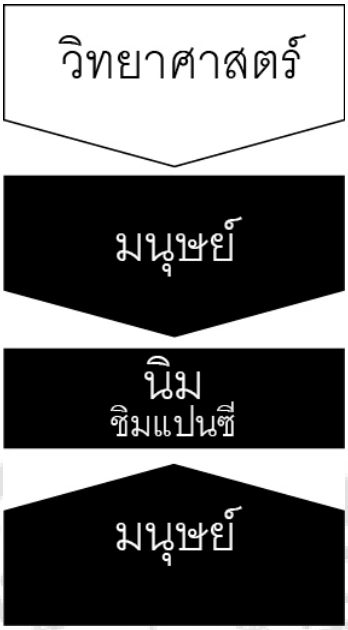
มากขึ้น เพราะเด็กมีความสำคัญ (Our Generation. 2011: นาทีที่ 23: 45 – 24: 20) การปกปิดหรือการแสดงถึงความไม่ใส่ใจต่อข้อเรียกร้องการทารุณกรรมเด็กที่เกิดขึ้น เห็นได้จากตัวบทกฎหมาย 500 หน้าของการแทรกแซงชนพื้นเมืองเดิมที่เกิดขึ้น ไม่มีการกล่าวถึงคำว่าเด็ก (Child) เพียงสักครั้งหนึ่ง (Our Generation. 2011: นาทีที่ 24: 44 – 24: 47) การแสดงออกถึงความสามัคคีเป็นสิ่งที่ดี แต่ไม่เพียงพอ มนุษย์ควรที่จะรับรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่นเป็นลำดับแรกก่อนที่จะคิดและกระทำใดๆ ไม่ใช่แค่การพูด แต่ต้องลงมือปฏิบัติ ร่วมคิดร่วมทำด้วยกันในการที่จะต่อสู้กับระบบที่ไม่มีเสรีภาพ (Our Generation. 2011: นาทีที่ 48: 24 – 49: 09)

เรื่องที่ 13 โครงการนิม (Project Nim)

ภาพยนตร์สารคดี เรื่องโครงการนิม (Project Nim) เป็นเรื่องราวของการจับลิงมาทดลองตั้งแต่เด็ก นิม เป็นลิงสายพันธุ์ชิมแปนซี เกิดในปี ค.ศ. 1974 (Park City Television. 2011: Online) โดยช่วงแรกของภาพยนตร์จะแสดงให้เห็นการอยู่ร่วมกันของลิงชิมแปนซีกับมนุษย์ รวมถึงการฝึกภาษาเพื่อสื่อสารร่วมกัน จนเมื่อนิมเติบโตขึ้น ความแข็งแรง ความรักใคร่และความขี้เล่นเริ่มหลอมรวมกัน พฤติกรรมชอบกัดพบเห็นบ่อยขึ้น ถึงแม้จะนิมจะสามารถสื่อสารได้มากกว่า 120 คำในช่วง 3 ปีแรก แต่ศาสตราจารย์เฮอร์เบิร์ด เทอเรซ (Herbert, Terrace) ออกแถลงว่า การทดลอง 3 ปีที่ผ่านมาล้มเหลว (Project Nim. 2011: นาทีที่ 1: 06: 45) นิมถูกส่งกลับไปอยู่ในกรงที่ศูนย์ทดลองสัตว์ ถึงจะเป็นสิ่งที่ยากสำหรับนิม แต่นิมก็มีเพื่อนมนุษย์ใหม่ ซึ่งเป็นพนักงานในที่แห่งนั้น นิมเที่ยวเล่นกับธรรมชาติ ในบางครั้งก็ดื่มเบียร์และสูบกัญชารวมกันกับเขา ไม่กี่ปีหลังจากนั้นนิมถูกขายให้กับศูนย์ทดลองยา ย้ายไปอยู่ในห้องทดลองที่นิวยอร์กเพื่อเป็นสัตว์ทดลองยา ข่าวได้ไปถึงเพื่อนๆ และครอบครัวที่เลี้ยงดูเขามา ซึ่งภายหลังได้รับความช่วยเหลือจากทนายทวนกระแสคนหนึ่ง แต่ผลลัพธ์กลับไม่เป็นตามที่คาด นิมถูกซื้อไปโดยกลุ่มนักป้องป้องสิทธิสัตว์ที่มีประวัติดี นำนิมไปอยู่ในเท็กซัส แต่สำหรับที่นั่นลิงชิมแปนซีมีแค่นิมอยู่เพียงลำพัง และบ๊อบเพื่อนเก่าของนิมก็ได้มาเยี่ยมและภายหลังจากนั้นเขาได้ติดต่อร่วมดำเนินการกับเจ้าของฟาร์ม และนำเพื่อนๆ ชิมแปนซีจากที่อื่นมาอยู่ร่วมกับนิม (Press of Project Nim. 2015: Online)

กำกับโดย James Marsh เรื่องของโครงสร้างเกี่ยวข้องกับการทำงานภาพยนตร์สารคดีชิ้นนี้ของเจมส์ มาร์ช อย่างยิ่ง การทำภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ เขาพยายามที่จะหาโครงสร้างจริงๆ จากสิ่งที่กระจัดกระจายอยู่ของชีวิตที่เป็นจริง กลั่นกรองเรื่องดราม่าเรื่องหนึ่งออกมาจากความโกลาหลเหล่านั้น ความเข้าใจถึงสิ่งสำคัญของโครงสร้างเรื่องแนวนิยาย (Fictional Structure) ที่เกี่ยวกับทางเลือกและการกระทำของตัวละคร ได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการทำภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ ซึ่งก็คือสิ่งใดที่พวกเขาทำ หรือทางเลือกใดที่เขาได้เลือกกระทำ (Daniel James Scott. 2011: Online) จึงทำให้ผลงานชิ้นนี้มีส่วนผสมของความเป็นดราม่า

กรอบความคิดของภาพยนตร์สารคดี



ภาพประกอบ 19 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 13 โครงการนิม

1. การทดลองของมนุษย์ที่มีต่อลิงชิมแปนซี
2. พฤติกรรมการเรียนรู้ทางด้านภาษาของลิงชิมแปนซี
3. สำรวจพฤติกรรมการใช้ชีวิตของนิม ในระหว่างที่อยู่ร่วมกับมนุษย์ในสังคมของมนุษย์
4. ทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ต่อกัน ระหว่างมนุษย์และนิม (Park City Television. 2011: Online)
5. ธรรมชาติที่แท้จริงของลิงชิมแปนซี
6. ทำให้เห็นถึงพฤติกรรมมนุษย์และลักษณะของสังคมมนุษย์ผ่านชีวิตของนิม
7. ประยุกต์หลักการและเทคนิคของภาพยนตร์ชีวประวัติมาสู่เรื่องราวชีวิตของลิง ตั้งแต่วัยทารกจนถึงวัยผู้ใหญ่
8. มีความสอดคล้องกับความเป็นดราม่าที่มีการรับรู้ทางอารมณ์ และสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด
9. แรงบันดาลใจจากการได้อ่านหนังสือ นิม ชิมสกี ชิมแปนซี น่าจะเป็นมนุษย์ (Nim Chimpsky: The Chimp Who Would be Human) เขียนโดย อลิซาเบท เฮส (Elizabeth Hess) (More Intelligent Life. 2011: Online)

มนุษย์

มนุษย์พยายามเข้าใจแต่ตนเอง การศึกษาลิงชิมแปนซีหรือการทดลองกับนิมในภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ แสดงให้เห็นว่า การที่มนุษย์พยายามเข้าใจธรรมชาติ หรือหาคำตอบจากธรรมชาตินั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ เพราะมนุษย์เพียงแต่ตอบสนองต่อความเข้าใจในตนเองมากกว่า เข้าใจความต้องการของตนเอง ตอบสนองต่อตนเองและพยายามควบคุมธรรมชาติและสิ่งมีชีวิตอื่นให้เป็นไปตามความเข้าใจของตนเอง ธรรมชาติหรือสัตว์อาจเข้าใจมนุษย์ได้ดีกว่า อาจด้วยสัญชาติญาณหรือการหยั่งรู้ทางธรรมชาติ ดังที่ผู้กำกับ กล่าวไว้ว่า

In dismissing Nim's language abilities as begging, Professor Herb Terrace is disappointed that Nim only uses signs to get what he wants. Given his powerless situation in the human world, who can blame him for that? Notwithstanding the dedicated scientific study of Nim, in the course of the Film we often discover that Nim studies and understands us better than we understand him. (Press of Project Nim. 2015: Online)

ในการยกเลิกความสามารถทางภาษาของนิม เช่น การร้องขอ ศาสตราจารย์เฮอร์เบิร์ด เทอเรซ (Herbert, Terrace) ผิดหวังที่นิมใช้ภาษามือเพียงแค่เพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ ทำให้สถานการณ์ของนิมดูหมดหนทาง ไร้ซึ่งความสามารถในโลกที่มนุษย์ดำรงอยู่ ใครจะตำหนินิมสำหรับสิ่งนั้นที่เกิดขึ้น ถึงกระนั้นก็ตามการอุทิศตนให้การศึกษาทดลองวิทยาศาสตร์ของนิม ที่เห็นได้จากกระบวนการที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ เราค้นพบได้บ่อยครั้งว่านิมเรียนรู้และเข้าใจพวกเราได้ดีกว่าที่เราเข้าใจนิม

พฤติกรรมของมนุษย์ที่นิมเปิดเผยให้เห็น ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนๆของเขา กลุ่มสหาย หรือผู้ที่กดขี่บีบบังคับเขาปฏิกิริยาโต้ตอบของนิมสามารถสะท้อนบอกได้ว่าคนใดเป็นมิตร หรือเข้ามาด้วยความจริงใจ เปิดใจแค่กับนิมอย่างไร หลายลักษณะทางสังคมมนุษย์ที่สะท้อนให้เห็นในภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้คือ การเอาใจใส่ การบริจาคช่วยเหลือ การฆาตกรรมเลือดเย็น ความก้าวร้าวรุกรานในตัวมนุษย์ ลำดับชั้นทางสังคมของมนุษย์ และความต้องการสนองต่อความเพลินเพลินพึงพอใจลิงชิมแปนซีที่ถูกจับมาไม่สามารถที่จะมีโอกาสในการเลือกชะตาชีวิตของมัน หลายครั้งที่มันไม่รู้ได้ แต่มึนงงสับสน ใช้ชีวิตในวัยเด็กอยู่กับการฝึกตามตารางเรียนที่ถูกจัดเตรียมไว้ให้เขาเป็นส่วนใหญ่ นิมไม่สามารถที่จะตอบสนองความต้องการที่เกิดขึ้นด้วยตัวของเขาเองได้ (Matt Singer. 2015: Online) เมื่อมันต้องการจึงเป็นไปในลักษณะของการใช้ภาษามือร้องขอ ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่นักทดลองวิจัยภาษาสัตว์ต้องการ และนิมเองก็ไม่ได้รับการพิจารณาตอบสนองในสิ่งที่มันต้องการ พฤติกรรมตอบสนองทางธรรมชาติของนิมที่แสดงออกถึงความรุนแรง จึงทำให้นิมถูกมองว่า น่ากลัวและไม่ถูกต้องตามความเข้าใจของนักวิทยาศาสตร์ การทดลองการเรียนรู้ภาษาของนิมเกิดขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 70 เป็นการทดลองด้านพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) ที่มาจากผลงานของสกินเนอร์ (Skinner, B.F.) ศาสตราจารย์เฮอร์เบิร์ด เทอเรซ (Herbert, Terrace) เป็นลูกศิษย์ที่สืบทอด

แนวคิดโดยตรงมาจากสกินเนอร์ ในท้ายสุดเฮอร์เบิร์ดก็คิดว่า การทดลองของเขาล้มเหลว (More Intelligent Life. 2011: Online) แต่นิมสามารถจดจำคำได้มากมายผ่านการฝึกฝนโดยใช้ภาษามือ คำเดียวที่นิมคิดขึ้นใช้เอง คือ คำว่า เล่น พื้นฐานที่คล้ายกันของการเรียนรู้ของสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่า มนุษย์และชิมแปนซี คือ ความสนุก การเล่น ความสุข และการมีอิสระ ซึ่งอาจขัดแย้งกับความเป็นไปของสังคมที่ตีกรอบจำกัดด้วยกฎที่มาจากความคาดหวังและมุ่งหวัง โดยไม่รู้พื้นฐานทางธรรมชาติของสิ่งมีชีวิต (Project Nim. 2011: นาทีที่ 1: 07: 23 – 1: 08: 50)

สังคม

สังคมสมัยใหม่

ลิงเป็นสัตว์สังคมที่จะอยู่รวมกับครอบครัวของมันในป่า การที่มนุษย์แยกนิม มาอยู่กับครอบครัวมนุษย์ตั้งแต่ทารก จึงเกิดความแตกต่างที่เห็นได้ชัดขึ้น ตอนมันเริ่มเติบโต ทั้งกำลังที่เพิ่มขึ้น อารมณ์และความต้องการทางเพศที่ถูกยับยั้งไว้ในการทดลอง อารมณ์ของลิงชิมแปนซีที่เติบโตมาพร้อมเขี้ยวเพื่อกัดแทะและแกะกิน นิมขาดการเลี้ยงดูตามธรรมชาติจากแม่ของมัน เช่น การแขวนตัวบนหลังแม่ของมัน (Matt Singer. 2015: Online) หรือความสามารถของความเป็นลิงชิมแปนซีในการปีนป่าย หากิน และอยู่ดูแลคู่ของมัน จึงถูกลิดรอนมาจากมนุษย์ เมื่อมันกลับไปอยู่กับฝูงของมันก็จะเป็นไปได้อย่างยากลำบากมากในการอยู่ร่วมกับกลุ่ม และส่งผลกระทบต่อนิมอย่างมาก แต่ถึงอย่างไร การอยู่ในกรงเล็กๆ ตามลำพังก็จะส่งผลต่อสภาพจิตใจของมันเช่นกัน การที่นิมถูกลิดรอนสิทธิของมันในการอยู่ร่วมกับแม่ของมันในป่า และถูกนำมาฝึกทดลอง ส่งผ่านเปลี่ยนมือผู้ดูแลอยู่ตลอดเวลาในหลายๆช่วงวัย จึงทำให้เกิดปัญหาต่อความรู้สึกการแสดงออกและพฤติกรรมของนิมภาพยนตร์สารคดีโครงการนิมแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างของสังคมได้ที่ต้องมีผู้มีอำนาจ มีงานและหน้าที่เพื่อจุดมุ่งหมายหรือโดยนัยยะก็ตาม ทุกคนต้องทำงาน นิมกวาดพื้นครัวล้างจาน เพื่อนของนิมทำความสะอาดกรงและพื้น (Project Nim. 2011: นาทีที่ 1: 00: 32) งานที่มีไว้เพื่อส่วนรวม ไม่ใช่ของใครคนใดคนหนึ่ง รวมถึงกฎหมายที่มีสามารถขัดขวางต่อจิตสำนึกอันดีงามสากลได้ เช่น คำกล่าวของศาสตราจารย์เฮอร์เบิร์ด เทอเรซ ที่ปฏิเสธการช่วยเหลือนิมออกจากการถูกจับไปทดลองยาเพราะขัดต่อกฎหมาย ในทางกฎหมายที่นิมไม่ได้เป็นของเขา นิมแค่ถูกยืมมาใช้แค่ในช่วงระยะเวลาของโครงการทดลอง โครงการก็ไม่มีทุนสนับสนุนต่อ (Project Nim. 2011: นาทีที่ 1: 16: 57) เงินเป็นแรงขับเคลื่อนของคนบางกลุ่มในสังคม ดูเหมือนเงินจะนำทางสู่การคิดกระทำ ซึ่งแตกต่างจากบ๊อบ บุคคลที่มีแรงขับเคลื่อนในการช่วยเหลือนิมโดยไม่มีเรื่องของเงินเป็นแรงขับ ผลักดันกระตุ้นต่อการคิดกระทำ

จริยธรรม

ลิงชิมแปนซี ไม่ควรถูกนำออกมาจากครอบครัวของมัน และไม่ควรนำครอบครัวของมันออกมาจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ซึ่งเป็นบ้านที่เหมาะที่สุดสำหรับมัน สิ่งนี้เป็นการบีบบังคับ เพื่อปรับเปลี่ยน ไม่ใช่การยินยอมพร้อมใจ ในช่วงหนึ่งของสารคดีที่แสดงให้เห็นในคำบอกเล่าของทนายความ

คนหนึ่งที่มีความคิดจะช่วยนิมออกจากห้องแล็บทดลองยา ดังนี้

As a human being, I thought it was a kind of esoteric, unique form of animal cruelty, all the worse for that. And as a lawyer I thought it was just plain illegal. If the facts are, as I'm being told, that this young chimp was brought up from infancy in a human family, you can't stick him into a little cage in some horrible medical lab and use him for medical experiments. It's per se animal cruelty. Early on, I decided this: If this animal has been deliberately brought up from infanthood to think of himself as human, then, if I'm going to represent him, I have to treat him like a human client. Give him his day in court. (Project Nim. 2011 : นาทีที่ 1:17:33)

ผมเป็นมนุษย์คนหนึ่ง คิดว่า เคสนี้เป็นอะไรที่ไม่พบเจอได้ง่าย มีรูปแบบเฉพาะของการทารุณสัตว์ และมันก็เลวร้ายลง ด้วยความเป็นทนายคนหนึ่งของผม ผมคิดว่ามันเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายอย่างชัดเจน ถ้าข้อเท็จจริงมาจากสิ่งที่ฉันได้ยินมา ว่าชิมแปนซีหนุ่มถูกนำมาไว้ในครอบครัวมนุษย์ตั้งแต่ยังเป็นทารก คุณไม่สามารถที่จะยึดเขาไว้กับกรงเล็กๆ ในห้องทดลองยาที่ดูน่ากลัว และใช้เขาเพื่อการทดลองยา มัน คือ การทารุณสัตว์อย่างแน่นอน ในช่วงต้นๆ ผมตัดสินใจว่า ถ้าสัตว์ตัวนี้ถูกนำมาอย่างจงใจของมนุษย์จากช่วงวัยทารกสู่ความคิดว่า เขาเป็นมนุษย์ ผมก็จะปฏิบัติกับเขาเหมือนลูกค้าที่เป็นมนุษย์ และจะให้เขาอยู่ต่อหน้าศาล” นิม สามารถสื่อสารได้ ดังนั้นการแสดงให้เห็นว่า เขาต้องการออกจากกรงด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง จึงเป็นไปได้

บ๊อบ คือ บุคคลที่เปรียบได้กับฮีโร่ และเพื่อนมนุษย์ที่นิมเชื่อใจได้ จากการแสดงออกให้เห็นถึงบุคลิกลักษณะของบ๊อบ (Bob Ingersoll) ชายผมยาว ผู้ไม่เห็นด้วยกับนักวิทยาศาสตร์ เขาสูบกัญชา และดูจะมอมแมม เพราะทำงานคลุกคลีกับธรรมชาติทุ่งหญ้าและสัตว์ ซึ่งดูจะขัดกับระเบียบและความเป็นไปของสังคม แต่กลับกลายเป็นบุคคลที่มีจิตใจดีงาม และดูจะเข้าใจในพฤติกรรม ความรู้สึกของนิม ซึ่งเป็นชิมแปนซีได้ดี จึงพิจารณาได้ว่า ไม่สามารถตัดสินความดีงามของมนุษย์ได้ด้วยลักษณะภายนอก

ปัจจุบันการแบ่งแยกทางความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ที่ฉาบฉวย มักมาจากการพิจารณาเพียงเฉพาะรูปลักษณ์ภายนอก เวลาที่เร่งรีบ ทำให้ขาดการพิจารณาในหลายๆ ด้าน หลายๆ มุมมองด้วยสติ ผู้กำกับได้เลือกใช้คำในตอนจบของภาพยนตร์สารคดีว่า

Chimps are truly wonderful animals. They're very forgiving, the vast majority of them. They'll forgive you.

ชิมแปนซีเป็นสัตว์ที่น่ามหัศจรรย์จริงๆ พวกมันให้อภัยมาก ด้วยเสียงส่วนใหญ่จำนวนมากมายพวกมันจะอภัยให้คุณ

ผู้กำกับทราบดีว่า สิ่งใดผิดหรือถูก การกระทำของมนุษย์หลายสิ่งหลายๆ อย่าง ที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ของภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ เป็นสิ่งที่ผิดต่อชีวิตของสัตว์ สายพันธุ์ชิมแปนซี ภายหลังที่ผู้คนเหล่านั้นได้ประสบพบความเจ็บปวด ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของพวกเขา ผู้คนเหล่านั้นควรจะได้รู้ เพราะสิ่งที่นิมแสดงออกในภาพยนตร์สารคดี ทำให้เห็นได้ถึงพฤติกรรมทางธรรมชาติที่แสดงออกถึงการให้อภัยของนิม เช่น ในตอนที่ศาสตราจารย์เฮอร์เบิร์ด เทอเรซ (Herbert, Terrace) กลับไปเยี่ยมนิมที่กรงขัง นิมแสดงให้เห็นถึงความปีติยินดีมีสุขที่มีอยู่มาก คุณค่าของการให้อภัยย่อมเป็นสิ่งที่จรรโลงให้โลกอยู่ได้อย่างมีสุขไปพร้อมๆ กับคำขอโทษที่มาจากความรู้สึก นิมแสดงให้เห็นว่า จุดเริ่มต้นของการรับรู้ถึงความรู้สึกผิดชอบชั่วดีคือ การขอโทษ เมื่อนิมกัดผู้คน เขาบอกขอโทษ (More Intelligent Life. 2011: Online)

ผู้กำกับได้กล่าวไว้ในบทสัมภาษณ์ว่า การทำภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ ไม่สามารถซาบซึ้งประทับใจต่อใครเป็นพิเศษได้ เพราะการเริ่มต้นของงานสารคดีคือ เริ่มจากจุดที่มั่นใจ แน่ใจแล้วจึงลงมือ เมื่อมีการสนทนาเกิดขึ้นกับผู้คนต่างๆ สิ่งที่ต้องการคือการรับฟัง เพื่อความเข้าใจ และได้ยินในสิ่งที่พวกเขากำลังบอกเล่า ต้องไม่เอนเอียงต่อบุคคลใดเป็นพิเศษ เพราะเมื่อเข้าห้องตัดต่อแล้วการแยกตัวตนออกจากผู้คนเกล่านั้นเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะข้อมูลที่ได้มาจากความต้องการที่จะรู้จัก และเข้าใจสิ่งที่พวกเขารู้สึก สิ่งที่เขาประสบพบเจอมา และความเป็นประจักษ์พยานของพวกเขา (Matt Singer. 2015: Online) ต้องซื่อสัตย์ต่อตนเอง มีความเป็นจริงถึงแม้จะเป็นผู้กำกับในการเล่าเรื่องราวใน 90 นาที (More Intelligent Life. 2011: Online)

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นิม ทารกชิมแปนซีที่มีพฤติกรรมที่ดูคล้ายกับมนุษย์ ทั้งหัวเราะ ร้องไห้ ซุกซน มีความต้องการการดูแลใส่ใจและความรัก มีความขี้เล่นและชอบความสนุกสำราญ ชอบยาเสพติด นิมมีความจำที่ดี ไม่เคยลืมทุกคนที่เขาได้เคยพบ ธรรมชาติของนิมเหมือนกับว่าเขาไม่สามารถช่วยเหลืออะไรมนุษย์ได้ แต่เป็นในวิถีทางที่เขาเป็น (Daniel, James Scott. 2011: Online) เมื่อนิมค่อยๆ โตขึ้น พลังความแข็งแรงก็มากขึ้นตามวัย ถ้าคนเลี้ยงขาดความมั่นใจในการปรากฏตัวของนิม เข้าใจผิดหรือท้าทายนิมก็ตาม เขาจะทำร้ายและทำให้คุณเจ็บ ถ้าหากเมื่อใดผู้เลี้ยงทำให้นิมพอใจหรือได้ในสิ่งที่ต้องการ นิมจะขอโทษและพยายามทำสิ่งนั้นให้คุณ (Press of Project Nim. 2015: Online) บ๊อบ (Bob, Ingersoll) ไม่สนใจเรื่องการสื่อสารกับนิมด้วยภาษามือ แต่เขาเชื่อมั่นในนิม โดยเอามือใส่เข้าไปในปากนิม และนิมก็กัดลงเบาๆ อย่างค่อยๆ นิมสื่อสารกับบ๊อบด้วยภาษามือที่ชอบมากที่สุดคือ เล่น หรือมาเล่นกันเถอะ (Let's play together) เป็นภาษามือที่นิมคิดค้นขึ้นเองและไม่ใช่ภาษาที่แสดงการร้องขอเหมือนตอนเด็กที่ถูกฝึก สิ่งนี้คือสิ่งที่นิมต้องการจากเพื่อนมนุษย์ เล่นกับเรา การเล่นคือการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ และเป็นทั้งการออกกำลังกาย ฝึกกล้ามเนื้อ การควบคุมทักษะต่างๆ ไหวพริบ ฝึกความร่วมมือ และบทบาทของการเล่น การเล่นซึ่งเป็นสิ่งที่นิมนิยมกลับถูกหลายคนมองข้าม ไม่สนใจ (Matt, Singer. 2015: Online)

ความเชื่อใจและการทำให้เชื่อใจจึงเป็นการสื่อสารระหว่างกันที่ดีที่สุดระหว่างมนุษย์และสิ่งมีชีวิต สิ่งนี้เป็นจุดเริ่มต้นของมิตรภาพที่เป็นไปด้วยกระบวนการทางธรรมชาติ การหลอกลวง เสแสร้ง โกหก หรือบีบบังคับล้วนไม่ทำให้เกิดความเชื่อใจ เมื่อมีความเชื่อใจ ความรัก ความสนุกสนานและการตอบแทนก็จะเป็นส่วนผสมอยู่ในนั้น การดำรงชีวิตอยู่ด้วยการพึ่งพาซึ่งกันและกัน ใส่ใจและคิดคำนึงถึงการอยู่ร่วมกันกับสิ่งมีชีวิตบนโลกใบนี้อย่างรอบคอบ ย่อมนำไปสู่การใช้ชีวิตบนโลกใบนี้อย่างยั่งยืนและผาสุกร่วมกัน ทัศนะหนึ่งที่น่าสนใจกับการกินของผู้กำกับ คือ กฎของการกิน เขาจะไม่กินสิ่งมีชีวิตที่ใหญ่กว่าตัวเขา เขาไม่กินเนื้อวัว เพราะอย่างไรก็ตาม มีบางสิ่งที่ผิดและไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการกินสัตว์ที่ใหญ่กว่าตัวของคุณ (Matt, Singer. 2015: Online) ตอนเด็กนิมชอบใช้ภาษามือเพื่อร้องขอ การร้องขอของนิมมาจากความต้องการที่ไม่สามารถหามาได้ด้วยตนเอง นิมเป็นผู้ร้องขออย่างชาญฉลาด เขาเรียนรู้วิธีร้องขอและมักจะได้ในสิ่งที่ต้องการเสมอ เขาไม่สามารถบอกได้ว่า แมวสวย แต่ได้แค่บอกว่า เขาต้องการแมว (Project Nim. 2011: นาทีที่ 1: 05: 35) ความต้องการที่มีในตัวมนุษย์และชิมแปนซี จึงเป็นพื้นฐานที่เหมือนกันในวัยเด็ก แต่แตกต่างตรงที่เมื่อชิมแปนซีเติบโตขึ้นมากลับมีความต้องการไม่มากเท่ากับมนุษย์ผู้เติบใหญ่ มนุษย์ที่มีความต้องการมากมายในสิ่งไม่จำเป็น เมื่อได้มาแล้วก็ไม่รู้จักพอ สิ่งนี้น่าจะเป็นการสร้างปัญหาให้กับสังคมมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ความเป็นชิมแปนซีของนิมได้บอกเป็นนัยยะว่า ธรรมชาติสอนให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปอย่างสมดุล และมีความพอดี ทุกสิ่งควรอยู่ในที่ที่มันอยู่ซึ่งดีอยู่แล้ว

เรื่องที่ 14 ค้นหาซูก้าร์ แมน (The Searching for Sugar Man)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องค้นหาซูก้าร์ แมน (The Searching for Sugar Man) เป็นการนำเสนอตำนานของศิลปินเพลงบทกวีโฟล์ค พื่อชีวิตที่หายจากไปเป็นเวลากว่า 40 ปี ในสังคมอเมริกา หลายคนคิดว่าเขาตายจากไปแล้ว ด้วยความประทับใจของผู้กำกับ เขาได้ตามแกะร่องรอยไปพร้อมกับนักสืบผู้ศึกษาในวงการดนตรี (Musicologist Detective) เครก บาโทเลอมิว (Craig, Bartholemew) และเจ้าของร้านแผ่นเสียง สตีเฟ่น “ซูก้าร์” ซีเกอแมน (Stephen “Sugar” Segerman) ผู้กำกับสืบค้นจากหลายแหล่งข้อมูลรวมถึงผู้คนรอบข้าง เก็บข้อมูลและได้ถ่ายทอดเรื่องราว แนวความคิดและตัวตนที่แท้จริงของศิลปินโรดิเกซ เพื่อนำเสนอความประทับใจที่มาจากคุณค่าของความรู้สึกนึกคิด ผ่านเรื่องราวของมนุษย์และสังคม จนทำให้เห็นถึงความงดงามของบทเพลงและตัวตนของศิลปินโรดิเกซที่มีต่อสังคมโลกในอดีตจนถึงปัจจุบัน

ซูก้าแมน (Sugar Man) เป็นบทเพลงของศิลปินโรดิเกซ โดยคำว่า ซูก้าแมน หมายถึง บุคคลที่เติมรสชาติให้กับการใช้ชีวิต หรือเพื่อนผู้ดึงดูด (Online Slang Dictionary. 2015: Online) ซึ่งในบทเพลงของโรดิเกซ คือ ผู้ค้ายา หรือผู้ที่มีบทบาทชักจูง โน้มน้าวและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลไม่ทางใดก็ทางหนึ่งได้ ไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือก่อผลเสียก็ตาม

ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดี มาริค เบนเจลโล (Malik, Bendjelloul) ชาวสวีเดน ได้ออกเดินทางไปยังรอบรอบแอฟริกา รวมทั้งแอฟริกาใต้ เพื่อค้นหาเรื่องราวที่ดี เหมาะสมกับการนำเสนอเป็นภาพยนตร์

สารคดี จนได้พบกับสตีเฟ่น ซีเกอแมน ผู้ซึ่งได้บอกเล่าถึงเรื่องราวของศิลปินเพลง โรดิเกซ แล้วเขาก็ได้รับฟังเรื่องราวที่คิดว่าเยี่ยมที่สุดในชีวิตการทำงานของเขา ภายหลังที่เขาได้กลับมาจากแอฟริกา เขาได้เรื่องราวที่น่าสนใจมาถึง 6 เรื่องราว แต่เรื่องราวของศิลปินโรดิเกซยอดเยี่ยมที่สุด (Ellen, E. Jones. 2012: Online) เมื่อเขาได้กลับมาฟังผลงานเพลงของโรดิเกซที่ยุโรป ผู้กำกับมีความรู้สึกที่ดีผ่านเนื้อหาของบทเพลง และมีความต้องการที่จะนำเสนอให้หลายๆ คนรับรู้ไปพร้อมกับเรื่องราวชีวิตของศิลปินผู้นี้ ซึ่งเขาคิดว่าหลายเพลงอยู่ในระดับเดียวกันกับ บ๊อบ ดีแลน หรือแม้แต่ เดอะบีเทิล (Bob Dylan, even the Beatles) ผลงานภาพยนตร์สารคดีชิ้นนี้ใช้เวลาตั้งแต่ต้นจนสำเร็จ ร่วม 3 ปีกว่า โดย 80% ของงานสำเร็จในช่วง 6เดือนแรก และ ในช่วง 3 ปีที่เหลือเก็บงานอีก 20% ที่เหลือ (Press Notes of Searching for Sugar Man. 2015: Online) เขารู้จักกับสตีเฟ่น “ซูก้าร์” ซีเกอแมน (Stephen “Sugar” Segerman) เจ้าของร้านแผ่นเสียงในปี 2006 และเริ่มโครงงานในปี 2008 ซึ่งเป็นผลงานภาพยนตร์สารคดเรื่องยาวเรื่องแรกของเขา (Ellen, E Jones. 2012: Online)

กรอบแนวคิดของภาพยนตร์สารคดี



ภาพประกอบ 20 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 14 ค้นหาซูก้าร์ แมน

1. เพราะความประทับใจไปพร้อมๆ กับข้อสงสัยว่าศิลปินคนนี้หายจากไปได้อย่างไรในอดีตที่ผ่านมา ทำให้เกิดคำถามขึ้นในใจของผู้กำกับว่า เป็นไปได้อย่างไรว่าศิลปินชั้นเยี่ยม โรดิเกซได้เงียบหายจากไป มันเกิดขึ้นได้อย่างไร (Searching for Sugar Man. 2012b: นาทีที่ 5: 42 – 6: 10)

2. นำเสนอเรื่องราวของความหวัง แรงบันดาลใจ และพลังที่กังวานของความเป็นศิลปะดนตรี (Press Notes of Searching for Sugar Man. 2015: Online)

3. ความเป็นเสรีนิยมในแอฟริกาใต้ที่มีต่อศิลปินนักดนตรีชาวละติน ซึ่งแตกต่างจากอเมริกาในอดีตช่วงนั้น (Press Notes of Searching for Sugar Man. 2015: Online)

4. นำเสนอหลักฐานชิ้นหนึ่งซึ่งแทบไม่น่าเชื่อ ที่ทำให้รู้สึกและรับรู้ได้ด้วยข้อเท็จจริงที่เพียงพอ (Press Notes of Searching for Sugar Man. 2015: Online)

5. ทำให้ผู้รับชมมีส่วนร่วมซาบซึ้งและเกิดอารมณ์ความรู้สึกที่รับรู้ได้ทางกายภาพ ไปพร้อมกับการรับรู้ทางสติปัญญา (Press Notes of Searching for Sugar Man. 2015: Online)

มนุษย์

มนุษย์คนหนึ่ง มีความสำคัญต่อมนุษย์อีกคนเสมอ ไม่ว่าด้วยทางใดก็ทางหนึ่ง ความซาบซึ้งถึงความงดงามไพเราะในผลงานดนตรี ทำให้ผู้กำกับมุ่งมั่นต่อการทำให้ผลงานภาพยนตร์สารคดีชิ้นนี้เสร็จสิ้นลงได้ แม้ว่าจะเผชิญปัญหาตกงานไม่มีรายได้ในช่วง 3 ปี การกู้ยืมหาทุนในการจัดทำ การติดต่อสืบค้นข้อมูล เดินทางไปกลับระหว่างประเทศก็ตาม ผู้กำกับได้ตัดสินใจพยายามสร้างสรรค์ผลงานหลายๆ ส่วนด้วยตนเองเพื่อลดค่าใช้จ่าย ทั้งงานแอนิเมชั่น ดนตรีประกอบ และตัดต่อเป็นต้น จนในที่สุดก็ได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำบางประการจาก ไซมอน ชิน (Simon, Chinn) และ จอห์น แบทเซก (John, Battek) การดิ้นรนอดทน พยายาม จนทำให้ผลงานนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ในที่สุด ผู้กำกับ มาริค เบนเจลโล ได้ให้ทัศนะถึงความสำเร็จในการทำงาน คือ การอุทิศตัว เป็นจริงกับตัวตนของตนเองและต้องตั้งกฎเกณฑ์บางอย่างให้กับตนเองเพื่อมุ่งมั่นและไปถึงให้ได้ในที่สุด โดยใช้ทุนทรัพย์ของตนเองให้ได้ เพราะการทำภาพยนตร์สารคดีในปัจจุบันอาจไม่แพงเหมือนในอดีต เพราะเทคโนโลยีที่เปิดให้เข้าถึงได้ในหลายๆ ลักษณะ การลงทุนลงแรงด้วยตนเองจะสามารถทำให้ผลงานนั้นมาจากตัวของคุณเอง โดยไม่เกิดความเข้าใจที่ผิดพลาด อย่าเฝ้ารอให้ได้ทุนทรัพย์ก่อนค่อยลงมือทำ ลองหลายๆ หนทางหลายๆ ลักษณะ เช่นเดียวกับศิลปินโรดิเกซ ที่เข้าถึงผู้ฟังผลงานของเขาด้วยวิถีทางของเขาเอง อยู่กับตัวตนที่แท้จริง และอุดมการณ์ที่แท้จริงในแบบฉบับของศิลปิน ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้น ก็ต้องใส่ใจพิจารณาอย่างรอบคอบในการที่จะป้องกันการรบกวนและขัดขวางอันอาจเกิดขึ้นต่อแผนงาน ความมีเกียรติที่สง่างาม แรงบันดาลใจและความลุ่มหลงที่เกิดขึ้นจากการสร้างสรรค์ผลงานของตน (Press Notes of Searching for Sugar Man. 2015: Online)

ความพยายามไม่ลดละของ สตีเฟ่น ซีเกอแมน (Stephen, Segerman) เจ้าของร้านแผ่นเสียงแห่งหนึ่ง เนื่องมาจาก ความสนใจในความไพเราะของบทเพลงที่มีส่วนร่วมของเนื้อหาที่มีลักษณะเฉพาะ โดยคุณค่าของเนื้อหาบทเพลงของศิลปินที่นำเสนอความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อสังคมผ่านบทกวีในช่วงขณะนั้น ถึงแม้ศิลปินโรดิเกซจะไม่ได้เป็นที่นิยมในกระแสตลาดบริโภคดนตรีในสังคมสหรัฐอเมริกาก็ตาม แต่เขามีชื่อเสียงและมีบทบาทต่อแฟนเพลงของเขาโดยเฉพาะในแอฟริกาใต้อย่างมาก เขาไม่ได้ร่ำรวย

เงินทองและวัตถุแต่มีความร่ำรวยในลักษณะอื่นมากมาย เสน่ห์ที่จูงใจโดยแท้จริง ไม่ได้มาจากการหลอกลวงคดโกงเหมือนที่คนร่ำรวยเป็นกัน (Searching for Sugar Man. 2012a: นาทีที่ 1: 18: 28 – 1: 18: 58) เขายังคงทำงานอย่างหนักในอาชีพแรงงาน อุทิศตนให้กับสังคมจวบจนถึงจุดสุดท้ายของเขา (Searching for Sugar Man. 2012a: นาทีที่ 1: 18: 17) อาชีพของเขาคือ ผู้ทำลายตึกอาคาร และบูรณะฟื้นฟูให้กับที่อยู่อาศัย (Searching for Sugar Man. 2012b: นาทีที่ 27: 06 – 27: 18) ไม่มีสิ่งใดจะเปลี่ยนเขาได้ไปจากความเป็นตัวตนของเขา (Searching for Sugar Man. 2012a: นาทีที่ 1: 20: 21 – 1: 20: 37)

แนวเพลงของศิลปินโรดิเกซมีลักษณะของดนตรีแนวกวีโฟล์คเพื่อชีวิต (Searching for Sugar Man. 2012a: นาทีที่ 53: 16) ถึงแม้ว่าแต่ละบทเพลงมีบางสิ่งที่แตกต่างกันในดนตรี มีความหลากหลายไม่ว่าจะเป็นแนวบลูส์ ป๊อป โฟล์คหรือร็อคก็ตาม (Press Notes of Searching for Sugar Man. 2015: Online) เขาเริ่มเล่นดนตรีเมื่ออายุ 16 ปี ด้วยกีต้าที่มาจากครอบครัวของเขา เล่นที่คลับและบาร์ในห้องแถวเล็กๆ มากมายในตัวเมือง ช่วงนี้ได้ข้อตกลงการบันทึกเสียงจาก แคลเรนซ์ อีวานท์ (Clarence, Avant) ในช่วงเวลาก่อนนั้นไม่มีงานทำ โรดิเกซเคยทำงานเป็นแรงงานในโรงงานรถยนต์ (Searching for Sugar Man. 2012a: นาทีที่ 59: 39 – 59: 50) ในหน่วยงาน ที่ต้องเผชิญกับไอร้อน ไปพร้อมกับงานหนักมากมาย แต่มันก็มีปีหนึ่งที่ได้ออกผลงานที่ชื่อว่า ข้อเท็จจริงที่เย็นชานี้ (This Cold Fact) ซึ่งมาจากพยายามของเขา และปีต่อมาอัดเสียงผลงานชุดที่ 2 กลับมาจากความเป็นจริง (Coming from Reality) แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จค่ายเพลงซัสเซก (Sussex Records) ได้ยุติสัญญาลง ในช่วงหลังที่โรดิเกซได้ทำงานเป็นแรงงานทุบทำลายตึกอาคาร โรดิเกซได้รับปริญญาศิลปศาสตร์บัณฑิตในปี ค.ศ. 1981 สาขาปรัชญา จากวิทยาลัยมอนเทธ (Monteith College) ในมหาวิทยาลัยเวย์น สเตท (Wayne State University) ในปี ค.ศ.1991 ผลงานทั้ง 2 ชุด ที่ได้เคยทำไว้ ได้ถูกปล่อยเป็นซีดีในแอฟริกาใต้จนเป็นที่นิยม ในขณะที่เขาไม่รู้และยังคงใช้ชีวิตอยู่กับลูกสาวทั้ง 3 คน ที่เมืองดีทรอยด์ในสหรัฐอเมริกา (Rodriguez. 2015: Online) เขาเป็นบุคคลที่มีลักษณะที่มีเสน่ห์ อ่อนน้อมถ่อมตน (Searching for Sugar Man. 2012b: นาทีที่ 12: 12) อ่อนโยนไม่ยกตนระวังตัวอยู่บ้าง สงวนความเป็นส่วนตัว ซึ่งอาจดูลึกลับ ขี้อาย (Searching for Sugar Man. 2012a: นาทีที่ 1: 13: 53) มีไหวพริบ มีความเป็นธรรมดาเป็นมิตร ไม่โอ้อวด พอประมาณ (Searching for Sugar Man. 2012a: นาทีที่ 1: 18: 04) โดยสังเกตจากการแสดงออก โดยตรงผ่านท่าทาง บุคลิกลักษณะ การพูดจา น้ำเสียงจากภาพวิดิโอในภาพยนตร์สารคดีตั้งแต่ต้นจนจบ รวมถึงคำวิจารณ์จากคนรอบข้างและการตอบคำถามของเขา ดังตัวอย่างนี้

INTERVIEWER: Did you believe that it was a good album?

RODRIGUEZ: Um I did my best with it. The reviews were good on it, and… Yeah, I thought it was good. I'm not the one to ask that to. (Chuckles) Ask that question to. But you go ahead, yeah.

INTERVIEWER: Were you surprised that it didn't sell?

RODRIGUEZ: Um… Was I surprised? It's the music business so there's no guarantees, you know.

ผู้สัมภาษณ์: คุณเคยเชื่อไหมว่ามันเป็นชุดผลงานที่ดี

โรดิเกซ: อืม...ผมได้ทำมันอย่างดีที่สุดแล้ว บทวิจารณ์ออกมาดีและ... ก็ใช่ ผมคิดว่ามันดีนะ ผมไม่ใช่คนที่ถามนะ (หัวเราะ) ถามคำถามนั้น แต่เป็นคุณ ต่อครับ ใช่แล้ว

ผู้สัมภาษณ์: คุณได้ประหลาดใจไหมว่ามันขายไม่ได้

โรดิเกซ: อืม... ผมได้ถูกทำให้ประหลาดใจหรือ มันก็คือธุรกิจดนตรี ดังนั้นมันไม่รับประกันอะไร คุณก็รู้ (Searching for Sugar Man. 2012a : นาทีที่ 1: 00: 43 – 39 – 1: 01: 17)

จากทัศนะของโรดิเกซ ได้ทำให้รู้ว่าวงการธุรกิจดนตรีในช่วงนั้นไม่มีความมั่นคงหรือหลักประกันให้กับศิลปิน และเป็นที่รู้กันในหลายๆ คนจนถึงปัจจุบัน เช่นเดียวกับผู้สัมภาษณ์และกำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ บุคลิกลักษณะที่โดดเด่นของโรดิเกซ ซึ่งเป็นจุดร่วมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน คือ การสวมแว่นกันแดด ซึ่งเป็นบุคลิกที่แสดงความลึกลับ และความหนักแน่นเข้มแข็ง และผมสีดำที่ไม่เคยย้อมเป็นสีอื่น ซึ่งบ่งบอกได้ถึงความเป็นเชื้อสายละติน โดยอาจดูขัดแย้งกับผู้คนหลายคนในสังคมปัจจุบัน โรดิเกรซและผลงานของเขา แสดงให้เห็นถึง ความสามารถที่ไม่ได้มาจากความดาษดื่นพื้นๆ ที่เห็นกันอยู่ ในขณะนั้น ศิลปิน คือ นักแสวงหา ผู้บุกเบิกและริเริ่ม ถึงแม้ผลงาน ความหวัง และ โอกาสจะจืดจางลง แต่จิตวิญญาณจะยังคงดำรงอยู่เสมอ ศิลปินก็แค่รักษาการแสวงหาเพื่อพบเจอกับที่ใดที่หนึ่งนั้น กลั่นเกลาก็เพื่อให้ไปปรับใช้กับความเป็นตัวตนของเขา โรดิเกซรู้ว่าในอดีตช่วงต้นยุคทศวรรษ 80 สังคมมีปัญหาอะไรบางอย่างที่มาก เขาต้องการจะทำบางอย่างให้ถูกต้อง ทำมันให้แตกต่างออกไป โรดิเกรซ เคยกล่าวว่า เขาจะเป็นนายกเทศมนตรี (Searching for Sugar Man. 2012a: นาทีที่ 53: 22 – 53: 43) จากคำบอกเล่าของลูกสาวร่วมกับหลักฐานป้ายฉลากหาเสียง และใบผลการเลือกตั้ง ครั้งหนึ่ง เขาเคยลงสมัครรับเลือกตั้งสภาท้องถิ่นในเมือง (City Council) แต่เขาไม่เคยชนะการลงเลือกตั้ง ได้ 139 คะแนน มีผู้สมัครลงแข่งขัน 169 คน 9 คน เท่านั้นที่ได้รับเลือก (Searching for Sugar Man. 2012a: นาทีที่ 54: 30 – 54: 56) โรดิเกซได้พาลูกสาวเยี่ยมชมงานศิลปะในหลายๆ ที่ และปล่อยให้เธอได้ใช้เวลาอยู่ในห้องสมุด ศูนย์วิทยาศาสตร์ และพิพิธภัณฑ์หลายแห่ง พบเจอกับดิเอโก ริเวร่า (Diego Rivera) ปิคาสโซ (Picasso) และเดอลาคราย (Delacroix) และนั่นเป็นจุดเริ่มให้เธอได้เรียนรู้ชีวิตภายนอกเมืองจากหนังสือ งานระบายสี และดนตรี

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้นำเสนอถึงจิตวิญญาณของความความมนุษย์ (อ้างอิงจาก Making of Sugarman ซึ่งเป็นส่วนเสริมในดีวีดี ในนาทีที่ 26: 17 – 26: 23) โรดิเกซไม่ใส่ใจในการดำเนินชีวิตที่ให้ความสำคัญหรือความหมายต่อเรื่องเงิน ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความแตกต่างจากหลายๆ คนทั่วไป เขาไม่เริ่มจากการนิยมการบริโภคในหลายๆ ลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย แต่ได้รับ

อิสรภาพจากการใช้ชีวิตอยู่กับความธรรมดา (Ellen, E. Jones. 2012: Online)

สังคม

หากเปรียบเทียบ บ๊อบดีแลนด์ ได้เคยมีชื่อเสียงยอดเยี่ยม เป็นที่รู้จักในวงการเพลงโฟล์คเพื่อชีวิตในสังคมยุคนั้นแล้ว ทำไมโรดิเกซจึงเงียบหายไปจากสังคมอเมริกัน มันจึงเป็นสิ่งที่น่าคิด (Searching for Sugar Man. 2012b: นาทีที่ 8: 23 – 8: 38) บทเพลงของเขามีเนื้อหาที่ต่อต้านประท้วงสังคม ต่อต้านการแบ่งแยกสีผิว เป็นเสียงเพลงประกอบเพื่อชีวิต คล้ายกับการปลดปล่อยผู้คนที่ถูกกดขี่สู่อิสระและทุกๆ การปฏิวัติต้องการเพลงปลุกใจ ซึ่งในแอฟริกาใต้ ผลงานชุดข้อเท็จจริงที่เย็นชานี้ (This Cold Fact) เป็นผลงานที่ปลดปล่อยให้พวกเขามีอิสระและเริ่มคิดอย่างแตกต่าง (Searching for Sugar Man. 2012a: นาทีที่ 19: 39 – 20: 55)

โรดิเกซ มีเชื้อสายเม็กซิกัน แต่งงานกับชาวยุโรปที่มีสัญชาติอเมริกัน มีลูกสาว 3 คน บิดาของโรดิเกซ มาจากเม็กซิโก ชาวเม็กซิกันที่มาอยู่รัฐดีทรอยด์ก็เพื่อทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมรถยนต์ ครอบครัวของเขาเป็นชนชั้นแรงงาน (Working class or blue collar) ที่ทำงานหนัก โยกย้ายที่อยู่อาศัยถึง 26 ครั้ง บางที่ก็ไม่มีห้องนอน บางที่ก็ไม่มีห้องน้ำ พวกมันไม่ใช่บ้านแต่เป็นแค่สถานที่ซุกหัวนอน (Searching for Sugar Man. 2012a: นาทีที่ 55: 06 – 55: 43)

But just because people are poor or have little doesn't mean that, you know, their dreams aren't big and their soul isn't rich, you know, and that's where the classes and the prejudice come from is that there's a difference between you and me, and there's a difference between them and us.

แต่เป็นเพราะแค่ว่าผู้คนยากจนวัตถุหรือมีเงินเล็กน้อย ก็ไม่ได้หมายความว่าพวกเขาไม่ได้มีฝันที่ยิ่งใหญ่หรือมีดวงวิญญาณที่ไม่ร่ำรวย คุณรู้อยู่ สิ่งนั้นมาจากความเป็นชนชั้นและอคติที่แบ่งแยกให้เกิดความแตกต่างระหว่างคุณและฉัน หรือความแตกต่างระหว่างพวกเขาและพวกเรา (อ้างอิงจากคำบอกเล่าของลูกสาวในนาทีที่ 55: 45 – 56: 05)

การแบ่งแยกทางสังคม จึงมาจากอคติ ที่เงินเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ดึงดูดให้มนุษย์ในสังคมหลงใหลได้ปลื้ม กลุ่มคนในสังคมที่แบ่งแยกทางความรู้สึกนึกคิดว่ามีน้อยหรือมีมากจึงส่งผลให้เกิดปัญหาในสังคม ศิลปินหลายคนถูกหลอก ล่อลวงเข้าสู่กระบวนการธุรกิจ สิ่งนั้นคืออาชญากรรม แต่ด้วยเนื้อหาและความเป็นตัวตนของโรดิเกซที่ดูขัดแย้ง จึงกลับถูกมองว่าขัดต่อกฎระเบียบ หรือมาตรฐานของประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงนั้น (Searching for Sugar Man. 2012b: นาทีที่ 7: 10)

Rian Malan: Because I'm a journalist, I doubted it. That sort of thing does not happen in the rational universe. It does not happen. It's against the laws of God and nature. This guy is coming to tour here, he must be an imposter. It's a clever public relations

scam. Actually, not even a clever public relations scam. It's a stupid… 'Cause it so obviously can't be true. Only idiots would believe it. They… But I was wrong.

ไรอัน มาลาน: เพราะว่าผมเป็นนักข่าว ผมสงสัยมัน สิ่งจำพวกนั้นไม่เกิดขึ้นในโลกสากล ซึ่งมีเหตุมีผล มันไม่เกิดขึ้น มันขัดแย้งต่อกฎธรรมชาติและกฎแห่งพระผู้เป็นเจ้า ชายคนนี้เปรียบได้กับผู้พยากรณ์ (Searching for Sugar Man. 2012b: นาทีที่ 11: 11) มาสู่การเที่ยวชมที่แห่งนี้ เขาต้องเป็นผู้ที่ลวงผู้อื่นโดยแอบอ้างเป็นบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ตัวเขา มันเป็นเล่ห์อุบายที่ชาญฉลาดของพวกการประชาสัมพันธ์ (Public Relations) ตามความเป็นจริง ไม่แม้แต่เล่ห์อุบายที่ชาญฉลาดของพวกการประชาสัมพันธ์ มันคือความโง่ เพราะมันเห็นได้ชัดเจนว่าไม่ใช่ความจริง มีเพียงพวกปัญญาอ่อนที่จะหลงเชื่อมัน พวกเขา... แต่ผมได้เคยผิดพลาดมา (Searching for Sugar Man. 2012a: นาทีที่ 1: 02: 06)

จากทัศนะของนักข่าวไรอัน มาลาน แสดงถึง ความไม่ได้เรื่องที่มาจากการหลอกลวงของพวกสื่อประชาสัมพันธ์ด้วยเล่ห์เหลี่ยม และความไม่ได้เรื่องของกลุ่มที่หลงเชื่อกับสิ่งเหล่านั้น โรดิเกซน่าจะถูกเปรียบเหมือนผู้จุติที่แฝงตัวมาในกลุ่มคนในสังคมที่หลอกลวง โดยมาในคราบของศิลปินผู้ทุกข์ยาก เพื่อนำเสนอความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในการแสดงสดครั้งสุดท้าย ในปี 1998 ที่แอฟริกาใต้ ชุดที่เขาใส่ ขึ้นเล่นดนตรี มีความแตกต่างจากชีวิตปกติที่เขาเป็น เสื้อเชิร์ต แขนยาวติดกระดุม สวมใส่ทับในภายใต้เข็มขัดที่มิดชิด และผูกเน็กไทด์ (Searching for Sugar Man. 2012a: นาทีที่ 1: 16: 48) อาจบกบอกได้ถึงความสุภาพเรียบร้อยที่ถูกกำหนดไว้ด้วยมาตรฐานค่านิยมของสังคมเมืองในอีกลักษณะหนึ่ง ช่วงหนึ่งในการให้สัมภาษณ์ของโรดิเกซในภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ เขาได้สวมชุดที่มีการแสดงออกให้เห็นถึงแนวความคิดของเขา ที่มีต่อการเมือง ความขัดแย้งและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างดี เป็นเสื้อแขนกุดสีเขียวทหารที่มีดาวแดงตรงกลางอก ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นคอมมูนิสต์ (Searching for Sugar Man. 2012a: นาทีที่ 1: 14: 50) สำหรับสังคมที่มีทางเลือก ศิลปินได้แสดงให้เห็นว่าทุกคนมีทางเลือกในการใช้ชีวิต เป็นอย่างที่เป็น นำเสนอและสร้างสรรค์คุณค่าที่ดีได้ ความทุกข์ความเจ็บปวดสามารถแปรเปลี่ยนไปสู่ความงดงามได้ด้วยการถ่ายทอดอย่างสร้างสรรค์ผ่านผลงานศิลปะและบทเพลง ด้วยความแท้จริง (Searching for Sugar Man. 2012b: นาทีที่ 29: 31 – 30: 21)

ศิลปวัฒนธรรม

ศิลปะมีอยู่ในตัวตนของทุกคน การเข้าถึงงานศิลปะที่มีค่าไม่ใช่แค่จากระบบดิจิตอล แต่มาจากการอ่านหนังสือ การเยี่ยมชมผลงานตามพิพิธภัณฑ์ และจากบทเพลง การเรียนรู้คุณค่าของศิลปะมาจากประสบการณ์ตรง ที่ได้สัมผัสถึงรสชาติของผลงานที่มีความสัมพันธ์กับรสชาติของชีวิตจริงของผู้คน สิ่งเหล่านี้จึงกล่าวได้ว่า ศิลปะ คือ สิ่งที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกนึกคิดในด้านคุณค่าที่ต้องอาศัยประสบการณ์ตรงในการถ่ายทอด และการรับรู้ ดนตรีของศิลปินโรดิเกซ คือ เสียง ท่วงทำนองและเนื้อหาไม่ใช่การนำเสนอหน้าตา โดยในช่วงแรกที่เขาเล่นตามคลับ และบาร์ในห้องแถว เขามักจะหันหลังให้ผู้ชม

ซึ่งการกระทำเช่นนี้ ขัดแย้งต่อดนตรีในกระแสอุตสาหกรรมที่เน้นการขายหน้าตาของศิลปิน การได้ยินแค่เสียงอาจบีบให้ผู้ฟังได้รับฟังคุณภาพของดนตรีในตัวของศิลปิน โรดิเกซอย่างแท้จริง เพราะไม่สามารถเห็นถึงใบหน้าของเขาได้ (Searching for Sugar Man. 2012a: นาทีที่ 4: 24 – 5: 56) ผลงานเพลงของโรดิเกซมีลักษณะของการบอกเล่าเรื่องราวจากสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคม ผ่านมุมมองของตัวเขาที่ได้ประสบพบมา โดยถ่ายทอดพรรณนาผ่านบทกวีที่เสียดสีสังคม เนื้อหาของเพลงแสดงความเป็นสัจจะนิยมผสานกับโรแมนติก ได้อย่างกลมกล่อม เห็นได้ชัดเจนว่า โรดิเกซ หยิบความทุกข์ ความสับสนและความเจ็บปวดที่รบกวนใจเขา แปรเปลี่ยนเป็นบางสิ่งที่มีความงดงามนิรันดร์ (Searching for Sugar Man. 2012a: นาทีที่ 1: 20: 38 – 1: 21: 08) ผลงานของโรดิเกซนำเสนอถึงความเป็นจิตวิญญาณของมนุษย์ (Searching for Sugar Man. 2012a: นาทีที่ 1: 21: 11)

"I describe myself as 'musico-politco.' I was born and bred in Detroit, four blocks from the city center. Back then, I was influenced by the urban sounds that were going on around me all the time. Music is art and art is a cultural force. As far as my work from Detroit comparing to the South African Apartheid, the similarities echo. The placards of the 1970s in the United States read things like: 'We Want Jobs' and 'Stop the War' – I was looking at the music from a working class perspective that was relevant, as it turns out, to the kids in South Africa," Rodriguez notes.

จากการจดบันทึกของโรดิเกซข้างต้น เขาได้อธิบายตัวตนของเขาว่า มีส่วนผสมของนักดนตรีและการเมือง (Musico-politico) ดนตรีคือ ศิลปะและศิลปะเป็นพลังทางวัฒนธรรม ผลงานเพลงของเขาจากเมืองดีทรอยด์ บ้านเกิดเปรียบเทียบสู่การเหยียดสีผิวในแอฟริกาใต้ ต่างก้องกังวานคล้ายคลึงกัน ในช่วงปี 1970 ที่สหรัฐอเมริกามีการว่างงานและอยู่ในช่วงสงคราม มุมมองทางดนตรีของโรดิเกซ จึงเป็นดนตรีของชนชั้นแรงงาน ซึ่งกลับกลายเป็นไปสัมพันธ์สอดคล้องกับเด็กๆ ในแอฟริกาใต้ (Metropole Films. 2015: Online)

ตามทัศนะของผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ เขาได้กล่าวไว้ว่า ดนตรีเป็นรูปแบบศิลปะที่มีพลัง และผู้กำกับก็แค่วาดภาพพรรณนาถึงชีวิตของผู้อื่น แต่ผลงานดนตรีที่ชื่นชอบนั้นเป็นสิ่งที่พรรณนาแสดงให้เห็นภาพตัวตนที่มีอยู่ข้างในของผู้ฟังและมันจะดำรงอยู่ในนั้นตลอดไป (Searching for Sugar Man. 2012b: นาทีที่ 9: 01 – 9: 31) กระบวนการทำงานของผู้กำกับมีความสัมพันธ์ของคุณค่าทางศิลปะและคุณค่าของการสื่อสาร โดยเริ่มจากความประทับใจ ซาบซึ้งกับบทเพลงอย่างมาก ตั้งคำถามพยายามอย่างยิ่งในการหาคำตอบ ถึงแม้จะต้องทดลองหลายๆ วิธี ใช้เวลาและความอดทนอย่างสูง ไม่ย่อท้อต่อความรู้สึกสิ้นหวัง สืบค้นหาข้อมูลสนับสนุนที่เชื่อถือได้อย่างดี สร้างความสัมพันธ์อย่างเปิดใจต่อหัวเรื่องและศิลปินโรดิเกซ จนนำไปสู่ความกลมกลืนและมิตรภาพ จนถึงการลงมือเก็บข้อมูลและตัดต่อด้วยตนเอง

สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงคุณค่าจากประสบการณ์ตรงที่มาจากความประทับใจเข้าถึงเนื้อหาและอารมณ์ความรู้สึกของบทเพลงจนถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมเชิงประจักษ์กับหัวเรื่องที่นำเสนอ สิ่งที่ทำให้บทเพลงของโรดิเกซเข้าถึงภายในตัวตนของผู้กำกับคือ ความเชื่อมโยงที่เกิดจากอารมณ์ของความรู้สึกนึกคิดที่มาจากความไพเราะของดนตรีและเนื้อหาของบทเพลงที่นำเสนอเรื่องราวของความขัดแย้งของสังคมจนแสดงให้เห็นเป็นค่านิยมและมาตรฐานของการบริโภคดนตรีที่เกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงสมัยนั้นจนถึงปัจจุบันในสหรัฐอเมริกา ทัศนะหนึ่งของผู้กำกับที่บ่งบอกคุณค่าของผลงานศิลปะ และจุดร่วมของการทำงานระหว่างเขาและโรดิเกซได้ดีคือ คำกล่าวที่ว่า ผลงานศิลปะที่มีความน่าสนใจมาจากสิ่งที่มาจากจิตใจภายในของใครบางคน (Searching for Sugar Man. 2012b: นาทีที่ 29: 02 – 29: 16) เพราะมันจะแสดงถึงคุณภาพความแท้จริงผ่านความเป็นกวีที่ศิลปินคนนั้นมี โดยอยู่เหนือความดาษดื่นของกระบวนการในสังคม (กระบวนการผลิตจำนวนมาก) (Searching for Sugar Man. 2012b: นาทีที่ 29: 17 – 29: 31)

ตัวอย่างผลงานบางเพลงของโรดิเกซที่ผู้กำกับได้นำเสนอในภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ บางส่วนของบทเพลง (Crucify Your Mind) ในปี 1970

A: Was it a huntsman or a player.
B: That made you pay the cost.
C: That now assumes relaxed positions.
D: And prostitutes your loss?
E: Were you tortured by your own thirst.
F: That made you Tom the Curious.
G: That makes you James the Weak?
H: And you claim you got something going.
I: Something you call unique.
J: But I've seen your self-pity showing.
K: As the tears roll down your cheeks.

A: มันเคยเป็นนายพรานหรือผู้เล่นเกม
B: ผู้นั้นที่ทำให้คุณชดใช้
C: ผู้นั้น ตอนนี้ ทึกทักอยู่ในตำแหน่งที่ผ่อนคลาย
D: และยื่นข้อเสนอเสพสมแลกเงินกับความสูญเสียของคุณ
E: คุณทรมานด้วยด้วยความกระหายของตัวคุณเอง
F: สิ่งนั้นทำให้ทอม เป็นผู้ประหลาด
G: สิ่งนั้นทำให้เจมส์ เป็นผู้อ่อนแอ

H: และคุณก็อ้างสิทธิ ว่าคุณมีบางสิ่งบางอย่าง

I: ที่คุณเรียกว่า ลักษณะเฉพาะ (unique)

J: แต่ผมมองดูคุณ เห็นคุณอย่างหน้าสมเพช

K: ราวกับว่าน้ำตากลิ้งไหลลงบนแก้มของคุณ

บางส่วนของบทเพลง (Sugar Man) ในปี 1970

A: Sugar Man, won't you hurry?

B: Cause I'm tired of these scenes.

C: For a blue coin won't you bring back.

D: All those colors to my dreams?

E: Silver magic ships, you carry.

F: Jumpers, coke, sweet Mary Jane.

G: Sugar Man met a false friend.

H: On a lonely dusty road.

I: Lost my heart when I found it.

J: It had turned to dead black coal.

K: Silver magic ships, you carry.

L: Jumpers, coke, sweet Mary Jane.

M: Sugar man you're the answer.

N: That makes my questions disappear.

O: Sugar man 'cos I'm weary.

P: Of those double games I hear.

A: ซุก้าแมน คุณจะไม่รีบหรือ

B: เพราะ ผมอ่อนล้ากับภาพเรื่องราวเหล่านี้

C: สำหรับความภาคภูมิใจที่หายไป

D: คุณจะไม่นำทุกสีเหล่านั้นกลับมาสู่ฝันของผมหรือ (Genius. 2015: Online)

E: เรือเวทมนต์สีเงิน คุณนำติดตัวมา

F: วัตถุโอนถ่าย (jumper) โคเคน (Coke) กัญชา (sweet Mary Jane)

G: ซุก้าแมนได้พบกับเพื่อนผู้ไม่ซื่อตรงคนหนึ่ง

H: ในวันที่ท้องถนนเต็มไปด้วยฝุ่น อยู่อย่างลำพัง

I: สูญเสียดวงใจของผมไปเมื่อผมได้พบมัน

J: มันได้กลับกลายไปสู่ถ่านหินสีดำที่ดับสูญ

K: เรือเวทมนต์สีเงิน คุณนำติดตัวมา

L: วัตถุโอนถ่าย (jumper) โคเคน (Coke) กัญชา (sweet Mary Jane)

M: ซูก้าแมน คุณคือคำตอบ

N: ที่ทำให้คำถามต่างๆของผมหายไป

O: ซูก้าแมน เพราะว่าผมเบื่อหน่าย

P: กับเกมทวีคูณมากมายเหล่านั้นที่ผมได้ยิน

บางส่วนของผลงานเพลง I wonder

A: I wonder how many times you've been had.

B: And I wonder how many plans have gone bad.

C: I wonder how many times you had sex.

D: And I wonder do you know who'll be next.

E: I wonder I wonder wonder I do.

F: I wonder about the love you can't find.

G: And I wonder about the loneliness that's mine.

H: I wonder how much going have you got.

I: And I wonder about your friends that are not.

J: I wonder I wonder, I wonder I do.

K: I wonder about the tears in children's eyes.

L: And I wonder about the soldier that dies.

M: I wonder will this hatred ever end.

N: I wonder and worry my friend.

O: I wonder I wonder wonder don't you?

A: ฉันแปลกใจว่าเท่าไหร่ที่คุณได้รับ

B: และฉันก็แปลกใจว่าเท่าไหร่แล้วที่แผนงานเป็นไปได้ไม่ดี

C: ฉันแปลกใจว่ากี่ครั้งที่คุณมีเซ็ก

D: และฉันก็แปลกใจ คุณรู้ไหมใครจะเป็นรายต่อไป

E: ฉันแปลกใจ ฉันแปลกใจ อัศจรรย์ใจคือสิ่งที่ฉันทำ

F: ฉันแปลกใจเกี่ยวกับความรักที่คุณไม่สามารถพบเจอ

G: และฉันก็แปลกใจเกี่ยวกับความโดดเดี่ยวอ้างว้างของฉัน

H: ฉันแปลกใจว่ามากเท่าไหร่ที่คุณจะได้รับต่อไป

I: และฉันแปลกใจเกี่ยวกับเพื่อนของคุณที่ไม่เป็นเหมือนคุณ

J: ฉันแปลกใจ ฉันแปลกใจ อัศจรรย์ใจคือสิ่งที่ฉันทำ

K: ฉันแปลกใจเกี่ยวกับน้ำตาในดวงตาของเด็กๆ

L: และฉันก็ประหลาดใจเกี่ยวกับทหารที่ตายจาก

M: ฉันแปลกใจว่าความเกลียดชังนี้จะเคยสิ้นสุดไหม

N: ฉันแปลกใจและก็เป็นห่วงเพื่อนของฉัน

O: ฉันแปลกใจ ฉันแปลกใจ อัศจรรย์ใจ คุณไม่หรือ

บางส่วนของผลงานเพลง Can't Get Away ในปี 1973

A: Born in the troubled city.

B: In rock and Roll, USA.

C: In the shadow of the tallest building.

D: I vowed I would break away.

E: Listened to the Sunday actors.

F: But all they would ever say.

G: That you can't get away from it.

H: No you can't get away.

A: เกิดในเมืองที่มีปัญหา

B: ในร๊อคแอนด์โรล สหรัฐอเมริกา

C: ในเงาของตึกสูงที่สุด

D: ฟังนักแสดงวันอาทิตย์มากมาย

E: แต่พวกเขาทั้งหมดก็แค่เคยบอก

F: ว่าคุณไม่สามารถหนีไปจากมัน

G: ไม่ คุณไม่สามารถหนีออกไป

บางส่วนของผลงานเพลง Establishment's blues

A: The mayor hides the crime rate.

B: Council woman hesitates.

C: Public gets irate.

D: But forgets the vote date.

E: This system's gonna fall soon.

F: To an angry young tune.

G: And that's a concrete cold fact.

H: Woke up this morning with an ache in my head.

I: I splashed on my clothes as I spilled out of bed.

J: I opened the window to listen to the news.

K: But all I heard was the Establishment's blues.

A: นายกเทศมนตรีซุกซ่อนอัตราอาชญากรรม

B: สภาหญิงลังเล

C: สาธารณะเดือดดาล

D: แต่ก็ลืมวันที่ไปลงคะแนนเสียง

E: ระบบนี้กำลังล้มสลายในเร็ววันนี้

F: สู่การแต่งเติมของหนุ่มสาวผู้เกรี้ยวโกรธ

G: และสิ่งนั้นคือข้อเท็จจริงที่เย็นชาเป็นรูปธรรม

H: ตื่นขึ้นในเช้านี้ กับความปวดในหัว

I: ฉันได้ทำให้เปรอะเปื้อนบนชุดของฉัน เหมือนกับที่เลอะเตียงของฉัน

J: ฉันเปิดหน้าต่างสู่การรับฟังข่าวมากมาย

K: แต่ทั้งหมดที่ได้ยินคือเสียงเพลงที่โศกเศร้าของการสถาปนา

ผลงานเพลง Lifestyles ในปี 1971

A: The judges with meter-maid hearts.

B: Order supermarket.

C: justice starts.

D: Frozen children inner city.

E: Walkers in the paper rain.

F: Waiting for those knights that never came.

G: The hijacked trying so hard to be pretty.

H: Night rains tap at my window.

I: Winds of my thoughts passing by.

J: She laughed when I tried to tell her.

K: Hello only ends in goodbye.

A: ผู้พิพากษาด้วยหัวใจเยี่ยงสาวใช้

B: สั่งซื้อซุปเปอร์มาร์เก็ต

C: ความยุติธรรมเริ่มต้นขึ้น

D: แซ่แข็งเด็กภายในเมือง

E: ผู้เดินในสายฝนกระดาษ

F: การรอคอยเพื่ออัศวินเหล่านั้นที่ไม่เคยมา

G: การปล้นจี้ที่พยายามอย่างหนักให้ออกมาดูสวยงาม

H: สายฝนในค่ำคืนเคาะเบาๆที่หน้าต่างของฉัน

I: สายลมของความคิดฉันผ่านพ้นไป

J: เธอหัวเราะเมื่อฉันพยายามที่จะบอกเธอ

K: สวัสดี เพียงจุดจบในการบอกลา

บางส่วนของผลงานเพลง Street Boy ในปี 1971

A: Street boy

B: You've been out too long.

C: Street boy

D: Ain't you got enough sense to go home?

E: Street boy

F: You're gonna end up alone.

G: You need some love and understanding.

H: Not that dead-end life.

I: You're planning.

J: Street boy

K: You go home but you can't stay

L: Because something's always pulling you away.

M: You're fast hellos.

N: And quick goodbyes.

O: You're just a street boy with the street lights in your eyes.

P: You'd better get yourself together.

Q: Look for something better.

A: เด็กชายข้างถนน

B: คุณออกมาอยู่ยาวนานเหลือเกิน

C: เด็กชายข้างถนน

D: คุณยังไม่รู้สึกเพียงพอที่จะกลับบ้านหรือ

E: เด็กชายข้างถนน

F: คุณจะพบจุดจบตามลำพัง

G: คุณต้องการความรักและความเข้าใจบ้างนะ

H: ไม่ใช่จุดจบของชีวิตที่ไม่พบทางออก

I: คุณกำลังวางแผนอยู่

J: เด็กชายข้างถนน

K: คุณกลับบ้านแต่คุณก็ไม่สามารถอยู่ได้

L: เพราะมีบางสิ่งดึงคุณให้จากออกมาเสมอ

M: คุณอยู่กับการทักทายที่เร่งด่วน

N: และบอกลาอย่างรวดเร็ว

O: คุณเป็นแค่เด็กชายข้างถนนกับแสงไฟข้างถนนในดวงตาคู่นั้นของคุณ

P: คุณควรจะได้รับตัวของคุณเองไปพร้อมๆ กัน

Q: มองหาบางสิ่งที่ดีกว่า

บางส่วนของผลงานเพลง A Most Disgusting Song ในปี 1971

A: I've played every kind of gig there is to play now.

B: I've played faggot bars, hooker bars, motorcycle funerals. In opera houses, concert halls, halfway houses.

C: Well, I found that in all these places that I've played.

D: All the people that I've played for.

E: Are the same people.

F: So if you'll listen.

G: May be you'll see someone you know in this song.

H: A most disgusting song.

A: ฉันเคยเล่นทุกชนิดของดนตรีที่ถูกว่าจ้างที่นั่นที่เล่นกันอยู่ในตอนนี้ (Gig Music. 2015: Online)

B: ฉันเล่นบาร์เกย์ บาร์โสเภณี หลุมศพจักรยานยนต์ ในโอเปร่าเฮ้าส์ ห้องโถงการแสดงสด ศูนย์บำบัด

C: ดีทีเดียว ฉันได้พบว่าทุกที่ทั้งหมดนี้ที่ฉันเคยเล่นมา

D: ทุกคนที่ฉันได้เล่นให้

E: ล้วนเป็นผู้คนคนเดียวกัน

F: ดังนั้นถ้าคุณจะฟัง

G: บางทีคุณจะเห็นใครบางคนที่คุณรู้จักในเพลงนี้

H: เพลงที่น่าขยะแขยงที่สุด

บางส่วนของผลงานเพลง I'll Slip Away ในปี 1973 (ผลงานชุดที่สามที่ยังไม่ได้วางแผง)

A: And I forget about the girl that said no.

B: Then I'll tell who I want where to go.

C: And I'll forget about your lies and deceit.

D: And your attempts to be so discrete.

E: Maybe today Yeah.

F: I'll slip away.

G: And you an keep your symbols of success.

H: Then I'll pursue my own happiness.

I: And you can keep your clocks and routines.

A: และฉันลืมเกี่ยวกับหญิงสาวคนหนึ่งที่เคยบอกว่าไม่

B: ถัดมาฉันจะบอกใครคนหนึ่งที่ฉันต้องการที่จะไป

C: และฉันจะลืมเกี่ยวกับการโกหกและความหลอกลวงของคุณ

D: และความพยายามของคุณที่จะแยกแตกต่างออกไป

E: บางทีวันนี้

F: ฉันจะหนีหายไป

G: และคุณเก็บรักษาสัญลักษณ์ของความสำเร็จของคุณเอาไว้

H: เวลานั้นฉันจะวิ่งตามความสุขของตัวฉัน

I: และคุณสามารถเก็บรักษานาฬิกาบอกเวลาและกิจประจำวันของคุณไว้

ผลงานเพลงจากชุด (Coming from Reality) ในปี 1971

A: 'Cause I lost my job.

B: Two weeks before Christmas.

C: And I talked to Jesus at The Sewer.

D: And the Pope said it was none of his goddamn business.

E: While the rain drank champagne.

F: My Estonian Archangel came and got me wasted.

G: Cause the sweetest kiss I ever got.

H: Is the one I've never tasted.

I: Cause they told me everybody's gotta pay their dues.

J: And I explained that.

K: I had overpaid them.

L: 'Cause the smell of her perfume.

M: Echoes in my head still.

A: เพราะผมสูญเสียงานของผม

B: สองสัปดาห์ก่อนวันคริสต์มาส

C: และผมได้ไปพูดคุยกับพระเยซูที่บาร์ซูเวอร์ (The Sewer)

D: และโป๊ปก็บอกว่า มันไม่ใช่ธุระบ้าบออะไรของเขา

E: ในระหว่างที่สายฝนดื่มด่ำแชมเปญ

F: หัวหน้าเทวทูตชาวเอสโตเนีย ได้มาและได้รับตัวผมที่สูญเสียไป

G: เพราะจูบที่แสนหวานที่ผมเคยมี

H: คือหนึ่งเดียวที่ผมเคยได้ลิ้มรส

I: เพราะพวกเขาได้บอกผมว่า ทุกคนต้องจ่ายเมื่อครบกำหนดของพวกเขา

J: และผมก็อธิบายว่า

K: ผมได้จ่ายชำระส่วนเกินให้กับพวกเขา

L: เพราะกลิ่นน้ำหอมของเธอ

M: กึกก้องอยู่ในหัวที่แน่นิ่งของผม

จริยธรรม

ผู้กำกับภาพยนตร์ให้สัมภาษณ์ในส่วนของการสร้างผลงานซูก้าแมน (Making of Sugar Man) ว่าความจริงคือ สิ่งสำคัญเริ่มต้นที่เขาต้องมั่นใจก่อน เขาต้องเชื่อให้ได้ก่อนว่าเรื่องราวที่เขาจะทำนั้นต้องดีและเป็นจริง (Searching for Sugar Man. 2012b: นาทีที่ 3: 45) และกุญแจที่สำคัญในเข้าไปสัมภาษณ์และถ่ายทำศิลปิน โรดิเกซ ผู้กำกับต้องสร้างความเชื่อใจ ไว้วางใจให้เกิดขึ้นก่อน ไม่ใช่การชักจูงโน้มน้าว แต่ต้องกระทำด้วยความจริงใจแท้จริง จนนำไปสู่ความหมายของมิตรภาพ (Searching for Sugar Man. 2012b: นาทีที่ 12: 25 – 15: 15) การแสดงสดครั้งสุดท้ายในปี 1998 ที่แอฟริกาใต้ มีสัญลักษณ์ของเสรีภาพสีขาวขนาดใหญ่บนเวที (Searching for Sugar Man. 2012a: นาทีที่ 1: 16: 48) ที่แสดงให้เห็นถึงสิ่งที่ศิลปินต้องการสื่อสารทางสัญลักษณ์

เรื่องที่ 15 กฎหมายในส่วนประกอบเหล่านี้ (The Law in these Parts)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง กฎหมายในส่วนประกอบเหล่านี้ (The Law in these parts) ในกลางปี ค.ศ. 2004 ผู้กำกับ ได้รับโทรศัพท์ว่า เด็กชายคนหนึ่งถูกทหารจับตัวคุมขัง ด้วยสาเหตุขว้างหินใส่รถจี๊ป และโดนข้อหาขัดต่อความมั่นคงสูงสุด (Maximum-security Prison) หลังจากที่เด็กชาย อามัด (Ahmad) สารภาพในระหว่างการสอบปากคำ และรอวันดำเนินคดีในชั้นศาลทหาร ครอบครัวของอามัด ได้ถามความสมัครใจของผู้กำกับในการเข้าร่วมกับพวกเขา และเป็นครั้งแรกที่ผู้กำกับได้เข้าไปที่ศาลทหารในอิสราเอล เหตุการณ์ครั้งนั้น ได้เปลี่ยนความเข้าใจของผู้กำกับถึงสถานการณ์ในที่ที่เขาได้ดำรงชีวิตอยู่ ปัญหาหลัก คือ เด็กอายุ 16 ปี ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของสังคมชาวอิสราเอลที่ฟ้องและตัดสินลงโทษเขา ทั้งอามัดและครอบครัวของเขา ไม่เคยมีวิถีประชาธิปไตยซึ่งกฎหมายมีอิทธิพล กฎหมายของการครอบครองที่ทำให้ชาวอิสราเอลสามารถตั้งถิ่นฐานบนดินแดนของครอบครัวเขาได้ อาเม็ดและครอบครัวของเขาไม่เคยคิดว่า การกระทำนั้นจะเป็นการขัดขวางการยึดครองของทหาร เขาถูกส่งเข้าจำคุกด้วยข้อหาอาชญากรรม ภายหลังเจ็ดเดือนครึ่งคดีของอาเม็ดสิ้นสุดลง ผู้กำกับเริ่มค้นคว้าเก็บข้อมูลด้านกฎหมายตั้งแต่เริ่มต้นของการยึดครองในปี ค.ศ. 1967 เป็นต้นมา ทำให้เขาเข้าใจได้ดีขึ้นว่าระบบของการครอบครองพื้นที่นั้น มีกระบวนการและการพัฒนามาอย่างไร ผู้กำกับได้รับรู้ถึงมุมมองของความขัดแย้งระหว่างชาวปาเลสไตน์และอิสราเอล และวิวัฒนาการมากกว่า 40 ปี ซึ่งเป็นสิ่งที่เขาไม่เคยรู้ กฎหมายทางทหารและระบบยุติธรรมเป็นระบบกฎหมายที่มีหน้าที่หลายอย่างดำเนินไปพร้อมกัน (As a parallel system) ถูกทำเป็นเครื่องมือ เพื่อให้เกิดผลโดยรัฐเดียวกันนั้น มันนำไปใช้กับประชาชนที่อยู่ในดินแดนเดียวกัน ด้วยกันกับพลเมืองทั่วไป แต่ถูกกำหนดไว้ด้วยความถูกต้องตามกฎหมายไว้เป็นประชากรภายใต้การครอบครอง บางทีมัน คือ หนึ่งในความขัดแย้งที่มีนัยยะสำคัญในประชาธิปไตยของชาวอิสราเอล มันอยู่ตรงนั้นแต่ในบางประการมันถูกซ่อนจากสายตาสาธารณชน

ผู้กำกับบันทึกหลักฐานประกอบเพื่อยืนยันให้เห็นถึงระบบทางกฎหมาย ระบบที่จัดระเบียบรวบรวมกฎข้อบังคับและกฎในทางปฏิบัติ บนดินแดนที่ได้รับมาด้วยชัยชนะในปี ค.ศ. 1967 ระบบที่มีลักษณะแตกต่างเฉพาะซึ่งน้อยคนที่จะรู้ลึกเกี่ยวกับสิ่งนี้ (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 2: 13 – 2: 25) ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ ไม่ใช่แค่เผยให้เห็นโครงสร้างกฎหมายของการยึดครองโดยทหาร แต่ให้เห็นถึงผลกระทบต่อความเป็นมนุษย์ทั้งชาวปาเลสไตน์และอิสราเอล (POV Pressroom. 2013: Online) กำกับโดยโรนาน อเล็กซานโดรวิค และ ลิลาน อิซมอร์ (Ra'anan Alexandrowicz and Liran Atzmor)

กรอบแนวคิดของภาพยนตร์สารคดีเรื่อง กฎหมายในส่วนประกอบเหล่านี้ (The Law in these Parts)

1. ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ไม่ใช่การนำเสนอเรื่องราวของผู้กระทำผิดหรือฝ่าฝืนต่อกฎหมาย แต่เป็นการนำเสนอถึงผู้รับผิดชอบกับกฎหมาย (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 27: 36 – 27: 48)



ภาพประกอบ 21 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 15 กฎหมายในส่วนประกอบเหล่านี้

2. นำเสนอการเชื่อมโยงระหว่างกฎข้อบังคับของศาลฎีกา และการตั้งถิ่นฐานของประชาชนในอาณาเขตพรหมแดนที่มีการอาศัยอยู่ก่อนแล้ว ผ่านเหตุการณ์และกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่างๆ ตามที่ผู้กำกับเข้าใจบนพื้นฐานที่มาจากความเป็นจริง (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 49: 30 – 49: 59)

3. ตั้งคำถาม วิจารณ์และยื่นข้อเสน อย่างเช่น พลเมืองคนหนึ่ง ถึงแม้จะไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 23: 19 – 1: 23: 30)

4. สัมภาษณ์ผู้พิพากษาชาวอิสราเอล อัยการ และที่ปรึกษา ด้านกฎหมาย เพื่อคลี่คลายระบบที่ซับซ้อนของอำนาจทางทหาร ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของสิ่งที่คงทนและความขัดแย้งที่นำไปสู่การสูญเสียมากที่สุดในช่วงเวลาของพวกเรา (Press Notes of the Law Film. 2015: Online)

5. เผยให้เห็นโครงร่างทางกฎหมายของการยึดครองดินแดนของชาวปาเลสไตน์ โดยชาวอิสราเอล ซึ่งตรวจสอบในสิ่งที่เกิดขึ้น เมื่อมาตรการถูกขับเคลื่อนโดยการพิจารณาตัดสินที่ความมั่นคงกลายมาเป็นความจริงที่คงทนถาวร (Press Notes of The Law Film. 2015: Online)

6. การสถาปนาการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ที่มีผู้อาศัยอยู่ก่อนแล้ว จนถึงการทารุณในการสอบสวน ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ สำรวจถึงความไม่แน่ใจในพื้นฐานทางศีลธรรมของชาวอิสราเอล ชาติอิสราเอล ที่ยึดครองประชาชนอื่น สามารถกระทำการยึดมั่นในสิ่งแท้จริงที่นำไปสู่หลักการสำคัญของกฎของกฎหมาย ได้หรือไม่ (Press Notes of the Law Film. 2015: Online)

7. อะไร คือ ความนัยของความอดทนพยายามอย่างมากของการพิสูจน์เอกสาร หรือ หลักฐานของระบบดังกล่าว (Press Notes of the Law Film. 2015: Online)

8. สัมผัสถึงชีวิตของผู้คนและความเป็นจริง (Press Notes of the Law Film. 2015: Online)

9. ผู้กำกับพยายามที่จะตระเตรียมมุมมองหนึ่งที่ชัดเจนของวิวัฒนาการของความขัดแย้ง ทางประวัติศาสตร์และสังคม (Ra'anan Alexandrowicz. 2015a: Online)

10. ให้ผู้ชมได้รู้สึกถึงราคาที่ความเป็นประชาธิปไตยของชาว ตะวันตกจ่ายให้กับความขัดแย้ง ไม่ลงรอยชนิดนี้ (Press Notes of the Law Film. 2015: Online)

11. นำเสนอรูปแบบงานภาพยนตร์ที่สงวนบางสิ่งที่ดิบ เหน็บหนาวและเอกสารทางกฎหมาย ที่เป็นทางการซึ่งเป็นเชื้อเพลิงให้กับเครื่องจักรที่ควบคุมชีวิตนับล้านของประชาชนที่ต้องเผชิญกับมัน (Press Notes of the Law Film. 2015: Online)

12. ให้ผู้ชมได้สำรวจและตั้งคำถามเกี่ยวกับบทบาทของศาลฎีกาในการหนุนกฎหมาย ของการยึดครองของทหารมายาวนานที่สุดในช่วงเวลาสมัยใหม่ (Ra'anan Alexandrowicz. 2015b: Online)

13. ผู้กำกับต้องจัดการกับคำถามทางจริยธรรมและสุนทรียะที่ถูกวางไว้อย่างเสมอต้น เสมอปลายโดยเนื้อหาข้อมูลทางรูปธรรม เพื่อวิถีทางที่มีส่วนร่วมและเข้าถึงผู้ชม ในการเดินทางไปสู่ความลังเล ในศีลธรรมภายในจิตใจชาวอิสราเอล และคำถามพื้นฐานสากลที่เพิ่มมากขึ้น (PBS POV. 2013: Online)

มนุษย์

บุคคลที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายหลายๆคนถูกนำเสนอในภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ เป็นสมาชิกขององค์กรที่ถูกต้องตามกฎหมายทางทหารของชาวอิสราเอล (ชาวยิว) หลายคนเป็นผู้เขียน กฎหมายขึ้นทั้งทางด้านพัฒนาและทำให้มีผลในพื้นที่ดินแดนนั้น ธรรมชาติการทำงานของผู้เชี่ยวชาญทาง กฎหมายคือ มักถูกปิดบังไว้ มันถูกทำให้สำเร็จในทางภาษาซึ่งผู้คนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจ งานของบุคคลเหล่านี้ ที่ถูกนำเสนอในภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ยังคงอยู่เบื้องหลังหลายๆ ฉากของเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่ คุ้นเคยหรือรู้จักกันดี และไม่เคยได้รับการเผยออกมาตามที่สมควรจะเป็น ผลงานของพวกเขาไม่เคยถูก ถ่ายทอดผ่านภาพยนตร์ ยกเว้นถูกใช้เป็นเอกสารเพียงร้อยจากพันหน้า ไม่ว่าคำสั่งของกองทัพ ความเห็น ทางกฎหมาย และข้อบังคับของศาลที่บอกเล่าเรื่องราวของกฎหมาย (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 3: 10 – 4: 17)

ปัจจัยส่วนหนึ่งของการต่อสู้หรือสงครามบางครั้งเกิดขึ้นจากความกลัวต่อความไม่แน่นอนว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับตน โดยพยายามออกจากความกลัวเหล่านั้น ผสมผสานกับความรักในถิ่นกำเนิดของมนุษย์ เมื่อต้องอพยพหนีภัยสงคราม จากบ้านเกิดของตนสู่อีกดินแดนหนึ่ง เมื่อเกิดความกลัวในสิ่งที่ไม่มั่นคงร่วมกับความรักและความต้องการที่จะกลับบ้านเกิด จึงเป็นปัจจัยสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการรวมตัวเข้ากับกลุ่มผู้ติดอาวุธหรือกลุ่มปลดแอกในปาเลสไตน์ (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 17: 05 – 18: 05) ผู้กำกับได้นำเสนอถึงสนธิสัญญาเจนีวา ซึ่งเป็นสัญญาของข้อตกลงร่วมกันของหลายประเทศที่ทำขึ้นเพื่อสิทธิ เสรีภาพของมนุษย์

จากตอนที่ 3 ดินแดนที่แน่นิ่ง (Dead Land)

Young boy: They say all these mountains have been seized.

Someone: But they also say they didn't belong to anyone.

Young boy: All land belongs to someone. There's no land without someone to care for it.

Someone: Don't you work there?

Young boy: We work for a living, for money.

เด็กหนุ่ม: พวกเขาบอกว่าภูเขาทั้งหมดนี้ได้ถูกครอบครองไว้แล้ว

ใครบางคน: แต่พวกเขาไม่ได้บอกด้วยหรือว่าภูเขาเหล่านั้นไม่เป็นของใครคนใดคนหนึ่ง

เด็กหนุ่ม: ทุกพื้นที่เป็นของใครบางคน ไม่มีพื้นที่ไหนที่ปราศจากใครบางคนที่ดูแลมัน

ใครบางคน: คุณไม่ได้ทำงานที่นั่นหรือ

เด็กหนุ่ม: เราทำงานเพื่อความอยู่รอด เพื่อเงิน (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 43: 22 – 43: 47)

จากคำกล่าวของเด็กหนุ่มคนหนึ่งในภาพยนตร์สารคดี แสดงให้เห็นถึงค่านิยมที่เขามีต่อเงินและมุมมองต่ออำนาจในมือมนุษย์ที่สามารถครอบครองได้ ทุกสิ่งต้องมีเจ้าของ แม้แต่พื้นที่ทางธรรมชาติซึ่งควรเป็นของทุกคน ผู้กำกับได้เน้นย้ำภาพเด็กหนุ่มคนนี้ถึงสองช่วงเวลา โดยอีกช่วงเวลาหนึ่งที่ฉายภาพเด็กคนเดิม ผู้กำกับ ได้กล่าวว่า

The Palestinian resident say they too did not see the connection between Ottoman law and the establishment of the large settlements of Ariel, Kiryat Arba, and Efrat. The connection was made by legal professionals, adopted by the government, vetted by

Supreme Court rulings, and became part of the law. (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 50: 03 – 50: 38)

ผู้กำกับนำเสนอถึง การถูกปิดตาของเด็กหนุ่มคนนี้ สิ่งที่ทำให้เขาไม่สามารถเห็นและเข้าใจถึงการเชื่อมต่อหรือโครงสร้างได้ คือ ความไม่รู้ การรับรู้ของเด็กหนุ่มน่าจะมีมากกว่าเรื่องเงิน และการทำงานเพื่อการอยู่รอด เพราะทั้ง 2 อย่าง เป็นการรับรู้เพียงเพื่อตนเองเท่านั้น ซึ่งอาจไม่แตกต่างจากแนวคิดของเจ้าของที่ผู้ครอบครองภูเขา

สังคม

The expression rule of law refers not only to the vigilant enforcement of the defined norms of a given legal system. It comprises the even more important component of respect for law and the confidence and reliance of every individual that justice will be done from Justice Meir Shamgar 1982.

สำนวนข้อบังคับของกฎหมายไม่เพียงอ้างอิง ถึงการบังคับใช้อย่างระมัดระวังของมาตรฐานที่ถูกจำกัดความด้วยระบบทางกฎหมายเท่านั้น มันรวมถึงส่วนประกอบที่สำคัญของความเคารพในกฎหมาย ความมั่นใจและความไว้วางใจได้ของทุกๆปัจเจกบุคคล เพราะเช่นนั้นความยุติธรรมจึงจะถูกทำให้สมบูรณ์ (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 0: 45 – 1: 00)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ นำเสนอระบบของกฎหมายในสังคมหนึ่ง คำจำกัดความโดยทั่วไปของคำว่ากฎหมาย (Law) คือ การรวบรวมกฎระเบียบ ข้อบังคับในทางปฏิบัติต่างๆ เพื่อจัดระเบียบของชีวิตโดยเฉพาะในสถานที่หนึ่ง และระบุถึงสิทธิและข้อผูกมัดต่างๆ ที่ดำรงอยู่ระหว่างปัจเจกบุคคลหรือระหว่างปัจเจกบุคคลกับผู้มีอำนาจหน้าที่ กฎหมายซึ่งจัดระบบระเบียบชีวิตของพลเมืองที่มอบความไว้ใจให้ผู้คนกลุ่มหนึ่ง (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 2: 37 – 3: 07) อิสราเอลเป็นรัฐสมัยใหม่ (Modern State) เพียงลำพังที่ปกครองดินแดนภายใต้การยึดครองของทหารมามากกว่า 4 ทศวรรษ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ปกติสำหรับชาติหนึ่งที่อนุญาตให้ผู้อยู่อาศัยในอาณาเขตอยู่ภายใต้การยึดครองของทหารได้ยื่นคำร้องไปยังศาลฎีกาของพวกเขาและเรียกร้องการแทรกแซงในกฎหมายหรือการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐ (Ra'anan Alexandrowicz. 2015b: Online) ประกาศหมายเลขหนึ่ง (Proclamation Number One) เป็นการแถลงของ ไอดีเอฟ (The Israel Defense Forces) ที่ถูกเตรียมไว้กว่าร้อยสำเนา หลายปีก่อนสงคราม 6 วัน (Six-Day War) ถูกเก็บไว้กับที่ปรึกษาทางกฎหมายหลายๆ แห่ง ในกรณีที่ฉุกเฉิน โดยปราศจากการรู้เห็น และไม่ว่า ไอดีเอฟจะพิชิตพรหมแดนได้หรือไม่ เมื่อใดก็ตาม เรื่องราวของกฎหมายในพรหมแดนนี้ เริ่มต้นขึ้นก่อน ค.ศ. 1967 หลายปีก่อนสงครามจะเกิดขึ้น เจ้าหน้าที่องค์กรไอดีเอฟได้เรียนกฎหมายระหว่างประเทศ (International Laws) กฎหมายสงคราม (The laws of war) และกฎข้อบังคับของการยึดครองดินแดนศัตรู (Regulations of occupation of enemy territory) (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 4: 22 – 5: 32) (Dov, Shefi)

อดีตผู้บังคับบัญชากองทัพทางฝั่งตะวันตก (West Bank Military Command) ในปี 1967 – 1968 ได้ให้มุมมองถึงความแตกต่าง ของการใช้ชีวิตในอดีตกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ในอดีตที่มีรัฐบาลใหม่เข้ามาปกครอง ต้องมีการปฏิบัติตามองค์กรไอดีเอฟ เพราะไอดีเอฟขับเคลื่อนรัฐบาลในช่วงนั้น ที่นั่นตรงนั้นไม่มีสถานการณ์ของความโกลาหลหรือการบกพร่องของมาตรฐานต่างๆ (Chaos or absence of norms) คุณจะดำเนินชีวิตโดยมาตรฐาน คุณจะดำเนินชีวิตราบนานเท่านานโดยที่ไม่มีคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาภูมิภาคนั้น ถ้าพวกผู้บังคับบัญชาแถลงคำสั่งใหม่ คุณก็ต้องยินยอมให้กับพวกเขา กฎหมาย ซึ่งอยู่ในมือของประชาชนถูกนำไปใช้โดยประชาชนคนอื่นเพียงชั่วเวลาข้ามคืน กลายเป็นระบบกฎหมายใหม่ในดินแดนนั้น ตามกฎหมายระหว่างประเทศ (International Law) กองทัพที่อยู่ตรงนั้นมีความรับผิดชอบต่อคำสั่งและสวัสดิภาพของผู้คนที่ดำรงอยู่ในพื้นที่แห่งนั้น ในระหว่างปีแรก พวกเขาคิดคำสั่งหลายร้อย ทำให้กฎหมายร่วมสมัยในทุกๆ กรณี ในขณะที่เกิดความแคลงใจและความเข้าใจผิดๆ ความรับผิดชอบของเงินภาษีและหนี้สิน บริการไปรษณีย์ การสื่อสารโทรคมนาคม ประกันภัยยานยนตร์ ความรับผิดชอบของบุคคลที่สาม (Third-party liability) ตรวจตราควบคุมเนื้อหาของตำราเรียน

To determine that the Israeli Pound is legal tender, to set the exchange rate, to oversee and protect the property of the occupied state. To protect archeological sites, enable freedom of worship in holy places.

พิจารณาสกุลเงินปอนด์เป็นสกุลเงินที่ยื่นให้กับชาวอิสราเอล ตั้งอัตราแลกเปลี่ยน ตรวจตราและปกป้องอสังหาริมทรัพย์และที่ดินที่ถูกยึดครองเป็นของรัฐ ปกป้องแหล่งโบราณคดี ทำให้เกิดอิสรภาพของการสักการบูชาสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ สิ่งเหล่านี้ทั้งหมดถูกตีพิมพ์เผยแพร่สู่สาธารณะ เพราะทั้งหมดเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้าง กลไกที่ต้องเคลื่อนไป เพื่อนำชีวิตกลับมาสู่แนวทางปกติ ไม่ทำให้ชีวิตหยุดอยู่กับที่ (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 6: 42 – 9: 08) ผู้อยู่อาศัยในท้องถิ่นไม่ได้เรียนรู้กฎหมายผ่านการอ่านคำแถลง ที่ประกาศออกมา แต่ผ่านการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ใหม่ๆ ที่เข้ามาทำหน้าที่ แนวทางมากมายในช่วงครึ่งศตวรรษ พวกเขาถูกปกครองโดยกฎเกณฑ์ของออตโตมัน (Ottoma rule) หรือที่รู้จักกันว่า จักรวรรดิตุรกี ตอนนี้พวกเขาอยู่ใต้กฎบังคับชั่วคราวของผู้บังคับบัญชาทางทหารชาวอิสราเอล (The Israeli military commander) คำแถลงของผู้บังคับบัญชา คือ กฎหมาย พลเมืองทุกคนต้องยินยอม โดยปราศจากการคัดค้าน ถ้าไม่ยินยอม เขาจะถูกสะกดรอยตามก่อนที่จะไปสู่ศาลทหาร หรือในบางกรณีก็ชั้นศาลในท้องที่ก่อน (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 9: 17 – 10: 09)

คำว่า กินพื้นที่หรืออาศัยอยู่ (Occupy) ถูกใช้พูดในทางกฎหมายแสดงนัยยะของการกินพื้นที่ เข้าไปในอาณาเขตหรือดินแดนหนึ่ง ซึ่งบอกเป็นนัยยะและความรู้สึกที่เบาบาง ภายหลังคำนี้ถูกเปลี่ยนเป็นครอบครองเป็นเจ้าของ ควบคุมฉวยเอาไว้ (Held) (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 11: 17 – 12: 19) ทางกฎหมายมีการพิจารณาที่รอบคอบและประณีตในการใช้คำศัพท์เพื่อสื่อสาร ทุกคำ

ล้วนมีความหมายในการตีความเพื่อนำไปใช้ในการพิจารณาทางกฎหมาย จำเลยหลายคนถูกดำเนินคดีในศาลทหารที่กาซา เจ้าหน้าที่ฝ่ายโจทก์ทุกคนถูกแต่งตั้งโดยผู้บังคับบัญชาทางทหารโดยที่ไม่มีผู้ที่เรียนกฎหมาย มีการดำเนินคดีด้วยภาษาฮีบรู (Hebrew) แต่จะมีทหารผู้แปลความไปสู่ภาษาอาราบิก(Arabic) ซึ่งจะมีการถอดความตีความหมายและถ่ายทอดความหมาย (Will be transcribed) ข้อกล่าวหาต่างๆ (Indictments) ข้อถกเถียงต่างๆ (Arguments) และการตัดสินต่างๆ (Judgements) บอกเล่าประวัติศาสตร์ของความสัมพันธ์ระหว่างชาวปาเลสไตน์และกฎหมาย (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 13: 17)

ส่วนที่ 2 การก่อการร้ายและอาชญากรรม (Part Two Terrorists and Criminals)

อับราฮัม (Abraham, Pachter) พนักงานอัยการทหาร (Military Prosecutor. 1967 – 1970) ในหลายแห่ง รวมถึงที่กาซา (Gaza) อับราฮัมมีทัศนะต่อสิ่งที่เกิดขึ้น รวมถึงสาเหตุที่มีการดำเนินคดี เพราะหลายคนมักไม่รู้ว่าเกิดอะไรขึ้น หรืออาจไม่เข้าใจว่าหลายๆ อย่างไม่เลวร้าย และหากพิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้นกับสังคมมันดีกว่าแต่ก่อน คดีที่อับราฮัมได้มีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าหน้าที่อัยการ ส่วนมากคือการชุมนุมประท้วงจำนวนมาก ที่เรียกร้องในทางที่ไม่ดี ยั่วยุปลุกปั่น และความรุนแรง พยายามที่จะทำร้ายสถาบันฝ่ายปกครองหรือรัฐบาล นั่นคือ จุดเริ่มต้นที่ภายหลังทำให้ดำเนินไปสู่หลายๆ สิ่งที่ตรึงเครียด (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 15: 18 – 16: 06) กรณีหมายเลขสี่จากปี ค.ศ. 1969 (Case No.4 from 1969) ที่มีอับราฮัมเป็นอัยการทหาร กับโอมา (Omar, Mahmoud Qassem) และจำเลยอีก 8 คน ในศาลทหารที่รามาลา (Ramallah) กลุ่มฟาทา (Fatah) ถูกจับด้วยข้อหาวางระเบิดสนามบินนานาชาติ เข้าใจว่าเป็นกลุ่มติดตั้งอาวุธที่แทรกซึมเข้ามาทางชายแดนที่ติดกับจอร์แดน โดย 8 คน ถูกจับ โดโอมาแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นของตนว่าดินแดนแห่งนี้คือ ดินแดนบ้านเกิดของพวกเขา เขาเกิดที่เยรูซาเลม (Jerusalem) และอพยพหนีไปหลังจากเกิดสงคราม ในปี ค.ศ. 1967 สำหรับกรณีผู้อพยพลี้ภัยจากบ้านเกิด ไปสู่จอร์แดน โอมาคือ หนึ่งในคนที่เข้าร่วมกับแนวหน้าของกลุ่มผู้ปลดปล่อยชาวปาเลสไตน์ (The Popular Front for the Liberation of Palestine) และถูกส่งตัวเหมือนกับหลายร้อยชีวิตไปสู่การแทรกซึมเข้าตามพื้นที่ต่างๆ เพื่อต่อสู้กับเป้าหมายชาวชาวอิสราเอล ในชั้นศาลโอมาเรียกร้องว่าเขาต่อสู้กับทหาร ไม่ใช่อาชญากร (Felon) ซึ่งข้อเรียกร้องนี้ถูกนำขึ้นไปพิจารณาในสหประชาชาติ (UN) ด้วยลักษณะของเฉลยสงคราม (POWs หรือ Prisoner of war) โดยผู้แทนชาวอาหรับซึ่งเรียกร้องว่าบางคนในกลุ่มคนเหล่านี้คือ เฉลยสงคราม และสิ่งนี้คือ การละเมิดต่อสนธิสัญญาเจนีวา ชาวอิสราเอล ภายหลังที่มีการแกะรอย คณะรัฐมนตรีชาวต่างชาติแปลความคำพิจารณาและนำเสนอต่อองค์กรสหประชาชาติ (UN) เพื่อพิสูจน์ และหนึ่งเดียวที่วิเคราะห์ผ่านมุมมองทางกฎหมายและพิจารณาว่าพวกเขาไม่สมควรได้รับสถานะของเฉลยสงคราม

ปัจจุบันความแตกต่างระหว่างทหารคนหนึ่ง และผู้ก่อการร้ายคนหนึ่ง เป็นสิ่งที่ถูกฝังรากลึกในกฎหมายและวาทกรรมทางการเมือง แต่ช่วงเวลาในอดีตในช่วงสิ้นสุดของทศวรรษที่ 60 (1960s) มันมีความจำเป็นที่จะผนึกติดความแตกต่างในข้อกำหนดทางกฎหมาย กรณีการตัดสินคดีของโอมาเป็น

หนึ่งในตำราทางกฎหมายแรกเริ่ม ที่โต้เถียงด้วยความชอบธรรมของชาวปาเลสไตน์ ที่ต่อสู้ดิ้นรนขัดแย้งกับชาวอิสราเอล ในกฎข้อบังคับที่ผู้พิพากษา อาบูลาเฟีย (Judge Abulafia) เขียนไว้ในสนธิสัญญาเจนีวา แสดงให้เห็นถึงการมอบสถานะพิเศษ โดยแท้จริงให้กับนักสู้ซึ่งชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งสามารถรวมถึงสมาชิกขององค์กรปลดปล่อย (Members of liberation organizations) เพื่อใช้ร่วมในการพิจารณาหรืออธิบายของผู้พิพากษา นักต่อสู้ต้องทำตามข้อเรียกร้องของสนธิสัญญาเจนีวา และสำคัญที่สุดต้องต่อสู้ตามกฎสากลระหว่างประเทศของการสงคราม (The international laws of warfare) เช่น ถ้าเกิดการทำร้ายชาวประชาที่บริสุทธิ์ในตลาดในเยรูซาเลม นักต่อสู้ผู้นั้นจะไม่มีสิทธิที่จะเรียกร้องสถานะของความชอบธรรมได้ กฎหมายระหว่างประเทศไม่ได้ถูกเขียนขึ้นเพื่อปกป้องผู้ก่อการร้ายและอาชญากรต่างๆ ผู้ต่อต้านทั้งหมดถูกดำเนินคดีลงโทษจำคุกตลอดชีวิตสำหรับการแทรกซึมด้วยการติดตั้งอาวุธ (Armed infilration) (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 13: 17 – 20: 54) ซึ่งข้อแตกต่างของกฎหมายในการติดตั้งอาวุธของสมาชิกองค์กรผิดกฎหมายกับทหาร คือไม่เคารพต่อกฎหมายและมีขนบปฏิบัติของการสงคราม (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 20: 55 – 21: 13)

อีกกรณีหนึ่งของของหญิงซึ่งมีลูก 5 คน ซึ่งพยายามส่งอาหาร ขนมปังและปลาซาดีนให้กับกลุ่มผู้แทรกซึม ซึ่งซ่อนตัวในถ้ำใกล้หมู่บ้าน เบท ฟัจจา (Beit Fajjar) ตามข้อกล่าวหาที่เกิดขึ้นของคดี 2046 ในปี ค.ศ.1976 ระหว่างโจทย์ซึ่งเป็นทหารกับจำเลย อาริฟา อิปราฮิม (Arifa Ibrahim) เธอส่งอาหารให้กับชาวจอร์แดนซึ่งกำลังหลบซ่อนตัวจากเจ้าหน้าที่ อาริฟาคิดว่าเขาหิวและกระหาย เธอจึงนำขนมปังและปลาซาดีนไปให้ตลอด 2 สัปดาห์ก่อนถูกจับกุมตัว ด้วยข้อหาให้ความช่วยเหลือผู้แทรกซึมติดอาวุธขัดต่อคำสั่งเพื่อการป้องกันการแทรกซึม อาริฟาเรียกร้องว่า เธอไม่ควรถูกลงโทษเพียงเพราะให้อาหารคนๆ หนึ่งที่ร้องขอความช่วยเหลือ ถึงแม้ว่าเธอจะเป็นผู้แทรกซึมคนหนึ่งที่เจ้าหน้าที่ต้องการตัว เพราะการให้อาหารแก่บุคคลหนึ่งที่เกิดจากความต้องการ เป็นพฤติกรรมของมนุษย์ที่ยอมรับได้และเข้าใจได้อย่างสากล ตุลาการไม่ยอมรับข้อโต้แย้ง กฎเกณฑ์ที่ถูกเขียนขึ้นโดยชั้นศาลมองว่าผู้ก่อการร้ายเป็นเหมือนงูอสรพิษ ขาดการให้ความสำคัญต่อคุณค่าของมนุษย์ การตัดสินได้ลงความเห็นว่าการทำโทษกลุ่มผู้แทรกซึมไม่เพียงพอ แต่ต้องทำให้ผู้คนเข้าใจว่าผู้แทรกซึมต้องไม่ถูกช่วยเหลือ วิถีทางเดียวที่ทำให้เกิดผลลัพธ์นี้ได้คือ ต้องทำให้ผู้คนท้องถิ่นเกิดความรู้สึกว่าการช่วยเหลือพวกคนเหล่านี้เป็นสิ่งอันตราย เพราะฉะนั้นเขาตัดสินว่าจำเลยต้องโทษจำคุกหนึ่งปีครึ่งเพื่อยับยั้งป้องกัน จึงต้องให้บทเรียนกับพวกเขา (Teaching them a lesson) เมื่อการพิจารณาสิ้นสุดลง ลูกๆ ทั้ง 5คน ของอาริฟาจะอยู่อย่างไร ชีวิตของเธอในคุกจึงไม่แตกต่างอะไรไปจากหญิงหม้าย (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 21: 56 – 26: 59)

อีกหนึ่งกรณี การพิจารณาตัดสินคดี ในเมืองเคอยัท อัลบา (Kiryat Arba) หลังจากการฆาตกรรม กลุ่มคนหนุ่มสาว สมาชิกขององค์กรรักชาติหัวรุนแรง (Ultra-nationalist) ที่เรียกว่าคา (Kach) ได้มาร่วมงานศพของหนึ่งในสมาชิกที่มีบทบาทสำคัญในกลุ่มของพวกเขา ทหารหลายร้อยนายทำหน้าที่

ป้องกันขบวนผู้คนจำนวนมากที่มาร่วมพิธีศพ จำเลยหลายคนได้เป็นเหตุทำให้ชาวยิวทั้ง 6 คน ถึงแก่ความตาย และบาดเจ็บอีก 16 คน ในเฮบรอน (Hebron) ผู้นำแอดนัน เจบบา (Adnan Jabber) ถูกฝึกในซีเรียและรัสเซีย ได้เข้ามาแทรกซึมเพื่อโจมตีผู้ตั้งถิ่นฐานชาวยิว ผู้รับผิดชอบการพิพากษา คือ อเล็กซานเดอร์ (Alexander Ramati) 4 คน ต้องการให้ทำข้อแถลงทางการเมือง ทนายของจำเลยโต้แย้งว่าศาลไม่มีอำนาจที่จะตัดสินว่าจำเลยเหล่านี้เป็นเฉลยสงคราม (POWs) แต่ศาลก็ปฏิเสธคำร้อง นักกฎหมายประกาศถึงความตั้งใจของเขาที่จะอุทธรณ์ในชั้นศาลฎีกา (Supreme Court) แต่ศาลก็ไม่เลื่อนการพิจารณา ผู้พิพากษา 3 คน อ่านคำแถลง จำเลย คือ สัตว์ร้าย ขาดมนุษยธรรมทั้งปวง การกระทำนี้เป็นการเตรียมการฆาตกรรม การตอบโต้ต้องรุนแรงจริงจัง ผู้พิพากษา 2 คน ตัดสินให้ประหารชีวิต ผู้พิพากษาคนที่ 3 ตัดสินจำคุกตลอดชีวิตตามกฎหมายที่ผู้พิพากษาได้ให้คำอธิบาย การชี้ขาดประหารชีวิตสามารถนำมาใช้ได้ ถ้าการลงมติเป็นเอกฉันท์ เพราะฉะนั้นผู้ก่อการร้ายหลายคนถูกชี้ขาดให้จำคุกตลอดชีวิต ในขณะที่ห้องพิจารณาคดีเงียบปฏิกิริยาตอบสนองถูกได้ยินจากข้างนอก (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 27: 53 – 30: 53)

จากคำกล่าวของอเล็กซานเดอร์ (Alexander Ramati) ผู้พิพากษากองทัพ (Military Judge) ในปี 1980 – 1981 หนึ่งในผู้พิพากษาคดีดังกล่าว

Deciding whether or not to sentence someone to death, isn't an easy thing to live with. Making this decision... You have many sleepless nights. You ask yourself how many lives you might save, if you give the death penalty, which exists in the military orders. (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 30: 56 – 31: 31)

คำกล่าวนี้ แสดงให้เห็นว่า การพิจารณาตัดสินในกรณีที่เฮบรอนนี้ เป็นสิ่งที่ตัดสินใจไม่ง่าย เป็นเรื่องยาก คำสั่งของกองทัพมีส่วนเกี่ยวข้อง และมีบทบาทต่อการพิจารณาตัดสินคดีที่เกี่ยวข้องกับคดีระหว่างประเทศจากก่อการร้ายหรืออาชญากรรม

ผู้พิพากษาไมเออ (Meir, Shamgar) แห่งศาลฎีกาในอิสราเอลในช่วงปี 1975 – 1995 เขามีส่วนเกี่ยวข้องกับการพิจารณาคดีตัดสินลงโทษให้ถึงแก่ความตาย ไมเออได้ให้ทัศนะว่า

We, as a matter of policy, didn't want to use the death penalty as part of our rule of the territories. Were we right or wrong? Historians will decide. But those were the instructions we issued.

สาระสำคัญของนโยบาย คือ เราไม่ต้องการใช้การทำโทษให้ถึงความตาย ซึ่งมาจากข้อบังคับหรือกฎระเบียบของอาณาเขตพรหมแดน เราถูกหรือผิด นักประวัติศาสตร์จะพิจารณาตัดสิน แต่ทั้งหมดนั้นก็คือ วิธีการที่ถูกเผยแพร่ออกไป (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 31: 32 – 32: 00)

My approach was to allow oversight of the army's conduct, in a region under military rule. Oversight which is not military, Nor executive oversight, but judicial

oversight. We always felt, and knew, that justice was being done. Because the Supreme Court is completely uninvolved in the issue, totally impartial. It's the most respected court in Israel, and can rule in the clearest, most unequivocal manner, on what is just and what is not just.

วิธีการของผม คือ ยินยอมให้กับความผิดพลาดของการควบคุมชี้นำของกองทัพในขอบเขตภายใต้กฎเกณฑ์ของทหาร ความผิดพลาดที่ไม่เกี่ยวกับทางทหาร และก็ไม่ใช่ความผิดพลาดของการบริหาร แต่เป็นความผิดพลาดที่เกี่ยวกับการพิจารณาคดี เรารู้สึกและรู้ได้เสมอว่าความยุติธรรมกำลังถูกทำให้ดำรงอยู่ เพราะศาลฎีกาไม่เกี่ยวข้องทั้งหมดทั้งสิ้นในประเด็นนี้ ไม่ลำเอียงหรือแบ่งฝั่งแบ่งฝ่ายโดยสิ้นเชิง มันถูกทำให้เป็นที่น่าเคารพอย่างยิ่งในอิสราเอล และสามารถตัดสินได้อย่างใสสะอาดที่สุด ลักษณะชัดแจ้งอย่างที่สุด บนอะไรที่เป็นจริงและอะไรที่ไม่เป็นจริง (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 32: 30 – 33: 27) จากทัศนะของไมเออแสดงให้รับรู้ได้ว่า มีความผิดพลาดในการพิจารณาคดีที่ผ่านๆ มาของเขา กองทัพมีบทบาทในการชี้นำและก็มีความบกพร่องในการควบคุมชี้นำบางสิ่งบางอย่าง แต่ในอีกมุมหนึ่งศาลฎีกาก็เป็นสิ่งที่ควรค่าแก่การเคารพเพราะมันถูกทำไว้ให้เป็นเช่นนั้น

ส่วนที่ 3 ดินแดนที่แน่นิ่ง (Dead Land) ศาลฎีกาของชาวอิสราเอลเป็นศาลแห่งแรกในประวัติศาสตร์ที่นำไปสู่ข้อโต้แย้ง ด้วยท้าทายให้กระทำอย่างยุติธรรม ไม่ใช่แค่กับพลเมืองในรัฐ แต่กับประชาชนในรัฐที่อยู่ภายใต้การควบคุมของทหาร ศาลฎีกามีบทบาทที่จะยืนหยัดอยู่ระหว่างพลเมืองและกองทัพ ศาลเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดที่จะตัดสินใจว่า อะไรที่จะถูกอนุญาต และอะไรที่จะไม่อนุญาต (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 34: 44 – 35: 12) หนึ่งในประเด็นหลักที่ศาลฎีกาได้กล่าวคือ การปักหลักอาศัยอยู่ของชาวยิวในอาณาเขตที่ถูกยึดครอง (Occupied territories) ซึ่งย้อนกลับไปในปี ค.ศ. 1967 ชาวอิสราเอลได้เริ่มอาศัยอยู่ในบริเวณนี้มาก่อน โดยยืนยันสิทธิอาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณนี้ตามที่บัญญัติไว้ในคำภีร์ไบเบิ้ล ในอีกด้านหนึ่ง ข้อโต้แย้งก็มีมากขึ้น มาตรา 49 (Article 49) ของสนธิสัญญาเจนีวา (Geneva Convention) ยับยั้งอำนาจในการยึดครองจากการโยกย้ายประชากรของที่หนึ่งไปสู่พื้นที่บริเวณที่มีการครอบครองและอาศัยอยู่ก่อนแล้ว การตั้งถิ่นฐานของชาวอิสราเอล ไม่ได้มีการบีบบังคับในการโยกย้ายถิ่นฐาน แต่พวกเขาอาสาด้วยความเต็มใจที่จะเดินทางไปอยู่ที่บริเวณทางฝั่งตะวันตก (West Bank) ซึ่งในช่วงนั้นก็มีฝ่ายต่อต้านออกมาขัดขวาง ไม่เห็นด้วยกับการตั้งถิ่นฐานจนนำไปสู่การเดินขบวนและการปะทะกันระหว่างชาวปาเลสไตน์กับกองทัพทหาร การต่อต้านบานปลายตั้งแต่ที่นิคมได้มีการก่อสร้างขึ้นบนพื้นที่ของพวกเขา (ชาวปาเลสไตน์) และถูกฉกฉวยไปโดยฝ่ายปกครองทางทหาร (Military administration) โดยออกคำสั่งกองทัพ มีความประสงค์ในดินแดนของพวกเขาเพื่อเป้าประสงค์ของความมั่นคงปลอดภัย (Security purposes) สิ่งนั้นคือ พวกชาวปาเลสไตน์ต้องย้ายออกไป และก็จะได้ค่าตอบแทน ชาวบ้านหลายคนไม่รู้ว่าที่ดินทำกินและอยู่อาศัยของตนถูกยึด ในขณะที่พื้นที่นิคมกำลังถูกก่อสร้าง อาเดล (Adel, Dweikat) ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา เขาแย้งว่าการเข้ายึดพื้นที่ของเขาและผู้อยู่อาศัยอีก 11 คน เป็นสิ่งผิด

กฎหมาย อาเดล โต้เถียงว่าพื้นที่เกษตรกรรมตรงนั้นไม่มีความต้องการในความมั่นคงปลอดภัย (Security need to seize) ใดๆ พื้นที่ถูกยึดจับจองสำหรับพลเมืองมากกว่าความต้องการทางทหาร อีรอน โมเร (Elon, Moreh) เป็นพื้นที่ของการตั้งถิ่นฐานที่เกิดขึ้น ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ผู้พิพากษาหลายคนเขียนร่างขึ้น โดยกฎหมายระหว่างประเทศ (International Law) อนุญาตใช้พื้นที่ ที่ถูกยึดครอบครองกลับกลายเป็นถูกจับจองเพื่อความเป็นส่วนตัว ซึ่งเป็นสิ่งที่ขัดต่อวัตถุประสงค์หลักของการโยกย้ายผู้ตั้งถิ่นฐานอยู่ก่อน ศาลฎีกาสั่งให้ผู้บังคับบัญชาในระดับภูมิภาคโยกย้ายพื้นที่อีรอน โมเร (Elon, Moreh) ออกไปอย่างเร่งด่วนและให้ผู้คนที่เข้าไปตั้งถิ่นฐานในที่บริเวณนี้กลับไปยังดินแดนเดิมของตน อีริค (Ariel, Arik Sharon) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร (Minister of Agriculture) จึงได้หาวิถีทางใหม่ โดยหาพื้นที่สำหรับตั้งถิ่นฐานที่เรียกว่า อีรอน โมเร (Elon, Moreh) ใหม่ให้ชาวอิสราเอล ภายหลังจากนั้นมีการค้นหาพื้นที่ที่เหมาะสมกับความหมายของคำว่า ดินแดนที่แน่นิ่ง (Dead Land) เพื่อนำมาใช้เป็นพื้นที่ของรัฐ (State land) โดยได้รับคำแนะนำจากทนายอเล็กซานเดอร์ (Alexander Ramati) ถึงดินแดนมาวัท (Mawat Land) ซึ่งเป็นคำเฉพาะที่ใช้ในกฎหมายพื้นที่ของออตโตมัน (Ottoman land law) ในศตวรรษที่ 19 มีความหมายว่า ดินแดนที่ตาย (Dead Land) เป็นดินแดนที่ต้องไกลได้พอจากหมู่บ้านที่ใกล้ที่สุด ที่ซึ่งคนคนหนึ่งไม่สามารถได้ยินไก่ขันที่หมู่บ้านที่ใกล้สุดนั้นได้ สอดคล้องกับกฎหมายของออตโตมัน (Ottoman law) ที่ว่าพื้นดินอาจเป็นของใครบางคนชั่วคราว ตราบนานเท่าที่เขาเพาะปลูกเก็บเกี่ยวจากมัน แต่ถ้าเขาไม่เพาะปลูกเก็บเกี่ยวในช่วง 3 ปี หลังจากนั้น พื้นที่ที่ถูกเรียกว่า ดินแดนที่แน่นิ่ง (Dead Land) จะกลับคืนสู่จักรวรรดิ (Empire) ในทางกฎหมายผู้บังคับบัญชาภูมิภาคคือ จักรวรรดิในทุกวันนี้ ภายหลังจากการออกสำรวจพื้นที่ บริเวณที่ถูกค้นพบและถูกเรียกว่า อีรอน โมเร (Elon, Moreh) คือ บริเวณที่ปรากฏอยู่ในทุกวันนี้ ซึ่งเป็นพื้นที่ของรัฐ (State land) (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 35: 30 – 43: 20) ในระหว่างที่พื้นที่มีการก่อสร้างก็มีคำร้องจากผู้อยู่อาศัยในทาคุมิเย (Tarkumiyeh) ใกล้เฮบรอน (Hebron) ไปถึงศาลฎีกาของชาวอิสราเอล พื้นที่หลายร้อยเอเคอร์ใกล้หมู่บ้านของพวกเขาถูกประกาศให้เป็นพื้นที่ของรัฐ หากย้อนกลับไปในอดีต ช่วงปีเวลาของชาวจอร์แดนหรือออตโตมัน กฎหมายระหว่างประเทศยังคงห้ามชาวอิสราเอลจากการใช้ดินแดนนี้ คำร้องของฟาเดล (Fadel, Al Nazar) เป็นการต่อต้านการกำหนดใช้พื้นที่รัฐ กรณีคดีของฟาเดล ผู้พิพากษาไมเออ (Meir, Shamgar) ตัดสินว่าอะไรที่สามารถหรือไม่สามารถที่จะกระทำได้บนดินแดนที่ถูกพิจารณาว่าเป็นสินทรัพย์ที่ถูกยึดครองโดยรัฐ (Occupied State Property) ไมเอออธิบายว่าสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่เมืองเฮกูในเนเธอร์แลนด์ (Hague Convention) แถลงว่าการยึดครองของกองทัพเป็นเพียงแค่การคุ้มครองปกป้องสินทรัพย์ที่ครอบครองโดยรัฐ กองทัพอาจไม่โอนถ่ายความเป็นเจ้าของในสินทรัพย์เพราะต้องดูแลรักษามันไว้ และจะคืนมันกลับไปสู่การครองของรัฐเมื่อการครอบครองตรงนั้นสิ้นสุดลง ในการวินิจฉัยของผู้พิพากษาไมเออ (Meir, Shamgar) เขาเขียนในลักษณะที่สบประมาทข้อห้ามทั้งหมด สนธิสัญญาเฮกุอนุญาตให้ใช้อำนาจของการครอบครองสินทรัพย์ของรัฐชั่วคราว สินทรัพย์ที่ถูกครอบครองอาจจะถูกเช่า

ให้เช่าหรือเพาะปลูกได้ ถึงแม้ว่าการกระทำของทหารจะเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ที่เป็นของรัฐ แต่ก็เป็นความสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 43: 50 – 46: 32) ทุกวันนี้ประชากรชาวอิสราเอลกว่าครึ่งล้านอยู่ในอาณาเขตที่พิชิตได้ในปี ค.ศ. 1967 ส่วนมากอาศัยอยู่ในนิคมที่สร้างขึ้นบนพื้นที่กว่าหลายร้อยเอเคอร์จากพื้นที่ทั้งหมดหลายพันเอเคอร์ และดินแดนนี้ถูกประกาศโดยผู้บังคับบัญชาการกองทัพว่าเป็นพื้นที่ของรัฐ ดินแดนรัฐของชาวอิสราเอล หรือเรียกได้ว่า เป็นการฟื้นคืนกลับมาของกฎหมายพื้นที่ของออตโตมัน (Ottoman land law) ชาวอิสราเอลกว่าครึ่งล้านที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ถูกควบคุม ขัดแย้งต่อกฎหมายระหว่างประเทศ ห้ามโยกย้ายประชากรที่อาศัยอยู่ในรัฐหรือเป็นของรัฐไปยังพื้นที่ที่ถูกครอบครองไว้แล้ว ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ นำเสนอการเชื่อมโยงระหว่างกฎข้อบังคับของศาลฎีกาและการตั้งถิ่นฐานของประชาชนในอาณาเขตพรหมแดนที่มีการอาศัยอยู่ก่อนแล้ว เป็นการเชื่อมโยงระหว่างกฎหมายออตโตมันและการสถาปนาการตั้งถิ่นฐานขนาดใหญ่ของนายอีริค (Ariel, Arik Sharon) ของเมืองเคอยัท อัลบา (Kiryat Arba) และของกลุ่มผู้ตั้งถิ่นฐานชาวอิสราเอลที่เรียกว่าเอฟรัด (Efrat) ซึ่งการเชื่อมโยงดังกล่าวถูกทำขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมาย โดยถูกนำมาใช้โดยรัฐบาล ตรวจสอบโดยกฎเกณฑ์ของศาลฎีกา และกลายมาเป็นส่วนหนึ่งในกฎหมาย ถ้ามองย้อนกลับไปในช่วงต้นของแถลงคำสั่งในปี ค.ศ.1967 ได้แจ้งไว้ว่าหากมีการละเมิดคำสั่งและความมั่นคงของพื้นที่ ไม่ว่าใครคนใดก็จะถูกพิจารณาคดีในศาลทหาร แต่ในช่วงปลายปีทศวรรษที่ 70s ระบบทางกฎหมายตระหนักว่าหลายๆ กฎเกณฑ์ได้แห้งเฉาไป (Dry rules) ไม่สามารถหลงเหลือแม้แค่เพียงใช้ในการพิจารณาได้ สถานะทางกฎหมายของผู้ตั้งถิ่นฐานถูกจัดวางอย่างต่อเนื่องในการท้าทายกฎหมายใหม่ ซึ่งนำไปสู่ความรุนแรงและการสูญเสียระหว่างผู้อยู่อาศัยชาวอิสราเอลและทหาร และเกิดคดีความในชั้นศาลอิสราเอลมากมาย (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 46: 42 – 52: 22)

จาเอ (Jair, Rabinovich) อัยการกองทัพ (Military Prosecutor) ในปี 1977 – 1982 กล่าวว่า

Jair Rabinovich: As a military prosecutor, If a case concerning a Jewish resident landed on my desk, I'd pass it on to the police, to the civilian system. I wouldn't deal with it. Once in a long while...

Director: Why?

Jair Rabinovich: Becuase the military court was established to take care of the occupied population and nothing else. Those living under occupation. Jews weren't under occupation. That's a distinction between the two populations.

จาเอ: อัยการกองทัพ ถ้ามีกรณีที่เกี่ยวข้องกับผู้อยู่อาศัยชาวยิวบนโต๊ะทำงานของผม ผมจะส่งมันไปให้ตำรวจ ไปสู่ระบบพลเรือน ผมจะไม่จัดการกับมัน ครั้งหนึ่งนานมาแล้วในระหว่างที่

ผู้กำกับ: ทำไม่ล่ะ?

จาเอ: เพราะว่า ศาลทหารถูกก่อตั้งขึ้นเพื่อดูแลประชากรที่ถูครอบครองโดยรัฐเท่านั้น และไม่มีอื่นใดไปกว่านี้ ผู้คนเหล่านั้นที่อาศัยอยู่ภายใต้พื้นที่ควบคุมโดยทหาร ยิวไม่อยู่ภายใต้พื้นที่ควบคุมทางทหาร นั่นคือ ข้อแตกต่างระหว่างประชากรทั้งสอง (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 52: 10 – 52: 49)

ในพื้นที่ตรงนั้น มีความแบ่งแยกระบบการบังคับใช้กฎหมายอย่างชัดเจน แต่ปัญหาอาจไม่ได้มาจากการแบ่งแยกการบังคับใช้กฎหมายถ้าชาวอิสราเอลถูกนำตัวมามาดำเนินคดี แต่สาเหตุปัญหาคือ ข้อเรียกร้องที่เกิดขึ้นนั้น มาจากการที่ชาวอิสราเอลไม่ถูกดำเนินคดีในลักษณะเช่นเดียวกับที่ชาวปาเลสไตน์ถูกดำเนินคดีในข้อหาละเมิดต่อความมั่นคง (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 52: 51 – 53: 12) ในช่วงต้นทศวรรษ 1980s รัฐมนตรีว่าการกระทรงยุติธรรมชาวอิสราเอลรายงานว่า การบังคับใช้กฎหมายกับชาวอิสราเอลในหลายๆ พื้นที่อาณาเขตแทบจะไม่เคยถูกบังคับใช้ โดยเฉพาะในหลายกรณีที่เกิดขึ้นกับการทำลายสินทรัพย์ของชาวปาเลสไตน์ ความรุนแรงต่อต้านชาวปาเลสไตน์ รวมทั้งในกรณีที่มีการฆาตกรรมหรือการฆ่าสังหารเกิดขึ้น (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 54: 04 – 54: 50)

: You can't say that about the Israeli settlers.

: Therefore, it's different, you couldn't just say,

: "There's one law and I'll treat everyone the same, no matter what."

: You have to be practical. You can't say that, it wouldn't be right.

(The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 55: 28 – 55: 51) จากคำกล่าวของอเล็กซานเดอร์ (Alexander, Ramati) ผู้พิพากษากองทัพ (Military Judge) ในปี 1980 – 1981 แสดงให้เห็นว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในอดีต มาจากความแตกต่างของกฎหมาย เพราะกฎหมายถูกตั้งขึ้นเพื่อนำมาปฏิบัติใช้กับผู้คนที่แตกต่างกัน การจะเข้าถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นได้นั้นต้องอยู่ในสถานะของการปฏิบัติแต่ไม่ถูกต้องที่จะแค่พูดถึงมัน เพราะมันมีความสลับซับซ้อนที่แตกต่างกัน สิ่งที่อเล็กซานเดอร์ ผู้พิพากษาได้กล่าวไว้เช่นนั้น เพราะเขาเป็นส่วนหนึ่งในกลไกทางกฎหมายและไม่สามารถปรับเปลี่ยนแก้ไขข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นได้ในอดีตเพียงลำพัง เมื่อกฎหมายถูกแบ่งแยกมาตรฐานการบังคับใช้ สิ่งนี้ย่อมก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในพื้นที่บริเวณตรงนั้น

ส่วนที่ 4 การแก้ปัญหาที่เหมาะสม (Appropriate Solutions) คำสั่งห้ามปลุกปั่นยั่วยุและชวนเชื่อให้เป็นปรปักษ์ คำสั่งนี้เกี่ยวข้องกับใบอนุญาตของชาวอิสราเอลสำหรับการครอบครองอาวุธปืน

คำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องธรรมชาติ สั่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตสำหรับเครื่องสำอาง คำสั่งที่เกี่ยวข้องกับนักบัญชี มีการแถลงถึงอุดมการณ์ที่ว่าด้วยจิตวิญญาณและเลือดเนื้อว่าพวกเขาจะชดใช้ยอมสละชีพเพื่อความเชื่อนั้น ในปี ค.ศ. 1987 ประชาชนที่เพิ่มมากขึ้นในหลายพื้นที่แหกกฎในดินแดนที่ชาวปาเลสไตน์ครอบครอง ความผิดหวังของพวกเขาปะทุขึ้นด้วยการเดินขบวนจำนวนมากและการกระทำที่ขัดขวางต่อกองทัพและผู้ไปตั้งถิ่นฐานชาวอิสราเอล เกิดความสูญเสียขึ้นอย่างมากมายต่อประชาชน แต่ก็นำมาซึ่งคำมั่นสัญญาสู่การตระหนักรู้ของประชาคมระหว่างประเทศ (International community) ทั้งโลกเฝ้าดูเพียงประชาธิปไตยในตะวันออกกลาง (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 56: 05 – 57: 53) ในช่วงเหตุการณ์ดังกล่าว ราบิน (Yitzhak, Rabin) รัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม ได้กล่าวไว้ว่า

A: We are determined to impose order.

B: It requires time and patience, the adjustment of forces and methods to the circumstances.

A: เราถูกทำให้พิจารณาในการบังคับใช้คำสั่ง

B: มันต้องใช้เวลาและความอดทน ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบีบบังคับและวิธีการที่มีต่อเหตุการณ์ต่างๆ (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 57: 55 – 58: 09)

อิสราเอลเลือกที่จะไม่คืน หรือล่าถอยจากดินแดนนั้น และในช่วงเวลาเดียวกันก็ไม่ใช้กองกำลังทหารทั้งหมดเข้าต่อต้านประชาชนที่ก่อการกบฏจุดมุ่งหมาย เพื่อพยายามไปสู่การแก้ปัญหาที่สาเหตุโดยให้ชาวปาเลสไตน์ยินยอมต่อกฎหมายมากขึ้นอีกครั้ง (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 58: 10)

โจนาธาน ไลฟ์นี (Jonathan, Livny) ผู้พิพากษากองทัพในปี ค.ศ. 1976 – 1999 (Military Judge. 1976 – 1999) ได้กล่าวว่า

A: when you write a judement, its purpose is not only to punish, but also to rectify.

B: Of course, you can't rectify a population that sees you as an occupier, and views its own actions as morally justified. So it turns into a kind of "market,"

C: "how much will he get?"

D: The element of rectification doesn't exist.

E: The whole concept of corrections turns into, "You did that to me, I'll get you back. I'm going to put you away."

A: เมื่อคุณเป็นบุคคลที่เขียนคำตัดสิน จุดประสงค์ของมันคือไม่เพียงแค่ลงโทษ แต่คือแก้ไขให้ถูกต้องด้วย

B: แน่นอน คุณไม่สามารถแก้ไขให้ประชากรถูกต้องได้ ถ้าพวกเขามองคุณเป็นหนึ่งในผู้ที่อาศัยอยู่ในดินแดนนั้น และมองการกระทำของพวกเขาเองว่า เป็นการจัดระเบียบอย่างมีศีลธรรม ดังนั้นมันกลับกลายไปสู่พวก "กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายหรือตลาด"

C: "เขาจะได้รับมากเท่าไหร่?"

D: องค์ประกอบของการทำให้ถูกต้องก็จะไม่ดำรงอยู่

E: ความคิดรวบยอดของการแก้ไขให้ถูกต้องทั้งหมดทั้งปวงกลับกลายไปสู่ "คุณได้ทำสิ่งนั้นกับฉัน ฉันจะให้มันคืนกับคุณ ฉันกำลังจะขจัดคุณออกไป" (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 59: 38 – 1: 00: 10)

ชาวปาเลสไตน์บางคนโดนจับจำคุก และเรียกค่าปรับตัวข้อหาเขวี้ยงหิน ทำใบปลิวเขียนพ่นกำแพง ให้ความร่วมมือหรือบางคนถูกจับด้วยความเป็นชาวปาเลสไตน์ (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 00: 11 – 1: 01: 27) มีนักโทษมากกว่า 200 คน ระบบที่หมดหนทาง ระบบตึงเครียด วัยรุ่นถูกจับจำนวนมากบางคนยอมรับผิด บางคนก็ไม่ผิด มีการขยายผลของการจำกุม ไม่มีหยุดพักในทุกวัน ผู้พิพากษาไม่เพียงพอ มีความต้องการการช่วยเหลือจากผู้พิพากษาคนอื่นๆ ผู้พิพากษาหลายคนไม่สามารถหาทางออกได้ ด้านหนึ่งพวกเขาถูกคาดหวังว่าต้องช่วยกองทัพให้บรรลุหน้าที่ของพวกเขา และตระเตรียมทางแก้ปัญหาว่า อาวุธอะไรที่จะนำไปใช้ ในช่วงเวลาหนึ่งพวกเขามีกระสุนพลาสติกและกระสุนยาง รวมถึงอาวุธอื่นๆ อีก ในอีกด้านหนึ่งเพื่อปกป้องสิทธิความถูกต้องของผู้อยู่อาศัยในอาณาเขตนั้น พวกเขาไม่มีสิทธิของพลเมือง พวกเขาไม่ใช่ประชากรของอิสราเอล สวิสเซอร์แลนด์และสหรัฐอเมริกา แต่พวกเขาเป็นผู้อยู่อาศัยและมีความเป็นมนุษย์ที่ต้องดูแลเอาใจใส่พวกเขา (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 01: 41 – 1: 02: 52) สิ่งหนึ่งในความมุ่งหมายหลักของการยับยั้งการเพิ่มขึ้นของการก่อจลาจล คือ การคุมขังพวกนักกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหว (Activists) เท่าที่จะเป็นไปได้ ในการเพิ่มมากขึ้นของลำดับความรุนแรง ทำให้ผู้คนมากกว่า 50,000 คน ถูกจับ ตามกฎหมายในดินแดนนั้น บุคคลหนึ่งสามารถถูกจับกุมได้โดยปราศจากการดำเนินคดี หรือการนำตัวไปพิจารณาคดี โดยไม่ยกเว้นบุคคลใดเป็นกรณีพิเศษ คำสั่งแถลงว่าบุคคลนี้สถาปนาความคุกคามต่อความมั่นคงจึงต้องถูกจำกุม เพื่อการป้องกันการใช้อำนาจตามอำเภอใจที่เกิดขึ้นดังกล่าว กฎหมายได้กำหนดเงื่อนไขดำเนินการ นักโทษที่ถูกคุมขังหลายแห่งนั้นต้องถูกนำตัวมาก่อนการพิจารณาตัดสินภายใน 96 ชั่วโมงของการจับกุมตัวของพวกเขา เพื่อที่จะตรวจสอบว่าการจับกุมนั้นมีเหตุอันควร ซึ่งเคยมีเหตุที่ผู้ถูกจับกุมตัวไม่ได้ถูกนำตัวมาให้ผู้พิพากษาภายใน 96 ชั่วโมง ผู้พิพากษาคนหนึ่งจึงบอกให้ปล่อยตัวผู้ถูกจับกุมนั้นไป ถึงแม้จะมีการปฏิเสธและข้อถกเถียงมากมาย แต่ในที่สุดก็ต้องปล่อยตัว เพราะกฎหมายได้บังคับใช้และตามคำสั่งของผู้พิพากษา (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1:

03: 04 – 1: 05: 00)

ผู้พิพากษาแอมนอน (Justice Amnon Strashnov) แม่ทัพฝ่ายสนับสนุนกองทัพในปี ค.ศ. 1987 – 1991 (Military Advocate General. 1987 – 1991) ได้ให้คำแนะการแปรญัตติ (ข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง แก้ไขหรือเพิ่มถ้อยคำในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ) เพื่อนำไปใช้เป็นกฎหมาย เพราะเขาได้ตระหนักว่าในช่วงเวลาแห่งความสิ้นหวังนั้น ควรที่จะมีการเปลี่ยนกฎหมาย (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 05: 04) การตรากฎหมายในดินแดนต่างๆ เป็นสิ่งที่ง่ายกว่าการอ่านในรัฐสภา ส่วนมากอยู่บนพื้นฐานของคำสั่งแถลงโดยผู้บังคับบัญชาในพื้นที่นั้น ดังนั้น คำสั่งนั้นถูกแปรญัตติติแก้ไขน้อยครั้งมาก แต่แค่จับมันใส่ลงไปอย่างง่ายๆ ข้อหนึ่ง ที่นั่นไม่มีข้อเรียกร้องที่จะนำผู้ถูกจับกุมมาก่อนการพิจารณาคดี ถ้าผู้ถูกจับกุมไม่ทำการเรียกร้อง ข้อที่สอง กำจัดขอบเขตของเวลา 96 ชั่วโมงออกไป และระบบนั้นก็จะดำเนินต่อไปสู่การทำงานได้ ตรงนั้น คือ การกำกับดูแลแต่ไม่เข้มงวดเหมือนก่อน ผู้พิพากษาแอมนอนคิดว่า สิ่งนี้เป็นตัวอย่างที่ดีของระบบกฎหมาย สิ่งนี้สามารถช่วยเหลือระบบของกองทัพได้ และนำมาสู่การแก้ปัญหาที่เหมาะสม (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 05: 12 – 1: 06: 09) ผู้กำกับได้ตั้งคำถามต่อทัศนะของผู้พิพากษาแอมนอนว่า

A: Who did you have to respect to?

B: What kind of deliberations?

A: ใครคือคนที่คุณให้ความเคารพหรือ?

B: การใคร่ครวญเหล่านี้เป็นจำพวกใดหรือ?

(The Law in these Parts. 2011 : นาทีที่ 1:06:10-1:06:17)

ผู้พิพากษาแอมนอนตอบว่า

I sent it to the minister of defense, he passed it on to the high command...

ผมส่งมันไปให้รัฐมนตรีกลาโหม เขาได้ผ่านมันไปยังการบัญชาการขั้นสูง (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 06: 18 – 1: 06: 27)

การขจัดข้อเรียกร้องที่นำไปสู่การทบทวนการบริหารจัดการสถานกักกันทุกๆ แห่ง ทำให้การจับกุมต่างๆ ง่ายขึ้น ผู้ถูกคุมขังหลายๆ คน มองไม่เห็นข้อเรียกร้องในการอุทธรณ์ ภายใต้กฎข้อบังคับใหม่ กองทัพไม่ได้ประสงค์ให้ครอบคลุมถึงการได้รับฟังที่เกี่ยวข้องกับคดีความของพวกเขา หากผู้ถูกคุมตัวประสงค์ที่จะพบเจอกับผู้พิพากษา เขาจะได้สิทธิดังกล่าวภายในหลายสัปดาห์หรือหลายเดือนก่อนที่จะเจอกับพนักงานฝึกหัดกฎหมาย (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 06: 46 – 1: 07: 19) ผู้กำกับอ่านคดีในปี 1990 ของนักโทษหมายเลข 22333 ในหน้าที่ 2 ตรงที่นักโทษได้กล่าวไว้ว่า

1. I asked the General Security Service agent, "Why am I being held?"

2. I didn't confess to anything, I'm a married man with three children, until my arrest I worked in Israel, in Rehovot.

3. I have my employer's phone number with me.

4. The prisoner's attorney demands to reveal at least some of the evidence, so the prisoner can respond to the accusations.

5. The prosecutor refuses, "The material is classified, revealing it will harm the security of the area."

1. ผมถามตัวแทนงานบริการความมั่นคงทั่วไป "ทำไมผมถึงถูกกุมตัว?"

2. ผมไม่ได้สารภาพทุกๆ สิ่ง ผมแต่งงานแล้ว มีลูกสามคน จนกระทั่งถูกจับกุมตัวผมได้ทำงานในอิสราเอล ในเมืองรีโฮวอท

3. ผมมีเบอร์โทรศัพท์ของนายจ้างอยู่กับตัว

4. ทนายความของนักโทษต้องการให้เปิดเผยหลักฐาน อย่างน้อยบางอย่าง ดังนั้น นักโทษสามารถตอบโต้ต่อข้อกล่าวหาต่างๆ ได้

5. แต่โจทก์ปฏิเสธ "เนื้อหาถูกจัดประเภทเป็นความลับ การเปิดเผยมันจะเป็นอันตรายต่อขอบเขตของความมั่นคง

ผู้กำกับได้ถามคำถามผู้พิพากษา ดังนี้

1. You have to decide. First, should this Marwan be arrested?

2. Secondly, should some of the material against him be revealed?

1. คุณต้องตัดสินใจ อย่างแรก ควรหรือไม่ที่นายมาวานถูกจับกุมตัว?

2. อย่างที่สอง ควรหรือไม่ที่เนื้อหาบางอย่างขัดขวางเขา ไม่ให้ถูกเปิดเผย?

โอเดด (Oded, Pesensson) อดีตผู้พิพากษาคดีดังกล่าวของกองทัพในปี ค.ศ.1988 – 2008 (Military Judge. 1988 – 2008) ได้อ่านคำพิพากษาของเขา ดังนี้

Classified information reveals, beyond any shadow of a doubt, ongoing illegal activity, including violent activity. The reliability and content of the classified information, led me to accept the classified information, however, in order not to reveal its sources, and so as not to endanger the security of the public and the region, the evidence in the classified file will not be revealed.

ข้อมูลที่เป็นความลับเผยให้เห็น เหนือทุกความเคลือบแคลงสงสัย การกระทำทางกฎหมายดำเนินต่อเนื่องไป รวมถึงการกระทำที่ละเมิด ความน่าเชื่อถือและเนื้อหาของข้อมูลที่เป็นความลับนำผมไปสู่การยอมรับข้อมูลที่เป็นความลับ อย่างไรก็ตาม เพื่อไม่ให้เปิดเผยแหล่งที่มาของมัน และก็ไม่นำไปสู่

อันตรายต่อความมั่นคงของสาธารณะและอาณาบริเวณนั้น หลักฐานในไฟล์ที่ถูกปกปิดจะไม่ถูกเปิดเผย

ผู้พิพากษาโอเดด (Oded, Pesensson) ให้ทัศนะต่อคดีของเขาที่ได้เกิดขึ้นว่า นักโทษแค่ถูกตีความให้ความหมาย (Paraphrase) เขาไม่ได้แสดงหลักฐาน การพิจาณาคดีมาจากพยานหลักฐานการให้ปากคำต่างๆ ซึ่งเห็นได้จากเอกสารที่ผู้พิพากษาโอเดด พยายามตรวจสอบกับตัวแทนจีเอสเอส (GSS agent) ในกรณีที่หากไม่เข้าใจบางสิ่งบางอย่างในการให้ปากคำในเอกสาร หรือแหล่งข้อมูลเชื่อถือได้หรือไม่อย่างไร จีเอสเอสจะอธิบาย ผู้พิพากษาจะหยิบมาพิจารณาจากสิ่งที่ได้รับมาอีกทีจากจีเอสเอส โดยไม่เคยสงสัยตั้งคำถามถึงความน่าเชื่อถือในสิ่งที่พวกเขาได้บอก ถึงแม้ผู้พิพากษาโอเดดจะอาสาที่จะให้เกิดการร้องอุทธรณ์แต่อัยการทหารหลายๆ คนไม่ต้องการ ถึงแม้ผู้พิพากษาโอเดดพยายามตัดสินใจอย่างอิสระ ขัดแย้งจากหน่วยงานบริการความมั่นคง (Security Service) แต่อย่างไรก็ต้องฟังตัวแทนจีเอสเอส ข้อผูกมัดหนึ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้คือ การที่จะต้องพิจารณาตัดสินคดี และภาระหนึ่งคือไม่สามารถหลีกหนีความรู้สึกที่หนักนั้นได้ การที่รู้ว่า ความจริงไม่ได้ถูกเปิดเผยจากเริ่มต้นจนจบ หากการพิจารณาคดีแตกต่างออกไป บางคนอาจเสียชีวิตก็ได้ (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 07: 20 – 1: 14: 04)

ผู้พิพากษาแอมนอน (Justice Amnon Strashnov) ได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมว่า สิ่งนั้นคือ ข้อจำกัด ทั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติและศาลฎีกา (the legislator and the Supreme Court) อนุญาตและเราเชื่อใจว่า ผู้พิพากษาจะเห็นหลักฐานและเข้าใจมันได้ ข้อจำกัดของระบบที่ว่าความมั่นคงมาก่อนสิทธิมนุษยชน ซึ่งผู้พิพากษาเอมนอนเห็นด้วยและไม่มีแนวทางแก้ปัญหาที่ดีไปกว่านี้ (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 14: 07 – 1: 14: 35)

ผู้พิพากษาผู้ที่บังคับใช้กฎกับการดำเนินการจับกุมมีทางเลือก 3 ทาง

1. He can approve the order as is.
2. He can rescind the order and rule for immediate release.
3. He can amend the order by shortening the duration of detention, which was six or sometimes four months.

The GSS always ask for the full six months, the maximum. They would have asked for more if they could.

1. เขาสามารถอนุมัติระเบียบคำสั่งตามที่มันเป็น
2. เขาสามารถยกเลิกระเบียบคำสั่งและกฎเกณฑ์เพื่อปล่อยตัวอย่างฉับพลัน
3. เขาสามารถแปรญัตติ แก้ไขระเบียบคำสั่งโดยการทำให้ระยะเวลาการกุมตัวสั้นลง หกเดือนหรือบางครั้งสี่เดือน

จีเอสเอสเรียกร้องให้ครบหกเดือนเต็ม ซึ่งเป็นระยะเวลาสูงสุด พวกเขาสามารถเรียกร้องได้มากกว่านั้น ถ้าพวกเขาสามารถที่จะกระทำ

ในตอนสุดท้ายของการนำเสนอส่วนที่ 4 ของภาพยนตร์สารคดีนี้ ผู้กำกับถามถึงความเป็นไปได้ในการพิจารณามุมอื่นอีก เช่น หากระยะเวลา 4 เดือนในการถูกกุมตัวนักโทษจะไม่ตกอยู่ในอันตราย หรือแนวปฏิบัติอื่นที่ยอมรับได้ หรือแนวทางการแก้ปัญหาทางกฎหมายอื่นอีก ผู้พิพากษาแอมนอน (Justice Amnon Strashnov) ตอบว่า ไม่มีทางออกอื่นและเขาก็ไม่เห็นด้วย (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 14: 37 – 1:16: 09)

ส่วนที่ 5 ผู้พิพากษาและศัตรู (Judge and Enemy)

หลายขั้นตอนในการปราบปรามการเพิ่มขึ้นของการจลาจล ทำให้เกิดคำร้องต่อศาลฎีกาจำนวนมาก และนำมาซึ่งสิ่งที่มากกว่าแค่คำถามทางกฎหมาย (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 16: 39)

They demonstrate how the Supreme Court, a staunch defender of individual rights in Israel, dealt with the challenge of defending the rights of the residents of the occupied territories, while faced with the army's demands to carry out activities it defined as security imperatives.

พวกเขาแสดงให้เห็นว่าอย่างไรที่ศาลฎีกาหรือผู้ต่อต้านสิทธิปัจเจกในอิสราเอลจัดการกับความท้าทายของการต่อต้านสิทธิของผู้อยู่อาศัยในอาณาเขตที่ถูกยึดครอง ในขณะที่เผชิญกับความต้องการของกองทัพที่จะขจัดการกระทำต่างๆ ที่ถูกให้คำจำกัดความในเรื่องของกฎเกณฑ์ของความมั่นคง (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 16: 55 – 1: 17: 09)

หมู่บ้านถูกแทนที่ให้อยู่ภายใต้กฎอัยการศึก (Curfew) ในขณะที่วิศวกรทหารตระเตรียมการทำลายเพื่อเป็นการลงโทษ สำหรับบ้านของผู้อยู่อาศัยที่ถูกระบุชัดเจนว่า เป็นผู้กระทำผิด ศาลฎีกาปรึกษาหารือกันถึงการทำลายบ้านของผู้อยู่อาศัยที่ถูกสงสัยว่าเป็นภัยอันตรายต่อชาวอิสราเอล เพื่อเพิ่มการป้องกันปราบปรามท่ามกลางพลเมือง ชั้นศาลจะได้รับฟังคำร้องมากมายเกี่ยวกับการเนรเทศของผู้นำที่ถูกสงสัย การเนรเทศมุ่งหมายเพื่อต่อต้านองค์กร (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 17: 21 – 1: 18: 06) ผู้อยู่อาศัยในบริเวณนั้นเรียกร้องสิทธิความถูกต้องที่พวกเขาต้องสูญเสียมันไป พวกเขาถูกขับไล่และเนรเทศออกจากดินแดน รวมถึงโดนทำลายบ้านที่อยู่อาศัย ในช่วงหลังมีข้อเรียกร้องที่เกิดจากความรู้สึกต่อต้านศาลฎีกา หลายคนได้บอกว่า

You keep doing justice with us but we don't feel that justice.

คุณดำเนินการเรื่องความยุติธรรมกับพวกเรา แต่พวกเราไม่รู้สึกว่าสิ่งที่คุณทำนั้นยุติธรรม (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 21: 10 – 1: 21: 42)

งานเขียนจากผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายจากมหาวิทยาลัยฮีบรู (Hebrew University) ได้บันทึกไว้ว่า

"In its decisions relating to the Occupied Territories
The Supreme Court has rationalized virtually all controversial acts of the Israeli authorities..."

ในความสัมพันธ์ของการพิจารณาตัดสินเรื่องอาณาเขตการยึดครอง ศาลฎีกาได้มีเหตุผลตามความเป็นจริงของการกระทำทั้งหมดที่ขัดแย้งต่อเจ้าหน้าที่ชาวอิสราเอล

"Punitive demolition of houses contradicts principles of international law, they don't meet the standards of human rights, or the principles of criminal law. The Court ignored these principles time and again..."

การทำลายบ้านเรือนที่อยู่อาศัยเพื่อลงโทษแย้งต่อหลักสำคัญของกฎหมายระหว่างประเทศ พวกเขาไม่ทำในสิ่งสมควรตามมาตรฐานของสิทธิมนุษยชน หรือแม้แต่หลักสำคัญของกฎหมายอาชญากรรม ศาลเพิกเฉยต่อหลักสำคัญเหล่านี้ ครั้งแล้วครั้งเล่า

In 2002, an Israeli legal scholar studied the results of Supreme Court rulings on petitions submitted during the first 30 years of military occupation. He demonstrated that in almost all cases, the Supreme Court found questionable means to justify the occupation activities of the military even when these contradicted international law.

ในช่วงปี ค.ศ. 2002 ผู้รอบรู้ด้านกฎหมายชาวอิสราเอลคนหนึ่งศึกษาผลของข้อบังคับและกฎเกณฑ์ของศาลฎีกา จากคำร้องที่ถูกยืนยันแล้ว ในช่วงระหว่าง 30 ปีแรก ของการยึดครองโดยทหาร เขาแสดงให้เห็นว่าเกือบทุกคดีความ ศาลฎีกาได้พบกับครรลองที่น่าสงสัยต่อการพิสูจน์การกระทำต่างๆ ของการยึดครองของทหาร แม้ในขณะที่สิ่งเหล่านี้ได้แย้งต่อกฎหมายระหว่างประเทศ (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 23: 32 – 1: 24: 34)

ในเดือนกันยายนปี ค.ศ. 1999 ศาลฎีกาได้พิจารณาคดีอย่างที่แทบไม่เคยมีมาก่อน คือ การยกเลิกแนวทางปฏิบัติหลายๆอย่างที่ถูกใช้โดยกองกำลังความมั่นคง ศาลฎีกาปฏิเสธจุดยืนของหน่วยงานบริการความมั่นคงและกำหนดใช้กฎเกณฑ์ที่ว่า การใช้กำลังในระหว่างการสอบปากคำเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายในประเทศอิสราเอล ยกเว้นในกรณีที่รุนแรง ไม่สามารถใช้การทรมานในการล้วงข้อมูลจากการสอบปากคำ กฎข้อบังคับนี้ได้ใช้มาจนถึงสิ้นสุดศตวรรษหนึ่ง ในระหว่างที่ผู้อยู่อาศัยชาวปาเลสไตน์ในดินแดนที่ถูกยึดครองได้ดำเนินการโจมตีด้วยการพลีชีพในใจกลางเมืองอิสราเอลจำนวนมาก มีเสียงโจษจันและตำหนิศาลฎีกาของสาธารณะชนชาวอิสราเอลจำนวนมาก เพื่อสิทธิมนุษยชนของชาวปาเลสไตน์ (ชาวอาหรับ) ที่จะนำไปสู่ปลอดภัยของพลเมืองชาวอิสราเอล 12 ปี ก่อนหน้านี้ ก่อนการโจมตีด้วยการพลีชีพจำนวนมาก ในปี ค.ศ. 1987 คณะกรรมาธิการของรัฐบาลเคยได้สอบสวนวิธีการสอบปากคำของจีเอสเอส และได้ตัดสินใจว่าในช่วงปีแรกของการยึดครองดินแดน จีเอสเอส ได้มีการใช้รูปแบบการทรมานต่างๆ มากมายในระหว่างการสอบปากคำ คณะกรรมการได้เผยให้เห็นว่าเมื่อนักโทษเรียกร้อง พวกเขาจะถูกทรมาน กระบวนการ

ของจีเอสเอสมีไว้เพื่อผู้สอบสวนนำไปใช้พิสูจน์ในชั้นศาล และปฏิเสธการใช้กำลังบีบบังคับ คณะกรรมการได้เน้นหนักว่า ผู้พิพากษาที่ได้ยินการให้ปากคำที่ผิด ก็ไม่ได้รับรู้ถึงวิธีการเหล่านี้ (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 26: 47 – 1: 29: 23)

ผู้พิพากษาจาเอ (Jair, Rabinovich) อัยการกองทัพ (Military Prosecutor) ในปี 1977 – 1982 ยอมรับว่า เขาอยู่ภายในกระบวนการของจีเอสเอส เขาเข้าใจได้ในทำนองเดียวกันว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม แต่เขาไม่ได้รับรู้ในหลายสิ่งที่เกิดขึ้น (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 29: 27 – 1: 29: 54)

อิลาน (Ilan, Katz) ผู้พิพากษากองทัพ ในปี ค.ศ. 1988 – 1992 (Military Judge. 1988 – 1992) และรองแม่ทัพฝ่ายสนับสนุนกองทัพ ในปี ค.ศ. 2000 – 2003 (Deputy Military Advocate General. 2000 – 2003) จำคดีหนึ่งได้ว่า มีนักโทษได้เรียกร้องว่าเขาถูกทุบตี การฟ้องร้องนั้นได้เรียกตัวหมอที่ดูแลเขาในคุก หมอชาวปาเลสไตน์เป็นทุกข์อยู่ตรงนั้น ได้ตรวจสอบรอยฟกช้ำว่าเกิดขึ้นมานานหรือไม่ก่อนหน้าการสอบสวนหรือเกิดขึ้นไม่นานอย่างไร หมอคนนั้นร้องไห้ เขาถูกคาดหวังว่าจะให้พูดว่าอย่างไรเป็นสิ่งที่ยากสำหรับหมอคนนั้นที่จะตอบคำถาม (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 30: 28 – 1: 31: 15)

ถึงแม้ผู้พิพากษาบางท่านจะไม่ได้เห็นสิ่งที่เกิดขึ้นในกระบวนการสอบสวน แต่ก็เห็นถึงสถานะที่ไม่ดีซึ่งเกิดขึ้นกับนักโทษ และสิ่งที่เกิดขึ้นไม่ได้เกิดขึ้นแค่ในกระบวนการสอบสวนเท่านั้น เพราะผู้พิพากษาเองก็ไม่รู้วิธีที่เหมาะสมในการสอบปากคำเช่นกัน ผู้พิพากษาบางท่านหลบเลี่ยงที่จะตอบคำถามหรือเล่าถึงสิ่งที่เกิดขึ้น ถึงจะรู้ว่าการสอบปากคำในห้องสอบสวนเป็นสิ่งที่ไม่ควรเกิดขึ้น เพราะเขาเองก็ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญในด้านนี้ (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 31: 17 – 1: 32: 14) ผู้กำกับอ่านคำให้การของนักโทษในปี ค.ศ. 1989 เป็นครูอายุ 42 ปี เขาถูกจับกุมตัวไต่สวนอยู่ 30 วัน และถูกปล่อยตัวโดยไม่มีข้อหา เขาบอกไว้ว่า

"He took the sack off my head, and I found myself in a room with a man in his 30s. He asked me a few personal and general questions, and informed me that I was arrested on four charges. Membership in the Islamic Jihad, recruiting members, purchasing weapons, engaging in armed activities. I denied the accusations, which weren't true, and I told him to show me proof. He said there were other people who would testify against me. I said he should let me confront those people. He cursed at me, spat in my face a number of times, pulled my beard and hair, and demanded that I confess. He tied my hands behind my back with another pair of handcuffs, he cuffed my legs with a third pair. He punched me in the eyes and karate-chopped me in my stomach, my hips and neck. Then he left the room." "I

heard a door open and felt a billy-club hit my thigh and shoulder. Some others joined in beating me and pushing me from one to another. I fell a few times. Each time they picked me up and continued. I didn't confess. He handcuffed me and put me back in the closet. I banged on the door. He asked, 'What do you want?' I told him I wanted to get out. He opened the door, hit me in the face and head, and locked the door again." "They pulled my pants down and threw me back on the floor, facing down. Someone tried to shove a billy-club through my underwear into my behind. It hurt. I tried to get free but I couldn't. I lost sensation in my hands. They threw me on the floor and took off my shoes. They hit me in my testicles..."

"เขาเอาถุงคลุมหัวผมออก และผมก็พบว่า ตัวผมได้มาอยู่ในห้องกับชายคนหนึ่ง อายุช่วง 30 ปี เขาถามคำถามทั่วไปและคำถามส่วนตัวน้อยนิด และแจ้งว่าผมถูกจับด้วย 4 ข้อหา สมาชิกของชาวอิสลาม จิฮัช รวบรวมจัดตั้งสมาชิก ซื้ออาวุธ และเข้าร่วมในกระบวนการติดอาวุธ ผมได้ปฏิเสธต่อข้อกล่าวหาเหล่านั้น ซึ่งไม่เป็นจริง และผมได้บอกเขาให้แสดงหลักฐานพิสูจน์ให้ผมเห็น เขาบอกว่ามีคนอื่นๆ ซึ่งยืนยันขัดแย้งกับผม ผมก็บอกเขาว่า เขาควรจะให้ผมไปเผชิญหน้ากับพวกเขาเหล่านั้น เขาด่าผม ตบหน้าที่หน้าของผมหลายครั้ง ดึงหนวดและผมของผม และต้องการให้ผมสารภาพ เขาจับผมไขว่หลังและใส่กุญแจมือ เขาใส่กุญแจที่ขาของผมด้วย ห่วงกุญแจคู่ที่สาม เขาต่อยผมในตาและใช้สันมือฝันเข้าที่ท้องของผม สะโพกและคอของผม หลังจากนั้นเขาก็ออกไปจากห้อง" "ผมได้ยินเสียงประตูเปิดและรู้สึกได้ว่า ถูกทุบเข้าที่สะโพกและไหล่ด้วยกระบอง คนอื่นๆ ก็ร่วมเข้ามาทุบตีและผลักผมสลับกันไป ผมล้มลงในบางครั้ง แต่ละครั้งที่ล้มลงพวกเขาก็ดึงผมขึ้นมาและก็ทุบตีผมต่อไป ผมไม่สารภาพ เขาใส่กุญแจมือผมและผลักผมกลับเข้าไปในตู้ ผมทุบประตู เขาถามว่า 'ต้องการอะไร'? ผมบอกเขาไปว่าผมต้องการที่จะออกไป เขาเปิดประตู ทุบผมที่หน้าและหัวและใส่กุญแจประตูอีกครั้ง" "พวกเขาดึงกางเกงของผมลงและเหวี่ยงผมลงไปนอนกับพื้น คว่ำหน้า บางคนพยายามไสกระบองเข้าไปในกางเกงในด้านหลังของผม มันเจ็บ ผมพยายามจะได้รับอิสระ แต่ก็ไม่สามารถ ผมสูญเสียความรู้สึกทางประสัมผัสที่มือของผม พวกเขาเหวี่ยงผมลงไปกับพื้นและถอดรองเท้าผมออก พวกเขาทุบผมที่ลูกอัณฑะของผม" (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 32: 16 – 1: 33: 28)

ในทางทฤษฎีผู้พิพากษาสามารถกระทำอะไรบางอย่างได้ หากว่าเขารู้ถึงสิ่งที่เกิดขึ้นกับนักโทษ เช่น เขียนกฎเกณฑ์ข้อบังคับ ร้องทุกข์ เปิดปากพูดออกมา แต่ด้วยหน้าที่ก็ต้องรับใช้ระบบ มันเป็นสิ่งที่ยากมากที่จะสลัดความรู้สึกที่ว่าต้องทำงานให้กับระบบออกไป

ในเครื่องแบบ นำเสนอไอดีเอฟ (The Israel Defense Forces) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่มีนัยยะสำคัญของสังคมชาวอิสราเอล มีหลายๆ ชุดความเห็นเกี่ยวกับพวกเราและพวกเขา (Us and them) เป็นสิ่งที่ยากที่จะสลัดออกไป (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 33: 30 – 1: 35: 52) โลกเสรี

(Free World) คือ โลกที่หากต้องการที่จะถาม ก็ถามออกไป และถ้าผู้ถูกถามไม่ต้องการที่จะตอบ เขาก็ไม่ต้องตอบ ไม่สามารถที่จะขู่เข็ญหรือบังคับด้วยกำลัง แต่ในโลกที่มีจุดประสงค์หรือความมุ่งหมายที่จะปิดกั้น ป้องกันจากสิ่งที่นำไปสู่ความรุนแรง การทำร้าย ทำลายและเข่นฆ่ากัน ซึ่งสามารถเป็นไปได้จากหลายๆ กรณี หรือเปรียบได้ว่า เป็นโลกสีเทา (Gray World) ที่ไม่ชัดเจน ประชาชนตรงนั้นทำหน้าที่ปกป้อง แต่หลายคนก็ไม่รู้ว่าพวกเขาทำอะไรหรือทำอย่างไร พวกเขาขีดเส้นระหว่างกฎหมายและผิดกฎหมาย ซึ่งทำให้นั่งเคียงข้างกันได้ หรือออกไปทำสิ่งที่ชอบ รวมถึงเดินบนท้องถนนได้อย่างปลอดภัย ไม่ถูกทำร้าย เพียงแต่ว่าผู้คนจะประพฤติปฏิบัติตนเองอย่างไร และสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อการตัดสินใจของแต่ละคนอย่างไร (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 35: 53 – 1: 37: 00) อัยการเพสเซนสัน (Pessenson) ได้เตือนใจให้ผู้กำกับรู้ถึงสถานการณ์ที่พวกเราได้มาถึง ความปลอดภัยส่วนบุคคลขึ้นอยู่กับความรุนแรง โดยมาจากความปลอดภัยของผู้อื่น สิ่งนั้นคือ เสรีภาพของคนๆ หนึ่ง ขึ้นอยู่กับการปฏิเสธเสรีภาพของผู้อื่น (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 37: 49 – 1: 38: 49) การเป็นผู้พิพากษาของกองทัพ ไม่ใช่แค่การแสดงให้เห็นถึงความยุติธรรม แต่ต้องแสดงให้เห็นถึงอำนาจหน้าที่ของอาชีพ เผชิญหน้าประชากรคนหนึ่งที่เห็นคุณเป็นเหมือนศัตรู คุณเป็นคนที่กำกับดูแลครรลองที่ขัดแย้งกับศัตรูของคุณ มันไม่ใช่สถานการณ์ที่เป็นธรรมชาติ มันเป็นเพียงชั่วคราว (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 38: 50 – 1: 40: 45)

ผู้กำกับปิดท้ายส่วนที่ 5 ผู้พิพากษาและศัตรู (Judge and Enemy) ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลปิดของภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ โดยการกล่าวเตือนใจถึงคดีหมายเลข 2058 ในปี 2011 ระหว่างฝ่ายโจทก์กองทัพกับนายบาแซม (Bassam, Tamimi) ผู้ต่อต้านแจ้งในชั้นศาลดังนี้

"Your honor, I was born in the same year as the occupation, and ever since, I've been living under its inherent inhumanity, inequality, racism and lack of freedom. I have been imprisoned nine times for a sum total of almost three years, though I was never convicted of any felony. During one of my detentions, I was paralyzed as a result of torture. My wife was detained, my children wounded, my land stolen by settlers, and now my house is slated for demolition. International law recognizes that occupied people have the right to resist. Because of my belief in this right, I organize popular demonstrations against the theft of more than half of my village's land. Against settler attacks, against the occupation. You, who claim to be the only democracy in the Middle East, are trying me under laws written by authorities I have not elected, and which do not represent me. For me, these laws do not exist, they are meaningless. The military prosecutor accuses me of inciting protesters to throw stones at the soldiers. What actually incited them was the occupation's bulldozers on our land,

the guns, the smell of tear-gas. And if the military judge releases me, Will I be convinced there is justice in your courts?"

ท่านผู้ทรงเกียรติ ผมเกิดในปีเดียวกับที่มีการยึดครองดินแดน และตั้งแต่นั้นมา ผมอยู่ภายใต้ความไร้มนุษยธรรมโดยเนื้อแท้ของมัน ความไม่เท่าเทียม เชื้อชาติและขาดเสรีภาพ ผมถูกจับจำคุก 9 ครั้ง สำหรับเวลาทั้งหมดเกือบ 3 ปี ถึงแม้ว่าผมไม่เคยถูกตัดสินว่ามีความผิดทางอาญาใดๆ ระหว่างที่การกักกันครั้งหนึ่งของผม ผมถูกทำให้เป็นอัมพาตจากผลของการทารุณกรรม ภรรยาของผมถูกหน่วงเหนี่ยว ลูกๆ ของผมถูกทำร้าย พื้นดินของผมถูกขโมยโดยผู้อพยพต่างถิ่น และตอนนี้บ้านของผมอยู่ในรายการที่ต้องถูกทำลายรื้อถอน กฎหมายระหว่างประเทศตระหนักว่าผู้อยู่อาศัยที่ถูกยึดครองมีสิทธิในการต่อต้าน เพราะความเชื่อของผมในสิทธิอันชอบธรรม ผมรวบรวมผู้คนที่เห็นด้วยเดินขบวนต่อต้านการขโมยที่เกิดขึ้นซึ่งมากกว่าครึ่งของพื้นที่หมู่บ้านของผม ขัดขวางการโจมตีของผู้เข้ามาตั้งถิ่นฐาน ต่อต้านการยึดครอง แล้วใครกันที่เรียกร้องที่จะเป็นประชาธิปไตยเพียงลำพังในตะวันออกกลาง คุณพยายามทำให้ผมอยู่ภายใต้กฎหมายที่เขียนขึ้นโดยเจ้าหน้าที่ที่ผมไม่ได้เลือกเขาเข้ามาและก็ไม่ได้เป็นตัวแทนปากเสียงของผม สำหรับผมแล้ว กฎหมายนี้ไม่ได้ดำรงอยู่ พวกมันไร้ความหมาย โจทก์อัยการทหารกล่าวหาว่าผมเป็นผู้ปลุกปั่นยั่วยุให้ผู้ประท้วงเขวี้ยงหินใส่ทหาร สิ่งแท้จริงที่ปลุกปั่นยั่วยุพวกเขาคือ รถขุดดินของการยึดครองบนพื้นดินของพวกเรา รวมทั้งปืนและแก๊สน้ำตา และถ้าผู้พิพากษากองทัพปล่อยตัวผมไป ผมจะถูกโน้มน้าวให้เห็นด้วยหรือไม่ว่าที่นั่นในศาลของคุณคือความยุติธรรม (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 40: 52)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ ผู้กำกับได้กล่าวถึงความเป็นสากล หรือกฎหมายระหว่างประเทศก็ตามที่มีบทบาทต่อสังคมอิสราเอลและการพิจารณาคดีอันเนื่องมาจากข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างชาวอิสราเอลกับชาวปาเลสไตน์ ภายใต้กฎหมายกองทัพที่มีหลักพิจารณาเพียงเพื่อความมั่นคง รวมถึงกระบวนการตั้งแต่จับกุมตัว สอบสวนและการพิจารณาคดีบนชั้นศาลที่มีเรื่องของเชื้อชาติเข้ามาเกี่ยวข้อง ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ได้ตั้งคำถามที่น่าหนักใจและไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ในทำนองที่ว่า ประชาธิปไตยสมัยใหม่ สามารถที่จะกำหนดหรือจัดการ (Impose) การยึดครองดินแดนของประชาชนอีกกลุ่มโดยทหารที่ดำเนินมาเป็นเวลายาวนาน ในขณะที่ยังคงรักษาแก่นคุณค่าของความเสมอภาคที่เกี่ยวกับประชาธิปไตยนั้นไว้ได้หรือไม่ ซึ่งขอบเขตของระบบทีเกิดขึ้นคือความมั่นคงมาก่อนสิทธิมนุษยธรรม (POV Pressroom. 2013: Online)

จริยธรรม

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ เป็นภาพสะท้อนที่แสดงให้เห็นข้อเท็จจริงบนความหมายของคำว่า ภาพยนตร์สารคดี ซึ่งทำให้เห็นภาพของความเป็นจริงไม่เหมือนกับภาพยนตร์พรรณนาเล่าเรื่องราวในลักษณะของนวนิยาย (Un like a narrative Film which tells a fictional story) คำนิยามนี้อาจจะจริง

แต่ไม่ถูกต้องทั้งหมด (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 1: 34 – 1: 54) ความยุติธรรมเป็นสิ่งที่ผู้เขียนกฎหมายต้องมี กฎหมายที่ร่างขึ้นด้วยความรอบคอบ คำนึงถึงมนุษย์ธรรม คุณธรรมและมโนธรรม จึงจะสามารถทำให้กฎหมายนั้นเป็นกฎหมายที่บรรลุเป้าประสงค์ในการบังคับใช้เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและยั่งยืน จากความเห็นตอนหนึ่งของ ดอฟ เชฟี่ (Dov, Shefi) หัวหน้าเครือข่ายทางกฎหมายระหว่างประเทศของกองทัพในปี 1968 – 1973

First it creates order with the people and gets the population under its control. Order and justice don't always go hand in hand.

แนวทางของกฎหมายลำดับแรกสุดคือ สร้างคำสั่งให้กับพลเมืองและทำให้ประชาชนอยู่ใต้การควบคุม คำสั่งและความยุติธรรมไม่ดำเนินไปด้วยกัน (The Law in these Parts. 2011: นาทีที่ 26: 08 – 26: 18)

จากคำกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความบกพร่องของแนวทางกฎหมายในท้องที่แห่งหนึ่ง การออกคำสั่งและความยุติธรรมแยกออกจากกัน และคำสั่งเพื่อควบคุมประชาชนเป็นลำดับความสำคัญแรกสุด แนวคิดเช่นนี้ อาจก่อให้เกิดช่องว่างให้กับผู้ปฏิบัติใช้กฎหมาย หรือเจ้าหน้าที่ได้อย่างกดขี่และไม่คิดคำนึงอย่างรอบคอบถึงความยุติธรรม และบริบทอื่นๆ เช่น บริบททางมนุษยธรรม เป็นต้น

เรื่องที่ 16 แผนลับหลอดไฟ (The Light Bulb Conspiracy)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องแผนลับหลอดไฟ (The Light Bulb Conspiracy) กำกับภาพยนตร์สารคดีโดย โคซิมา แดนโนลิทเซอร์ (Cosima, Dannoritzer) โคซิมาเป็นผู้กำกับที่เชี่ยวชาญทางประวัติศาสตร์นิเวศวิทยาและวิทยาศาสตร์ ซึ่งเธอได้สร้างผลงานภาพยนตร์สำหรับแพร่ภาพในสหราชอาณาจักร (U.K.) เยอรมัน และสเปน (Press Kit of The Light Bulb Conspiracy. 2015: Online) ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ค้นคว้าเก็บข้อมูลถึง 3 ปี โดยผู้กำกับได้เดินทางไปที่สหรัฐอเมริกา เยอรมัน ฝรั่งเศส สเปนและกาน่า (Press Kit of The Light Bulb Conspiracy. 2015: Online)

กรอบแนวคิดของภาพยนตร์สารคดี

1. ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้จะเผยให้เห็นถึงแผนการเลิกใช้งาน (Plan Obsolescence) ที่นิยามชีวิตของพวกเราที่มีมาตลอดตั้งแต่ 1920s เมื่ออุตสาหกรรมการผลิตเริ่มทำให้อายุการใช้งานของผลิตภัณฑ์ต่างๆ สั้นขึ้น เพื่อเพิ่มความต้องการของผู้บริโภค (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 2: 15 – 2: 28)

2. ผู้กำกับนำเสนอสิ่งที่เธอได้สำรวจถึงหลักแห่งความยั่งยืน และความสัมพันธ์ของมนุษย์กับเทคโนโลยีสมัยใหม่ (Press Kit of The Light Bulb Conspiracy. 2015: Online)

3. เพื่อเพิ่มการตระหนักรู้เกี่ยวกับบรรยากาศของแผนการเลิกใช้งาน (Planned Obsolescence) (EU Conferences Information. 2015: Online)



ภาพประกอบ 22 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 16 แผนลับหลอดไฟ

4. นำเสนองานค้นคว้าวิจัยที่สืบค้นและการวิเคราะห์โดยผู้ทำงานด้วยวิถีทางที่จะรักษาทั้งเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม (Freedom Light Bulb. 2013 : Online) และนำเสนอแนวความคิดจากนักคิด นักออกแบบ นักธุรกิจ และผู้บริโภคที่ต่อต้าน (Press Kit of The Light Bulb Conspiracy. 2015: Online)

5. การสร้างภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้มาจากแนวคิดในช่วงวัยเด็กของเธอ ในช่วงปี ค.ศ. 1970 แม่ของเธอพยายามหาชิ้นส่วนสำรองมาซ่อมแซมเครื่องใช้ที่ชำรุด และตอนนั้นเธอก็ได้ยินคำว่า แผนการเลิกใช้งาน (Planned obsolescence) เป็นครั้งแรก ไม่นาน หลังจากนั้นเธอบันทึกภาพยนตร์ในโรงงานคอมพิวเตอร์ที่มีคอมพิวเตอร์วางกองรวมกันจำนวนมาก และเธอก็เริ่มสงสัยว่า โดยที่จริงแล้วพวกมันชำรุดได้อย่างไร และเธอได้อ่านทฤษฎีสมคบคิดบ้าๆ เกี่ยวกับหลอดไฟที่ไม่รู้จักพัง และรถยนต์ที่มีอายุยืนนานจากอินเทอร์เน็ต (Freedom Light Bulb. 2013: Online)

6. ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้มุ่งเน้นไปที่ใจกลางของแผนการของการผลิตหลอดไฟเพื่อสร้างให้ผลิตภัณฑ์มีช่วงอายุการใช้งานที่สั้นเพื่อที่จะเพิ่มผลกำไร

7. ภาพยนตร์สารคดีเผยให้เห็นเรื่องราวของหลอดไฟเก่าแก่ในสถานีดับเพลิงแห่งหนึ่งของชาวอเมริกันที่ทำงานมากถึงทศวรรษ และนำเสนอการสืบค้นแก้ปัญหาของชายคนหนึ่งที่พยายามจะซ่อมเครื่องพิมพ์ ซึ่งบางคนแนะนำให้เขาทิ้งมันไป (Freedom Light Bulb. 2013: Online)

8. แสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ของแผนการเลิกใช้งาน (Planned obsolescence) ที่ส่งผลต่อสภาพสิ่งแวดล้อมที่เลวร้าย (Press Kit of The Light Bulb Conspiracy. 2015: Online) ที่ปรากฏในประเทศโลกที่สาม เช่นกาน่า (The Video Project. 2015: Online)

มนุษย์

มนุษย์อยู่ในสังคมที่ถูกครอบงำด้วยการเติบโตทางเศรษฐกิจ การเติบโตที่ไม่เกี่ยวข้องกับความจำเป็น ความจำเป็นที่มาบรรจบกับความพึงพอใจได้ (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 1: 57 – 2: 09)

ในสเปน หลังจากที่นายมาโค (Marcos)ได้ไปซ่อมเครื่องพิมพ์ที่ร้าน เขาไม่ได้ทำตามที่ผู้ดูแลร้านค้าได้แนะนำให้เขาเปลี่ยนเครื่องพิมพ์งานเป็นตัวใหม่ เขาตัดสินใจที่จะซ่อมมัน และเขาก็พบข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับเครื่องพิมพ์งานของเขา เขาได้ติดต่อเจ้าของคลิปวิดิโอ และได้สนทนากันทำให้มาโคได้รู้ว่ามีสิ่งหนึ่งอยู่ใต้เครื่องพิมพ์ เรียกว่า ตัวกักเก็บหมึกที่สิ้นเปลือง (A waste ink reservoir) และวิถีทางที่เครื่องพิมพ์อิงค์เจ็ททำงานคือ พวกมันต้องทำความสะอาดหัวพิมพ์อย่างต่อเนื่อง และพวกมันทำโดยฉีดน้ำออกมาผ่านพวกมันไหลลงที่หลุมหนึ่งที่อยู่เบื้องล่างของเครื่องพิมพ์ ไปยังฟองน้ำขนาดใหญ่ที่ตรงนั้น แค่ตั้งเวลาไว้ล่วงหน้าเมื่อมันถูกฉีดเข้าไปตรงนั้นตามจำนวนหยดที่พอดี เครื่องพิมพ์จะพิจารณาว่าพื้นที่ฟองน้ำนั้นเต็มไปด้วยหมึกและจะไม่ทำงานอีกต่อไป การจัดการที่เกิดขึ้นนี้คือ พวกเขาไม่ต้องการพวกเราทำให้หมึกเลอะโต๊ะทำงานของคุณ ซึ่งปัญหาใหญ่คือ วิถีทางที่เทคโนโลยีทำงาน ซึ่งมาจากการออกแบบ (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 11: 44 – 12: 44) กรณีที่นายมาโคพบเจอก็เป็นส่วนหนึ่งของอุบายที่ได้วางไว้ (Planned Obsolescence) อุบายที่ปรากฏตัวในช่วงเวลาเดียวกันกับกระบวนการผลิตจำนวนมาก (Mass production)

The whole issue with products being made to last less long is part of a whole pattern that began in the Industrial Revolution. When the new machines were producing goods so much more cheaply, which was a great thing for consumers, but consumers couldn't keep up with the machines. There was so much production.

ประเด็นทั้งหมดมากับการทำผลิตภัณฑ์ที่มีอายุไม่ยาวนาน ซึ่งเป็นส่วนของรูปแบบปฏิบัติหรือที่เริ่มในช่วงการของปฏิวัติอุตสาหกรรม เมื่อเครื่องจักรใหม่ๆ ผลิตสินค้ามากมายที่ทำให้ราคาถูกมากขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่เยี่ยมสำหรับผู้บริโภคจำนวนมาก แต่ผู้บริโภคไม่สามารถตามได้ทันเครื่องจักรเหล่านั้นเพราะการผลิตที่มากมาย (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 13: 03 – 13: 23)

ในช่วงต้นราวปี ค.ศ. 1928 มีโฆษณาในวารสารหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้บริโภคได้เตือนไว้ว่า มาตราหนึ่งที่ปฏิเสธที่จะใช้จนไม่สามารถที่จะใช้ได้อีก (Wear out) คือ โศกนาฏกรรมของธุรกิจ (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 13: 27 – 13: 32) ผู้บริโภคถูกเอารัดเอาเปรียบจากความมุ่งหวังกอบโกยผลกำไรจากบริษัทอุตสาหกรรม การผลิตจำนวนมากที่ไม่คำนึงถึงผู้บริโภคส่งผลเสียต่อผู้บริโภค และในทางกลับกัน ผู้บริโภคมีส่วนส่งเสริมอุตสาหกรรมผลิตจำนวนมากเหล่านั้น เพราะแรงปรารถนาที่ไม่มีขีดจำกัดของพวกเขา ผู้บริโภคซื้อผลิตภัณฑ์ไม่คำนึงถึงความจำเป็น เกิดความฟุ่มเฟือยเหลือทิ้งเหลือขว้าง จนส่งผลกระทบต่อสังคมโลกและสิ่งแวดล้อม ด้วยศักยภาพของความเป็นมนุษย์ ที่สามารถคิดหาคำตอบด้วยเหตุและผลของข้อเท็จจริง มีจิตสำนึกสาธารณะ คำนึงถึงส่วนรวม พวกเขาจึงไม่สามารถหยุดนิ่งเฉยรอรับผลกระทบที่จะเกิดมากขึ้นในอนาคตอันใกล้ ผู้บริโภค นักคิด นักออกแบบและนักธุรกิจ พวกเขาได้พยายามคิดหาวิถีทางในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมบริโภค ไปพร้อมกับการปฏิบัติที่นำมาสู่การดำรงชีพ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้จริง ดังนี้

1. จอห์น (John, Thackara) นักออกแบบและนักปรัชญาได้ให้ทัศนะว่า

The trash that for so long in the industrial age has been hidden from view is now coming into our lives and we can actually no longer reasonably avoid it. The waste economy is reaching its last legs because there's -- Don't physically have anywhere else to put the waste.

ขยะที่มีมายาวนานในยุคอุตสาหกรรมถูกซ่อนจากการพบเห็น ซึ่งตอนนี้ เข้ามาสู่การดำเนินชีวิตของพวกเราและตามที่เกิดขึ้นจริงแล้ว เราสามารถที่จะไม่หลีกเลี่ยงมันได้อย่างสมเหตุสมผล เศรษฐกิจที่สิ้นเปลืองกำลังมาถึงช่วงสุดท้าย เพราะไม่มีพื้นที่ที่รับรู้ทางรูปธรรมใดที่จะให้วางขยะสิ้นเปลือง (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 40: 45 – 40: 59)

จอห์นเห็นว่า ผู้คนส่วนมากเชื่อในวัตถุเพื่อจะทำให้เราเชื่อมั่นและเคารพในตัวเอง รวมถึงบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของคนคนนั้น มันเป็นส่วนหนึ่งของผลสรุปที่ทำให้เกิดความเสียหายในหลายๆ สิ่งที่เคยให้เอกลักษณ์กับพวกเรา เหมือนดังเช่น การเป็นสมาชิกของชุมชน ความสัมพันธ์กับดินแดน หรือสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับสังคม ซึ่งถูกแทนที่ด้วยบริโภคนิยม (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 49: 42 – 50: 04) จอห์น เทคคารา (John, Thackara) ผู้ก่อตั้งและกำกับดูแลเว็บที่ชื่อว่า ประตูของการรับรู้ (Doors of Perception) ในฝรั่งเศส จอห์นต่อสู้กับแผนการเลิกใช้งาน (Planned obsolescence) โดยช่วยให้ผู้คนรอบโลกได้แบ่งปันแนวคิดและธุรกิจของพวกเขา โดยจอห์นได้กล่าวแสดงทัศนะ ดังนี้

In all poorer countries, things are repaired automatically. The notion you throw a product away just because it breaks for some reason is completely un-noble and unthinkable actually to somebody in the south. In India, there's an actual word,

"jugard," to describe this tradition of being able to fix things pretty much regardless of the complexity of it. We try to find people who are actively doing projects in the world, rather than just talking about things, or making abstract statements about how awful things are or that it has to be changed.

ในประเทศยากจนทั้งหมด หลายสิ่งถูกซ่อมแซมอัตโนมัติ ความเข้าใจที่ว่าคุณเขวี้ยงผลิตภัณฑ์ทิ้งเพียงเพราะว่า มันขัดกับเหตุผลบางประการ สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ไม่มีคุณธรรม และไม่สามารถคิดถึงบางคนที่อยู่ในพื้นที่ที่ลำบาก ในประเทศอินเดีย มีคำซึ่งใช้อยู่จริงตอนนี้ที่เรียกว่า "จูการ์ด" สำหรับใช้อธิบายธรรมเนียมปฏิบัติของความสามารถที่จะซ่อมแซมสิ่งของต่างๆโดยไม่คำนึงถึงความซับซ้อนของมัน เราพยายามที่จะพบผู้คนซึ่งกำลังทำโครงการต่างๆ อย่างกระตือรือร้นในโลกใบนี้ มากกว่าแค่การพูดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ หรือการทำแถลงการณ์ที่เป็นนามธรรมเกี่ยวกับความเป็นไปของสิ่งแย่ๆ เหล่านั้นหรือแค่บอกว่ามันต้องถูกปรับเปลี่ยน (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 43: 35 – 44: 27)

2. วอเนอร์ ฟิลิป (Warner, Philips) หลานของผู้ก่อตั้งฟิลิปได้ให้ทัศนะว่า

I think in the course of time, we've come to realize that the planet that we're living on cannot sustain that forever. The waste economy There's a limit to natural resources, and there's a limit to energy resources that we have.

ผมคิดว่าเรามาถึงการตระหนักว่าดาวเคราะห์ดวงนี้ที่เราอาศัยอยู่ไม่สามารถที่จะค้ำจุนได้ตลอดไป เศรษฐกิจที่สิ้นเปลือง ที่ตรงนั้นคือขอบจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติและคือ ขอบจำกัดของการใช้ทรัพยากรพลังงานที่เรามี (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 41: 00 – 41: 16)

วอเนอร์ ฟิลิป (Warner, Philips) ผู้สืบทอดวงศ์ตระกูลของอุตสาหกรรมหลอดไฟฟ้าที่มีชื่อเสียงเขา คือ หนึ่งในกลุ่มที่ต่อต้านแผนการเลิกใช้งาน (Planned obsolescence) โดยเขาได้ให้ทัศนะไว้ว่า

I remember my grandfather taking me to one of the Philips factories in Eindhoven, to show me how light bulbs were mass-manufactured in factories. Which is very, very cool.

ผมจำปู่ของผมได้ว่าเขาพาผมไปที่โรงงานของบริษัทฟิลิปแห่งหนึ่งในเมืองไอนด์โฮเฟิน เพื่อแสดงให้ผมเห็นว่า หลอดไฟถูกผลิตจำนวนมากในโรงงานได้อย่างไร ซึ่งมันเยี่ยมมาก (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 44: 28 – 44: 53)

เกือบร้อยปีหลังจากสิ่งประดิษฐ์สร้างของคาเทล วอเนอร์ ฟิลิปได้เดินตามธรรมเนียมปฏิบัติของครอบครัวฟิลิป ด้วยการจัดการที่แตกต่าง เขาผลิตหลอดไฟแอลอีดี (LED bulb) ซึ่งมีอายุการใช้งานนานถึง 25 ปี (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 44: 55 – 45: 10) วอเนอร์ ฟิลิปกล่าวไว้ว่า

It's not like there's a green world and there is a business world. I think business and sustainability go hand in hand. It's actually the best basis to build a business on. And the only really real way to do that, I believe, is to factor in the true costs of the resources that have been used, but you also look at the energy consumption. You also look at indirect energy consumption of transportation.

มันไม่เหมือนโลกสีเขียวและก็ไม่เหมือนโลกทางธุรกิจ ผมคิดว่า ธุรกิจและความยั่งยืนจับมือไปพร้อมกัน มันเป็นพื้นฐานที่เยี่ยมในการสร้างธุรกิจ และเป็นวิถีทางที่แท้จริงที่จะปฏิบัติ ผมเชื่อว่า มันเป็นปัจจัยในราคาค่างวดที่เป็นจริงของทรัพยากรที่ถูกนำมาใช้ แต่คุณต้องมองไปที่การบริโภคพลังงานด้วย คุณมองอ้อมไปที่การบริโภคพลังงานของการขนส่งด้วย (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 45: 11 – 45: 38)

If you factor all of that in, into every product that you manufacture, then there will be huge incentives for manufacturers and entrepreneurs all over the planet to make products that last forever.

ถ้าคุณคำนึงถึงปัจจัยทั้งหมดนั้น ในทุกๆ ผลิตภัณฑ์ที่คุณผลิตด้วยเครื่องจักร ขณะเดียวกันนั้นก็จะเป็นการกระตุ้นครั้งใหญ่ สำหรับผู้ผลิตและนักลงทุนทั้งหมด ดาวเคราะห์ดวงนี้ที่จะสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีอายุการใช้งานที่ยาวนาน (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 45: 55 – 46: 04)

3. มาโค (Marcos) ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคคอมพิวเตอร์ ได้ตระหนักว่าช่วงชีวิตของหลายๆ เครื่องพิมพ์ถูกกำหนดโดยวิศวกร ด้วยการใส่อุปกรณ์ขนาดเล็กลงไปภายในเครื่อง ดังเช่น วัสดุเอปรอม (EEPROM) ซึ่งเป็นตัวกำหนดจำนวนหน้าที่พิมพ์ เมื่อถึงจำนวนที่ตั้งค่าเริ่มต้นไว้ มันจะหยุดการพิมพ์ที่จะเกิดขึ้นมากไปกว่านี้ (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 24: 51 – 25: 47) มาโคได้ค้นหาวิธีขยายอายุการใช้งานเครื่องพิมพ์ของเขาในอินเทอร์เน็ต เขาได้ค้นพบว่า เว็บไซต์ของชาวรัสเซียแห่งหนึ่งได้นำเสนอซอฟต์แวร์ฟรีสำหรับเครื่องพิมพ์ที่ติดตั้งแผ่นไมโครชิปสำหรับนับจำนวนครั้ง (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 42: 45 – 43: 07) วิทอีฟ (Vitaliy, Kiselev) โปรแกรมเมอร์ผู้สร้างซอฟต์แวร์นั้น ได้แสดงทัศนะผ่านภาพวิดิโอ ดังนี้

This happens due to bad construction. This is their business model, not a good one for the user and the environment. So I looked and found a way to make user-friendly software to allow active users to reset the ink pad counter.

สิ่งนี้เกิดขึ้นตามโครงสร้างที่เลวร้าย สิ่งนี้คือ แบบจำลองทางธุรกิจของพวกเขาไม่ใช่สิ่งดีสำหรับผู้ใช้งานและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นผมมองหาและพบวิถีทางหนึ่งที่จะทำซอฟต์แวร์ที่เป็นมิตรกับผู้ใช้ เพื่อให้ผู้ใช้ที่พร้อมจะปฏิบัติการตั้งค่าตัวนับจำนวนหมึกพิมพ์นำไปใช้ (The Light Bulb Conspiracy.

2010: นาทีที่ 43: 08 – 43: 27)

มาโคได้ติดตั้งซอฟแวร์ที่แจกฟรีนี้ลง และซอฟแวร์นี้ได้ยินยอมให้เขาตั้งค่าเริ่มต้นของไมโครชิปนับจำนวนพิมพ์เริ่มต้นที่ศูนย์ใหม่ได้อีกครั้ง โดยไม่ถูกปิดกั้นให้หยุดใช้งาน (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 51: 47 – 52: 12)

4. ไมค์ (Mike, Anane) กำลังต่อสู้ขัดขวางสิ่งนี้อยู่ โดยรวบรวมข้อมูลแถบป้ายฉลากบนพัสดุที่ส่งมาทิ้งไว้ในกองขยะ ซึ่งแถบป้ายเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงชื่อบริษัทที่มาจากหลายๆ ประเทศ เช่น เดนมาร์ก และเยอรมัน เป็นต้น และฉลากเหล่านั้น มีของบริษัทแอปเปิ้ลจำนวนมาก แอปเปิ้ล ซึ่งเป็นบริษัทที่อ้างว่า เป็นกลุ่มสีเขียว ไมค์ (Mike, Anane) มีฐานข้อมูลที่เขาได้บันทึกภาพแถบป้ายฉลาก (Asset tags) ไว้จำนวนมาก มันแสดงให้เห็นชื่อบริษัท และที่อยู่เบอร์ติดต่อของบริษัทอิเล็กทรอนิกส์ที่นำขยะสิ้นเปลืองเหล่านั้นมาทิ้งไว้ที่ประเทศกาน่า ไมค์วางแผนไว้ว่า จะใช้ข้อมูลนี้เป็นหลักฐานในชั้นศาล ไมค์ต้องการที่จะกระทำอะไรบางอย่าง มาตรการลงโทษบางอย่าง โดยฟ้องร้องผู้คนเหล่านี้เพื่อ ให้พวกเขาหยุดทิ้งขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่สิ้นเปลืองในกาน่า (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 41: 30 – 42: 44)

5. เซอเก้ (Serge, Latouche) ผู้เชี่ยวชาญทางเศรษฐกิจที่มหาวิทยาลัยของปารีสกล่าวแสดงทัศนะว่า

If we actually made the transporters pay the real costs of transport, bearing in mind that oil is a non-renewable resource for which we have no real substitute, transport costs should be multiplied by 20 or 30.

ถ้าเราทำมันจริงให้ผู้ขนส่งจ่ายค่าขนส่งที่แท้จริง ระลึกในใจว่าน้ำมันเป็นทรัพยากรที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ได้ใหม่ ซึ่งเราไม่มีสิ่งทดแทนได้จริง ค่าขนส่งน่าจะคูณด้วย 20 หรือ 30 เท่า (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 45: 39 – 45: 53)

Serge: It's a true cultural revolution, because it's a paradigm shift, a change of mentality. De-growth is a provocative slogan which aims to break away from that euphoric discourse about infinite, sustainable growth. It highlights the need for a change in logic. The essence of De-growth can be summed up in one word: Reduce. Reduce our waste, our environmental footprint, over-production and over-consumption. Once we reduce consumption and production. we can free up time to develop other forms of wealth which we won't deplete by using them, such as friendship, knowledge.

เซอเก้: มันเป็นการปฏิวัติทางวัฒนธรรมจริง เพราะมันปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์เปลี่ยนความสามารถทางสติปัญญา เดอโกรท คือ สโลแกนที่ยั่วยุ มุ่งเล็งให้เกิดการแยกตัวออกมาจากวาทกรรมที่ปราบปลื้มอยู่กับความไม่สิ้นสุด นำไปสู่การเติบโตที่ยั่งยืน มันให้ความสำคัญกับความต้องการ

เพื่อจะเปลี่ยนความคิดในตรรกะ แก่นของเดอโกรท สามารถสรุปรวมได้ในหนึ่งคำ ลดลง ลดความสิ้นเปลืองของเรา ลดรอยเท้าที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม ลดการผลิตที่มากเกิน และลดการบริโภคที่มากเกิน ครั้งหนึ่ง ถ้าเราลดการบริโภคและการผลิต เราสามารถมีเวลาอิสระที่จะพัฒนารูปแบบความรุ่งเรืองอื่นๆ ซึ่งเราจะไม่ทำให้การใช้พวกมันนั้นหมดสิ้นไป เช่น มิตรภาพ หรือองค์ความรู้ (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 48: 21 – 49: 40)

การปฏิวัตินี้ถูกเรียกว่าดีโกรท (Degrowth) ซึ่งนายเซอเก้เดินทางร่วมประชุมในหลายๆ แห่ง เพื่ออธิบายให้เห็นถึงวิถีทางที่จะออกมาจากสังคมที่เติบโตทางเศรษฐกิจที่ไม่ยั่งยืน (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 48: 41 – 48: 50) หลายคนกลัวว่า ดีโกรท (Degrowth) จะทำลายเศรษฐกิจของโลกสมัยใหม่ และดึงกลับไปสู่โลกยุคหิน (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 50: 31 – 50: 41)

Serge: Returning to a sustainable society, with an ecological footprint no larger than one planet, hardly means a return to the Stone Age. For France, it would mean returning to the '60s, that's not the Stone Age. De-growth is the realization of Gandhi's view: "The world is large enough to satisfy everyone's needs but it will always be too small to satisfy anyone's greed."

เซอเก้: การกลับไปสู่สังคมที่ยั่งยืน ด้วยรอยเท้าหนึ่งทางนิเวศน์ที่ไม่ได้มีขนาดใหญ่ไปกว่าดาวเคราะห์ดวงหนึ่ง สิ่งนี้แทบจะไม่ได้หมายถึงการกลับไปสู่ยุคหิน ในฝรั่งเศส มันน่าจะหมายถึงการกลับไปในช่วงทศวรรษ 60 ซึ่งไม่ใช่ยุคหิน เดอโกรท คือ การตระหนักรู้ถึงมุมมองของคานธี "โลกเป็นสิ่งที่ใหญ่เพียงพอที่จะทำให้พึงพอใจกับความต้องการของทุกคน แต่มันจะเล็กเกินไปเสมอที่จะทำให้พึงพอใจกับความโลภของใครต่อใคร" (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 50: 42 – 51: 23)

6. คาซี่ (Casey, Neistat) ศิลปินงานวิดิโอ (Video artist) ได้กล่าวถึงงานวิดิโอเกี่ยวกับไอพอดที่เขาได้ทำขึ้น จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับเขาหลังจากที่ซื้อไอพอดราคา 400 – 500 ดอลลาร์ เวลาผ่านไป 8 – 12 เดือน หลังจากนั้น แบตเตอรี่เสีย เขาได้โทรถึงบริษัทแอปเปิ้ล เพื่อจะแทนที่ด้วยแบตเตอรี่ใหม่ แต่ข้อนโยบายในช่วงเวลานั้นคือให้เขาซื้อเครื่องใหม่ ซึ่งจะดีกว่า แอปเปิ้ลไม่เสนอให้เปลี่ยนแบตเตอรี่หรือบรรจุไฟให้ ซึ่งแตกต่างจากคอมพิวเตอร์พกพาของแอปเปิ้ลและมือถือของโนเกียในช่วงนั้นที่สามารถซื้อหาแบตเตอรี่ใหม่มาใส่แทนอันเก่าได้ ดังนั้นสิ่งที่เกิดขึ้นนี้ จึงเป็นแนวคิดให้เขาจัดทำวิดิโอเกี่ยวกับสิ่งนี้ขึ้นมาด้วยเทคนิคลวดลายฉลุบนงานโฆษณาทุกชิ้นของไอพอดที่พบเห็นในเมือง โดยใช้คำว่า ความไม่สามารถเปลี่ยนแบตเตอรี่ของไอพอดที่ใช้งานได้เพียง 18 เดือนเท่านั้น (iPod's unreplaceable battery lasts only 18 months) และได้นำบันทึกภาพวิดิโอเผยแพร่บนเว็บไซต์ www.ipodsdirtysecret.com ของพวกเขาเอง ซึ่งในช่วงเดือนแรกมีผู้ชมถึง 6 ล้านคน

7. อลิซาเบท พริทส์ก้าร์ (Elizabeth, Prizkar) ทนายคนหนึ่งในซานฟรานซิสโก ได้รับรู้เกี่ยวกับงานวิดิโอชิ้นนี้ เธอและผู้ช่วยตัดสินใจฟ้องร้องบริษัทแอปเปิ้ลถึงช่วงอายุการใช้งานแบตเตอรี่ของไอพอด (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 33: 18 – 34: 58) อลิซาเบท พริทส์ก้าร์ (Elizabeth, Prizkar) ได้บอกเล่าถึงเหตุการณ์ในช่วงนั้นว่า

When we brought this litigation, this was two years after the iPod was introduced. Apple had sold about three million iPods, nationwide in the US.

เมื่อเราได้นำไปสู่การดำเนินคดีนี้ สิ่งนี้เริ่มขึ้นหลังจาก 2 ปี ที่ไอพอดได้ถูกนำเสนอ แอปเปิ้ลได้ขายไอพอดถึง 3 ล้านเครื่อง ทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 35: 00 – 35: 11)

เจ้าของเครื่องไอพอดจำนวนมากจากยอดจำหน่าย 3 ล้านคน ได้พบปัญหาแบตเตอรี่ หนึ่งในพวกเขาคือ แอนดรู เวสลี (Andrew, Westley) ทนายอลิซาเบท พริทส์ก้าร์ได้คัดเลือกผู้บริโภคที่ได้เคยโทรไปหาเธอและอยากเข้าร่วมในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม (Class action) เพื่อการฟ้องร้องจากการประสบพบเจอเหตุการณ์เดียวกัน กลุ่มคนในพวกนี้เป็นชิ้นส่วนกลไกเฉพาะในสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลจำนวนน้อยที่เป็นตัวแทนของกลุ่มใหญ่ (Class action) ที่จะนำข้อเรียกร้องหนึ่งมาก่อนการดำเนินคดีในชั้นศาล

แอนดรู เวสลี เป็นตัวแทนจากหลายพันคน หรืออาจถึงหมื่นคน คดีนี้เป็นที่รู้จักกันว่า เวสลีแอปเปิ้ล (Westley vs. Apple) ทนายอลิซาเบท พริทส์ก้าร์ได้ถามหาเอกสารทางเทคนิคจำนวนหนึ่งจากบริษัทแอปเปิ้ล โดยมีการพิจารณาไปที่อายุการใช้งานแบตเตอรี่ในไอพอด เธอได้รับเอกสารข้อมูลมากมายที่เกี่ยวกับการออกแบบแบตเตอรี่และการทดสอบแบตเตอรี่ ซึ่งทำให้เธอค้นพบว่าชนิดของลิเทียมแบตเตอรี่ในไอพอดถูกออกแบบให้มีช่วงอายุในการใช้งานที่สั้นตั้งแต่เริ่มต้นแล้ว และเธอก็คิดว่า การพัฒนาไอพอดของแอปเปิ้ลมาจากความจงใจที่จะเป็นหนึ่งในแผนการเลิกใช้งาน (Planned obsolescence) ภายหลังจากนั้นบริษัทแอปเปิ้ลได้จัดบริการรับเปลี่ยนแบตเตอรี่ และเพิ่มระยะเวลารับประกันถึง 2 ปี ผู้ที่เรียกร้องสิทธิทั้งหลายได้ถูกยื่นข้อเสนอค่าตอบแทนชดใช้ให้ (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 35: 12 – 37: 16) ทนายอลิซาเบท พริทส์ก้าร์ ได้กล่าวถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นและทำให้เธอตัดสินใจดำเนินคดีนี้ว่า

One thing that really bothers me personally is that Apple really promotes itself as a young, hip, forward thinking company. And for a company like that not to have a good environmental policy that allows consumers to return products for proper recycling and disposal, really -- is really counterintuitive, and counter to their message.

โดยส่วนตัวแล้ว สิ่งหนึ่งที่รบกวนฉันจริงๆ คือ ความคิดผลักดันไปข้างหน้าของบริษัท บริษัทแอปเปิ้ลนำเสนอตนเองเป็นเหมือนคนหนุ่มสาวที่เดินตามแฟชั่น และบริษัทแบบนี้ ไม่มีนโยบาย

ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมที่ดีที่จะยินยอมให้ผู้บริโภคส่งผลิตภัณฑ์กลับมาสู่กระบวนการหมุนเวียนกลับ ไปใช้ใหม่ได้เหมาะสม หรือกระบวนการกำจัดสิ่งของอย่างเป็นจริง ต่อต้านการหยั่งรู้อย่างเป็นจริง และขัดแย้งกับสารของพวกเขา (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 37: 18 – 37: 38)

สังคม

ชนรุ่นหลัง (Posterity) จะไม่ให้อภัยพวกเรา ชนรุ่นลูกรุ่นหลานจะพบหนทางที่แน่นอนเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนทัศนคติ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ชีวิตของผู้คนในประเทศที่ก้าวล้ำ (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 41: 18 – 41: 29) ประชาชนทั่วโลกเริ่มกระทำต่อต้านแผนการเลิกใช้งาน (Planned obsolescence) การบริโภคของกลุ่มคนที่มีรูปแบบวิถีชีวิตในประเทศที่ก้าวล้ำพัฒนาทางวิทยาการจะทิ้งขว้างฟุ่มเฟือยเป็นส่วนใหญ่ (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 3: 17 – 3: 21) ที่เมืองลิเวอร์มอร์ในมลรัฐแคลิฟอร์เนียเป็นที่มีหลอดไฟที่มีอายุยาวนานที่สุดในโลก หลอดไฟในสถานีดับเพลิงได้ถูกค้นพบว่ามันเปิดใช้งานและให้แสงสว่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1901 และเป็นเรื่องแปลกที่มันมีอายุการใช้งานมานานกว่ากล้องบันทึกภาพ (Webcams)ที่ติดตั้งจับภาพถึง 2 ตัว จนถึงในปี ค.ศ. 2001 เมื่อหลอดไฟนั้นมีอายุมาถึง 100 ปี ผู้คนต่างร่วมฉลองครบรอบวันเกินให้กับหลอดไฟ ในอดีตหลอดไฟเริ่มต้นผลิตขึ้นในเมืองเชลบี้ (Shelby) ในรัฐโอไฮโอ (Ohio) ราวปี ค.ศ. 1895 เส้นลวดกระแสไฟ (Filament) ถูกประดิษฐ์ขึ้นโดย เอดอฟ เชเลท์ (Adolph, Chailett) มีอายุการใช้งานที่ยาวนาน ซึ่งความลับในการทำไม่ถูกเปิดเผยและสูญหายไปกับการเสียชีวิตของเขา (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 3: 34 – 5: 47) คาเทล (Cartel) ควบคุมการผลิตหลอดไฟหลายที่ทั่วโลก ซึ่งแต่ละที่มีส่วนแบ่งการตลาด คาเทล ถูกตั้งชื่อใหม่ว่าโฟบัส (Phoebus) โฟบัสรวมโรงงานผลิตหลอดไฟหลักๆ หลายแห่งไว้ ในยุโรป สหรัฐอเมริกา และแม้แต่อาณานิคมที่ไกลออกไปอย่างเอเชีย และแอฟริกา พวกเขามุ่งเป้าไปที่การแลกเปลี่ยนสิทธิบัตร และการควบคุมการผลิต แต่เหนือสิ่งอื่นใดคือ ควบคุมกลุ่มผู้บริโภค เพราะผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับบริษัทจากการซื้อหลอดไฟของผู้บริโภค ยิ่งอายุการใช้งานของหลอดไฟสั้นลง ยิ่งดี (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 6: 00 – 6: 47)

บริษัทและอุตสาหกรรมผลิตจำนวนมาก (Mass production) เริ่มต้น เดิมทีโรงงานอุตสาหกรรมดิ้นรนหาหนทางให้หลอดไฟของพวกเขามีอายุการใช้งานที่ยาวนาน ในเดือนตุลาคม ปี ค.ศ. 1871 หลายการทดลองคิดค้นหลอดไฟสำหรับการผลิตให้โคมไฟขนาดเล็ก ให้มีแรงต้านทานกับเส้นลวดกระแสไฟ (Filament) และเสถียรมากที่สุด หลอดไฟพาณิชย์ดวงแรกของโทมัส เอดิสัน (Thomas, Edison) วางขายในปี ค.ศ. 1881 มีอายุการใช้งานถึง 1,500 ชั่วโมง ในปี ค.ศ. 1924 เมื่อโฟบัส คาเทล (Phoebus cartel) ก่อตั้งขึ้น โรงงานผลิตหลายแห่งโฆษณาอย่างภาคภูมิใจว่าจะเพิ่มอายุการใช้งานถึง 2,500 ชั่วโมง แต่ในปี ค.ศ. 1925 โฟบัสตัดสินใจจำกัดขอบเขตของช่วงอายุการใช้งานของหลอดไฟแค่ 1,000 ชั่วโมง (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 6: 49 – 7: 58) มากกว่า 80 ปี หลังจากนั้น เฮลมัท (Helmut ,

Hoge) นักประวัติศาสตร์จากกรุงเบอร์ลินได้พบหลักฐานเอกสารที่เผยให้เห็นการกระทำของคณะกรรมการของ คาเทล เช่น ฟิลิปในประเทศฮอลแลนด์ (Philips in Holland) ออสแรมในเยอรมัน (Osram in Germany) และ คัมพานี เดอ ลอมป์ในฝรั่งเศส (Compagnie des Lampes in France) ที่ระบุการจำกัดอายุขัยของหลอดไฟไม่ให้เกิน 1,000 ชั่วโมง (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 8: 00 – 8: 34) ไว้ในเอกสารดังนี้

The average life of lamps for general lighting service must not be guaranteed, published, or offered for another value than 1,000 hours.

ค่าเฉลี่ยของอายุการใช้งานหลอดไฟสำหรับการบริการทั่วไปต้องไม่ถูกรับประกัน ตีพิมพ์เผยแพร่ หรือยื่นข้อเสนอค่าอื่นใดที่มากไปกว่า 1,000 ชั่วโมง (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 8: 23 – 8: 34)

ภายใต้แรงกดดันจากคาเทล บริษัทสมาชิกหลายแห่งได้ปฏิบัติตามโดยสร้างหลอดไฟที่เสียหายได้ง่ายมากขึ้น (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 8: 35 – 8: 47) โฟบัสผลักดันกฎระเบียบของพวกเขาผ่านระบบเจ้าขุนมูลนายอย่างซับซ้อน สมาชิกจะถูกปรับอย่างหนัก ถ้าพวกเขาถูกรายงานว่า กระทำนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ 1,000 ชั่วโมง ในช่วง 2 ปี พวกมันลดลงจาก 2,500 ชั่วโมง จนเหลือต่ำกว่า 1,500 ชั่วโมง โดยปี ค.ศ. 1940 คาเทลได้บรรลุเป้าหมาย 1,000 ชั่วโมง กลายเป็นมาตรฐานของหลอดไฟ (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 9: 29 – 10: 31) และช่วงอายุการใช้งานของหลอดไฟก็ลดลงเรื่อยมาตามอุบายที่ได้วางไว้ (Planned obsolescence) (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 9: 29 – 10: 31)

ในทศวรรษต่อมา นักประดิษฐ์ยื่นขอสิทธิบัตรมากมายสำหรับหลอดไฟ รวมถึงชิ้นหนึ่งที่มีอายุการใช้งานได้คงทนถาวรถึง 100,000 ชั่วโมง แต่ไม่มีออกมาสู่ท้องตลาดทั่วไป (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 11: 06 – 11: 15) โฟบัส (Phoebus) ไม่เคยมีตัวตนอยู่อย่างเป็นทางการ ถึงแม้บางคนจะสามารถพบร่องรอยของมันได้ในพื้นที่สาธารณะ (Public Domain) กลยุทธ์คือ การเปลี่ยนชื่ออยู่เรื่อยๆ พวกเขาเรียกมันว่า คาเทลไฟฟ้านานาชาติ (The International Electricity Cartel) หลังจากนั้นก็เปลี่ยนชื่ออีกครั้ง แนวคิดเช่นนี้สถาบันยังคงดำรงอยู่ต่อมา (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 11: 17 – 11: 39) ข้อเท็จจริงของกระบวนการผลิตจำนวนมากคือการทำสินค้าต่างๆ ออกมามากมายสามารถหาได้ในวงกว้างทั่วไป ราคาจะถูกลง และผู้คนมากมายเริ่มซื้อหาเพื่อความสนุกมากกว่าความจำเป็น ซึ่งทำให้เศรษฐกิจเติบโต (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 13: 28 – 13: 49) ก่อปรากฏของสังคมบริโภคมาถึงจุดที่หยุดนิ่ง เมื่อวอลสตรีทล่ม ส่งผลให้สหรัฐอเมริกาเข้าสู่ช่วงตกต่ำของเศรษฐกิจอย่างที่สุด เกิดการตกงาน ผู้คนดิ้นรนขัดสน โดยปี ค.ศ. 1933 หนึ่งในสี่ของแรงงานถูกบีบให้ออกจากงาน ผู้คนไม่จับจ่ายซื้อสินค้ามากขึ้น จากนิวยอร์กกลายเป็นรากฐานของการเริ่มต้นทางเศรษฐกิจอีกครั้ง เบอร์นาร์ด ลอนดอน

(Bernard, London) นายหน้าอสังหาริมทรัพย์ที่มีโดดเด่น (A prominent real estate broker) ได้แนะนำจุดจบของความตกต่ำทางเศรษฐกิจโดยการทำอุบายเลิกใช้งาน (Planned obsolescence) ซึ่งบังคับใช้โดยกฎหมาย มันเป็นครั้งแรกที่กรอบคิดนี้ถูกเขียนอยู่ในข้อเสนอของเบอร์นาร์ด ลอนดอน (Bernard, London) ว่าทุกผลิตภัณฑ์ควรที่จะทำให้มีชีวิตต่อไปอีกชั่วคราว (Lease of life) ด้วยการกำหนดวันหมดอายุ หลังจากที่พวกเขาได้พิจารณาถึงความตาย (หรือการสิ้นสุด) อย่างชอบด้วยกฎหมาย ผู้บริโภคควรส่งมันกลับให้บริษัทตัวแทนรัฐบาล (Government Agency) ที่พวกมันจะถูกทำลาย เบอร์นาร์ด ลอนดอนพยายามที่จะสัมฤทธิผลให้เกิดความสมดุลระหว่างทุนและแรงงาน (Capital and labor) ซึ่งจะมีตลาดอยู่ตรงนั้นเสมอสำหรับสินค้าใหม่ๆ จะเป็นความต้องการสำหรับแรงงานได้เสมอ และจะเป็นรางวัลให้สำหรับทุนได้เสมอ เบอร์นาร์ด ลอนดอน เชื่อว่า วงล้อของอุตสาหกรรมที่มีส่วนประกอบของแผนเลิกใช้งาน (Planned obsolescence) จะผลักดันให้ผู้คนดำเนินการบริโภคได้ต่อไป และทุกคนน่าจะมีงานทำ (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 13: 51 – 15: 46) นายกิว สเลด (Giles, Slade) ได้มาที่นิวยอร์ก เพื่อมาสืบหาบุคคลเบื้องหลังแนวคิดนี้ เขาต้องการพบคำตอบว่าจริงๆ แล้วเบอร์นาร์ด ลอนดอน หรือแผนการเลิกใช้งาน (Planned obsolescence) ที่เกิดขึ้นนั้นเกี่ยวกับผลกำไรเป็นหลัก หรือเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้คนตกงาน (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 15: 47 – 16: 02) นายกิวได้ให้นางนางโดโรธี (Dorothea, Weitzner) ซึ่งเป็นบุคคลที่มีส่วนร่วมกับเบอร์นาร์ด ลอนดอน เจาะจงรูปพรรณสันฐานของนายเบอร์นาร์ดจากรูปถ่ายในอดีต และนางโดโรธี (Dorothea, Weitzner) ได้เล่าฟังว่า

When I was 16 or 17, my Dad had this big Cadillac car, which was the size of a Zepellin. Mother was driving like a chauffer. Dad was in the front, and Mr. and Mrs. Londons were sitting in the back of the big limousine. Dad said that Mr. London should explain his philosophy to me. He was an interesting man and he just told me in a few words that this was his idea to reduce the depression. We were an economic mess, worse than today even. He was obsessed with this idea, Like an artist is utterly obsessed with his paintings, you know? He actually whispered to me, in the car, afraid that his theory might be too radical.

เมื่อฉันอายุ 16 หรือ 17 พ่อของฉันมีรถคาดิแลคคันใหญ่ ซึ่งมีขนาดของรูปแบบเซพเพลลิน คุณแม่ขับเหมือนกับคนขับรถ พ่ออยู่ที่เบาะหน้า และนายและนางลอนดอน นั่งที่เบาะหลังของลิมูซีน พ่อบอกว่า นายลอนดอนควรอธิบายถึงหลักปรัชญาแนวคิดของเขาให้ฟัง เขาเป็นคนที่น่าสนใจและเขาแค่บอกฉันด้วยคำเพียงน้อยนิดว่าแนวคิดของเขาเพื่อลดความตกต่ำทางเศรษฐกิจ ซึ่งเรากำลังเผชิญความวุ่นวายกันอยู่ในตอนนั้น เลวร้ายกว่าในวันนี้ เขาถูกทำให้ทุกข์ใจด้วยความคิดนี้ คล้ายกับศิลปินที่ถูกครอบงำด้วยผลงานระบายสีของเขาเองอย่างเต็มที่ คุณรู้ใช่ไหม เขากระซิบบอกฉันว่า ตามจริงในรถ

ว่าเขากลัวว่าทฤษฎีของเขาอาจเปลี่ยนแปลงแบบถอนรากถอนโคนเกินไป (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 16: 04 – 17: 13) ข้อเท็จจริง ข้อเสนอของเบอร์นาร์ดถูกยกเลิกโดยข้อผูกมัดทางกฎหมาย 20 ปี หลังจากนั้น ในปี ค.ศ. 1950 แนวคิดนี้ถูกปรับเปลี่ยนโฉมใหม่ แทนที่การบีบบังคับผู้บริโภค แต่กลับด้วยการล่อลวง (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 17: 14 – 17: 42) จากเสียงที่ถูกบันทึกไว้ของบรู๊ค สตีเว่นส์ (Brook, Stevens) ผู้เผยแพร่แผนการเลิกใช้ (Planned obsolescence) ในช่วงหลังสงครามอมริกา เขาได้กล่าวไว้ว่า

Planned obsolescence, the desire on the part of a consumer to own something a little newer, a little better, a little sooner than is necessary. We certainly in America.

แผนการเลิกใช้ (Planned obsolescence) แรงปรารถนาอยู่บนส่วนของผู้บริโภคที่จะเป็นเจ้าของบางสิ่งที่ใหม่กว่านิดหนึ่ง เยี่ยมกว่านิดหนึ่ง ไม่ช้าไม่นานขึ้นนิดหนึ่งกว่าที่จะปรารถนาในสิ่งที่จำเป็น เรามั่นใจในอเมริกา (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 17: 44 – 17: 59)

หลายสิ่งหลายอย่างในอุตสาหกรรมการออกแบบที่สวยงดงาม ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์เครื่องใช้ในครัวเรือน รถยนต์ รถไฟ ล้วนมากับอุบายการเลิกใช้ในความคิดเห็นเสมอ ในจิตวิญญาณของช่วงเวลานั้น งานออกแบบหลายๆ สิ่งของบรู๊ค สตีเว่นส์ (Brook, Stevens) แสดงให้เห็นถึงความเร็วและความเป็นสมัยใหม่ (ฆpeed and modernity) แม้แต่บ้านที่ไม่ปกติธรรมดาที่เขาอาศัยอยู่ ถูกสร้างขึ้นในชานเมือง จากคำกล่าวของลูกชาย แสดงให้เห็นว่า บรู๊ค สตีเว่นส์ เกลียดผลิตภัณฑ์ที่ขาดรสนิยม และไม่สร้างสรรค์ให้เกิดแรงปรารถนาในตัวผู้บริโภค เพื่อดลใจให้ซื้อหา (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 18: 01 – 18: 39) จากเสียงที่บันทึกไว้ของบรู๊ค สตีเว่นส์

Unlike the European approach of the past where they tried to make the very best product, and make it last forever, meaning you bought such a fine suit of clothes that you were married in it, and then buried in it, and never a chance to renew it, the approach in America is one of making the America consumer unhappy with the product that he has enjoyed the use of for a period, have him pass it on to the second hand market, and obtain the newest product with the newest possible look.

ไม่เหมือนกับการจัดการของชาวยุโรปในอดีต ซึ่งพวกเขาลองที่จะทำผลิตภัณฑ์ที่เยี่ยมมากที่สุด และทำให้มันมีอายุการใช้งานที่นานคงทน เปรียบได้กับสิ่งที่มีความหมาย เมื่อคุณซื้อเสื้อผ้าชุดสูทอย่างดีราวกับว่าคุณแต่งงานอยู่กินกับมัน และหลังจากนั้นก็เผามันทิ้ง และไม่เคยมีโอกาสได้ซ่อมแซมมัน การจัดการในอเมริกาคือการทำสิ่งหนึ่งให้ผู้บริโภคของอเมริกาไม่มีความสุข ด้วยผลิตภัณฑ์ที่เขาได้เพลิดเพลินกับการใช้งานสำหรับแค่ช่วงเวลาหนึ่ง ทำให้ของของเขานั้นต้องไปอยู่ในตลาดมือสอง และได้รับผลิตภัณฑ์ใหม่ที่สุดด้วยลักษณะที่เป็นไปได้ว่าใหม่ล่าสุด (The Light Bulb Conspiracy. 2010:

นาทีที่ 18: 42 – 19: 11) บรู๊ค สตีเว่นส์ เดินทางไปทั่วสหรัฐอเมริกาเพื่อปราศรัยนำเสนอแผนการเลิกใช้งาน (Planned obsolescence) ให้ผู้คนได้รับรู้ (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 19: 14 – 19: 20)

Women and men alike are increasingly interested in the look of things. They eagerly give their attention to what's new and beautiful, and advanced.

หญิงและชายคล้ายกันคือถูกทำให้สนใจเพิ่มมากขึ้นในการมองหาสิ่งต่างๆ พวกเขากระตือรือร้นที่จะให้ความสนใจสู่สิ่งที่ใหม่และสวย และล้ำหน้า (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 19: 29 – 19: 44)

งานออกแบบและการตลาดล่อลวงผู้บริโภคด้วยแรงปรารถนาเสมอ ไม่ว่าจะด้วยผลงานออกแบบชิ้นล่าสุด ไม่ล่าหลังตกยุค หรือด้วยเหตุผลของหน้าที่การใช้งาน (Functional reason) ในระยะเวลาสั้นๆ (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 19: 46 – 19: 56) ลูกชายของบรู๊ค สตีเว่นส์ ได้ให้ความเห็นว่า

Planned obsolescence is absolutely at the consumer's discretion. No one is forcing the consumer to go into the store and purchase a product. You know, they go in under their own free will, and it's their choice.

แผนการเลิกใช้งาน คือ อิสระการตัดสินใจของผู้บริโภค ไม่มีใครบีบบังคับผู้บริโภคให้ไปร้านค้าและซื้อผลิตภัณฑ์ คุณรู้อยู่ว่าพวกเขาไปภายใต้เจตจำนงเสรี (Free will) (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 19: 57 – 20: 10)

ความเป็นอิสรเสรีและความสุข (Freedom and happiness) ผ่านการบริโภคที่ไร้ขอบเขตข้อจำกัด สิ่งนี้คือ วิถีการดำเนินชีวิตของชาวอเมริกา (American) ในช่วงปีราวปี ค.ศ. 1950 กลายเป็นรากฐานสำหรับสังคมบริโภค (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 20: 15 – 20: 25) โทรศัพท์มือถือเคลื่อนที่เปลี่ยนบ่อยปีละครั้งหรือ 18 เดือนต่อครั้ง เพราะปัจจุบันนี้แผนการเลิกใช้งาน (Planned obsolescence) เข้ามามีส่วนร่วมกับหลักสูตรการออกแบบและโรงเรียนวิศวกรรมในสถาบันต่างๆ นายบอริส (Boris, Knuf) นักออกแบบอุตสาหกรรม ผู้สอนเกี่ยวกับกรอบคิดของวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ (Product life cycle) ได้หยิบยกตัวอย่างของกระทะ เกลือ และเสื้อเชิร์ตว่า โลกธุรกิจได้ครอบงำด้วยเป้าหมายเดียวกัน ซึ่งทำให้เกิดการซื้อสินค้าซ้ำบ่อยครั้ง อันเนื่องมาจากวงจรชีวิต บริษัทพิจารณาบนพื้นฐานทางธุรกิจ ซึ่งนักออกแบบที่ทำงานกับลูกค้าต้องเข้าใจพวกเขากำลังทำงานให้กับบริษัทใดและต้องเข้าใจถึงกลยุทธ์ทางธุรกิจนี้และออกแบบผลิตภัณฑ์ในวิถีทางที่มั่นใจได้ (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 20: 49 – 22: 18) แผนการเลิกใช้งาน (Planned obsolescence) เป็นรากฐานของการเติบโตทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ซึ่งโลกตะวันตกได้ประสบมาตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ. 1950s (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 22: 20 – 22: 27) นายเซอเก้ (Serge, Latouche) ผู้เชี่ยวชาญทางเศรษฐกิจที่มหาวิทยาลัยของปารีสให้ทัศนะว่า เราอยู่ในสังคมที่เติบโต

ซึ่งตรรกะไม่เติบโตสอดคล้องไปสู่ความต้องการที่พึงพอใจของพวกเรา เพิ่มการเติบโตและการผลิตอย่างไม่มีที่สิ้นสุด มีเครื่องมือหลัก 3 ประการ

1. การโฆษณา
2. แผนการเลิกใช้งาน (Planned obsolescence)
3. เครดิต (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 22: 29 – 23: 25)

จอห์น (John, Thackara) นักออกแบบและนักปรัชญาได้ให้ทัศนะว่า คนรุ่นหลังหรือบทบาทในชีวิตดูเหมือนจะมุ่งสู่การบริโภคสิ่งของด้วยเครดิต หยิบยืมเงินมาเพื่อซื้อสิ่งที่เราไม่ต้องการ (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 23: 26 – 23: 35) คำวิจารณ์มากมายของสังคมที่เติบโต ชี้ให้เห็นว่ามันไม่มีความยั่งยืนในระยะยาว เพราะว่ามันถูกทำให้อยู่บนพื้นฐานของสิ่งที่แย้งกันได้ชัดเจน (Fragrant contradiction) (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 23: 36 – 23: 43) อยู่ได้นานกับความเร็วสูงสุด จอห์น (John Thackara) ได้กล่าวไว้ว่า

Why is it that a new product is created every three minutes and where in the world is this necessary? I think a lot of people have realized that things need to change when they're being told by politicians to go shopping, or to start consuming as the best way to restart the economy.

ทำไมถึงมีผลิตภัณฑ์ใหม่ถูกสร้างสรรค์ออกมาทุกๆ 3 นาที ในโลกที่มีความจำเป็นนี้หรือ? ผมคิดว่า ผู้คนจำนวนมากตระหนักถึงความต้องการสิ่งของเมื่อพวกเขาทั้งหลายถูกบอกเล่าโดยนักการเมืองให้ไปซื้อหาสินค้าหรือที่จะเริ่มการบริโภคเพราะว่า เป็นเหมือนหนทางที่ดีที่สุดที่จะเริ่มต้นเศรษฐกิจใหม่อีกครั้ง (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 23: 59 – 24: 11)

เซอเก้ (Serge, Latouche) ให้มุมมองว่า คนใดที่เชื่อว่าการเติบโตอย่างไม่สิ้นสุดเป็นสิ่งที่สอดคล้อง เข้ากันได้กับดาวเคราะห์ที่มีไม่จำกัด เขาคนนั้นไม่บ้าก็เป็นนักเศรษฐศาสตร์ น่าเสียใจที่ในปัจจุบันนี้เราเป็นนักเศรษฐศาสตร์กันทั้งหมด คุณสามารถกล่าวได้ว่า ด้วยสังคมที่เติบโตของพวกเรา เรากำลังเร่งความเร็วในการแข่งรถ ซึ่งชัดเจนว่าไม่มีนักขับรถคนใดอยู่ได้นานที่ความเร็วสูงสุดเต็มที่ และเป้าหมายจบลงที่การชนกับกำแพง หรือร่วงลงสู่สถานการณ์ที่เลวร้าย (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 23: 44 – 24: 35) บางสิ่งได้เกิดขึ้นจริงในอุตสาหกรรมงานสิ่งทอ ในปี ค.ศ. 1940 ดูปอนท์ อุตสาหกรรมเคมีขนาดใหญ่ (The chemical giant DuPont) ได้ประกาศถึงการปฏิวัติของเส้นใยสังเคราะห์ไนล่อนที่เกิดขึ้น หญิงสาวหลายคนเฉลิมฉลองถุงน่องใหม่ที่มีอายุการใช้งานนานคงทนถาวร (Long-lasting stockings) แต่ไม่นานความยินดีของพวกเขาก็ได้จบลง (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 26: 25 – 26: 54) นิโคล ฟอกซ์ (Nicols, Fox) นักเขียนเกี่ยวกับเทคโนโลยี (Technology writer) ได้กล่าวถึงสิ่งที่เกิดขึ้นว่า พ่อของเธอทำงานเพื่อดูปอนท์ ในแผนกไนล่อน (Nylon) ก่อนและหลังช่วงสงคราม เขาได้

บอกกับเธอว่า ที่แผนกได้แจกจ่ายถุงน่องให้กลับไปทดลองใช้งาน พ่อของเธอนำมันกลับมาให้แม่ของเธอที่บ้าน แม่ของเธอรู้สึกดีกับผลิตภัณฑ์ช่วงแรกเพราะมันแข็งแรงทนทาน แต่ปัญหา คือ หลังจากนั้นไม่นานก็ไม่ถูกผลิตออกมาอีก (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 26: 55 – 27: 50) ดูปอนท์ ให้วิธีการใหม่กับพ่อของนิโคล และทีมงานที่จะลองเส้นใยที่อ่อนแอกว่าเดิม และกลายมาเป็นบางสิ่งที่ฉีกขาดได้ง่ายขึ้นด้วยนักเคมีคนเดิมที่เคยทำให้เส้นใยสังเคราะห์นั้นแข็งแรงคงทน ซึ่งนิโคลคิดว่า เป็นเพราะงานที่เขาทำถึงแม้นักวิศวกรเคมีคนนั้นจะเคยพยายามทำให้มันแข็งแรงคงทนมาก่อนก็ตาม (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 27: 51 – 29: 12)

สังคมที่ไม่กำหนดกฎข้อบังคับด้วยตลาดเสรี (Free market) แต่วางแผนที่ส่วนกลางโดยรัฐ เศรษฐกิจทั้งหมดปราศจากแผนการเลิกใช้งาน (Planned obsolescence) ในระบบที่ไม่รับรู้ พินิจพิเคราะห์ให้ดี ด้วยแผนการเลิกใช้งาน (Planned obsolescence) มันเป็นความไร้ประสิทธิภาพและโรคระบาดที่กระจายไปทั่ว โดยการขาดแคลนทรัพยากรอย่างต่อเนื่องที่เป็นปัญหาเรื้อรัง ก่อนหน้านี้ที่ประเทศเยอรมันตะวันออก มีเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพมาก กฎข้อบังคับของเจ้าหน้าที่ได้ระบุเงื่อนไขที่ว่า ตู้เย็นและเครื่องซักผ้าควรทำงานถึง 25 ปี (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 30: 35 – 31: 21) ในปี ค.ศ. 1981 โรงงานอุตสาหกรรมหลอดไฟในเบอร์ลินตะวันออกปล่อยหลอดไฟที่มีอายุการใช้งานยาวนานออกมาสู่สาธารณะ พวกเขานำมันไปแสดงที่งานแสดงแสงไฟนานาชาติ (International lighting fair) ที่ฮาโนเวอร์ (Hanover) ด้วยแนวคิดที่ว่าลดการสิ้นเปลืองทรัพยากรแร่ทังสเตน (Tungsten) แต่ถูกปฏิเสธจากผู้ซื้อจากเยอรมันตะวันตก ในปี ค.ศ.1989 งานแสดงที่ฮาโนเวอร์ (Hanover fair) เป็นงานแสดงทางอุตสาหกรรมที่สำคัญในเยอรมันตะวันตกในช่วงเวลานั้น (Hannover, Messe. 2015: Online) เมื่อกำแพงเบอร์ลินสลายลง โรงงานแห่งนี้ก็ปิดกิจการลง เหลือเพียงหลอดไฟที่ถูกนำไปแสดงในพิพิธภัณฑ์หรืองานจัดแสดงเท่านั้น บริโภคนิยมเข้าไปมีบทบาทอย่างรุนแรงในเยอรมันตะวันออกเหมือนกับที่เป็นอยู่ในเยอรมันตะวันตก แต่มีสิ่งหนึ่งที่แตกต่างกันในยุคของโลกอินเทอร์เน็ตที่ผู้บริโภคพร้อมที่จะต่อสู้ขัดขวางแผนการเลิกใช้งาน (Planned obsolescence) (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 31: 46 – 33: 17) แผนการเลิกใช้งาน (Planned obsolescence) ได้ทำให้เกิดกระแสของความสิ้นเปลืองขึ้น ซึ่งขนส่งขยะที่สิ้นเปลืองนั้นไปยังประเทศโลกที่สาม เช่น ประเทศกาน่า (Ghana) ในทวีปแอฟริกา ไมค์ (Mike, Anane) นักต่อสู้เพื่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Activist) ได้บอกเล่าถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในประเทศกาน่าว่า มันเกินขึ้นในระหว่างแปดหรือเก้าปีนี้ เมื่อได้สังเกตเห็นว่า ตู้บรรจุ (Containers) ขยะอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มากมายจากประเทศที่พัฒนาเข้ามาสู่ประเทศนี้ (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 37: 40 – 38: 11) การขนส่งขยะสิ้นเปลืองไปยังประเทศโลกที่สามนั้นเป็นสิ่งต้องห้ามตามกฎหมายระหว่างประเทศ (International law) แต่พ่อค้าหลายคนใช้เล่ห์เหลี่ยมง่ายๆ ด้วยการประกาศว่า ขยะสิ้นเปลืองนั้นเป็นสินค้ามือสองมากกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ของขยะเหล่านั้นที่ถูกส่งมาที่ประเทศกาน่า ไม่สามารถซ่อมแซมได้ และกาน่าก็เต็มไปด้วยพื้นที่ของขยะ

เหลือใช้ (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 38: 13 – 38: 41) บริเวณแม่น้ำโอดอว์ (Odaw River) เต็มไปด้วยขยะ ซึ่งในอดีตแม่น้ำสายนี้เคยมีความสวยงาม มีปลามากมาย ผู้คนสามารถเล่นฟุตบอล และสามารถนั่งหย่อนใจรอบรอบแม่น้ำแห่งนี้ มีโรงเรียนให้กับเด็กๆ และชาวประมงสามารถออกเดินเรือไปตามแม่น้ำแห่งนี้ แต่ตอนนี้ทุกอย่างเป็นแค่ความทรงจำ ปัจจุบันที่นี่ไม่มีโรงเรียนสำหรับเด็กๆ อีกต่อไป เหลือแต่เด็กหนุ่มสาวจากครอบครัวยากจนมาที่นี่เพื่อมองหาเศษชิ้นส่วนโลหะภายในสายเคเบิ้ลพลาสติกด้วยการเผากู้เอาโลหะภายใน (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 38: 45 – 39: 36)

ปัจจัยหลักของเศรษฐกิจ คือ ผู้บริโภค ถ้าผู้บริโภคไม่จับจ่ายซื้อ เศรษฐกิจก็ไม่เติบโต

Our role in life seems to be just to consume things with credit to borrow money to buy things we don't need.

บทบาทในชีวิตของพวกเราดูเหมือนอยู่แค่เพื่อที่จะบริโภคสิ่งต่างๆ ด้วยเครดิตที่จะหยิบยืมเงินมาจับจ่ายซื้อของที่เราไม่ต้องการ (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 1: 36 – 1: 39)

Planned Obsolescence คือ แรงปรารถนาของผู้บริโภคที่จะครอบครองเป็นเจ้าของบางสิ่งที่ใหม่ขึ้นสักนิด หรือเป็นเจ้าของได้เร็วขึ้น กว่าที่จะพิจารณาจากความจำเป็น (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 2: 02 – 2: 07)

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วอเนอร์ ฟิลิป (Warner, Philips) หลานของผู้ก่อตั้งฟิลิป กล่าวว่า

I can see how this was very tempting in 1932. I think at the time, sustainability was actually substantially less of an issue because I don't think they looked at the planet as being one with finite amount of resources. They looked at it as from an abundance perspective.

ผมสามารถเห็นได้ว่า สิ่งนี้มันล่อตาล่อใจมากอย่างไรในปี ค.ศ. 1932 ผมคิดในเวลานั้นว่า ความยั่งยืนเป็นประเด็นหนึ่งที่สำคัญน้อย เพราะผมไม่คิดว่าพวกเขาจะมองที่ดาวเคราะห์ดวงนี้เหมือนการเป็นหนึ่งเดียวกับจำนวนทรัพยากรที่มีขอบเขตจำกัด (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 10: 34 – 10: 49)

การต่อสู้กับแผนการเลิกใช้งาน (Planned obsolescence) สามารถสำเร็จได้โดยการคิดทบทวนใหม่ (Rethinking) เรื่องวิศวกรรมและการผลิตสินค้าบริโภคอีกครั้ง ซึ่งกรอบความคิดใหม่คือ เคลดเดิลทูเคลดเดิล (Cradle to Cradle) ซีทูซีหรือการออกแบบปฏิรูป (C2C or regenerative design) ซึ่งเรียกร้องให้โรงงานอุตสาหกรรมทำงานเหมือนธรรมชาติ (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 46: 05 – 46: 24) ไมเคิล (Michael, Braungart) ผู้ร่วมคิดสร้างเคลดเดิลทูเคลดเดิล (Cradle to Cradle) ได้กล่าวไว้ว่า

When we talk about protecting the environment, we think of cutting back, reducing. But a cherry tree in spring doesn't cut back or reduce.

เมื่อเราพูดเกี่ยวกับการปกป้องสิ่งแวดล้อม เราคิดถึงการตัดตอนย้อนเวลากลับไป การลดลง แต่ต้นเชอรี่ต้นหนึ่งในฤดูใบไม้ผลิก็ไม่ได้ตัดตอนย้อนเวลากลับไปหรือลดลง (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 46: 25 – 46: 43)

Nature doesn't produce waste, just nutrients.

ธรรมชาติไม่ได้ผลิตขยะสิ้นเปลือง แค่ผลิตสารอาหารต่างๆ (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 46: 57 – 47: 05)

In a waste-based society, short-lived products are a waste problem. If a society produces nutrients, every short-lived product can turn into something new.

ในสังคมที่มีพื้นฐานความสิ้นเปลือง ผลิตภัณฑ์ที่อายุการใช้งานสั้นคือ ปัญหาการสิ้นเปลือง ถ้าสังคมผลิตสารอาหารทุกผลิตภัณฑ์ที่มีอายุการใช้งานสั้นสามารถกลับกลายไปสู่บางสิ่งที่ใหม่ได้ (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 48: 04 – 48: 18)

ธรรมชาติ ผลิตอย่างอุดมสมบูรณ์ แต่ดอกที่ร่วงหล่น ใบไม้ที่ตาย และสิ่งที่ถูกทิ้งต่างๆ ไม่เป็นขยะที่สิ้นเปลือง แต่กลับกลายเป็นสารอาหารสำหรับสิ่งมีชีวิตอื่นๆ (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 46: 45 – 46: 56) ไมเคิลเชื่อว่า อุตสาหกรรมสามารถเลียนแบบวัฏจักรที่ดีงามของธรรมชาตินี้ได้ (Virtuous cycle of nature) ซึ่งเขาได้พิสูจน์ให้เห็นว่าสิ่งนี้เป็นไปได้เมื่อเขาได้ออกแบบกระบวนการผลิตให้กับบริษัทงานผ้าของสวิสแห่งหนึ่ง (A Swiss textile company) (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 47: 06 – 47: 17)

Normally, when you upholster furniture with fabric, the trimmings need to be disposed of as toxic waste.

โดยปกติเมื่อคุณบุนวมเฟอร์นิเจอร์ด้วยผ้า ความต้องการกำจัดออกต้องถูกจัดกับความสิ้นเปลืองของสารพิษ (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 47: 17 – 47: 35)

ไมเคิลพบว่า สารพิษอันตรายที่เกิดจากการย้อมและใช้เคมีต่างๆ ในโรงงานอุตสาหกรรมมีมากกว่าร้อยชนิด สำหรับการผลิตผ้าและสิ่งทอแบบใหม่ เขาได้ลดจำนวนเหลือ 36 สสาร ทั้งหมดสามารถย่อยสลายได้ (bio-degradable) และเลือกใช้ส่วนประกอบที่ทุกคนสามารถกินเข้าไปได้ สามารถเติมมันลงไปในอาหารที่ต้องการได้ (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 47: 38 – 48: 03)

จริยธรรม

กิว สเลด (Giles, Slade) ได้ให้ทัศนะของการเปลี่ยนแปลงของแนวคิดในสายวิชาชีพวิศว ว่าสิ่งที่ยั่วยุกรอบคิดทางจริยธรรม (Ethical concepts) คือ แผนการเลิกใช้งาน (planned obsolescence)

เพราะในโรงเรียนวิศวยุคเก่าทำให้พวกเขาเชื่อว่าควรที่จะทำผลิตภัณฑ์มีการใช้งานที่คงทนถาวร แต่โรงเรียนวิศวใหม่ๆ ถูกขับเคลื่อนโดยตลาด ซึ่งสนใจในการสร้างผลิตภัณฑ์ที่ใช้แล้วทิ้ง (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 29: 14 – 29: 52) บริโภคนิยมที่มากมาย ฟุ่มเฟือย เหลือทิ้งและสิ้นเปลืองขัดแย้งต่อหลักจริยธรรมในสังคม เศรษฐกิจที่มุ่งเน้นการบริโภคนิยมส่งผลให้มนุษย์มีความตรึงเครียดมากขึ้น สังคมเกิดช่องว่างมากขึ้น ธรรมชาติถูกทำลาย ขาดความสุขแท้จริงในการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคม ความสุขตามแก่นของศาสนาพุทธ คือ การที่มนุษย์จะเข้าถึงความสุขได้คือการฝึกจิตใจให้เกิดสติปัญญาเพื่อที่จะรู้สึกตัวอยู่ตลอดเวลา เมื่อมีสติปัญญาก็จะมีจิตใจที่เรียบง่าย มองเห็นสัจธรรม และอิสระจากทุกข์ได้มากขึ้น ความสุขตามหลักจริยธรรมสากลคือความปีติสุขที่ไม่เร่งร้อน หิวกระหาย แต่เป็นสิ่งที่เย็นใจ สงบ สะอาด สว่างและแท้จริง เป็นส่วนหนึ่งในบรมธรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับจริยธรรมสากล และจะนำไปสู่จิตใจที่มีความเต็มอิ่มเอม ไม่หิวกระหายทะเยอทะยาน ไม่ใช่วัตถุหรือเงิน แต่เป็นเรื่องของคุณค่า มีความรักต่อผู้อื่น ไม่ใช่แค่คิดกระทำเพื่อตนเอง แต่กล้าที่จะรักและช่วยเหลือผู้อื่น รักทุกคนทุกสิ่งมีชีวิต และจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

เรื่องที่ 17 สถานที่ที่เล็กที่สุด (The Tiniest Place)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องสถานที่ที่เล็กที่สุด (The Tiniest Place) เป็นผลงานกำกับของทาเทียน่า ฮูโซ (Tatiana, Huezo) เกิดขึ้นจากการที่ได้กลับไปเยี่ยมชมบ้านเกิดของคุณย่า ที่เมืองซินเกลา (Cinquera) ในประเทศเอล ซัลวาดอร์ (El Salvador) เมืองเล็กเงียบๆ ที่มีภูเขาล้อมรอบ มีถนนแค่ 4 – 5 เส้น (อ้างอิงจาก The Strength to Endure the Worst) ภาพต่างๆ ที่เห็น ก่อให้เกิดความรู้สึกสัมผัสที่ลึกซึ้ง เช่น ความฉงนจากการเห็นส่วนหางของเฮลิคอปเตอร์ทหารที่แขวนอยู่บนกำแพงโบสถ์ ภาพของผู้คนหนุ่มสาวที่ตายในสงคราม รอยกระสุนมากมายบนกำแพงและเหตุการณ์ที่หญิงชราคนหนึ่งเข้าสวมกอดทาเทียน่าด้วยความเข้าใจผิดคิดว่า เป็นคนรู้จักของเธอด้วยความคิดถึง สิ่งเหล่านี้นำไปสู่ความอยากรู้จักทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นกับถิ่นเมืองเกิดของคุณย่า และเป็นแรงกระตุ้นจูงใจในการทำภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ (Press Kit of The Tiniest Place. 2015: Online)

กรอบแนวคิดของภาพยนตร์สารคดี

1. อุทิศให้กับผู้รอดชีวิตจากสงครามกลางเมืองในเอล ซัลวาดอร์ (El Savador)
2. ทดลองหารูปแบบการนำเสนอที่แตกต่าง โดยบันทึกเพียงแค่เสียง
3. นำเสนอน้ำเสียงของการสื่อสารที่ค่อยๆ ลึกซึ้ง สนิทสนม คุ้นเคย และสะท้อนให้เห็นความรู้สึกนึกคิดมากขึ้น
4. ต้องการดำเนินเรื่องราว ด้วยการใช้ภาพและเสียงที่มีอิสระในการพัฒนาต่อกัน
5. นำเสนอเรื่องราวผ่านคำบอกเล่าของ 7 บุคคลที่อพยพ กลับมาตั้งถิ่นฐานอีกครั้งท่ามกลางหุบเขาและธรรมชาติ
6. นำเสนอความศักดิ์สิทธิ์ของธรรมชาติ ที่มีส่วนผสมของความงดงาม ลึกลับและน่ากลัว



ภาพประกอบ 23 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 17 สถานที่ที่เล็กที่สุด

7. ให้เห็นถึงร่องรอยของความรุนแรงของมนุษย์ที่ถูกทิ้งไว้กับมนุษย์ด้วยกัน

8. บอกเล่าเรื่องราวที่ทหารได้ทำกับครอบครัว และเมืองของฉัน เป็นเรื่องที่นำเสนอความหมายของการมีชีวิตอยู่ในสภาวะสงครามหนึ่ง

9. เชื่อว่า ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้จะเป็นเหมือนกระจกเงา ที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความเจ็บปวด ความรัก และความบ้าของแต่ละบุคคลซึ่งมีความสูญเสีย ความสง่างามในความเจ็บปวดของพวกเขา ความภาคภูมิในสิ่งที่พวกเขาเป็น หรือการได้รู้ว่าเสียงหัวเราะช่วยเยียวยารักษาดวงจิตได้ (Press Kit of The Tiniest Place. 2015: Online)

10. นำเสนอความอัศจรรย์ของการมีชีวิต ซึ่งจะดำเนินไปพร้อมกับความขัดแย้งของความเจ็บปวดกับความมืด และชีวิตกับเสียงหัวเราะ และก็จะดำเนินต่อไปอยู่ในความทรงจำ ไม่อาจลืม (Mauro Javier Cardenas. 2011: Online)

มนุษย์

ความทรงจำที่สืบทอด บอกต่อกัน เพื่อไม่ให้เหตุการณ์ หรือความคิดของสงครามเกิดขึ้นอีก การรับรู้ถึงผู้คนในซินเกลา (CInquera) ที่เปิดอกเปิดใจในการเล่าสิ่งต่างๆ ให้ฟัง ภาพฝันร้ายของสงครามกลางเมืองไม่เคยลบหายไปไหน การกลับมาสร้างชุมชนใหม่อีกครั้งบนพื้นที่เดิมที่เคยสูญเสีย

มาจากความพยายามที่จะปรับสมดุลของความรู้สึกนึกคิดกับสิ่งที่สูญเสียไป ปรับเปลี่ยนกลับไปสู่วิถีเดิมก่อนหน้าเหตุการณ์อันเลวร้าย และบอกเล่าให้ลูกหลานได้เรียนรู้ต่อไปถึงสิ่งที่เคยเกิดขึ้น เวลาผ่านไปจะช่วยบรรเทาความรู้สึกเจ็บปวดได้บ้างสำหรับบางคน แต่เรื่องราวของการสูญเสียไม่เคยสูญหายไปไหน หญิงชราคนหนึ่งยังคงมีน้ำตาเมื่อกล่าวถึงลูกสาวที่ตนได้สูญเสียไป หญิงคนหนึ่งยังคงจำวิธีการถอดประกอบปืนได้ ในครั้งที่ปืนเคยเป็นอาวุธประจำกายเธอ หรือลุงคนหนึ่งใช้อดีตมาเป็นแรงผลักดันให้เรียนรู้รอบตัวมากขึ้นจากกันใช้เวลากับการอ่านหนังสือ เพราะความที่ไม่ต้องการเป็นคนโง่ในสายตาคนอื่น หรือชายคนหนึ่งที่พ่อของเขาต้องเสียชีวิตเพราะทหารเอาปืนยิงเข้าที่ปาก เขาต้องการเล่าประวัติศาสตร์ให้ลูกหลานฟังในสิ่งที่เกิดขึ้นต่อไป เพื่อจดจำไว้ว่าศัตรูยังอยู่ และพวกเด็กรุ่นหลังต้องจัดระบบไม่ให้ศัตรูกลับมาทำสิ่งเลวร้ายกับพวกเขาได้ โดยไม่จับปืนเข่นฆ่าใคร (The Tiniest Place. 2011: นาทีที่ 1: 35: 32)

I tell all that history to my children. They're growing to have the same spirit as me. they keep in mind that there's an enemy. and that they must organise themselves so that this enemy won't fuck them over. I wouldn't want my kids to have a war with bullets. not that, never. But I would like them to organize to defend the people. An organized people a people with memory is more difficult to oppress.

ผมบอกเล่าประวัติศาสตร์ทั้งหมดให้ลูกหลานฟัง พวกเขากำลังโตขึ้น เพื่อมีจิตวิญญาณเช่นเดียวกับที่ฉันมี พวกเขาจำขึ้นใจว่าศัตรูยังคงอยู่ และพวกเด็กๆ ต้องจัดระเบียบของพวกเขาเองที่จะไม่ให้ศัตรูกลับมาทำสิ่งเลวร้ายกับพวกเขา ผมไม่ต้องการให้ลูกๆ มีสงครามด้วยลูกปืน ไม่ใช่สิ่งนั้น และจะไม่เคย แต่ผมอยากให้พวกเขาจัดระเบียบระบบที่จะป้องกันผู้คน พลเมืองหนึ่งที่มีการจัดระเบียบ พลเมืองหนึ่งที่มีความทรงจำเป็นเรื่องยากมากที่จะบีบบังคับกดขี่ สำหรับมนุษย์รู้ผิดชอบชั่วดีในสังคม สงคราม หรือการเข่นฆ่าจะสร้างบาดแผลแห่งความทรงจำและความเจ็บปวดเสมอ ภาพในอดีตและความรู้สึกจะยังคงดำเนินเคียงข้างไปพร้อมกับการดำเนินชีวิตไปข้างหน้าของผู้คนที่ได้เผชิญเรื่องเลวร้ายมา มันจะไม่หายไปไหน ถึงธรรมชาติแวดล้อมจะช่วยบรรเทาให้ดีขึ้นก็ตาม (The Tiniest Place. 2011: นาทีที่ 1: 28: 05)

Sicknesses can be cured, can't it? But this isn't a disease, what could you call it?

ความเจ็บป่วยสามารถถูกรักษาได้ ไม่ใช่หรือ? แต่สิ่งนี้ไม่ใช่เชื้อโรค แล้วคุณจะเรียกมันว่าอย่างไร?

ทุกสิ่งที่คิดถูกชี้นำจากพระเจ้า หรือไม่ก็มาจากโรงเรียน ตามท้องถนนและในโบสถ์กับความคิดที่ฝังหัว เช่น ถ้าไม่มีคนรวย แล้วจะไปทำงานที่ไหน? ถ้าไม่มีโรงงานหรือนิคมเพาะปลูก แล้วเราจะไปทำงานกันที่ไหน? แล้วก็จะเป็นอยู่อย่างยากจน ดังนั้น ผู้คนถูกทำให้เป็นทาสกับสิ่งเหล่านี้ (The Tiniest Place. 2011: นาทีที่ 0: 19: 49)

ในช่วงทศวรรษที่ 70 เป็นต้นมา ศาสนาคริสต์แนวคิดเทวศาสตร์นิยมเสรี (Liberation Theology) ที่มีลักษณะความเป็นมาร์กซิสต์ผสมอยู่ เพื่อความเสมอภาค ตีความหมายพระคัมภีร์ด้วยสายตาของคนจนผู้ทุกข์ยาก มีขบวนการเคลื่อนไหวในละตินอเมริกา ภายใต้โบสถ์แคทอลิก (Liberation Theology. 2015: Online) ปลูกฝังแนวคิดของการต่อสู้ทางชนชั้น ไม่ย่อท้อเพื่อกำจัดมูลเหตุแห่งความยากจนและอยุติธรรม (สมเกียรติ ตั้งนโม. 2015: Online) แนวคิดของการเปลี่ยนแปลงที่จะนำสู่สิ่งที่เชื่อมั่นได้ จนนำไปสู่การต่อสู้ ซึ่งในช่วงเวลานั้นสาเหตุหนึ่งของการถูกกดขี่และเกิดความรู้สึกยากจนในกลุ่มประเทศละตินอเมริกาคือระบบเผด็จการทหารที่มีอยู่เรื่อยมาและระบบทุนนิยมที่เข้ามามีส่วนในการหนุนหลังอยู่เบื้องหลัง หรือการเข้ามากอบโกยกิน เมื่อความขัดแย้งได้ก่อตัวขึ้นจนในที่สุดกลายเป็นสงคราม เกิดความสูญเสียมากมาย โดยเฉพาะชาวหมู่บ้าน ความสามารถของคนในชุมชนซินเกลา (CInquera) คือ การสังเกต เรียนรู้ และการดูแลเอาใจใส่ภายใต้บริบทของชุมชนท่ามกลางป่าเขา

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ นำเสนอให้เห็นถึงลักษณะของการดำรงชีพที่แตกต่างกันของคนในสังคมชุมชนหนึ่ง มนุษย์ที่มีการเรียนรู้จากการสังเกตความเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ สังเกตเห็นพฤติกรรมของสัตว์ (วัวที่กำลังคลอดและการอพยพของเหยี่ยว) การดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกันรวมถึงสัตว์ การเรียนรู้จากการชอบอ่านหนังสือ การทำมาหากินร่วมกันโดยการแบ่งหน้าที่ของแต่ละคนในชุมชน และการเอาใจใส่ต่อธรรมชาติแหล่งกำเนิดของชีวิต ซึ่งเป็นที่พักพิงร่วมกัน หญิงคนหนึ่งเรียนรู้และถ่ายทอดศิลปะด้วยประสบการณ์ตรงบนวัสดุและผนังบ้าน เยาวชนกับดนตรี หรือแม้แต่จินตนาการของชายคนหนึ่งต่อท้องทะเล ทะเลที่เขาไม่เคยได้รู้จัก แต่ในจินตนาการของเขาแสดงให้เห็นถึงความงดงามที่มาจากความห่วงใยคำนึงถึงสิ่งมีชีวิตที่อยู่ร่วมกันกับธรรมชาติ (The Tiniest Place. 2011: นาทีที่ 0: 21: 34)

I don't know what the sea must be like. Perhaps the sea is big, right? It's big. There's enough fish for all the creatures flying in the air. The sea most be kind of a ball, for it to be spinning.

หรือการชื่นชมความงามของหญิงชราที่มีต่อต้นไม้ (The Tiniest Place. 2011: นาทีที่ 0: 22: 15)

เธอจินตนาการว่า ความงามของต้นไม้ที่เธอปลูกเหมือนกับผมที่สวยงาม ดูน่ารัก น่าทะนุถนอม มีสีเขียวสดใสดี และเป็นสิ่งที่สวยงามเพราะเมื่อวันใดที่มีความตายเกิดขึ้น ดอกไม้จะถูกตัดและนำไปไว้ที่สุสานเหมือนที่เธอเคยทำให้กับลูกสาวของเธอ

มนุษย์สามารถควบคุมชีวิตบนโลกใบนี้ได้ พวกเขาสามารถใช้อำนาจเข่นฆ่ามนุษย์ด้วยกันเองตายได้ (กองทหาร) แต่ก็มนุษย์อีกที่สามารถให้กำเนิดสิ่งมีชีวิต หรือกำหนดชะตากรรมของสิ่งมีชีวิตด้วยกันเอง (คุณยายคนหนึ่งสังเกตและแกะเปลือกไข่ช่วยลูกเจี๊ยบออกมาดูโลก) แต่มีมนุษย์ที่สามารถอดทน สังเกตและเฝ้าคอยให้ทุกสิ่งทุกอย่างถือกำเนิด และเป็นไปอย่างธรรมชาติ (ชายเลี้ยงวัว)

จากผลงานสารคดีสามารถสังเกตเห็นได้ว่า ในความงามมีทั้งสุขและทุกข์ผสมอยู่ มีทั้งความรักและเศร้า ด้านมืดและสว่าง ความรู้สึกที่ผสมผสานเหล่านี้เป็นแรงผลักดันให้กับแต่ละคนในการดำรงชีวิตต่อไปและใช้ชีวิตเพื่อส่วนรวม คำนึงพึ่งพาและเอาใจใส่ต่อกันทังคนและสัตว์ สิ่งเหล่านี้เปรียบเหมือนด้านสว่างที่ทำให้การมองเห็นนั้นชัดเจนขึ้น

สังคม

การกดขี่ข่มเหงในสังคมมีด้วยกันหลายรูปแบบ ในภาพยนตร์สารคดี เรื่องนี้ ชี้ให้เห็นถึงการกดขี่ข่มเหงของมนุษย์ด้วยกัน มนุษย์ผู้ได้สิทธิ์และอำนาจบนปากกระบอกปืน กฎหมายควรมีไว้เพื่อทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุข แต่ในช่วงอดีตของสงครามกลางเมืองในเอล ซาวาดอร์ (El Savador) ที่เป็นสาเหตุทำให้มีผู้เสียชีวิตมากกกว่าแปดหมื่นคน และมีผู้คนอพยพหนีข้ามพรหมแดนไปต่างประเทศมากมาย เหตุการณ์สงครามกลางเมืองที่เกิดขึ้น ระหว่างทหารที่นำโดยรัฐบาลฝ่ายขวาที่มาจากรัฐประหารและกลุ่มฝ่ายซ้ายที่มารวมกันเป็นกลุ่ม FMLN (Farabundo Marti National Liberation Front) โดยฝ่ายรัฐบาลได้รับการสนับสนุนการช่วยเหลือจากสหรัฐ ผู้คนในหมู่บ้านมากมายโดนกดขี่เข่นฆ่าด้วยความบ้าคลั่ง กฎหมายที่มีไว้เพื่อกลุ่มอำนาจและไม่เป็นธรรมกับชาวบ้านในช่วงเวลานั้น ไม่สามารถช่วยอะไรได้เท่ากับจับปืนเข้าร่วมกลุ่มกับกองโจร จากคำกล่าวของหนึ่งในสมาชิกกองโจรฝ่ายซ้าย (The leftist guerilla) ในนาทีที่ 1: 26: 48

The time comes when you seem crazy talking to this piece of metal even kissing the barrel and telling it: “We’re parting, see” And so many thoughts: “What’ll I do? What’ll my life be like from now on?” But in the end you come to the conclusion because as they told us: “You have to adapt to civilian life and respect the law” “And you’re going to meet soldiers and you have to be prepared for that” “If you kill anyone who’s been a soldier, you’ll go to jail” Shit - it was a terrible time! For me it lasted some 7 or 8 years dealing with that issue, of not trusting But not any more.. I mean, today I feel I’m free of all those thoughts ex kept for the nightmares, they always persist. It means there is still some sickness in my mind.

เวลานั้นมาถึงเมื่อคุณดูราวกับคนบ้าที่พูดกับชิ้นส่วนโลหะนี้หรือแม้แต่จูบที่ลำกล้องและบอกมันว่า “เรากำลังแยกจากกัน” และหลายๆ ความคิดมากมาย “ฉันจะทำอะไร? ชีวิตของฉันจะเป็นอย่างไรนับต่อจากนี้ไป” แต่ในท้ายที่สุดคุณจะมาสู่บทสรุปเพราะเหมือนที่พวกเขาได้บอกไว้กับเราว่า “คุณจะต้องปรับให้เข้ากับชีวิตพลเรือนและเคารพกฎหมาย” “และคุณจะต้องเผชิญกับทหารและคุณต้องเตรียมเพื่อสิ่งนั้นที่จะเกิดขึ้น” “ถ้าคุณฆ่าใครก็ตามที่เป็นทหาร คุณจะต้องติดคุก” มันเป็นช่วงเวลาที่แย่สำหรับผมมันกินเวลา 7 หรือ 8 ปี ที่จะจัดการกับปัญหานั้น ของความที่ไม่เชื่อ ไม่อีกต่อไปแล้ว ผมหมายความว่า

วันนี้ผมรู้สึกว่าผมอิสระจากความคิดเหล่านั้นทั้งหมด อดีตถูกเก็บไว้เพื่อฝันร้าย พวกมันยังคงติดฝังแน่นเสมอ มันหมายความว่ายังคงมีความเจ็บป่วยบางอย่างในใจของฉัน

สงครามกลางเมือง เกิดจากความขัดแย้งเพียงแค่ความคิดเห็นที่ต่างกัน จุดยืนที่ไม่เหมือนกัน เข่นฆ่ากันเอง ในที่สุดก็ไม่ได้อะไร มีแต่สูญเสีย เป็นจุดจบของมิตรภาพพี่น้องร่วมสังคม ร่วมประเทศหรือร่วมโลกเดียวกัน ผู้ที่หัวเราะในสิ่งที่เกิดขึ้นจากสงครามคือ ผู้ที่เฝ้าดูอยู่ข้างหลังและไม่ใช่มิตรที่แท้จริง มิตรที่แท้จริงไม่ใช่จนหรือรวย แต่เป็นสามัญสำนึกต่อมิตรภาพและความเป็นมนุษย์ร่วมกัน ความขัดแย้งแบ่งแยกที่นำไปสู่พวกพ้องและศตรูจนกลายเป็นสงครามในที่สุด (The Tiniest Place. 2011: นาทีที่ 1: 34: 54)

When the war's discussed if the other person is on the other side, he's my enemy. Even if he was forced into it whether he's a peasant, a student or a worker. In that instant, he's my enemy. I think that the wars. end up being between brothers. The poor end up killing the poor while the rich stand by laughing.

ศิลปวัฒนธรรม

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้เป็นการนำเสนอเรื่องราวผ่านการบอกเล่าของผู้คนด้วยเทคนิคการบันทึกเสียง และนำเสนอร่วมกับภาพวิดิโอที่แสดงให้เห็นถึงบรรยากาศ สภาพแวดล้อม การกระทำและดำรงชีวิตของพวกเขา ผ่านวัฒนธรรมความเป็นอยู่ร่วมกับธรรมชาติแวดล้อม การดำเนินชีวิตหาเลี้ยงชีพเห็นได้จากความสัมพันธ์กันระหว่างครอบครัว และเพื่อนบ้านในช่วงเตรียมอาหารและการห่อใบตองไปพร้อมกับเรื่องเล่าและเสียงหัวเราะของกลุ่มสตรี ส่วนชายคนหนึ่งออกทำงานตามท้องทุ่งกับเฝ้าดูแม่วัวกำลังออกลูก ในขณะที่ผู้อาวุโสจะนั่งอยู่ที่ลานบานเฝ้าดูลูกหลานสนทนากันอย่างสนุกสนาน และชายหนุ่มอีกคนกำลังหาปลาที่ทะเลสาบใกล้ๆ (The Tiniest Place. 2011: นาทีที่ 1: 30: 20 – 1: 35: 25) ชุมชนซินเกลา (Cinquera) มีความใกล้ชิดกับธรรมชาติ คติธรรมสอนใจหรือแนวคิดความเชื่อส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับบริบทแวดล้อมทางธรรมชาติ ดังเช่นที่หญิงชราคนบอกเล่าความเชื่อของเธอที่มีต่อแสงไฟของหิ่งห้อยยามค่ำคืนให้ฟังว่า เปรียบเหมือนดวงจิตวิญาณของลูกสาวของเธอที่จากไป เป็นแสงนำทางเธอมายังที่แห่งนี้เพื่อมีความสุขด้วยกันอีก

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ในยามที่ผู้คนหลบหนีทหาร พวกเขาก็หลบเข้าป่าเขา ซ่อนตัวในเข้าถ้ำ ธรรมชาติเปรียบได้กับที่กำบังหลบภัย เมื่อผู้คนอพยพกลับมารวมตัวกันอีกครั้งเพื่อสร้างชุมชนเดิมให้กลับมา พวกเขาก็ทำมาหากิน ดำรงชีพอยู่ภายใต้ธรรมชาติ เมืองซินเกลา (Cinquera) โอบล้อมไปด้วยภูเขาและป่า บางคนเฝ้าเลี้ยงดูแลวัว บางคนเก็บเกี่ยวทำกินจากพืชผัก และประมงสัตว์น้ำ ธรรมชาติเป็นที่บรรเทาและเยียวยาสภาพจิตใจให้กับพวกเขา เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของ มนุษย์ทุกคนเกิดขึ้นและดำรงชีพอยู่กับ

พื้นดิน (The Tiniest Place. 2011: นาทีที่ 16: 22)

For me, the land is like a member of the family the giver of life. I've lives this, felt it since I was six. We were all born to people who worked the land even though the land wasn't ours.

ธรรมชาติมีความสัมพันธ์ต่อกันระหว่างสิ่งมีชีวิตต่อสิ่งมีชีวิตหรือฤดูต่อสิ่งมีชีวิต มีการทำงานที่เชื่อมโยงร้อยเข้าไว้ด้วยกัน มนุษย์ สัตว์และฤดูกาล จากคำกล่าวของคนเลี้ยงวัว (The Tiniest Place. 2011: นาทีที่ 0: 21: 01)

ซึ่งมาจากการสังเกตฤดู โดยดูจากฝูงเหยี่ยวบนท้องฟ้า ถ้าพวกมันบินไปทิศตะวันออกนั้นหมายถึง ฤดูหนาวกำลังจากไป แต่หากพวกมันบินกลับมาหมายถึงฤดูหนาวกำลังกลับมา ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ ได้นำเสนอธรรมชาติเป็นบ้านเกิดเพื่อเยียวยาหรือบรรเทาความรู้สึกให้ผ่อนคลายดีขึ้นจากบาดแผลในใจที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ในอดีต และได้นำเสนอถึงความลึกลับที่มีมนต์ขลังซ่อนอยู่ในป่าเขา อันเนื่องมาจากความตายที่เกิดขึ้น จิตวิญญาณหรือความศักดิ์สิทธิ์ของธรรมชาติที่แวดล้อม ความงามทางธรรมชาติเกิดขึ้นได้ด้วยความบังเอิญ ไม่ได้วางแผนตระเตรียมไว้ เหมือนในกรณีที่ภาพวิดิโอแสดงให้เห็นถึงความงามของแม่วัวคลอดลูกวัว เป็นความงามทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นได้โดยบังเอิญตามที่ผู้กำกับกล่าวไว้จากการสัมภาษณ์ว่า การที่แม่วัวตั้งครรภ์นั้นเป็นความบังเอิญที่โชคดีที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางอารมณ์ต่อผู้พบเห็นได้อย่างสมบูรณ์ (Michael Guillen. 2011: Online) ความงามของธรรมชาติ หรืองามอย่างธรรมชาติ จึงเป็นสิ่งที่ลึกลับและน่าค้นหาโดยไม่ได้ถูกตระเตรียมจัดแต่งไว้ แต่คือความเป็นไปตามวิถีทางที่มันควรจะเป็น อย่างสมดุลหรืออาจเพราะความบังเอิญ

จริยธรรม

การกดขี่ของระบบเผด็จการทหารที่มีอยู่เรื่อยมาและระบบทุนนิยมที่เข้ามามีส่วน ในการหนุนหลังอยู่เบื้องหลัง หรือการเข้ามากอบโกยกิน เมื่อความขัดแย้งได้ก่อตัวขึ้นจนในที่สุดกลายเป็นสงคราม เกิดความสูญเสียมากมายโดยเฉพาะชาวหมู่บ้าน

มนุษย์สามารถควบคุมชีวิตบนโลกใบนี้ได้ พวกเขาสามารถใช้อำนาจเข่นฆ่ามนุษย์ด้วยกันเองตายได้ (กองทหาร) เพราะได้สิทธิ์และอำนาจจากปากกระบอกปืน ในสภาวะสงครามกลางเมืองทหารรุกราน ทำร้ายทำลายชีวิตชาวบ้านได้ แต่หากชาวบ้านลุกขึ้นต่อสู้ป้องกันตัวกลายเป็นสิ่งที่ผิด กฎหมายควรมีไว้เพื่อทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุข ไม่ใช่บังคับใช้เฉพาะฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แบ่งแยกการบังคับใช้ ซึ่งไม่เป็นธรรม สงครามกลางเมืองเกิดจากความขัดแย้งเพียงแค่ความคิดเห็นที่ต่างกัน จุดยืนที่ไม่เหมือนกันเข่นฆ่ากันเอง ในที่สุดก็ไม่ได้อะไร มีแต่สูญเสีย เป็นจุดจบของมิตรภาพพี่น้องร่วมสังคม ร่วมประเทศหรือร่วมโลกเดียวกัน ผู้ที่หัวเราะในสิ่งที่เกิดขึ้นจากสงครามคือ ผู้ที่เฝ้าดูอยู่ข้างหลังและไม่ใช่มิตรที่แท้จริง มิตรที่แท้จริงไม่ใช่จนหรือรวย แต่เป็นสามัญสำนึกต่อมิตรภาพและความเป็นมนุษย์ร่วมกัน ความขัดแย้งแบ่งแยก

ที่นำไปสู่พวกพ้องและศัตรูจนกลายเป็นสงครามในที่สุด (The Tiniest Place. 2011: นาทีที่ 1: 34: 54)

When the war's discussed if the other person is on the other side, he's my enemy. Even if he was forced into it whether he's a peasant, a student or a worker. In that instant, he's my enemy. I think that the wars. end up being between brothers. The poor end up killing the poor while the rich stand by laughing.

จากผลงานสารคดีสามารถสังเกตเห็นได้ว่า ในความงามของชาวบ้านที่หลงเหลือรอดอยู่ภายหลังเมื่อเวลาผ่านไป พวกเขามีทั้งสุขและทุกข์ผสมอยู่ มีทั้งความรักและเศร้า ด้านมืดและสว่าง รับรู้ได้ถึงความรู้สึกในอดีตที่เป็นแรงผลักดันให้กับแต่ละคนในการดำรงชีวิตต่อไป และใช้ชีวิตเพื่อส่วนรวม คำนึงพึ่งพาและเอาใจใส่ต่อกัน ทั้งมนุษย์และสิ่งแวดล้อมรอบข้าง สิ่งเหล่านี้เปรียบเหมือนด้านสว่างที่ทำให้การมองเห็นนั้นชัดเจนขึ้น

เรื่องที่ 18 ปากของหมาป่า หรือเรียกอีกอย่างว่า ขอให้โชคดี (La bocca del lupo หรือ The Mouth of the Wolf)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องปากของหมาป่า หรือเรียกอีกอย่างว่า ขอให้โชคดี (La bocca del lupo หรือ The Mouth of the Wolf) ผู้กำกับ เพียโตร มาเซลโล เคยศึกษาศิลปะจิตรกรรมที่สถาบันศิลปะทางตอนใต้ของอิตาลี ผลงานสารคดีเรื่องนี้ มีส่วนผสมของศิลปะโรแมนติก มีความรักผสมผสานกับความเศร้าในเรื่องราวชีวิตรักของเอ็นโซ (Enzo) และ แมรี่ (Mary) ชื่อเดิม La bocca del lupo แปลเป็นภาษาอังกฤษว่า The Mouth of the Wolf ซึ่งเป็นสำนวนของภาษาอิตาลี ในทำนองว่า ขอให้โชคดี หมาป่าคือ สัตว์ป่าที่กินเนื้อเป็นอาหาร ปากของหมาป่าที่พร้อมจะฉีกกินเนื้อ ไม่ว่าเกิดขึ้นด้วยความสิ้นหวังอับโชค บังเอิญใดๆ ของเหยื่อก็ตาม หมาป่าอาจเปรียบได้กับสังคมหนึ่ง ระบบหนึ่ง กลุ่มคนหนึ่ง หรือบุคคลหนึ่งก็ได้ ที่ทำให้เหยื่อล้มเหลว สิ้นหวังหรือไม่ประสบความสำเร็จดังหวัง โดยภาพยนตร์ไม่ได้เจาะจงระบุชัดเจนในการนำเสนอ แต่คาดเดาจากการตีความได้ว่า ความรักและชีวิตคู่ของตัวละครหลักและคนรักดำเนินอยู่บนความล่อแหลมต่อศีลธรรมทางศาสนา และแนวคิดของผู้คนในสังคม ปากของหมาป่า (La bocca del lupo หรือ The mouth of the wolf) ชื่อผลงานมาจากบทประพันธ์นวนิยายของ Gaspare Invrea) เนื้อหาของนวนิยายเป็นลักษณะร่วมของการนำเสนออารมณ์เศร้ารันทดไปพร้อมกับความทุกข์ยากของมนุษย์ในสังคมชายขอบ ความเมินเฉยและความจอมปลอมเสแสร้งของผู้คนระหว่างชนชั้น รวมถึงความไร้เดียงสาที่ไม่รู้เท่าทันเล่ห์เหลี่ยมความอดอยากยากจน และสภาพของสังคมที่เสื่อมถอย ความหวังเป็นสิ่งหนึ่งที่จะทำให้อยู่รอด

การนำเสนอมีความงามในลักษณะของใช้บทกวีสอดคล้องไปกับเนื้อหาของภาพยนตร์ ที่มุ่งเน้นถึงห้วงคำนึงในความรู้สึกทรงจำไปพร้อมๆ การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้น โดยมิติทางสังคมจะนำเสนอผ่านสิ่งที่เอ็นโซกระทำ คำบอกเล่าจากแมรี่คนรักของเขาเป็นหลัก รวมถึงภาพวิดิโอและบทกวีบรรยาย เป็นต้น หลักฐานเสียงได้ยินในภาพยนตร์สารคดี มาจากตลับเทปบันทึกเสียงที่เอนโซและแมรี่ส่งโต้ตอบหากันระหว่าง

ที่เอนโซอยู่ในคุก ความงามทางศิลปะที่รับรู้ได้จึงมาจากความพยายามต่อการกระทำที่มาจากแรงขับหรือพลังแห่งความรัก ประสบการณ์ในอดีตจึงเป็นความทรงจำอันมีค่า

ผลงานภาพยนตร์สารคดีชิ้นนี้ นอกจากระบุถึงความทรงจำอันเกิดมาจากประสบการณ์ของผู้กำกับแล้ว ยังมีส่วนร่วมของการนำเสนอความทรงจำของเอ็นโซที่มีต่ออดีตด้วย

กรอบแนวคิดของภาพยนตร์สารคดี



ภาพประกอบ 24 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 18 ปากของหมาป่า หรือ ขอให้โชคดี

1. จุดเริ่มของแนวคิดงานสารคดี มาจากมูลนิธิการดำเนินงานโครงสร้างพื้นฐานของชุมชนซาน เมอซีลลิโน (San Marcellino) โดย ชาวเยซูอิด ในเมืองพระนครเจโนว์อา (Genoa Metropolitan) (Cineuropa. 2010: Online) *ชาวเยซูอิด หรือสังคมของพระเยซู คือ การรวมตัวชุมนุมกันของชายนับถือลัทธิคาทอลิก ชาวสมาชิกจะถูกเรียกว่า เยซูอิด (Jesuits) ในหลายปีที่ผ่านมาได้มีการช่วยเหลือผู้ไร้ที่อยู่อาศัยยากจนและไร้โอกาส แต่ก็ไม่ดีพอ

2. ความตั้งใจคือ เพื่อจะบอกเล่า ไม่ใช่แค่การดำเนินงานที่ขาดตกบกพร่องของตัวมูลนิธิเอง แต่เป็นโลกที่กำลังดำเนินไปข้างหน้า ไม่ว่าจะเป็นผู้คนและเมือง (Avventurosa. 2010: Online)

3. แรงบันดาลใจของผู้กำกับมาจากความทรงจำครั้งหนึ่งที่พ่อของเขาได้เล่าถึงความงามของเมืองเจโนว์อาในอดีต และการเป็นชาวทะเล (Sailor) ทางตอนใต้ในช่วงวัยหนุ่ม เจโนว์อา เป็นเมืองทางเหนือในอุดมคติของพ่อหรือแม้แต่ความงามของตลาดในอดีต (Tripe Markets) ซึ่งไม่มีหลงเหลือให้เห็น และความงดงามของท้องฟ้ายามเมื่อมองจากเมืองทางเหนือไปทิศใต้ เพียโตรได้รู้ถึงความแตกต่างของ

เมืองเจโนว์อา เขาเคยอยู่ในส่วนหนึ่งของเมืองนี้ ใกล้ท่าเรือ เหมือนชาวอิตาเลี่ยนทาง เหนือส่วนใหญ่โดยทั่วไป ในสังคมมีโครงสร้างที่แตกต่างกัน อย่างชัดเจน และอดีตยังคงฝังแน่นติดอยู่เช่นเดียวกับก้อนหินในย่านซอทโตรีปา (Sottoripa) (Avventurosa. 2010: Online)

4. เพียโตรพยายามบอกเล่าเกี่ยวกับโลกปัจจุบันรอบๆ ตัวของเขา สิ่งที่หลงเหลืออยู่จากโลกที่หายไป ความคิดถึงอดีตในยุคศตวรรษที่ 20 ได้ถูกนำเสนอผ่านวัสดุฟิล์มที่บันทึกเก็บไว้โดยมือสมัครเล่นและมืออาชีพชาวเจโนว์อาในรุ่นเก่าแก่ (Berlinale Forum. 2010: Online) ทัศนะของเพียโตรที่มีต่อความเป็นปัจจุบันคือ ชายแปลกหน้าคนหนึ่งกำลังมองออกไปนอกหน้าต่างบานหนึ่ง และพรรณนาในสิ่งที่เขาได้เห็น ไม่ว่าจะเป็นภาพในอดีตและประวัติศาสตร์ที่ถูกนำเสนอผ่านชาวเจโนว์อาแปลกหน้าซึ่งเป็นคนที่ยังสามารถพูดคุยอย่างเงียบผ่านเลนส์กล้องบันทึกภาพ (Cineuropa. 2010 : Online)

มนุษย์

ชื่อเดิม La bocca del lupo แปลเป็นภาษาอังกฤษว่า The Mouth of the Wolf ซึ่งเป็นสำนวนของภาษาอิตาลี ในทำนองว่า ขอให้โชคดี หมาป่า คือ สัตว์ป่าที่กินเนื้อเป็นอาหาร ปากของหมาป่าที่พร้อมจะฉีกกินเนื้อ ไม่ว่าเกิดขึ้นด้วยความสิ้นหวังอับโชค บังเอิญใดๆ ของเหยื่อก็ตาม หมาป่าอาจเปรียบได้กับสังคมหนึ่ง ระบบหนึ่ง กลุ่มคนหนึ่ง หรือบุคคลหนึ่งก็ได้ ที่ทำให้เหยื่อล้มเหลว สิ้นหวังหรือไม่ประสบความสำเร็จดังหวัง โดยภาพยนตร์ไม่ได้เจาะจงระบุชัดเจนในการนำเสนอ แต่คาดเดาจากการตีความได้ว่า ความรักและชีวิตคู่ของตัวละครหลักและคนรักดำเนินอยู่บนความล่อแหลมต่อศีลธรรมทางศาสนา และแนวคิดของผู้คนในสังคม ความผิดปกติของมนุษย์ในสังคมอันเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วตลอดเวลาในสังคมเมือง ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ไม่มั่นคง เกิดการแบ่งแยกชนชั้น และสถานะทางสังคมด้วยเงิน และบทบาทหน้าที่ทางสังคม เนื่องจากมนุษย์ไม่ใช่เครื่องจักรความผิดปกติภายนอกจึงเป็นผลสะท้อนมาจากจิตใจที่อ่อนแอภายใน จิตใจอ่อนแอที่ขาดสิ่งยึดเหนี่ยวที่มั่นคงและการคิดอ่านหาหนทางด้วยวิถีทางที่ปลดปล่อยระบายออกมา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการแปลงเพศของแมรี่ที่มาจากสภาวะแวดล้อมในวัยเด็กหรือการแสดงออกถึงความก้าวร้าวรุนแรงของเอนโซ ความอ่อนแอต่อเงิน ความลุ่มหลง หรืออยากมีอยากได้ ล้วนทำให้เกิดความผิดปกติ และปัญหาสังคมได้ทั้งสิ้น ตำรวจที่รีดไถเงินค่าคุ้มครองก็มีจิตใจที่อ่อนแอต่อเงินและความอยากมีอยากได้ ผู้ดูแลสังคมก็เช่นเดียวกัน สารคดีเรื่องนี้เป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงผลงานของผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในสังคมร่วมกัน ของนักการเมือง กลุ่มองค์กร ผู้บริหาร นักธุรกิจและครอบครัว

ความแปลกผิดปกติในจิตใจของแมรี่กับการแปลงเพศ เริ่มมาจากสภาวะจิตใจ ซึ่งภาพยนตร์สารคดีได้บอกถึงปัญหาในช่วงวัยเยาว์ของแมรี่ว่า อยู่ในสภาพสังคมที่ไม่ปกติ อันเนื่องมาจากปัญหาการติดเฮโรอีนขั้นหนักของเธอในอดีต อดีตส่งผลต่อเธอในปัจจุบัน มันเป็นเหมือนเงาตามติด เธอได้กล่าวไว้ว่า สิ่งที่ยากที่สุดในชีวิตคือ ปัญหามากมายที่ได้เผชิญในขณะเดียวกันก็พยายามที่จะขจัดมัน

ออกไป (The hard part of life is all the problems we face while trying to scrape by) แมรี่ทำอาชีพโสเภณี การบอกเล่าของเธอว่า ในอดีตเธอเป็นเหมือนบุคคลที่เสื่อมและเลวร้าย (Scumbag) สารคดีไม่ได้ระบุปัญหาทางด้านความรู้สึกนึกคิดของแมรี่ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงเพศสภาพของตนเอง แต่การไม่ยอมรับตัวตนจากสิ่งได้รับมาแต่กำเนิดทางธรรมชาติ เพราะสภาวะแวดล้อมของสังคมและครอบครัวอาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงเพศด้วยการยอมรับการทำร้ายร่างกายตนเอง เพื่อทำลายร่างกายเดิมที่ได้มานี้ไปสู่สิ่งใหม่ที่ตนต้องการ เป็นเรื่องไม่ปกติ และอาจกล่าวได้ว่าสภาวะแวดล้อมและสภาพสังคมในวัยเด็กมีส่วน ในการตัดสินใจและกระทำของเธอ เอ็นโซเป็นชาวอิตาลีเชื้อสาย ซิซิเลี่ยน ซิซิลีเป็นเกาะที่ใหญ่ทางตอนใต้ของอิตาลี ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน มีวัฒนธรรมของหลากหลายเชื้อชาติรวมกรีก โรมัน คาร์เทจ ไบแซนไทน์ อาหรับ เยอรมัน ฝรั่งเศส และสเปน เป็นต้น ซิซิลีเป็นจุดยุทธศาสตร์และอุดมไปด้วยธรรมชาติ ในอดีตจึงทำให้หลายชนชาติผลัดเปลี่ยนเข้ามาปกครอง เป็น 1 ในชนชาติที่เก่าแก่ของอิตาลี จึงเป็นเมืองที่มีความดั้งเดิมของอิตาลีอย่างมาก ปัจจุบันเป็นแคว้นปกครองตนเองของอิตาลี เอนโซอาจเป็นภาพตัวแทนของความทรงจำในอดีตที่ดำรงอยู่อย่างขัดแย้งกับความเปลี่ยนแปลงยุคสมัยมาสู่สังคมปัจจุบันในอิตาลี

เอ็นโซ่มีความยึดมั่นในความรักที่มีต่อแมรี่ มีความเป็นวีรบุรุษปกป้องคนรักของเขา ในขณะที่อยู่ในคุก เอ็นโซได้พิสูจน์ให้เห็นว่า ระยะเวลาและระยะทางไม่ใช่อุปสรรคขวางกั้นความรักของเขาได้ จิตใจที่ดูไร้เดียงสาและอ่อนไหวขัดแย้งกับรูปร่างภายนอกที่ดูเหมือนยักษ์ รวมถึงสังคมภายนอกที่ดูสกปรก ความงามภายในของเอนโซผสานเข้ากับความงดงามภายในจิตใจของแมรี่ แมรี่รักเอนโซ เพราะจิตใจของเอนโซ ดังคำบอกเล่าของเธอเอง (The Wolf's Mouth. 2010: นาทีที่ 10: 49)

I realized it one day when I saw him cry while watching Walt Disney's "Bambi". It was so sweet that he made me fall in love.

ฉันตระหนักได้ในวันหนึ่งเมื่อฉันเห็นเขาร้องไห้ในระหว่างที่ดูการ์ตูนดิสนี่ เรื่องแบมบี่ มันเป็นสิ่งที่หวานเหลือเกิน สิ่งนั้นที่เขาทำออกมา ทำให้ฉันตกหลุมรักเขา

ถึงแม้ผลกระทบและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในสังคมต่อพฤติกรรมความก้าวร้าว รุนแรงของเอนโซ แต่จิตใจในส่วนที่ซับซ้อนของเขายังคงมีความรู้สึกอ่อนไหวขัดเกลาอยู่ ถึงแม้รูปกายภายนอก ซึ่งอาจดูน่ากลัว แต่ภายในมีความอ่อนโยนเช่นเด็ก (The Wolf's Mouth. 2010: นาทีที่ 10: 40

But as I got to know him, day after day, I realized that beneath the facade of a strong, bossy man, a sweet and sensitive soul was hiding. The Sweetness of a child in the body of a giant. That's why I like him.

แต่ที่ฉันได้รู้จักเขามา วันแล้ววันเล่า ฉันได้ตระหนักว่าภายใต้ลักษณะภายนอก

ที่แข็งแรง ชอบออกคำสั่ง แต่ความหวานและอ่อนไหวถูกซ่อนอยู่ภายใน ความอ่อนหวานของเด็กคนหนึ่งภายใต้ร่างของยักษ์ นั้นคือสิ่งที่ทำให้ฉันชอบเขา (The Wolf's Mouth. 2010: นาทีที่ 54: 32)

With his affection, his character, his harshness, and at the same time his sweetness gave me the strength to say: “I have a purpose” I will wait for him even if it takes 10 years.

ด้วยความเสน่หาของเขา บุคลิกลักษณะของเขา ความเกรี้ยวกราดของเขา และในขณะเดียวกันความหวานซึ้งของเขา สิ่งเหล่านี้ทำให้ฉันเข้มแข็งที่จะบอกว่า “ฉันมีเป้าหมายเดียว” ฉันจะรอเพื่อเขาถึงแม้มันจะนานถึง 10 ปี

ความรักจึงเป็นภาษากลาง หรือเป็นความรู้สึกถึงความงามอย่างหนึ่ง ที่ทำให้เกิดความสมดุลระหว่างสิ่งมีชีวิตต่อสิ่งมีชีวิตได้ ถึงแม้สถานะ ฐานะ สภาพหรือสภาวะจะแตกต่างกันก็ตาม ในอดีตที่ซิซิลี หลายเหตุการณ์ทำให้เอ็นโซถูกไล่ออกจากโรงเรียน เขาได้เริ่มทำงานกับพ่อที่เมืองเจโนว์อา พ่อขายไฟแช็ค บุหรี่และบางสิ่งบางอย่างที่ผิดกฎหมายเอ็นโซส่งของเหล่านี้ตั้งแต่ตอนเด็ก โดยที่เขาไม่รู้ว่ามันคืออะไร ปัญหาของเอ็นโซ มาจากสภาวะแวดล้อมในวัยเด็ก ซึ่งส่งผลต่อการแสดงออกในตอนโตของเขา จากถอยคำที่บันทึกไว้ในม้วนเทป เหตุการณ์ในอดีต หรือจากการให้สัมภาษณ์ แสดงให้เห็นถึงความก้าวร้าวรุนแรงที่แฝงอยู่ในตัวเอ็นโซ (The Wolf's Mouth. 2010: นาทีที่ 53: 40) เอนโซเรียกสุนัขตัวหนึ่งขึ้นมานั่งกับเขาในขณะที่แมรี่กำลังเล่าเหตุการณ์ในอดีตให้ฟัง สุนัขกระโดดขึ้นมานั่งพร้อมกระดิกหางอยู่ตลอดเวลา เอ็นโซกอดมันอย่างแนบแน่น หลังจากลูบหัวมันไม่นานเขาก็ตบหัวสุนัขค่อนข้างแรงแล้วโอบกอดอีกครั้ง การแสดงออกที่ดูก้าวร้าวของเอ็นโซกับความรู้สึกที่อ่อนไหวของเขามีความขัดแย้งกัน มีความเป็นไปได้ว่าการแสดงออกอย่างหยาบคายก้าวร้าว เป็นการปกปิดซ่อนความรู้สึกที่อ่อนไหวทางอารมณ์ ความอ่อนไหวทางอารมณ์เป็นการทำงานของสมองซีกขวา ซึ่งอาจแตกต่างและไม่เป็นที่ยอมรับจากสภาวะสังคม หรือครอบครัวในวัยเด็กของเขาในอดีตการระบายออกทางอารมณ์ของเอนโซ มุ่งไปสู่ความรุนแรง หากในอดีตเอนโซอยู่ในสภาวะแวดล้อมสังคมที่แตกต่างกัน อาจทำให้เขามีวิถีทางและโอกาสในการระบายออกทางอารมณ์ได้อย่างสร้างสรรค์กว่าที่เป็นอยู่ บริบททางสังคมและครอบครัวจึงมีส่วนสำคัญในการหล่อหลอมตัวตนให้กับเอนโซหรือแม้แต่แมรี่ก็ตาม อดีตจึงเป็นเหตุให้เกิดผลในปัจจุบัน ปัจจุบันที่ดีงามย่อมเปรียบเหมือนเมล็ดพันธ์ที่ผลิดอกออกผลงอกงามในอนาคต ความทรงจำในอดีตของผู้กำกับและแรงบันดาลใจที่มาจากกาลเวลาและความสัมพันธ์ของบริเวณฝั่งเหนือและใต้ของอิตาลี มีความสำคัญต่อแนวคิดของผู้กำกับ ยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปดูจะแตกต่างจากคำบอกเล่าในอดีต

ผลงานภาพยนตร์สารคดีนำเสนอการดำเนินเรื่องผ่านความรักของบุคคล 2 คน ในยุคสมัยปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต รูปกายภายนอกของบุคคลทั้งสองกับความรักที่เกิดขึ้นภายในของพวกเขามีความขัดแย้งต่อกัน ภายนอกดูโหดร้ายน่ากลัว ไม่เป็นมิตรแต่ภายในของทั้ง 2 คน มีความรัก

ที่สวยงาม ผลงานภาพยนตร์สารคดีชิ้นนี้ นอกจากระบุถึงความทรงจำอันเกิดมาจากประสบการณ์ของผู้กำกับแล้ว ยังมีส่วนร่วมของการนำเสนอความทรงจำของเอ็นโซที่มีต่ออดีตด้วย ผ่านการบบรรยายของแมรีผู้เป็นคู่รักของเอ็นโซ แมรี่กล่าวว่า ในช่วงแรกที่เอ็นโซออกจากคุกมา เขาดูสับสน ปรับตัวไม่ได้เก็บตัวแต่ในห้อง สถานที่ต่างๆ เปลี่ยนไป เพื่อนเก่าหลายคนตายจากไป บ้างก็ย้ายถิ่นฐานที่ทำกิน แสดงถึงความสำคัญของความทรงจำที่มีต่อเอ็นโซ และเมื่อหลายสิ่งหลายอย่างเปลี่ยนไป ก็ทำให้เกิดความทุกข์กังวลใจ และสับสน เห็นถึงความสัมพันธ์ของความทรงจำอันเกิดจากประสบการณ์การรับรู้ในอดีตที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกในปัจจุบันได้ (The Wolf's Mouth. 2010: นาทีที่ 27: 30)

The Places we pass through are an excavation of the memory, unknown desires, forbidden remembrances of a lost world.

หลายๆ สถานที่ที่พวกเราได้ผ่านมาคือ ห้วงคำนึงในความทรงจำ ความปรารถนามากมายที่ไม่เคยรู้จักความจำโลกในอดีตที่ถูกหลงลืม (The Wolf's Mouth. 2010: นาทีที่ 28: 01)

The cave dwellers are resting. Nobody keeps vigil over others sleeping. Only the wave motion of the sea marks the time. Soon The sun's rays will strike their faces. Summoned to wake up in contrast to the dark spell of night, and they'll invade the streets of the city.

ผู้อาศัยในถ้ำกำลังพักผ่อน ไม่มีผู้ใดเฝ้ายามท่ามกลางการหลับใหลทั้งหลาย มีเพียงการเคลื่อนตัวของคลื่นทะเลที่ทำร่องรอยให้เวลา ในไม่ช้า ลำแสงของดวงตะวันจะพาดผ่านใบหน้าของพวกเขา เพื่อปลุกอัญเชิญให้ตื่นขึ้นจากมนต์สะกดมืดดำยามค่ำคืน และมันจะรุกโจมตีทุกถนนซอกซอยในเมืองนี้ (The Wolf's Mouth. 2010: นาทีที่ 28: 56)

They'll travel through lost places, descending and climbing up remote slopes where darkness rests. They'll sit amongst forgotten ruins, like castaways on land, transparent, untouchable, Another time, other lives to live.

พวกเขาเดินทางท่องเที่ยวผ่านสถานที่ที่ได้สูญหายไป ปีนป่ายขึ้นลงตามที่ลาดชันห่างไกลออกไปที่ซึ่งความมืดคงอยู่ พวกเขาจะนั่งลงท่ามกลางซากปรักหักพังที่ถูกหลงลืม เหมือนเรืออับปางบนผืนแผ่นดิน อย่างมองไม่เห็น อย่างสัมผัสไม่ได้ อีกครั้งหนึ่ง ที่ชีวิตอื่นจะดำรงอยู่

ความทรงจำในอดีตเป็นสิ่งที่ถูกเน้นย้ำในตอนท้ายของภาพยนตร์สารคดี สิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญ เปรียบเหมือนการเดินทาง และการเก็บรักษาสิ่งเก่าในอดีตที่อยู่ในห้วงคำนึงในความทรงจำนั้น โดยผู้กำกับเปรียบเปรยกับคำว่า "ถ้ำ" อดีตจะไม่หายไปไหน เพราะมันจะยังคงตามติดเหมือน เช่น เงา ถึงแม้จะเป็นร่องรอยของความทรงจำก็ตาม แต่ยังรับรู้สัมผัสหรือรู้สึกเห็นเป็นรูปร่างได้ เรื่องราวเล็กน้อยทั้งหลายที่เคยเป็นมาในอดีต คือหน่วย คืนและวัน เวลาและความรัก เงามืดและแสงสว่าง ความงามของ

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้จึงเป็นความงามอันเกิดจากความเป็นคู่ตรงข้ามที่ขัดแย้งกันแต่ก็ผลักดันส่งเสริมซึ่งกันและกัน เนื้อหาของคุณค่าทางจิตใจภายในของสิ่งที่เรียกว่า พลังความรักที่ในปัจจุบันความรักกันอย่างยั่งยืนและมั่นคงนั่นลดน้อยถอยลงในสังคมเมืองกระแสหลัก

สังคม

ในตอนเริ่มต้นของสารคดี ผู้กำกับได้นำเสนอแนวคิดที่มีต่อสังคมในอดีต ผ่านชื่อบุคคลในอดีต จูเซปเป การิบัลดิ (Giuseppe, Garibaldi) และกลุ่มเสื้อแดง (Redshirt) ในลักษณะของการยกย่องเช่นวีรชน ที่มีการต่อสู้ การสูญเสียเลือดเนื้อและหลอมรวมแผ่นดินอิตาลี การนำเสนอถึงสภาพสังคมและผู้คนที่เปลี่ยนไปจากกาลเวลาในอดีตมาสู่สภาพปัจจุบันของเมืองเจโนว์อาเป็นเรื่องที่สำคัญกว่าความรักของบุคคลสองคน โครงสร้างทางสังคมที่เป็นอยู่ในตอนนี้กลายเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อ ความทรงจำของเรื่องราวต่างๆ ความงามและการดำรงชีวิตของผู้คน รวมถึงอุดมการณ์แบบจูเซปเป การิบัลดิ (Giuseppe, Garibaldi) และกลุ่มชายนักรบเสื้อแดงได้หายไปเกือบหมดสิ้นแล้ว

ผู้กำกับนำเสนอบทบรรยายที่เปรียบเทียบ 2 ช่วงเวลา เหตุการณ์ในอดีตที่ผ่านมาที่มีความแตกต่างจากปัจจุบัน ทั้งเรื่องของการทำดำรงชีพกับท้องทะเลและการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีอุดมการณ์ ได้มีการกล่าวเปรียบเทียบถึงผู้อาศัยในถ้ำ เป็นผู้อาศัยรุ่นใหม่ในถ้ำ ที่ไม่ใช่ชาวประมง หรือผู้ตั้งถิ่นฐานทำกินอยู่ก่อน พวกคนถ้ำรุ่นใหม่ที่อพยพย้ายที่ทำกินเข้าไปในประเทศอิตาลีคือกลุ่มคนที่ถูกเปรียบเทียบกับคนถ้ำ ซึ่งอาจพิจาณาถึงเรื่องคนถ้ำที่ถูกพันธนาการ หรือแนวคิดเกี่ยวกับคนชายขอบตามทฤษฎีหลังสมัยใหม่ ผู้คนมากหน้าหลายตาไม่รู้จักพื้นเพเหล่านี้เลือกเข้าไปตั้งถิ่นฐานทำมาหากินในที่แห่งนี้ เพื่อหาที่กำบังพักพิงตามถนน ซอกซอย จนกลายมาเป็นชุมชนเมือง ผู้กำกับได้ให้ทัศนะว่า บางทีพวกเขาเหล่านี้มาจากท้องทะเล เดินทางมาและดูเหมือนเรืออับปางมากมายที่ถูกทิ้งขว้างไว้ตามมีตามเกิด ถึงแม้ “ถ้ำ” ในทัศนะของผู้กำกับคือห้วงแห่งความทรงจำ ที่จะตามติดบุคคลนั้นแม้เวลาจะเปลี่ยนไป ความทรงจำก็คือพันธนาการอย่างหนึ่งของมนุษย์ผู้เดินทางมาอยู่อาศัยใหม่ในสังคมแห่งนี้

สารคดีเรื่องนี้นำเสนอความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยส่งผลต่อเสรีภาพของการดำรงชีวิตและการเลือกใช้ชีวิตของมนุษย์ จนกลายเป็นคนชายขอบ เกิดการแบ่งแยกของสถานะทางสังคม ลักษณะครัวเรือนที่เด็กลงคู่รักสองคนและสุนัขอีก 3 – 4 ตัว ภายหลังจากที่เอ็นโซออกจากคุก หลายสถานที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อนๆ ก็ตายจากไป บ้างก็ย้ายที่ทำกิน เขาแทบจะไม่เหลือเพื่อน สังคมเปลี่ยนไป ทำให้เอ็นโซสับสนหลงทาง ปรับตัวอยู่นาน การดำรงชีพของเอ็นโซยามเมื่อออกมาจากคุก เขาได้ขายผลไม้ด้วยการลากจูงรถเข็น ยิ่งอายุมากยิ่งหางานยาก แต่ความรู้สึกภายในของเอ็นโซดูจะตรงข้ามกันกับความเปลี่ยนแปลงของการดำรงชีพในสังคม (The Wolf's Mouth. 2010: นาทีที่ 33: 57)

> Too young for retirement, too old to find work.
> หนุ่มเกินไปที่จะปลดเกษียณ แก่เกินไปที่จะออกหางาน

สิ่งต่างๆ ที่เอ็นโซเผชิญอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนไป ส่งผลต่อความรู้สึกทุกข์ของเขา ความทุกข์ที่มาจากความรู้สึกแปลกแยก โอกาสในการแสวงหาช่องทางและทางเลือกในการประกอบอาชีพที่น้อยมาก จากความรู้สึกที่แมรี่บอกเล่า แสดงให้เห็นได้ถึงการดำรงชีวิตในสังคมนั้นยากยิ่งกว่าใช้ชีวิตในคุก (The Wolf's Mouth. 2010: นาทีที่ 54: 50)

I gave my life a purpose. And after 20 years, we're still here. we've had various problems, because life isn't difficult only in jail, all the contrary It's easy inside because the only problem you have is what to eat, sleeping, and passing the time. The hard part of life is all the problems we face while trying to scrape by.

ฉันให้ชีวิตของฉันกับเป้าประสงค์เดียว และหลังจาก 20 ปี เราจะยังคงอยู่ที่นี้ เราได้มีปัญหาต่างๆ มากมายมาเยอะแล้ว เพราะชีวิตไม่ได้ลำบากยากเข็ญ แค่เพียงในคุก ทั้งหมดกลับตรงกันข้าม มันง่ายเมื่ออยู่ข้างใน เพราะว่าปัญหาเพียงอย่างเดียวที่คุณมีคือ กินอะไร นอนหลับและปล่อยให้เวลาผ่านไป ในส่วนที่ยากของการใช้ชีวิตคือ ทุกๆ ปัญหาที่เราเผชิญขณะเดียวกันก็พยายามที่จะขจัดมันออกไป

ศิลปวัฒนธรรม

ผู้กำกับ เพียโตร มาเซลโล เคยศึกษาศิปะจิตรกรรมที่สถาบันศิลปะทางตอนใต้ของอิตาลี ผลงานสารคดีเรื่องนี้มีส่วนผสมของศิลปะโรแมนติก มีความรักผสมผสานกับความเศร้าในเรื่องราวชีวิตรักของเอ็นโซ (Enzo) และแมรี่ (Mary) เอ็นโซมีความยึดมั่นในความรักที่มีต่อแมรี่มีความเป็นวีรบุรุษปกป้องคนรักของเขา ในขณะที่อยู่ในคุก เอ็นโซได้พิสูจน์ให้เห็นว่า ระยะเวลาและระยะทางไม่ใช่อุปสรรคขวางกั้นความรักของเขาได้ จิตใจที่ดูไร้เดียงสาและอ่อนไหวขัดแย้งกับรูปร่างภายนอกที่ดูเหมือนยักษ์ รวมถึงสังคมภายนอกที่ดูสกปรก ความงามภายในของเอนโซผสานเข้ากับความงดงามภายในจิตใจของแมรี่ แมรี่รักเอนโซเพราะจิตใจของเอนโซ ดังคำบอกเล่าของเธอเอง (The Wolf's Mouth. 2010: นาทีที่ 10: 49)

I realized it one day when I saw him cry while watching Walt Disney's "Bambi". It was so sweet that he made me fall in love.

ฉันตระหนักได้ในวันหนึ่งเมื่อฉันเห็นเขาร้องไห้ในระหว่างที่ดูการ์ตูนดิสนี่ เรื่องแบมบี่ มันเป็นสิ่งที่หวานเหลือเกิน สิ่งนั้นที่เขาทำออกมา ทำให้ฉันตกหลุมรักเขา

ปากของหมาป่า (La bocca del lupo หรือ The mouth of the wolf) ชื่อผลงานมาจากบทประพันธ์นวนิยายของ Gaspare, Invrea) เนื้อหาของนวนิยายเป็นลักษณะร่วมของการนำเสนออารมณ์เศร้ารันทดไปพร้อมกับความทุกข์ยากของมนุษย์ในสังคมชายขอบ ความเมินเฉยและความจอมปลอมเสแสร้งของผู้คนระหว่างชนชั้น รวมถึงความไร้เดียงสาที่ไม่รู้เท่าทันเล่ห์เหลี่ยม ความอดอยากยากจน และสภาพของสังคมที่เสื่อมถอย ความหวังเป็นสิ่งหนึ่งที่จะทำให้อยู่รอด การนำเสนอมีความงามในลักษณะของใช้บทกวีสอดคล้องไปกับเนื้อหาของภาพยนตร์ ที่มุ่งเน้นถึงห้วงคำนึงในความรู้สึกทรงจำไปพร้อมๆ

การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้น โดยมิติทางสังคมจะนำเสนอผ่านสิ่งที่เอ็นโซกระทำ คำบอกเล่าจากแมรี่คนรักของเขาเป็นหลัก รวมถึงภาพวิดิโอและบทกวีบรรยายเป็นต้น หลักฐานเสียงได้ยินในภาพยนตร์สารคดี มาจากตลับเทปบันทึกเสียงที่เอนโซและแมรี่ส่งโต้ตอบหากันระหว่างที่เอนโซอยู่ในคุก ความงามทางศิลปะที่รับรู้ได้จึงมาจากความพยายามต่อการกระทำที่มาจากแรงขับหรือพลังแห่งความรัก ประสบการณ์ในอดีตจึงเป็นความทรงจำอันมีค่า

ผลงานภาพยนตร์สารคดีชิ้นนี้ นอกจากระบุถึงความทรงจำอันเกิดมาจากประสบการณ์ของผู้กำกับแล้ว ยังมีส่วนร่วมของการนำเสนอความทรงจำของเอ็นโซที่มีต่ออดีตด้วย ผ่านการบบรรยายของแมรีผู้เป็นคู่รักของเอ็นโซ แมรี่กล่าวว่า ในช่วงแรกที่เอ็นโซออกจากคุกมา เขาดูสับสน ปรับตัวไม่ได้ เก็บตัวแต่ในห้อง สถานที่ต่างๆ เปลี่ยนไป เพื่อนเก่าหลายคนตายจากไป บ้างก็ย้ายถิ่นฐานที่ทำกิน แสดงถึงความสำคัญของความทรงจำที่มีต่อเอ็นโซ และเมื่อหลายสิ่งหลายอย่างเปลี่ยนไป ก็ทำให้เกิดความทุกข์กังวลใจและสับสน เห็นถึงความสัมพันธ์ของความทรงจำอันเกิดจากประสบการณ์การรับรู้ในอดีตที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกในปัจจุบันได้ (The Wolf's Mouth. 2010 : นาทีที่ 27:30)

The Places we pass through are an excavation of the memory, unknown desires, forbidden remembrances of a lost world.

หลายๆ สถานที่ที่พวกเราได้ผ่านมาคือห้วงคำนึงในความทรงจำ ความปรารถนามากมายที่ไม่เคยรู้จักความจำโลกในอดีตที่ถูกหลงลืม (The Wolf's Mouth. 2010: นาทีที่ 28: 01)

The cave dwellers are resting. Nobody keeps vigil over others sleeping. Only the wave motion of the sea marks the time. Soon The sun's rays will strike their faces. Summoned to wake up in contrast to the dark spell of night, and they'll invade the streets of the city.

ผู้อาศัยในถ้ำกำลังพักผ่อน ไม่มีผู้ใดเฝ้ายามท่ามกลางการหลับใหลทั้งหลาย มีเพียงการเคลื่อนตัวของคลื่นทะเลที่ทำร่องรอยให้เวลา ในไม่ช้า ลำแสงของดวงตะวันจะพาดผ่านใบหน้าของพวกเขา เพื่อปลุกอัญเชิญให้ตื่นขึ้นจากมนต์สะกดมืดดำยามค่ำคืน และมันจะรุกโจมตีทุกถนนซอกซอยในเมืองนี้ (The Wolf's Mouth. 2010: นาทีที่ 28. 56)

They'll travel through lost places, descending and climbing up remote slopes where darkness rests. They'll sit amongst forgotten ruins, like castaways on land, transparent, untouchable, Another time, other lives to live.

พวกเขาเดินทางท่องเที่ยวผ่านสถานที่ที่ได้สูญหายไป ปีนป่ายขึ้นลงตามที่ลาดชันห่างไกลออกไปที่ซึ่งความมืดคงอยู่ พวกเขาจะนั่งลงท่ามกลางซากปรักหักพังที่ถูกหลงลืม เหมือนเรืออับปางบนผืนแผ่นดิน อย่างมองไม่เห็น อย่างสัมผัสไม่ได้ อีกครั้งหนึ่ง ที่ชีวิตอื่นจะดำรงอยู่

ความทรงจำในอดีตเป็นสิ่งที่ถูกเน้นย้ำในตอนท้ายของภาพยนตร์สารคดี สิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญ เปรียบเหมือนการเดินทาง และการเก็บรักษาสิ่งเก่าในอดีตที่อยู่ในห้วงคำนึงในความทรงจำนั้น โดยผู้กำกับเปรียบเปรยกับคำว่า “ถ้ำ” อดีตจะไม่หายไปไหนเพราะมันจะยังคงตามติดเหมือน เช่น เงา ถึงแม้จะเป็นร่องรอยของความทรงจำก็ตาม แต่ยังรับรู้สัมผัสหรือรู้สึกเห็นเป็นรูปร่างได้เรื่องราวเล็กน้อยทั้งหลายที่เคยเป็นมาในอดีต คือหน่วย คืนและวัน เวลาและความรัก เงามืดและแสงสว่าง ความงามของภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้จึงเป็นความงามอันเกิดจากความเป็นคู่ตรงข้ามที่ขัดแย้งกันแต่ก็ผลักดันส่งเสริมซึ่งกันและกัน เนื้อหาของคุณค่าทางจิตใจภายในของสิ่งที่เรียกว่า พลังความรักที่ในปัจจุบันความรักกันอย่างยั่งยืนและมั่นคงนั่นลดน้อยถอยลงในสังคมเมือง

จริยธรรม

สุนทรียะของภาพยนตร์เรื่องนี้อยู่ที่การเข้าถึงคุณค่าทางจริยธรรม ซึ่งสำคัญกว่าความรักของเอนโซและแมรี่เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับสังคมโลก เทคโนโลยีกับการแปลงเพศ ความทรงจำเก่าที่มีคุณค่ากับการเปลี่ยนแปลงที่เสื่อมถอยของสังคม ความรักของคนสองคนที่เกิดขึ้นในคุก เสรีภาพของความรัก ความเสื่อมของสังคมที่นำเสนอผ่านบุคคลชื่อแมรี่กับการเสพติดเฮโรอีนยา และสภาพความเป็นอยู่ยามค่ำคืนในตัวเมือง ที่มีการขายบริการทางเพศของเพศที่สาม การโกหกเพื่อสนองความต้องการ หรือแม้แต่กลุ่มตำรวจเรียกเก็บเงินค่าคุ้มครอง เอนโซเรียกกลุ่มนี้ว่าคาโมร่า (Camorra) หรือกลุ่มอาชญากรในชุมชนของผู้อพยพ เอนโซเชื่อว่ากระกระทำของเจ้าหน้าที่ผู้ใช้กฎหมายอย่างที่เป็นอยู่ไม่ถูกต้อง เป็นลักษณะกล่าวหาขู่บังคับ รีดไถ ใช้กำลังและไม่เป็นมิตร เขามีความรู้สึกไม่ดีต่อกฎหมายบ้านเมืองและเจ้าหน้าที่ในช่วงเวลานั้นแล้วส่งผลต่อการตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยความรุนแรง และส่งผลให้ต้องโทษจำคุกต่อมาหลายครั้งด้วยกัน ครั้งแรก 9 ปี ครั้งที่สอง 4 ปี และครั้งสุดท้าย 14 ปี แต่ที่พึ่งทางใจของเอนโซคือ ศาสนาคริสต์ เอ็นโซและแมรี่มีความฝัน ปรารถนาร่วมกันในการดำรงชีวิตอยู่ในชนบทด้วยวิถีของพวกเขาเอง ท่ามกลางฝูงสุนัข เป็ดบ่อน้ำ และกล้วยไม้ ภาพภายในที่อยู่อาศัยของเอ็นโซและแมรี่ แสดงให้เห็นถึงไมตรีจิตที่มีให้ต่อสัตว์เลี้ยง สุนัขมากกว่า 3 ตัวที่พวกเขาเลี้ยงไว้ ดูกระตือรือร้น ซุกซน กระดิกหางอย่างสุดใจเมืออยู่กับเขา แสดงออกให้เห็นได้ถึงการเลี้ยงดูเอาใจใส่ต่อพวกมันได้อย่างดี ความคิดที่แสดงออกถึงความรุนแรงของเอนโซ่ที่เป็นหนึ่งในผลผลิตของสังคมเมือง ที่เห็นได้จากการสัมภาษณ์ในช่วงท้ายของภาพยนตร์ ปัญหาต่างๆ และความสับสนก็คลี่คลายไปด้วยความรักที่มั่นคง แต่ความรักของเอนโซ่เป็นความรักที่แฝงไปด้วยความรุนแรง สนองอารมณ์ส่วนตัวและการครอบครอง สังเกตได้จากคำพูด กิริยาท่าทางของเอนโซ่ และเหตุการณ์ในอดีตของเขา ดังบทสนทนาต่อไปนี้

If you cheat on me, when I get out… Remember that time I chopped up that chicken at home? (The Wolf's Mouth. 2010: นาทีที่ 20: 28)

ถ้าคุณคดโกงต่อฉัน เมื่อฉันออกไปจากคุกนี้ได้ จำตอนนั้นได้ไหมที่ฉันเคยเชือดไก่ที่บ้าน

That's what I'll do to you. Got it, you bastard? I love you more than my own life, but don't piss me off. (The Wolf's Mouth. 2010: นาทีที่ 20: 36)

นั่นแหละคือ สิ่งที่ฉันจะทำกับเธอ เข้าใจไหม แม่คนชั่ว? ฉันรักเธอมากกว่ามากกว่าชีวิตของฉัน แต่อย่าทำไม่ได้เรื่องกับฉันเด็ดขาด

Never forget it: if you really love me, you'll obey. (The Wolf's Mouth. 2010: นาทีที่ 20: 59)

อย่าลืมสิ่งเหล่านี้ ถ้าเธอรักฉันจริง เธอจะเชื่อฟังตามฉัน

จึงทำให้คาดเดาว่าเหตุการณ์ที่เอ็นโซ่ติดคุกเพราะยิงเจ้าหน้าที่ตำรวจ มาจากการตัดสินด้วยอารมณ์ของเขา รวมถึงมีแนวโน้มในการใช้อารมณ์รุนแรงในการตัดสินใจแก้ปัญหาในการใช้ชีวิตที่ผ่านๆ มาของเขาด้วย ในอดีตที่ซิซิลีเขาถูกไล่ออกจากโรงเรียนด้วยหลายๆ เหตุการณ์ จนเมื่อย้ายมาอยู่ในเมืองจึงได้เผชิญปัญหามากมาย รวมถึงการทำผิดกฎหมายและเข้าคุก ถึงแม้เอ็นโซจะขาดสติในบางช่วงของการใช้ชีวิต แต่เอ็นโซ่มีสมาธิจดจ่อในสิ่งที่เรียกว่าความรักมาก และดูเหมือนจะเป็นสิ่งที่ตัวเขาให้ความสำคัญมาก และสิ่งนี้ทำให้เขาอยู่ได้อย่างมีความสุข

สิ่งแวดล้อม

ผลงานสารคดีของเพียโตรซิ้นนี้ มีเนื้อหาแนวคิดที่สัมพันธ์กับธรรมชาติในเรื่องของความทรงจำที่มีต่อท้องทะเลการเดินทาง และการดำรงชีพใกล้ชิดผูกพันกับธรรมชาติในช่วงเวลาอดีต ที่เปลี่ยนไปสู่สังคมที่ดูไม่เป็นมิตรและดูจะเสื่อมถอยลงทางจิตใจ ความเป็นชาวซิซิเลี่ยน เอนโซ เป็นภาพตัวแทนของผู้คนในอดีตที่มีวัฒนธรรมอยู่กับธรรมชาติ ท้องทะเลบนเกาะทางตอนใต้ของอิตาลี ที่แปลกแยกขัดแย้งกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมาสู่ยุคอุตสาหกรรม

We had a dream: to have a house in the countryside with a small orchard, perhaps even a veranda with a nice bench where we could sit and hug, watching the horizon with our dogs seated around us. We'd await old age there and enjoy some peace and quiet (The Wolf's Mouth. 2010: นาทีที่ 35: 12)

ฝันว่าวันหนึ่งพวกเขาจะมีบ้านในชนบท กับกล้วยไม้หนึ่งต้น หรือแม้แต่ระเบียงที่มีม้านั่งสวยๆ สักตัวหนึ่ง ที่ที่พวกเขาจะสามารถนั่งและกอด เฝ้าดูขอบฟ้าร่วมกันกับฝูงสุนัขรายล้อมรอบตัวพวกเขา รอคอยช่วงเวลาเก่าๆ ณ ที่ตรงนั้น และมีความสุขไปกับเสรีภาพที่พึงจะได้รับไปพร้อมๆ กับความเงียบ

จากคำกล่าวข้างต้นของแมรี่ แสดงให้เห็นถึงความคล้ายคลึงกันของความปรารถนาของเอ็นโซในช่วงต้นของสารคดี พวกเขามีความปรารถนาในการใช้ชีวิตร่วมกัน แสดงให้เห็นถึงคุณค่าของความเงียบสงบท่ามกลางความงดงามทางธรรมชาติ และความอบอุ่นที่เกิดขึ้นจากการใช้ชีวิตอยู่กับฝูงสัตว์เลี้ยงและคนรักเพียงสองคนตามลำพัง สิ่งเหล่านี้สามารถทำให้มีความปีติสุขในชีวิตได้ภาพท้องทะเลและการเดินทางในทะเลถูกใช้นำเสนอควบคู่ไปกับสิ่งปลูกสร้างและพาหนะเครื่องยนต์ การก่อสร้างและการทำลาย ผู้คนในอดีตและคนเมืองในปัจจุบัน ซึ่งภาพทั้ง 2 กลุ่มมีความขัดแย้งกันในเรื่องการรับรู้สิ่งสวยงามความเป็นอยู่ในอดีตที่มีท้องทะเล ธรรมชาติเป็นส่วนร่วมและผู้คนที่เดินทางอพยพเข้ามาและก็ออกไป การก่อสร้างและทำลายจนนำไปสู่ความเป็นเมืองในที่สุด ถึงแม้ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้จะไม่ได้เน้นย้ำนำเสนอถึงประเด็นสิ่งแวดล้อมธรรมชาติโดยตรง แต่ในความทรงจำของภาพอดีตของการดำรงชีวิตกับท้องทะเลและความปรารถนาต่อความสุขในชีวิตของทั้งเอนโซและแมรี่ มีส่วนร่วมของความเป็นธรรมชาติอยู่มาก ความรักที่เป็นภาษากลางและความรู้สึกถึงความงามเป็นผลผลิตทางธรรมชาติที่สร้างความสมดุลให้กับสิ่งมีชีวิตทุกตัวตนบนโลกใบนี้

เรื่องที่ 19 ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ (There once was an Island)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ (There once was an Island)ผลกระทบของชั้นบรรยากาศโลกส่งผลให้ระดับน้ำทะเลในแปซิฟิกเพิ่มขึ้น ภาพยนตร์สารคดีได้นำเสนอผลกระทบทางธรรมชาติที่มีต่อชาวโพลินิเชี่ยน (Polynesian) ในหมู่เกาะเทคคู (Takuu) โดยระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้นเรื่อยมาส่งผลต่อการทำกินเพาะปลูก การดำรงชีวิตและที่อยู่อาศัย โดยพวกเขาอยากรู้ว่าเกิดอะไรขึ้น โดยอยากได้ยินจากนักวิทยาศาสตร์ เผื่อจะช่วยหาทางออกให้พวกเขาได้ว่า จะย้ายถิ่นฐานทิ้งวัฒนธรรมความเป็นอยู่ตรงนี้ไปสู่แรงงานลูกจ้างในเมือง หรือตายอยู่ที่บ้านเกิดแห่งนี้ เทคอูขาดการเชื่อมต่อจากโลกภายนอก ซึ่งวัฒนธรรมและศาสนาเป็นกุญแจสำคัญของการตัดสินใจในการดำรงชีวิตของพวกเขา (Andrea Chase. 2012: Online)

กำกับโดย ไบรอาร์ มาร์ช (Briar, March) เธอเติบโตมากับศิลปะ บิดาเป็นจิตรกรที่มักมีหัวเรื่องเครียดๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม จิตวิญญาณ และโลก มีแครยอนให้เธอวาดระบายเล่นตั้งแต่เด็ก สร้างสรรค์ทำหน้ากากเปเปอร์มาเช่ และเต้นรำกับดนตรีของชาวสเปน (Publicity and Media. 2011: Online) ไบรอาร์ มาร์ช เชื่อมั่นในความเป็นศิลปินของเธอ ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ตรงนั้นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ (There once was an Island) เกิดขึ้นในระหว่างที่เธอกำลังหาเรื่องใหม่ที่จะถ่ายทำ วันหนึ่งเธอได้อ่านบทความของริชาร์ด (Richard, Moyle) นักมานุษยวิทยา ผู้ซึ่งไปที่เกาะเทคคู (Takuu) บ่อยๆ บทความบรรยายถึงเกาะอย่างมีเสน่ห์ ตรึงใจทั้งดนตรีและวัฒนธรรมที่มีลักษณะเฉพาะ แต่สิ่งแรกที่ทำให้สะดุดคือคำเรียกร้องที่ว่าเกาะนี้กำลังจะจมลง (Publicity and Media. 2011: Online)

กรอบแนวคิดของภาพยนตร์สารคดี



ภาพประกอบ 25 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 19 ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ

1. นำเสนอเรื่องที่เป็นประเด็นสำคัญของทั่วโลก มนุษย์ซึ่งกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ

2. นำเสนอด้วยการเฝ้าสังเกตด้วยรูปแบบของงานภาพยนตร์ โดยให้เรื่องราวขับเคลื่อนด้วยตัวละครซึ่งแตกต่างจากงานอื่นๆ ที่ขับเคลื่อนด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือภาพยนตร์ที่รายงานข่าวเพื่อชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของดินฟ้าอากาศ

3. แสดงให้เห็นถึงสภาพความเป็นอยู่ของเทคคู (Takuu) ที่ดึงความสนใจของหลายๆ คนในแปซิฟิกและตามพื้นที่ชายฝั่งอื่นๆ ที่จะเผชิญปัญหาเดียวกันนี้ไม่ช้าก็เร็ว ซึ่งสามารถเป็นอุทาหรณ์เพื่อใช้ในการป้องกันและแก้ไขได้ (The Florida for Environmental Studies. 2012: Online)

4. ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้เป็นบันทึกเกี่ยวกับวิถีชีวิต และอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวโพลินีเซี่ยนที่มีความสำคัญสำหรับทุกๆ คนในแถบทะเลแปซิฟิก

5. ชุมชนเทคคูได้เน้นให้เราเห็นและรู้สึกถึงสิ่งที่พวกเขาเผชิญอยู่ พวกเขาไม่มีกระแสเสียงในการร้องขอหรือแสดงความคิดเห็นได้ และผู้กำกับคาดหวังว่าภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้จะเป็นแรงกระตุ้นและผลักดันให้มีสักหนึ่งคนที่จะช่วยเหลือพวกเขา (Press of There Once was an Island. 2015: Online)

6. ผู้กำกับเล็งเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมและต้องการให้วัฒนธรรมของชาวโพลินีเซี่ยน (Polynesian) บนหมู่เกาะเทคคู (Takuu) ดำรงอยู่ (Hawaii Pacific Network. 2010: Online)

มนุษย์

แซทตี (Satty) ชายอายุ 30 ปี ผู้แต่งงานมีครอบครัว เป็นชาวนา และชาวประมง เพาะปลูกและออกหาอาหารในท้องทะเลเพื่อเลี้ยงครอบครัว มีลูก 5 คน ชายสาม หญิงสอง ช่วงเวลาที่

เขาชอบมากที่สุดคือ ช่วงเวลาที่นั่งลงและรอคอยปลามาติดเบ็ด แซทตีไม่เคยเข้าเรียนมหาวิทยาลัย เขาล้มเหลวในการสอบ จึงไม่มีงานให้ทำในแผ่นดินใหญ่ แต่เขาก็พอใจในการใช้ชีวิตของเขากับทรัพยากรทางธรรมธรรมชาติที่เขามีอยู่รอบตัว ท้องทะเลและพืช ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้เขาดำรงอยู่ได้ ถ้าเขาจะต้องย้ายที่อยู่เพราะระดับน้ำทะเลที่เพิ่มขึ้น นั้นเป็นเพราะเขาถูกบีบบังคับให้ต้องไป ไม่ใช่เพราะความต้องการ (There Once was an Island. 2010: นาทีที่ 27: 46 – 28: 41) เอนด้า (Endar) หญิงอายุ 48 ปี แต่งงานอยู่กินกับชาวปาปัว นิวกินี อาศัยอยู่ที่พอร์ท มอร์สบี้ (Port Moresby) กลับมาเพราะน้องชายต้องการให้เธอมาพบกับพ่อก่อนที่เขาจะตายจากไป พ่อของเธอเป็นผู้อาวุโส เจ็บป่วยเดินไม่ได้ เอนด้าจึงมาดูแลแทนพี่สาวเพื่อให้พี่สาวของเธอได้พักบ้าง เอนด้ามีทัศนะที่ว่าการเดินทางออกไปอยู่อีกที่พอร์ท มอร์สบี้ได้ทำให้เธอเปลี่ยนไป เธอมีมุมมองที่ว่าเธอทำหลายๆ สิ่งที่ผู้หญิงที่นูคูโทว์ทำไม่ได้ การอยู่ที่เกาะนี้มันทำให้เธอแย่ลงหากเปรียบกับการใช่ชีวิตที่พอร์ท มอร์สบี้กับสามีของเธอ เธอเรียนรู้ศาสนาคริสต์จากคัมภีร์ไบเบิ้ลที่สามีมอบให้เธอ หลังจากนั้นเธอจึงเชื่อต่อสิ่งพระวิญญาณอันบริสุทธิ์และศักดิ์สิทธิ (Holy Spirit) เอนด้าเชื่อว่า เธอเป็นหนึ่งเดียวที่นำคำสอนของพระผู้เป็นเจ้ามาสู่หมู่บ้านแห่งนี้ เผยแพร่คำสอนไปพร้อมๆ กับการทำนายพยากรณ์ เพราะเจตนาของเธอคือความต้องการให้ผู้คนย้ายออกไปจากเกาะนี้ ไปอยู่ที่ใหม่ (There Once was an Island. 2010: นาทีที่ 26: 02 – 27: 31) เอนด้ากำลังสร้างสิ่งชดเชยที่มีต่อความรู้สึกผิดที่เกิดขึ้นในจิตใจของเธอ เป็นการปกป้องความรู้สึกของเธอเอง โดยมองว่าสิ่งที่เธอได้ตัดสินใจกระทำในอดีตเป็นสิ่งที่ถูกต้องและดีกว่า เช่น การย้ายออกไปจากหมู่บ้านนี้ไปสู่เมืองเป็นสิ่งที่ถูกต้องและสมควรกว่าการอยู่บนเกาะแห่งนี้ รวมถึงการเปลี่ยนความเชื่อที่เคยมีต่อสิ่งที่มองไม่เห็น และประเพณีวัฒนธรรมเดิมไปสู่ศาสนาคริสต์และวิถีคนเมือง เป็นต้น เอนด้ามีการปรับตัวได้ดีกับสังคมเมืองกว่าคนรุ่นก่อนในชุมชนชาวเกาะของเธอ มีความกล้าเผชิญหน้ากับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของชีวิตในแต่ละช่วง เพราะเธอเชื่อว่าชีวิตต้องก้าวเดินต่อไปไม่สามารถที่จะหยุดอยู่กับที่แล้วรอความตายที่จะเกิดขึ้นได้ ไม่ว่ามนุษย์จะย้ายไปอยู่ที่ใดวัฒนธรรมจะตามติดบุคคลไปตลอดชีวิตทุกหนทุกแห่งไม่มากก็น้อย เทโล (Telo) อยู่กินกับภรรยาชื่อเมดริน (Medlyn) มีลูก 6 คน ซึ่งลูกสาว 2 คน ถูกนำไปเลี้ยงโดยอีกครอบครัวหนึ่ง เป็นครูสอนเต้น และปลูกฝังความคิดสอนคติการดำรงชีวิตให้กับเด็กก่อนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ โดยมีทัศนะ ดังนี้

I think today most of the traditions has been forgotten and I think Mortlock is one of those few places around Papua New Guinea who still keep their cultures and traditions but already the life in the community has been very distorted and I think I've already seen sign of a bad future for my children.

ผมคิดว่าวันนี้หลายๆ ประเพณีถูกหลงลืมและหมู่เกาะมอดท์ล็อค (Mortlock) คือหนึ่งในจำนวนน้อยนิดรอบๆ ปาปัวนิวกินีที่ยังคงรักษาวัฒนธรรมและประเพณีของพวกเขาไว้ การดำรงชีวิตในชุมชนถูกบิดเบือนมากๆ ผมคิดว่าผมเห็นถึงสัญญาณของอนาคตที่เลวร้ายสำหรับลูกหลานของผม (There

Once was an Island. 2010: นาทีที่ 9: 40 – 10: 08) เทโลมีความเชื่อต่อประเพณีปฏิบัติและวัฒนธรรม เขาเชื่อว่าสิ่งสำคัญของประเพณีวัฒนธรรมคือ ผู้อาวุโสของกลุ่มที่คอยชี้แนะชี้นำแนวทาง หากไม่มีผู้อาวุโส หรือหากโยกย้ายถิ่นฐานในการดำรงชีพไปสู่เมือง วัฒนธรรมและประเพณีปฏิบัติเดิมจะเปลี่ยนหรือสูญหายไป เพราะเป็นเรื่องยากมากที่จะนำพาวัฒนธรรมเหล่านี้ไปด้วยตัวของเราตามลำพัง (There Once was an Island. 2010: นาทีที่ 24: 59 – 25: 30) ภรรยาของเขามีความต้องการที่จะย้ายที่อยู่ไปในเมือง ซึ่งขัดแย้งกับทัศนะเทโล เขาเข้าใจความเป็นไปของชีวิตในเมืองว่า พื้นที่และท้องทะเลถูกจับจองมีเจ้าของทุกอย่างขึ้นอยู่กับเงิน ซึ่งต่างจากที่เกาะแห่งนี้ซึ่งพวกเขาหากิน ดำรงชีพอยู่กับธรรมชาติและว่ายน้ำในท้องทะเลได้อย่างอิสระกว่า เทโลไม่เชื่อมั่นต่อรัฐบาล เพราะไม่สามารถกระทำได้ตามที่พูดไว้ หากเขาจะต้องย้ายที่อยู่อาศัยละทิ้งเกาะแห่งนี้ไปก็เพราะอนาคตของครอบครัวและลูกๆของเขา (There Once was an Island. 2010: นาทีที่ 1: 08: 23 – 1: 10: 35)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้แสดงให้เห็นถึงความเชื่อของมนุษย์ 3 ลักษณะ

1. ความเชื่อที่มีต่อพระเจ้าซึ่งมาจากการเผยแพร่ศาสนาคริสต์ที่มีมาในอดีตว่าพระเจ้าเป็นผู้สร้างโลก (There Once was an Island. 2010: นาทีที่ 24: 25 – 24: 33)
2. ความเชื่อทางวิทยาศาสตร์ด้วยเหตุผลและกระบวนการพิสูจน์ให้เห็นได้
3. ความเชื่อของชาวโพลินิเชี่ยนที่มีมาแต่โบราณ ใช้ชีวิตร่วมกันกับธรรมชาติ นับถือในสิ่งที่มองไม่เห็น และอยู่ในประเพณีปฏิบัติที่ให้ความสำคัญกับอาวุโส ซึ่งเป็นเหมือนหัวหน้าของหมู่บ้าน

เอนด้า: What do you think you will do… If something happens to the island

พี่สาว: I won't go, I'll stay here. Why won't you go? I am not fit to go. I am old. I am not strong enough… to do the things I would need to do there.

เอนด้า: I know you are old but I feel sorry for the kids coming up. We are overpopulated. It is good for people to move to Buka for this reason too. The government is going to give us some land… so it is good if some of us move out there if people buy us that land to live on.

พี่สาว: I see this but why not let others go and us who are old stay back for a while and if it gets worse on the island then some of us can come over. Once everything is prepared for us then we go.

จากบทสนทนาระหว่างพี่สาวและเอนด้าข้างต้นแสดงให้เห็นว่า พี่สาวซึ่งมีอายุมากไม่ต้องการที่จะย้ายถิ่นฐานไปไหนถึงแม้ว่าน้ำทะเลจะเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อยๆ ก็ตาม หากมีโอกาสที่ต้องย้าย

ที่อยู่จริงก็ขอให้เด็กรุ่นหลังไป ส่วนคนแก่อยู่ที่นี่ต่อสักพัก และถ้าทุกอย่างบนเกาะนี้เลวร้ายลง หลังจากนั้นพวกเราบางคนก็สามารถที่จะเปลี่ยนไจไปสู่ที่นั่นได้ ทุกๆ สิ่งได้ถูกเตรียมไว้สำหรับพวกเราเหมือนแต่ก่อน หลังจากนั้นเราจะไป (There Once was an Island. 2010: นาทีที่ 45: 54 – 48: 06) การสนทนาแสดงให้เห็นว่าพี่สาวของเอนด้าผูกพันกับวิถีชีวิตบนเกาะแห่งนี้มาก ด้วยระยะเวลาที่เติบโตขึ้นมาและความใกล้ชิดกับผู้เป็นพ่อ และไม่เห็นด้วยกับน้องสาว ถึงแม้เธอพยายามที่จะตอบแบบแบ่งรับแบ่งสู้ แต่ก็สามารถทำให้ผู้ชมรับรู้ได้ด้วยคำที่มีเงื่อนไขหรือข้อแม้ต่างๆ น้ำเสียงที่เป็นมิตรดูสงบแกรงใจน้องสาวและสีหน้าของเธอที่ดูครุ่นคิด

สังคม

ชุมชนในเกาะนูคูโทว์ (Nukutoa) เป็นชุมชนเล็กๆ ของ 400 ชีวิต ผู้มีเชื้อสายโพลินิเชี่ยน (Polynesian) ที่ดำรงชีพอยู่กับประเพณีและความเชื่อของชาวทะเลมายาวนาน รัฐบาลวางแผนที่จะย้ายที่ทำกินของชาวเกาะมาใกล้ๆ เกาะบูก้าบนพื้นแผ่นดินบนบูเกนวิว (Bougainville) ของปาปัว นิวกินีบูเกนวิวเป็นรัฐปกครองอิสระจากปาปัว นิวกินี ในช่วงที่ผ่านมามีสงครามกลางเมืองเกิดขึ้นจากความขัดแย้งบ่อยครั้งระหว่างบูเกนวิวและปาปัว นิวกินี (Bougainville Civil War. 2015: Online) ชาวนูคูโทว์มีทางเลือกแค่ 2 ทาง คือ อยู่สร้างกำแพงกั้นน้ำทะเลอยู่ที่นี่ หรือโยกย้ายถิ่นฐานตามที่รัฐบาลได้บอกไว้ว่า จะจัดเตรียมที่ไว้ให้ มีหลายแนวคิดจากชาวบ้าน บางคนก็ยินดีที่จะไปถึงแม้จะต้องแลกด้วยการสูญเสียเกาะแห่งนี้ บางคนก็นำเสนอว่าหากไปที่ใหม่ก็จะถูกไล่ล่ากดดันให้ออกไปจากเจ้าของที่ดินเดิม ซึ่งเชื่อว่าประชาชนชาวบูเกนวิว (Bougainville) เป็นเช่นนี้ บ้างก็มีทัศนะว่าเด็กๆ จะโตขึ้นอย่างไร เกาะนี้จะจมไปพร้อมลูกหลาน พวกเขายังไงก็ต้องย้ายเพราะไม่มีอาหาร ไม่มีไร่สวน บ้างก็เชื่อต่อพระเจ้าผู้สร้างโลก พระองค์รับรู้และใส่ใจ รวมทั้งควบคุมทุกสิ่งทุกอย่างอยู่และบางคนต้องการรักษาวัฒนธรรมเดิมที่สืบทอดกันมายาวนาน ดังนั้นต้องการวิศวกรหรือนักวิทยาศาสตร์มาตรวจสอบว่าเกิดอะไรขึ้นกับเกาะแห่งนี้ก่อนที่จะตัดสินว่า อพยพออกไปหรือไม่ ทั้งหมดนี้เคยได้ประชุมกันในชุมชนไปแล้วหลายครั้ง แต่รัฐบาลก็ไม่ได้รับผิดชอบตามที่พูดไว้ ล้มเหลวไม่มีการนำปัญหานี้ไปคิดแก้ไขถึงตอนนี้ก็ยังไม่มีใครมาช่วยได้

การเผยแพร่ศาสนาคริสต์ในช่วงต้นปี 1980 ได้แยกกลุ่มชนออกจากกัน (There Once was an Island. 2010: นาทีที่ 24: 23) ด้วยความเชื่อ ในขณะที่บางคนยังคงตามขนบธรรมเนียม หรือประเพณีเดิมอยู่ และอีกกลุ่มคนก็ปฏิเสธการมีส่วนร่วมกับประเพณีเดิม นอกจากปัญหาสิ่งแวดล้อม ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้แสดงให้เห็นถึงปัญหาจากสังคม ภูมิศาสตร์การเมือง และมุมมองทางวัฒนธรรมมากกว่าเจาะลงไปในงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์ (Publicity and Media. 2011: Online) ปัญหาของชาวทะเลที่เทคคู คือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นบนเกาะนั้นไม่มีทางเลือกที่ดีจริงสำหรับพวกเขา (Publicity and Media. 2011: Online) การสร้างกำแพงกั้นที่มีรูปแบบถาวรและใช้งานได้ดีกว่ากำแพงไม้ที่ชาวบ้านเอามาปักกั้นไว้ก็เป็นไปไม่ได้ เพราะต้องใช้วิศวกรและเงินจำนวนมากมหาศาล หรือแม้แต่การจะย้ายผู้คนไปทั้งหมดจากเกาะแห่งนี้ก็ต้อง

ใช้เงินจำนวนมากเช่นกัน (There Once was an Island. 2010: นาทีที่ 42: 44 – 43: 28) ยุคสมัยปัจจุบันที่ความเป็นไปของทางออกในสังคมมากมายถูกผลักดันด้วยค่าของเงินที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เช่นเดียวกับระดับน้ำในท้องทะเล มีการนำเสนอแนวคิดให้เคลื่อนย้ายบ้านกระท่อมเข้าไปในบริเวณที่ลึกเข้าไปในตัวเกาะ แต่ด้วยความผูกพัน ธรรมเนียมปฏิบัติและความเคยชินในวิถีการดำรงชีพของชาวทะเล สิ่งเหล่านี้ ทำให้แนวคิดของการเคลื่อนย้ายบ้านจากริมชายฝั่งไปสู่บริเวณที่ลึกเข้าไปบนเกาะเป็นไปไม่ได้ และการเคลื่อนย้ายที่อยู่อาศัยไปยังบริเวณที่ลึกเข้าไป ไม่ใช่การแก้ปัญหาที่ถาวร และไม่เป็นการสร้างความมั่นใจให้กับชาวเกาะนูคูโทว์ ได้ว่าพื้นที่พักพิงแห่งนี้จะอยู่ต่อไปจวบจนรุ่นลูกรุ่นหลานได้ การถามหาช่วยเหลือจากรัฐบาล บนพื้นแผ่นดินใหญ่เป็นไปได้แค่ว่านานๆ พวกเขาจะมาทีและยืนยันวันเวลาในการมาถึงไม่ได้ ในกรณีฉุกเฉินก็เป็นไปได้ยากสำหรับการช่วยเหลือในการที่จะส่งเรือหรือจัดสรรหาอาหารและน้ำมาให้ เช่น กรณีเมื่อเกิดพายุเข้า อาหารที่สำรองไว้บนเกาะเหลือน้อยลงจนไม่เพียงพอต่อทุกคน การนัดหยุดปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บางครั้งก็เป็นเดือนเพราะการไม่ได้รับการจ่ายเงินค่าแรง ในอาณาเขตของทั้งเกาะนี้มีเรือยนตร์โดยสารอยู่เพียงลำเดียว หากมีเหตุฉุกเฉินร้ายแรงถึงชีวิต คงเป็นไปไม่ได้ที่ทีมกู้ชีพหรือจะหาใครมาช่วยได้ทันเวลา (There Once was an Island. 2010: นาทีที่ 1: 00:29 – 1: 02: 16) ผู้กำกับได้ระบุไว้ในตอนท้ายของภาพยนตร์สารคดีว่าจนถึงท้ายที่สุดของการถ่ายทำ รัฐบาลก็ไม่มีกระบวนการการโยกย้ายชาวเกาะให้เห็นหรือแม้แต่การสนับสนุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้กับชาวเกาะแห่งนี้ก็ตาม (There Once was an Island. 2010: นาทีที่ 1: 16: 17 – 1: 16: 25)

สภาพสังคมของชุมชนในเกาะนูคูโทว์ มีความผูกพันกลมกลืนกับการดำรงชีวิตอยู่กับธรรมชาติ มีวัฒนธรรมและวิถีการดำรงชีวิตที่เรียบง่าย ธรรมดา และเป็นมิตร มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งปันช่วยเหลือต่อกัน แต่ขาดการช่วยเหลือตนเองในเรื่องของการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน เช่น ยารักษาโรค หรือขาดโครงสร้างพื้นฐานของสังคม เช่น การเกษตร การสาธารณสุขและการศึกษา เป็นต้น หัวเผือกในสวนถูกทำลายลง อันเนื่องจากระดับน้ำเค็มที่เพิ่มขึ้น ปัญหาน้ำทะเลเพิ่มขึ้นเป็นปัญหาที่ชาวเกาะไม่สามารถแก้ไขและช่วยเหลือตนเองได้ทั้งหมด ดังนั้นความช่วยเหลือจึงต้องมาจากสังคมภายนอก ไม่ว่าจะแก้ปัญหาด้วยเงินหรือไม่ก็ตาม ประเทศที่พัฒนาทางอุตสาหกรรมก็ต้องเริ่มที่จะลดการทำลายธรรมชาติหรือการก่อเกิดก๊าซเรือนกระจกด้วย (There Once was an Island. 2010: นาทีที่ 1: 12: 18 – 1: 12: 37) สิ่งหนึ่งที่ชาวเกาะทำได้ดีที่สุดในขณะนั้นคือ ย้ายทำเลของสิ่งปลูกสร้างที่อยู่อาศัยที่ใกล้ชายฝั่งไปให้ไกลชายฝั่งมากขึ้น และหรือสร้างบ้านให้ยกสูงขึ้นมีบันไดขึ้น แต่ก็ไม่ใช้ทางออกที่ถาวร เพราะไร่สวนหรือที่ทำกินกำลังถูกทำลายจากน้ำทะเล

Somebody big must not look down. Somebody big should say let's see what you've got. Let's get together and do something. Maybe we can do better than I do with somebody my size. No matter how small you are you're useful and you are still part of the world.

If you lose something small in the world. you lose a lot.

คนใหญ่โตบางคนต้องมองลงมาที่ปัญหา คนใหญ่โตบางคนควรพูดว่า มาดูกันสิว่าเกิดอะไรขึ้นกับคุณ มาร่วมมือช่วยกันทำอะไรสักอย่าง บางทีเราหลายๆ คน อาจทำมันได้ดีกว่าที่ผมทำมันน้อยนิดเพียงคนเดียว ไม่ว่าคนจะเล็กแค่ไหน คุณก็มีประโยชน์และคุณก็ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของโลกใบนี้ ถ้าคุณสูญเสียบางสิ่งเล็กๆ ในโลกใบนี้ไป คุณสูญเสียอย่างมาก (There Once was an Island. 2010: นาทีที่ 1: 14: 38)

จากคำกล่าวของแซทตีข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของทุกสิ่งในโลกใบนี้ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะมีสถานะหรือบทบาทใด การช่วยเหลือเอาใจใส่เป็นสิ่งที่สำคัญ ดังนั้นการร่วมมือกันแก้ปัญหาของทุกคน คือ ทางออกที่ดีที่สุดปัญหามากมายที่มีให้เห็นในประเทศแถบทะเลแปซิฟิกล้วนมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติที่มีจำกัด และการเพิ่มขึ้นของความยากจน มีการคาดคะเนว่าในปี ค.ศ. 2050 ประชากรราว 50 – 200 ล้านคน จะพลัดถิ่นฐานเพราะการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ ซึ่งส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในอาณาเขตเอเชียแปซิฟิก (There Once was an Island. 2010: นาทีที่ 1: 16: 29 – 1: 16: 51)

ศิลปวัฒนธรรม

เทคคู (Takuu) หรือที่รู้จักกันในชื่อหมู่เกาะมอดท์ล๊อค (Mortlock) เทคคูเป็นหมู่เกาะปะการัง เรียงรายอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของบูเกนวิว (Bougainville) ในปาปัว นิวกินี (Papua New Guinea) ขึ้นไปประมาณ 250 กิโลเมตร มีเกาะหนึ่งชื่อว่า นูคูโทว์ (Nukutoa) เป็นที่อยู่อาศัยชุมชนของชาวโพลินิเซี่ยน (Polynesian) 400 ชีวิต มีความยาว 500 เมตร และมีความสูงเหนือน้ำทะเล 1 เมตร ผู้คนในหมู่เกาะเทคคู อยู่อาศัยและดำรงชีวิตบนหมู่เกาะเหล่านี้มามากกว่า 1,000 ปี แต่ตอนนี้ได้ประสบกับปัญหา ซึ่งมาจากผลกระทบในช่วงแรกของการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ (There Once was an Island. 2010: นาทีที่ 0: 52 – 1: 20) นูคูโทว์ (Nukutoa) ไม่มีร้านค้า ไม่มีกระแสไฟฟ้าหรือแม้แต่เรือยนตร์บริการข้ามฝั่ง ชาวเกาะจึงยังคงถูกแยกออกจากปาปัวนิวกินี (There Once was an Island. 2010: นาทีที่ 6: 33 – 6: 39) แต่ด้วยการถูกแบ่งแยกเช่นนี้ ช่วยทำให้พวกเขารักษาวัฒนธรรมของผู้ยึดหลักความเสมอภาคได้ โดยทรัพยากรจะถูกแบ่งสรรปันให้กันอย่างพอดีและเท่าเทียม เช่นเดียวกับศาสนา ความเชื่อดั่งเดิมของชาวโพลินิเซี่ยน ซึ่งพวกเขาเหล่านี้เป็นกลุ่มน้อยนิดที่ยังเหลือให้เห็นได้บนโลกใบนี้ (There Once was an Island. 2010: นาทีที่ 6: 44 – 7: 08)

คำสอนของเทโล

Telo: The bird needs three fish. You get three. Leave those ones for tomorrow. Looking after pets, especially seagulls is the first step to teaching your sons the cultural tradition fishing.

Boy: Why is the bird not eating?

Telo: Try another one. You have small birds then you start with small fish. They start to learn how to catch bigger, bigger fish until by the time you grow up, you already have a good picture of it. Very humble bird. (There Once was an Island. 2010: นาทีที่ 8: 04)

เทโล: นกต้องการปลาสามตัว คุณมีสามตาม เหลือกลุ่มนั้นไว้สำหรับพรุ่งนี้ ดูแลเอาใจใส่สัตว์เลี้ยง โดยเฉพาะนกนางนวลคือการสอนลำดับแรกของวัฒนธรรมการตกปลาให้กับลูกๆ

เด็กชาย: ทำไมนกไม่กินล่ะ?

เทโล: ลองให้มันอีกตัวนึง คุณมีนกตัวเล็ก ดังนั้นคุณก็ต้องเริ่มจากปลาที่เล็ก พวกเด็กๆ เริ่มที่จะเรียนรู้ไปสู่การจับปลาที่ใหญ่กว่า จนกระทั่งเมื่อคุณเติบโตขึ้นคุณก็มีภาพวาดที่ดีของสิ่งนี้เรียบร้อยแล้ว นกที่อ่อนน้อมถ่อมตนมาก

จากคำสอนข้างตนแสดงให้เห็นทัศนะหนึ่งของชาวทะเล บนเกาะเทคคู คือ

1. การแบ่งปัน
2. เหลือเก็บไว้สำหรับพรุ่งนี้
3. ดูแลเอาใจใส่สิ่งมีชีวิตอื่นๆ ด้วย เช่น นก
4. การทำมาหากิน คำนึงถึงความพอดีของแรงกายและแรงใจ เช่น การตกปลาต้องเหมาะสมกับขนาดและความสามารถของผู้ตกปลา ด้วยแรงกายผสานแรงใจของผู้ตกปลา ในการต่อสู้กับขนาดของปลาอย่างพอดี ไม่เช่นนั้นอาจทำให้นิ้วขาดได้ หากได้มากก็แบ่งปัน
5. การบริโภคพอดีตัว ตัวเล็กควรกินปริมาณที่น้อย คือ กินอย่างพอประมาณ ไม่ละโมบหรือตะกละ
6. นกเป็นสิ่งมีชีวิตทางธรรมชาติที่อ่อนน้อมถ่อมตน
7. ความอ่อนน้อมถ่อมตน ทำให้น่าเอ็นดู สบายใจเมื่อพบเห็น และเป็นสิ่งที่ดี

ธรรมเนียมปฏิบัติที่เรียกว่า ทูคูไม (Tukumai) คือ ช่วงแห่งการไว้ทุกข์ 5 วันหลังจากผู้คนในท้องที่ได้เสียชีวิตลง และการขุดเผือกยักษ์ไปใช้ในพิธีเฉลิมฉลองให้กับครอบครัวที่มีเด็กเกิดขึ้น เป็นช่วงเวลาที่พิเศษเรียกว่า นาเทาร่า (na taora) สวนจะถูกมอบส่งต่อต่อกันจากบรรพบุรุษรุ่นปู่มาสู่พ่อ และจากพ่อมาสู่เทโล การเฉลิมฉลองจึงต้องใช้แรงการและแรงใจ เริ่มจากไปช่วยกันค้นหาและขุดเอาเผือกยักษ์ขึ้นมากองรวมกันเพื่อเฉลิมฉลองร่วมกัน สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความพยายาม ตั้งใจกระทำต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีคุณค่าด้วยใจและกาย ไม่ใช่มาจากความฉาบฉวย แต่เป็นการให้คุณค่าต่อสิ่งหนึ่งสิ่งนั้นด้วยการแสดงออกและมีความทุกข์หรือสุขร่วมกัน

วัฒนธรรมไม่สามารถดำรงอยู่ได้หากมีการย้ายถิ่นฐานไปยังดินแดนอื่น เช่น เผือกจะไม่สามารถหาได้ในจุดหมายปลายทางใหม่ หรือผู้อาวุโสในหมู่บ้านที่ผู้คนให้การดูแลเอาใจใส่ เน้นที่

วัฒนธรรมประเพณีปฏิบัติอย่างที่มีมาก็จะเปลี่ยนไป เป็นสิ่งที่ยากมากที่จะนำวัฒนธรรมติดตัวไปยังดินแดนใหม่ แต่วัฒนธรรมจะตามติดบุคคลนั้นไปตลอด ในมุมมองของประสบการณ์และการถ่ายทอด

สิ่งแวดล้อม

ความงามของหาดทรายในอดีตสูญหายไปหลังจากที่น้ำทะเลเพิ่มขึ้น ไม่เหลืออะไรให้เห็นและสัมผัสได้อีกต่อไป (There Once was an Island. 2010: 17: 36 – 17: 58) ธรรมชาติสอนให้มนุษย์หากินอย่างพอประมาณมาแต่อดีต ดังเช่น คำสอนของเทโลที่มีต่อเด็กๆ (There Once was an Island. 2010: นาทีที่ 6: 44 – 7: 08) การประมงของแซทตี้ที่ตกปลาโดยใช้มือดึงไม่มีอุปกรณ์ค้นชักทุ่นแรง สิ่งนั้นหมายถึง หากได้ปลาตัวใหญ่ติดเบ็ด เขาต้องใช้แรงกายผสานแรงใจของเขาในการต่อสู้กับปลาอย่างพอดี ไม่เช่นนั้น อาจทำให้นิ้วมือของเขาขาดได้ หากได้ปลาตัวเล็กก็เหมาะสมกับขนาดตัวของเขาคนเดียวหรืออาจต้องใช้เวลาจับปลามากขึ้น หากได้ตัวใหญ่นั่นหมายถึงการแบ่งปันให้คนในครอบครัว ซึ่งจะได้มาจากความตั้งใจและความพยายามของเขา ความพอเหมาะพอดีเช่นนี้ จึงแฝงอยู่ในความเป็นธรรมชาติ และความธรรมดาของการดำรงชีวิตเสมอมา จนมาถึงเมื่อมนุษย์คิดค้นเครื่องทุ่นแรงเพื่อแสวงหาผลประโยชน์กอบโกยจากธรรมชาติ และใช้มันอย่างไร้สติขาดความพอเหมาะพอดี ปัญหาต่างๆ มากมายจึงเกิดขึ้น การที่น้ำเค็มเข้ามาในพื้นที่สวนเป็นการทำลายพืชผักและต้นไม้ ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์โดยตรงในเรื่องการเพาะปลูกและการหาอาหาร เช่น ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเผือกยักษ์ ซึ่งใช้เวลาเติบโตถึง 15 ปี หรืออาจถึง 100 ปี ซึ่งแตกต่างกันตามแต่ละชนิด ทุกสิ่งในธรรมชาติมีความสำคัญและสัมพันธ์ต่อกันไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ใช้เวลานานได้การกำเนิด แต่การทำลายทำได้ง่ายและรวดเร็ว การสูญเสียระบบนิเวศน์หนึ่งแห่งย่อมส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศใหญ่ทั้งหมด ธรรมชาติได้ร้อยเรียงทุกสิ่งเข้าไว้ด้วยกันมีความสัมพันธ์ เหมือนดังคำกล่าวของ แซทตี

"When you lose something small in the world you lose a lot."

เมื่อคุณสูญเสียบางสิ่งเล็กในโลกใบนี้ คุณสูญเสียมันทั้งหมด (Publicity and Media. 2011: Online)

จริยธรรม

ภาพยนตร์ได้นำเสนอถึงวิถีและแนวคิดในการดำรงชีวิตของคนบนเกาะนูคูโทว์ ที่แสดงให้เห็นถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันของสมาชิกในชุมชน เช่น กรณีที่เทโลต้องการเผือกยักษ์เพื่อใช้ในการเฉลิมฉลองเด็กเกิดใหม่ (พิธีนาเทาร่า) เทโลถามเพื่อนของเขา ทามาคิ ว่ามีเผือกในสวนให้เก็บเกี่ยวหรือไม่ เพราะเผือกในสวนของเทโลได้โดนน้ำทะเลทำให้เสียหายไปแล้ว ทามาคิ ยินดีและไปช่วยอย่างไม่มีปัญหา (There Once was an Island. 2010: นาทีที่ 12: 51 – 13: 09) จากตัวอย่างแสดงให้เห็นถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และสามัคคีรวมแรงร่วมใจต่อกัน การเฉลิมฉลองด้วยการแบ่งปันแรงกายและแรงใจร่วมกันต่อสิ่งหนึ่ง จึงเป็นการแสดงออกให้เห็นถึงคุณค่าต่อสิ่งหนึ่งร่วมกัน อย่างไม่ฉาบฉวยชาวบ้านที่เทคคูมีจิตใจโอบอ้อมอารี

ใจกว้างไม่เห็นแก่ตัว (Publicity and Media. 2011: Online) การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ทำให้มีความรู้สึกว่าเราเป็นของชุมชน ปลาสดและน้ำมะพร้าวหาทานได้ทุกๆ วัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดหายไปเมื่อดำรงชีวิตอยู่ในเมือง (Publicity and Media. 2011: Online)

ผู้กำกับต้องการให้ผู้รับชมเข้าถึงประเด็นปัญหาผ่านการเผชิญหน้ากับความเป็นมนุษย์กว่าที่จะรับฟังข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์จากมุมมองของใครคนหนึ่ง (Publicity and Media. 2011: Online)

เรื่องที่ 20 เวสแลนด์ (Waste Land)

ภาพยนตร์เรื่องเวสแลนด์ (Waste Land) ถ่ายทำเกือบ 3 ปี เป็นการตามติดศิลปินที่เป็นที่รู้จักกันดีชื่อ วิค มูนิซ จากบ้านในบรู๊คลิน (Brooklyn) ในอเมริกา มาสู่บ้านเกิดในบราซิล (Press of Waste Land. 2015: Online)

กรอบความคิดของภาพยนตร์สารคดี



ภาพประกอบ 26 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 20 เวสแลนด์

1. การผสมผสานหลักฐานของการเปลี่ยนแปลงพลังทางศิลปะร่วมกับการเล่นแร่แปรธาตุของจิตวิญญาณมนุษย์ให้ดีขึ้น (Press of Waste Land. 2015: Online)

2. ด้วยความสนใจในขยะอยู่แล้ว กับการที่ได้อ่านสิ่งหนึ่งที่เกี่ยวกับการต่อสู้ทางศาสนาของหญิงคนหนึ่งที่แสดงให้เห็นเธอเห็นถึงผู้ทำงานเพื่อสุขอนามัยในนิวยอร์กและรู้สึกซาบซึ้งกินใจด้วยความอยากรู้ที่ว่า (Press of Waste Land. 2015: Online)

3. การได้ฟังการสัมมนาระดับปริญญาเอกเกี่ยวกับสังคมวิทยา ทั้งที่เป็นนัยยะ หรือการเผยให้เห็นถึงความเป็นจริงของขยะ และเหตุการณ์ที่ทำให้รู้สึกตกตะลึงคือ การได้ไปเยี่ยมชม Fresh Kills ซึ่งเป็นที่ฝังกลบขยะจำนวนมากใน Staten Island ที่สูงถึง 225 ฟุต และหลายคนก็เพิกเฉยต่อสิ่งที่เห็นทนกลิ่นเน่าเหม็น ณ ที่ตรงนั้น

4. เกิดแรงบันดาลใจในตัวศิลปินวิค มูนิซ กับผลงานเพื่อสังคมที่ได้ทำไว้ให้กับเด็กข้างถนนในเซา เปาโล (Sao Paolo) ในบราซิล สารคดีเรื่องเวสแลนด์ (Waste Land) จึงได้ถ่ายทอดความเป็นศิลปะของ วิค มูนิซ

5. เพื่อก่อให้เกิดความรู้สึกกินใจ ไม่ใช่แค่ผิวเผินกับผู้คนที่ไม่เคยพบเจอในชีวิต เกิดความรู้สึกต้องการพวกเขาและใส่ใจต่อพวกเขา

6. Power of Ten ของ Earn จากภาพกว้างๆ ค่อยๆ เจาะจงลงมายังสิ่งที่เล็กและสำคัญอย่างเช่นมิตรภาพและจะเปลี่ยนไปสู่ความเป็นนิรันดร (Press of Waste Land. 2015: Online)

7. เพื่อให้เห็นถึงพลังของศิลปะที่สามารถก่อให้เกิดพลังของการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อความรู้สึกของผู้คน (Tricia Romano. 2010: Online)

8. นำเสนอภาพตัวตนที่เป็นเหมือนกระจกเงาของทุกคนในทีมงานที่พวกเขาจะเห็นถึงตัวตนของพวกเขาเองและหลอมรวมอย่างมีความหมายกับผู้คนที่ไกลออกไป นอกจากตัวเราของเรา เท่าที่จะเป็นไปได้

ศิลปะ การรับรู้ และความงาม

ศิลปินวิค มูนิซ (Vik Muniz) กล่าวว่า The moment when one thing turns into another is the most beautiful moment. (Waste Land. 2009: นาทีที่ 58: 27) ช่วงขณะที่สิ่งหนึ่งกลายไปสู่อีกสิ่งหนึ่งคือ ณ ขณะที่สวยงามที่สุด

I'd rather want everything and have nothing than have everything and want nothing. Because at least when you want something your life has a meaning, it's worthwhile. From the moment you think you have everything you have to search for meaning in other things. (Waste Land. 2009: นาทีที่ 1: 26)

ฉันค่อนข้างที่จะต้องการทุกๆ สิ่งแต่ไม่ได้มีสักสิ่ง มากกว่าที่จะมีมันทุกอย่าง แต่ไม่ต้องการสิ่งใดเลย เพราะอย่างน้อยที่สุดเมื่อคุณต้องการบางสิ่งบางอย่าง ชีวิตของคุณมีความหมาย มันเป็นสิ่งที่คุ้มค่า จาก ณ ช่วงขณะที่คุณคิดว่ามีทุกสิ่ง คุณต้องค้นหาความหมายในสิ่งอื่นๆ

จากคำกล่าวของวิค มูนิส (Vik Muniz) ข้างต้น ไม่สามารถที่จะรู้ได้แน่ชัดว่า “ทุกสิ่ง” และ “บางสิ่ง” เขาไม่ได้เจาะจงหรือให้ความหมายที่แน่ชัดถึงสิ่งของ เงินทอง ชื่อเสียง คุณค่าของมนุษย์ คุณค่าของจิตใจ หรือความดีงาม หรือแม้แต่ชีวิตที่มีความหมายเป็นอย่างไร แต่ วิค มูนิซ เชื่อว่า ความต้องการจะทำให้ชีวิตมีความหมาย คุ้มค่าที่จะมีความต้องการในสักสิ่งหนึ่ง เมื่อรู้สึกได้ว่ามีสิ่งนั้นแล้วก็จะค้นหาความหมายในสิ่งอื่นๆ ต่อไป ศิลปิน จะเป็นผู้ที่ทนทุกข์หรือแบกรับความรู้สึกไว้ และไม่มีที่สิ้นสุด อารมณ์ความรู้สึกจึงเป็นโครงสร้างของศิลปะ วิค มูนิซ เป็นศิลปินภาพถ่ายเชิงพาณิชย์ (Commercial) มีแรงขับด้วยความต้องการ ซึ่งเป็นไปได้ว่ามีสาเหตุมาจาก

1. เหตุการณ์ที่เคยถูกยิงที่ขาด้วยความเข้าใจผิดของเศรษฐีคนหนึ่ง
2. อดีตครอบครัวที่บราซิล
3. ความขาดแคลนขัดสนในอดีต

I spent half my life wanting everything and having nothing. When I was poor, I only wanted material things. I had to buy a lot of crap to get rid of that complex. (Waste Kand. 2009: นาทีที่ 1: 26 – 1: 28)

4. ความทระนงที่จะช่วยเหลือผู้คน
5. ความเป็นนักประดิษฐ์คิดสร้าง (Press of Waste Land. 2015: Online)

ส่วนที่ยากและมีคุณค่าภายในโครงสร้างของอารมณ์ความรู้สึกคือ เนื้อหา เรื่องราวของด้านที่เป็นมนุษย์ ที่สลับซับซ้อน ตีความหาความหมายได้ยากในแง่ของศิลปะ ศิลปะเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนพึงมี ในแง่มุมของความงาม ความอิ่มเอม และการลงมือกระทำที่สร้างสรรค์ต่อชีวิต ต่อมนุษย์ ศิลปะเป็นสื่อกลางในการรับรู้และถ่ายทอดถึงความรู้สึก ความหมายและคุณค่า การถ่ายทอดผลงานศิลปะจึงมาจากการับรู้ของศิลปิน วิค มูนิซ แสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้ซึ่งจะเห็นได้จากภาพห้องทำงานบริเวณหนึ่งเป็นเหมือนห้องสมุดที่มีหนังสือจำนวนมากมายบนชั้นวางหนังสือ หรือแม้แต่บริเวณอื่นของตัวบ้าน เช่น ในห้องครัวก็ตาม สุนทรียะในผลงานของเขาคือ ความรู้สึกได้ถึงความงามของสิ่งที่เป็นด้านลบของสังคม ความงามของสิ่งที่ดูไร้ค่าของขยะ ที่คนทั่วไปในสังคมไม่ต้องการที่จะเห็นมัน ผสมผสานกับคุณค่าทางจริยธรรมที่มีต่อเพื่อนมนุษย์ คนเก็บขยะมาสู่คนเก็บวัสดุที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้ จากสำนึกของคนหนึ่งมาสู่สำนึกของสังคมจนเกิดการเปลี่ยนแปลง จากนามธรรมมาสู่รูปธรรม ภายหลังจากผลงานสารคดีเสร็จสิ้นและได้เผยแพร่ หลายคนที่ใช้ชีวิตอยู่ในบริเวณของการกลบฝังขยะ (Landfill) ได้ค้นพบทางออกของชีวิตและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พวกเขาได้สร้างฝันและมีสุข

มนุษย์

วิค มูนิซ มีความเชื่อมั่นในศักยภาพของความเป็นมนุษย์ ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ของเขาก็มาจากความทระนงหยิ่งในความเป็นมนุษย์ที่ดีงามและมนุษย์คนหนึ่งที่สามารถทำได้ ถึงแม้ใน

ภายหลังท้ายที่สุดจะรู้สึกว่าเขาเองที่ถูกช่วยมากกว่า

I start thinking about how to help people and all of a sudden I feel very arrogant. Who am I to help anybody because in the end I feel like I am being helped more than they are. (Waste Land. 2009 : นาทีที่ 1:29)

วิค มูนิซ เกิดที่บราซิลเคยผ่านชีวิตยากจน ลำบากมาก่อนจึงทำให้เขาเข้าใจความรู้สึกของผู้คนที่ จาดิม กลามาโช ได้ระดับหนึ่ง และมีความต้องการที่จะช่วยเหลือและตอบแทนถิ่นกำเนิดเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว การที่วิคมาพบเจอพูดคุยกับเชโอ (Tiao) จึงมีความเชื่อมโยงกันอยู่ทั้งพื้นฐานของที่มาและพื้นฐานของความรู้สึก การสนทนาจึงเป็นไปอย่างเปิดใจสนิทสนมมากขึ้น ความเป็นมิตรภาพของทั้งคู่ก็จะนำไปสู่การร่วมงาน ดังคำกล่าวที่เห็นได้

1. I grew up very poor, but now I've reached a point where I want to give back.
2. I want to make portraits of the pickers and then sell them.
3. All the money from the sale of the portraits will be given back to you.
4. You'll be able to do some things to make life easier for the community. (Waste Land. 2009: นาทีที่ 20: 09)

1. ผมเติบโตขึ้นมาด้วยความยากจนอย่างมาก แต่ตอนนี้ผมมาถึงจุดที่ต้องการตอบแทน
2. ผมต้องการทำภาพบุคคลของผู้คนเก็บขยะรีไซเคิลและนำไปขาย
3. เงินที่ได้ทั้งหมดจากการขายภาพบุคคลเหล่านั้นจะถูกนำมาให้คุณ
4. คุณจะสามารถนำมันไปทำในบางสิ่งที่จะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนนั้นง่ายขึ้น

ความสัมพันธ์ของวิคและเชโอในช่วงเริ่มต้นสามารถพิจารณาจากทัศนะที่เป็นแรงขับภายในของทั้งคู่ ที่มีความเป็นนักต่อสู้และมุ่งมั่นต่อตนเองและผู้อื่น ดังจะเห็นได้จากการสนทนา

1. TIAO: When we started this association, everyone laughed at us.
2. "You're crazy, that's not going anywhere!" "Association for what?
3. You're never going to achieve anything." Everybody criticized us. Even the pickers, they were the worst. They said it wouldn't lead anywhere, that it would never work.
4. I believed in it. I said no. Now I believe when you put your mind to

something, you can achieve it.

5. Take you, for example. How many people told you to give up, that it was never going to happen?

6. VIK: Yeah, starting with my father, my own father. He'd say "That's bullshit." "It's not going to get you anywhere." (Waste Land. 2009: นาทีที่ 20: 29)

ผู้นำเชโอ (Tiao) มีแรงขับในการคิดและกระทำด้วยความเชื่ออย่างมุ่งมั่นจากการรักอ่านใฝ่รู้และสภาวะความลำบากที่ต้องดิ้นรนต่อสู้ สิ่งเหล่านี้ภายในตัวของเขาทำให้เกิดความพยายามที่จะพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีทัศนะต่อความสำคัญของการอ่านหนังสือ เห็นได้ในการสนทนา

VIK: I was lucky because I had my grandmother, and she taught me to read at a very young age.

TIAO: Yeah, reading is so important. Some people are crazy and throw away their books. It's absurd.

One time Zumbi brought me a book and he almost cried. He said "Man, this book is still being sold.

I saw it yesterday and it's expensive!" It looks like someone barely read it and just threw it away.

VIK: Wow that's great! (Waste Land. 2009: นาทีที่ 21: 29)

แนวความคิดของผลงานศิลปะ ของศิลปินวิค มูนิซ

1. แรงบันดาลใจที่มาจากการได้เห็นถึงความอยากที่จะมีชีวิตของคนเก็บวัสดุรีไซเคิล และวิถีการดำเนินชีวิตของพวกเขา

2. เผยให้เห็นถึงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์และความสิ้นหวัง

3. เติมภาพลักษณ์ วาดฝันให้กับการดำรงชีวิตของผู้คนใน จาดิม กลามาโซ (Jardim Gramacho)

4. ใช้วัสดุจากกองขยะมาถ่ายทอดเป็นงานศิลปะ

5. ต้องการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชีวิตของผู้คน

6. ความพยายามที่จะทำงานศิลปะให้ออกจากขอบข่ายของวิจิตรศิลป์ทั่วไป เพื่อหารูปแบบที่ไม่จำกัดเฉพาะเจาะจง และเกิดความน่าสนใจ

Right now, I am this point in my career that I am trying to step a little bit away from the realm of fine art. Because I think that it is a very exclusive, very restrictive place to be.

7. เชื่อว่า เวลาที่งดงามที่สุดคือเมื่อเวลาหนึ่งที่สิ่งหนึ่งได้ผันกลายไปสู่อีกสิ่งหนึ่ง

8. มีความเชื่อมโยงกับความรู้สึกที่ต้องการตอบแทน ช่วยเหลือผู้คนในบราซิล อันเนื่องมาจากเขาเกิดที่บราซิลและเคยยากจนมาก่อน

I grew up very poor, but now I've reached a point where I want to give back. I want to make portraits of the pickers and then sell them. (Waste Land. 2009: นาทีที่ 20: 09)

ผู้คนที่หลากหลายในชุมชนจาดิม กลามาโซ (Jardim Gramacho) ล้วนมีชีวิต มีความรู้สึกนึกคิด มีความต้องการ และมีความเป็นมนุษย์ มีลักษณะของความใฝ่รู้ ความรู้สึก ความคิด มิตรภาพและความต้องการต่อปัจจัยพื้นฐาน ที่เห็นได้จากการนำเสนอบุคคลในภาพยนตร์สารคดี ดังนี้

ซัมบี (Zumbi) ผู้ที่เก็บรวบรวมหนังสือจากกองขยะมาอ่านในยามว่างมาอ่านและแบ่งปันให้ผู้อื่น ซึ่งเห็นได้จากคำบอกกล่าวของซัมบีเอง และที่ผู้นำเซโอได้เอ่ยถึง

Zumbi always picks out the good books, and he brings them here for us to read. (Waste Land. 2009: นาทีที่ 22: 00)

ซัมบีหยิบหนังสือดีๆ ออกมาเสมอ และเขาก็นำพวกมันมาไว้ที่นี่เพื่อพวกเราจะได้อ่าน เซโอ (Tiao) ผู้มีความฝันและมีความมุ่งมั่น เป็นนักสู้ เนื่องมาจากความเชื่อ

: TIAO: When we started this association, everyone laughed at us.

: "You're crazy, that's not going anywhere!" "Association for what?

: You're never going to achieve anything." Everybody criticized us. Even the pickers, they were the worst. They said it wouldn't lead anywhere, that it would never work.

: I believed in it. I said no. Now I believe when you put your mind to something, you can achieve it.

: Take you, for example. How many people told you to give up, that it was never going to happen? (Waste Land. 2009: นาทีที่ 20: 29)

ไอซิส (ISIS) ผู้หญิงคนหนึ่งที่มีความรัก ความผิดหวังและน้ำตา ดังที่รับรู้ได้จากสิ่งที่เธอกระทำและเรื่องราวที่เธอบอก

1. ISIS: I met someone. And today I am in love with him. He is a truck driver. It's just that.

2. I can't talk about it or I'll start to cry. It's been 2 weeks since we broke up. I really like him.

3. He was a good thing in my life. But it's been two weeks since we broke up. I got a tattoo of his name on my leg.

4. VIK: And you won't get back together? I don't think so.

5. FABIO: Why did you break up?

6. ISIS: It ended because... he was married. And so it ended. (Waste Land. 2009: นาทีที่ 30:26)

เมกนา (MAGNA) หญิงที่มีความภูมิใจกับงานเก็บขยะรีไซเคิลที่เธอทำ ด้วยทัศนะที่แสดงถึงเกียรติของความเป็นมนุษย์ เพื่อส่วนรวม และความสุจริต

I first came here almost a year ago. My husband became unemployed. And we had to pay the bills, keep the household going, support my son. We would get on the bus, and people would go like this. It's quite a perfume! It got to the point where I'd say: excuse me ma'am, but do I stink?

Do you smell something bad? It's because I was working over there in the dump. It's better than turning tricks in Copacabana. I find it to be more interesting and more honest. It's more dignified. I may stink now, but when I get home I'll take a shower, and it'll be fine. But it's disgusting. It's easy for you to be sitting there at home in front of your television consuming whatever you want and tossing everything in the trash and leaving it out on the street for the garbage truck to take it away. But where does that garbage go? (Waste Land. 2009: นาทีที่ 38: 32)

ซูลิม (SUELEM) หญิงสาววัย 18 ปี ที่ภูมิใจกับการทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งเยี่ยมกว่างานที่ได้เงินด้วยการขายตัว ซูลิมมีความรักและดูแลผูกพันกับลูกๆ ของเธอ

SUELEM: It's better than during the day, there are less people. It's better than being out there, like a lot of people, prostituting yourself. We are working honestly. We're earning our living. I've worked since I was seven years old. Now I'm 18. I eat what I find around here. I take it from the truck. Yogurt comes along, whatever comes along, I eat it. If I don't die, it's not bad. I can get by. We see things that aren't pleasant. Like the other day I went up there and something made me throw up. There was a baby there that had been thrown away. I fell over backwards. I immediately thought of my own kids. (Waste Land. 2009:

นาทีที่ 16: 10)

ภาพยนตร์สารคดีเวส แลนด์ (Waste Land) ทำให้เห็นถึงความสำคัญของการชี้แนะแนวทางหรือการให้โอกาสกับเพื่อนมนุษย์ โอกาสที่มนุษย์ทุกคนสามารถตระหนักรู้เห็นถึงความงดงามและคุณค่าในตนเอง สิ่งปิดกั้นที่ทำให้มนุษย์ไม่สามารถมีโอกาสได้มองเห็นเข้าใจในตนเองคือ พันธนาการทางสังคมที่ดิ้นรนต่อสู้เพื่อเงินเป็นที่ตั้งจึงเป็นกรอบที่มนุษย์ขาดการสร้างสรรค์และความงดงามของการดำรงชีวิต การให้เวลากับตนเองเพื่อหยุดคิดคำนึงถึงสิ่งที่มีคุณค่า สิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตและความเป็นมนุษย์ จึงสามารถสลัดตัวตนออกจากกรอบพันธนาการแห่งเงินตรา และนำไปสู่ความมีชีวิตชีวาและค้นพบความสุขที่ลึกซึ้งได้ ศิลปะจึงเป็นสิ่งสากลที่มนุษย์รับรู้ได้ ด้วยการเรียนรู้ อารมณ์ความรู้สึก ความสุขและคุณค่า

สังคม

ผลงานศิลปะของวิค มูนิซมีการผสมผสานความเป็นสังคมเข้ากับศิลปะ สังคมของชุมชนที่ดำรงชีวิตต่ำกว่ามาตรฐานของความเป็นอยู่ที่ควรจะเป็น ชุมชนจาดิม กลามาโซ มีที่อยู่อาศัยที่ทำจากเศษไม้และเศษวัสดุต่างๆ ปะติดประกอบขึ้น แออัด สกปรก อาศัยร่วมกันกับหนู บางคนเป็นโรคเชื้อราที่ผิวหนัง อาชีพของพวกเขาคือ ดำรงชีพเลี้ยงชีพจากกองขยะที่เกิดขึ้นมากมายของคนเมือง ปัญหาสังคมที่ไม่ใช่เป็นแค่สิ่งที่เห็นได้ด้วยตา แต่ส่งผลกระทบเกิดขึ้นตามมาต่อในวงกว้าง ผู้คนที่ยังเข้มแข็งอยู่ได้ ก็พยายามปรับตัวอยู่รอดกับสิ่งที่พวกเขาต้องเป็น เลี่ยงไม่ได้ เป็นกลุ่มชายขอบของสังคมที่จะพูดอะไร ก็คงไม่ค่อยมีคนฟัง โอกาสที่จะนำเสนอความคิดเห็นก็มีไม่มากหรือแทบไม่มี แต่กลับมีบทบาทเป็นฟันเฟืองขับเคลื่อนให้กับสังคมคนเมือง พวกที่อ่อนแอก็จะมักง่ายและหลงเข้าสู่การพึ่งอบายมุข สิ่งเสพติดและความรุนแรงเพื่อถีบตัวสร้างรายได้ให้กับการดำรงชีพ

ศิลปิน วิค มูนิซเกิดในสถานะทางเศรษฐกิจที่ต่ำกว่าเกณฑ์ (Low middle class) ที่บราซิล เช่นเดียวกับผู้เก็บวัสดุรีไซเคิล แต่สิ่งที่ทำให้เขาไม่ได้เผชิญสภาพเช่นเดียวกับผู้เก็บขยะคือ ครอบครัวของเขาที่ยังอยู่กับเขาในตอนเด็ก ไม่เช่นนั้นเขาคงถูกพาไปที่นั้น จากคำกล่าวของวิค

It could be me. I mean from the stories these people tell. A lot of them they were low middle class people that for some unfortunate event they just ended up having to go there and live in the garbage. See I was born in a low middle class house hold in Brazil. If something had happened to my parents, I could be led to a life like that. (Waste Land. 2009: นาทีที่ 1: 28: 00)

มันอาจจะเป็นผม ผมหมายความจากเรื่องต่างๆ ที่พวกเขาบอกเล่า หลายๆ คนมีความเป็นอยู่ต่ำกว่ามาตรฐาน ด้วยเหตุการณ์บางอย่างที่ไม่มีโชคที่ทำให้พวกเขาจบลงที่การต้องไปใช้ชีวิตอยู่ตรงนั้นอยู่กับขยะ เห็นไหม ผมเกิดในบ้านที่ต่ำกว่ามาตรฐานในบราซิล ถ้าได้มีบางอย่างเกิดขึ้นกับผู้ปกครองของผม ผมก็อาจจะถูกนำพาไปใช้ชีวิตเหมือนกับผู้คนตรงนั้น

ชุมชนจาดิม กลามาโช ถูกนำเสนอให้เห็นถึงมลภาวะทางสิ่งแวดล้อม ความเสื่อมถอยของจิตใจที่เกิดจากความแตกต่างกันของความเป็นอยู่ และการดำรงชีพในสังคม ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงการถูกทอดทิ้งมาเป็นเวลานาน ดังจะเห็นได้จาก

TIAO: It's quiet now because there are no wars between the favelas. But when there are wars between the favelas you can be sure that a lot of dead bodies will be dumped here. There are always weird things here. (Waste Land. 2009: นาทีที่ 34: 03)

เชโอ: ตอนนี้มันดูสงบเงียบเพราะที่ตรงนั้นไม่มีสงครามระหว่างชุมชนสลัมในเมือง แต่เมื่อมีสงครามระหว่างกลุ่มคนในสลัมที่นั่นเมื่อไหร่ คุณสามารถมั่นใจได้แน่นอนว่า จะมีกองซากศพมากมายถูกนำมาทิ้งไว้ที่นี่ ที่นั่นมีสิ่งแปลกๆ เสมอ

สถาบันครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญที่จะหล่อหลอมหรือดูแลลูกในวัยเด็ก ก่อนที่เขาจะโตมาเป็นทรัพยากรบุคคลในสังคมโลกต่อไป เมื่อคุณคือโลก โลกคือคุณ หลายสิ่งหลายอย่างผูกพันและซึมซับเชื่อมโยงต่อกันจากวัยเด็กสู่ผู้ใหญ่ หรือผู้ใหญ่สู่วัยเด็ก การเลี้ยงดู ใกล้ชิดจึงมีความสำคัญ ผู้คนในจาดิม กลามาโช มารวมตัวกันจากหลายสาเหตุ แต่ส่วนมากเกิดจากการถูกทอดทิ้ง พ่อแม่ซึ่งเป็นผู้ปกครองลูกของตนต้องมีความเอาใจใส่รับผิดชอบต่อลูกของเขา รวมถึงใส่ใจสุขภาพร่างกายของตนไปพร้อมๆ กันด้วย เพื่อไม่เป็นเกิดการทิ้งขว้าง สร้างภาระให้กับสังคม หรือปัญหาจากตัวเด็กเองก็ตามที่หนีออกจากบ้าน หากสมาชิกในครอบครัวมีความสุข เอื้ออาทรเมตตาแบ่งปันเอาใจใส่ซึ่งกันและกันแล้ว ปัญหาสังคมจะน้อยลง จากสิ่งที่ซัมบี ได้เล่าถึงสาเหตุที่ทำให้เขาต้องมาอยู่ในจาดิม กลามาโช ดังนี้

ZUMBI: Before coming to the landfill we had a calm life. My mother still lived with my father. I was the oldest and I had two younger brothers. But then my father died.
VIK: You're sowing, throwing grain like this. This hand here can be relaxed and open.

ZUMBI: My mother was struggling. We heard about Jardim Gramacho. My mother came here, and then I came too. I started to help her out. I was nine years old. My mother worked here for a while, but then she died as well. (Waste Land. 2009 : นาทีที่ 42:14)

จากเนื้อหาในภาพยนตร์ นอกจากแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของสังคมเมืองและชุมชนชานเมืองเก็บขยะ ภาพยนตร์สารคดียังได้นำเสนอให้เห็นถึงผลกระทบจากสังคมเมืองที่เกิดขึ้น การกดขี่ที่ดูจะเป็นปัญหากับผู้คนที่อยู่ในชุมชนที่ต่ำกว่ามาตรฐานของการดำรงชีวิตมากกว่าผู้มีรายได้จากการบริโภคกอบโกยหรือทุจริตในเมือง เห็นได้จากคำกล่าวของซูลิม

Rent is US$8 per week. If you are late and pay on Monday it's US$13. (Waste Land. 2009: นาทีที่ 47: 16)

เมื่อมนุษย์ถูกจูงใจให้ลุ่มหลงยึดติดในเงินมากขึ้นเรื่อยๆ ปัญหาต่างๆ ในสังคมก็ดูจะเพิ่มมากขึ้น การค้ายาเสพติดและซากศพผู้คนที่มีอยู่และเห็นได้ชัดเจนจากสิ่งต่างๆ ที่ผู้กำกับได้พยายามนำเสนอในภาพยนตร์สารคดี ดังตัวอย่างคำกล่าวของซูลิม

We see things that aren't pleasant. Like the other day I went up there and something made me throw up. There was a baby there that had been thrown away. I fell over backwards. I immediately thought of my own kids. (Waste Land. 2009 : นาทีที่ 46:51) และ My daughter is three years old, my son is almost two. Their father is a drug dealer. If I counted on him I'd be screwed. (Waste Land. 2009: นาทีที่ 47: 43)

จากภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ จะเห็นผลกระทบจากพฤติกรรมบริโภคของคนเมืองที่มีต่อชุมชนชานเมืองการกระทำของผู้คนในสังคมหนึ่งส่งผลกระทบต่อชุมชนในอีกสังคมหนึ่ง จึงพอสรุปถึงความสัมพันธ์ของผลที่เกิดขึ้นและการกระทำ โดยแยกออกจากกันไม่ได้ สังคมจึงมีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างชัดเจน ทั้งมนุษย์ต่อมนุษย์ มนุษย์ต่อสังคม และสังคมต่อสังคม สังคมที่ดีและยั่งยืนจึงต้องอาศัยความประณีตรอบคอบในการกระทำ คำนึงถึงผลอันอาจจะเกิดขึ้นกับส่วนรวมการพัฒนาสังคม จึงไม่สามารถที่จะแยกพิจารณาในแต่ละส่วนได้ ต้องคิดคำนึง วางแผนและหยั่งรู้ถึงผลที่จะเกิดขึ้นต่อทุกๆ ส่วนในสังคม

จริยธรรม

ความดีเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนมีอยู่ มนุษย์ควรทระนง ภูมิใจต่อการทำสิ่งดีงาม สิ่งนี้เป็นหนึ่งในแรงขับของวิค มูนิซ ที่ทำให้เขากล้าตัดสินใจกระทำในสิ่งที่สร้างสรรค์ดีงาม ศิลปินวิค มูนิค แสดงให้เห็นถึงความเมตตาเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์และสังคมที่ขาดโอกาส นอกจากการส่งเสริมคุณค่าของความเป็นมนุษย์แล้ว รายได้จากผลงานศิลปะของวิค มูนิซที่ได้จากการประมูลที่ฟิลิป เดอ พิวรี่ (Phiipe de Pury Auction) 100% มอบให้กับสมาคมผู้เก็บขยะของจาดิม กลามาโช (The Garbage Pickers Association of Jardim Gramacho) ปัญหามากมายที่เกิดขึ้นต่อมนุษย์และสังคมจะไม่เกิดขึ้นถ้ามนุษย์ใช้เวลาสักนิดตระหนักและกระทำด้วยส่วนผสมของความเป็นมนุษย์ คิดคำนึงถึงสังคม และความสามารถทางการรับรู้ในความงามรอบตัว

ในภาพยนตร์สารคดีมีการนำเสนอคำคมของวอเตอร์ (Valter Dos Santos) และมีการให้เครดิตตอนท้ายด้วยภาพวิดิโอที่ได้บันทึกไว้ และคำบรรยายถึงคำคมของเขาว่าเป็นที่กล่าวถึงตลอดมา

99 is not 100. A single can make the difference.

วอเตอร์เป็นผู้อาวุโส เป็นผู้รอบรู้และช่วยเหลือทุกคนในกลุ่มผู้เก็บขยะ ทั้งยังให้คำแนะนำที่ดีในการช่วยแก้ปัญหาแก่สมาชิกทุกคน มีความสุขในการดำรงอยู่ด้วยศีลธรรม และเป็นบุคคลที่ผู้กำกับ ลูซี วอล์เกอร์ (Lucy, Walker) ได้กล่าวถึงว่า การพบเจอกับวอร์เกอร์ในตอนแรกทำให้เธอรู้แน่ชัดถึงความมั่นใจ

ในการทำภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ ภายหลังจากนั้นผู้กำกับยังกล่าวอุทิศผลงานชิ้นนี้ให้กับ Valter เป็นบุคคลแรกที่เธอเอ่ย (Press of Waste Land. 2015: Online)

ศิลปวัฒนธรรม

ในภาพยนตร์สารคดีได้นำเสนออนุสาวรีย์พระเยซูคริสต์ผู้ไถ่บาป (Statue of Christ the Redeemer) ซึ่งเป็นรูปปูชาของชาวบราซิลในริโอ เดอ จาเนอโร ยืนหันหลังให้กับชุมชนจาดิม กลามาโซ ที่อยู่ทางตอนเหนือของริโอ เดอ จาเนอโร จาดิม กลามาโซ เป็นพื้นที่ที่ขยะถูกนำมาทิ้งทุกวัน 7,000 ตันต่อวัน 70% มาจากผู้อยู่อาศัยในเมืองริโอ จาเนอโร ริโอเป็นเมืองที่มีวัฒนธรรมเก่าแก่ มีผู้คนอาศัยมากเป็นอันดับสองในบราซิล และใหญ่เป็นอันดับหกในทวีปอเมริกา เป็นเมืองหลวงของรัฐชื่อเดียวกัน ริโอ เดอ จาเนอโร เหมือนว่า เมืองจาดิม กลามาโซ จะถูกทอดทิ้งจากพระผู้เป็นเจ้าหากเป็นเช่นนั้นจริง วิค มูนิซ อาจเป็นผู้ให้โอกาสและความมีชีวิตชีวากับจาดิม กลามาโซว์ การตีความให้ความหมายต่อการหันหลังของสถาปัตยกรรมพระเยซูคริสต์ผู้ไถ่บาปให้กับชุมชนจาดิม ดูเหมือนว่า พวกเขากำลังถูกทอดทิ้ง ผู้คนในเมืองเพิกเฉย ขาดการใส่ใจสำนึกต่อความดีงามหรือศาสนาคริสต์ มนุษย์เมืองอาจกำลังให้ความสำคัญต่อความสำราญในการบริโภค ซึ่งเป็นหนึ่งในบาปทั้งเจ็ดที่กำลังถูกมองข้าม ผู้มีบทบาทและหน้าที่ในเมืองกลับเพิกเฉยต่อปัญหาที่เกิดขึ้นกับชุมชนขยะชานเมืองที่ถูกแบ่งแยกออกจากสังคม

สิ่งแวดล้อม

ผลกระทบจากสังคมบริโภคที่ผู้ชมสามารถรับรู้ได้อย่างประจักษ์จากภาพยนตร์สารคดีชิ้นนี้ ขยะถูกขนย้ายมาจากผู้คนราว 400,000 คน ในเมืองริโอ ถูกนำมาทิ้งให้ส่งกลิ่นเหม็น บางส่วนจะถูกเก็บคัดเลือกไปขายต่อให้กับกลุ่มที่ต้องการนำไปรีไซเคิล และจะถูกนำไปขายต่ออีกทีหนึ่งให้กับบริษัทที่จะนำไปขึ้นรูปใหม่ ขยะที่เหลือในบริเวณจาดิม กลามาโซจะถูกฝังกลบ การเกิดมลภาวะขยะ มลภาวะสารตกค้างปนเปื้อนในดิน มลภาวะพลาสติก และมลภาวะทางการมองเห็น ล้วนมาจากการกระทำของมนุษย์อันมาจากความมักง่าย ขาดจิตสำนึกต่อส่วนรวม

เรื่องที่ 21 วอร์เทอร์ ชิวด์เดรน (Water Children)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องวอร์เทอร์ ชิวด์เดรน (Water Children) ชื่อวอร์เทอร์ ชิวด์เดรน ในประเทศญี่ปุ่นหมายความถึงเด็กที่ตายจากไปแล้ว และถูกทำให้เป็นอนุสรณ์เพื่อระลึกถึงในความเชื่อทางพิธีกรรมซึ่งเกี่ยวกับตำนาน ที่ว่าพวกเด็กๆ เหล่านั้นไม่เคยมีโอกาสที่จะนำพากรรมดี พวกเขาไม่สามารถก้าวข้ามแม่น้ำในยมโลกและถูกทำให้ติดอยู่กับรูปปั้นจำลองหินบนริมฝั่งแม่น้ำ (IDFA. 2011: Online) กำกับภาพยนตร์สารคดีโดย เอลิโอนา (Aliona,an der Horst)

กรอบแนวคิดของภาพยนตร์สารคดีเรื่องวอร์เทอร์ ชิวด์เดรน (Water Children)

1. นำเสนอมุมมองของชีวิตที่ยากจะนำเสนอด้วยคำ เพื่อให้ผู้รับชมได้สัมผัสกับสิ่งที่ลึกลงไปของความรู้สึกที่เชื่อมโยงไปยังประเด็นของความเป็นแม่ ทั้งการสูญเสีย และประสบการณ์ของการให้กำเนิด

และการรับรู้อารมณ์ความรู้สึกของความล้มเหลว ซึ่งสิ่งนี้สามารถนำมาซึ่งการสร้างสรรค์ทางศิลปะ เช่น ดนตรี หรือพิธีกรรมที่ซับซ้อนได้ (Official Site of Water Children. 2015: Online)



ภาพประกอบ 27 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 21 วอร์เทอร์ ชิวด์เดรน

2. นำเสนอบางสิ่งที่มันไม่เพียงแค่พูดถึงความหมายได้ แต่ต้องสำรวจเสาะหาวิถีทางอื่นที่จะแสดงออกในประสบการณ์ที่เข้มข้นและลึกซึ้งของชีวิต (Official Site of Water Children. 2015: Online)

3. เกิดจากความร่วมมือ ร่วมงานกันระหว่างศิลปินโทโมโกะ มูไคยาม่า (Tomoko Mukaiyama) และผู้กำกับ โดยผู้กำกับรู้สึกถึงความท้าทายที่จะนำเสนอเรื่องภาวะเจริญพันธุ์ของสตรี (Female fertility) ซึ่งได้มาบรรจบกันกับการผสมผสานระหว่างความรู้สึกต่างๆ และความสนใจที่เข้มข้นที่นำไปสู่การเป็นผู้หญิงที่ปราศจากลูกๆ ของเธอเอง (Official Site of Water Children. 2015: Online)

4. ผู้กำกับนำเสนอผลงานศิลปะของศิลปินที่ชื่อ โทโมโกะ มูไคยาม่า (Tomoko Mukaiyama) โดยศิลปินได้ให้กลุ่มผู้หญิงได้มีส่วนร่วมสำรวจ และไตร่ตรองถึงความหมายของประจำเดือนและจังหวะลีลาของร่างกายพวกเธอ ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของเธอ (Official Site of Water Children. 2015:

Online)

5. ผู้กำกับได้รับผลลัพธ์จากประสบการณ์ของกลุ่มผู้หญิงเหล่านั้น ที่เผยให้เห็นอย่างทรงพลังเกี่ยวกับการเชื่อมต่อระหว่างชีวิตและความตาย ความเป็นมนุษย์และพลังของชีวิต (Official Site of Water Children. 2015: Online)

6. ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับศิลปะในมุมที่ลึกซึ้ง ซึ่งสามารถเชื่อมต่อชีวิตและสิ่งสำคัญที่จำเป็น โดยแสดงออกถึงสิ่งที่บ่อยครั้งพวกเราไม่สามารถพูดออกมาได้ (Official Site of Water Children. 2015: Online)

มนุษย์

ภาพยนตร์สารคดีเริ่มต้น นำเสนอภาพบันทึกวิดิโอที่แสดงให้เห็น ศิลปินโทโมโกะ มูไคยาม่า (Tomoko, Mukaiyama) กำลังเล่นเปียโน และเสียงบรรยายเล่าว่า วันหนึ่ง ในขณะที่โทโมโกะฝึกฝนบรรเลงเพลงของบาร์ค (Johann, Sebastian Bach) ด้วยเพลงโกว์ดเบิร์ก วาริเอชั่น (Goldberg Variation) ที่บ้านของเธอ ในเมืองอัมสเตอร์ดัม (ประเทศเนเธอร์แลนด์) โทโมโกะ ได้บอกเอลิโอนา (ผู้กำกับ) ว่าเธอวางแผนงานที่จะทำศิลปะขนาดใหญ่ในโบสถ์วิหาร ที่เต็มไปด้วย 12,000 ชุดผ้าไหมสีขาว ในหมู่บ้านแห่งหนึ่งในญี่ปุ่น และจะมีดนตรีที่บรรเลงจากเปียโนเป็นส่วนหนึ่งงานนี้ แล้วผู้กำกับเอลิโอนาจึงตัดสินใจเดินทางติดตามโทโมโกะไปที่ญี่ปุ่น (Water Children. 2011: นาทีที่ 00: 00: 30 – 00: 01: 05) การบรรเลงเพลงในลักษณะวาริเอชั่น (Variation) คือ การนำทำนองหลัก (Theme) มาแปร เพิ่มเติมหรือดัดแปลงให้เกิดความหลากหลาย ตามแต่ความสามารถของผู้ประพันธ์เพลง ซึ่งสามารถแปรได้จากหลายๆ ด้าน เช่น ทำนอง จังหวะ เสียงประสาน กุญแจเสียง สีสัน ความเข้มของเสียง อัตราความเร็ว เป็นต้น (CW elearn-music. 2015: Online) ศิลปินโทโมโกะ มูไคยาม่า (Tomoko, Mukaiyama) ผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะสื่อผสมที่ชื่อว่า เปล่าประโยชน์ หรือเฉา (Wasted) ด้วยการติดตั้งชุดผ้าไหม จำนวน 12,000 ชุด ไปพร้อมกับการแสดงเปียโน โดยให้ผู้รับชมมีส่วนร่วมในกระบวนการของแผนงานศิลปะนี้ ผ่านลักษณะหนึ่งของพิธีกรรมโทโมโกะ มูไคยาม่า พินิจพิจารณาในสิ่งที่เกิดขึ้นกับพลังงานในระหว่างช่วงเวลา หรือหลังจากนั้นกับผู้ชมของเธอ และได้ใช้การค้นคว้านี้ ในกรอบแนวคิดที่มองเห็นได้ของการแสดงดนตรี (Tomoko, Mukaiyama. 2015: Online) กรอบแนวคิดของผลงานเปล่าประโยชน์ หรือเฉา (Wasted) โดยศิลปินโทโมโกะ มูไคยาม่า (Tomoko, Mukaiyama) สำหรับแผนงานศิลปะชิ้นนี้ของเธอ เธอไม่ใช่เพียงแค่สื่อสารทิศทางเดียวเหมือนนักดนตรีเท่านั้น แต่แลกเปลี่ยนความเป็นมนุษย์และศิลปินกับผู้รับชมผลงานของเธอด้วยอารมณ์พื้นฐานต่างๆ ของภาวะเจริญพันธุ์ ข้อเท็จจริงมาจากการที่เธอถามหาความร่วมมือกับผู้รับชมของเธอผ่านการแสดงผลงาน และผ่านทางอินเทอร์เน็ตเพื่อหยิบยื่นความเป็นส่วนร่วมในแผนงาน โดยมอบชุดผ้าไหมสีขาวให้ฟรี ให้พวกเขาสวมใส่มันและให้บอกเล่าสิ่งหนึ่งออกมาจากชุด โทโมโกะ มูไคยาม่า เชื้อเชิญให้ผู้หญิงเหล่านั้นสวมใส่ชุดของพวกเธอ และสร้างรอยเปื้อนบนชุด ด้วยเลือดประจำเดือน หรือที่ศิลปินโทโมโกะ เรียกอย่างบทกวีว่า

เลือดแห่งดวงจันทร์ (Moon blood) การบอกเล่าที่เกี่ยวกับศิลปะเหล่านั้นได้ถูกส่งกลับ การบอกเล่าเหล่านี้แสดงถึงความจริงใจอย่างน่าเหลือเชื่อ เปิดเผยและสารภาพออกมาอย่างคุ้นเคย ผลงานติดตั้งชุดผ้าไหมสีขาว 12000 ชุด มีคุณค่าทางจิตวิญญาณของวัดหรือโบสถ์ การกำหนดวางเส้นทางเขาวงกตด้วยชุดผ้าไหมโอบกอดคุณไว้และทำให้รู้สึกท่วมท้นไปด้วยพลังความงามทางสุนทรียะที่น่าเหลือเชื่อ (Tomoko, Mukaiyama. 2015: Online)

Tomoko Mukaiyama: I was facing at one point... that there would be an end of my ability... to give birth. I'd never thought about these things. And all of a sudden it was coming. And there's the blood coming every month. I didn't know what to do.

โทโมโกะ มูไคยาม่า: ฉันเผชิญหน้ากับประเด็นหนึ่ง ซึ่งตรงนั้นน่าจะเป็นจุดจบหนึ่งของความสามารถของฉัน ที่จะให้กำเนิด ฉันไม่เคยคิดเกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้เลย และทันใดนั้นมันก็เข้ามา และที่นั่นคือ การมาของเลือดในทุกๆ เดือน ฉันไม่เคยรู้ว่าอะไรที่จะต้องทำกับสิ่งนั้น (Water Children. 2011: นาทีที่ 0: 04: 16 – 0: 04: 50)

โทโมโกะมีลูกสาวคนหนึ่ง เธอเล่าให้ฟังถึงที่มาของแนวคิด และแรงดลใจของผลงานว่า

I'm quite sure I'm not going to have another child. So I had to find a way... to deal with this. So I started to put this... this 'sign of fertility'... on the dresses I wore at my concert. That's how I started.

ฉันแน่ใจทีเดียวว่าฉันจะไม่มีเด็กอีกคน ดังนั้นฉันได้พบหนทางหนึ่ง ที่จะรับมือกับสิ่งนี้ ฉันได้เริ่มใส่แนวคิดนี้ สัญลักษณ์ของความสามารถในการให้กำเนิดลูก... บนชุดที่ฉันสวมใส่ที่การแสดงคอนเสิร์ทของฉัน นั่นคือ ที่ว่าอย่างไรที่ฉันได้เริ่มต้นขึ้น (Water Children. 2011: นาทีที่ 0: 05: 47 – 0: 06: 20)

No one talks about the blood from 'between your legs'. But I think it's a beautiful thing. It's not the same blood we always see on TV, on the news. This blood doesn't have any aggression. It's not negative. It's a different kind of blood.

ไม่มีใครพูดถึงเกี่ยวกับเลือดที่มาจากระหว่างขาทั้ง 2 ข้าง แต่ฉันคิดว่า มันคือสิ่งที่สวยงาม มันไม่ใช่เลือดในลักษณะเดียวกันกับที่เรามักจะได้เห็นบนโทรทัศน์ บนข่าวต่างๆ เลือดนี้ไม่มีความรุนแรงก้าวร้าวใดๆ เลย มันไม่ใช่สิ่งที่เป็นด้านลบ มันเป็นชนิดเลือดที่แตกต่างออกไป (Water Children. 2011: นาทีที่ 0: 07: 29 – 0: 07: 55)

Tomoko Mukaiyama: This project is progressing. It's not so much about menstruation. It's more about the potential to give life. And life itself. And death.

โทโมโกะ มูไคยาม่า: โครงการนี้คือ กระบวนการที่กำลังเดินไปข้างหน้า มันไม่ใช่การนำเสนอที่มากเกินไปเกี่ยวกับเรื่องการมีประจำเดือนหรอก มันคือ สิ่งที่เกี่ยวกับศักยภาพการให้ชีวิตมากกว่า และชีวิตของตัวมันเอง และความตาย (Water Children. 2011: นาทีที่ 0: 23: 09 – 0: 23: 38)

ผู้หญิงคนหนึ่ง ผู้ร่วมบอกเล่าเรื่องราวความรู้สึกผ่านรอยประทับบนชุดผ้าไหมสีขาว เธอได้เล่าให้ฟังว่า

"Every time I thought: Will I be pregnant? Until it came again. 'Ah, I'm not,' I thought. Time after Time I menstruated. Again and Again it didn't work. After my son was born it took six years. I thought it would never work again. That I'd only have one child.

ทุกช่วงเวลาฉันคิดว่า ฉันจะตั้งท้องหรือไม่ จนกระทั้งมันมาอีกครั้ง อ้า ไม่ ฉันไม่ได้ ฉันคิดไว้ว่าอย่างนั้น ครั้งแล้วครั้งเล่าที่ฉันมีประจำเดือน ครั้งแล้วครั้งเล่าที่มันไม่สำเร็จ หลังจากที่ลูกของฉันได้เกิดมาราว 6 ปี ฉันคิดว่ามันไม่น่าที่จะสำเร็จได้อีกครั้ง ฉันคงจะมีลูกเพียงคนเดียว (Water Children. 2011: นาทีที่ 0: 27: 13 – 0: 28: 06)

"That the baby is growing in me... and gets all its nourishment from me... and all my love, of course... that I am nurturing it in my body, feels extremely powerful.

เด็กคนนั้นกำลังเติบโตขึ้นในตัวฉัน และได้รับสารอาหารทั้งหมดจากฉัน และความรักทั้งหมดของฉัน แน่นอน ว่าฉันทะนุบำรุงสิ่งนั้นในร่างกายของฉัน รู้สึกได้ถึงพลังอย่างที่สุด (Water Children. 2011: นาทีที่ 0: 28: 56 – 0: 29: 27)

ผู้หญิงคนต่อมา ผู้ร่วมแบ่งปันเรื่องราวความรู้สึกผ่านรอยประทับบนชุดผ้าไหมสีขาว เธอได้เล่าให้ฟังด้วยข้อความที่ส่งกลับมาให้โทโมโกะ ดังนี้

"Dear Tomoko Mukaiyama. I am sending you this e-mail from the train, on the Yamanote line. I performed the ritual. I used the dress as a sanitary pad. That's how I went to work and talked to a client. It's funny to think about menstruation on this busy train. It makes me feel gay. Mind and body have a different tempo. Every month my body prepares itself for a possible pregnancy. Tomorrow's my birthday. I'll be twenty-five. My mind is ready to become pregnant... to give birth and raise a child. I have someone I'd like to have a child with and he's ready as well. So why do I still use contraceptives?

ถึงโทโมโกะ มูไคยาม่า ฉันกำลังส่งอีเมล์นี้ถึงคุณจากรถไฟ บนสายยามาโนเตะ ฉันได้แสดงให้เห็นถึงพิธีกรรม ฉันได้ใช้ชุดที่คุณให้เป็นเหมือนผ้าอนามัย สิ่งนั้นคือสิ่งที่เกิดขึ้นในช่วงที่ฉันได้เดินทางไปทำงานและพูดคุยกับลูกค้า มันตลกดีที่จะคิดเกี่ยวกับประจำเดือนบนรถไฟยุ่งวุ่นวายสายนี้ มันทำให้ฉันรู้สึกเบิกบานใจ จิตใจและร่างกายมีจังหวะที่แตกต่างกัน ทุกๆ เดือนร่างกายของฉันเตรียมพร้อม

สำหรับความเป็นไปได้ในการตั้งครรภ์ พรุ่งนี้คือ วันเกิดของฉัน ฉันจะอายุ 25 ปี จิตใจของฉันพร้อมที่จะกลายไปสู่การท้อง เพื่อให้กำเนิดและเลี้ยงดูลูกคนหนึ่ง ฉันมีใครบางคน ฉันอยากจะมีเด็กสักคนด้วยกัน และเขาก็พร้อมเช่นเดียวกันกับฉัน แต่ทำไมฉันยังคงใช้ยาคุมกำเนิดล่ะ (Water Children. 2011: นาทีที่ 0: 29: 45 – 0: 32: 15)

ผู้หญิงอีกคน ผู้ร่วมแบ่งปันเรื่องราวความรู้สึกผ่านรอยประทับบนชุดผ้าไหมสีขาว เธอได้เล่าให้ฟังว่า

"I thought I'd never again enjoy having sex. Japanese women don't talk about it much. Sometimes I talk about it with other mothers on an internet forum. I felt like a different kind of woman, without sexuality. Oh, I thought: I only exist to give birth. When I got stomach aches again I thought: Is this the first time after giving birth? I remember I was very aware of that. 'Ah, there it is again.' I wondered how my body would respond to it. When I started menstruating again, the hormones... began to flow normally again as well. And my vagina, that had been torn and stitched up... became normal after a few months too. After my periods had returned... and my hormones were in balance again... at that moment I felt pure lust again... and I was able to see myself as a real woman again. My body was what it had been before. But it took some time.

ฉันคิดว่า ฉันไม่เคยมีความรู้สึกเบิกบานในการมีเพศสัมพันธ์อีกเลย ผู้หญิงชาวญี่ปุ่นไม่พูดเกี่ยวกับสิ่งนี้มากนัก บางครั้งฉันพูดกับแม่คนอื่นๆ ในที่สำหรับแสดงความคิดเห็นบนอินเทอร์เน็ต ฉันรู้สึกราวกับว่าเป็นผู้หญิงที่แตกต่าง เพราะปราศจากเรื่องทางเพศ โอ้.. ฉันคิดว่า ฉันเพียงแค่ดำรงอยู่เพื่อให้กำเนิดเท่านั้น เมื่อฉันปวดท้องอีกครั้งฉันคิดว่า สิ่งนี้คือ ครั้งแรกภายหลังจากที่มีการให้กำเนิดหรือ ฉันจำได้ว่า ฉันได้ตระหนักรู้อย่างยิ่งของสิ่งนั้น ที่นั่นมันเป็นอีกครั้ง ฉันประหลาดใจว่าร่างกายตอบรับกับสิ่งนั้นอย่างไร เมื่อฉันเริ่มการมีประจำเดือนอีกครั้ง ฮอร์โมน เริ่มที่จะไหลเวียนเป็นปกติอีกครั้ง ช่องคลอดของฉันที่เคยถูกฉีกและถูกเย็บติดกัน กลายมาสู่ภาวะปกติหลังจากช่วงเวลาหลายเดือนเล็กน้อย หลังจากช่วงมีประจำเดือนได้กลับมา และฮอร์โมนของฉันกลับมาสมดุลอีกครั้ง ในช่วงขณะนั้นฉันได้รู้สึกถึงความปรารถนาทางเพศอย่างบริสุทธิ์อีกครั้ง และฉันสามารถที่จะเห็นตัวของฉันเป็นเหมือนกับหญิงสาวอีกครั้ง ร่างกายของฉันได้เป็นสิ่งที่เคยได้เป็นมาก่อน แต่มันต้องใช้เวลาเล็กน้อย (Water Children. 2011: นาทีที่ 0: 33: 52 – 0: 36: 22)

ผู้หญิงอีกคนหนึ่ง ผู้ร่วมแบ่งปันเรื่องราวความรู้สึกผ่านรอยประทับบนชุดผ้าไหมสีขาว เธอได้เล่าให้ฟังว่า

"It happened exactly twenty-four years ago that day it was so foggy that I couldn't even see the house across the street let alone the moon. On that day, June 18, something happened I'd rather not think about. I won't. I won't forget it, but... it's something of which I thought I'd found closure with. Yet it was still hidden somewhere in my heart for all that time. And through the ritual of the dress, I experienced it anew. There's an old saying in Japan: 'Never count the years of your dead child'. People say that a lot. I've been blessed with two children. The eldest is a daughter, the youngest a son. But my second child, the middle one, has passed away. At first I was mostly in shock. But... I have the feeling that with the passing of the years... the sorrow only became stronger. The first week I was just in shock. Because my eldest was still very little, I was distracted by caring for her. But as time passed... I noticed more often that I counted the age of the lost baby. I never even told this to my husband, but when I became pregnant with my second... it was shortly after my eldest was born. At the time I felt that it was too soon. Subconsciously I thought it would be better if there were more time in between. Sometimes I think that my unborn child felt that it wasn't wanted. I carried that feeling with me for all that time. This is the first time I can talk about it. My baby felt that. I never told this to anyone else."

มันเกิดขึ้นในช่วง 24 ปีก่อน อย่างแน่นอน วันนั้นมันเต็มไปด้วยหมอกสลัว ซึ่งฉันไม่สามารถแม้แต่จะเห็นบ้านฝั่งตรงข้ามของถนน ปล่อยเวลาให้ล่วงเลยไป ในวันนั้น มิถุนายน วันที่ 18 บางสิ่งได้เกิดขึ้น ซึ่งฉันไม่อยากจะคิดถึงเกี่ยวกับมัน ฉันจะไม่เคยลืมมัน แต่มันเป็นบางสิ่งที่ฉันคิดว่าฉันเผชิญมันอย่างใกล้ชิด ตราบจนบัดนี้มันยังคงถูกซ่อนอยู่บางแห่งในหัวใจของฉันสำหรับตลอดเวลาในช่วงนั้น และผ่านพิธีกรรมของชุดที่ฉันได้ประสบกับสิ่งนั้นอีกครั้ง มีคำกล่าวจากคนโบราณในญี่ปุ่นว่า อย่านับปีของเด็กที่ตายจากไปแล้วของคุณ ผู้คนพูดถึงสิ่งนี้บ่อยครั้ง ฉันได้ภาวนาด้วยลูกๆ 2 คน คนโตคือ ลูกสาว และคนเล็กคือ ลูกชาย แต่ลูกคนที่ 2 หรือคนกลางได้เสียชีวิตไปแล้ว ช่วงแรกฉันสะเทือนใจอย่างมาก แต่ฉันมีความรู้สึกไปพร้อมกับเวลาหลายปีมี่ผ่านไป ความเศร้าเสียใจกลายเป็นเพียงความเข้มแข็งยิ่งขึ้น สัปดาห์แรกฉันแค่สะเทือนใจ เพราะลูกคนโตของฉันยังคงตัวเล็กมาก ฉันสับสนโดยการห่วงใยดูแลเธอ แต่เมื่อเวลาผ่านไป ฉันได้สังเกตมากขึ้น บ่อยครั้งว่า ฉันนับอายุของลูกที่สูญเสียไป ฉันไม่เคยบอกสิ่งนี้กับสามีของฉัน แต่เมื่อฉันกลายมาสู่การตั้งท้องลูกคนที่สอง มันเป็นช่วงเวลาสั้นๆ หลังจากลูกคนโตของฉันได้กำเนิดออกมา ในเวลานั้นฉันรู้สึกว่า มันรวดเร็วเกินไป เป็นไปโดยจิตใต้สำนึก ฉันคิดว่ามันน่าจะดีกว่าถ้าที่นั่นเป็นช่วงเวลาที่มากกว่านั้น บางช่วงเวลาฉันคิดว่า ลูกที่ไม่ได้กำเนิดออกมาของฉันรู้สึกว่าเขาไม่ได้ต้องการเป็นเช่นนั้น ฉันแบกความรู้สึกนั้นไว้กำฉันตลอดเวลา นี่เป็นครั้งแรกที่ฉันสามารถพูดเกี่ยวกับมัน

ลูกของฉันรู้สึกอย่างนั้น ฉันไม่เคยบอกสิ่งนี้ให้กับใครๆ ได้รู้เลย (Water Children. 2011: นาทีที่ 0: 38: 35 – 0: 42: 17)

เอลิโอนาได้เล่าเรื่องราวของเธอให้ฟังตามที่โทโมโกะได้ถามให้เธอแสดงตัวตนบอกเล่าเรื่องราวของเธอออกมาบ้าง

Tomoko: Because of this music and also this 'red room'... I'm exposing myself in a way. And I was really getting curious: When is Aliona going to expose herself in this Film? That's why I asked: When are you coming into this Film?

Aliona: You were right. That's true. I never told you. Also because I was the director and I felt it would burden you in some way.

Tomoko: Why?

Aliona: You get so many responses from all these other women. My story is very short. It's like... I've been trying to have children for a long time. For seven years, maybe eight... And it just doesn't happen.

โทโมโกะ: เพราะว่าดนตรีนี้และ 'ห้องสีแดง' นี้ ฉันกำลังเผยตัวตนของฉันในวิถีทางหนึ่ง และฉันก็สงสัยจริงๆ ว่า เมื่อไรที่เอลิโอนาจะเผยตัวตนของเธอในภาพยนตร์เรื่องนี้หรือ นั่นคือว่าทำไม ฉันถามว่า เมื่อไรคุณจะปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้ล่ะ

เอลิโอนา: คุณถูกต้อง สิ่งนั้นเป็นที่จริง ฉันไม่เคยบอกคุณ เพราะว่า ฉันเป็นผู้กำกับ และฉันรู้สึกว่ามันน่าจะเป็นภาระกับคุณไม่ทางใดก็ทางหนึ่งเช่นเดียวกัน

โทโมโกะ: ทำไมล่ะ

เอลิโอนา: คุณได้รับการตอบกลับมากมายจากสตรีเหล่านี้ทั้งหมด เรื่องราวของฉันสั้นมาก มันเหมือนว่า... ฉันได้เคยพยายามที่จะมีลูกมายาวนาน 7 ปี บางทีอาจจะแปดปี และมันไม่เคยเกิดขึ้น (Water Children. 2011: นาทีที่ 0: 45: 28 – 0: 46: 58)

Aliona: When I started the Film, I was still trying. I had this really strange superstition. I thought: Maybe in the year I'm making this Film I'll get pregnant. You don't know. Maybe it will turn around. Maybe my fate will be different.

Tomoko: Now that we've been working on this for a year and a half... has it changed?

Aliona: Yes, it changed. I kind of gave up.

Tomoko: Really?

Aliona: Yes.

Tomoko: That's a huge decision. Giving up... is really big

Aliona: It is.

เอลิโอนา: เมื่อฉันเริ่มภาพยนตร์เรื่องนี้ ฉันยังคงพยายาม ฉันมีความเชื่อที่พิสูจน์ไม่ได้ซึ่งแปลกจริงๆ ฉันคิดว่า บางทีในปีนี้ที่ฉันกำลังสร้างภาพยนตร์ ฉันจะตั้งท้อง คุณไม่รู้หรอกว่า บางทีมันจะกลับมาอีกครั้ง บางที่ศรัทธาของฉันจะแตกต่างออกไป

โทโมโกะ: ในตอนนี้ เราได้ร่วมงานกับสิ่งนี้มาหนึ่งปีครึ่ง มันได้มีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่

เอลิโอนา: ใช่มันเปลี่ยนแปลง ฉันยอมแพ้

โทโมโกะ: จริงๆ หรือ

เอลิโอนา: ใช่

โทโมโกะ: สิ่งนั้นเป็นการตัดสินใจที่ใหญ่โต การยอมแพ้.. เป็นเรื่องใหญ่จริงๆ

เอลิโอนา: มันเป็นเช่นนั้น (Water Children. 2011 : นาทีที่ 0:59:00-1:00:07)

Tomoko: It sounds as if your Film is like a big ship and it's traveling. And it seems as if the passenger is your life. But the thing is that when you can't have children... It's ... so invisible. You see me. You see Vincent, my husband... you see two people just living. You can't see... what they don't have, because you just see two people. And also... It's really an invisible loss. There's no grave, no funeral.

โทโมโกะ: มันฟังดูเหมือนราวกับว่า ภาพยนตร์ของคุณเหมือนเรือลำใหญ่ และมันกำลังออกเดินทาง และมันดูราวกับว่าถ้าผู้โดยสารคือชีวิตของคุณ แต่สิ่งนั้นคือสิ่งที่ว่าเมื่อคุณไม่สามารถมีลูกได้ มันคือ สิ่งซึ่งมองไม่เห็น คุณเห็นฉัน คุณเห็นวินเซ็นท์ สามีของฉัน คุณเห็นคนสองคนดำรงชีวิตอยู่ คุณไม่สามารถเห็น สิ่งที่พวกเขาไม่มี เพราะคุณแค่เห็นคนสองคน และจริงๆ แล้วมันคือ การสูญเสียที่ไม่สามารถมองเห็นได้ ตรงนั้นไม่มีหลุมศพ ไม่มีงานศพด้วย (Water Children. 2011: นาทีที่ 1: 00: 15 – 1: 01: 46)

จากคำกล่าวข้างตน ศิลปินโทโมโกะพยายามบอกว่า มีสิ่งที่ซ่อนอยู่ลึกๆ กว่าที่จะมองเห็นด้วยตา ซึ่งสิ่งนั้นเป็นเรื่องของความรู้สึกที่ซ่อนอยู่ ไม่สามารถมองเห็นมันได้หากไม่ใช้จิตใจมองหรือสัมผัสอื่นที่มากกว่าการมองเห็นด้วยสายตา

หญิงมีอายุคนหนึ่ง ผู้ร่วมแบ่งปันเรื่องราวความรู้สึก เธอเล่าให้ฟังว่า

Because I don't have a uterus anymore, I wouldn't be able to bloody the dress. So I hesitated for a long time whether I should even put the dress on. Only until it was physically removed... did I start thinking about my being a woman... and what it had meant in my life to have a uterus. Now that I wasn't menstruating anymore... I wondered what

my life would be like. I started doubting the same things again... as when I was young: What's the meaning of life? I have as many doubts again as when I was young. I would have enjoyed to have had a child. But the ideal of the men from my generation was still: 'A good wife and wise mother.' That was the ideal image of a woman. That's why becoming a housewife and mother was the obvious choice. But that was not an option for me. I knew that I wanted a job for the rest of my life. I'm now in the autumn of my life. What's still going to happen? How will it end?

เพราะฉันไม่มีมดลูกแล้ว ฉันจึงไม่สามารถที่จะใช้เลือดสำหรับชุดนั้นได้ ฉันลังเลมาเป็นเวลานานว่า ฉันยังควรจะสวมใส่ชุดอยู่หรือ เพียงเท่านั้นจนมันถูกถอดออก ฉันเริ่มคิดเกี่ยวกับความเป็นผู้หญิงของฉันหรือ และอะไรที่มันมีความหมายในชีวิตของฉันที่จะต้องมีมดลูก ตอนนี้ฉันไม่สามารถมีประจำเดือนอีกต่อไป ฉันประหลาดใจว่าชีวิตของฉันจะเป็นอย่างไร ฉันเริ่มสงสัยในสิ่งเก่าๆ อีกครั้ง เหมือนตอนที่ฉันเป็นสาว อะไรคือ ความหมายของชีวิต ฉันมีความสงสัยมากมายอีกครั้งเหมือนตอนที่ฉันเคยเป็นสาว ฉันอยากจะรู้สึกเบิกบานใจที่จะได้มีเด็กสักคนหนึ่ง แต่ในอุดมคติของผู้ชายจากคนรุ่นฉันยังคงอยู่ 'ภรรยาที่ดีและแม่ที่เฉลียวฉลาด' สิ่งนั้นคือ ภาพในอุดมคติของผู้หญิง ว่าทำไมการกลายเป็นแม่ศรีเรือนและแม่ได้เป็นทางเลือกที่เด่นชัด แต่สิ่งนั้นไม่ใช่ตัวเลือกของฉัน ฉันรู้ว่าฉันต้องการงานเพื่อชีวิตของฉันที่เหลืออยู่ ฉันอยู่กับตอนนี้ในช่วงวัยเจริญเติบโตเต็มที่ของชีวิตฉัน อะไรที่จะยังคงเกิดขึ้น มันจะจบลงอย่างไร (Water Children. 2011: นาทีที่ 0: 48: 29 – 0: 51: 10)

หญิงชาวบ้านคนหนึ่ง ผู้เข้าเยี่ยมชมผลงานกล่าวแสดงความรู้สึกนึกคิดว่า

"When I look at this... I think : Is this... the source of life? Is this the origin? The beginning of the first life? That moves me. Sorrow wells up in me. But I don't know what shape it has. It just makes me feel sad.

เมื่อฉันมองไปที่สิ่งนี้ ฉันคิดว่า : สิ่งนี้คือต้นกำเนิดของชีวิตหรือสิ่งนี้ คือจุดเริ่มต้นหรือ การเริ่มต้นของชีวิตแรกหรือ สิ่งนั้นขับเคลื่อนฉัน ความเศร้าท่วมท้นขึ้นในตัวฉัน แต่ฉันไม่รู้ว่ามันมีรูปร่างอย่างไร มันแค่ทำให้ฉันรู้สึกเสียใจ (Water Children. 2011: นาทีที่ 0: 13: 01 – 0: 13: 48)

หลังจากที่เธอได้กล่าวแสดงความรู้สึกออกมา ในขณะที่ตัวเธออยู่ท่ามกลางผลงานศิลปะชุดผ้าไหมสีขาวเหล่านั้น น้ำตาของเธอก็ไหลออกมา

ชายมีอายุคนหนึ่ง ผู้เข้าเยี่ยมชมผลงานกล่าวแสดงความรู้สึกนึกคิดว่า

"Terrific! The fact that a life, that had the potential to be born, is washed away... and for a woman that's normal... this is a kind of requiem for that phenomenon. It's

wonderful. But my wife doesn't want it to be so publicly displayed. But, well, this is how it happens. The people that were born and are alive owe it to that.

ยอดเยี่ยมมาก ข้อเท็จจริงซึ่งคือชีวิต สิ่งนั้นมีศักยภาพที่จะกำเนิด ซึ่งถูกชำระล้าง... และสำหรับสตรีเป็นสิ่งที่ปกติ สิ่งนี้คือพิธีทางวิญญาณสำหรับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น มันอัศจรรย์ แต่ภรรยาของฉันไม่ต้องการให้ถูกแสดงต่อสาธารณะ แต่ถึงอย่างไรมันก็เกิดขึ้น ผู้คนซึ่งเกิดและมีชีวิตอยู่เป็นหนี้กับสิ่งนั้น (Water Children. 2011: นาทีที่ 0: 16: 24 - 0: 17: 37)

ชายมีอายุคนเดิมกล่าวให้ทัศนะเพิ่มเติมว่า

" My wife already has a hard time when she has her periods. I never dared to ask if I could see it. She'd slap me if I were to ask."

ภรรยาของฉันมีเวลาที่ยากลำบากเมื่อเธอมีช่วงประจำเดือน ฉันไม่กล้าที่จะถาม แม้นว่าฉันจะเห็นมัน เธอจะตบฉันถ้าฉันถามถึงมัน (Water Children. 2011: นาทีที่ 0: 17: 55 – 0: 18: 13)

หญิงแม่บ้านภรรยาของชายมีอายุ เล่าให้ฟังว่า

"My husband is very enthusiastic about this art project. But I can't accept what he says about it. There are things you shouldn't share with anyone else. I've thought that for a long time. I actually don't know why I should hide it, but ever since I was young... I was told it's something that is no one else's business. So as a consequence I came to feel that way myself. Men just can't understand how tough it is... how painful and rotten you feel. He can exclaim: 'Great that they show it,' but I think: 'What's so good about it?' Those men are sitting there boozing, getting all excited about this topic. I find that unpleasant."

สามีของฉันกระตือรือร้นมากเกี่ยวกับโครงการศิลปะนี้ แต่ฉันไม่สามารถยอมรับในสิ่งที่เขาพูดถึงเกี่ยวกับมันได้ ตรงนั้นคือสิ่งที่คุณไม่ควรแบ่งปันกับใครต่อใครอื่น ฉันคิดมาเป็นเวลานาน ฉันไม่รู้ตามความเป็นจริงว่าทำไมฉันควรซ่อนมันไว้ แต่เท่าที่เคยมาตั้งแต่ฉันเป็นสาว ฉันถูกบอกว่ามันคือสิ่งที่ไม่ใช่ธุระของใครคนอื่น ดังนั้นบทสรุปนั้นทำให้ฉันกลายมารู้สึกว่านั้นคือวิถีทางของตัวฉัน ผู้ชายแค่ไม่สามารถเข้าใจว่า มันยากลำบากอย่างไร เจ็บปวดและรู้สึกไม่ดีอย่างไร เขาสามารถอุทาน 'ยอดเยี่ยมที่พวกเขาแสดงให้เห็นมัน' แต่ฉันคิดว่า 'อะไรคือสิ่งที่ดีเกี่ยวกับเรื่องนี้ล่ะ' พวกผู้ชายเหล่านั้นกำลังนั่งดื่มได้รับความตื่นเต้นกับประเด็นนี้ ฉันพบว่า สิ่งนั้นไม่น่าพึงพอใจ (Water Children. 2011: นาทีที่ 0: 18: 23 – 0: 20: 05)

เสียงบอกเล่าแสดงความรู้สึกนึกคิดจากผู้หญิงหลายๆ คน สลับเปลี่ยนกัน

Every time when I thought: Maybe this time I'm pregnant... I really started to see my child in my imagination. So... I didn't really lose any children. Only my

imagined children. Only the children who live... in my head, in my fantasy. They're not in this world. I don't know if they are really there. When do you see them? Just normal things. When I cook, or when I'm sitting at home... Sometimes I just see them play in the room.

ทุกๆ ครั้งเมื่อฉันคิด บางทีเวลานี้ฉันตั้งท้อง ฉันเริ่มที่จะเห็นลูกของฉันในการจินตนาการของฉันจริงๆ ดังนั้น... ฉันไม่เคยสูญเสียเด็กเลยสักคน เป็นเพียงเด็กๆ ในจินตนาการของฉัน เป็นเพียงเด็กผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่ในหัวของฉัน ในโลกแฟนตาซีของฉัน พวกเขาไม่ได้อยู่ในโลกนี้ ฉันไม่รู้ว่าพวกเขาอยู่ตรงนั้นจริงหรือไม่อย่างไร เมื่อใดที่คุณเห็นพวกเขาล่ะ แค่สิ่งที่เกิดขึ้นปกติในชีวิตประจำวัน เมื่อฉันปรุงอาหาร หรือเมื่อฉันกำลังนั่งที่บ้าน... บางครั้งฉันก็แค่เห็นพวกเขาเล่นในห้อง (Water Children. 2011: นาทีที่ 0: 54: 37 – 0: 56: 51)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของความเป็นมนุษย์ ที่มาจากอิสรภาพทางความคิดและการนำเสนอมุมมองที่นำไปสู่ผลงานที่สร้างสรรค์ อารมณ์ความรู้สึกนึกคิดเป็นพื้นฐานของมนุษย์ เมื่อเกิดความสูญเสียหรือสิ้นหวัง ก็จะเป็นทุกข์ การเกิดและความตายมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของมนุษย์ และมนุษย์สามารถรับรู้ถึงสิ่งเหล่านี้ได้ โดยเพศหญิงจะมีประสบการณ์โดยตรงต่อการให้กำเนิดได้ดีกว่าเพศชาย และมีความจริงจังกว่าเพศชาย โดยเฉพาะในสังคมที่มีความเชื่อว่าประจำเดือนเป็นสิ่งที่ไม่ควรเปิดเผยและเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมที่จะนำมาพูดถึง หรือสังคมที่มีการกดขี่ทางเพศก็ตาม

สังคม

สังคมมนุษย์ประกอบด้วยสิ่งมีชีวิตเพศชายและหญิง ศักยภาพทางธรรมชาติด้านหนึ่งของความเป็นสตรีที่แตกต่างจากเพศชายคือ ความสามารถในการตั้งท้องให้กำเนิดชีวิตผ่านสรีระร่างกายของพวกเธอ ประจำเดือนเป็นอาการหรือการแสดงออกทางธรรมชาติเฉพาะในเพศหญิงเท่านั้น ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ ได้นำเสนอให้เห็นภาพของสังคมชนบท ไปพร้อมกับแนวคิดของผู้คนในสังคมซึ่งแวดล้อมไปด้วยธรรมชาติ ชายมีอายุคนเดิม เล่าให้ฟังว่า

"I'm a farmer. I work the land. When you get rid of weed, it always grows back. How shall I put it? When I work the land... I feel the force of life. Before this all, I was less aware of that. So now I bring a camera when I go and pull weeds... and then I take photographs, of a dragonfly, for instance. Even if it's just an insect, I still take a picture. Good morning. I don't use pesticides anymore. I don't want to chase away the insects. So I pull the weeds and leave the insects alone. But the spiders help me. They make webs to catch the insects. And I feel grateful towards the spiders. That's how I think about it now."

ฉันเป็นชาวนา ฉันทำงานกับผืนแผ่นดิน เมื่อคุณกำจัดวัชพืช มันกลับมาเติบโตอีกครั้ง ฉันจะจัดการมันอย่างไรล่ะ เมื่อฉันทำงานกับผืนแผ่นดิน... ฉันรู้สึกถึงพลังของชีวิต ก่อนสิ่งนี้ทั้งหมด

ฉันไม่ค่อยตระหนักรู้ในสิ่งนั้น ดังนั้นฉันนำกล้องถ่ายรูปมาด้วยเมื่อฉันไปดึงวัชพืช... และขณะนั้นฉันถ่ายรูปตัวอย่างเช่น แมลงปอ ถึงแม้ว่ามันจะเป็นแค่แมลงตัวหนึ่ง ฉันยังคงถ่ายรูป สวัสดียามเช้า ฉันไม่ใช้ยาฆ่าแมลงอีกต่อไป ฉันไม่ต้องการที่จะไล่ล่ากำจัดแมลง ดังนั้นฉันถอนวัชพืชและทิ้งแมลงไว้ตามลำพัง แต่แมงมุมช่วยฉัน พวกมันสร้างใยดักจับแมลง และฉันรู้สึกสำนึกในคุณของแมงมุม นั่นคือ สิ่งที่ฉันคิดเกี่ยวกับมันในตอนนี้ (Water Children. 2011: นาทีที่ 0 :20: 44 – 0: 21: 57)

การรับรู้ความงามของศิลปินโทโมโกะ มีความขัดแย้งหรือดูจะผิดแปลกไปจากระบบการรับรู้ของคนหลายๆ คน ในสังคมที่เกี่ยวกับประจำเดือน โทโทโกะมองว่าสิ่งนี้เป็นสิ่งที่สวยงาม ดังช่วงหนึ่งที่เธอเล่าถึงมุมมองแนวคิดของเธอให้ฟังว่า

No one talks about the blood from 'between your legs'. But I think it's a beautiful thing. It's not the same blood we always see on TV, on the news. This blood doesn't have any aggression. It's not negative. It's a really beautiful blood.

ไม่มีใครพูดเกี่ยวกับเลือดที่มาจากหว่างขาของคุณ แต่ฉันคิดว่ามันเป็นสิ่งที่สวยงาม มันไม่ใช่เลือดเดียวกันกับที่เราเห็นได้บ่อยครั้งบนโทรทัศน์ บนข่าว เลือดนี้ไม่มีความก้าวร้าวรุนแรงใดๆ มันไม่ใช่แง่ลบ มันเป็นเลือดที่สวยงามอย่างแท้จริง (Water Children. 2011: นาทีที่ 0: 07: 29 – 0: 07: 55)

โทโมโกะมีมุมมองต่อประจำเดือนว่าแตกต่างจากเลือดที่ผู้คนเห็นเสมอมาบนโทรทัศน์หรือข่าวต่างๆ เลือดประจำเดือนไม่รุนแรงก้าวร้าวแม้แต่น้อย สิ่งนี้ไม่ใช่ในด้านลบ มันมีความสวยงามจากข้อมูลข้างต้น จึงสังเกตได้ว่า สังคมมีส่วนในการถ่ายทอดความงามของมนุษย์ และสังคมมีอิทธิพลส่งผลต่อการรับรู้ของผู้คนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นความเข้าใจในสตรี หรือมุมมองที่มีต่อความงามที่เกิดขึ้นจากความรู้สึกนึกคิดภายในก็ตาม ศิลปินโทโมโกะ รับรู้มาว่า ชาวบ้านที่หมู่บ้านแห่งนี้ ส่วนใหญ่ไม่เคยได้เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์มาก่อน เธอกล่าวอย่างกังวลนิดนึงว่า "Maybe it's a bit unfortunate that the first artwork they'll see... is so extreme." "บางทีมันคือ โชคไม่ดีนิดหน่อยที่งานศิลปะแรกเริ่มที่พวกเขาจะเห็น อยู่ในระดับที่สุดโต่งทีเดียว" (Water Children. 2011: นาทีที่ 0: 10: 03 – 0: 10: 12) ข้อมูลนี้แสดงให้รับรู้ถึงความแตกต่างของผู้คนในแต่ละสังคมมีผลต่อการรับรู้ รู้สึกและนึกคิด

ศิลปวัฒนธรรม

ภาพยนตร์สารคดีถ่ายทอดความเป็นตัวตนของศิลปินโทโมโกะ มูไกยาม่า (Tomoko, Mukaiyama) ไปพร้อมกับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของเธอ นอกจากความเป็นนักดนตรีเปียโนแล้ว ผลงานทัศนศิลป์ที่มีลักษณะของการจัดวาง (Installation) ที่ชื่อว่า เปล่าประโยชน์ หรือเฉา (Wasted) มีความงามที่เป็นสากล โดยนำเสนอถึงความงดงามที่ทำให้เกิดสำนึกทางมโนธรรมของสภาวะหนึ่งที่ไม่จีรัง ในช่วงเวลาแห่งความสมบูรณ์หรือช่วงเจริญพันธุ์ของสตรีที่ธรรมชาติได้มอบให้ โดยการนำเสนอผลงานศิลปะที่จะสร้างบรรยากาศให้ผู้รับชมมีส่วนร่วมกับรูปแบบการแสดงผลงาน ผ่านพิธีกรรมที่ศิลปินได้จัดกระทำขึ้น โดย

ไม่ใช่การสื่อสารทิศทางเดียวอันเกิดจากเสียงดนตรีที่เธอเล่น แต่มีส่วนร่วมของการแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นระหว่างมนุษย์ ตัวศิลปินและผู้รับชมผลงาน ด้วยการรับรู้ถึงพื้นฐานทางอารมณ์ที่หลากหลายของข่วงภาวะเจริญพันธุ์ที่เป็นความสามารถของเพศหญิง (Tomoko, Mukaiyama. 2015: Online) โทโมโกะ มีกลุ่มผู้ฟังที่ชื่นชมผลงานเปียโนของเธออยู่ เธอได้ถามหาความร่วมมือเพื่อให้กลุ่มผู้เสพงานของเธอมาเป็นส่วนหนึ่งในผลงานศิลปะของเธอ โดยรับบริจาคชุดเดรสผ้าไหมสีขาวจำนวนมากพร้อมกับคำบอกเล่าเรื่องราวที่เปิดให้แสดงออกอย่างอิสระ (Tomoko, Mukaiyama. 2015: Online)

"Dear women who visit my installation. One of these 12,000 dresses is for you. I invite you to perform the same ritual with it as I did. Pick a quiet moment when you have your period... wear the dress and imprint it with your own moon blood. Send me words or images that occur to your through this experience. Your stories will inspire me... to make improvisations on Bach's Goldberg Variations."

"ถึงผู้หญิงผู้เยี่ยมชมผลงานติดตั้งของฉัน หนึ่งใน 12,000 ชุด เหล่านี้เป็นสิ่งสำหรับคุณ ฉันเชิญคุณมาร่วมแสดงพิธีกรรมเดียวกันกับสิ่งนี้ เช่นเดียวกันกับฉัน หยิบช่วงเวลาขณะหนึ่งอย่างสงบเงียบเมื่อคุณมีประจำเดือน สวมใส่ชุดนั้นและประทับรอยบนชุดด้วยเลือดแห่งห่วงคิดคำนึง (Moon blood) ส่งคำหรือรูปภาพที่เกิดขึ้นกับคุณ ผ่านประสบการณ์นี้ เรื่องราวต่างๆ ของคุณจะดลใจฉันไปสู่การปฏิบัติแสดงที่ไม่ได้ตระเตรียมล่วงหน้ามาก่อนกับบทเพลงโกว์ดเบิร์กของบาร์ค (Water Children. 2011: นาทีที่ 0: 23: 50 – 0: 25: 08)

โทโมโกะกล่าวถึงผลตอบรับ เรื่องราวที่เธอได้รับจากสตรีจำนวนมากที่ส่งกลับมาให้เธอ

"All the stories are so individual. I don't know how things are connected. I don't see it yet. Except when I'm playing piano... and we share time and space together. Then I feel that there is something going on. But that's music, of course.

"เรื่องราวทั้งหมดเป็นปัจเจกส่วนบุคคล ฉันไม่รู้ว่าสิ่งเหล่านั้นถูกทำให้เชื่อมต่อกันอย่างไร จนบัดนี้ฉันไม่เห็นมัน นอกจากเมื่อฉันกำลังเล่นเปียโน... และเมื่อแบ่งปันเวลาและพื้นที่ด้วยกัน ขณะนั้นฉันรู้สึกได้ว่าที่ตรงนั้นมีบางสิ่งที่กำลังดำเนินไป เป็นแต่เพียงดนตรี อย่างแน่นอน" (Water Children. 2011: นาทีที่ 0: 37: 13 – 0: 37: 52)

การรับรู้ความงามของศิลปินโทโมโกะ มีความขัดแย้งหรือดูจะผิดแปลกไปจากระบบการรับรู้ของคนหลายๆ คนในสังคมที่เกี่ยวกับประจำเดือน โทโทโกะมองว่า สิ่งนี้เป็นสิ่งที่สวยงาม ดังช่วงหนึ่งที่เธอเล่าถึงมุมมองแนวคิดของเธอให้ฟังว่า

No one talks about the blood from 'between your legs'. But I think it's a beautiful thing. It's not the same blood we always see on TV, on the news. This blood doesn't have any aggression. It's not negative. It's a really beautiful blood.

ไม่มีใครพูดเกี่ยวกับเลือดที่มาจากหว่างขาของคุณ แต่ฉันคิดว่ามันเป็นสิ่งที่สวยงาม มันไม่ใช่เลือดเดียวกันกับที่เราเห็นได้บ่อยครั้งบนโทรทัศน์ บนข่าว เลือดนี้ไม่มีความก้าวร้าวรุนแรงใดๆ มันไม่ใช่แง่ลบ มันเป็นเลือดที่สวยงามอย่างแท้จริง (Water Children. 2011: นาทีที่ 0: 07: 29 – 0: 07: 55)

โทโมโกะมีมุมมองต่อประจำเดือนว่า แตกต่างจากเลือดที่ผู้คนเห็นเสมอมาบนโทรทัศน์ หรือข่าวต่างๆ เลือดประจำเดือนไม่รุนแรงก้าวร้าวแม้แต่น้อย สิ่งนี้ไม่ใช่ในด้านลบ มันมีความสวยงาม ในหมู่บ้านแห่งนี้ มีชีวิตการดำรงอยู่กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทุ่งหญ้าป่าเขา มีความเป็นอยู่เรียบง่ายกว่าชีวิตในเมืองที่มีตึกสูง แออัดด้วยผู้คนและพาหนะรถยนต์ บทสนทนาของบุคคล 2 คน ซึ่งเป็นสามีภรรยากัน ณ หมู่บ้านแห่งนี้ สะท้อนให้เห็นความเชื่อที่มาจากการรับรู้ที่แตกต่างกัน ผู้เป็นสามีมีความสนใจกระตือรือร้นพูดถึงงานศิลปะของโทโมโกะที่เกี่ยวข้องกับประจำเดือน ส่วนฝ่ายหญิงภรรยาไม่ค่อยประทับใจที่สามีให้ความสนใจและพูดถึงสิ่งนี้บ่อยครั้ง ด้วยความที่เธอเข้าใจถึงความเจ็บปวดและถูกปลูกฝังกันต่อมาว่าเรื่องประจำเดือนเป็นเรื่องส่วนบุคคล ไม่ควรที่จะนำมาพูดกันอย่างเปิดเผยต่อสาธารณะ เพราะผู้ชายไม่เข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นกับสตรี ช่วงหนึ่งของภาพยนตร์สารคดี ผู้กำกับได้นำเสนอภาพมาที่วัดแห่งหนึ่ง ผู้คนเดินทางนำตุ๊กตาต่างๆ มากองรวมกัน ไม่ว่าจะเป็นตุ๊กตาของเด็กเล่นผู้หญิง ตุ๊กตาสวมชุดกิโมโนหรือตุ๊กตาหมี ในขณะที่เปลวเพลิงเผาทำลายตุ๊กตาเหล่านั้น ในความเงียบนั้นจะได้ยินเสียงของนักบวชท่องบทสวดมนต์ สายตาแทบทุกคนจับจ้องมองมาที่กองไฟนั้น บางคนถ่ายรูป บางคนก้มหน้าเช็ดน้ำตา (Water Children. 2011: นาทีที่ 0: 51: 12 – 0: 54: 36) ราวกับผู้คนที่มาร่วมพิธีกรรมเหล่านี้ได้สูญเสียใครบางคนไป และพวกเขายังคงนึกถึงอยู่

A Husband: When she became pregnant... What's it called again, with that monitor?

A Wife: An Ultrasound.

A Husband: The doctor showed us an ultrasound. We saw the little heart beating. At the next examination the heart wasn't beating anymore. That happened four times. So now we have four water children.

A Wife: There are four of them and there's only one can. So we put it in the middle. They have to share it among themselves.

A Husband: When we are thirsty, our children will probably be thirsty as well. So then we give them something to drink.

A Wife: When it's warm, they get a cold drink. And when it gets cooler, something warm.

สามี: เมื่อเธอตั้งท้อง มันเรียกว่าอะไรน่ะ ที่มากับจอแสดงผลนั้นน่ะ

ภรรยา: อัลตร้าซาวด์

สามี: หมอแสดงอัลตราซาวด์ให้เราดู เราเห็นจังหวะเต้นของหัวใจเล็กน้อยนั้นในการตรวจสอบครั้งต่อมาหัวใจไม่เต้นอีกต่อไป มันเกิดขึ้นสี่ครั้ง ดังนั้นในตอนนี้เรามีสี่เด็กน้ำ (Water Children)

ภรรยา: ตรงนั้นเป็นที่อยู่ของรูปสัณฐาน 4 รูป และมีเพียง 1 กระป๋องน้ำ ดังนั้นเราจึงวางมันตรงกลาง พวกเขาต้องแบ่งปันมันท่ามกลางพวกเขาเอง

สามี: เมื่อเรากระหายน้ำ เป็นไปได้ว่า เด็กของพวกเราจะกระหายเช่นเดียวกัน ดังนั้นเราให้บางสิ่งเพื่อดื่ม

ภรรยา: เมื่ออบอุ่น พวกเขาได้รับเครื่องดื่มที่เย็น และเมื่อเย็น ก็จะได้บางสิ่งที่อุ่น (Water Children. 2011: นาทีที่ 1: 03: 10 – 1: 04: 29)

A Wife: They both existed: The children that were born... and the children that weren't born. I say, for example: 'I'm sorry I couldn't bring you into the world.' 'We have a good life together, so don't worry.' We also say: 'We hope that some day you can descend... to this world to be reborn as a child of our family.'

ภรรยา: พวกเขาทั้งคู่ดำรงอยู่ เด็กๆ ที่เกิดและเด็กๆ ที่ไม่ได้เกิด ฉันพูดถึงตัวอย่างว่า 'ฉันขอโทษ ฉันไม่สามารถนำพาคุณมาสู่โลกใบนี้' เรามีชีวิตที่ดีร่วมกัน ดังนั้นอย่าวิตกกังวล เราพูดอีกด้วยว่า 'เราหวังว่า บางวันคุณสามารถเดินลงยังโลกใบนี้ เพื่อเกิดใหม่อีกครั้งเหมือนเด็กคนหนึ่งในครอบครัวของเรา (Water Children. 2011: นาทีที่ 1: 04: 39 – 1: 05: 58)

ในขณะนั้นมีเสียงบทสวดดังขึ้น

Interviewer: What's that singing we hear?

A Husband: The priest is singing... Let me listen. He's comforting the souls of the water children. I believe.

ผู้สัมภาษณ์: เสียงที่เราได้ยินนั้นเป็นเสียงอะไรหรือ

สามี: นักบวชกำลังท่องบทสวดภาวนา... ขอผมฟังก่อน เขากำลังปลอบประโลมดวงวิญญาณของเด็กน้ำ (Water Children) ผมเชื่อว่า เช่นนั้น (Water Children. 2011: นาทีที่ 1: 05: 59 – 1: 06: 30)

สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

หลายช่วงที่ผู้กำกับนำเสนอภาพที่มีไม่ค่อยมีความคมชัด ให้รายละเอียดของภาพเม็ดสีที่หยาบ ซึ่งทำให้นึกถึงภาพเหตุการณ์ในความทรงจำในอดีต การนำเสนอภาพในลักษณะเช่นนี้ ผู้รับชมจะสามารถรับรู้บางสิ่งบางอย่างที่ไม่ใช่การเพ่งพิจารณาในรายละเอียด ซึ่งรับรู้ได้ด้วยตาเท่านั้น แต่เป็นการเปิดให้ใช้สัมผัสอื่นเพื่อรับรู้ไปพร้อมๆ กันได้ด้วย เช่น เสียง เป็นต้น ภาพเหล่านั้นที่รับรู้ได้ถึงความทรงจำล้วนเป็นความทรงจำที่ดี ถึงแม้จะมีความเศร้า ผิดหวัง ท้อถอย หรือแม้แต่ความหวังและความสิ้นหวัง เจือปนอยู่ก็ตาม บ่อยครั้งที่ผู้กำกับนำเสนอภาพของการดำรงชีวิตอย่างธรรมดา มีธรรมมะสิ่งยึดเหนี่ยวสอดแทรกอยู่ในภาพแต่ละช่วง หรือแม้แต่ภาพของธรรมชาติ แม่น้ำ ป่าเขา ต้นไม้ หรือท้องฟ้า ไปพร้อมกับเสียงบอกเล่าความรู้สึกนึกคิด ซึ่งเป็นการสื่อสารทางสัญลักษณ์ที่เน้นอารมณ์ความรู้สึกให้คล้อยตามไปสู่ความลี้ลับนิรันดร์ หรือความงามอันมาจากธรรมชาติ หลายช่วงของการส่งต่อเนื้อหา ผู้กำกับนำเสนอถึงความสงบให้ผู้ชมได้หยุดพัก เข้าสู่ความรู้สึกนึกคิดไตร่ตรองคล้อยตามไปทางที่สร้างสรรค์จรรโลงใจ ภาพส่วนมากเป็นภาพธรรมชาติแวดล้อม นำเสนอความปกติธรรมดาของสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่ามนุษย์ นำเสนอถึงสิ่งยึดเหนี่ยวและความเชื่อผ่านภาพนักบวชและบางพิธีกรรมในวัด ช่วงจบ ในตอนสุดท้าย ผู้กำกับตั้งคำถามให้กับเด็กหญิงลูกสาวของศิลปินโทโมโกะ

Aliona: Have you started your periods yet?

Tomoko's daughter: ส่ายหน้า ยิ้มและหัวเราะ No. I see you have a big grin.

Aliona: Are you waiting for it?

Tomoko's daughter: It will come. Right?

เอลิโอนา: คุณเริ่มมีช่วงประจำเดือนหรือยัง

ลูกสาวของโทโมโกะ: ส่ายหน้า ยิ้มและหัวเราะ: ไม่ ฉันเห็นน่ะว่า คุณยิ้มขบขัน (ยิ้มยิงฟัน)

เอลิโอนา: คุณกำลังรอมันอยู่หรือ

ลูกสาวของโทโมโกะ: มันจะมาถึง ใช่ไหมล่ะ (Water Children. 2011: นาทีที่ 1: 10: 39 – 1: 11: 00)

หลังจบการสัมภาษณ์ ผู้กำกับตัดภาพนำเสนอความบริสุทธิ์ ไร้เดียงสา สดใสร่าเริงตามธรรมชาติของเด็ก เธอสวมชุดสีขาววิ่งเล่นรอบๆ ผลงานศิลปะชุดผ้าไหมของคุณแม่เธอ วันหนึ่งเมื่อผู้หญิงเติบโตขึ้นเริ่มเข้าสู่ช่วงวัยเจริญพันธุ์ สิ่งหนึ่งที่ธรรมชาติจะแบ่งแยกเพศสภาวะได้ชัดเจนสมบูรณ์ก็คือ การมีประจำเดือนของเพศหญิง

จริยธรรม

ผลงานศิลปะของโทโมโกะ มูไกยาม่า (Tomoko, Mukaiyama) มีความงามที่เป็นสากล โดยนำเสนอถึงความงดงามที่ทำให้เกิดสำนึกทางมโนธรรมของสภาวะหนึ่งที่ไม่จีรัง ในช่วงเวลาแห่งความสมบูรณ์หรือช่วงเจริญพันธุ์ของสตรีที่ธรรมชาติได้มอบให้ ด้วยการรับรู้ถึงพื้นฐานทางอารมณ์ที่หลากหลายของช่วงภาวะเจริญพันธุ์ที่เป็นความสามารถของเพศหญิง (Tomoko, Mukaiyama. 2015: Online) ผู้ชมจะได้รับรู้ถึงความสำคัญของอารมณ์ความรู้สึกทางมโนธรรม และสำนึกในเพศหญิง ซึ่งเป็นเพศแม่ที่ให้กำเนิดชีวิต ทั้งความคาดหวังในการกำเนิดลูกและความผิดหวังที่ต้องสูญเสียความรักของพวกเขาเหล่านั้น

เรื่องที่ 22 ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี (Whores' Glory)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องความรุ่งโรจน์ของโสเภณี (Whores' Glory) ผู้กำกับได้ลงพื้นที่ถ่ายทำใน 3 เมือง คือ กรุงเทพฯในประเทศไทย (Bangkok in Thailand) ฟาริดเพอในบังคลาเทศ (Faridpur in Bangladesh) และเรย์โนซาเม็กซิโก (Reynosa in Mexico) เป็นการนำเสนอในลักษณะของทริปทิค (Triptych) คือมี 3 ส่วน ของการเล่าเรื่องราว หรือจาก 3 มุมมอง โดยส่วนกลางจะเป็นส่วนที่ตรงไปตรงมาและกว้างครอบคลุมที่สุดและอีกสองส่วนจะสัมพันธ์กันกับส่วนกลาง รูปแบบของทริปทิคเกิดขึ้นจากงานศิลปะชาวคริสต์สมัยก่อนช่วงยุคจักรวรรดิไบแซนไทน์ (Byzantine) เรื่อยมา (Triptych. 2015: Online) ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ใช้เวลา 4 ปี นำเสนอแบบทริปทิค (Triptych) โดยให้กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นเมืองพุทธอยู่ส่วนซ้าย จึงดำเนินเรื่องก่อน และเรย์โนซาเมืองคริสต์อยู่ส่วนขวาลำดับสุดท้ายของการนำเสนอ (อ้างอิงจากวิดิโอสัมภาษณ์ในนาทีที่ 10: 57) เพราะมีความยากของการเข้าถึง ผู้หญิงชายบริการที่นี่มีความหยาบกระด้าง มีการนำเสนออารมณ์ความรู้สึกในด้านมืด และมีความน่าสนใจที่สุด (98 Rock Baltimore. 2013: Online) ซึ่งเรียงลำดับความเข้มข้นจากน้อยไปมาก ส่วนตรงกลางที่ฟาริดเพอเมืองสำราญคือ จุดที่น่าจะตรงประเด็นครอบคลุมความคิดรวบยอดของผู้กำกับที่สุด ผู้กำกับได้กล่าวไว้ว่า เขาได้ค้นพบว่าในผลงานของเขาชิ้นนี้ มีความรุนแรงและความเศร้ารันทดผสมอยู่ แต่ขึ้นอยู่กับผู้รับชมว่าจะเลือกมองในมุมใด หากคิดว่าโสเภณีคืออาชญากรรมก็จะพบกับอาชญากรรม หากคิดว่า มีเสน่ห์และงามก็จะพบกับเสน่ห์และความงาม หรือหากคิดว่า เป็นเรื่องของกามารมณ์ก็จะพบกับกามารมณ์ แต่ทั้งหมดนี้ต้องไม่มีการตระเตรียมคิดหรือสรุปไว้ล่วงหน้าก่อน เพราะจะเป็นการยึดติดต่อมุมมองนั้น ภาพยนตร์สารคดีเรื่องความรุ่งโรจน์ของโสเภณีได้เปิดพื้นที่ให้ผู้หญิงได้นำเสนอความรู้สึกนึกคิดด้วยไม่ใช่เฉพาะแต่ผู้ชาย ดังนั้นไม่ควรตัดสินบุคคลใดบุคคลหนึ่งในด้านเดียว เพราะมีทั้งดีและไม่ดี หากตัดสินจะทำให้หลงได้ง่าย ถึงแม้ผู้ชมทุกคนจะมีการรับรู้ทางศีลธรรม การเมือง และประเด็นหลักส่วนตัวต่างกันก็ตาม (Michael, Glawogger. 2015c: Online)

ที่มาของชื่อความรุ่งโรจน์ของโสเภณี (Whores' Glory) มีท่าทีในความเคารพไปยังผู้หญิงที่ทำงานในโลกของโสเภณี ไม่ใช่การประณามหรือเวทนาใดๆ แต่เป็นการให้เกียรติต่อสิ่งที่พวกเขาต้องดำเนินต่อไปในสิ่งที่พวกเขาทำ คำว่ารุ่งโรจน์ (Glory) มีการนำเสนอทางศาสนาและการพิจารณาถึงการนำเสนอใน

ลักษณะของทริปทิค (Triptych) ที่มีส่วนสัมพันธ์อย่างใกล้เคียงกับภาพวาดในลักษณะทริปทิคของเฮียโรนิมัส บอช (Hieronymus, Bosch) ที่ผู้กำกับได้สัมผัสถึงประเด็นในภาพวาดนั่น จึงได้นำเสนอถึง 3 วิถีความเชื่อของ 3 ท้องถิ่น (Michael, Glawogger. 2015d: Online) กำกับโดย ไมเคิล เกรวอกเกอร์ (Michael, Glawogger)

กรอบแนวคิดของภาพยนตร์สารคดีความรุ่งโรจน์ของโสเภณี (Whores' Glory)



ภาพประกอบ 28 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 22 ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี

1. เพราะเหตุใดโสเภณียังคงอยู่ มีการทำงานอย่างไร และเกี่ยวข้องอะไรกับพวกเรา (Michael Glawogger. 2015c: Online)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง (Michael Glawogger. 2015d: Online)

3. เน้นความงามของศิลปะบนภาพถ่ายและองค์ประกอบภาพ (Cinematography) ไปพร้อมกับอารมณ์ความรู้สึกและการมีส่วนร่วมกับผู้คน สถานที่และสถานการณ์ตรงนั้น (La Biennale di Venezia Channel. 2011: Online) โดยปฏิเสธความงามจากการตกแต่งด้วยระบบดิจิตอล

4. นำเสนอด้วยความงามของความเป็นจริงที่เป็นอยู่โดยไม่มีการแต่งหน้าทาปาก จัดแสง เพราะพวกเขาเหล่านั้นเป็นผู้ออกแบบความงามด้วยตัวพวกเขาเอง (Jeremy Lybarger. 2012: Online)

5. นำเสนอด้วยรูปแบบของทริปทริค (Triptych) ด้วยเมืองกรุงเทพฯ ฟาริดเพอ และเรย์โนซา (3 ภาษา 3 สังคม และ3ศาสนา)

6. แรงดลใจจากภาพวาดแท่นบูชาของเฮียโรนิมัส บอช (Hieronymus Bosch) ที่มีส่วนร่วมของศาสนา (Whore's Glory Press Kit. 2015: Online)

7. สิ่งที่เกิดขึ้นในโลกของความเป็นจริงในสังคมที่มีวิถีทางที่ต่างกัน และก็มีจุดร่วมที่เหมือนกัน

8. ประสบการณ์และลักษณะของงานบริการทางเพศที่แตกต่างกัน

9. นำเสนอวิถีในการมองเห็นของผู้ชมที่แตกต่างกัน ไม่เจาะจงวัตถุประสงค์ ไม่ตัดสิน (Tijana Todorovic. 2012: Online)

10. นำเสนอแนวคิดหลายๆ ด้าน โดยไม่เจาะจงเน้นที่สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นความรุนแรงหรือความงาม ความดีหรือชั่ว เพราะเชื่อว่าทุกคนมีการรับรู้ทางศีลธรรม เรื่อง การเมืองหรือหัวข้อในการพิจารณาที่แตกต่างกัน (Press book of Whores Glory. 2015: Online)

11. นำเสนอความเป็นไปของมนุษย์และบางสิ่งที่มีคุณค่าของกลุ่มคนชายขอบที่เป็นโสเภณีจากข้อจำกัดหรือข้อห้ามและความยากลำบากในการเข้าถึงข้อมูล โดยมีมุมมองที่แตกต่างจากการนำเสนอเรื่องโสเภณีในสังคมทั่วไป (Tijana Todorovic. 2012: Online)

มนุษย์

ในมุมมองของผู้กำกับที่มีต่อโสเภณีไม่ใช่แค่เพียงจ่ายเงินเพื่อให้ได้การร่วมนอน แต่มันเป็นเรื่องของคนสองคนที่เปลือยเปล่าแนบสนิทในการกระทำต่อกันเมื่อการต่อรองนั้นสิ้นสุดลง มนุษย์ทั้งคู่มีหัวใจ มีความรู้สึกและดวงวิญญาณ (Michael Glawogger. 2015a: Online) แต่ในสิ่งที่ลึกลงไป คือ ความทุกข์ ไม่ปีติยินดี ความฝืนทนต่อสภาพที่เกิดขึ้น หรือความลำบากของการอยู่รอดของความเป็นหญิงลูกค้ามากหน้าหลายตาที่มีทั้งดีและไม่ดี สิ่งเหล่านี้เป็นเพราะพวกเธอไม่มีทางเลือก หรือเพราะการไม่รู้เท่าทันที่มาจากความไร้เดียงสาหรือขาดการศึกษา (Whores' Glory. 2011: นาทีที่ 1: 09: 36 – 1: 10: 08) มนุษย์ทุกคนมีเกียรติในความเป็นมนุษย์ มีอารมณ์ความรู้สึกและความงดงามอยู่ภายใน สังคมมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกนึกคิดและสร้างตัวตนให้กับพวกเธอ มนุษย์ต้องการความรัก ความอบอุ่นและการดูแลเอาใจใส่ เช่นเดียวกับหญิงขายบริการ สิ่งนี้เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เด็กหญิงซึ่งไม่ได้รับความอบอุ่นจากพ่อและแม่ของเธอ หันเข้าหาอบายมุข รวมถึงการตัดสินใจขายตัวด้วย (Whores' Glory. 2011: นาทีที่ 29: 22 – 29: 50) ความรู้สึกทางเพศเป็นสิ่งที่ธรรมชาติมอบให้มนุษย์ หากมีการฝืนห้ามที่เข้มงวดก็จะนำไปสู่ความเก็บกดทางอารมณ์ความรู้สึก มนุษย์ก็จะหาทางระบายออก โดยสังคมที่เคร่งครัด เคร่งเครียด หรือเข้มงวดมากเท่าใด การแสวงหาทางออกของการปลดปล่อยหรือระบายออกก็จะยิ่งเห็นได้ไม่ทางใดทางหนึ่งหรือมากกว่านั้น เช่น การเคี้ยวขนม ทานอาหารว่าง ยาเสพติดและเที่ยวโสเภณี เป็นต้น (98 Rock Baltimore. 2013: Online) ปรัชญากรีกมีความเชื่อในเรื่องมนุษย์ต่อการใช้เหตุผล สิ่งนี้ทำให้มนุษย์แตกต่างจากสิ่งมีชีวิตอื่น จากช่วงหนึ่งของการนำเสนอในภาพยนตร์สารคดี ผู้ชมจะเห็นสุนัขคู่หนึ่งกำลังผสมพันธ์กันหน้าสถานให้บริการทางเพศ โดยมีสุนัขอีกฝูงหนึ่งเข้ามาข่มขู่และยืนรออะไรบางอย่าง หนึ่งในฝูงเข้ามาแย่งร่วมผสมพันธ์กับคู่สุนัขที่กำลังมีกิจกรรมทางเพศอยู่ (Whores' Glory. 2011: นาทีที่ 19: 20 – 20: 51) ถึงแม้

ผู้กำกับได้บอกว่าเป็นเหตุบังเอิญที่สามารถนำเสนอถึงความเป็นสารคดีอย่างแท้จริง และไม่ใช่สัญลักษณ์ที่เปรียบเปรยใดๆ เพราะไม่ได้เกิดจากความจงใจให้เกิดขึ้น แต่ก็เป็นเหมือนชื่อของฉากนั้นว่า สุนัขเอากันหน้าซ่อง (Dogs fuck infront of brothel) (Michael Glawogger. 2015f: Online) ซึ่งการกระทำของคนและสัตว์ในซ่องหรือนอกซ่องดูจะใกล้เคียงกัน เป็นการกระทำที่ไม่ได้มาจากเหตุผล หรือความรัก แต่เป็นอารมณ์ความลุ่มหลง ปลดปล่อย อยากลองหรือมักมากในกาม ดังคำกล่าวที่ว่า

Generally, when a man comes here, he is only interested in coming. The woman doesn't matter. They come here like animals. (Whores' Glory. 2011: นาทีที่ 1: 31: 37 – 1: 31: 50)

เมื่อชายคนหนึ่งมาที่นี่ เขาก็เพียงสนใจในสิ่งที่จะมาถึง ผู้หญิงไม่ใช่สาระสำคัญ พวกเขามาที่นี่เหมือนสัตว์

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้แสดงให้เห็นว่า ความรักเกิดขึ้นได้กับมนุษย์ทุกคน หญิงขายบริการก็เป็นมนุษย์คนหนึ่งที่มีความรู้สึก แต่ด้วยลักษณะของงานของการขายบริการทางเพศ จึงไม่เปิดโอกาสให้มีตัวเลือกมากนัก ผู้ชายที่เข้ามาในชีวิตของพวกเธออาจไม่ใช่ในลักษณะที่ชอบ พวกเธอจะไม่คบใครอย่างผูกมัดและถาวรถึงจะมีความผูกพันให้เห็นอยู่บ้าง แต่ล้วนถูกเก็บซ่อนไว้ลึกๆ ภายใน อย่างมากที่สุดคือ การที่ต้องโกหกว่ารักทั้งๆ ที่รู้ว่า ความซื่อสัตย์เป็นสิ่งที่ดีและควรมาจากหัวใจ (Whores' Glory. 2011: นาทีที่ 1: 41: 15) หรือความรักที่เข้ามาหาพวกเธออาจมาจากการหลอกลวงหรือมุ่งหวังในเงินมากกว่ารักในตัวตนของพวกเธอที่แท้จริง (Whores' Glory. 2011: นาทีที่ 29: 45 – 34: 00)

สังคม

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องเกียรติของโสเภณี (Whores' Glory) แสดงให้เห็นถึงความรุ่งโรจน์ที่มาพร้อมๆ กับความเสื่อมของอาชีพโสเภณีในสังคมที่จัดให้การกระทำที่ใกล้ชิดลึกซึ้งของมนุษย์กลายเป็นสินค้า โสเภณีมานานทุกยุคสมัย จากผลงานชิ้นนี้ของ ไมเคิล เกรวอกเกอร์ (Michael, Glawogger) ได้นำเสนอโสเภณีใน 3 เมือง ดังนี้

1. กรุงเทพฯ ประเทศไทย

ตู้กระจกกั้นขวางระหว่างชายผู้ซื้อบริการและหญิงขายบริการ (Michael, Glawogger. 2015a: Online) เป็นธรรมเนียมปฏิบัติในสังคมกรุงเทพฯ โดยหญิงบริการจะติดหมายเลข ซึ่งลูกค้าจะมีฐานะในระดับปานกลางขึ้นไป นักธุรกิจในท้องถิ่นจะสั่งอาหารรับประทานไปพร้อมเครื่องดื่ม และมีห้องส่วนตัวไว้บริการ ซึ่งเป็นที่ขึ้นชื่อในประเทศไทยสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ผู้ทำงานให้บริการมาจากหลายๆ ลักษณะ ตั้งแต่นักแสดง นางแบบจนถึงผู้ไม่มีการศึกษา รายได้จะดีเมื่อสาวและสวย โดยจะทำให้พวกเขาสามารถเลี้ยงตัวเองและดูแลครอบครัวได้ ถึงแม้จะโกหกปิดบังคนในบ้านหรือได้รับการยินยอมในสิ่งที่พวกเธอกระทำก็ตาม (Michael, Glawogger. 2015f: Online) ลูกค้า

นั่งเลือกอยู่นอกกระจกในห้องที่ค่อนข้างมืด ต่างจากหญิงขายบริการที่นั่งภายในตู้กระจกที่มีแสงไฟส่องสว่าง และเห็นภาพสะท้อนจากกระจก ทำให้แทบมองไม่เห็นผู้คนภายนอกที่ห่างตู้กระจกออกไป ความมืดและความสว่างที่มีกระจกกั้น (La Biennale di Venezia Channel. 2011: Online) การขายบริการทางเพศมีความเป็นเป็นระบบของธุรกิจ การได้ข้อมูลมาจึงเป็นลักษณะของการจ่ายเงิน (Michael, Glawogger. 2015b: Online) และสัมพันธ์กับปัจจัยของเวลา ซึ่งมีผลต่อการทำงาน โดยมีหัวหน้า (Boss) ซึ่งมีความเข้มงวดเป็นผู้พิจารณาและตัดสินความเป็นไปได้ของการกระทำของโสเภณีหรือการเข้าถึงข้อมูลต่างๆ (Michael, Glawogger. 2015d: Online) รายได้ราว 90% จะอยู่กับโสเภณีและไม่ต้องจ่ายภาษี สามารถหางานอื่นเสริมได้หากต้องการ ซึ่งเป็นกาค้าที่ยุติธรรม (Jeremy, Lybarger. 2012: Online) ในประเทศไทย มีความสอดคล้องกับความเชื่อต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์และศาสนาที่หลากหลาย ซึ่งนำไปสู่ความคิดและกระทำต่างๆ มากมาย แต่ที่เห็นได้ชัดเจนคือ ความเชื่อในพิธีกรรม เช่น การจุดธูปบูชาขอพร

2. ฟาริดเพอ ในบังคลาเทศ ซึ่งถูกเรียกว่า เมืองสำราญ (City of Joy) โสเภณีถูกทำให้ถูกกฎหมายในปี 2000 ซึ่งถูกปกครองโดยอิสลาม (Michael, Glawogger. 2015g: Online) มีหญิงขายบริการมากกว่า 600 คน อาศัยอยู่ในห้องที่จำกัดพื้นที่ให้อยู่และหากินในนั้น และบางคนก็เกิดและทำงานอยู่ตรงนั้น ผู้ชายมักมาเป็นกลุ่มและเลือกใช้บริการหญิงด้วยกัน (Michael, Glawogger. 2015a: Online) หญิงขายบริการมีการปิดบังเบื้องหลังของตน ซึ่งต้องอาศัยความเชื่อใจและเงินในการได้รับข้อมูล (Michael, Glawogger. 2015b: Online) แต่ละคนจะอยู่แต่ในห้องซึ่งเป็นพื้นที่ของตน การออกไปเผชิญสังคมจะทำให้พวกเขาดูหมดความสำคัญลงเพราะการกีดกันทางความคิดและสถานะของคนในสังคม แต่เมื่อพวกเธออยู่ในที่แห่งนี้ ผู้ชายจะยอมให้กับสังคมของพวกเธอ ชื่อเมืองสำราญมาจากการเรียกขานของกลุ่มผู้ชายที่ไปเที่ยว ที่บังคลาเทศผู้ชายจะถูกเลี้ยงดูมาอย่างใกล้ชิด ในครอบครัวใหญ่ ซึ่งมีค่านิยมที่ไม่มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน คู่รักชายหญิงจะไม่ถูกอนุญาตให้จับมือหรือจูบกันได้นอกจากมีการแต่งงานแล้วเท่านั้น (Jeremy, Lybarger. 2012: Online) ดังนั้นพวกวัยรุ่นที่ถูกเลี้ยงดูมาอย่างเข้มงวดกวดขันหรือถูกปล่อยละเลยตามใจก็จะมาที่เที่ยวหาความสำราญแห่งนี้ (98 Rock Baltimore. 2013: Online) ในการเลือกใช้บริการที่ฟาริดเพอ ลูกค้าจะต้องเดินเข้าไปค้นหาตามเว้นทาที่ลึกเข้าไป และขึ้นไปได้หลายชั้น ซึ่งระหว่างทางก็จะเจอหญิงสาวยืนหรือนั่งรอคอยอยู่ ในห้องและนอกห้อง พบเจอกับเรื่องราวที่ทำให้ประหลาดใจในแทบทุกหัวมุมทางขึ้นลง (La Biennale di Venezia Channel. 2011: Online) บางครั้งมีการทะเลาะเพื่อแย่งลูกค้ากัน หากหญิงบริการคนใดไม่ทำหน้าที่ขายบริการให้กับลูกค้า หรือทำให้ลูกค้าไม่พอใจ ก็จะถูกแม่เล้าทำโทษด้วยการด่าว่า ข่มขู่ หรือผูกร่างประจานตรงทางเดินระหว่างห้อง จนถึงไม่ให้อาหาร (Whores' Glory. 2011: นาทีที่ 1: 04: 58 – 1: 08: 27) ฟาริดเพอ เป็นเมืองที่ใหญ่มาก เศรษฐกิจเกือบทั้งหมดในเมืองนี้มาจากโสเภณีและโรงแรม มีลักษณะของสลัมที่ผสมปนเปกัน โสเภณีจะไม่ถูกอนุญาตให้ออกมาสู่โลกภายนอกและใส่รองเท้า ดังนั้น จึงเป็นการแบ่งแยกกลุ่มคนระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายบริการทางเพศใน

สังคมนั้น ด้วยบริเวณพื้นที่และการไม่ใส่รองเท้าของโสเภณี กฎหมายของบังคลาเทศไม่ให้หญิงสาวที่อายุต่ำกว่าเกณฑ์ขายบริการ โดยพิจารณาจากการที่พวกเธอเหล่านั้นเริ่มมีประจำเดือนในครั้งแรก จึงสามารถขายบริการทางเพศได้ และเมื่อพวกเธออายุ 35 – 40 ทำงานจนเก็บเงินได้ ก็จะนำไปซื้อเด็กหญิงมาไว้เป็นของตน เพื่อให้ทำงานแลกเงินกับที่อยู่อาศัย พวกเธอเหล่านั้นก็จะกลายมาเป็นแม่เล้า หญิงคนใดปฏิเสธที่จะทำสิ่งเหล่านี้ในยามแก่ก็จะมีหน้าที่ทำอาหารหรือดูแลความสะอาดให้กับสลัมแห่งนี้ ผู้ชราจะไม่ถูกขับไล่จากโครงสร้างสังคม แต่จะได้แค่อาหารและเสื่อสำหรับนอน (Michael Glawogger. 2015g: Online) สำหรับโสเภณี พวกเขาต้องการสถานที่แห่งนี้ เพราะเป็นที่พึ่งพิงให้เสรีทางสังคมกับพวกเขากว่าการที่จะต้องออกไปเผชิญแรงกดดันจากการต่อต้านทางสังคม (Jeremy, Lybarger. 2012: Online) เจ้าของตึกจะปิดไฟในช่วงเวลาเดียวกันของทุกๆ คืน หลังจากนั้นก็จะเรียกเก็บค่าเช่าตึกจากแม่เล้า หากไม่มีค่าเช่าก็จะให้ย้ายออกจากห้องเพื่อให้ผู้อื่นต่อไป (Whores' Glory. 2011: นาทีที่ 1: 14: 00 – 1: 14: 25) เด็กสาวจะถูกนำมาขายโดยแมวมอง ซึ่งจะจับตาเฝ้าดูอยู่ตามสถานีรถบัสในทุกๆ เมือง เพื่อหาเด็กสาวที่อยู่ตามลำพังไม่มีใครมาด้วย โดยแสร้งเป็นจะช่วยเหลือ ผู้ชายก็สามารถขายแฟนสาวของตนได้โดยเฉพาะในกรณีที่ได้มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร บ่อยครั้งที่แม่เลี้ยงนำลูกเลี้ยงของเธอมาขาย สำหรับแม่และลูกสาวแท้ๆ ในซ่อง ถึงแม้ผู้เป็นแม่จะพยายามส่งลูกสาวของพวกเธอออกไปเรียนหนังสือเพื่อให้ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของสังคม แต่หากไม่มีเงินใช้พวกเธอก็จะเรียกลูกสาวกลับมาขายบริการในซ่องแห่งนี้ (Michael, Glawogger. 2015g: Online)

3. เรย์โนซาในเม็กซิโก เมืองที่ติดชายแดนของเท็กซัสในสหรัฐอเมริกา มีการค้ายาเสพติดโคเคนแข็งที่เรียกว่าแคแคล็ก (Crack) สถานที่แห่งนี้ถูกควบคุมดูแลโดยองค์กร ลาเซตาส (Las Zetas) มีความสัมพันธ์บางอย่างกับคาโมล่า (Camorra) พวกเขามีสงครามค้ายาอย่างดุเดือดกับทหารเม็กซิกัน การเข้าถึงยาเสพติดง่ายมากในดินแดนที่ค่อนข้างจะไม่เคารพกฎหมาย ท้องที่นี้ถูกเรียกว่า ลา โซน่า เดอ ลา โทเลอเลนเซีย (La Zone de la tolerancia) สาวๆ ที่ทำงานหลายคนไปอยู่ที่นั้นไม่ใช่แค่ทำงานขายบริการทางเพศ แต่พวกเธอพยายามที่จะหนีกฎหมายด้วยทุกๆ เหตุผล หนึ่งในพวกเธอเป็นผู้ติดยาเสพติดขั้นหนัก ถ้าพวกเธออยู่ในที่แห่งนี้ ไม่มีใครจะเข้าไปรบกวนได้ ทางเข้าไปที่ ลา โซน่าถูกป้องกันไว้โดยสิ่งกีดขวางและการตรวจจับอยู่ตลอดเวลาโดยตำรวจ (Michael, Glawogger. 2015h: Online) ผู้คนที่นี้นับถือศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิกเป็นที่พึ่งทางใจ ในตรอกที่โสเภณีหลายคนเดินอวดกันอยู่ตลอด ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นของชายผู้ซื้อบริการและหญิงขายบริการของที่นี่มีเกมบางอย่าง ผู้หญิงจะยืนอวดโฉมอยู่ที่ห้องของเธอ ผู้ชายจะขับรถวนมาเพื่อมองหาตุ๊กตาสำหรับพวกเขา แต่ที่นี่มีกฎบางอย่างของเกมที่ฝ่ายซื้อบริการไม่ถูกอนุญาตให้เลือกอย่างเปิดเผย ทั้งสองฝ่ายเริ่มจากการสบตากันหรือส่งสัญญาณถึงความพึงพอใจ และฝ่ายหญิงจะเป็นผู้เริ่มเข้ามาสนทนากับฝ่ายชาย เมื่อทั้งสองฝ่ายตกลงกันฝ่ายซื้อบริการจึงสามารถพาหญิงคนนั้นไปโรงแรมใกล้ๆ ได้ หรือไปที่ของของพวกเธอ พิธีเช่นนี้เป็นกระจกสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่าย

ภายใต้สังคมคาทอลิกที่เข้มงวด (Michael, Glawogger. 2015a: Online) และทำให้เรื่องเพศเป็นสิ่งที่ผิดมีมลทิน (Tijana, Todorovic. 2012: Online) ลัทธิคาทอลิกมีแนวโน้มทำให้มลทินทางเพศมีรสชาติมากขึ้น เพราะข้อห้ามมากมายเกี่ยวกับความต้องการทางเพศ คุณภาพของเพศเพิ่มขึ้นด้วยปริมาณของมลทิน ซึ่งที่นั่นเป็นไปด้วยความพึงพอใจมากมาย (Michael, Glawogger. 2015e: Online) อิทธิพลที่มีต่อแรงปรารถนาของหญิงขายบริการส่วนมากในเรย์โนซามาจากความเชื่อที่มีต่อความตาย หญิงขายบริการมีการปิดบังเบื้องหลังของตน โดยต้องอาศัยความเชื่อใจและเงินในการได้รับข้อมูลคล้ายกับที่บังคลาเทศ (Michael, Glawogger. 2015b: Online) ที่เรย์โนซาโสเภณีจะขึ้นอยู่กับแมงดาของพวกเธอว่า จะอนุญาตในการกระทำใดหรือให้ข้อมูลหรือไม่ ถึงแม้จะมีความเป็นเพื่อนกับใครก็ตาม แมงดาเหล่านั้นจะอยู่ไกลออกไปเป็นพันกิโลเมตร ในอีกเมืองหนึ่ง แต่อาจให้หญิงคนอื่นคอยจับตาดูอยู่ หญิงโสเภณีจะติดต่อพวกเขา โดยโทรศัพท์ และจะให้เงินเกือบทั้งหมดของพวกเธอกับแมงดา (Tracy Quan. 2012: Online) หลายคนเชื่อว่าความตายเป็นการแก้ปัญหาเพื่อหลีกหนีที่จะเผชิญกับความเป็นจริงของพวกเขา สิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งซึ่งอาจมาจากความเจ็บปวดลึกๆ อยู่ในปัจจุบันกับสิ่งที่พวกเธอได้กำลังเผชิญอยู่ จึงหาที่พึ่งทางใจด้วยความเชื่อต่อความตาย และดูเหมือนว่าพวกเธอจะเป็นความตายไปด้วย (Michael, Glawogger. 2015e: Online) ความตายที่อาจเกี่ยวข้องกับปิศาจร้ายที่เก็บกดไว้ภายในตัวตนลึกๆ ของพวกเธอ

ยาเสพติด จะเปลี่ยนให้มนุษย์กลายไปสู่สัตว์ร้าย พิสดาร ไร้สติ ขัดต่อศีลธรรมของคริสต์นิกายคาทอลิก กลายเป็นความสิ้นหวังจนนำไปสู่การนับถือความตาย (Whores' Glory. 2011: นาทีที่ 1: 51: 13 – 1: 54: 48) และยาเสพติดจะล่อลวงและดึงพวกเธอให้อยู่ตรงนี้ไม่ไปไหน สังคมทั้งสามมีจุดร่วมของความผันผวนทางเศรษฐกิจของสังคม ความต้องการในเงินและความมักง่ายฉาบฉวย

ความงามที่เกิดจากความรักที่มั่นคงจึงเป็นสิ่งที่ค้นหาได้ยากระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายบริการทางเพศ หญิงให้บริการทั้ง 3 เมือง มีการปกปิดข้อมูลและเบื้องหลัง ความเชื่อใจไม่สามารถเข้าถึงได้ทั้งหมดหรือแม้แต่เมื่อใช้เงินจ่ายก็ตาม หมายความว่า พวกเขาส่วนมากรู้ว่าเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม ผิดต่อความรู้สึกที่ลึกลงไป หรือผิดต่อกฎระเบียบของสังคมก็ตาม แต่พวกเขาเหล่านั้นก็ต้องการได้รับการจ่ายเงินเป็นสำคัญจึงจะสัมผัสรู้ถึงสิ่งที่ลึกซึ้งขึ้น เวลาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อพวกเขามาก เพราะส่งผลต่อรายได้ ความเชื่อใจจึงเริ่มได้จากการจ่ายเงินเป็นส่วนใหญ่ เมื่อมีการจ่ายจึงได้บริการ ละทิ้งเสน่ห์หาและความรักอันอาจเกิดขึ้นได้บ้าง และสิ่งเหล่านี้คือ มาตรฐานซึ่งเป็นจุดร่วมของโสเภณีส่วนใหญ่ (Michael, Glawogger. 2015b: Online) งานโสเภณีจึงมีความจอมปลอม ไม่ว่าจะแสร้งทำว่า รู้สึกต้องการ พอใจ หรือสนใจ เพราะการพบเจอกับผู้คนมากหน้าหลายตาในสถานที่แห่งนี้มีแต่ความหลอกลวงเพื่อความพึงพอใจทางกามารมณ์แทบทั้งสิ้น จึงต้องมีการรักษาระยะห่างระหว่างลูกค้าผู้ซื้อและผู้ขาย (Michael, Glawogger. 2015c: Online)

ศิลปวัฒนธรรม

ผู้กำกับนำเสนอความงามของชิ้นงานบทกวีในช่วงต้นเรื่อง ดังนี้

1. God is indeed a jealous god
2. He cannot bear to see
3. That we had rather not with Him
4. But with each other play.
5. Emily Dickinson (Whores' Glory. 2011 : นาทีที่ 03:00)

ความงามของบทกวีที่มีความงามของอารมณ์ความรู้สึก พระเจ้าก็มีอารมณ์ความรู้สึกอิจฉา พระองค์ไม่ทนที่จะมองหรือใส่ใจ ถึงความเชื่อว่าพระเจ้าจะอยู่เบื้องบนแต่ในบทกวีนี้ก็มีความเสมอเหมือนมนุษย์ เพราะด้วยอารมณ์ความรู้สึก มนุษย์ไม่ได้ใกล้ชิดกับพระองค์ แต่ต่างเล่นสนุกหยอกล้อซึ่งกันและกันอยู่ บทกวีชิ้นนี้ แสดงให้เห็นถึงความห่างระหว่างมนุษย์กับพระเจ้าในจิตใจ ความขัดแย้งภายในต่อภายนอกของพระเจ้า ระหว่างอารมณ์ความรู้สึกและวิถีธรรมของพระเจ้า จึงทำให้เกิดความขัดแย้งก่อเป็นความรู้สึกอิจฉา และไม่ใยดี มนุษย์มีความสนุกสนาน ความสนุกสนานที่มาจากการเล่น แสดงแก่กันและกันของมนุษย์ก็ทำให้พวกเขานำจิตใจออกห่างจากพระเจ้า พระเจ้าในที่นี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับศาสนา-คริสต์ ซึ่งอาจเป็นวิถีปฏิบัติหรือเรื่องของจริยธรรมความดีงามก็ได้ บทกวีจึงแสดงให้เห็นว่าศิลปะ มีส่วนร่วมของสุนทรียะ อารมณ์ ความรู้สึกและคุณค่าทางมโนธรรม ไมเคิล เกรวอกเกอร์ นำเสนอความงามของศิลปะการถ่ายภาพ (Cinematography) ในผลงานของเขาว่า เกิดขึ้นด้วยความเป็นจริงไม่จัดแสงหรือตกแต่งภาพด้วยระบบดิจิตอลคอมพิวเตอร์ ความงามจากความเป็นจริงเกิดขึ้นได้ในสถานที่หนึ่งเกิดได้จากสิ่งที่ผู้คนเหล่านั้นเป็นอย่างที่เป็นอยู่แล้ว เพราะพวกเขาจะเป็นผู้ออกแบบความงามด้วยตัวของพวกเขาเอง ทัศนะของผู้กำกับเชื่อว่า ความงามเกิดจากการมีประสบการณ์ตรงต่อสิ่งตรงหน้าที่พบเห็นผู้คน สถานที่ และเหตุการณ์ ซึ่งการทำงานตกแต่งบนหน้าจอคอมพิวเตอร์เป็นการแยกตัวตนออกมาจากความเป็นจริงที่เผชิญอยู่ตรงนั้น

จริยธรรม

โสเภณีเกิดขึ้นเพราะ

1. การขาดโอกาสในการประกอบอาชีพอื่นๆ
2. การไม่รู้ในทางออก หรือทางเลือกอื่นๆ สำหรับการดำรงชีวิต
3. ความไม่กล้าตัดสินใจต่อสิ่งใหม่อันเนื่องมาจากความคุ้นชินกับสิ่งปัจจุบันที่กระทำอยู่
4. ค่านิยมของสังคมที่บีบรัดให้ผู้คนเกิดความแบ่งแยกในสถานะทางสังคม เช่น การศึกษา และเงิน

5. ความต้องการเงินในช่วงเวลาสั้นๆ หรือเกิดจากความเกียจคร้าน มักง่าย

6. เป็นสิ่งสืบทอดกันมาจากวิถีเดิม จากพ่อแม่ ญาติ พี่น้องหรือคนรู้จักจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง

7. ขาดความอบอุ่น ขาดความรัก และการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่หรือคนรัก

8. การถูกล่อลวงมา

จุดร่วมของโสเภณีของ 3 เมือง คือ เงิน พวกเขาสามารถได้รับเงินได้ตลอด แต่ก็ไม่ทำให้พวกเขาได้มั่งคั่งหรืออุดมสมบูรณ์ขึ้นในสิ่งใดๆ ก็ตามยกเว้นเรื่องราวของพวกเขา (Whore's Glory Press kit. 2015: Online) สังคมที่รายล้อมพวกเธออยู่คือสังคมที่เต็มไปด้วยอบายมุขและสังคมปาร์ตี้บันเทิง ที่พบเห็นยาเสพติดทั้งดื่มเสพหรือฉีด ไม่ใช่เพราะความสิ้นหวัง แต่สิ่งเหล่านี้อยู่รอบๆ ตัวเธอชีวิตประจำวันที่ตื่นมาแต่งตัว แต่งหน้าทำผมเพื่อรอเวลาทำงานรับลูกค้า ปาร์ตี้ บางทีจนถึงเช้าจึงค่อยนอน วันไหนไม่มีลูกค้าก็จะนั่งรอ ไม่ก็ดูทีวี ฟังเพลง นั่งเล่นพูดคุยกัน ก็หุงหาอาหารทาน ถ้ามีการศึกษาก็จะหาหนังสืออ่าน (Jeremy, Lybarger. 2012: Online) ความจริงเป็นสิ่งที่หาได้ยากมากในสังคมของการขายบริการทางเพศ การลอกลวงปิดบัง เสแสร้งมีอยู่ทั่วทุกที่ที่มีโสเภณีและผู้ซื้อบริการ สังคมที่มีการให้ความหมายของเงินเป็นสิ่งสำคัญจึงไม่อาจหลีกเลี่ยงสิ่งเหล่านี้ได้ สิ่งเลวร้ายที่สุดคือ อาชญากรรม เปิดโอกาสให้แมงดาและอาชญากรได้หากินกับการค้าขาย (Jeremy, Lybarger. 2012: Online)

ศาสนาพุทธไม่ทำให้ความต้องการทางเพศหรือความอยากในกามเป็นไปสิ่งจำเป็นต้องมี หรือเป็นเรื่องที่น่าตื่นเต้นน่าค้นหา แต่เป็นเหมือนการกินและดื่มเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ (Michael, Glawogger. 2015e: Online) เป็นไปอย่างธรรมดา ตามธรรมชาติ เพื่อการครองเรือน แต่ในคาทอลิกถึงจะสนับสนุนการมีเพศสัมพันธ์เพื่อชีวิตคู่ครองเรือนเช่นเดียวกับพุทธศาสนา แต่ลัทธิคาทอลิกก็มีแนวโน้มทำให้มลทินทางเพศมีรสชาติมากขึ้น เพราะข้อห้ามมากมายเกี่ยวกับความต้องการทางเพศ คุณภาพของเพศเพิ่มขึ้นด้วยปริมาณของมลทิน (Michael, Glawogger. 2015e: Online) การตัดสินหรือพิจารณาแค่เพียงมุมมองของตนจะไม่สามารถเห็นความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ได้ ดังที่ผู้กำกับได้กล่าวไว้ว่า ต้องไม่มีความคิดเห็นในทางที่คาดหวังไว้ล่วงหน้า หรือคิดเห็นในมุมที่ตระเตรียมมาจากข้อมูลชุดใดชุดหนึ่งแค่นั้น เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นแค่อคติ (Preconception) ในการรับชม (Michael, Glawogger. 2015c: Online) จากกรณีตัวอย่างที่ฟาริดเพอในบังคลาเทศ (Whores' Glory. 2011: นาทีที่ 57: 50) มีหญิงคนหนึ่งเดินทางมาหาแม่เล้า เพื่อขายเด็กสาวคนหนึ่งให้กับซ่องโสเภณีแห่งนี้ การกระทำเช่นนี้ เป็นการผิดต่อศีลธรรมและจริยธรรม ไม่ว่าจะเป็นการล่อลวงมาขาย หรือบีบบังคับมาก็ตาม ทั้งหมดเป็นความต้องการเงินเพื่อความอยู่รอดของหญิงคนนั้นแต่ฝ่ายเดียว หรือหากเด็กเต็มใจมาที่ซ่องแห่งนี้ด้วยกรณีใดๆ ก็เป็นการตัดสินใจของเด็กที่ยังไม่รอบคอบ เกิดจากอารมณ์ชั่ววูบ อยากรู้อยากเห็นหรือเพราะความไม่รู้ก็ตาม จากตัวอย่างภายหลังจากที่แม่เล้าได้มอบเงินให้ผู้ขายไปแล้ว เธอได้พร่ำบอกถึงสิ่งที่เธอต้องการรวมถึง

กฎระเบียบของซ่องแห่งนี้ จะเห็นได้จากการสนทนาของแม่เล้าที่เธอเป็นผู้กำหนดอนาคตให้กับเด็กด้วยข้อผูกมัด หลอกล่อต่างๆ เช่น การสร้างหนี้บุญคุณไปพร้อมกับการบีบบังคับที่จะมอบชุดสวยๆ แต่งหน้าทาปากให้เป็นการตอบแทน รวมทั้งให้เงินหรือที่อยู่ก็ตาม ซึ่งเห็นได้จากที่เด็กหญิงคนหนึ่งได้เล่าจุดเริ่มต้นในที่แห่งนี้ให้ฟัง ดังนี้

I met a madam from here who said: “Come with me. You can earn 500 takes a month. You’ll have a job and a room for yourself and your child.” I came and saw all of this. But I didn’t know anything about prostitution. At first I didn’t understand why there were so many men.

What were all these men doing here? I didn’t understand any of it. Slowly I began to figure it out. When I came here, my hair was very long.

They cut it and gave me new clothes. They fixed me up. My first client… He was very brutal. I’d never experienced anything like it. I knew how a wife treats her husband. But being with strangers? I didn’t understand, but gradually I learned everything. (Whores' Glory. 2011 : นาทีที่ 1:01:35)

จิตใจ หรือดวงจิตภายในและร่างกายภายนอกมีความสัมพันธ์ต่อกัน เช่นเดียวกับความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ในธรรมชาติที่ก่อให้เกิดความสมดุล แต่คำกล่าวของแม่เล้าต่อเด็กสาวแสดงให้เห็นถึงความไม่รู้หรือตั้งใจบิดเบือนเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตัวเธอเอง ซึ่งล่อลวงให้เกิดมลทินต่อตัวเด็ก ดังคำกล่าวต่อไปนี้

Don’t do everything a client asks of you. Tell him: “I sell my body but not my soul.” (Whores' Glory. 2011: นาทีที่ 1: 02: 28)

ผลกระทบต่อร่างกายย่อมส่งผลต่อจิตใจ ผ่านความรู้สึกนึกคิด เช่นเดียวกับจิตใจหากเป็นเช่นไรก็สะท้อนให้เห็นผ่านภายนอก ไม่ว่าจะเป็นสีหน้า ท่าทางหรือผิวพรรณก็ตาม จึงเป็นไปไม่ได้ว่าหากขายร่างกายแล้วจะไม่กระทบต่อดวงจิตภายใน หากเป็นเช่นที่ว่าการขายร่างกายนั้นไม่ใช่การขายดวงจิต สิ่งที่จะเกิดขึ้นคือความทุกข์ระทมในดวงจิตซึ่งก่อตัวจากความขัดแย้งกันระหว่างกายและใจ ซึ่งส่งผลทางจิตวิทยาคือ ความแปลกแยกของการกระทำที่ขัดแย้งกับความรู้สึกนึกคิดและกลายเป็นผลเสียต่อตัวบุคคลที่แสดงออกมาให้เห็นทางพฤติกรรมต่างๆ เช่น ทำร้ายคัวเอง ซึมเศร้า หรือเป็นบ้า

ธรรมชาติ

การเสื่อมสภาพของร่างกายมีอยู่ในทุกชีวิต ความแก่ชราทำให้หญิงผู้ให้บริการรู้สึกว่าการใช้ชีวิตอยู่ยากขึ้น เพราะไม่มีลูกค้าเหมือนแต่ก่อน การใช้ชีวิตที่ต้องขึ้นอยู่กับเงินจึงขัดแย้งกับเวลาที่เดินหน้าต่อไป (Whores' Glory. 2011: นาทีที่ 1: 12: 26 – 1: 12: 49) ซึ่งต่างจากความเป็นไปของธรรมชาติ

และเวลาที่เดินไป ทั้งสองสิ่งนี้ผสมผสานทักทอกันไว้ไม่ขัดขืนต่อกัน สิ่งที่ทำให้พวกเธอไม่มีความสุข คือ ความรู้สึกที่ขัดขืนต่อความเป็นไปทางธรรมชาติ เงินเป็นวัตถุที่ล่อลวงได้ดีที่สุด หากมนุษย์ได้ตระหนักในการใช้ชีวิตที่มั่นคงตั้งแต่วัยหนุ่มสาว และมีความสุขได้ในช่วงบั้นปลายของชีวิตสิ่งนั้นคงไม่ใช่เงิน เพราะเงินไม่มีความมั่นคง มีแต่ทำให้มนุษย์สูญเสียความเป็นส่วนตัวและยังทำร้ายร่างกายและจิตใจไปพร้อมๆ กัน ความมั่นคงที่เกิดขึ้นในจิตใจคือ การกล้าที่จะยอมรับกับสภาพที่เกิดขึ้น โดยไม่เสแสร้งแต่เข้าใจ อยู่กับความเป็นไปทางธรรมชาติ และจะทำให้เห็นถึงทางออกอย่างสร้างสรรค์สู่ความสุขมากมาย หากพิจาณาถึงรูปลักษณะของสถานที่ในภาพยนตร์สารคดี จะเห็นได้ว่ามีแต่อาคาร ตึกปูน ไปพร้อมกันกับสีสันที่ฉูดฉาดของของแสงไฟในความมืด สีสันบนผนังห้อง บนใบหน้าและชุดของหญิงบริการ โดยไม่มีส่วนรวมของธรรมชาติแวดล้อมและสีเขียวจากต้นไม้ใบหญ้าที่ทำให้ดูอิ่มเอม ขาดความปกติธรรมดา มีแต่สภาพแวดล้อมที่ดูชวนฝันจากการเติมแต่ง จัดทำขึ้น ให้ดูเหนือจริง บางที่ก็ดูอึดอัดมอมแมมและทรุดโทรม สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพความเป็นไปของในแต่ละสังคม ที่มาจากมนุษย์ในสังคมร่วมกัน สังคมที่ไม่ให้คุณค่าของความสัตย์จริง สังคมที่ไร้เหตุผล สังคมที่อารมณ์ปรวนแปร สังคมที่พิสดาร สังคมที่ปิดกั้น สังคมที่บอบช้ำ สังคมที่ทรุดโทรม สังคมที่ไม่สดชื่น สังคมที่หยาบกระด้าง สังคมที่ไม่ประณีต สังคมที่น่ากลัว สังคมที่อันตราย สังคมที่มีแต่ความเพลิดเพลิน สังคมที่ไม่สดชื่น สังคมที่โหยหา สังคมเพื่อตัวเอง และสังคมเพื่อเงิน เมื่อคุณคือโลก และโลกก็คือคุณ สิ่งเหล่านี้จึงมีความสัมพันธ์ส่งผลต่อกันทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยธรรมชาติน้ำตาไม่เคยโกหก มนุษย์ร้องไห้ เพราะความโศกเศร้าเพื่อชักฟอกจิตใจและเพื่อเข้มแข็งขึ้น ทั้งยังร้องให้เพราะความปีติสุข อิ่มเอมอีกด้วย สองลักษณะที่มนุษย์สามารถสัมผัสได้ถึงคุณค่า คือ น้ำตาที่เห็นได้จากภายนอก และน้ำตาที่เกิดขึ้นจากภายในความรู้สึก (Whores' Glory. 2011: นาทีที่ 1: 35: 21 – 1:36: 57)

เรื่องที่ 23 งานอย่างหนักเล่นอย่างหนัก หรือหนักงานหนักเล่น (Work Hard Play Hard)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องงานอย่างหนักเล่นอย่างหนัก หรือหนักงานหนักเล่น (Work Hard Play Hard) นำเสนอให้เห็นถึงผลกระทบทางวัฒนธรรมของผู้บริโภคและพนักงานลูกจ้างที่มีต่อองค์กรบริษัท และองค์กรบริษัทนานาชาติกำลังพยายามหาวิธีการเข้าจัดการเพื่อความอยู่รอดขององค์กรบริษัทของพวกเขาเอง โดยการขจัดขอบเขตของการทำงานและเวลาว่าง หรือความเป็นส่วนตัวด้วยวิธีการการจัดการทรัพยากรมนุษย์ กำกับภาพยนตร์สารคดีโดย คาเมน ลอสเมน (Carmen, Lossmann)

กรอบความคิดของภาพยนตร์สารคดี

1. แนวคิดของภาพยนตร์สารคดีนี้มาจากคำถามที่ว่า ทำไมลูกจ้างทำงานอยู่กับการยอมรับสภาพสิ่งนี้ โดยปราศจากขอบเขตจำกัดหรือ (Why work employees on its own so without limits?) ใครต่อใครคุ้นชินกับการเคารพเวลาทำงานตามที่เกิดขึ้น ของผู้ใดล่ะ (Anyone familiar with the working time honor actually whom?) ความไว้วางใจบริษัทนั้นเพื่อลูกจ้างทั้งหลายของพวกเขา หรือมากกว่าวิธีการด้านทรัพยากรมนุษย์ของพวกเขาที่ทำให้แน่ใจได้ว่า ลูกจ้างของพวกเขาไปสู่การบ่มฝัง

จุดมุ่งหมายร่วมกันของบริษัทหรืออย่างไร (Trust the company to their employees or rather their human Resource methods that ensure that their employees internalize the corporate goals?) (Schüren Verlags FILM geBlätter. 2015: Online)



ภาพประกอบ 29 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 23 หนักงานหนักเล่น

2. ผู้กำกับพยายามที่จะนำเสนอกระบวนการเปลี่ยนรูปแบบการจัดการพนักงานลูกจ้างในบริษัทให้ไปสู่ความปรารถนา ทะเยอทะยานที่จะแสดงความสามารถทำสิ่งใหม่ที่ยากขึ้น พวกเขาจะต้องเป็นผู้ประกอบการภายในองค์กรทางธุรกิจ (Schüren Verlags FILM geBlätter. 2015: Online)

3. นำเสนอมนุษย์ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญที่สุดของการเติบโตทางทักษะและคุณสมบัติขั้นสูงในสังคมงานบริการของตะวันตก ซึ่งกลายมาเป็นการมุ่งเน้นในอันดับแรกของภารกิจการจัดการของยุคสมัยใหม่ (Modern management practices) (Press from Corso Film. 2015: Online)

4. ภาพยนตร์เรื่องนี้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการทำงานในอนาคต ซึ่งขจัดขีดจำกัดของการทำงานที่ทำให้พื้นที่ที่แยกจากกันระหว่างการทำงานและเวลาว่างนั้นหายไป ซึ่งเนื่องมาจากทางเลือกทางเทคโนโลยีเช่นแลปท๊อป โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต ล้วนเป็นระบบเครือข่ายที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง

ส่งผลให้เวลาและพื้นที่เข้ามาแทนที่เพิ่มมากขึ้น เช่น ระบบตอกบัตรถูกยกเลิกอาจหมายถึงพนักงานคนหนึ่งไม่ทำงาน 40 ชั่วโมงอีกต่อไป แต่จะทำงานมากขึ้น 60 ชั่วโมง หรือไม่ เครื่องมือใดที่ถูกจัดเตรียมไว้ หรือวิธีการใดที่ถูกทำให้บรรลุผล ตามความต้องการของบริษัทโดยการจัดการให้ผู้คนเหล่านั้น ทำด้วยความสมัครใจและต้องไม่แม้แต่ทำอันตรายต่อผู้ทำงานตามมุมมองของผู้กำกับ วิธีการใหม่เหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง (Rüdiger Suchsland. 2012: Online)

5. ด้วยความพยายามของผู้กำกับที่ทำให้ใครๆ ก็ตามรู้สึกลำบากใจ โดยไม่ใช่การเจาะจงที่พนักงานลูกจ้างหรือบริษัทใด แต่โดยภาพรวมทั้งหมด (Rüdiger Suchsland. 2012: Online)

6. ผู้กำกับสร้างผลงานภาพยนตร์สารคดีนี้ ด้วยวิธีเข้าถึงทางทฤษฎี (Theoretical approach) โดยพบเจองานปรัชญาชิ้นหนึ่งของกลุ่มนักปรัชญา ซึ่งทำให้ตื่นเต้นอย่างมาก ในงานได้อธิบายถึงสิ่งทั้งปวงในบทบาทของการควบคุมทางอ้อม ซึ่งเป็นงานของสเตฟาน ซีเมนส์ (Stephan Siemens) ที่น่าสนใจมากและทำให้การมุมมองของผู้กำกับเฉียบคมมากขึ้น (Rüdiger Suchsland. 2012: Online)

7. การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมที่มีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ บริษัท เช่น การตรวจติดตามชั่วโมงและข้อบังคับของพนักงานในสำนักงานในอดีต ระบบพื้นฐานของอิสรภาพและความเชื่อใจที่มีความจำเป็น บริษัทจะยังคงจูงใจลูกจ้างให้มุ่งหน้าสู่การกระทำให้บรรลุจุดสำเร็จสูงสุดได้อย่างไร (Press from Corso Film. 2015: Online)

8. นำเสนอบรรยากาศในที่ทำงานและห้องประชุมต่างๆ ของช่วงเวลาทำงานในแต่ละวันที่เกิดขึ้นจริง (Press from Corso Film. 2015: Online)

9. นำเสนอนวัตกรรมสถาปัตยกรรมของสำนักงานใหม่ที่คาดว่า จะก่อให้เกิดอารมณ์สำหรับลูกจ้างทั้งหมดในโลกของการทำงาน รวมถึงการประชุมและการนำเสนอแผนงานของคณะผู้ทำงาน การตกแต่งภายในที่ให้ความรู้สึกในด้านบวกของการทำงาน สร้างทัศนคติที่ดีคล้ายทำงานที่บ้าน (Press from Corso Film. 2015: Online)

10. อาคารถูกออกแบบตามแนวทางของเมือง สิ่งนี้จะหมายถึงอะไรเมื่อโครงสร้างสังคม เช่น เมืองเป็นสิ่งที่เป็นเหมือนต้นแบบ สำหรับบริษัทสถาปนิกหลายคนเป็นโปรแกรมเมอร์ของโลกสิ่งมีชีวิตและแสดงออกให้เห็นถึงที่นี้ ที่ชีวิตถูกผลิตก่อเกิดขึ้น ในภาพยนตร์นี้ ผู้รับชมสามารถเห็นได้ว่าชีวิตของเขาเองถูกก่อร่างสร้างรูปได้อย่างไร (Schüren Verlags FILMgeBlätter. 2015: Online)

11. นำเสนอกรอบความคิดที่สร้างความประทับใจของบริษัทให้กับลูกจ้าง ซึ่งนำไปสู่คำถามที่ว่า มนุษย์กำลังถูกผลักดันให้เป็นแม่พิมพ์ในโลกของการทำงาน ซึ่งบุคลิกลักษณะทั้งหมดถูกผูกขาดอย่างเข้มงวดเพื่อจุดมุ่งหมายของการผลิตที่เพิ่มขึ้นหรือไม่ (Press from Corso Film. 2015: Online)

12. ผู้กำกับต้องการถามคำถามเพื่อการปรึกษาหารือ ซึ่งตัวผู้กำกับเองไม่สามารถที่จะตอบคำถามได้ในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ มนุษย์ถูกมองว่าเป็นเหมือนทรัพยากรที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพ

ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา แต่อะไรจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลหนึ่งไม่สามารถทำให้เกิดประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้นอีกต่อไป

13. ในการวิเคราะห์ศักยภาพส่วนบุคคลของพวกเขา การวิเคราะห์นั้นอยู่บนพื้นฐานของหมวดหมู่และปัจจัยตัวแปรที่แตกต่างกัน ซึ่งสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ และในตอนนี้ได้ส่งผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัวมากมาย ปัจจัยตัวแปรมากมายได้สร้างรูปลักษณ์ตัวตนที่เข้มข้นมาก (Schüren Verlags FILM geBlätter. 2015: Online)

สังคม

จากการชมภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ สามารถแบ่งองค์ประกอบของเนื้อหาภาพยนตร์ตามแต่ละช่วงของเรื่องราวได้ ดังนี้

1. นำเสนอแนวคิดและการออกแบบสถาปัตยกรรมและการตกแต่งภายใน (นำเสนอผ่านช่วงที่ 1 ช่วงที่ 2)
2. นำเสนอการฝึกอบรมภาคสนาม (นำเสนอผ่านช่วงที่ 4 ช่วงที่ 7)
3. นำเสนอการสัมภาษณ์เพื่อการประเมินประสิทธิภาพของพนักงานลูกจ้าง (นำเสนอผ่านช่วงที่ 5 ช่วงที่ 8 ช่วงที่ 11 และช่วงที่ 13)
4. นำเสนอการรับรู้และอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ผ่านหน้าที่ของสมอง (นำเสนอผ่านช่วงที่ 6)
5. นำเสนอปัญหาของการจัดการภายในบริษัท เพื่อให้อยู่รอดและผ่านพ้นวิกฤตสถานการณ์ที่เกิดจากความเปลี่ยนแปลงความรู้สึกนึกคิดของพนักงานลูกจ้างและผู้บริโภคในยุคสมัยปัจจุบัน ซึ่งปัจเจกของความเป็นมนุษย์กลายมาเป็นสิ่งที่มีบทบาทมากกว่าแต่ก่อนในอดีต (นำเสนอผ่านช่วงที่ 3 ช่วงที่ 9)
6. นำเสนอผลกระทบอันเนื่องมาจากวัฒนธรรมของผู้คนเปลี่ยนไปส่งผลต่อผู้บริโภคและพนักงานลูกจ้าง จนเกิดปัญหาในบริษัทซึ่งต้องปรับเปลี่ยนวิถีทางในการจัดการต่างๆ อันเนื่องมาจากวัฒนธรรมของประชาชนเปลี่ยนไปจากอดีต (นำเสนอผ่านช่วงที่ 9)
7. นำเสนอการจัดการและควบคุมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของการทำงานเป็นทีมเพื่อประสิทธิผลให้บรรลุเป้าหมายของบริษัท (นำเสนอผ่านช่วงที่ 1 ช่วงที่ 2 ช่วงที่3 ช่วงที่ 4 ช่วงที่ 5 ช่วงที่ 7 ช่วงที่ 8 ช่วงที่ 9 ช่วงที่ 10 ช่วงที่ 11 ช่วงที่ 12 และช่วงที่ 13)
8. นำเสนอวิธีการประเมินพนักงานลูกจ้างในการตอบสัมภาษณ์ออกมาเป็นค่าตัวเลขซึ่งแต่ละเนื้อหาจะมีการตัดสลับภาพไปมาระหว่างเหตุการณ์ (นำเสนอผ่านช่วงที่ 10 ช่วงที่ 12 และช่วงที่ 13)

ช่วงที่ 1 ภาพยนตร์สารคดีได้นำเสนอการดำเนินแผนงานในการสร้างอาคารสำนักงานใหญ่ของริษัทยูนิลิเวอร์ (Unilever headquarters) โดยนำเสนอแนวคิดการสร้างอาคารของทีมงานสถาปนิก

จากบริษัทสถาปัตยกรรมเบอนิค (Behnisch Architects) วัตถุประสงค์ของอาคารคือ จุดยืนในลักษณะของความเป็นสมัยใหม่ (Modernity) และมีพลวัตหรือพลังขับเคลื่อน (Dynamics) สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย (Goals) ของบริษัทยูนิลิเวอร์ คุณลักษณะของสมัยใหม่และพลวัตต้องถูกสะท้อนให้เห็นถึงกรอบความคิดทางสถาปัตย์ (Architectural concept) ในอาคารหลังใหม่ ซึ่งควรเป็นสัญลักษณ์ (Symbolize) ที่นำพาไปสู่ความสมัยใหม่ (Modern) และในอนาคตอย่างมีพลวัต (Dynamic future) อาคารหลังใหม่นี้คือ การเน้นย้ำทางสถาปัตย์ของแบรนด์ยูนิลิเวอร์ (Unilever brand) และแสดงให้เห็นถึงอารมณ์ความรู้สึกใหม่ของบริษัทที่มีพลังชีวิตชีวา (Vitality Company) และจิตวิญญาณการทำงานร่วมกัน (Team spirit) ของยูนิลิเวอร์เพียงหนึ่งเดียว (One Unilever) การปล่อยให้แสงส่องลงมาและมีสำนักงานที่มองทะลุผ่านได้ มีการตกแต่งภายในที่มีเพื่อการใช้งานและมีพลังชีวิตชีวาเข้ามาแทนที่ความหรูหรา โดยเกี่ยวข้องกับการใช้สี วัสดุ ความเป็นธรรมชาติและบรรยากาศที่ช่วยเพิ่มให้การทำงานมีความเพลิดเพลิน การพัฒนาอาคารหลังนี้ สะท้อนให้เห็นถึงคุณลักษณะต่างๆ เหล่านั้นในทุกๆ ตารางเมตร ด้านหนึ่งต้องมีความยืดหยุ่นเข้ากับสถานการณ์ (Flexibility) และอีกด้านหนึ่งคือบรรยากาศของการทำงาน อาคารใหม่หลังนี้จะสร้างผลกระทบบางอย่างซึ่งก่อให้เกิดการทำงานร่วมกันในบริษัท โครงสร้างภายในของบริษัทได้เปลี่ยนไป ทุกสิ่งทุกอย่างจะถูกจัดระบบใหม่ ทุกอย่างจะเกิดขึ้นในหนึ่งอาคาร การสื่อสารในระดับที่สูงและความยืดหยุ่น อารมณ์ความรู้สึกของบริษัทเปลี่ยนไป อาคารใหม่และองค์กรบริษัทใหม่ส่งผลกระทบต่อกัน (Impact each other) สิ่งสำคัญคือ อาคารถ่ายทอดความคิดที่ว่าการทำงานไม่ใช่สิ่งที่แสดงถึงการบีบบังคับหรือฝืนใจ และสถานที่แห่งนี้จะไม่แสดงถึงการย้ำเตือนข้อเท็จจริงที่ว่าพวกเขากำลังทำงานอยู่ (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 2: 46 – 5: 34)

ช่วงที่ 2 ภาพยนตร์สารคดีตัดมาที่ชายคนหนึ่งของทีมควิกบอร์เนอร์ (Quickborner Team) กำลังนำเสนอที่มาของกรอบความคิดของนวัตกรรมสถานที่ทำงาน (Innovative workplace conception) และการเพิ่มประสิทธิภาพของพื้นที่ (Spatial optimization) เขากล่าวไว้ว่า มีความจำเป็นที่จะสร้างการสื่อสารใหม่ ให้บริษัทยูนิลิเวอร์ (Unilever) ผู้คนเคยไปที่สำนักงาน เพราะเพื่อนร่วมงาน เอกสารและอุปกรณ์เครื่องมือ ซึ่งปัจจุบันอุปกรณ์เครื่องมือและเอกสารสามารถพกพาได้ เพียงเหตุผลเดียวที่ไปสำนักงานคือเพื่อสื่อสารกับผู้คน ยูนิลิเวอร์ประดิษฐ์สร้างผลิตภัณฑ์ทุกๆ วัน และพวกเขาพึ่งพาอาศัยการสื่อสาร การสื่อสารที่ไม่เป็นทางการมีลักษณะพิเศษ เพราะเป็นแหล่งข้อมูลของความเป็นนวัตกรรม และการสร้างสรรค์ตามการสำรวจของเอ็มไอที (MIT) 80 เปอร์เซ็นต์ของความเป็นนวัตกรรมทั้งหมด คือ ผลิตผลของการสื่อสารที่ไม่เป็นทางการและไม่ได้ถูกวางแผนไว้ มันไม่ได้หมายความว่าเราจะไม่มีการพูดคุยกันและประดิษฐ์สร้างล้อรถขึ้นได้ทันทีทันใด แต่จะมีการพูดคุยและเกิดการสนทนาที่เกี่ยวกับหัวเรื่องที่แน่นอน มั่นใจได้ และจะหยิบยกส่วนหนึ่งของการสนทนามาใช้สำหรับการทำงาน สิ่งนั้นคือขั้นตอนแรกของแผนงาน แผนงานที่สองคือ เริ่มจากการพูดคุยที่เป็นส่วนตัว นำไปสู่การพูดคุยเกี่ยวกับงาน ซึ่งเป็นการให้โอกาสที่จะได้รับ

การป้อนข้อมูล (Input) ที่นำไปใช้ในงาน (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 5: 37 – 7: 44) อาคารถูกออกแบบให้มีจุดเชื่อมต่อด้วยสะพาน พื้นและบันไดที่สวยงาม พื้นที่ที่ยากจะจำแนกจะถูกนำมาออกแบบให้ดูมีชีวิตชีวาเพื่อเพิ่มการสื่อสาร โดยนำแนวคิดของการทำงานร่วมกันในระดับใหม่ (New level) อีกแนวคิดที่นำมาใช้คือเครื่องเรือนจะไม่กดดันให้รู้สึกถึงการบีบบังคับกดดันให้ทำงาน มันจะไม่ดูเหมือนเครื่องใช้สำนักงานทั่วๆ ไป เครื่องเรือนจะทำให้ระลึกถึงบ้านและห้องครัวของเรา ในห้องครัวของผู้ทำงานจะมีกล่องจดหมาย ซึ่งจะดลใจให้เกิดการพูดคุยกับเพื่อนบ้านในพื้นที่ทางเข้าห้องโถง (Hallway) (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 7: 45 – 8: 42)

ช่วงที่ 3 ของภาพยนตร์ตัดภาพมาที่อาคารสำนักงานใหญ่หลังใหม่ของบริษัทยูนิลิเวอร์ (Unilever) ซึ่งเป็นบริษัทอาหารรอบโลกที่มีลูกจ้างในหลายๆ ประเทศถึง 163,000 คน พนักงานรูดบัตรเข้าทำงานในช่องทางเข้าออกที่ควบคุมการเปิดปิดไว้ด้วยระบบคอมพิวเตอร์สแกนบัตร และมีรูปโลโก้บริษัทเดียวกันอยู่ตรงทางปิดกั้น 4 โลโก้ ภายในมีจอโทรทัศน์ขนาดใหญ่ 12 จอเรียงต่อกันแสดงให้เห็นถึงผลิตภัณฑ์ของบริษัท มีเสียงดนตรีออกมาจากเครื่องขยายเสียงและตามด้วยคำกล่าวทักทายสวัสดียามเช้า ดังนี้

Good morning and welcome to this. I will call it: special marketplace. First of all, the most important thing. I wish every team and everyone here a very successful year 2010. 2009 is over. We have achieved a lot. But now we've reached 2010. Last December we discussed what exactly this will mean. We have a global Unilever vision. With a compass that at this point is merely on paper, but it will take clearer shape in the course of this year. We know what we want to achieve and we know how we want to achieve it. With a culture, with a spirit and a strong will for growth. We want to win on the market which means to double business on a global level. So we have strong ambitions. We know what we want to achieve. Together and as individuals, with our workplans, within our teams. Together we are Unilever. Go for it.

สวัสดีตอนเช้าและยินดีต้อนรับสู่ที่แห่งนี้ ผมจะเรียกมันว่า ตลาดพิเศษ ลำดับแรกสุด สิ่งที่สำคัญที่สุด ผมปรารถนาให้ทุกๆ ทีมงานและทุกๆ คนที่เป็นนี่ประสบความสำเร็จมากๆ ในปี ค.ศ.2010 ปี 2009 ผ่านพ้นไป เราสำเร็จลุล่วงมากมาย แต่ตอนนี้มาถึงปี 2010 เดือนธันวาคมล่าสุดที่ผ่านมา เราหารือเกี่ยวกับความมุ่งหมายที่แน่นอน เรามีวิสัยทัศน์ของบริษัทยูนิลิเวอร์รอบโลก ด้วยเข็มทิศที่อยู่บนกระดาษเท่านั้น แต่เราจะทำให้เป็นรูปร่างที่ชัดขึ้นกว่าเดิมในปีนี้ เรารู้ว่าอะไรที่เราต้องการจะบรรลุให้สัมฤทธิผลและเรารู้ว่าอย่างไรที่เราจะสำเร็จลุล่วงลงได้ ด้วยวัฒนธรรม ด้วยจิตวิญญาณและเจตจำนงที่เข้มแข็งเพื่อที่จะเติบโต เราต้องการที่จะชนะบนตลาดสินค้า ซึ่งหมายถึง การเพิ่มธุรกิจขึ้นเป็นเท่าตัวในระดับโลก ดังนั้น เรามีความทะเยอทะยานที่เข้มแข็ง เรารู้ว่าอะไรที่เราต้องการสู่การสัมฤทธิผล ด้วยกัน

และปัจเจก กับแผนงานต่างๆ ของพวกเรา ภายในทีมต่างๆ เราคือ ยูนิลิเวอร์ด้วยกัน เดินไปเพื่อมัน (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 8: 44 – 12: 50)

หลังจากคำกล่าวพนักงานที่มารวมตัวกันก็แยกย้ายกันไปทำหน้าที่ ภาพยนตร์สารคดีจับภาพในหลายๆ ส่วนของการทำงานภายในอาคาร ผู้ชมจะได้ยินเสียงตอบรับอัตโนมัติจากเครื่องมือสื่อสารซ้ำๆ กัน หลายครั้งมากกว่าหนึ่งที่ ในหลายๆ ส่วนว่า สวัสดี (Hi there) (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 12: 51 – 16: 40)

ภาพตัดมาที่แผนกให้คำปรึกษาการจัดการระหว่างประเทศที่สำนักงานใหญ่เฉพาะ (Accenture headquarters International management consultancy) โดยมีพนักงานต้อนรับคอยให้ข้อมูลอยู่ทางเข้า ภายในมีจอโทรทัศน์ขนาดใหญ่ แผนกนี้มีจุดยืนสำหรับเทคโนโลยี จิตวิญญาณของทีมงานและการก้าวเดิน (Pace) ซึ่งถูกนำมาใช้ในการออกแบบแผนก ในปลายทศวรรษที่ 90 แผนกนี้ได้เริ่มพัฒนากรอบคิดของพื้นที่การทำงานที่ไร้พรหมแดน (Non-territorial workplace concepts) บรรลุผลครั้งแรกในปี ค.ศ. 2001 ที่โคลนเบิร์ก (Campus Kronberg) ทั้งการวางแผน การก่อสร้าง และการติดตั้งทั้งหมด ในปี ค.ศ. 2009 นี้ เรามาถึงขั้นถัดไป และใน 2 ปี ต่อไปจะบรรลุผลกรอบแนวคิดสถานที่ทำงาน 2.0 (a workplace 2.0) ที่แผนกเฉพาะแห่งนี้เรียกสิ่งนี้ว่า โฮเทลลิ่ง (Hotelling) ซึ่งทุกคนเข้าใจในสิ่งนี้ ลงบันทึกสถานที่ทำงานและสามารถเลือกระหว่าง 7 ชนิดของสถานที่ทำงาน ตามลักษณะของงานที่ลูกจ้างจะทำจนเสร็จสิ้น เขาสามารถบันทึกทุกสิ่งล่วงหน้าจากระดับพื้นฐาน (Touch down) เขาสามารถตรวจทานและส่งอีเมล์ถึงสำนักงานที่รายล้อม (Enclosed office) ซึ่งลูกจ้างสามารถเพ่งพิจารณางานที่พวกเขาต้องการ (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 16: 42 – 18: 19) ด้วยแนวคิดที่แสดงให้เห็นว่าไร้พรหมแดน พวกเขาสามารถบันทึกข้อมูลออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ และสามารถใช้สถานที่ทำงานที่แตกต่างหลายๆ ที่ในหนึ่งวัน และไม่มีโต๊ะทำงานหนึ่งโต๊ะกับอุปกรณ์สิ่งของส่วนบุคคล เพราะสร้างสรรค์สถานการณ์ใหม่เพื่อให้แน่ใจว่าพวกพนักงานลูกจ้างยังคงมีการรับรู้ของความเป็นเจ้าของสมบัติส่วนตัว (Belonging) สร้างสรรค์จุดดื่มกาแฟที่โคลนเบิร์ก (Campus Kronberg) ซึ่งคาดการณ์ว่า พวกเขาจะพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องจิปาถะในช่วงหยุดสุดสัปดาห์ที่ผ่านมา หรือจะมาถึง ทั้งนี้ก็เพื่อความสะดวกสบายและความสุขใจ กรอบแนวคิดวิทร้า (Vitra concept) ไปไกลกว่านั้นหนึ่งขั้น บรรยากาศบนชั้นเน็ทและเนส (Net'n'Nest floor) จะทำให้พวกเขารู้สึกถึงห้องนั่งเล่น สีส้มเป็นสีที่ดูเข้มข้น แต่จะทำให้พวกเขานึกถึงบรรยากาศภายในบ้านของพวกเขาไปพร้อมกับสภาพแวดล้อมที่เป็นมืออาชีพมาก พวกเขาจะรับรู้ได้ถึงความอยู่ดีมีสุข (Wellbeing) ให้ความสะดวกสบายประดุจบ้าน แต่อยู่ภายใต้บรรยากาศของงานธุรกิจ และเลี่ยงการใช้เฉดสีน้ำตาล เพราะอาจทำให้พวกเขารู้สึกถึงบ้านมากเกินไป (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 18: 32 – 20: 40) ความโปร่งแสง (Transparency) มีผลกระทบด้านบวกมาก ซึ่งทำให้เห็นได้เสมอว่า ใครว่างอยู่ ซึ่งเพิ่มความเร็วให้กับหลายๆ สิ่ง ไม่ต้องมีการนัดหมายล่วงหน้า หนึ่งในวัฒนธรรมองค์กรคือ นโยบายเปิดประตูต้อนรับ (Open Door Policy) ซึ่ง

ทำให้เกิดการแก้ปัญหาให้สำเร็จได้อย่างรวดเร็ว ด้วยความสามารถมองเห็นทะลุปุโปร่งว่าใครอยู่ที่ไหน หรือใครที่จะปรึกษาหารือได้ (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 21: 00 – 21: 44) การตอกบัตรเวลาเข้าออกงานไม่มีความจำเป็น ในสภาพแวดล้อมของการทำงานเช่นนี้ พวกเขาสามารถสร้างความเป็นไปได้ให้เกิดขึ้นกับการทำงานในทุกๆ ที่ ทำงานอย่างมุ่งเน้นที่ภาระหน้าที่มาก ลูกจ้างรู้กันโดยปกติว่า อะไรที่เขาต้องทำ และไม่มีการตรวจสอบด้วยเวลาเข้างาน (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 22: 00 – 22: 24) ตามข้อมูลงานวิจัย ผู้เชี่ยวชาญได้คาดการไว้เกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมของการทำงานในปี 2020 สำนักงานจะไม่ถูกออกแบบให้ขึ้นอยู่กับความต้องการของบริษัทอีกต่อไป แต่จะขึ้นอยู่กับความต้องการของพนักงานเป็นหลัก บริษัทจะมองหากลุ่มที่มีความชำนาญในทักษะเฉพาะด้าน ดังนั้น จึงให้ความพึงพอใจ ตามความต้องการของลูกจ้าง (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 22: 35 – 22: 53) การเชื่อมต่อในแบบสมัยใหม่ (Modern networking) จะเพิ่มรูปแบบความหลากหลายของสภาวะแวดล้อมของการทำงานอย่างมาก หลากหลายมากกว่าแค่การพบปะทำงานที่ร้านกาแฟสตาบัค (Starbuck) ทุกวันนี้มีผู้คนมากมายที่มีความคิดเกี่ยวกับนิเวศวิทยา ซึ่งได้แรงบันดาลใจจากธรรมชาติ บุคลิกภาพในลักษณะอื่นยังคงมีความต้องการโครงสร้างสำนักงานเพื่อสามารถที่จะทำงาน มันเป็นไปไม่ได้ที่จะให้ความพึงพอใจกับคนทั้ง 2 กลุ่มในตึกเดียวกัน ดังนั้นตอนนี้เป็นเพียงขั้นตอนแรกในการพัฒนาที่ยาวนานมากกว่า 2 ทศวรรษถัดไป (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 22 :54 – 23: 31) ภาพยนตร์สารคดีได้ตัดภาพธรรมชาติมานำเสนอ โดยสิ้นสุดที่ภาพธารน้ำแข็งในจอโทรทัศน์ขนาดใหญ่ในสำนักงานโดยมีบุคคลนั่งในเงามืดอยู่กับเครื่องคอมพิวเตอร์และกำลังใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสาร (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 24: 00 – 24: 53)

ช่วงที่ 4 ตัดภาพมาที่ศูนย์การฝึกอบรมความเป็นผู้นำและการทำงานร่วมกัน (TEAM AND LEADERSHIP TRAINING) ด้วยกิจกรรมทำร่วมกันในป่าแห่งหนึ่งที่ลูนเบิร์ค (TRAINING CENTER ELLERNHOF AT LUNEBURG) โดยเริ่มนำเสนอสโลแกนของวันที่ว่า คิดเป็นอย่างแรก หลังจากนั้นจึงปฏิบัติ (First think, then act) ครูฝึกถาม พนักงานตอบคำถาม ศูนย์ฝึกแห่งนี้กำลังฝึกให้พนักงานเกิดความรู้สึกนึกคิด และแสดงออกร่วมกันในจุดมุ่งหมายเดียวกันของการทำงานเป็นทีม ช่วยกันแก้ปัญหาระหว่างการฝึกกิจกรรม (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 25: 04 – 26: 48) หลังจากที่พนักงานคนหนึ่งโหนเชือกประคองตัวลงสู่พื้นดิน ครูฝึกได้ถามถึงทัศนะของชายคนนั้น โดยการเรียกให้ทุกคนตั้งใจฟัง ชายคนนั้นกล่าวว่า

Trainee: It feels amazing to just give myself into my colleagues' arms, to let myself fall feels really good. And I look forward to doing this in our daily work.

Trainer: Very good. Thanks very much

ผู้ฝึก: มันรู้สึกอัศจรรย์เพียงเพื่อแค่ให้ตัวของผมเข้าไปอยู่ในอ้อมแขนของเพื่อนร่วมงานของผม ที่ปล่อยให้ตัวเองล่วงลงสู่ความรู้สึกที่ดีจริงๆ และผมมองไปข้างหน้าที่จะกระทำสิ่งนี้ในงานประจำวันของพวกเรา

ครูฝึกตอบรับว่า: ดีมาก ขอบคุณมากๆ พร้อมกับเสียงปรบมือจากหลายๆ คนรอบข้าง (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 26: 54 – 27: 21)

ตัดภาพนำเสนอชายคนหนึ่งอ่านกฎระเบียบจากเอกสารหนึ่ง ดังนี้

An example for a team code of conduct:

Everyone has the duty to give his best.

Everyone takes. Everyone takes responsibility for himself and others. Transparent and open communication is commonplace. Everyone is constantly alert, helpful, attentive to weak points and improvement opportunities. Problems are considered as challenges and not as reason to complain. Everyone demonstrates work discipline. Do not follows instructions blindly. Everyone acts assertively. There is an atmosphere of mutual trust and predictability. We follow the leadership principle "Primus inter pares". This is based on the style of "supportive leadership" and includes the following elements: reflective, empathic, respectful, alert, rational and direct. In short: R.E.W.A.R.D.

ตัวอย่างหนึ่งเพื่อระเบียบวินัยของการทำงานเป็นทีม ทุกคนมีหน้าที่สำหรับทำให้ดีที่สุด ทุกคนได้รับ ทุกคนได้รับความรับผิดชอบเพื่อตัวของเขาและผู้อื่น ความโปร่งใสและการสื่อสารที่เปิดใจ คือ สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นปกติ ทุกคนอยู่ในความตื่นตัวตลอดเวลา ช่วยเหลือซึ่งกัน ใส่ใจต่อจุดอ่อนและพัฒนาโอกาสต่างๆ ปัญหาถูกพิจารณาอย่างท้าทายและไม่ใช่เหตุผลที่นำไปสู่การตำหนิ ทุกคนแสดงให้เห็นถึงระเบียบวินัยในการทำงาน อย่าตามคำสั่งอย่างมืดบอด ทุกคนปฏิบัติอย่างกระตือรือร้นมั่นใจ ที่นั่นคือบรรยากาศของความไว้เนื้อเชื่อใจซึ่งกันและกันและความสามารถในการคาดเดาได้ เราจะทำตามหลักปฏิบัติของผู้นำ "เอกในสมภาพ" (มีผู้นำที่เป็นเอกและคณะมีความรับผิดชอบร่วมกัน) สิ่งนี้อยู่บนพื้นฐานของรูปแบบของความเป็นผู้นำสนับสนุน และรวมถึงองค์ประกอบดังนี้ สะท้อนกลับ เข้าใจความรู้สึกผู้อื่น มีความเคารพตื่นตัว มีเหตุผลและชี้นำ ซึ่งเรียกสั้นๆ ว่า อาร์ อี ดับเบิลยู เอ อาร์ ดี (รีวอร์ด) (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 27: 24 – 28: 45)

ช่วงที่ 5 ตัดภาพมาที่ห้องสัมภาษณ์มาที่ศูนย์การประเมิน (Assessment center) บริษัทเซาท์ โซล่า (Schott Solar) หน่วยงานวิเคราะห์ศักยภาพภายใน (Internal Potential Analysis) ในความร่วมมือกับบริษัทให้คำปรึกษาคีนบูม (Kienbaum Consultancy) มีคณะผู้สัมภาษณ์ 3 คน หลังกล่าวทักทายกัน หญิงผู้สัมภาษณ์คนหนึ่งชี้มือเจาะจงที่นั่งให้กับผู้ถูกสัมภาษณ์ 2 เหตุผลที่ที่คณะกรรมการทั้งสามคนมาที่นี่เพื่อการพัฒนาเกี่ยวกับองค์กร และเพื่อการพัฒนาเกี่ยวกับบุคคลลากร โดยเป้าประสงค์ของศูนย์การประเมิน ด้านหนึ่งคือ เพื่อจะรู้จักทีมการตลาดและการขายให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม ในเรื่องของทักษะต่างๆ เพราะสภาวะทางการตลาดของบริษัทดิ่งลงในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา จึงคาดหวังที่จะได้รับ

ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพิจารณา และอีกด้านหนึ่งจะทำข้อตกลงกับการพัฒนาพนักงานลูกจ้าง ซึ่งผู้ถูกสัมภาษณ์จะได้รับผลตอบรับโดยตรงจากคณะกรรมการในครั้งนี้ และจะมีการติดตามผลด้วย เช่น ความเป็นไปได้ของการฝึกฝนหรือขอบเขตของการพัฒนาเพื่อเป็นประโยชน์กับตัวพนักงาน ทั้งหมด คือ เป้าประสงค์ (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 29: 37 – 31: 30) หลังจากกล่าวคำแนะนำ เริ่มการสัมภาษณ์ ดังนี้

1st Interviewer: My name is Annette Labode, I'm a senior project manager at Kienbaum, for 13 years working in consultancy. I will run this interview together with the two gentlemen. In the next two hours we will ask you many detailed questions

Interviewee: Yes

1st Interviewer: This might sometimes come across as a little invasive, as we will sometimes ask to give specific examples of exactly you said or did. In this way we can get the complete picture, so we don't have to be general or theoretical, so we can understand what you've actually done in the past. Do you have any questions so far?

Interviewee: No, I'm looking forward to the process.

1st Interviewer: Once you receive the written report.

ผู้สัมภาษณ์: ชื่อของฉันคือ แอนเนท ฉันเป็นผู้จัดการอาวุโสของโครงการที่บริษัทคีมบูมมา 13 ปี ทำงานในหน่วยงานให้คำปรึกษา ฉันจะดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยกันกับสุภาพบุรุษอีก 2 ท่าน ใน 2 ชั่วโมงต่อไปนี้เราจะถามคุณหลายๆ คำถามที่เจาะจงรายละเอียดลงไป

ผู้ถูกสัมภาษณ์ : ได้ครับ

ผู้สัมภาษณ์: ซึ่งสิ่งนี้บางครั้งอาจข้ามเส้นไปรบกวนใจ หรือดูรุกเร้าไปนิดนึง เพราะบางครั้งถามเพื่อจะได้รับตัวอย่างที่เจาะจงแน่นอนในสิ่งที่คุณพูดหรือได้เคยทำ ด้วยวิธีนี้เราสามารถที่จะได้รับภาพที่สมบูรณ์ ดังนั้นเราจะไม่ใช่ลักษณะธรรมดาทั่วไปหรือยึดทฤษฎีเป็นหลัก เพื่อที่เราจะสามารถเข้าใจว่าอะไรที่คุณทำมาตามความเป็นจริงในอดีต คุณมีคำถามนอกเหนือจากนี้หรือไม่

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ไม่มีครับ ผมกำลังรอเข้าสู่กระบวนการ (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 31: 31 – 32: 20)

ภาพตัดมาที่ผู้ให้ข้อมูลคนหนึ่ง

ผู้คนที่อยู่ในช่วงเวลานั้น หมกมุ่นอยู่กับภารกิจ พวกเขาลืมสิ่งที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัวเขา ในสภาพเช่นนี้ พวกเขาได้เอาความเพลิดเพลินที่สุดออกจากภารกิจของพวกเขา ตัวอย่างเช่น การทำงานผู้คนเรียนรู้ได้เร็วที่สุดและปฏิบัติหน้าที่ได้ดีที่สุด เหนือสิ่งอื่นใดพวกเขาสามารถดำเนินการแสดงของพวกเขาไว้ได้นานที่สุด (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 32: 23 – 32: 48)

ช่วงที่ 6 นำเสนอภาพส่วนประกอบของสมองมนุษย์บนหน้าจอคอมพิวเตอร์ พร้อมคำบรรยาย

This is a picture of the limbic system which is highlighted in the brain. This upper part here is the cortex, location of our consciousness. The part highlighted in color is the limbic system, location of emotions and of a part of our memory. The fascinating thing about the outdoor training is that consciousness, i.e. the cognitive part and the emotional part of the limbic system are connected with each other by the experience we go through. We learn something in an abstract way and memorize it consciously and at the same time we absorb it emotionally. This makes it sustainably available for our use in daily work practice.

ภาพนี้แสดงระบบประสาทลิมบิก ซึ่งถูกเน้นในภาพสมอง ส่วนบนนี้คือ เยื่อหุ้มสมอง ซึ่งทำหน้าที่ในเรื่องสติการรู้สึกตัวของเรา ในส่วนที่เน้นด้วยสีคือระบบลิมบิก ทำหน้าที่เรื่องอารมณ์และบางส่วนในเรื่องความจำของเรา สิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับการฝึกภาคสนามคือเรื่องความตระหนักรู้ ตัวอย่างการรับรู้เข้าใจและอารมณ์เป็นส่วนของระบบลิมบิกที่เชื่อมต่อกันโดยประสบการณ์ที่เราได้ผ่านมา เราเรียนรู้บางสิ่งในวิถีทางนามธรรม และจดจำมันอย่างมีสติและในเวลาเดียวกันเราก็ดูดกลืนมันอย่างมีอารมณ์ สิ่งนี้สร้างขึ้นอย่างยั่งยืนมีไว้เพื่อประโยชน์ของพวกเราในการนำไปใช้ปฏิบัติงานแต่ละวัน (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 32: 55 – 33: 51)

ช่วงที่ 7 ภาพตัดกลับมาที่ศูนย์การฝึกอบรมความเป็นผู้นำและการทำงานร่วมกัน (TEAM AND LEADERSHIP TRAINING) ด้วยกิจกรรมทำร่วมกันในป่าแห่งหนึ่งที่ลูนเบริ์ค (TRAINING CENTER ELLERNHOF AT LUNEBURG) โดยแสดงให้เห็นถึงกิจกรรมที่ครูฝึกพาผู้ฝึกอบรมที่ผูกผ้าปิดตา ลงไปในหลุมใต้ดินที่มีฝาปิดมิดชิด ผู้ฝึกจะมีลูกอมคาบไว้ในปากและแขวนนกหวีดไว้ที่คอในระหว่างที่ครูฝึกประคองพาผู้ฝึกภาคสนามที่ปิดตาเดินลงหลุม ผู้ชมจะได้ยินเสียงของครูฝึก ดังนี้

Trainer: Now you slowly lower your foot. Next step. Well done. And the last one. You're at the bottom. One more step. The next one please. Yes you are there, bend your knees and step down. Another step. You're at the bottom. Now bend your knees and you're there. We going to have to hurry.

ครูฝึก: ตอนนี้ คุณย่อขาลงต่ำ ช้าๆ ขั้นต่อไป ดีมาก และขั้นสุดท้าย คุณอยู่ที่ข้างล่างสุดแล้ว อีกขั้นเดียว เชิญคนถัดไป ใช่แล้วคุณอยู่ตรงนั้นแล้ว งอเข่าและก้าวลงไป อีกขั้นหนึ่ง คุณอยู่ที่ข้างล่างสุดแล้ว ตอนนี้งอเข่าของคุณและคุณอยู่อยู่ที่นั่นแล้ว เราต้องรีบไปที่ห้องควบคุมแล้ว (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 33: 54 – 35: 18)

ครูฝึกกลับเข้ามาในห้องเพื่อเฝ้าดูผู้ฝึกอบรมผ่านจอแสดงภาพจากกล้องวงจรปิด 4 ตัว โดยให้ผู้ฝึกอบรมได้อมลูกอมในขณะที่อยู่ในถังที่ปิดฝานั้น (กิจกรรมการอมอาจเพื่อลดความวิตกกังวล แต่ความหวานของลูกอมสามารถเพิ่มความเครียดได้) เมื่อครูฝึกได้มาถึงห้องควบคุม ผู้ชมจะได้ยินเสียงประกาศจากครูฝึก ดังนี้

Please listen to my announcement. Please leave your masks on at all times. And please stay where you are. We will let you know when you can start.

กรุณาฟังการประกาศของผม กรุณาใส่หน้ากากปิดตาตลอดเวลา และกรุณาอยู่ในในที่ที่คุณอยู่ เราจะบอกให้คุณรู้ว่า เมื่อไรที่คุณจะเริ่มต้น

I have an announcement. You leave the room and stay on the right. Please remember to use the whistle before you speak.

ผมมีเรื่องประกาศอีกเรื่องหนึ่ง คุณออกไปจากห้องได้ และอยู่ทางด้านขวาไว้ กรุณาจำไว้ว่าให้เป่านกหวีดก่อนที่จะพูด

Hello Matthias, do you have any exits near you? Near the wall?

Matthias: No

สวัสดี มาเทียส คุณมีทางออกใดใกล้ๆ คุณไหม ใกล้กำแพงไหม

มาเทียส: ไม่มี (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 35: 20 – 36: 12)

ทัศนะของผู้เข้าฝึกอบรบคนหนึ่ง

You have to be proactive and mustn't think: "They will tell us if something's wrong." If you wait for people to alert you, you aren't in the driver seat, you aren't in control. Many people push the responsibility away and say: "I'm just taking orders."

อย่าพูดออกมาทีเดียว ให้ใช้การเป่านกหวีด คุณต้องควบคุมสถานการณ์ เตรียมรับกับปัญหาและไม่ต้องคิด "พวกเขาจะบอกเราถ้าบางสิ่งบางอย่างผิดพลาด" ถ้าคุณรอให้ผู้อื่นเตือนคุณ คุณไม่ได้อยู่ในที่นั่งคนขับ คุณไม่อยู่ในการควบคุม หลายคนผลักดันความเป็นไปได้ออกไปและบอกว่า "ผมแค่ทำตามคำสั่ง" (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 38: 11 – 38: 43)

Guys! I'm only allowed to give you a few hints. There are several obstacles, one of which you just arrived at. There will soon be another obstacle on your right hand side. And put on gloves.

พวกคุณทั้งหลาย ผมจะบอกใบ้ให้คุณนิดหน่อย ที่ตรงนั้นมีสิ่งกีดขวางหลายอย่างหนึ่งสิ่งซึ่งคุณเพิ่งมาถึง แถวนั่นไม่นานจะเจอกับสิ่งกีดขวางอีกสิ่งทางด้านขวามือของคุณ และใส่ถุงมือด้วย

1st Trainer: There is a bag hanging on the wall.

2nd Trainer: Ok, then I'd like to tell them.

1st Trainer: You can't tell them about the bag.

2nd Trainer: No? But I can give them a hint.

1st Trainer: No, they know that they have to look for their tasks.

2nd Trainer: Ok. Can I say: "Watch out for the left wall."?

1st Trainer: No, you say: "Watch left, right, up and down."

2nd Trainer: I can say that?

1st Trainer: You say: "Make sure you find your tasks."

2nd Trainer: Ok. Guys! At the obstacles. Watch out carefully not only above and below you but check everywhere for stuff that might help to overcome the obstacle.

1st Trainer: And they mustn't hit the electronics with their sticks but be careful. Tell them.

2nd Trainer: One more thing : Don't hit the walls and the electronics with the stick.

ครูฝึกคนแรก: ตรงนั้นมีถุงแขวนอยู่บนผนัง

ครูฝึกคนที่สอง: โอเค ถ้าอย่างนั้นผมจะบอกพวกเขา

ครูฝึกคนแรก: คุณต้องไม่บอกพวกเขาเกี่ยวกับถุงนั้น

ครูฝึกคนสอง: ไม่หรือ แต่ผมสามารถให้คำแนะนำพวกเขาได้นี่

ครูฝึกคนแรก: ไม่ได้ พวกเขาจะรู้ได้ว่ามีคนจับตาดูภารกิจของพวกเขา

ครูฝึกคนสอง: โอเค ผมบอกเขาได้ไหมว่า ระวังทางกำแพงด้านซ้าย

ครูฝึกคนแรก: ไม่ได้ คุณบอกได้ว่า ระวังด้านซ้ายขวาบนและล่าง

ครูฝึกคนสอง: ผมสามารถพูดอย่างนั้นได้ใช่ไหม

ครูฝึกคนแรก: คุณบอกได้ว่า แน่ใจว่าพวกคุณพบกับภารกิจของพวกคุณ

ครูฝึกคนสอง: โอเค พวกคุณทั้งหลาย ที่นั่นมีหลายสิ่งกีดขวาง ระมัดระวังไม่ใช่แค่ด้านบนและล่าง แต่ตรวจดูทุกๆ ที่สำหรับอุปกรณ์ที่น่าจะช่วยให้ผ่านพ้นอุปสรรคสิ่งกีดขวางเหล่านั้นได้

ครูฝึกคนแรก: และพวกเขาต้องไม่ชนหรือปะทะกับอุปกรณ์วงจรไฟฟ้าด้วยไม้ของเขา แต่ให้ระมัดระวัง พวกพวกเขาด้วย

ครูฝึกคนที่สอง: อีกสิ่งหนึ่ง อย่าชน หรือปะทะกำแพงและอุปกรณ์วงจรไฟฟ้าด้วยไม้

He takes the bag without opening it. That's impressive.

They were told specifically that they have to look for a task.

Now he has the task and doesn't do anything with it.

เขาหยิบถุงใบนั้น โดยไม่ได้เปิดมัน น่าทึ่ง

พวกเขาได้รับแจ้งอย่างเจาะจงไปแล้วว่า พวกเขาต้องมองหาภารกิจ

ตอนนี้เขามีภารกิจนั้นและก็ไม่ได้ทำสิ่งใดๆ กับมันเลย

Guys! Since you are not asking, even though you are allowed to, I will let you know how much time is left: just under 20 minutes.

พวกคุณทุกคน เนื่องจากคุณไม่ถาม ทั้งๆ ที่อนุญาตให้คุณถามได้ ผมจะบอกคุณให้รู้ว่า เหลือเวลาอีกกี่นาที อีกแค่ไม่ถึง 20 นาที

1st Trainer: He's sitting on top. Tell him: "Between the legs.

2nd Trainer: " Sit between the legs.

1st Trainer: Sound off. Ok, let's talk about what we just saw. I saw that they were all in flow. They enjoy it. They are focused. I noticed that they aren't as disciplined as the tasks require. But they are formally disciplined. But not in the sense: "What's important? What's the next step?" Not in the analytical sense, but in a formal one: "Yeah, we use the whistles." But not in terms of solving the actual tasks.

3rd Trainer: They didn't really get how complex the tasks are, and that they had to use the resources very carefully to reach the goal. They were told, but they didn't take it seriously enough.

1st Trainer: I'll switch off the monitors. Ok?

ครูฝึกคนแรก: เขากำลังนั่งขึ้นไปข้างบนสิ่งนั้น บอกเขาให้นั่งระหว่างขาทั้งสองข้าง

ครูฝึกคนที่สอง: นั่งระหว่างขาทั้งสองข้าง

ครูฝึกคนแรก: ปิดเสียง โอเค มาพูดถึงสิ่งที่เราได้เห็นกัน ผมได้เห็นว่า พวกเขาทั้งหมดอยู่ในทิศทางเดียวกัน พวกเขาสนุกเพลิดเพลินกับมัน พวกเขาถูกทำให้สนใจไปทางเดียวกัน ผมสังเกตเห็นได้ว่าพวกเขาไม่เป็นไปตามกฎของการฝึกอบรม ซึ่งเป็นสิ่งที่เรียกร้องในการทำภารกิจต่างๆ แต่พวกเขาถูกทำให้เป็นคนที่มีระเบียบวินัยตามลักษณะทางการ แต่ไม่ใช้ในการรับรู้ว่า อะไรคือ สิ่งสำคัญ อะไรคือขั้นตอนต่อไป ไม่ใช่ในการรับรู้ที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ แต่เป็นในทางธรรมเนียมปฏิบัติหนึ่ง อย่างเช่น "ใช่ เราใช้นกหวีด" แต่ไม่ใช่ในวาระของการแก้ปัญหาในภารกิจที่เกิดขึ้น

ครูฝึกคนสาม: พวกเขาไม่เข้าใจจริงๆ ว่า ความซับซ้อนของภารกิจเป็นอย่างไร และพวกเขาต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างระมัดระวังเพื่อจะไปถึงจุดหมายปลายทาง พวกเขาถูกบอก แต่พวกเขาไม่ได้นำมาใส่ใจได้มากเพียงพอ

ครูฝึกคนแรก: ผมจะปิดสวิตช์จอแสดงผลนะ โอเคไหม (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 36: 19 – 40: 47)

ภาพตัดมานำเสนอการกล่าวสรุปหลังจบการฝึกอบรมภาคสนาม ดังนี้

1st Trainer: We had a very interesting day. Please review your day now, the experience you went through. Think about what you learned from it. What's ahead of you is good, no matter what it is. Please choose one of today's conclusions that's the most valuable to you. Once you find it, think about it for a while. Ask yourself if it's the one conclusion that you want to take home with you. The one conclusion that you want to bring back to your company, that you would like to adopt, for your personal development. Your most important conclusion of this day. You present it to your company as a new impulse.

ครูฝึกคนแรก: เราได้มีวันที่น่าสนใจมากวันหนึ่ง กรุณาทบทวนวันของพวกคุณในตอนนี้ ประสบการณ์ที่คุณได้ผ่านพ้นมา คิดถึงสิ่งที่คุณได้เรียนรู้จากมัน อะไรต่อไปที่เกิดขึ้นในอนาคตของคุณคือ สิ่งที่ดี ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นอะไร กรุณาเลือกหนึ่งในบทสรุปของวันนี้ที่มีคุณค่ามากที่สุดกับคุณอย่างหนึ่งที่คุณพบมัน คิดเกี่ยวกับมันสักพัก ถามตัวคุณเองว่าถ้าหากมันเป็นหนึ่งบทสรุปที่คุณต้องการนำมันกลับไปบ้านกับคุณ บทสรุปหนึ่งเดียวนั้น คือ สิ่งที่คุณต้องนำมันกลับไปที่บริษัทของคุณ ต้องรับเอาไปใช้เพื่อการพัฒนาเฉพาะตนของคุณเอง บทสรุปที่สำคัญมากที่สุดของคุณในวันนี้ คุณแสดงให้บริษัทของคุณเห็นสิ่งนี้เป็นเหมือนแรงผลักดันใหม่สิ่งหนึ่ง (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 40: 53 – 42: 12) ในขณะที่ครูฝึกอาวุโสกล่าวสรุปการฝึก กล้องจับภาพไปที่ผู้ฝึกส่วนใหญ่ ซึ่งกำลังหลับตาฟังครูฝึก อย่างคล้อยตาม แต่มีบางคนลืมตาขึ้นก่อน

ช่วงที่ 8 ตัดภาพกลับมาที่ห้องสัมภาษณ์มาที่ศูนย์การประเมิน (Assessment center) บริษัทเชาท์ โซล่า (Schott Solar) หน่วยงานวิเคราะห์ศักยภาพภายใน (Internal Potential Analysis)

1st Interviewer: Could you briefly introduce yourself and describe your current position if you have or had any management experience and if yes, how many people did you manage?

Interviewee: I am a junior marketing manager responsible for brand management and communications. My focus is online, websites and digital media. I did an

apprenticeship and a university degree. So far I haven't had any management experience. I'm in a junior position and work with the senior manager.

1st Interviewer: How long have you been in the position?

Interviewee: One year and a half.

1st Interviewer: Is this your first job?

Interviewee: Yes

1st Interviewer: Talking about you career prospects what are your medium and long term goals?

Interviewee: I would like to progress in my area: new media and web. One day I would like to be the marketing manager and run the online department.

1st Interviewer: Looking back to your training and your work experience so far, can you describe your strengths and weaknesses?

Interviewee: Strengths first.

1st Interviewer: Definitely

Interviewee: I see myself as integratable.

1st Interviewer: What exactly do you mean by that?

Interviewee: I'm able to reach a consensus, to motivate people. To sense where they are and to communicate a common goal. To get them on board in order to reach the goal. I see myself as a team player. I like working with people in different countries, people from different cultures. It's a challenge and I enjoy it. The daily work helps to develop intercultural competence.

1st Interviewer: What are your development areas or less nicely said, your weaknesses?

Interviewee: (laughing) Good point. I see assertiveness as one of my development areas. In discussions I would like to have a stronger line of argument and to be more assertive.

1st Interviewer: Do you tend to avoid confrontation? Or do you intervene when two people have an argument?

Interviewee: I don't avoid confrontation by nature. I always try to reach a consensus, a "win, win", so both sides need to make concessions.

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: คุณช่วยแนะนำตัวเองอย่างคร่าวๆ และอธิบายตำแหน่งของคุณในปัจจุบัน หากคุณมีหรือเคยมีประสบการณ์การจัดการใดๆ และถ้าคุณเคยมีประสบการณ์ มากน้อยกี่คนที่คุณได้เคยจัดการบริหารดูแล

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ผมเป็นผู้จัดการการตลาดรุ่นเล็ก รับผิดชอบการจัดการแบรนด์และการสื่อสารต่างๆ ความสนใจของผมคือออนไลน์ เว็บไซต์และสื่อดิจิตอล ผมเคยฝึกหัดและได้รับวุฒิการศึกษามหาวิทยาลัย มาถึงตอนนี้ผมไม่มีประสบการณ์การจัดการใดๆ ผมอยู่ในตำแหน่งแรกเริ่มและทำงานกับผู้จัดการระดับสูง

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: นานเท่าไหร่ที่คุณอยู่ในหน้าที่ตำแหน่งนี้

ผู้ถูกสัมภาษณ์: หนึ่งปีครึ่งครับ

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: นี่คืองานแรกของคุณหรือ

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ใช่ครับ

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: บอกถึงความคาดหวังในอาชีพว่าอะไรคือสื่อของคุณและเป้าหมายระยะยาวของคุณ ให้ฟังหน่อยสิ

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ผมอยากดำเนินไปในสิ่งที่ผมถนัด สื่อใหม่และเว็บ วันหนึ่งผมอยากเป็นผู้จัดการการตลาด และดำเนินงานแผนกออนไลน์

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: มองกลับที่การฝึกฝนของคุณและประสบการการทำงานของคุณจนถึงปัจจุบัน คุณสามารถอธิบายจุดแข็งและจุดอ่อนของคุณได้ไหม

ผู้ถูกสัมภาษณ์: จุดแข็งก่อนนะครับ

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: แน่นอน

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ผมมองตัวผมเป็นเหมือนคนที่มีความสามารถผสมผสานหลายสิ่งหลายอย่างเข้าไว้ด้วยกัน

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: สิ่งที่ว่านั้น จริงแล้วคุณหมายความถึงอะไร

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ผมสามารถไปถึงความคิดเห็นของคนส่วนมาก เพื่อที่จะจูงใจผู้คน เพื่อจะรับรู้ถึงจุดที่พวกเขาเป็นอยู่ และเพื่อการสื่อสารไปยังเป้าหมายที่ร่วมกัน เพื่อให้พวกเขาอยู่กับคณะเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน ผมมองตัวผมเองเป็นผู้เล่นในทีมคนหนึ่ง ผมชอบทำงานกับผู้คนในประเทศต่างๆ ประชาชนขาดวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มันท้าทายและผมก็สนุกกับมัน งานประจำวันช่วยช่วยพัฒนาความสามารถ ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: อะไรคือ พื้นที่ของการพัฒนา หรืออาจกล่าวอย่างไม่ดีนักว่าจุดอ่อนของคุณ

ผู้ถูกสัมภาษณ์: (หัวเราะ) ตรงประเด็นดี ผมเห็นความมั่นใจเป็นสิ่งหนึ่งที่ควรพัฒนา ในการปรึกษาหารือหลายครั้ง ผมอยากจะมีแนวทางการโต้แย้งที่เข้มแข็งกว่านี้ และมั่นใจมากกว่านี้

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: คุณมีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าหรือ? หรือคุณเข้ามายุ่งเกี่ยวเมื่อคนสองคนมีข้อโต้แย้งกัน

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ผมไม่หลีกหนีการเผชิญหน้าโดยธรรมชาติ ผมพยายามไปให้บรรลุความยินยอมเห็นพ้องต้องกันเสมอ ชนะทั้งคู่ ดังนั้นทังสองข้างต้องทำให้เกิดความยินยอมอ่อนข้อต่อกัน (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 42: 44 – 45: 49)

ตัดภาพไปที่ผู้ถูกสัมภาษณ์อีกคนเป็นผู้หญิง ในห้องสัมภาษณ์เดิมโดยกรรมการกลุ่มเดิม

1st Interviewer: If there is a specific confrontation or disagreement can you give an example of how you deal with it?

Interviewee: I think there's not much I can do.

1st Interviewer: Shout out loud.

Interviewee: No I am definitely able to stand up for my opinion quite insistently. But at the end of the day, it's the facts that count and the decisions are made by Michael Harre or Michael Schmidt. It's difficult to find an agreement. The decision is made by the management.

1st Interviewer: What do you do to influence Mr. Harre before or afterwards?

Interviewee: I always try to make a professional impression. So that even in a situation where unusual decisions are taken people still take me seriously. Because if you're always the special case, people won't accept you anymore. So I just try to do a good job. I don't know. by being polite, friendly, treating others with respect.

1st Interviewer: Another weakness or development area?

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: ถ้าที่นั่นคือการเผชิญหน้าที่เฉพาะเจาะจง หรือความไม่ลงรอยกัน คุณสามารถยกสักหนึ่งตัวอย่างได้ไหมว่าคุณจะจัดการกับมันอย่างไร

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ฉันคิดว่าไม่มีทางเลือกมากที่ฉันจะสามารถทำ

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: ตะโกนออกมาดังๆ

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ไม่ ฉันสามารถยืนยันสำหรับความคิดเห็นของฉันอย่างยืนกรานแน่นอน แต่ในตอนจบของวันนั้น มันคือข้อเท็จจริงที่เป็นผลสิ้นสุด และการตัดสินจะถูกทำขึ้นโดย ไมเคิล มัว หรือไมเคิล ชมิท มันยากที่จะพบข้อตกลงหนึ่ง การพิจารณาถูกทำโดยคณะผู้จัดการหรือคณะผู้บริหาร

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: อะไรที่คุณทำเพื่อโน้มน้าวคุณแฮร์ก่อนหรือภายหลังจากนั้น

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ฉันพยายามที่จะสร้างความประทับใจอย่างมืออาชีพเสมอ ดังนั้น แม้แต่ในสถานการณ์หนึ่งที่การตัดสินใจที่ผิดปกติเกิดกับผู้คนยังคงทำให้ผมครุ่นคิดจริงจัง เพราะถ้าคุณคือ กรณีพิเศษเสมอ ผู้คนจะไม่ยอมรับคุณอีกต่อไป ดังนั้นฉันแค่พยายามที่จะทำงานให้ดี ฉันไม่รู้โดยการเป็นคนที่สุภาพ เป็นมิตร หรือปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเคารพก็ตาม

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: มีจุดอ่อนอื่นหรือขอบข่ายที่ต้องพัฒนาอีกไหม (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 45: 50 – 47: 08)

ตัดภาพมาที่ผู้ถูกสัมภาษณ์คนแรกก่อนหน้านี้

Interviewee: Another development area? I would say I'm very ambitious. Sometimes I even try too hard. I'd like to be more relaxed sometimes.

1st Interviewer: Has anyone reported this to you? That you try too hard?

Interviewee: Not that I'm trying too hard, but that I'm stressed in what I'm doing. There's also something positive to it. I'm determined when it comes to reaching goals.

1st Interviewer: So in what sense do you perceive this as a weakness?

Interviewee: There are always two sides to it. One is to pursue a goal, the other one is to be flexible and sense emotions. And I'd like to be able to play with those skills.

1st Interviewer: So it's the lack of flexibility in those situations where you get stressed and this side needs developing.

Interviewee: Yes, that's about it.

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ขอบเขตพัฒนาอื่นหรือครับ ผมอยากจะบอกว่า ผมทะเยอทะยานมาก บางครั้งผมพยายามอย่างหนัก ผมอยากจะถูกทำให้ผ่อนคลายมากว่านี้ในบางครั้ง

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: มีใครๆ บ้างไหม ที่รายงานสิ่งนี้กับคุณว่า คุณพยายามอย่างหนัก

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ไม่ใช่ว่าผมพยายามหนักเกินไป แต่เพราะว่าผมเครียดในสิ่งที่ผมกำลังทำ นั่นคือ บางสิ่งที่เป็นด้านบวกด้วย ผมแน่วแน่เมื่อมันมาถึงเป้าหมาย

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: ดังนั้น ในการรับรู้ใดที่ทำให้คุณสัมผัสรู้ได้ว่า ว่าสิ่งนี้ คือความอ่อนแอล่ะ

ผู้ถูกสัมภาษณ์: มีสองด้านเสมอ ด้านหนึ่งคือไล่ล่าเป้าหมาย และอีกด้านหนึ่งคือ การปรับตัวและการรับรู้ทางอารมณ์ และผมต้องการที่จะสามารถเล่นกับทักษะต่างๆ เหล่านั้น

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: ดังนั้น มันคือ ขาดการปรับตัวในสถานการณ์ต่างๆ ที่คุณตรึงเครียด และด้านนี้ต้องการการพัฒนา

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: ใช่ มันคือสิ่งนั้น (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 47: 09 – 48: 11)

ตัดภาพมาที่ผู้ถูกสัมภาษณ์คนที่สาม

Interviewee: I'm the product manager for Poly 2xx, the major sales product of Schott Solar. Current topics are cost reduction, certification of new materials. I'm also in charge of product marketing which deals with the question: "How can I better sell my products?"

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ผมเป็นผู้จัดการฝ่ายผลิตสำหรับโพลี 2 เอ็กซ์เอ็กซ์ ขายผลิตภัณฑ์หลักของเชาวท์โซล่า ประเด็นปัจจุบันคือการปรับลดค่าใช้จ่าย การรับรองวัสดุใหม่ๆ ผมดูแลการตลาดของผลิตภัณฑ์ด้วยซึ่งจัดการกับคำถามที่ว่า ผมสามารถขายผลิตภัณฑ์ของผมให้ดีกว่าเดิมได้อย่างไร (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 48: 12 – 48: 34)

ตัดภาพมาที่ผู้ถูกสัมภาษณ์คนแรก

1st Interviewer: What has been your contribution so far to your department on an entrepreneurial level? You are using up budget, so to speak. In what way are you acting as an entrepreneur for your company?

Interviewee: We derive our marketing goals from the company goals. By measuring what we want to achieve, we can continuously improve. A specific example: Along with the reporting for the banner ads our website, we can measure the website and figure out what content we need.

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: อะไรที่คุณมอบให้กับแผนกของคุณ บนระดับของผู้เริ่มประกอบการ คุณใช่งบทุนที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นช่วยบอกถึงวิถีทางใดที่คุณปฏิบัติ เช่นผู้ประกอบการ สำหรับบริษัทของคุณ

ผู้ถูกสัมภาษณ์: เราได้รับเป้าหมายการตลาดของเรามาจากเป้าหมายของบริษัท โดยมาตรการที่เราต้องสัมฤทธิผล เราสามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างที่เจาะจงเช่น ตามการรายงานสำหรับป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ของเรา เราสามารถประเมินเว็บไซต์และคำนวณว่าเนื้อหาใดที่เราต้องการ (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 48: 35 – 49: 26)

ตัดภาพมาที่ผู้ถูกสัมภาษณ์คนที่สาม

Interviewee: If you go to Schott Solar and ask the question: Why would I buy Schott solar modules? You will get a brochure called "Schott Solar 10 good reasons". I contributed to a large extent to those arguments. 50 years experience in solar technology, 5m sqm installed module surface, double IEC standard, 300 satellites in space, 10 arguments in total. The company's reputation has increased thanks to its external communications.

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ถ้าคุณไปที่เชาวท์โซล่าและถามคำถามว่า ทำไมผมถึงต้องซื้อผลิตภัณฑ์ของเชาวท์โซล่า คุณจะได้รับแผ่นพับโฆษณาที่เรียกว่า 10 เหตุผลดีๆ จากเชาวท์โซล่า ผมมีส่วนทำให้ขอบเขตกว้างขวางไปสู่ข้อโต้แย้งมากมายเหล่านั้น ประสบการณ์ 50 ปี ในเทคโนโลยีโซล่า พื้นผิวการติดตั้งผลิตภัณฑ์ 5 ตารางเมตร มาตรฐานไออีซีเท่าตัว 300 ดาวเทียมสื่อสารในพื้นที่ 10 ข้อถกเถียงโดยรวมทั้งหมด ชื่อเสียงของบริษัทเพิ่มขึ้น ขอบคุณสำหรับการสื่อสารที่ใช้ภายนอกของมัน (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 49: 27 – 50: 03)

ตัดภาพไปที่ผู้ถูกสัมภาษณ์คนที่สองซึ่งเป็นผู้หญิง

1st Interviewer: Would you describe yourself as a creative, innovative person?

Interviewee: Sometimes I come up with some bizarre ideas. I don't know if all people get them of if I'm particularly creative.

1st Interviewer: Does this also apply to the new division you are responsible for?

Interviewee: Yes. but this one wasn't such a big deal. For example, when I was in Copenhagen for Easter. I saw an Ikea electromobile and noticed that Ikea does car sharing. So I had the idea: "Couldn't we do this with Ikea somewhere else?" Our sales office phoned them, and what do you know, they were just about to send an offer to 150 business in Europe. So sometimes it's good to think outside the box.

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: คุณช่วยอธิบายตัวของคุณในเรื่องการสร้างสรรค์ บุคคลทางด้านนวัตกรรม

ผู้ถูกสัมภาษณ์: บางครั้ง ฉันได้รับแนวคิดแปลกๆ ฉันไม่รู้ถ้าหากผู้คนทั้งหมดได้รับแนวคิดแปลกๆ เหล่านั้น แม้ว่าฉันสร้างสรรค์อย่างพิเศษ

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: สิ่งนี้มีผลเกี่ยวข้องกับแผนกงานใหม่ที่คุณรับผิดชอบอยู่หรือ

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ใช่ แต่สิ่งนี้ไม่ใช่เรื่องใหญ่ ตัวอย่างเช่น เมื่อฉันอยู่ในเมืองโคเปนเฮเกน ในช่วงเทศกาลอีสเตอร์ ฉันเห็นรถใช้ไฟฟ้าและได้รู้ว่าบริษัทไอเกียทำการให้เช่ารถ ดังนั้นฉันจึงเกิดแนวคิดที่ว่า เราไม่สามารถทำสิ่งนี้กับไอเกียในที่อื่นใดได้อีกหรือ สำนักงานขายของเราติดต่อพวกเขา และคุณรู้อะไรไหม พวกเขาแค่ส่งข้อเสนอไปถึง 150 ธุรกิจในยุโรป ซึ่งบางครั้งมันเป็นสิ่งดีที่จะคิดนอกกรอบ (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 50: 04 – 50: 55)

ตัดภาพไปที่ผู้ถูกสัมภาษณ์คนที่สาม

1st Interviewer: Talking about personal development. What would you see as your strengths and weaknesses?

Interviewee: If you're looking for someone who unites market and technology, who can motivate people, an expert for market, technology and people, you will find few people who are better than me. I consider this as my strength. The interface between technology and market, or between people and market or people and technology, that's my area.

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: พูดเกี่ยวกับการพัฒนาส่วนบุคคล อะไรที่คุณเห็นเป็นจุดแข็งและจุดอ่อนต่างๆ ของคุณ

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ถ้าคุณกำลังมองหาใครบางคนซึ่งรวมตลาดและเทคโนโลยีเข้าไว้ด้วยกัน ผู้ที่สามารถจูงใจผู้คนได้ มีความชำนาญสำหรับตลาด เทคโนโลยีและผู้คน คุณจะพบน้อยคนที่เยี่ยมกว่าผม ผมพิจารณาสิ่งนี้เป็นจุดแข็งของผม จุดที่สองสิ่งมาบรรจบกันระหว่างเทคโนโลยีและตลาดหรือระหว่างผู้คนและตลาด หรือผู้คนและเทคโนโลยี สิ่งนั้นคือขอบข่ายของผม (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 50: 56 – 51: 26)

ตัดภาพไปที่ผู้ถูกสัมภาษณ์คนที่สองซึ่งเป็นผู้หญิง

1st Interviewer: Would you describe yourself as decisive? How many marks out of ten would you give yourself in terms of decisiveness?

Interviewee: Between 8 and 9

1st Interviewer: Ok. Can you remember a specific situation when you decided quickly? Even though the situation wasn't necessarily clear or even risky?

Interviewee: (Laughing) I get that kind of situation every day.

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: คุณอธิบายตัวคุณในตามที่มั่นใจได้ไหมว่าเต็มสิบจะให้ตัวคุณเท่าไหร่ ในเรื่องของความแน่วแน่

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ระหว่าง 8 และ 9

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: โอเค คุณสามารถจำได้ไหมถึงสถานการณ์เฉพาะเจาะจงหนึ่งเมื่อคุณตัดสินใจอย่างเร่งด่วน ถึงแม้ว่าสถานการณ์นั้นไม่จำเป็นต้องมีความชัดเจนหรือแม้เป็นการเสี่ยง

ผู้ถูกสัมภาษณ์: (หัวเราะ) ฉันได้รับสถานการณ์เช่นนั้นทุกๆ วัน (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 51: 27 – 52: 01)

ตัดภาพมาที่ผู้ถูกสัมภาษณ์คนแรก

1st Interviewer: What was a difficult decision in your private life?

Interviewee: In my private life? I'm from the North of Germany. I grew up in Lower Saxony. I always felt a strong bond with the North. I studied in Flensburg, later on in Sweden. and I always enjoyed living close to the seaside. And the decision to move to the South, I know Frankfurt isn't the South, but it is coming from the North. The decision to say: "I will leave my home for a job in the South." This was a decision that took me a while.

1st Interviewer: What do you mean by "while"? How long did you carry this with you?

Interviewee: I applied quite spontaneously. After a short while I was offered the job and had to decide. It was my decision, but I had to involve my family. I took the decision and so far I'm very happy with it.

1st Interviewer: Are you married or do mean by family your parents?

Interviewee: Parents, friends. definitely.

ผู้สัมภาษณ์คนแรก : อะไรคือการตัดสินใจที่ยากในชีวิตส่วนตัวของคุณ

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ในชีวิตส่วนตัวของผมหรือ ผมมาจากทางตอนเหนือของเยอรมัน ผมโตขึ้นในรัฐแซกโซนีตอนใต้ ผมรู้สึกถึงข้อผูกมัดที่เข้มข้นกับบริเวณภาคเหนือ ผมเรียนในเฟรนเบิร์ก หลังจากนั้นในสวีเดน และผมก็เพลิดเพลินที่อยู่ใกล้กับชายทะเล และการตัดสินใจย้ายมาสู่ตอนใต้ ผมรู้แฟรงค์เฟิร์ทไม่ได้ไม่ได้อยู่ตอนใต้ แต่มันคือ การเดินทางมาจากทางตอนเหนือ การตัดสินใจที่จะบอกว่า "ผมจะทิ้งบ้านของผมมาเพื่องานในทางตอนใต้" สิ่งนี้เป็นการตัดสินใจที่ทำให้ผมต้องใช้เวลาอยู่สักพัก

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: คุณหมายความว่าอย่างไรกับคำว่า "สักพัก" นานเท่าไหร่ที่คุณแบกรับความรู้สึกนี้ไว้กับตัวคุณ

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ผมได้นำมาปรับใช้อย่างเป็นปกติวิสัยดีทีเดียว หลังจากสักพักไม่นานนักผมถูกเสนองานและต้องตัดสินใจ มันคือ การตัดสินใจของผม แต่ผมต้องเกี่ยวข้องกับครอบครัวของผม ผมได้เลือกตัดสินใจไปแล้วและจนถึงตอนนี้ผมมีความสุขกับมัน

ผู้สัมภาษณ์คนแรก: คุณแต่งงานแล้วหรือ ให้ความหมายโดยผู้ปกครองที่เป็นครอบครัวของคุณล่ะ

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ผู้ปกครอง เพื่อนๆ อย่างแน่นอน (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 52: 02 – 53: 23)

2nd Interviewer: Before we end we would like to speak about something which concerns the area "Collaborating with others". If you look at yourself, I always call it "the red button", if someone presses this button, you get angry, annoyed. What is your red button? If someone presses this button the party is over, you're in a bad mood. What is it in your case?

Interviewee: There are always things that annoy you, like things that cause a delay. I consider myself quite stable when it comes to that. There are some things, missed deadlines, or for example broken agreements, of course there are such things, these things can always happen, but there are no things that push me to escalation.

2nd Interviewer: I didn't mean it in the sense of a gun rampage or the total escalation.

Interviewee: (Laughing)

2nd Interviewer : And not so much about work, but just in dealing with others. This personal boundary, that if someone crosses it, is a reason for you to show the yellow card.

ผู้สัมภาษณ์คนที่สอง: ก่อนที่จบลง เราขอบอกเกี่ยวกับบางสิ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับขอบข่าย "ความร่วมมือกับผู้อื่น" ถ้าหากคุณมองที่ตัวคุณเอง ซึ่งผมเรียกมันเสมอว่า "ปุ่มสีแดง" ถ้าใครบางคนกดปุ่มนี้ คุณจะโกรธหรือรำคาญ แล้วอะไรคือปุ่มสีแดงของคุณล่ะ ถ้าบางคนกดปุ่มนี้ราวกับว่างานสังสรรค์จะจบลง คุณอยู่ในอารมณ์ที่ไม่ดี สิ่งนั้นมันคือ อะไรในกรณีของคุณ

ผู้ถูกสัมภาษณ์: มีหลายสิ่งที่สร้างความรำคาญให้กับคุณ เหมือนหลายสิ่งที่เป็นสาเหตุของความล่าช้า ผมพิจารณาตัวของผมเองมั่นคงทีเดียวเมื่อต้องเผชิญกับสิ่งนั้น บางสิ่ง ไม่ตรงตามเวลานัด หรือตัวอย่างเช่นยกเลิกข้อตกลงที่ทำไว้ร่วมกัน แน่นอนว่ามีสิ่งนี้ หลายสิ่งเหล่านี้สามารถเกิดขึ้นได้เสมอ แต่ก็ไม่มีสิ่งใดที่ผลักดันให้ผมไปสู่ความรุนแรงเลวร้าย

ผู้สัมภาษณ์คนที่สอง: ผมไม่ได้หมายความถึงสิ่งนั้นในการรับรู้ของพฤติกรรมรุนแรงใช้อาวุธปืนหรือความรุนแรงโดยสมบูรณ์

ผู้ถูกสัมภาษณ์: (หัวเราะ)

ผู้สัมภาษณ์คนที่สอง: และก็ไม่ใช่การทำงานที่มากเกินไป แต่เพียงแค่ในการตกลงจัดการกับผู้อื่น ขอบเขตส่วนบุคคลนี้คือเหตุผลสำหรับคุณที่จะทำให้คุณยื่นใบเหลืองถ้าหากใครบางคนข้ามเส้นนั้น (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 52: 02 – 54: 45)

ตัดภาพไปที่ผู้ถูกสัมภาษณ์คนที่สาม

Interviewee: If I valued everyone, I would probably be the Dalai Lama, that's not what I'm striving for. I try to question it to the best of my knowledge: " What was the reason for my anger. What makes me nervous?" I try to clarity it for myself.

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ถ้าผมให้คุณค่าความสำคัญกับทุกคน ผมอาจจะเป็นดาไลลามะ ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่ผมพยายามต่อสู้ดิ้นรนให้บรรลุ ผมพยายามตั้งคำถามกับมันด้วยความรู้ของผมอย่างดีที่สุดว่า "อะไรคือ เหตุผลที่ผ่านมาที่ทำให้ผมโกรธ อะไรที่ทำให้ผมวิตกกังวล" ผมพยายามที่จะเข้าใจให้ชัดเจนเพื่อตัวของผมเอง (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 54: 46 – 55: 04)

ตัดภาพไปที่ผู้ถูกสัมภาษณ์คนที่สองซึ่งเป็นผู้หญิง

Interviewee: I take my job very seriously but I try to perceive it as a game. I think that makes things easier. It also makes it easier if you can laugh about yourself and look back and say: "How stupid was I back then?"

ผู้ถูกสัมภาษณ์: ฉันทำงานของฉันอย่างจริงจังมาก แต่ฉันพยายามที่จะรับรู้เข้าใจมันว่าเป็นเหมือนเกมการเล่น ฉันคิดว่าสิ่งนั้นทำให้หลายสิ่งง่ายยิ่งขึ้น และมันก็ทำให้สิ่งนั้นง่ายกว่าด้วย ถ้าคุณสามารถหัวเราะเกี่ยวกับตัวของคุณเองและมองกลับไปว่า "โง่ไม่ได้เรื่องอย่างไรในช่วงเวลาย้อนไปในตอนนั้น (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 55: 05 – 55: 26)

1st Interviewer: Thank you very much. Any questions?

2nd Interviewer: No.

3rd Interviewer: Me neither.

1st Interviewer: Ok, you will have a short break now. We'll compare notes for about 15 minutes and then call you for feedback. Thank you

ผู้สัมภาษณ์คนที่หนึ่ง: ขอบคุณมากครับ มีคำถามอื่นๆอีกไหมค่ะ

ผู้สัมภาษณ์คนที่สอง: ไม่ครับ

ผู้สัมภาษณ์คนที่สาม: ผมก็ไม่มีครับ

ผู้สัมภาษณ์คนที่หนึ่ง: โอเค ตอนนี้คุณจะมีช่วงหยุดพักสักครู่ เราจะเปรียบเทียบสิ่งที่จดบันทึกไว้สัก 15 นาทีและหลังจากนั้นจะเรียกคุณ คุณเข้ามารับฟังผลตอบรับ ขอบคุณค่ะ (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 55: 27 – 55: 45)

ในช่วงระหว่างที่พักการสัมภาษณ์ เพื่อรอผลตอบรับจากกรรมการ ภาพจับให้เห็นอิริยาบถของผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้งสามที่คล้ายกัน คือนั่งก้มหน้า มือทั้งสองข้างประคองและกดมือของตนในบริเวณเดียวกันแต่ต่างช่วงเวลากัน (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 55: 52 – 56: 25)

ช่วงที่ 9 แสดงให้เห็นถึงทัศนะของพนักงานและทีมงานภายในบริษัท ด้วยการสัมภาษณ์บุคคลเพียงลำพังและด้วยการบันทึกภาพการแสดงทัศนะในที่ประชุมหรือการพบปะกันของคนในกลุ่ม

ภาพตัดกลับมาในห้องสัมภาษณ์

2nd Interviewer: It's not so much the company that requires this, but the market. It's the employees themselves who see, what is required in order to be successful at their job or at solving their tasks. Our role is to moderate and to make things transparent. So they don't stay in the dark without knowing what's actually wrong or without knowing the causes for their success if they're doing fine.

1st Interviewer: We see it from the requests we get. Companies say. "We are merged, reorganized, restructured on paper it looks splendid, we made the right steps and decisions." However, business isn't going well at all. There are too many problematic employees who do everything but the things they should, because they may feel disappointed or worried.

ผู้สัมภาษณ์คนที่สอง: มันไม่มากเกินไปที่บริษัทจะเรียกร้องสิ่งนี้ ยกเว้นตลาดมันคือ สิ่งที่ลูกจ้างซึ่งพวกเขาเองมองเห็นว่าสิ่งที่เรียกร้องนั้นก็เพื่อที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จในงานของพวกเขาหรือการแก้ปัญหาภารกิจของพวกเขา บทบาทของพวกเรา คือ ความไม่สุดขั้วด้านใดด้านหนึ่ง และเพื่อทำให้หลายๆ สิ่งให้โปร่งใส ดังนั้น พวกเขาไม่อยู่ในด้านมืดที่ปราศจากการรู้ว่า อะไรที่ผิดพลาดหรือปราศจากการรู้ถึงสาเหตุ เพื่อความสำเร็จของพวกเขาถ้าพวกเขากำลังทำได้ดี (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 56: 45 - 57: 43)

ภาพตัดมาภายในห้องประชุมของตึกวัตสัน ที่หน่วยงานการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานให้คำปรึกษา (Towers Watson, Frankfurt Consulting Performance Optimization) พนักงานชายคนหนึ่งกล่าวว่า

Thanks for finding the time to support Christian and me in the project for our client. So far we completed the first management interviews. In a week we will meet with the management team in order to present the interview results to the steering committee. And we will see in what way we can contribute as consultants. Now, I would like to resume with you what we've worked out so far and discuss with you how we can get the most out of it

and give them the most input.

พนักงานชายคนหนึ่ง: ขอบคุณสำหรับการพบช่วงเวลาที่สนับสนุนชาวคริสต์และผมในโครงการเพื่อลูกค้าของพวกเรา จนถึงตอนนี้เราได้เสร็จสิ้นการสัมภาษณ์การจัดการระดับแรกแล้ว ในอีกสัปดาห์หนึ่งเราจะพบปะกับทีมการจัดการเพื่อที่จะนำเสนอผลการสัมภาษณ์ให้กับคณะกรรมการผู้ขับเคลื่อนนำทิศทาง และเราจะเห็นถึงวิถีทางที่เราสามารถมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้คำปรึกษา ตอนนี้ผมอยากจะเริ่มต้นกับคุณถึงสิ่งที่เราได้ทำกันมาจนถึงตอนนี้ และปรึกษาหารือกับคุณว่าอย่างไรที่เราสามารถได้รับมันมากที่สุด และให้ข้อมูลสนับสนุนกับพวกเขาได้มากที่สุด (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 57: 45 – 59: 19)

ภาพตัดมาภายในห้องประชุมของบริษัทคีนบูม แผนกให้คำปรึกษาด้านทรัพยากรบุคคล (Kienbaum Dusseldorf Human Resources Consultancy) พนักงานชายคนหนึ่งกล่าวว่า

Great to see you all, some are still missing. Why a division meeting? The divisions themselves were reason to say: "We need change." We don't want divisions any more. We want to work in a structure and in a company, where divisions like: "This is me and that's you. This is us and that's them." no longer exist. We still call it division meeting because we need a name. So that's the name, which is pretty adequate as we are in the middle of a change process and we are still far from saying: "The change is complete." We have a long way ahead of us. All of you know that you can quickly change processes and structures, but nowhere near as quickly behaviours and attitudes.

พนักงานชายคนหนึ่ง: ยอดเยี่ยมที่เห็นพวกคุณทั้งหมด บางคนยังคงขาดหายไป ทำไมต้องมีการพบปะของแผนก หลายแผนกพวกเขามีเหตุผลที่บอกว่า "เราต้องการการเปลี่ยนแปลง" เราไม่ต้องการแผนกอีกต่อไป เราต้องการทำงานในโครงสร้างของบริษัทซึ่งแผนกเป็นเหมือน "นี่คือฉันและนั่นคือคุณ นี่คือเราและนั่นคือเขา" ไม่มีอีกต่อไป เรายังคงเรียกมันว่าการพบปะของแผนกเพราะเราต้องการชื่อหนึ่งชื่อ ดังนั้นนั่นคือ ชื่อที่เรียก ซึ่งพอเหมาะดีทีเดียวราวกับว่าเราอยู่ท่ามกลางของกระบวนการเปลี่ยนแปลงและเรายังคงห่างไกลจากการที่จะพูดว่า "การเปลี่ยนแปลงนั้นคือสิ่งที่เสร็จสิ้นแล้ว" เรามีเส้นทางอีกยาวไกลเบื้องหน้าของพวกเรา พวกคุณทุกคนรู้ว่าคุณสามารถเปลี่ยนแปลงกระบวนการต่างๆ และโครงสร้างต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว แต่ไม่ที่ใดใกล้เหมือนกับการเปลี่ยนพฤติกรรมและทัศนคติที่รวดเร็ว (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 59: 24 – 1: 00: 33)

ตัดภาพมาที่ห้องประชุมบริษัทส่งพัสดุดีเอชเอล ทีมงานลีนที่โคโลญ (Deutsche Post DHL, Cologne LEAN Team) พนักงานหญิงคนหนึ่งกล่าวว่า

Ok, so what's the reason for this meeting? I think everyone knows that the LEAN program which will be launched within Deutsche Post, the biggest change management program within our service line, over a period between 2009 to 2013. We would like to effect change for 1200 employees. We want to change people. We want to initiate a cultural change. A culture of continuous improvement. We all know this.

พนักงานหญิงคนหนึ่ง: โอเค เหตุผลสำหรับการพบปะกันในครั้งนี้หรือ ฉันคิดว่าทุกคนรู้ว่าแผนงานลีน ซึ่งจะปล่อยตัวภายในการไปรษณีย์ดอยทช์ สิ่งที่ใหญ่ที่สุดนี้เปลี่ยนแปลงแผนการจัดการภายในแนวทางการให้บริการของพวกเรา นานกว่าช่วงเวลาระหว่างปี ค.ศ. 2009 ถึง 2013 เราต้องเผชิญต่อผลกระทบการเปลี่ยนแปลงพนักงาน 1200 คน เราต้องการเปลี่ยนผู้คน เราต้องริเริ่มการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม วัฒนธรรมของการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เราทุกคนรู้ถึงสิ่งนี้ (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 00: 34 – 1: 01: 28)

ตัดภาพกลับมาที่ภายในห้องประชุมของตึกวัตสัน ที่หน่วยงานการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานให้คำปรึกษา (Towers Watson, Frankfurt Consulting Performance Optimization) พนักงานชายคนเดิม กล่าวว่า

The interviews gave us two conclusions. First: Support the word "change story". When the management talks like that, we know that we aren't dealing with the traditional, family-owned German company, but with a company that sees itself in an international context.

พนักงานชายคนหนึ่ง: การสัมภาษณ์ให้ 2 บทสรุปกับพวกเรา อย่างแรก คือการสนับสนุนคำว่า "เรื่องการเปลี่ยนแปลง" เมื่อการจัดการพูดราวกับว่าเรารู้ว่าเราไม่ได้จัดการกับขนบปฏิบัติบริษัทเยอรมันที่ครอบครัวเป็นเจ้าของ แต่บริษัทซึ่งเห็นตัวมันเองในบริบทอย่างนานาชาติ (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 01: 29 – 1: 01: 50)

ตัดภาพมาที่พนักงานหญิงคนหนึ่ง กล่าวว่า

They want us to support the change process. So I think we should focus on this project, but still demonstrate the interfaces, and the measures they can take beyond the mere project. And also the measures they should take. I'd ask for example: Is next year's change agenda clearly defined?

พนักงานหญิงคนหนึ่ง: พวกเขาต้องการให้พวกเราสนับสนุนกระบวนการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นฉันคิดว่า เราควรเน้นให้ความสำคัญกับโครงการนี้ แต่ยังคงสาธิตให้เห็นจุดร่วมของทั้งสองสิ่ง และมาตรการต่างๆ ที่พวกเขาสามารถนำไปใช้นอกเหนือจากโครงการเพียงเท่านั้น และมาตรการที่พวกเขาควร

จะนำไปใช้ด้วย ฉันถามเพื่อตัวอย่าง การเปลี่ยนแปลงวาระของปีถัดไปถูกระบุได้อย่างชัดเจนหรือยัง (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 01: 51 – 1: 02: 17)

ตัดภาพกลับมาที่ภายในห้องประชุมของบริษัทคีนบูม แผนกให้คำปรึกษาด้านทรัพยากรบุคคล (Kienbaum Dusseldorf Human Resources Consultancy) พนักงานชายคนเดิมกล่าวว่า

A core statement which in my opinion is essential. From my point of view it's absolutely compulsory. My personal opinion is: If we don't act in the next few years, Kienbaum won't be around in 10 years.

พนักงานชายคนหนึ่ง: แก่นของแถลงการณ์ซึ่งผมคิดเห็นว่าจำเป็น จากมุมมองของผมมันเป็นข้อผูกมัดที่สมบูรณ์ ความเห็นส่วนตัวของผมคือ ถ้าเราไม่ปฏิบัติในปีถัดไปหลังจากนี้ บริษัทคีนบูมจะไม่อยู่ในช่วงราว 10 ปี (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 02: 18 – 1: 02: 35)

ตัดภาพกลับมาที่ห้องประชุมบริษัทขนส่งพัสดุดีเอชเอล ทีมงานลีนที่โคโลญ (Deutsche Post DHL, Cologne LEAN Team) พนักงานหญิงคนเดิมกล่าวว่า

I think it helps us if we keep on remembering that it's a big change for the individual, for the employees within those departments.

พนักงานหญิงคนหนึ่ง: ฉันคิดว่ามันช่วยเราถ้าเรารักษาการจดจำว่า มันเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ใหญ่สำหรับปัจเจก สำหรับลูกจ้างหลายคนภายในแผนกต่างๆเหล่านั้น (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 02: 36 - 1: 02: 50)

ภาพตัดกลับมาภายในห้องประชุมของตึกวัตสัน ที่หน่วยงานการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานให้คำปรึกษา (Towers Watson, Frankfurt Consulting Performance Optimization) พนักงานชายคนอีกคนที่เคยนั่งฟังมาก่อน เขาได้กล่าวว่า

It's a very profound cultural change, we've observed many times that people react warily.

Another man: Which processes or HR tools will we need to bring into the discussion so that the change will be sustainably implemented?

พนักงานชายคนหนึ่ง: มันเป็นการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมที่ลึกซึ้งมาก เราเฝ้าสังเกตหลายๆ ครั้งว่า ผู้คนตอบสนองอย่างระมัดระวัง

พนักงานชายอีกคนหนึ่ง: กระบวนการหรือเครื่องมือทรัพยากรบุคคลใดที่เราจะต้องการนำมาสู่การปรึกษาหารือที่ว่าการเปลี่ยนแปลงจะถูกทำให้บรรลุผลอย่างยั่งยืนล่ะ (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 02: 51 – 1: 03: 17)

ภาพตัดกลับมาภายในห้องประชุมของบริษัทคีนบูม แผนกให้คำปรึกษาด้านทรัพยากรบุคคล (Kienbaum Dusseldorf Human Resources Consultancy) พนักงานชายคนเดิมกล่าวว่า

Even before Peter Senge we knew that we can only survive in a system, if we have a high level of cooperation. I.e. if we create a flow of information, if we optimize cooperation, if people are connected and have few hierarchies between them. That's the only way a company's strength takes its full effect.

พนักงานชายคนหนึ่ง: แม้กระทั้งก่อนปีเตอร์ เราได้รู้ว่าเราสามารถเพียงแค่อยู่รอดในระบบถ้าเรามีการร่วมมือในระดับสูง ตัวอย่างเช่น ถ้าเราสร้างสรรค์กระแสของข้อมูล ถ้าเราเพิ่มประสิทธิภาพการร่วมมือ ถ้าผู้คนถูกเชื่อมต่อและมีการจัดระบบความสำคัญตามระดับชั้นที่น้อยระหว่างพวกเขา นั่นคือ หนทางเดียวที่จุดแข็งของบริษัทนำเอาไปใช้ก่อให้เกิดผลอย่างเต็มที่ (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 03: 18 – 1: 03: 45)

ตัดภาพกลับมาที่ห้องประชุมบริษัทขนส่งพัสดุดีเอชเอล ทีมงานลีนที่โคโลญ (Deutsche Post DHL, Cologne LEAN Team) พนักงานหญิงคนเดิม กล่าวว่า

The good thing is that now there's a symbiosis between people. The manager can clearly see: The stronger I develop my employee, the stronger I build my team, the bigger is my own success as well as the company's success.

พนักงานหญิงคนหนึ่ง: สิ่งที่ดีคือตอนนี้ที่นั่นคือความสัมพันธ์พึงพาต่อกันระหว่างผู้คน ผู้จัดการสามารถเห็นได้อย่างชัดเจน ฉันพัฒนาลูกจ้างของฉันให้เข้มแข็งมากขึ้นเท่าใด ฉันก็สร้างทีมของฉันให้เข็มแข็งมากขึ้นเท่านั้น ความสำเร็จของฉันจะใหญ่มากขึ้น เช่นเดียวกับความสำเร็จของบริษัท (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 03: 47 – 1: 04: 05)

ตัดมาที่ภายในห้องประชุมของบริษัทหนึ่ง ชายคนหนึ่งได้กล่าวว่า

We're leaving the age of the analyst, we're entering the age of the human.

พนักงานชายคนหนึ่ง: เรากำลังหนีออกมาจากยุคของนักวิเคราะห์ เรากำลังเข้าสู่ยุคของมนุษยชน (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 04: 06 – 1: 04: 13)

ตัดภาพกลับมาที่ห้องประชุมบริษัทขนส่งพัสดุดีเอชเอล ทีมงานลีนที่โคโลญ (Deutsche Post DHL, Cologne LEAN Team) พนักงานหญิงคนเดิมกล่าวว่า

The idea is that the manager is no longer a firefighter fighting every fire, but a coach.

พนักงานหญิงคนหนึ่ง: แนวคิดคือ ผู้จัดการไม่เป็นเหมือนนักดับเพลิงที่ต่อสู้กับไฟอีกต่อไป แต่เป็นครูฝึกคนหนึ่ง (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 04: 14 – 1: 04: 23)

ตัดมาที่ภายในห้องประชุมของบริษัทหนึ่ง ชายคนเดิมได้กล่าวว่า

If man as a resource is getting scarce, you have to focus on the few good ones. (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 04: 24 – 1: 04: 29)

ตัดภาพกลับมาที่ภายในห้องประชุมของบริษัทคีนบูม แผนกให้คำปรึกษาด้านทรัพยากรบุคคล (Kienbaum Dusseldorf Human Resources Consultancy) พนักงานชายคนเดิมก่อนหน้านี้กล่าวว่า

I want to say it drastically: We will degenerate into insignificance, if we don't internationalize properly.

พนักงานชายคนหนึ่ง: ผมต้องการพูดมันอย่างเข้มงวดว่า เราจะเสื่อมลงกลายไปสู่ความไม่สำคัญถ้าเราไม่ทำให้เป็นนานาชาติอย่างเหมาะสม (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 04: 30 – 1: 04: 36)

ตัดภาพกลับมาที่ห้องประชุมบริษัทขนส่งพัสดุดีเอชเอล ทีมงานลีนที่โคโลญ (Deutsche Post DHL, Cologne LEAN Team) พนักงานหญิงคนเดิมกล่าวว่า

I have a vision.

พนักงานหญิง: ฉันมีวิสัยทัศน์ (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 04: 37 – 1: 04: 39)

ตัดภาพกลับมาที่ภายในห้องประชุมของบริษัทคีนบูม แผนกให้คำปรึกษาด้านทรัพยากรบุคคล (Kienbaum Dusseldorf Human Resources Consultancy) พนักงานชายคนเดิมก่อนหน้านี้กล่าวว่า

So: Let's go for it!

พนักงานชายคนหนึ่ง: ดังนั้น ไปสู่เป้าหมายกันเถอะพวกเรา (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 04: 39 – 1: 04: 40)

ตัดภาพกลับมาที่ห้องประชุมบริษัทขนส่งพัสดุดีเอชเอล ทีมงานลีนที่โคโลญ (Deutsche Post DHL, Cologne LEAN Team) พนักงานหญิงคนเดิมกล่าวว่า

My vision is to get an enduring change. To transplant the cultural change into the DNA of every single employee.

พนักงานหญิงคนหนึ่ง: วิสัยทัศน์ของฉันคือ การได้รับการเปลี่ยนแปลงที่คงทนถาวร ด้วยการปลูกถ่ายการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมนั้นเข้าไปสู่ดีเอ็นเอของทุกๆ คน (Work Hard Play

Hard. 2011: นาทีที่ 1: 04: 41 – 1: 04: 55)

ตัดภาพกลับมาที่ห้องประชุมบริษัทขนส่งพัสดุดีเอชเอล ทีมงานลีนที่โคโลญ (Deutsche Post DHL, Cologne LEAN Team) พนักงานหญิงคนเดิมกล่าวว่า

Last year we started with the question: What's my personality type? What motivates me? We moved on to the questions: How do I coach? How do I give feedback? What's my colleague's personality type? How can I motivate him? How can I put myself in his position in order to motivate him? Initiating a change by changing people is always a challenge. And every group within our four month period, every lucky group to participate in the program will take it on differently. I invited Mrs. Schustereit again because I'd like her to assist us on our journey as a team. And help us to get stronger as a team, so we can face the challenges of the cultural change that we'll initiate and continuously follow up, so we can face the challenges as a team and grow together as a team.

พนักงานหญิงคนหนึ่ง: ปีก่อนหน้านี้เราเริ่มด้วยคำถามที่ว่า อะไรคือ ลักษณะบุคลิกเฉพาะส่วนตัวของฉัน อะไรที่จูงใจฉัน เราดำเนินมันมาสู่คำถามที่ว่า ฉันจะทำหน้าที่ครูฝึกอย่างไร ฉันจะให้ผลตอบรับอย่างไร อะไรคือลักษณะบุคลิกเฉพาะของเพื่อนร่วมงานของฉัน ฉันสามารถจูงใจเขาได้อย่างไร ฉันจะแทนที่ตัวฉันในตำแหน่งของเขาเพื่อจะจูงใจเขาได้อย่างไร การริเริ่มการเปลี่ยนแปลงโดยการเปลี่ยนผู้คนเป็นสิ่งที่ท้าทายเสมอ และทุกๆกลุ่มภายในช่วงระยะสี่เดือนของพวกเรา ทุกๆกลุ่มที่โชคดีในการเข้าร่วมในแผนงาน จะนำมันมันไปใช้แตกต่างกัน ฉันแนะนำคุณซูเทอเรอีกครั้ง เพราะฉันอยากให้เธอช่วยแนะนำพวกเราบนเส้นทางการเดินทางร่วมกันในบทบาทของทีม และช่วยให้เราได้รับทีมที่เข้มแข็งมากขึ้น ดังนั้นเราสามารถเผชิญหน้ากับความท้าทายของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ซึ่งเราจะริเริ่มและตามติดอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นเราสามารถเผชิญหน้ากับสิ่งท้าทายต่างๆ เหมือนกับทีมและเติบโตด้วยการอย่างเป็นทีม (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 05: 29 – 1: 06: 40)

ตัดภาพมาที่การสัมภาษณ์พนักงานหญิงคนเดิม ของบริษัทขนส่งพัสดุดีเอชเอล เพียงลำพัง เธอให้ทัศนะว่า

Lean comes from the term lean production which is a term from the automotive industry. Toyota made "lean" famous. Known in literature as the Toyota production system. The interesting thing about what we do is we take something which is well known in the automotive sector which is a manufacturing industry. And we apply it to a service provider. If you act in such a market, if you strive for being the leading service provider, you have to be competitive. Continuous improvement must be our goal. Every day we need to strive for operational

excellence. Otherwise it won't work out.

พนักงานหญิงคนหนึ่ง: ลีนมาจากคำเรียกการผลิตลีน ซึ่งเป็นคำที่มาจากอุตสาหกรรมรถยนต์โตโยต้า สร้าง "ลีน"ให้มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักในงานงานเขียนระบบการผลิตโตโยต้า สิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับสิ่งที่เราทำคือ เรานำบางสิ่งซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างดีในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ และเรานำมาประยุกต์ใช้กับผู้ให้บริการ ถ้าคุณปฏิบัติในตลาดดังกล่าว ถ้าคุณดิ้นรนเพื่อเป็นผู้นำให้การบริการ คุณต้องอยู่กับการแข่งขัน การพัฒนาอย่างต่อเนื่องต้องเป็นเป้าหมายของพวกเรา ทุกๆ วันเราต้องการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความยอดเยี่ยมด้านการดำเนินงาน ไม่เช่นนั้น มันจะไม่แก้ปัญหา (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 06: 41 – 1: 07: 38)

ตัดภาพกลับมาที่ห้องประชุมบริษัทขนส่งพัสดุดีเอชเอล ทีมงานลีนที่โคโลญ (Deutsche Post DHL, Cologne LEAN Team) พนักงานชายคนหนึ่งจากทีมอบรมถามผู้บรรยายว่า

If I understand these steps correctly, I should ideally be able to bring a group of people in the forming phase. And ideally this will happen step by step. My question is very specific: What would be three, four possible scenarios, to bring a group of people or to assist them... I actually don't even know if I need to assist or give them something on the way? What can I do specifically to send them on the journey?

หญิงผู้มาบรรยาย: Why would they suddenly feel like a team?

พนักงานชาย: Exactly, That's my question.

ถ้าผมเข้าใจขั้นตอนเหล่านี้ได้อย่างถูกต้อง ด้วยหลักการแล้ว ผมน่าจะสามารถนำกลุ่มคนในขั้นตอนการทำเป็นรูปเป็นร่างได้ และด้วยหลักการสิ่งนี้จะเกิดเป็นขั้นเป็นตอน คำถามของผมเป็นการเจาะจงเฉพาะมาก อะไรที่จะเป็นสามหรือสี่แผนการที่เป็นไปได้สู่การนำกลุ่มคนหรือช่วยเหลือพวกเขา... ผมไม่เคยรู้ตามความเป็นจริงว่า ถ้าหากผมต้องการช่วยหรือให้บางสิ่งบางอย่างกับพวกเขาในเส้นทางเดินนั้นจะเป็นไปได้หรือไม่ อะไรที่ผมสามารถทำได้อย่างเจาะจงเพื่อส่งมอบให้พวกเขาในการเดินทางนั้น

หญิงผู้มาบรรยาย: ทำไมพวกเขาจึงรู้สึกเหมือนการทำงานร่วมกันเป็นทีมทันทีทันใดอย่างนั่นหรือค่ะ

พนักงานชาย: แน่นอนครับ นั่นคือคำถามของผม

ในห้องประชุมเดิม ตัดภาพมาที่ผู้หญิงคนหนึ่งกล่าวแสดงทัศนะในที่ประชุมอบรม

They come together every morning for a performance overview. In order to discuss their goals. They haven't determined them yet and they have to figure them out together, because they'll have small pieces that they need to put together. That's why they feel like a team. Because they share a performance board.

พนักงานหญิงคนหนึ่ง: พวกเขามาด้วยกันในทุกๆเช้าเพื่อภาพรวมของการดำเนินงาน เพื่อที่จะปรึกษาหารือเป้าหมายของพวกเขา พวกเขายังคงไม่พิจารณาของพวกเขาและพวกเขาต้องคำนวณหาทางออกของพวกเขาด้วยกัน เพราะพวกเขาจะมีชิ้นส่วนเล็กๆ หลายชิ้นที่ต้องการนำมาใส่ไว้รวมกัน นั้นคือที่ว่าทำไมพวกเขารู้สึกเหมือนทีม เพราะพวกเขาแบ่งปันประสิทธิภาพร่วมกัน (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 07: 39 – 1: 08: 57)

ตัดภาพมาที่สัมภาษณ์ผู้หญิงคนเดิม เธอกล่าวแสดงทัศนะว่า

How can I make sure that every employee knows his goals every single day? For this purpose we developed so called activity ratios. Every employee knows them exactly and knows how he can influence them. They will meet with their team. The team meets once a day and discusses the activity ratio, in order to do a location analysis. What did we achieve the day before? What did we not achieve and what do we need to improve?
So we're automatically entering a process of continuous improvement. Which we remember is the main goal of the LEAN program. We are automatically in the process of continuous improvement, as the employees discuss the challenges of the day before and think about what they can improve.

ฉันจะสามารถมั่นใจได้อย่างไรว่า ลูกจ้างทุกคนรู้ในเป้าประสงค์ของพวกเขาในแต่ละวัน สำหรับความประสงค์นี้เราได้พัฒนาสิ่งที่เรียกว่าสัดส่วนกิจกรรม ลูกจ้างทุกคนรู้จักสิ่งเหล่านี้อย่างแน่นอนและรู้ว่า อย่างไรที่เขาสามารถมีอิทธิพลเหนือพวกมัน พวกเขาจะพบปะกับทีมงานของพวกเขา ทีมงานจะพบปะเจอกันครั้งหนึ่งต่อวันและปรึกษาหารือในเรื่องสัดส่วนกิจกรรม เพื่อที่จะทำการวิเคราะห์หาทำเลที่ตั้งที่เหมาะสม อะไรที่เราทำสำเร็จในวันก่อนหน้านี้ อะไรที่เราทำไม่สำเร็จและอะไรที่เราต้องแก้ไข ดังนั้น เรากำลังเข้าสู่กระบวนของการพัฒนาแก้ไขอย่างต่อเนื่องโดยอัตโนมัติ เหมือนที่ลูกจ้างหลายคนหารือกับสิ่งที่ท้าทายในวันก่อนหน้านี้ และคิดถึงสิ่งที่พวกเขาสามารถปรับปรุงแก้ไข (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 08: 58 – 1: 10: 03)

ภาพตัดนำเสนอวันหนึ่งของวันหยุดสุดสัปดาห์ที่พนักงานกำลังทำงานกันอยู่ หัวหน้าเรียกประชุมด่วน

หัวหน้า: Please come with me. Good morning everyone. How are you?

พนักงาน: Fine

หัวหน้า: How were you yesterday?

พนักงาน: Better.

หัวหน้า: Why better?

พนักงาน: Because I wasn't here.

หัวหน้า: Good for you, bad for us. How were the others?

พนักงาน: Exhausted?

หัวหน้า: How exhausted? Better or worse than last week?

พนักงาน: The same

หัวหน้า: The same? What could you change? or how could you change it?

พนักงาน: Hire more people.

หัวหน้า: Which would mean we are understaffed. Are we understaffed?

พนักงาน: It's holiday time.

หัวหน้า: Certain colleagues are on holiday, yes.

หัวหน้า: Yesterday we had in total 128 contacts. Based on FB6 in SAP we have all in all 1012 cases, out of which 377 are closed, which is 37.25% first level. We are keeping up the high level. Any comments or questions? Good. Thank you. Have a good day.

หัวหน้า: กรุณามาด้วยกันกับผม สวัสดียามเช้าทุกๆ คน พวกคุณเป็นอย่างไรกันบ้าง

พนักงาน: ดีค่ะ

หัวหน้า: เมื่อวานคุณเป็นอย่างไรบ้าง

พนักงาน: เยี่ยมกว่า

หัวหน้า: ทำไมถึงเยี่ยมกว่าล่ะ

พนักงาน: เพราะว่าฉันไม่ได้อยู่ที่นี่

หัวหน้า: ดีสำหรับคุณแต่แย่สำหรับพวกเรา คนอื่นๆเป็นอย่างไรกันบ้าง

พนักงาน: เหนื่อย

หัวหน้า: เหนื่อยอย่างไร ดีกว่าหรือแย่กว่าสัปดาห์ล่าสุดที่ผ่านมา

พนักงาน: เหมือนๆ กัน

หัวหน้า: เหมือนกันหรือ อะไรที่คุณสามารถเปลี่ยนแปลงได้ล่ะ หรือคุณสามารถเปลี่ยนมันได้อย่างไร

พนักงาน: จ้างพนักงานเพิ่ม

หัวหน้า: ซึ่งหมายถึงเราไม่พอหรือ เราพนักงานไม่เพียงพอหรือครับ

พนักงาน: มันเป็นเวลาวันหยุดพักผ่อน

หัวหน้า: เพื่อนร่วมงานที่มั่นใจได้อยู่ในวันหยุด ใช่แล้วครับ (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 10: 11 – 1: 12: 15)

ตัดภาพมาที่เสียงแสดงทัศนะของหลายคนในที่ประชุม บริษัทขนส่งพัสดุดีเอชเอล ทีมงานลีนที่โคโลญ (Deutsche Post DHL, Cologne LEAN Team)

หญิงคนหนึ่ง: The idea to make themselves redundant might make some people really nervous.

ชายคนหนึ่ง: However, we have a nice storyline there. Not in the sense of a fairytale. We can definitely prove them wrong. Or at least take their fear away.

หญิงคนหนึ่ง: This shows us that you can implement change only in crisis situations. You need a burning platform. The question is: Can you implement this with communication only? or is the crisis situation missing that pushes everyone to realize: I need to change.

หญิงคนหนึ่ง: แนวความคิดที่ทำให้พวกเขามากเกินไปอาจทำให้บางคนวิตกกังวลได้จริงๆ

ชายคนหนึ่ง: อย่างไรก็ตาม เรามีโครงเรื่องที่ดีตรงนั้น ไม่ใช่การรับรู้ถึงเทพนิยาย เราสามารถพิสูจน์ได้อย่างแน่นอนว่าพวกเขาผิดพลาด หรืออย่างน้อยที่สุดก็หยิบยกเอาความกลัวของพวกเขาออกไป

หญิงคนหนึ่ง: สิ่งนี้แสดงให้พวกเราเห็นว่า คุณสามารถเปลี่ยนแปลงวิธีการให้สำเร็จได้เพียงแค่ในสถานการณ์วิกฤติเท่านั้น คุณต้องเผาระบบการจัดการทิ้ง คำถามคือ: คุณสามารถบรรลุสิ่งนี้กับเพียงแค่การสื่อสารเท่านั้นหรือไม่ หรือคือความผิดพลาดของสถานการณ์วิกฤติที่ผลักดันให้ทุกคนตระหนัก: ฉันต้องการเปลี่ยนแปลง (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 12: 16 – 1: 13: 10)

บรรยากาศการทำงานในสำนักงานชวนมึนหัว สร้างความตรึงเครียด บางคนออกมาสูบบุหรี่ บางคนก้มหน้านั่งทำงานบนโต๊ะของตนเองโดยเปิดส่วนบนให้มองทะลุผ่านได้ทั้งหมด (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 13: 12 – 1: 14: 03)

ตัดภาพมาที่ห้องประชุมบริษัทขนส่งพัสดุดีเอชเอล ทีมงานลีนที่โคโลญ (Deutsche Post DHL, Cologne LEAN Team) หญิงผู้กำลังบรรยายอบรมกล่าวว่า

If they can't see any benefit how do you want to win them over? At some point, when all persuasion failed, when you enter in a confrontation and they refuse to cooperate. At this point you've got to say: "End of discussion. We need figures. Put aside your own interests, otherwise the program fails" This would be the next step. If that doesn't work either, then it's induction of psychological strain.

ถ้าพวกเขาไม่สามารถเห็นถึงผลประโยชน์บ้างสักนิด แล้วคุณต้องการอย่างไรที่จะมีชัยเหนือพวกเขาล่ะ ในบางมุม เมื่อการชักชวนล้มเหลว เมื่อคุณเข้าไปเผชิญหน้าและพวกเขาปฏิเสธที่จะร่วมมือ ในจุดนี้คุณพูดว่า "จบการสนทนา เราต้องการรูปร่าง เก็บความสนใจของคุณเองไว้ก่อน มิฉะนั้นแผนการจะล้มเหลว" สิ่งนี้น่าจะเป็นขั้นตอนถัดไป ถ้ามันไม่ได้ผลอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อนั้นมันคืออุปนัยที่สังเกตเห็นได้ด้วยความตึงเครียดทางด้านจิตใจ (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 14: 04 – 1: 14: 46)

ช่วงที่ 10 นำเสนอข้อดีของเทคโนโลยีซอฟต์แวร์ที่ช่วยในการเก็บข้อมูลเพื่อใช้วิเคราะห์ตรวจสอบและประเมินประสิทธิภาพของพนักงาน แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการตัดสินใจของผู้จัดการ

ตัดภาพนำเสนอห้องประชุมของบริษัทเอนเดรแอนด์ฮาว์เซอร์ที่บาเซล (Endress & Hauser, Basel) พนักงานคนหนึ่งกำลังนำเสนอ แซป ซอฟต์แวร์ (SAP software) เพื่อการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในเมืองหลวง (Human Capital Management)

ชายคนหนึ่งกล่าวว่า: We see a web interface adapted to Endres and Hauser. You have the technology. It starts with an overview of attendance and absence. Today we'll focus on talent management. We will go through the performance management process in green, talent assessment process in yellow, and we'll look at areas like potential, which you can adapt to your needs, if you base it on strategic thinking or any key skill of your choice. Talent assessment is done by the manager for the employee. For the employee we have not only basic data, but also a talent profile. To me as an employee it's important to get a good assessment by the manager in order to get a convincing talent profile. And so finally you as an HR employee know where to find your people. Not only the best ones, but also the ones that increase our workforce. Or even the underperformers. So you're in control of all data. Very important: Software is one thing, the other thing is assessment and communication with the employee, so the employee doesn't feel reduce to numbers. Those systems can save the data, but the actual HR work starts with the manager.

ชายคนหนึ่งกล่าวว่า: เราเห็นรูปแบบเว็บอินเตอร์เฟส ปรับใช้ในบริษัทเอนเดรแอนด์ฮูเซอร์ คุณมีเทคโนโลยี มันเริ่มด้วยภาพรวมของการเข้าร่วมและการขาด วันนี้เราจะเน้นไปที่การจัดการความสามารถพิเศษ เราจะดำเนินผ่านไปที่กระบวนการการจัดการการปฏิบัติหน้าที่ในสีเขียว กระบวนการการประเมินความสามารถพิเศษในสีเหลือง และเราจะดูไปที่ขอบข่ายที่คล้ายกับศักยภาพ ซึ่งคุณสามารถปรับใช้ให้เข้ากับความต้องการของคุณ ถ้าคุณนำไปใช้เป็นพื้นฐานของการคิดเชิงยุทธศาสตร์ หรือทักษะที่สำคัญใดๆ ตามทางเลือกของคุณ การประเมินความสามารถพิเศษถูกทำโดยผู้จัดการสำหรับลูกจ้าง สำหรับลูกจ้างเราไม่เพียงแค่มีข้อมูลพื้นฐานแต่มีประวัติข้อมูลโดยรวมด้วย สำหรับผมการเป็นลูกจ้างมัน

มีความสำคัญที่จะได้รับการประเมินโดยผู้จัดการเพื่อที่จะได้รับข้อมูลประวัติความสามารถพิเศษที่โน้มน้าวจูงใจได้อย่างแน่ชัด และในท้ายที่สุดคุณซึ่งเป็นพนักงานฝ่ายทรัพยากรบุคคลก็รู้ได้ว่าตรงที่ใดที่จะพบผู้คนของคุณ ไม่ใช่เพียงแค่คนที่เยี่ยมที่สุด แต่กับคนที่เพิ่มกำลังแรงงานของเราด้วย หรือแม้แต่คนที่ต่ำกว่าที่คาดหวังไว้ ดังนั้นคุณจะควบคุมข้อมูลทั้งหมด สำคัญมาก: ซอฟท์แวร์คือสิ่งหนึ่ง อีกสิ่งหนึ่งคือ การประเมินและการสื่อสารกับลูกจ้าง ดังนั้นลูกจ้างไม่รู้สึกลดระดับจำนวนตัวเลขลง ระบบเหล่านั้นสามารถช่วยเก็บรักษาข้อมูล แต่ตามจริงแล้วงานของฝ่ายทรัพยากรบุคคลเริ่มด้วยผู้จัดการ (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 15: 46 – 1: 17: 30)

ช่วงที่ 11 ตัดภาพมาที่ห้องสัมภาษณ์ซึ่งคณะกรรมการสามคนกำลังพิจารณาตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์พนักงาน เพื่อลงมติให้ผลตอบรับกับพนักงานผู้ที่มาสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์คนแรกให้ทัศนะว่า คำถามหลายข้อเกี่ยวข้องกับการประเมินทักษะของแต่ละบุคคล และกุญแจพฤติกรรมที่สำคัญได้ถูกจัดสรรในคำถามหลายข้อ และได้สัมพันธ์กับการพิจารณาที่ทักษะย่อยหลายๆ อย่าง มีการประเมินการควบคุมความขัดแย้ง พันธะกรณีและการจัดการเป้าหมาย ทุกคนประเมินค่าโดยตนเอง ไม่มีอิทธิพลต่อกันและกัน (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 17: 39 – 1: 18: 25) การที่ผู้ถูกสัมภาษณ์กล่าวถึงคำว่า "มาตรการ" (Measure) บ่อยครั้งในการถูกสัมภาษณ์ ซึ่งอาจถูกสอนจากที่บริษัทให้เน้นในสิ่งนี้ก็ได้ ต่างจากมหาวิทยาลัยที่ไม่มีความต้องการในสิ่งนี้ หลายคำตอบคำถามดูราวกับว่า อ่านมาจากหนังสือตำราเรียน กรรมการท่านหนึ่งสัมผัสรู้ได้ว่า ผู้ถูกสัมภาษณ์คนหนึ่งผูกมัดตนเองมากๆ ระหว่างที่มีการสัมภาษณ์บางช่วงจะผลักดันมากเกินไปนิด (A little over motivated) กรรมการอีกท่านเสริมว่า ผู้ถูกสัมภาษณ์คนหนึ่งไม่สามารพูดออกมาได้จริงๆ ว่า เขาจัดการกับข้อขัดแย้งได้อย่างไร และหลีกเลี่ยงที่จะบอกถึงข้อเสียใดๆ เช่น ในกรณีของการเผชิญหน้าเขาสูญเสียการควบคุมได้โดยง่าย (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 18: 32 – 1: 19: 30)

ตัดภาพมาสู่การให้ผลตอบรับกับผู้ถูกสัมภาษณ์คนแรก

กรรมการผู้พิจารณาคนแรก: You are very dynamic, lively, full of energy. One that loves his job, that is motivated and focused. The fact that you speak fast shows that you want to make a good impression. You come across as optimistic and committed. You followed us and the questions in a very focused and attentive way. What else? Attributes like ambitious, performance oriented, conscientious describe you. The areas that you'd have to work on are relationship orientation, change of perspective, empathy. I.e. to empathize with the other person and really understand what motivates them. Very interesting in this context is the area "conscientiousness".

ผู้ถูกสัมภาษณ์คนแรก: Yes

กรรมการผู้พิจารณาคนแรก: Just as a possible anticipation. You expect a lot from yourself and combined with conscientiousness this could be at some point a derailer, that is perfectionism. The need to keep everything under control, and to get nervous when it gets out of control.

ผู้ถูกสัมภาษณ์คนแรก: Yes

กรรมการผู้พิจารณาคนแรก: Not yet, but it could go this way. Especially with an increasing number of tasks when you can't necessarily control the whole process yourself. This would be a possible assumption.

ผู้ถูกสัมภาษณ์คนแรก: Ok

กรรมการผู้พิจารณาคนแรก: Do you recognize yourself in the feedback or did we shock you with certain points?

ผู้ถูกสัมภาษณ์คนแรก: Many points are very familiar to me, e.g. the fact that I speak fast, I like to bring things forward. This is absolutely me. All in all I recognize myself. I think an interesting point is the ability to empathize with colleagues. That's where I would like to develop.

กรรมการผู้พิจารณาคนแรก: คุณมีความคิดคล่องแคล่ว ชีวิตชีวาและเต็มไปด้วยพลังอย่างมาก สิ่งหนึ่งคือ รักงานของเขาซึ่งคุณผลักดันและจดจ่อ ข้อเท็จจริงที่คุณพูดเร็วแสดงให้เห็นว่าคุณต้องการสร้างความประทับใจที่ดี คุณก้าวข้ามปัญหาด้วยการมองโลกในแง่ดีและผูกมัดตนเองกับสิ่งที่ทำ คุณคล้อยตามพวกเราด้วยคำถามของพวกเราอย่างจดจ่อและวิถีที่ทางที่ใส่ใจ สิ่งอื่นๆ ก็คือคุณสมบัติที่เหมือนกับความทะเยอทะยาน กำหนดทิศทางของการทำให้บรรลุผลสำเร็จ ความรู้สึกในด้านดีอธิบายตัวของคุณ ขอบเขตที่คุณต้องพยายามทำต่อไปเป็นการกำหนดเป้าหมายที่สัมพันธ์กัน ปรับเปลี่ยนมุมมองความสามารถในการเข้าใจผู้อื่น นั่นคือเข้าใจความรู้สึกของบุคคลอื่นและเข้าใจจริงๆ ว่าอะไรผลักดันจูงใจพวกเขา น่าสนใจมากในบริบทของขอบเขตที่เรียกว่า "การทำด้วยความรู้สึกในด้านดี"

ผู้ถูกสัมภาษณ์คนแรก: ใช่ครับ

กรรมการผู้พิจารณาคนแรก: แค่ความคาดหวังที่เป็นไปได้ คุณคาดหวังจากตัวของคุณมากมายและรวมกับการทำด้วยความรู้สึกในด้านดี สิ่งนี้สามารถเป็นพฤติกรรมที่ขัดขวางหรือทำให้เสียหายได้ นั่นคือ นิยมความสมบูรณ์แบบ ความต้องการที่จะรักษาทุกๆ สิ่งภายใต้การควบคุม และจะวิตกกังวลเมื่อมันไม่อยู่ในการควบคุม

ผู้ถูกสัมภาษณ์คนแรก: ใช่ครับ

กรรมการผู้พิจารณาคนแรก: ยังไม่หมด แต่มันก็สามารถไปในทางนี้ได้ โดยเฉพาะ-

อย่างยิ่ง ด้วยการเพิ่มจำนวนของภารกิจ เมื่อคุณไม่สามารถควบคุมกระบวนการทั้งหมดด้วยตัวคุณเองอย่างไม่มีทางเลือก สิ่งนี้น่าจะเป็นการสันนิษฐานที่เป็นไปได้

ผู้ถูกสัมภาษณ์คนแรก: โอเค

กรรมการผู้พิจารณาคนแรก: คุณตระหนักรู้ตัวคุณเองในผลตอบรับ หรือเราทำให้คุณตกใจสุดขีดด้วยมุมที่มั่นใจได้หรือไม่

ผู้ถูกสัมภาษณ์คนแรก: หลายๆ มุมคุ้นเคยมากสำหรับผม เช่น ข้อเท็จจริงที่ว่าผมพูดเร็ว ผมอยากจะนำหลายสิ่งเคลื่อนไปข้างหน้า สิ่งนี้แน่นอนว่าคือผม โดยทั้งหมดทั้งปวงผมตระหนักรู้ในตัวตนของผม ผมคิดว่าสิ่งที่น่าสนใจคือ ความสามารถในการรู้สึกถึงความรู้สึกของผู้อื่นกับผู้ร่วมงานซึ่งผมอยากจะพัฒนา (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 19: 46 – 1: 22: 10)

ตัดภาพมาสู่การให้ผลตอบรับกับผู้ถูกสัมภาษณ์คนที่สอง

กรรมการผู้พิจารณาคนแรก: Your easy going way, you do laugh quite often, might cause certain people to question your seriousness. And here you should ask yourself. How do I come across? Your laughter might sometimes come across as a little irritating. So far the first impression. In terms of decisiveness you're not always reflective. You make decisions very quickly. If something goes wrong, you always have an explanation ready without admitting any personal responsibility.

ผู้ถูกสัมภาษณ์คนที่สอง: That's not quite true.

กรรมการผู้พิจารณาคนแรก: Ok. It's basically a good thing, but you might just sometimes ask yourself: In what way did I contribute to this? And what can I change?

กรรมการผู้พิจารณาคนแรก: หนทางของคุณดำเนินไปอย่างง่าย คุณหัวเราะบ่อยครั้งทีเดียว อาจส่งผลให้ผู้คนที่มั่นใจตั้งคำถามถึงความจริงจังของคุณ และที่นี่คุณควรถามตัวคุณเองว่าอย่างไรที่คุณจะก้าวข้ามสิ่งนี้มา การหัวเราะของคุณบางครั้งอาจก้าวข้ามมาสู่ความรู้สึกน่ารำคาญนิดหน่อยจนถึงตอนนี้ความประทับใจแรก ในข้อตกลงของความมั่นใจเด็ดเดี่ยว คุณไม่สะท้อนให้เห็นได้อย่างสม่ำเสมอ คุณตัดสินใจรวดเร็วมาก ถ้าบางสิ่งดำเนินไปอย่างผิดพลาด คุณมีการอธิบายทันทีทันใดเสมอโดยปราศจากการยอมรับในความรับผิดชอบส่วนตัวใดๆ

ผู้ถูกสัมภาษณ์คนที่สอง: นั่นไม่จริงทีเดียว

กรรมการผู้พิจารณาคนแรก: โอเค มันเป็นสิ่งที่ดีโดยพื้นฐาน แต่บางครั้งคุณอาจแค่ถามตัวคุณเองว่า ในวิถีทางใดที่ฉันทำให้มีส่วนนำไปสู่สิ่งนี้ และอะไรที่ฉันสามารถเปลี่ยนแปลงได้ (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 22: 11 – 1: 23: 15)

ตัดภาพมาสู่การให้ผลตอบรับกับผู้ถูกสัมภาษณ์คนที่สาม

กรรมการผู้พิจารณาคนแรก: All in all a very coherent profile. Some questions about distance and proximity to others. How important is consensus and your appearance and effect on others? In order to create the feeling of similarity. And the area of leadership motivation. Those are just a few hints. Otherwise a very coherent profile.

ผู้ถูกสัมภาษณ์คนที่สาม: Ok.

กรรมการผู้พิจารณาคนแรก: ทั้งหมดทั้งปวงประวัติของคุณสอดคล้องมาก บางคำถามเกี่ยวกับระยะห่างและความใกล้ชิดสู่สิ่งอื่นๆ ความคิดเห็นส่วนใหญ่สำคัญอย่างไรและการแสดงท่าทีของคุณและผลกระทบกับผู้อื่นเป็นอย่างไร เพื่อที่จะสร้างสรรค์ความรู้สึกของความคล้ายคลึงกัน และขอบเขตของแรงกระตุ้นจูงใจความเป็นผู้นำ สิ่งเหล่านั้นเป็นแค่ข้อแนะนำนิดหน่อย ในประการอื่นก็คือประวัติการทำงานที่สอดคล้อง (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 23: 16 – 1: 23: 41)

ช่วงที่ 12 ตัดภาพมากลับมาที่ห้องประชุมของบริษัทเอนเดรแอนด์ฮาว์เซอร์ที่บาเซล (Endress & Hauser, Basel) พนักงานคนหนึ่งกำลังนำเสนอ แซป ซอฟต์แวร์ (SAP software) เพื่อการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในเมืองหลวง (Human Capital Management) ด้วยการนำเสนอภาพจอคอมพิวเตอร์แสดงผลการประเมินพนักงานลูกจ้างแต่ละคนด้วยซอฟต์แวร์

ชายคนหนึ่งกล่าวนำเสนอว่า: What opens here is a grid, where we can see the data of the talent assessment. The higher the performance the more to the light. The higher the potential the more to the top. So I have an overview of every employee and can say for example: "Let's look at the high potentials." That's how it works. I collect data about talent and make them transparent. The employee can add data himself, e.g. about mobility etc. so we have a nice overview of the talent. That is valuable data. For you it means central transparency: Where are the good people? It's not about having employees under surveillance, but I, as an employee, am happy to contribute. Because I can expect my manager to work with me.

ผู้จัดการหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจในบริษัท: Do you know something about legal barriers? The worldwide use of data is the most relevant scenario to me, e.g. if I collect data in the US. What happens with the data in terms of data protection laws?

ชายคนหนึ่งกล่าวว่า: Because so many clients use it, there are no restrictions. However, there's definitely a discussion about introducing privacy committees into companies. I think we should be proactive here and say "Talentschmiede Endres und Hauser" wants to bring this forward.

ผู้จัดการหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจในบริษัท: We'll have to highlight the voluntary nature and emphasize the benefits. In this respect transparency is the way to go.

ผู้จัดการหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจในบริษัท: คุณรู้จักบางสิ่งเกี่ยวกับอุปสรรคกฎหมายหรือไม่ คนรอบโลกใช้ข้อมูลที่เป็นแผนงานที่เกี่ยวเนื่องกับผม ตัวอย่างเช่นถ้าผมเก็บรวบรวมข้อมูลในสหรัฐ อะไรที่เกิดขึ้นกับข้อมูลในช่วงวาระของกฎหมายคุ้มครองข้อมูล

ชายคนหนึ่งกล่าวว่า: เพราะลูกค้าหลายคนใช้มัน ที่นั่นไม่มีการกำหนดขอบเขต อย่างไรก็ตาม มีการปรึกษาหารืออย่างแน่นอนเกี่ยวกับการแนะนำคณะกรรมการอย่างลับๆ ไปยังบริษัทต่างๆ ผมคิดว่า เราควรเป็นลักษณะเชิงรุกไปข้างหน้าตรงนี้และบอกว่า "Talentschmiede Endres und Hauser" ต้องการนำสิ่งนี้มุ่งไปข้างหน้า

ผู้จัดการหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจในบริษัท: เราจะมีการเน้นธรรมชาติด้วยความสมัครใจ และเน้นผลประโยชน์ ในการเอาใจใส่ต่อความโปร่งใสนี้คือหนทางที่จะมุ่งไป

ชายคนหนึ่งกล่าวนำเสนอว่า: สิ่งที่เปิดขึ้นตรงนี้คือรอบตารางอย่างหนึ่ง ซึ่งเราสามารถเห็นข้อมูลการประเมินความสามารถพิเศษ การแสดงออกการกระทำที่สูงกว่าจะสว่างบางเบามากกว่าศักยภาพสูงกว่าจะอยู่ด้านบนมากกว่า ดังนั้นผมมีภาพรวมของพนักงานลูกจ้างทุกๆ คนและสามารถบอกเป็นตัวอย่างได้ว่า "มาดูที่ศักยภาพสูงกันเถอะ" นั่นคือ การทำงานของมัน ผมสะสมข้อมูลที่เกี่ยวกับความสามารถพิเศษ และทำให้พวกมันโปร่งใสเห็นได้ง่าย พนักงานสามารถเพิ่มข้อมูลของเขาเอง เช่น เกี่ยวกับการเคลื่อนที่และอื่นๆ เป็นต้น ดังนั้นเรามีภาพรวมที่ดีของความสามารถพิเศษ สิ่งนั้นเป็นข้อมูลที่มีคุณค่า สำหรับคุณมันหมายถึงความโปร่งใสศูนย์กลางที่เห็นได้ชัดเจน มีใครที่ดีอยู่ตรงไหนกันล่ะ มันไม่เกี่ยวกับการมีลูกจ้างภายใต้การตรวจตราดูแล แต่ผมซึ่งเป็นเหมือนพนักงานคนหนึ่งก็มีความสุขที่จะมีส่วนช่วยเหลือ เพราะว่าผมคาดหวังว่าผู้จัดการของผมทำงานร่วมกันกับผม (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 24: 19 – 1: 26: 26)

ช่วงที่ 13 ตัดภาพนำเสนอที่ห้องประชุม ซึ่งมีตัวเลข 01 อยู่บนผนังห้องเต็มไปหมด ซึ่งนำเสนอให้เห็นถึงระบบดิจิตอลคอมพิวเตอร์ (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 26: 27 – 1: 26: 33)

ตัดภาพมาที่พนักงานหญิงกำลังสนทนากับชายคนหนึ่ง

พนักงานหญิง: Thank you.

ชายคนหนึ่ง: It was my pleasure. Mrs. Bender, let's cut here and leave the situation. I will give you feedback. In the first question: How is the standard set? With what terms?

พนักงานหญิง: The first question concerning performance motivation. What does your job mean to you? If you say: "It's a job like any other." This would be 1. If you

say it's my subsistence, I work to earn money. You would get a 2. If you say it's a life-task. You like doing it, and you've gone through a qualification process to get there. It would be a 3. If you emphasize that it's a life-task that you want to get right to a 100%. That you stand behind your work, you put effort in it and are motivated. That would be a 4. The best mark would be if you get across very authentically that you identify with your work, and especially that you can bring in your skills fully. That you grow with your tasks, personally as well as professionally.

ชายคนหนึ่ง: Ok. My answer was: Enjoyment and success.

พนักงานหญิง: Enjoyment and success.

ชายคนหนึ่ง: How did you rate this?

พนักงานหญิง: Yes. I rated it because it was quite short... with a 3.

พนักงานหญิง: ขอบคุณค่ะ

ชายคนหนึ่ง: มันเป็นความยินดีของผม มิสเบนเดอร์ ตัดตรงนี้กันเถอะและทิ้งสถานการณ์ไว้ ผมจะให้ผลตอบรับกับคุณ ในคำถามแรก มาตรฐานตั้งค่าไว้อย่างไร ด้วยวาระใด

พนักงานหญิง: คำถามแรกเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการปฏิบัติ งานของคุณมีความหมายอะไรกับคุณ ถ้าคุณบอกว่า "มันคืองานที่เหมือนกับงานอื่นใด" สิ่งนี้จะเป็น 1 คะแนน ถ้าคุณบอกว่า มันคือ การดำรงชีวิตอยู่ของผม ผมทำงานเพื่อได้เงิน คุณได้ 2 คะแนน ถ้าคุณบอกว่ามันคือภารกิจในการมีชีวิต คุณชอบที่ทำมันและคุณดำเนินผ่านกระบวนการคุณสมบัติเพื่อได้รับสิ่งตรงนั้น มันจะเป็น 3 คะแนน ถ้าคุณเน้นหนักที่ภารกิจชีวิตที่คุณต้องการได้รับสิ่งที่ถูกต้อง 100% นั่นคือ คุณยืนหยัดเบื้องหลังงานของคุณ คุณใส่ความพยายามลงไปในสิ่งนั้น และถูกทำให้กระตุ้นจูงใจ สิ่งนั้นจะเป็น 4 คะแนน คะแนนที่เยี่ยมที่สุดที่น่าจะเป็น ถ้าหากคุณก้าวข้ามผ่าอย่างแท้จริงที่น่าเชื่อถือมากซึ่งคุณระบุให้เห็นด้วยงานของคุณ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่คุณสามารถนำทักษะของคุณออกมาได้อย่างเต็มที่ สิ่งนั้นที่คุณเติบโตขึ้นด้วยภารกิจต่างๆ ของคุณ อย่างเฉพาะตัวหรืออย่างเป็นมืออาชีพก็ตาม

ชายคนหนึ่ง: โอเค คำตอบของผมคือ ความรื่นเริงสนุกสนานและความสำเร็จ

พนักงานหญิง: ความรื่นเริงสนุกสนานและความสำเร็จ

ชายคนหนึ่ง: คุณประเมินค่าสิ่งนี้อย่างไร

พนักงานหญิง: ใช่ค่ะ ฉันได้ประเมินค่ามันเพราะมันสั้นดีทีเดียว...ด้วยคะแนน 3 (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 26: 34 – 1: 28: 14)

ตัดภาพนำเสนอมุมมองจากภายในห้องประชุม แสดงให้เห็น 2 ด้าน ของการรับรู้ที่แตกต่างกันในมุมกล้องเดียวกัน ด้านขวามือเป็นผนังของห้องประชุมซึ่งมีตัวเลข 01 อยู่บนผนังห้องเต็มไปหมด และด้านซ้ายอีกครึ่งเป็นทิวทัศน์ของสวนและต้นไม้ที่จัดอยู่นอกอาคารโดยมองทะลุผ่านกระจกที่มีกรอบ

ของห้องประชุม (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 28: 15 – 1: 28: 24)

ตัดภาพนำเสนอมุมมองจากภายในห้องประชุมผ่านกรอบกระจกมากมาย มองออกไปที่สวนที่ถูกจัดไว้นอกอาคาร โดยสามารถเห็นตึกอาคารล้อมรอบสวนแห่งนั้น สักพักหนึ่งชายคนเดิมที่ใส่สูทเดินถือกระเป๋าจากไป จากด้านซ้ายผ่านไปด้านขวาและเหลือไว้แค่ภาพมุมมองเดิมที่มองออกไปจากห้องประชุม (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 28: 25 – 1: 28: 43)

ตัดภาพมาที่พนักงานหญิงคนเดิมกำลังนั่งคุยโทรศัพท์ภายในห้องประชุมที่มี ตัวเลข 01 บนผนังเต็มไปหมด กล้องค่อยๆ ซูมเข้าไปช้าๆ จับภาพที่ตัวเลข 01 ตรงกลางห้องแสดงให้เห็นถึงตัวเลข 01 ที่บิดรูปนูนเว้า (Distort) ที่อยู่กลางห้อง พร้อมทั้งมีเสียงเอฟเฟ็กสังเคราะห์ที่ชวนมึนหัวทิ่มแทงเข้าไปในความรู้สึกค่อยๆ ดังขึ้นเรื่อยๆ จนสร้างความรำคาญต่อโสตประสาทกลายเป็นเสียงรบกวน (Noise) จนในที่สุดภาพที่ซูมเข้าไปที่ผนัง เหลือไว้แค่พื้นผนังสีเทา (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 1: 28: 44 – 1: 29: 36) การจัดการวัฒนธรรมขององค์กรบริษัท บางแห่งต้องการหลอมรวมพนักงานเป็นหนึ่งเดียวกัน ในการทำงานแบบทีม ด้วยการจัดการมนุษย์ซึ่งเป็นพนักงานลูกจ้างในลักษณะต่างๆที่ประเมินผลด้วยตัวเลข โดยการนำเทคโนโลยีระบบดิจิตอลเข้ามาเป็นเครื่องมือช่วยสนับสนุนการจัดการบางอย่างที่ดูจะผ่อนปรนให้มีพนักงานรู้สึกเหมือนทำงานอยู่ที่บ้านโดยนำลักษณะของสภาพแวดล้อมส่วนตัวมาประยุกต์ใช้ในวัฒนธรรมองค์กรบริษัท จัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกสบายเพื่อเพิ่มความสะดวกสบายและความรู้สึกเป็นกันเอง รวมทั้งการสร้างความผูกพันระหว่างผู้ร่วมงาน เพื่อให้พนักงานลูกจ้างรักที่จะทำงานและเดินหน้าไปด้วยกันกับบริษัท แต่ในด้านความเป็นจริงของมนุษย์ซึ่งมีอารมณ์ความรู้สึกแสวงหาความเป็นอิสรเสรี และความเป็นปัจเจก รวมถึงความเปลี่ยนแปลงทางการบริโภคของมนุษย์ การจัดการของบริษัทยังคงสร้างแรงกดดันอย่างมากให้กับพนักงานลูกจ้าง ในการเปลี่ยนให้มนุษย์เป็นคล้ายกับกลไกเครื่องจักรที่ขับเคลื่อนการสร้างผลกำไรให้กับบริษัทด้วยการแข่งขัน (เช่น การทำงานในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ การผลักดันให้ยึดติดกับการทำงานเป็นทีมและสถานที่ทำงาน เป็นต้น) ถึงแม้คำว่า ทำงานเป็นทีมจะถูกนำมาใช้ผลักดันให้กับพนักงานลูกจ้างมุ่งสู่เป้าการบรรลุเป้าหมายของบริษัทร่วมกัน แต่ความขัดแย้งภายในสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่ามนุษย์ ยังคงสวนทางกัน ระหว่างเป้าหมายในชีวิตมนุษย์ เป้าหมายของทีมงาน หรือเป้าประสงค์ของบริษัทก็ตาม การแข่งขันกันในการทำงานยังคงดำเนินต่อไปอย่างเข้มข้นด้วยการจัดการและการประเมินค่าประสิทธิภาพประสิทธิผลและความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล ด้วยตัวเลขยังคงอยู่เบื้องลึกของการจัดการภายในองค์กรบริษัท เพื่อผลประโยชน์ ผลกำไรของบริษัท

มนุษย์

มนุษย์ต้องการทำงานที่น้อยลง มีความสนุกในการทำงาน และต้องการประสบความสำเร็จ (Work Hard Play Hard. 2011: นาทีที่ 0: 01 – 1: 02) สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่า มนุษย์มีความรู้สึกนึกคิด มีความเป็นส่วนตัว และมีความต้องการที่นำไปสู่เป้าหมายในชีวิต มนุษย์ในบริบทสังคมที่มีหน้าที่การงาน

ในบริษัทมีความขัดแย้งกับความเป็นมนุษย์แต่ละคนไม่มากก็น้อย อันเนื่องมาจากการรวมเป้าหมายความสำเร็จของมนุษย์ไว้กับเป้าหมายความสำเร็จขององค์กรบริษัทที่มุ่งเน้นผลกำไร กระบวนการจัดการด้วยกลวิธีต่างๆ ที่มุ่งเน้นไปสู่เป้าหมายขององค์กรบริษัทจึงเป็นการลด และบั่นทอนความเป็นมนุษย์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในวงจรธรรมชาติลง การจัดการขององค์กรบริษัทที่มีต่อพนักงานลูกจ้าง ส่วนใหญ่จึงขัดแย้งหรือขัดขวางต่อความรู้สึกนึกคิดที่นำไปสู่ความมีชีวิตชีวาของมนุษย์ การหลอมรวมพนักงานลูกจ้างให้ทำงานคล้ายกับเครื่องจักรกลที่มีประสิทธิภาพในการผลิตสร้างประสิทธิผล เฝ้าดูและตรวจสอบประเมินผลได้ด้วยตัวเลข ถึงแม้ตัวเลขเป็นสิ่งที่สามารถความมั่นใจให้กับมนุษย์ได้ในระดับหนึ่ง แต่ตัวเลขก็ไม่สามารถเป็นบทสรุปของความเป็นธรรมชาติของอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด อันเป็นองค์ประกอบสำคัญของสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่ามนุษย์ได้ ทั้งยังลดบทบาทของสติปัญญา ญาณทัศนะ สุนทรียะ ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ ความมีชีวิตชีวา ความงามอย่างศิลปะ และความเป็นเอกภาพของมนุษยชาติ ถึงแม้หลายองค์กรบริษัทจะพยายามปรับเปลี่ยนการจัดการ สภาพแวดล้อมในการทำงาน หรือทัศนคติของพนักงาน แต่ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับพนักงานและผู้บริโภคเกิดขึ้นในวงกว้างรอบโลก ทัศนคติที่มีต่อความเป็นปัจเจกเสรีภาพ ความมีชีวิตชีวาและความเป็นมนุษยชนส่งผลต่อพฤติกรรมของพวกเขา ในด้านการเลือกซื้อเลือกบริโภคที่หลากหลายมากขึ้น เข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่หลั่งไหลมากมายในสื่อได้มากขึ้น ขัดแย้งต่อการทำงานในลักษณะรวมศูนย์อำนาจ ถึงแม้การจัดการเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้จัดการ ผู้บริหารหรือหัวหน้างาน จะเป็นไปด้วยการเก็บข้อมูลที่ประเมินด้วยตัวเลขที่คาดว่าน่าจะเที่ยงตรง แต่ก็มีช่องโหว่ในเรื่องความเป็นปัจเจกเสรีและมนุษยชน เปรียบเหมือนการนำกรอบโครงสร้างของสิ่งไม่มีชีวิตมาอธิบายสรุปผลสิ่งมีชีวิต ดังนั้นปัญหาระหว่างพนักงานลูกจ้างและนายจ้างจึงเกิดขึ้น ช่องว่างของการพิจารณาประเมินจากการตอบคำถามของพนักงานลูกจ้างเกิดขึ้นได้ ด้วยการตีความของคณะกรรมการและลงคะแนนเป็นตัวเลข มีมาตรฐานเกณฑ์การพิจารณาของคณะกรรมการอยู่แล้วตามหลักทฤษฎีแนวคิดเฉพาะ ที่นำมาใช้ประเมินศักยภาพที่สามารถเห็นเป็นรูปธรรมได้ด้วยตัวเลข ซึ่งการประเมินคุณภาพดังกล่าวจึงอาจทำให้บกพร่องได้ในบางมุม เรื่องของคุณค่าที่มีอยู่ในตัวมนุษย์มีความเป็นนามธรรมที่ซับซ้อนและมีส่วนร่วมอยู่มาก เป็นไปได้ยากที่จะประเมินออกมาได้อย่างเที่ยงตรงและมั่นใจได้ ความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ปรับเปลี่ยนได้เสมอ รวมทั้งการแสดงออกจนถึงการกระทำ ดังนั้นการประเมินศักยภาพที่เกี่ยวข้องกับเรื่องคุณค่าภายในที่เป็นนามธรรม โดยผ่านการตีความของคณะกรรมการในลักษณะตัวเลขจึงเกิดช่องว่างให้เกิดความบกพร่องได้ง่าย อันเนื่องมาจากอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดและการรับรู้ที่แตกต่างกันของแต่ละคน ทั้งคณะกรรมการแต่ละคนจนถึงพนักงานลูกจ้าง

กระบวนการประเมินพนักงานลูกจ้าง และการจัดการให้พวกเขาทำงานหลอมรวมกันเป็นทีมทั้งการพยายามสร้างทัศนคติที่ดีในการทำงานเป็นทีม ทั้งนี้เป็นไปเพราะการสร้างผลกำไรในการประกอบการให้กับเจ้าของบริษัทเพื่อการอยู่รอดด้วยการแข่งขัน เติบโตขยายกิจการอย่างไม่คำนึงถึงส่วนรวมและความเป็นมนุษย์ การแข่งขันระหว่างบริษัทและการแข่งขันระหว่างพนักงานลูกจ้างภายใต้การจัดการ

เช่นนี้ จึงทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ที่ต้องเปลี่ยนแปลง ปัญหาจากการเก็บกดของมนุษย์ภายใต้แรงกดดันของความอยู่รอดในการทำงานภายใต้เป้าหมายขององค์กรบริษัท ด้านหนึ่งจากการมุ่งหวังการเพิ่มขึ้นของตัวเลขทางรายได้และอีกด้านหนึ่งมุ่งหวังตัวเลขจากการประเมินขององค์กรบริษัท ทั้งสองสิ่งนี้เป็นปัจจัยทางตัวเลขที่องค์กรบริษัทใช้ผลักดันให้พนักงานแข่งขันดินรนกันเองภายใต้คำว่าทีมงาน เพื่อผลประโยชน์ตัวเลขขององค์กรบริษัท

วัฒนธรรม

วัฒนธรรมของผู้บริโภคและพนักงานลูกจ้างเปลี่ยนไปจากแต่ก่อนและเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ที่ลึกซึ้ง ทำให้องค์กรบริษัทต้องประสบปัญหาในการทำงานของพนักงานลูกจ้าง ทัศนคติที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคของผู้คนทำให้ผลกำไรขององค์กรบริษัทตกต่ำลง บริษัทพยายามที่จะหาวิธีการที่จะจูงใจและเชื่อมต่อผู้บริโภคด้วยกระแสข้อมูลข่าวสาร สร้างความร่วมมืออย่างเข้มแข็งในองค์กรบริษัท พัฒนาทรัพยากรบุคคลที่เป็นพนักงานลูกจ้าง จับมือกับความเป็นนานาชาติเพื่อความสำเร็จของบริษัท ความเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติไปสู่ความเป็นปัจเจก อิสระของเสรีชน นำไปสู่ยุคของมนุษยชน ซึ่งทำให้เกิดความรักชอบที่แตกต่างกันหลากหลาย วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่บอกหรือระบุความเป็นมาของชุมชน ผู้คน หรือแม้กระทั่งตัวตนของตนเอง มีความแตกต่างที่หลากหลายกัน มนุษย์เริ่มให้ความสนใจและใส่ใจกันมากขึ้น และความหลากหลายแตกต่างมากมายเหล่านี้จะสร้างปัญหาต่อองค์กรบริษัทในการจัดการพนักงานลูกจ้างหรือปัญหาอันเนื่องมากจากความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคที่ทำให้ผลกำไรตัวเลขตกต่ำลง ก็ตาม ผู้ประกอบธุรกิจจึงตระหนักและเพื่อความอยู่รอดของพวกเขา จึงมีการจัดการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในหลายๆ ลักษณะ รวมถึงการนำวัฒนธรรมย่อย วัฒนธรรมเดิมและวัฒนธรรมชุมชนเข้าเป็นส่วนหนึ่งในการแสวงหาผลประโยชน์ วัฒนธรรมย่อยถูกกลืนกินด้วยการครอบงำของกระแสหลักด้วยการแทรกตัวมากับแนวคิดโลกาภิวัตน์ ทฤษฎีการจัดการบริหารธุรกิจข้ามชาติที่ความถูกต้อง การจัดการทรัพยากรมนุษย์และการประสบความสำเร็จเป็นสูตรสำเร็จเพียงทิศทางเดียว

ปัจจุบันวัฒนธรรมเก่าแก่ วัฒนธรรมชุมชน และวัฒนธรรมย่อยเผยตัวให้เห็นมากขึ้นในรอบโลก หากการครอบงำทางธุรกิจยังคงดำเนินต่อไปเพียงเพื่อมุ่งหวังผลกำไรเป็นหลัก วัฒนธรรมเหล่านี้จะกลายเป็นแค่ทรัพยากรเพื่อการผลิตสร้างผลกำไร และในที่สุดศักยภาพของมนุษย์จะเหลือเพียงแค่การถูกประเมินประสิทธิผลด้วยตัวเลขเท่านั้น มนุษยชนและมนุษยชาติจะยังคงแตกแยกอยู่ภายใต้ตัวเลข แข่งขันชิงดีชิงได้ด้วยตัวเลข ขาดซึ่งชีวิตชีวา ขาดความหลากหลาย ขาดภราดรภาพ และปัญหาสังคมอีกมากมายจะตามมา

จริยธรรม

การพิจารณาและการประเมินของคณะกรรมการที่มีต่อพนักงานลูกจ้าง พวกเขาต้องพยายามลดหรือขจัดอคติส่วนตัวออกให้มาก คณะกรรมการต้องมีความรอบรู้ในหลายๆ ศาสตร์หรืออาจมี

ประสบการณ์ตรงในเรื่องที่จะพิจารณา มิใช้นำทฤษฎีที่ท่องจำมาใช้ประเมินผลเพียงเท่านั้น ใส่ใจต่อมโนธรรมเป็นสำคัญ ไม่ใช่ประเมินเพียงเพื่อศักยภาพทางทักษะความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อผลผลิตเท่านั้น ประสบการณ์ ความรอบรู้ และมโนธรรมของคณะกรรมการผู้พิจารณา จะสามารถช่วยลดช่องว่างของปัญหาอันเกิดขึ้นได้จากผลของการประเมิน

การจัดการเพียงเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ขัดต่อหลักจริยธรรมในด้านภราดรภาพ การมุ่งหวังเติบโตทางตัวเลขของผลกำไรขององค์กรบริษัทและการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้วยการประเมินด้วยตัวเลข มีความขัดแย้งต่อความเป็นมนุษย์ ส่งผลกระทบต่อส่วนรวมรอบโลกในวงกว้าง เป็นสิ่งที่ขัดแย้งและส่งผลให้เกิดปัญหาความขัดแย้งมากมาย ระหว่างลูกจ้างและนายจ้าง ทั้งเรื่องไม่มีเวลาส่วนตัว เรื่องรายได้ เรื่องสิทธิมนุษยชน เรื่อศักยภาพในตัวตนของพนักงานลูกจ้าง เรื่องครอบครัว เรื่องศักยภาพของความเป็นมนุษย์ เงินเป็นสิ่งที่ไม่มั่นคงไม่เสถียร เพิ่มขึ้นลดลงได้อยู่ตลอดเวลา ไม่ยั่งยืน การที่ผูกติดยึดมั่นกับตัวเลข เงินจึงไม่ใช่การแก้ปัญหาที่สร้างเสถียรภาพให้เกิดกับมนุษย์ชนได้ มักเกิดปัญหาต่อมนุษย์และในสังคมเสมอมา และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น การตัดสินใจของพนักงานบริษัทถือเป็นการทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง พนักงานลูกจ้างเมื่อยินยอมต่อข้อตกลงรวมกันกับบริษัทนายจ้างแล้วจึงต้องปฏิบัติหน้าที่ใส่ใจต่องานที่ทำ หากไม่มีการจัดการสมการระบบเงินให้เสถียรยั่งยืนต่อมนุษยชนและลดปัญหาสังคมส่วนรวมลงได้ ดังนั้น จุดร่วมในมุมมองจริยธรรมระหว่างนายจ้างและลูกจ้างจึงต้องมาจากมโนธรรมและสำนึกร่วม พบกันที่ความพึงพอใจร่วมกัน โดยอาศัยความเชื่อใจต่อกัน ความรักชอบในสิ่งที่ทำร่วมกัน ความมีชีวิตชีวา และมนุษยธรรม โดยไม่มีเรื่องของผลประโยชน์กำไรและตัวเลขเข้ามาร่วมพิจารณาในการจัดการ โดยการจัดการของบริษัทต้องมุ่งเน้นจัดการอย่างยืดหยุ่นผ่อนปรน ไม่ผูกมัด ไม่ผูกขาด เปิดใจกว้างต่อการเผชิญปัญหา การจะคิดกระทำได้โดยต้องลดบทบาทหรือขจัดเรื่องผลประโยชน์การสร้างกำไรจำนวนมาก และการมุ่งเน้นที่ปริมาณตัวเลข ปัญหาหนึ่งมาจากการเพิ่มจำนวนพนักงาน และการขยายกิจการ ซึ่งยิ่งมากคนก็ยิ่งต้องสร้างความมั่นใจด้วยตัวเลขเพราะข้อจำกัดของปริมาณที่มากขึ้นและเวลาที่รวบรัด ส่งผลต่อความสัมพันธ์ ความเชื่อใจ ความมีชีวิตชีวา และความเป็นมนุษย์ย่อมลดน้อยถอยลงตามลำดับและส่งผลกระทบมากมายต่อองค์กรบริษัทและพนักงานลูกจ้าง

เรื่องที่ 24 คีโม Chemia (Chemo)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องคีโม Chemia (Chemo) นำเสนอผู้ป่วยที่ตึกบำบัดคีโม ประจำวัน ที่ศูนย์การแพทย์มะเร็งและเนื้องอก (The Daily Chemotherapy Ward at the Oncology Centre) ของสถาบันมาเรีย คูรี่ในเมืองวอซอว์ (The Marie Curie Institute in Warsaw) (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 57: 04 – 57: 09)

กำกับโดย พาเวล โลซินสกี (Pawel Lozinski) เกิดที่โปแลนด์ เมืองวอร์ซอว์ (Warsaw) เป็นบุตรชายของผู้สร้างงานภาพยนตร์ที่ชื่อมาเซล โลซินสกี (Marcel, Lozinski) ก่อนที่ พาเวล โลซินสกี (Pawel,

Lozinski) จะสมัครเรียนด้านภาพยนตร์ เขาทำงานเป็นช่างไม้ที่บริษัทผลิตภาพยนตร์สารคดีที่เมืองวอร์ซอว์ (WFDiF) โดยดูแลการจัดการที่โกดังและทาสีรั้ว จบการศึกษาที่โรงเรียนภาพยนตร์แห่งชาติ (The National Film School) ในปี ค.ศ. 1996 (Culture. 2011: Online) ผลงานของเขาเน้นนำเสนอเรื่องราวของผู้คนปกติทั่วไป ด้วนเนื้อหาที่ลึกซึ้งที่คุ้นเคยกันดี โดยมีมุมมองต่อปัญหาเล็กๆ ที่เกิดขึ้นกับบุคคล แต่ขัดแย้งกับพื้นหลังของประเด็นทางสังคมในมุมกว้าง รูปแบบงานของพาเวล จึงมีลักษณะของการเผยให้เห็นแรงจูงใจแท้จริงที่อยู่เบื้องหลังพฤติกรรมของมนุษย์ที่มีสิ่งรบกวนภายนอกเข้ามา (Doc Alliance Films. 2015: Online)

กรอบแนวคิดของภาพยนตร์สารคดี



ภาพประกอบ 30 ประมวลแนวคิด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องที่ 24 คีโม

1. ภาพยนตร์สารคดีเรื่องคีโมของพาเวล โลซินสกี (Pawel Lozinski) ได้ถูกทำขึ้นในระหว่างช่วงที่เขาเดินทางไปเยี่ยมผู้ป่วยมะเร็ง ซึ่งญาติคนหนึ่งของเขาได้รับการบำบัดรักษามะเร็งที่ศูนย์การแพทย์แห่งนี้ (Culture. 2011: Online)

2. ต้องการแสดงว่าสถานการณ์ตรงนั้น มีความหวังที่จะมีชัยชนะเหนือโรคร้าย และเป็นสิ่งคุ้มค่าที่จะมีจิตใจเข้มแข็ง ลุกขึ้นสู้ (Narodowy Instytut Audiowizualny. n.d.: unpaged)

3. ภาพยนตร์เรื่องนี้เกี่ยวกับพลัง ซึ่งมีอยู่ในมนุษย์ทุกคน แต่เราไม่เคยที่จะรับรู้มันอย่างปกติทั่วไป (Narodowy Instytut Audiowizualny. n.d.: unpaged)

4. คีโม คือ ภาพยนตร์สารคดีที่เกี่ยวกับชีวิต ชีวิตที่ดูน่าพิศวงจากมุมมองที่เกิดขึ้นในโรงพยาบาล (Narodowy Instytut Audiowizualny. n.d.: unpaged)

5. ให้ความสำคัญ โดยเน้นนำเสนอที่ใบหน้า ด้วยมุมโคลสอัพ (Close-Up) ในการนำเสนอบุคคล ไร้กาลเวลา สลับกับการเปลี่ยนแปลงของเวลาภายนอกหน้าต่าง (Narodowy Instytut Audiowizualny. n.d.: unpaged)

6. ผู้กับได้นำเสนอทัศนะของเขาที่ว่าโรคมะเร็งคือเชื้อโรคประชาธิปไตยมาก คือ ทุกคนมีโอกาสที่จะได้รับเชื้อโรคได้ "Cancer is a very democratic disease." วัยเด็กหรือผู้ใหญ่ ชายหรือหญิง อาชีพงานใดก็ตาม (Polish Film Institute. 2015: Online)

7. นำเสนอการสนทนาของผู้ป่วยในภาพยนตร์สารคดี ที่มีเนื้อหาใจความที่สำคัญ ท่ามกลางความสัมพันธ์ที่งดงาม อันเกิดขึ้นระหว่างบุคคลและคู่สนทนา (Polish Film Institute. 2015: Online)

8. ความทนทุกข์ทรมาน ความกลัวและความหวังคือความรู้สึก สากลที่ทุกคนซึ่งดำเนินชีวิตอยู่บนโลกใบนี้ต้องเผชิญ (Hot Docs Spotlight. 2010: Online)

มนุษย์

ความป่วยไข้อันเกิดจากการติดเชื้อในสายเลือดคือการป่วยทางร่างกาย ซึ่งส่งผลต่อความป่วยทางจิตใจ ในท้ายที่สุดแล้ว จิตใจคือ สิ่งสำคัญที่สุด จิตใจที่เข้มแข็งส่งผลต่อการดำรงชีวิตอยู่ของมนุษย์ในช่วงเวลาที่ไม่สามารถคาดเดาผลลัพธ์ได้ว่า จะอยู่หรือตาย หรือแม้หากรู้ว่า ความตายเป็นสิ่งที่แน่นอนและหลีกหนีไม่ได้ จิตใจเท่านั้นคือ ที่พึ่งพิงอันสุดท้ายถึงแม้จะต้องเผชิญกับความกลัว เมื่อเผชิญกับความกังวลหรือความกลัวต่อโรคร้าย หลายคนมีการแสดงออกที่แตกต่างกัน ภาพยนตร์สารคดี คีโม ได้บันทึกภาพเหตุการณ์ผ่านสีหน้าและการสนทนาที่ได้บอกเล่าถึงมุมมองความรู้สึกนึกคิดจากผู้ป่วยโรคมะเร็งที่ต้องบำบัดด้วยคีโม ดังนี้

1. ผู้ป่วยบางคนกลัวการรักษาคีโม มากกว่าโรคมะเร็ง (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 6: 22 – 6: 24)

2. บางคนไปที่โบสถ์เพื่อภาวนา เพื่อให้ความรู้สึกดีขึ้น และบางคนก็เชื่อว่าก้อนที่บวมนั้นเริ่มที่จะเล็กลง

3. บางคนดำเนินชีวิตต่อไปเพียงเพื่อรอความตาย

4. บางคนถามถึงคำทำนาย จากดวงและโชคชะตา หรือตีความหมายจากคำทำนายเพื่อประโลมใจตนเอง เช่น นักพยากรณ์เคยบอกว่าเธอจะมีสามี 3 คน แต่ตอนนี้เธอมีสามีเพียงแค่ 2 คน สิ่งนี้หมายความว่าเธอจะยังคงมีชีวิตอยู่จนพบกับสามีคนที่สาม (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 7: 50 – 8: 00)

5. ชายมีอายุคนหนึ่งได้บอกว่าหลังจากได้ยินสิ่งที่เกิดขึ้นกับตน เขาพูดไม่ออก เขาคิดว่าการป่วยที่เกิดขึ้นกับเขานั้นเร็วเกินไป สิ่งนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร ไม่น่าเกิดขึ้นกับเขา เขายังมีสิ่งที่ต้องทำอีกมากมายในชีวิต มันไม่มีการต่อสู้อีกต่อไป ในที่สุดโรคภัยหรือความตายคือ ชัยชนะ ไม่มีใครที่จะบอกรับรองถึงความเป็นไปได้ที่แน่นอน (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 8: 01 – 8: 45)

6. บางคนเชื่อว่า สิ่งที่เกิดขึ้นก็โอเค และมันจะดีขึ้น ฝืนฝ่ามันไปให้ได้ หากมันจะถึงเวลาแห่งความตายก็เป็นเช่นนั้น ลูกของเธอได้โตขึ้นมาแล้ว และเธอก็ได้อบรมเลี้ยงดูและได้ให้การศึกษาแล้ว แต่ในอีกด้านหนึ่งต้องไม่ยอมแพ้ต้องสิ่งที่เกิดขึ้น (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 9: 31 – 9: 47)

7. บางคนน้อมรับผลจากหมอย่างเข้าใจ แต่ก็เป็นห่วงกลัวว่า แม่อายุ 80ปี ของเธอจะรู้สึกแย่อย่างไร เมื่อได้ยินข่าวว่า ลูกของเธอป่วยเป็นมะเร็ง (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 9: 08 – 9: 26)

8. บางคนยังมีความกังวลเป็นห่วง อยากเห็นลูกแต่งงานมีครอบครัว (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 9: 59 – 10: 00)

9. บางคนพิจารณาที่อายุเป็นสำคัญ ซึ่งมีส่วนในความรู้สึกนึกคิดของผู้ป่วย อายุยังน้อยเกินไป หรืออายุมากมาพอแล้ว ยอมรับได้หรือไม่กับอายุซึ่งบอกถึงความเปลี่ยนแปลงทางกายภาพที่มีธรรมชาติอยู่เบื้องหลัง ซึ่งจะต้องเกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคน (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 10: 12 – 11: 14)

10. บางคนเชื่อว่า พระเจ้าเต็มใจให้อยู่รอดอีกหลายปี ซึ่งปาฏิหาริย์ที่น้อยนิดก็อาจเกิดขึ้นได้ แต่อย่างไรก็จะไม่สิ้นหวังหรือพูดคำว่า "ไม่" (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 10: 12 – 11: 14)

11. ผู้ป่วยหญิงคนหนึ่งได้กล่าวว่า หมอได้แนะนำให้ดื่มไวน์แดงแก้วเล็กต่อวัน ซึ่งสามีของเธอดื่มไวน์เสมอ ดังนั้นเธอจะกลับไปบอกสามีของเธอให้ดื่มเป็นสองเท่า (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 12: 28 – 12: 55)

12. ผู้ป่วยบางบอกกล่าวถึงพฤติกรรมในอดีต ว่าเ ธอชอบดื่มวอดก้า บ้างก็สูบบุหรี่ และพวกเธอก็เข้าใจแล้วว่า สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พวกเขาป่วยจนต้องเข้ามารับการรักษาที่โรงพยาบาลแห่งนี้ (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 12: 57 – 13: 08)

13. ผู้ป่วยบางคนแลกเปลี่ยนความรู้ และความเข้าใจต่อโรคที่เกิดขึ้นกับพวกเขา คนหนึ่งเป็นมะเร็งที่ลูกอัณฑะ อีกคนเป็นเป็นมะเร็งต่อมน้ำเหลืองฮอดจ์กิน (Hodgkins disease or HD) ซึ่งเกิดในต่อมน้ำเหลืองที่คอและที่ผนังประจันเนื้อเยื่อที่กั้นกลางช่องปอดระหว่างปอด เริ่มแรกอาการโอเค แต่หลังจากการถ่ายเลือด (Drain) 2 – 3 วัน วิงเวียนมึนหัว ป่วยไข้ หลังจากนั้นปวดกระดูกและข้อต่อ ซึ่งหมอบอกว่ามันคือ ผลข้างเคียงจากการทำคีโม (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 13: 37 – 14: 22)

14. เด็กคนหนึ่งกังวลกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับตัวเขา เขาต้องการเส้นผมของเขากลับคืนมา เขาถามแม่ของเขาว่าการ แม่คิดว่าการตรวจด้วยภาพรังสีส่วนตัดอาศัยคอมพิวเตอร์ (Tomography) ซึ่งใช้เครื่อง CT Scan โดยไม่ต้องผ่าตัดนั้นจะแสดงผลทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นกับเขาหรือ และมีความวิตก

กังวลถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในชั้นเรียนว่า เพื่อนๆ จะมองเขาและจะปฏิบัติต่อเขาอย่างไร หากพวกเขาเหล่านั้นรู้ว่าเขาเป็นโรคมะเร็ง หลังจากที่เขาหยุดเรียนมาหลายวัน และความกังวลคือที่ว่าเขาจะต้องพูดอะไรบ้าง (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 15: 54 – 17: 17)

15. ชายหนุ่มคนหนึ่งคลายความกังวลด้วยการชวนพ่อของเขาคุยเรื่องกีต้าร์ใหม่ที่เขาได้พบเห็น แสดงให้เห็นว่า ชายหนุ่มไม่หยุดที่จะฝัน เขาพยายามเข้มแข็งต่อความรู้สึกเจ็บป่วยที่กำลังคืบคลานมาเป็นอุปสรรค หากจำนวนเม็ดเลือดขาวของเขาลดลง เขาจะหาเงินซื้อด้วยตนเอง และในขณะเดียวกันนั้น ชายหนุ่มก็ถามพ่อของเขาเพื่อสังเกตและคาดหวังในคำตอบของผู้เป็นพ่อในบางสิ่งบางอย่างว่า จะมีความคิดเห็นอย่างไรเมื่อเขาอยากได้กีต้าร์ใหม่ตัวนั้น ในขณะที่เขากำลังป่วยในโรงพยาบาล ประโยคหนึ่งที่แสดงความละเอียดอ่อนทางความรู้สึกของลูกชายคือ ประโยคที่เขาได้กล่าวไว้ว่า กีต้าร์แต่ละตัวมีเสียงที่ต่างกัน กีต้าร์ทุกๆ ตัว มีจิตวิญญาณของมันนะพ่อ ต้องเคารพ ใส่ใจและดูแลมัน ทุกๆ ตัวมีชื่อ (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 17: 24 – 18: 52) มีความเป็นไปได้ว่าสิ่งที่ชายหนุ่มกำลังจะบอกพ่อของเขาคือ อยากให้พ่อเข้าใจถึงความแตกต่างที่เกิดขึ้นในตัวตนของเขาด้วย บุคคลแต่ละคนมีความแตกต่างและความสำคัญต่างกัน ทัศนะของพ่อและลูกดูจะขัดแย้งกันด้วยเหตุผลความเชื่อที่ต่างกัน ลูกต้องการกีต้าร์ตัวใหม่ พ่อมีความเห็นว่า ควรพอได้แล้ว สิ่งที่ต้องการใหม่คือ เส้นสายกีต้าร์ไม่ใช่กีต้าร์ใหม่ ลูกเคารพเทิดทูน และจะดูแลเก็บรักษากีต้าร์ตั้งชื่อให้กับมัน แต่พ่อมีทัศนะที่ว่าสิ่งของนั้นควรถูกเคารพเทิดทูนเช่นนั้น หรือลูกมองว่าตัวใหม่ราคา1,600 ไม่แพง พ่อมองว่าลูกของเขามีตัวที่ราคา 2,000 อยู่แล้ว ลูกมองที่ราคาถูกแพง พ่อมองที่ความจำเป็นหรือไม่ไปพร้อมๆ กับคำนวณรายได้ของตน เขาได้บอกทิ้งท้ายว่า I'm not sure I can get 2'000 that quickly, Tommy. พ่อไม่แน่ใจว่าพ่อจะสามารถหาเงิน 2,000 มาได้โดยเร็วนี้นะลูก (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 18: 33 – 18: 36)

16. ผู้ป่วยบางคนได้ถามถึงอาชีพของอีกคน ชวนคุยถึงเรื่องราวในการทำงานที่ผ่านมา บางคนทำงานบนเรือ บางคนขายผัก บางคนทำงานดูแลเด็กๆ ถึงผู้ป่วยจะมีความทรงจำที่ไม่ดีในอดีต แต่พวกเขาไม่เคยลืมความทรงจำที่ดีมากมายต่างๆ ที่เกิดขึ้น ผู้ป่วยจำรายละเอียดที่ดีต่างๆ ได้อย่างดี (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 19: 45 – จบ)

17. หญิงคนหนึ่งที่ทำงานดูแลเลี้ยงเด็ก เธอเล่าให้ฟังถึงเด็กๆ ของเธอที่บริสุทธิ์จริงใจ มาเซีย เด็กหญิงคนหนึ่งได้บอกเธอว่า "หนูไม่เคยต้องการที่จะให้มีโรคมะเร็งนะ มิส" ครั้งหนึ่งเมื่อเลิกงาน มาเซียมองมาที่หล่อนและพูดว่า "คุณผอมลงมากนะค่ะ มิส" เธอเล่าให้ฟังถึงแพทริก เด็กชายที่ จะร้องไห้ในเรื่องเล็กน้อย และอีมิลเด็กคนหนึ่งที่ครอบครัวแตกแยก เขาบึกบึนเข้มแข็ง เด็กคนนั้นถูกกดดันและผ่านอะไรมามากมาย เป็นครั้งแรกที่เธอได้พบเจอเด็กในลักษณะนี้ เด็กที่น่ารักสวยงาม (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 21: 57 – 23: 05)

18. หญิงมีอายุคนหนึ่งเล่าถึงอาชีพขายผักผลไม้ของเธอ และดูแลตัวเธอเองด้วยการไปจับจ่ายเลือกซื้อของเมื่อเธอยังรู้สึกดีอยู่ เพราะเธอไม่อยากอยู่ลำพัง เธอชอบที่จะอยู่กับผู้คนรอบข้าง ลูกค้าที่มาที่ร้านค้าของเธอมักจะถาม พูดกับเธอ เช่น ในตอนที่เธอสวมใส่ผ้าโพกผม พวกเขาก็จะชวนคุยว่า "มันเป็นแฟชั่นใหม่หรือ" เกิดขึ้นไม่บ่อยนักที่เธอจะร้องให้ออกมาให้คนอื่นได้เห็น (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 19: 45 – 20: 35)

19. ชายหนุ่มผู้ป่วยคนหนึ่งที่มีคู่หมั้น เขาเชื่อว่า ไม่มีสิ่งใดมาเปลี่ยนความรัก และความผูกพันของเขาและเธอได้ งานแต่งจะดำเนินไปเพราะพวกเขาได้ตระเตรียมการดำเนินการไว้แล้ว ยกเว้นชุดสูทของเขาเท่านั้น (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 20: 00 – 26: 20)

20. แม่ชีมากาเรท (Margaret) ภาวนาต่อเบื้องบนบ่อยครั้ง เธอกล่าวว่า "The strange thing is that one can never understand suffering... One cannot understand the suffering of Christ. It is a mystery." "สิ่งที่แปลกนี้คือไม่มีใครคนใดสามารถ ไม่เคยเข้าใจถึงความระทมทุกข์ ไม่มีคนใดสามารถเข้าใจความเจ็บปวด ทนทุกข์ของพระคริสต์ มันเป็นความลึกลับ"(Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 26: 25 – 27: 22)

แม่ชีได้กล่าวว่า ไม่ควรสิ้นหวัง แต่เวลานั้นจะมาถึงไม่ช้าก็เร็ว คนนั้นต้องละทิ้งมอทัลคอย (Mortal coil) มอทัลคอย เป็นศัพท์ของบทกวีที่มีความหมายถึงปัญหาของชีวิตประจำวัน หรือการดิ้นรนทนทุกข์ในโลกใบนี้ (Mortal coil. 2015: Online)

พ่อคนหนึ่งคุยกับลูกชายวัยกลางคนว่า เขาหวังว่าจะผ่านพ้นไปได้ เขามีความฝันว่าวันหนึ่งถ้าเขาหายจากความเจ็บป่วยนี้ กลายไปเป็นคนที่มีสุขภาพแข็งแรง เขาจะรู้สึกดีในวันนั้น อย่างไม่เคยรู้สึกมาก่อน เต็มไปด้วยพลังงานและทุกๆ สิ่ง บางครั้งมันจะดีกว่า ถ้าไม่รู้ในบางสิ่งที่เกิดขึ้น การต่อสู้มันช่วยได้ แต่มันเป็นการสู้ที่อยากลำบาก บางทีมันอาจจะเป็นสิ่งที่เยี่ยมแล้ว ถึงจะไม่อยากให้เกิดขึ้น เขาได้กล่าวกับลูกชายวัยกลางคนที่กำลังทำวิทยานิพนธ์ก่อนจบว่า

"You were always good pupils. It's easier for me to fight this illness. Whether or not I depart from this world I'm not afraid. That's why I'm so... you could say, optimistic.

ลูกเป็นศิษย์ที่ดีเสมอมา มันง่ายมากสำหรับพ่อที่จะสู้กับความเจ็บป่วยนี้ ไม่ว่าพ่อจะจากไปจากโลกนี้หรือไม่อย่างไรก็ตาม พ่อไม่กลัว เพราะสิ่งนั้นทำให้พ่อเป็นเช่นนี้ ลูกสามารถที่จะพูดได้ มองในแง่ดีกับสิ่งที่เกิดขึ้น (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 37: 28 – 37: 45)

ผู้เป็นพ่อได้เปรียบเปรยคนป่วยเหมือนเฟอร์นิเจอร์ไร้ประโยชน์ที่บ้าน เขามองว่าตนเองซึ่งป่วยอยู่ไร้ประโยชน์และเป็นภาระให้กับครอบครัว ดังที่เขาได้กล่าวไว้ว่า

"It isn't nice to need other people's help." "ไม่มีดีที่ต้องการความช่วยเหลือจากผู้คนอื่น" (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 38: 31 – 38: 34)

คู่สามีอาวุโสคู่หนึ่ง ผู้เป็นสามีมาเฝ้าดูแลภรรยาของเขาและปลอบใจภรรยาของเขาว่า

"บางคนถูกทำให้เสียใจจากความเจ็บป่วย และอีกหลายคนก็จากความโง่เขลา และนั่นคือ วิถีทางที่มันเป็นไป คุณมีผมสีเทาที่สวยงาม" แต่สักครู่หลังจากที่ภรรยาได้กล่าวแสดงทัศนะคติของการยอมรับในโรคร้ายที่เกิดขึ้นกับตนด้วยความฝืนต่อความรู้สึกของเธอ แต่กลับกลายเป็นว่าสามีลำบากใจที่จะยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้นกับภรรยาของตนได้ ไปพร้อมกับความเป็นห่วงความรู้สึกของภรรยา เขาได้ตัดบทการสนทนา โดยกล่าวว่า

"Alright, alright. Quit talking about diseases. We're not going to say anything new about that. Look out the window! It's beautiful out there."

ในขณะที่เขาก้มหน้า กระสับกระส่ายและหันหน้ามองออกไปนอกหน้าต่าง และก็หันกลับมามองภรรยาของเขาในที่สุด (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 30: 34 – 31: 42)

ผู้ป่วยหญิงคนหนึ่งที่กำลังรอการทำคีโม เธอกำลังตั้งท้อง เธอรู้สึกได้ถึงการดิ้นของลูกในท้อง ราวกับว่า เขากำลังเปลี่ยนท่าทางจากข้างหนึ่งไปอีกข้างหนึ่ง สิ่งที่ผู้ป่วยหญิงคนนี้ต้องเผชิญคือ การทำคลอดให้ลูกออกมาและการสูญเสียหน้าอกข้างหนึ่งของเธอ เธอวิตกกังวลกับความรู้สึกที่จะเกิดขึ้นหลังจากสิ่งที่เธอต้องเผชิญหลังจากนี้ (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 41: 24 – 43: 30)

หญิงอีกคนบนเตียงเล่าว่า เมื่อเธอป่วย ลูกชายถามเธอมากมามายเกี่ยวกับความตาย

Will I die? What will be next?

Where will I go when I die?

What's heaven like?

ผมจะตายไหม? อะไรจะเกิดขึ้นต่อจากนี้หรือ?

เมื่อผมตายไปจะไปที่ไหน?

สวรรค์เป็นเหมือนอะไร? (Chemia/Chemo. 2009 : นาทีที่ 44:04-44:17)

หญิงคนนั้นเธอเชื่อว่า เธอจะได้รับเพียงข่าวดีเท่านั้น สำหรับลูกของเธอ ถึงเธอจะกลัวและยังไม่พร้อมต่อสิ่งที่เกิดขึ้น แต่เธอหวังเสมอว่าจะดีขึ้น แต่หากเธอต้องสิ้นลม เธออยากที่จะถูกฝังไว้ในสวนที่บ้านของเธอ ไม่ใช่ที่สุสาน เพราะเธออยากจะอยู่ใกล้ครอบครัวของเธอมากกว่า ชายชราคนหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า

Do you know why life is worth living? Because each day is different. Even in length. And every day brings something different. I've felt that today too. I woke up last night... and my window faces a star. I'm not sure which one. I think it's Mars, and the star

travels across the sky. And I gaze at it as it moves across the window pane and say to myself: "Oh, my star's back." There's beauty in that too.

คุณรู้ไหมว่า ทำไมชีวิตถึงมีค่าที่จะอยู่ต่อไป เพราะแต่ละวันคือ ความแตกต่าง แม้แต่ในระยะเวลาที่ยาวนาน และทุกๆ วันนำมาซึ่งสิ่งที่แตกต่างกัน ผมได้รู้สึกถึงสิ่งนั้นในวันนี้ด้วย ผมตื่นขึ้นเมื่อคืน มองไปที่นอกหน้าต่างเห็นดวงดาว ผมไม่แน่ใจว่า ดาวดวงไหน ผมคิดว่ามันคือดาวอังคาร (Mars) และดาวดวงนั้นเดินทางท่องไปบนนภา และผมก็จ้องมองไปที่มัน ราวกับว่า มันข้ามขอบหน้าต่างเข้ามา และผมได้พูดกับตัวผมเองว่า "โอ้ ดาวของผมกลับมาแล้ว" ที่ตรงนั้นสวยงาม (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 48: 59 – 49: 55)

ภาพถูกถ่ายทอดผ่านการลำดับภาพของการสนทนาของผู้ป่วยที่นอนรอผลหรือรอการบำบัดในโรงพยาบาล จากภาพที่สว่างในช่วงแรกของภาพยนตร์ จนค่อยๆ มืดขึ้น เพราะแสงที่น้อยลง และช่วงหลังของภาพยนตร์แสดงให้เห็นถึงความหมองหม่น หดหู่ที่เพิ่มมากขึ้น ผู้ป่วยบางคนร้องไห้ บางคนไม่อยากพูดถึงความรู้สึกนึกคิดของตนมากไปกว่านี้ บางคนเกือบจะร้องไห้ บางคนมองไปเบื้องหน้าอย่างเหม่อลอย บางคนก้มหน้าหรือหลบสายตา แต่ชีวิตมีคุณค่าและความหมายเสมอกว่าการที่จะคิดสั้นฆ่าตัวตายหลีกหนีปัญหาที่เกิดขึ้น ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ ได้นำเสนอถึงความเข้มแข็งของผู้ป่วยเหล่านี้ที่จะต่อสู้กับโรคภัยไข้เจ็บที่เกิดขึ้นกับตนด้วยความรู้สึก มุมมองและเหตุผลที่ต่างกัน

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ได้นำเสนอถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้ป่วยและบุคคลที่เป็นสมาชิกในครอบครัวผ่านบทสนทนาและการแสดงออกผ่านสีหน้า ผ่านรอยยิ้ม น้ำตาและความทุกข์กังวลเป็นสำคัญ พวกเขาได้บอกเล่าถึงความทรงจำ ความฝัน อาชีพการงาน ความเป็นไปของสังคมแวดล้อม ความรู้สึกนึกคิดต่ออดีต ปัจจุบัน และความหวังต่ออนาคต ด้วยความรู้สึกท้อถอยและเข้มแข็งต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นไปพร้อมๆ กัน โดยอยู่บนพื้นฐานของการแบ่งปันความรู้สึก ความผูกพัน ความรักและห่วงใยต่อกันในสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเอง ผู้ป่วยคนอื่นหรือกับบุคคลใกล้ชิดในครอบครัวของพวกเขา ในตอนท้ายของภาพยนตร์สารคดีผู้ป่วยหลายคนพูดถึงความหมายของชีวิตที่ผ่านมาจากการกระทำของคนอื่นผู้ใกล้ชิด หรือจากที่ตนเองกระทำต่อผู้อื่น บางคนเริ่มตัดพ้อต่อว่าตนเอง บางคนคิดถึงลูกที่จากไปอยู่แดนไกลที่หนาวมากในไอซ์แลนด์

สังคม

สังคมมนุษย์ มีโรงพยาบาลการแพทย์และหมอไว้บำบัดเยียวยารักษาผู้ป่วย ในช่วงเวลาที่มนุษย์เจ็บป่วย จะนำไปสู่ความทุกข์กังวล ด้วยจรรยาบรรณแพทย์ของหมอผู้ตรวจรักษา พวกเขาจึงเป็นบุคคลเพื่อสังคม ที่ช่วยเหลือบำบัดทุกข์กังวลในเรื่องสุขภาพและจิตใจของผู้ป่วยไปพร้อมๆ กัน เทคโนโลยีและอุปกรณ์เครื่องมือที่ช่วยเหลือทางการแพทย์ได้มอบความสะดวกสบายและความมั่นใจได้ว่า การบำบัดรักษาของแพทย์นั้นจะทำให้ผู้ป่วยสามารถหายกลับมามีชีวิตปกติดังเดิมได้ สังคมของผู้ป่วยโรคมะเร็งที่

ทำการรักษาด้วยคีโมในโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง เป็นสังคมของกลุ่มคนที่มีจุดร่วมเดียวกัน คือ จุดร่วมของการที่ต้องเผชิญกับโรคมะเร็ง จุดร่วมของสถานที่บำบัดรักษาในโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง จุดร่วมของความรู้สึกนึกคิดในช่วงเวลาของความเป็นความตาย จุดร่วมของโอกาสเพียงน้อยนิดที่ไม่รู้ถึงผลลัพธ์ที่แน่นอนของการรักษา จุดร่วมทั้งหมดนี้ทำให้มนุษย์ได้มีเวลาคิดไตร่ตรองถึงตนเองและคนรอบข้าง ทั้งเรื่องราวในอดีต ปัจจุบันและอนาคตมากขึ้น มองและเข้าถึงสัจธรรมหรือมาตรฐานทางธรรมชาติได้ดียิ่งขึ้น มีทัศนะหนึ่งที่เกิดจากการสนทนาของผู้ป่วยคู่หนึ่งในระหว่างที่พวกเขานอนอยู่บนเตียงใกล้ๆ กัน เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของสังคม ดังนี้

หญิงชราคนหนึ่ง: Talking of manners, in this country someone will drink a beer and throw the can out of the window. Can you believe that?

ชายชราคนหนึ่ง: Sure can!

หญิงชราคนหนึ่ง: Or your upstairs neighbour will have a smoke and chuck the butt out, never mind if it drops on your head. Where's his good manners?

ชายชราคนหนึ่ง: What this country needs is an iron fist. The people need to held on a tight rein. All that talk about the communists... I never liked them myself. I'm a Catholic so I never did.

หญิงชราคนหนึ่ง: At least I had a job then. Everybody did.

ชายชราคนหนึ่ง: People were better off.

หญิงชราคนหนึ่ง: There was work. 'Solidarity' won't put food on my plate.

ชายชราคนหนึ่ง: Damn it! We missed it.

หญิงชราคนหนึ่ง: I want to live! You need money to live.

ชายชราคนหนึ่ง: That's right.

หญิงชราคนหนึ่ง: พูดถึงพฤติกรรม ในประเทศนี้ บางคนจะดื่มเบียร์และเขวี้ยงกระป๋องออกนอกหน้าต่าง คุณเชื่อสิ่งนี้ไหม?

ชายชราคนหนึ่ง: แน่นอน

หญิงชราคนหนึ่ง: หรือเพื่อนบ้านชั้นบนของคุณสูบบุหรี่ แล้วโยนก้นบุหรี่ออกมา ไม่เคยใส่ใจว่ามันจะหล่นลงมาโดนหัวคุณหรือไม่ พฤติกรรมดีๆ ของเขาไปไหนกันหมด?

ชายชราคนหนึ่ง: สิ่งที่สังคมนี้ต้องการคือ หนึ่งกำปั้นเหล็ก ประชาชนต้องการถูกกุมบังเหียน ทั้งหมดนั้นพูดถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับคอมมูนิสต์ ส่วนตัวผมไม่เคยชอบพวกเขา ผมเป็นแคทอลิก ดังนั้น ผมไม่เคยได้ทำสิ่งนั้น

หญิงชราคนหนึ่ง: อย่างน้อยที่สุดฉันเคยมีงานเช่นนั้น ทุกคนได้เคยทำมัน

ชายชราคนหนึ่ง: ประชาชนออกมาจากตรงนั้นดีกว่า

หญิงชราคนหนึ่ง: ที่นั่นก่อผลดีอยู่แล้ว 'ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน' จะไม่ใส่อาหารลงไปบนจานของฉัน

ชายชราคนหนึ่ง: ระยำ เราเข้าใจมันผิด

หญิงชราคนหนึ่ง: ฉันต้องการมีชีวิตอยู่! คุณต้องการเงินที่จะนำไปสู่การมีชีวิต

ชายชราคนหนึ่ง: นั่นคือสิ่งที่ใช่ (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 32: 07 – 33: 08)

ผู้ป่วยทั้งคู่สนทนากันโดยนำเสนอจุดร่วมถึงความเปลี่ยนแปลงไปของพฤติกรรมของผู้คนในสังคม ที่ขาดความประณีตในการใช้ชีวิต และไม่คำนึงถึงผู้อื่นและผลลัพธ์ของการกระทำใด นอกจากเอาความพึงพอใจตนเองเป็นที่ตั้ง แต่ผู้ป่วยทั้งคู่ก็ไม่สามารถหาข้อสรุปของระบบการเมืองที่ลงรอยกันได้ แตกต่างกันทางความคิดของขั้วการเมืองการปกครองในสังคม โดยคนหนึ่งมองเห็นความสำคัญของการใช้ชีวิตมากกว่าการสร้างเม็ดเงินเพื่อดำรงชีวิต เพราะความเห็นแก่เงินเห็นแก่ตนเองสร้างความแตกแยกตัวใครตัวมัน ต่างจากความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันคำนึงถึงผู้อื่น

ธรรมชาติ

ความสุขมากับความสมหวัง แต่ความทุกข์มากับการสูญเสีย ธรรมชาติของมนุษย์จึงมีทั้งสุขและทุกข์ สมหวังและสูญเสีย มนุษย์ทุกคนต้องเผชิญกับความตายอย่างเลี่ยงไม่ได้ในที่สุด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ แสดงให้เห็นถึงกลุ่มคนที่ป่วยจากโรคร้าย ซึ่งบางคนไม่เคยได้รู้มาก่อนว่า ตนเองเป็นโรคมะเร็งอันตราย ต้นไม้ที่ต้องผลิ ใบเก่าร่วงโรยลงแทนที่ด้วยใบใหม่ ก็ต้องล้มตายจากไปในวันหนึ่ง สิ่งที่เกิดขึ้นมันไม่สิ่งที่เลวร้ายทีเดียวและก็ไม่ใช่สิ่งที่ดีด้วยเช่นกัน (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 10: 11 – 10: 14) แต่อย่างไรเมื่อผู้คนล้มป่วยลง พวกเขาไม่ใช่คนที่เข้มแข็งอีกต่อไป ถึงแม้จะพยายามเปลี่ยนมุมมอง ฝืนความรู้สึกนึกคิดของตนก็ตาม (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 51: 39) คีโมทำให้อ่อนแอลง และจะต่อสู้กับความอ่อนแอของตนเองได้อย่างไร (Chemia/Chemo. 2009: นาทีที่ 51: 59 – 52: 23) เมื่อถึงวินาทีแห่งความเป็นจริงที่มนุษย์ทุกคนต้องเผชิญ ความเจ็บป่วยที่นำไปสู่ความตาย ล้วนนำมาซึ่งความอาลัยต่ออดีต ความกลัวกังวลต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้น ความเข้มแข็งจึงไม่จีรัง เพราะธรรมชาติสร้างมาคู่กับความอ่อนแอเสมอ ธรรมชาติเป็นครู สัจธรรมมากมายที่มนุษย์เรียนรู้จากธรรมชาติ บนโลกที่โกลาหล วุ่นวาย บันเทิงเริงใจ เห็นแก่ได้กอบโกย รุนแรงและเข่นฆ่ากัน สามารถปรับสภาวะความสมดุลให้เกิดขึ้นได้ด้วยความรู้สึกถึงน้ำตา น้ำตาจากความรู้สึกภายในจิตใจ น้ำตาเป็นสิ่งหนึ่งที่ธรรมชาติมอบให้มนุษย์ น้ำตาที่แท้จริงช่วยขัดเกลาความรู้สึกหยาบกระด้างในจิตใจของมนุษย์ได้ บทเรียนที่ธรรมชาติมอบให้มนุษย์คือ บทเรียนสุดท้ายของชีวิต สิ่งนั้นคือ ความตาย มนุษย์แต่ละคนมีเวลาในช่วงชีวิตของพวกเขาที่ต่างกัน การเดินทางของชีวิตมีจุดสิ้นสุด อยู่ที่ว่ามนุษย์คนใดจะเรียนรู้และเข้าใจได้ช้าเร็ว เมื่อไหร่ และเมื่อเรียนรู้และเข้าใจแล้วเขาจะใช้ชีวิตดำเนินไปบนโลกใบนี้ได้ดีหรือสร้างสรรค์อย่างไร

จริยธรรม

ในช่วงเวลาของความเจ็บป่วย จนต้องเผชิญกับความเสี่ยงที่คาดเดาผลลัพธ์ไม่ได้แน่นอน ความทุกข์กังวลต่อการสูญเสียและการจากไปปรากฏให้เห็นผ่านสีหน้าและคำสนทนาต่างๆ ผู้ป่วยแต่ละคนนำเสนอความรู้สึกนึกคิด โดยพูดถึงและรับฟังเรื่องราวในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ผู้ป่วยบางคนที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน มีอาชีพการงานที่แตกต่างกันก็เริ่มที่จะปรับตัวรับฟังเข้าถึงผู้อื่นได้มากขึ้น อาชีพที่แตกต่างกัน แนวคิดที่ต่างกัน และความแตกต่างของสถานะทางสังคมเริ่มลดลงระยะห่างลง ตามระยะห่างของเตียงผู้ป่วยแต่ละคน ที่ต้องเผชิญชะตากรรมเดียวกัน การที่มนุษย์จะเข้าถึงคุณค่าของความดีงาม หรือแก่นจริยธรรมได้อย่างดี จึงต้องเข้าใจในหลักธรรมชาติด้วยประสบการณ์ตรงหรือการตระหนักรู้ ซึ่งแตกต่างจากการท่องจำ ปรับตัวตนมาสู่มาตรฐานของธรรมชาติ ก็จะเห็นสัจธรรมได้ง่ายขึ้น มนุษย์มีโอกาสที่เข้าถึงการตระหนักรู้ถึงตนเองและผู้อื่น จากการมีเวลาอยู่กับตนเอง เกิดอารมณ์ความรู้สึกทุกข์ และตระหนักรู้ในความตายที่จะเกิดขึ้นกับตนเองหรือบุคคลที่รักและผูกพัน การเตรียมพร้อมในการใช้ชีวิตในปัจจุบัน ขณะด้วยการลดความบันเทิงเริงรมย์ บ้าคลั่งเสียสติ รุนแรง ทำร้ายทำลาย กอบโกยโกงกิน จึงเป็นการเตรียมพร้อมที่จะทำให้เกิดสติและตระหนักรู้ถึงมาตรฐานของธรรมชาติ ภาพยนตร์สารคดีเรื่องคีโมได้นำเสนอให้เห็นถึงการตระหนักรู้ถึงความทุกข์กังวล อารมณ์ความรู้สึก ความหวังต่อโอกาสที่น้อยนิด ความอ่อนแอและเข้มแข็ง ความตายและการสูญเสีย ซึ่งเป็นมาตรฐานทางธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตบนโลกใบนี้ที่เรียกว่า มนุษย์ จากช่วงเวลาของการเจ็บป่วยที่ทำให้มนุษย์ในสังคมได้มีเวลาอยู่กับตัวเองมากขึ้น ทำให้มีสติคิด พิจารณาได้อย่างรอบคอบถี่ถ้วนมากขึ้น ไปพร้อมกับการต้องเผชิญความพิศวงไม่แน่นอนของผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นได้ โดยมีโอกาสเพียงน้อยนิดที่จะสามารถหลีกหนีจากความตายได้ ความทุกข์ยากที่มนุษย์ต้องเผชิญในการใช้ชีวิต จึงเป็นสิ่งที่เจียระไนคนให้เข้าใจและรู้ถึงคุณค่าความดีงามทางจริยธรรมได้อย่างดี

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งหัวข้อการวิเคราะห์เป็น 5 หัวข้อ ดังนี้

1. มนุษย์
2. สังคม
3. ศิลปวัฒนธรรม
4. ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. จริยธรรม

โดยนำไปวิเคราะห์ภาพยนตร์สารคดีทั้ง 24 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง อาริรัง (Arirang)

เรื่องที่ 2 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง กล้วย หรือ ความบ้า (Bananas!*)

เรื่องที่ 3 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง บิ๊ก บอยส์ กอน บานาน่าส์ (Big Boys Gone Bananas!)

เรื่องที่ 4 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ซ่อมบำรุงครั้งใหญ่ (The Big Fix)

เรื่องที่ 5 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง โคลอมเบียนอส (Colombianos)

เรื่องที่ 6 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ครอบครัว (Familia)

เรื่องที่ 7 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ชีวิตที่ดี (The Good Life)

เรื่องที่ 8 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย (The Last Mountain)

เรื่องที่ 9 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง เลวีอาธาน หรือ เลอไวอะทัน (Leviathan)

เรื่องที่ 10 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ชีวิตเพื่อการขาย (Life for Sale)

เรื่องที่ 11 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง มนุษย์บนเส้นลวด (Man on Wire)

เรื่องที่ 12 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ยุคของพวกเรา (Our Generation)

เรื่องที่ 13 ภาพยนตร์สารคีเรื่อง โครงการนิม (Project Nim)

เรื่องที่ 14 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ค้นหาชูการ์ แมน (The Searching for Sugar Man)

เรื่องที่ 15 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง กฎหมายในส่วนประกอบเหล่านี้ (The Law in These Parts)

เรื่องที่ 16 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง แผนลับหลอดไฟ (The Light Bulb Conspiracy)

เรื่องที่ 17 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง สถานที่ที่เล็กที่สุด (The Tiniest Place)

เรื่องที่ 18 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ปากของหมาป่า หรือ ขอให้โชคดี (La bocca del lupo หรือ The Mouth of the Wolf)

เรื่องที่ 19 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ (There Once was an Island)

เรื่องที่ 20 ภาพยนตร์เรื่อง เวสแลนด์ (Waste Land)

เรื่องที่ 21 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง วอร์เทอร์ ชิวเดรน (Water Children)

เรื่องที่ 22 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี (Whores' Glory)

เรื่องที่ 23 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง หนักงานหนักเล่น (Work Hard Play Hard)

เรื่องที่ 24 ภาพยนตร์สารคดี เรื่องคีโม (Chemia/Chemo

	มนุษย์	สังคม	ศิลปวัฒนธรรม	สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ	จริยธรรม
เรื่องที่ 1. อาริรัง (Arirang)	■	■		■	■
เรื่องที่ 2. กล้วยหรือความบ้า (bananas!*)	■	■		■	■
เรื่องที่ 3. บิ๊กบอยกอนบานาน่า (Big Boys Gone Bananas!)	■	■	■		■
เรื่องที่ 4. ซ่อมบำรุงครั้งใหญ่ (The Big Fix)	■	■		■	■
เรื่องที่ 5. โคลอมเบียนอส (Colombianos)	■	■			■
เรื่องที่ 6. ครอบครัว (Familia)	■	■			■
เรื่องที่ 7. ชีวิตที่ดี (The Good Life)	■	■			■
เรื่องที่ 8. ภูเขาลูกสุดท้าย (The Last Mountain)	■	■		■	■
เรื่องที่ 9. เลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน (Leviathan)	■	■		■	■
เรื่องที่ 10. ชีวิตเพื่อการขาย (Life for Sale)	■	■	■	■	■
เรื่องที่ 11. มนุษย์บนเส้นลวด (Man on Wire)	■	■			■
เรื่องที่ 12. ยุคของพวกเรา (our generation)	■	■	■	■	■
เรื่องที่ 13. โครงการนิม (Project Nim)	■	■		■	■
เรื่องที่ 14. ค้นหาซูการ์ แมน (Searching for Sugarman)	■	■	■		■
เรื่องที่ 15. กฎหมายในส่วนประกอบเหล่านี้ (The Law in these parts)	■	■			■
เรื่องที่ 16. แผนลับหลอดไฟ (The Light Bulb Conspiracy)	■	■		■	■
เรื่องที่ 17. สถานที่ที่เล็กที่สุด (The Tiniest Place)	■	■	■	■	■
เรื่องที่ 18. ปากของหมาป่า หรือขอให้โชคดี (La bocca del lupo หรือ The Mouth of the Wolf)	■	■	■	■	■
เรื่องที่ 19. ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ (There once was an Island)	■	■	■	■	■
เรื่องที่ 20. เวสแลนด์ (Waste Land)	■	■	■	■	■
เรื่องที่ 21. วอร์เทอร์ ชิวด์เดรน (Water Children)	■	■	■	■	■
เรื่องที่ 22. ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี (Whores' Glory)	■	■	■	■	■
เรื่องที่ 23. หนักงานหนักเล่น (Work Hard Play Hard)	■	■	■	■	■
เรื่องที่ 24. คีโม (Chemia / Chemo)	■	■		■	■

ภาพประกอบ 31 ตารางความถี่ของเนื้อหาสาระ ในภาพยนตร์สารคดีแต่ละเรื่อง

ประเด็นที่ 1 มนุษย์

เรื่องที่ 1 อาริรัง (Arirang)

มนุษย์มีฝันและความปรารถนา และไม่มีความจีรังยั่งยืน คบหารู้จักกัน สนิทและก็จากไป คำสรรเสริญ การให้ความเคารพเกิดขึ้น และก็จางลงจนจากหายไป ไม่มีใครคล้อยตามได้ยาวนานตลอดไป เพราะแต่ละคนจะเลือกฝันและวิถีทางที่ต่างกัน สิ่งล่อตาล่อใจที่เห็นได้คือชื่อเสียงและผลประโยชน์เรื่องเงิน สิ่งนี้ก่อให้เกิดความผิดหวัง ความเจ็บปวดเกิดขึ้น เพราะความผูกพัน ยิ่งรักมาก ยิ่งจนเจ็บมาก ชีวิตจริงของมนุษย์ไม่เหมือนตัวละคร เพราะชีวิตจริงของมนุษย์อ่อนโยนและบอบบางกว่าตัวละครในภาพยนตร์ที่พวกเขาคิดสร้างขึ้น เพราะชีวิตจริงไม่ใช่ภาพยนตร์ ความตายในชีวิตจริงไม่ใช่เป็นสิ่งที่เข้าใจได้ หรือพูดออกมาได้อย่างง่ายหากเกิดขึ้นกับคนที่รัก มันสร้างแต่ความลำบากใจ เศร้าเสียใจ และมืดมน ชื่อเสียงไม่มีความสำคัญหากปราศจากคนที่รัก ความเคารพ และรางวัลมากมายถึงจะสร้างความสุขและความภาคภูมิใจได้ แต่ก็ไม่ยั่งยืนเท่ากับความผูกพัน จริงใจที่ยั่งยืน ซึ่งหาได้ยากในสังคมทุนนิยม ความสุขที่ราวกับได้ครอบครองทุกสิ่ง แต่จริงๆ กลับไม่ได้อะไรสักอย่าง

มนุษย์มีสองด้าน ที่สัมพันธ์ขับเคลื่อนต่อกัน ด้านสว่างและด้านมืด เงามืดเกิดจากแสงสว่าง ความสุขที่ได้จากการครอบครองทรมานผู้อื่น แม้แต่การบีบบังคับต่อธรรมชาติก็ตาม ธรรมชาติล้วนสัมพันธ์ต่อกัน การที่มนุษย์บีบบังคับวิถีทางธรรมชาติ ให้พืชผักเติบโตในเรือนกระจก หรือสัตว์เติบโตในกรงขัง ไม่อิสระเป็นไปตามธรรมชาติ การเติบโตด้วยการบีบบังคับก่อให้เกิดความเครียดสะสมเป็นองค์ประกอบ ซึ่งถูกนำพามาสู่มนุษย์ด้วยกันเอง เมื่อพวกเขากินเข้าไป มนุษย์ต่างทรมานกันเอง อารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญ สามารถนำไปสู่การสร้างสรรค์หรือทำลายได้ เกิดสุขหรือทุกข์ได้ เป็นสิ่งที่ถ่ายทอดหรือส่งต่อกันได้

มนุษย์ทุกคนมีความทรงจำ ความทรงจำเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้เกิดสุขหรือทุกข์ ถึงแม้ด้านหนึ่งของความทรงจำในมนุษย์ ย่อมสามารถทำร้ายความรู้สึก และนำไปสู่ความรุนแรง คิดทำร้ายผู้อื่นและบั่นทอนตนเอง แต่สำนึกทางมโนธรรมสามารถทำให้มนุษย์คนหนึ่งหยุดคิดที่จะใช้ความรุนแรงลงได้ และกลับกลายเป็นคิดได้ว่า สิ่งที่ควรแก้ไขคือเริ่มที่ตนเอง กำจัดด้านที่ทำให้เลวร้ายลง ลบความทรงจำที่เลวร้าย และเริ่มต้นเดินไปข้างหน้าอีกครั้ง

เรื่องที่ 2 กล้วย หรือ ความบ้า (Bananas!*)

ในสังคมมีมนุษย์ที่แตกต่างกัน 2 ประเภท คือ คนดีและคนเลว การที่มนุษย์โดนรังควานเผชิญความยากลำบากในชีวิต หรือความรู้สึกแปลกแยก ไม่เป็นธรรม สามารถเป็นแรงขับทำให้บุคคลนั้นยืนหยัดต่อสู้เพื่อความยุติธรรมต่อตนเองและผู้อื่นได้ โดยอีกสิ่งที่สำคัญคือ อิทธิพลทางความคิดที่มีต่อตัวตนของมนุษย์คือครอบครัว ส่วนมนุษย์ที่สร้างผลกระทบต่อส่วนรวมคือคนที่เห็นแก่ตัว ดื้อด้านเสแสร้งจนเกิดผลกระทบต่อส่วนรวมและผู้อื่นจะมีลักษณะที่พิจารณาได้ ดังนี้

1. มีศักยภาพในการพูดโน้มน้าวชวนเชื่อ ชอบเหน็บแนมและบิดเบือนจากความจริง เพราะไม่มีเหตุผล และชอบบิดบังความเป็นจริง มีแต่ชุดตรรกะปลอมที่ทำให้เกิดการเบี่ยงเบนความสนใจ

2. เห็นความสำคัญของชื่อเสียงและเงินสำคัญกว่ามนุษยธรรมและความมีเหตุผล

3. ไม่ให้ความสำคัญของจิตสำนึกทางมโนธรรม และไม่ให้ความสำคัญของความรู้สึกถึงคุณค่าที่ควรมีมากกว่าปริมาณเงินและผลกำไร

4. ไม่แสดงให้เห็นถึงความชัดเจนโปร่งใส

5. ไม่พิจารณาถึงความสำคัญของสิ่งเหล่านี้ ความปลอดภัยของส่วนรวม ความรับผิดชอบ ความสุจริตใจ การให้ การหยุดหรือยุติ สิทธิของตนและผู้อื่น ความจริงและชีวิตมนุษย์

6. มีความมักง่าย

ผลที่เกิดกับผู้คนจำนวนมากจากสารเคมีดีบีซีพี (DBCP) ตกค้างที่มีอยู่ในยาฆ่าแมลง คือการเป็นหมัน จนถึงสูญเสียชีวิต ทั้งที่ได้รับจากการสะสมหรือสัมผัสโดยตรงปริมาณมาก

เรื่องที่ 3 บิ๊ก บอยส์ กอน บานาน่า (Big Boys Gone Bananas!)

มนุษย์ส่วนหนึ่งชื่นชมต่อกระแสนิยมโดยขาดการใช้สติปัญญาเพื่อการไตร่ตรองอย่างรอบคอบ จึงก่อให้เกิดความมักง่าย การได้ยิน ได้เห็น โดยมุ่งพิจารณาแต่มุมมองทางกระแสธุรกิจซึ่งดูน่าคล้อยตาม จึงทำให้ขาดการหาข้อเท็จจริง และเป็นช่องทางในการแสวงหาผลประโยชน์ของกลุ่มบริษัทยักษ์ใหญ่ข้ามชาติหรือกลุ่มอำนาจเงิน

มนุษย์ในปัจจุบันอยู่กับความตื่นตระหนก อารมณ์แปรปรวน วุ่นวาย จนกลายเป็นความตึงเครียด เพราะยึดติดกับชื่อเสียงและรายได้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต เช่นเดียวกับบริษัทชั้นนำที่ต้องรักษาภาพลักษณ์เพื่อการแสวงหารายได้และผลกำไร หลายคนใช้เงินจำนวนมากเพื่อสร้างชื่อเสียงนำเสนอตัวตน และในอีกด้านหนึ่งก็ใช้เงินก้อนโตรักษาชื่อเสียงเช่นเดียวกัน มุมมองในการพิจารณาความสำคัญของคุณค่ามนุษย์ก็ลดน้อยถอยลง พลังและแรงผลักดันอยู่ที่เงิน แก้ปัญหาโดยใช้เงิน เช่น การใช้เงินซื้อข้อมูล การใช้เงินซื้อพื้นที่นำเสนอตัวตนในสังคม หรือการใช้เงินเพื่อสร้างความแตกแยก เป็นต้น

คุณค่าของพลังเสรีภาพและสิทธิอันชอบธรรมในจิตใจมนุษย์ จึงถูกปิดกั้นด้วยพลังอำนาจของกลุ่มเครือข่ายบริษัทและเงินก้อนโต มนุษย์จะอ่อนแอเมื่ออยู่ตามลำพัง พวกเขาจะไม่สามารถอยู่ตามลำพังได้ เมื่อจิตใจของพวกเขายึดติดกับผลประโยชน์ตัวเงิน การรวมกลุ่มเพื่อแสวงหาผลกำไรจึงมีให้เห็นอยู่มากมาย กลุ่มธุรกิจและเงินกองโตจึงกลายเป็นขุมพลังที่ใช้ในการต่อสู้กับความเป็นปัจเจกบุคคล จึงเป็นเรื่องที่ลำบากในการที่บุคคลหนึ่งจะต่อสู้เพื่อความยุติธรรมกับกลุ่มบริษัทชั้นนำ อำนาจเงินกลืนกินเสรีภาพและมโนธรรมของความเป็นมนุษย์ ความไม่ถูกต้อง ความไม่ยุติธรรมเกิดขึ้นมากมาย ดังนั้นหากสาธารณชนและกระบวนการยุติธรรมซึ่งเป็นที่พึ่งพิงของปัจเจกบุคคล ไม่สามารถเข้มแข็งและรอบคอบ ก็จะยิ่งส่งผลให้เกิดความโกลาหลวุ่นวายในระยะยาว อันเนื่องจากความไม่ยุติธรรมและการกดขี่ข่มเหง มนุษย์จะกลายเป็น

แค่เครื่องมือรับใช้กองเงิน ตัวใครตัวมัน กลุ่มใครกลุ่มมัน เพียงเพื่อเงินในที่สุด

เรื่องที่ 4 ซ่อมบำรุงครั้งใหญ่ (The Big Fix)

เมื่อมนุษย์ได้ผ่านประสบการณ์ตรงในการรับรู้ถึงความรู้สึกทุกข์ยากของผู้อื่นในบริบทแวดล้อมที่ใกล้ตัว เช่น ครอบครัวหรือชุมชนในวัยเด็ก จะสามารถนำไปสู่การคาดหวัง คิดและกระทำในสิ่งที่ดีกว่า สร้างสรรค์สังคมได้ โดยต้องอาศัยบริบทของการเรียนรู้และปลูกฝังมาจากคนรอบข้างในวัยเด็ก

พื้นฐานของสิทธิในการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติของมนุษย์เป็นของทุกคนทรัพยากรธรรมชาติถูกจับจองเป็นเจ้าของ เพื่อแปลงเป็นผลผลิตและนำกลับมาจำหน่ายเพื่อผลกำไร แนวคิดเช่นนี้ดูจะเป็นธรรมแต่เฉพาะฝ่ายแสวงหาผลประโยชน์ที่มาจากความเห็นแก่ตัวและมักง่าย มนุษย์ส่วนหนึ่งก็ปลาบปลื้มพอใจอยู่แต่กับการบริโภคของตนเอง ตัวใครตัวมัน

มนุษย์ในปัจจุบันเดินทางกันบ่อยครั้งมากขึ้น ระยะทางที่ไกลมากขึ้น ส่งผลต่อความต้องการพลังงานน้ำมันที่มากขึ้น เทคโนโลยีถูกคิดค้นและนำมาใช้ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคและผู้ผลิตแท่นขุดเจาะน้ำมันมากขึ้น และเจาะลึกลงมากขึ้น เทคโนโลยีนำความสะดวกสบายมาให้มนุษย์ แต่ก็สามารถก่อปัญหาให้กับมนุษย์ด้วยเช่นกัน หากไม่รู้จักคิดสร้างสิ่งที่ดีกว่าเดิม และไม่รู้จักใช้งานหรือควบคุมเทคโนโลยีที่ได้มา

บริษัทอุตสาหกรรมต้องการการเติบโตที่รวดเร็ว เพื่อผลกำไรที่รวดเร็ว เมื่อการตัดสินใจคิดและกระทำของมนุษย์มาจากเงินเป็นตัวตั้ง ย่อมส่งผลเสียได้ เช่น การตัดงบประมาณบำรุงรักษาท่อส่งน้ำมันของโรงกลั่นน้ำมัน เพื่อผลักดันให้เกิดผลกำไรอย่างเร่งด่วน ทำให้เกิดเหตุระเบิดที่โรงกลั่นน้ำมัน ส่งผลให้เกิดการสูญเสียชีวิตและบาดเจ็บของพนักงานลูกจ้างหลายคน หรือแม้แต่การเร่งรีบขุดเจาะให้ได้น้ำมันเร็วขึ้น โดยปิดสัญญาณและระบบความปลอดภัย และเดินหน้าขุดเจาะต่อไปจนเกิดหายนะ

ปัญหาของผู้นำบริษัทอุตสาหกรรมน้ำมันมาจาก

1. การให้ความเท็จ บิดเบือนความจริงของปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหาน้ำมันรั่วหรือปัญหาจากท่อขุดเจาะระเบิด เป็นต้น
2. การไม่รักษาสัญญาว่าจะป้องกันหายนะไม่ให้เกิดขึ้นอีก
3. มุ่งเน้นแสวงหาผลประโยชน์จากการสร้างกำไรเป็นหลัก ตัดงบประมาณในสิ่งที่ควรนำไปใช้ ขาดความรอบคอบถี่ถ้วน โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของพนักงานลูกจ้าง และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อส่วนรวมและสิ่งแวดล้อม
4. ไม่รับผิดชอบ เมื่อเกิดปัญหาส่งผลกระทบในวงกว้าง อันเนื่องจากอุตสาหกรรมของตน แต่กลับไปแสวงหาความสุขสำราญส่วนตัว จนมีข่าวถึงความอื้อฉาวทางเพศ
5. เห็นแก่ตัว ไม่ใส่ใจชีวิตผู้อื่น เลื่อนการตรวจสอบความปลอดภัยจากทีมงานวิศวกรแทนที่ด้วยการจัดงานสังสรรค์ ก่อนเกิดเหตุหายนะตามมา

6. ไม่จริงใจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น จ่ายค่าเสียหายแค่ 1 ในหลายหมื่นคำร้องจากผู้ประสบภัย

7. ประมาท

ความต้องการเพียงเพื่อสนองความต้องการของตนเอง จึงส่งผลกระทบต่อมนุษย์ สังคมและสิ่งแวดล้อมมากมาย มนุษยชนเป็นแรงขับเคลื่อนให้เกิดพลังที่สร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พลังที่ก่อให้เกิดการกระทำจากมโนธรรม จึงเป็นพลังที่สามารถต่อต้านกับอำนาจทางอุตสาหกรรมที่มักง่ายและมุ่งกอบโกยได้ดีที่สุด

เรื่องที่ 5 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง โคลอมเบียนอส (Colombianos)

มนุษย์มีจินตนาการและการแสดงออกที่แตกต่างกัน อันเนื่องมาจากอิทธิพลการรับรู้จากสภาวะที่แตกต่างๆ กัน ตั้งแต่ช่วงวัยเด็ก เด็กมีสภาพจิตใจที่อ่อนไหว รับรู้และรู้สึกได้เร็ว การที่ทรัพยากรมนุษย์จะมีคุณภาพที่ดีสร้างสรรค์หรือเสื่อมถอย สาเหตุหนึ่งจึงมาจากสถาบันครอบครัว ครอบครัวมีความสำคัญต่อการรับรู้และพฤติกรรมของเด็ก ครอบครัวเป็นสถาบันหลักที่ส่งผลต่อความรู้สึกนึกคิดของทรัพยากรมนุษย์ในสังคม เด็กที่เติบโตขึ้นจนเข้าสู่ช่วงของการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพและจิตใจ จึงเป็นช่วงของหัวเลี้ยวหัวต่อหากสภาวะในอดีตของครอบครัวขาดความอบอุ่น อันเนื่องมาจากขาดสมาชิกของผู้นำครอบครัวไป ไม่ว่าจากการสูญเสียชีวิตหรือพลัดพรากจากกันไกลเป็นเวลานาน พวกเขาจะขาดสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจที่ดีได้ย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมวัยรุ่นที่เลวร้ายได้ เนื่องจากจิตใจของสิ่งมีชีวิตในช่วงวัยเด็กมีความละเอียด อ่อนไหวในความรู้สึก สังเกตรับรู้และเรียนรู้ได้ไว ดังนั้น ช่วงวัยรุ่นจึงเป็นช่วงวัยของการปรับเปลี่ยนที่สำคัญและต้องดูแลเอาใจใส่ แต่การดูเอาใจใส่ที่มาจากความคาดหวังและชี้นำ ควบคุมจนเกินไป ไม่ส่งผลดีต่อมนุษย์ในช่วงวัยดังกล่าว วัยรุ่นจะตั้งคำถามในใจมากมาย หากเขาไม่สามารถได้คำตอบจากความจริง ซึ่งเปิดเผยให้รับรู้อย่างมีเหตุมีผลได้ เขาจะคับข้องใจ ไม่ยอมรับตัวตนของตนเอง และขาดการไว้เนื้อเชื่อใจต่อสมาชิกในครอบครัว จนนำไปสู่การแสวงหาที่พึ่งพิงจากสิ่งรอบข้าง เช่น เพื่อน วัตถุ หรือสัตว์เลี้ยง เป็นต้น

ความสับสนที่เกิดขึ้นไปพร้อมกับการเผชิญการเปลี่ยนแปลงของสภาวะจิตใจและร่างกายในช่วงวัยรุ่น ทำให้เกิดความไม่แน่นอน เมื่อความไม่แน่นอนเกิดขึ้นในจิตใจมนุษย์ ย่อมขาดความมั่นคงในความรู้สึกเช่นเดียวกัน ดังนั้น วัยรุ่นจึงต้องหาที่ยึดเหนี่ยว พร้อมๆกับความต้องการในการแสดงออกให้เป็นที่ยอมรับของสมาชิกในครอบครัว เมื่อพวกเขาไม่ค่อยมีโอกาสในการแสดงออกได้อย่างสร้างสรรค์และเป็นที่ยอมรับของคนในครอบครัว พวกเขาจึงหันหน้าเข้าสู่พฤติกรรม หันเข้าหายาเสพติด ซึ่งเปรียบได้กับที่พึ่งพิงใหม่ของพวกเขา

ในกรณีที่มนุษย์ไม่มีสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจให้เข้มแข็ง การถูกคาดหวังจากผู้อื่น และความคาดหวังของตน ย่อมไม่ส่งผลดี เพราะเมื่อต้องเผชิญกับความผิดหวัง ไม่สามารถสำเร็จได้ดังที่หวัง ก็จะส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจที่อ่อนแอ เกิดเป็นปัญหาต่อตนเองและสังคมได้ในที่สุด

ความรักต้องการการอุทิศตน และความเข้าอกเข้าใจซึ่งกันและกัน ความรักจากคนรักสามารถเป็นจุดยึดเหนี่ยวจิตใจให้เข้มแข็งและนำไปสู่การดำรงชีวิตที่สร้างสรรค์ได้อย่างดี คุณค่าที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว พี่น้องและผู้เป็นแม่ การดูแลเอาใจใส่ของแม่ต่อลูกทั้ง 2 คน พี่ชายที่มีต่อน้องชาย โดยมีจุดมุ่งหมายที่ดีงามและสร้างสรรค์ จึงอาจกล่าวได้ว่า ความรักที่เกิดขึ้นในครอบครัวคือความรักที่ไม่แสวงหาผลประโยชน์ เกิดจากความจริงใจเอาใจใส่ ซึ่งขัดแย้งกับความเป็นไปของสังคมเมืองเมเดลลิน (Medellin) สังคมที่แสวงหาความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ ที่ทำให้ความเอาใจใส่ต่อคนในครอบครัวน้อยลง แต่ผลักดันโน้มน้าวให้ผู้คนเอาใจใส่แต่ตนเองมากขึ้น ทั้งทางด้านความรู้สึกพึงพอใจและการกระทำมุ่งหน้าทำงานหาเงิน จนทำให้ขาดการคำนึงถึง ใส่ใจและดูแลคนใกล้ชิดในครอบครัว เฟอนันโดไม่สามารถปลดปล่อยระบายออกถึงความรู้สึกได้ จึงลงเอยที่ยาเสพติด ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้เป็นเรื่องราวที่สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกของความรักความอบอุ่นในครอบครัว ความหวังของผู้เป็นแม่และพี่ชาย ความอ้างว้างของน้องชาย ความเศร้าและความผิดหวังของครอบครัว รวมถึงความสมหวังที่เกิดขึ้นของผู้เป็นน้อง เมื่อเขาพบเจอความรักและได้ให้กำเนิดลูกคนหนึ่ง

เรื่องที่ 6 ภาพยนตร์สารคดีเรื่องครอบครัว (Familia)

ความรักคือรากฐานที่สำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ซึ่งก่อให้เกิดเป็นรูปแบบครอบครัว โดยความเข้าอกเข้าใจซึ่งกันและกัน เกิดขึ้นได้จากการร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมาในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยต้องอาศัยความเข้มแข็งมั่นคงในจิตใจ ยิ่งใช้เวลาด้วยกันนานเท่าไหร่ ก็เกิดความผูกพันกันมากขึ้นเท่านั้น เพศชายหรือหญิงก็สามารถเป็นผู้นำครอบครัวได้ ความเป็นผู้นำครอบครัวไม่สามารถระบุตามเพศสภาพ แต่ขึ้นอยู่กับบริบทของสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ถึงแม้พ่อจะไม่สามารถทำหน้าที่แทนแม่ได้สมบูรณ์เช่นเดียวกันกับแม่ซึ่งไม่สามารถทำหน้าที่แทนพ่อได้สมบูรณ์ ในความเป็นครอบครัว หากขาดเสาหลัก ย่อมส่งผลให้เกิดปัญหามากมายในครอบครัว เสาหลักที่ต้องมีจิตใจที่เข้มแข็งไม่เดินหนีปัญหา เสาหลักที่เปรียบได้ถึงโครงสร้างของสถาบันครอบครัว รับฟังความรู้สึกจากสมาชิกในครอบครัว พร้อมให้คำปรึกษาหารืออดทนและเข้มแข็ง ความรักจะเป็นสิ่งที่ยึดให้คนสองคนอยู่ร่วมกัน และเมื่อเขามีลูก ความรักก็จะเป็นสิ่งสำคัญที่ยึดให้สมาชิกในครอบครัวอยู่ร่วมกัน ความรักที่ใช้เวลาร่วมกันจะผูกติดเข้าด้วยกัน ผ่านภาพความทรงจำของพวกเขา ความทรงจำของคู่รักที่ร่วมกันผ่านทุกข์สุขมาด้วยกันจะเป็นสิ่งที่มีค่า เพราะจะเป็นตัวแปรที่สามารถทำให้ความรักของคู่รัก เข้มแข็ง มั่นคง บนพื้นฐานของการแบ่งปันความรู้สึก ให้อภัยและเข้าใจซึ่งกันและกัน โดยมีจุดหมายร่วมกัน แต่ในขณะเดียวกันความรักก็ต้องการความศรัทธา เอื้ออาทร และความเคารพซึ่งกันและกัน จึงจะสามารถนำพา ช่วยให้ผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆไปได้ แม้ว่าจะลำบากเพียงใด

ธรรมชาติของครอบครัว เพศหญิงมีความอดทนและสภาพจิตใจที่เข้มแข็งกว่าเพศชายในการเผชิญปัญหาในครอบครัว และมีความประนีประนอมยืดหยุ่นกว่าเพศชาย เพศหญิงจึงเป็นศูนย์กลางที่สำคัญของครอบครัว ด้วยบริบทและหน้าที่ของความเป็นแม่ สิ่งเดียวที่จะดึงเธอไว้ได้คือความรักที่แท้จริง

จากสามี

เรื่องที่ 7 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ชีวิตที่ดี (The Good Life)

แรงปรารถนาซึ่งนำไปสู่ความต้องการของมนุษย์ มาจากการรับรู้ของประสบการณ์ในอดีต การเลี้ยงดูของครอบครัวส่งผลต่อการรับรู้ของเด็ก เด็กซึ่งถูกเลี้ยงดูมาอย่างสะดวกสบายฟุ่มเฟือย มีความผาสุกจากความมั่งมีหรูหรา ราวกับเจ้าหญิง มีคนรับใช้ในบ้านหลังใหญ่ราวกับคฤหาสน์ สิ่งอำนวยความสะดวกมากมายทั้งสระน้ำ สนามกีฬา แต่เมื่อเติบโตขึ้น และต้องเผชิญกับปัญหาการดำเนินชีวิต ซึ่งมาจากความผันผวนทางภาวะเศรษฐกิจ เธอจะไม่สามารถเผชิญหน้าปัญหาที่รุมเร้าเข้ามาได้ เพราะจะยึดติดกับภาพความทรงจำในอดีต ขาดความเข้มแข็งและความมั่นคงในสภาวะจิตใจ การแสดงออกจะตรงข้ามกับความเป็นจริงที่ได้รับ ไม่ยอมรับกับการเผชิญหน้าต่อปัญหาในโลกแห่งความเป็นจริง และจะกล่าวโทษตำหนิผู้อื่นเสมอ การถูกเลี้ยงดูด้วยเงินและการตามใจ จึงส่งผลเสียต่อความเป็นมนุษย์และสังคม เด็กที่เติบโตขึ้นมาจะอยู่ในโลกแห่งความฝันโดยไม่สามารถลงมือปฏิบัติได้ เพราะการปฏิบัติเป็นการเรียนรู้ที่ต้องใช้ความอดทนพยายาม เมื่อเผชิญปัญหาจะตกอยู่ในกับดักของอารมณ์ความรู้สึก และมักจะใช้อารมณ์แก้ปัญหาเป็นหลัก แต่มนุษย์สามารถที่จะก้าวข้ามปัญหาได้ แต่ต้องใช้ระยะเวลาและความอดทนเข็มแข็ง เพื่อจะเรียนรู้กับการเผชิญหน้าต่อปัญหา ซึ่งจะนำไปสู่ประสบการณ์ใหม่ๆ ในชีวิต

การเลี้ยงดูของครอบครัวส่งผลต่อความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมของเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม ปัญหาจากการเลี้ยงดูของพ่อแม่ซึ่งเป็นเสาหลักในครอบครัวเป็นปัญหาหนึ่งในระดับสังคม เงินไม่สามารถซื้อและสร้างความสุขที่มั่นคงยั่งยืนให้กับลูกได้ ความสุขที่ยั่งยืนมั่นคงจึงต้องเริ่มจากภายในตัวมนุษย์ ไม่ใช่การเลี้ยงดูให้ยึดติดกับความสุขจากสิ่งภายนอกหรือเงิน เพราะวัตถุและเศรษฐกิจในสังคมมีความผันผวน เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา เงินที่หล่อเลี้ยงความสุขสมหวัง จึงเป็นการสนองความต้องการแค่ชั่วขณะหนึ่ง การใช้เงินเลี้ยงลูกเป็นการซื้อความรักด้วยเงิน หรือมาจากการตัดปัญหาต่างๆ ด้วยการตามใจลูกในครอบครัวที่ต้องเผชิญกับความเร่งรีบจึงขาดความประณีตในการเลี้ยงดู ส่งผลต่อการสร้างค่านิยม ซึ่งมาจากความเชื่อที่ผิดๆ ให้กับเด็กเมื่อเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่

การเลี้ยงดูด้วยเงินและความสะดวกสบาย ทั้งยังให้ความหวังต่อผลประโยชน์ในกองมรดกสามารถทำให้เด็กเกียจคร้าน เพราะความมุ่งหวังในตัวเด็กที่มีต่อความเพียบพร้อม ทำให้เมื่อเขาเติบโตขาดความต่อสู้ดิ้นรนพยายาม ยึดติดอยู่กับความฉาบฉวยและความสบาย หากในชีวิตของมนุษย์ขาดประสบการณ์ ความเจ็บปวด พวกเขาจะไม่สามารถได้รับคุณค่า หรือสามารถศรัทธาต่อสิ่งใด การเผชิญความเจ็บปวดจะเปิดโลกให้มนุษย์ได้เผชิญกับประสบการณ์การเรียนรู้อีกด้านหนึ่งของชีวิต และจะทำให้เข้าใจถึงความหมายของชีวิต ในโลกแห่งความเป็นจริง เอาใจเขามาใส่ใจเรา เมื่อเป็นเช่นนี้จะทำให้เข้าใจถึงความสุขแห่งชีวิต เพราะชีวิตจริงไม่ใช่แค่ฝันแต่ต้องเผชิญกับกับความเป็นจริง ชีวิตที่ดีคือชีวิตที่มีสุข ความสุขที่ไม่ได้มาจากความหรูหราสะดวกสบาย แต่เป็นความสุขจากการชื่นชมปัจจุบันขณะ ยอมรับความเป็นจริง

ที่เกิดขึ้น แก้ไขปัญหาชีวิตด้วยตนเอง โดยไม่รู้สึกไปกับการให้ค่า หรือให้ความหมายจากความมั่งมีทางทรัพย์สินเงินทอง

เรื่องที่ 8 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย (The Last Mountain)

หากพิจารณาการดำรงชีวิตของมนุษย์ในโลกใบนี้ มนุษย์หลายกลุ่ม หลายชีวิต ไม่ได้ดำรงชีพอยู่เฉพาะแต่ในเมืองเท่านั้น หลายคนดำรงชีวิตพึ่งพิงอาศัยอยู่กับธรรมชาติแวดล้อม จากภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ แสดงถึงผลกระทบกับชีวิตมนุษย์ในเทือกเขาในอาณาเขตแอพพะเลเชีย ทางตะวันออกของสหรัฐอเมริกา พวกเขาลุกขึ้นสู้เพื่อชีวิตและการดำรงชีพของพวกเขา โดยภาพยนตร์ได้นำเสนอบุคคลคนหนึ่งซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับชาวบ้าน เขาถูกปลูกฝังโดยครอบครัวและมีแรงบันดาลใจจากประสบการณ์ที่เขาได้รับรู้มาตั้งแต่ช่วงวัยเด็ก เขาเติบโตขึ้นมาใกล้ชิดกับธรรมชาติในชนบท เล่นซุกซน ทดลองเรียนรู้กับการเล่นอยู่กับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติรอบตัว เคยสนใจในการเขียนหนังสือตั้งแต่เด็ก และได้โอกาสเรียนรู้จากลุงของเขาซึ่งเป็นประธานาธิบดี เมื่อเขาโตขึ้น เขาได้ประสบความสำเร็จมากมาย จากการรณรงค์หยุดยั้งการก่อมลพิษของบริษัท การเลี้ยงดูและสภาวะแวดล้อมในอดีต จึงมีส่วนสำคัญในการทำให้มนุษย์คนหนึ่งมีสำนึกทางมโนธรรม ใส่ใจต่อส่วนรวม และกล้าที่จะลุกขึ้นสู้กับความไม่ถูกต้องและความอยุติธรรม

มนุษย์สามารถสร้างความเดือดร้อนจนถึงการเสียชีวิตของมนุษย์ด้วยกันเอง เพียงเพราะความเห็นแก่ตัวเพื่อผลประโยชน์เงิน มนุษย์ในอีกลักษณะดังกล่าวจึงก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมส่วนรวมมากมาย เขาเป็นเจ้าของกิจการเหมือง รายได้มาจากการทำลายทรัพยากรส่วนรวมของมนุษย์และทำลายชีวิตคนงานหลายคน ด้วยการละเมิดกฎระเบียบข้อบังคับมากมายมาเป็นเวลานาน เพียงเพราะความเห็นแก่ผลประโยชน์จากการสร้างกำไร ไม่รอบคอบ และขาดความรับผิดชอบ

มนุษย์อีกกลุ่มคือผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการกระทำของบริษัทเหมืองแร่และผู้มีอำนาจเกี่ยวข้อง พวกเขาดำรงชีพอยู่กับธรรมชาติแวดล้อม พวกเขาจึงเห็นถึงความสำคัญและจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์ส่วนรวมได้ดี ด้วยประสบการณ์ตรงที่พวกเขาได้รับ ทั้งจากวิถีการดำรงชีวิตของพวกเขา ผลกระทบที่เกิดขึ้นซึ่งอันตรายถึงชีวิตจากโรคภัยไข้เจ็บ เช่น เนื้องอก มะเร็งในสมอง ซึ่งเกิดจากฝุ่นผงสารพิษในอากาศและน้ำ ทั้งต้องเผชิญกับการล่อลวงเพื่อขโมยทรัพยากรส่วนรวม และความไม่จริงใจในการช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากธุรกิจอุตสาหกรรม

เรื่องที่ 9 ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง เลวีอาธาน หรือ เลอไวอะทัน (Leviathan)

มนุษย์เป็นสัตว์สายพันธ์หนึ่ง เป็นส่วนหนึ่งในธรรมชาติ ครั้งหนึ่งมนุษย์มีความเกรงกลัวต่อธรรมชาติ จึงได้สร้างภาพตัวแทนของความน่ากลัวในท้องทะเลเป็นสัตว์ประหลาดที่น่าเกรงกลัว ที่เรียกว่า เลวีอาธาน หรือ เลอไวอะทัน มนุษย์ในสังคมมีหน้าที่ และหน้าที่ของมนุษย์บนเรือเดินสมุทร คือ การออกล่าหาปลาจำนวนมาก เพื่อเป็นเสบียงอาหารให้กับผู้คนบนผืนแผ่นดิน พวกเขาเปรียบได้กับนักล่าแห่งท้องทะเล

ดังนั้น ในด้านหนึ่งของความเป็นมนุษย์ มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความรุนแรงก้าวร้าวโดยธรรมชาติ และต่อสู้ดิ้นรนเพื่อดำรงชีพ

พวกเขาทำหน้าที่ในท้องทะเลเป็นเวลานาน เรือบางลำออกมหาสมุทรเป็นระยะเวลาหลายเดือน อยู่กับเสียงโซ่ตรวนและเครื่องยนต์ขนาดใหญ่ ตรากตรำทำงานหนัก ผิวพรรณจะหยาบกร้าน มีรอยยับย่น สีหน้าดูอิดโรย อดหลับอดนอน กิจกรรมชำแหละที่ต้องเผชิญกับกองเลือดและซากศพของปลาจำนวนมาก สัมผัสกับกลิ่นคาวจนคุ้นชิน ชาวเรือส่วนหนึ่งมีการสูบบุหรี่ ซึ่งอาจมาจากความต้องการปลอบประโลมใจ อันเนื่องมาจากความรู้สึกต้องการที่จะผ่อนคลายจากความเครียดที่เกิดขึ้นในจิตใจ

มนุษย์คือ สิ่งมีชีวิตที่แข็งแรงที่สุด มีอำนาจในการตัดสินชี้ขาดชะตาชีวิตของสิ่งมีชีวิตอื่นๆ เปลี่ยนแปลงวัฏจักรการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตอื่น ไม่หวั่นเกรงต่อความกลัวใดๆ จากท้องทะเลเหมือนในอดีต คิดคำนึงถึงความต้องการที่สนองความพึงพอใจของตนเป็นหลัก

เรื่องที่ 10 ชีวิตเพื่อการขาย (Life for Sale)

มนุษย์คือ สิ่งมีชีวิตที่เป็นส่วนประกอบหนึ่งของโลกทั้งใบ และจักรวาลทั้งหมด มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน แม่น้ำ ภูเขา ต้นไม้ ใบหญ้า และสิ่งมีชีวิตมากมาย คือองค์ประกอบสำคัญของความสัมพันธ์ต่อกันโดยตรงและทางอ้อม ทั้งต่อมนุษย์ด้วยกันเอง มนุษย์ต่อสังคม และมนุษย์ต่อธรรมชาติสิ่งแวดล้อม บริษัทและอุตสาหกรรมหลายแห่งฉวยเอาทรัพยากรทางธรรมชาติไปเป็นของตนเอง แล้วกอบโกยผลประโยชน์ โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อชีวิตและระบบนิเวศน์ในพื้นที่ จนถึงผลกระทบในระยะยาวต่อชีวิตมนุษย์ในวงกว้าง ปัญหาเกิดจากความไม่ใส่ใจรับผิดชอบและการนิ่งดูดาย เพียงเพื่อมุ่งเน้นการแสวงหาความสุขจากการกอบโกยผลกำไร

มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่แสวงหาความสุขส่วนตัว และมนุษย์ก็เป็นสิ่งมีชีวิตที่สามารถคิดวิเคราะห์รู้ได้ด้วยเหตุและผล ดังนั้นมนุษย์จึงสามารถที่จะวางแผนคิดใส่ใจต่อส่วนรวมได้เช่นกัน การแสวงหาความสุขของการกอบโกยจากมนุษย์ด้วยกันหรือจากธรรมชาติ สามารถเกิดขึ้นจากความไม่รู้ ความไม่รู้ถึงผลกระทบอันจะเกิดขึ้น ความไม่รู้ถึงความสัมพันธ์ของมนุษย์และสังคม ความไม่รู้ถึงความสัมพันธ์ทางธรรมชาติของระบบนิเวศน์ในโลกแห่งความเป็นจริงอีกด้านหนึ่ง ความไม่รู้ของการดำเนินชีวิตที่เข้าถึงความจริงทางปรัชญา หากความรู้เปรียบเสมือนแสงนำทาง ความไม่รู้ซึ่งเกิดขึ้นได้จากความเห็นแก่ตัวและความฉาบฉวยเร่งรีบที่บดบังความรู้สึกนึกคิด ก็สามารถเป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์มืดบอดจากการมองเห็นข้อเท็จจริงและความจริงซึ่งอยู่เบื้องหลัง การดำรงชีวิตในสังคมที่มุ่งกอบโกยผลประโยชน์โดยไม่ใส่ใจต่อผลกระทบกับผู้อื่น จึงเป็นการดำรงชีวิตของมนุษย์ที่ขาดความเคารพต่อกัน ตัวใครตัวมัน จนกลายเป็นการเพิกเฉยนิ่งดูดาย ขาดการใส่ใจเคารพต่อผู้อื่นและสังคมส่วนรวม

ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเหล่านี้ส่งผลต่อการรับรู้ของมนุษย์ จากการรับรู้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ต่อกันทางธรรมชาติอย่าง เอื้ออาทร เคารพและพึ่งพาเอาใจใส่ต่อกัน เปลี่ยนแปลงไปสู่การกอบโกยจำนวนมาก

ตัวใครตัวมัน มักง่ายฉาบฉวย ขาดการคิดวิเคราะห์อย่างมีศักยภาพ ราวกับเครื่องจักรที่ทำงานอย่างไร้ความรู้สึกนึกคิดต่อผู้อื่น

เรื่องที่ 11 มนุษย์บนเส้นลวด (Man on Wire)

มนุษย์สามารถสร้างความน่าเหลือเชื่อที่ดูจะเป็นไปไม่ได้ให้เกิดขึ้นได้จริง มาจากส่วนผสมของทักษะส่วนบุคคล ความกล้า แรงผลักดันภายใน ความมุ่งมั่นพยายาม ความทุ่มเทกระตือรือร้น และเรียนรู้จากปัญหา โดยมีมิตรภาพและความรักสนับสนุน อุปสรรคเป็นสิ่งที่ทำให้งานสำเร็จ มุมมองที่สามารถเปลี่ยนปัญหาด้านลบเป็นด้านบวกต้องอาศัยสภาพจิตใจที่เข้มแข็งและทัศนะการมองโลกอย่างเข้าใจ และยืดหยุ่น การคาดคะเนเพื่อป้องกันปัญหาเป็นสิ่งสำคัญในการวางแผนสร้างสรรค์งาน การแก้ปัญหาต้องใช้เหตุผลหรือการคำนวณทางวิทยาศาสตร์ และสิ่งสำคัญในระหว่างปฏิบัติงานคือสมาธิและความหวัง ซึ่งต้องอาศัยโชคหรือโอกาส เมื่อมีความตึงเครียดต้องใช้สติในการแก้ปัญหา

มนุษย์มีสิทธิในการตัดสินและเลือกกระทำตามความเชื่อของตนและต้องยอมรับในผลที่จะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจกระทำของตนด้วย เมื่อเลือกตัดสินใจกระทำ ย่อมต้องเผชิญกับความเสี่ยง มนุษย์ในสังคมส่วนหนึ่งมีความซ้ำซากจำเจและนิ่งเฉย แต่สำหรับมนุษย์อีกลักษณะหนึ่งปฏิเสธความซ้ำซากจำเจเหล่านั้น โดยเลือกมองและปฏิบัติด้วยความเชื่อมั่นต่อศักยภาพของความเป็นมนุษย์ในตนเอง จนนำไปสู่การสร้างผลงานที่สำเร็จอย่างน่าเหลือเชื่อ

เรื่องที่ 12 ยุคของพวกเรา (Our Generation)

มนุษย์เรียนรู้จากการรับรู้ผ่านสัมผัส วิถีการเรียนรู้ที่ดีคือสัมผัสเข้าถึงจิตใจและความรู้สึก หากจิตใจของเด็กเข้าถึงหรือเติมเต็มด้วยสิ่งใด เด็กคนนั้นก็จะมีทัศนะที่มาจากความเชื่อต่อสิ่งนั้น ซึ่งส่งผลต่อการกระทำ การเติมเต็มด้วยความเติบโตทางวัตถุหรือเงินจึงทำให้เกิดปัญหาต่อสังคมมากมาย เพราะเป็นการเติมจากการแสวงหาภายนอกที่ไม่เคยเต็ม ไม่ใช่การเติมเต็มในจิตใจซึ่งนำไปสู่ความอิ่มเอม การสร้างสรรค์ศักยภาพจากภายในมนุษย์ที่สามารถเติมเต็มความเป็นมนุษย์ได้ดีจึงมีความสำคัญและควรพิจารณาเป็นลำดับแรก โลกที่เป็นอยู่เกิดปัญหามากมาย ทั้งการบุกรุกทำลาย ปัญหาการติดยาเสพติด ลักขโมย เดินทางไปหลายๆ ที่เพื่อรุกรานแสวงหาผลกำไร เพราะไม่มีการพัฒนาจิตใจ จิตวิญญาณ และสติปัญญาของมนุษย์

ชนพื้นเมืองดั้งเดิม มีความเชื่อในกฎ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับธรรมชาติแวดล้อมรอบตัว การดำรงชีพของพวกเขาเปลี่ยนไป ภายหลังการยึดครองอาณานิคมของชาวยุโรป ปัจจุบันเหลือเพียงกลุ่มที่มีขนบวิถีปฏิบัติดั้งเดิมกลุ่มสุดท้ายทางตอนเหนือของออสเตรเลีย ชุมชน ความเป็นอยู่ของชนพื้นเมืองอยู่ในสภาพที่ไม่ดี เผชิญกับปัญหาความแออัด โรคภัยไข้เจ็บ ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด และปัญหาการจ้างงาน ซึ่งมาจากการถูกทอดทิ้งและไม่ใส่ใจของรัฐบาล อันเนื่องมาจากอคติของคนผิวขาวที่เกิดขึ้นกับคนผิวสี

การรุกรานเข้ามายึดครองพื้นที่ของชาวยุโรป ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของการดำรงชีพของชนพื้นเมืองดั้งเดิมมากมาย จากความเป็นอยู่อย่างอิสระ หากินและอาศัยร่วมอยู่กับธรรมชาติ ปัจจุบันโดยจำกัดพื้นที่ จากวิถีชีวิตเดิมของชนพื้นเมืองกลายมาสู่การขายแรงงาน โรคเบาหวาน ซึ่งไม่เคยเกิดเป็นที่รู้จัก ปรากฏให้เห็นเป็นค่าเฉลี่ยของผู้เสียชีวิตมากมายหลายสิบเท่าตัว เครื่องดื่มและสารเสพติดที่ทำลายสุขภาพร่างกายเพิ่มมากขึ้น เกิดปัญหาการลักขโมยและอาชญากรรมมากมาย รัฐบาลไม่มองเบื้องลึกเบื้องหลังของสาเหตุที่เกิดขึ้น วิถีการใช้ชีวิตและดำรงชีวิตเปลี่ยนไปอย่างมาก รัฐบาลได้แต่กล่าวโทษ กลุ่มชนพื้นเมือง แต่ความจริงที่เกิดขึ้นมาจากการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตที่เกิดขึ้น และความไม่ใส่ใจต่อมนุษยธรรมเนื่องมาจากความมีอคติต่อคนผิวสี ซึ่งมีมาตั้งแต่ที่การรุกรานเข้ามาครอบครองดินแดนแห่งนี้

การเข้ามายังดินแดนแห่งนี้ของชาวตะวันตก เป็นการทำลายสิ่งที่เคยมีอยู่ก่อนในอดีตและปรับเปลี่ยนเติมเต็มพื้นที่ตรงนั้น ด้วยการเติบโตทางธุรกิจอุตสาหกรรมหรือความมุ่งหมายสู่ภาพลักษณ์ทางสังคมของพวกเขา โดยชนพื้นเมืองดั้งเดิมถูกทอดทิ้ง ไม่มีสิทธิมีเสียง หลายข้อเสนอถูกปฏิเสธ เจ้าหน้าที่เข้ายึดทรัพย์สิน ยุติโครงการของชุมชนที่ดำเนินงานมา ข้อเสนอที่รัฐบาลหยิบยื่นให้ ไม่แสดงความจริงใจในการช่วยแก้ปัญหา แต่เบื้องหลังข้อเสนอคือการแทรกแซงเรื่องผลประโยชน์จากพื้นที่ชุมชน แรงงาน หรือความต้องการในการลดบทบาทและจำกัดจำนวนกลุ่มชนพื้นเมืองดั้งเดิมก็ตาม

เรื่องที่ 13 โครงการนิม (Project Nim)

โดยพื้นฐานหนึ่งของมนุษย์ คือ การพยายามเข้าใจแต่ตนเอง ตอบสนองต่อตนเอง และพยายามควบคุมธรรมชาติหรือสิ่งมีชีวิตอื่น เพื่อความต้องการของตนเอง การทดลองวิทยาศาสตร์กับสิ่งมีชีวิตสายพันธุ์ชิมแปนซีที่ถูกตั้งชื่อว่า นิม มนุษย์มีความก้าวร้าวและอ่อนโยน เอาใจใส่ช่วยเหลือและเลือดเย็น สิ่งมีชีวิตสายพันธุ์อื่นที่แตกต่างจากมนุษย์มีวิถีและวิธีในการสื่อสารที่แตกต่างกัน การดำรงชีวิตในสังคมของสิ่งมีชีวิตสายพันธุ์อื่นจึงไม่เหมือนกับการดำรงชีวิตในสังคมมนุษย์โดยสมบูรณ์ การรับรู้ การสื่อสารและพฤติกรรมของมนุษย์จึงแตกต่างจากชิมแปนซี บางครั้งความไม่เข้าใจของมนุษย์ในพฤติกรรมที่ก้าวร้าวของสัตว์ จึงนำมาสู่การรับรู้ที่ว่าลิงชิมแปนซีเป็นสัตว์ที่น่ากลัวความน่ากลัวและมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง นิมถูกจับมาเลี้ยงตั้งแต่วัยเด็ก พรากมาจากแม่ของมัน โดยมันไม่มีสิทธิได้เลือกชีวิตอย่างอิสระ และถูกนำมาเลี้ยงเพียงลำพังแยกออกจากฝูงในอาคาร ซึ่งปิดกั้นความรู้สึกทางเพศของมันเมื่อมันเติบโตขึ้น มีการเปลี่ยนมือผู้เลี้ยงดูและทดลองบ่อยครั้ง ทั้งพยายามดูแลอย่างเข้าใจและกักกันทารุณกรรมเพื่อการทดลองยา

มนุษย์พยายามสอนการสื่อสารทางภาษาให้กับนิม การสื่อสารและพฤติกรรมทางธรรมชาติของสังคมสิ่งมีชีวิตที่ต่างสายพันธ์กัน ย่อมแตกต่างกัน มนุษย์มีหน้าที่และบทบาทสังคมที่ดำเนินชีวิตเพื่อความอยู่รอดด้วยผลงาน ชื่อเสียงและเงิน แตกต่างจากสังคมชิมแปนซีซึ่งอาจดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอดทางธรรมชาติ อันเนื่องมาจากการกิน เล่น นอน และอยู่กับครอบครัวของพวกมัน โดยไม่อาศัยเงินและชื่อเสียงในการดำรงชีพ มนุษย์พยายามเข้าใจธรรมชาติและสิ่งมีชีวิตอื่นด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

ความแตกต่างทางสรีระ ซึ่งธรรมชาติสร้างสรรค์ให้กับสิ่งมีชีวิต มีวิถีและวิธีในการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน สิ่งนี้เป็นความแตกต่างเพื่อการดำรงอยู่ทางธรรมชาติของระบบนิเวศน์ พื้นฐานที่คล้ายกันในการเรียนรู้และอารมณ์ความรู้สึก ระหว่างสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่ามนุษย์และซิมแปนซี คือ การเล่น ความสนุก ความสุข อิสระ และการสืบพันธุ์ แต่แตกต่างกันที่กรอบจำกัดของสังคมด้วยกฎเกณฑ์ จุดมุ่งหมาย หรือความความคาดหวังในชีวิต อันมาจากธรรมชาติที่แตกต่างกัน

เงินเป็นแรงขับเคลื่อนในการตัดสินใจกระทำของมนุษย์บางคนในสังคม แต่สำหรับบางคนที่ภายนอกดูปล่อยตัว ดูแปลกแยกจากสังคม แต่กลับสามารถรับรู้ความรู้สึกของสิ่งมีชีวิตได้ดี ซึ่งแรงจูงใจของเขาที่นำไปสู่การปฏิบัติช่วยเหลือนิม ให้ออกมาจากการถูกทารุณกรรมไม่ได้มาจากเงิน แต่มาจากแรงขับของความรู้สึกสงสาร ดังนั้น การพิจารณาตัดสินว่ามนุษย์คนหนึ่งดีหรือเลว ไม่ได้มาจากภาพภายนอกหรือเงิน แต่มาจากศักยภาพภายในของมนุษย์ที่นำไปสู่การรับรู้และเข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิดภายในจิตใจของสิ่งมีชีวิตได้อย่างดี

เรื่องที่ 14 ค้นหาชูก้าร์ แมน (The Searching for Sugar Man)

มนุษย์คนหนึ่ง ย่อมมีความสำคัญกับมนุษย์อีกคนหนึ่งเสมอ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ความสำเร็จของมนุษย์คนหนึ่งเกิดขึ้นจากความสำคัญของอีกคนหนึ่ง ทั้งที่มาจากแรงบันดาลใจ ความซาบซึ้ง ปัญหา หรือบทเรียนก็ตาม การเชื่อมโยงทางความคิดและรู้สึกใดๆ กับอีกบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มคนก็ตาม ดังนั้น มนุษย์คนหนึ่งจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์อีกคนเสมอ แรงบันดาลใจและความซาบซึ้ง ซึ่งสามารถเกิดขึ้นจากการรับรู้เรื่องราวของการอุทิศตัวของมนุษย์คนหนึ่ง สามารถเชื่อมโยงมาสู่การรับรู้ทางความรู้สึกและประสบการณ์ของอีกบุคคลหนึ่งได้

ความพยายาม อดทน และอุตสาหะ เป็นศักยภาพในตัวมนุษย์ และสามารถแสดงให้รับรู้ได้ถึงคุณค่าที่มาจากการลงทุนแรงกายและแรงใจของบุคคลหนึ่ง ทุนที่สำคัญและมีติดตัวเป็นพื้นฐานอยู่ในมนุษย์ทุกคน คือ ทุนที่มาจากความรู้สึกนึกคิดและการลงมือปฏิบัติ ลงแรงกายและแรงใจ ศักยภาพดังกล่าวคือ ศักยภาพของความเป็นมนุษย์ที่ได้รับติดตัวมาโดยธรรมชาติ การคิดและกระทำที่ดำเนินไปพร้อมกับความลุ่มหลงต่อสิ่งที่ทำ อันมาจากความรักและชื่นชอบ ในแบบฉบับของแต่ละบุคคลอย่างสร้างสรรค์จะนำไปสู่ความภาคภูมิใจในตนเอง จนส่งผลให้เห็นถึงความสง่างามของศักยภาพความเป็นมนุษย์ในคนคนหนึ่ง ศิลปินมีสิ่งเหล่านี้อยู่ในตัวของพวกเขา ดนตรีเป็นศิลปะประเภทหนึ่ง และดนตรีก็มีหลากหลายประเภท คุณค่าด้านหนึ่งของดนตรีคือเนื้อหาบทเพลงที่นำเสนอความรู้สึกนึกคิด ให้เห็นความเป็นเนื้อแท้ของศิลปินที่ไม่ได้มาจากการโกหก หลอกลวง เสแสร้ง ศิลปินที่ไม่ได้มุ่งเน้นการขายสร้างกำไรร่ำรวยในระบบอุตสาหกรรม การผลิตจำนวนมาก สามารถแสดงความเป็นลักษณะเฉพาะของตนเองได้อย่างดีโดยผ่านประสบการณ์ตรงของพวกเขา ความเชื่อมั่นในศักยภาพของมนุษย์ดังกล่าว ต้องอาศัยบทพิสูจน์ผ่านช่วงระยะเวลา คุณค่าของผลงานศิลปะจึงมาจากคุณค่าของจิตใจภายในของศิลปินผู้ถ่ายทอด

การอุทิศตนให้กับสังคมสามารถรับรู้ได้จากแนวเพลงโฟล์คเพื่อชีวิต ศิลปินดนตรีมีบุคลิกลักษณะเฉพาะของตน แต่บางคนก็มีบุคลิกที่เป็นมิตร ความเป็นมิตรที่มาจากความอ่อนน้อมถ่อมตน อ่อนโยน ไม่ยกตน ไม่โอ้อวด และพอประมาณ โดยสังเกตได้จากน้ำเสียงและคำพูดจาในการแสดงความคิดเห็น ศิลปินที่สร้างสรรค์จะเป็นผู้เรียนรู้และแสวงหาเพื่อให้ได้พบเจอกับที่ใดที่หนึ่ง ซึ่งประสบการณ์จะหล่อหลอมความเป็นตัวตนของเขา และส่งผ่านมายังผลงานของเขา ประสบการณ์ของศิลปินไม่หยุดนิ่ง การเรียนรู้ข้ามสายงานเกิดขึ้นให้เห็นได้ เช่น ศิลปินบางคนนอกจากเล่นดนตรี แต่งเพลงแล้ว อาจลงเล่นการเมือง หรือทำงานก่อสร้าง เป็นต้น จิตวิญญาณของความเป็นมนุษย์จึงพิจารณาจากศักยภาพภายในตัวมนุษย์ ไม่ใช่พิจารณาจากการให้ความหมายเรื่องเงิน ความสำคัญของศักยภาพมนุษย์ ซึ่งมีอยู่ในตัวศิลปิน คือ การเป็นอิสรภาพจากความดาษดื่นในสังคมบริโภคนิยมและทุนนิยม

เรื่องที่ 15 กฎหมายในส่วนประกอบเหล่านี้ (The Law in These Parts)

ในโลกปัจจุบัน การแบ่งดินแดนอาณาเขตของแต่ละรัฐ แต่ละประเทศ ทำให้มนุษย์แต่ละพื้นที่ปกครองได้ง่ายขึ้น ประชาชนในแต่ละภูมิภาคมีอัตลักษณ์ที่แตกต่างกัน ทั้งวิถีปฏิบัติ สำเนียง ภาษา ความเชื่อ และศาสนา แต่ส่วนร่วมของความแตกต่างทั้งหมดคือความเป็นมนุษย์ มนุษย์ในแต่ละสังคมย่อมมีบทบาทและหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบต่อตนเองและต่อส่วนรวม แต่ละคนมีความคิดเห็น ค่านิยมและความเชื่อที่แตกต่างกัน มนุษย์อยู่ร่วมกันมากขึ้นเท่าไร ปัญหาก็เกิดมากขึ้นเท่านั้น จึงมีกฎระเบียบเพื่อการอยู่ร่วมกัน กฎหมายเขียนขึ้นด้วยภาษามาจากมนุษย์ เพื่อทำให้มีผลบังคับใช้ในพื้นที่หรือดินแดนบริเวณหนึ่ง เป็นการรวบรวมกฎระเบียบ สิทธิและข้อผูกมัดในทางปฏิบัติ โดยความยินยอมของปัจเจกแต่ละบุคคลเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของสังคมและเป็นส่วนหนึ่งของรัฐ นอกเหนือจากกฎหมายภายในประเทศ คือ กฎหมายระหว่างประเทศ เป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างแต่ละประเทศ ซึ่งอาจเป็นแบบแผนที่เกี่ยวเนื่องกับกฎหมายภายในประเทศได้ หากรัฐมีเจตจำนงให้ความยินยอม มีบทบาทลำดับชั้นที่ครอบคลุมข้อพิพาทระหว่างประเทศ ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ มีข้อตกลงเฉพาะหน้าซึ่งเป็นการตกลงทำสัญญาข้อตกลงร่วมกันระหว่างประเทศหรือรัฐ กับองค์การ เช่น สนธิสัญญาเจนีวา คือ ข้อตกลงร่วมกันระหว่างหลายๆ ประเทศ เพื่อสิทธิและเสรีภาพของมนุษย์

บางครั้งการต่อสู้และสงครามเกิดขึ้นจาก 4 ปัจจัย

1. อย่างแรก คือ ความกลัวที่มีต่อความรู้สึกไม่แน่นอน ไม่สามารถเกิดความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและความเป็นอยู่ได้ หลายคนต้องการที่จะหลีกหนีสิ่งเหล่านี้
2. อย่างที่สอง คือ ความรักในถิ่นกำเนิดหรือชาติพันธุ์
3. อย่างที่สาม คือ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากความเชื่อ และศรัทธาต่อสิ่งที่ยึดมั่น เช่น ศาสนา
4. อย่างที่สี่ คือ การแทรกแซงจากภายนอกต่อกระบวนการ ต่อดินแดน ต่อความเป็นรัฐ

ทั้ง 4 ปัจจัยทำให้มนุษย์เกิดการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม และนำไปสู่การติดอาวุธต่อสู้ในสงคราม

มนุษย์ส่วนหนึ่งมีค่านิยมต่อเงิน ซึ่งพวกเขาเชื่อว่า ในทุกสิ่งต้องมีเจ้าของ แม้แต่พื้นที่ก็มีเจ้าของ มนุษย์ครอบครองทุกสิ่งทุกอย่างถ้ามีเงินและอำนาจ เพราะเงินทำให้อยู่รอด ดังนั้น การทำงานเพื่อความอยู่รอดคือ การทำงานเพื่อเงิน ความเชื่อเช่นนี้เกิดขึ้นจริงในสังคมที่ถูกปิดตา สิ่งที่ทำให้เขาไม่สามารถเห็นและเข้าใจถึงการเชื่อมต่อหรือโครงสร้างได้คือ ความไม่รู้ การรับรู้ของเด็กซึ่งเป็นเยาวชนคนหนึ่ง น่าจะมีมากกว่าเรื่องเงินและการทำงานเพื่อการอยู่รอดด้วยเงิน เพราะทั้ง 2 อย่างเป็นการรับรู้เพียงเพื่อตนเองเท่านั้น ซึ่งอาจไม่แตกต่างจากแนวคิดของเจ้าของที่ผู้ครอบครองภูเขา หรือการปรับเปลี่ยนกฎหมายครอบครองพื้นที่เพื่อเปิดโอกาสให้ตนเองและพรรคพวกได้ครอบครอง

เรื่องที่ 16 แผนลับหลอดไฟ (The Light Bulb Conspiracy)

มนุษย์กำลังถูกครอบงำด้วยเศรษฐกิจที่กำลังเติบโตขึ้น โดยมักง่ายและฉาบฉวยมากขึ้น ใส่ใจแต่ความพึงพอใจมากขึ้น โดยพิจารณาถึงความจำเป็นน้อยลง ผลิตภัณฑ์ถูกออกมาให้ใช้งานได้ในช่วงระยะเวลาที่สั้นลง พังง่ายขึ้น เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าและเครื่องมือสื่อสาร เป็นต้น เบื้องหลังมาจากอุบายของคนกลุ่มหนึ่งที่ปรากฏให้เห็นได้ในช่วงเวลาของยุคอุตสาหกรรม การผลิตจำนวนมากที่ราคาในการผลิตถูกลง ผู้บริโภคถูกเอาเปรียบจากความมุ่งหวังกอบโกยกำไร ไม่ใส่ใจคำนึงถึงผู้บริโภค และผู้บริโภคก็กลับมีส่วนสนับสนุนส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตจำนวนมากด้วย ปัจจัยส่วนหนึ่งมาจากแรงปรารถนาที่ไม่มีจำกัดและไม่คำนึงถึงความจำเป็น จนนำไปสู่ความฟุ่มเฟือย ความฟุ่มเฟือย ไม่ใช่แค่เรื่องค่าใช่จ่าย แต่รวมถึงการเหลือทิ้งเหลือขว้าง สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อสังคมโลกส่วนรวมและสิ่งแวดล้อม

สิ่งเหล่านี้มาจากเศรษฐกิจที่สิ้นเปลือง ที่ดำเนินมาพร้อมๆ กับการบริโภคนิยม หลายคนได้ความเชื่อมั่นในตนเองจากวัตถุ จากการบริโภควัตถุ ให้ความเคารพต่อตนเองเพราะการสร้างเอกลักษณ์ให้กับตนเองด้วยภาพภายนอก ซึ่งกลายเป็นบทสรุปหนึ่งของความเสียหายต่อสังคมส่วนรวมที่เกิดขึ้น

มนุษย์มีความสามารถที่จะประยุกต์ซ่อมแซมสิ่งที่เสียหายได้ในระดับหนึ่ง จนถึงซ่อมแซมให้กลับมาใช้งานได้อย่างสมบูรณ์ แต่ศักยภาพด้านนี้กำลังถูกบั่นทอนลงเรื่อยๆ ให้ความพยายามอดทน การคิดประยุกต์เชื่อมโยง และทักษะการปฏิบัติด้วยตนเองน้อยลงเรื่อยๆ เมื่อเป็นเช่นนี้ การทิ้งขว้างและซื้อมาใช้ใหม่จึงเกิดขึ้นบ่อยครั้งมากขึ้น นำไปสู่เศรษฐกิจสิ้นเปลือง

เรื่องที่ 17 สถานที่ที่เล็กที่สุด (The Tiniest Place)

บางเรื่องเท่านั้นที่น่าจดจำและหวนระลึกและบางเรื่องก็ไม่น่าที่จะจดจำ มนุษย์มีความทรงจำกับเหตุการณ์เลวร้ายได้เกิดขึ้น เช่น สงครามที่นำไปสู่การพลัดพรากและการสูญเสีย เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ยังคงอยู่ในความรู้สึกนึกคิด ถึงแม้เวลาจะผ่านพ้นไปเป็นเวลายาวนาน มนุษย์มีศักยภาพในการจดจำและการหวนระลึก เรียกนำข้อมูลกลับมาใช้ใหม่ แต่ระยะเวลาสามารถทำให้ความทรงจำลดเลือนหรือหายไปได้

เนื่องจากการเรียนรู้ทางประสบการณ์ของมนุษย์เกิดขึ้นจากศักยภาพของความจำ ประสบการณ์บางอย่างที่ไม่ดีในอดีต ไม่สามารถย้อนกลับไปแก้ไขได้ มนุษย์ตระหนักในข้อนี้ มนุษย์จึงใช้ศักยภาพในการคิดแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาให้ปัจจุบันดีขึ้นกว่าแต่ก่อนในอดีต ไม่ให้เกิดเหตุการณ์เลวร้ายซ้ำรอยเดิม ศักยภาพที่กล่าวมาของมนุษย์ล้วนมาจากสมอง มนุษย์รู้ผิดชอบชั่วดี มาจากศักยภาพของการรับรู้จากประสบการณ์ตรงในอดีตที่เผชิญมาเป็นสำคัญ และเมื่อเชื่อมโยงความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้นกับความเข้าอกเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น สิ่งนี้เรียกว่า เอาใจเขามาใส่ใจเรา ศักยภาพของการรับรู้ผิดชอบชั่วดีดังกล่าว เรียกอีกอย่างว่า จิตสำนึก มนุษย์ดังกล่าวจะแบ่งแยกผิดชอบชั่วดีได้ เพราะซึมซับรับรู้ถึงความสัมพันธ์ของความรู้สึกของตนกับความรู้สึกของผู้อื่นได้อย่างดี ดังนั้น การเข่นฆ่าในสงครามหรือการบาดเจ็บสูญเสียที่เกิดขึ้นสามารถสร้างบาดแผลในความทรงจำของพวกเขาได้เสมอ

วิถีคิดและปฏิบัติของมนุษย์ มาจากการชี้นำจากครอบครัว การศึกษา ศาสนา และความเป็นไปของสังคม สำหรับบางคนมีวิถีคิดและปฏิบัติที่ว่า ความรวยกลายเป็นปัจจัยในการดำรงชีวิตอยู่ที่สำคัญที่สุดมากกว่าปัจจัยสี่ ไม่มีคนรวยก็ไม่มีบริษัทอุตสาหกรรม หรือไม่มีคนรวยก็ไม่มีงานทำ แนวทางเช่นนี้กลับกลายเป็นการสร้างคนให้เป็นทาสของเงิน สร้างความรวย ความจนขึ้นมาเพื่อเปรียบเทียบและแบ่งแยกไปพร้อมๆ กัน

มนุษย์มีความสามารถเรียนรู้จากสัมผัสทั้ง 5 สังเกต นึกคิด และเอาใจใส่ซึ่งกันและกันในชุมชน ภายใต้บริบทแวดล้อมทางธรรมชาติได้ดี เพราะมนุษย์จะมีช่วงเวลาของการพักผ่อน หยุดคิดและปฏิบัติต่อผู้อื่น พึ่งพากันได้ดี ทั้งยังมีเวลาในการใส่ใจ สังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงและการดำรงอยู่ของธรรมชาติแวดล้อม เช่น การคลอดลูกของสัตว์เลี้ยง หรือการอพยพของฝูงนก เป็นต้น มนุษย์ในบริบทเช่นนี้ จะใส่ใจสิ่งมีชีวิตอื่นรอบข้างไปพร้อมกับความผูกพันที่มีให้ต่อสิ่งมีชีวิตสายพันธุ์อื่นได้อย่างดี ในสังคมที่ปราศจากมลภาวะเป็นพิษ ปราศจากความเร่งรีบอึกทึกครึกโครม หรือปราศจากสิ่งยั่วยุให้ลุ่มหลงกามารมณ์ทั้งแสงสีและยาเสพติด สภาวะแวดล้อมมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการรับรู้ เมื่อมนุษย์ซึมซับรับรู้สิ่งใดเข้าไปมากเท่าไร เขาก็จะเชื่อมั่นในสิ่งนั้น หากสภาวะแวดล้อมรอบตัวดีงาม ย่อมส่งผลดีต่อความเชื่อและการกระทำ

นอกจากศักยภาพภายในของมนุษย์ที่มาจากการจดจำ หวนระลึก คิดแก้ปัญหา และการรับรู้ทางความรู้สึกแล้ว มนุษย์ยังมีศักยภาพในการถ่ายทอดเรื่องราว ความรู้สึกนึกคิดได้อย่างดี เช่น การถ่ายทอดผ่านการบอกเล่าต่อๆกันมา การเขียนจดบันทึก ศิลปะบนผืนภาพ วัสดุ และดนตรี เป็นต้น จินตนาการ จึงเป็นศักยภาพด้านหนึ่งของมนุษย์ในการที่จะนำศักยภาพภายในออกมาสู่การรับรู้ได้ด้วยตนเองหรือผู้อื่นก็ตาม ซึ่งสามารถรับรู้ได้จากงานศิลปะหรือความรู้สึกทางสุนทรียะ เช่น หญิงชราคนหนึ่ง ระหว่างที่เธอกำลังชื่นชมความงามของต้นไม้ที่เธอปลูกอยู่นั้น เธอได้จินตนาการว่าความงดงามของต้นไม้เปรียบเหมือนกับความงามของผมที่สวยสดใส และดอกไม้จะถูกตัดไปวางไว้ที่สุสานเมื่อมีความตายเกิดขึ้น ใน

ความงาม มีทั้งสุขและทุกข์ผสมอยู่ มีทั้งความรักและเศร้า ด้านมืดและสว่าง ความรู้สึกที่ผสมผสานเหล่านี้เป็นแรงผลักดันให้กับแต่ละคน ในการดำรงชีวิตต่อไปและใช้ชีวิตเพื่อส่วนรวม คำนึงพึ่งพาและเอาใจใส่ต่อกันทั้งคนและสัตว์ สิ่งเหล่านี้เปรียบเหมือนด้านสว่างที่ทำให้การมองเห็นนั้นชัดเจนขึ้น

อำนาจเป็นสิ่งที่จะเปิดโอกาสให้มนุษย์ใช้ความรุนแรง ก้าวร้าว ซึ่งเป็นด้านมืดในจิตใจได้โดยง่าย มนุษย์ที่มีอำนาจจะสามารถกำหนดชะตาชีวิตของสิ่งมีชีวิตด้วยกันเองได้ โดยเลือกที่จะทำลายรักษาหรือให้กำเนิดชีวิต ความสามารถในการเลือกดังกล่าว มาจากศักยภาพของมนุษย์ที่เรียกว่า จิตสำนึก ซึ่งจะนำไปสู่การยับยั้งชั่งใจ หรือความอดทนอดกลั้น ศักยภาพของมนุษย์ดังกล่าวที่มาจากการรับรู้ทางประสบการณ์ตรง จิตสำนึก และความอดทนอดกลั้น สามารถลดปัญหาความรุนแรงของมนุษย์ด้วยกันเองได้

เรื่องที่ 18 ปากของหมาป่า หรือ ขอให้โชคดี (La bocca del lupo **หรือ** The Mouth of the Wolf)

หมาป่า คือ สัตว์ที่ล่าและกินเนื้อสัตว์ หมาป่าเปรียบได้กับสังคมหนึ่ง ระบบหนึ่ง กลุ่มคนหนึ่ง หรือบุคคลหนึ่งที่หากินจากความสิ้นหวังของสิ่งมีชีวิต คนชายขอบดำเนินชีวิตอยู่บนความล่อแหลมทางศีลธรรม หรือแปลกแยกจากแนวคิดของผู้คนในสังคม พวกเขากำลังดำเนินชีวิตขัดแย้งกับวิถีของคนในสังคมใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต ความผิดปกติของมนุษย์ในสังคมอันเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ตลอดเวลาในสังคมเมือง ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ไม่มั่นคง เกิดการแบ่งแยกชนชั้นและสถานะทางสังคม ด้วยเงินและบทบาทหน้าที่ทางสังคม เนื่องจากมนุษย์ไม่ใช่เครื่องจักร ความผิดปกติภายนอกจึงเป็นผลสะท้อนมาจากจิตใจที่อ่อนแอภายใน จิตใจอ่อนแอที่ขาดสิ่งยึดเหนี่ยวที่มั่นคง และการคิดอ่านหาหนทางด้วยวิถีทางที่ปลดปล่อยระบายออกมา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการแปลงเพศของแมรี่ ที่มาจากสภาวะแวดล้อมในวัยเด็กหรือการแสดงออกถึงความก้าวร้าวรุนแรง

ความอ่อนแอต่อเงิน ความลุ่มหลงหรืออยากมีอยากได้ ล้วนทำให้เกิดความผิดปกติและปัญหาสังคมได้ ตำรวจที่รีดไถเงินค่าคุ้มครอง ก็มีจิตใจที่อ่อนแอต่อเงินและความอยากมีอยากได้ ผู้มีบทบาทดูแลสังคมก็เช่นเดียวกัน สารคดีเรื่องนี้เป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงผลงานของผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในสังคมร่วมกัน ทั้งนักการเมือง กลุ่มองค์กร ผู้บริหาร นักธุรกิจและครอบครัว

ปัญหาของสภาวะจิตใจในมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ในช่วงวัยเด็ก ด้วยสภาพสังคมแวดล้อมของยาเสพติด สามารถทำให้เด็กติดยาขั้นหนักได้ อดีตส่งผลต่อปัจจุบัน ถึงแม้ปัจจุบันจะเลิกแล้วก็ตาม ปัญหามากมายที่เกิดขึ้นกับสภาพจิตใจ เหมือนเงาที่ติดตามตัว การไม่ยอมรับตัวตนจากสิ่งได้รับมาแต่กำเนิดทางธรรมชาติ เพราะสภาวะแวดล้อมของสังคมและครอบครัว อาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงเพศ ด้วยการยอมรับการทำร้ายร่างกายตนเอง ด้วยการทำลายร่างกายเดิมที่ได้มานี้ไปสู่สิ่งใหม่ที่ต้องการ เป็นเรื่องไม่ปกติ และอาจกล่าวได้ว่า สภาวะแวดล้อมของครอบครัวและสภาพสังคมในวัยเด็กมีส่วนในการตัดสินใจต่อกระทำ

อีกกรณีหนึ่ง ในสภาวะของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตรูปแบบที่ต่างไปจากอดีต เด็กบางคนที่เคยใกล้ชิดกับความงามทางธรรมชาติ มาสู่การเผชิญสภาพความเป็นอยู่ที่มีสิ่งล่อตาล่อใจ ยั่วยุให้เกิดความลุ่มหลงในแสงสียามค่ำคืนและสิ่งเสพติด สามารถส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของมนุษย์ ให้เกิดความก้าวร้าวรุนแรงได้ การพิจารณาถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ มีความละเอียดอ่อนและประณีต มากกว่าภายนอกที่เห็น ไม่ว่าภายนอกจะดูน่ากลัว ผิดแปลกไปจากสังคม แต่ความรู้สึกภายในจิตใจที่ ลึกลงไป เป็นสิ่งที่ซับซ้อนมากกว่าที่จะตัดสินคุณค่าของบุคคลหนึ่ง ความรักที่เกิดขึ้น ความรู้สึกอ่อนไหว จะยังคงขัดเกลาให้ภายในมนุษย์มีความอ่อนโยนได้ การรับรู้ถึงคุณค่าของมนุษย์ จึงเป็นการรับรู้ทางสัมผัส ที่มากกว่าตาเห็น ถึงแม้สังคมภายนอกจะดูสกปรก ร่างกายจะดูน่าเกรงกลัว แต่ความงดงามภายใน ซึ่ง เกิดขึ้นจากความรัก ความอ่อนโยนเหมือนเด็ก ความรักเป็นภาษากลางของมนุษย์ เป็นความรู้สึกถึงความงาม อย่างหนึ่ง ที่ทำให้เกิดความสมดุลระหว่างสิ่งมีชีวิตต่อสิ่งมีชีวิตได้ ถึงแม้สถานะ ฐานะ สภาพภายนอก จะแตกต่างกันก็ตาม ระยะเวลาและระยะทางไม่ใช่สิ่งปิดกั้นความรักของคนสองคน

ความทรงจำในอดีตเป็นสิ่งที่สำคัญ เปรียบเหมือนการเดินทาง และการเก็บรักษาสิ่งเก่า ในอดีตที่อยู่ในห้วงคำนึงในความทรงจำนั้น อดีตจะไม่หายไปไหน เพราะมันจะยังคงตามติดเหมือนเช่นเงา ถึงแม้จะเป็นร่องรอยของความทรงจำก็ตาม แต่ยังรับรู้สัมผัสหรือรู้สึกเห็นเป็นรูปร่างได้ เรื่องราวเล็กน้อย ทั้งหลายที่เคยเป็นมาในอดีต คือ หน่วย คืนและวัน เวลาและความรัก เงามืดและแสงสว่าง ความงาม ทางธรรมชาติจึงเป็นความงามอันเกิดจากความเป็นคู่ตรงข้ามที่ขัดแย้งกัน แต่ก็ผลักดันส่งเสริมซึ่งกันและกัน เนื้อหาของคุณค่าทางจิตใจภายในของสิ่งที่เรียกว่าพลังความรัก ซึ่งในปัจจุบันความรักกันอย่างยั่งยืนและ มั่นคงกับคู่ของตนนั้นลดน้อยถอยลงในสังคมเมืองกระแสหลัก

สภาวะแวดล้อมในวัยเด็กมีส่วนสำคัญต่อสภาวะจิตใจ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเมื่อเติบโต เป็นผู้ใหญ่ พฤติกรรมที่ขัดแย้งกับความรู้สึก การแสดงออกอย่างหยาบคายก้าวร้าวจึงเป็นการปกปิด ซ่อน ความรู้สึกที่อ่อนไหวทางอารมณ์ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมาจากความวิตกกังวล ภาวะกดดันในจิตใจ ซึ่ง มาจากความขัดแย้งภายจิตใต้สำนึก ซึ่งมาจากสภาพครอบครัวและสังคมแวดล้อมในวัยเด็ก จนกลายเป็น กลวิธีป้องกัน ซึ่งเกิดขึ้นได้จากการเก็บกด ปฏิเสธหรือปิดบังบางอย่างในระดับจิตใต้สำนึก นำไปสู่การลด ความวิตกกังวลด้วยการส่งทอดความรู้สึกออกมาสู่การแสดงออกด้วยการเปลี่ยนแปลงทางเพศ หรืออาจ มาจากการรับสภาวะจิตใจของผู้อื่นจนขาดความนับถือในตนเอง สิ่งนี้คุกคามต่อสภาวะจิตใจจนนำไปสู่ การทำร้ายตนเองหรือ เปลี่ยนแปลงเพศสภาพของตนเอง

หากในอดีตมนุษย์อยู่ในสภาวะแวดล้อมสังคมที่แตกต่างออกไป อาจทำให้เขาหรือเธอ มีวิถีทางและโอกาสในการระบายออกทางอารมณ์ได้อย่างสร้างสรรค์กว่าที่เป็นอยู่ บริบททางสังคม และ ครอบครัวจึงมีส่วนสำคัญในการหล่อหลอมตัวตนให้กับคนๆ หนึ่ง อดีต จึงเป็นเหตุให้เกิดผลในปัจจุบัน ปัจจุบันที่ดีงาม ย่อมเปรียบเหมือนเมล็ดพันธุ์ที่ผลิดอกออกผลงอกงามในอนาคต

เรื่องที่ 19 ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ (There Once was an Island)

มนุษยชาติกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์และชุมชนที่พึ่งพาอาศัยธรรมชาติโดยตรง พวกเขาถูกบีบให้ย้ายออกไปจากถิ่นฐานทำกินและบ้านเกิด เพราะปัญหาระดับน้ำทะเลที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นมาจากการกระทำของมนุษย์ การตัดสินใจของมนุษย์มาจากความเชื่อ ความเชื่อของมนุษย์สามารถเปลี่ยนแปลงได้ด้วยปัจจัยสภาวะแวดล้อม ช่วงวัยในการรับรู้ และระยะเวลา เช่น ความเชื่อต่อประเพณีปฏิบัติและวัฒนธรรมเดิมที่เปลี่ยนไปสู่ความเชื่อในวิถีคนเมือง

บางครั้งการแสดงออกถึงแนวทางที่ยึดมั่นของมนุษย์ สามารถมาจากการสร้างสิ่งชดเชยเพื่อปกป้องความรู้สึกผิดที่เกิดขึ้นในอดีต เช่น การย้ายออกไปจากหมู่บ้านไปสู่เมืองในอดีต เป็นสิ่งที่ถูกต้องและสมควรกว่าการอยู่ที่บ้านเกิดบนเกาะแห่งนี้ เป็นต้น เมื่อมนุษย์เผชิญต่อแรงบีบจากภัยธรรมชาติ ซึ่งเป็นสัญญาณเตือนภัยถึงความสูญเสียในอนาคตอันใกล้ พวกเขามีทางเลือกที่จะปรับตัวในการดำรงชีวิตต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ เพราะความเชื่อที่ว่าชีวิตต้องก้าวเดินต่อไป ด้วยความอยู่รอดปลอดภัย และทางเลือกที่จะไม่ปรับเปลี่ยนวิถีดำรงชีวิตต่อวัฒนธรรมปฏิบัติที่สืบทอดมา ด้วยความผูกพันและความเชื่อในถิ่นกำเนิดที่มีมาแต่บรรพบุรุษ และต้องการที่จะรักษาสืบทอดไว้

มนุษย์ที่ดำรงชีวิตอยู่กับท้องทะเลมายาวนาน จะมีความสัมพันธ์กับธรรมชาติแวดล้อมและผู้คนในชุมชนท้องถิ่นอย่างแนบแน่น ความเชื่อทางประเพณีปฏิบัติและวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมา มีปัจจัยสำคัญ คือ ความเคารพต่อผู้อาวุโสที่เคยอบรมสั่งสอนและชี้แนะแนวทาง หากมีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายถิ่นฐานไปสู่วิถีแนวทางของความเป็นเมือง วัฒนธรรมและขนบประเพณีจะเปลี่ยนไปจนถึงสูญหาย ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะนำพาวัฒนธรรมติดตัวมนุษย์ไปตามลำพังหรือสร้างขึ้นใหม่ บางครั้งทางเลือกในการดำรงชีวิตของมนุษย์มีไม่มากนัก เพราะบางกรณีขึ้นอยู่กับปัจจัยทางการเมืองของมนุษย์ในสองถิ่นฐานที่แตกต่างกันด้วย

ปัจจัยของความแตกต่างที่นำไปสู่ทางเลือกของการดำรงชีวิตมนุษย์

1. ความแตกต่างของสภาพแวดล้อมในถิ่นกำเนิด
2. ความแตกต่างของความเชื่อ
3. ความแตกต่างทางการเมือง

ความเชื่อที่แตกต่างกัน เป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์เลือกกระทำต่างกัน ความเชื่อของมนุษย์มาจาก 3 ลักษณะ

1. ความเชื่อที่มาจากการเผยแพร่ศาสนาในอดีต เช่นพระเจ้าเป็นผู้สร้างโลก
2. ความเชื่อทางวิทยาศาสตร์ด้วยเหตุผลและกระบวนการพิสูจน์ให้เห็นได้

3. ความเชื่อที่มีมาแต่โบราณ ใช้ชีวิตร่วมกันกับธรรมชาติ นับถือในสิ่งที่มองไม่เห็น และอยู่ในประเพณีปฏิบัติที่ให้ความสำคัญกับอาวุโสซึ่งเป็นเหมือนหัวหน้าของหมู่บ้าน

กลุ่มมนุษย์ที่ดำรงชีพในเมือง กับกลุ่มที่ดำรงชีพกับธรรมชาติมีความแตกต่างกัน อิสระในการดำรงชีวิตกับบริบทแวดล้อมรอบตัว กับชีวิตที่ขึ้นอยู่กับเงิน เช่น การแหวกว่ายในท้องทะเลได้อย่างอิสระกับการว่ายน้ำในผืนน้ำที่มีเจ้าของแล้ว

เรื่องที่ 20 เวส แลนด์ (Waste Land)

การเรียนรู้ของมนุษย์ไม่จำเป็นต้องรอโอกาส การเรียนรู้เริ่มได้ในทุกสถานที่ การเปิดใจเรียนรู้ในสิ่งที่ดีงามย่อมส่งผลต่อการรับรู้และการกระทำที่ดีงาม การเปิดใจรับรู้เริ่มต้นได้จากความใฝ่รู้ การรับรู้ของมนุษย์ในวัยเด็กเริ่มต้นที่บ้านเกิด สภาวะแวดล้อมที่บ้านและสังคมรอบกายมีส่วนสำคัญในการสร้างแรงบันดาลใจ ความใกล้ชิดของสมาชิกครอบครัวที่ดีและเข้มแข็ง จะสามารถสร้างความผูกพันให้เกิดขึ้นและเปิดโอกาสการเรียนรู้ที่ดีให้กับเด็ก โดยปิดโอกาสให้สภาวะแวดล้อมของสังคมที่เสื่อมนำพาชีวิตเด็กให้เติบโตไปสู่ความเลวร้ายได้

การเรียนรู้ศิลปะสามารถทำให้มนุษย์พิจารณาสิ่งรอบกายที่หลายคนอาจมองข้าม มาสู่ความงามทางสุนทรียะได้ดี ความสนใจที่หลากหลาย ชื่นชมเรียนรู้ข้ามสายงานเป็นสิ่งที่สามารถนำไปสู่ความสร้างสรรค์ เช่น นอกจากการเรียนรู้ฝึกฝนทางศิลปะแล้ว การได้ฟังนัยความจริงทางสังคมวิทยา และการเข้าใจถึงความดีงามในศาสนา ก็สามารถนำไปการบูรณาการ ประยุกต์สร้างสรรค์งานที่ดีได้ ด้วยมุมมองหลากหลายมิติมากขึ้น มนุษย์มีอารมณ์ความรู้สึกเป็นองค์ประกอบสำคัญ การรับรู้ความรู้สึกกินใจจึงสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคน พลังที่อยู่ในตัวมนุษย์จึงมาจากความรู้สึก ความรู้สึกที่สร้างสรรค์อาศัยปัจจัยพื้นฐาน 2 ประการ คือ การรับรู้จากภายนอกสู่ภายใน (รับรู้จากความรู้สึกของผู้อื่น) และการแสดงออกหรือปฏิบัติจากความรู้สึกภายในของตนเองสู่ผู้อื่น เช่น การถ่ายทอดและสร้างสรรค์งานสู่ผู้อื่น

โดยพื้นฐานมนุษย์มีพลังศิลปะอยู่ในตัวตนตั้งแต่เด็ก อารมณ์ความรู้สึก จินตนาการต่อสิ่งที่สัมผัสรับรู้ได้รอบตัว และอิสระในการเรียนรู้และทดลอง พลังดังกล่าว คือ พลังที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใดๆก็ตามที่ส่งผลต่อความรู้สึกนึกคิด การเรียนรู้ทางศิลปะ คือ การเรียนรู้ทางธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ด้วยประสบการณ์ ย่อมสามารถนำไปสู่การรับรู้ถึงความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ การรับรู้คุณค่าทางอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดต้องอาศัยความจริง การเชื่อมโยงพื้นฐานทางความรู้สึกที่อาจเห็นได้จากการสนทนาอย่างเปิดใจ การชื่นชมผลงานหรือการเปิดใจยอมรับต่อพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ ผลงานศิลปะจึงเป็นการเผยให้เห็นถึงความเป็นมนุษย์ไม่มุมใดก็มุมหนึ่งของศิลปิน ความเชื่อเป็นแรงขับในการคิดและกระทำ เมื่อมนุษย์เรียนรู้และรับรู้ถึงความเป็นมนุษย์อย่างเปิดใจ ย่อมนำไปสู่ความเข้าอกเข้าใจผู้อื่นได้ดี ในสังคมที่ผลักดันให้เกิดการบริโภคนิยม ย่อมนำไปสู่ความสนใจและเข้าใจแต่วัตถุ จึงทำให้การรับรู้ถึงความเป็นมนุษย์ เอาใจเขามาใส่ใจเรา ลดน้อยลง

ความเชื่อของมนุษย์มาจากประสบการณ์ตรง ทั้งการอ่าน การฟัง การกระทำ และได้เผชิญต่อสถานการณ์จริงเบื้องหน้า เป็นต้น ถ้ามนุษย์ได้เผชิญต่อความยากลำบาก ก็จะทำให้เกิดการต่อสู้ดิ้นรนเป็นแรงขับจากภายในได้ หรือหากเผชิญแต่ความสะดวกสบายที่รวดเร็ว ก็จะสามารถนำไปสู่ความเกียจคร้าน มุ่งแสวงหาแต่ความสะดวกสบายที่เร่งด่วนและฉาบฉวย มนุษย์มีความต้องการในปัจจัยพื้นฐาน และปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตที่ดีย่อมส่งเสริมการเรียนรู้ได้ดี เช่น อาหารที่พอเพียง ที่อยู่อาศัยที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และสภาวะแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพพลานามัยที่ดี เป็นต้น เมื่อปัจจัยพื้นฐานภายนอกดีย่อมส่งเสริมปัจจัยภายในได้ดี แต่ศักยภาพการเรียนรู้แท้จริงเริ่มต้นจากภายในตัวมนุษย์

ความสำคัญของคุณค่าภายในตัวมนุษย์เป็นสิ่งที่สำคัญ ดังนั้น ความภาคภูมิใจ และความมีเกียรติ จึงพิจารณาได้จากคุณค่าภายในตัวมนุษย์ เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความรักใส่ใจดูแลครอบครัว ความเอาใจเขามาใส่ใจเรา จิตสาธารณะต่อส่วนรวม และการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มนุษย์ทุกคนสามารถตระหนักรู้เห็นถึงความงดงามและคุณค่าในตนเอง พอใจและภูมิใจในตนเองได้ แต่สิ่งปิดกั้นที่ทำให้มนุษย์ไม่สามารถมีโอกาสได้มองเห็นเข้าใจในตนเอง คือ พันธนาการทางสังคมที่ดิ้นรนต่อสู้เพื่อเงินเป็นที่ตั้ง จึงเป็นกรอบที่มนุษย์ขาดการสร้างสรรค์และความงดงามของการดำรงชีวิต การให้เวลากับตนเองเพื่อหยุดคิดคำนึงถึงสิ่งที่มีคุณค่าต่อผู้อื่น สิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตและความเป็นมนุษย์ จึงสามารถสลัดตัวตนออกจากกรอบพันธนาการแห่งเงินตรา และนำไปสู่ความมีชีวิตชีวาและค้นพบความสุขที่ลึกซึ้งได้ ศิลปะจึงเป็นสิ่งสากลที่มนุษย์รับรู้ได้ ด้วยการเรียนรู้ อารมณ์ความรู้สึก ความสุขและคุณค่า การรับรู้คุณค่าทางศิลปะที่จะนำไปสู่ความภาคภูมิใจในตนเองและสร้างสรรค์สังคม สามารถเกิดขึ้นได้จากการชี้แนะและการให้โอกาสในการเรียนรู้

เรื่องที่ 21 วอเทอร์ ชิลเดรน (Water Children)

มนุษย์กำเนิดจากสตรี ผู้หญิงที่มีความสามารถทางธรรมชาติในการให้กำเนิดชีวิต สิ่งที่มนุษย์ไม่สามารถลอกแบบปลอมแปลงธรรมชาติได้ คือ ประจำเดือน เลือดประจำเดือนเป็นสิ่งที่แตกต่างจากการรับรู้ในสังคมทั่วไป เลือดประจำเดือนไม่เกิดจากความก้าวร้าวรุนแรงหรือเป็นด้านลบ แต่สามารถมองในมุมความงามของธรรมชาติได้ ด้วยความงามที่เป็นไปโดยธรรมชาติ แม่ผู้ให้กำเนิดจะมีความผูกพันกับลูกของเธอ เช่นเดียวกับลูกที่ผูกพันกับแม่ สารอาหารที่ได้จากตัวแม่ในระหว่างที่อยู่ในครรภ์ คือสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างลูกและแม่ ความรักผูกพันกับความรู้สึกทางเพศเป็นสิ่งที่แตกต่างกัน ความปรารถนาทางเพศมาจากฮอร์โมน ช่วงหนึ่งของวัยเจริญพันธุ์ แต่วันหนึ่งเมื่อฮอร์โมนหมดไป ความต้องการทางเพศจางหายไป จนเผยให้เห็นความรู้สึกรักและผูกพันที่อยู่เบื้องหลังได้อย่างชัดเจน ความผูกพัน ความรักที่มีต่อกันระหว่างชีวิตหนึ่งกับอีกชีวิตหนึ่ง สิ่งนี้คือคุณค่า การให้กำเนิดชีวิตจึงมีความหมายมากมายกับแม่ผู้ให้กำเนิด ซึ่งผู้ชายไม่สามารถเข้าใจความรู้สึกนี้ได้ดีเท่ากับเพศหญิงผู้ให้กำเนิด ความรู้สึกเป็นองค์ประกอบสำคัญของมนุษย์ทุกคน ความรู้สึกที่ซ่อนอยู่ไม่สามารถรับรู้ได้ด้วยตาหากแต่ต้องใช้จิตใจหรือสัมผัสอื่นที่มากกว่าการมองเห็น

ศักยภาพของความเป็นมนุษย์ที่มาจากอิสระ ภาพทางความคิด และการนำเสนอมุมมองที่สามารถนำไปสู่ผลงานที่สร้างสรรค์ อารมณ์ความรู้สึกนึกคิดเป็นพื้นฐานของมนุษย์ เมื่อเกิดความสูญเสียหรือสิ้นหวังก็จะเป็นทุกข์ การเกิดและความตายมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของมนุษย์ และมนุษย์สามารถรับรู้ถึงสิ่งเหล่านี้ได้ โดยเพศหญิงจะมีประสบการณ์โดยตรงต่อการให้กำเนิดได้ดีกว่าเพศชาย และมีความจริงจังกว่าเพศชาย โดยเฉพาะในสังคมที่มีความเชื่อว่า ประจำเดือนเป็นสิ่งที่ไม่ควรเปิดเผยและเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมที่จะนำมาพูดถึง หรือสังคมที่มีการกดขี่ทางเพศก็ตาม

เรื่องที่ 22 ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี (Whores' Glory)

ด้านมืดภายในจิตใจของมนุษย์ สามารถพิจารณาจากความหยาบกระด้างของอารมณ์ความรู้สึกภายในที่มาจากความรุนแรงทางสังคม ซึ่งอาจนำไปสู่รูปแบบของอาชญากรรม การรับรู้ทางศีลธรรมและจริยธรรมจะสามารถทำให้เห็นได้ถึงด้านมืดของมนุษย์ได้ โสเภณีเป็นงานของผู้หญิงซึ่งสามารถพิจารณามองเห็นได้มากกว่าหนึ่งมุมมอง นอกจากมุมมองจากด้านศีลธรรมแล้ว อาจพิจารณาถึงเสน่ห์ความงามที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ระหว่างเพศชายและหญิง หรืออาจพิจารณาจากมุมมองทางด้านกามารมณ์ความลุ่มหลง เป็นต้น

โสเภณีพิจารณาได้จากหลายประเด็น เช่น

1. จ่ายเงินเพื่อให้ได้หลับนอน
2. เป็นเรื่องของสองบุคคลที่เปลือยเปล่าของความรู้สึก หลังจากที่การต่อรองราคาสิ้นสุดลง โดยปราศจากการกระทำทางสังคมที่ทำให้ชายและหญิงห่างกันด้วยบทบาทหน้าที่ หรือสถานะทางสังคม
3. ความลุ่มหลงในกามารมณ์ของสิ่งมีชีวิตซึ่งไม่ใช่ความรัก
4. ความทุกข์ฝืนตนต่อความยากลำบากของการอยู่รอดในสังคมของเพศหญิง
5. การไม่มีทางเลือก ซึ่งอาจมาจากความไม่รู้ ขาดการศึกษา หรือความไร้เดียงสา
6. สภาพสังคมที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดและสร้างตัวตนให้ผู้หญิง
7. ความอบอุ่นและความใส่ใจจากครอบครัวของพวกเธอเหล่านั้น

หญิงขายบริการเป็นมนุษย์คนหนึ่งที่มีอารมณ์ความรู้สึก แต่ลักษณะของงานที่ทำไม่เปิดโอกาสให้มีตัวเลือกมากนัก เพราะผู้ชายที่เข้ามาในชีวิตก็ฉาบฉวย ล่อลวง ดังนั้น ผู้หญิงเหล่านี้เผชิญกับความเสี่ยงในการที่จะพบเจอชายที่จริงใจรักในตัวตนของเธออย่างแท้จริง พวกเธอจึงไม่ผูกมัดหรือผูกพันบางครั้งเก็บซ่อนความรู้สึก หรือต้องโกหก ความรักที่เกิดขึ้นกับพวกเธออาจมาจากการมุ่งหวังบางสิ่งที่มากกว่ารักที่แท้จริง

จุดร่วมในการดำรงชีวิตของโสเภณีที่เกิดขึ้นชีวิตประจำวัน คือ การแต่งหน้า ปรุงโฉมเพื่อนำเสนอขาย มีการสังสรรค์พบเจอกับอบายมุขและอาชญากรรม บางทีเข้านอนในตอนเช้า ความเสี่ยงใน

หลายๆ ลักษณะทำให้เธอต้องปิดกั้นความรู้สึกนึกคิดบางอย่าง หากไม่มีลูกค้าก็จะนั่งรอ ดูโทรทัศน์ ฟังเพลง หรือนอนเล่นพูดคุยกัน รอเวลาพบลูกค้า พบหาความจริงได้ยากในสังคมของงานขายบริการทางเพศ

เรื่องที่ 23 หนักงานหนักเล่น (Work Hard Play Hard)

มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิต ที่เป็นกลไกสำคัญของการเติบโต ในระบบธุรกิจอุตสาหกรรม ถูกปรับเปลี่ยนการดำรงชีวิต ภายใต้จุดมุ่งหมายและวิถีทางของบริษัทและองค์กร ลูกจ้างจึงเปรียบได้กับทรัพยากรของบริษัทที่สำคัญยิ่ง ต้องมีการจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพ ไม่เช่นนั้นจะส่งผลต่อความอยู่รอดของบริษัทและองค์กร ด้วยการวางแผนกลยุทธ์ และการจัดการที่โน้มนำ ปลูกฝังให้เกิดความร่วมมือสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน ด้วยกระบวนการต่างๆ

กระบวนการของสังคม งานบริการของโลกสมัยใหม่ในตะวันตกกำลังเริ่มปรับเปลี่ยน อันเนื่องจากวิกฤติที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมการบริโภคและการดำรงชีวิตที่เปลี่ยนไปจากอดีต ที่มาจากลูกจ้างและผู้บริโภคในช่วงเวลาเดียวกัน ปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมของการทำงานให้หลอมรวมสภาพแวดล้อมของการดำเนินชีวิตประจำวันเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ซึ่งเป็นการทำให้เวลาว่างพักผ่อนของลูกจ้างลดน้อยลง แต่ในทางกลับกันพวกเขาจะใช้เวลาในการทำงานในที่ทำงานมากขึ้นเพราะมีระบบตรวจสอบและประเมินผล เวลาและพื้นที่ส่วนตัวได้ถูกแทนที่ด้วยการทำงานที่เพิ่มมากขึ้น ระบบตอกบัตรถูกยกเลิก แต่แทนที่ด้วยความสมัครใจของลูกจ้าง บริษัทจัดเตรียมเครื่องมือมากมายเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ของบริษัท ด้วยการออกแบบการจัดการใหม่ให้สอดรับกับพฤติกรรมของลูกจ้าง มีการเก็บข้อมูลด้วยเทคโนโลยี ซอฟแวร์ที่จัดการกับทรัพยากรบุคคล ตรวจสอบติดตามความคืบหน้าของผลงานที่เร่งรัด บางแห่งลูกจ้างต้องทำงานในวันหยุดเพื่อความสำเร็จของบริษัทและการอยู่รอดของตนเอง จูงใจสร้างทัศนคติที่ดีว่าการทำงานในที่ทำงานเหมือนที่บ้าน สร้างความประทับใจให้เกิดขึ้นให้กับการทำงานเป็นทีม ซึ่งมีประชุมหาแนวทางและสรุปผลในช่วงเย็นและเช้า ดึงดูดด้วยความงามทางสถาปัตยกรรม และการตกแต่งภายใน มีโครงสร้างการทำงานที่มาจากสังคมเมือง ที่ก่อร่างสร้าง ผลิตชีวิตและการดำรงอยู่ให้มนุษย์ ทั้งหมดนี้คือการควบคุมทางอ้อม ที่ผูกขาดเพื่อจุดมุ่งหมายของบริษัท มนุษย์จึงกลายเป็นทรัพยากรที่มีศักยภาพในการทำงาน ให้เกิดประสิทธิผลที่เพิ่มขึ้นตลอดเวลา ให้กับบริษัทอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการวิเคราะห์ตั้งอยู่บนการสร้างมูลค่าที่เพิ่มขึ้นทางเศรษฐกิจ ซึ่งกระทบต่อความเป็นส่วนตัวของลูกจ้าง

มนุษย์มีความเป็นส่วนตัว มีความรู้สึกนึกคิด ต้องการทำงานที่มาจากความสุข สนุกในการทำ มีความต้องการ และมีเป้าหมายในชีวิต มนุษย์ในบริบทสังคมที่มีหน้าที่การงานในบริษัท มีความขัดแย้งกับความเป็นมนุษย์แต่ละคนไม่มากก็น้อย อันเนื่องมาจากการรวมเป้าหมายความสำเร็จของมนุษย์ไว้กับเป้าหมายความสำเร็จขององค์กรบริษัทที่มุ่งเน้นผลกำไร กระบวนการจัดการด้วยกลวิธีต่างๆ ที่มุ่งเน้นไปสู่เป้าหมายขององค์กรบริษัทจึงเป็นการลด และบั่นทอนความเป็นมนุษย์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในวงจรธรรมชาติลง การจัดการขององค์กรบริษัทที่มีต่อพนักงานลูกจ้าง ส่วนใหญ่จึงขัดแย้งหรือขัดขวางต่อความรู้สึกนึกคิด

ที่นำไปสู่ความมีชีวิตชีวาของมนุษย์ การหลอมรวมพนักงานลูกจ้างให้ทำงานคล้ายกับเครื่องจักรกลที่มีประสิทธิภาพในการผลิต สร้างประสิทธิผล เฝ้าดูและตรวจสอบประเมินผลได้ด้วยตัวเลข ถึงแม้ตัวเลขเป็นสิ่งที่สามารถสร้างความมั่นใจให้กับมนุษย์ได้ในระดับหนึ่ง แต่ตัวเลขก็ไม่สามารถเป็นบทสรุปของความเป็นธรรมชาติของอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด อันเป็นองค์ประกอบสำคัญของสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่ามนุษย์ได้ ทั้งยังลดบทบาทของสติปัญญา ญาณทัศนะ สุนทรียะ ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ ความมีชีวิตชีวา ความงามอย่างศิลปะ และความเป็นเอกภาพของมนุษยชาติ

ถึงแม้หลายองค์กรบริษัทจะพยายามปรับเปลี่ยนการจัดการ สภาพแวดล้อมในการทำงาน หรือทัศนคติของพนักงาน แต่ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับพนักงานและผู้บริโภคเกิดขึ้นในวงกว้างรอบโลก ทัศนคติที่มีต่อความเป็นปัจเจก เสรีภาพ ความมีชีวิตชีวา และความเป็นมนุษยชนส่งผลต่อพฤติกรรมของพวกเขา ในด้านการเลือกซื้อ เลือกบริโภคที่หลากหลายมากขึ้น เข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่หลั่งไหลมากมายในสื่อได้มากขึ้น ขัดแย้งต่อการทำงานในลักษณะรวมศูนย์อำนาจ

ถึงแม้การจัดการเป็นไปเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้จัดการ ผู้บริหารหรือหัวหน้างาน ด้วยการเก็บข้อมูลที่ประเมินด้วยตัวเลขที่คาดว่าน่าจะเที่ยงตรง แต่ก็มีช่องโหว่ในเรื่องความเป็นปัจเจก เสรีภาพและมนุษยชน เปรียบเหมือนการนำกรอบโครงสร้างของสิ่งไม่มีชีวิตมาอธิบายสรุปผลสิ่งมีชีวิต ดังนั้นปัญหาระหว่างพนักงานลูกจ้างและนายจ้างจึงเกิดขึ้น ช่องว่างของการพิจารณาประเมินจากการตอบคำถามของพนักงานลูกจ้างเกิดขึ้นได้ ด้วยการตีความของคณะกรรมการ และลงคะแนนเป็นตัวเลขมีมาตรฐานเกณฑ์การพิจารณาของคณะกรรมการอยู่แล้ว ตามหลักทฤษฎีแนวคิดเฉพาะที่นำมาใช้ประเมินศักยภาพ ที่สามารถเห็นเป็นรูปธรรมได้ด้วยตัวเลข ซึ่งการประเมินคุณภาพดังกล่าวจึงอาจทำให้บกพร่องได้ในบางมุม เรื่องของคุณค่าที่มีอยู่ในตัวมนุษย์มีความเป็นนามธรรมที่ซับซ้อนและมีส่วนร่วมอยู่มาก เป็นไปได้ยากที่จะประเมินออกมาได้อย่างเที่ยงตรงและมั่นใจได้ ความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ปรับเปลี่ยนได้เสมอ รวมทั้งการแสดงออกจนถึงการกระทำ ดังนั้น การประเมินศักยภาพที่เกี่ยวข้องกับเรื่องคุณค่าภายในที่เป็นนามธรรม โดยผ่านการตีความของคณะกรรมการในลักษณะตัวเลขจึงเกิดช่องว่าง ให้เกิดความบกพร่องได้ง่าย อันเนื่องมาจากอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดและการรับรู้ที่แตกต่างกันของแต่ละคน ทั้งคณะกรรมการแต่ละคนจนถึงพนักงานลูกจ้าง

กระบวนการประเมินพนักงานลูกจ้าง และการจัดการให้พวกเขาทำงานหลอมรวมกันเป็นทีม ทั้งการพยายามสร้างทัศนคติที่ดีในการทำงานเป็นทีม ทั้งนี้เป็นไปเพราะการสร้างผลกำไรในการประกอบการให้กับเจ้าของบริษัทเพื่อการอยู่รอดด้วยการแข่งขัน เติบโตขยายกิจการอย่างไม่คำนึงถึงส่วนรวมและความเป็นมนุษย์ การแข่งขันระหว่างบริษัทและการแข่งขันระหว่างพนักงานลูกจ้างภายใต้การจัดการเช่นนี้ จึงทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ที่ต้องเปลี่ยนแปลง ปัญหาจากการเก็บกดของมนุษย์ ภายใต้แรงกดดันของความอยู่รอดในการทำงาน ภายใต้เป้าหมายขององค์กรบริษัท ด้านหนึ่งจากการมุ่งหวังการเพิ่มขึ้นของตัวเลขของรายได้

และอีกด้านหนึ่งมุ่งหวังตัวเลขจากการประเมินขององค์กรบริษัท ทั้งสองสิ่งนี้เป็นปัจจัยทางตัวเลขที่องค์กรบริษัทใช้ผลักดันให้พนักงานแข่งขันดิ้นรนกันเองภายใต้คำว่า ทีมงาน

การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ที่มีความรู้สึกนึกคิดที่แตกต่างกันหลากหลาย เป็นสิ่งที่ยากที่จะจัดการ แต่หากไม่มีการจัดการพนักงานลูกจ้าง ตรวจสอบหรือประเมินศักยภาพ องค์กรบริษัทก็จะไม่สามารถมั่นใจหรือสร้างความเชื่อถือต่อสาธารณะได้ ทั้งในเรื่องศักยภาพของทรัพยากรบุคคล และประสิทธิผลของงานในระยะเวลาที่กำหนด กระบวนการเหล่านี้สามารถทำให้บริษัทอยู่รอดหรือเติบโตได้ รวมถึงการได้รับผลประกอบการของบริษัทที่ผันแปรไปตามการขยายตัวเติบโตของบริษัทอีกด้วย

เรื่องที่ 24 คีโม (Chemia/Chemo)

สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่า คน เป็นสายพันธุ์หนึ่งของสิ่งมีชีวิตบนโลกใบนี้ มนุษย์มีเกิด แก่ เจ็บ ตาย โรคภัยไข้เจ็บเป็นส่วนหนึ่งที่มนุษย์ทุกคนต้องพบเจอ หรืออาจเปรียบได้ว่าโรคภัยไข้เจ็บมีความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งทุกคนมีโอกาสที่จะเจ็บป่วย การเจ็บไข้ได้ป่วยสามารถทำให้เกิดการสูญเสียชีวิตได้ เช่น โรคมะเร็ง ซึ่งเป็นโรคหนึ่งที่มนุษย์เกรงกลัว ความรู้สึกเจ็บไข้ หวาดกลัว และความหวัง จึงเป็นสิ่งสากลร่วมกันกับมนุษย์ทุกคนที่ดำเนินชีวิตบนโลกใบนี้

มนุษย์มีความหวังว่าจะสามารถชนะโรคร้ายลงได้ สิ่งที่สำคัญที่มีคุณค่าของมนุษย์เริ่มจากจิตใจภายในร่างกาย ดังนั้น การจะเอาชนะโรคร้ายลงได้เริ่มได้จากจิตใจที่เข้มแข็ง จิตใจเป็นขุมพลังที่สำคัญและมีคุณค่ายิ่ง แต่มนุษย์ไม่ค่อยให้ความใส่ใจหรือรับรู้มันอย่างปกติทั่วไป หลายคนให้ความใส่ใจผูกติดยึดมั่นกับสิ่งนอกกายมากจนสูญเสียการใส่ใจดูแลสภาพจิตใจของตน เมื่อมนุษย์สุขหรือเศร้าจะแสดงออกผ่านสีหน้าและคำพูดให้เห็นถึงอารมณ์ความรู้สึกได้ดี จิตใจคือ ฐานอันสำคัญยิ่งของอารมณ์ความรู้สึก การกล่าวถึงจิตใจจึงไม่ใช่แค่ระบุความหมายถึงหัวใจที่เต้นอยู่เพื่อหล่อเลี้ยงเลือดสู่อวัยวะ แต่ความสำคัญหลักมาจากสมองของมนุษย์ หากกล่าวว่า ความปกติของจิตใจเป็นสิ่งที่ไร้กาลเวลา ดังนั้น สมองของมนุษย์จึงเป็นสิ่งไร้กาลเวลา ซึ่งสำคัญต่ออารมณ์ความรู้สึกนึกคิดยิ่งกว่าหัวใจ มนุษย์บางคนดูแลเพียงสุขภาพร่างกาย ให้อาหารที่อุดมสมบูรณ์ มีคุณค่ากับร่างกาย จึงไม่สามารถอุดมสมบูรณ์ได้ หากขาดการล่อเลี้ยงสมองซึ่งเป็นจิตใจ ระบบประสาทในสมองทำหน้าที่สั่งงานอวัยวะ การรักษาอาการเจ็บป่วยของมนุษย์ จึงสามารถเริ่มได้จากการดูแลสภาพจิตใจให้เข็มแข็ง ลุกขึ้นสู้กับโรคร้าย

ประเด็นที่ 2 สังคม

เรื่องที่ 1 อาริรัง (Arirang)

ระบบทุนนิยมซึ่งเป็นกระแสหลัก สามารถลดทอนและทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ที่ใช้เวลาร่วมกันมายาวนานเปลี่ยนแปลงไป เพราะสิ่งล่อตาล่อใจที่มากมาย ทั้งรายได้และชื่อเสียง ทุนนิยมเป็นกับดักให้มนุษย์ทิ้งหรือปฏิเสธสัมพันธภาพที่ลึกซึ้งจากระยะเวลาที่ยาวนาน จนก่อให้เกิดความรู้สึกโดดเดี่ยวลำพัง ถึงแม้ว่าจะรายล้อมด้วยชื่อเสียงและถ้วยรางวัล มนุษย์หลายคนให้ความหมายต่อสิ่งที่ไม่สำคัญ

จึงไม่รู้ถึงความหมายของสิ่งที่สำคัญจริงๆในชีวิต

เรื่องที่ 2 กล้วยหรือความบ้า (Bananas!*)

ในสังคมทุนนิยมที่เน้นการบริโภคนิยมเอาเปรียบต่อสังคมชนบทที่ใช้ชีวิตอยู่กับธรรมชาติ ความเชื่อที่ทำให้คนชนบทซึ่งใกล้ชิดกับธรรมชาติดูน่ากลัว ไม่เป็นมิตร เพราะค่านิยมที่เกิดขึ้นจากเงิน และการบริโภควัตถุ ระบบสังคมทุนนิยมที่หากินกับความไม่รู้เท่าทัน ผู้คนที่เข้ามาแสวงหาผลประโยชน์จากชาวบ้าน ทั้งพื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่ทำกิน ธรรมชาติแวดล้อม หรือแรงงานที่ไม่เป็นธรรมก็ตาม ซึ่งนักล่าทุนนิยมเหล่านี้มีแรงจูงใจ คือ เงิน หรือผลประโยชน์ของตนหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยผู้แสวงหาผลประโยชน์เหล่านี้ขาดความรอบคอบ และนำไปสู่ผลกระทบทั้งชีวิตของแรงงาน ชีวิตของผู้บริโภค สังคม และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สารพิษที่กระจายออกไปในอากาศและกักเก็บไว้บนดินและพืชผล เป็นอันตรายอย่างยิ่ง

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาจากกลุ่มบริษัทข้ามชาติที่มีแรงงานการผลิตอยู่ในต่างประเทศหลายแห่ง มีความเกี่ยวเนื่องจากความสัมพันธ์ของผลประโยชน์ทางการเมืองในประเทศและระหว่างประเทศ กลุ่มบริษัทข้ามชาติจะเริ่มจากการไปร่วมลงทุนในประเทศอื่น โดยอาจนำสาธารณูปโภค การสาธารณสุข โรงเรียนเข้าไปก่อน โดยเฉพาะในชนบทหรือต่างจังหวัด และการจ้างงานก็เกิดขึ้นตามมา ให้ประเทศปกครองตนเอง ซึ่งเป็นเหมือนหุ่นเชิดให้เกิดการต่อสู้ มีการควบคุมดูแลหลายอย่างจนถึงการเลือกตั้งทางการเมือง เป็นต้น ด้วยความคาดหวังของรัฐบาลและผู้คนในประเทศนั้นว่าจะพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ และพัฒนาเศรษฐกิจรายได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ได้ผล เพราะเริ่มจากการสร้างฝันให้กับผู้คนด้วยการตลาดหรือโฆษณา มีการทุจริตจัดเก็บภาษีเพื่อความร่ำรวยของตนเองหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง การครอบครองที่ดินเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทำกำไรจากสัมปทานกับต่างประเทศในทรัพยากรธรรมชาติของตน หรือมีการจัดเก็บภาษีจากยาเสพติด โสเภณี และการพนันที่ผิดกฎหมาย โดยวงจรเช่นนี้ที่เป็นไปในวงกว้าง ในลอสแองเจลิส มีบทบาทของชนชั้นทางสังคมที่แตกต่างกันมาก ทั้งสถานะของผู้คนและรายได้ที่ทำให้เกิดช่องว่างมากมาย คนที่ใช้ภาษาอังกฤษจะเป็นกลุ่มที่มีบทบาทในสังคม จากในอดีตซึ่งเคยเป็นที่อยู่อาศัยของชนพื้นเมือง มาสู่จักรวรรดิสเปนและเม็กซิโก กลายมาสู่ลอสแองเจลิสของอเมริกันในปัจจุบัน

ในสังคมมนุษย์ มีศาลดำรงไว้เพื่อความยุติธรรม เพื่อแก้ปัญหาข้อขัดแย้งของมนุษย์ด้วยความจริง ความจริงคือ สิ่งที่มีคุณค่ายิ่งและเป็นประโยชน์ในชั้นศาล ดังนั้น อาชีพทนายที่มีจิตสำนึกในมโนธรรมจะเป็นผู้ที่กล่าวความจริง ให้ข้อมูลที่เป็นจริงในการตัดสินพิจารณา โดยคำนึงถึงความยุติธรรม เที่ยงธรรม และมนุษยธรรม เป็นหลักสำคัญ หากกระบวนการของทนายและศาล ไม่มีจิตสำนึกในมโนธรรม กล่าวเท็จ เปลี่ยนขาวเป็นดำ ไม่คำนึงถึงมนุษยธรรม ความยุติธรรมก็จะไม่เกิดขึ้น เมื่อไม่มีความยุติธรรม สังคมนั้นย่อมตกอยู่ในวิกฤตของความวุ่นวายโกลาหล ซึ่งในกรณีของภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ คือ การรวมกลุ่มประท้วงของผู้ได้รับผลกระทบและทนายที่ไม่แสวงหาผลกำไร

ในสังคมอุตสาหกรรมที่มีการใช้แรงงานมนุษย์ ผู้ประกอบการหรือเจ้าของกิจการต้องคำนึงถึงอันตรายจากผลกระทบต่อผู้รับจ้างแรงงาน เพราะผลประโยชน์หรือรายได้ต้องคำนึงถึงประเด็นของการเสี่ยงชีวิตของพวกเขาที่มีต่องานที่พวกเขาทำด้วย เพราะแรงงานคือปัจจัยสำคัญในการผลิต และพวกเขามีสิทธิในความเป็นมนุษย์เทียบเท่ากับมนุษย์ทุกคนในสังคม

เรื่องที่ 3 บิ๊ก บอยส์ กอน บานาน่า (Big Boys Gone Bananas!)

บริษัทข้ามชาติเกิดขึ้นในสังคมทุนนิยม เงินทุนมากเท่าไหร่ก็จะสามารถรักษาสินทรัพย์และชื่อเสียงไว้ได้มาก การโกหกต่างๆ เห็นได้มากมาย เพราะเพื่อที่จะรักษาชื่อเสียงของบริษัทที่อยู่มานาน พวกเขารู้ว่า ชื่อเสียงและความเป็นตัวตนมีความสำคัญในระดับปัจเจกบุคคลด้วยเช่นกัน ดังนั้น การทำลายชื่อเสียงของฝ่ายตรงข้ามจึงเป็นวิธีหนึ่งในการต่อสู้ การกีดกั้นและทำลายชื่อเสียงของปัจเจกบุคคลในหลายสาขาอาชีพ เช่น นักวิจารณ์ นักวิชาการ นักมานุษยวิทยา นักสังคมวิทยา และนักกฎหมายที่ดี จึงพบเห็นได้อยู่บ่อยครั้ง การเสแสร้งและอคติจึงสามารถนำไปสู่การใช้เงินว่าจ้างรวบรวมคนมาร่วมกันโกหกบิดเบือนความจริง บริษัทมีเล่ห์เหลี่ยม เทคนิคการก่อกวน บิดเบือน และข่มขู่มากมาย เครือข่ายของบริษัทไม่ใช่แค่กลุ่มบริษัทร่วมทุนด้วยกันเอง แต่เชื่อมโยงถึงนักข่าว กลุ่มประชาสัมพันธ์ กลุ่มนักการเมือง กลุ่มผู้บริหาร จนถึงสมาชิกรัฐสภาบางคนอีกด้วย การวิ่งเต้นคุยกันอย่างลับๆ จึงเป็นวิธีหนึ่งของกระบวนการดังกล่าว จากการวิเคราะห์เก็บข้อมูลของภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ จึงสามารถแบ่งเทคนิคการก่อกวนและบิดเบือนได้ดังนี้

1. ใช้กลุ่มประชาสัมพันธ์ ติดต่อผู้ผลิตสื่อรายย่อยที่อยู่ในบัญชีรายชื่อในหลายที่ทั่วโลก เพื่อจะลงเนื้อหาที่บิดเบือนความจริง
2. การวิ่งเต้นเพื่อพูดคุยกันอย่างลับๆ เพื่อหารายชื่อผู้เชี่ยวชาญมาใส่ในชิ้นงาน เพื่อความน่าเชื่อถือ
3. การปลอมเอกสาร ตกแต่งข้อมูลเพื่อขัดขวางให้ฝ่ายตรงข้ามโดนตัดสิทธิ์
4. การลงโฆษณาด้วยข้อความที่ดึงดูดความสนใจบนหน้าหนังสือพิมพ์ รวมถึงการเขียนพรรณนาให้ชวนติดตาม จนกลายเป็นกระแส
5. การใช้สื่อ ออนไลน์เพื่อโจมตี มีหัวเรื่องที่น่าคล้อยตามและสร้างรูปแบบการสนทนาขึ้น ในห้องสนทนาหรือในกระทู้ก็ตาม โดยกลุ่มคนของตนหรือว่าจ้างมา ซึ่งอาจสังเกตได้จากไอดีของผู้เข้ามาร่วมสนทนาและเนื้อหาของการสนทนา
6. ส่งจดหมายถึงกลุ่มคนที่สนับสนุนฝ่ายตรงข้ามเพื่อบิดเบือน
7. การยอมแพ้ก่อนการตัดสินของศาล เพื่อที่จะกลับมากดดันฝ่ายตรงข้าม ด้วยการดึงเวลาให้ล่าช้า และกดดันด้วยข้อตกลงที่เปิดทางเลือกที่น้อยลง ใช้ข้อผูกมัดที่แสดงถึงความไม่จริงใจในการแก้ปัญหามากขึ้น

การกดดัน ปิดกั้นช่องทางที่เกิดขึ้นจากบริษัทชั้นนำด้วยเงินกองโต จึงคล้ายกับอำนาจระบบเผด็จการ สามารถปิดปาก ปิดหู ปิดตาผู้คนจากความจริง การแสวงหารายได้จากความไม่ชอบธรรม ส่งผลกระทบต่อชีวิตและสิทธิมนุษยชน รวมถึงการไม่ยอมรับความจริงเพราะกลัวการพ่ายแพ้หรือเสียผลประโยชน์ จนนำไปสู่ความโกรธอาฆาต ทั้งหมดนี้จึงไม่ต่างอะไรจากพฤติกรรมของโจรผู้มักมาก ความจริงจึงเป็นสิ่งที่ทำลายพวกเขา ในสังคมประชาธิปไตยที่เปิดเสรีให้กับการพูดนำเสนอความคิดเห็นจึงควรพิจารณาถึงจริยธรรมจากสองมุม คือ มุมของเนื้อหาที่มาจากผู้ถ่ายทอด และมุมของผู้รับ ผู้ถ่ายทอดด้วยความบริสุทธิ์ใจจากเนื้อหาความจริง และผู้รับที่เปิดใจรับฝังไม่มีอคติปิดกั้นการรับรู้ มนุษย์แต่ละคนจะมีสองสถานะในการสนทนาต่อกันเสมอ การที่จะลดความขัดแย้งอันเกิดจากการสนทนา จึงมาจากการคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของมนุษย์เป็นพื้นฐาน หากความอยุติธรรมที่เกิดขึ้นจากเครือข่ายบริษัทสามารถมีอิทธิพลเหนือสิทธิเสรีภาพย่อมส่งผลให้สังคมอยู่ด้วยความโกหกเพื่อผลประโยชน์ต่อกัน หวาดระแวง และหวาดกลัว ไม่มีใครกล้านำเสนอความจริงด้วยเสรีภาพ ส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรม และนำไปสู่ความโกลาหล ดังนั้นสาธารณชนและกระบวนการยุติธรรมจึงเป็นพลังที่พึ่งพิงอันสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมของมนุษย์

มนุษย์ในสังคมหาเลี้ยงชีพด้วยรายได้ รายได้เป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิต การค้าที่เป็นธรรม หรือ แฟร์ เทรด (Fair Trade) สามารถมีส่วนช่วยให้การค้าเกิดความเป็นธรรมได้ เพราะมีมาตรฐานสากลในเรื่องแรงงาน สิทธิมนุษยชน สังคม และสิ่งแวดล้อม ความโปร่งใสที่ต่อต้านการเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง อาหารออร์แกนิค หรือเกษตรอินทรีย์ ถึงจะมีประโยชน์ต่อสุขภาพผู้บริโภค แต่ตามท้องตลาดมีราคาสูง ดังนั้น ควรมีการจัดการอาหารเกษตรอินทรีย์ร่วมกับการค้าที่เป็นธรรมให้เกิดขึ้น

เรื่องที่ 4 ซ่อมบำรุงครั้งใหญ่ (The Big Fix)

ในอดีตปัจจัยการผลิตน้ำมันของมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ มาจากการแสวงหาทรัพยากรและวัตถุดิบจากกระบวนการทางธรณีวิทยาของชาวอังกฤษ ผ่านรูปแบบบริษัทโดยตรง หรือเบื้องหลังข้อตกลงทางการเมืองและการปกครอง การเดินทางของอังกฤษเข้าไปครอบครองแหล่งทรัพยากรน้ำมันในตะวันออกกลางก่อตั้งเป็นบริษัทชื่อ แองโกล เปอร์เซียน ด้วยข้อตกลงกับผู้นำชาวอิหร่าน การแสวงหาแหล่งผลิตพลังงานน้ำมันในช่วงเริ่มต้นเกี่ยวเนื่องกับการแสดงอานุภาพของเรือรบอังกฤษ มหาอำนาจอังกฤษและสหรัฐอเมริกาเป็นผู้อยู่เบื้องหลังการเปลี่ยนแปลงทางด้านธุรกิจน้ำมัน ความรุนแรงทางการเมืองและการเปลี่ยนแปลงการปกครองในอิหร่าน ซึ่งการเจรจาหาข้อตกลงร่วมกันทางการเมืองก็จะมีเรื่องของผลประโยชน์ร่วมอยู่เป็นสำคัญ หน่วยข่าวกรองของสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ มีบทบาทเบื้องหลังการปฏิวัติทางการเมือง ในอิหร่าน การกดดันและบีบให้บริษัทน้ำมันของมหาอำนาจออกไปจากดินแดนอิหร่านเป็นผลสำเร็จนั้น เกิดจากการปฏิวัติอิสลาม ภายหลังที่ความต้องการพลังงานมากขึ้นจากหลายประเทศทั่วโลก การผลิตน้ำมันเพิ่มมากขึ้น โครงสร้างเศรษฐกิจเปลี่ยนไป ค่าเงินดอลลาร์เปลี่ยนไปสู่มาตรฐานการอิงกับน้ำมัน

ในศตวรรษที่ 20 มีการลงทุนขุดเจาะน้ำมันในรัฐหลุยเซียน่า บริษัทน้ำมันเติบโตขยายตัวมากขึ้น โดยไม่มีการจัดเก็บภาษี มีการทุจริตและปัญหามากมายเกิดขึ้นกับรัฐบาล พวกเจ้าของที่ดินและผู้มีเงินทุนปล่อยกู้เพื่อกินดอกเบี้ย การแก้ปัญหาสังคมจึงต้องมาจากประชาชน ประชาชนต้องมีบทบาทและต้องมีใครสักคนหรือบุคคลสักกลุ่มที่มีเจตจำนงนำพาไปสู่ความถูกต้องตามครรลองของการอยู่ร่วมกันในสังคม นำเงินจากพวกที่มีมากเหลือใช้ มาจัดสรรให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม เช่น การสาธารณสุขเพื่อประชาชน พัฒนาสนับสนุนการศึกษาเพื่อคนยากจน แต่พวกคนมีเงินและนายทุนบางคน บางกลุ่ม ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ส่วนรวมเหล่านี้ บริษัทน้ำมันมีความสัมพันธ์กับผู้มีอำนาจ เพื่อผลประโยชน์จากการแหล่งขุดเจาะ เพียงเพราะความเห็นแก่ตัวและพวกพ้อง

ในอดีตกว่าทศวรรษที่ผ่านมา เกิดเหตุหายนะน้ำมันรั่วไหลจากแท่นขุดเจาะระเบิดแห่งหนึ่ง บริษัทน้ำมันเลือกใช้คอร์เอ็กซิสของบริษัทนาวโก ซึ่งมีสารพิษอันตราย อันเนื่องมาจากเรื่องของผลประโยชน์ที่มากกว่า 20 ล้านดอลลาร์ เกิดขึ้นจากการทำสัญญาร่วมกันกับรัฐบาลสหรัฐอเมริกา บริษัทนาวโก มีการร่วมมือ แบ่งผู้อำนวยการให้กับบริษัทบีพีและบริษัทเอกซอน มีพันธมิตรมากมาย รวมถึงหน่วยงานป้องกันสิ่งแวดล้อมด้วย

บริษัทอุตสาหกรรมน้ำมันและก๊าซ มีความสัมพันธ์โยงใยกับการเมือง ชักจูงโน้มน้าวสมาชิกที่สภาผู้แทน ผ่านบริษัทตัวแทน และก็รณรงค์เรี่ยไรเงินสนับสนุนการเลือกตั้ง เป็นความพยายามควบคุมรัฐบาล การทูต และกองทัพ นักการเมืองหลายคนที่ภายนอกดูดี น่าเชื่อถือ ซื่อสัตย์และมีอุดมการณ์เพื่อสังคม แต่มีส่วนเกี่ยวพันธ์กับผลประกอบการของบริษัทอุตสาหกรรมน้ำมันและก๊าซ หรือคอรัปชั่น นักการเมืองบางคนขัดขวางการปฏิรูปสิ่งแวดล้อมเพียงเพราะผลประโยชน์จากรายได้เป็นสำคัญ

ผู้คนหลากหลายเชื้อชาติและต่างวัฒนธรรมมารวมกันเป็นสังคม พวกเขามีพื้นเพที่มาแตกต่างกัน ทั้งกลุ่มผู้ลี้ภัยอพยพ กลุ่มเชื้อสายดั้งเดิม กลุ่มที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานทำกิน และกลุ่มค้าขาย ในหลุยเซียน่า ธุรกิจอุตสาหกรรมน้ำมันเติบโตขยายตัวจนกลายเป็นนิคม ถูกจับจองโดยกลุ่มบริษัทที่ควบคุมด้วยธุรกิจเชื่อมโยงกับการเมือง ไม่ใช่ประชาธิปไตย เพราะเป็นการควบคุมจากผู้มีอำนาจเงิน มีอิทธิพลควบคุมวิถีการดำเนินชีวิตด้วยพลังงานน้ำมัน ที่มีเครือข่ายทางสังคมและการเมือง

ในธุรกิจอุตสาหกรรมต้องเผชิญกับความเสี่ยง ไม่มีสิ่งใดได้มาฟรีๆ ความเสี่ยงที่ต้องแลกระหว่างการกระทำผิดกับผลกำไร ความจริงจึงถูกปกปิด ซุกซ่อน หรือบิดเบือน ความจริงคือ สิ่งที่สามารถช่วยแก้ปัญหาได้ บางครั้งความจริงอาจต้องแลกมาด้วยความพยายามและความเสี่ยง ไม่สามารถรับรู้ได้แค่การแสดงออกผิวเผิน แต่ต้องมาจากการกระทำที่เกิดขึ้นจากสำนึกภายในจิตใจ สังคมส่วนมากกลับนิยมเรื่องที่เสริมแต่งมากกว่าความจริง และทั้งสองก็ผสมปนเปกันได้ง่าย เพราะต้องการแค่ปกปิดบิดเบือนให้รอดจากความผิด ขอไปที สิ่งนี้กระทำได้ง่ายอันเนื่องมาความกลัวต่อความจริง ความกล้าต่อสิ่งที่ดีงาม กล้าในสิ่งที่ถูกที่ควรและกล้าเพื่อส่วนรวม เป็นความสร้างสรรค์ แต่หลายคนในปัจจุบันกลับมองความดีงาม

และความถูกต้องเป็นเรื่องที่น่าอาย จนกลายเป็นว่าเงินและผลประโยชน์เท่านั้นที่จะเสริมสร้างอัตตาตัวตนให้อยู่รอดในสังคมได้อย่างภาคภูมิ จากกรณีน้ำมันรั่ว การโกหกบิดเบือนเพราะความเชื่อเช่นนี้ จึงก่อให้เกิดปัญหามากมายจนไม่รู้จะตามแก้ไขกันได้อย่างไร ล่าช้าจนส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนรวมไปแล้วมากมาย

บริษัทอุตสาหกรรม ทรัพยากร การผลิต และเงินทุนสนับสนุน ทั้งหมดนี้เป็นองค์ประกอบขับเคลื่อนระบบโครงสร้างทุนนิยม โดยมีแรงขับมาจากความต้องการด้วยความละโมบ อันเกิดจากความไม่รู้หรือความเห็นแก่ตัว จนนำไปสู่ความมักง่าย ฉาบฉวย ทุจริต และโกหก ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นหนทางที่นำไปสู่ความแตกแยกในสังคม จนถึงความขัดแย้งรุนแรง

ในสังคมที่เปิดรับหรือสนับสนุนเสรีภาพทางความคิดและการกระทำที่ดีต่อส่วนรวม จะสามารถทำให้มนุษย์คิดและกระทำสิ่งสร้างสรรค์ได้ เช่น เผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ สร้างสรรค์เพื่อส่วนรวมมากกว่าการให้ความสำคัญเผยแพร่ข้อมูลจูงใจทางธุรกิจอุตสาหกรรมบริโภค หรือการติดตั้งพลังงานทางเลือกที่พาหนะได้ด้วยตนเอง เป็นต้น

เรื่องที่ 5 โคลอมเบียนอส (Colombianos)

มนุษย์มีวัฒนธรรมมาแต่โบราณ มีเชื้อสายและภาษาที่แตกต่างกัน ในโคลอมเบียมีวัฒนธรรมของชนพื้นบ้านในอดีตให้เห็น ผ่านงานฝีมือด้านทองคำและโลหะสัมฤทธิ์ มีความเจริญ พัฒนาโครงสร้างเมืองของกลุ่มชุมชน โครงสร้างกลุ่มภาษา และโครงสร้างวัฒนธรรมที่ใกล้เคียงกัน จนถูกทำลายลงโดยชาวยุโรปในช่วงล่าอาณานิคม ประชากรคนพื้นเมืองลดลง ปัจจุบันมีหลายเชื้อชาติผสมอยู่ในที่ตรงนั้น ทั้งผู้คนจากอาณานิคมสเปน ทั้งชาวแอฟริกาที่เคยเป็นทาส รวมถึงชาวยุโรปที่อพยพย้ายเข้ามา สังคมของโคลอมเบียจึงมีช่องว่างและเกิดความแตกต่างมากมาย ปัจจุบันโคลอมเบียมีชื่อเสียงในเรื่องการผลิตและจำหน่ายยาเสพติด เมืองเมเดลลินเป็นเมืองที่พัฒนาการค้าขายอุตสาหกรรมใหญ่เป็นอันดับสองของประเทศ ถูกประกาศว่า เป็นเมืองแห่งเป้าหมายที่น่าร่วมมือทำธุรกิจในทวีปอเมริกาใต้ ประชากรเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งครั้งหนึ่งเคยเป็นที่รู้จักกันว่า เป็นเมืองที่มีความรุนแรงมากที่สุด เพราะสงครามการค้ายาเสพติดของกลุ่มแก๊งในปัจจุบัน หลังจากมีการปราบปราม เมืองนี้ยังคงมีอัตราการเกิดอาชญากรรมที่สูงในย่านชุมชนแออัด

หากพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของสาเหตุความขัดแย้งในความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ที่ส่งผลไปสู่การเปลี่ยนแปลงของการกระทำ สามารถพิจารณาจาก 3 ลักษณะ ดังนี้

1. จากสังคมภายนอกส่งผลต่อความรู้สึกภายในจิตใจ เป็นการพิจารณาของผลกระทบที่มาจากบริบทของสังคมเมืองเมเดลลิน (Medellin) ที่สามารถเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตของทั้งพาโบล และเฟอดินาลได้ หรือที่สต็อกโฮล์ม ในสังคมที่ทั้งคู่ถูกเลี้ยงดูเติบโตขึ้นมา ครอบครัวที่ขาดพ่อทำให้ผู้เป็นแม่อาจไม่สามารถเลี้ยงดูได้อย่างทั่วถึง ลูกชายทั้งสองคน มีความแตกต่างกันมากขึ้น ทั้งคู่มีอิสระทางความคิดและการกระทำ แต่คนน้องพยายามหาอิสระมากขึ้นเพราะเนื่องจากความรู้สึกลึกๆ ที่เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพี่ชาย ความแตกต่างมี ดังนี้

1.2 ความรู้สึกถึงแรงกดดัน เคี่ยวเข็ญ เฝ้าดูจากพี่และแม่ ซึ่งต่างจากพี่ชายที่แรงกดดัน เคี่ยวเข็ญ ติดตามเฝ้าดูมาจากผู้เป็นแม่เพียงคนเดียว

1.3 พี่ชายไปเรียนต่อที่โคลอมเบีย อิสระ แต่ก็คิดถึงครอบครัว น้องชายอยู่ที่สต็อกโฮล์ม อยู่ในความดูแลของแม่และคิดถึงพี่ชาย

1.4 พี่ชายกำลังเรียนแพทย์ ซึ่งมีอนาคต น้องชายใช้เวลาอยู่กับสุนัขพิทบูลตัวโปรดและดื่ม เที่ยวเล่นอยู่กับเพื่อน

1.5 เมื่อทั้งคู่พบกันที่โคลอมเบีย พี่ชายกำลังเรียนและมีแฟน ไม่เกิดความรู้สึกโดดเดี่ยวลำพัง น้องชายไม่มีแฟนและมีช่วงเวลาที่ว่าง เหงาโดดเดี่ยว

1.6 พี่ชายไม่ค่อยมีเวลาว่าง ส่วนน้องชายมีเวลาว่างมากกว่า

2. จากจิตใจภายในที่อ่อนแอจึงส่งผลต่อพฤติกรรมเสพยา และพ่ายแพ้ต่ออุปสรรค ทั้งสองคนไม่เข้มแข็งหรือมีภูมิคุ้มกันต่อสิ่งยั่วยุที่เกิดขึ้นกับสภาพจิตใจในต่างแดน ที่ทั้งคู่ต้องจากบ้านเกิดไปใช้ชีวิตในอีกที่หนึ่ง ที่เห็นได้จากความพ่ายแพ้ของน้องชายที่ต้องกลับไปเสพยาอีกครั้ง ส่วนพี่ชายก็กลายมาสูบบุหรี่ ล้มเหลวในการเรียนแพทย์ ปรับเปลี่ยนชีวิตไปทำธุรกิจแล้วก็ดูจะไปไม่ได้ดีเท่าที่ควร ต้องแยกกับแฟนสาวกลับมายังบ้านเกิด

3. ความเป็นพี่น้องของทั้งสอง มีความสัมพันธ์และขัดแย้งต่อกัน คนน้องดูผู้พี่เป็นตัวอย่างและนึกเปรียบเทียบกับตนเอง จึงเกิดการกระทำตรงข้ามเพื่อหาวิถีทางของเขาเอง และต้องการการยอมรับจากพี่และแม่ เหมือนเช่นที่พี่ชายกำลังดูมีอนาคตที่สดใส ในขณะที่เข้าเรียนแพทย์และได้การยอมรับจากแม่และสังคม ส่วนผู้พี่ก็พยายามเข้าใจน้องชาย และก็เปรียบเทียบกับตนเอง อยากได้การยอมรับจากน้องชาย จนปรับวิถีทางและการกระทำ ดังตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนพฤติกรรมมาสูบบุหรี่ เปลี่ยนวิถีคิดจากการเรียนแพทย์มาสู่การทำธุรกิจ จากปริญญามาสู่เงิน คุณภาพสู่ปริมาณ หรือจากเพื่อสังคมมาสู่เพื่อตนเอง

เรื่องที่ 6 ครอบครัว (Familia)

ในยุคโลกาภิวัตน์ ที่จุดหมายและวิถีของการใช้ชีวิตและดำรงชีวิต ดูจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สังคมมีอิทธิพลต่อความเปลี่ยนแปลงและการดำรงอยู่ร่วมกันของสมาชิกในสถาบันครอบครัว ความแตกแยกไม่ลงรอยกันล้วนมาจากทัศนะ ความรู้สึกนึกคิดที่แปลกแยกออกจากกัน ด้วยเงื่อนไขหรือความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจในสังคม สิ่งนี้ยังส่งผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกมาจากความตึงเครียดจนทำให้เกิดความขัดแย้ง ไม่ลงรอยกันของสมาชิกในครอบครัว ทัศนะในการดำรงชีพของสมาชิกในครอบครัวที่แตกต่างกัน ทั้งในเรื่องของความรัก และการใช้ชีวิต ก็แตกต่างกัน

เรื่องราวและเหตุการณ์ของสถาบันครอบครัวหนึ่งที่ผู้กำกับได้หยิบยกมานำเสนอ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไปของสังคมหนึ่งได้ เพราะทั้งสองส่วน สังคมและครอบครัว มีความสัมพันธ์ต่อทัศนะ ความรู้สึกนึกคิด และการกระทำของมนุษย์ ทั้งโดยตรงและทางอ้อม เช่น ทัศนคติที่มีต่อการเข้า

สังคม พบปะสังสรรค์เพื่อหารายได้เลี้ยงชีพจุนเจือครอบครัว และทัศนคติของการใส่ใจ ให้เวลาดูแลเอาใจใส่ครอบครัว ซึ่งทัศนคติดังกล่าวมีความขัดแย้ง สวนทางกัน และสามารถส่งผลให้เกิดปัญหาในครอบครัว สังคมที่มุ่งเน้นบ่มเพาะให้มนุษย์ มีทัศนะให้ความสำคัญต่อความเจริญทางวัตถุและเงินเป็นหลักสำคัญ จนไม่อาจสามารถเข้าใจถึงความหมายของความรัก พนักงานผู้ใช้แรงงานต้องทนอยู่กับสภาวะความตึงเครียดภายในจิตใจแบบจำยอมหรือหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะไม่สามารถมีเวลาที่จะคิดหาทางออกในการแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตกับครอบครัวได้ เนื่องจากบริบทสังคมแวดล้อมที่บีบรัดให้ต้องดำรงชีวิตด้วยค่าของเงิน เห็นรายได้จากเงินเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็น มากกว่าการดำรงชีวิตกับครอบครัวอย่างมีสุขด้วยปัจจัยอื่นที่ไม่ใช่เงิน

ในสังคมที่มีความตึงเครียด จะมีอัตราการดื่มเครื่องดื่มมึนเมาหรือสิ่งเสพติดค่อนข้างมาก เพราะหลายคนเชื่อว่าสิ่งเสพติดเหล่านั้นสามารถผ่อนคลายความวิตกกังวลได้ หรือความเชื่อที่นำไปสู่ค่านิยมของการสร้างความสัมพันธ์เพื่อผลประโยชน์ ที่จะเกิดขึ้นได้ในวงเหล้า จนทำให้การเข้าถึงสุราของมึนเมาที่ถูกต้องตามกฎหมาย เป็นไปอย่างกว้างขวางในสังคมเมือง ผู้คนที่ต้องเผชิญกับการดิ้นรนแข่งขันกันสร้างรายได้ จึงหันหน้าเข้าหาสิ่งเสพติด ของมึนเมา จนกลายเป็นค่านิยมในสังคม สิ่งเหล่านี้สามารถเปลี่ยนอารมณ์ของบุคคลได้ อันเนื่องมาจากการทำให้ขาดสติยั้งคิด ซึ่งสามารถนำไปสู่ปัญหาในครอบครัว เช่น การวิวาทด้วยการใช้อารมณ์และความรุนแรงในการตัดสินปัญหา ของมึนเมาไม่สามารถช่วยให้คลายวิตกกังวลลงได้อย่างถาวร แต่กลับจะเพิ่มอารมณ์ความรู้สึกที่ฉาบฉวยในขณะที่มึนเมา และทำให้เกิดความรู้สึกเกียจคร้าน เพราะสภาพจิตใจและร่างกายที่อ่อนแอลง สืบเนื่องจนถึงการสร้างปัญหาให้กับชีวิตคู่และครอบครัว โดยไม่สามารถมีเวลาเอาใจใส่กับครอบครัวของตน จนนำไปสู่ปัญหาการหย่าร้างแยกทางกัน มนุษย์ซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญของสังคม จึงถูกบ่อนทำลายทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตด้วยพันธนาการทางเศรษฐกิจส่วนหนึ่งมาจากปัจจัยผันผวนที่ไม่สามารถมั่นคงได้ของเศรษฐกิจ และสิ่งเสพติดของมึนเมา

เรื่องที่ 7 ชีวิตที่ดี (The Good Life)

สังคมที่ปลูกฝังให้เยาวชนเติบโตด้วยค่านิยมของเงิน เมื่อพวกเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ย่อมยึดติดอยู่กับการดำรงชีพด้วยเงิน ความหรูหราและความสะดวกสบาย จนกลายเป็นเป้าหมายสำคัญในการดำรงชีวิตของพวกเขา ค่านิยมเหล่านี้ก่อให้เกิดความไม่ยั่งยืน ไม่แน่นอน เพราะเศรษฐกิจสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ขาดความเสถียรมั่นคงในการดำเนินชีวิต การดำรงชีวิตที่ขาดเสถียรภาพของมนุษย์ในสังคม ย่อมส่งผลให้สังคมขาดเสถียรภาพและความยั่งยืนได้เช่นเดียวกัน

การปลูกฝังให้เด็กมีค่านิยมของการดำรงชีพด้วยเงิน ติดอยู่กับการบริโภคความสะดวกสบายและความหรูหรา เป็นการส่งเสริมนิสัยที่ฟุ่มเฟือย ขัดแย้งต่อความจำเป็น มุ่งส่งเสริมด้านปริมาณจนขาดความยั่งยืนและเสถียรภาพในสังคมส่วนรวม สังคมที่ดีเริ่มจากสถาบันครอบครัว โดยพ่อและแม่ต้องมีส่วนร่วมของความความรับผิดชอบเลี้ยงดูลูกๆ ในช่วงวัยเด็ก การเลี้ยงดูลูกด้วยเงินและความสะดวก

สบาย จะส่งผลกระทบเกิดปัญหาต่อสังคมในช่วงที่เด็กได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ จนกลายเป็นทรัพยากรมนุษย์ในสังคม สังคมที่มนุษย์ติดอยู่กับค่านิยมของความหรูหรา มุ่งหวังเงินและสิ่งอำนวยความสะดวกสบายเป็นหลัก จะทำให้สังคมขาด ซึ่งเสถียรภาพของการดำรงชีพ ขาดความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนโดยรวมของผู้คนในสังคม เพราะเด็กที่เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่เหล่านั้นจะดำรงชีพอยู่กับภาพมายา ราวกับติดอยู่ในฟองสบู่ ซึ่งฉาบฉวย มักง่าย และไม่มั่นคง เมื่อพวกเขาเติบโตขึ้นด้วยสภาวะจิตใจที่ไม่แข็งแรง อ่อนแอ ก็จะไม่กล้าเผชิญหน้าต่อความเป็นจริงและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ไม่ใส่ใจความรู้สึกของผู้อื่น นอกจากสนองอารมณ์ของตนเอง

ปัญหาทางสังคมเกิดขึ้นได้ จากครอบครัวที่ต้องเผชิญกับสภาวะของการขาดผู้นำ หรือปัญหาที่เกิดขึ้นจากสภาวะของการมีผู้นำที่ไม่มีเวลาเอาใจใส่ต่อสมาชิกครอบครัวอย่างรอบคอบ ไม่วางแผนแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูที่ดี ก่อให้เกิดความไม่มั่นคงแข็งแรงของสภาวะจิตใจ ซึ่งเป็นการสร้างปัญหาให้กับเด็ก และในวันหนึ่งพวกเขาจะเติบโตเป็นทรัพยากรของสังคม เยาวชนเป็นเช่นไร สังคมก็เป็นเช่นนั้น การอบรมเลี้ยงดูที่ดีคือ การปลูกฝังเรื่องการรับรู้ให้เด็กเข้าใจถึงการเปิดใจกว้าง กล้าเผชิญการแก้ปัญหา ยอมรับในตนเองไปพร้อมๆกับการยอมรับผู้อื่น

เศรษฐกิจในสังคมโลกมีความเปลี่ยนแปลงเสมอ ทั้งความแตกต่างและความผันผวนของค่าเงินสกุลต่างๆ ความผันผวนของตลาดหุ้น หรือการกู้หนี้ยืมสินที่เกิดขึ้นก็ตาม การพลิกผันต่างที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ล้วนนำไปสู่ความสุขที่ไม่มั่นคง หากสถาบันครอบครัวขาดซึ่งความสุขที่ยั่งยืน ย่อมส่งผลเสียต่อสภาวะสังคมในภาพรวมได้เช่นกัน เพราะสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันหลักที่มีบทบาทต่อความเป็นไปของสังคม วิกฤติของเศรษฐกิจและสังคมการเมือง สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา หรือจากหน้ามือเป็นหลังมือ ดังนั้น การอบรมสอนลูกให้เกิดความเข้าใจถึงความเป็นจริงของชีวิต โดยไม่ยึดติดกับการดำรงชีพด้วยเม็ดเงิน ความหรูหราและความสะดวกสบาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชนและสามารถนำไปสู่การดำรงชีวิตอย่างมีสุขในสังคมได้

เรื่องที่ 8 ภูเขาลูกสุดท้าย (The Last Mountain)

หลักสำคัญของประชาธิปไตย คือ ทุกคนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อการกระทำและผลกระทบที่เกิดขึ้น ไม่มีปัจเจกหรือองค์กรบริษัทใดเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติ น้ำและอากาศ สังคมในปัจจุบันใช้พลังงานจากกระแสไฟฟ้า ในสหรัฐอเมริกาเกือบครึ่งหนึ่งใช้พลังงานไฟฟ้าจากการเผาถ่านหิน ซึ่งมาจากการทำลายภูเขาจำนวนมาก การทำลายทรัพยากรธรรมชาติเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่และผู้มีอำนาจ ผู้คนหลายคนเชื่อว่าคือการฟื้นฟูพื้นที่ แต่ในความเป็นจริงอันเกี่ยวเนื่องกับสิ่งมีชีวิตและส่วนรวมในวงกว้างและระยะยาว ระบบนิเวศน์จะถูกทำลาย การไหลเวียนของน้ำลดลง มีความหนาแน่นมากขึ้น จนเป็นสาเหตุหนึ่งของน้ำท่วม

กฎหมายที่สร้างสรรค์ต่อส่วนรวมอย่างยั่งยืน ถูกขัดขวางและทำลายลงในช่วงระหว่างการปฏิวัติอุตสาหกรรม กฎหมายถูกนำไปใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาผลประโยชน์ของบุคคลหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง กฎหมายต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสิทธิมนุษย์ เช่น หากมีการเปิดโรงงานหรือบริษัทที่สร้างปัญหา หรือความเดือดร้อนให้กับประชาชนคนใดคนหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการละเมิดสิทธิทางทรัพย์สิน ทรัพยากร และละเมิดความเป็นสิทธิพื้นฐานร่วมกัน เขามีสิทธิ์ที่จะปิดกิจกรรมนั้นลงได้อย่างสมบูรณ์ ความรุ่งเรืองไม่ใช่การเติบโตของบริษัทอุตสาหกรรมที่สร้างมลภาวะเป็นพิษ

นักการเมืองหลายคนจากสองพรรคใหญ่ ได้ลงนามร่วมสร้างความร่วมมือปกป้องสิ่งแวดล้อมทั้งทางน้ำ อากาศ เสียง รวมถึงการบริโภค และผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตสายพันธุ์อื่น กฎหมายจะเข้มแข็งถ้าพรรคการเมืองใหญ่ร่วมมือสนับสนุนกันเพื่อสร้างสรรค์ต่อส่วนรวม และบริษัทอุตสาหกรรมไม่เพิกเฉย อุตสาหกรรมใหญ่เชื่อมโยงกับการหาเสียงของพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องการเม็ดเงินในการหาเสียงและความอยู่รอดของพรรค สิ่งนี้เป็นความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองและนักธุรกิจบางกลุ่ม ซึ่งทำให้กฎหมายไม่เข้มแข็งและถูกครอบงำได้โดยง่าย

การแก้ไขกฎหมาย คือ การแก้ไขคำ เขียนคำขึ้นใหม่ โดยอาศัยการตีความ ภาษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณาเอาใจใส่ เพราะสามารถเป็นช่องว่างให้เกิดปัญหาสังคมได้เช่นกัน นโยบายทางเศรษฐกิจที่ดีต้องเป็นสิ่งเดียวกับนโยบายสิ่งแวดล้อม ควรประเมินค่าจากพื้นฐานของความสง่างามของงานที่ทำ ซึ่งคำนึงถึงคนรุ่นหลังในระยาวอย่างยั่งยืน ไม่ใช่เม็ดเงินที่มาจากการทำลายสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่เช่นนั้น ความรุ่งเรืองจะอยู่บนพื้นฐานของมลภาวะเป็นพิษจากการมุ่งกอบโกย และลูกหลานจะเป็นผู้ชดใช้

อิสรภาพจึงไม่สามารถเกิดขึ้นได้จากการมุ่งกอบโกย โดยผลประโยชน์ที่ได้มาจากทำลายผู้ทำลายจะชอบต่อต้านพวกสุดขั้วด้านสิ่งแวดล้อม ว่าพวกเขาเหล่านั้นเป็นอันตรายต่อแรงงาน และการจ้างงาน แต่ในทางกลับกัน บริษัทอุตสาหกรรมเหล่านั้น กำลังทำให้แรงงานเกิดอันตรายอย่างแท้จริง ไม่ว่าแทนที่ด้วยเครื่องจักร หรือการสร้างค่านิยมให้ลุ่มหลงกับรายได้เป็นสำคัญ แรงงานจึงถูกพันธนาการไว้ที่ใดที่หนึ่ง แรงงานในพื้นที่ที่ชุมชนของพวกเขาถูกทำลายลงจะกลายเป็นแรงงานที่ถูกปิดกั้นช่องทางในการดำรงชีพ ส่งผลให้ไม่มีอำนาจต่อรอง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องผลตอบแทน และถูกไล่ออกได้โดยง่าย การร่วมมือของบริษัท คือ การร่วมมือเพื่อผลกำไร ไม่ใช่ประชาธิปไตยโดยแท้จริง บางแห่งใช้การรณรงค์สิ่งแวดล้อมเพื่อจัดหาทุนร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้มีบทบาทหน้าที่บางคนสมรู้ยินยอมและทำให้ คำสั่งหรือกฎหมายไม่สามารถทำอะไรกับกลุ่มบริษัทเหล่านั้นได้ และยังคงละเมิดข้อบังคับมากมาย ประชาธิปไตยสามารถเปิดให้ประชาชนแสดงออกในจุดร่วมเดียวกัน กล้าที่จะลุกขึ้นต่อต้านในสิ่งที่ไม่ถูกต้องหรือชอบธรรม

การแบ่งแยกอันเกิดจากอคติต่อเชื้อชาติ สำเนียง หรือความแตกต่างจากถิ่นกำเนิดในท้องที่ที่แตกต่างกัน สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งปิดกั้นความคิดและรับรู้อย่างเปิดใจ การปิดใจรับรู้อันเกิดจากอคติ

จึงไม่สามารถสร้างสรรค์ต่อส่วนรวมได้ บริษัทอุตสาหกรรมที่มีแรงงาน เลี้ยงดูผู้คนจำนวนมาก บ่อยครั้งได้กล่าวอ้างว่า เขาได้ดูแลผู้คนมากมาย ภายใต้ความสมัครใจในสิ่งที่พวกเขาทำ ผู้คนหรือแรงงานเหล่านี้ได้สร้างสิ่งมีประโยชน์ให้กับหลายคนรอบโลก การกล่าวอ้างดังกล่าวขาดการพิจารณาถึงวิถี บางวิถีที่คิดค้นกันมา และถูกใช้มาจนปัจจุบัน อาจต้องทบทวน ปรับปรุงหรือแก้ไขใหม่ การพิจารณาพื้นฐานทางเหตุและผลที่ใช้ต่อๆ กันมา จึงมีจุดบกพร่องและผิดพลาดได้ บางอย่างวิถีของการรับรู้ เด็กสามารถรับรู้ได้ดี เช่น หากให้เด็กบินขึ้นไปดูภูมิทัศน์ที่เกิดขึ้นจากผลกระทบต่อพื้นที่ในวงกว้าง เขาหรือเธอจะรับรู้เข้าใจได้ว่า สิ่งที่เกิดขึ้นนี้เป็นสิ่งที่ไม่ควรจะเป็นอีกวิถีหนึ่งในการพิจารณา คือ รับรู้ให้เห็นถึงความสิ้นเปลืองที่เกิดขึ้นจากค่าใช้จ่ายในการลงทุนบริษัทอุตสาหกรรมข้ามชาติ รวมทั้งการสูญเสียของงานมากมายที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และเม็ดเงินมากมายไปกองรวมกันอยู่ไม่กระจายทั่วถึงต่อแรงงาน ชุมชนหรือคนในพื้นที่ เงินมากมายอยู่ในตลาดหุ้น ซึ่งสนับสนุนการขยายตัวของบริษัทและอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมถ่านหินมีการขนส่งทั้งทางเรือ รถไฟ และเครื่องบิน จึงมีความสัมพันธ์ทางการเมือง และการปกป้องผลกำไรมหาศาล มีการส่งเม็ดเงินจำนวนมากให้กับการสนับสนุน และรณรงค์หาเสียงทางการเมือง เมื่อการเมืองยังคงอยู่ภายใต้อิทธิพลของเงินเป็นหลัก ย่อมเชื่อมโยงกับแหล่งเงินทุนของบริษัทอุตสาหกรรมได้โดยง่าย เงินซึ่งเป็นสาระสำคัญก็สามารถนำไปสู่การทุจริตของรัฐบาลได้โดยง่ายเช่นกัน รัฐบาลสนับสนุนบริษัทอุตสาหกรรม เปิดช่องทางให้พวกเขา เช่น การให้เครดิต การลดหย่อนภาษี การหยุดพักภาษี หรือการจัดตั้งกองทุน เป็นต้น ภาษีที่เก็บจากพลเมืองจำนวนมากมายถูกแบ่งไปใช้กับอุตสาหกรรมถ่านหิน เช่น ค่าจัดเก็บดูแลผลกระทบต่อสุขภาพ เป็นต้น

โรคหืดหอบ มีสาเหตุมาจากอากาศเป็นพิษ ฝุ่นละอองเล็กๆ ที่มองไม่เห็นคือ ปัญหาสำคัญ อนุภาคเล็กๆ ที่นำพาโลหะหนักเป็นพิษ เช่น กัมมันตภาพรังสี สารหนู และปรอท ซึ่งส่งผลต่อความฉลาดในเด็ก มีผลต่อพฤติกรรม และสุขภาพ สิ่งนี้บ่อนทำลายทรัพยากรมนุษย์ในสังคมระยะยาว สารพิษเหล่านี้แพร่กระจายทั้งในน้ำและอากาศ โรงงานอุตสาหกรรมมากมายที่ปล่อยสารพิษไปกับควันและแหล่งน้ำ

พลังงานลมเป็นพลังงานทางเลือกหนึ่งที่เหมาะสมมากกับสังคมในปัจจุบัน แต่หากทำลายภูเขาลงมาก จะสูญเสียพลังงานลมซึ่งเป็นพลังงานยั่งยืนลงด้วย เพราะการมียอดเขาสามารถกำเนิดกระแสลมได้ ภาพยนตร์สารคดีบ่งชี้ให้เห็นว่า พลังงานลมจึงเป็นพลังงานทางเลือกที่ยั่งยืนของประเทศได้ ซึ่งการทดลองพลังงานลมในชุมชนที่สหรัฐอเมริกา ได้รับค่าเฉลี่ยเกือบครึ่งของกระแสไฟทั้งหมดในชุมชนที่มาจากหนึ่งกังหันลม และประหยัดค่าใช้จ่าย โดยไม่มีราคาที่ถูกซุกซ่อนอยู่เหมือนพลังถ่านหิน (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 23: 30 – 1: 24: 00) และปัจจุบันในปี ค.ศ.2009 พลังงานลมในสหรัฐอเมริกาปฏิบัติการมากกว่า 35,000 กังหัน และมีการว่าจ้าง 85,000 คน มีงานมากเท่ากับในอุตสาหกรรมถ่านหิน ผลิตพลังงานให้กับที่อยู่อาศัยถึง 2.4 ล้านหลังคาเรือน (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 24: 07 – 1: 24: 32) และเป็นพลังงานทางเลือกที่ยั่งยืน

นักการเมืองจะต้องมีความเข้มแข็งต่อแรงต้าน ในการบังคับใช้ ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ เพราะมีนักการเมืองบางคนที่กำลังปกป้องผลประโยชน์จากการแสวงหากำไรจากบริษัทอุตสาหกรรม

เรื่องที่ 9 เลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน (Leviathan)

ชาวประมงเปรียบได้กับสายพานของสังคมบริโภคของคนในเมือง ที่ต้องเผชิญกับความเป็นจริงด้านหนึ่งของมนุษย์ ที่ต้องใช้ความรุนแรงก้าวร้าว ชาวเรือต้องทำงานหนักทั้งวันทั้งคืน ชีวิตใต้ท้องทะเลถูกสังเวย บางสายพันธ์ถูกสังเวย เพื่อเอาแค่ครีบ เพียงเพื่อทางเลือกของการบริโภค ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสิ้นเปลืองในสังคมบริโภค ที่เกิดขึ้นจากความพึงพอใจของมนุษย์ มนุษย์ในสังคมเช่นนี้จึงเปรียบได้กับผู้มีอำนาจตัดสินชะตาชีวิตของสัตว์โลก เปลี่ยนแปลงวัฏจักรของสิ่งมีชีวิต ด้วยวิทยาการและเครื่องจักรทุ่นแรงเพื่อผลผลิตไว้จำหน่ายจำนวนมาก

เรื่องที่ 10 ชีวิตเพื่อการขาย (Life for Sale)

ทรัพยากรน้ำกลายเป็นสินค้ากักตุนเพื่อซื้อขายในตลาดของใครคนใดคนหนึ่ง ซึ่งมีสิทธิ์ในการครอบครองเป็นเจ้าของ หรือเป็นสินทรัพย์ส่วนบุคคลตลอดชีพ ซึ่งสามารถซื้อขาย ถ่ายโอนความเป็นเจ้าของ เช่า หรือเก็บกักตุนและเก็งกำไรได้ ทั้งพลเมืองคนใดคนหนึ่ง กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือชาวต่างชาติก็ตาม โดยผ่านกระบวนการแจ้งความจำนงต่อเจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับแหล่งน้ำที่ต้องการและปริมาณน้ำ แปลงน้ำที่มีเจ้าของจะไม่สามารถนำไปบริโภคใช้งานได้ ถ้าไม่มีส่วนร่วมในแปลงน้ำผืนนั้น สินทรัพย์ทางพาณิชย์ดังกล่าวมาจากน้ำในแม่น้ำ ทะเลสาบ ธารน้ำแข็งที่เป็นแหล่งน้ำบนพื้นผิว และน้ำจากการสูบขึ้นมาจากใต้ดิน ในประเทศชิลี ราคาค่าเฉลี่ยสำหรับน้ำหนึ่งลิตรต่อวินาที คือ ประมาณ 50,00 ดอลลาร์ กลไกเช่นนี้เป็นการใช้เงินต่อเงินเพื่อเพิ่มมูลค่า และกลไกการซื้อขายดังกล่าวก็มีพ่อค้าคนกลางอีกทอดหนึ่ง

น้ำที่ไม่ได้ใช้ดื่มกินอย่างจำเป็น แต่นำน้ำไปใช้แสวงหาผลกำไรอย่างฟุ่มเฟือย เพื่อความสะดวกสบายหรูหราในรีสอร์ทให้กับนักท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมเหมืองแร่จำนวนมาก ในการทำเหมือง ต้องใช้น้ำจำนวนมากในการชะล้างแร่ออกจากสิ่งที่ไร้ประโยชน์ ผู้คนที่ทำกินในพื้นที่ดั่งเดิมหลายแห่งได้รับผลกระทบมากมาย หรือแม้แต่ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชีวิตและความเป็นอยู่ในวงกว้างที่ มาจากภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บางบริเวณซึ่งเคยมีแม่น้ำสายยาวที่สุด แม่น้ำโลอาในชิลี เคยมีกุ้งและปลา ผู้คนเคยดำรงชีพจากการทำฟาร์มและเพาะปลูกในอดีต ผลผลิตน้อยลงจากสภาพอากาศและความขาดแคลนน้ำ บางแห่งกลับกลายเป็นทะเลทรายอาทาคาม่าที่แห้งแล้งที่สุด ตามที่ได้บันทึกไว้ในกินเนสบุ๊ค น้ำถูกสูบขนส่งไปตามท่อเพื่อใช้ล้างสินแร่ให้กับบริษัทเหมืองแร่ แร่ทองแดงที่นำไปใช้ทำเหรียญดอลลาร์ รัฐเป็นเจ้าของบริษัทซึ่งผลิตทองแดงหลายล้านตัน เท่ากับ 10% ของการผลิตทั้งโลก ซึ่งต้องใช้น้ำปริมาณมหาศาล น้ำที่เคยใช้ทำฟาร์มปศุสัตว์และเกษตรกรรมจึงไม่เหลืออีกต่อไป

หากกลไกของรัฐอ่อนแอ ยอมพ่ายแพ้ต่อผลประโยชน์ ก็จะส่งผลให้บริษัทอันทรงพลังแสวงหาผลประโยชน์ เกิดความไม่ยุติธรรม ชาวนาหรือชนท้องถิ่นไม่สามารถเผชิญหน้ากับปัญหาของ

สถานการณ์เหล่านี้ได้โดยลำพัง เช่น ชุมชนแซน เปโดรในชิลี ซึ่งในอดีตเคยเป็นที่อยู่อาศัยและที่ทำกินของชาวนาชาวสวน ตอนนี้ขาดน้ำใช้ที่เพียงพอ จนกลายเป็นเมืองร้าง ผู้อยู่อาศัยถูกลวง หรือถูกบีบบังคับให้อพยพออกไป ชาวบ้านต้องอพยพหนีออกไปเพื่อค้นหาชีวิตใหม่ในเมือง กับการเริ่มต้นชีวิต เร่ร่อน ไม่ก็เป็นลูกจ้างอย่างเต็มตัว

การท่องเที่ยวที่ส่งเสริมความหรูหราสะดวกสบายด้วยทรัพยากรน้ำในกิจการรีสอร์ทหลายแห่ง ประชาสัมพันธ์ดึงดูดด้วยกลยุทธ์ที่นำเสนอถึงความหรูหราสะดวกสบาย และมีการจัดสรรการส่งน้ำ ทั้งการซื้อสิทธิครอบครองหรือขุดเจาะน้ำ เพื่อนำมาใช้อำนวยความสะดวกสบายให้นักท่องเที่ยว เช่น สระน้ำ ซาวน่า อ่างอาบน้ำจากุซซี่ หรืออ่างอบไอน้ำ

ในอดีต ประเทศชิลีเคยเป็นประเทศที่ทดลองนำทฤษฎีของลัทธิเสรีนิยมใหม่มาใช้ ด้วยความเป็นรัฐขนาดเล็กและการเปิดตลาดเสรี รหัสน้ำก็เริ่มดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน น้ำเข้าสู่กระบวนการของตลาด น้ำจึงไม่ใช่ของชุมชน แต่กลายเป็นสินทรัพย์ซึ่งบางบริษัทเป็นเจ้าของแม่น้ำทั้งสาย บางบริษัทจัดเตรียมโรงกลั่นน้ำทะเลให้กับผู้บริโภค เพราะความขาดแคลนแหล่งน้ำจืดที่สามารถใช้ได้อย่างพอเพียง เพราะน้ำจืดถูกนำไปใช้อย่างฟุ่มเฟือยทั้งการทำเหมืองและรีสอร์ท การดำเนินงานทางเทคโนโลยีเพื่อแปลงน้ำเค็มเป็นน้ำจืด และการขนส่งน้ำสำหรับบริโภคมีค่าใช้จ่ายแพงมาก เมื่อรวมกับอัตราผลกำไรขั้นต้น จึงมีการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในราคาเฉลี่ยต่อลูกบาศก์ที่สูง เมื่อเทียบกับรายได้ขั้นต่ำของประชากรในปารีสและลอนดอน น้ำจากทะเลที่นำมาบริโภคเป็นน้ำที่ไม่สะอาด ทั้งยังพบคราบตกค้างในภาชนะ ประเทศชิลีทางตอนเหนือมีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายและรายได้ที่ผิดปกติ ทรัพยากรน้ำกลายเป็นของส่วนบุคคล บริษัทหรือบริษัทข้ามชาติ รัฐธรรมนูญและกฎหมายจึงมีส่วนสำคัญในการพัฒนาและปฏิรูปทรัพยากรน้ำสำหรับสาธารณะแห่งชาติ

เรื่องที่ 11 มนุษย์บนเส้นลวด (Man on Wire)

ในสังคมที่เผชิญกับความเสื่อม และวิกฤติที่เกิดจากการฝ่าฝืนกฎหมายมากมาย เจ้าหน้าที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด สังคมมีกฎระเบียบเพื่อการอยู่ร่วมกันของมนุษย์อย่างปกติสุข การกระทำที่ขัดแย้งกับข้อตกลงร่วมกันของสังคม จึงเข้าใจได้ว่าไม่ปกติ และอาจถูกพิจารณาว่าบ้าหรือผิดกฎหมาย หากการกระทำดังกล่าวมาจากสิทธิของความเป็นมนุษย์ โดยไม่ละเมิดต่อสิทธิของผู้อื่นให้ได้รับความเดือดร้อน ก็เป็นสิ่งที่มนุษย์คนหนึ่งพึงจะกระทำได้ กระบวนการทางสังคมมีกระบวนการตรวจสอบความบกพร่องทางจิต ที่เรียกว่า จิตวิทยา กระบวนการตรวจสอบความรู้สึกนึกคิดที่มาจากจิตใต้สำนึกของมนุษย์ มีไว้เพื่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ร่วมกันในสังคมอย่างปกติสุข

ความปกติสุขจึงต้องคำนึงถึงสิทธิมนุษย์ มนุษย์มีสิทธิในการคิดและเลือกกระทำใดๆ ก็ตามภายใต้กฎระเบียบของสังคม กฎระเบียบของสังคมจึงมีไว้เพื่อการลดปัญหาของการอยู่ร่วมกัน การจะพิจารณาตัดสินการกระทำใดๆ ของมนุษย์ที่เกิดขึ้น จึงต้องอาศัยความรอบคอบถี่ถ้วนที่เจาะลึกเข้าไปยังความรู้สึกนึกคิดภายในจิตใจ ไม่ใช่แค่การกระทำที่รับรู้ได้จากภายนอกเท่านั้น การตรวจสอบทางจิตวิทยามีหลาย

รูปแบบหลายลักษณะ การแสดงออกทางศิลปะเป็นวิถีทางหนึ่ง เพราะศิลปะจะถ่ายทอดความเป็นตัวตน ความรู้สึกนึกคิด และประสบการณ์ของมนุษย์คนหนึ่งได้ นอกจากพิจารณาในด้านของการรับรู้ในตัวบุคคลแล้ว ยังสามารถพิจารณาถึงการพัฒนาศักยภาพภายในมนุษย์อีกด้วย

จุดเริ่มของงานศิลปะประเภททดลองมาจากความใคร่รู้ของมนุษย์คนหนึ่ง แต่งานที่ต้องอาศัยทีมงานเพื่อการบรรลุเป้าหมาย จะสำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือร่วมใจของผู้ร่วมงาน ไม่ใช่แค่การใช้เหตุผล แต่ต้องใช้ใจเป็นสำคัญ ใจที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน มีความเชื่อมั่นต่อความสำเร็จ เชื่อมั่นและเชื่อใจต่อบุคคลในทีม อุปสรรคหนึ่งที่สำคัญของการทำงานเป็นทีมคือความกลัว

ความกล้า สามารถพิจารณาได้จากมุมมองสองลักษณะ คือ ศักยภาพด้านบวกของมนุษย์และความบ้าที่มาจากความไม่ปกติ หลายครั้งความบ้าไม่ปกติก็สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้คนในสังคม กระทบกับสิทธิหรือชีวิตของผู้อื่น จึงเป็นความบ้าที่เป็นอันตราย รุนแรงและน่าหวาดกลัวของการอยู่ร่วมกันในสังคม ความบ้าดังกล่าวจึงมาจากแรงกดทับภายในที่ทำให้มนุษย์ผิดปกติและสร้างความเดือดร้อน ศิลปะเป็นแนวทางในการปลดปล่อย ถ่ายเทและระบายความรู้สึกนึกคิดที่ถูกกดทับดังกล่าวที่เกิดขึ้นได้ นอกจากนำมาใช้บำบัดมนุษย์ที่ผิดปกติในสังคมแล้ว ยังเป็นพื้นที่ของการสร้างสรรค์ให้กับมนุษย์อีกด้วย

ผลงานศิลปะที่ถ่ายทอดมาจากมนุษย์จึงสามารถรับรู้ได้จากสองลักษณะ ความเป็นศิลปินจึงอาจถูกมองได้จากสองมุม ศิลปินมีแรงผลักดันจากความงามทางศิลปะ มีความกระหายใคร่รู้ จนนำไปสู่การทดลอง เก็บเกี่ยวประสบการณ์ตรงด้วยตนเอง ผลงานทางศิลปะจึงมีลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลและไม่ดาษดื่น ซึ่งบางครั้งจึงดูไม่ปกติ และความไม่ปกติดังกล่าวจึงสมารถพิจารณาได้ถึงความน่าสนใจ ความงดงามของผลงานศิลปะ จึงมาจากศักยภาพภายในตัวมนุษย์ของศิลปิน และมีความเป็นลักษณะเฉพาะตัวที่สูง ไม่ดาษดื่น จึงอาจถูกมองว่าไม่ปกติ ความบ้าด้านบวกจึงเป็นแรงขับที่มีอยู่ในศิลปิน และถูกพิจารณาได้ถึงการพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ ศิลปะเป็นวิถีทางในการพัฒนาสังคมมนุษย์จากศักยภาพภายในที่ถ่ายทอดออกมาให้รับรู้ได้

เรื่องที่ 12 ยุคของพวกเรา (Our Generation)

ความแตกต่างของสังคมชนพื้นเมืองดั้งเดิมกับสังคมเมืองที่มาจากการล่าอาณานิคมของชาวยุโรป

1. ความแตกต่างระหว่างชาติพันธุ์และสีผิว
2. การให้ความหมายต่อคำว่า รวย ความรวยจากการเรียนรู้จากความอัศจรรย์ของธรรมชาติแวดล้อมกับความรวยที่มาจากเงิน
3. สุขภาพ ในอดีตคนพื้นเมืองไม่ได้รับความเจ็บป่วย เพราะการได้รับอาหารมาจากธรรมชาติและมีความสมดุลทางการบริโภค ซึ่งต่างจากปัจจุบันที่รูปแบบการบริโภคอาหารเปลี่ยนไปทั้งการดื่มและกิน โรคเบาหวานปรากฏให้เห็นและทำให้เกิดการสูญเสียชีวิตที่มากขึ้นถึงหลายสิบเท่า แตกต่าง

จากในอดีต รวมถึงสารเสพติดที่ปรากฏให้เห็น เข้าถึงได้ง่ายและเพิ่มมากขึ้น

4. การใส่ใจดูแลด้านสาธารณสุขของรัฐบาลที่มีต่อพื้นที่ในเมือง มีความแตกต่างกับพื้นที่ชุมชนดั้งเดิม คนพื้นเมืองดั้งเดิมถูกกีดกัน ปฏิเสธต่อความช่วยเหลือ และถูกทอดทิ้งให้เผชิญกับความแออัดและโรคร้าย

5. ขนบธรรมเนียมและประเพณีปฏิบัติ ชนพื้นเมืองเชื่อในกฎของความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ดินและน้ำ เพราะธรรมชาติดำรงอยู่ก่อนและมีมายาวนาน ก่อนการล่าอาณานิคมจะเกิดขึ้น ต่างจากกฎของชาวเมืองที่ปรับเปลี่ยนเสมอไปตามรัฐบาลที่เปลี่ยนไป

6. บทบาทและสถานะทางสังคมของชนพื้นเมืองถูกปิดกั้นและขัดขวาง ถึงแม้พวกเขาจะเป็นประชากรในออสเตรเลีย แต่ไม่มีสิทธิ์มีเสียงอย่างที่ควรจะเป็น

7. ความเชื่อที่มีต่อคุณค่าทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่มาจากความเคารพต่อธรรมชาติและสิ่งที่ดำรงอยู่ ชนพื้นเมืองเดิมเชื่อว่า หากขาดธรรมชาติ การดำรงชีวิตจะไม่ปกติสุข ซึ่งแตกต่างจากความเชื่อของตะวันตกที่ให้ความสำคัญต่อความศิวิไลซ์ในลักษณะของเมืองธุรกิจอุตสาหกรรมที่ครอบครองและแสวงหาผลประโยชน์จากธรรมชาติเพื่อผลกำไร

8. ความเป็นอยู่ในอดีตของชนพื้นเมืองดั้งเดิมจะเคลื่อนย้ายถิ่นที่ทำกิน ไม่อาศัยอยู่ในสถานที่เดิมตลอด มีการแบ่งสรรปันพื้นที่อยู่อาศัยและไม่แออัด ต่างจากสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบันที่ถูกจำกัดพื้นที่และประชากรที่เพิ่มขึ้นในออสเตรเลีย

9. ความแตกต่างของการดำรงชีพร่วมกันอยู่กับความสมดุลทางธรรมชาติของชนพื้นเมืองดั้งเดิม และการดำรงชีพด้วยการทำลายธรรมชาติเพื่อผลประโยชน์ของผู้รุกราน

10. การเรียนรู้จากธรรมชาติและองค์ความรู้ที่ถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ จากรุ่นสู่รุ่นของชนพื้นเมือง และองค์ความรู้ที่ได้รับจากสถาบันการศึกษาของคนตะวันตก ที่มุ่งแสวงหาการขยายตัวทางธุรกิจอุตสาหกรรม ขาดการใส่ใจต่อธรรมชาติและขาดมนุษยธรรม

ชนพื้นเมืองดำรงชีวิตอยู่กับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ พวกเขาเป็นกลุ่มคนเชื้อสายดั้งเดิมที่ดำรงชีวิตอยู่บนดินแดนแห่งนี้มายาวนาน หรือที่เรียกกันในปัจจุบันว่า ออสเตรเลีย โดยชาวผิวขาวได้เข้ามารุกรานและครอบครอง มีการแทรกแซงพื้นที่ทำกิน และบุกรุกพื้นที่เพื่อการทำเหมืองแร่ รัฐบาลไม่ใส่ใจอย่างจริงจังในการจัดการเรื่องสาธารณสุขและความเป็นอยู่ เพิกเฉย ซึ่งมาจากการเหยียดสีผิว ชาวพื้นเมืองเดิมถูกบีบให้ออกไปจากพื้นที่อยู่อาศัยทำกิน ให้ทิ้งวัฒนธรรมเดิมเข้าสู่กระแสหลัก หรือเข้าไปทำงานในเมืองเป็นลูกจ้างแรงงาน อัตราการเสียชีวิตและการฆ่าตัวตาย รวมถึงอัตราการทารุณกรรมเด็กที่เพิ่มขึ้น รัฐบาลสร้างบ้านให้ชุมชน แลกเปลี่ยนด้วยสัญญาเช่าระยะยาวหลายสิบปี บนพื้นที่เดิมของชนพื้นเมือง ด้วยความต้องการพัฒนาเศรษฐกิจ หากไม่ร่วมมือเซ็นชื่อยินยอมก็จะถูกทอดทิ้ง กดขี่ หรือบีบบังคับ

องค์กรยูเอ็นและเจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชน ได้พิจารณาว่าการกระทำของรัฐบาลออสเตรเลียเป็นการแบ่งแยกและกีดกันสิทธิมนุษยชนที่มาจากสีผิวกับชนพื้นเมืองดั้งเดิม

เรื่องที่ 13 โครงการนิม (Project Nim)

สังคมของชิมแปนซีคล้ายกับมนุษย์ คือ อยู่ร่วมกันกับครอบครัว แต่ต่างกันที่ชิมแปนซีอยู่ในป่า สรีระร่างกายที่ธรรมชาติมอบให้ชิมแปนซีคือ พละกำลังที่เพิ่มขึ้นในตอนที่โตขึ้น เขี้ยวที่มีไว้สำหรับแทะ แกะ กิน การแยกมันออกมาจากแม่และฝูงของมัน มาอาศัยอยู่ในอาคารซึ่งเป็นการลิดรอนชิมแปนซีให้ห่างไกลจากการดำรงชีวิตกับธรรมชาติในสังคมที่มันควรเป็น ทั้งการปีนป่าย ชีวิตคู่ ส่งผลกระทบต่ออารมณ์ความรู้สึกภายในจิตใจ จนนำไปสู่การแสดงออกทางพฤติกรรมธรรมชาติที่ก้าวร้าว

โครงสร้างทางสังคมของมนุษย์คล้ายกับสังคมของชิมแปนซี แต่ไม่เหมือนกัน มนุษย์บางคนพยายามยัดเหยียดความเข้าใจในการดำรงชีวิตในสังคมของพวกเขาให้กับการรับรู้ของชิมแปนซี หรือคาดหวังว่าชิมแปนซีจะเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างที่มนุษย์เข้าใจ เช่น เรื่องการสื่อสาร หน้าที่ งาน หรือจุดมุ่งหมายก็ตาม ซึ่งมนุษย์และชิมแปนซีไม่สามารถสื่อสารทางภาษาได้เข้าใจอย่างลึกซึ้งและถ่องแท้ได้ สังคมมนุษย์ในช่วงวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ที่ดำเนินไปพร้อมกับการเติบโตทางอุตสาหกรรม เริ่มไกลห่างจากความใส่ใจรับผิดชอบต่อธรรมชาติ ชิมแปนซีถูกมองว่า เป็นสิ่งมีชีวิตที่สนองความต้องการของมนุษย์ โดยมนุษย์มีอำนาจที่จะคิดและกระทำเหนือสิ่งมีชีวิตสายพันธุ์อื่น รวมถึงชิมแปนซี

เรื่องที่ 14 ค้นหาชูก้าร์ แมน (The Searching for Sugar Man)

สังคมอเมริกันในอดีตมีการเหยียดสีผิว มีการกีดกั้นกลุ่มคนผิวสี การแบ่งแยกดังกล่าวเป็นการแบ่งแยกสังคมซึ่งเกิดจากอคติ มนุษย์ในสังคมหลงใหลกับเงิน ความรู้สึกนึกคิดจึงไปยึดติดอยู่กับการมีเงินมากหรือน้อย ส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมของความแตกต่าง แบ่งคุณกับฉัน พวกเราและพวกเขา ศิลปินหลายคนถูกล่อลวงหรือผันตัวเองเข้าไปสู่กระบวนการธุรกิจด้วยแรงดึงดูดของเงิน ศิลปินบางคนที่มีวิถีทางที่แตกต่าง ขัดแย้ง จึงถูกมองว่าแปลกแยก ขัดต่อระเบียบแบบแผนของสหรัฐอเมริกาในช่วงเวลานั้น ศิลปินมีทางเลือกในการดำเนินชีวิตและสร้างสรรค์คุณค่าของผลงานด้วยความแท้จริง ศิลปินที่ลึกซึ้งย่อมมองเห็นและรับรู้ถึงความทุกข์และความเจ็บปวด ซึ่งเป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้นจากภายใน แปรเปลี่ยนมาสู่การถ่ายทอดประสบการณ์ออกมาเป็นผลงานที่งดงามได้

ธุรกิจในสหรัฐอเมริกามีสื่อเป็นเครื่องมือ สื่อประชาสัมพันธ์สามารถหลอกลวงให้ประชาชนหลงเชื่อได้โดยง่าย เพราะประชาชนบางคนขาดเวลาในการพิจารณาไตร่ตรอง ขาดความเฉลียว และลุ่มหลงต่อสิ่งที่ฉาบฉวยได้ง่าย เมื่อมุมมองและการรับรู้ถูกจำกัดให้แคบลง สติปัญญาของผู้คนในสังคมก็ถดถอย การนำเสนอความเป็นจริงและความทุกข์ยากที่เกิดขึ้นกับสังคมมนุษย์ผ่านผลงานศิลปะ จึงเป็นทางเลือกของศิลปินที่ขัดแย้งต่อระบบธุรกิจ ทางเลือกในลักษณะดังกล่าวของศิลปินก็ถูกจำกัดให้แคบลง ผลงานของศิลปินดนตรีบางคนจึงถูกกีดกันไม่ให้เผยแพร่สู่สาธารณชน ผลงานที่ถูกทำมาเผยแพร่ในท้องตลาด

จึงมีความดาษดื่นอยู่มากมาย

เรื่องที่ 15 กฎหมายในส่วนประกอบเหล่านี้ (The Law in These Parts)

กฎหมายมีไว้เพื่อความสงบสุขของการอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นสำนวนข้อบังคับที่เขียนขึ้นอย่างระมัดระวัง เพื่อเป็นมาตรฐานในสังคมที่จะนำไปอ้างอิงและบังคับใช้ ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ความเคารพในกฎหมาย ซึ่งมาจากความมั่นใจและความไว้วางใจของปัจเจกบุคคลในการที่จะอยู่ร่วมกันเป็นพลเมือง ความมั่นใจในความปลอดภัยและสวัสดีภาพของความเป็นอยู่ร่วมกัน ความไว้วางใจในระบบรัฐไว้วางใจในผู้นำ หากไม่มีความเคารพต่อกฎหมายสังคมย่อมไม่สงบสุข องค์ประกอบในสังคมคือมนุษย์ มนุษย์เมื่ออยู่รวมกันเป็นจำนวนมากย่อมมีปัญหา ความขัดแย้ง เพราะมนุษย์ต่างคนต่างความรู้สึกนึกคิด กระบวนการยุติธรรมจึงเปรียบได้กับเสาหลักของการดำรงอยู่ร่วมกันอย่างผาสุกในสังคม

ในกระบวนการยุติธรรม การใช้ภาษาและการเรียนรู้ทางภาษาเป็นสิ่งสำคัญ บางกรณีการพิจารณาคดีอย่างไม่มีมนุษยธรรม ไม่เป็นธรรม สามารถเกิดขึ้นได้จากผู้แปรญัตติและผู้ตีความ ไม่ว่าเจ้าหน้าที่หรือประชาชน ในสถานการณ์บางครั้ง กฎหมายสามารถถูกเปลี่ยนแปลงได้ ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ภาษาคือ หนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของกฎหมาย การทำความเข้าใจกฎหมายจึงต้องอาศัยศักยภาพที่มาจากการเรียนรู้ภาษา ทั้งการอ่าน เขียน และตีความ ดังนั้น การเรียนรู้ภาษาที่ดีจึงเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ด้านกฎหมายได้อย่างดี เพราะกฎหมายมีการพิจารณาที่รอบคอบและประณีตในการใช้คำศัพท์เพื่อสื่อสาร ทุกคำล้วนมีความหมายในการตีความเพื่อนำไปใช้ในการพิจารณาทางกฎหมาย

ศาลฎีกายืนหยัดอยู่ระหว่างประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐ หรือพลเมืองและกองทัพ กฎหมายต้องครอบคลุมและบังคับใช้ได้จริงกับประชาชนและเจ้าหน้าที่ หรือพลเมืองและกองทัพ ในด้านของมนุษยธรรมและสิทธิมนุษยชน กระบวนการยุติธรรมที่เข้มแข็งและเป็นธรรมจะสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจให้เกิดขึ้นกับพลเมือง อำนาจหน้าที่ของศาลและผู้บังคับบัญชากองทัพมีบทบาทในกระบวนการยุติธรรม หากกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นที่พึ่งพิงสุดท้ายของประชาชนไม่มีความเป็นธรรม สังคมย่อมแตกแยก วุ่นวาย และโกลาหล

จากเหตุการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์ ผู้มีอำนาจของกองทัพสามารถเสนอแนะแนวทางในการแปรญัตติได้ ผู้พิพากษาเป็นผู้ที่สามารถแปรญัตติ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงแก้ไขจะผ่านการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ เมื่อมีการจับกุมตัวผู้ต้องสงสัยหรือนักโทษ ผู้ถูกจับกุมตัวจะอยู่ภายใต้การดูแลของหน่วยงานตัวแทนจีเอสเอส ซึ่งรับผิดชอบดูแลสอบสวนเก็บหลักฐานข้อมูลเพื่อใช้พิสูจน์ในชั้นศาล การพิจารณาคดีของผู้พิพากษาจึงมาจากข้อมูลจากจีเอสเอส แต่ก็ไม่ได้รับรู้ถึงกระบวนการสอบปากคำด้วยรูปแบบการทรมานต่างๆ หรือแม้จะรับรู้ได้ถึงวิธีการที่เลวร้ายเหล่านี้ แต่ไม่สามารถนำเสนอวิธีอื่นที่เหมาะสม

ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นปัญหาความขัดแย้งของผู้ต้องหาชาวปาเลสไตน์และชั้นศาลในอิสราเอล มีดังนี้

1. ผู้ต้องหาชาวปาเลสไตน์ถูกบังคับให้มีการพิจารณาตัดสินความบนชั้นศาลในอิสราเอล

2. ประเด็นความมั่นคงซึ่งถูกพิจารณาให้ความสำคัญมากกว่ามนุษยชน ซึ่งความมั่นคงมีข้อจำกัดและเป็นช่องว่าง ให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่มีความรุนแรงและขาดมนุษยธรรม

3. การปฏิเสธหรือไม่เปิดโอกาสให้เปิดเผยหลักฐาน เพราะการจัดประเภทเนื้อหาว่าเป็นอันตรายต่อความมั่นคงหรือเป็นความลับปกปิด

4. กระบวนการสอบปากคำผู้ถูกจับกุมหรือนักโทษของหน่วยงานตัวแทนจีเอสเอสด้วยการทรมานต่างๆ เพื่อให้ได้หลักฐานข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการพิจารณาคดีบนชั้นศาล ซึ่งผู้พิพากษาอาจไม่รับรู้

5. กองทัพไม่ประสงค์ที่จะรับฟังข้อเรียกร้องที่คดีความเกี่ยวข้องกับพวกเขา และไม่จริงใจในการรับฟังข้อเรียกร้องและช่วยแก้ปัญหา หากผู้ถูกคุมตัวมีความประสงค์ที่จะพบผู้พิพากษาก็จะได้พบกับพนักงานฝึกหัดภายในหลายสัปดาห์หรือเดือนหลังจากนั้น

6. ผู้นำกองทัพให้คำแนะนำการแปรญัตติ ซึ่งนำไปใช้เป็นกฎหมาย หลังจากปรับแก้ก็ส่งให้รัฐมนตรีกลาโหมและผ่านไปสู่ผู้บัญชาการในระดับสูงต่อไป ซึ่งกฎหมายบางข้อเอื้อประโยชน์ต่อกองทัพในการจับกุมตัวผู้ต้องหา

7. ผู้พิพากษาทำงานภายใต้ระบบกองกำลังทหารไอดีเอฟ

ในดินแดนตะวันออกกลางมีความขัดแย้ง สู้รบกันมายาวนานหลายสิบปี ระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์ เนื่องด้วยปัจจัยหนึ่งมาจากการเข้ายึดครองพื้นที่อยู่อาศัยทำกิน ด้วยการขับไล่ชาวปาเลสไตน์ให้อพยพออกไป มีการประกาศจากผู้นำกองทัพว่า เป็นพื้นที่ของรัฐ มีการทำลายที่อยู่อาศัยและสร้างนิคมขึ้นใหม่ ชาวอิสราเอลเข้ามาอยู่อาศัยในถิ่นฐานของชาวปาเลสไตน์ อิสราเอลคือ รัฐใหม่ที่ปกครองภายใต้การยึดครองของกองทัพทหาร รัฐบาลใหม่ที่เข้ามาปกครองต้องปฏิบัติตามองค์กรไอดีเอฟ ไอดีเอฟจึงขับเคลื่อนรัฐบาลในช่วงเวลานั้น ซึ่งหมายความว่าผู้บังคับบัญชาแถลงคำสั่งใดก็ต้องตกลงยินยอม ชาวปาเลสไตน์ถูกขับไล่ให้อพยพออกไปจากดินแดนที่พวกเขาเคยอาศัยอยู่ ซึ่งตอนนี้อยู่ภายใต้กองกำลังทหารของอิสราเอล ในกรณีที่มีการยื่นคำร้องต่อศาล ก็ให้ยื่นไปที่ศาลฎีกาในอิสราเอลที่มีผู้มีอำนาจกองทัพทหารบางคนมีบทบาทอยู่เบื้องหลัง หรือในกรณีมีการดำเนินคดีที่ศาลทหารในกาซา เจ้าหน้าซึ่งไม่ได้เรียนกฎหมาย และถูกแต่งตั้งโดยผู้บังคับบัญชาการ ดำเนินคดีภาษาฮีบรู ภาษาของชาวอิสราเอลหรือชาวยิว และมีล่ามทหารถอดความสู่ภาษาอาราบิก ภาษาของชาวมุสลิม

องค์กรไอดีเอฟ คือ กองกำลังทหารปกป้องประเทศอิสราเอล ที่ได้เปลี่ยนแปลงการปกครองไปสู่กฎหมายใหม่ พวกเขาได้เรียนรู้กฎหมายระหว่างประเทศ กฎข้อบังคับการยึดครองดินแดน และกฎหมายของการทำสงคราม ภายหลังที่ยึดอำนาจ ขับไล่ชาวปาเลสไตน์ออกไปจากพื้นที่ทำกินและปกครองดินแดน ได้มีการควบคุมเนื้อหาการเรียน ปรับเปลี่ยนสกุลเงินเป็นปอนด์ ตั้งอัตราแลกเปลี่ยน มีบทบาทต่อการพิจารณาคดีความที่เกิดขึ้นจากความขัดแย้งระหว่างชาวปาเลสไตน์ที่ถูกนำตัวมาขึ้นศาลในอิสราเอล

ภายใต้ความขัดแย้งและความรุนแรงระหว่างชาวอิสราเอลและชาวปาเลสไตน์ มาจากประเด็น ดังต่อไปนี้

1. วัฒนธรรมและความเชื่อที่แตกต่างกัน ระหว่างโลกเสรี โลกสมัยใหม่ และดินแดนที่มีจารีตประเพณีเก่าแก่ดั้งเดิม

2. ความแตกต่างทางศาสนาระหว่างคริสต์และอิสลาม และภาษาอาราบิกและฮิบรู

3. การรุกรานยึดครองดินแดนของกองทัพทหาร ทำลายบ้านเรือนที่อยู่อาศัยและขับไล่ เนรเทศชาวปาเลสไตน์ ผู้อยู่อาศัยในที่เดิมดินแดนแห่งนี้มายาวนาน

4. สิทธิของชาวอิสราเอลในการเข้าอยู่อาศัยในพื้นที่ดินแดนแห่งนี้ ซึ่งบัญญัติไว้ในพระคำภีร์ กับสิทธิของชาวปาเลสไตน์ผู้อยู่อาศัยเดิม

5. การแบ่งแยกระบบการบังคับใช้กฎหมายที่ต่างกัน หรือแบ่งแยกมาตรฐานการบังคับใช้ เช่น หลายพื้นที่ของชาวอิสราเอลไม่เคยบังคับใช้กฎหมาย ต่างจากชาวปาเลสไตน์ที่ถูกดำเนินคดีละเมิดต่อความมั่นคงมากมาย ถึงแม้จะมีความรุนแรงหรืออาชญากรรมเกิดขึ้นกับชาวปาเลสไตน์ก็ตาม

6. ความขัดแย้งระหว่างกฎที่เขียนขึ้นใหม่และกฎหมายระหว่างประเทศที่ว่า ห้ามโยกย้ายประชากรที่อาศัยอยู่ในรัฐ หรือเป็นของรัฐไปยังพื้นที่ที่ถูกครอบครองไว้แล้ว

7. ความต้องการเป็นอิสรภาพของชาวปาเลสไตน์ จากการควบคุมของทหารและเจ้าหน้าที่อิสราเอล

8. แนวคิดที่ว่าพื้นที่เกษตรกรรมเป็นของประชาชน ไม่ใช่ถูกยึดครองด้วยความต้องการของทหาร และกลายไปสู่การสร้างนิคมและจับจองเพื่อความเป็นส่วนตัว ซึ่งผิดต่อวัตถุประสงค์ของการโยกย้ายถิ่นฐาน

9. การควบคุมแทรกแซงกระบวนการยุติธรรมในชั้นศาล โดยกองทัพทหาร เกือบทุกคดีความ ไม่เป็นไปตามครรลองของการพิสูจน์การกระทำ

10. วิถีทางในการปฏิบัติหน้าที่และการแก้ปัญหาของเจ้าหน้าที่ทหารด้วยการบีบบังคับ กดขี่ ทารุณกรรม และใช้ความรุนแรง รวมถึงความไม่เป็นธรรมในการใช้การข่มขู่ทรมานทำร้ายร่างกายในการสอบปากคำ จนผู้ถูกจับกุมบางคนกลายเป็นอัมพาต

จากประเด็นเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชน ที่เกิดขึ้นกับชาวปาเลสไตน์ สร้างความกดดันไม่มีทางออกและทางเลือกในสิ่งที่พวกเขาต้องการ จึงเป็นสาเหตุที่ทำชาวปาเลสไตน์บางกลุ่มลุกขึ้นตอบโต้หรือเรียกร้องความยุติธรรมด้วยระเบิดพลีชีพ

เรื่องที่ 16 แผนลับหลอดไฟ (The Light Bulb Conspiracy)

ความเปลี่ยนแปลงจากผลกระทบต่อสังคมโลกและสิ่งแวดล้อมมากมาย ทำให้ธุรกิจเริ่มกลับไปมองจุดเริ่มต้นในอดีต ทั้งประยุกต์ ผสาน และปรับเปลี่ยนวิถีและกระบวนการการผลิตมากขึ้น ใส่ใจต่อโลกใบนี้มากขึ้น คำนึงการใช้พลังงานที่เกิดขึ้น รวมถึงการขนส่ง การใช้ทรัพยากรในการผลิต และอายุการใช้งานผลิตภัณฑ์ที่ยาวนานขึ้นก็ตาม พลังงานน้ำมัน ไม่สามารถทดแทนได้ทันต่อการบริโภค น้ำมันเป็นทรัพยากรที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ได้ใหม่ ราคาจะสูงขึ้น ซึ่งส่งผลต่อค่าขนส่ง ยิ่งเดินทางระยะทางไกลก็จะยิ่งมีค่าใช้จ่ายที่มากขึ้น หากหลายคนยังคงไม่ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ เพิ่มศักยภาพทางสติปัญญา สังคมโลกจะยังคงเดินหน้าสู่การทำลายและสิ้นเปลือง และขัดแย้งต่อความยั่งยืน ทุกคนมีส่วนรวมในการแก้ไขปัญหาและช่วยสร้างสรรค์ได้ ทั้งนักออกแบบ ผู้ผลิต และผู้บริโภค ด้วยหลักการที่ว่า ลดลง ลดการบริโภค ลดการใช้พลังงาน ลดการสิ้นเปลือง ลดปัญหาที่เกิดขึ้น ลดการผลิต หลอดไฟฟ้าในอดีต สามารถใช้งานได้ถึง 25 – 100 ปี และอายุการใช้งานในหลายยี่ห้อเริ่มลดลง

นักวิทยาศาสตร์ในอดีตอย่าง เอดิสัน ได้คิดค้นหลอดไฟที่ใช้งานได้ยาวนาน และบริษัทหลอดไฟในช่วงแรกก็พยายามเพิ่มอายุการใช้งานหลอดไฟให้ยาวนานขึ้น แต่ต่อมาคณะกรรมการได้จำกัดอายุการใช้งานให้น้อยลง ผลักดันมติไปสู่เจ้าหน้าที่รัฐ และบริษัทหลอดไฟหลายแห่งก็ได้ปฏิบัติตาม เพราะหากฝ่าฝืนจะโดนปรับ ภายหลังอายุการใช้งานหลอดไฟก็ลดลงเรื่อยๆ ในอดีตบริษัทหลอดไฟบางยี่ห้อ ได้ควบคุมการผลิตจากการผลิตหลอดไฟหลายประเทศทั่วโลก โดยมีส่วนแบ่งการตลาด มีการเปลี่ยนชื่อบริษัทหลายครั้ง ซึ่งเป็นกลยุทธ์ทำให้ไม่มีตัวตนอย่างเป็นทางการ มีการแลกเปลี่ยนสิทธิบัตร ควบคุมการผลิตและควบคุมผู้บริโภค นักประดิษฐ์ในช่วงแรกยื่นเรื่องขอสิทธิบัตรมากมาย บางชิ้นมีอายุใช้งานได้ถึง 100,000 ชั่วโมง แต่ก็ไม่มีออกมาจำหน่ายในท้องตลาด (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 11: 06 – 11: 15)

บริษัทเทคโนโลยีเครื่องมือสื่อสารบางยี่ห้อ ผลิตโทรศัพท์มือถือที่มีอายุการใช้งานแบตเตอรี่ที่มีอายุสั้น และไม่สามารถหาเปลี่ยนได้ทั่วไป หรืออุปกรณ์เทคโนโลยีเครื่องใช้ไฟฟ้าบางยี่ห้อใช้งานได้ไม่นานก็พัง และไม่สามารถซ่อมได้เพราะอุปกรณ์อะไหล่ราคาสูง ตัวแทนให้คำแนะนำว่า ควรที่จะซื้อเครื่องใหม่ซึ่งมีราคาถูกกว่าส่งซ่อม เป็นต้น

บริษัทเทคโนโลยีบางแห่ง นำเสนอประชาสัมพันธ์เกินความจริง อ้างว่าเป็นผู้ส่งเสริมหรือสนับสนุนนโยบายสิ่งแวดล้อม แต่ในทางปฏิบัติกลับไม่เป็นไปตามสารที่สื่อออกมา บริษัทบางแห่งนำเสนอภาพลักษณ์เป็นตัวแทนของคนหนุ่มสาว วัยรุ่นหรือเยาวชน แต่วิถีหรือกระบวนการกลับส่งเสริมให้เกิดความฟุ่มเฟือย เป็นต้น

แผนการเลิกใช้งาน (Planned obsolescence) คือ อุบายที่ใช้ในการล่อลวงแรงปรารถนาของผู้บริโภคในการที่จะเป็นเจ้าของหรือซื้อบางสิ่งที่ใหม่ขึ้นกว่าเดิม ในระยะเวลาสั้นๆ ที่แทบจะไม่ได้พิจารณาตัดสินใจอย่างรอบคอบ ขาดการใส่ใจนึกถึงความจำเป็น สินค้าทั้งเสื้อผ้าแฟชั่น เครื่องไฟฟ้า เทคโนโลยีต่างๆ ถูกนำเสนอความเป็นทันสมัย ล้ำสมัย ล่าสุด ไม่ตกยุค อิสรเสรีและความสุขในการบริโภคที่ไร้ขอบเขตเป็นส่วนหนึ่งในเจตจำนงเสรี สิ่งนี้เป็นวิถีในช่วงยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมที่ผ่านมา เป็นรากฐานของสังคมบริโภคนิยม ซึ่งเห็นได้ในการดำเนินชีวิตของบางประเทศ แผนการเลิกใช้งานเข้ามามีส่วนร่วมกับหลักสูตรการศึกษาการออกแบบในหลายๆ แห่ง เพราะเป็นการสนับสนุนเศรษฐกิจอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เครื่องมือหลัก 3 ประการ คือ การโฆษณา แผนการเลิกใช้งาน และเครดิต ทั้งหมดนี้ทำให้คนรุ่นหลังมุ่งสู่การบริโภคด้วยเครดิต และการสร้างเครดิตก็ต้องสร้างรายได้ หลายคนต้องหยิบยืม มีน้อยใช้มาก ระบบการผลิตก็ป้อนผลิตสินค้าสู่ตลาดจำนวนมากขัดแย้งกับการใช้ทรัพยากร ทุกอย่างดูจะรวดเร็วและแข่งขันกันมากขึ้น สิ่งเหล่านี้ไม่ช่วยให้เกิดความยั่งยืนในระยะยาว เซอเก้ (Serge Latouche) ให้มุมมองว่า หลายคนเป็นนักเหยียบคันเร่งแต่ไม่มีใครอยู่ได้นานกับความเร็วสูงสุด เพราะจะจบลงที่การชนหรือสถานการณ์ที่เลวร้าย (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 23: 44 – 24: 35)

การพัฒนาคุณภาพสังคม สามารถเริ่มจากการปรับเปลี่ยนทัศนคติรูปแบบการใช้ชีวิตของผู้คนในสังคม โดยต่อต้านอุบายแผนงานที่ทำให้การใช้งานฟุ่มเฟือยในระยะสั้น ซึ่งขัดแย้งต่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพสังคมในระยะยาว อย่างยั่งยืน

เรื่องที่ 17 สถานที่ที่เล็กที่สุด (The Tiniest Place)

กลุ่มประเทศละตินอเมริกาในอดีตถูกกดขี่ด้วยระบบเผด็จการทหาร ซึ่งมีระบบทุนนิยมหนุนหลัง นำไปสู่การกอบโกย กดขี่ และเกิดช่องว่างระหว่างความรวยและจน กลายเป็นความขัดแย้ง ซึ่งนำไปสู่สงครามในที่สุด สังคมที่ตีความเสมอภาคด้วยเงินจากมุมมองของคนจน หรือสังคมที่ตีความหมายของความสุขมาจากความมั่งมีของเงิน ด้วยมุมมองของคนรวยหรือคนจนก็ตาม ย่อมเกิดความแบ่งแยกและไม่มีหนทางของความเสมอภาคหรือความสุขในสังคมได้อย่างแท้จริง ความขัดแย้งไม่ลงรอยกันทำให้มนุษย์ในสังคม จับปากกระบอกปืนเข้ารุกราน โดยฝ่ายที่มีการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจเบื้องหลัง จะมีอำนาจที่จะตัดสินชะตาชีวิตของมนุษย์ด้วยกันเอง สงครามกลางเมืองซึ่งมีสาเหตุจากความขัดแย้งทางความคิดที่ไม่ลงรอยกัน จึงนำไปสู่การแบ่งแยก พวกพ้อง กดขี่เข่นฆ่าเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเอง ไร้ซึ่งมิตรภาพ หลายครั้งเหตุการณ์สงครามการเมืองมาจากการสู้รบของกองทัพทหารและกองโจรที่มาจากชาวบ้านที่รวมตัวกันการตอบโต้คือ สิ่งที่ผิดกฎหมาย ผลลัพธ์ของการสู้รบคือการสูญเสียมิตรภาพ เลือดเนื้อของพี่น้องในสังคมเดียวกัน ผู้บงการหรือต้นเหตุเบื้องหลังขาดสามัญสำนึกต่อความเป็นมนุษย์และมิตรภาพ

เรื่องที่ 18 ปากของหมาป่า หรือ ขอให้โชคดี (La bocca del lupo **หรือ** The Mouth of the Wolf)

ความเปลี่ยนแปลงของสังคมทำให้มนุษย์เปลี่ยนไป จากการต่อสู้เพื่ออุดมการณ์และความเป็นนักสู้ของผู้ชายในอดีตค่อยๆ หายไป วิถีการดำเนินชีวิตในปัจจุบันแตกต่างจากอดีต ผู้คนอพยพเข้ามาจากหลายถิ่นฐานเพื่อทำมาหากิน พักพิงตามถนน ตรอกซอกซอย แทนที่ผู้ตั้งถิ่นฐานเดิม ซึ่งเป็นชาวประมงที่เคยดำรงชีวิตอยู่กับธรรมชาติ ตอนนี้กลายเป็นสังคมเมืองซึ่งมนุษย์ที่เคยดำรงชีวิตอยู่กับความงามทางธรรมชาติ และวิถีชีวิตของการแบ่งปัน พันธนาการไว้ด้วยความทรงจำในขณะที่หลายสิ่งหลายอย่างเปลี่ยนแปลงไป ในสังคมเมินเฉยและเสแสร้งของผู้คนระหว่างชนชั้นที่แตกต่างกัน สภาพสังคมที่เสื่อมลงเพราะความดีและความอ่อนโยนกลายเป็นมุมมองที่ว่า ไร้เดียงสา ไม่รู้ทันอุบาย หลายคนเดินทางมาด้วยความหวัง แต่ก็ถูกปล่อยไว้ตามมีตามเกิดในสังคม หลายคนรู้สึกแปลกแยก เกิดความทุกข์ และหลายคนแปลกแยกออกจากสังคมกระแสหลัก จนถูกมองว่าเป็นกลุ่มคนชายขอบ

ความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย ส่งผลต่อเสรีภาพของการดำรงชีวิตและการเลือกใช้ชีวิต ยุคสมัยของสังคมกระแสหลักดำรงชีพ อยู่รอดได้ด้วยงานที่มุ่งสร้างรายได้เงินเป็นสำคัญ สถานที่ท่องเที่ยว แสงสี และดื่มกินยามค่ำคืน มีบทบาทในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคมดังกล่าวมากขึ้น อบายมุข ซ่องโสเภณี และยาเสพติด ที่มีให้เห็นในหลายๆ ที่ทาง ทั้งที่เปิดเผยถูกกฎหมายและที่ผิดกฎหมาย ในสังคมที่เปลี่ยนไป มีเสรีภาพมากขึ้น มุ่งเน้นการทำงานสร้างรายได้และผลกำไร เกิดการแบ่งแยกของสถานะทางสังคม นำไปสู่การให้ความหมายของคนชายขอบ ในลักษณะของการแบ่งแยกมนุษย์กลุ่มหนึ่งออกจากสังคมกระแสหลักที่เปลี่ยนไปจากอดีต การดำรงชีวิตในสังคมเปลี่ยนไป ยิ่งอายุมากยิ่งหางานยาก โอกาสในการแสวงหาหน้าที่การงานน้อยลง ลักษณะครัวเรือนที่เล็กลงจากแต่ก่อน หลายสถานที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อนมิตรสหายก็ตายจากไป บ้างก็แยกย้ายทำมาหากิน ใช้ชีวิตอยู่ตามลำพังมากขึ้น สำหรับคนชายขอบบางคน ชีวิตในคุกลำบากน้อยกว่าการที่ต้องเผชิญชีวิตจริงกับสังคมภายนอกที่เปลี่ยนแปลง

เรื่องที่ 19 ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ (There Once was an Island)

ผู้คนบางคนในชุมชนมีความเชื่อที่ว่า การเผยแพร่ศาสนาคริสต์ในอดีต ได้แยกความเชื่อของกลุ่มชนพื้นเมืองออกจากกัน ความเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมเมือง กำลังนำไปสู่การสูญหายทางวัฒนธรรมและขนบประเพณีดั้งเดิมของชุมชนที่ใกล้ชิดกับท้องทะเล ระดับน้ำทะเลที่กำลังจะท่วมเกาะ ไร่สวนกำลังถูกทำลาย ลูกหลานเตรียมอพยพไปสู่การดำรงชีวิตในสังคมเมือง รัฐบาลไม่สามารถช่วยแก้ไขได้อย่างถาวร และการแก้ไขปัญหาจากปลายเหตุหลายข้อเสนอ กลับต้องอาศัยเงินจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นการสร้างกำแพงขึ้นกั้นระดับน้ำหรือการอพยพผู้คนออกจากพื้นที่

ความไม่จริงใจในการแก้ปัญหาของรัฐบาล เห็นได้จากความล่าช้าหรือเพิกเฉยในส่งเรือจัดสรรอาหารและน้ำมาให้ชาวเกาะ เมื่อภาวะฉุกเฉินกำลังจะเกิดขึ้น ไม่มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

สาธารณสุข หรือไม่ลงมืออพยพชาวเกาะ เป็นต้น สังคมชุมชนชาวเกาะที่ผูกพันกับธรรมชาติ มีวิถีการดำรงชีวิตที่เรียบง่าย เป็นมิตร เอื้อเฟื้อแบ่งปันต่อกัน กำลังเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้น

ยุคสมัยปัจจุบันที่ความเป็นไปได้ของทางออกในสังคม ถูกผลักดันด้วยค่าของเงินที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เช่นเดียวกับการใช้เงินจำนวนมหาศาลแก้ปัญหาระดับน้ำในท้องทะเลเพียงแค่ปลายเหตุ ขาดการป้องกันและแก้ปัญหาที่ต้นเหตุอย่างยั่งยืน ปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ในประเทศแถบทะเลแปซิฟิก เกิดขึ้นมาจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีจำกัด ส่งผลต่อปัญหาการพลัดถิ่นฐานและความยากจนที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและเพิ่มขึ้นในอนาคต

เรื่องที่ 20 เวสท์ แลนด์ (Waste Land)

ชุมชนจาดิม กลามาโช ในบราซิล ดำรงชีวิตต่ำกว่ามาตรฐานของความเป็นอยู่ที่ควรจะเป็น โดยพิจารณาจากสภาพความเป็นอยู่ ความไม่แข็งแรงของที่อยู่อาศัยที่ทำจากเศษไม้ และเศษวัสดุจากกองขยะ แออัด สกปรก อาศัยร่วมกันกับหนู บางคนเป็นโรคเชื้อราที่ผิวหนัง ผู้คนไม่มีทางเลือกในการประกอบอาชีพ มากนัก อาชีพของพวกเขาคือ ดำรงชีพเลี้ยงชีพจากกองขยะที่เกิดขึ้นมากมายของคนเมือง หรือแม้ซากศพมนุษย์ที่ถูกนำมาทิ้งไว้ในกองขยะแห่งนี้ ปัญหาสังคมที่ไม่ใช่เป็นแค่สิ่งที่เห็นได้ด้วยตา แต่ส่งผลกระทบเกิดขึ้นในวงกว้าง รวมถึงสภาพจิตใจของผู้อยู่อาศัยและผู้พบเห็น มนุษย์ในสังคมดังกล่าวจะดำรงชีวิตอยู่ได้ ก็ด้วยความเข้มแข็ง พยายามปรับตัวอยู่รอดกับสิ่งที่พวกเขาต้องเป็น เลี่ยงไม่ได้ เป็นกลุ่มชายขอบของสังคมที่ไม่มีบทบาท ไม่มีสิทธิ์มีเสียง โอกาสที่จะนำเสนอความคิดเห็นก็มีไม่มากหรือแทบไม่มี แต่กลับมีบทบาทเป็นฟันเฟืองขับเคลื่อนให้กับสังคมคนเมือง พวกที่อ่อนแอก็จะมักง่ายและหลงเข้าสู่การพึ่งอบายมุข สิ่งเสพติด และความรุนแรง เพื่อถีบตัวสร้างรายได้ให้กับการดำรงชีพ ถึงแม้สภาพแวดล้อมทางสังคมจะเอื้อให้มนุษย์ในชุมชนดังกล่าว มีโอกาสสูงที่จะเดินทางไปสู่วิถีที่เลวร้ายจากอบายมุข แต่ความเข้มแข็งของครอบครัว และการเปิดโอกาสในการเรียนรู้ในสิ่งที่ดีงาม และมีคุณค่าให้กับเด็กๆ จะสามารถเป็นจุดเริ่มในการสร้างสรรค์ทรัพยากรบุคคลในสังคมได้

สถาบันครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญที่จะหล่อหลอมหรือดูแลลูกในวัยเด็ก ก่อนที่เขาจะโตมาเป็นทรัพยากรบุคคลในสังคมโลกต่อไป เมื่อคุณคือโลก โลกคือคุณ หลายสิ่งหลายอย่างผูกพันและซึมซับเชื่อมโยงต่อกันจากวัยเด็กสู่ผู้ใหญ่ หรือผู้ใหญ่สู่วัยเด็ก การเลี้ยงดูใกล้ชิดจึงมีความสำคัญ ผู้คนในจาดิม กลามาโช มารวมตัวกันจากหลายสาเหตุ แต่ส่วนมากเกิดจากการถูกทอดทิ้ง พ่อแม่ซึ่งเป็นผู้ปกครองลูกของตนต้องมีความเอาใจใส่รับผิดชอบต่อลูกของเขา รวมถึงใส่ใจสุขภาพร่างกายของตนไปพร้อมๆ กันด้วย เพื่อไม่เกิดการทิ้งขว้าง สร้างภาระให้กับสังคม หรือปัญหาจากตัวเด็กเองก็ตามที่หนีออกจากบ้าน หากสมาชิกในครอบครัวมีความสุข เอื้ออาทร เมตตา แบ่งปัน เอาใจใส่ซึ่งกันและกัน ปัญหาสังคมจะน้อยลง ถึงแม้ว่า ค่าของเงินเข้ามามีบทบาทในการดำรงชีวิตในสังคมมากขึ้น

ค่านิยมของสังคมเมืองที่เติบโตขึ้นตามค่าของเงิน จึงเป็นการแบ่งแยกมนุษย์ให้แปลกแยกแตกต่างกันมากขึ้น จนเกิดเป็นผลกระทบต่อการดำรงชีพในชุมชน เช่น การกดขี่เพื่อกอบโกยจากช่องว่างทางสังคม ด้วยการเรียกเก็บค่าเช่าพื้นที่ที่สูง พร้อมดอกเบี้ยราว 50% จากผู้อยู่อาศัยจ่ายช้ากว่ากำหนด เป็นต้น เมื่อสังคมจูงใจให้ลุ่มหลงยึดติดในเงินมากขึ้นเรื่อยๆ ปัญหาต่างๆ ในสังคมก็จะเพิ่มมากขึ้น การค้ายาเสพติด อบายมุข และความรุนแรง ซากศพผู้คนที่มาจากการด่วนตัดสินใจด้วยอารมณ์และผลประโยชน์ จึงมีให้เห็นในกองขยะ ผลกระทบจากพฤติกรรมบริโภคนิยมของคนเมืองที่มีส่งผลต่อชุมชนชานเมือง การกระทำของผู้คนในสังคมหนึ่ง ส่งผลกระทบต่อชุมชนในอีกสังคมหนึ่ง จึงพอสรุปถึงความสัมพันธ์ของผลที่เกิดขึ้นและการกระทำ โดยแยกออกจากกันไม่ได้ สังคมจึงมีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างชัดเจน ทั้งมนุษย์ต่อมนุษย์ มนุษย์ต่อสังคม และสังคมต่อสังคม สังคมที่ดีและยั่งยืนจึงต้องอาศัยความประณีตรอบคอบในการคิดและกระทำ คำนึงถึงผลอันอาจจะเกิดขึ้นกับส่วนรวม การพัฒนาสังคมจึงไม่สามารถที่จะแยกพิจารณาในแต่ละส่วนได้ ต้องคิดคำนึง วางแผนคาดคะเน และหยั่งรู้ถึงผลที่จะเกิดขึ้นต่อทุกๆ ส่วนในสังคม

เรื่องที่ 21 วอเทอร์ ชิลเดรน (Water Children)

สังคมเมืองและชนบทที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติมีความแตกต่างกันในการดำรงชีพ ใช้ชีวิตและส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ ทั้งสองสังคมประกอบด้วยเพศชายและเพศหญิง ซึ่งธรรมชาติให้ความสามารถในการให้กำเนิดชีวิตกับเพศหญิง อารมณ์ความรู้สึกอันประณีตละเอียดอ่อนในการให้ความหมายของการให้กำเนิดชีวิตหรือลูก จึงอยู่ในความปกติของสตรี ค่านิยมที่เกิดขึ้นในสังคมย่อมส่งผลต่อการรับรู้ รู้สึก และนึกคิดต่อสมาชิกในสังคม สังคมมีอิทธิพล ส่งผลต่อการรับรู้และทัศนคติของผู้คนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความเข้าใจในสตรี หรือมุมมองที่มีต่อความงามที่เกิดขึ้นจากความรู้สึกนึกคิดภายในก็ตาม การรับรู้และการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของผู้คนในสังคม จึงมีส่วนร่วมที่สำคัญที่มาจากวิถีทางของสังคม

เรื่องที่ 22 ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี (Whores' Glory)

ในสังคมมนุษย์มีโสเภณีมาตั้งแต่ในอดีต หลายยุคหลายสมัย ภาพยนตร์สารคดีนำเสนอโสเภณีจาก 3 เมือง คือ กรุงเทพมหานคร ฟาริดเพอในบังคลาเทศ และเรย์โนซาในเม็กซิโก โดยมีจุดร่วมจากความผันผวนทางเศรษฐกิจของสังคมและความต้องการเงิน ความรักที่มั่นคงจึงหาได้ยาก ความเชื่อใจบางครั้งมาจากการตกลงระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายบริการทางเพศ แต่ก็ไม่สามารถเข้าถึงได้มาก เพราะส่วนมากรู้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม หรือรู้สึกผิดต่อความรู้สึกที่ลึกลงไป รวมถึงการรักษาระยะห่างกับลูกค้ามากหน้าหลายตาเพื่อความปลอดภัย แต่เพราะความต้องการที่จะได้รับเงินเป็นสำคัญ ความเชื่อใจที่ได้รับจึงเริ่มจากการจ่ายเงินเป็นส่วนใหญ่ โสเภณีจึงมีความเสแสร้ง ไม่ว่าจะเป็นความต้องการและความพึงพอใจทางกามารมณ์ ลักษณะของสังคมดังกล่าวมีความคล้ายกับสังคมที่ให้ความหมายต่อเงินเป็นสำคัญ และเป็นช่องทางนำไปสู่อาชญากรรม เพราะสังคมแวดล้อมของงานโสเภณี มีทั้งอบายมุข การสังสรรค์ และ

ความเพลิดเพลิน จึงเปิดโอกาสหากินให้กับแมงดาและอาชญากรได้

เรื่องที่ 23 หนักงานหนักเล่น (Work Hard Play Hard)

มนุษย์ในสังคมของการทำงาน มีหน้าที่และบทบาทที่ต้องรับผิดชอบต่อตนเองและเป้าหมายของบริษัท การทำงานในบริษัทคือการร่วมมือเพื่อจุดมุ่งหมายของบริษัท และความสำเร็จทางสายอาชีพของแต่ละบุคคล ในปัจจุบัน วัฒนธรรมการบริโภคและการดำรงชีวิตของผู้คนมากมายเปลี่ยนไปจากอดีต ทำให้เกิดความไม่แน่นอนทั้งที่มาจากกลุ่มผู้บริโภค และลูกจ้างในองค์กรบริษัท บริษัทจะอยู่รอดได้จึงต้องปรับเปลี่ยนกลวิธีเพื่อรักษาการเติบโตและผลกำไรไว้ บริษัทในตะวันตกมากมายมีการปรับเปลี่ยนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของพวกเขาด้วยกลวิธีมากมาย ดังนี้

1. **การออกแบบสถาปัตยกรรมหรือการตกแต่งภายใน** เพื่อแนวคิดของการหลอมรวมสภาพแวดล้อมของการดำเนินชีวิตที่บ้าน มาไว้ร่วมกันกับการทำงานที่บริษัท มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากมาย มีรูปแบบโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ลดความหรูหราลง ดูเป็นกันเองมากขึ้น แทนที่ความเป็นธรรมชาติด้วยสีและวัสดุ เสริมสร้างความเพลิดเพลินในการทำงานให้มากขึ้น ไม่บีบบังคับให้ทำงาน แต่เน้นย้ำได้ว่ากำลังทำงานอยู่ มีการคำนึงประสิทธิภาพของพื้นที่แต่ละส่วน เช่น พื้นที่ของการพบปะสนทนา เพื่อเป็นการแบ่งปัน ป้อนข้อมูลให้แก่กัน ไม่ว่าพนักงานจะพูดคุยเรื่องส่วนตัวชีวิตประจำวันกันแต่ก็จะเป็นแนวคิดที่จะนำไปสู่การเกิดงานนวัตกรรมใหม่ๆ ได้ จะใช้เครื่องเรือนที่ไม่ใช่เครื่องใช้สำนักงานทั่วไป แต่จะสามารถทำให้พนักงานระลึกถึงชีวิตความเป็นอยู่ที่บ้าน นำจิตวิญญาณของการทำงานเป็นทีมเอาไว้ให้เป็นหนึ่งเดียว สอดคล้องกับการขับเคลื่อนนโยบายและเป้าประสงค์ของบริษัท ส่งเสริมความเป็นแบรนด์ให้เข้มแข็ง บริษัทบางแห่งมีการสแกนบัตรเข้าออก ควบคุมการเปิดปิดและเก็บข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ช่องทางเข้าออกของบริษัท เน้นย้ำให้ตระหนักถึงความเป็นหนึ่งเดียวกันด้วยโลโก้บริษัท ภายในพื้นที่ทำงานของพนักงานบางแห่ง มีสภาพแวดล้อมที่เปิดทะลุโปร่งแสง ซึ่งทำให้หัวหน้างานเห็นได้ว่าใครว่าง หรือกำลังทำอะไรอยู่ รวมทั้งพนักงานสามารถตรวจสอบกันเองได้ และในอีกด้านหนึ่งยังเป็นการเพิ่มความเร็วในการทำงานและความเป็นไปได้ของความสำเร็จในงาน และในอนาคตการออกแบบสภาพแวดล้อมของการทำงานในสำนักงานจะไม่ขึ้นกับความต้องการของบริษัท แต่จะเน้นที่ความต้องการของพนักงานลูกจ้างเพื่อความพึงพอใจ บริษัทจะหากลุ่มคนที่มีความสามารถ ความชำนาญในทักษะเฉพาะด้าน มีสภาวะแวดล้อมของการทำงานที่หลากหลายมากกว่าแต่ก่อน แต่ก็เป็นไปไม่ได้ที่จะทำให้พนักงานทุกคนหรือหลายๆ กลุ่มพึงพอใจ

2. **การจัดการภายในบริษัท** เช่น ยามเช้ามีการกล่าวทักทาย เน้นย้ำจุดมุ่งหมายของการทำงานให้บรรลุเป้าหมายความสำเร็จร่วมกัน ทั้งการสร้างผลประกอบการ การเพิ่มทุนขยายตัว เพื่อความสำเร็จในระดับโลก และความสำเร็จในอดีตที่เกิดขึ้น ปลุกเร้าให้เกิดความทะเยอทะยานเป็นหนึ่งเดียว อดทนเข้มแข็งและก้าวเดินไปข้างหน้าสู่จุดมุ่งหมายเดียวกันกับบริษัท หรือภายในบริษัทใหญ่ที่ติดตั้งเครื่องมือ

สื่อสารและระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น จากเสียงที่กล่าวคำ สวัสดีที่มาจากเครื่องตอบรับอัตโนมัติหลายๆ พื้นที่ในสำนักงาน การใช้ซอฟแวร์เก็บข้อมูลของผู้สมัครงานด้วยระบบออนไลน์ เช่น ข้อมูลความต้องการของสถานที่ทำงานที่น่าสนใจ 7 ลำดับ เพื่อส่งไปให้สำนักงานหลายพื้นที่ในบริษัทได้มีตัวเลือก ซอฟแวร์ดังกล่าวเป็นตัวกรองให้กับองค์กรบริษัทได้สะดวก รวดเร็ว ไร้พรมแดน และคัดเลือกได้ตรงตามความต้องการมากขึ้น การจัดประชุมเพื่อหาแนวทางร่วมกัน บางบริษัทมีแนวคิดของการเปลี่ยนแปลง ยกเลิกการแบ่งแยกแผนก เพื่อความเป็นหนึ่งเดียวไม่แบ่งแยก แต่นั้นก็ยังไม่ใช่ทางออกของบทสรุปหากเทียบกับการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรม บางบริษัทเผชิญปัญหาวิกฤตที่เกิดขึ้นจากการปรับเปลี่ยนพนักงานจำนวนมากมาย ยุคสมัยกำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคมนุษยชนที่มีหลากหลายกระจายตัวออกไป พนักงานคนหนึ่งจะเรียนรู้และเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่างออกไปจะมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในพวกเขาแต่ละคน หลีกหนีจากการคิดวิเคราะห์ทางการตลาด ที่เน้นเจาะจงให้ความสำคัญต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างที่ผ่านมา ไม่ใช่การรวมศูนย์แบ่งแยกตัวตนเหมือนแต่ก่อน แต่เป็นนานาชาติอย่างเหมาะสม

3. **การอบรมภาคสนามเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีของการทำงานเป็นทีม** เพื่อจุดมุ่งหมายของความสำเร็จเดียวกัน ครูฝึกผลักดันให้พนักงานมีความเคารพและเห็นอกเห็นใจต่อกัน ตื่นตัวกระตือรือร้นในการปฏิบัติ มีเหตุผลและความโปร่งใส อยู่ในระเบียบวินัย แต่ไม่ใช่ทำตามคำสั่งอย่างมืดบอด เชื่อใจต่อกัน เพื่อความเป็นผู้นำและการเป็นหนึ่งเดียวกัน ทุกคนในทีมมีความรับผิดชอบร่วมกัน โดยให้ผู้ฝึกปิดตาอมลูกอม และมีนกหวีดติดตัวลงไปในหลุมที่ปิดมิดชิด ห้ามไม่ให้แต่ละคนพูดจากัน แต่ต้องเป่านกหวีดก่อนพูด แล้วครูฝึกจะกลับไปดูพฤติกรรมและการตัดสินใจต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในหลุม ผ่านกล้องวงจรปิดในห้องควบคุมที่มีไมโครโฟนคอยเตือน ประกาศถึงภารกิจและชี้นำแนวทางของกฎระเบียบต่างๆ ระบุว่าสิ่งใดสามารถกระทำได้และไม่สามารถกระทำได้ หรือมีตัวช่วยอยู่ที่ใด เป็นต้น ผู้ฝึกหลายคนแค่ทำตามคำสั่งเพื่อให้ได้พบกับทางออกหรือยุติลง

4. **มีการประเมินประสิทธิภาพและทัศนคติของพนักงานลูกจ้าง** ที่มีต่อบริษัทองค์กร หน่วยงานวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ของคณะกรรมการและประเมินให้คะแนนเป็นตัวเลข เพื่อพัฒนาองค์กรบริษัท เพื่อที่จะได้รู้จักบุคลากรหรือทีมงานของบริษัท และเพื่อทำข้อตกลงกับลูกจ้างไปพร้อมกับการประเมินและพัฒนาบุคคล โดยจะมีการติดตามผลงานภายหลังอีกด้วย บางหน่วยงานขององค์กรบริษัทมีการศึกษาการทำงานของระบบประสาทของมนุษย์ ทั้งทางด้านอารมณ์ ความจำ และการรับรู้ เพื่อพิจารณาหรือวิเคราะห์นำไปใช้ในการประเมินหรือจัดการทรัพยากรบุคคลภายในองค์กรบริษัท

5. **การจัดการเก็บข้อมูล** จากการพูดคุยสัมภาษณ์และการประเมินผลพนักงานด้วยตัวเลข การสัมภาษณ์เริ่มด้วยการให้แนะนำตัว ระบุตำแหน่งงานที่ทำ รวมถึงประสบการณ์ที่ผ่านมาและระยะเวลาการทำงานที่ผ่านมา ผู้สัมภาษณ์จะถามถึงความคาดหวังหรือเป้าหมายระยะยาวในอนาคตและให้นำเสนอจุดแข็งและจุดอ่อน นำเสนอตัวตนและทักษะทางความคิดตัดสินใจแก้ปัญหา คำตอบจะ

ถูกวิเคราะห์ถึงทัศนคติต่อเพื่อนร่วมงานต่อองค์กรบริษัทและต่อตนเอง เช่น คำถามทางจิตวิทยาที่ว่าเมื่อมีบางคนมากดปุ่มสีแดง ปุ่มที่สร้างความรำคาญและความโกรธ สิ่งนั้นคืออะไร เป็นต้น ทั้งหมดเป็นลักษณะหนึ่งของการประเมินศักยภาพออกมาเป็นตัวเลขที่ผ่านคณะกรรมการที่สัมภาษณ์ บันทึกและวิเคราะห์ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับการพิจารณาของหัวหน้างาน โดยประเมินการตอบคำถามตามเกณฑ์ขององค์กรบริษัทที่ตั้งไว้

สิ่งเหล่านี้ขัดแย้งต่อความเป็นปัจเจกบุคคลและความเป็นมนุษย์ แต่เป็นการจัดการลูกจ้างเพื่อการรวมศูนย์ เพื่อผลประกอบการของบริษัทที่ต้องเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง การจัดการวัฒนธรรมขององค์กรบริษัท บางแห่งต้องการหลอมรวมพนักงานเป็นหนึ่งเดียวกัน ในการทำงานแบบทีม ด้วยการจัดการมนุษย์ ซึ่งเป็นพนักงานลูกจ้างในลักษณะต่างๆ ที่ประเมินผลด้วยตัวเลข โดยการนำเทคโนโลยีระบบดิจิตอลเข้ามาเป็นเครื่องมือช่วยสนับสนุนการจัดการบางอย่าง ที่ดูจะผ่อนปรนให้มีพนักงานรู้สึกเหมือนทำงานอยู่ที่บ้าน โดยนำลักษณะของสภาพแวดล้อมส่วนตัวมาประยุกต์ใช้ในวัฒนธรรมองค์กรบริษัท จัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย เพื่อเพิ่มความสะดวกสบายและความรู้สึกเป็นกันเอง รวมทั้งการสร้างความผูกพันระหว่างผู้ร่วมงาน เพื่อให้พนักงานลูกจ้างรักที่จะทำงานและเดินหน้าไปด้วยกันกับบริษัท แต่ในด้านความเป็นจริงของมนุษย์ซึ่งมีอารมณ์ความรู้สึกแสวงหาความเป็นอิสรเสรี และความเป็นปัจเจก รวมถึงความเปลี่ยนแปลงทางการบริโภคของมนุษย์ การจัดการของบริษัทยังคงสร้างแรงกดดันอย่างมากให้กับพนักงานลูกจ้าง ในการเปลี่ยนให้มนุษย์เป็นคล้ายกับกลไกเครื่องจักรที่ขับเคลื่อนการสร้างผลกำไรให้กับบริษัทด้วยการแข่งขัน เช่น การทำงานในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ การผลักดันให้ยึดติดกับการทำงานเป็นทีมและสถานที่ทำงาน เป็นต้น ถึงแม้คำว่า ทำงานเป็นทีม จะถูกนำมาใช้ผลักดันให้กับพนักงานลูกจ้าง มุ่งสู่เป้าการบรรลุเป้าหมายของบริษัทร่วมกัน แต่ความขัดแย้งภายในสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่า มนุษย์ ยังคงสวนทางกัน ระหว่างเป้าหมายในชีวิตมนุษย์ เป้าหมายของทีมงาน หรือเป้าประสงค์ของบริษัทก็ตาม การแข่งขันกันในการทำงานยังคงดำเนินต่อไป อย่างเข้มข้นด้วยการจัดการและการประเมินค่าประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคลด้วยตัวเลข ยังคงอยู่เบื้องลึกของการจัดการภายในองค์กรบริษัท เพื่อผลประโยชน์ ผลกำไรของบริษัท

เรื่องที่ 24 คีโม (Chemia / Chemo)

โรงพยาบาลเป็นสังคมของผู้ป่วย ผู้ดูแลและตรวจรักษาผู้ป่วย และผู้มาเยี่ยมคนป่วย เพื่อนครอบครัว ญาติ และคนรัก สังคมในโรงพยาบาลเป็นสังคมที่ทุกคนมีจุดร่วมเดียวกันในการเผชิญกับโรคภัยไข้เจ็บ จุดร่วมของการดูแลและตรวจรักษา จุดร่วมของความรู้สึกนึกคิดในช่วงเวลาของความตาย จุดร่วมของความไม่แน่นอนในโอกาสอันน้อยนิดของการรักษา หมอผู้มีจรรยาบรรณแพทย์จึงเป็นบุคคลในบทบาทหน้าที่ ที่สังคมมนุษย์คาดหวังเป็นอย่างยิ่งในการตรวจรักษาให้หายจากโรคภัยไข้เจ็บ หมอที่ละทิ้งจรรยาบรรณจึงส่งผลต่อการดำรงอยู่ของสังคมที่ดีงาม และความผาสุกร่วมกันในสังคม ความสำคัญของชีวิตจึงต้องมาก่อนความสำคัญของเงิน เพราะความเห็นแก่เงินคือความเห็นแก่ตัว สร้างความแตกแยกตัวใครตัวมัน

ซึ่งต่างจากความเห็นแก่ส่วนรวมของสังคมที่คำนึงถึงชีวิตและความสุขของผู้อื่น

ประเด็นที่ 3 ศิลปวัฒนธรรม

เรื่องที่ 3 บิ๊ก บอยส์ กอน บานาน่าส์ (Big Boys Gone Bananas!)

การใช้สื่อในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน เพราะวัฒนธรรมและความเชื่อส่งผลต่อการรับรู้ของผู้คนในแต่ละสังคม เสรีภาพคือสิ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับแบบแผนและวัฒนธรรมของการดำเนินชีวิตในประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ก็ถูกจำกัดลดทอนด้วยพลังอำนาจของเงิน หากมนุษย์ไม่สามารถสงสัยตั้งคำถามหรือกล้านำเสนอความจริง ก็จะนำไปสู่ความเชื่อของสังคมที่ขาดความหลากหลาย ถูกโน้มนำไปสู่ทิศทางใดทิศทางหนึ่งได้โดยง่าย เช่นเดียวกับสื่อ หากสื่อไม่สามารถนำเสนอความจริงได้ เพราะข้อจำกัดของการแสวงหาผลประโยชน์กำไร ด้วยกระบวนการที่ขาดมโนธรรมต่อส่วนรวม ในที่สุดวัฒนธรรม ความเชื่อ และเสรีภาพจะถูกพันธนาการยึดติดอยู่กับค่าของเงินเท่านั้น ความหลากหลายจะเป็นไปอย่างฉาบฉวยเพียงเพื่อสร้างมูลค่า ไม่ใช่ความหลากหลายทางเสรีภาพที่อยู่บนพื้นฐานของความจริง เสรีภาพของการดำเนินชีวิตที่ตั้งอยู่บนความจริงย่อมนำไปสู่ความผาสุกร่วมกันอย่างยั่งยืน ค่าของเงินแปรเปลี่ยนตลอดเวลา ความมากและน้อย แปรเปลี่ยนตลอดเวลา ขาดความเสถียร และการยึดติดในค่าของเงิน จะทำให้มนุษย์แตกแยกออกจากกัน ความเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญที่สุดของสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีรากฐานมาจากการใส่ใจคำนึงต่อความเป็นมนุษย์เป็นสำคัญ ก็จะเสื่อมลงไปสู่การยึดติดมูลค่าเงิน การใส่ใจคำนึงถึงคุณค่าของมนุษย์จะลดลงไปเรื่อยๆ สวนทางกับการสร้างมูลค่าของเงิน ค่านิยมเงินจะดึงให้มนุษย์มีความเชื่อและปรารถนาไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้กับกลุ่มแสวงหาผลประโยชน์อันไม่ชอบธรรม หากเป็นเช่นนี้ ผู้คนจะไม่กล้า แม้จะเอ่ยปากตั้งคำถามต่ออำนาจอันไม่ชอบธรรมเหล่านั้น

วัฒนธรรมที่งดงามในโลกมากมาย ล้วนมาจากความหลากหลายทางความรู้สึกนึกคิด ผสมผสานความเชื่อและวิถีปฏิบัติเพื่อความผาสุกของการอยู่ร่วมกัน ความหลากหลายทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มีคุณค่า มากกว่ากระบวนการทางธุรกิจที่มุ่งหวังกอบโกยผลประโยชน์จากการสร้างมูลค่า หากวัฒนธรรมหนึ่งสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยการสร้างมูลค่า ก็จะส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมย่อยที่หลากหลายที่เหลืออยู่ เมื่อวิถีวัฒนธรรมแปรเปลี่ยนจนใกล้เคียงกับการผลิตซ้ำจำนวนมาก คุณค่าทางวัฒนธรรมนั้น จะลดลงจนกลายเป็นสินค้าในท้องตลาด และอาจกลายเป็นความอิ่มตัว

คุณค่าของวัฒนธรรม เกิดขึ้นจากความเป็นจริงในอดีตครั้งหนึ่ง ซึ่งดำรงอยู่ต่อมาโดยผ่านช่วงระยะเวลา ด้วยวิถีที่ดีงามแสดงออกมาจากความรู้สึกนึกคิดและจิตใจของมนุษย์ที่มีส่วนร่วมต่อกัน ไม่ใช่เริ่มจากจุดประสงค์ของการแสวงหาเงินทุนหรือเพื่อการสร้างมูลค่า ดังนั้น วัฒนธรรมที่เกิดขึ้นจากการสร้างมูลค่าก็สามารถลดคุณค่าความเป็นจริง วิถีที่ดีงามจากคุณค่าทางจิตใจ ความมีส่วนร่วมต่อกัน และคุณค่าของช่วงระยะเวลาในอดีตที่เคยเกิดขึ้นได้เช่นกัน ความอยู่รอดทางวัฒนธรรมที่ดีงาม จึงต้องอาศัยความเข้มแข็งจากการใช้วิจารณญาณ พิจารณาอย่างรอบคอบต่อการคิดและกระทำ ใส่ใจต่อส่วนรวมและ

ผู้อื่น ความอยู่รอดทางวัฒนธรรมไม่ใช่มาจากการสร้างมูลค่าเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางธุรกิจ ความเร่งรีบและมูลค่าของเงิน สามารถทำให้มนุษย์ขาดวิจารณญาณที่นำไปสู่มักง่าย ส่งผลกระทบต่อส่วนรวม ขาดความงดงามที่หลากหลาย ความเข้มแข็งและความยั่งยืนของความงดงามทางวัฒนธรรมที่หลากหลายเหล่านั้นจะสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยจิตใจที่มีส่วนร่วมอันดีงามของผู้คนที่หลากหลายในสังคม

เรื่องที่ 10 ชีวิตเพื่อการขาย (Life for Sale)

ชาวบ้าน ชนพื้นเมืองที่ดำรงชีวิตอยู่กับธรรมชาติ มีความเชื่อและเคารพต่อบรรพบุรุษ เข้าใจถึงความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ สิ่งมีชีวิต และทรัพยากรธรรมชาติ ชนพื้นบ้านทาทิโอ ในประเทศชิลี เชื่อว่า ธรณีและน้ำ ดำเนินไปด้วยกัน เปรียบได้กับสตรีและบุรุษ ชีวิตมีสารัตถะคู่หนึ่งคือ มืดและสว่าง เลวและดี สงครามและสันติสุข ไม่มีสิ่งใดถาวร ธรรมชาติให้กำเนิดสรรพชีวิต น้ำไม่ใช่ของใครคนใดคนหนึ่ง เพราะทุกชีวิตเป็นส่วนหนึ่งของมัน ทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของโลกใบนี้ เพราะในท้ายที่สุด มนุษย์ทุกคนจะกลับคืนไปสู่ธรณี ไม่ว่าวิถีใดๆ มนุษย์ล้วนหยิบยืมมา มนุษย์จะไม่บรรลุเป้าประสงค์ และโลกใบนี้จะไม่ถามหาค่าใช้จ่ายในลักษณะของเงินจากมนุษย์ แต่จะเรียกเก็บจากเลือดเนื้อ การเข้าถึงแก่นแท้ทางธรรมชาติจึงต้องอาศัยดวงใจที่สะอาด

ชนพื้นเมืองหลายแห่งในประเทศชิลี เช่น ชุมชนชิอู ชุมชนแซน เปโดร และชุมชนโทโคเนโอ ได้รับผลกระทบทางตรงจากธุรกิจการครอบครองทรัพยากรน้ำ ซึ่งมาจากอุตสาหกรรมเหมืองแร่หรือธุรกิจรีสอร์ท ที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือทรัพยากรน้ำอย่างฟุ่มเฟือย ความหลากหลายทางวัฒนธรรมของชนพื้นเมืองเดิม จะถดถอยลงจากการแสวงหาผลประโยชน์ทางธุรกิจที่มีส่วนร่วมทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และชาวบ้านจะอพยพไปสู่การเป็นแรงงานในเมือง หรือกลายเป็นแรงงานเพื่อผลประโยชน์ของการขับเคลื่อนทางอุตสาหกรรมที่ไม่ยั่งยืนดังกล่าว

เรื่องที่ 12 ยุคของพวกเรา (Our Generation)

มนุษย์เป็นผู้สร้างวัฒนธรรม และวัฒนธรรมจะอยู่ในวิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์ วัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษเปรียบได้กับเงาที่ติดตามตัว หากสูญเสียวัฒนธรรมใดไป คุณค่าของความงดงามที่หลากหลายในโลกนี้ก็สูญหายลงเช่นกัน บางวัฒนธรรมเกิดขึ้นมายาวนาน ในออสเตรเลียมีวัฒนธรรมดั้งเดิมที่มีมาก่อนยุคสมัยของการล่าอาณานิคม วัฒนธรรมของชนพื้นเมืองดั้งเดิมที่เหลืออยู่ในออสเตรเลีย คือ ยองกู พวกเขาถูกทอดทิ้ง กดขี่ กีดกันสิทธิ จำกัดพื้นที่ และไม่ใส่ใจอย่างจริงใจ สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นจากอคติของรัฐบาล และจะส่งผลต่อการทำลายทั้งชีวิตมนุษย์และวัฒนธรรมในที่สุด รัฐบาลออสเตรเลียไม่ใส่ใจแก้ปัญหาความแตกต่างทางวัฒนธรรม ให้บรรจบลงรอยกันได้ แต่กลับสร้างความเหลื่อมล้ำด้วยค่าของเงิน สร้างความร่ำรวยและความยากจนจากเงิน ด้วยการแสวงหากอบโกยจากธรรมชาติ ซึ่งเป็นการเพิ่มช่องว่างของความรู้สึกนึกคิดและการดำรงชีพ

วัฒนธรรมดั้งเดิมที่ยังเหลือให้เห็นในออสเตรเลีย อยู่ที่ชุมชนคาลิวินคู ทางตอนเหนือของประเทศ วัฒนธรรมดั้งเดิมของชนพื้นเมืองในดินแดนนี้ เคารพต่อธรรมชาติ มีความเชื่อว่า ชีวิตเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ต่อกัน พื้นดินเป็นเจ้าของชีวิตมนุษย์ ความร่ำรวยมาจากการเรียนรู้ถึงความลึกลับที่น่าอัศจรรย์ แวดล้อมรอบตัวจากธรรมชาติ การเรียนรู้ที่สืบทอดต่อกันมาผ่านวิถีชีวิต ผ่านศิลปะที่แสดงออกด้วยบทเพลงสักการบูชา การละเล่น เครื่องดนตรีเคาะจังหวะที่ทำจากไม้ ภาพวาดศักดิ์สิทธิ์ และสีขาวที่ได้จากดิน เป็นต้น

สำหรับชนพื้นเมืองที่ดำรงชีวิตอยู่กับวัฒนธรรมดั้งเดิมของพวกเขา สิ่งนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งและไม่สามารถแยกออกจากวิถีชีวิตของพวกเขา ชนพื้นเมืองดั้งเดิมถูกกดดันจากการเมือง รัฐธรรมนูญออกแบบเพื่ออำนาจและผลประโยชน์จากธุรกิจอุตสาหกรรม กีดกันสิทธิของคนผิวสี ปราศจากการเจรจาต่อรองในการที่จะช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น กฎหมายได้ระบุพื้นที่ของชนดั้งเดิมว่าเป็นพื้นที่ว่างเปล่า เพื่อการจัดระเบียบประเทศ โดยไม่ได้ตระหนักว่าพื้นที่ตรงนี้มีมนุษย์ซึ่งดำรงชีวิตอยู่ วิกฤติที่เกิดขึ้นมายาวนานทำให้เกิดการสูญเสียทั้งทางด้านมนุษย์ ภาษา วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ การศึกษา และความภาคภูมิใจ

เรื่องที่ 14 ค้นหาชูก้าร์ แมน (The Searching for Sugar Man)

ศิลปะสามารถถ่ายทอดให้เห็นภาพ หรือรับรู้ได้ถึงการดำรงชีวิตและความเป็นไปของสังคมหนึ่งที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง ถึงแม้ระยะเวลาผ่านไป แต่คุณค่าของงานศิลปะชิ้นนั้นจะยังคงอยู่และสามารถรับรู้ได้ในอีกช่วงเวลาหนึ่ง โดยอาศัยการเชื่อมโยงทางความรู้สึกนึกคิด เช่น ผลงานดนตรีที่กำเนิดจากอดีตในสังคมเสรีนิยมหนึ่ง สามารถส่งผลมาสู่การรับรู้จนเป็นความนิยมของกลุ่มคนในอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งมีความรู้สึกนึกคิดในเสรีนิยม

ศิลปะส่งผลต่อการรับรู้ คุณค่าของศิลปะมาจากประสบการณ์ตรงที่ได้สัมผัสถึงรสชาติของชีวิตจริงของมนุษย์ ของผู้คน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และการถ่ายทอดของศิลปิน หรือการถ่ายทอดของศิลปินและการรับรู้ของผู้เสพงาน สังคมที่ผู้คนต่างลุ่มหลงกับใบหน้าและภาพภายนอกจึงห่างไกลจากการรับรู้ถึงคุณค่าทางศิลปะอย่างแท้จริง

ดนตรีเป็นศิลปะทางวัฒนธรรม ที่สามารถเชื่อมโยงความรู้สึกนึกคิดจากสังคมหนึ่งไปสู่ผู้ฟังอีกสังคมหนึ่ง โดยผ่านบทเพลงที่ก่อเกิดความรู้สึกก้องกังวานอยู่ข้างในจิตใจของผู้ฟัง ความซาบซึ้งซึ่งเป็นคุณค่าจากประสบการณ์ตรง มาจากการที่ผู้ฟังเข้าไปมีส่วนร่วมเชิงประจักษ์รับรู้ได้ถึงประเด็นที่ศิลปินนำเสนอ และเป็นการเชื่อมโยงอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของศิลปินและผู้ฟังไว้ด้วยกัน ผ่านดนตรีที่ไพเราะ

เรื่องที่ 17 สถานที่ที่เล็กที่สุด (The Tiniest Place)

ในสังคมที่ดำเนินชีวิตอยู่ท่ามกลางธรรมชาติแวดล้อม ไกลห่างจากสังคมเมืองที่เร่งรีบลุ่มหลงการเติบโตทางวัตถุ สิ่งปลูกสร้าง และดำรงอยู่ด้วยการแสวงหาความมั่งคั่งของผลกำไร มีวิถีการดำรงชีวิตที่แตกต่างออกไป ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนบ้านและครอบครัว ซึ่งเกิดจากช่วงเวลาพูดคุยแลกเปลี่ยน

เตรียมอาหารและแบ่งปันเป็นสิ่งที่เป็นปกติวิสัยสำหรับพวกเขา การเฝ้าดูสังเกตและได้สัมผัสถึงความเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจริงทางธรรมชาติ เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงของพวกเขา ผู้อาวุโสจะมีความใกล้ชิดกับลูกหลานของพวกเขา คติธรรม ข้อคิดเตือนใจที่มาจากความรู้สึกทางสุนทรียะ จะมีความสัมพันธ์มาจากบริบททางธรรมชาติ เช่น การบอกเล่าเรื่องราวความเชื่อที่มีต่อหิ่งห้อยเปรียบเหมือนดวงวิญญาณของลูกสาวที่พลัดพรากจากไป ซึ่งแสงนี้จะนำเธอมาสู่ความสุขด้วยกันอีกครั้ง ณ ที่แห่งนี้

เรื่องที่ 18 ปากของหมาป่า หรือ ขอให้โชคดี (La bocca del lupo หรือ The Mouth of the Wolf)

ปากของหมาป่า (La bocca del lupo หรือ The Mouth of the Wolf) ชื่อผลงานมาจากบทประพันธ์นวนิยายของ Gaspare Invrea เนื้อหาของนวนิยายเป็นลักษณะร่วมของการนำเสนออารมณ์เศร้ารันทดไปพร้อมกับความทุกข์ยากของมนุษย์ในสังคมชายขอบ ความเมินเฉยและความจอมปลอมเสแสร้งของผู้คนระหว่างชนชั้น รวมถึงความไร้เดียงสาที่ไม่รู้เท่าทันเล่ห์เหลี่ยม ความอดอยากยากจน และสภาพของสังคมที่เสื่อมถอย ความหวังเป็นสิ่งหนึ่งที่จะทำให้อยู่รอด

การนำเสนอมีความงามในลักษณะของการใช้บทกวี ให้สอดคล้องไปกับเนื้อหาของภาพยนตร์ที่มุ่งเน้นถึงห้วงคำนึงในความรู้สึกทรงจำไปพร้อมๆ การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้น โดยมิติทางสังคมจะนำเสนอผ่านสิ่งที่เอ็นโซกระทำ คำบอกเล่าจากแม่ริคนรักของเขาเป็นหลัก รวมถึงภาพวิดีโอและบทกวีบรรยาย เป็นต้น หลักฐานเสียงที่ได้ยินในภาพยนตร์สารคดี มาจากตลับเทปบันทึกเสียงที่เอนโซและแม่ริส่งโต้ตอบหากัน ระหว่างที่เอนโซอยู่ในคุก ความงามทางศิลปะที่รับรู้ได้จึงมาจากความพยายามต่อการกระทำที่มาจากแรงขับหรือพลังแห่งความรัก ประสบการณ์ในอดีตจึงเป็นความทรงจำอันมีค่า

เรื่องที่ 19 ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ (There once was an Island)

ชาวเกาะในหมู่เกาะเทคคู ดำรงชีวิตมายาวนานกว่า 1,000 ปี ไม่มีร้านค้า พาหนะขนย้ายข้ามท้องทะเล ไม่มีกระแสไฟ พวกเขาถูกแบ่งแยกออกจากประเทศปาปัวนิวกินี เป็นชนกลุ่มน้อย ที่ยังคงรักษาวัฒนธรรมเดิมของการแบ่งสรร ปันส่วนทรัพยากรทำกินได้อย่างดี พอดีกับทุกคน และเหลือเก็บไว้สำหรับวันพรุ่งนี้ ดูแลเอาใจใส่กับสัตว์เลี้ยง เช่น เริ่มจับปลาที่เล็กสำหรับแบ่งปันนกตัวที่เล็ก ก่อนที่จะจับปลาที่ใหญ่กว่า เป็นต้น จากคำสอนข้างต้นแสดงให้เห็นทัศนะหนึ่งของชาวทะเล บนเกาะเทคคู ดังนี้

1. การแบ่งปัน
2. เหลือเก็บไว้สำหรับพรุ่งนี้
3. ดูแลเอาใจใส่สิ่งมีชีวิตอื่นๆ ด้วย เช่น นก
4. การทำมาหากิน คำนึงถึงความพอดีของแรงกายและแรงใจ เช่น การตกปลา ต้องเหมาะสมกับขนาดและความสามารถของผู้ตกปลา ด้วยแรงกายผสานแรงใจของผู้ตกปลา ในการต่อสู้กับขนาดของปลาอย่างพอดี ไม่เช่นนั้น อาจทำให้นิ้วขาดได้ หากได้มากก็แบ่งปัน

5. การบริโภคพอดีตัว ตัวเล็กควรกินปริมาณที่น้อย คือ กินอย่างพอประมาณไม่ละโมบหรือตะกละ

6. นกเป็นสิ่งมีชีวิตทางธรรมชาติที่อ่อนน้อมถ่อมตน

7. ความอ่อนน้อมถ่อมตนทำให้น่าเอ็นดู สบายใจเมื่อพบเห็น และเป็นสิ่งที่ดี

ธรรมเนียมปฏิบัติ เมื่อมีคนในท้องที่เสียชีวิต พวกเขาจะร่วมกันไว้ทุกข์ 5 วัน สำหรับครอบครัวที่มีเด็กเกิดใหม่ จะมีพิธีเฉลิมฉลอง ขุดเผือกยักษ์ ร่วมแรงร่วมใจกัน เริ่มจากไปช่วยกันค้นหาและขุดเอาเผือกยักษ์ขึ้นมากองรวมกัน เพื่อเฉลิมฉลองร่วมกัน สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความพยายามตั้งใจกระทำต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีคุณค่าด้วยใจและกาย ไม่ใช่มาจากความฉาบฉวย แต่เป็นการให้คุณค่าต่อสิ่งหนึ่งสิ่งนั้นด้วยการแสดงออกและมีความทุกข์หรือสุขร่วมกัน ไร่สวนที่ทำกินจะถูกมอบส่งต่อต่อกันจากบรรพบุรุษ รุ่นปู่มาสู่พ่อ และจากพ่อมาสู่ลูก

วัฒนธรรมไม่สามารถดำรงอยู่ได้ หากมีการย้ายถิ่นฐานไปยังดินแดนอื่น เช่น เผือกยักษ์จะไม่สามารถหาได้ในจุดหมายปลายทางใหม่ หรือผู้อาวุโสในหมู่บ้าน ที่ผู้คนให้การดูแลเอาใจใส่ เน้นที่วัฒนธรรมประเพณีปฏิบัติอย่างที่มีมาก็จะเปลี่ยนไป เป็นสิ่งที่ยากมากที่จะนำวัฒนธรรมติดตัวไปยังดินแดนใหม่ ถึงแม้วัฒนธรรมจะตามติดบุคคลนั้นไปตลอดในมุมมองของประสบการณ์และการถ่ายทอด แต่ความสะดวกสบาย จากการบริโภควัตถุหรือเงินจะเป็นตัวแปรสำคัญในความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

เรื่องที่ 20 เวสท์ แลนด์ (Waste Land)

ในภาพยนตร์สารคดี ได้นำเสนออนุสาวรีย์พระเยซูคริสต์ผู้ไถ่บาป (Statue of Christ the Redeemer) ซึ่งเป็นรูปบูชาของชาวบราซิลในริโอ เดอ จาเนอโร ยืนหันหลังให้กับชุมชนจาดิม กลามาโช ที่อยู่ทางตอนเหนือของริโอ เดอ จาเนอโร ชุมชนจาดิม กลามาโช เป็นพื้นที่ที่ขยะถูกนำมาทิ้งทุกวัน ขยะมาจากผู้อยู่อาศัยในเมืองริโอ จาเนอโร ริโอ ซึ่งเป็นเมืองที่มีวัฒนธรรมเก่าแก่ มีผู้คนอาศัยมากเป็นอันดับสองในบราซิล และใหญ่เป็นอันดับหกในทวีปอเมริกา เป็นเมืองหลวงของรัฐชื่อเดียวกัน ริโอ เดอ จาเนอโร เหมือนว่าเมืองจาดิม กลามาโช จะถูกทอดทิ้งจากพระผู้เป็นเจ้า วัฒนธรรมของความเชื่อทางศาสนาที่ขัดเกลาให้มนุษย์ตระหนักถึงความดีงาม ผ่านสถาปัตยกรรมพระเยซูคริสต์ผู้ไถ่บาปให้กับชุมชนจาดิม กลามาโช กำลังเปลี่ยนไปเพราะความเพิกเฉย ขาดความใส่ใจต่อมนุษย์ด้วยกันเอง ขาดสำนึกต่อความดีงามทางศาสนา มนุษย์เมืองกำลังให้ความสำคัญต่อความสำราญในการบริโภค ซึ่งเป็นหนึ่งในบาปทั้งเจ็ดที่กำลังถูกมองข้าม ผู้มีบทบาทและหน้าที่ในเมืองกลับเพิกเฉยต่อปัญหาที่เกิดขึ้นกับชุมชนขยะชานเมืองที่ถูกแบ่งแยกออกจากสังคม

เรื่องที่ 21 วอเทอร์ ชิลเดรน (Water Children)

ชุมชนแห่งหนึ่งในประเทศญี่ปุ่น มีความใกล้ชิดกับธรรมชาติ อาศัยอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมทุ่งหญ้าป่าเขา ผู้ชายทำสวนเลี้ยงสัตว์ ผู้หญิงเป็นแม่บ้านทำอาหาร พวกเขามีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ไม่แออัดวุ่นวาย มีความเชื่อในเรื่องของความสัมพันธ์ในการดำรงชีพอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติ มีขนบที่สืบทอด

มาจากความเชื่อของคนรุ่นก่อน โดยผู้หญิงซึ่งเป็นแม่บ้านจะไม่ค่อยประทับใจในการกล่าวถึงเรื่องประจำเดือน เพราะเป็นสิ่งที่เพศหญิงหลายคนเชื่อว่า การมีประจำเดือนเป็นเรื่องส่วนบุคคล ไม่ควรนำมาเผยแพร่ต่อสาธารณะ หรือเป็นสิ่งน่าอาย ส่วนเพศชายจะเปิดรับ ยอมรับเรื่องประเภทนี้ได้ง่ายกว่าเพศหญิง เป็นเพราะเพศชายไม่เข้าใจความรู้สึกของการมีประจำเดือน ซึ่งเพศหญิงจะเข้าใจได้ดีกว่า

การให้กำเนิดชีวิตมีความสำคัญต่อเพศหญิงหลายๆ คน เมื่อเกิดการสูญเสียจากการให้กำเนิดลูกจึงเกิดความรู้สึกที่ขาดความสมดุล จนกลายเป็นความทุกข์โศกเศร้า อันเนื่องมาจากความรู้สึกผิดชอบชั่วดีต่อชีวิตหนึ่ง จนเกิดการสร้างภาพตัวแทนเพื่อช่วยสร้างความสมดุลในความรู้สึกของพวกเขาที่สูญเสียลูก รูปปั้นหรือรูปสลักภาพตัวแทนนี้เรียกว่า เด็กน้ำ (Water Children) ซึ่งจะนำไปไว้ที่วัด หรือสถานที่ที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ ด้วยความผูกพันและความหวังที่ว่า สักวันหนึ่งเด็กที่เสียชีวิตจะได้กลับมาเกิดใหม่อีกครั้งในครอบครัวของพวกเขา ความเชื่อเรื่องเด็กน้ำเป็นการสะท้อนให้เห็นความเอาใจใส่ต่อชีวิตลูกถึงแม้พวกเขาจะต้องสูญเสีย แต่ก็ทดแทนความความรู้สึกผูกพันด้วยการแสดงออกผ่านพิธีกรรมที่ตระเตรียมเครื่องดื่มวางไว้หน้ารูปตัวแทน เพราะความหวังที่จะส่งผ่านความรู้สึกไปยังลูกๆ ของพวกเขาได้รับรู้ และกลับมาพบเจอกันอีกครั้ง พิธีกรรมเด็กน้ำจึงเป็นการปลอบประโลม ปรับสมดุลของความรู้สึกของผู้ที่สูญเสียลูกอันเป็นที่รักของพวกเขา

พิธีกรรมเด็กน้ำมีสิ่งที่น่าสนใจคือ พ่อแม่ซึ่งสูญเสียลูกอันเป็นที่รักของพวกเขาไป พวกเขาจะนำตุ๊กตาของเล่น หรือตุ๊กตาซึ่งเป็นภาพตัวแทนความทรงจำครั้งหนึ่งมาเผาทิ้งที่วัด ในขณะที่มีการท่องบทสวดของนักบวช เพื่อแสดงถึงการอำลา ไม่ยึดติด ซึ่งต่อมามีการสร้างภาพตัวแทนเด็กน้ำขึ้น เพราะความอาลัยผูกพัน จึงเห็นได้ว่า พิธีกรรมทั้งสองมีนัยของการสร้างความสมดุล ทั้งรูปธรรมและนามธรรม ดังนี้

1. การเผาทิ้งตุ๊กตา ซึ่งเป็นภาพตัวแทนความทรงจำ การลดรูปธรรม การสร้างภาพตัวแทนเด็กน้ำ เพื่อความหวังหรือปรอบประโลมความรู้สึก การเพิ่มรูปธรรม

2. การเผาทิ้งตุ๊กตาซึ่งเป็นภาพตัวแทนความทรงจำ เพื่อลดหรืออำลาความรู้สึกผูกพันยึดติด การลดนามธรรม การสร้างภาพตัวแทนเด็กน้ำ เพราะความรู้สึกและความหวังยังคงอยู่ การเพิ่มนามธรรม

3. การเผาทิ้งตุ๊กตา ซึ่งเป็นภาพตัวแทนความทรงจำ แต่ไม่สามารถตัดขาดจากความรู้สึกทุกข์ได้ ทั้งยังหวังและอาลัยมากขึ้น การเพิ่มนามธรรม การสร้างภาพตัวแทนเด็กน้ำเพื่อช่วยปลอบประโลม ลดความทุกข์ การลดนามธรรม

จากการวิเคราะห์ทั้ง 3 กรณี จะเห็นได้ว่า ปัจจัยสำคัญของความรู้สึกทุกข์คือ นามธรรม ซึ่งเป็นธรรมชาติของมนุษย์ มนุษย์จึงสร้างรูปเคารพหรือภาพตัวแทนขึ้นเพื่อคลายความวิตกกังวลหรือเป็นทุกข์ การจะรักษาสมดุลของสภาวะจิตใจได้ก็ต้องเริ่มจากการปรับเปลี่ยน แก้ไขปัญหาจากสิ่งที่เป็นนามธรรมภายในตัวมนุษย์ อารมณ์ความรู้สึกเป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิตที่สำคัญ ดังนั้น ถึงแม้จะพยายามขจัด ลดรูปธรรมหรือเพิ่มรูปธรรมเพื่อตอบสนองต่ออารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ก็ตาม แต่ก็ไม่ใช่วิถีทางแก้ไขปัญหา

ได้อย่างยั่งยืน ตราบใดที่สิ่งมีชีวิตยังคงมีอารมณ์ความรู้สึก ไม่ใช่เครื่องจักรหรือวัตถุ ดังนั้น การแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืนจึงต้องพิจารณาและเชื่อมโยงไปสู่นามธรรม อารมณ์ความรู้สึกในตัวมนุษย์เป็นสำคัญ

เรื่องที่ 22 ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี (Whores' Glory)

งานบทกวีเป็นศิลปะที่นำเสนอให้เห็นถึงอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดของศิลปิน งานบทกวีของ เอมิลี่ ดิกคินสัน ที่ผู้กำกับได้หยิบยกขึ้นแสดงให้เห็นในช่วงต้นเรื่อง ได้นำเสนอให้เห็นถึงมนุษย์ ในสังคมที่ไกลห่างออกจากพระเจ้าในจิตใจ แต่กลับสนุกสนานอยู่กับเพลิดเพลิน สังคมที่มีวัฒนธรรมของชาวคริสต์ที่ใกล้ชิดกับพระเจ้าในจิตใจ จะมีการรับรู้ถึงวิถีธรรม หากมนุษย์ไกลห่างจากวิถีธรรมของพระเจ้าจะมัวแต่ลุ่มหลงกับความเพลินเพลิน สนุกสนานจากการเล่นแสดงต่อกัน จนเกิดความขัดแย้ง อิจฉาริษยาและไม่ใส่ใจต่อกัน เพราะความฉาบฉวยจากความพึงพอใจจากภายนอก คุณค่าภายในก็จะเสื่อมถอยลง

เรื่องที่ 23 หนักงานหนักเล่น (Work Hard Play Hard)

วัฒนธรรมของผู้บริโภคและพนักงานลูกจ้างเปลี่ยนไปจากแต่ก่อน และเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ลึกซึ้ง ทำให้องค์กรบริษัทต้องประสบปัญหาในการทำงานของพนักงานลูกจ้าง ทัศนคติที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคของผู้คน ทำให้ผลกำไรขององค์กรบริษัทตกต่ำลง บริษัทพยายามที่จะหาวิธีการที่จะจูงใจและเชื่อมต่อผู้บริโภค ด้วยกระแสข้อมูลข่าวสาร สร้างความร่วมมืออย่างเข้มแข็งในองค์กรบริษัท พัฒนาทรัพยากรบุคคลที่เป็นพนักงานลูกจ้าง จับมือกับความเป็นนานาชาติเพื่อความสำเร็จของบริษัท ความเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติไปสู่ความเป็นปัจเจกอิสระของเสรีชน นำไปสู่ยุคของมนุษยชน ซึ่งทำให้เกิดความรักชอบที่แตกต่างกันหลากหลาย

วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่บอกหรือระบุความเป็นมาของชุมชน ผู้คนหรือแม้กระทั้งตัวตนของตนเอง มีความแตกต่างที่หลากหลายกัน มนุษย์เริ่มให้ความสนใจและใส่ใจกันมากขึ้น และความหลากหลายแตกต่างมากมายเหล่านี้ จะสร้างปัญหาต่อองค์กรบริษัท ในการจัดการพนักงานลูกจ้าง หรือปัญหาอันเนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค ที่ทำให้ผลกำไรตัวเลขตกต่ำลงก็ตาม ผู้ประกอบธุรกิจจึงตระหนักและเพื่อความอยู่รอดของพวกเขา จึงมีการจัดการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในหลายๆ ลักษณะ รวมถึงการนำวัฒนธรรมย่อย วัฒนธรรมเดิม และวัฒนธรรมชุมชน เข้าเป็นส่วนหนึ่งในการแสวงหาผลประโยชน์ วัฒนธรรมย่อยถูกกลืนกินด้วยการครอบงำของกระแสหลัก ด้วยการแทรกตัวมากับแนวคิดโลกาภิวัตน์ ทฤษฎีการจัดการบริหารธุรกิจข้ามชาติที่ความถูกต้อง การจัดการทรัพยากรมนุษย์ และการประสบความสำเร็จเป็นสูตรสำเร็จเพียงทิศทางเดียว

ปัจจุบันวัฒนธรรมเก่าแก่ วัฒนธรรมชุมชน และวัฒนธรรมย่อย เผยตัวให้เห็นมากขึ้นในรอบโลก หากการครอบงำทางธุรกิจยังคงดำเนินต่อไปเพียงเพื่อมุ่งหวังผลกำไรเป็นหลัก วัฒนธรรมเหล่านี้จะกลายเป็นแค่ทรัพยากรเพื่อการผลิตสร้างผลกำไร และในที่สุดศักยภาพของมนุษย์จะเหลือเพียงแค่การถูกประเมินประสิทธิผลด้วยตัวเลขเท่านั้น มนุษยชนและมนุษยชาติจะยังคงแตกแยกอยู่ภายใต้ตัวเลข แข่งขัน

ชิงดีชิงได้ด้วยตัวเลข ขาดซึ่งชีวิตชีวา ขาดความหลากหลาย ขาดภราดรภาพ และปัญหาสังคมอีกมากมายจะตามมา

บริษัทหลายแห่งกำลังปรับตัว ปรับกลยุทธ์ ปรับวิถีในการเปิดรับเรียนรู้วัฒนธรรมที่หลากลายและนำไปใช้สู่ธุรกิจอุตสาหกรรม หากเป็นผลสำเร็จ ย่อมสามารถส่งผลต่อการทำลายวัฒนธรรมย่อยๆลงได้ เพราะด้วยเป้าหมายของบริษัทธุรกิจข้ามชาติ คือ เน้นที่การเติบโตและการสร้างผลกำไรจากผู้บริโภค

ประเด็นที่ 4 สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ

เรื่องที่ 1 อาริรัง (Arirang)

มนุษย์มีสองด้านเสมอ มืดและสว่าง สุขและทุกข์ ล้วนเป็นสิ่งเดียวกัน โดยธรรมชาติมนุษย์ไม่สามารถกลับไปปรับเปลี่ยนแก้ไขสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตได้ และไม่สามารถควบคุมความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นให้เป็นไปตามใจต้องการได้ ความวุ่นวายที่เกิดขึ้นในอารมณ์ความรู้สึก สามารถลดลงได้หากทำความเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ โดยละทิ้งการยึดติดภายในตนเอง การละทิ้งการยึดติด รูปแบบหนึ่งคือ การเข้าถึงความสงบ ความสงบเกิดขึ้นได้จากการพาตัวหลีกหนีจากความวุ่นวายในสังคม มาสู่ความวิเวกลำพัง กินอยู่อย่างธรรมดา ไม่มีผู้คนคอยจับตามอง จึงเป็นช่วงเวลาของการหยุดพักได้คิดไตร่ตรอง โดยให้เวลาและความสงบช่วยรักษาเยียวยาบาดแผลในจิตใจ มีสติคิดย้อนกลับไปในสิ่งต่างๆ ทบทวนเรื่องราวที่เกิดขึ้น และสามารถทำให้มนุษย์เข้าใจถึงสัจธรรม ความสงบหรือการมีเวลาได้หยุดพัก เพื่อไตร่ตรองจึงเป็นสิ่งที่สร้างสรรค์ ซึ่งสามารถก่อให้เกิดสติได้ และสามารถลดปัญหาที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลลงได้

เรื่องที่ 2 กล้วยหรือความบ้า (Bananas!*)

ป่าไม้ถูกทำลายลง เพราะการเปลี่ยนแปลงไปสู่การทำสวนเพื่อระบบอุตสาหกรรมผลิตจำนวนมาก โดยอุตสาหกรรมผลิตผลไม้จำนวนมากเพื่อการค้าขายข้ามชาติ ต้องใช้เงินทุนสูงมากในการใช้จ่ายไปกับยาฆ่าแมลง และยาฆ่าแมลงที่มีสารตกค้างเป็นพิษ อันตรายต่อสิ่งแวดล้อม ผู้ใช้แรงงาน และผู้บริโภค ดังนั้น การใช้จ่ายเช่นนี้จึงไม่เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ขาดความรอบคอบจนเกิดส่งผลเสีย การมุ่งเน้นที่ผลประโยชน์กำไรเป็นหลัก จะนำไปสู่ความมักง่าย เพื่อให้ได้ผลผลิตรวดเร็วจำนวนมาก และส่งผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อมและมนุษย์ ชาวไร่ชาวสวนที่ดำรงชีพอาศัยใกล้ชิดกับธรรมชาติ เมื่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขาดความรอบคอบ มักง่าย จึงส่งผลกระทบต่อพวกเขาโดยตรง สารเคมีถูกทำขึ้นเพื่อพืช ใช้กำจัดสิ่งมีชีวิตแต่ไม่ใช่ถูกทำเพื่อใช้กับมนุษย์ หากมีการดูดซับเข้าร่างกายจึงสามารถส่งผลให้เสียชีวิตได้ สารเคมีที่กระจายตัวและตกค้าง ไม่ใช่อยู่ในพืชผลของการผลิตเท่านั้น แต่สามารถกระจายตัวในอากาศ ถูกกักเก็บไว้ในพื้นดิน และหากมีน้ำฝน แหล่งน้ำ หรือการใช้ชลประทานชะล้างสารพิษที่เกิดขึ้น สารเคมีเหล่านั้นก็จะถูกนำพาไปโดยสายน้ำ

เรื่องที่ 4 ซ่อมบำรุงครั้งใหญ่ (The Big Fix)

มนุษย์เป็นผลผลิตทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่การแสวงหาเพื่อกอบโกยเงิน และยึดมั่นในเทคโนโลยีมากเกินไป จนขาดความรอบคอบต่อส่วนรวม นำไปสู่การทำลายธรรมชาติ ซึ่งเป็น

บ้านเกิดของพวกเขาเอง เมื่อน้ำมันรั่วไหลลงสู่ท้องทะเล ได้มีการคิดค้นสารเคมี เรียกว่า คอร์เอ็กซิส เพื่อทำให้น้ำมันแตกตัวกระจายออกไป และห่อหุ้มละอองน้ำมันเหล่านั้นให้จมลงสู่ใต้ท้องทะเล สารประกอบเคมีดังกล่าวเป็นสารพิษที่อันตรายต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม เมื่อสัมผัสหรือบริโภคเข้าไป จะแทรกซึมเข้าสู่เนื้อเยื่อของสิ่งมีชีวิต กุ้ง หอย ปู ปลา และมนุษย์ คอร์เอ็กซิสที่ดูดซับไว้ในเม็ดทราย เมฆฝน จะกลับมาสู่มนุษย์ ทางสัมผัสหรือสายฝน ส่งผลให้เป็นหมัน คอร์เอ็กซิสเมื่อรวมกับสารพิษในน้ำมันยิ่งทวีความรุนแรง บริษัทอุตสาหกรรมปกปิดข้อมูลเหล่านี้ไว้ ซึ่งครั้งหนึ่งสารเคมีขจัดคราบน้ำมันที่เป็นพิษเคยถูกห้ามใช้ในอังกฤษ

บริษัทอุตสาหกรรมน้ำมันต้องการกำไรจากการขายเท่าไร ความต้องการปริมาณน้ำมันของพวกเขาก็มากขึ้น ความต้องการน้ำมันที่มากขึ้น การขุดเจาะน้ำมันก็ต้องยิ่งลึกลงไป ยิ่งขุดเจาะลึกลงไปเท่าไร ความเสี่ยงของการรั่วไหลจากท่อขุดเจาะก็ยิ่งมากขึ้นเท่านั้น วิถีในการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนเริ่มได้จากการควบคุมปริมาณความต้องการน้ำมันของผู้บริโภคและผู้ขับขี่พาหนะที่ใช้น้ำมัน ซึ่งเริ่มที่ตัวผู้บริโภค ลดการใช้งานรถยนต์ที่ฟุ่มเฟือย หาพลังงานทดแทนที่ยั่งยืนใช้แทนน้ำมัน เมื่อวิถีทางธรรมชาติเปลี่ยน วิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์ก็จะถูกเปลี่ยนแปลงด้วย ผลกระทบที่เกิดจากน้ำมันรั่วส่งผลต่อมลภาวะทางอากาศ มลภาวะทางขยะ และมลภาวะทางน้ำ ซึ่งกระทบต่อสิ่งมีชีวิตโดยตรงและทางอ้อม ส่งผลให้เห็นได้ทันทีและใช้ระยะเวลา นอกจากความตายที่เกิดขึ้นของสัตว์น้ำในทะเลแล้วยังกระทบต่อห่วงโซ่อาหารที่เกิดจากสารพิษตกค้างในสิ่งมีชีวิต สามารถถ่ายทอดจากสิ่งมีชีวิตหนึ่งไปสู่อีกสิ่งมีชีวิตหนึ่ง หรือจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง เป็นภัยที่อันตรายครบวงจรชีวิตส่งผลต่อชุมชน

หากพิจารณาความละโมบนิยมในตัวเลขที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ จำนวนตัวเลขที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ไม่เคยสร้างความสมดุลและจะก่อให้เกิดปัญหาเสมอ ถึงมนุษย์จะพยายามเข้าถึงความสมดุลด้วยตัวเลข แต่ก็ไม่ก่อให้เกิดความยั่งยืน ธรรมชาติมีความสมดุลที่ไม่ใช่มาจากการนับตัวเลขเท่านั้น แต่เป็นการเห็นที่ได้จากความรู้สึก รับรู้จากมโนธรรม สิ่งนี้จะสามารถช่วยทำให้สังคมโลก ดำรงอยู่ได้อย่างสมดุล

วิถีทางในการดำเนินชีวิตด้วยพลังงานอย่างสร้างสรรค์ต่อส่วนรวม

1. คิดค้นและสนับสนุนพลังงานทดแทน รถยนต์พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานทางเลือกทางชีวภาพ และพลังงานจากขยะสิ้นเปลือง จึงเป็นทางออกที่ส่งผลดีต่อสิ่งแวดล้อมและสิ่งมีชีวิต

2. ลดการเดินทางระยะไกล เช่น อยู่ใกล้ที่ทำงาน ดำรงชีวิตอย่างสร้างสรรค์ในพื้นที่ที่กำเนิด หรือทำงานในที่ที่คุณอยู่

3. ความร่วมมือขององค์กรและบริษัท เช่น ไม่สร้างเครื่องมือในการวางฐานทรัพยากรและควบคุมทรัพยากรของผู้อื่นในชุมชนหรือในต่างประเทศ

4. ไม่ทำลายความหลากหลายในทางเลือกของผู้บริโภค ในการเลือกใช้พลังงานทดแทนที่หลากหลาย

5. ไม่ทำลายความหลากหลายทางชีวภาพ

6. การตลาดของระบบทุนนิยมต้องไม่มองว่าทุกสิ่งเป็นสินค้าได้หมด รวมถึงมนุษย์และธรรมชาติ ปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิถีทางในการค้าขาย

7. ลดการใช้พลังงาน ใช้พลังงานอย่างประหยัดและจำเป็น

การป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม คือ อนาคตของทุกคนไปจนถึงรุ่นลูกรุ่นหลาน การรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติของในแต่ละประเทศ จึงมีความสำคัญในการป้องกันการแสวงหาอย่างกอบโกยของธุรกิจอุตสาหกรรมอย่างยิ่ง และเพื่อการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของสังคมโลกที่ดีงาม

เรื่องที่ 8 ภูเขาลูกสุดท้าย (The Last Mountain)

การทำเหมืองถ่านหินเป็นสาเหตุอันดับต้นๆ ของปัญหาก๊าซเรือนกระจก ซึ่งกระทบต่อการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตในระยะยาวบนโลกใบนี้ การปรับเปลี่ยนวิถีทางของระบบธุรกิจและการเมืองจึงควรเริ่มต้นขึ้นจากมุมมองที่นำไปสู่การปฏิบัติ กระบวนการสีเขียวควรเริ่มถูกทดลองให้มั่นใจเพื่ออนาคต (The Last Mountain. 2011: นาทีที่ 1: 13: 42 – 1: 13: 57) วิถีสีเขียว คือ วิถีที่คำนึงถึงธรรมชาติและระบบนิเวศน์ ปราศจากมลพิษและการทำลายสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถนำไปสู่การดำรงชีพของมนุษยชาติอย่างยั่งยืน การระเบิดภูเขาเพื่อทำเหมืองถ่านหินใช้แรงระเบิดมหาศาล ฝุ่นผงสารพิษมากมายที่กระจายตัวในอากาศ และเศษหินฝุ่นผงและสารพิษที่ตกกระจายตามพื้นที่โดยรอบ ส่งผลต่อสุขภาพและชีวิตมนุษย์ทั้งโรคหอบหืด มะเร็ง เนื้องอกในสมอง และโรคปอด รวมถึงสารพิษที่ตกค้างในแหล่งน้ำ หรือไหลไปตามกระแสน้ำด้วย สารพิษเหล่านั้นที่รับรู้กันได้ ได้แก่ สารตะกั่ว สารหนู ธาตุซิลิเนียม แมงกานิส และยูเรเนี่ยม เป็นต้น

ธรรมชาติเป็นของส่วนรวมของมนุษย์ทุกคน โรงงานอุตสาหกรรมถ่านหินต้องใช้น้ำปริมาณมาก ในการชะล้างถ่านหิน น้ำซึ่งปนเปื้อนสารพิษ ภูเขาถูกทำลายลง ส่งผลต่อการดำรงชีพของมนุษย์ และสิ่งมีชีวิตใกล้เคียง ทำลายระบบนิเวศน์ สาเหตุหนึ่งของน้ำท่วมคือบริเวณใกล้เคียงนั้นไม่มีภูเขา เมื่อฝนตกจึงไม่มีพื้นที่ซึ่งดูดซับน้ำไว้ที่หน้าดิน หน้าดินกลายเป็นหิน บริษัทอุตสาหกรรมถ่านหินมีวิธีครอบครองหรือเข้าถึงพื้นที่มากมาย ทั้งเสนอขอซื้อพื้นที่ เสนองานให้ การบีบบังคับ การขัดขวางการรวมตัว หรือให้ผู้อยู่อาศัยจำยอมที่จะออกไปเอง เพราะไม่สามารถทนอยู่ต่อไปได้ เป็นต้น ไม่ว่ากรณีใดที่เกิดขึ้น ล้วนทำให้พื้นที่บริเวณนั้นเสื่อมสภาพลงอย่างถาวร มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ แต่แรงงานของพวกเขากลับกลายเป็นเครื่องมือที่สามารถถูกถอดเปลี่ยนได้ เจ้าของธุรกิจอุตสาหกรรมบางคนมองข้ามความสำคัญของความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์แรงงาน ซึ่งสิ่งนี้สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิดของเขา ที่น่าจะส่งผลต่อการคิดและกระทำสิ่งต่างๆ ที่ส่งผลเสียต่อเพื่อนมนุษย์ สังคมและสิ่งแวดล้อมในระยะยาวได้ บางกรณีเปรียบได้กับอาชญากรรม อาชญากรล้วนไม่ใส่ใจคำนึง นึกถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นได้ดี คำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเองหรือกลุ่มของตน โดยไม่ใส่ใจในผลกระทบต่อผู้อื่นหรือส่วนรวม

มลภาวะเป็นพิษไม่ได้เกิดขึ้นแค่ในอากาศและแหล่งน้ำ เสียงจัดเป็นเป็นมลภาวะชนิดหนึ่ง ซึ่งสร้างความอันตรายให้กับสิ่งมีชีวิตและมนุษย์ ในสังคมที่เจริญและพัฒนาทางด้านสุขภาพจิตและสุขภาพกาย จะมีกฎหมายที่เข้มงวดควบคุมการใช้เสียงที่ดังรบกวน เพราะสติปัญญาและการสร้างสรรค์ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ เริ่มจากสุขภาพจิต ซึ่งเป็นสภาพภายในแทบทั้งสิ้น บริษัทอุตสาหกรรมหลายแห่งไม่คำนึงใส่ใจต่อปัญหาที่พวกเขาก่อให้เกิดขึ้นเหล่านี้ หากพิจารณาถึงพลังสร้างสรรค์อันเกิดจากความเงียบ ซึ่งเป็นประโยชน์และสามารถนำไปสู่การพัฒนาการรับรู้และอารมณ์ความรู้สึกภายในตัวมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ สิ่งที่เป็นศัตรูของพลังสร้างสรรค์ในตัวมนุษย์ก็คือ ความอึกทึก มลภาวะทางเสียงซึ่งเกิดขึ้นจากปัจจัยภายนอก

การคำนึงสิทธิพื้นฐานของมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญ ในการที่จะนำพาไปสู่สังคมที่สงบสุขยั่งยืนร่วมกันได้ การคำนึงต่อสิทธิพื้นฐานของมนุษย์ คือ การใส่ใจต่อประเด็นศีลธรรมและจริยธรรม การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศน์ จึงขัดต่อประเด็นศีลธรรม และขัดต่อจริยธรรมของการอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก มนุษย์ไม่มีสิทธิ์ในการทำลายสิ่งใดก็ตามที่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นและส่วนรวม โดยสิ่งนั้นไม่สามารถสร้างทดแทนขึ้นใหม่ให้เหมือนเดิมได้ เช่น ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประชาชนเป็นเจ้าของและมีสิทธิ์ ไม่ใช่รัฐบาลหรือคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ดังนั้น ทุกคนจึงมีสิทธิ์ที่จะปกป้องและรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

เรื่องที่ 9 เลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน (Leviathan)

ระบบอุตสาหกรรมการบริโภคจำนวนมาก ทำลายสิ่งมีชีวิตจำนวนมากเพื่อการบริโภคของมนุษย์ จำนวนมนุษย์ที่เพิ่มขึ้น นำไปสู่การบริโภคที่มากขึ้น และการเลือกบริโภคเพื่อความพึงพอใจของมนุษย์ การเลือกบริโภคที่มนุษย์เป็นศูนย์กลางของสรรพสิ่ง ขาดการคำนึงถึงสิ่งมีชีวิตอื่นที่อยู่ร่วมกันบนโลกใบนี้ ส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศน์และการดำรงชีวิตทางธรรมชาติของพวกมัน ระบบการดำรงชีวิตทางธรรมชาติถูกปรับเปลี่ยนโดยมนุษย์ อุตสาหกรรมบริโภคจำนวนมากเกิดขึ้นเพื่อหล่อเลี้ยงความอยากของผู้บริโภค และเพื่อผลประโยชน์จากการสร้างผลกำไร โดยการขยายปริมาณผลผลิตที่ต้องใช้วัตถุดิบจากสิ่งมีชีวิตจำนวนมาก จึงเป็นการทำลายระบบนิเวศน์ทางธรรมชาติ ซึ่งนำไปสู่ความไม่ยั่งยืน อันเนื่องมาจากความไม่รู้ ความจำเป็นของหน้าที่ หรือรับรู้แล้วแต่จะทำ

เรื่องที่ 10 ชีวิตเพื่อการขาย (Life for Sale)

หากปราศจากน้ำ สิ่งมีชีวิต ทั้งพืช สัตว์ และมนุษย์ จะไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ทรัพยากรน้ำเป็นปัจจัยที่ทุกคนต้องมีส่วนร่วมช่วยดูแลรักษาไว้ร่วมกัน น้ำที่ถูกครอบครองเป็นของส่วนบุคคล กลุ่มบริษัทหรืออุตสาหกรรม ได้นำทรัพยากรธรรมชาติซึ่งควรเป็นของสาธารณะไปใช้แสวงหาผลประโยชน์จากการเก็งกำไร การทำเหมืองแร่ ธุรกิจเพื่อความหรูหราสะดวกสบายสำหรับนักท่องเที่ยว หรือแม้แต่พลังงานจากน้ำใต้พิภพ เช่น น้ำพุร้อนซึ่งถูกนำไปผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้าของบริษัทของชาวต่างชาติ ด้วยความยินยอมของผู้มีบทบาททางการเมือง บริษัทบางแห่งขาดความรับผิดชอบต่อส่วนรวม เพียงเพราะคำนึงถึงผลประโยชน์

กำไรเป็นที่ตั้ง พวกเขาขาดความรอบคอบและมักง่าย ไม่คำนึงถึงผลเสียระยะยาวต่อสาธารณะส่วนรวม เช่น ในกรณีของความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการวางแท่นขุดเจาะ บ่อน้ำพุระเบิดพ่นแก๊สจำนวนมากขึ้นไปบนอากาศ ขาดการดูแล ขาดความรอบคอบ และขาดความรับผิดชอบ สิ่งนี้ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในระยะยาวเช่นกัน

แม่น้ำที่หล่อเลี้ยงชีวิตบางแห่ง กลายเป็นทะเลทรายหรือเสียจนไม่สามารถนำมาใช้ดำรงชีพต่อไปได้ เพียงเพราะกระบวนการอุตสาหกรรมเพื่อรายได้เข้าสู่ประเทศในระยะสั้น หากทรัพยากรน้ำต้องหมดไปหรือกลายเป็นสินทรัพย์ของคนใดคนหนึ่ง หรือกลุ่มธุรกิจใดก็ตาม ย่อมส่งผลกระทบระยะยาวต่อสังคมและส่วนรวม เพราะทรัพยากรที่ถูกนำใช้ไปอย่างสิ้นเปลืองและหมดลงไปทุกขณะ

สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ของความหลากหลายทางชีวภาพและการดำรงชีพ ผลกระทบหนึ่งซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในระยะยาวของการดำรงชีพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ คือ การทำให้ความหลากหลายต่างๆ เหล่านั้นสูญหายลงไป ด้วยมุมมองของการพิจารณาคำนึงถึงผลประโยชน์ทางธุรกิจหรือเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ขาดความรอบคอบ ขาดการใส่ใจต่อสาธารณะประโยชน์ที่ยั่งยืน ทั้งยังขาดความรับผิดชอบ ไม่ใส่ใจต่อส่วนรวม

เรื่องที่ 12 ยุคของพวกเรา (Our Generation)

รัฐบาลออสเตรเลียรุกรานพื้นที่อยู่อาศัยของชนพื้นเมืองทางตอนเหนือเพื่อการทำเหมืองและกำลังวางแผนงานสร้างโรงงานขยะนิวเคลียร์ระหว่างประเทศ ทำให้เกิดความเดือดร้อนและส่งผลกระทบระยะยาวต่อประชาชนในพื้นที่ ธรรมชาติ ให้ความรอบรู้ต่อมนุษย์ และสร้างอัตลักษณ์ให้กับชนพื้นเมืองเป็นกฎและรากฐานของความเชื่อของชนดั้งเดิมในออสเตรเลีย มนุษย์ควรเคารพต่อพื้นดินที่ให้กำเนิด เพราะมนุษย์มีส่วนร่วมกับธรรมชาติ ธรรมชาติเป็นเจ้าของชีวิตมนุษย์และธรรมชาติก็คือครู ความต้องการ ในทรัพยากรธรรมชาติที่มากมายล้นเหลือจะส่งผลกระทบกลับมาที่ตัวมนุษย์ หากมนุษย์ตระหนักและใส่ใจกับสิ่งเหล่านี้ จะสามารถนำพาไปสู่ความผาสุกที่ยั่งยืนได้

เรื่องที่ 13 โครงการนิม (Project Nim)

นิม คือ ชิมแปนซี เป็นสิ่งมีชีวิตที่คล้ายมนุษย์ หากพิจารณาถึงความรู้สึกสนุก หัวเราะ ซุกซน และร้องไห้ นิม จึงต้องการการดูแลเอาใจใส่ มีการเจริญเติบโต เมื่อเวลาผ่านไปสรีระร่างกายเริ่มเปลี่ยนแปลง รวมถึงสมอง สมองส่งผลต่อการรับรู้และเรียนรู้ ที่แสดงออกผ่านพฤติกรรม แต่ธรรมชาติไม่ได้มอบความเหมือนให้กับสิ่งมีชีวิตแต่ละสายพันธุ์ มนุษย์และชิมแปนซีจึงมีสรีระร่างกายและพฤติกรรมทางธรรมชาติที่แตกต่างกัน พฤติกรรมของชิมแปนซีคือ การอาศัยอยู่กับฝูงและครอบครัวของมันในป่า ปีนป่ายห้อยโหนดำรงชีพและหากินแตกต่างจากมนุษย์ เมื่อชิมแปนซีเติบโตขึ้น จะมีเขี้ยวไว้กัดแทะ และแกะได้ดี พละกำลังที่เพิ่มขึ้นและแขนที่ยาวมีไว้เพื่อการดำรงชีพป่ายปีนห้อยโหนในป่า ธรรมชาติไม่ได้มอบความเหมือนกันให้กับสายพันธุ์มนุษย์และชิมแปนซี แต่เป็นเพราะความคาดหวังของมนุษย์บางกลุ่มเท่านั้น ความไม่เหมือนกันนี้

เป็นเพราะความสัมพันธ์ทางระบบนิเวศน์ ที่สิ่งมีชีวิตแต่ละสายพันธุ์ต้องดำรงอยู่เพื่อเกื้อกูลกัน เติมเต็มให้แก่กันตามบริบทของการดำรงชีพอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนบนโลกใบนี้

การกระทำอย่างสุจริตใจ เปิดเผย ซึ่งนำไปสู่ความเชื่อใจ คือ วิถีของการสื่อสารที่ธรรมชาติมอบให้ระหว่างมนุษย์และสิ่งมีชีวิต ที่จะนำไปสู่มิตรภาพ การหลอกลวง เสแสร้ง โกหก หรือการบีบบังคับไม่ทำให้เกิดความเชื่อใจและส่งผลต่อพฤติกรรมของนิม วิถีทางธรรมชาติที่รับรู้ได้จากภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ คือ เมื่อเกิดความเชื่อใจ ความรัก ความสนุกสนาน และการตอบแทน ก็จะเป็นส่วนผสมที่ตามมาอยู่ในนั้น

ในวัยเด็ก มนุษย์และชิมแปนซีคล้ายกันตรงที่มีความต้องการที่จะเล่น เรียนรู้จากสิ่งมีชีวิตรอบตัว ซึ่งเป็นความต้องการพื้นฐานที่คล้ายกัน แต่แตกต่างตรงที่เมื่อชิมแปนซีเติบโตขึ้นมา กลับมีความต้องการไม่มากเท่ากับมนุษย์ผู้เติบใหญ่ มนุษย์ที่มีความต้องการมากมายในสิ่งไม่จำเป็น เมื่อได้มาแล้วก็ไม่รู้จักพอ สิ่งนี้น่าจะเป็นการสร้างปัญหาให้กับสังคมมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ความเป็นชิมแปนซีของนิมได้บอกเป็นนัยว่าธรรมชาติสอนให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปอย่างสมดุล และมีความพอดี ทุกสิ่งควรอยู่ในที่ที่มันอยู่ซึ่งดีอยู่แล้ว

เรื่องที่ 16 แผนลับหลอดไฟ (The Light Bulb Conspiracy)

ทรัพยากรบนโลกมีจำกัด เช่นเดียวกับพลังงาน ไม่สามารถที่จะถูกนำมาใช้กับการผลิตอุตสาหกรรมที่สิ้นเปลืองได้ตลอดไป บริษัทอุตสาหกรรมการผลิตบางแห่งส่ง ขยะสิ้นเปลืองไปทิ้งไว้ในประเทศโลกที่ 3 แม้จะมีกฎหมายระหว่างประเทศกำกับไว้ แต่ก็มีช่องทางเลี่ยง เช่น การประกาศว่า เป็นสินค้ามือสองแทนคำว่า ขยะสิ้นเปลือง ขยะที่นำมาทิ้งไม่สามารถซ่อมแซมได้ เช่น ในประเทศกาน่า พื้นที่ขยะเปลี่ยนความสวยงาม น่าอยู่ และการดำรงชีพของคนในพื้นที่ จากที่เคยมีแม่น้ำ สัตว์น้ำมากมาย มีโรงเรียน และชาวประมงเดินเรือ แต่ตอนนี้ไม่เหลือสิ่งเหล่านี้ให้เห็นอีกแล้ว เด็กหนุ่มสาวยากจนมองหาชิ้นส่วนเศษขยะจากการเผาไปขาย

การลดขยะสิ้นเปลืองจึงเป็นแนวคิดในการผลิตสำหรับบริษัทในปัจจุบันที่เริ่มมีให้เห็นมากขึ้น กรอบความคิดหนึ่งที่สร้างสรรค์อย่างธรรมชาติ คือ ซีทูซี หรือ เครดเดิล ทู เครดเดิล (Cradle to Cradle) เป็นการออกแบบเพื่อปฏิรูปให้โรงงานอุตสาหกรรมทำงานเหมือนธรรมชาติ ต้นไม้ต้นหนึ่งที่ผลิดอกออกผลก็ไม่เหลือขยะสิ้นเปลืองไว้บนโลก แต่ผลิตสารอาหารต่างๆเพื่อเป็นประโยชน์ ผลิตภัณฑ์สามารถนำกลับมาหรือกลายไปสู่บางสิ่งใหม่ได้ ตามวัฏจักรที่ดีงามของธรรมชาติ เช่น เสื้อผ้าที่ผลิตด้วยสิ่งทอที่ย่อยสลายหรือเลือกนำไปใช้เป็นส่วนประกอบในการปรุงอาหาร รับประทานได้

เรื่องที่ 17 สถานที่ที่เล็กที่สุด (The Tiniest Place)

ธรรมชาติมีความสัมพันธ์กับสิ่งมีชีวิต ฤดูที่เปลี่ยนไปพร้อมกับกาลเวลาที่ช่วยเยียวยารักษาบาดแผลในใจ ธรรมชาติเป็นบ้านเกิดของสิ่งมีชีวิตที่สามารถเยียวยา บรรเทาสภาพจิตใจให้ผ่อนคลายลงได้จากเหตุการณ์เลวร้ายในอดีต ด้วยการรับรู้ถึงความงามและมนต์ขลังที่ซ่อนอยู่ในป่าเขา ความเงียบสงบ

ร่มเย็น นำพาสู่สติได้โดยง่าย ทุกชีวิตเกิดขึ้นและดำรงอยู่กับผืนดิน เป็นแหล่งอาหารและที่พักพิงต่อกัน เปรียบได้กับที่หลบภัย ยามที่มีการหลบนี้จากภัยสงคราม หลายคนหลบหนีเข้าป่า

ความงามในธรรมชาติเกิดขึ้นจากความบังเอิญ ไม่มีการคิดวางแผนเตรียมไว้ล่วงหน้า มนุษย์รับรู้ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับอารมณ์ความรู้สึกได้ เช่น ความรู้สึกเมตตาอาทร เมื่อได้พบกับแม่วัวกำลังคลอดลูกในช่วงสายวันหนึ่ง หรือการอพยพโบยบินอย่างอิสระบนฝากฟ้าของฝูงนกในช่วงที่ฤดูหนาวกำลังจะมาถึง เป็นต้น ดังนั้นการใช้เวลาอยู่กับธรรมชาติอย่างเปิดใจ รับรู้ถึงความงามและเรียนรู้ถึงความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นต่อสิ่งมีชีวิต สามารถนำไปสู่การขัดเกลาจิตใจให้เกิดสามัญสำนึกต่อการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันได้บนโลกใบนี้ได้

เรื่องที่ 18 ปากของหมาป่า หรือขอให้โชคดี (La bocca del lupo **หรือ** The Mouth of the Wolf)

ความทรงจำ คือ ศักยภาพทางธรรมชาติของมนุษย์ในการจดจำภาพในอดีต ความทรงจำที่มีต่อท้องทะเล การเดินทางและการดำรงชีพใกล้ชิดผูกพันกับธรรมชาติ หลายอย่างเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมที่ดูไม่เป็นมิตรและจิตใจที่เสื่อมถอยลง มุ่งเข้าหาอบายมุขและความแปลกประหลาด ผู้คนในอดีตที่มีวัฒนธรรมอยู่กับความธรรมดาทางธรรมชาติ ดำรงชีพใกล้ชิดกับธรรมชาติ เช่น ชาวประมงในท้องทะเลบนเกาะทางตอนใต้ของอิตาลี ในตอนนี้กลายเป็นความแปลกแยก ขัดแย้งกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคมในยุคอุตสาหกรรม ถึงแม้สภาพภายนอกที่เกิดขึ้นกับสังคมจะเปลี่ยนไปตามกาลเวลา แต่สิ่งหนึ่งที่มีค่าของความเป็นมนุษย์ คือ ความรักที่ธรรมชาติมอบให้ การดำรงชีวิตอยู่กับคนรัก เป็นความปรารถนาในการใช้ชีวิตร่วมกันระหว่างคนรักตามลำพังอย่างเสรี หากสิ่งนั้นคือความรัก จะไม่มีสิ่งใดมากมายเกินไปกว่านี้ จนเมื่อบริบททางสังคมเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง ตัวแปรจะเพิ่มขึ้น ซึ่งต้องอาศัยความอดทนและแน่วแน่ของคนรักทั้งสองที่จะผูกมันเข้าไว้ด้วยกัน

ความปีติสุขสามารถเกิดขึ้นได้จากความรักที่เรียบง่าย ธรรมดา ภายใต้บริบททางธรรมชาติแวดล้อมที่เงียบสงบและงดงาม ความรักเป็นภาษากลาง และความรู้สึกถึงความงามเป็นผลผลิตทางธรรมชาติที่สร้างความสมดุลให้กับสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่า มนุษย์ ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป การก่อสร้างสังคมเมืองเป็นไปพร้อมกับการทำลายสภาพทางธรรมชาติที่เคยมีอยู่ก่อนในอดีต สิ่งที่เหลือจึงเป็นเพียงภาพอดีตในความทรงจำ แต่ภาพความทรงจำของความรักของคนสองคนที่เกิดขึ้นจากการร่วมสุขและร่วมทุกข์ กลับสามารถทำให้ความรักของทั้งคู่ดำรงอยู่ได้

เรื่องที่ 19 ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ (There Once was an Island)

ธรรมชาติแวดล้อมเป็นครูในการดำรงชีวิตให้กับมนุษย์ ชาวเกาะเรียนรู้ถึงการใช้ชีวิตด้วยความพอดี พอประมาณจากธรรมชาติ การประมงที่ตกปลาโดยใช้มือดึง ไม่มีอุปกรณ์คันชักทุนแรง สิ่งนั้นหมายถึงหากได้ปลาตัวใหญ่ติดเบ็ด เขาต้องใช้แรงกายผสานแรงใจของเขาในการต่อสู้กับปลาอย่างพอดี

ไม่เช่นนั้น อาจทำให้นิ้วมือของเขาขาดได้ หากได้ปลาตัวเล็กก็เหมาะสมกับขนาดตัวของเขาคนเดียว หรืออาจต้องใช้เวลาจับปลามากขึ้น หากได้ตัวใหญ่ นั่นหมายถึง การแบ่งปันให้คนในครอบครัว ซึ่งจะได้มาจากความตั้งใจและความพยายามของเขา ความพอเหมาะพอดีเช่นนี้ จึงแฝงอยู่ในความเป็นธรรมชาติ และความธรรมดาของการดำรงชีวิตเสมอมา จนมาถึงเมื่อมนุษย์คิดค้นเครื่องทุ่นแรงเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ และมุ่งเน้นกอบโกยจากธรรมชาติ ใช้มันอย่างไร้สติ ขาดความพอเหมาะพอดี ปัญหาต่างๆ มากมายจึงเกิดขึ้น

ธรรมชาติกำลังเปลี่ยนไป ผลกระทบมากมายจากระดับน้ำทะเลที่เพิ่มขึ้น น้ำเค็มได้ทำลายพืชผักและต้นไม้ เช่น เผือกยักษ์หลายชนิดที่ใช้เวลาเติบโต 10 – 100 ปี การเรียนรู้จากธรรมชาติที่ว่า การกำเนิดนั้น ยากกว่าการทำลาย เป็นสิ่งแท้จริงที่มนุษย์บางกลุ่มมองข้าม การดำรงชีวิตและความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติกำลังถูกทำให้เปลี่ยนไป ธรรมชาติมีความสัมพันธ์ต่อกันทั้งสิ่งเล็กที่มองไม่เห็นจนถึงสิ่งใหญ่ที่รับรู้ได้ด้วยตา การสูญเสียสิ่งที่เล็กในโลกใบนี้จะทำให้สูญเสียทั้งหมดได้

เรื่องที่ 20 เวสท์ แลนด์ (Waste Land)

ผลกระทบจากสังคมบริโภคนิยมที่สามารถรับรู้ได้อย่างประจักษ์ และส่งผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ คือ ขยะถูกขนย้ายมาจากผู้คนหลายแสนคนในสังคมเมือง ถูกนำมาทิ้งให้ส่งกลิ่นเหม็น บางส่วนจะถูกเก็บคัดเลือกไปขายต่อให้กับกลุ่มที่ต้องการนำไปรีไซเคิล และจะถูกนำไปขายต่ออีกที่หนึ่งให้กับบริษัทที่จะนำไปขึ้นรูปใหม่ ขยะที่เหลือจะถูกฝังกลบ ก่อให้เกิดมลภาวะขยะ มลภาวะสารตกค้างปนเปื้อนในดิน มลภาวะพลาสติก และมลภาวะทางการมองเห็น ซึ่งจะเชื่อมโยงไปสู่สภาพจิตใจ สุขภาพพลานามัย การรับรู้ และส่งผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ สิ่งเหล่านี้ล้วนมาจากการกระทำของมนุษย์อันมาจากความมักง่าย ขาดจิตสำนึกต่อส่วนรวม

เรื่องที่ 21 วอเทอร์ ชิลเดรน (Water Children)

ธรรมชาติให้ความสามารถกับผู้หญิง ซึ่งมนุษย์เพศชายไม่สามารถลอกเลียนแบบได้เหมือน เพศหญิงมีความสำคัญเพราะเป็นเพศแม่ที่ให้กำเนิดชีวิต สตรีเข้าถึงการตระหนักรู้ในคุณค่าของชีวิตได้ดี เพราะประสบการณ์ตรงจากการอุ้มครรภ์ ให้กำเนิดหรือการสูญเสียที่เกิดขึ้นก็ตาม ธรรมชาติได้ให้วัยเด็กกับทุกคน วัยเด็กเป็นช่วงวัยที่เรียนรู้ สดใสร่าเริง และบริสุทธิ์ไร้เดียงสา ซึ่งเป็นความปกติธรรมดาที่ธรรมชาติสรรสร้างให้แก่มนุษย์ ยิ่งมนุษย์ห่างไกลจากธรรมชาติ ก็จะยิ่งห่างไกลจากการเรียนรู้จากธรรมชาติ ห่างไกลจากความสดใสร่าเริง หรือแม้แต่ห่างไกลจากความปกติ

การใกล้ชิดกับธรรมชาติ สามารถนำไปสู่ความสงบสุขได้ เพราะธรรมชาติและการดำรงชีวิตแบบธรรมดาเป็นสิ่งคู่กัน ในภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ ได้นำเสนอให้เห็นความลึกลับทางธรรมชาติที่วิทยาศาสตร์ไม่สามารถหาคำตอบได้ การกำเนิดและความตายอยู่ในธรรมชาติ อารมณ์ความรู้สึกและความหวังสามารถทำให้เกิดทุกข์ได้ เมื่อเกิดความทุกข์มนุษย์จะหาสิ่งยึดเหนี่ยวเพื่อความสมดุล และสิ่งยึดเหนี่ยวที่มั่นคงยั่งยืน คือ สิ่งยึดเหนี่ยวที่อยู่ในธรรมชาติ ธรรมชาติที่มีความลึกลับ งดงามอันเป็นนิรันดร์ สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพล

ต่อการดำรงชีวิตและความเชื่อของมนุษย์มากมายเสมอมา วัดอารามที่รายล้อมอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ สามารถนำพาผู้คนเข้าสู่ความสงบ ละทิ้งจากการยึดติดได้ดี เพราะในช่วงเวลาที่สงบจะทำให้เกิดการหยุดพัก มีสติ หรือคิดไตร่ตรองได้ดี

เรื่องที่ 22 ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี (Whores' Glory)

ธรรมชาติได้ให้ทั้งความสุขและความทุกข์กับชีวิตมนุษย์ น้ำตาไม่เคยโกหก เพราะเกิดขึ้นจากภายในความรู้สึก น้ำตาจากความเศร้าโศกเป็นน้ำตาที่ซักฟอกจิตใจให้เรียนรู้และเข้มแข็งขึ้น น้ำตาที่มาจากความปีติสุขและอิ่มเอมเป็นน้ำตาที่เกิดขึ้นจากการเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อความสุขที่เกิดขึ้น เวลาเดินหน้าไม่เคยหยุดหรือถอยหลัง การเสื่อมของสภาพร่างกายจึงเป็นธรรมชาติของสิ่งมีชีวิต เมื่อโสเภณีแก่ชราลงจะดำรงชีวิตด้วยการขายบริการทางเพศได้ยากขึ้น การใช้ชีวิตที่ขึ้นอยู่กับเงินจึงขัดแย้งกับกับกาลเวลาที่เดินหน้า สิ่งที่ทำให้พวกเธอไม่มีความสุข คือ ความรู้สึกที่ขัดขืนต่อความเป็นไปทางธรรมชาติ เงินเป็นวัตถุที่ล่อลวงได้ดีที่สุด หากมนุษย์ได้ตระหนักในการใช้ชีวิตที่มั่นคง ตั้งแต่วัยหนุ่มสาว และมีความสุขได้ในช่วงบั้นปลายของชีวิต สิ่งนั้นคงไม่ใช่เงิน เพราะเงินไม่มีความมั่นคง มีแต่ทำให้มนุษย์สูญเสียความเป็นส่วนตัว และยังทำร้ายร่างกายและจิตใจไปพร้อมๆ กัน ความมั่นคงที่เกิดขึ้นในจิตใจ คือ การกล้าที่จะยอมรับกับสภาพที่เกิดขึ้นโดยไม่เสแสร้งแต่เข้าใจ อยู่กับความเป็นไปทางธรรมชาติ และจะทำให้เห็นถึงทางออกอย่างสร้างสรรค์สู่ความสุขมากมาย หากพิจาณาถึงรูปลักษณะของสถานที่ในภาพยนตร์สารคดี จะเห็นได้ว่ามีแต่อาคาร ตึกปูน ไปพร้อมกันกับสีสันที่ฉูดฉาดของของแสงไฟในความมืด สีสันบนผนังห้อง บนใบหน้าและชุดของหญิงบริการ โดยไม่มีส่วนรวมของธรรมชาติแวดล้อมและสีเขียวจากต้นไม้ใบหญ้าที่ทำให้ดูอิ่มเอม ขาดความปกติธรรมดา มีแต่สภาพแวดล้อมที่ดูชวนฝันจากการเติมแต่ง จัดทำขึ้น ให้ดูเหนือจริง บางที่ก็ดูอึดอัดมอมแมมและทรุดโทรม สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพความเป็นไปของในแต่ละสังคมที่มาจากมนุษย์ในสังคมร่วมกัน สังคมที่ไม่ให้คุณค่าของความสัตย์จริง สังคมที่ไร้เหตุผล สังคมที่อารมณ์ปรวนแปร สังคมที่พิสดาร สังคมที่ปิดกั้น สังคมที่บอบช้ำ สังคมที่ทรุดโทรม สังคมที่ไม่สดชื่น สังคมที่หยาบกระด้าง สังคมที่ไม่ประณีต สังคมที่น่ากลัว สังคมที่อันตราย สังคมที่มีแต่ความเพลิดเพลิน สังคมที่ไม่สดชื่น สังคมที่โหยหา สังคมเพื่อตัวเอง และสังคมเพื่อเงิน เมื่อโลกคือสังคมและสังคมคือโลก คุณคือโลกและโลกก็คือคุณ สิ่งเหล่านี้จึงมีความสัมพันธ์ส่งผลต่อกันทั้งทางตรงและทางอ้อม ระหว่างสังคมโลกและตัวคุณ

เรื่องที่ 23 หนักงานหนักเล่น (Work Hard Play Hard)

ถึงแม้องค์กรบริษัทอุตสาหกรรมใหญ่ระดับโลก กำลังปรับเปลี่ยนวิถีการจัดการพนักงานลูกจ้างภายในให้เข้มแข็ง เพื่อความอยู่รอดของบริษัทต่อไป แต่บริษัทอุตสาหกรรมระดับโลกหลายแห่ง เป็นส่วนหนึ่งของสาเหตุโลกร้อน การขยายตัวของบริษัทอุตสาหกรรมกับการเสื่อมถอยทางธรรมชาติยังคงดำเนินต่อไป หลายแห่งเริ่มและพยายามปรับเปลี่ยนวิถีทาง ในการจัดการทรัพยากรบุคคลพนักงานลูกจ้าง ให้เข้มแข็ง มุ่งหน้าสู่เป้าหมายเดียวกันกับบริษัท มีการจัดสภาวะแวดล้อมของการทำงานเพื่อให้ลูกจ้างพึงพอใจ

มากขึ้น มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตทางธรรมชาติ ที่มีความแตกต่างหลากหลายทางความรู้สึกนึกคิด ดังนั้นปัญหาของการจัดการทรัพยากรบุคคล คือ การที่จะตอบสนองต่อความต้องการของคนหลายกลุ่ม หลายความคิด ความรู้สึก การตอบสนองต่อความต้องการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันจึงเป็นไปได้ยาก และหากสามารถบรรลุสู่ความสำเร็จในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ได้ ย่อมส่งผลดีต่อบริษัท ทั้งการประเมินศักยภาพบุคคล ความสะดวกของหัวหน้า ทั้งหมดเพื่อความอยู่รอดของบริษัท เพื่อรักษาการเติบโตในระดับโลกไว้ แต่ปัญหามากมายจะเกิดขึ้นกับมนุษย์ พนักงานลูกจ้าง จากสิ่งมีชีวิตที่มีอิสระทางความคิดความรู้สึก จะไม่ต่างอะไรจากหุ่นยนต์ที่ถูกป้อนข้อมูลให้คิดและกระทำ และความตึงเครียดที่ส่งผลต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกาย อันเนื่องมาจากความกดดันที่มีจากการแข่งขันในหน้าที่การงานของพนักงานเพื่อความสำเร็จสู่เป้าหมายขององค์กรบริษัทในการสร้างผลกำไรและการขยายตัว

เรื่องที่ 24 คีโม (Chemia/Chemo)

ธรรมชาติของมนุษย์ คือ อารมณ์ความรู้สึก ที่มีทั้งสุขและทุกข์ ความสุขจากสิ่งที่สมหวังและความทุกข์ที่มาจากการสูญเสีย ธรรมชาติให้การกำเนิดและความตายกับสิ่งมีชีวิต หากมองอย่างธรรมดาจากมุมมองทางธรรมชาติ ทั้งสองสิ่งนี้ไม่ใช่สิ่งที่ดีทีเดียว และก็ไม่ใช่สิ่งที่เลวร้ายเช่นเดียวกัน สิ่งมีชีวิตให้กำเนิดและก็ตายจากไป สิ่งมีชีวิตใหม่เกิดขึ้นแทนที่จึงเป็นการปรับสภาวะของการดำรงอยู่ของสิ่งมีชีวิตให้สมดุล ธรรมชาติให้ความเจ็บไข้ได้ป่วยเพื่อทำให้ร่างกายอ่อนแอลง และเช่นเดียวกับจิตใจที่อ่อนแอลงเมื่อยามเจ็บป่วยตามสภาพร่างกาย ธรรมชาติเป็นครูให้สัจธรรมต่อมนุษย์ ความแข็งแรงไม่ใช่สิ่งจีรังยั่งยืน เพราะมาคู่กับความอ่อนแอเสมอ ในโลกที่โกลาหลวุ่นวาย มนุษย์ล้วนสร้างภาพของความแข็งแรงให้กับตนเองและกลุ่มของตนมากมาย เช่นการข่มเหงรังแก เข่นฆ่า ชิงดีชิงได้ หรือกอบโกย การปรับความสมดุลของธรรมชาติคือ การปรับสภาวะอารมณ์ความรู้สึกที่รุนแรงก้าวร้าว อันมาจากการนึกถึงแต่ตนเอง ให้สมดุลได้ด้วยความรู้สึกถึงน้ำตา น้ำตาที่เกิดขึ้นด้วยความแท้จริงจึงเป็นสิ่งที่ธรรมชาติมอบให้กับมนุษย์ ในการที่จะมีสำนึกร่วมกัน น้ำตาที่แท้จริงจึงสามารถขัดเกลาความรู้สึกที่หยาบกระด้างให้จิตใจเกิดความสมดุลขึ้นได้ น้ำตาที่เป็นบทเรียนอันมีค่าของมนุษย์ คือ น้ำตาจากการสูญเสียบุคคลที่ผูกพันอันเป็นที่รัก

ประเด็นที่ 5 จริยธรรม

เรื่องที่ 1 อาริรัง (Arirang)

การละทิ้งตัวตนที่ยึดติดกับความภาคภูมิใจในชื่อเสียง และเข้าใจธรรมชาติของความเป็นมนุษย์จะสามารถทำให้ไม่ทนทุกข์ทรมาน เจ็บปวดรวดร้าว จนนำไปสู่การตัดสินปัญหาด้วยความรุนแรง การยึดมั่นในสิ่งดีงาม ต้องอาศัยความพยายาม บากบั่นอุตสาหะ ที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ มนุษย์หรือสิ่งมีชีวิตล้วนมีพันธนาการที่ต้องแบกรับ อุปสรรคมากมายที่ต้องเผชิญ แต่ความมุ่งมั่นอุตสาหะด้วยจิตใจที่ดีงามย่อมทำให้ฝ่าฟันอุปสรรคจนบรรลุเป้าประสงค์นั้นได้ การทำความดีจึงไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ต้องอาศัยจิตใจที่เข้มแข็ง

เครื่องดื่มมึนเมา สามารถเปลี่ยนอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด ที่นำไปสู่พฤติกรรมความก้าวร้าวรุนแรงและเฉื่อยชาขาดสติได้ หากไม่มีจิตใจที่เข้มแข็งหรือไม่มีสิ่งยึดเหนี่ยวที่ดีงาม ย่อมส่งผลต่อการตัดสินใจกระทำอันเลวร้ายกับชีวิตได้

เรื่องที่ 2 กล้วยหรือความบ้า (Bananas!*)

ศีลธรรมพิจารณาได้จากการรับรู้ รู้สึกถึงผู้อื่น ดังนั้น คำว่า คนอื่น จึงควรนำมาใส่ใจพิจารณา ไม่ใช่เพียงแค่เล็งเห็นผลประโยชน์เพื่อตนเองเป็นหลัก ศีลธรรมในลักษณะนี้จึงเป็นพื้นฐานของจิตสำนึกที่ดีงาม ความกล้าที่จะช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยจิตใจที่มาจากความเมตตาอาทร สิ่งนี้เป็นลักษณะของหลักจริยธรรมสากล ลำดับสุดท้าย คือ รักที่เป็นสากล (Universal Love) ความรู้สึกไม่ชอบต่อความไม่ยุติธรรม สิ่งนี้ถูกปลูกฝังมาตั้งแต่วัยเด็ก การที่ทนเห็นผู้อื่นถูกเอารัดเอาเปรียบไม่ได้ สิ่งนี้คือความเป็นธรรม ในสังคมที่อยู่ร่วมกันอย่างผาสุก สันติสุขยั่งยืน จะดำรงอยู่บนพื้นฐานทางความคิดคำนึงถึงมนุษยธรรมและเข้าใจถึงความยุติธรรม ซึ่งมาจากความเข้าใจถึงความทุกข์ยากลำบากของผู้อื่น โดยต้องอาศัยประสบการณ์ตรงร่วมกับการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนให้เข้าใจถึงเหตุและผล ซึ่งเป็นไปด้วยความจริง บางครั้งความจริงอาจดูเป็นเรื่องยาก ไกลตัว ในสังคมที่แก่งแย่งชิงผลประโยชน์มุ่งเน้นกอบโกย ใส่หน้ากากเข้าหากัน แต่หากพิจารณาถึงความจริงว่า สิ่งนี้คือ สิ่งที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ การคิดและกระทำด้วยความจริง ความสุจริตใจก็จะเกิดขึ้น ดังนั้น ความจริงจึงต้องอาศัยความกล้า ความกล้าในสิ่งดีงาม และละอายต่อความชั่ว

ปัญหาของสังคมมนุษย์หลายอย่างมาจากความเร่งรีบ มักง่าย จึงเกิดความบกพร่องมากมาย ละเลยต่อส่วนรวมและสังคม ความรอบคอบสามารถลดปัญหาและความบกพร่องที่เกิดขึ้นได้ ความรอบคอบที่คำนึงถึงส่วนรวมและมนุษยธรรม มนุษยธรรมจึงควรเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและผาสุกยั่งยืนในสังคม การเปลี่ยนแปลงสังคมจากไม่ดีไปสู่สิ่งที่ดี ไม่ใช่เพราะความสิ้นหวัง แต่เป็นเพราะเห็นแสงสว่างที่ปลายทาง ผู้ที่จะเห็นแสงสว่างได้จึงต้องมีวิสัยทัศน์ที่ไม่ใช่ผู้ที่มืดบอด ในกระบวนการยุติธรรมจะมีตัวแปรที่สามารถนำไปสู่การพิจารณาตัดสินคดีความที่ผิดพลาดได้ อันเนื่องจากการได้รับข้อมูลที่ผิดพลาด เกิดขึ้นได้จากตัวแปรเหล่านี้

1. ช่องว่างของความแตกต่างทางภาษา
2. ช่องว่างของความแตกต่างทางวัฒนธรรม
3. ช่องว่างของความแตกต่างทางค่านิยม

สิ่งเหล่านี้สามารถพิจารณาจากการตั้งคำถามของทนาย และการตอบคำถามของโจทก์หรือจำเลย

เรื่องที่ 3 บิ๊ก บอยส์ กอน บานาน่าส์ (Big Boys Gone Bananas!)

มนุษย์ในสังคมควรพิจารณาให้ความสำคัญเรื่องของสำนึกมากกว่าชื่อเสียง หากพิจารณาเรื่องของชื่อเสียงเป็นลำดับแรก จะทำให้การคิดและการกระทำเป็นไปเพียงเพื่อความต้องการที่จะรักษา

ชื่อเสียง ไม่ว่าจะเกิดขึ้นกับตนเองหรือบริษัทก็ตาม ส่งเสริมทัศนะที่มีต่อตัวตนให้มากขึ้น และเกิดความเป็นไปได้ว่าจะดูถูกเหยียดหยามผู้อื่น สำนึกทางมโนธรรมจะเกิดขึ้นจากการคำนึงถึงคุณค่าของความมนุษย์ และผู้อื่น ผลประโยชน์ทางธุรกิจเกี่ยวข้องกับการสร้างภาพลักษณ์ ดังนั้นการรักษาชื่อเสียงจึงมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับการรักษาผลประโยชน์ เมื่อมนุษย์ขายความเป็นมนุษย์ให้กับชื่อเสียงและเงินทอง ราวกับสินค้าที่ติดป้ายราคาไว้ คุณค่าของมนุษย์ย่อมลดน้อยถดถอยลง บริษัทยักษ์ใหญ่ชั้นนำระดับโลก สามารถใช้เงินซื้อสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อปกปิดความผิดและเบี่ยงเบนความจริง

การไม่เพิกเฉยต่อความชั่วหรือความอยุติธรรมเป็นสิ่งดีงาม ซึ่งเกิดขึ้นภายในจิตใจของมนุษย์ โดยมีมโนธรรมควบคุมดูแลจิตใจให้เกิดความเมตตาอาทรและเข้มแข็ง สิ่งนี้เป็นพื้นฐานทางจริยธรรมที่จะทำให้เสรีภาพของมนุษย์แต่ละคน ดำรงอยู่ได้ร่วมกันอย่างผาสุกในสังคม การที่มนุษย์คนหนึ่งต้องการทำสิ่งที่ใหญ่มากขึ้น เขาจะต้องยิ่งกล้าที่จะต้องรับผิดชอบและรอบคอบใส่ใจต่อส่วนรวมมากขึ้น เช่นเดียวกับการขยายตัวทางธุรกิจ

เรื่องที่ 4 ซ่อมบำรุงครั้งใหญ่ (The Big Fix)

เงินกับความละโมบของมนุษย์เป็นแรงผลักดัน ส่งเสริมต่อกัน เห็นได้จากการที่ธุรกิจข้ามชาติเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ ด้วยการจัดตั้งบริษัทและมาเพื่อทำข้อตกลงกับราชวงศ์อิหร่าน ข้อตกลงไม่โปร่งใสด้วยการติดสินบน ความต้องการของมนุษย์นำไปสู่การคิดสร้างแท่นขุดเจาะน้ำมันที่จำนวนมากขึ้น เจาะได้ลึกมากขึ้นเป็นการตอบสนองจำนวนความต้องการของผู้บริโภค เพื่อความต้องการผลิตในการแสวงหาผลประโยชน์มากมายมหาศาล สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการตอบสนองที่ฉาบฉวยเพื่อตนเองและพวกพ้องเท่านั้น จึงเป็นปัญหาส่งผลกระทบมากมายต่อมนุษย์ สังคมและสิ่งแวดล้อม ไม่ก่อให้เกิดความยั่งยืนในการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมโลก และเมื่อเกิดปัญหาขึ้นก็ไม่เต็มใจแก้ไขให้ได้ดี มักเป็นไปอย่างฉาบฉวย

ความต้องการอย่างไร จึงมีความสร้างสรรค์และจรรโลงสังคมโลกให้น่าอยู่ คำตอบที่ได้ล้วนมาจากการแก้ไขปัญหาจากภายในตัวมนุษย์ทั้งสิ้น ความพอเพียง พอดี นึกถึงมนุษย์และสิ่งมีชีวิตที่มีส่วนร่วมกับการดำรงอยู่ของโลกใบนี้ การเข้าถึงจริยธรรมความดีงามจึงต้องอาศัยมโนธรรมอย่างยิ่ง เพราะทุกอย่างดูมากไปและมากขึ้นเรื่อยๆ ขาดความพอดีในการดำรงชีพ ความมักง่ายและความต้องการ ในผลประโยชน์ในระยะสั้น จะนำไปสู่การกระทำที่ขัดต่อกฎระเบียบ ขัดต่อวินัย ต่อส่วนรวม เพราะขาดสำนึกต่อส่วนรวม ปัญหาและความวุ่นวายมากมายจึงพบเห็นได้ในสังคม ความรับผิดชอบและสำนึกต่อส่วนรวมควรทำให้เป็นมาตรฐานในการอยู่ร่วมกันในสังคม

ความเพิกเฉย ไม่ใส่ใจต่อส่วนรวมและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เป็นความป่วยไข้ของสังคม ซึ่งเป็นความล้มเหลวของรัฐชาติ ความเป็นมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง มนุษย์หลงลืมและถูกล่อลวงจากผลประโยชน์จากการสร้างกำไร และความสบาย เร่งรีบมากขึ้น ราวกับการขายความเป็นมนุษย์ให้กับเงิน กลุ่มมนุษยชนเป็นกลุ่มศักยภาพ อุทิศตน มีความเป็นเป็นวีรบุรุษ กล้าท้าทายต่อสิ่งที่เลวร้ายที่เกิดขึ้น ซึ่ง

สามารถนำมนุษยชาติไปสู่ความเข้าใจและกระทำเพื่อคนรุ่นหลัง

ปัจจัยที่สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของสังคมให้ยั่งยืนได้ คือ

1. การค้นพบเสรีภาพของมนุษย์ที่ไม่ถูกพันธนาการด้วยผลประโยชน์จากการสร้างกำไรทั้งต่อตนเองและพวกพ้อง
2. วิทยาศาสตร์ที่มีประโยชน์และสร้างสรรค์ ไปพร้อมจากการรู้จักนำไปใช้และควบคุมไม่ให้เกิดผลกระทบ
3. การอุทิศตน
4. รอบคอบและใส่ใจคำนึงถึงผู้อื่นในระยะยาว เช่น คำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิตของส่วนรวม เป็นต้น
5. กล้าสร้างสรรค์สิ่งดีงามและกล้าเผชิญต่อสิ่งเลวร้าย
6. ร่วมมือร่วมใจกัน
7. การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของตัวเงินเป็นหลัก
8. เข้าถึงและนำเสนอความจริง

เรื่องที่ 5 โคลอมเบียนอส (Colombianos)

อิสรเสรีภาพ คือ สิ่งที่วัยรุ่นต้องการ แต่สิ่งล่อตาล่อใจหรือหลอกลวงในสังคมมีมากมาย ความป่วยไข้ของสังคมที่มาจากอบายมุข เป็นสิ่งที่ท้าทายและยั่วยวนให้วัยรุ่นหลงและยึดติดได้ง่าย หากพวกเขาเหล่านั้นขาดภูมิคุ้มกัน ภูมิคุ้มกันที่มาจากจิตใจที่เข้มแข็งต่ออบายมุขและสิ่งล่อลวง ซึ่งต้องมาจากการแยกแยะผิดชอบชั่วดี ผลกระทบจากความไม่สามารถแยกแยะผิดชอบชั่วดีได้ จะส่งผลกระทบต่อตนเองและครอบครัว คนใกล้ชิด การที่เด็กจนถึงวัยรุ่นโดนบีบบังคับ ไม่เป็นผลดีต่อการรับรู้ที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจในเหตุและผล ทั้งยังไม่ช่วยให้พวกเขาได้เข้าใจในตนเอง เกิดคำถามที่ต้องการหาคำตอบมากมาย แต่กลับไม่ได้รับคำตอบที่เข้าใจได้ดีอย่างเป็นเหตุเป็นผล หรือไม่ได้รับคำตอบใดๆ ก็ตาม เมื่อวัยรุ่นไม่สามารถเคารพในตนเองได้ พวกเขาก็จะไม่เคารพผู้อื่นได้เช่นกัน เมื่อวัยรุ่นไม่เคารพในตนเอง พวกเขาจะคอยเปรียบเทียบหลายๆ สิ่งรอบตัว รวมทั้งตัวของเขากับผู้อื่น ซึ่งแสดงให้เห็นได้ถึงสภาพจิตใจที่อ่อนแอ แต่ต้องการความมั่นคงในจิตใจและการยอมรับจากผู้อื่น ความเคารพในตนเอง เกิดขึ้นได้จากการเลี้ยงดู และความใกล้ชิด เอาใจใส่ของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งเป็นต้นแบบที่ดี ครอบครัวที่สูญเสียผู้นำที่ดี ย่อมส่งผลต่อการการรับรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมที่ไม่ดีของพวกเขา เช่นเดียวกับการปลูกฝังค่านิยมในสังคม ซึ่งหลายสิ่งเป็นไปอย่างมักง่าย ฉาบฉวย และขาดการใส่ใจต่อทรัพยากรมนุษย์ในช่วงวัยดังกล่าว ปัญหาเหล่านี้ล้วนมาจากสภาพจิตใจของวัยรุ่นกับบริบทสภาพแวดล้อมทางครอบครัวและสังคมทั้งสิ้น

วัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ มีความรู้สึกต้องการอิสรเสรีภาพในการคิดและกระทำเพราะความต้องการการยอมรับจากสมาชิกครอบครัวและสังคม หากพวกเขารู้สึกอ้างว้างโดดเดี่ยว เขา

จะพยายามหาสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ โดยสิ่งยึดเหนี่ยวที่พวกเขาหันหน้าเข้าหา มักช่วยผ่อนคลายความรู้สึกชั่วขณะและส่งผลเสีย เช่น ยาเสพติด หรือแม้แต่สิ่งยึดเหนี่ยวที่เกิดจากการสร้างภาพตัวแทนจากความสวยงาม ความเป็นตัวตน ความสำเร็จจากชื่อเสียงโด่งดัง หรือการหารายได้มากมายในระยะเวลาอันสั้น ของดารานักดนตรี หรือจากที่พบเห็นในสื่อมากมายก็ตาม

ช่วงวัยเด็กเป็นช่วงที่สำคัญ เพราะพวกเขาจะดูแบบอย่างหรือมีต้นแบบมาจากคนใกล้ชิด ซึ่งอาจเป็นพ่อ แม่ หรือพี่น้องก็ตาม ครอบครัวมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงถึงกันกับความรู้สึกนึกคิด และส่งผลต่อการกระทำเมื่อเขาเติบโตเป็นวัยรุ่น จนถึงผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของสังคม เมื่อเด็กเติบโตมาเป็นวัยรุ่น พวกเขาจะหาวิถีทางหรือแนวทางของพวกเขาเอง เด็กหรือวัยรุ่นที่ถูกห่างเหินหรือถูกทอดทิ้งให้อยู่กับความรู้สึกนึกคิดเพียงลำพัง จะเกิดความสับสน ไม่รู้ว่าจะระบายออก หรือหาทางออกด้วยการปรึกษาใครที่ไว้เนื้อเชื่อใจได้ ยิ่งในช่วงวัยรุ่นซึ่งพวกเขาต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพและสภาวะทางจิตใจอย่างมาก พวกเขาก็จะใช้เวลากับเพื่อนฝูง หรือหันเข้าหาที่พึ่งด้วยการเสพยาเสพติด อาการของคนติดยาเสพติดที่สังเกตได้จากภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ คือ อาการง่วงที่แสดงออกด้วยการหาวอยู่เป็นประจำ ซึ่งบั่นทอนศักยภาพของการคิดและกระทำงาน ขาดสมาธิและการจดจ่อ แทนที่ด้วยความขี้เกียจ ไม่ดูแลตนเอง ชอบเก็บตัวในห้องที่มืด ไม่พบปะผู้คน และอารมณ์หงุดหงิดโมโหง่าย สิ่งเหล่านี้เป็นโทษอย่างหนึ่งของยาเสพติดที่มีต่อบุคคล และส่งผลต่อสังคม ภาพยนตร์เรื่องนี้ ชี้ให้เห็นถึงความสุขที่ฉาบฉวย คือ อารมณ์ความสุขที่เกิดจากอบายมุข ยาเสพติดและการเที่ยวกินดื่มกับแสงสียามค่ำคืน ไม่ใช่ความสุขที่แท้จริง นอกจากบั่นทอนตนเองและบุคคลใกล้ชิดรอบข้างแล้ว ยังไม่ก่อให้เกิดความมั่นคงทั้งอารมณ์และชีวิตความเป็นอยู่ที่มั่นคง หากจะพิจารณาถึงการสร้างสรรค์จริยธรรมให้กับวัยรุ่น จึงต้องพิจารณาถึงบริบทขององค์ประกอบตัวบุคคล ครอบครัว และสังคมไปพร้อมๆ กัน

เรื่องที่ 6 ครอบครัว (Familia)

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ มีความชัดเจนในจุดมุ่งหมาย ด้วยการนำเสนอเนื้อหาข้อมูลที่เป็นจริง อันเกิดจากประสบการณ์ตรง มีส่วนร่วมกับเหตุการณ์และบุคคลจริง ที่อาศัยความอดทนพยายามทุ่มเท สัจจะของผู้กำกับ และความเชื่อใจจากบุคคลในครอบครัว เมื่อเกิดความเชื่อใจ การเปิดใจ แบ่งปันเรื่องราวก็เกิดขึ้นตามมา ดังนั้น ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ จึงเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือผ่านระยะเวลาที่มาจากความสัมพันธ์อันเกิดขึ้นจากภายใน มากกว่าสภาพภายนอกที่มองเห็นเพียงเท่านั้น แรงจูงใจที่มาจากแรงบันดาลใจทางจริยธรรมจึงเป็นคุณค่าที่ผู้ชมสามารถรับรู้และกินใจ

สตรีเป็นเพศที่มีความเข้มแข็งและอดทนในความรู้สึก หากความรักที่สามีมอบให้ สามารถทำให้เธอเชื่อมั่นได้ เธอก็พร้อมที่จะอดทนเข้มแข็ง และต่อสู้ฟันฝ่าอุปสรรคร่วมกันกับสามี ความเชื่อมั่นสามารถพิจารณาจากระยะเวลาของการคบหาดูใจ เพราะระยะเวลาจะสามารถพิสูจน์ความจริงของความรักที่มีต่อกันได้อย่างดี จนนำไปสู่ความเข้มแข็งของความรู้สึกที่ต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ ซึ่งมาจากความอดทน

และการร่วมกันฟันฝ่าอุปสรรค จนนำไปสู่ความเข้มแข็งในการใช้ชีวิตคู่ ชีวิตคู่ที่กลายเป็นครอบครัวในที่สุด ครอบครัวมีความรักที่ต้องถักทอด้วยความอดทน ความพยายาม ความเข้าใจ การเอาใจใส่และการให้อภัยต่อกัน หากพิจารณาจริยธรรมจากมุมมองของสถาบันครอบครัว ก็สามารถนำไปสู่มุมมองจริยธรรมของสังคมได้ดังนี้

1. ระยะเวลา บรรทัดฐานทางจริยธรรมของสังคม สามารถพิจารณาจากการใช้ระยะเวลาความเร่งรีบในการดำรงชีวิตในสังคม จึงสามารถทำให้เกิดความบกพร่องทางจริยธรรมได้ เพราะจริยธรรมต้องการความใส่ใจและประณีตต่อการใช้ชีวิต ทั้งกับตนเองและการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น

2. ความอดทนและความพยายาม การเข้าถึงจริยธรรมในสังคมที่เร่งรีบ มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ กำไร และการบริโภค ดูจะเป็นเรื่องยาก จริยธรรมจึงสามารถถูกมองข้าม เพราะเป็นเรื่องที่น่าเบื่อไม่ตื่นเต้นและไม่เกิดผลประโยชน์ที่จับต้องและจับจ่ายได้ในสังคมที่เร่งรีบ ฉาบฉวยและมักง่าย

สิทธิสตรีเพศแม่ เป็นเพศที่สรีระร่างกายไม่แข็งแรงเทียบเท่าเพศชาย แต่ความแข็งแรงทางร่างกายไม่สามารถตัดสินได้ถึงสภาวะผู้นำในครอบครัว ความแข็งแรงของจิตใจและความรู้สึกภายในเป็นสิ่งที่สำคัญ และเป็นจุดเริ่มของแรงผลักดัน โดยความรักที่มีให้ต่อสามีและลูกจะเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวในจิตใจให้เข้มแข็ง พร้อมก้าวเดินและนำพาครอบครัวผ่านพ้นอุปสรรคไปได้ เช่นเดียวกับผู้เป็นสามี ถึงแม้ร่างกายจะบกพร่อง พิการ แต่ความรักที่มีต่อภรรยาและลูก ก็สามารถเป็นแรงผลักดันให้เกิดความอดทนพยายามที่จะก้าวผ่านปัญหา นำพาครอบครัวไปสู่เป้าหมายได้เช่นกัน ในความเป็นครอบครัวนั้น ไม่สามารถปราศจากพ่อหรือแม่ได้ เพราะหน้าที่ของพ่อและแม่ในครอบครัว มีความสัมพันธ์เกื้อหนุนต่อกัน และช่วยส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวดำรงอยู่ได้ในสภาวะที่ต้องรับแรงกดดันจากเศรษฐกิจทางสังคม ในสังคมเมืองที่มนุษย์ต้องอยู่รอด ด้วยการมุ่งแสวงหารายได้ แรงกดดันดังกล่าว ทำให้หลายครอบครัวต้องประสบปัญหาทะเลาะวิวาทกันบ่อยครั้ง นอกใจ และหย่าร้างกันในที่สุด ทิ้งให้ลูกๆ เติบโตกับความเป็นครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ ขาดสิ่งยึดเหนี่ยวในจิตใจที่มั่นคง สภาพจิตใจดังกล่าวของเด็กจะสามารถนำไปสู่ปัญหาสังคมในวงกว้างได้ เมื่อพวกเขาเติบโต เงินและการบริโภคจึงกลายเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวที่เข้ามาแทนที่ความรักและความสัมพันธ์ในครอบครัว

การแต่งงานด้วยวัยที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะหรือเร็วเกินไป ย่อมสามารถนำไปสู่ปัญหาการหย่าร้างได้ เพราะความไม่เข้มแข็งในจิตใจเมื่อต้องเผชิญปัญหา และความไม่อดทนพยายาม ในสังคมเมืองที่ต้องต่อสู้ดิ้นรนให้อยู่รอดได้ทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อวัยรุ่น ทั้งปัญหาที่มาจากการบริโภคนิยมที่นำไปสู่การผลักดันให้แสวงหารายได้ ความต้องการที่สวนทางกับรายได้ หรือปริมาณรายได้กลายเป็นตัวแบ่งสถานะทางสังคม สิ่งเหล่านี้ ทำให้สมาชิกของสถาบันครอบครัวในสภาพสังคมปัจจุบัน เกิดความไม่มั่นคงทางสภาวะจิตใจ ความมั่นคงในความรักที่มีต่อกันก็อ่อนแอลงหรือถูกมองข้ามไปในที่สุด เมื่อความต้องการเงินเข้ามามีบทบาทในจิตใจ ความรู้สึกนึกคิดก็จะมีให้เฉพาะกับตนเอง กลายเป็นความเห็นแก่ตัว และ

ความเร่งรีบ ฉาบฉวย ปัญหาเหล่านี้ทำให้สถาบันครอบครัวดำรงอยู่ได้ยากมากขึ้น เพราะทำให้มนุษย์สูญเสียความอดทนพยายาม ความเข้าใจ การเอาใจใส่ และการให้อภัยต่อกัน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ เคยเป็นบทพิสูจน์ความจริงของความรักที่ถักทอมาร่วมกันของคู่รักในอดีตได้อย่างชัดเจน แต่ในสังคมปัจจุบันบทพิสูจน์ความรักก็ได้ลดน้อย ถดถอยลง ความเป็นอยู่ในลักษณะตัวใครตัวมัน จึงมีให้เห็นมากขึ้น

เรื่องที่ 7 ชีวิตที่ดี (The Good Life)

การตำหนิผู้อื่นและกล่าวโทษแต่ผู้อื่นเสมอ คือ ความอ่อนแอที่เห็นแก่ตัว เมื่ออดีตผ่านพ้นไปแล้ว ไม่สามารถกลับไปแก้ไขได้อีก ดังนั้น ผู้เข้มแข็งจึงควรใช้ชีวิตไปพร้อมๆ กับความเข้าใจในความเป็นจริงที่เกิดขึ้น และให้อภัย การแก้ปัญหาที่ดีจึงควรมาจากการยอมรับในความเป็นจริงที่เกิดขึ้น และแก้ไขปัญหาชีวิตของตนเองด้วยตนเอง ก่อนที่จะหวังพึ่งผู้อื่นเป็นหลัก

ความมีไมตรีจิต เอื้อเฟื้อต่อกันโดยไม่เห็นแก่เงิน หรือการเจรจาต่อรองเป็นไปด้วยความเป็นมิตร มีไมตรีจิต สิ่งเหล่านี้ทำให้เห็นว่า ในระบบของสังคมที่ดำเนินไปโดยไม่ให้ความสำคัญของเงินเป็นหลัก ในการดำรงชีพอยู่ร่วมกันในสังคม จะทำให้ทุกฝ่ายดำรงชีพอยู่รวมกันอย่างมีความสุข อยู่ร่วมกันได้ในจุดดุลยภาพ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นระหว่างผู้ขายและผู้ซื้อ หรือหมอผู้ประกอบอาชีพและคนไข้ผู้ป่วย ซึ่งมาจากมโนธรรมของผู้คนในสังคม

การเมืองมีความสัมพันธ์กับเศรษฐกิจของสังคม ครอบครัวที่ไม่เตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความผันผวนทางเศรษฐกิจการเงิน จะนำไปสู่ปัญหาในครอบครัว การวางแผนชีวิตที่ดีให้กับสมาชิกในครอบครัว คือ การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันด้วยการเลี้ยงดูให้ลูกๆ เข้มแข็ง อดทนพยายาม และเอาใจใส่ต่อกัน การเลี้ยงดูอย่างตามใจ มีคนปรนนิบัติรับใช้เอาอกเอาใจ จะทำให้ติดอยู่กับความสะดวกสบาย จนมีค่านิยมที่ฟุ่มเฟือย ติดอยู่ในภาพมายาดังเช่นฟองสบู่ ยึดตัวตนเป็นศูนย์กลาง ไม่ใส่ใจคำนึงถึงส่วนร่วมและผู้อื่น

จริยธรรมมีความสัมพันธ์กับสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม รับรู้เห็นได้และมองเห็นไม่ได้ การปลูกฝังจริยธรรมเป็นสิ่งที่สำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาหรือดำรงไว้ซึ่งการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างผาสุกยั่งยืน สังคมและสถาบันครอบครัวถักทอร่วมกันเป็นหนึ่ง โดยไม่สามารถแยกพิจารณาออกจากกันได้ในด้านการวิเคราะห์ เพื่อการปลูกฝังและพัฒนา หากสถาบันครอบครัวปลูกฝังให้เยาวชนอ่อนแอ ยึดติดกับค่านิยมของความหรูหราฟุ่มเฟือย มุ่งเน้นความสะดวกสบาย ฉาบฉวยและรีบเร่ง ก็จะนำไปสู่ความเห็นแก่ตัว จนไม่กล้าที่จะยอมรับกับการเผชิญปัญหาในโลกแห่งความเป็นจริง ค่านิยมดังกล่าวจะส่งผลให้แต่ละคนเกิดการไม่ยอมรับซึ่งกันและกัน และไม่ใส่ใจต่อผู้อื่น จนเกิดความไม่ไว้เนื้อเชื่อใจและกล่าวโทษโยนความรับผิดชอบต่อกัน จนส่งผลต่อสภาพรวมของสังคมที่จะมีแต่ความขัดแย้ง ตัวใครตัวมัน มุ่งกอบโกย ขาดเสถียรภาพและความสุขที่ยั่งยืน หากสภาวะทางสังคมเช่นนี้เกิดขึ้นก็จะส่งผลต่อการเลี้ยงดูในครอบครัว ทั้งเรื่องค่านิยมและการหาเลี้ยงชีพที่ไม่มั่นคงจากความสุขของฟองสบู่ ที่แต่ละครอบครัวได้สร้างขึ้นจากภาพมายาที่บอบบางในสภาวะจิตใจ อ่อนแอเพราะขาดภูมิคุ้มกัน

การปลูกฝังและพัฒนาสถาบันครอบครัวและสังคม ให้เกิดความมั่นคงเข้มแข็งและยั่งยืนต่อเยาวชนหรือทรัพยากรบุคคลในสังคม สามารถพิจารณาได้ ดังนี้

1. สร้างภูมิคุ้มกันให้มีความอดทน เข้มแข็งและอดทน พยายามด้วยตนเอง ผ่านความยากลำบากและเผชิญการแก้ปัญหา

2. ให้เรียนรู้สภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคมที่เปลี่ยนแปลง ผันผวนได้ตลอดเวลา และเปิดใจกว้างยอมรับประสบการณ์และความผิดพลาดที่เกิดขึ้น การเปิดใจรับปัญหาและความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ย่อมส่งผลดีต่อตนเองและการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น

3. ไม่เลี้ยงดูแบบตามอกตามใจหรือมีคนปรนนิบัติจนเคยชิน ติดเป็นนิสัย

4. ไม่ปลูกฝังค่านิยมของการบริโภคความหรูหรา ความสะดวกสบายและความฟุ่มเฟือย เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นภาพมายาที่ฉาบฉวย มักง่าย ราวกับฟองสบู่ที่หุ้มห่อจิตใจ

5. ไม่ปลูกฝังค่านิยมในการดำรงชีพด้วยค่าของเงิน หรือความสุขที่มาจากเงิน แต่ให้เข้าใจรับรู้ได้อย่างมีเหตุผล ในคุณค่าของการดำรงชีวิตในทุกขณะ อย่างเปิดรับ และเข้าใจถึงประสบการณ์และความงามทางจิตใจซึ่งเป็นคุณค่าที่มีอยู่แล้ว ติดตัวมากับมนุษย์ทุกคน

6. เสริมสร้างภูมิคุ้มกันด้วยการหาสิ่งยึดเหนี่ยวในจิตใจที่มั่นคงเข้มแข็ง ที่ก่อให้เกิดความสุขที่แท้จริง ความสุขที่แท้จริงคือสิ่งที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน ไม่แปรเปลี่ยนจากปัจจัยวัตถุภายนอก เช่น การสร้างค่านิยมและทัศนคติที่ดีด้านมโนธรรม ต่อความรัก เอื้ออาทร เผื่อแผ่ และความเป็นมิตรมีไมตรีจิตต่อผู้อื่น

มนุษย์สามารถมีชีวิตที่ดีได้ เพราะชีวิตที่ดีคือชีวิตที่มีสุข ความสุขที่ไม่ได้มาจากความหรูหราสะดวกสบาย แต่เป็นความสุขจากการชื่นชมปัจจุบันขณะ ยอมรับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น แก้ไขปัญหาชีวิตด้วยตนเอง โดยไม่รู้สึกไปกับการให้ค่าหรือให้ความหมายจากความมั่งมีทางโภคทรัพย์

เรื่องที่ 8 ภูเขาลูกสุดท้าย (The Last Mountain)

มนุษย์มีสิทธิในการปกป้องรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกัน เพราะทรัพยากรธรรมชาติไม่ใช่ของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งจะส่งผลระยะยาวต่อคนรุ่นลูกรุ่นหลาน การกระทำทางธุรกิจอุตสาหกรรมบางแห่ง ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีพของผู้คนในท้องถิ่นหรือสังคมส่วนรวม ด้วยกลวิธีเพื่อการแสวงหาผลกำไร ซึ่งส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของชุมชนและส่วนรวม ทั้งวัฒนธรรมในการดำรงชีพและสุขภาพร่างกายของผู้อยู่อาศัย สิ่งเหล่านี้ ล้วนเป็นการกระทำที่ขัดต่อจริยธรรม เพราะความมักง่าย ละโมบ และเห็นแก่ตัว การคำนึงต่อสิทธิพื้นฐานของมนุษย์ด้วยกันเอง คือ การใส่ใจต่อประเด็นทางศีลธรรมและจริยธรรม การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศน์จึงขัดต่อประเด็นศีลธรรม และขัดต่อจริยธรรมของการอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก อย่างยั่งยืน ความยั่งยืนไม่ใช่เกิดจากการแสวงหาผลกำไร โดยไม่มีจุดมุ่งหมายที่มีส่วนรวมของการคำนึงสิทธิพื้นฐานของผู้อื่นและส่วนรวม มนุษย์ไม่มีสิทธิในการทำลายสิ่งใดก็ตามที่ส่งผลกระทบต่อ

ผู้อื่นและส่วนรวม โดยสิ่งนั้นไม่สามารถสร้างทดแทนขึ้นใหม่ให้เหมือนเดิมได้ เช่น ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การคำนึงสิทธิพื้นฐานของมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญในการที่จะนำพาไปสู่สังคมที่สงบสุขยั่งยืนร่วมกัน เมื่อมนุษย์คำนึง และใส่ใจต่อความยั่งยืน และความผาสุกของมนุษย์ร่วมกัน พวกเขาจะไม่เพิกเฉยต่อความอยุติธรรม สังคมจะดีขึ้นได้จะสร้างสรรค์ได้ต้องมาจากการมีส่วนร่วมจากหลายๆ คน ซึ่งต้องอาศัยการเอาใจใส่ร่วมกันและคิดคำนึงถึงผู้อื่น คิดอย่างมีวิสัยทัศต่อความยั่งยืนในระยะยาวไปจนรุ่นลูกรุ่นหลาน ความผาสุก สงบสุข ก็จะเกิดขึ้นร่วมกัน

เรื่องที่ 9 เลวีอาธาน หรือ เลอไวอะทัน (Leviathan)

สภาวะตามธรรมชาติของมนุษย์ คนที่แข็งแรงกว่าหรือฉลาดกว่าจะมีอำนาจ และมนุษย์จะลุกขึ้นปกป้องชีวิต เมื่อเขากำลังโดนกระทำหรือทำร้ายชีวิตของพวกเขา ซึ่งสภาวะทางธรรมชาติของมนุษย์จะลุกขึ้นสู้ทุกวิถีทาง ดังนั้น มนุษย์จึงมีสิทธิทางธรรมชาติเท่าๆกันในการปกป้องรักษาชีวิต สังคมมนุษย์มีผู้นำ ผู้นำซึ่งมีอำนาจจึงต้องครอบคลุมถึงเรื่องศีลธรรมและจริยธรรม มิเช่นนั้นสังคมมนุษย์จะวุ่นวาย เห็นแก่ตัวและไร้อารยธรรม เพราะการแข่งขันในสังคมจะไร้การควบคุมและวุ่นวาย จนส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์แต่ละคน ในโลกปัจจุบันที่เกิดปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมมากมาย ปัญหาเกิดจากการที่มนุษย์ไม่คำนึงและเอาใจใส่ต่อมนุษย์ด้วยกันเอง และสิ่งมีชีวิตมากมายในระบบนิเวศน์ ดังนั้นศีลธรรมและจริยธรรมจึงควรพิจารณารวมถึงชีวิตของสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ที่ดำรงอยู่ร่วมกันกับมนุษย์ในผืนโลกใบนี้ด้วย เพราะทุกชีวิตต่างพึ่งพาอาศัยกัน เช่น การลดการบริโภคที่สิ้นเปลือง เหลือทิ้งเหลือขว้าง หรือฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็นในการดำรงชีพของมนุษย์ ชีวิตที่ต้องสูญเสียไปเพราะการเลือกบริโภคของมนุษย์ เช่น ครีบปลากระเบนหรือฉลาม เป็นต้น หากมนุษย์เห็นความสำคัญและใส่ใจต่อประเด็นนี้ ก็สามารถจะลดปัญหาสังคมลงได้ เพราะทรัพยากรสิ่งมีชีวิตบนโลกกำลังลดจำนวนลงและส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในภายภาคหน้า หากหนึ่งชีวิตต้องถูกทำลายลงเพราะการบริโภค ก็ควรที่จะเคารพในชีวิตที่สูญเสียไป การบริโภคเพื่อความจำเป็นไม่เหลือทิ้งเหลือขว้างจึงเป็นการกลับเข้าสู่หลักการดำรงชีพอย่างธรรมชาติ และดำรงรักษาระบบนิเวศน์ให้ยั่งยืน ซึ่งขัดแย้งต่อระบบอุตสาหกรรมผลิตจำนวนมาก

มนุษย์มีความอยาก ความอยาก ซึ่งติดตัวสิ่งมีชีวิตมาแต่กำเนิด อยากบริโภคในสิ่งที่ตนเองชอบ จึงเป็นความปกติธรรมดา การบริโภคเพื่อดำรงชีพเป็นสิ่งที่มีมาโดยธรรมชาติของสิ่งมีชีวิต แต่ความอยากที่มาจากแรงผลักดันของค่านิยมที่ฟุ่มเฟือย เหลือทิ้งขว้าง บริโภคหลากหลายมากมายไม่รู้จักพอดีกับความอิ่ม จนกลายเป็นความตะกละ สิ่งนี้จึงขัดแย้งต่อหลักจริยธรรมเพื่อการดำรงชีพอยู่ร่วมกันในสังคมเพื่อความยั่งยืน เพราะความตะกละ มักมาก เป็นการไม่ใส่ใจต่อส่วนรวมและธรรมชาติ ไม่คิดคำนึงถึงความยั่งยืนระยะยาว

ภาพยนตร์ เลวีอาธาน นำเสนอให้เห็นถึงกระบวนการจับปลาจำนวนมากหลายชนิด ซึ่งเป็นสายพานของระบบอุตสาหกรรมบริโภคของสังคมในเมือง ผ่านชาวเรือประมงที่ออกจับปลาในท้องทะเล

ทั้งเช้าและค่ำ ซึ่งเป็นหน้าที่ของพวกเขา พวกเขาอาจไม่สามารถปฏิเสธสิ่งที่เกิดขึ้นตรงเบื้องหน้าของพวกเขาได้ ทั้งกองเลือดและคาวปลาจนต้องคุ้นชิน ทางเลือกที่พวกเขาเลือกมาจากความไม่รู้ ความจำเป็นของหน้าที่หรือรับรู้แล้วแต่ต้องทำ ระบบอุตสาหกรรมบริโภคเพื่อการผลิตจำนวนมาก ซึ่งอยู่เบื้องหลังแรงงานเหล่านี้ จึงต้องใส่ใจต่อหลักจริยธรรมหรือศีลธรรม ในเรื่องของสิทธิมนุษยธรรม และทางเลือกในการดำรงชีวิตของพวกเขาเหล่านี้ด้วย รวมถึงคำนึงเอาใจใส่ต่อส่วนรวมและระบบนิเวศน์ของสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น

เรื่องที่ 10 ชีวิตเพื่อการขาย (Life for Sale)

น้ำเป็นสิ่งที่หล่อเลี้ยงชีวิต ทุกชีวิตเกี่ยวข้องกับน้ำ ทรัพยากรน้ำกลายเป็นสินทรัพย์ไว้ซื้อขาย ลักษณะของบริษัทอุตสาหกรรมที่ขัดต่อมโนธรรม เพราะไม่ใส่ใจต่อสาธารณะส่วนรวมในระยะยาว คือ

1. ความก้าวร้าวรุกรานในทรัพยากรธรรมชาติ
2. มีลักษณะของการเป็นอุตสาหกรรมที่ขยายตัว

ทั้งสองลักษณะ สามารถบ่งชี้ให้เห็นได้ถึงการคำนึงถึงผลประโยชน์จากผลกำไรของเจ้าของหรือกลุ่มของตน โดยขาดความรอบคอบ ที่ใส่ใจต่อความผาสุกและความยั่งยืนของส่วนรวมและบางครั้งก็แสดงให้เห็นถึงการขาดความรับผิดชอบ มักง่าย หรือนิ่งดูดายจากผลของการคิดและกระทำที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เมื่อผู้ประกอบการมีความต้องการในแสวงหาการขยายตัวเพื่อผลประโยชน์ หลายคนจะปิดกั้นการรับฟังอย่างเข้าใจหรือเปิดอก ไม่รับรู้อารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น เพราะทัศนะที่ถูกโน้มนำไปในทิศทางเดียวอย่างคับแคบเพียงเพื่อผลกำไร จึงขาดจิตสำนึกสาธารณะ การแสวงหาคุณค่าและปริมาณมักจะสวนทางกัน การรับรู้ความรู้สึกทางอารมณ์ของผู้อื่นอย่างเปิดรับ ทำให้มนุษย์สามารถซึมซับและเข้าถึงมโนธรรมได้อย่างเข้าใจถ่องแท้ การเข้าใจถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้ทุกข์ยาก ซึ่งได้รับผลกระทบเป็นจุดเริ่มของความเอาใส่ใจและรับผิดชอบ จะนำไปสู่จริยธรรมของการอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก ในสังคมมนุษย์ได้ดีมีประสิทธิภาพกว่าการท่องจำในบทเรียน การเรียนภาคทฤษฎีเพียงเพื่อตอบสนองการมุ่งแสวงหารายได้และผลกำไรเป็นสำคัญ ดูจะเป็นสิ่งที่ขัดแย้งต่อจริยธรรม หรือแม้แต่หลักสูตรการศึกษาที่มุ่งเน้นสร้างผลประโยชน์จากกำไร ควรต้องใส่ใจ ประณีตต่อการปลูกฝังให้เห็นคุณค่าทางจิตสำนึกต่อสังคมส่วนรวมและสิ่งแวดล้อมในระยะยาว ลดความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้อง สร้างจิตสำนึกสาธารณะด้วยการเล็งเห็นคุณค่าทางมโนธรรม เช่น อะไรที่ควรขาย อะไรที่ควรนำมาผลิต อะไรคือ จุดมุ่งหมายสูงสุด และอะไรที่จะส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนรวมระยะยาว เป็นต้น

การนำวิทยากรมาให้ความรู้และประสบการณ์กับนักศึกษา ควรต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วนและรอบคอบ เพราะจะส่งผลต่อการรับรู้ของเด็กและเยาวชน ในโลกปัจจุบัน การตลาดคือปัจจัยที่ส่งเสริมการขายและการบริโภคที่สำคัญในระบบทุนนิยม การตลาดจึงเป็นเครื่องมือของการแสวงหาเม็ดเงินให้กับระบบธุรกิจและอุตสาหกรรมเป็นส่วนมาก หากมนุษย์ตระหนักว่าชีวิตไม่ใช่วัตถุเครื่องมือและไม่ได้มีไว้เพื่อขาย มนุษย์จะสามารถเป็นผู้เลือกใช้เครื่องมือได้อย่างอิสระ พวกเขาจะสามารถเลือกใช้เครื่องมือได้อย่างสร้างสรรค์

นำพามา ซึ่งความสุขต่อตนเองและความผาสุกต่อส่วนรวมไปพร้อมๆ กัน ดังนั้นการปลูกฝังหรือพัฒนาจริยธรรมเพื่อความผาสุกที่ยั่งยืน จึงต้องเริ่มที่ตัวมนุษย์เป็นลำดับแรก

เรื่องที่ 11 มนุษย์ บนเส้นลวด (Man on Wire)

การตัดสินทางกฎหมายเกี่ยวเนื่องกับการพิจาณาถึงมุมมองทางจริยธรรม โดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมายและเจตนาของการกระทำ นอกจากมุมมองทางกฎหมาย ยังต้องพิจารณาถึงการให้ความหมายต่อคุณค่ากับสิ่งที่ทำนั้นด้วย คุณค่าของมนุษยธรรม คุณค่าของเสรีภาพ คุณค่าของความงามภายในจิตใจมนุษย์ หรือคุณค่าที่มีต่อสังคมหรือไม่ อย่างไร เพราะในบางกรณี อาจเกิดความผิดพลาดจากการมีทัศนะที่แตกต่างกัน ระหว่างผู้กระทำและเจ้าหน้าที่ผู้ตัดสิน การวางบรรทัดฐานของสังคม ที่ให้ความสำคัญต่อการให้ความหมายถึงคุณค่าภายในตัวมนุษย์ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ไม่ใช่แค่การตีความจากตัวอักษรในกฎหมายเท่านั้น

เรื่องที่ 12 ยุคของพวกเรา (Our Generation)

การปกปิด โกหกบิดเบือน และการนิ่งเฉยต่อความไม่ถูกต้อง ที่เกิดขึ้นขัดต่อจริยธรรม กฎหมายมีส่วนในการแก้ปัญหาสังคม และก็มีส่วนในการเปิดช่องว่างให้กับความเลวร้ายที่ขัดต่อประเด็นเรื่องเสรีภาพได้ ดังเช่น เห็นได้จากตัวบทกฎหมาย 500 หน้า ของการแทรกแซงชนพื้นเมืองเดิมที่เกิดขึ้นไม่มีการกล่าวถึงคำว่า เด็ก (Child) เพียงสักครั้ง (Our Generation. 2011: นาทีที่ 24: 44 – 24: 47) สิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงความไม่ใส่ใจต่อข้อเรียกร้อง ในการแก้ปัญหาการทารุณกรรมเด็กที่เกิดขึ้นต่อชนพื้นเมืองดั้งเดิม

การแก้ไขปัญหาให้ความเป็นอยู่ของชุมชนดั้งเดิมดีขึ้น ชุมชนนั้น ต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการและไม่ปิดกั้นสิทธิเสรีภาพของพวกเขา การแสดงออกด้วยคำพูดหรือสิ่งที่เขียนในตัวบทกฎหมายยังไม่ดีพอ แต่ต้องลงมือปฏิบัติ และร่วมกันคิดหาทางออกอย่างจริงใจ ปราศจากคติ ไม่คำนึงถึงการกอบโกย หรือแทรกแซงจากพื้นฐานการดำรงชีวิตมนุษย์ที่ต่างวัฒนธรรมกัน เพียงเพื่อผลกำไรจากเงิน ความต้องการในทรัพยากรที่ไม่สิ้นสุด เป็นสิ่งที่ขัดแย้งต่อจริยธรรมที่จะนำพาไปสู่การดำรงอยู่อย่างผาสุกร่วมกัน หากใส่ใจพิจารณาต่อประเด็นเหล่านี้ และนำไปสู่การปฏิบัติใช้ได้จริง จะสามารถนำไปสู่ความสามัคคีของการอยู่ร่วมกันกับวัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

เรื่องที่ 13 โครงการนิม (Project Nim)

สิ่งที่ขัดต่อศีลธรรมและจริยธรรมพิจารณาได้ ดังนี้

1. การบีบบังคับเพื่อความคาดหวังที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของสิ่งมีชีวิตเป็นสิ่งที่ขัดต่อศีลธรรมและจริยธรรม เพราะไม่ใช่การสมัครใจหรือยินยอม
2. การกักขังหน่วงเหนี่ยวโดยปราศจากความยินยอมพร้อมใจ
3. การล่อลวงให้เกิดการพัดพรากจากครอบครัวหรือบริบทของสังคมทางธรรมชาติ

ที่ควรเป็นอยู่

4. เจตนาหรือความจงใจที่จะกระทำผิด

5. ทำร้ายร่างกายหรือทำลายชีวิต

6. ความเอนเอียงของการพิจารณาตัดสินใจ ส่งผลต่อการกระทำอันเนื่องมาจากความไม่รู้และอคติ

การรับรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่น สามารถนำไปสู่ความเข้าอกเข้าใจในผู้นั้นได้ ความรู้สึกสงสารสามารถนำไปสู่ความเมตตาอาทร คำขอโทษและการให้อภัยอย่างสุจริตใจ เป็นสิ่งที่มาจากความรู้สึกภายในจิตใจ ซึ่งเป็นคุณค่าที่จะสามารถจรรโลงสังคมให้ดำรงอยู่ร่วมกันอย่างผาสุกได้ เพราะคำขอโทษที่มาจากใจแสดงให้รับรู้ได้ถึงการสำนึกรู้ว่า สิ่งใดผิด สิ่งใดถูก ซึ่งต้องอาศัยความกล้ารับผิดชอบในสิ่งที่เกิดขึ้น สำหรับการให้อภัยโดยสุจริตใจ คือ การเปิดใจรับรู้ถึงความรู้สึกของอีกฝ่าย ซึ่งนำไปสู่ความเข้าอกเข้าใจและเมตตาเอื้ออาทรต่อกัน

เรื่องที่ 14 ค้นหาชูการ์ แมน (The Searching for Sugar Man)

ความจริงคือสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่ความเชื่อใจ การสร้างความเชื่อใจ ไม่ใช่การโน้มน้าว โกหก หรือบิดเบือน เรื่องราวที่เป็นความจริงและความจริงใจอย่างแท้จริง จะนำไปสู่ความหมายของมิตรภาพและการสร้างสรรค์ปัญญา ความสามารถในการถ่ายทอดความจริงที่มาจากความจริงใจจะเกิดขึ้นได้จากการดำรงอยู่ของสังคมที่มีเสรีภาพ

เรื่องที่ 15 กฎหมายในส่วนประกอบเหล่านี้ (The Law in these parts)

ความยุติธรรมเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เขียนกฎหมายต้องมีกฎหมายที่ร่างขึ้นด้วยความรอบคอบคำนึงถึงมนุษย์ธรรม คุณธรรม และมโนธรรม จึงจะสามารถทำให้กฎหมายนั้นเป็นกฎหมายที่บรรลุเป้าประสงค์ในการบังคับใช้เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและยั่งยืน

ลักษณะของการรุกราน ซึ่งขัดต่อจริยธรรมในด้านมนุษยธรรมที่เกิดขึ้นกับชาวอิสราเอลและปาเลสไตน์ มีดังนี้

1. รุกรานยึดครองดินแดนพื้นทีบ้านเกิด หรือพื้นที่ในการดำรงชีพของผู้อยู่อาศัยเดิมที่มีมาก่อน

2. รุกรานด้วยการแทรกแซงต่อกระบวนการยุติธรรมในชั้นศาล

3. รุกรานต่อการดำเนินชีวิตให้เกิดการพลัดพราก หรือหน่วงเหนี่ยวจนเกิดการสูญเสียอิสระและเสรีภาพ

4. รุกราน ล่วงล้ำ ทำร้ายให้ร่างกายผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ

5. รุกราน กดขี่ ข่มขู่ ข่มเหง ซึ่งส่งผลต่อสภาพจิตใจให้แย่ลง

6. รุกรานต่อชีวิตมนุษย์ผู้บริสุทธิ์

ในสนธิสัญญาเจนีวาที่ว่าด้วยเรื่องสิทธิและเสรีภาพของมนุษย์ แสดงให้เห็นถึงข้อแตกต่างระหว่างเชลยสงครามกับนักต่อสู้ซึ่งชอบด้วยกฎหมาย ข้อแตกต่างดังกล่าวจะนำไปสู่การพิจารณาคดีที่แตกต่างกัน นักต่อสู้ต้องปฏิบัติตามข้อเรียกร้องของสนธิสัญญาเจนีวา และต่อสู้ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศของการทำสงคราม หากทำร้ายผู้บริสุทธิ์ ถือเป็นสิ่งที่ไม่ชอบธรรม บางครั้งการพิจารณาตัดสินคดีก็เกิดความผิดพลาด เพราะมองข้ามสิทธิและความเป็นมนุษย์ เช่น ข้อหาให้ความช่วยเหลือผู้แทรกซึมติดอาวุธ ซึ่งขัดต่อคำสั่งเพื่อการป้องกันการแทรกซึม เพียงแค่ให้อาหารกับชาวจอร์แดนซึ่งหลบหนีเจ้าหน้าที่นอกจากหญิงผู้ช่วยเหลือคนนั้นถูกตัดสินจำคุก และสร้างความรู้สึกให้คนในท้องถิ่นเข้าใจว่า การช่วยเหลือคนเหล่านี้เป็นอันตราย ผู้แทรกซึมและผู้ก่อการร้ายเป็นเหมือนสัตว์ร้าย ไม่มีความสำคัญเช่นมนุษย์ กรณีดังกล่าวขาดการพิจารณาถึงคุณค่าในมนุษย์ หรือแม้แต่มุมมองที่มีต่อลูกๆ ของหญิงที่ถูกตัดสินจำคุก จะอยู่อย่างไรเมื่อถูกทอดทิ้งไว้ ความบกพร่องของแนวทางกฎหมายเกิดขึ้นได้ จากการพิจารณาแยกระหว่างสองสิ่งออกจากกันระหว่างการออกคำสั่งและความยุติธรรม เช่น ในกรณีคำสั่งเพื่อควบคุมประชาชนเป็นลำดับความสำคัญแรกสุด โดยไม่พิจารณาถึงความยุติธรรม แนวคิดเช่นนี้ อาจก่อให้เกิดช่องว่างให้กับผู้ปฏิบัติใช้กฎหมายหรือเจ้าหน้าที่ได้อย่างกดขี่และไม่คิดคำนึงอย่างรอบคอบถึงความยุติธรรม และบริบทอื่นๆ เช่น บริบททางมนุษยธรรม เป็นต้น

สิ่งที่ขัดขวางต่อความยุติธรรมในชั้นศาล

1. อคติและความลำเอียง
2. การแบ่งฝั่งแบ่งฝ่าย พวกฉันพวกเธอ พวกเราพวกเขา
3. เรื่องที่คลุมเครือไม่ชัดแจ้ง หรือไม่เป็นความจริง

ศัตรูที่สำคัญของความยุติธรรม คือ อคติ ซึ่งพบเห็นได้บ่อยครั้งจากความแตกต่างทางเชื้อชาติ ความยุติธรรมจะดำรงอยู่ได้ในสังคม หากปราศจากสิ่งเหล่านี้ เช่น ชาวปาเลสไตน์บางคนโดนจับด้วยความเป็นชาวปาเลสไตน์ เป็นต้น อำนาจของศาลเป็นอำนาจของการผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรม เป็นกระบวนทางสังคมลำดับสุดท้ายในการพิจารณาตัดสินคดีความว่า ถูกหรือผิด ดีหรือชั่ว จากข้อพิสูจน์ทางหลักฐาน และข้อมูลโดยพิจารณาผ่านกฎหมาย กฎหมายซึ่งวางรากฐานอยู่บนจิตสำนึกทางมโนธรรม มนุษยธรรม หลักจริยธรรม และคุณธรรม จุดประสงค์ของกฎหมายต้องไม่ใช่แค่การลงโทษ แต่ต้องคำนึงถึงการแก้ไข ปรับเปลี่ยนปัญหาภายในตัวมนุษย์ให้ถูกต้องด้วย ซึ่งปัญหาภายในมนุษย์มาจาก 6 ประเด็น ดังนี้

1. มุมมองที่ว่าคุณหรือฉันเป็นศัตรู
2. มองตนเองหรือกลุ่มของตน เป็นความถูกต้อง
3. การแบ่งแยกทางศาสนา ภาษา เชื้อชาติ และถิ่นกำเนิด
4. การต่อต้านการจัดระเบียบทางศีลธรรม

5. การหวังผลกำไรว่าจะได้รับมากเท่าใด กลุ่มนี้เกี่ยวข้องกับการซื้อขายและการตลาด
6. การโต้ตอบ เอาคืน และการกำจัดออกไป

กฎหมายควรพิจารณาแก้ไขปัญหาภายในมนุษย์ทั้ง 6 ประเด็น ข้างต้น ให้ถูกต้องด้วย เช่น หากต้องมีการลงโทษ วิถีทางหรือกระบวนการในลักษณะใดจะช่วยขัดเกลาและสอนนักโทษได้อย่างไร หรือแม้แต่กฎหมายที่พิจารณาถึงความสำคัญของการเรียนรู้และปลูกฝังสิ่งดีงาม ตั้งแต่ในสถาบันครอบครัว สิ่งนี้จะส่งผลต่อการพัฒนาสังคมได้หรือไม่ อย่างไร เป็นต้น หลายครั้งที่ปัญหาของสังคมมนุษย์มาจากการยึดมั่นในตัวตน มองตัวเองเป็นศูนย์กลาง หรือทำตามอำเภอใจ ซึ่งปัญหานี้เกิดจากภายในตัวมนุษย์และการยึดติดยึดมั่นอยู่กับวัตถุภายนอกที่สัมผัสและเห็นได้ เช่น เงิน อำนาจที่รับรู้ได้ด้วยการมองเห็นหรือสัมผัสได้ สองสิ่งนี้นำไปสู่ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมซึ่งมาจากภายในตนเองและวัตถุภายนอก นำไปสู่ความขัดแย้งมากมายในสังคม ขาดองค์ประกอบของความเป็นสังคม ขาดการเชื่อมต่อหรือตัวกลางระหว่างตัวตนภายในกับวัตถุภายนอก หากพิจารณาถึงคำว่า มนุษยธรรม หรือ สิทธิมนุษยชน ทั้งสองคำนี้มีส่วนร่วมที่คำว่า มนุษย์ ดังนั้น วิถีทางในการแก้ปัญหาในสังคม คือ คำนึงถึงตัวกลางระหว่างภายในตนเองกับวัตถุภายนอก นั่นคือ ผู้อื่น เพื่อนมนุษย์ คนรัก หรือมนุษย์คนอื่น ทั้งที่รู้จักและไม่เคยรู้จัก เพราะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสังคม หากคำนึงและใส่ใจต่อประเด็นนี้ จะสามารถลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ลงได้ หากพิจารณาให้เป็นกลางมากขึ้น มนุษย์คือ สิ่งมีชีวิตสายพันธุ์หนึ่ง ดังนั้น สิ่งมีชีวิตอื่นที่ไม่ใช่สายพันธุ์เดียวกัน ก็มีจุดร่วมที่การมีชีวิต นอกจากพิจารณาใส่ใจต่อมนุษย์แล้ว ยังสามารถนำคำว่า สิ่งมีชีวิตมาพิจารณาใส่ใจได้ด้วย

เรื่องที่ 16 แผนลับหลอดไฟ (The Light Bulb Conspiracy)

จิตสำนึกสาธารณะเป็นศักยภาพด้านหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งมาจากการคิดเชื่อมโยงด้วยเหตุและผลข้อข้อเท็จจริง รวมถึงความจริง หากมนุษย์ในสังคมมีจิตสำนึกสาธารณะร่วมกัน พวกเขาจะไม่หยุดนิ่งเฉยและรอรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตต่อตนเองและส่วนรวม ขยะในยุคอุตสาหกรรมมีมายาวนานและเพิ่มให้เห็นมากขึ้น จากขยะที่เคยซุกซ่อนอยู่ตามที่ต่างๆ รอบโลก ตอนนี้ผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมชัดเจนและรับรู้ได้มากขึ้น ทำให้ปัญหาเหล่านี้ไม่ถูกซุกซ่อนจากสายตาอีกต่อไป

หลักการหนึ่งที่สามารถนำไปสู่ความยั่งยืนได้ คือ หลักการ เดอ โกรท ที่พยายามเปลี่ยนตรรกะความคิดในช่วงที่ผ่านมา ไปสู่การลดลง หลักการ เดอ โกรท มีความเชื่อมโยงมาจากมุมมองในอดีตของคานธีที่ว่า "โลกเป็นสิ่งที่ใหญ่เพียงพอที่จะทำให้พึงพอใจกับความต้องการของทุกคน แต่มันจะเล็กเกินไปเสมอที่จะทำให้พึงพอใจกับความโลภของใครต่อใคร" (The Light Bulb Conspiracy. 2010: นาทีที่ 50: 42 – 51: 23) ผู้คนซื้อสินค้าเพราะความสุขในการดำรงชีวิตเป็นประเด็นสำคัญ ความสุขที่แท้จริงไม่ใช่มาจากการบริโภคที่มากขึ้น ทั้งความสุขและการบริโภคนิยมมีลักษณะที่สวนทางกัน ซึ่งสามารถนำมาพิจารณาตามหลักปรัชญาของอริสโตเติล ศาสนาพุทธ และหลักจริยธรรมสากล ที่ว่าด้วยความสุข ตามลำดับดังนี้ ความสุขในปรัชญาของอริสโตเติลมาจากความประณีต เป็นเรื่องของความรู้สึกของดวงวิญญาณ

ภายใน ไม่ใช่ของร่างกาย ไม่ใช่เพลิดเพลินเพราะมนุษย์แตกต่างจากสัตว์ตรงที่ต้องใช้เหตุผล ความมั่งคั่งทางวัตถุไม่ใช่ความสุข แต่เป็นทางผ่านสู่ความสำราญซึ่งเป็นผลพลอยได้ ความสุขเป็นจุดหมายปลายทางที่สมบูรณ์ในตัวเอง เป็นเรื่องของคุณธรรม ไม่ใช่จุดหมายระหว่างทาง ความสุขจึงเป็นความรู้สึกภายในที่มีความประณีตและมีเหตุผล โดยมีคุณธรรมความดีซึ่งจะนำไปสู่ความสมบูรณ์ในระยะยาว ดังนั้น การผลิตและการบริโภควัตถุ อาจพิจารณาและคิดทบทวนเรื่องผลกระทบต่อส่วนรวม คำนึงถึงความจำเป็นมากขึ้น ไม่เหลือทิ้งเป็นขยะที่สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น ผู้ผลิตและผู้บริโภคพิจารณาอายุการใช้งานมากขึ้น เพราะจะช่วยลดปัญหาต่อส่วนรวม ของสังคมโลกร่วมกัน

ความสุขตามแก่นของศาสนาพุทธ คือ การที่มนุษย์จะเข้าถึงความสุขได้นั้น ต้องฝึกฝนจิตใจให้เกิดสติปัญญาเพื่อที่จะรู้สึกตัวอยู่ตลอดเวลา เมื่อมีสติปัญญาก็จะมีจิตใจที่เรียบง่าย มองเห็นสัจธรรมและอิสระจากทุกข์ได้มากขึ้น ซึ่งสิ่งที่ทำให้เป็นทุกข์คือจิตใจที่ผันแปรไปตามวัตถุสิ่งของ ขาดความเรียบง่ายในการดำรงชีวิต จนกลายเป็นความอยากมีอยากได้ ไม่รู้จักพอดี เช่น การผลิตเพื่อแสวงหากำไรเป็นที่ตั้ง โดยลดคุณภาพ เน้นปริมาณ หรือการบริโภคอย่างฟุ่มเฟือย เปลี่ยนแปลงบ่อยครั้งตามกระแส ไม่ได้ซื้อใช้ด้วยความจำเป็น เพียงแต่สนองความต้องการเท่านั้น

ความสุขตามหลักจริยธรรมสากล คือ ความปีติสุขที่ไม่เร่งร้อน หิวกระหาย แต่เป็นสิ่งที่เย็นใจ สงบ สะอาด สว่างและแท้จริง เป็นส่วนหนึ่งในบรมธรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับจริยธรรมสากล และจะนำไปสู่จิตใจที่มีความเต็ม อิ่มเอม ไม่หิวกระหายทะเยอทะยาน ไม่ใช่วัตถุหรือเงิน แต่เป็นเรื่องของคุณค่า มีความรักต่อผู้อื่น ไม่ใช่แค่คิดกระทำเพื่อตนเอง แต่กล้าที่จะรักและช่วยเหลือผู้อื่น รักทุกคน ทุกสิ่งมีชีวิต และจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

สถาบันการศึกษาเป็นประเด็นหนึ่งที่สามารถเริ่มปลูกฝังจิตสำนึกต่อส่วนรวม โรงเรียนการออกแบบ วิศว หรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถบ่มเพาะแนวคิด ทัศนคติ และค่านิยมให้กับเยาวชนในเรื่องของการเอาใจใส่ต่อการใช้งานที่คงทนถาวร ไม่ใช่ใช้แล้วทิ้ง บริโภคนิยมที่มากมาย ฟุ่มเฟือย เหลือทิ้งและสิ้นเปลือง ขัดแย้งต่อหลักจริยธรรมในสังคม เศรษฐกิจที่มุ่งเน้นการบริโภคนิยมส่งผลให้มนุษย์มีความตึงเครียดมากขึ้น สังคมเกิดช่องว่างมากขึ้น ธรรมชาติถูกทำลาย ขาดความสุขแท้จริงในการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคม

เรื่องที่ 17 สถานที่ที่เล็กที่สุด (The Tiniest Place)

ในสภาวะความขัดแย้งของสงครามกลางเมือง ทหารทำตามคำสั่ง นำไปสู่การใช้กำลังและการกระทำนอกเหนือคำสั่ง ส่งผลให้เกิดความรุนแรง การทำร้าย ทำลายชีวิต ครอบครัวสูญเสียและพลัดพรากจากกัน ผลกระทบของสงครามกลางเมือง ทิ้งบาดแผลและความเจ็บปวดไว้ในความรู้สึกของผู้เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ เรื่องเล่าที่จะอยู่ในความทรงจำของรุ่นลูกรุ่นหลานต่อไป สภาวะของสงครามกลางเมืองที่เกิดขึ้นจากความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ไม่ลงรอยกัน อารมณ์และอำนาจจากปากกระบอกปืนส่งผลให้นำไปสู่

ความพลัดพราก ความรุนแรง และความสูญเสีย ซึ่งเป็นจุดจบของความเป็นมนุษย์ต่อกันเอง ผู้เฝ้าดูอยู่เบื้องหลังไม่ได้จริงใจและไม่เป็นมิตร มิตรไม่เกี่ยวข้องกับรวยจนแต่เกิดจากสามัญสำนึกของความเป็นมนุษย์ร่วมกันกับมิตรภาพ

เรื่องที่ 18 ปากของหมาป่า หรือขอให้โชคดี (La bocca del lupo **หรือ** The Mouth of the Wolf)

ความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ที่พบเห็นได้จากความก้าวหน้าของวิทยาการกับการทำลายความเป็นธรรมชาติ ความเสื่อมของสังคมอันเนื่องมาจากยาเสพติด รวมถึงสภาพความเป็นอยู่ยามค่ำคืนที่พบเห็นอบายมุขล่อตาล่อใจเป็นเรื่องปกติ การขายบริการทางเพศของเพศที่สาม การโกหกลอกลวงในการดำรงชีพ หรือแม้แต่กลุ่มตำรวจรีดไถ

ความงดงามทางธรรมชาติและการดำรงชีพด้วยการหาอาหารและแบ่งปันในอดีตกลายเป็นภาพความทรงจำ แต่สิ่งหนึ่งที่มีคุณค่าคือความรักของคนสองคนที่เกิดขึ้น ถึงแม้สภาวะแวดล้อมทางสังคมจะบีบรัดให้การดำรงชีวิตของคู่รักลำบาก แต่เสรีภาพของความรักยังคงดำรงอยู่ได้กับมนุษย์ทุกคนในสังคมเมืองกระแสหลักที่เป็นอยู่ สามารถพบเห็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ผู้ใช้กฎหมาย ที่ไม่ถูกต้องกับกลุ่มคนชายขอบ เช่น ลักษณะของการกล่าวหา ขู่บังคับ ข่มขู่ รีดไถ ใช้กำลังและไม่เป็นมิตร ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนเหล่านั้นรู้สึกไม่ดีต่อกฎหมายบ้านเมืองและเจ้าหน้าที่ และเมื่อรู้สึกไม่ดี ไม่เป็นธรรม หรือถูกกดขี่ จนไม่สามารถพบกับทางออก สิ่งเหล่านี้อาจนำไปสู่การตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยอารมณ์จนกลายเป็นความรุนแรง ความคิดและการแสดงออกถึงความรุนแรงของมนุษย์จึงเป็นผลผลิตของสังคม ที่มีองค์ประกอบจากสภาพแวดล้อม ครอบครัว การศึกษา และบริบททางสังคม ภายใต้เหตุการณ์ความรุนแรงมากมาย ทั้งทำผิดกฎหมายจนต้องติดคุก หรือทำร้ายร่างกายเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ตาม ต้นเหตุของปัญหาล้วนมาจากการตัดสินใจด้วยอารมณ์ขาดสติและการยับยั้งชั่งใจ เมื่อสภาวะทางสังคมบีบรัดด้วยค่านิยมกระแสหลักของการดำรงชีพที่เปลี่ยนไปจากอดีต ทำให้มนุษย์ถูกแบ่งแยกสถานะของการดำรงชีวิตด้วยค่าของเงิน เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงทำให้หลายคนในสภาวะแวดล้อมทางสังคมที่ไม่มีทางเลือกให้พวกเขามากนัก กลายเป็นคนชายขอบในที่สุด และนำไปสู่การตัดสินใจดำรงชีวิตด้วยการหาเลี้ยงชีพ ในลักษณะของการกระทำที่ผิดต่อกฎหมาย เช่น การค้ายาเสพติด เป็นต้น

เรื่องที่ 19 ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ (There Once was an Island)

ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปันต่อเพื่อนมนุษย์ ด้วยความยินดีช่วยเหลือโดยไม่หวังผลตอบแทนของเงิน เป็นสิ่งที่จะสามารถนำพาไปสู่ความสุขร่วมกัน คุณค่าซึ่งเกิดขึ้นได้จากความผูกพัน การร่วมทุกข์ร่วมสุขที่มาจากแรงกายและแรงใจร่วมกันในอดีต การเรียนรู้จากธรรมชาติแวดล้อม หรือความใส่ใจต่อความเป็นมนุษย์ จะนำพาไปสู่การแบ่งปัน โอบอ้อมอารีได้

ในการแก้ปัญหาทางจริยธรรมหรือปัญหาทางสังคม การเข้าถึงประเด็นปัญหาที่เผชิญหน้ากับความเป็นมนุษย์ สำคัญกว่าการรับฟังข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์จากมุมมองเพียงด้านเดียว

เรื่องที่ 20 เวสท์ แลนด์ (Waste Land)

ความดีเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนมีอยู่ มนุษย์ควรทระนง ภูมิใจต่อการทำสิ่งดีงาม สิ่งนี้เป็นหนึ่งในแรงขับของมนุษย์ที่จะทำให้มีความกล้าที่จะตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่สร้างสรรค์ดีงาม หากมนุษย์ลุ่มหลงภูมิใจในค่าของเงินและการบริโภคนิยม จะยิ่งส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจ การแบ่งแยก และสภาวะแวดล้อมในสังคมมากมาย ปัญหามากมายที่เกิดขึ้นกับมนุษย์และสังคมจะไม่เกิดขึ้น ถ้ามีความเมตตาเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์และสังคมที่ขาดโอกาส

หลายคนมองข้ามสิ่งที่เกิดขึ้นใกล้ตัว เพิกเฉยต่อปัญหารอบตัว แต่มักให้ค่าความสำคัญกับสิ่งไกลตัว หรือสิ่งที่ยังมาไม่ถึง เช่นการมุ่งกอบโกยผลประโยชน์ที่มาจากความอยากมีอยากได้ ไม่เคยพอ หากมนุษย์ใช้เวลาสังเกตสิ่งรอบตัวอย่างมีสมาธิ ตระหนักและกระทำด้วยส่วนผสมของความเป็นมนุษย์มากกว่าเพื่อผลประโยชน์เงิน ไม่ว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งเล็กน้อยที่ถูกมองข้าม หรือแม้แต่ขยะและเศษวัสดุทิ้งขว้างก็สามารถนำกลับมาสร้างสรรค์ให้สวยงามหรือเกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นได้ การรับรู้เช่นนี้เกิดขึ้นได้จากมุมมองทางความงามของศิลปิน ความสามารถทางการรับรู้ในความงามรอบตัว รับรู้ถึงความธรรมดาและความเป็นธรรมชาติที่มีอยู่ภายในตัวมนุษย์และสภาวะแวดล้อมภายนอก การเปิดรับด้วยความรู้สึกที่ลึกซึ้งนำพาสู่มุมมองที่มีต่อความรู้สึกนึกคิดภายในมนุษย์และสิ่งรอบตัว

คุณค่าของความเป็นมนุษย์จึงรับรู้ได้จากสำนึกภายในจิตใจ คิดคำนึงถึงสังคมส่วนรวม สังคมมนุษย์ที่สร้างสรรค์ดีงาม จะสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยจริยธรรม การแบ่งปัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

เรื่องที่ 21 วอเทอร์ ชิลเดรน (Water Children)

มุมมองที่เชื่อมโยงประเด็นของความเป็นแม่ หรือสตรีที่ให้กำเนิด ที่ถูกนำเสนอผ่านผลงานศิลปะของมนุษย์คนหนึ่ง ซึ่งมีประสบการณ์ตรงต่อการรับรู้อารมณ์ความรู้สึกของการสูญเสียลูก หรือความสามารถในการให้กำเนิดชีวิต โดยผลงานศิลปะนำเสนอความงดงามที่ทำให้ผู้ชมเกิดสำนึกทางมโนธรรม ที่ให้เห็นถึงความไม่จีรังที่ธรรมชาติมอบให้มนุษย์ ความสูญเสียลูกเป็นการสูญเสียความรัก และทำให้เกิดความรู้สึกท้อแท้ ผิดหวัง และสำนึกทางมโนธรรมที่ผู้รับชมจะเข้าใจถึงอารมณ์ความรู้สึกและความเป็นเพศสตรี

เรื่องที่ 22 ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี (Whores' Glory)

โสเภณีเกิดขึ้นเพราะ

1. การขาดโอกาสในการประกอบอาชีพอื่นๆ
2. การไม่รู้ในทางออกหรือทางเลือกอื่นๆ สำหรับการดำรงชีวิต
3. ความไม่กล้าตัดสินใจต่อสิ่งใหม่อันเนื่องมาจากความคุ้นชินกับสิ่งปัจจุบันที่กระทำอยู่

4. ค่านิยมของสังคมที่บีบรัดให้ผู้คนเกิดความแบ่งแยกในสถานะทางสังคม เช่น การศึกษา และมูลค่าเงิน เป็นต้น

5. ความต้องการเงินในช่วงเวลาสั้นๆ หรือเกิดจากความเกียจคร้าน มักง่าย

6. เป็นสิ่งสืบทอดกันมาจากวิถีเดิม จากพ่อแม่ญาติพี่น้องหรือคนรู้จัก จากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง

7. ขาดความอบอุ่น ขาดความรัก และการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่หรือคนรัก

8. การถูกล่อลวงมา

การล่อลวงหรือบีบบังคับเพื่อขายเด็กสาว ขัดต่อศีลธรรมและจริยธรรม เพราะเกิดจากความต้องการเงินของผู้ขาย และหากเกิดจากความยินยอมของเด็กหญิงก็มาจากความเป็นเด็กไม่รอบคอบ เกิดจากอารมณ์ชั่ววูบ อยากรู้อยากเห็น หรือเพราะความไม่รู้ก็ตาม การล่อลวงของผู้ขายเป็นการกำหนดอนาคตและชีวิตของผู้อื่นด้วยข้อผูกมัด บางครั้งมาจากการสร้างหนี้บุญคุณหรือพันธะสัญญาข้อตกลงมอบเงินที่อยู่อาศัย อาหาร หรือชุดสวยๆ

การได้รับเงินไม่ทำให้มนุษย์มั่งคั่งหรืออุดมสมบูรณ์อย่างแท้จริง เพราะจิตใจที่ไม่เคยเต็มหรือบริบูรณ์ สังคมที่โอบล้อมโสเภณี เต็มไปด้วยอบายมุข สังสรรค์ และความบันเทิง แต่งหน้า ปรุงโฉม นำเสนอเพื่อขาย ความจริงเป็นสิ่งที่หาได้ยากมากในสังคมของการขายบริการทางเพศ ซึ่งคล้ายกับสังคมที่ให้ความหมายของเงินเป็นสำคัญ มีทั้งการหลอกลวง ปิดบัง หรือเสแสร้ง จนถึงอาชญากรรม

จริยธรรมเริ่มได้จากภายในมนุษย์ แต่จิตใจภายในและร่างกายภายนอกมีความสัมพันธ์ต่อกัน ผลกระทบต่อร่างกายย่อมส่งผลต่อจิตใจ ผ่านความรู้สึกนึกคิด เช่นเดียวกับจิตใจ หากเป็นเช่นไรก็สะท้อนให้เห็นผ่านภายนอก ไม่ว่าจะเป็นสีหน้า ท่าทาง หรือผิวพรรณ จึงเป็นไปไม่ได้ว่าหากขายร่างกายแล้วจะไม่กระทบต่อดวงจิตภายใน หากเป็นเช่นที่ว่า การขายร่างกายนั้นไม่ใช่การขายดวงจิต สิ่งที่จะเกิดขึ้นคือ ความทุกข์ระทมในดวงจิตซึ่งก่อตัวจากความขัดแย้งกันระหว่างกายและใจ ซึ่งส่งผลทางจิตวิทยา คือ ความแปลกแยกของการกระทำที่ขัดแย้งกับความรู้สึกนึกคิด และกลายเป็นผลเสียต่อตัวบุคคลที่แสดงออกมาให้เห็นทางพฤติกรรมต่างๆ เช่น ทำร้ายตัวเอง ซึมเศร้า หรือเป็นบ้า ไม่ปกติธรรมดา

วัฒนธรรมของชาวพุทธไม่ทำให้ความต้องการทางเพศเป็นสิ่งจำเป็น หรือไม่มักมากในกามเป็นไปอย่างธรรมดา เพื่อการครองเรือน แต่ในคาทอลิกถึงจะสนับสนุนการมีเพศสัมพันธ์เพื่อชีวิตคู่ ครองเรือนเช่นเดียวกับพุทธศาสนา แต่ลัทธิคาทอลิกก็มีแนวโน้มทำให้มลทินทางเพศมีรสชาติมากขึ้น เพราะข้อห้ามมากมายเกี่ยวกับความต้องการทางเพศ คุณภาพของเพศเพิ่มขึ้นด้วยปริมาณของมลทิน

เรื่องที่ 23 หนักงานหนักเล่น (Work Hard Play Hard)

มนุษย์เมื่ออยู่รวมกันย่อมเกิดปัญหาเพราะอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดและประสบการณ์ที่แตกต่างกัน การทำงานในองค์กรบริษัทจึงต้องมีการจัดการ ตรวจสอบและประเมิน ทั้งนี้เพื่อความอยู่

รอดของบริษัท ความอยู่รอดที่มาจากความน่าเชื่อถือของบริษัท ศักยภาพของพนักงาน ซึ่งนำไปสู่ประสิทธิภาพของผลงาน ในเงื่อนไขช่วงเวลาที่กำหนด และสร้างผลกำไรให้บริษัทอยู่รอดหรือเติบโตได้

การพิจารณาและการประเมินของคณะกรรมการที่มีต่อพนักงานลูกจ้าง พวกเขาต้องพยายามลดหรือขจัดอคติส่วนตัวออกให้มาก คณะกรรมการต้องมีความรอบรู้ในหลายๆ ศาสตร์ หรืออาจมีประสบการณ์ตรงในเรื่องที่จะพิจารณา มิใช้นำทฤษฎีที่ท่องจำมาใช้ประเมินผลเพียงเท่านั้น ใส่ใจต่อมโนธรรมเป็นสำคัญ มีความรอบคอบ ไม่ใช่ประเมินเพียงเพื่อศักยภาพทางทักษะ ความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อผลผลิตเท่านั้น ประสบการณ์ ความรอบรู้ และมโนธรรมของคณะกรรมการผู้พิจารณา จะสามารถช่วยลดช่องว่างของปัญหาอันเกิดขึ้นได้จากผลของการประเมิน

การจัดการเพียงเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ขัดต่อหลักจริยธรรมในด้านภราดรภาพ การมุ่งหวังเติบโตทางตัวเลขของผลกำไรขององค์กรบริษัท และการจัดการทรัพยากรมนุษย์ด้วยการประเมินด้วยตัวเลข มีความขัดแย้งต่อความเป็นมนุษย์ ส่งผลกระทบต่อส่วนรวมรอบโลกในวงกว้าง เป็นสิ่งที่ขัดแย้งและส่งผลให้เกิดปัญหาความขัดแย้งมากมาย ระหว่างลูกจ้างและนายจ้าง ทั้งเรื่องไม่มีเวลาส่วนตัว เรื่องรายได้ เรื่องสิทธิมนุษยชน เรื่องศักยภาพในตัวตนของพนักงานลูกจ้าง เรื่องครอบครัว เรื่องศักยภาพของความเป็นมนุษย์

เงินเป็นสิ่งที่ไม่มั่นคง ไม่เสถียร เพิ่มขึ้นลดลงได้อยู่ตลอดเวลา ไม่ยั่งยืน การที่ผูกติดยึดมั่นกับตัวเลขเงิน จึงไม่ใช่การแก้ปัญหาที่สร้างเสถียรภาพให้เกิดกับมนุษย์ชนได้ มักเกิดปัญหาต่อมนุษย์และในสังคมเสมอมา และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น การตัดสินใจของพนักงานบริษัท ถือเป็นการทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง พนักงานลูกจ้างเมื่อยินยอมในข้อตกลงรวมกันกับบริษัทนายจ้างแล้ว จึงต้องปฏิบัติหน้าที่ใส่ใจต่องานที่ทำ หากไม่มีการจัดการสมการระบบเงินให้เสถียรยั่งยืนต่อมนุษยชน และลดปัญหาสังคมส่วนรวมลงได้ ดังนั้นจุดร่วมในมุมมองจริยธรรมระหว่างนายจ้างและลูกจ้างจึงต้องมาจากมโนธรรมและสำนึกร่วม พบกันที่ความพึงพอใจร่วมกัน โดยอาศัยความเชื่อใจต่อกัน ความรักชอบในสิ่งที่ทำร่วมกัน ความมีชีวิตชีวาและมนุษยธรรม โดยไม่มีเรื่องของผลประโยชน์กำไร และตัวเลขเข้ามาร่วมพิจารณาในการจัดการ โดยการจัดการของบริษัทต้องมุ่งเน้นจัดการอย่างยืดหยุ่นผ่อนปรน ไม่ผูกมัด ไม่ผูกขาด เปิดใจกว้างต่อการเผชิญปัญหา การจะคิดกระทำได้โดยต้องลดบทบาทหรือขจัดเรื่องผลประโยชน์การสร้างกำไรจำนวนมาก และการมุ่งเน้นที่ปริมาณตัวเลข

ปัญหาหนึ่งมาจากการเพิ่มจำนวนพนักงานและการขยายกิจการ ซึ่งยิ่งมากคนก็ยิ่งต้องสร้างความมั่นใจด้วยตัวเลข เพราะข้อจำกัดของปริมาณที่มากขึ้นและเวลาที่รวบรัด ส่งผลต่อความสัมพันธ์ ความเชื่อใจ ความมีชีวิตชีวา และความเป็นมนุษย์ย่อมลดน้อยถอยลงตามลำดับ ส่งผลกระทบมากมายต่อองค์กรบริษัทและพนักงานลูกจ้าง

เรื่องที่ 24 คีโม (Chemia/Chemo)

มนุษย์สามารถเข้าถึงจริยธรรมได้ด้วยมโนธรรม มโนธรรมที่เข้าใจถึงความดีและความงามในธรรมชาติด้วยประสบการณ์ตรง ไม่ใช่แค่การท่องจำเท่านั้น แต่จะทำให้มนุษย์เข้าใจถึงแก่นและคุณค่าได้อย่างดี ประสบการณ์อันเนื่องมาจากความรู้สึกทุกข์ หรือตระหนักรู้ในความตายที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและบุคคลอันเป็นที่รักและผูกพัน การตระหนักรู้สิ่งเหล่านี้จึงเป็นการเตรียมพร้อมที่จะทำให้เกิดสติ ในช่วงเวลาที่เจ็บป่วย มนุษย์จะใช้เวลาอยู่กับตนเองมากขึ้น ซึ่งสามารถทำให้เกิดสติ คิดไตร่ตรองพิจารณาการใช้ชีวิตได้รอบคอบขึ้น ทั้งเรื่องราวในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ซึ่งกล่าวได้ว่า ช่วงเวลาที่มนุษย์มีเวลาอยู่กับสติสามารถเจียระไนคนให้รู้ถึงคุณค่าทางจริยธรรมของการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างดี ซึ่งต่างจากช่วงเวลาที่บันเทิงเริงรมย์ บ้าคลั่ง รุนแรงก้าวร้าว ทำลายและกอบโกย ที่ทำให้มนุษย์สูญเสียเวลาในการพิจารณาไตร่ตรองการใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า หรือเรียกได้ว่า เสียสติ

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ความคิดรวบยอดของผู้กำกับผลงานสารคดีที่ได้รับรางวัลชนะเลิศในระดับนานาชาติ ชี้ให้เห็นถึงผลกระทบและปัญหามากมายในหลายด้านที่เกิดขึ้นบนโลกใบนี้ ทั้งความเสื่อมโทรมของชุมชุน สภาพจิตใจของมนุษย์ และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ จากที่เป็นมาในอดีตจนถึงปัจจุบัน อันเนื่องมาจากการคิดและกระทำของมนุษย์ทั้งสิ้น มนุษย์ต่างสร้างความแบ่งแยกต่อกัน ขาดสำนึกของความเกื้อกูล เมตตาอาทรต่อกัน นำไปสู่การทำลายความสมดุลทางธรรมชาติ ที่ไม่ใช่แต่กายภาพที่มองเห็นสัมผัสได้ แต่ยังส่งผลกระทบต่อความสมดุลของสภาพจิตใจ ความรู้สึกนึกคิดภายในตัวของพวกเขาเอง ความเห็นแก่ตัว และความมุ่งกอบโกยผลกำไรของบริษัทธุรกิจอุตสาหกรรมข้ามชาติ นำไปสู่การขาดความรอบคอบต่อส่วนรวม สร้างผลกระทบในวงกว้างระยะยาวต่อสังคม วัฒนธรรม ธรรมชาติ และมนุษย์ การผลิตที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมากที่นำไปสู่ความสิ้นเปลือง และทดแทนไม่ได้ จึงเป็นการทำลายความสมดุลของมนุษย์และสิ่งมีชีวิตลงผลกระทบมากมายเกิดขึ้นโดยไม่จริงใจในการแก้ปัญหา อันเนื่องจากการแข่งขันกันสร้างรายได้ ความอยู่รอดของบริษัทอุตสาหกรรม จากการมุ่งกอบโกยจากทรัพยากรทางธรรมชาติ จึงขัดแย้งสวนทางกับความอยู่รอดของมนุษย์และสิ่งมีชีวิตในระยะยาว ความสุขที่ฉาบฉวยของมนุษย์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง สวนทางกับความสุขที่ยั่งยืนของมนุษย์ส่วนรวม

ธรรมชาติและจริยธรรมมีความสัมพันธ์ต่อกัน กฎธรรมชาติและระบบนิเวศน์ เป็นจุดกำเนิดของหลักจริยธรรมที่ทุกสิ่งมีความเชื่อมโยงเกื้อกูลต่อกัน ไม่สามารถแบ่งแยก และให้ความสำคัญมากน้อยกว่ากันได้ เพราะทุกสิ่งในธรรมชาติล้วนเกื้อกูลการดำรงชีวิตต่อกัน ไม่ว่าสิ่งนั้นจะขนาดเล็กหรือใหญ่ ย่อมสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นกับการดำรงอยู่รวมกันอย่างยั่งยืน บทบาทของจริยธรรมมีความสำคัญยิ่งในยุคสมัยของความเปลี่ยนแปลงมากมายที่เกิดขึ้น ความป่วยไข้ของสังคมเป็นผลรวมจากความป่วยไข้ของมนุษย์ในสังคม การพิจารณาถึงประเด็นของความปกติสุขและความธรรมดา สามารถนำไปสู่การสร้างสรรค์สังคมที่ดีงามและผาสุกร่วมกัน กระบวนการทางธรรมชาติคือสิ่งแท้จริง ไม่เคยโกหกและปลอมแปลง ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นทางธรรมชาติ เผยให้เห็นถึงผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงที่เสื่อมถอยลงของโลกใบนี้ ซึ่งสิ่งที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นถึงการกระทำของมนุษย์ที่มาจากสภาวะของจิตใจที่เสื่อมถอยลง ตัวใครตัวมัน เห็นแก่ตัว ภราดรภาพของมนุษยชาติเปรียบได้กับความเป็นครอบครัวเดียวกัน ซึ่งอาศัยอยู่ในบ้านหลังใหญ่ร่วมกัน หากสมาชิกทุกคนขาดการใส่ใจดูแลและรอบคอบ ต่อการปฏิบัติเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีงามร่วมกัน ย่อมนำไปสู่ความเสื่อมทรามและแตกแยกได้โดยง่าย เมื่อวิถีทางความคิดและปฏิบัติที่ผ่านมา ไม่ช่วยให้เกิดความยั่งยืนต่อส่วนรวม

ระบบทุนนิยมกระจายเสรีภาพในมุมหนึ่งให้กับมนุษย์ ขัดแย้งต่อการรวมศูนย์ทางอำนาจแบบสมัยก่อน ที่มนุษย์ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง ขาดเสรีภาพในการคิดและกระทำ เพราะถูกกดขี่เอารัดเอาเปรียบจากการกลุ่มผู้นำ ระบบทุนนิยมจึงเป็นที่นิยม เพราะการพยายามกระจายรายได้ สร้างเสรีภาพในการดำรงชีวิตให้กับมนุษย์ แต่ผลกระทบที่เกิดขึ้นกลับแสดงให้เห็นว่าระบบทุนนิยมมาถึงจุดที่ต้องปรับเปลี่ยนเพื่อการอยู่รอด เมื่อมนุษย์หลีกหนีจากความกดขี่รูปแบบหนึ่งมาสู่การกดขี่อีกรูปแบบหนึ่งที่แนบเนียน การกระจายรายได้ให้ทั่วถึงเป็นแค่ความฝัน เพราะผลกำไรรวมศูนย์อยู่ที่เจ้าของหรือกลุ่มบริษัทรายใหญ่ ซึ่งเห็นได้จากบริษัทอุตสาหกรรมข้ามชาติที่เติบโตจากการระดมทุนในตลาดหุ้น มีอิทธิพลส่งผลให้เกิดช่องว่างจากการเอารัดเอาเปรียบ และยังส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและมนุษย์ส่วนรวมในวงกว้างทั่วโลก ผลกระทบจากระบบธุรกิจอุตสาหกรรม ทำให้วัฒนธรรมย่อยและวัฒนธรรมเก่าสูญหายหรือเสื่อมถอยลง ความเป็นอยู่ของชนท้องถิ่นและชาวพื้นเมืองได้รับผลกระทบทางตรง ทั้งพื้นที่ทำกินและขนบประเพณีทางวัฒนธรรมสูญหายลดลง ผลกระทบและปัญหามากมายเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันไม่มีระบบใดที่นำไปสู่ความยั่งยืนได้อย่างแท้จริง เพราะผู้นำสังคมหรือผู้นำบริษัท ล้วนคำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเองอำนาจจึงเป็นสิ่งล่อลวงและโน้มนำให้เกิดความเห็นแก่ตัวได้

ประเด็นทางจริยธรรม ที่มองผ่านกรอบทางธรรมชาติ เพื่อให้ได้จุดร่วมที่นำไปสู่วิถีการปฏิบัติร่วมกันจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง รัฐชาติเป็นการสร้างความแบ่งแยกให้มนุษย์ในระดับหนึ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ถ้าแต่ละประเทศยังคงมุ่งหน้าแสวงหาผลประโยชน์จากการสร้างกำไร และกอบโกยจากทรัพยากรธรรมชาติ การแก้ปัญหาเพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนในช่วงเวลาอันสั้นนี้ จึงต้องเริ่มจากการแก้ปัญหาที่ตัวมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นองค์ประกอบหลักในสังคม พิจารณาใส่ใจทั้งรูปธรรมและนามธรรม ภายในจิตใจมนุษย์ และผลกระทบที่สร้างปัญหาจากภายนอก การแก้ไขปัญหาจากสังคมมีความสำคัญ โดยไม่สามารถมองข้ามได้ เพราะมนุษย์เป็นปัจจัยในสังคม มีบทบาทและหน้าที่ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงให้สร้างสรรค์ดีขึ้นได้ โดยพิจารณารอบคอบถึง 4 ด้าน ครอบครัว การศึกษา บริษัทธุรกิจ และการเมือง

การรับรู้ถึงความดีงามในจิตใจมนุษย์บกพร่อง เพราะมนุษย์ไปมุ่งยึดติดแต่รูปธรรมภายนอกที่เห็นและจับต้องได้และมีมูลค่า เพียงเพราะมันสามารถซื้อทุกสิ่งทุกอย่างได้ แม้แต่ชีวิตของมนุษย์ด้วยกันเอง หากมนุษย์สามารถพิจารณาเห็นถึงเบื้องลึก เบื้องหลังภายใต้รูปธรรมเหล่านั้นได้ จะสามารถแก้ปัญหาที่ยั่งยืนที่เกิดขึ้นจากนามธรรมภายในจิตใจได้ ความสุขที่ยั่งยืนเกิดจากนามธรรม ไม่ใช่เกิดจากรูปธรรม เพราะรูปธรรมเป็นทางผ่านไปสู่นามธรรม และนามธรรมก็เป็นจุดกำเนิดของรูปธรรม

กระบวนการทางธรรมชาติไม่เคยเหลือทิ้งขว้างและฟุ่มเฟือย เพราะเป็นกระบวนการที่กำจัดให้หมดไปได้จากหลายๆ วิถีทางระบบนิเวศน์ สิ่งเหลือทิ้งจากชีวิตหนึ่งเป็นพลังงานให้กับอีกชีวิตหนึ่ง ธรรมชาติจะเผยให้เห็นถึงความงามและความลึกลับที่ซ่อนเร้นอยู่ ต่อผู้ที่ใช้เวลาสังเกตและเรียนรู้กับความเป็นธรรมชาติ ในสังคมกระแสหลักที่เร่งรีบ จึงทำให้มนุษย์มองข้ามความงามทางธรรมชาติ และขาดการใช้เวลาสังเกต

ความเป็นไปและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมากมาย ธรรมชาติเป็นองค์ประกอบสำคัญของวัฒนธรรมสีเขียว วัฒนธรรมสีเขียวมีจุดร่วมทางจริยธรรมที่แสดงให้รับรู้ได้ถึงความยั่งยืนในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างปีติสุข

แผนภาพแสดงที่มาของวิถีทางในการแก้ปัญหาจากการวิเคราะห์ภาพยนตร์สารคดี 24 เรื่อง

	เรื่องที่ 1. อาริรัง (Arirang)	เรื่องที่ 2. กล้วย หรือ ความบ้า (Bananas!*)	เรื่องที่ 3. บิ๊ก บอยส์ กลน บานานาส์ (Big Boys Gone Bananas!)	เรื่องที่ 4. ซ่อมบำรุงครั้งใหญ่ (The Big Fix)	เรื่องที่ 5. โคลอมเบียนอส (Colombianos)	เรื่องที่ 6. ครอบครัว (Familia)	เรื่องที่ 7. ชีวิตที่ดี (The Good Life)	เรื่องที่ 8. ภูเขาลูกสุดท้าย (The Last Mountain)	เรื่องที่ 9. เลวีอาธาน หรือ เลไวอะทัน (Leviathan)	เรื่องที่ 10. ชีวิตเพื่อการขาย (Life for Sale)	เรื่องที่ 11. มนุษย์บนเส้นลวด (Man on Wire)	เรื่องที่ 12. ยุคของพวกเรา (Our Generation)	เรื่องที่ 13. โครงการนิม (Project Nim)	เรื่องที่ 14. ค้นหาชูการ์ แมน (The Searching for Sugar Man)	เรื่องที่ 15. กฎหมายในส่วนประกอบเหล่านี้ (The Law in These Parts)	เรื่องที่ 16. แผนลับหลอดไฟ (The Light Bulb Conspiracy)	เรื่องที่ 17. สถานที่ที่เล็กที่สุด (The Tiniest Place)	เรื่องที่ 18. ปากของหมาป่า หรือ รอให้ร็อคดี (La bocca del lupo หรือ The Mouth of the Wolf)	เรื่องที่ 19. ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ (There Once was an Island)	เรื่องที่ 20. เวสแลนด์ (Waste Land)	เรื่องที่ 21. วอร์เทอร์ ชิลเดรน (Water Children)	เรื่องที่ 22. ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี (Whores' Glory)	เรื่องที่ 23. หนักจากหนักเล่น (Work Hard Play Hard)	เรื่องที่ 24. เรื่องคีโม (Chemia / Chemo)
1. ลดปริมาณและเพิ่มคุณภาพ		●	●	●			●	●	●			●		●		●			●	●		●	●	
2. คุณค่ามากกว่ามูลค่า	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
3. งดงามในจิตใจมากกว่าภาพลักษณ์ภายนอก	●		●	●		●		●			●		●	●				●		●				●
4. จริงแท้มากกว่าสร้างความเท็จ	●	●	●	●				●			●	●	●	●	●	●		●		●		●		●
5. สุจริตใจและจริงใจมากกว่าเสแสร้ง	●	●	●	●				●		●		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●
6. เกื้อกูลมากกว่าทำลายซึ่งกันและกัน		●	●	●	●	●		●	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●	●				●
7. ชีวิตระมีชีวิตชีวามากกว่าบีบบังคับฝืนทน		●	●		●				●	●	●	●	●	●	●	●	●			●		●	●	●
8. เสรีภาพมาก่อนควบคุมหรือบีบบังคับ	●		●	●	●	●	●	●	●		●	●	●	●	●		●	●	●	●	●	●		
9. รอบคอบมากกว่าความฉาบฉวย	●	●		●	●		●	●		●	●	●	●		●	●			●	●		●	●	
10. อดทนพยายามมากกว่าเร่งรีบ		●	●	●	●	●	●		●		●			●	●	●	●	●		●	●		●	●
11. มองเห็นความสำคัญของความธรรมดา	●			●	●		●	●		●		●	●	●			●		●	●			●	●
12. อยู่กับปกติวิสัยมากกว่าสุดโต่ง	●						●	●	●	●		●	●			●	●	●	●	●	●	●	●	
13. พิจารณาความสำคัญนามธรรมภายใน	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
14. อยู่กับความเงียบมากกว่าอึกทึกครึกโครม	●				●			●	●		●							●	●	●	●	●	●	●
15. เมตตาอาทรมากกว่ามุ่งเอาชนะ		●	●	●		●	●	●	●	●		●	●		●		●		●	●			●	●
16. ให้ความสำคัญจุดกำเนิดมากกว่าทำร้ายและทำลาย	●	●		●	●	●	●	●		●		●			●		●	●	●		●	●	●	●
17. คำนึงถึงส่วนรวมมากกว่าตนเองหรือพวกพ้อง		●	●	●		●		●		●		●			●	●	●		●	●				
18. ให้ความสำคัญกับความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น		●	●			●	●	●				●	●		●			●	●	●	●	●	●	●
19. พิจารณาความสมดุลที่รับรู้ได้มากกว่าที่เห็นจากตัวเลข	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●		●	●	●	●	●		●	●	●	●
20. เคารพกันมากกว่ายั่วยุหรือรุกราน			●	●				●	●	●		●	●		●	●	●		●		●		●	
21. รับผิดชอบผลการกระทำของตนเองมากกว่ายกให้ผู้อื่น	●	●		●			●	●		●		●	●			●			●				●	●
22. เลือกสิ่งที่มีทดแทนได้หรือนำกลับมาใช้ใหม่				●				●		●			●			●	●	●	●	●	●			●
23. ประหยัดพอเพียงมากกว่าฟุ่มเฟือย		●		●	●		●	●	●	●							●	●	●				●	
24. ชีวิตย่อมสำคัญกว่าวัตถุ	●	●		●	●	●	●	●		●		●	●			●	●	●	●	●	●	●	●	●

ภาพประกอบ 32 ตารางแสดงที่มาของการสรุปวิถีคิดและปฏิบัติตามหลักวัฒนธรรมสีเขียว

จากสาระของงานวิจัย ผู้วิจัยได้สรุปผลกระทบและวิถีของการคิด และกระทำตามแนวคิดหลักวัฒนธรรมสีเขียวที่สามารถส่งเสริมจริยธรรม ดังนี้

1. **ลดปริมาณและเพิ่มคุณภาพ** หลักการลดปริมาณสามารถลดปัญหาได้หลากหลายด้าน เช่น การใช้พลังงานและทรัพยากรธรรมชาติที่นำไปสู่การดำรงอยู่ของทุกชีวิตในระยะยาว รวมถึงการลดปริมาณการใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นในการดำรงชีพ เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในระยะยาว เนื่องจากค่าครองชีพที่สูงขึ้นและอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินที่ปรับเปลี่ยนตลอดเวลา รวมถึงการใช้ทรัพยากรในการผลิต ซึ่งมีจำกัด การลดความต้องการด้วยวิสัยทัศน์ที่เล็งเห็นถึงผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัวและส่วนรวมในอนาคต จึงเป็นสิ่งที่ควรคำนึงและใส่ใจ ยิ่งปริมาณมากขึ้น ยิ่งต้องอาศัยการจัดการและควบคุมคุณภาพที่ยากซับซ้อนและรอบคอบมากขึ้น และยังเปิดช่องว่างให้กับความมักง่ายไม่ถี่ถ้วนรอบคอบได้โดยง่าย

คุณภาพสามารถพิจารณาได้จากหลายลักษณะ เช่น คุณภาพของการดำรงชีวิต คุณภาพของวัตถุสิ่งของเครื่องใช้ คุณภาพของหน่วยงาน คุณภาพของเทคโนโลยี และคุณภาพของสติปัญญา เป็นต้น การผลิตที่ขาดคุณภาพ ซึ่งมาจากการเร่งผลิตจำนวนมาก เพื่อเพิ่มผลกำไรนำไปสู่การเหลือทิ้ง เหลือใช้จนกลายเป็นเศษขยะส่งผลกระทบมากมาย รวมถึงคุณภาพของการใช้งานที่ต่ำ หรือไม่สามารถซ่อมแซมได้ด้วยตัวของผู้บริโภคเอง จนนำไปสู่การซื้อใหม่บ่อยครั้ง สิ่งนี้เป็นการผลักดันให้เกิดการเพิ่มปริมาณการผลิตและหลายครั้งก่อให้เกิดปริมาณขยะจำนวนมาก เมื่อปริมาณเพิ่มขึ้นย่อมสวนทางกับประเด็นคุณภาพ เช่น การผลิตจำนวนมากที่ดาษดื่นของอุตสาหกรรม ส่งผลให้คุณภาพของการผลผลิตลดน้อยลง ส่งผลกระทบต่อทางเลือกที่หลากหลายในการสร้างสรรค์ให้กับผู้บริโภค หรือจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ย่อมส่งผลต่อคุณภาพความเป็นอยู่ เป็นต้น

การเดินทางระยะไกลมากขึ้นย่อมเพิ่มการใช้พลังงานที่มากขึ้น การทำงานในสำนักงานที่เพิ่มปริมาณงานหรือเพิ่มระยะเวลาของการทำงานให้มากขึ้น ส่งผลให้คุณภาพในการดำรงชีวิตของมนุษย์กับครอบครัวลดน้อยถอยลง การบริโภคที่มากขึ้น ส่งผลกระทบต่อการควบคุมการผลิตและปัจจัยทางทรัพยากร เมื่อกล่าวถึงปริมาณจะสัมพันธ์กับพื้นที่ สำหรับปริมาณที่ไม่จำเป็นและต้องการพื้นที่จำนวนมากในการจัดเก็บย่อมส่งผลให้เกิดภาวะความสิ้นเปลืองพื้นที่ สำหรับสังคมที่มีพื้นที่น้อย ควรมีการจัดการควบคุมการใช้พื้นที่ให้เกิดคุณประโยชน์ ที่สอดคล้องกับการลดปริมาณที่ไม่จำเป็นด้วย และหากปริมาณที่เกิดจากความฟุ่มเฟือยเหลือทิ้งขว้าง ย่อมก่อให้เกิดมลภาวะมากมาย ขัดแย้งกับคุณภาพของความเป็นอยู่และคุณภาพของความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ด้วย มลภาวะมากมายเกิดขึ้นกับการรับรู้ของมนุษย์ ซึ่งส่งผลต่อการคิดและกระทำที่ส่งผลเสียต่อส่วนรวม เช่นมลภาวะทางเสียง กลิ่น และมลภาวะของการมองเห็น ที่ส่งผลกระทบต่อการรับรู้และพฤติกรรมอีกด้วย

2. **คุณค่ามากกว่ามูลค่า** มูลค่าของสิ่งของและมูลค่าของเงิน เป็นสิ่งที่ทำให้หลายคนหลงใหลเพราะมันยั่วยวนให้เกิดความต้องการ ทั้งยังขัดแย้งกับการพัฒนาคุณค่าภายในจิตใจของมนุษย์ เพราะ

การยึดมั่นยึดติดกับมูลค่าภายนอกตัวมนุษย์ ทำให้มนุษย์แบ่งแยกความเป็นมนุษย์ออกจากกันได้โดยง่าย หากพิจารณาถึงคุณค่า สามารถพิจารณาจากสติปัญญา มโนธรรม จริยธรรม หรือมนุษยธรรม เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงให้มนุษย์รับรู้ได้ถึงการเชื่อมโยงสัมพันธ์ต่อกัน ไม่แบ่งแยก แต่เป็นการหลอมหลวมสภาวะภายในจิตใจของความเป็นมนุษย์ บริษัทอุตสาหกรรมและองค์กรที่มุ่งกอบโกยผลประโยชน์ เน้นสร้างมูลค่าส่งผลกระทบต่อคุณค่าของมนุษย์ ซึ่งเป็นแรงงานหรือพนักงานถดถอยลง ทั้งคุณค่าของความเป็นมนุษย์ที่พิจารณาจากสุขภาพร่างกายและจิตใจ มนุษย์ที่มีความรู้สึกนึกคิด อาจกลายเป็นเพียงเครื่องมือและทรัพยากรในที่สุด

3. **งดงามในจิตใจมากกว่าภาพลักษณ์ภายนอก** จิตใจของมนุษย์เกิดขึ้นจากกระบวนการรับรู้ที่ผ่านสัมผัส 5 สู่ระบบประสาทในสมอง ความงดงามภายในจิตใจ จึงมีความสำคัญมากกว่าภาพลักษณ์ภายนอก เช่น ความรักที่เกิดขึ้นจากการสัมผัสถึงภายใน ย่อมมั่นคง เสถียรกว่าความรักที่ยึดกับภาพลักษณ์ภายนอกซึ่งแปรเปลี่ยนไปตามกาลเวลา มนุษย์ล้วนมีความงดงามภายใน แต่ตัวแปรจากภายนอกโน้มนำให้เกิดความฉาบฉวย ฟุ้งซ่าน และความตึงเครียด ทำให้บดบังการรับรู้ถึงความงดงามภายในจิตใจของมนุษย์ที่มีอยู่ มนุษย์สามารถรับรู้ถึงความงดงามภายในได้ เช่น การมีสติและการมีสมาธิในการพิจารณา หรือเกิดจากความซาบซึ้งต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความงดงามภายในไม่ใช่ความงดงามที่สมบูรณ์ด้วยวิถีเส้นตรงโน้มนำสู่ความเป็นที่สุด แต่เป็นความบริบูรณ์อิ่มเอมในจิตใจและความรู้สึกที่เกิดขึ้นได้ในความเป็นปัจเจก

4. **จริงแท้มากกว่าสร้างความเท็จ** ความจริงเป็นสิ่งที่สำคัญ มนุษย์ตามหาและค้นพบความจริงแท้มากมาย จนนำไปสู่การเห็นสัจธรรมของชีวิตและการดำรงชีพของมนุษย์ หลายปัญหาเกิดขึ้นเพราะการโกหกบิดเบือน และเสแสร้ง ความจริงนำไปสู่ความไว้เนื้อเชื่อใจ ซึ่งส่งผลให้การอยู่ร่วมกันของมนุษย์เกิดความสงบสุขร่วมกัน การปลอมแปลงประดิษฐ์สร้าง เป็นการล่อลวงและบิดเบือนความจริงแท้ ซึ่งพบเห็นได้ในสังคม เช่น กระบวนการของสื่อที่ไม่สร้างสรรค์ กระบวนการผลิตที่มุ่งหวังกอบโกยผลประโยชน์ หรือพฤติกรรมและการกระทำของผู้มักง่ายเห็นแก่ตัว ซึ่งเป็นการทำลายความไว้เนื้อเชื่อใจต่อกันของมนุษย์ และยังสร้างผลกระทบและปัญหามากมายในสังคมโลก

ความกลัว อคติ และความมุ่งหวังในผลประโยชน์ เป็นปัจจัยเบื้องหลังของปัญหามากมายที่เกิดขึ้น หลายครั้งที่การโกหกบิดเบือนเกิดขึ้นเพราะกลัว ความลำเอียงโน้มนำให้ความจริงถูกบิดเบือนและการมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ จนอาจทำให้ต้องปลอมแปลงประดิษฐ์สร้างข้อมูลเท็จ ในสังคมที่ดำรงอยู่ด้วยความเท็จ โกหกเสแสร้งต่อกัน ย่อมขาดความไว้เนื้อเชื่อใจ นำไปสู่ความไม่น่าเชื่อถือ และส่งผลให้เกิดความรู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัยให้กับผู้คนในสังคม สังคมดังกล่าวย่อมขาดความยั่งยืน การปลอมแปลงประดิษฐ์สร้าง ตรงข้ามกับความเป็นธรรมชาติ เพราะความเป็นธรรมชาติไม่เคยโกหก หรือปลอมแปลงประดิษฐ์สร้างให้เกิดขึ้น ความจริงแท้และสัจธรรมที่มนุษย์ค้นพบล้วนค้นพบจากธรรมชาติ จึงแตกต่างจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นทางวิทยาศาสตร์

5. **สุจริตใจและจริงใจมากกว่าเสแสร้ง** ความจริงเกิดขึ้นได้จากความสุจริตใจ ความสุจริตใจหรือจริงใจเป็นการเชื่อมโยงระหว่างการรับรู้ และการแสดงออกของมนุษย์ ที่นำไปสู่ความไว้เนื้อเชื่อใจซึ่งกันและกัน และสามารถนำไปสู่ความมั่นใจของการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข และยั่งยืน

6. **เกื้อกูลมากกว่าทำลายซึ่งกันและกัน** ในสังคมที่แข่งขันมุ่งแสวงหาความอยู่รอดด้วยผลประโยชน์ ตัวใครตัวมัน หรือพวกใครพวกมัน นำไปสู่การแบ่งแยกมนุษย์ออกจากกัน การเกื้อกูลต่อกันย่อมลดน้อยถอยลง สงครามและความขัดแย้งมากมายนำไปสู่การทำลายล้างกัน เพราะขาดการพิจารณาถึงมนุษยธรรม ที่นำไปสู่ความเป็นภราดรภาพ การกดขี่ข่มเหงมากมายมาจากการปฏิเสธความใส่ใจต่อผู้อื่น ไม่เกื้อกูลแบ่งปันความรู้สึกนึกคิดและการกระทำช่วยเหลือแก่กัน เพียงเพื่อความพึงพอใจของตนเป็นที่ตั้ง มุ่งครอบครองให้เป็นของตน ส่งผลให้เกิดปัญหากับสังคมในวงกว้างมากมาย ความเกื้อกูลสามารถนำไปใช้พิจารณาสำหรับทุกระดับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น เช่น คนรัก ครอบครัว พี่น้อง ทีมงาน ชุมชน สังคม จนถึงมนุษย์ร่วมโลกใบเดียวกัน นอกจากสร้างความสมดุลในการอยู่ร่วมกันแล้ว ยังสามารถทำให้เกิดความสำเร็จร่วมกันได้

7. **อิสระมีชีวิตชีวามากกว่าบีบบังคับฝืนทน** ทุกชีวิตมีอิสระในการใช้ชีวิตอย่างมีชีวิตชีวา ชีวิตชีวาที่เกิดจากความยินยอมพร้อมใจ รักและชอบในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะนำไปสู่ความสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์ การบีบบังคับให้เกิดขึ้น นำไปสู่การจำยอมฝืนทน ส่งผลให้เกิดความตึงเครียด และปัญหาความขัดแย้งภายในความรู้สึกส่งผลต่อจิตใจของมนุษย์ ซึ่งนำไปไปสู่ปัญหามากมายในสังคม เช่น ปัญหาการฆ่าตัวตาย ทำร้ายตนเอง ทำร้ายผู้อื่น การลุกขึ้นปฏิวัติต่อต้านสังคมหรือสงครามในที่สุด ซึ่งปัญหาดังกล่าว สามารถเห็นได้จากปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัว และในสังคมที่ปิดกั้นอิสระของความมีชีวิตชีวาในตัวมนุษย์ ทั้งปิดกั้นการรับรู้และการแสดงออกที่สร้างสรรค์

8. **เสรีภาพมาก่อนควบคุมหรือบีบบังคับ** พื้นฐานการดำรงชีวิตร่วมกันของมนุษย์ในสังคม คือ เสรีภาพ แต่เสรีภาพต้องการการควบคุม เพื่อผลประโยชน์ในการดำรงอยู่ร่วมกันอย่างปลอดภัย และผาสุก สิ่งมีชีวิตทางธรรมชาติล้วนมีเสรีภาพเป็นของตนเอง แต่เมื่อมนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคม จึงต้องมีการจัดระเบียบบรรทัดฐานและควบคุม ไม่ให้เกิดผลกระทบในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน แต่การควบคุมด้วยระเบียบการจัดการและกฎหมาย ควรเป็นไปด้วยการคำนึงถึงมนุษยธรรมเป็นสำคัญ

เสรีภาพ คือ สิทธิที่มนุษย์ทุกชีวิตพึงมีหลักสิทธิมนุษยชน จึงเป็นสิ่งที่ควรพิจารณาเป็นสำคัญ กฎระเบียบและกฎหมายที่มุ่งเน้น แต่การจัดการมนุษย์ให้เป็นเพียงทรัพยากรที่ควบคุม และจำกัดตัวแปรได้อย่างแม่นยำ จึงขัดต่อสิทธิเสรีภาพของความเป็นมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้สึกนึกคิด และสามารถพัฒนาได้ กฎระเบียบและกฎหมายจึงต้องคำนึงในประเด็นเสรีภาพของความเป็นมนุษย์มากกว่าความต้องการในการควบคุมของคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่ในกรณีที่บุคลคลหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่อยู่ภายใต้สังคมร่วมกัน ใช้เสรีภาพของตนสร้างความเดือดร้อนหรือส่งผลกระทบกับผู้อื่น การควบคุม

จึงเข้ามาบังคับใช้ เพื่อความสงบสุขร่วมกัน หนักหรือเบาตามแต่เจตนาและผลของการกระทำที่เกิดขึ้นจากผู้กระทำนั้น

9. **รอบคอบมากกว่าความฉาบฉวย** ปัญหามากมายในสังคมเกิดขึ้นเพราะความมักง่าย เพราะความเร่งรีบ หรือการมุ่งหวังกอบโกยผลกำไร ขาดความรอบคอบคิดคำนึงและใส่ใจต่อผลกระทบอันจะเกิดขึ้นกับสังคมส่วนรวม ตนเองและผู้อื่น เมื่อมนุษย์อยู่ในสังคมเดียวกันหรือโลกใบเดียวกัน การกระทำใดๆ ย่อมส่งผลถึงกัน ผลรวมเกิดขึ้นจากจุดเล็กๆ ที่หลอมรวมกัน ผลกระทบต่อจุดเล็กๆ ย่อมส่งผลต่อผลลัพธ์รวมทั้งหมด

10. **อดทนพยายามมากกว่าเร่งรีบ** การกำเนิดทางธรรมชาติใช้ระยะเวลาเสมอ เช่นเดียวกับศักยภาพของมนุษย์ ซึ่งสามารถพิจารณาจากความอดทนพยายาม การกำเนิดสิ่งสร้างสรรค์มากมายหลายอย่างจากการคิดและค้นพบ ล้วนใช้เวลากับความอดทนพยายามจนบรรลุถึงความสำเร็จทั้งสิ้น ความอดทนและพยายาม สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ดีของมนุษย์คนหนึ่ง การเรียนรู้ที่ดี คือการลงมือคิดและปฏิบัติด้วยตนเอง เพราะจะทำให้เขาได้รับรู้และแก้ปัญหาจนเกิดเป็นประสบการณ์ตรง ซึ่งสามารถนำพามนุษย์สู่ความจริงแท้บางประการได้ ประสบการณ์ตรงมากมายเกิดขึ้นได้จากความอดทนพยายาม และจะทำให้มองเห็นในมุมที่ลึกซึ้งขึ้น เมื่อมนุษย์เกิดมาต้องเผชิญกับการแก้ปัญหาในชีวิตมากมาย ความอดทนพยายามคือ สิ่งที่จะทำให้ชีวิตมนุษย์เดินหน้าต่อไปได้ การหยุดนิ่งเปรียบได้กับการตายของความมีชีวิต ความเร่งรีบพบเห็นได้ในกระบวนการแข่งขันทางธุรกิจบ่อยครั้ง หลายปัญหาเกิดจากความประมาทและมักง่ายของกระบวนการคิดและปฏิบัติของบริษัทธุรกิจ จนสร้างผลกระทบในวงกว้างกับผู้บริโภค มนุษยชาติและธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

11. **มองเห็นความสำคัญของความธรรมดา** ความธรรมดาของการใช้ชีวิตและการดำรงชีพถูกมองข้าม ในสังคมที่มุ่งเน้นการเติบโตทางธุรกิจที่ฉาบฉวย และตามกระแสการบริโภคที่ไม่สร้างสรรค์ เพราะการล่อลวง ยั่วยุทางอารมณ์ความรู้สึกให้เกิดขึ้นกับการตัดสินใจจับจ่ายของผู้บริโภค มักได้ผลเสมอมาและเป็นแรงขับเคลื่อนธุรกิจอุตสาหกรรมในระบบทุนนิยมที่ผ่านมา ความไม่ธรรมดาที่มาจากความตื่นตาตื่นใจจากรสชาติและแสงสี ล้วนกระตุ้นให้เกิดความอยากมีอยากได้แค่ชั่วขณะหนึ่ง เมื่อมนุษย์ห่างไกลจากการใช้ชีวิตอย่างธรรมดา จะทำให้การดำรงชีพติดอยู่กับการเพิ่มพูนและเปลี่ยนแปลงได้ง่าย ส่งผลกระทบต่อจิตใจความรู้สึกที่โอนเอนไม่มั่นคง ความมั่นคงสามารถเกิดได้จากการรับรู้และเข้าใจต่อสิ่งธรรมดา สามารถนำไปสู่วิถีปฏิบัติที่ยั่งยืน ความธรรมดานำพาให้มนุษย์อยู่กับความยั่งยืนเพราะความธรรมดาเป็นพื้นฐานทางธรรมชาติ รสชาติที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพมนุษย์ในระยะยาว คือ รสชาติที่จืดหรือขม ซึ่งมีสรรพคุณและประโยชน์มากมายกับมนุษย์ หวานหรือเค็มมากไปก็เกิดโทษ เช่นเดียวกับการดำรงชีวิตที่ต้องอาศัยการเรียนรู้และเทียบเคียงจึงจะเห็นถึงความธรรมดา ไม่ใช่ยึดติดอยู่กับความไม่ธรรมดาซึ่งแปรเปลี่ยนทิศทางได้เสมอ จนทำให้ไม่สามารถรับรู้ความธรรมดาได้

การดำรงชีพของมนุษย์ที่รายล้อมด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกสบายไปพร้อมกับความฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย จะทำให้ไกลห่างจากการรับรู้ถึงความธรรมดาของการใช้ชีวิต เพราะขาดบริบทแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นสิ่งเทียบเคียงให้กับการรับรู้ ระบบนิเวศน์ทางธรรมชาติไม่เคยเหลือทิ้งขว้าง ไม่มีสิ่งใดฟุ่มเฟือย เพราะทุกสิ่งมีผลต่อการดำรงชีวิตของอีกสิ่งมีชีวิตหนึ่งเสมอ เมื่อมนุษย์แต่ละคนในโลกใบนี้ยังคงดำรงชีวิตอยู่กับความไม่ธรรมธรรมดา ย่อมโน้มนำไปสู่ความฟุ่มเฟือยและสิ้นเปลืองได้โดยง่าย และยังเป็นการสร้างความแบ่งแยกของตัวตนหรือกลุ่มคนให้เกิดขึ้นได้

12. **อยู่กับปกติวิสัยมากกว่าสุดโต่ง** ปัญหามากมายในสังคม เกิดจากความไม่สามารถรับรู้ถึงขอบเขตของความรู้สึกนึกคิด และการกระทำให้อยู่กับความปกติได้ ความปกติที่สามารถนำไปสู่ความสุขที่ยั่งยืน ความปกติสุขไม่ได้เกิดขึ้นจากความรู้สึกและกระทำสุดโต่งด้านใดด้านหนึ่ง สังคมกระแสนิยมมากมาย ชักจูงโน้มน้าวให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่กับความสุดโต่ง ลุ่มหลงได้โดยง่าย เช่น การโฆษณาชวนเชื่อหรือการมุ่งแสวงหาความนิยม เป็นต้น บ่อยครั้งการหลงคล้อยตามกระแส ทำให้มนุษย์ตัดสินใจเข้าสู่ความสุดขั้ว เชื่อและยึดมั่นโดยไกลห่างจากความปกติ

13. **พิจารณาความสำคัญนามธรรมภายใน** นามธรรมและรูปธรรมมีความสัมพันธ์ต่อกันไม่สามารถขาดสิ่งใดได้ ความคิดสร้างสรรค์เริ่มจากสิ่งนามธรรม เช่น ความงาม ความดี ความสุข ความปรารถนา จินตนาการ ความมั่นคง ความยั่งยืน เป็นต้น เมื่อรู้สึกนึกคิด จนนำไปสู่การแสดงออก ถ่ายทอดและการกระทำพฤติกรรมของมนุษย์มาจากการรับรู้และเรียนรู้ โดยมีความรู้สึกเป็นตัวผลักดัน กระบวนการทางจิตวิทยา คือ กระบวนการที่วิเคราะห์ผ่านพฤติกรรมเข้าไปสู่ความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ เพื่อเห็นต้นเหตุและสาเหตุจากภายในมนุษย์ การจะพัฒนาแก้ไขปัญหาที่แท้จริงอย่างยั่งยืน ไม่ใช่ตีกรอบจากบริบทภายนอกเท่านั้น แต่ต้องรับรู้ถึงสภาพจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด และป้องกันตัวแปรจากภายนอก จึงจะเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดประสิทธิผล เช่นเดียวกับการแก้ปัญหาสังคม ซึ่งต้องพิจารณาประเด็นของนามธรรมเป็นสำคัญ

หากมนุษย์มีความรุนแรง เครียด วุ่นวาย และเห็นแก่ตัว ควรเริ่มจากการแก้ไขปัญหาจากนามธรรมภายในก่อนด้วยการสนับสนุนจากตัวแปรภายนอกหรือการเยียวยาจากภายในตัวมนุษย์ก็ตาม สติและสมาธิสามารถเกิดขึ้นได้จากตนเอง ความสุขสามารถเริ่มได้ที่จิตใจ ถึงแม้ในบางกรณี บริบทภายนอกจะขัดขวาง แต่วิถีหนึ่งที่เริ่มได้จากมนุษย์ทุกคน คือ เริ่มจากการควบคุมภายในตัวของพวกเขาเอง การยึดติดยึดมั่นกับรูปธรรม ส่งผลให้แต่ละคนอยู่กับความฉาบฉวย โกหก บิดเบือนได้ง่าย รูปธรรมภายนอกควรเป็นช่องทางผ่านไปสู่การพิจารณาเข้าถึงนามธรรมเบื้องลึกเบื้องหลังที่ซ่อนอยู่ จึงจะทำให้รับรู้ถึงคุณค่าหรือความเสื่อมของนามธรรมที่แฝงอยู่ และจะนำไปสู่การแก้ปัญหาที่แท้จริงและยั่งยืนได้

14. **อยู่กับความเงียบมากกว่าอึกทึกครึกโครม** ความเงียบไม่ใช่แค่เกิดขึ้นจากสภาวะภายนอก แต่สามารถเกิดขึ้นได้จากภายในตัวมนุษย์เช่นกัน เช่น การทำสมาธิหรือการตั้งสติ เป็นต้น เสียงอึกทึกครึกโครมเป็นมลภาวะที่อันตรายอย่างยิ่ง ส่งผลเสียต่อการรับรู้ นำไปสู่การทำลายสุขภาพจิตและ

สุขภาพกาย ในสังคมเมืองที่ดำรงชีวิตอยู่กับเสียงเครื่องยนต์และเครื่องจักรมากมาย เป็นสิ่งที่ทำลายศักยภาพความสร้างสรรค์ของมนุษย์ในสังคมให้น้อยลง เช่น นักคิดที่สร้างสรรค์มากมายของโลก มักเก็บตัวอยู่ในห้องทำงานหรือซึมซับความสงบจากธรรมชาติ เพื่อคิดไตร่ตรองสู่สิ่งสร้างสรรค์ที่มีคุณค่า และประโยชน์ให้กับสังคม

15. **เมตตาอาทรมากกว่ามุ่งเอาชนะ** ชัยชนะโน้มนำไปสู่การเพิ่มอัตตาตัวตนได้ง่าย ซึ่งจะทำให้เกิดการยึดมั่นถือมั่นจากชัยชนะที่ได้ ซึ่งเป็นชัยชนะที่คับแคบเนื่องจากเป็นแค่สนองต่อตนเองหรือพวกของตนเท่านั้น เนื่องจากทุกสิ่งทุกชีวิตมีความสัมพันธ์ต่อกัน ความพ่ายแพ้ของจุดเล็กๆ ส่งผลต่อภาพรวมทั้งหมด ชัยชนะที่อยู่เหนือจิตใจของส่วนรวมร่วมกัน ย่อมเป็นชัยชนะที่งดงาม มีคุณค่า จริงแท้และยั่งยืน การแข่งขันทางระบบธุรกิจ มีจุดร่วมที่ผลประโยชน์จากการสร้างกำไร จึงบกพร่องต่อการเอาใจใส่ช่วยเหลือและแก้ปัญหาสังคมในวงกว้างโดยปราศจากการมุ่งหวังสิ่งตอบแทน ความเมตตาอาทรคือ การให้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เกิดขึ้นจากสภาวะภายในมนุษย์ที่สอดคล้องกับความรู้สึก ซึ่งอาจเกิดจากความปีติอิ่มเอมภายในจิตใจ หรือจากการรับรู้ถึงความทุกข์ยากเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การรับรู้ถึงประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตกับตนเอง และสามารถเชื่อมโยงความรู้สึกของผู้อื่นเข้ากับความรู้สึกของตนเองได้ เป็นศักยภาพทางธรรมชาติของมนุษย์ แต่หลายสิ่งหลายอย่างที่เกิดขึ้นในสังคมที่แข่งขันชิงดีชิงเด่นกัน โน้มนำไปสู่ความขัดแย้งแบ่งแยกมนุษย์ออกจากกัน จนถึงสร้างปัญหามากมาย เช่น การเข่นฆ่า ทำร้ายทำลายกัน จนนำไปสู่สงคราม ความเมตตาอาทรจึงเป็นสิ่งตรงข้ามกับการสร้างความแบ่งแยก แต่เป็นการหลอมหลวมมนุษย์เข้าไว้ด้วยกันได้ด้วยความเป็นมนุษย์

16. **ให้ความสำคัญจุดกำเนิดมากกว่าการทำร้ายและทำลาย** มนุษย์ทุกคนกำเนิดมาจากความเป็นธรรมชาติ จากท้องของมารดา เพศหญิงควรได้รับการพิจารณามากกว่าเพียงเพื่อสนองความต้องการทางเพศของผู้ชาย หากมนุษย์ใส่ใจพิจารณาเพศหญิงอย่างประณีต จะสามารถมองเห็นความเป็นธรรมชาติที่อ่อนโยน นุ่มนวลและอดทนพยายามซึ่งเป็นแง่มุมที่สร้างสรรค์มากกว่าความก้าวร้าวรุนแรง ความเร่งรีบมุ่งแต่เดินหน้าแสวงหา เช่น ในการทำงานหาเลี้ยงชีพในสังคมที่เน้นการแข่งขัน ทำให้มนุษย์ขาดการใส่ใจในการพิจารณาอย่างรอบคอบ ความเชื่อที่เกิดจากอคติไม่นำไปสู่การรับรู้ถึงสมดุลทางธรรมชาติ เพราะความเอนเอียงที่เกิดขึ้นจากอคติ เมื่อมนุษย์เพิกเฉยหรือหลงลืมการใส่ใจในจุดกำเนิดร่วมกัน ย่อมนำไปสู่ความไร้ทิศทาง ขัดแย้งและแบ่งแยกออกจากกัน การทำลายทรัพยากรธรรมชาติของระบบธุรกิจอุตสาหกรรมและการทำลายสตรีเพศ ส่วนใหญ่มาจากบทบาทและอำนาจของเพศชาย การรับรู้ให้ความสำคัญถึงจุดกำเนิดร่วมกัน สามารถทำให้มนุษย์ลดการแบ่งแยกตัวตนเป็นกลุ่ม พวกใครพวกมัน มนุษย์กำเนิดจากธรรมชาติแต่หลายคนกลับทำลายสิ่งนี้ลงด้วยการกระทำของพวกเขา เหมือนกับที่หลายคนกำลังมองเพศหญิงเป็นเพียงสิ่งมีชีวิตเพื่อสนองความต้องการทางเพศเท่านั้น

ธรรมชาติคือจุดร่วมของทุกสิ่งมีชีวิต มนุษย์เกิดจากธรรมชาติ ด้วยความรักของคนสองคน กำเนิดผ่านการตั้งครรภ์ของมารดา เมื่อโตขึ้น วิถีในการดำรงชีวิตเปลี่ยนไป ด้วยระยะทางที่ห่างไกลจากบ้านเกิด ทำให้มนุษย์ไกลห่างจากครอบครัว ห่างจากจุดกำเนิดออกไป แต่เมื่อเขาหรือเธอยังคงให้ความสำคัญจุดกำเนิด การเดินทางกลับมาสู่บ้านเกิด จึงสร้างความปีติสุขให้กับเขาหรือเธอได้เสมอ

ปัญหาและความทุกข์มากมายมีสาเหตุ มนุษย์มีแนวโน้มในการทำร้าย ทำลายตนเองและผู้อื่นเพิ่มขึ้น ซึ่งเกิดขึ้นจากความขัดแย้งในสองลักษณะ ลักษณะความขัดแย้งแรกมาจากการแข่งขัน ชิงดีชิงเด่น ชิงได้ จนนำไปสู่การปะทะต่อสู้ จนถึงกวาดล้างและเข่นฆ่า ความขัดแย้งในลักษณะเช่นนี้ เกิดจากการรับรู้ที่ไกลห่างจากจุดกำเนิดร่วมกันของชีวิตมนุษย์ มุ่งสู่ชื่อเสียง กอบโกยทรัพย์สินเงินทองและทรัพยากร รวมถึงความต้องการให้ผู้อื่นยอมรับเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นบริบทของความต้องการในปริมาณจากภายนอก กับอีกลักษณะหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นจากสภาวะภายในจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด เช่นความว้าวุ่น วุ่นวาย สับสน และเป็นทุกข์ การเข้าถึงต้นเหตุหรือจุดกำเนิดของปัญหา ย่อมทำให้เกิดการแก้ไขหรือป้องกันได้ ต้นเหตุของความเป็นทุกข์ของมนุษย์ เกิดขึ้นจากสภาวะจิตใจที่ไปจับยึด อยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หากทำความเข้าใจ รับรู้ถึงจุดกำเนิด ย่อมสามารถปรับเปลี่ยนมุมมองและนำไปสู่การบรรเทาและปลดทุกข์ได้ในที่สุด

17. **คำนึงถึงส่วนรวมมากกว่าตนเองหรือพวกพ้อง** ทุกสิ่งสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ระบบนิเวศน์แสดงให้เห็นถึงการเกื้อกูลพึ่งพาต่อกันของสิ่งมีชีวิตกับสิ่งมีชีวิต ผลเสียจากการกระทำของใครคนหนึ่งส่งผลกระทบต่ออีกสิ่งมีชีวิตเสมอ การใส่ใจคำนึงถึงส่วนรวมมีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมในระยะยาว ซึ่งเป็นประเด็นทางจริยธรรมหนึ่งที่สำคัญ ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นมากมายในสังคม มาจากความเพิกเฉยและความเห็นแก่ตัว ซึ่งทำให้สังคมเกิดการแบ่งแยก ไม่สามารถขับเคลื่อนต่อไปได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ต่างคนต่างทำ มุ่งหน้ากอบโกยหารายได้ ไม่มีใครสนใจใคร จึงสามารถพบเห็นคนเห็นแก่ตัวและมักง่ายมากมายในสังคม

เศรษฐกิจที่มุ่งเน้นให้เกิดการแข่งขันทางธุรกิจทั้งภายในสังคมและระหว่างประเทศ ไม่สามารถแสดงให้เห็นได้ถึงความใส่ใจคำนึงถึงส่วนรวม ที่สามารถทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนได้จริง การแก้ปัญหา ควรเริ่มจากครอบครัว ตัวบุคคล และผู้มีบทบาทหน้าที่ในสังคม หรือในทุกๆ ฝ่าย เพราะการเห็นแก่ตัว และพวกพ้อง ส่งผลกระทบมากมาย เช่น การทิ้งขยะไม่เป็นที่ การก่อมลพิษ ความมักง่าย ความเห็นแก่ตัวไม่รับผิดชอบต่อการกระทำของตนที่เกิดขึ้น ปัญหาการจราจร ปัญหาการทุจริตโกงกิน ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า การทำลายของใช้สาธารณะ ความคิดและการกระทำดังกล่าวเป็น การสร้างความเดือดร้อน จนถึงการทำลายคุณค่าของการพัฒนามนุษย์และสังคมลงในทุกขณะ หากเปรียบได้กับโรคภัยไข้เจ็บ สังคมที่มีสมาชิกที่เห็นแก่ตัวมากมาย ย่อมแพร่กระจายความเจ็บป่วยดังกล่าวไปสู่มนุษย์ส่วนรวม สมาชิกที่เหลือจะมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างลำบากและเป็นทุกข์ คนดีเห็นแก่ส่วนรวมจะดำรงอยู่ไม่ได้ และส่งผลต่อความผาสุกและยั่งยืนของสมาชิกในสังคม เพราะจะมีแต่ปัญหามลภาวะเป็นพิษ ความขัดแย้ง การมุ่งกอบโกย ความแบ่งแยก และ

ความอยุติธรรม ความเป็นสาธารณะจะเสื่อมลง กลายไปสู่การจับจองเป็นของใครคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ การแบ่งแยกมนุษย์ออกจากกันทั้งทางความคิดและการกระทำ หากนโยบายยังเป็นแค่โฆษณาชวนเชื่อที่ขายฝัน หรือมีเรื่องผลประโยชน์แอบแฝงอยู่เบื้องหลัง ก็ไม่สามารถพัฒนาสังคมไปสู่ความก้าวหน้าในระยะยาวได้ การพิจารณาประเด็นของการชวนเชื่อจากข้อมูลที่เป็นเท็จ การกระทำที่สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น หรือประเด็นทางทุจริต ควรพิจารณาใช้กฎข้อบังคับและกฎหมายให้เกิดผลได้จริงกับทุกฝ่าย ทุกกลุ่มในสังคม ไม่ใช่เน้นเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ความใส่ใจคำนึงถึงส่วนรวมควรเข้าถึงทุกสมาชิกในหมู่บ้าน องค์กร หน่วยงาน และบริษัท โดยไม่แบ่งแยกการบังคับใช้กับที่ใดที่หนึ่ง

18. **ให้ความสำคัญกับความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น** มนุษย์ในสังคมมีปฏิสัมพันธ์ ไม่กับคนใดก็คนหนึ่ง สังคม คือ ภาพสะท้อนของความรู้สึกนึกคิดและการกระทำของสมาชิกในสังคม การยึดมั่นถือมั่นในตัวตนส่งผลต่อการปิดกั้นและแบ่งแยกมนุษย์แต่ละคนออกจากกัน ทำให้จิตใจและการรับรู้เป็นไปอย่างคับแคบ และอาจส่งผลต่อการกระทำที่เห็นแก่ตัวมากมาย เช่น คนยึดมั่นถือมั่นว่าตนเองเป็นผู้ที่มีความคิดดีและถูกต้องที่สุด เขาย่อมพิจารณาตัดสินด้วยจิตใจที่คับแคบ เพราะปิดกั้นการรับรู้และเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับตนเอง การใส่ใจต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น จะเปิดโลกทัศน์ระหว่างตัวตนของเขาเชื่อมต่อกับโลกภายในของผู้อื่น ทำให้มุมมองที่เกิดขึ้นลึกซึ้งยิ่งขึ้น และนำไปสู่ความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น ปัญหามากมายในสังคม ที่เกิดขึ้นระหว่างเจ้าธุรกิจกับกลุ่มแรงงาน เป็นเพราะขาดการใส่ใจต่อความรู้สึกนึกคิดต่อกัน ต่างฝ่ายต่างยึดมั่นตัวตน ถึงแม้การแก้ปัญหาจะต้องเริ่มจากต้นเหตุของความขัดแย้งหรือผู้สร้างปัญหาก่อนก็ตาม การรับฟังอย่างเปิดใจ คือการใส่ใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น ที่เพิ่มพูนประสบการณ์ใหม่ๆ ให้กับมนุษย์ผู้เปิดใจเสมอ ทั้งยังเป็นการเชื่อมโยงตนเองเข้ากับผู้อื่น ซึ่งนำไปสู่การหลอมรวมมนุษย์ในสังคมให้เป็นปึกแผ่น การใส่ใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น คือ การเชื่อมโยงทางความรู้สึกที่ส่งผลให้เกิดความพร้อมในการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคมร่วมกัน

19. **พิจารณาความสมดุลที่รับรู้ได้มากกว่าที่เห็นจากตัวเลข** ตัวเลขเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้แทนในการสื่อสาร ระบุถึงจำนวนหรือปริมาณ ซึ่งสามารถสร้างความมั่นใจให้กับมนุษย์ได้อย่างดี ในบางเรื่องแต่หลายปัจจัยที่ตัวเลขสร้างความคลาดเคลื่อน หรือไม่สามารถบ่งชี้ได้อย่างแท้จริง เพราะความจริงของความคิดและความรู้สึก ที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้ด้วยการหาค่าหรือผลลัพธ์ของตัวเลข ธรรมชาติมีความลึกลับและเสน่ห์มากมายที่มนุษย์ไม่สามารถหาคำตอบได้และสรุปได้ทั้งหมด ความสมดุลที่เกิดขึ้นจากความรู้สึกถึงความดีงาม ต้องเทียบเคียงกับความชั่วร้ายจึงจะรับรู้ได้อย่างดี ตัวเลขอาจหลอกการรับรู้ของมนุษย์ได้บางครั้ง ดังนั้นการพิจารณาด้านความงาม ความดี มนุษยธรรม มโนธรรม หรือสิทธิมนุษย์ชนจึงต้องใช้การรับรู้ทางความรู้สึกมากกว่าตัวเลข มนุษย์และสิ่งมีชีวิต มีปัจจัยและตัวแปรมากมายกว่าที่จะสรุปได้แค่ตัวเลข หลายตัวแปรในความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์และสิ่งมีชีวิต ที่ไม่สามารถพิสูจน์และสรุปได้ 100%

เพราะมนุษย์ยังคงทดลองพิสูจน์กันต่อไป ด้วยกระบวนการทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เช่น การค้นพบใหม่ลบล้างความคิดเก่า เป็นต้น ซึ่งแตกต่างจากแนวทางของปรัชญา สุนทรียะ และการค้นพบสัจธรรม

20. **เคารพกันมากกว่ายั่วยุหรือรุกราน** ปัญหาที่เกิดขึ้นกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาจากการกระทำของมนุษย์ที่เข้ารุกรานทำลายธรรมชาติ เผาผลาญทรัพยากรที่ไม่สามารถทดแทนได้ ส่งผลกระทบมากมายในวงกว้าง การกระทำดังกล่าวเกิดขึ้นจากการไม่เคารพต่อการดำรงอยู่ของสิ่งมีชีวิตร่วมกัน ไม่เคารพต่อมนุษย์ด้วยกันเอง ไม่เคารพต่อธรรมชาติ หลายการกระทำและการแสดงออกของมนุษย์ เป็นไปในลักษณะของการยั่วยุ รุนแรง ซึ่งเป็นการรุกรานผู้อื่น เพราะขาดความเคารพกัน เคารพในความมีชีวิต ดำรงอยู่ด้วยกัน เคารพในความเป็นมนุษย์เหมือนกัน และเคารพในความรู้สึก สิ่งเหล่านี้จะนำมา ซึ่งเสรีภาพของการอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก หรือเรียกว่า การเคารพสิทธิมนุษยชน ปัญหาของสังคมที่สมาชิกขาดความเคารพต่อมนุษย์ด้วยกันเองเกิดขึ้นมากมาย เช่น การรุกรานพื้นที่ทำกิน หรือการรุกรานความเป็นส่วนตัว เป็นต้น หลายคนทำผิดกฎหมายแต่สามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติ หรือหลายคนทำผิดกฎหมายแต่อยู่ได้อย่างเป็นสุข สังคมเช่นนี้เติบโตด้วยผู้คนที่ขาดความเคารพต่อกัน ขาดความเคารพต่อกฎหมาย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความแบ่งแยก ขัดแย้งและวุ่นวาย หากสังคมเปรียบกับร่างกาย ความเสื่อมและเลวร้ายที่เกิดขึ้น จึงเปรียบได้กับเชื้อโรคร้าย หากไม่รักษาเยียวยา ร่างกายหรือสังคมนั้นจะเสื่อมถอย ทรุดลงจนหมดลมหายใจในที่สุด

ปัญหาของการเคารพต่อกัน คือ ความไม่สุจริตใจ ไม่ได้เคารพกันด้วยการสัมผัสรู้ถึงคุณค่าภายใน หลายครั้งการเคารพเป็นแค่ความฉาบฉวยที่เกิดขึ้นแค่ในสถานการณ์หนึ่งเท่านั้น ไม่ได้เกิดขึ้นด้วยความจริงใจ ความเคารพในศักยภาพภายในของความเป็นมนุษย์ เช่น ความพยายามที่นำไปสู่ความดีงามช่วงเวลากับประสบการณ์ที่ดีและสร้างสรรค์ หรือความสามารถที่ทำให้เกิดผลประโยชน์ต่อส่วนรวม เป็นต้น แต่มนุษย์หลายคนกลับกลายเป็นแค่การเคารพจากปริมาณตัวเลขที่เพิ่มขึ้น อายุมากกว่า หรือมีเงินจ่ายมากกว่า เพียงเท่านั้น ใครสามารถปรนเปรอให้ความสะดวกสบายตนได้ก็จะเคารพ การเคารพเช่นนี้ เป็นไปเพื่อผลประโยชน์ที่ฉาบฉวย มักง่าย ทั้งยังเปิดช่องว่างให้เป็นช่องทางของการล่อลวงได้ง่าย

ธุรกิจอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีรุกรานเข้าถึงการดำรงชีวิต ความเป็นส่วนตัวของมนุษย์และครอบครัวมากขึ้น ตามด้วยสื่อที่ยั่วยุ ล่อหลอก ไร้สาระ ไร้น้ำหนักทางความคิด โดยไม่มีการจำกัดหรือควบคุมที่ดีและเพียงพอ หลายครั้งในระบบธุรกิจไม่เคารพต่อผู้บริโภค โกหก ยั่วยุ ชวนเชื่อให้ผู้บริโภคซื้อสินค้าหรือซื้อบริการ สื่อมีอิทธิพลในการปลูกฝังค่านิยมให้กับเยาวชน ผลงานสื่อมากมายนำเสนอเนื้อหาโน้มนำให้มนุษย์ไม่เคารพในความเป็นมนุษย์ด้วยกันเอง แต่สร้างความขัดแย้ง ยั่วยุ และรุนแรงทั้งคำพูดที่ทำให้ติดหูหรือการกระทำที่นำไปสู่พฤติกรรมเลียนแบบในทางก้าวร้าวรุนแรง มนุษย์ในสังคมที่ขาดความเคารพกันด้วยความเป็นมนุษย์อย่างสุจริตใจ การรุกรานพื้นที่สิทธิมนุษย์ ทั้งกายภาพภายนอก ความรู้สึกและความคิดภายใน ก่อให้เกิดปัญหาในสังคม ระหว่างบุคคล ปัญหาระหว่างครอบครัว ปัญหาระหว่างเพื่อนบ้าน ปัญหาระหว่างผู้ร่วมงาน และปัญหาระหว่างประเทศ

21. **รับผิดชอบผลการกระทำของตนเองมากกว่ายกให้ผู้อื่น** กระบวนการทางธรรมชาติเป็นกระบวนการที่กำจัดหมด ไม่เหลือทิ้งสิ้นเปลือง ทุกสิ่งทุกชีวิตโดยธรรมชาติรับผิดชอบความเป็นไปของสภาวะแวดล้อมโดยรวม มนุษย์เป็นเผ่าพันธุ์ที่กุมชะตาชีวิตของทุกชีวิตบนโลกใบนี้ การกระทำที่ขาดความรับผิดชอบมากมายเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อทุกชีวิตระยะยาวทั่วโลก เช่น การขนย้ายขยะสิ้นเปลืองที่ย่อยสลายไม่ได้มากมายไปทิ้งไว้ในชุมชนของอีกประเทศหนึ่ง คราบน้ำมันที่รั่วไหลซึ่งคิดว่าทำให้สะอาดแล้วกลับจมลงสู่ใต้ท้องทะเลไปพร้อมกับสารเคมีตกค้างมากมาย ภูเขาหลายลูกถูกทำลายลงทีละลูก แม้น้ำสายใหญ่แห้งหายไปทั้งสาย เกาะที่กำลังจะจมลงสู่ใต้ท้องทะเลไปพร้อมชนท้องถิ่น และชีวิตมนุษย์ที่กำลังถูกจัดการให้เป็นทรัพยากร ให้กับการแสวงหาผลประโยชน์ของบริษัทธุรกิจอุตสาหกรรม เป็นต้น

เมื่อธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่ามนุษย์ คือ อิสรเสรี ผลของการกระทำจากคนหนึ่งย่อมสามารถส่งผลกระทบหรือสร้างปัญหาให้เกิดขึ้นกับผู้อื่นได้ เพื่อความมั่นใจถึงความปลอดภัยในการอยู่ร่วมกัน จึงต้องมีกฎระเบียบของการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน ดังนั้นเมื่อมนุษย์ยอมรับความเป็นสมาชิกภายใต้ระบบสังคม อิสรเสรีทางความคิดและกระทำจึงต้องเกิดขึ้นร่วมกันกับความรับผิดชอบ ความรับผิดชอบในผลของการกระทำของแต่ละคน จึงสามารถนำมาสู่ความสงบสุขและการดำรงอยู่ร่วมกัน มนุษย์ที่ไม่รับผิดชอบต่อการกระทำหรือผลที่เกิดขึ้น จึงต้องถูกกันออกจากสังคมด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง

ตั้งแต่เด็กจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ มนุษย์เรียนรู้หลายสิ่งจากความผิดพลาด เกิดขึ้นกับทุกคน ความผิดพลาดที่รับผิดชอบและแก้ไขทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี หากคิดและเรียนรู้ไปกับปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยเหตุและผล จนถึงวิธีการจัดการและควบคุมตัวแปรความเสี่ยง จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาและเรียนรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นแก่ตัวบุคคลเอง ทั้งยังสร้างสรรค์ต่อส่วนรวมและผู้อื่น ยิ่งเติบโตขึ้นยิ่งเป็นผู้นำ ยิ่งต้องรับผิดชอบ รอบคอบมากขึ้น หลายครั้งที่ความผิดพลาดที่สาหัส อันเนื่องมาจากการคิดและกระทำของมนุษย์ เพราะพวกเขาชอบที่จะตัดสินใจกระทำการเกินกว่าความสามารถของตนเอง เมื่อการกระทำนั้นเป็นการทำลายและส่งผลเสียในวงกว้าง จนไม่อาจแก้ไขหรือสร้างให้กลับมาเหมือนเดิมได้ ดังนั้นมนุษย์เมื่อเติบโตขึ้นหรือมีบทบาทหน้าที่ จึงต้องคิดและรับผิดชอบให้มากขึ้น สิ่งใดที่ไม่สามารถนำกลับคืนมาได้เหมือนเดิม หรือสร้างใหม่ให้เหมือนเดิมได้ สิ่งนั้นไม่ควรถูกทำลายลง บทเรียนสุดท้ายของมนุษย์ที่ธรรมชาติมอบให้ คือ ชีวิตและความเจ็บป่วย ในที่สุดผู้รับผิดชอบต่อชีวิตของตนก็คือตนเอง ทั้งการตัดสินใจหรือการปฏิบัติที่เกิดขึ้นในอดีต ไม่สามารถยกให้ผู้อื่นได้

22. **เลือกสิ่งที่มีทดแทนได้หรือนำกลับมาใช้ใหม่** บางสิ่งบางอย่างที่ไม่สามารถหาทดแทนได้เหมือนเดิม อย่างสมบูรณ์ แสดงให้เห็นว่าสิ่งนั้นมีค่า มีความสำคัญ และจำเป็นกับการเก็บรักษาไว้ในที่ที่มันเป็นอยู่ เช่น ชีวิตของสิ่งมีชีวิต และทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น ควรคิดถึงผลระยะยาวและครอบคลุมปัญหา มากกว่าขอบเขตที่มองเห็นแค่ผลที่เกิดขึ้นระยะสั้นตรงหน้าแค่นั้น การคิดคำนึงถึงผลลัพธ์ระยะยาวที่ครอบคลุมปัญหา ไม่ให้เกิดผลกระทบกับมนุษย์ สิ่งมีชีวิต หรือสิ่งแวดล้อม เช่น การประหยัดและไม่สิ้นเปลือง

การเหลือใช้และทิ้งขว้างสร้างปัญหาให้กับสังคมโลก หลายการผลิตใช้ทรัพยากรและพลังงานที่หมดลงโดยไม่สามารถทดแทน ปัญหาเกิดขึ้นจากการคิดที่ฉาบฉวยมักง่าย ความไม่รู้ ขาดการมองเห็นที่ครอบคลุมพื้นที่ปัญหา มองเห็นแค่ผลประโยชน์เบื้องหน้า ขาดการพิจารณาถึงเบื้องลึกเบื้องหลังของผลกระทบที่อาจตามมา สิ่งล่อลวงที่สามารถนำไปสู่การคิดแบบฉาบฉวยมักง่าย คือ อคติลุ่มหลง ผลประโยชน์ทางตัวเลข ผลกำไร ความเร่งรีบ ความสะดวกสบาย ยึดมั่นถือมั่นในตัวตน ความสมบูรณ์แบบนิยม เห็นแก่ตัว และระบบพวกพ้อง การคิดถึงผลระยะยาวและครอบคลุมปัญหา มากกว่าขอบเขตที่มองเห็นแค่ผลที่เกิดขึ้นระยะสั้น ตรงหน้าแค่นั้น จึงเรียกว่า "การมีวิสัยทัศน์" การบริโภคของมนุษย์เพิ่มมากขึ้นไปพร้อมกับการผลิตที่เพิ่มมากขึ้น การผลิตที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและพลังงานมากมายเหล่านี้ไม่สร้างความสมดุลทางธรรมชาติ รวมทั้งการดำรงชีวิตของมนุษย์และสิ่งมีชีวิต ก่อให้เกิดช่องว่างที่เพิ่มขึ้น ทรัพยากรที่ลดลง แหล่งพลังงานเดิมที่เคยใช้ลดลง ความต้องการพลังงานที่มากขึ้น ปัญหาสังคมและภัยพิบัติที่มากขึ้น การเลือกใช้ทรัพยากรหรือพลังงานควรเป็นสิ่งที่สามารถทดแทนและนำกลับมาใช้ใหม่ได้ เพื่อความยั่งยืน

23. **ประหยัดพอเพียงมากกว่าฟุ่มเฟือย** ความต้องการของผู้บริโภคสอดรับกับความต้องการในการผลิตของบริษัทอุตสาหกรรม การยั่วยุ ล่อลวง เพื่อจำหน่าย ด้วยกระบวนการตลาดมีให้เห็นจำนวนมากมาย มนุษย์ใช้พลังงานมากขึ้น อัตราการเกิดประชากรในหลายๆที่เพิ่มขึ้น แต่ทรัพยากรธรรมชาติลดลง มนุษย์หลายคนใช้พลังงานกันอย่างสิ้นเปลือง ปัจจุบันพลังงานทดแทนที่ยั่งยืนถูกคิดค้น และนำมาใช้ให้เห็นมากขึ้น เช่น พลังงานลมจากกังหันผลิตไฟฟ้าในชุมชน ที่คนในชุมชนเป็นผู้ริเริ่มและจัดการภายในชุมชนได้ด้วยตัวของพวกเขาเอง ปัญหาหนึ่งของการแข่งขันดิ้นรนในการดำรงชีพ คือ การเพิ่มรายจ่ายที่ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้มากขึ้น เมื่อการบริโภคมากมายเกินจำเป็นเกิดขึ้น ทำให้รายได้ที่ได้มาไม่พอใช้พอกิน ทั้งยังสร้างความตึงเครียดให้กับตนเองและครอบครัว การรู้จักเก็บ รู้จักใช้พอประมาณจึงเป็นทางออกที่สมาชิกในสังคมเริ่มต้นคิดและกระทำได้ ปัญหาดังกล่าวมีปัจจัยเชื่อมโยงมาจากค่านิยมการครองชีพที่เพิ่มขึ้น การล่อลวงยั่วยุให้เกิดความต้องการที่มากขึ้น พร้อมไปกับระบบเศรษฐกิจที่ไม่สามารถนำไปสู่เสถียรภาพในการดำรงชีวิตในวงกว้างได้อย่างแท้จริง จึงต้องอาศัยการแก้ปัญหาที่ยั่งยืน และลดความเสี่ยงในการดำรงชีวิตที่ไม่แน่นอนด้วยการคิดและกระทำอย่างรอบคอบของมนุษย์ซึ่งเป็นสมาชิกในสังคม

24. **ชีวิตย่อมสำคัญกว่าวัตถุ** มนุษย์ไม่สามารถปฏิเสธการดำรงชีพร่วมกันกับวัตถุได้ ความสะดวก สบายเป็นสิ่งที่ดี หากรู้จักเลือกใช้ประโยชน์ให้เกิดผลที่ดีต่อการดำรงชีวิต เพราะในอีกด้านหนึ่งความสะดวกสบาย จะทำให้มนุษย์เกียจคร้าน ไม่รู้จักสร้างสรรค์คิดทำอะไรให้ดีขึ้น และจะกลายเป็นการเปิดช่องทางให้กับผู้ที่มุ่งหวังกอบโกย และมุ่งแสวงหาผลประโยชน์จากการบริโภคของผู้บริโภค คุณภาพชีวิตที่ดี ไม่ใช่การคำนึงถึงความมั่งมีวัตถุสิ่งของหรูหรา หรือเครื่องใช้ที่อำนวยความสะดวกสบายฟุ่มเฟือย แต่มาจากชีวิตที่มีสุขของการดำรงชีพอย่างมีคุณค่ามากกว่ามูลค่า คุณค่าที่มาจากคุณภาพชีวิตที่ไม่ใช่การพิจารณาคุณภาพจากปริมาณหรือมูลค่า เมื่อมนุษย์ที่อยู่ในสังคม และมอบสิทธิด้วยความไว้วางใจในการที่จะอยู่

ร่วมกันอย่างผาสุก ภายใต้สังคมร่วมกัน มนุษย์จึงเป็นสิ่งมีชีวิตที่ต้องการการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ดังนั้น การพิจารณาให้ความสำคัญในการใช้ชีวิตร่วมกัน จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

การให้ค่ากับวัตถุสิ่งของควรเป็นรอง เพราะหากพิจารณาให้ค่ากับวัตถุสิ่งของมากไปกว่าการคำนึงถึงชีวิต ย่อมนำไปสู่การแบ่งแยกสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่า มนุษย์ ออกจากกัน ทำร้ายทำลายแย่งชิงความมั่งมีทางวัตถุ หลายปัญหาในสังคมโลกเกิดขึ้นจากการมองข้ามไม่ใส่ใจต่อชีวิต ทั้งกับตนเองและมนุษย์ด้วยกันเอง ทุกคนล้วนมีชีวิต บางคนที่หลงลืมชีวิตของตนเองก็มุ่งแสวงหาแต่ความพึงพอใจจากวัตถุสิ่งของภายนอกเพื่อปลอบประโลมจิตใจให้เกิดขึ้นชั่วขณะ และนำไปสู่การกอบโกยที่มากขึ้น เพราะวัตถุภายนอกที่ปรับเปลี่ยนตลอดเวลา ตามจิตใจที่ปรับเปลี่ยนและแปรปรวน การยึดติดกับวัตถุจึงทำให้มนุษย์ไม่รู้สึกมั่นคงและยั่งยืนได้ สุขภาพถดถอยเสื่อมลงเพราะสภาพจิตใจที่ยึดติดวัตถุ เช่น บางคนแสดงออกด้วยการบริโภคที่มากขึ้น หรือบางคนบริโภคน้อยลงจนขาดความพอดี ซึ่งมาจากจิตใจที่ยังคงยึดติดอยู่กับความอยากมีอยากได้ในวัตถุสิ่งของที่ฟุ่มเฟือย ดังนั้นทั้งสองกรณีส่งผลต่อปัญหาสุขภาพร่างกาย และสุขภาพจิต ทั้งสองกรณีล้วนไม่สร้างสมดุลในการดำรงชีวิต ขัดแย้งวิถีทางธรรมชาติ สร้างความทุกข์และปัญหามากมายต่อร่างกายและจิตใจ

ธรรมชาติคือ ความสมดุล ดังนั้นการแก้ปัญหาจึงต้องลดความต้องการในวัตถุที่ฟุ่มเฟือยและดำรงชีวิตอยู่อย่างสมดุล วัตถุสิ่งของมากมายที่ผลิตสร้างขึ้นมารองรับความต้องการของมนุษย์ที่ไม่เคยพอเพียง ส่งผลให้เกิดปัญหาสภาวะแวดล้อม ทรัพยากรที่มนุษย์นำมาใช้ผลิตสร้างถูกจัดวางในสังคมจนเหลือล้น เกินประโยชน์ จนต้องทิ้งขว้าง และสร้างปัญหาต่อชุมชนและสังคม จนเกิดปัญหามลภาวะเสื่อมโทรม การพัฒนาชุมชนและสังคมจึงต้องพิจารณาถึงการพัฒนาจิตสำนึก ใส่ใจต่อการดำรงชีวิตร่วมกัน พร้อมกับการจัดการพื้นที่ สิ่งของเหลือใช้เกินจำเป็น ฟุ่มเฟือย หรือขยะที่ทิ้งขว้าง ต้องมีการจัดการนำไปก่อให้เกิดประโยชน์กับสังคมร่วมกัน

การแก้ปัญหาด้วยวิถีวัฒนธรรมสีเขียว คือ หลักของมนุษย์ ที่นำไปสู่การคิดและกระทำโดยไม่แบ่งแยก แต่หลอมรวม เกื้อกูล สร้างการดำรงอยู่ร่วมกันกับทุกชีวิตอย่างยั่งยืน การเปิดใจเรียนรู้หลากหลายด้าน หลากหลายมุมมอง ในสิ่งที่มีคุณค่าต่อการสร้างเสริมสติปัญญา มากกว่าการหยุดอยู่กับความเชื่อ ที่มาจากการยึดมั่นในสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้านเดียวอย่างลุ่มหลง จะสามารถนำไปสู่ความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะผิดชอบชั่วดี และนำไปสู่การพัฒนา ทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น ชุมชน สังคม และโลกใบนี้ร่วมกัน

อภิปรายผล

สังคมมนุษย์เผชิญปัญหาความไม่แน่นอนในการดำรงชีวิต ทั้งความรู้สึกไม่มั่นคงและการดำรงชีวิตที่อยู่บนความไม่ปลอดภัย เกิดความสับสนวุ่นวายและปัญหามากมาย ในการดำรงชีวิตที่รับรู้ได้จากสิ่ง

ที่เห็น และสัมผัสได้จากผลกระทบต่อความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ ปัญหาที่มาจากความเปลี่ยนแปลงมากมายและรวดเร็ว ด้วยแนวคิดของกระแสการบริโภคนิยมภายใต้ระบบทุนนิยมที่มุ่งเน้นการเพิ่มจำนวนทุน วัตถุดิบ ผลผลิต และผลกำไร ซึ่งดำเนินมาพร้อมกับความขาดและเกินมากมายในสังคมโลก

สังคมกระแสหลักเดินหน้านำพามนุษย์สู่การมุ่งแสวงหารายได้เพื่อการดำรงชีวิต หลายคนเป็นทุกข์ หลายคนวิตกกังวลมากขึ้น หลายคนเจ็บไข้ได้ป่วยง่ายขึ้น ปัจจัยเสี่ยงในการใช้ชีวิตมากขึ้น ความตึงเครียดของมนุษย์สามารถสังเกตได้จากภาพสะท้อนที่ปรากฏให้เห็นได้ในสังคม การกินยาบำรุงเป็นประจำ การทำศัลยกรรมประดิษฐ์หน้า ปัญหาครอบครัว การหย่าร้างหรือมีชู้ ความรุนแรงก้าวร้าว ทำร้ายร่างกายและฆ่าชีวิต การเสพสารยาเสพติด และการทำร้ายตัวเอง เป็นต้น มนุษย์หาช่องทางปลดปล่อยระบายออกในหลายๆ ลักษณะ แต่หลายพฤติกรรมและการกระทำ ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เครื่องดื่มมึนเมาในท้องตลาดจึงขายได้ดี ยิ่งสังคมตึงเครียดจากการบีบรัดหารายได้ในการดำรงชีพว้าวุ่นมากขึ้นเท่าไหร่ การบริโภคทางวัตถุ อบายมุข และสารเสพติดก็มากขึ้นเท่านั้น

เครื่องดื่มมึนเมาสามารถเปลี่ยนอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด ที่นำไปสู่พฤติกรรมความก้าวร้าวรุนแรงและเฉื่อยชาขาดสติได้ หากไม่มีจิตใจที่เข้มแข็งหรือไม่มีสิ่งยึดเหนี่ยวที่ดีงาม ย่อมส่งผลอันเลวร้ายต่อตนเองและผู้อื่น สังคมที่บีบรัดจนไม่เหลือเวลาและพื้นที่ให้มนุษย์ได้พักผ่อน เหลือสติให้คิดและกระทำ ความเหนื่อยล้าไม่ใช่แค่ทางกายภาพ แต่เป็นความอิดโรยจากภายใน และทำให้จิตใจอ่อนแอลง เพราะขาดสิ่งยึดเหนี่ยวที่มั่นคงและดีงาม หลายคนจึงวนเวียนอยู่กับความทุกข์ ความเครียด วิตกกังวล ว้าวุ่นและสับสน ในที่สุดทางออกของพวกเขา คือ การหันเข้าหากระแสบริโภคนิยมที่เป็นการสร้างความสุขได้ชั่วขณะหนึ่ง เพราะกระแสบริโภคนิยมขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เปลี่ยนแปลงผันผวนได้ตลอดเวลา และปัจจัยความรู้สึกของมนุษย์ที่ได้กล่าวมาจึงส่งเสริมธุรกิจอุตสาหกรรมในกระแสหลักที่กำลังดำเนินไป กระแสการบริโภคนิยม ภายใต้ระบบทุนนิยมที่กอบโกยไม่รู้จักพอเพียงและไม่ใส่ใจคำนึงถึงส่วนรวม จนเกิดความไม่สมดุลและส่งผลกระทบต่ออนาคตของคนรุ่นหลัง

ทำไมวัยรุ่นในสังคมกระแสหลัก จึงเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักที่ทรงอานุภาพสำหรับการขาย เพราะเป็นช่วงวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของการแสวงหา มีพลังการเรียนรู้และชอบทดลอง ชอบสิ่งท้าทายรวดเร็วสะดวกสบาย และที่สำคัญมุมมองในการตัดสินใจยังไม่รอบคอบถี่ถ้วนและลึกซึ้ง สังคมกระแสหลักมักป้อนในสิ่งที่นิยมดึงดูด โน้มน้าวยั่วยุให้ผู้บริโภคเกิดความสนใจและตัดสินใจควักกระเป๋าสตางค์จ่ายหรือให้คะแนนนิยม ความหลากหลายปนความพิสดาร ไร้สาระ และดาษดื่น จึงพบเห็นได้อยู่บ่อยครั้งในสื่อมากมาย

สังคมมนุษย์กำลังเพิ่มขีดจำกัดมากขึ้นในหลายๆ ด้าน การเพิ่มโดยไม่รู้จักลด ไม่สามารถสร้างความสมดุลหรือจุดดุลยภาพในการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้ ความฟุ่มเฟือยที่นำไปสู่ปริมาณที่มากล้น ปัจจัยในระบบทุนนิยมที่เน้นนำให้เกิดการขับเคลื่อนด้วยปริมาณเงิน และโน้มนำสู่ความฟุ่มเฟือย ล่อลวง ยุแหย่ให้อยากมีอยากได้และมุ่งแข่งกันมากขึ้น ความต้องการถูกตอบสนองได้โดยง่ายและรวดเร็วมากขึ้น

เพื่อเพิ่มกำลังจ่าย เช่น ระบบบัตรเครดิต กระบวนการตลาดหุ้น การขยายขอบเขต การค้าขายข้ามชาติ หรือเพิ่มพูนค่านิยมการซื้อก่อนจ่ายทีหลัง สินค้าราคาแพงขึ้นเรื่อยๆ การดำรงชีวิตกับตัวเลขที่ไม่สามารถกดปุ่ม ตั้งค่าเริ่มต้นใหม่ได้ เพราะทุกอย่างกำลังเพิ่มขึ้น ประชากรที่เพิ่มมากขึ้นกับความต้องการหลายอย่างที่ไม่เพียงพอ ที่อยู่อาศัยไม่มีที่จอดรถพอดีกับความต้องการที่มากเกินความจำเป็น จำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ในสังคมที่ส่งเสริมการแข่งขันเร่งรีบในการดำรงชีพ ย่อมเปิดช่องว่างให้กับความมักง่าย ไม่รอบคอบและความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ ถนนไม่มีพื้นที่รองรับรถยนต์เพียงพอในเวลาเร่งด่วน จนรถยนต์เปิดช่องทางวิ่งตรงขอบไหล่ทางเอง สร้างความเดือดร้อนในการใช้ถนนสาธารณะร่วมกัน และผู้ที่ทำผิดกฎหมายกลับกลายเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์มากกว่าผู้เคารพกฎหมาย ผู้คนมุ่งเข้าสู่การทำงานในเมืองแออัดยัดเยียด พื้นที่เต็มไปด้วยคอนโดสูงรองรับชีวิตคนเมืองที่เพิ่มขึ้น โรงเรียนสถาบันการศึกษาเกิดขึ้นใหม่ ทั้งที่มีคุณภาพและไม่มีคุณภาพ มุ่งผลิตมนุษย์ให้เป็นเพียงกลไกขับเคลื่อนระบบธุรกิจอุตสาหกรรมในบริษัทของตน เพื่อการแข่งขันกันสร้างผลกำไรเป็นหลัก ไม่ได้เล็งเห็นความสำคัญของการบ่มเพาะปัญญาชนผู้มีสติ ไตร่ตรองและสร้างสรรค์คุณค่าในสังคมส่วนรวมระยะยาว เมื่อประชากรมากขึ้น ค่าครองชีพสูงขึ้น ความต้องการเงินมากขึ้น ความเร่งรีบมากขึ้น ความตึงเครียดมากขึ้น ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกสบายมากขึ้น และความมักง่ายเห็นแก่ตัวก็มากขึ้นตามมาเช่นกัน เมื่อสังคมโลกคือผลรวมของมนุษย์ร่วมกัน การแก้ไขจึงต้องเริ่มจากมนุษย์ทุกคน

จากการสังเคราะห์กรอบความคิดและประเด็นในภาพยนตร์สารคดี ในงานวิจัยชิ้นนี้ ทำให้รับรู้ถึงปัจจัยในการช่วยปลูกฝังจริยธรรมให้กับมนุษย์ได้คือ ความจริง มโนธรรม ความงาม มนุษยธรรม มูลค่าของเงิน ธรรมชาติ

1. **ความจริง** มนุษย์สามารถรับรู้และเข้าใจคุณค่าของความจริงได้ในหลายๆ ลักษณะ ความจริงคือ สิ่งสำคัญและมีคุณค่าต่อการปลูกฝังจริยธรรม ความจริงมีความเป็นนามธรรมค่อนข้างสูง ปัญหาในตัวมนุษย์เกิดจากปัญหาทางนามธรรมมากกว่ารูปธรรม ดังนั้นการแก้ปัญหาของมนุษย์ จึงต้องเริ่มจากการบ่มเพาะคุณค่าของนามธรรมภายในตัวมนุษย์ เบื้องลึกเบื้องหลังของปัญหาทางรูปธรรมทั้งหลายบนโลกใบนี้ เกิดขึ้นจากปัญหาทางนามธรรมทั้งสิ้น เช่น ความอยาก ความลุ่มหลง หรือความเห็นแก่ตัว การแก้ปัญหาด้วยนามธรรม เช่น ความพอดี ความพยายามอดทน หรือจิตสำนึกซึ่งเกิดขึ้นและพัฒนาได้จากภายในตัวมนุษย์ มนุษย์สามารถเข้าถึงความจริงได้จากการมีสติและเรียนรู้อย่างมีสมาธิ สภาวะของการมีสมาธิจะทำให้เกิดความเงียบขึ้นในจิต เปิดกว้างต่อการรับรู้ ซึ่งเป็นสภาวะทางธรรมชาติอย่างหนึ่ง สามารถทำให้มนุษย์รับรู้ได้ถึงเบื้องลึกเบื้องหลังของปัญหาที่เกิดขึ้น

ความจริงคือสิ่งที่เป็นมาในอดีตหรืออยู่ในปัจจุบัน หากคนสองคนมีความรักเอื้ออาทรต่อกัน ความจริงของเขาคือความรักระหว่างคนสองคน ไม่ใช่เงินหรือความรักที่เกิดจากเงิน ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก นำไปสู่ความฉาบฉวยและไม่ยั่งยืน เมื่อมนุษย์ไม่ได้พิจารณาอย่างรอบคอบลึกซึ้ง ให้เข้าถึงปัญหา

นามธรรมเบื้องลึกที่ซ่อนอยู่ เขาหรือเธอจะรับรู้ได้จากการมองเห็นแค่ภาพภายนอก เช่น ปัญหาความรักด้วยตัวแปรจากสิ่งภายนอก ความขาดแคลนวัตถุและเงิน บทบาทหน้าที่และชื่อเสียง ซึ่งเป็นการพิจารณาอย่างผิวเผิน และนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างผิวเผินไม่ยั่งยืน ทำอย่างไรให้ได้เงินและวัตถุที่มากขึ้นเท่านั้น ทำอย่างไรจึงจะรักษาชื่อเสียงและบทบาทที่ผู้อื่นมอบให้ ปัญหามากมายจึงรุมเร้าให้ชีวิตคู่ในปัจจุบันตึงเครียดมากขึ้น เงินเป็นความจริงที่ว่า มันไม่เคยเสถียรและยั่งยืน เช่นเดียวกับชื่อเสียงและบทบาทที่ได้รับความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ไปยึดจับในสิ่งเหล่านี้ย่อมขาดความมั่นคงและยั่งยืน ความมั่นคงและยั่งยืนไม่ใช่การหาเงินมาให้ได้มากเท่าที่จะมากได้ หรือเหลือใช้กักตุนไว้ในอนาคตเท่าที่จะมากได้ เพราะสิ่งนี้เป็นการป้อนให้ความรู้สึกภายในมากขึ้น หล่อเลี้ยงให้ความรู้สึกนึกคิดเติบโตด้วยปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นพร้อมกับความหิวโหยที่ขาดไม่ได้ หากไม่จัดการที่ปัญหาของความพอดีพอเพียงในความรู้สึกภายใน ย่อมส่งผลต่อตนเองและส่วนรวม

หลายคนกำลังอยู่กับความคิดฝันที่ดีงามและสร้างสรรค์ โดยไม่สามารถนำความคิดฝันของตนออกมาสู่การดำรงชีพในโลกแห่งความเป็นจริงได้ ด้วยรูปแบบของการดำรงชีพที่โน้มนำไปสู่ความสมบูรณ์แบบนิยม กระแสบริโภคนิยม ระบบทุนนิยม ความเร่งรีบแสวงหารายได้ที่ทำให้ขาดความรอบคอบ รวมถึงกระบวนการของอุตสาหกรรมผลิตจำนวนมาก ที่ปิดช่องทางกระบวนการสร้างสรรค์ในหลายๆ ด้าน หรือทำให้ความคิดฝันของหลายคนเหล่านั้น ไม่สามารถเกิดเป็นจริงขึ้นได้ เพราะด้วยทางเลือกและทางออกที่แคบลง

หากความคิดฝันที่มาจากความเห็นแก่ตัวภายในตัวมนุษย์ ย่อมส่งผลต่อความเป็นจริงที่สร้างผลกระทบต่อส่วนรวม ซึ่งความจริงในลักษณะนี้คือ ความจริงที่ปรากฏอยู่ ซึ่งเรียกว่า ความเป็นจริง ความจริงภายในที่สัมพันธ์กับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น เบื้องหน้าคือความเป็นจริงที่เกิดขึ้น และเบื้องหลังมาจากความจริงทางนามธรรมในมนุษย์ ทั้งปัญหาทางพฤติกรรมและปัญหาจากผลกระทบมากมาย หากสามารถแก้ไขความจริงภายในตัวมนุษย์ได้ ย่อมสามารถแก้ปัญหาของความเป็นจริงที่เกิดขึ้นกับตัวมนุษย์และสังคมได้เช่นกัน สังคมที่วางกฎเกณฑ์ กฎระเบียบ และกฎหมาย จึงต้องคำนึงถึงการแก้ปัญหาทางนามธรรมเป็นพื้นฐาน เช่น คำนึงถึงมนุษยธรรม ด้วยความมีมโนธรรมภายในตัวมนุษย์ก่อนเป็นลำดับแรก

หลายปัญหาในสังคมมนุษย์ที่มาจากการบิดเบือน โกหกหรือปกปิดซุกซ่อนความเป็นจริงหรือความจริงเบื้องลึกก็ตาม ย่อมส่งผลให้เกิดปัญหาในสังคมมนุษย์และปัญหาทางจริยธรรมมากมาย ความจริงเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและสร้างสรรค์ ซึ่งมนุษย์ในสังคมได้เล็งเห็นมานานแล้ว สิ่งนี้อยู่ในบรรทัดฐานการดำรงชีพร่วมกันมายาวนาน ทั้งในกระบวนการยุติธรรม การครองเรือน จรรยาบรรณองค์กร และจรรยาบรรณสื่อ สื่อมีบทบาทกับการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม ทั้งมีส่วนร่วมในแนวคิด ความเชื่อ และค่านิยม สื่อสามารถเป็นได้ทั้งผู้ทำลายและผู้สร้างสรรค์ พลังของสื่อมาจากเนื้อหาหรือสารที่นำเสนอ หลักจริยธรรมในด้านการนำเสนอความจริงและความเป็นจริงที่เกิดขึ้น จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในสื่อ หากสื่อโกหกและบิดเบือน ย่อมนำไปสู่

ปัญหามากมายในสังคม หลักของความจริงที่สัมพันธ์กับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นดังกล่าว จึงเป็นองค์ประกอบในจรรยาบรรณสื่อ

ความจริงยังสามารถสร้างเสริมความภาคภูมิใจให้กับมนุษย์ได้ เมื่อมนุษย์ภาคภูมิใจในตนเองได้ จะสามารถทำให้เกิดความไว้วางใจและเชื่อใจในผู้อื่นได้เช่นกัน เพราะการพิจารณาตัดสินของมนุษย์มาจากความเชื่อที่มี หากเชื่อต่อวัตถุภายนอกมากกว่าคุณค่านามธรรมภายใน เขาจะยึดมั่นพิจารณาตัดสิน และกระทำตามการรับรู้ภาพลักษณ์ภายนอก หรือยึดติดกับสิ่งภายนอกเป็นหลัก จนส่งผลให้ความภาคภูมิใจของเขา คือ การมุ่งแสวงหาสิ่งภายนอกมาหล่อหลอมความรู้สึกภายในของเขาเพียงเท่านั้น และสิ่งนี้อาจบดบังมุมมองที่ลึกซึ้งภายในนามธรรมของเขาและผู้อื่น

อคติ คือ สิ่งที่บิดเบือนและทำลายความจริง และความเป็นจริงที่เกิดขึ้น อคติเกิดขึ้นจากความลุ่มหลงภายใน ซึ่งมีองค์ประกอบภายนอกเป็นตัวผลักดัน การแก้ปัญหาต้องเริ่มจากภายในตนเอง โดยแก้ที่เปิดใจรับรู้และสร้างเสริมความภาคภูมิใจในตนเองด้วยความจริง การกล้ายอมรับความจริงและความเป็นจริงที่เกิดขึ้น การเข้าถึงความจริงที่ว่ามนุษย์ทุกคนมีความรู้สึกที่แตกต่างหลากหลายกัน และความจริงที่ว่า อนาคตของคนรุ่นหลังจะเป็นเช่นไร มาจากความรู้สึกนึกคิดของคนรุ่นปัจจุบันที่นำไปสู่ผลของการกระทำมากมาย

กฎระเบียบ กฎเกณฑ์ และกฎหมายที่มีคุณภาพ จะต้องมีส่วนร่วมของการแก้ไขปัญหาของความจริงภายใน ซึ่งพิจารณาถึงนามธรรมในตัวมนุษย์ และแก้ปัญหาจากความเป็นจริงที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรม หรือผลของการกระทำที่เป็นรูปธรรมภายนอกของมนุษย์ ไปพร้อมพร้อมกัน ไม่ใช่พิจารณาแก้ปัญหาแต่ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นภายนอก ตามการรับรู้ทางรูปธรรมเท่านั้น เพราะความยั่งยืนมาจากการแก้ปัญหานามธรรมภายในตัวมนุษย์ทั้งสิ้น

มนุษย์ในสังคมต้องรับรู้และเข้าใจถึงความจริงทางนามธรรม และรับรู้ความสึกซึ้งใส่ใจต่อกันให้มากขึ้น รวมถึงการเคารพและเข้าใจในกฎระเบียบ กฎเกณฑ์ และกฎหมายร่วมกัน สังคมจึงจะเป็นสุขได้ร่วมกัน การขับเคลื่อนของความจริงภายในมนุษย์ ความเป็นธรรมชาติ คือ สิ่งที่ลึกลับ ถึงแม้มนุษย์พยายามค้นหาและพยายามเข้าใจจากความเป็นจริงภายนอก แต่ก็ไม่สามารถเข้าถึงความจริงของนามธรรมบางอย่างภายในได้ เพราะสิ่งล่อลวงยั่วยุจากกระแสภายนอก ถึงแม้ทฤษฎีการศึกษามากมายจะเปิดให้มนุษย์ได้รับรู้และเข้าใจในในหลายๆ มุมและลึกซึ้งด้านใดด้านหนึ่งได้ แต่ความสัมพันธ์ต่อกันของสิ่งมีชีวิต หรือมนุษย์ กับธรรมชาติภายในนามธรรมยังคงดำเนินต่อไป มนุษย์หลายคนกำลังติดกับดักอยู่กับภาพลักษณ์และสิ่งภายนอกที่เห็นเท่านั้น มีหลายมิติที่พวกเขาต้องเชื่อมโยงให้ได้ด้วยสติและปัญญา คุณค่าทางนามธรรมจึงเป็นแก่นที่สำคัญและจะอยู่เบื้องลึกเบื้องหลังรูปธรรมเสมอ

2. **มโนธรรม** คือ คุณค่าภายในที่เกิดขึ้นจากการรับรู้ทางประสบการณ์ ตั้งแต่ช่วงวัยเด็กเป็นต้นมา เป็นการรับรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ทางตรงและทางอ้อม โดยส่งผลกระทบต่อความรู้สึกนึกคิด

ของมนุษย์แต่ละคน เช่น การเข้าถึงความรู้สึกทุกข์ยากของผู้อื่นได้ดี ก็ต่อเมื่อเขาหรือเธอได้ประสบกับความรู้สึกทุกข์ยากมาในอดีต เป็นต้น การเข้าถึงมโนธรรมสามารถเกิดขึ้นได้สองวิถี การเข้าถึงมโนธรรมได้อย่างดีจะสามารถเกิดขึ้นได้จากประสบการณ์ตรงต่อตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าอกเข้าใจในความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นได้อย่างดี เมื่อเกิดความเข้าใจได้ดี ย่อมสามารถนำไปสู่การกระทำและแสดงออกที่มาจากความเชื่อ ความเชื่อในลักษณะนี้ มาจากการยึดติดในสิ่งดีงาม จิตใจที่มีธรรม เป็นศักยภาพภายในตัวมนุษย์ที่มาจากการรับรู้ ใช้สติคิดและและวิเคราะห์ได้อย่างดี จากประสบการณ์ตรงที่เกิดขึ้นกับตนเอง ส่งผลให้เกิดความสงบสุขและผาสุกร่วมกันในสังคมได้จริง อีกลักษณะหนึ่งของการเข้าถึงมโนธรรม คือ การหยั่งรู้ที่อาจเกิดขึ้นจากการประสบการณ์บางอย่าง ที่ไม่ได้เชื่อมโยงเหตุการณ์ที่เหมือนกันทีเดียว แต่มาจากความสามารถในการวิเคราะห์เชื่อมโยงจากประสบการณ์ทางอ้อมกับประสบการการณ์ตรง หรือจากประสบการณ์ตรงที่แตกต่างกัน แต่สามารถวิเคราะห์เชื่อมโยงได้ดี ทำให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่อาจเกิดขึ้นหรือผลกระทบต่างๆ ก็ตาม การเข้าถึงมโนธรรมเช่นนี้ หลายครั้งเรียกว่า การหยั่งรู้ ซึ่งเป็นศักยภาพด้านหนึ่งของมนุษย์ที่ต้องอาศัยความรอบคอบถี่ถ้วน จากความช่างสังเกต ตั้งคำถาม และหาคำตอบ

การเข้าถึงมโนธรรมทั้งสองลักษณะ เกิดขึ้นได้จากศักยภาพในการแยกแยะของมนุษย์ สามารถแยกแยะผิดชอบชั่วดีได้ ซึ่งต้องอาศัยการรับรู้ในช่วงอดีตที่ผ่านมา ดังนั้น มโนธรรมจึงเกี่ยวข้องกับประสบการณ์และการแยกแยะผิดชอบชั่วดี ซึ่งคือสิ่งที่เรียกว่า อภิอัตตาหรือซูปเปอร์อีโก้ในทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์

3. **ความงาม** อาศัยการรับรู้จากประสบการณ์ตรง 5 สัมผัส แต่เข้าถึงได้มากกว่า 5 สัมผัส ใช้จิตใจในการมองเห็น (ความรู้สึกนึกคิด) จิตใจซึ่งคือสมองของมนุษย์ อารมณ์ความรู้สึกเกิดขึ้นที่สมอง หากกล่าวถึงความงาม ประเด็นนี้เชื่อมโยงกับความเป็นศิลปะ สุนทรียศาสตร์ และหลักธรรมะ โดยมีจุดร่วมของธรรมชาติอยู่เบื้องหลัง ธรรมชาติ คือ ครูของมนุษยชาติ มีผลกระทบต่อความรู้สึกของมนุษย์ เป็นปัจจัยที่หล่อเลี้ยงสิ่งมีชีวิตบนโลกใบนี้ และเป็นที่พักพิงหลบภัย หากสังเกตธรรมชาติด้วยสัมผัสทั้ง 5 เช่น สังเกตรับรู้ด้วยตา จะเห็นความสัมพันธ์ของการเชื่อมโยงในระบบนิเวศน์ ที่ทุกชีวิตและทุกๆ สิ่งต้องพึ่งพาอาศัยเกื้อกูลกัน เป็นต้น และหากเปิดรับโดยใช้จิตใจมอง จะรับรู้ได้ถึงความงามเบื้องหลังของทุกสรรพสิ่งที่ขัดแย้งและเกื้อกูลซึ่งกัน ความงามดังกล่าวไม่ใช่เฉพาะความงามที่เกิดขึ้นภายนอก แต่ลึกซึ้งเข้าถึงสิ่งที่ซ่อนอยู่ภายใน ความลึกลับของสิ่งที่มองไม่เห็นในทันใด อาจสร้างความประหลาดใจ หรือคำถาม ให้กับมนุษย์ได้มากมาย จนเกิดเป็นความรู้สึก เช่น ประทับใจ เป็นต้น การสังเกตด้วยสัมผัสและใช้จิตใจรับรู้ จะทำให้เกิดประสบการณ์จากหลายๆ ด้าน เมื่อมนุษย์สามารถมองเห็นได้จากหลายๆ มุม ที่มากกว่าแค่ตาเห็น จิตใจของเขาจะไม่คับแคบ การเห็นด้วยสัมผัสทั้ง 5 และการเห็นด้วยจิตใจทั้งสองลักษณะ มาจากศักยภาพทางสมองของมนุษย์ทั้งสิ้น

ความงามของศิลปะ จึงมีส่วนร่วมของอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์เป็นองค์ประกอบสำคัญ ถ่ายทอดผ่านทักษะทางความคิดและความรู้สึก เป็นความงามที่มีอยู่ในมนุษย์ ไม่มีพรหมแดนของความเป็นรัฐชาติ หรือการตีกรอบเจาะจงของดวงจิตภายในมนุษย์ ไม่มีความสมบูรณ์แบบหรือความเป็นที่สุด หรือการผูกโซ่ตรวนไว้กับพันธนาการจากพิธีกรรม ความเป็นไปของสังคมส่งผลต่อตัวศิลปิน แต่ไม่ส่งผลต่อคุณภาพของผลงานศิลปะ สุนทรียศาสตร์เป็นปรัชญาของศิลปะที่ว่าด้วยความงาม เกิดขึ้นจากการรับรู้ทางผัสสะของแต่ละบุคคล เกี่ยวเนื่องจากความรักและความรู้สึก ไม่ได้เกิดจากการแสวงหาผลประโยชน์เงินทองหรือปรารถนาผลกำไร ไม่ใช่ปริมาณ เพราะปัจจัยเช่นนี้จะคุกคามความเป็นศิลปะและความงามทางสุนทรียะ ทั้งความคาดหวังรางวัลชื่อเสียงและเงินทอง ย่อมบดบังและปิดกั้นความงามดังกล่าว ความงามทางศิลปะคือ เรื่องของชีวิต เป็นสิ่งที่สามารถนำพามนุษย์ออกมาจากพันธนาการจากโลกหนึ่งไปสู่อีกโลกหนึ่ง จากโลกที่ก้าวร้าวรุนแรง จากโลกที่เห็นแก่ตัว เห็นแก่ได้ มาสู่โลกแห่งความงามที่มาจากจิตใจภายในมนุษย์ทุกคน

การรับรู้ทางความงามภายใน ส่งผลต่อการถ่ายทอดออกมาเป็นรูปธรรม การถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของงานศิลปะ จึงมาจากความสามารถในการรับรู้และจดจำของสมอง ศิลปะ คือ เรื่องของความงาม ไม่ใช่แค่พิจารณารูปแบบของผลงาน แต่สะท้อนให้เห็นอารมณ์รู้สึกนึกคิดของบุคคลที่ผ่านประสบการณ์ตรงในแต่ละบุคคล ความงามทางศิลปะจึงสัมพันธ์กับความงามของการใช้ชีวิตของแต่ละบุคคลตามสภาวะทางธรรมชาติในตัวมนุษย์ คุณค่าของความงามที่มาจากความหลากหลายและอิสระทางความรู้สึกนึกคิดที่ไม่มีดบอด และมีความประนีประนอมไม่ขัดขวางกีดกั้น ไม่รุนแรงก้าวร้าวและทำลาย เป็นสิ่งสากลที่มนุษย์สามารถเข้าใจได้ รับรู้ถึงคุณค่าทางประสบการณ์สุนทรียะที่ไร้กาลเวลา พลังของคุณค่าทางความงามที่จะทำให้เกิดความซาบซึ้งและอิ่มเอมเกี่ยวเนื่องกับความรัก ซึ่งเป็นแรงขับที่เกิดขึ้นภายในจากสภาวะทางธรรมชาติ ที่มาจากความจริงใจ ไม่ได้มาจากการบังคับ โกหกเสแสร้ง หรือจากการเรียกร้องของผู้อื่น

หากมนุษย์มีอิสระทางความรู้สึกนึกคิดที่ดีงาม ย่อมนำไปสู่การดำรงชีพร่วมกันในสังคมที่สงบสุขและดีงาม ความงามเป็นเรื่องของคุณค่า ดังนั้นความงามและคุณค่าจากภายในตัวมนุษย์จึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่ต้องนำไปพิจารณาเป็นแนวทางหลัก ในการคิดและกำหนดทิศทางจรรยาบรรณให้กับกลุ่ม บริษัทและองค์กร นอกจากการกำหนดหลักจรรยาบรรณที่พิจารณาถึงความงามและคุณค่าภายในแล้ว อีกสิ่งที่สำคัญ คือ ความเข้าใจของผู้ประกอบอาชีพ จุดยึดเหนี่ยวทางจริยธรรมของมนุษย์ ต้องเกิดจากความเข้าใจมากกว่าท่องจำ การรับรู้ด้วยความเข้าใจในจริยธรรม สามารถนำไปสู่ทัศนคติที่ดีในวัฒนธรรมองค์กร ความเข้าใจในเรื่องความสัมพันธ์เชิงนิเวศน์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในหลักธรรมชาติ เช่น แพทย์ในโรงพยาบาลคิดคำนึงถึงผู้ป่วยจากโรคภัยไข้เจ็บเป็นสำคัญ มากกว่าผลประโยชน์จากรายได้เป็นสำคัญ เพราะรู้ว่าการดำรงชีพของเขาและคนไข้มีการเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ไม่สามารถขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ ไม่เช่นนั้น ทั้งแพทย์ คนไข้ และสังคมจะไม่เติมเต็มให้กับการดำรงอยู่ร่วมกันของสังคมมนุษย์ได้

ปัญหาหลายอย่างที่เกิดขึ้นในสังคม มาจากมนุษย์ขาดการใส่ใจต่อปรัชญาความงามทางศิลปะที่เรียกว่าสุนทรียศาสตร์ หลายคนรับรู้ได้จากความงามภายนอกจากวัตถุเพียงเท่านั้น จำกัดว่าความงามให้มีทิศทางเดียว มีความสมบูรณ์แบบเป็นที่สุด จึงเป็นการจำกัดอิสระทางความคิดและการกระทำสู่กระแสที่สร้างความดาษดื่น ขาดการพิจารณาถึงความจริงที่ว่ามนุษย์แต่ละคนมีความแตกต่างหลากหลายทางความรู้สึกนึกคิด มีอิสระ มีชีวิตชีวา และมีความรัก ซึ่งสิ่งสำคัญคือคุณสมบัติภายในไม่ใช่จากมูลค่าภายนอก

4. **มนุษยธรรม** มนุษย์เรียนรู้หรือรับรู้แต่ด้านใดด้านหนึ่ง ย่อมจะทำให้พิจารณาตัดสินจากมุมมองนั้น การรับรู้จะนำไปสู่ความเชื่อ หากรับรู้มุมใดมุมหนึ่งมุมเดียว จะทำให้บกพร่องไม่ครอบคลุม เช่น การเรียนรู้แต่ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย ตกแต่งประดับภายนอกหรูหรา ฟุ้งเฟ้อ จากความร่ำรวยอาจไม่เข้าใจถึงความรู้สึกและคุณค่าของผู้อื่นที่อดทนและพยายาม ซึ่งเป็นคุณค่าของชีวิตมนุษย์ในอีกด้านหนึ่ง การเรียนรู้ข้ามสายงานที่หลากหลาย และการเผชิญประสบการณ์ในการใช้ชีวิตที่มากกว่าหนึ่งด้านย่อมเปิดโลกทัศน์และประสบการณ์ใหม่ๆ ให้การเรียนรู้กว้างและลึกซึ้งยิ่งขึ้น การแก้ปัญหาสังคมจึงต้องอาศัยการเปิดใจกว้าง รับมุมมองและรับรู้ด้านอื่นๆ ด้วย เพื่อให้มนุษย์ได้มองความเป็นไปของโลกรอบตัว สังคมและมนุษย์ ได้อย่างเข้าใจ การเข้าใจและรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นได้ จะสามารถนำไปสู่การรับรู้ทางมนุษยธรรมได้

มนุษยธรรม คือ การพิจารณาถึงจุดร่วมขององค์ประกอบหลักของการอยู่ร่วมกันในสังคม มนุษย์ คือ องค์ประกอบหลักของสังคม การที่มนุษย์มาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันย่อมเกิดปัญหา ยิ่งมากคนก็ยิ่งมากความ หลักมนุษยธรรม คือ หลักที่พิจารณาถึงการแก้ปัญหาภายในตัวมนุษย์เพื่อการดำรงอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก ด้วยภราดรภาพ โดยหลักมนุษยธรรมได้เป็นองค์ประกอบของหลักปฏิบัติทางศีลธรรม สนธิสัญญาระหว่างประเทศ สิทธิมนุษยชน และกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น มนุษยธรรม คือ สภาวะของความเป็นมนุษย์ด้วยธรรม เป็นสภาวะที่มีน้ำหนักเข้มข้นของการมุ่งเน้นพิจารณาไปที่ผู้อื่นหรือใส่ใจผู้อื่น เช่น ความเมตตา อาทร และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นต้น มนุษยธรรมเป็นการพัฒนาจิตใจให้มนุษย์รับรู้และเข้าใจถึงความเป็นธรรมดาของชีวิตมนุษย์ และธรรมชาติของมนุษย์ด้วยธรรม และส่งผลต่อการกระทำต่อผู้อื่น ไม่ใช่เรื่องของตัวเอง "ตัวกูของกู" ซึ่งจะนำไปสู่ความเห็นแก่ตัว เห็นแก่ได้ และมุ่งกอบโกยจากผู้อื่น มนุษย์สามารถเข้าถึงมนุษยธรรมได้ด้วยสติปัญญา เช่น ความเข้าใจถึงความรู้สึกและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตนเอง ผู้อื่นและสังคม อันเนื่องมาจากการเบียดเบียนผู้อื่น ทำร้ายทำลายชีวิต หรือการโกหก เป็นต้น

การรับผิดชอบต่อผู้อื่นจากผลของการกระทำ คือ องค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในความมีมนุษยธรรม ปัญหามากมายในสังคมเกิดขึ้นจากความแบ่งแยกของมนุษย์ ซึ่งเห็นได้จากการกระทำมากมายที่เกิดขึ้นจากความเห็นแก่ตัว ความเห็นแก่พวกพ้อง และความไม่รับผิดชอบต่อผลกระทบของการกระทำที่เกิดขึ้น สิ่งเหล่านี้ คือ การแบ่งแยกความเป็นมนุษย์ให้แยกห่างออกจากกัน สังคมในปัจจุบันเผชิญปัญหา

จากการแบ่งแยกมากมาย ยิ่งมนุษย์ใช้เวลากับการมุ่งแสวงหาผลกำไร หรือวัตถุภายนอกให้กับตนเองมากขึ้น ความใส่ใจในความเป็นมนุษย์หรือผู้อื่นก็ลดน้อยลง การหลอมรวมกันด้วยการคำนึงถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ร่วมกัน ใส่ใจต่อผู้อื่นด้วยความเมตตาอาทรต่อกัน และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ด้วยการให้โดยไม่หวังผลกำไรตอบแทน คือ หลักมนุษยธรรมที่จะสามารถนำไปสู่ภราดรภาพได้

หลายปัญหาในสังคมที่เกิดขึ้นจากเจ้าหน้าที่ ผู้ใช้กฎหมายที่มีบทบาทหรืออำนาจในมือหากคำนึงถึงแต่ผลประโยชน์ของพวกพ้องหรือตนเอง ย่อมส่งผลเสียระยะยาว เพราะเขาลืมมองความสัมพันธ์ที่ว่าเขากับประชาชน ความผาสุกของประชาชนที่ยั่งยืน จึงไม่สัมพันธ์กับผลประโยชน์ของใครคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่กลายเป็นการแบ่งแยกให้สภาวะความเป็นมนุษย์ไกลห่างออกจากกัน ปัญหาสังคมมากมาย เกิดขึ้นจากการที่มนุษย์มุ่งหน้าสู่วิถีทางที่คับแคบลง แบ่งแยก และปิดกั้นในสิ่งที่ไม่ใช่ผลประโยชน์ของตน ก้มหน้าก้มตา ตัวใครตัวมัน หากเปิดรับและเติมเต็มมนุษยธรรมเข้าไป จะทำให้เห็นถึงความสำคัญของความสัมพันธ์ ระหว่างตนเองกับผู้อื่นได้ดี ความสมบูรณ์ทางนามธรรมที่ยั่งยืนคือความสุขอันเกิดจากอารมณ์ความรู้สึกของทุกฝ่ายที่เชื่อมโยงถึงกัน โดยปราศจากการแบ่งแยกสภาวะความเป็นมนุษย์ จนกลายเป็นภาพรวมที่ส่งผลดีต่อสังคมส่วนรวมระยะยาว

5. **มูลค่าของเงิน** ความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์มีความสำคัญ หรือที่หลายคนเรียกว่า จิตใจ หากไปจับหรือยึดติดที่ใด ก็จะคิดและกระทำอย่างนั้น หรือมุ่งสู่สิ่งนั้น เช่นหากยึดติดปริมาณเงิน เขาจะมองโลกรอบตัวและตัดสินจากมุมมองของเขาที่ยึดติดอยู่กับเงินและปริมาณ สิ่งนี้จะบดบังความรู้สึกนึกคิดในมุมอื่นๆ อีกหลายด้าน ทำให้มนุษย์คับแคบลง เมื่อมนุษย์มีความรู้สึกนึกคิดเช่นนี้ จากสองคนหรือมากกว่านั้นมารวมกัน พวกเขาจะมุ่งสู่การแสวงปริมาณเงินด้วยกัน และสิ่งเดียวกันนี้จะสร้างปัญหาภายในจิตใจให้กับพวกเขา เมื่อมนุษย์แต่ละคนใส่ใจดูแลผลประโยชน์ภายนอกจากเงินและการบริโภควัตถุเป็นหลัก พวกเขาได้บ่มเพาะให้จิตใจของเขาได้เติบโตไป พร้อมกับความเปลี่ยนแปลงไม่มั่นคงเสมอ ส่งผลกระทบต่อภายในจิตใจของเขาโดยตรง และยังสะท้อนให้เห็นจากการคิดและตัดสินใจในการกระทำของเขา ที่สร้างปัญหาผลกระทบกับผู้อื่น สังคมส่วนรวมหรือสิ่งแวดล้อม ด้วยสังคมกระแสหลักที่เร่งรีบ เน้นปริมาณ ให้ความสำคัญกับกระแส เน้นการสร้างรายได้ไปพร้อมกับการบริโภคนิยมปริมาณมาก ย่อมเป็นการผลักดันให้มนุษย์สร้างอัตตา ตัวตน เพื่อการอยู่รอดและแข่งขัน ความรู้สึกนึกคิดที่ว้าวุ่น กระวนกระวาย จึงเกิดขึ้นจากความผันผวนเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง และสิ่งนี้คือกระบวนการที่นำไปสู่ความทุกข์และปัญหาของมนุษย์ต่อมนุษย์ และมนุษย์กับสังคม เงินไม่ใช่สิ่งผิด หากมนุษย์ในสังคมรู้วิธีใช้ วิธีจำกัดปริมาณ เข้าและออกด้วยคำถามที่ว่า อย่างไรและเพื่ออะไร

หลายครั้งที่เกิดปัญหาความขัดแย้งหรือความผิดพลาด มนุษย์โทษที่เงิน ว่าเป็นสิ่งที่ผิดไม่ดี แต่จริงๆ แล้ว หากจะพิจารณาว่า กรณีใดที่เกี่ยวข้องกับเงินผิดหรือไม่ผิด ดีหรือชั่ว เหมาะสมหรือไม่ สามารถพิจารณาได้จาก 3 ลักษณะในตัวมนุษย์ คือ วิธีการหาเงิน วิธีการเก็บ และวิธีการใช้ เมื่อมนุษย์

ยึดติดกับเงิน เขาอาจบกพร่องหรือไม่ใส่ใจต่อผู้อื่นและส่วนรวมได้โดยง่าย ซึ่งมาจากการมองข้ามความเป็นมนุษย์ การยึดติดกับเงินทำให้กรอบแนวคิดในความสร้างสรรค์แคบลง เมื่อช่องทางของความเป็นไปได้ สำหรับอิสระทางความคิดถูกจำกัดด้วยเงินทุน หรือสถิติของยอดจำหน่าย ผู้สร้างสรรค์ ช่างฝีมือ นักประดิษฐ์ นักวิทยาศาสตร์ นักออกแบบ และศิลปินจึงกลายเป็นแรงงานตอบสนองระบบนายทุน เพราะแรงขับเคลื่อนที่ต้องอัดฉีดด้วยเงิน หลายคนเร่งกันสร้างชื่อ สร้างเงิน ผลักค่าครองชีพในสังคมให้สูงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ค่าตัวกับประสบการณ์สวนทางกัน สังคมที่มีแต่การต่อรองทางธุรกิจเร่งรีบเพื่อเงิน ทำให้มนุษย์ติดอยู่กับพันธนาการทางความคิดและความรู้สึกที่มีต่อปริมาณเงิน มนุษย์กลายเป็นทาสและถูกรุกราน ความเป็นมนุษย์ถดถอยลง เงินสำคัญกว่าการเก็บเกี่ยวช่วงเวลาแห่งประสบการณ์ เงินสำคัญกว่าความเป็นส่วนตัวเงียบๆ เงินสำคัญกว่าความสุขที่ได้จากการกระทำ เงินสำคัญกว่าชีวิต เงินสำคัญกว่าความจริง เงินสำคัญกว่ามิตรภาพความจริงใจ หรือเงินสำคัญมากกว่าความรัก สังคมมีส่วนผลักดันให้มนุษย์ติดกับดักอยู่ในวงจรของการมุ่งแสวงหารายได้อย่างเอาเป็นเอาตาย เงินได้ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการต่อรองเพื่ออนาคตที่มั่นคง ซึ่งเป็นการมองข้ามความเป็นมนุษย์ การดำเนินชีวิตดังกล่าวจึงบกพร่องเรื่องการรับรู้ถึงความงาม เป็นการดำเนินชีวิตจากการยึดติดสิ่งภายนอก และพยายามเติมเต็มให้กับความรู้สึกภายใน ซึ่งเป็นไปไม่ได้ เพราะความรู้สึกนึกคิดมีความเป็นนามธรรมสูง กินพื้นที่ที่ไม่จำกัดขอบเขต ดังนั้นปัญหาในสังคมจากการกอบโกย เห็นแก่ตัว จึงมีอยู่มากมาย มนุษย์ควรยึดติดกับคุณค่าภายในจิตใจที่เป็นความรู้สึกนามธรรม ไม่จำกัดขอบเขต และมองถึงส่วนรวมในมุมที่กว้างขึ้น มองถึงความสร้างสรรค์ดีงาม และปฏิบัติกระทำออกมาให้เกิดผลจริงได้ร่วมกัน

เงินเป็นสิ่งสำคัญที่มนุษย์สร้างขึ้น แต่มันไม่ใช่สิ่งที่มีความจำเป็นในการพัฒนาจิตใจของมนุษย์และการดำรงชีวิต มนุษย์กำลังพยายามทำให้เงินเป็นสิ่งที่อยู่เหนือปัจจัยสี่ ด้วยการเพิ่มความสำคัญในการดำรงชีพด้วยเงิน จนแยกแยะไม่ออก ระหว่างสิ่งสำคัญและสิ่งจำเป็น หรือการดำรงชีพและการดำรงชีวิตจนกลายมาสู่การดำรงชีวิตด้วยเงิน ขาดไม่ได้ ในการดำรงชีวิตในอดีต ปัจจัย 4 พิจารณาถึงความสัมพันธ์ต่อกัน โดยไม่มีปัจจัยใดที่มีอิทธิพลครอบงำเหนือค่ากว่าปัจจัยอื่น แต่ทั้ง 4 ปัจจัยต่างเกื้อหนุนการดำรงชีวิตให้กับมนุษย์ในหน้าที่ที่เฉพาะเจาะจงแตกต่างกัน ไม่ก้าวก่ายต่อกัน ปัจจัย 4 ได้แก่ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และอาหาร ล้วนมีจุดร่วมเพื่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งสิ้น ความฟุ่มเฟือยและการกอบโกยไม่ใช่ความจำเป็นในการดำรงชีวิต แต่สิ่งเหล่านี้คือความสำคัญในการดำรงชีพ ดังนั้นเงินควรเป็นเพียงองค์ประกอบย่อยในการคิดและกระทำของมนุษย์ 3 ลักษณะที่ถูกต้องดีงามและสร้างสรรค์ หาอย่างไร เก็บอย่างไร และใช้อย่างไร

นโยบายหาเสียงทางการเมืองของหลายพรรคการเมือง ได้นำเสนอถึงการพยายามทำให้ผู้คนมีกินมีใช้ได้ทั่วถึงด้วยการกระจายรายได้ ซึ่งมีความเป็นไปไม่ได้ ด้วยตัวแปรมากมาย เช่นกระบวนการทางเศรษฐกิจและอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงิน ความผันผวนของค่าครองชีพ ระบบการแข่งขันในตลาดหุ้น

ความแตกต่างของความมุ่งหวังผลกำไรของเจ้าของบริษัทอุตสาหกรรมและรายได้ของแรงงาน เป็นต้น แต่อาจเป็นการสร้างฝัน ด้วยกระแสเงินหมุน และผลักดันการใช้จ่ายให้เกิดความฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือยเพิ่มขึ้น

6. **ธรรมชาติ** คือ จุดร่วมของสิ่งมีชีวิตบนโลกใบนี้ โดยไม่แบ่งแยก แต่คือ ความสัมพันธ์กลมกลืนที่นำไปสู่การดำรงอยู่ของสิ่งมีชีวิต ทุกสิ่งเกื้อกูลต่อการดำรงอยู่ของชีวิต แก่กันและกัน จากการสร้างความสมดุล ถึงแม้ความสมดุลเกิดจากขาวและดำ ทำลายและสร้างสรรค์ กำเนิดและดับสูญ แต่ยิ่งความโหดร้ายทารุณมากขึ้นเท่าไร มนุษย์ก็จะยิ่งแบ่งแยกและไกลห่างจากสภาวะทางธรรมชาติมากขึ้นเท่านั้น ขาดความสมดุล ความสมดุลทางธรรมชาติไม่ได้บอกได้ด้วยสัญลักษณ์ตัวเลขที่บ่งบอกปริมาณที่เท่ากันอย่างที่สุด แต่เป็นความสมดุลจากความรู้สึก ที่ความดีงามต้องมากกว่าความชั่วร้าย ความสงบย่อมมากกว่าความรุนแรง วันฟ้าใสย่อมต้องมากกว่าภัยพิบัติทางธรรมชาติ หรือความปกติต้องมากกว่าความผิดปกติ

มนุษย์เรียนรู้และเทียบเคียงจากหลักทางธรรมชาติมากมาย จากความลึกลับมาสู่การค้นพบ เมื่อค้นพบก็นำมาสู่การกอบโกยจากธรรมชาติ ด้วยระบบที่มนุษย์สร้างขึ้นเพียงเพื่อตัวเอง จนปัจจุบันส่งผลกระทบมากมายในสังคมโลก การมุ่งแสวงหากอบโกยเพื่อตนเองจนหลงลืมว่ามนุษย์เป็นผลผลิตจากธรรมชาติ ปัญหามากมายเกิดจากการขาดสมดุลทางความคิดและการกระทำ เมื่อครั้งหนึ่งมนุษย์เชื่อมั่นแต่สัญลักษณ์ตัวเลข ที่บ่งบอกปริมาณของมูลค่าจากความเป็นจริงที่เกิดขึ้น จนโน้มนำมุ่งสู่การกอบโกยจากวัตถุภายนอก จนลืมใส่ใจความจริงเบื้องลึก ที่มีคุณค่าซ่อนอยู่ภายในความเป็นมนุษย์ร่วมกัน ว่าพวกเขาสามารถสร้างความผาสุกร่วมกันได้จริงจากจุดเริ่มของคุณค่าภายใน ความเป็นธรรมชาติ คือ ความเป็นธรรมดาของทุกสรรพสิ่งที่ดำรงอยู่ร่วมกัน ความงามทางธรรมชาติ คือ ความงามที่เกิดจากความธรรมดาที่มีมาจากคุณค่าและความเป็นนิรันดร์ ไม่ใช่ของปลอมหรือการเสแสร้งให้เกิดขึ้น แต่มาจากจิตอิสระที่มันดำรงอยู่ในทุกสรรพสิ่ง ไม่มีธรรมชาติก็ไม่มีสิ่งมีชีวิต

ระบบธุรกิจอุตสาหกรรมจำนวนมากในอดีตจนถึงปัจจุบัน ได้สร้างผลกระทบมากมาย ทำร้ายทำลายสิ่งมีชีวิตสายพันธุ์จำนวนมาก รวมถึงการทำร้ายทำลายชีวิตมนุษย์ด้วยกันเอง เป็นไปเพื่อการบริโภคนิยม ซึ่งมาจากการให้ค่าทางมูลค่าวัตถุมากกว่าคุณค่าทางจิตใจและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ มุ่งเข้าสู่การยึดติดกับภาพลักษณ์ภายนอกที่นำมาซึ่งชื่อเสียงที่ฉาบฉวยและเพื่อหน้าตาในสังคม โดยแรงผลักดันดังกล่าว มาจากกระบวนการทางธุรกิจอุตสาหกรรมและความมุ่งหวังในผลประโยชน์ จากการสร้างกำไรให้กับตนเองหรือกลุ่มพวกพ้องของตนเท่านั้น อุตสาหกรรมบริโภคจำนวนมากเกิดขึ้นเพื่อหล่อเลี้ยงความอยากของผู้บริโภค และผู้บริโภคที่ไม่รอบคอบถี่ถ้วน นึกถึงแต่ตนเอง ก็มีส่วนร่วมในการผลักดันธุรกิจอุตสาหกรรมดังกล่าวให้เติบโตขยายตัวมากขึ้น ปริมาณการผลิตที่ทำลายธรรมชาติและสิ่งมีชีวิตจำนวนมากเพิ่มขึ้นและทำลายความยั่งยืนไปพร้อมๆ กัน กระบวนการทางธุรกิจที่เป็นไปในลักษณะของการขยายตัว ครอบครองพื้นที่ และครอบงำความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ ล้วนมาจากความผิดปกติทางความรู้สึกนึกคิด เพราะไม่ใช่ความสมดุลและความธรรมดา แต่เป็นไปเพื่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ค่าจีดีพีทางเศรษฐกิจ ไม่สามารถบอกได้

ถึงความสุขของมนุษย์ และความสมดุลในสังคมที่ยั่งยืนได้ แต่เป็นการสร้างความแตกแยก หรือสร้างฝันร่วมกันที่ไม่สามารถเกิดความสุข สมดุล ที่ยั่งยืนให้กับการดำรงชีวิตของมนุษย์ได้แท้จริง และผลักดันให้มนุษย์ก้าวเข้าสู่การดิ้นรนปากกัดตีนถีบมากขึ้น เพื่อความสุขของการสร้างกำไรของใครคนใดคนหนึ่ง หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น

ปัญหาในสังคมจึงมีมากให้พบเห็น และหลายปัญหายังคงไม่สามารถแก้ไขได้ มลพิษมากมายทั้งทางดิน น้ำ อากาศ และมลภาวะที่ส่งผลกระทบเกิดขึ้นกับภายในจิตใจความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ ดำเนินต่อไปและมีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้น เช่น มลภาวะทางเสียงและการมองเห็นที่ส่งผลต่อการรับรู้ทางความรู้สึกของมนุษย์ อัตราผู้เสียชีวิตที่เผชิญกับมลพิษโดยตรง และมลภาวะที่ก่อตัวในจิตใจทำให้มนุษย์ฆ่าตัวตาย จนถึงปัญหารุนแรงทำร้ายทำลายชีวิตผู้อื่น เป็นต้น อัตราการเสียชีวิตเพราะการฆ่าตัวตายในสังคมปัจจุบันที่มาจากความตึงเครียด ซึ่งมาจากปัญหามลภาวะที่มาจากน้ำมือมนุษย์ทั้งสิ้น

ทรัพยากรธรรมชาติเป็นของมนุษย์ร่วมกัน ในการใช้เพื่อดำรงชีพของคนในท้องถิ่น ความสมดุลในธรรมชาติได้เสื่อมถอยลงเพราะทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมากมายมหาศาล ถูกรุนรานเป็นจำนวนมากจากธุรกิจอุตสาหกรรม ของคนในชาติเดียวกัน หรือจากธุรกิจอุตสาหกรรมข้ามชาติ ทรัพยากรท้องถิ่นถูกนำไปใช้เพื่อผลประโยชน์ของคนกลุ่มหนึ่งที่แสวงหาผลกำไร และสร้างผลกระทบทั้งมนุษย์และสิ่งมีชีวิตในท้องถิ่นจนถึงสิ่งแวดล้อมในวงกว้าง เมื่อพื้นที่หนึ่งถูกทำลาย ย่อมส่งผลกระทบกับอีกที่หนึ่ง ในลักษณะลูกโซ่ เพราะระบบนิเวศน์ทางธรรมชาติ คือ ระบบของความสัมพันธ์จากหน่วยย่อยที่หลากหลายเกื้อกูลต่อกันไปสู่องค์รวม

ธรรมชาติคือสิ่งที่เห็นได้ทางกายภาพ และสิ่งที่มองไม่เห็นแต่รับรู้ได้ เช่น อารมณ์ความรู้สึกของสิ่งมีชีวิตและมนุษย์ ธรรมชาติให้ความเจ็บไข้ได้ป่วยเพื่อทำให้กายภาพ ร่างกายอ่อนแอลง และเช่นเดียวกับจิตใจที่อ่อนแอลง เมื่อยามเจ็บป่วย ธรรมชาติเป็นครูให้สัจธรรมต่อมนุษย์ ในโลกที่โกลาหลวุ่นวาย มนุษย์ล้วนสร้างภาพของความแข็งแรงให้กับตนเองและกลุ่มของตนมากมาย เช่น การข่มเหงรังแก เข่นฆ่า ชิงดีชิงได้ หรือกอบโกย การปรับความสมดุลของธรรมชาติ คือ การปรับสภาวะอารมณ์ความรู้สึกที่รุนแรงก้าวร้าวอันมาจากการนึกถึงแต่ตนเองให้สมดุลได้ด้วยความรู้สึก ถึงน้ำตา น้ำตาที่เกิดขึ้นด้วยความแท้จริงจึงเป็นสิ่งที่ธรรมชาติมอบให้กับมนุษย์ ในการที่จะมีสำนึกร่วมกัน น้ำตาที่แท้จริงจึงสามารถขัดเกลาความรู้สึกที่หยาบกระด้างให้จิตใจเกิดความสมดุลขึ้นได้ น้ำตาที่เป็นบทเรียนอันมีค่าของมนุษย์ คือ น้ำตาจากการสูญเสียหรือพลัดพรากบุคคลที่ผูกพัน อันเป็นที่รัก หรือน้ำตาจากสำนึกจากบทเรียนสุดท้ายของชีวิต

เวลาเดินหน้าไม่เคยหยุดหรือถอยหลัง การเสื่อมของสภาพร่างกายจึงเป็นธรรมชาติของสิ่งมีชีวิต การมุ่งหน้าประกอบอาชีพของมนุษย์ในสังคมอย่างหักโหมเพื่อเงิน แลกร่างกายกับเงิน แลกความรู้สึกกับเงิน จึงเปรียบได้กับการขายความเป็นมนุษย์ ร่างกายและความรู้สึกที่ขึ้นอยู่กับเงินจึงขัดแย้งกับกับกาลเวลาที่เดินหน้าไม่หยุด

ธรรมชาติให้กำเนิดชายและหญิงซึ่งมีความแตกต่างกัน โดยมีจุดร่วมของอารมณ์ความรู้สึกที่นำไปสู่ความรัก ธรรมชาติให้ความสามารถกับผู้หญิง ซึ่งมนุษย์เพศชายไม่สามารถลอกเลียนแบบได้เหมือนเพศหญิงมีความสำคัญเพราะเป็นเพศแม่ที่ให้กำเนิดชีวิตโดยธรรมชาติ สตรีเข้าถึงการตระหนักรู้ในคุณค่าของชีวิตได้ดี เพราะประสบการณ์ตรงจากการอุ้มครรภ์ ให้กำเนิดหรือการสูญเสียที่เกิดขึ้นก็ตาม ธรรมชาติได้ให้วัยเด็กกับทุกคน วัยเด็กเป็นช่วงวัยที่เรียนรู้ สดใส ร่าเริง และบริสุทธิ์ไร้เดียงสา ซึ่งเป็นความปกติธรรมดาที่ธรรมชาติสรรสร้างให้แก่มนุษย์ ยิ่งมนุษย์ห่างไกลจากธรรมชาติ ก็จะยิ่งห่างไกลจากการเรียนรู้จากธรรมชาติ ห่างไกลจากความสดใสร่าเริง หรือแม้แต่ห่างไกลจากความปกติ

การใกล้ชิดกับธรรมชาติ สามารถนำไปสู่ความสงบสุขได้ เพราะธรรมชาติและการดำรงชีวิตแบบธรรมดาเป็นสิ่งคู่กัน ความลึกลับทางธรรมชาติที่วิทยาศาสตร์ไม่สามารถหาคำตอบได้ การกำเนิดและความตายอยู่ในธรรมชาติ อารมณ์ความรู้สึกและความหวังสามารถทำให้เกิดทุกข์ได้ เมื่อเกิดความทุกข์มนุษย์จะหาสิ่งยึดเหนี่ยวเพื่อความสมดุลและสิ่งยึดเหนี่ยวที่มั่นคงยั่งยืน คือ สิ่งยึดเหนี่ยวที่อยู่ในธรรมชาติ ธรรมชาติที่มีความลึกลับงดงามอันเป็นนิรันดร์ สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต และความเชื่อของมนุษย์มากมายเสมอมา ในสภาพแวดล้อมที่สับสนวุ่นวายในเมือง บางสถานที่ที่เงียบสงบ เช่น วัดอารามที่รายล้อมอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ สามารถนำพาผู้คนเข้าสู่ความสงบ ละทิ้งจากการยึดติดได้ดี เพราะในช่วงเวลาที่สงบจะทำให้เกิดการหยุดพัก คิดไตร่ตรองได้ดี ซึ่งปัจจัยดังกล่าว มาจากปัจจัยที่ทำให้เกิดสติและสมาธิ ซึ่งนำไปสู่ปัญญา

ความปีติสุขเกิดขึ้นได้จากความรักที่เรียบง่าย ธรรมดา ภายใต้บริบททางธรรมชาติแวดล้อมที่เงียบสงบและงดงาม ความรักเป็นภาษากลางและความรู้สึกถึงความงาม เป็นผลผลิตทางธรรมชาติที่สร้างความสมดุลให้กับสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่า มนุษย์ ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป การก่อสร้างสังคมเมือง เป็นไปพร้อมกับการทำลายสภาพทางธรรมชาติที่เคยมีอยู่ก่อนในอดีต ความสงบงดงามและความรักที่เรียบง่ายจึงเป็นเพียงภาพอดีตในความทรงจำ

มนุษย์ในสังคมกระแสหลัก มุ่งเข้าสู่การดูแลภาพลักษณ์ เติมเสริมแต่งหน้าตา และเร่งรีบแสวงหาชื่อเสียง จากการสร้างความนิยมหรือสร้างกระแสเพื่อการขาย ต่างจากสังคมในอดีตที่หน้าตา ภาพลักษณ์และชื่อเสียง ไม่ต้องเร่งรีบสร้างหรือมุ่งแสวงหาในระยะเวลาอันสั้น แต่มาจากความลุ่มหลงจดจ่อในสิ่งที่ทำหรือชำนาญในสิ่งที่รู้จากประสบการณ์ตรง ชื่อเสียงจึงได้รับมาจากเนื้อแท้ของความสามารถที่มีตัวแปร คือ ระยะเวลาและความอดทนพยายาม จึงอาจกล่าวได้ว่า กระแสหลักมุ่งเน้นการสร้างกระแสความนิยม ปริมาณ รวดเร็ว และผลประโยชน์ คุณค่าของความงามในตัวมนุษย์ มาจากความธรรมดา ความประนีประนอม อิสรภาพ ประสบการณ์ตรง ความหลากหลายทางปัจเจก การรักษาดุลยภาพภายใน และความรัก ซึ่งไม่ได้เกิดจากการครอบงำ หรือมุ่งหวังครอบครอง ในอดีตประเทศมหาอำนาจได้เข้าไปมีบทบาทในหลายประเทศทั่วโลก ทั้งแทรกแซงการเมืองและความเป็นอยู่ ยึดครองดินแดน แสวงหาทรัพยากร เผยแพร่ความเชื่อ

และครอบงำความคิด มีบทบาทในสถาบันการศึกษา และจัดการอุตสาหกรรม ด้วยจุดประสงค์ไม่ทางใดทางหนึ่ง ทั้งเพื่อขยายดินแดน เพิ่มการบริโภคให้กับประชากรของเขา ประกาศศักดาและอานุภาพทางการทหารหรือเทคโนโลยี ธุรกิจอุตสาหกรรมข้ามชาติ เผยแพร่ความเชื่อไปพร้อมกับอิทธิพลที่ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิต

หากปัญหาโลกมากมายที่เกิดขึ้นมาจากปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง การแก้ปัญหาต้องได้รับความสมัครใจและจริงใจของประเทศมหาอำนาจ ในการร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสังคมโลก โดยไม่มุ่งหวังผลประโยชน์ทางธุรกิจอุตสาหกรรม และมนุษย์ในสังคมต้องร่วมมือร่วมใจกันเพื่ออนาคตของรุ่นลูกรุ่นหลานอย่างแท้จริงสืบไป

ข้อเสนอแนะ

1. วิถีทางวัฒนธรรมสีเขียวเพื่อความยั่งยืนสามารถริเริ่ม ปลูกฝัง หรือพัฒนาได้จากหลายระดับ ไปพร้อมๆกัน ครอบครัว สมาชิกในชุมชน สังคม หน่วยงานต่างๆ องค์กร บริษัทธุรกิจ สมาคม การเมืองภายในประเทศและระหว่างประเทศ รวมถึงการริเริ่มจากตนเอง

2. ผู้สร้างสรรค์สื่อสามารถนำวิถีทางวัฒนธรรมสีเขียว หรือกระบวนการทางภาพยนตร์สารคดีไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ให้เกิดผล ต่อการปลูกฝังค่านิยมที่นำไปสู่คุณค่าต่อตนเองและส่วนรวม

3.เนื้อหาสาระจากงานวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปศึกษา และใช้ร่วมกับการสอนในชั้นเรียนให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

4.วิถีทางวัฒนธรรมสีเขียวสามารถนำไปใช้กับการดำรงชีพและการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันได้เพื่อความร่มเย็นสงบสุข อย่างยั่งยืนเพื่อคนรุ่นหลัง ในสังคมโลกใบนี้

5.สมการการเงินอาจถูกคิดใหม่โดยมุ่งเน้นที่ความจริงใจ สุจริตใจ เมตตาอาทร และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ต่อส่วนรวม ไม่ใช่เพียงเพื่อผลประโยชน์เฉพาะกลุ่ม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2550). *ประวัติความเป็นมา*. สืบค้นเมื่อ 13 กันยายน 2555, จาก http://www.deqp.go.th/index.php?option=com_content&view=category&id=35&Itemid=94.

กฤษณมูรติ (นามแฝง). (2006). *ความรู้สึกตัวอันไร้ขอบเขต*. แปลจาก Awareness sans Frontiers. โดย กิตติกรณ์ ชาลีจันทร์. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

การค้าโดยชอบธรรม. (2015). *แฟร์เทรด*. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2558, จาก https://th.wikipedia.org/wiki/การค้าโดยชอบธรรม.

จอห์น เลน. (2550). *ความเงียบ*. แปลจาก The Spirit of Silence. โดย สดใส ขันติวรพงศ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สวนเงินมีมา.

จิรากรณ์ คชเสนี. (2552). *มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 6

จูเลียน ฮักซ์ลีย์. (2540). *วิวัฒนาการแห่งความคิด ภาคมนุษย์และมนุษยชาติ*. แปลจาก Section three, Man and Mankind. โดย จุฑาทิพย์ อุมะวิชนี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

---------- . (2552). *วิวัฒนาการแห่งความคิด ภาคมนุษย์และโลก*. พิมพ์ครั้งที่ 6. แปลจาก Section Two, Man and the World. โดยจุฑาทิพย์ อุมะวิชนี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เจมส์ ฟุลเชอร์. (2557). *ทุนนิยม*. แปลจาก Capitalism : A Very Short Introduction. โดย ปกรณ์ เลิศเสถียรชัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ โอเพ่นเวิลด์ส.

ชุนริว ซูซุกิ. (2557). *Zen Mind Beginner's Mind จิตใหม่หัวใจเซน*. แปลจาก Zen Mind Beginner's Mind. โดย นรา สุภัคโรจน์. นครปฐม: ส. เจริญการพิมพ์.

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. (2545). *สัญวิทยา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิภาษา.

ฌอง ฌากส์ รูสโซ. (2550). *สัญญาประชาคม : หลักแห่งสิทธิทางการเมือง*. แปลจาก Du Contract Social. โดย วิภาดา กิตติโกวิท. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ทับหนังสือ.

---------- . (2555). *ความเรียงว่าด้วยต้นกำเนิดและรากฐานแห่งความไม่เท่าเทียมกันของมวลมนุษยชาติ*. แปลจาก Discourse on the Origin and Basis of Inequality Among Men. โดย ศุภชัย ศุภผล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยามปริทัศน์.

ฐิติวรรณ กรกชมาศ. (2555, 25 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย วรรณวรุณ ตั้งเจริญ ที่บ้านคุณฐิติวรรณ กรกชมาศ จังหวัดพิษณุโลก.

เดือน คำดี. (2545). *ศาสนศาสตร์.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

โทมัส ฮอบส์. (2015). *เลอไวอะทัน.* สืบค้นเมื่อ 3 พฤษภาคม 2558, จาก http://th.m.wikipedia.org/wiki/โทมัส_ฮอบส์.

ไทยรัฐ. (2548). *ปวีณาพา ปดส.จับ เณรแอ ฉ้อโกงประชาชน.* สืบค้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2557, http://www.thairath.co.th/content/region/91382.

ธเนศ วงศ์ยานนาวา. (2558). *ปฏิวัติบริโภค จากสิ่งฟุ่มเฟือยมาสู่สิ่งจำเป็น.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยามปริทัศน์.

นพพร ประชากุล. (2555). *มายาคติ.* พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.

บ้านจอมยุทธ. (2543). *ความแตกต่างระหว่างปรัชญาตะวันออก - ตะวันตก.* สืบค้นเมื่อ 6 เมษายน 2558, จาก http://www.baanjomyut.com/library_2/extension-3/western_philosophy_philosophy_east/02.html.

เบอร์นาร์ด คริก. (2557). *ประชาธิปไตย.* แปลจาก Democracy : A Very Short Introduction. โดย อธิป จิตตฤกษ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ โอเพ่นเวิลด์ส.

แบรี่ สมาร์ท. (2555). *มิแชล ฟูโกต์.* แปลจาก Michel Foucault. โดย จามะรี เชียงทอง; และ สุนทร สุขสราญจิต. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (1996). *จิตวิทยาการศึกษา.* กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

ผู้จัดการออนไลน์ ASTV. (2554). *กระหึ่มยูทูป "คลิปฉาวเด็กชายคล้ายเณร" เต้นสุดเหวี่ยง.* สืบค้นเมื่อ 6 เมษายน 2558, จาก http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9540000007801/

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. (2553). *ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ.* พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: แอคทีฟ พริ้นท์.

พรรณี ชูทัย เจนจิต. (2538). *จิตวิทยาการเรียนการสอน.* พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: คอมแพคท์พริ้นท์.

พระพรหมคุณาภรณ์. (2549). *การพัฒนาที่ยั่งยืน.* พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สามลดา.

พระเมธีธรรมาภรณ์. (2537). *ปรัชญากรีก บ่อเกิดภูมิปัญญาตะวันตก.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศยาม เคล็ดไทย.

พระราชวรมุนี (ประยุทธ ปยุตฺโต). (2427). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์เพิ่มศัพท์และปรับปรุง.* กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พินิจ รัตนกุล. (2555). *ปรัชญาชีวิต ฌอง-ปอล ซาร์ตร์ ชีวิตและแนวคิดของเจ้าสำนักเอกซิสเตนเชียลิสม์.* พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สามัญชน.

พุทธทาสภิกขุ. (2508). *แก่นพระพุทธศาสนา*. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.

---------- . (2550). *สวนโมกข์อยู่ที่ไหน*. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.

---------- . (2550). สิ่งที่เรียกว่าบรมธรรม. ใน *มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 2. วนิดา ขำเขียว. หน้า 3 – 16. นนทบุรี: พีเอส พริ้นท์.

ยศ สันตสมบัติ. (2548). *มนุษย์กับวัฒนธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

---------- . (2550). *ฟรอยด์และพัฒนาการของจิตวิเคราะห์ จากความฝันสู่ทฤษฎีสังคม*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รพินทรนาถ ฐากูร. (2517). *สาธนา ปรัชญานิพนธ์*. แปลจาก The Realisation of Life. โดย ระวี ภาวิไล. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศึกษิตสยาม.

ราจีฟ เมโหทรา. (2548). *จิตแห่งคุรุ*. แปลจาก The Mind of Guru. โดย ทาคินี; และ ลัดดา วิวัฒน์สุระเวช. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยาม.

โรเบิร์ต สกิเดลสกี. (2558). *เคนส์ ความรู้ฉบับพกพา*. แปลจาก Kaynes A Very Short Introduction. โดย สฤณี อาชวานันทกุล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ โอเพ่นเวิลด์ส.

ลิวอิส เอ. โคเซอร์. (2533). *แนวความคิดทางทฤษฎีทางสังคมวิทยา คาร์ล มาร์กซ์*. แปลจาก Masters of Sociological Thought : Ideas in Historical and Social Context. โดย จามะรี พิทักษ์วงศ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ลีโอ ตอลสตอย. (2554). *ศิลปะคืออะไร*. พิมพ์ครั้งที่ 4. แปลจาก What is art. โดย สิทธิชัย แสงกระจ่าง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ openbooks.

วรรณรัตน์ ตั้งเจริญ. (2555, 1 สิงหาคม). สัมภาษณ์โดย วรรณวรุณ ตั้งเจริญ ที่บ้านวรรณรัตน์ ตั้งเจริญ.

วิกิพีเดีย. (2554). *วัฒนธรรม*. สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2554, จาก http://th.m.wikipedia.org/wiki/วัฒนธรรม.

วิกิพีเดีย. (2558ก). *ปรัชญา*. สืบค้นเมื่อ 6 เมษายน 2558, จาก http://th.wikipedia.org/wiki/ปรัชญา.

---------- . (2558ข). *ทวีปแอนตาร์กติกา*. สืบค้นเมื่อ 6 เมษายน 2558, จาก http://th.wikipedia.org/wiki/ทวีปแอนตาร์กติกา.

วัดผลจุดคอม วัดผล สถิติ และวิจัยการศึกษา. (2544). *การสุ่มตัวอย่าง*. สืบค้นเมื่อ 6 เมษายน 2558, จาก http://www.watpon.com/Elearning/res22.htm.

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2535). *สุนทรียศาสตร์เพื่อชีวิต*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

---------- . (2546). *สุนทรียศาสตร์เพื่อชีวิต*. กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์.

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2544). *ประวัติศาสตร์ศิลป์และการออกแบบ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สันติศิริ.

---------- . (2553). *พลังวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

---------- . (2556, 13 ธันวาคม). สัมภาษณ์โดย วรรณวรุณ ตั้งเจริญ ที่บ้านวิรุณ ตั้งเจริญ.

วีรวิท คงศักดิ์. (2551). *บทบาทของพรรคการเมืองในการควบคุมจริยธรรมนักการเมือง*. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. สืบค้นเมื่อ 13 กันยายน 2555, จาก http://www.senate.go.th/committee2551/committee/files/committee31/part3.pdf/

ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2539). *ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.

ศาสนา โซโรอัสเตอร์. (2543). สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2558. จาก http://www.baanjomyut.com/library/zoroastrianism/01.html/

สมเกียรติ ตั้งนโม. (2015). *การปรับตัวของเทววิทยาในลาตินอเมริกา : คริสต์ + มาร์กซ์ = เทววิทยาเพื่อการปลดปล่อย*. สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2558, จาก http://v1.midnightuniv.org/midnight2545/document95201.html/

สมภพ ภิรมย์. (2545). *บ้านไทยภาคกลาง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

โสภา ชูพิกุลชัย. (2522). *จิตวิทยาสังคมประยุกต์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

เหลาจื๊อ. (2525). *วิถีแห่งเต๋า*. พิมพ์ครั้งที่ 5. แปลจาก เต๋าเต็กเก็ง. โดย พจนา จันทรสันติ. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.

อารี สุทธิพันธุ์. (2547). *ปรัชญาศิลปะ*. กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์.

อารีรัง. (2015). *อารีรัง*. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2558, จาก https://th.wikipedia.org/wiki/อารีรัง.

ABC News. (2006). *Trans Fat Free and 'Finger-Licking Good'.* Retrieved April 6, 2015, from http://abcnews.go.com/Health/OnCall/story?id=2615217.

A Cinema Guild. (2015*). Press Kit of Leviathan.* Retrieved April 20, 2015, from http://cinemaguild.com/theatrical/downloads/leviathan/press.pdf/

Anastasio, Somoza Garcia. (2015). *Biography of Anastacio Somoza Garcia.* Retrieved April 26, 2015, from https://en.wikipedia.org/wiki/Anastasio_Somoza_Garc%C3%ADa.

Angelos, Skorda. (2010). *Interview Yorgos Avgeropoulos.* Retrieved April 27, 2015, from http://www.cardiff.ac.uk/jomec/resources/YorgosAvgeropoulosInterview.pdf.

Arirang. (2010). (DVD). *South Korea : Kim Ki-duk Film.*

Arirang. (2015). *Arirang a film by KIM Ki-duk.* Retrieved April 30, 2015, from http://www.festival-cannes.fr/assets/Image/Direct/038800.pdf/

Art film. (2015). *Art film.* Retrieved April 30, from http://en.m.wikipedia.org/wiki/Art-house.

Avventurosa. (2015). *Press of The Mouth of the Wolf.* Retrieved May 6, 2015, from http://www.avventurosa.net/wp-content/uploads/2014/03/LA-BOCCA-DEL-LUPO_PRESSBOOK_EN.pdf/

Bananas. (2009). *(DVD): Sweden : WG Film*.

BANANAS. (2015). *Panel Discussion at LAFF-SD.* Retrieved April 19, 2015, from https://vimeo.com/5506678/

Bananas Press Kit. (2015). *Bananas's Information.* Retrieved May 15, 2015, from http://www.bananasthemovie.com/wp-content/themes/bananas/press/bananas_press_kit.pdf

Banana Republic. (2015). *Term for Political Science*. Retrieved June 7, 2015, from https://en.wikipedia.org/wiki/Banana_republic/

Bardi, Jennifer. (2008). *The Humanist Interview with Josh Tickell.* Retrieved June 8, 2015, from http://thehumanist.com/magazine/september-october-2008/features/the-humanist-interview-with-josh-tickell/

Berlinale, Forum. (2010). *La bocca del Lupo : The Mouth of the Wolf.* Retrieved June 17, 2015, from https://www.berlinale.de/external/de/filmarchiv/doku_pdf/20105649.pdf/

Big Boys Gone Bananas. (2012). *(DVD): Sweden : WG Film.*

Book of Job. (2015). *Bible.* Retrieved June 20, 2015, from http://en.m.wikipedia.org/wiki/Book_of_Job/

Borderlines Film Festival. (2015). *Interview*. Retrieved June 22, 2015, from http://www.borderlinesfilmfestival.co.uk/sites/www.borderlinesfilmfestival.co.uk/files/Leviathan.pdf/

Bougainville Civil War. (2015). *Bougainville Civil War.* Retrieved June 21, 2015, from https://en.wikipedia.org/wiki/Bougainville_Civil_War/

Buddenbrooks. (2015). *Buddenbrooks by Thomas Mann*. Retrieved July 20, 2015, from https://www.en.m.wikipedia.org/wiki/Buddenbrooks/

Cambridge Dictionary. (2015). *Put your Money Where your Mouth is.* Retrieved June 20, 2015, from http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/put-your-money-where-your-mouth-is/

Carl, G. Herndl; & Stuart, C. Brown. (1996). *Green Culture Environmental Rhetoric in Contemporary America.* Wisconsin: The University of Wisconsin Press.

Cavendish, Richard. (2011). *General Somoza Takes Over Nicaragua.* Retrieved July 21, 2015, from http://www.historytoday.com/richard-cavendish/general-somoza-takes-over-nicaragua/

Chase, Andrea. (2012). *There Once was an Island : Filmmaker Briar March.* Retrieved July 23, 2015, from https://beta.prx.org/stories/75758/

Chemia/Chemo. (2009). *(DVD): Poland : Program 1 TVP S.A.*

Chibcha. (2015). *Chibcha Language.* Retrieved July 27, 2015, from https://en.wikipedia.org/wiki/Chibcha_language/

Cineuropa. (2010). *Interview : Pietro Marcello.* Retrieved July 20, 2015, from http://cineuropa.org/ff.aspx?t=ffocusinterview&lang=en&treeID=2084&documentID=135601/

Clive, Bell. (2005). *Art : The Project Gutenberg eBook.*

Colombia. (2015). *Republic of Colombia.* Retrieved July 23, 2015, from https://en.wikipedia.org/wiki/Colombia/

Colombianos. (2011). *(DVD): Sweden : Hysteria Film AB.*

---------- . (2015). *People of the Republic of Colombia.* Retrieved July 20, 2015, from https://en.wikipedia.org/wiki/Colombians/

Colombian Nationality Law. (2015). *Nationality by Birth.* Retrieved July 20, 2015, from https://en.wikipedia.org/wiki/Colombian_nationality_law/

Cultural capital. (2016). *Types.* Retrieved November 22, 2016, from http://en.m. wikipedia.org/wiki/Cultural_capital/

Culture. (2011). *Chemia.* Retrieved July 20, 2015, from http://culture.pl/pl/dzielo/chemia/

CW Elearn-music. (2015). *ตอนที่ 2 ลักษณะดนตรีในยุคคลาสสิค*. Retrieved July 22, 2015, from http://elearn-music.com/content/Lesson6.pdf/

Daniel, James Scott. (2011). *Project Nim : An Interview with Director James Marsh.* Retrieved July 20, 2015, from http://filmmakermagazine.com/25420-project-nim-an-interview-with-james-marsh/#.Vaye-Hgk_dk/

Davidson, Kelly. (2013). *From the Filmmakers of the Award-winning Documentary Fuel Comes the Big Fix, Which Details the BP Oil Spill in the Gulf of Mexico*. Retrieved July 20, 2015, from http://www.homepower.com/articles/vehicles/biofuels/film-big-fix/

Democracy Now. (2011). *The Fight Over Coal Mining is a "Fight About Democracy": New Documentary by Robert, Kennedy Jr. Chronicles Campaign to Halt Mountaintop Removal.* Retrieved August 2, 2015, from http://www.democracynow.org/2011/5/23/fight_over_coal_mining_is_a/

Doc Alliance Films. (2015). *Biography of Pawel Lozinski*. Retrieved August 4, 2015, from http://dafilms.com/director/8458-pawe-ozinski/

DOC Channel. (2013). *Interview : Lucien Castaing-Taylor on 'Leviathan' and Pushing Documentary Forward*. Retrieved August 3, 2015, from http://documentarychannel.com/interview-lucien-castaing-taylor-on-leviathan-and-pushing-documentary-forward/

Dominguez, Juan. (2015). *Profile of Juan Dominguez*. Retrieved August 2, 2015, from https://en.wikipedia.org/wiki/Juan_Dominguez_(lawyer)/

Draken Film. (2015). *Mikael Wiström om Kritik och Privilegier*. Retrieved August 3, 2015, from https://www.drakenfilm.se/artikel/mikael-wistrom-om-kritik-och-privilegier/

Dustin Chang. (2013). *Interview: Lucien Castaing-Taylor and Véréna Paravel on LEVIATHAN and the Possibilities of Cinema*. Retrieved August 4, 2015, from http://screenanarchy.com/2013/02/lucien-castaing-taylor-verena-paravel-interview.html/

Ecoliteracy. (2011). *Discussion Guide*. Retrieved August 6, 2015, from http://www.ecoliteracy.org/sites/default/files/uploads/shared_files/TLM_Guide.pdf

Ellen E Jones. (2012). *A Conversation with Searching for Sugar Man Director, Malik Bendjelloul.* Retrieved August 12, 2015, from http://www.independent.co.uk/arts-entertainment/films/features/a-conversation_with-searching-for-sugar-man-director-malik-bendjelloul-8429429.html/

E.Nina Rothe. (2011). *The Human Rights Watch Film Festival Digs Deep, Asks the Hard Questions.* Retrieved August 2, 2015, from http://www.huffingtonpost.com/e-nina-rothe/the-human-rights-watch-film-festival_b_876861.html/

EU Conferences Information. (2015). *The Speaker: Ms. Cosima Dannoritzer, Documentary Film Maker.* Retrieved August 27, 2015, from http://www.euconf.eu/plasticwaste2013/en/registration/speakers.html/

Eva, Novrup Redvall. (2010, November). *The Good Life Film.* (70):6 – 7. Retrieved August 2, 2015, from http://www.dfi.dk/~/media/Sektioner/English/FILMblad_pdf_ikoner/70film.ashx/

Familia. (2010). *(DVD): Sweden : Månharen Film & TV.*

Familia Film. (2015). *Download Synopsis from Official Site.* Retrieved August 2, 2015, from http://www.familiafilm.com/familia/downloads.html/

Film Journal International. (2011). *Recording the Human-rights Struggle : Festival Filmmakers Discuss their Eye-opening Documentaries.* Retrieved June 2, 2015, from http://www.filmjournal.com/content/recording-human-rights-struggle-festival-filmmakers-discuss-their-eye-opening-documentaries/

Film Society of Lincoln Center. (2015). *NYFF Press Conference : Leviathan.* Retrieved August 2, 2015, from https://www.youtube.com/watch?v=clOCqCIt-vE/

Filmmaker Magazine. (2012). *"Big Boys gone Bananas" I director.* Retrieved August 8, 2015, from http://filmmakermagazine.com/37856-big-boys-gone-bananas-director-fredrik-gertten/#.VbW3uHgk_dk/

Frank, Zelko. (2013). *Make it Green Peace.* New York: Oxford University Press.

Freedom Light Bulb. (2013). *Lightbulb Conspiracy Documentary by Cosima Dannoritzer.* Retrieved August 2, 2015, from http://freedomlightbulb.blogspot.com/2012/05/lightbulb-conspiracy-documentary-by.html/

Fuhrman, Disease Proof. (2007). *Dunkin' Donuts Kills Trans Fat.* Retrieved April 2, 2015, from จาก http://www.diseaseproof.com/archives/hurtful-food-dunkin-donuts-kills-trans-fat.html/

Genius. (2015). *Sugarman Lyrics.* Retrieved July 12, 2015, from http://genius.com/1429685/Rodriguez-sugarman/Sugar-man-wont-you-hurry-cos-im-tired-of-these-scenes-for-a-blue-coin-wont-you-bring-back-all-those-colors-to-my-dreams/

Gertten, Fredrik. (2009). *Interview by Orvar Säfström.* Retrieved April 22, 2015, from https://vimeo.com/4510220/

Gig Music. (2015). *Slang for a Musical Engagement.* Retrieved August 22, 2015, from https://en.wikipedia.org/wiki/Gig_(music)/

Gombita, Judy. (2012). *Transparent Swedish Filmaker Fredrik-David vs. Aggressive Dole-Goliath PR.* Retrieved August 2, 2015, from http://www.prconversations.com/2012/04/transparent-swede-filmmaker-fredrik-david-vs-aggressive-dole-goliath-pr/

Graeber, David. (2011). *To have is to Owe.* Retrieved June 22, 2015, from, http://canopycanopycanopy.com/issues/10/contents/to_have_is_to_owe/

Green Planet Production. (2014). *Josh Tickell Press Video.* Retrieved August 2, 2015, from https://www.youtube.com/watch?v=EkVtSds6bOo/

Grey Gardens. (2015). *Grey Gardens by Albert; & David, Maysles.* Retrieved May 21, 2015, from https://en.m.wikipedia.org/wiki/Grey_Gardens/

Guillen, Michael. (2011). *Interview With Tatiana Huezo.* Retrieved May 21, 2015, from http://theeveningclass.blogspot.com/2011/12/sfiff-2011-psiff-2012-tiniest-place.html/

Hannover Messe. (2015). *Hanover Fair.* Retrieved May 25, 2015, from https://en.m.wikipedia.org/wiki/Hannover_Messe/

Harper, Charles L. (2001). Environment and Society. USA: Prentice Hall.

Hawaii Pacific Network. (2010). *Q&A with Brier March.* Retrieved May 26, 2015, from https://www.youtube.com/watch?v=AI11_o8ieeU/

Hot Docs Spotlight. (2010). *Chemo.* Retrieved February 21, 2015, from https://younxt.wordpress.com/2010/04/27/hot-docs-spotlight-chemo/

Husserl, Edmund. (2010). *Ideas.* Reprint Edition : Routledge.

IDFA. (2011). *Synopsis of Water Children*. Retrieved February 21, 2015, from https://www.idfa.nl/industry/tags/project.aspx?ID=42f16dae-4cfa-4389-808d-5649cd2156da/

Indiewire Staff Jan6. (2012). *Meet the 2012 Sundance Filmmakers #12.* Retrieved February 12, 2015, from http://www.indiewire.com/2012/01/meet-the-2012-sundance-filmmakers-12-fredrik-gertten-big-boys-gone-bananas-50014/

International Film Festival Bratislava. (2015). *Every New Film is a Challenge / An Interview with Alberto Herskovits, Member of Documentary Films Jury.* Retrieved February 14, 2015, from http://2011.iffbratislava.com/daily/6th-november/every-new-film-is-a-challenge-an-interview-with-alberto-herskovits-member-of-documentary-films-jury/

Interview. (2015). *Interview with Director Fredrik Gertten with Orvar Säfström.* Retrieved February 25, 2015, from http://www.bananasthemovie.com/wp-content/themes/bananas/press/bananas_interview_long.pdf/

Interview with Bananas. (2010). *Carleton Cinema Politica.* Retrieved February 29, 2015, from http://www.cinemapolitica.org/blog/carleton/interview-bananas-director-fredrik-gertten/

Jackson, Wayne. (2015). *What Is Leviathan?.* Retrieved February 21, 2015, from https://www.christiancourier.com/articles/352-what-is-leviathan/

James Marsh at British Council Russia. (2012). *From Documentary to Feature Film, James Marsh.* Retrieved February 28, 2015, from https://www.youtube.com/watch?v=u2LXJQ0Zjjc/

Jean-Paul, Sartre. (1972). *Being and Nothingness.* Translated by Hazel E. Barnes. 6th ed. New York: Washington Square Press.

Jeremy, Lybarger. (2012). *Michael Glawogger's "Whores' Glory".* Retrieved July 20, 2015, from http://www.motherjones.com/media/2012/07/michael-glawog-gers-whores-glory/

Johnson, Gail. (2002). *Research Methods for Public Administrators : Quorum Books*. Michigan: University of Michigan.

Jorn, K. Bramann. (2009). *Sartre : Existentialism and the Modern World*. Retrieved February 26, 2013, from http://faculty.frostburg.edu/phil/forum/Existentialism.htm/

Josh; & Rebecca. (2015). *Josh & Rebecca Tickell Discuss their Documentaries*. Retrieved May 21, 2015, from https://www.youtube.com/watch?v=LuiFkcRJkqk/

Kalina. (2015). *Kalina People*. Retrieved June 27, 2015, from https://en.wikipedia.org/wiki/Kalina_people/

Kim, Ki-duk. (2015). *Profile of Kim Ki-duk*. Retrieved April 22, 2015, from http://en.m.wikipedia.org/wiki/Kim_Ki-duk/

Kyle, O'Connor. (2010). *Familia.* Retrieved July 27, 2015, from https://silverdocs.wordpress.com/tag/alberto-herskovits/

La, Biennale di Venezia Channel. (2011). *68th Venice Film Festival-Orizzonti-Whores' Glory*. Retrieved September 1, 2015, from https://www.youtube.com/watch?v=sY18nzsJOiM/

Lauren, Wissot. (2011). *The Good Life : An Interview with Eva Mulvad*. Retrieved September 19, 2015, from http://globalcomment.com/the-good-life-an-interview-with-eva-mulvad/#

Let's talk about it. (2012). *Dole's Corporation Greed with Fredrik Gertten of Big Boys Gone Bananas*. Retrieved October 11, 2015, from https://www.youtube.com/watch?v=9RlNopfAV-o/

Leviathan. (2012). *(DVD): United Stated of America : The Sensory Ethnography Lab*.

---------- . (2015). *Leviathan : A sea Monster.* Retrieved July 12, 2015, from http://en.m.wikipedia.org/wiki/Leviathan/

Liberation Theology. (2015). *Description of Liberation Theology.* Retrieved February 9, 2015, from https://en.wikipedia.org/wiki/Liberation_theology/

Life for Sale. (2009). *(DVD): Greece : Small Planet Production.*

Living Eco. (2010). *Josh Tickell Interviewed by Ken, Spector*. Retrieved October 8, 2015, from https://www.youtube.com/watch?v=9F3dW5diNas

Los Angeles. (2015). *City of Los Angeles*. Retrieved May 7, 2015, from https://en.wikipedia.org/wiki/Los_Angeles/

Lucien Castaing-Taylor. (2015). *Biography of Lucien Castaing-Taylor*. Retrieved September 5, 2015, from https://en.wikipedia.org/wiki/Lucien_Castaing-Taylor/

Man on Wire. (2008). *(DVD): United Kingdom : UK Film Council.*

Mauro Javier Cardenas. (2011). *The Strength to Endure the Worst : A Q&A with Filmmaker Tatiana Huezo.* Retrieved February 4, 2015, from http://tiniestplace.weebly.com/technical-data-raquo.html/

Medellín. (2015). *The Municipality of Medellín*. Retrieved May 6, 2015, from https://en.wikipedia.org/wiki/Medell%C3%ADn/

Metropole Films. (2015). *Information about the Movie*. Retrieved August 10, 2015, from http://www.metropolefilms.com/data/ftp/Searching%20For%20Sugarman/PK_Searching%20for%20Sugar%20Man_Eng_Metro.pdf/

Metz, Christian. (1991). *Film Language : A Semiotics of the Cinema*. Chicago: University of Chicago Press.

Michael, Glawogger. (2015a). *Information of Whores' Glory from Official Website.* Retrieved January 14, 2558, from http://www.whoresglory.com/director-comments.html/

---------- . (2015b). *Information of Whores' Glory from Official Website*. January 15, 2558, from http://www.whoresglory.com/director-comments-2.html/

---------- . (2015c). *Information of Whores' Glory from Official Website.* Retrieved January 14, 2558, from http://www.whoresglory.com/director-comments-3.html/

---------- . (2015d). *Information of Whores' Glory from Official Website.* Retrieved January 16, 2558, from http://www.whoresglory.com/director-comments-4.html/

---------- . (2015e). *Information of Whores' Glory from Official Website.* Retrieved January 15, 2558, from http://www.whoresglory.com/director-comments-5.html/

---------- . (2015f). *Information of Whores' Glory from Official Website*. Retrieved January 15, 2558, from http://www.whoresglory.com/director-comments-6.html/

---------- . (2015g). *Information of Whores' Glory from Official Website.* Retrieved January 15, 2558, from http://www.whoresglory.com/director-comments-7.html/

---------- . (2015h). *Information of Whores' Glory from Official Website*. Retrieved January 15, 2558, from http://www.whoresglory.com/director-comments-8.html/

M Movie Web. (2010). *Exclusive : Director James Marsh and Philippe Petit Interview*. Retrieved January 16, 2558, from https://www.youtube.com/watch?v=f570wvt5JVU/

More Intelligent Life. (2015). *THE Q&A/ JAMES MARSH, FILM DIRECTOR*. Retrieved January 14, 2558, from http://moreintelligentlife.com/blog/simon-willis/qa-james-marsh-film-director/

Mortal Coil. (2015). *Poetic Meaning.* Retrieved June 14, 2558, from https://en.m.wikipedia.org/wiki/Mortal_coil/

Muisca. (2015). *Muisca People.* Retrieved February 14, 2558, from https://en.wikipedia.org/wiki/Muisca_people/

Mukaiyama, Tomoko. (2015). *Wasted : Concept.* Retrieved January 17, 2558, from http://tomoko.nl/works/wasted/

Nancy, Rottle;& Ken, Yocom. (2010). *Ecological Design.* Switzerland: AVA Publishing SA.

Narodowy Instytut Audiowizualny. (n.d.). *Polska Szkola Documentu-Pawel Lozinski*. (Booklet in DVD). Poland: Wydawca.

NASA Science:Science News. (2013). *What Happended To Mars? A Planetary Mystery*. Retrieved April 6, 2558, from http://science.nasa.gov/science-news/science-at-nasa/2013/12nov_maven/

NBC News. (2007). *McDonald's Finally Picks Transfat-free Oil*. Retrieved April 6, 2558, From http://www.nbcnews.com/id/16873869/#.U1olIhZMabI/

Nichols, Bill. (2010). *Introduction to Documentary*. 2nd ed. Indiana: Indiana University Press.

No Pain no Gain. (2015). *Meaning of No Pain no Gain*. Retrieved April 23, 2558, from https://en.m.wikipedia.org/wiki/No_pain,_no_gain/

NSR. (2015). *New Source Review*. Retrieved July 6, 2558, from จาก http://en.m.wikipedia.org/wiki/New_Source_Review/

Office of Governor Edmund G. Brown Jr. (2010). *Governor Schwarzenegger Applauds Facilities for Going Green.* Retrieved April 6, 2558, from http://gov.ca.gov/news.php?id=10915/

Official Site of Water Children. (2015). *Aliona van der Horst*. Retrieved May 16, 2558, from http://www.waterchildren.nl/en/aliona-van-der-horst/

O'Neil, Dennis. (2006). Process of Change. Retrieved September 22, 2554, from http://anthro.palomar.edu/change/change_2.htm

Online Slang Dictionary. (2015). *Definition of Sugar*. Retrieved September 12, 2558, from http://onlineslangdictionary.com/meaning-definition-of/sugar/

Osho. (2007). *Intelligence = เป็นไปได้ด้วยปัญญา.* แปลจาก Intelligence. โดย ประพนธ์ ผาสุขยืด. กรุงเทพฯ: Mind Publishing.

Osho. (2007). *My Way of Life is not Philosophy*. Retrieved June 26, 2558, from https://www.youtube.com/watch?v=kK4aVB1uPOg&list=PLxI7ssO5_r5dAY6txasDAhnwFvtHeTowA/

----------. (2014). *Creativity Unleashing the Forces Within = พลังสร้างสรรค์ของกำนัลแด่ผู้ฉีกกรอบ.* แปลโดย ภัทริณี เจริญจินดา. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

Osho World. (1987). *Chapter 21 Philosia the Path of Mystic : The Great Pilgrimage From Here to Here*. Retrieved June 28, 2558, from http://www.oshoworld.com/e-books/eng_discourses.asp?pdf_id=047_The_Great_Pilgrimage_From_Here_to_Here.pdf&download=Yes/

Our Generation. (2011). *(DVD): Australia : Sinem Saban.*

Our Generation Media. (2014). *Official Site*. Retrieved July 26, 2558, from http://www.ourgenerationmedia.org/#!about/c10fk/

Paravel, Véréna. (2015). *Biography of Véréna Paravel*. Retrieved June 24, 2558, from https://www.en.wikipedia.org/wiki/Véréna_Paravel/

Park City Television. (2011). *IN THE CAN : Project Nim - Director James Marsh*. Retrieved July 29, 2558, from https://www.youtube.com/watch?v=pG9IAnmDMCU/

PBS POV. (2013). *Fact Sheet*. Retrieved June 12, 2558, from http://pov-tc.pbs.org/pov/film-files/law-in-these-parts-fact-sheet-1_press_file_2.pdf/

Polish Film Institute. (2015). *Chemo (Chemia)*. Retrieved May 24, 2558, from จาก http://en.pisf.pl/films/films-from-a-to-z/chemia?wcag=1/

POV Pressroom. (2013). *Slang for a Musical Engagement*. Retrieved June 11, 2558, from http://www.pbs.org/pov/blog/pressroom/2013/07/the-law-in-these-parts-premieres-on-pov-pbs/

Press Book of Whores Glory. (2015). *WhoresGlory-Notes.* Retrieved June 7 2558, from http://www.the-match-factory.com/films/items/whores-glory.html?file=assets/downloads-public/films/w/whores-glory/pressbook-whores-glory.pdf/

Press from Corso Film. (2015). *Plakat: Download.* Retrieved June 18, 2558, from http://www.corsofilm.com/corso_presse.php/

Press Kit of Big Boys Gone Bananas. (2012). *Press Kit*. Retrieved June 29, 2558, from http://d3n8a8pro7vhmx.cloudfront.net/wgfilm/pages/63/attachments/original/BBGB_presskit.pdf?1326292913/

Press Kit of Man on Wire. (2015). *Final Notes & Director Statement*. Retrieved May 12, 2558, from http://www.magpictures.com/presskit.aspx?id=be7f3311-664f-41fd-a8a8-99b27c37be45/

Press Kit of the Light Bulb Conspiracy. (2013). *Press Kit of the Movie*. Retrieved June 11, 2558, from http://www.science-television.com/upload/DP_Pret_a_Jeter.pdf/

Press Kit of The Tiniest Place. (2015). *Technical Data*. Retrieved July 15, 2558, from http://tiniestplace.weebly.com/technical-data-raquo.html/

Press Notes of Searching for Sugar Man. (2015). *Information of the Movie*. Retrieved July 11, 2558, from http://press.sundance.org/38362?format=pdf/

Press Notes of The Last Mountain. (2015). *Information from Official Site*. Retrieved June 22, 2558, from http://thelastmountainmovie.com/wp-content/uploads/TLM-Press-Notes-3_21_11.pdf/

Press Notes of The Law Film. (2015). *Information from Official Website*. Retrieved May 12, 2558, from https://www.thelawfilm.com/docs/Press_Notes.pdf/

Press of Project Nim. (2015). *Information of the Movie*. Retrieved May 31, 2558, from http://www.mongrelmedia.com/MongrelMedia/files/53/53ff100c-0569-444a-9d5d-489f4b685a06.pdf

Press of There Once was an Island. (2015). *Press and Distribution Information from Official Website*. Retrieved May 12, 2558, from www.thereoncewasanisland.com/files/press_kit_new1.docx/

Press of Waste Land. (2015). *Official Site of Waste Land*. Retrieved June 2, 2558, from http://wastelandmovie.com/downloads.html/

Project Nim. (2011). *(DVD): United Kingdom : Red Box Films.*

Publicity and Media. (2011). *Information and Press Kit of the Movie*. Retrieved June 10, 2558, from http://www.thereoncewasanisland.com/wp-content/uploads/complete_publicity.zip/

Quan, Tracy. (2012). *'Whores' Glory': An Interview With Michael Glawogger*. Retrieved June 5, 2558, from จาก http://www.thedailybeast.com/articles/2012/04/28/whore-s-glory-an-interview-with-michael-glawogger.html/

Quimbaya. (2015). *Quimbaya Civilization*. Retrieved July 11, 2558, from https://en.wikipedia.org/wiki/Quimbaya_civilization/

Ra'anan Alexandrowicz. (2015a). *The Law in These Parts : Filmmaker Statement*. Retrieved June 10, 2558, from http://www.pbs.org/pov/thelawintheseparts/filmmaker-statement/

Ra'anan Alexandrowicz. (2015b). *The Justice of Occupation*. Retrieved June 4, 2558, from http://www.nytimes.com/2012/01/25/opinion/the-justice-of-occupation.html?_r=2/

Rodriguez. (2015). *About Rodriguez*. Retrieved July 4, 2558, from http://www.rodriguez-music.com/about-rodriguez/

Romano, Tricia. (2010). *Oscar-nominated Documentary 'Waste Land' Explores the World's Largest Garbage Dump.* Retrieved August 17, 2558, from http://grist.org/article/2010-11-05-lucy-walkers-waste-land-finds-treasure-in-trash/

Rüdiger Suchsland. (2012). *Die Subtile Uminterpretation von Selbstentfaltung*. Retrieved August 24, 2558, from จาก http://www.heise.de/tp/artikel/36/36747/1.html/

Schüren Verlags FILMgeBlätter. (2015). *Interview mit Carmen Losmann*. Retrieved August 17, 2558, from http://www.schueren-verlag.de/programm/texte/11-interview-mit-carmen-losmann.html?tmpl=component/

Searching for Sugar Man. (2012a). *(DVD): United Kingdom : Passion Pictures.*

---------- . (2012b). *Making of Sugar Man. (DVD): United Kingdom : Passion Pictures.*

Silvia, Barbero; & Brunella, Cozzo. (2009). *Ecodesign.* China: Tandem Verlag GmbH.

Singer, Matt. (2015). *JAMES MARSH'S PET "PROJECT NIM".* Retrieved August 11, 2558, from http://www.ifc.com/2011/07/james-marsh-project-nim-interview/

Small Planet. (2015). *Information of the Movie*. Retrieved August 7, 2558, from http://www.smallplanet.gr/en/documentaries/chronologically/2009-2010/229-life-for-sale/

Spotlight. (2014). *From A to Z : Yorgos Avgeropoulos*. Retrieved August 14, 2558, from http://www.kathimerini.gr/771024/article/proswpa/proskhnio/apo-to-a-ews-to-w-giwrgos-aygeropoylos/

Stocktown Culture in Motion. (2012). *Colombianos.* Retrieved August 29, 2558, from http://stocktown.com/colombianos/

Sundance TV. (2008). *Interview : Man on Wire*. Retrieved August 17, 2558, from https://www.youtube.com/watch?v=9vztE8eeYFE&list=PLiqzSa4VcF1WgxzQwfINZQVxHDBc4gdSV

Supichaya Wangpitipanit. (2555). *ปรัชญาตะวันออก.* Retrieved April 6, 2558, from จาก http://philosophysee.blogspot.com/2012/01/3.html/

Swedish Nationality Law. (2015). *Swedish Citizenship*. Retrieved August 21, 2558, from http://en.wikipedia.org/wiki/Swedish_nationality_law/

The Big Fix. (2012). *(DVD): United Stated of America : Green Planet Productions*.

The Florida Center for Environmental Studies. (2012). *SLR 2012 Summit – Filmmaker Interview Briar March*. Retrieved August 21, 2558, from https://www.youtube.com/watch?v=Y42fK4aIOZ8/

The Free Dictionary. (2015). *Meaning of Banana*. Retrieved August 16, 2558, from http://www.thefreedictionary.com/gone+bananas/

The Good Life. (2010a). *(DVD): Denmark : Danish Documentary Production.*

---------- . (2010b). *Interview with Director. (DVD): Denmark : Danish Documentary Production.*

The Last Mountain. (2011). *(DVD): United Stated of America : Uncommon Productions.*

The Last Mountain : Bill Haney. (2011). *Interview with Bill Haney.* Retrieved April 17, 2558, from http://www.suicidegirls.com/girls/sash/blog/2680355/the-last-mountain-bill-haney/

The Law in These Parts. (2011). *(DVD): Israel : Liran Atzmor.*

The Light Bulb Conspiracy. (2010). *(DVD): Spain : Media 3.14.*

The Lip TV. (2012). *Fredrik Gertten on BYOD at Sundance Remix4.* Retrieved April 7, 2558, from จาก https://www.youtube.com/watch?v=2qSF6UnI-Wg/

The Video Project. (2015). *Information of Lightbulb Conspiracy.* Retrieved April 17, 2558, from http://www.videoproject.com/libuco.html/

There Once was an Island. (2010). *(DVD): New Zealand : On The Level Productions.*

The Tiniest Place. (2011). *(DVD): Mexico : The Centro de Capacitación Cinematográfica.*

The Wolf's Mouth (or La bocca del lupo). (2010). (DVD): Italy : Indigo Film.

Tickell, Josh. (2011). *Biodiesel DIY-Josh Tickell Video*. Retrieved August 18, 2558, from https://www.youtube.com/watch?v=nmlUta8o_u8/

Time. (2014). *NASA Chief : Humanity's Future Depends On Mission To Mars.* Retrieved April 6, 2558, from http://time.com/76178/nasa-chief-humanitys-future-depends-on-mission-to-mars/

Todorovic, Tijana. (2012). *Whore's Glory : Interview with Michael Glawogger*. Retrieved April 11, 2558, from http://bturn.com/6377/whores-glory-interview-with-michael-Glawogger/

Triptych. (2015). *What is the Triptych*. Retrieved April 10, 2558, from https://en.wikipedia.org/wiki/

Triptych98 Rock Baltimore. (2013). *Michael Glawogger-Director of Whores' Glory.* Retrieved April 7, 2558, from https://www.youtube.com/watch?v= aAJyQbx5Uys/

Vimooz. (2011). *Tribeca Film Festival : One on One with director Eva Mulvad of the Good Life*. Retrieved April 1, 2558, from http://www.vimooz.com/2011/05/01/2011-tribeca-film-festival-one-on-one-with-director-eva-mulvad-of-the-good-life/

Waste Land. (2009). *(DVD): United Kingdom : Almega Projects.*

Water Children. (2011). *(DVD): Netherlands : Zeppers Film.*

What is BANANAS. (2015). *Fredrik Gertten Talks about the Film.* Retrieved April 27, 2558, from https://vimeo.com/4509906/

Whores' Glory. (2011). *(DVD): Austria : Lotus-Film.*

Whore's Glory Press Kit. (2015). *Whore's Glory Press Kit.* Retrieved April 27, 2558, from https://www.kinolorber.com/data/presskit/WHORESGLORY_presskit.pdf/

Wikipedia. (2011a). *เศรษฐกิจพอเพียง*. Retrieved September 11, 2012, from http://th.wikipedia.org/wiki/เศรษฐกิจพอเพียง/

Wikipedia. (2012a). *John Grierson.* Retrieved September 11, 2012, from http://en.wikipedia.org/wiki/John_Grierson/

Wikipedia. (2012b). *Operating Conditioning Chamber.* Retrieved September 13, 2012, from http://en.wikipedia.org/wiki/Operant_conditioning_chamber/

---------- . (2012c). *Sergei Eisenstein.* Retrieved September 11, 2012, from http://en.wikipedia.org/wiki/Sergei_Eisenstein/

---------- . (2012d). *Robert Joseph Flaherty.* Retrieved September 11, 2012, from http://en.wikipedia.org/wiki/Robert_J._Flaherty/

---------- . (2012ก). *มรรคมีองค์แปด.* Retrieved September 12, 2012, from http://th.wikipedia.org/wiki/อริยมรรค/

---------- . (2012ข). *ปฏิจฺจสมุปบาท.* Retrieved September 12, 2012, from http://th.wikipedia.org/wiki/ปฏิจสมุปบาท/

---------- . (2012). *ปรัชญา.* Retrieved September 11, 2012, from http://th.wikipedia.org/wiki/ปรัชญา/

---------- . (2014a). *Advertising.* Retrieved April 6, 2558, from http://en.wikipedia.org/wiki/Advertising/

---------- . (2015). *Being and Nothingness.* Retrieved August 26, 2558, from http://en.wikipedia.org/wiki/Being_and_Nothingness/

---------- . (2015a). *International Olympic Committee.* Retrieved April 16, 2015, from http://en.wikipedia.org/wiki/Olympic_Movement/

---------- . (2015b). *Nature.* Retrieved April 6, 2015, from http://en.m.wikipedia.org/wiki/Nature/

---------- . (2015c). *Occupy Wall Street.* Retrieved April 6, 2015, from http://en.wikipedia.org/wiki/Occupy_Wall_Street.

---------- . (2015d). *Pollution.* Retrieved June 16, 2015, from http://en.wikipedia.org/wiki/Pollution.

Willis, Neil. (2011). *People Wanted it to be Made : Q&A with Sinem Saban and Damien Curtis.* Retrieved September 15, 2015, from https://www.theguardian.com/world/2011/feb/14/our-generation-saban-curtis-willis/

Work Hard Play Hard. (2011). *(DVD): Germany : HUPE Film.*

Yorgos Avgeropoulos. (2015). *Profile of Yorgos Avgeropoulos.* Retrieved September 21, from https://en.wikipedia.org/wiki/Yorgos_Avgeropoulos/

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ภาพประกอบเกี่ยวกับภาพยนตร์สารคดี



La bocca del lupo

The Mouth of the Wolf

Pietro Marcello

If we never tire of seeing love stories in the cinema, it must be to do with the unfathomable secret of how different times and places play a role in how scripts are written.

The love story between the transsexual Mary and Enzo, a Sicilian with a moustache and a heart of gold, started in prison and takes its course in Genoa's harbor district, a world that is close to disappearing. Pietro Marcello also sets a parallel plot in the same district, which documents and reconstructs the lives of Mary and Enzo in a simultaneously truthful and fictitious manner. Combining scenes from today and images from the past that Marcello found in various public and private treasure chests, ***La bocca del lupo*** uncovers a city both melancholy and audacious, where the women at the bars speak in voices nearly as deep of those of the men with whom they drink and where those stranded there have never been able to escape the unreal, forgotten places of the harbor. It's as if Genoa's harbor district actually invented the love story between Mary and Enzo. Pietro Marcello has reconstructed this love story in the form of a script for a documentary, which uses distinctive music, memories and archive material to bring a barely visible past back to life.

Dorothee Wenner

Wenn wir nie müde werden, Liebesgeschichten im Kino zu sehen, so hat das mit einem unergründlichen Geheimnis zu tun, nämlich wie Zeiten und Orte die Drehbücher mitschreiben.

Die Liebesgeschichte zwischen der Transsexuellen Mary und Enzo, einem Sizilianer mit Schnauzbart und einem Herz aus Gold, begann einst im Gefängnis und nimmt ihren Lauf in der fast schon untergegangen Welt von Genuas Hafenviertel. Hier verortet Pietro Marcello eine Parallelhandlung, die ebenso fiktiv wie wahrheitsgetreu Marys und Enzos Lebensweg dokumentiert und rekonstruiert. Mit Szenen von heute und Bildern von damals, die Marcello in privaten und öffentlichen Schatztruhen gefunden hat, entdeckt ***La bocca del lupo*** eine Stadt, die melancholisch und verwegen ist, in der die Frauen an den Bars fast so tiefe Stimmen haben wie die Männer, mit denen sie trinken, wo seit jeher an den unwirklich vergessenen Orten des Hafens die Gestrandeten hängen geblieben sind. Das Hafenviertel von Genua scheint die Liebesgeschichte zwischen Mary und Enzo erfunden zu haben. Pietro Marcello hat sie als Drehbuch für einen Dokumentarfilm nachinszeniert, der mit eigenwilliger Musik, Erinnerungen und Archivmaterial eine gerade noch sichtbare Vergangenheit aufleben lässt.

Dorothee Wenner

ภาพประกอบ 33ก ข้อมูลภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ปากของหมาป่า หรือขอให้โชคดี จากเว็บไซต์

Genua früher und heute

Ursprünglich stammt die Idee zu diesem Film von der San Marcellino Stiftung, den Jesuiten in Genua, die seit Jahren obdachlose, sozial benachteiligte und notleidende Menschen unterstützen. Dabei ging es weniger darum, die Arbeit der Stiftung zu zeigen, als die Welt, in der sie stattfindet.
Vor diesem Film kannte ich Genua nicht besonders gut. Die einzigen Erinnerungen, die ich hatte, gehen auf Geschichten zurück, die mein Vater mir erzählt hatte. Er war Seemann, und seine Schiffe stachen immer von dort aus in See. Für meinen Vater war Genua die ideale Stadt schlechthin, und er erzählte oft, wie schön es dort war: von den Kuttelmärkten, die es heute nicht mehr gibt, vom Himmel über Genua, dieser nördlich gelegenen Stadt, deren Blick aber gewissermaßen nach Süden gerichtet ist.
Ich habe ein anderes Genua kennengelernt und in einem Viertel in der Nähe des Hafens gewohnt, wo – wie in den meisten norditalienischen Städten – die sozialen Unterschiede in der Bevölkerung besonders groß sind und die Vergangenheit so präsent ist wie das Kopfsteinpflaster von Sottoripa.
Ich habe mit diesem Film versucht, über die Gegenwart zu sprechen, über die Hinterlassenschaften einer verlorenen Welt; die Nostalgie des 20. Jahrhunderts wird durch Archivaufnahmen und Amateurfilme vermittelt, die von älteren Genuesern stammen.
Mein Blick auf die Gegenwart ist der eines Fremden, der aus dem Fenster blickt und beschreibt, was er sieht. Den Blick auf die Vergangenheit und die Geschichte repräsentieren die Genuesen, die in diesem Film sprechen, ohne zu reden. *Pietro Marcello*

Eine ungleiche Liebe

In ***La bocca del lupo*** sind klassische Bilder einer verfallenden Stadt mit der Geschichte eines Paares verwoben, das jahrzehntelang durch Gefängnismauern voneinander getrennt war. Dieser gespenstisch schöne, schwer einzuordnende Doku-Film von Pietro Marcello erzählt die Geschichte eines Knastbruders und seines transsexuellen Partners und lässt dabei Parallelen zu Genua entstehen, der Stadt, in der beide leben.
Der Film wurde von der couragierten Produktionsfirma Indigo Film koproduziert. Auftrag und Teilfinanzierung kamen allerdings von der Fondazione San Marcellino, einer Dependance des Jesuitenordens, die sich für mittel- und obdachlose Menschen einsetzt. Von sämtlichen katholischen Ordenseinrichtungen sind die für ihre Unabhängigkeit bekannten Jesuiten die Einzigen, die sich mit einer filmischen Liebesgeschichte zwischen einem Kriminellen und einem ehemals heroinsüchtigen Transsexuellen in Verbindung bringen lassen.
Der Dokumentarfilm benutzt Spielfilmszenen, um die dramatische Entwicklung der Handlung voranzutreiben. So erleben wir gleich zu Beginn Vincenzo Motta, kurz Enzo genannt, der sich nach seinem letzten Gefängnisaufenthalt auf den Weg nach Hause macht. Höhepunkt von Enzos Schwierigkeiten war ein Schusswechsel mit der Polizei, der ihn für mehrere Jahre hinter Gitter brachte. Während dieses Gefängnisaufenthalts hat er Mary Monaco, die im Trakt für Transsexuelle inhaftiert ist, kennen- und lieben gelernt. Nach ihrer Entlassung lebt Mary in einer heruntergekommenen Nachbarschaft und wartet auf Enzo.
Im Kern ist der Film die einfache Geschichte von einer ungleichen Liebesbeziehung, die sich trotz aller Schwierigkeiten positiv entwickelt. Wenn wir die beiden zum ersten Mal zusammen sehen (nach drei Vierteln des Films), erzählt Mary bewegend über die Zeit des Wartens und ihre

Genoa, yesterday and today

The idea for this film came from the San Marcellino Foundation, run by the Jesuits of Genoa, who for years have given aid to the homeless, disadvantaged and destitute in various ways. The intention was to recount not so much the work of the Foundation itself but the world in which it works, the people and the city.
Before I started work on the film I didn't know Genoa well; the only memories I had were the stories my father told me – being a sailor, he always shipped out from there and throughout his youth, Genoa represented his ideal city. He always told me how beautiful it was, of its tripe markets, which don't exist any more, and of its sky; a northern town that always looked southward.
I knew a different Genoa. I lived in a part of the city near the port where, like in the majority of northern Italian cities, the social fabric was especially distinct, and where the past is as ingrained as the cobblestones of Sottoripa.
With this film, I tried to talk about the present around me, about the residue from a lost world – while the nostalgia of the 20th century is represented through archive materials of films made by both amateurs and professionals, recorded by the Genoese of the old generation.
My outlook on the present is that of a stranger looking out a window and describing what he sees; the outlook on the past and on history is represented by the Genoese who have been able to talk silently via a camera lens. *Pietro Marcello*

An unequal love

Vintage images of a city on the decline are woven into the story of a couple separated for decades by prison bars in ***La bocca del lupo***. This hauntingly beautiful, practically uncategorizable docu by Pietro Marcello takes the story of a jailbird and his transsexual partner and creates parallels with the life of their city, Genoa. Honest, unpretentious pic nabbed top prize at the recent Turin fest. Though its skedded February local release will generate little biz, ***La bocca*** should be well fed by fests worldwide.
Film was co-produced by the adventurous Indigo Films (which produces Paolo Sorrentino's pics, among others), but was commissioned and supported by Fondazione San Marcellino, a branch of the Jesuits known for its work with the indigent and homeless. Among Catholic orders, only the Jesuits, with their famous independent streak, could be connected to a film that celebrates the love between a felon and a transsexual former heroin addict.
Docu uses staged scenes to dramatize the story's trajectory, beginning with Vincenzo Motta, known as Enzo, making his way home after his latest stretch in prison. Enzo's hard-scrabble life culminated in a police shootout that got him multiple stints in the can – during one of which he and Mary Monaco, a prisoner in the transsexual ward, met and fell in love.
After her release, Mary set up house in a dilapidated neighborhood and waited for Enzo. At its core, the pic is a simple love story about an unlikely relationship that blossoms against the odds. When they're finally seen together (about three-quarters

ภาพประกอบ 33ข ข้อมูลภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ปากของหมาป่า หรือขอให้โชคดี จากเว็บไซต์

into the film), Mary movingly talks about the waiting and their dreams – though auds' sympathies may be tempered by the fact that Enzo appears to be as high as a kite.
Helmer-d.p. Marcello invests the pair's story with a reflection on the shifting fate of Genoa, a once-flourishing city with an impressive artistic and industrial heritage that fell into decline during the 20th century. Through material ranging from 1920s homemovies to scenes of massive ship launches and dynamited machinery, Marcello pays mournful tribute to the city's degeneration. Its fortunes are compared with those of shipwrecked survivors – a comparison that also fits Enzo and Mary.
Marcello's images are unselfconsciously poetic, often caught at the exact moment when sunlight brings out the richness in every hue. Pic's soundtrack, too, is confidently layered, incorporating offscreen voices, narration, music and direct sound in ways that draw viewers in and keep them there.

Jay Weissberg, www.variety.com, December 7, 2009

Pietro Marcello was born in Caserta, Italy on July 2, 1976. He studied at the Accademia di Belle Arti in Naples.

Films/Filme
2003: *Carta* (short film). *Scampia* (short film). 2004: *Il cantiere* (short film). 2005: *La baracca* (short film). 2007: *Il passaggio della linea* (short film). 2009: ***La bocca del lupo***.

gemeinsamen Träume – allerdings könnte die Sympathie des Publikums etwas darunter leiden, dass Enzo währenddessen offensichtlich unter Drogen steht.
Regisseur und Kameramann Marcello hat die Liebesgeschichte mit dem wechselhaften Schicksal Genuas verwoben, einer ehemals florierenden Stadt mit einem beeindruckenden künstlerischen und industriellen Erbe, die im 20. Jahrhundert einen Niedergang erlebte. Mit Filmausschnitten, die aus Heimkinofilmen der 1920er Jahre bis hin zu Dokumentarfilmen über die Stapelläufe riesiger Schiffe und Sprengungen von Fabrikeinrichtungen reichen, erweist Marcello dem Verfall dieser Stadt trauernd die Ehre. Genuas Schicksal wird, ebenso wie das von Enzo und Mary, mit dem von Schiffbrüchigen verglichen.
Marcellos Kamera ist unbefangen poetisch, oft fängt er präzise das Sonnenlicht ein, in dem jedes Detail sichtbar wird. Auch das Sounddesign ist vielschichtig; es vereinigt Offstimmen, Kommentare, Musik und Originalton in einer Weise, die den Zuschauer bannt und nicht mehr loslässt.

Jay Weissberg, www.variety.com, 7. Dezember 2009



Pietro Marcello wurde am 2. Juli 1976 in Caserta, Italien, geboren. Er studierte an der Accademia di Belle Arti in Neapel.

Land: Italien 2009. **Produktion:** Indigo Film, Rom; L'Avventurosa Film, Mailand. **Regie, Drehbuch, Kamera:** Pietro Marcello. **Schnitt, Archivrecherche:** Sara Fgaier. **Ton:** Emanuele Vernillo. **Tonschnitt:** Riccardo Spagnol. **Musik:** ERA (Sänger: Vincenzo Motta, Mary Monaco). **Produzenten:** Nicola Giuliano, Francesca Cima, Dario Zonta.
Mitwirkende: Mary Monaco, Enzo Motta.

Format: 35mm (gedreht auf DVCam), 1:1.85, Farbe. **Länge:** 75 Minuten, 24 Bilder/Sekunde. **Originalsprache:** Italienisch. **Uraufführung:** 16. November 2009, Internationales Filmfestival Turin. **Weltvertrieb:** MK2, 55, rue Traversière, 75012 Paris, Frankreich. Tel: (33-1) 44 67 30 30; E-Mail: intlsales@mk2.com

ภาพประกอบ 33ค ข้อมูลภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ปากของหมาป่า หรือขอให้โชคดี จากเว็บไซต์

BANANAS!*
DIRECTOR'S STATEMENT

My dream as a filmmaker is to create a piece of work that can travel into the hearts and minds of the audience. For me, it is what is between the lines that matters the most in telling the story. Through my film, BANANAS!*, I am hopeful that viewers will see the lives of the workers who are at risk: the people who are paying the price of hundred years of banana history. These are the workers, the families and the communities who are suffering from poverty and from the disaster of the chemicals left on their soil and floating in their water.

I also want to tell the human story – one that moves the audience with a strong narrative arc. As a filmmaker, I believe in complexity and in characters that make you feel something or sometimes just make you wonder.

Juan Dominguez, the attorney for the banana workers, is a great character. He has much at stake to win or to lose. He is also bridging the locations of the story from the poverty laden banana plantation communities in Chinandega, Nicaragua to the wealthy and corporate Los Angeles, California in the United States.

BANANAS!* follows a historic first court case in Los Angeles Superior Court, and ends with a verdict from the jury. That verdict, however, is still under appeal.

In April 2009, Judge Chaney - who presided over the plantation worker's case - decided to kick out those cases represented by Juan Dominguez. This happened after the film was finished. Because of this new development, we decided to make a change with updated title cards at the film's end reflecting Judge Chaney's rulings. So far, Juan Dominguez has not been formally charged with anything. So basically, nothing has changed and everything remains status quo.

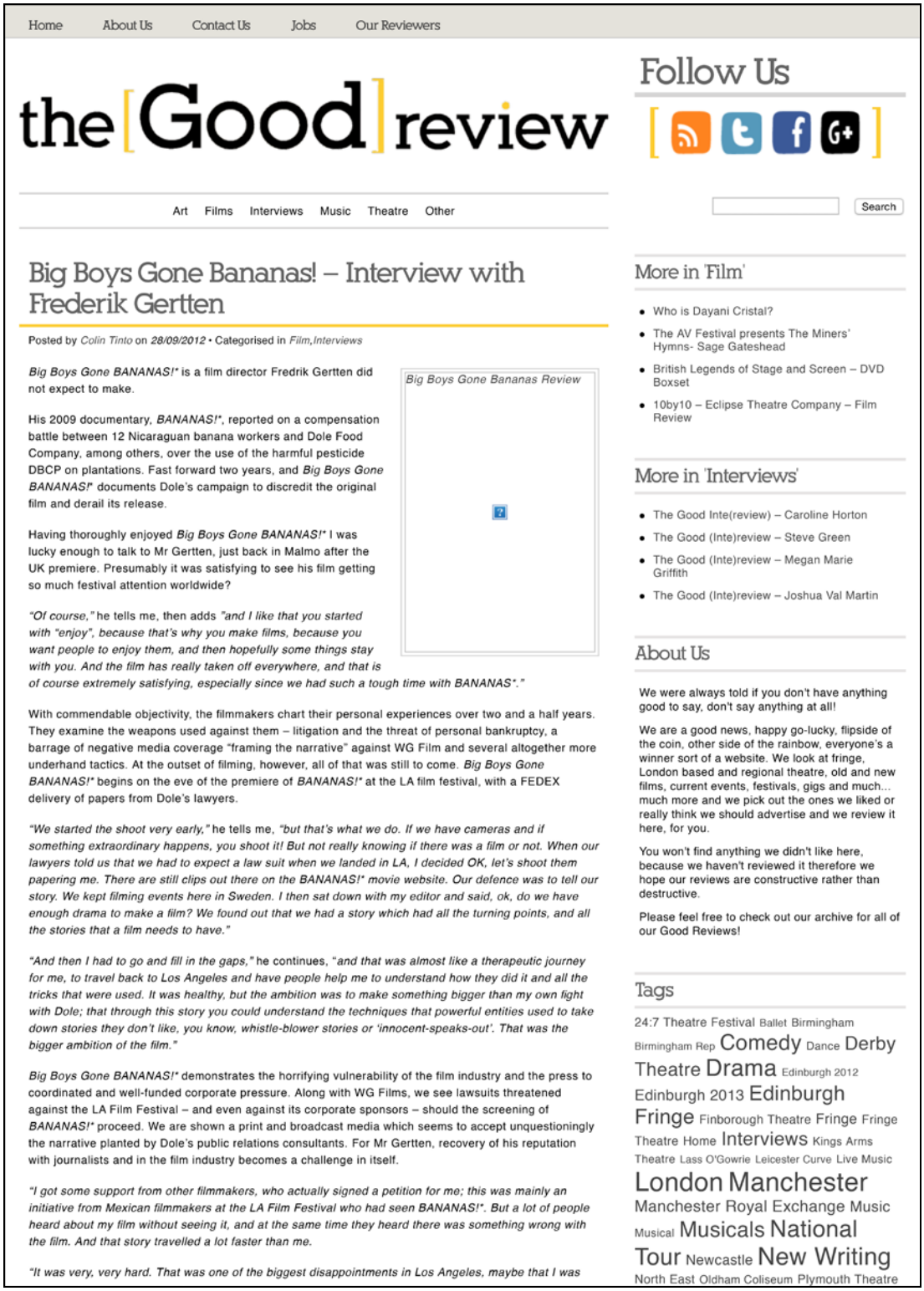
On May 8, 2009, Dole Foods wrote their first "cease and desist" letter to me, my producer, our production company and to the Los Angeles Film Festival. Suddenly, we the filmmakers became a part of our own film. We were transformed into the role of David – the underdog battling the corporate Goliath – Dole Foods. This legal battle continued for more than five months.

Dole Foods filed a defamation lawsuit against us on July 8, 2009. We were forced to expend a painfully large amount of money and time to defend ourselves from these wrongful accusations. We continued in our fight against Dole and to gather support from around the globe and in our home country of Sweden. Then on October 15, 2009, we prevailed, as Dole Foods withdrew this unjustified lawsuit. And now, this film can continue to be seen by all without the threat of legal action looming over it.

I am pleased that we can share BANANAS!* with you.

Fredrik Gertten, October 2009
Director – BANANAS!*

ภาพประกอบ 34 คำแถลงจากภาพยนตร์สารคดีเรื่อง กล้วย หรือความบ้า จากเว็บไซต์



Home About Us Contact Us Jobs Our Reviewers

the Good review

Follow Us

Art Films Interviews Music Theatre Other

Search

Big Boys Gone Bananas! – Interview with Frederik Gertten

Posted by *Colin Tinto* on *28/09/2012* • Categorised in *Film,Interviews*

*Big Boys Gone BANANAS!** is a film director Fredrik Gertten did not expect to make.

Big Boys Gone Bananas Review

His 2009 documentary, *BANANAS!**, reported on a compensation battle between 12 Nicaraguan banana workers and Dole Food Company, among others, over the use of the harmful pesticide DBCP on plantations. Fast forward two years, and *Big Boys Gone BANANAS!** documents Dole's campaign to discredit the original film and derail its release.

Having thoroughly enjoyed *Big Boys Gone BANANAS!** I was lucky enough to talk to Mr Gertten, just back in Malmo after the UK premiere. Presumably it was satisfying to see his film getting so much festival attention worldwide?

"Of course," he tells me, then adds *"and I like that you started with "enjoy", because that's why you make films, because you want people to enjoy them, and then hopefully some things stay with you. And the film has really taken off everywhere, and that is of course extremely satisfying, especially since we had such a tough time with BANANAS*."*

With commendable objectivity, the filmmakers chart their personal experiences over two and a half years. They examine the weapons used against them – litigation and the threat of personal bankruptcy, a barrage of negative media coverage "framing the narrative" against WG Film and several altogether more underhand tactics. At the outset of filming, however, all of that was still to come. *Big Boys Gone BANANAS!** begins on the eve of the premiere of *BANANAS!** at the LA film festival, with a FEDEX delivery of papers from Dole's lawyers.

"We started the shoot very early," he tells me, *"but that's what we do. If we have cameras and if something extraordinary happens, you shoot it! But not really knowing if there was a film or not. When our lawyers told us that we had to expect a law suit when we landed in LA, I decided OK, let's shoot them papering me. There are still clips out there on the BANANAS!* movie website. Our defence was to tell our story. We kept filming events here in Sweden. I then sat down with my editor and said, ok, do we have enough drama to make a film? We found out that we had a story which had all the turning points, and all the stories that a film needs to have."*

"And then I had to go and fill in the gaps," he continues, *"and that was almost like a therapeutic journey for me, to travel back to Los Angeles and have people help me to understand how they did it and all the tricks that were used. It was healthy, but the ambition was to make something bigger than my own light with Dole; that through this story you could understand the techniques that powerful entities used to take down stories they don't like, you know, whistle-blower stories or 'innocent-speaks-out'. That was the bigger ambition of the film."*

*Big Boys Gone BANANAS!** demonstrates the horrifying vulnerability of the film industry and the press to coordinated and well-funded corporate pressure. Along with WG Films, we see lawsuits threatened against the LA Film Festival – and even against its corporate sponsors – should the screening of *BANANAS!** proceed. We are shown a print and broadcast media which seems to accept unquestioningly the narrative planted by Dole's public relations consultants. For Mr Gertten, recovery of his reputation with journalists and in the film industry becomes a challenge in itself.

"I got some support from other filmmakers, who actually signed a petition for me; this was mainly an initiative from Mexican filmmakers at the LA Film Festival who had seen BANANAS!. But a lot of people heard about my film without seeing it, and at the same time they heard there was something wrong with the film. And that story travelled a lot faster than me.*

"It was very, very hard. That was one of the biggest disappointments in Los Angeles, maybe that I was

More in 'Film'

- Who is Dayani Cristal?
- The AV Festival presents The Miners' Hymns- Sage Gateshead
- British Legends of Stage and Screen – DVD Boxset
- 10by10 – Eclipse Theatre Company – Film Review

More in 'Interviews'

- The Good Inte(review) – Caroline Horton
- The Good (Inte)review – Steve Green
- The Good (Inte)review – Megan Marie Griffith
- The Good (Inte)review – Joshua Val Martin

About Us

We were always told if you don't have anything good to say, don't say anything at all!

We are a good news, happy go-lucky, flipside of the coin, other side of the rainbow, everyone's a winner sort of a website. We look at fringe, London based and regional theatre, old and new films, current events, festivals, gigs and much... much more and we pick out the ones we liked or really think we should advertise and we review it here, for you.

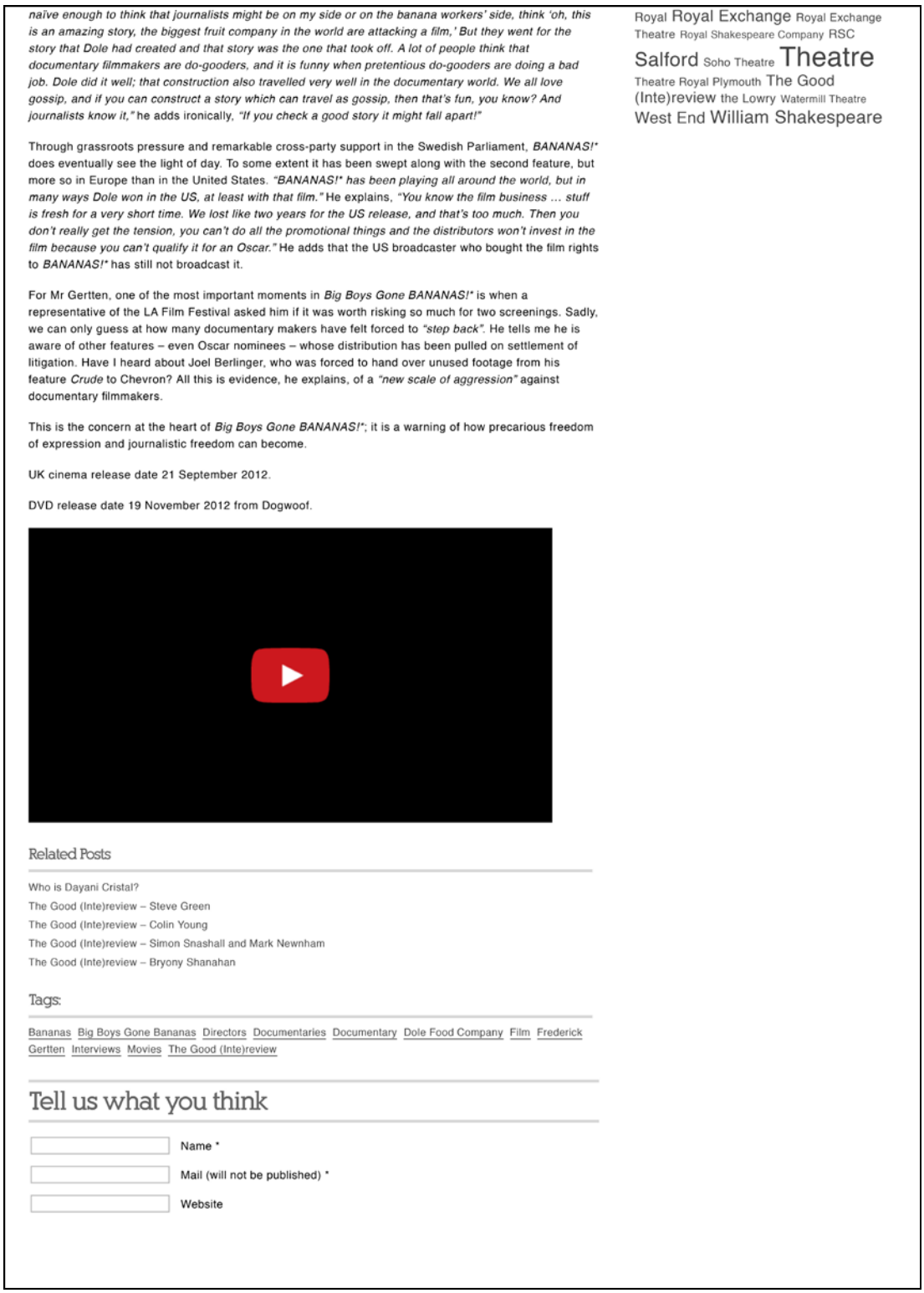
You won't find anything we didn't like here, because we haven't reviewed it therefore we hope our reviews are constructive rather than destructive.

Please feel free to check out our archive for all of our Good Reviews!

Tags

24:7 Theatre Festival Ballet Birmingham Birmingham Rep Comedy Dance Derby Theatre Drama Edinburgh 2012 Edinburgh 2013 Edinburgh Fringe Finborough Theatre Fringe Fringe Theatre Home Interviews Kings Arms Theatre Lass O'Gowrie Leicester Curve Live Music London Manchester Manchester Royal Exchange Music Musical Musicals National Tour Newcastle New Writing North East Oldham Coliseum Plymouth Theatre

ภาพประกอบ 35ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง บิ๊กบอยกอนบานาน่า จากเว็บไซต์



naïve enough to think that journalists might be on my side or on the banana workers' side, think 'oh, this is an amazing story, the biggest fruit company in the world are attacking a film,' But they went for the story that Dole had created and that story was the one that took off. A lot of people think that documentary filmmakers are do-gooders, and it is funny when pretentious do-gooders are doing a bad job. Dole did it well; that construction also travelled very well in the documentary world. We all love gossip, and if you can construct a story which can travel as gossip, then that's fun, you know? And journalists know it," he adds ironically, *"If you check a good story it might fall apart!"*

Through grassroots pressure and remarkable cross-party support in the Swedish Parliament, *BANANAS!** does eventually see the light of day. To some extent it has been swept along with the second feature, but more so in Europe than in the United States. *"BANANAS!* has been playing all around the world, but in many ways Dole won in the US, at least with that film."* He explains, *"You know the film business ... stuff is fresh for a very short time. We lost like two years for the US release, and that's too much. Then you don't really get the tension, you can't do all the promotional things and the distributors won't invest in the film because you can't qualify it for an Oscar."* He adds that the US broadcaster who bought the film rights to *BANANAS!** has still not broadcast it.

For Mr Gertten, one of the most important moments in *Big Boys Gone BANANAS!** is when a representative of the LA Film Festival asked him if it was worth risking so much for two screenings. Sadly, we can only guess at how many documentary makers have felt forced to *"step back"*. He tells me he is aware of other features – even Oscar nominees – whose distribution has been pulled on settlement of litigation. Have I heard about Joel Berlinger, who was forced to hand over unused footage from his feature *Crude* to Chevron? All this is evidence, he explains, of a *"new scale of aggression"* against documentary filmmakers.

This is the concern at the heart of *Big Boys Gone BANANAS!**; it is a warning of how precarious freedom of expression and journalistic freedom can become.

UK cinema release date 21 September 2012.

DVD release date 19 November 2012 from Dogwoof.

Related Posts

Who is Dayani Cristal?
The Good (Inte)review – Steve Green
The Good (Inte)review – Colin Young
The Good (Inte)review – Simon Snashall and Mark Newnham
The Good (Inte)review – Bryony Shanahan

Tags:

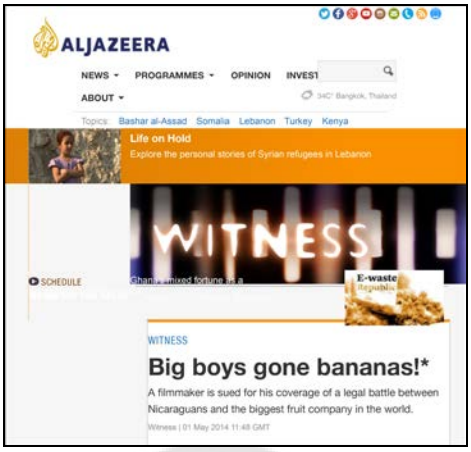
Bananas Big Boys Gone Bananas Directors Documentaries Documentary Dole Food Company Film Frederick Gertten Interviews Movies The Good (Inte)review

Tell us what you think

Name *
Mail (will not be published) *
Website

Royal Royal Exchange Royal Exchange Theatre Royal Shakespeare Company RSC Salford Soho Theatre Theatre Theatre Royal Plymouth The Good (Inte)review the Lowry Watermill Theatre West End William Shakespeare

ภาพประกอบ 35ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง บิ๊กบอยกอนบานาน่า จากเว็บไซต์



In 2009, Swedish documentary filmmaker Fredrik Gertten released his film "Bananas!*", telling the story of a lawsuit brought by 12 Nicaraguans against the multinational Dole Food Company.

But before it was due to premiere at a Los Angeles film festival, the company filed a lawsuit against Gertten and his company for defamation.

What follows is a compelling, personal story that Gertten captured on film about his legal battle, and the fight to save his livelihood and reputation by fighting for freedom of speech.

Filmmaker's View

By Fredrik Gertten

"Big boys gone bananas!*" was a film I needed to make. Being sued by a multi-national corporate giant like Dole Foods is no PR-stunt and is no fun. But it is interesting. You learn a lot and if you survive you certainly have a story to tell.

I have worked as a journalist and filmmaker for 25 years now. And the experience of being the subject of an attack from a major corporation such as this gave me a deeper understanding of society and media.

In "Big boys gone bananas!*", I am trying to understand how Dole Foods did what they did.

The questions kept arising: How was Dole Foods so successful in the US in controlling the story in the media and blocking the film for almost two years?

The film is also about corporate scare tactics and instilling fear in the little guys. How do people react when they feel the raw forces of money and power against them?

In my situation, some people tried to distance themselves from us and left us alone to fight this battle. Perhaps they believed Dole had a point, or maybe it was just a battle they could not afford to take on.

But we were fortunate that there were those who showed passion and solidarity with us.

For example, each of the European broadcasters involved in showing "Bananas!*" decided to broadcast the film regardless of the fact that we had a lawsuit pending in the US. That was a good feeling. In Sweden consumers and activists pushed the supermarkets to boycott Dole Foods. The boycott actually did not happen, but the supermarkets demanded that Dole withdraw the lawsuit.

Today, independent documentary films are more important than ever. These films are the last bastions of truth telling. Traditional media outlets have less money for investigative reporting and many are owned by corporate entities that have an influence on the news and its presentation and distribution. All of which means that documentary filmmakers have an even harder job to seek the truth and will continue to meet more opposition, as we continue to tell these stories of corporations doing bad things.

There is no doubt that what we experienced in making "Bananas!*" and what is documented in this current film "Big boys gone bananas!*" will not stop.

I hope that "Big boys gone bananas!*" will open up a debate on what and how the powerful corporations do, and are able to do, by way of controlling the media and instilling fear among the little people. Going through this experience always made me wonder: How free is freedom of speech, and how free is freedom of press?

We need to keep making our films and telling these stories.

Source: Al Jazeera

1216 63 0

ภาพประกอบ 36 ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง บิ๊กบอยกอนบานาน่า จากเว็บไซต์

News FILM Magazine FILM Digital issue

COMPELLING DOWNFALL

3 November 2010 | By Eva Novrup Redvall

INTERVIEW. Encountering the extraordinary often feeds thoughts about the ordinary. When she first heard about her two characters' financial downfall and individual confrontations, director Eva Mulvad knew she had to make a film about them. "The Good Life", selected for IDFA's Feature-length Competition, is Mulvad's first film since her 2006 Silver Wolf winner "Enemies of Happiness" about the female Afghan politician Malalai Joya.



"The Good Life". Photo: Pedro Cláudio

A mother and daughter share a small flat in Portugal. The mother is 83, her daughter is 56. Both have been used to living in luxury on inherited wealth, but when Eva Mulvad's "The Good Life" opens that's all in the past. The money is gone and all they have to live on now is the mother's minimal pension.

"I was always fascinated by people who live in a kind of time warp, people whose lives are a bit out of whack with everyone else's. Such people can challenge our perception of normality."
As the film unfolds, we get an inkling that their past holds a lot of good stories. What happened to the money? Why couldn't the mother's husband see to their future? As in Mulvad's "Enemies of Happiness", about Malalai Joya, an Afghan woman running for parliament, which won the Silver Wolf at IDFA in 2006, the scene-driven present is what counts. We look in on mother and daughter as they cope with situations in the here and now, we listen to their mutual recriminations and hear how they intend to move on.

Little by little, we get to piece together a few of the historical elements and the story comes to be about a lot more than financial calamity. After all, as parents, don't you have a duty to teach your children to take responsibility for their own lives, even though they happen to be wealthy? Conversely, do children have a duty to take responsibility for their own lives, no matter how they are raised? And what does "taking responsibility" even mean?

As Mulvad sees it, a lot of the attraction of the film's story was having the questions emerge from the material as it unfolds. Her premise was to make a chamber play about two people who immediately fascinated her three years ago when she happened to listen to a radio montage entitled "Downfall on First Class".

"When I heard the two women on the radio I was totally sucked in," she says. "I just had to stay in my car and listen until the show was over, because these two compelling and unusual characters prompted so many thoughts about big questions like, What makes us happy? Or, What are the important things in life? I was convinced it would be interesting to meet them on film. I was always fascinated by people who live in a kind of time warp, people whose lives are a bit out of whack with everyone else's. Such people can challenge our perception of normality. There was a concrete drama here about the relationship between a mother and daughter, but also an even bigger drama between the life they had before and the life they are living now."

Poetic Family Saga

Mulvad got in touch with the journalist who did the montage and together they left for Portugal to present the idea of making a film. One source of inspiration for Mulvad was the Maysles brothers' 1975 classic "Grey Gardens", a poetic film about a formerly wealthy mother and daughter stranded together in a ramshackle beach-front mansion in posh East Hampton, New York. Mulvad was attracted by the idea of doing a lyrical chamber play, where the filmmaker could never be sure what twists and turns the story would take and with no dramaturgical deadline.

"The film was shot over three years, on numerous visits to Portugal, and it was allowed to evolve a lot in the process. I was always fascinated by family sagas, Thomas Mann stories like "Buddenbrooks", and the things that novels can do. I wanted the film to have a kind of poetic, novelistic level, but I only gradually figured out how to do that and what the core of these two women's story was," Mulvad says.

"The main challenge, as the film progressed, was how to turn everyday life into scenes. I always work in scenes, and in the present, so it was important to me to communicate interesting things about the past through the chamber play that is unfolding before our eyes," Mulvad says. She points out that her colleagues at Danish Documentary – the directors Phie Ambo, Pernille Rose Grønkjær and Mikala Krogh, plus her producer Sigrid Dyekjær – were important sparring partners in the process of cutting to the core of the film. Moreover, Adam Nielsen, the editor who has cut several of Mulvad's films with her, was an important collaborator in picking the cream of the footage.

A Question of Status

Focusing on two women from an upper-class background, "The Good Life" paints a portrait of decadence rarely seen in documentary film, where directors often look to the lower social strata.

"I'm from a middle-class background and a lot of the fascination for me definitely was the element of grandeur and pride, which is fun to explore. There is almost a fairytale-feel to their fate – down to the way they talk or their unconditional belief that getting a job is out of the question – that made me reflect on certain things in my own life and my own culture," the director says.

In general, there aren't a lot of film portraits of the upper classes, probably because they insist on more control and stand on ceremony rather than airing their dirty laundry. But I was met with a lot of trust throughout. Also, things like the daughter not really caring what anyone thinks made it a lot easier for me. This mother and daughter are not like most people, which is one reason why it's so interesting to use their story to make us think about our own more ordinary lives."

As she went along, Mulvad kept discovering new aspects of the story. Meanwhile, part of the challenge was staying confident that a small story about two women would hold big themes and big drama.

"Of course it's challenging to take such an open approach to the story you're telling, as compared with doing a story like "Enemies of Happiness" about an obvious heroine working towards a deadline in the form of an election. But that's one of the fun things about working in documentary film: the incomputability of real life. You can apply your skills to orchestrating real life, but it still ends up in surprising and unpredictable places," Mulvad adds with a satisfied smile.

Written By Eva Novrup Redvall
Keywords: Eva Mulvad – English

ภาพประกอบ 37 ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ชีวิตที่ดี จากเว็บไซต์





ภาพประกอบ 38ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง หนักงานหนักเล่น จากเว็บไซต์



8/10/2016 Die subtile Uminterpretation

Satz sagen: Der Film handelt von Arbeitswelten der Zukunft. Es geht um eine Entgrenzung von Arbeit, um die Auflösung der getrennten Bereiche Arbeit und Freizeit.

Auch bedingt durch technologische Möglichkeiten: Laptop, Mobiltelephone, Internet - indem wir ständig im Netz sind, sind wir auch ständig im Arbeitsnetz. Dadurch lösen sich Zeit und Raum zunehmend auf. Mit diesen Fragestellungen habe ich begonnen: Wieso führt die Abschaffung der Stempeluhren dazu, dass man nicht mehr 40 Stunden arbeitet, sondern 60? Der Film ist ein Versuch, dieser Dynamik auf die Schliche zu kommen. Welche Stellschrauben werden vom Management aus implementiert, damit die Leute von sich aus das tun, was das Unternehmen möchte?

Das muss für die Arbeitenden noch nicht mal schädlich sein. Die These, diese neuen Methoden seien alle Teufelszeug, ist aus meiner Sicht so einfach nicht richtig. Aber der Film befragt schon diesen Anspruch des modernen "Human Ressource Managements", den Zugriff auf den ganzen Menschen in seiner Persönlichkeit zu wagen. Darum geht es: Was bedeutet es denn, wenn ein Management sagt, bei uns steht der Mensch im Mittelpunkt? Ich kann also die Frage nach dem Inhalt nicht mit Thesen beantworten, sondern mit solchen Fragen. Dieser Film hat vier Jahre gedauert. Ich bin da nicht reingetrampelt und habe gesagt: Ich weiß alles.

▸ Sie beschäftigten sich auch mit Ihren Filmen davor mit dem Thema Arbeit. Was genau haben Sie bisher gemacht?

Carmen Losmann: Ein Kurzfilm - "Nicht wie jeder" - handelt von Jobbörsen. Das ist direkt mit dem Thema verbunden. "Arbeit am Ende" war mein erster Film - aber zu sagen das wäre eine Vorbereitung, wäre übertrieben. Der ist einfacher filmisch erfahrbar, und am Ende werden in einer Behindertenwerkstätte Telefone zerklopft. Allgemein interessiere ich mich aber ganz allgemein gesprochen für Arbeit als Möglichkeit, etwas Gesellschaftliches und Gegenwärtiges zu erkennen. Ich finde Arbeit viel zu wenig im Kino behandelt.

Da prallten auch zwei Welten aufeinander

▸ Obwohl Arbeit so einen großen Raum in unserem Leben einnimmt, werden Figuren in Spielfilmen, wenn sie nicht gerade Kommissare sind, ganz selten über ihre Arbeit definiert. Man denkt immer, die tun nix...

Carmen Losmann: Ja, die tun nix! Die sind den ganzen Tag nur mit ihren Liebesgeschichten beschäftigt. Oder sie fahren in Urlaub. Die haben nur Freizeit und Liebelei. Wunderbar. Da fragt man sich dann: Was soll eigentlich der Film? Soll er uns auch etwas von uns erzählen, oder soll er uns nur ein bisschen einlullen, damit unser Leben erträglich wird? Kennen wir ja alles.

Auf jeden Fall hatte ich darauf keine Lust und fand Arbeit als Spiegelfläche, um etwas über unser Leben zu erzählen, interessant. Der Versuch, "Human Ressource Management" in erkennbare Bilder zu übersetzen, war dann sehr schwierig, weil sich das entzieht.

▸ Was haben Sie den Leuten in den Unternehmen, die im Film dargestellt werden, über Ihre Vorstellungen erzählt? Das Gleiche?

http://www.heise.de/tp/artikel/36/36747/1.html

8/10/2016 Die subtile Uminterpretati

Carmen Losmann: Ich habe mich bemüht, mein Projekt so sachlich wie möglich zu präsentieren. Ich habe gesagt, ich mache einen Film über Arbeitswelten der Zukunft. Das weckt unterschiedliche Assoziationen, abhängig vom Zukunftsverständnis. Ich habe gesagt: Mich interessiert "Human Ressource Managements", ich würde gerne die und die Methoden filmen. Können wir das bei Ihnen machen? Ich habe auch gesagt: Ich mache einen 90-minütigen künstlerischen Dokumentarfilm. Ich habe auch gesagt: Für ARTE.

Es gab auch Absagen, etwa die eines Unternehmens, mit der Begründung: "Uns ist nicht klar, wie wir da unsere Botschaft unterbringen können." Da prallten auch zwei Welten aufeinander. Es war von meiner Seite eine Gratwanderung zwischen Aufrichtigkeit und Pragmatismus, weil ich ja dazu kommen wollte, etwas drehen zu können.

"Der Mensch steht jetzt im Mittelpunkt"

▸ Durften die Protagonisten alle den Film abnehmen?

Carmen Losmann: Nee, die durften das nicht abnehmen. Wenn Sie mal durchzählen, wie viele Leute in dem Film zu sehen sind... Bei ARTE ist es so üblich - der Film ist ja von der Nachwuchsförderung der Filmstiftung NRW und von ARTE im "grand format" finanziert - entweder man macht mit und lässt sich darauf ein, oder man lässt es bleiben. Entweder man macht mit, oder man macht nicht mit. Im Nachhinein allen rund 30 Leuten ein Mitspracherecht zu gewähren, würde bedeuten, dass der Film nicht veröffentlichbar wäre. Weil natürlich die Unternehmen, die hier porträtiert werden in bestimmter Weise nicht mit allem einverstanden sind, oder einen anderen Blick haben.

Ich habe versucht, einen Prozess kritisch zu befragen - nicht im Hinblick auf einzelne Unternehmen, aber insgesamt. Es war mein Versuch, niemanden bloßzustellen, schon gar nicht die einzelnen Mitarbeiter.

Aber ich habe versucht, ein Portrait zu machen von modernem 'human ressource management', das ich von der Tendenz her fragwürdig finde. Insofern, dass gesagt wird: Es gibt jetzt das Zeitalter des Menschen. Das hat mich interessiert. Ich habe ja schon ein paar Kurzfilme über Arbeit gemacht, dann habe ich mehrere Artikel gelesen über Entgrenzung von Arbeit in Betrieben, Auflösung der Stempeluhren, Vertrauensarbeitszeit - diese Schlagworte begegneten mir im öffentlichen Diskurs. Dann habe ich recherchiert. Das hat meine dokumentarische Neugier geweckt.

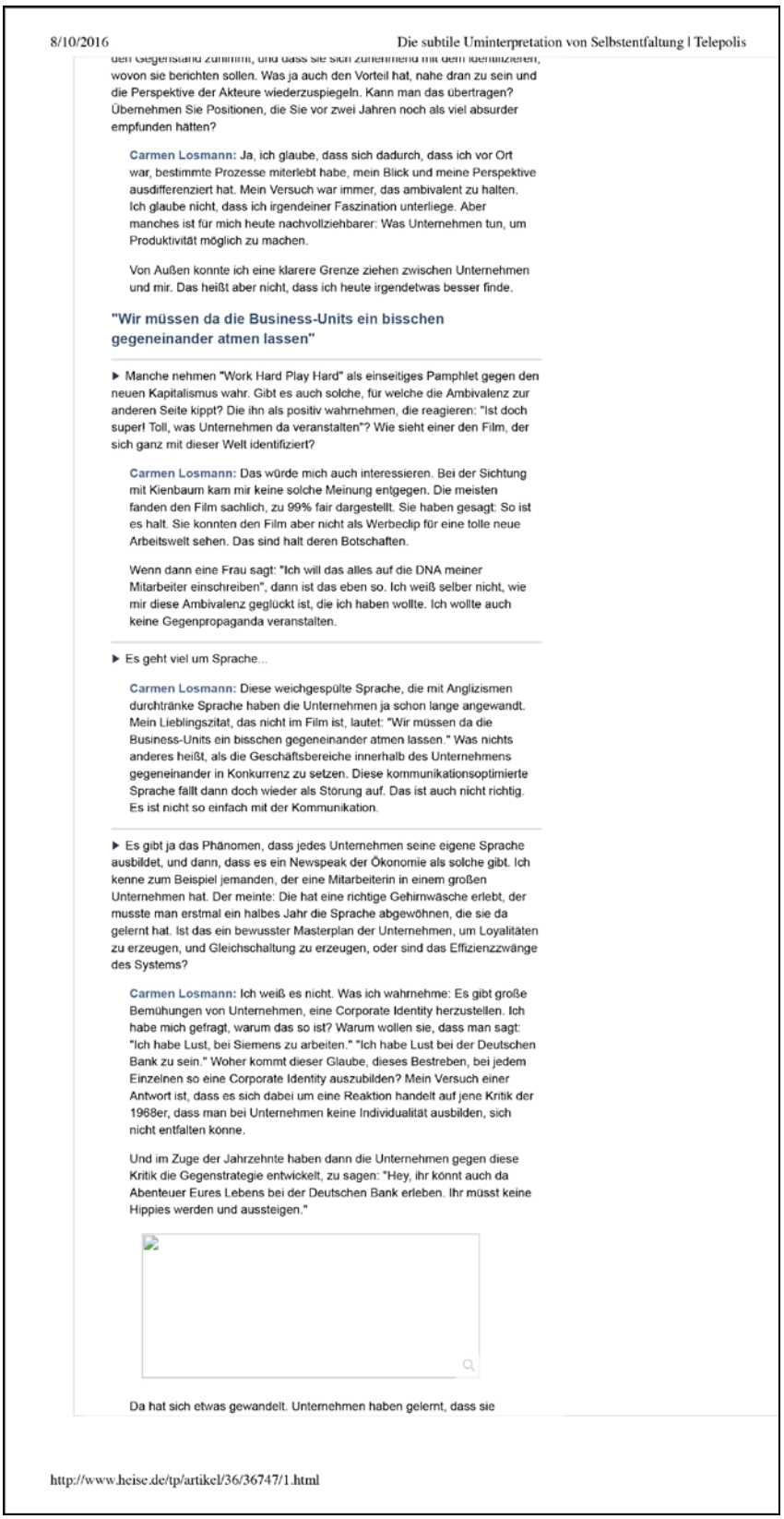
Und daraufhin habe ich versucht, in modernen Unternehmen Belege dafür zu finden, wie dieser Satz - "Der Mensch steht jetzt im Mittelpunkt" - dann konkret umgesetzt wird. Meine Auswahl war natürlich subjektiv, ebenso die Verdichtung in der Montage - es ist natürlich im Ergebnis mein subjektiver Blick. verdichtet, zugespitzt, kontrovers. Da wäre Mitspracherecht nicht machbar.

Aber wir haben bestimmte Leute, die dort herausragender agieren. Zum Beispiel eine Unternehmensberaterin von Kienbaum, die haben wir eingeladen, ihr Material zu sehen.

X by TurboMac

http://www.heise.de/tp/artikel/36/36747/1.html

ภาพประกอบ 38ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง หนักงานหนักเล่น จากเว็บไซต์



8/10/2016 Die subtile Uminterpretation von Selbstentfaltung | Telepolis

den Gegenstand zunimmt, und dass sie sich zunehmend mit dem identifizieren, wovon sie berichten sollen. Was ja auch den Vorteil hat, nahe dran zu sein und die Perspektive der Akteure wiederzuspiegeln. Kann man das übertragen? Übernehmen Sie Positionen, die Sie vor zwei Jahren noch als viel absurder empfunden hätten?

Carmen Losmann: Ja, ich glaube, dass sich dadurch, dass ich vor Ort war, bestimmte Prozesse miterlebt habe, mein Blick und meine Perspektive ausdifferenziert hat. Mein Versuch war immer, das ambivalent zu halten. Ich glaube nicht, dass ich irgendeiner Faszination unterliege. Aber manches ist für mich heute nachvollziehbarer: Was Unternehmen tun, um Produktivität möglich zu machen.

Von Außen konnte ich eine klarere Grenze ziehen zwischen Unternehmen und mir. Das heißt aber nicht, dass ich heute irgendetwas besser finde.

"Wir müssen da die Business-Units ein bisschen gegeneinander atmen lassen"

▶ Manche nehmen "Work Hard Play Hard" als einseitiges Pamphlet gegen den neuen Kapitalismus wahr. Gibt es auch solche, für welche die Ambivalenz zur anderen Seite kippt? Die ihn als positiv wahrnehmen, die reagieren: "Ist doch super! Toll, was Unternehmen da veranstalten"? Wie sieht einer den Film, der sich ganz mit dieser Welt identifiziert?

Carmen Losmann: Das würde mich auch interessieren. Bei der Sichtung mit Kienbaum kam mir keine solche Meinung entgegen. Die meisten fanden den Film sachlich, zu 99% fair dargestellt. Sie haben gesagt: So ist es halt. Sie konnten den Film aber nicht als Werbeclip für eine tolle neue Arbeitswelt sehen. Das sind halt deren Botschaften.

Wenn dann eine Frau sagt: "Ich will das alles auf die DNA meiner Mitarbeiter einschreiben", dann ist das eben so. Ich weiß selber nicht, wie mir diese Ambivalenz geglückt ist, die ich haben wollte. Ich wollte auch keine Gegenpropaganda veranstalten.

▶ Es geht viel um Sprache...

Carmen Losmann: Diese weichgespülte Sprache, die mit Anglizismen durchtränke Sprache haben die Unternehmen ja schon lange angewandt. Mein Lieblingszitat, das nicht im Film ist, lautet: "Wir müssen da die Business-Units ein bisschen gegeneinander atmen lassen." Was nichts anderes heißt, als die Geschäftsbereiche innerhalb des Unternehmens gegeneinander in Konkurrenz zu setzen. Diese kommunikationsoptimierte Sprache fällt dann doch wieder als Störung auf. Das ist auch nicht richtig. Es ist nicht so einfach mit der Kommunikation.

▶ Es gibt ja das Phänomen, dass jedes Unternehmen seine eigene Sprache ausbildet, und dann, dass es ein Newspeak der Ökonomie als solche gibt. Ich kenne zum Beispiel jemanden, der eine Mitarbeiterin in einem großen Unternehmen hat. Der meinte: Die hat eine richtige Gehirnwäsche erlebt, der musste man erstmal ein halbes Jahr die Sprache abgewöhnen, die sie da gelernt hat. Ist das ein bewusster Masterplan der Unternehmen, um Loyalitäten zu erzeugen, und Gleichschaltung zu erzeugen, oder sind das Effizienzzwänge des Systems?

Carmen Losmann: Ich weiß es nicht. Was ich wahrnehme: Es gibt große Bemühungen von Unternehmen, eine Corporate Identity herzustellen. Ich habe mich gefragt, warum das so ist? Warum wollen sie, dass man sagt: "Ich habe Lust, bei Siemens zu arbeiten." "Ich habe Lust bei der Deutschen Bank zu sein." Woher kommt dieser Glaube, dieses Bestreben, bei jedem Einzelnen so eine Corporate Identity auszubilden? Mein Versuch einer Antwort ist, dass es sich dabei um eine Reaktion handelt auf jene Kritik der 1968er, dass man bei Unternehmen keine Individualität ausbilden, sich nicht entfalten könne.

Und im Zuge der Jahrzehnte haben dann die Unternehmen gegen diese Kritik die Gegenstrategie entwickelt, zu sagen: "Hey, ihr könnt auch da Abenteuer Eures Lebens bei der Deutschen Bank erleben. Ihr müsst keine Hippies werden und aussteigen."

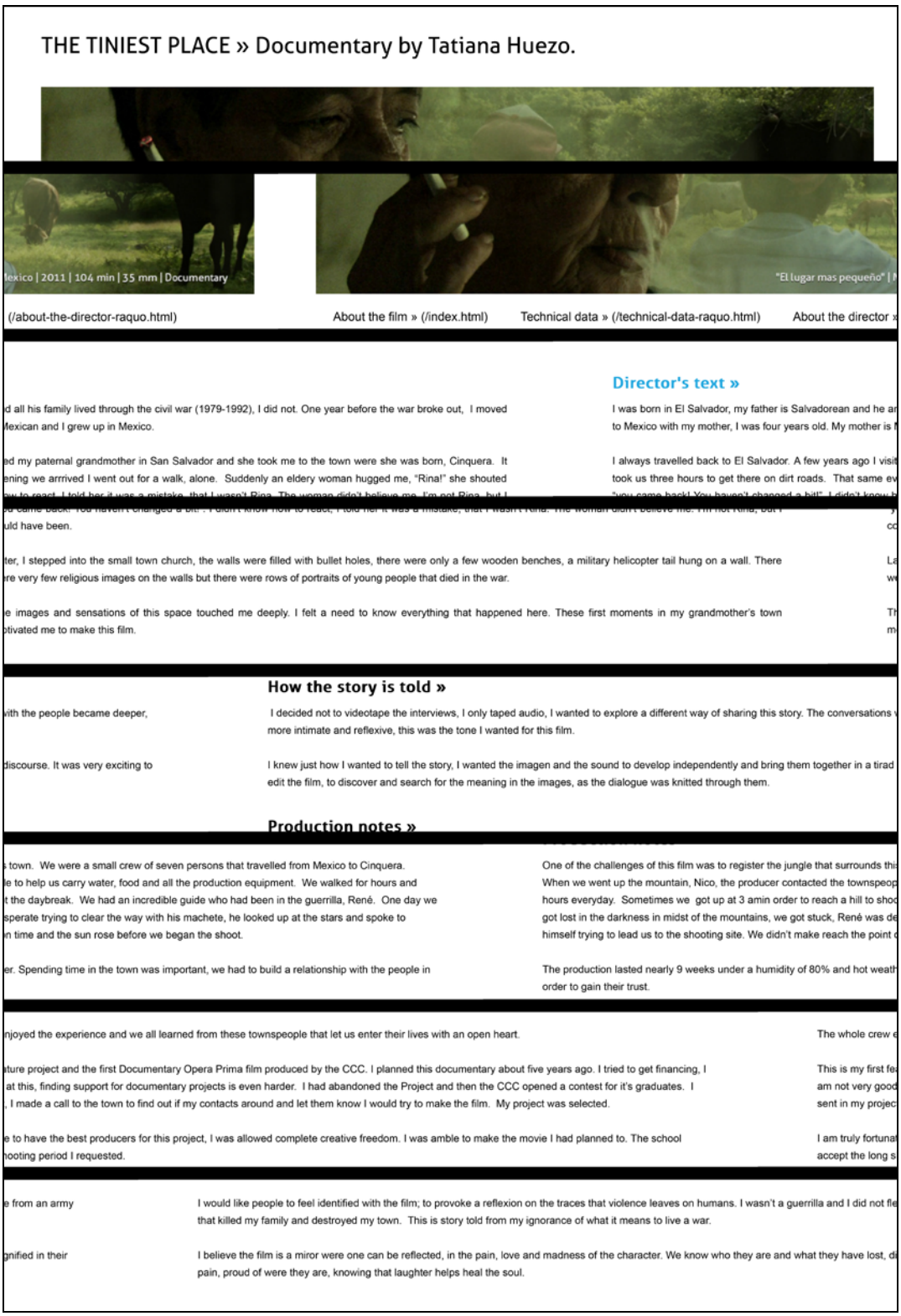
Da hat sich etwas gewandelt. Unternehmen haben gelernt, dass sie

http://www.heise.de/tp/artikel/36/36747/1.html

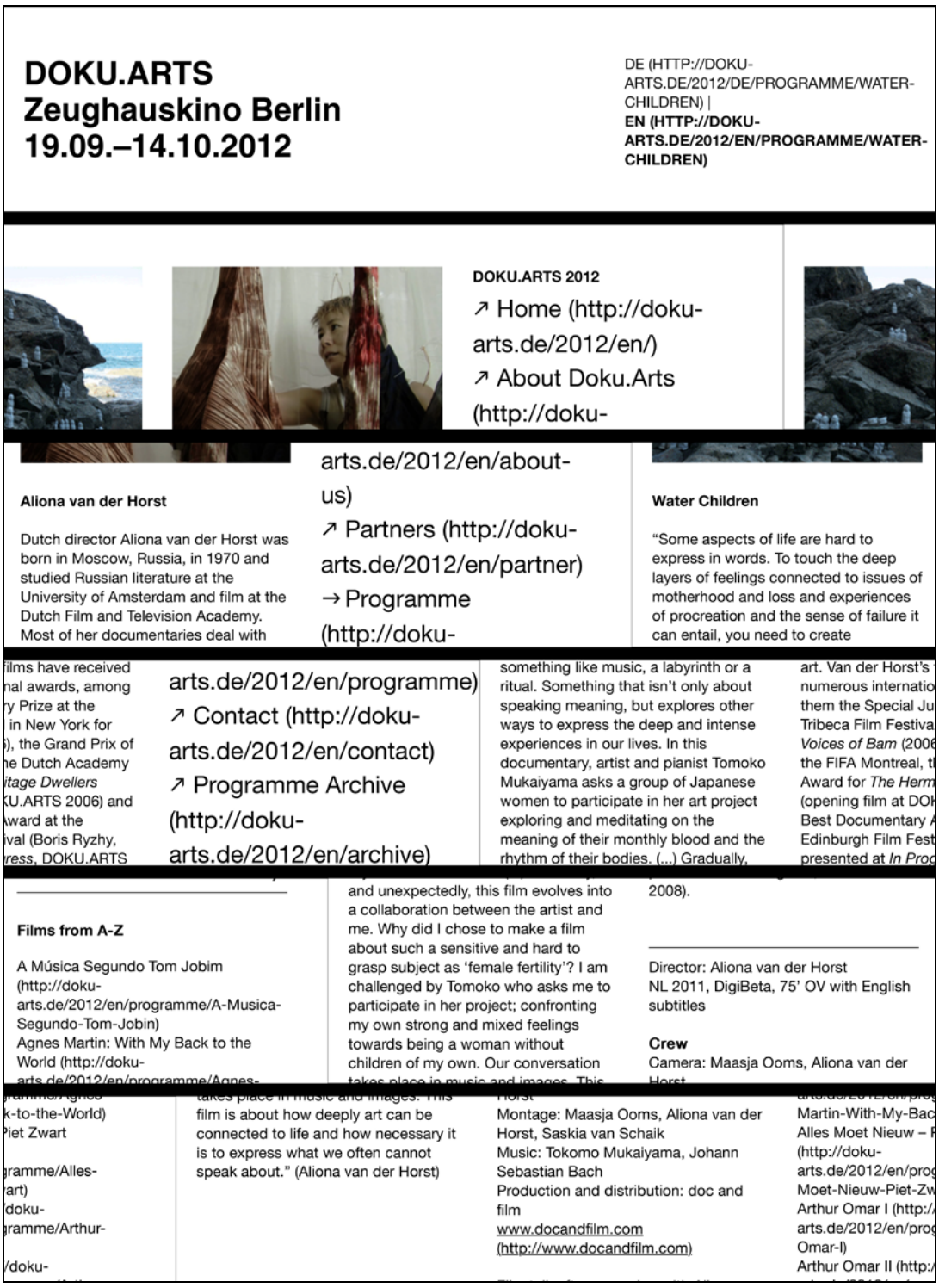
ภาพประกอบ 38ค ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง หนักงานหนักเล่น จากเว็บไซต์



ภาพประกอบ 39 ข้อมูลภาพยนตร์สารคดีเรื่อง แผนลับหลอดไฟ จากสื่อประชาสัมพันธ์ บนเว็บไซต์



ภาพประกอบ 40 คำแถลงจากผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง สถานที่ที่เล็กที่สุด จากเว็บไซต์



DOKU.ARTS
Zeughauskino Berlin
19.09.–14.10.2012

DE (HTTP://DOKU-ARTS.DE/2012/DE/PROGRAMME/WATER-CHILDREN) |
EN (HTTP://DOKU-ARTS.DE/2012/EN/PROGRAMME/WATER-CHILDREN)

DOKU.ARTS 2012

↗ Home (http://doku-arts.de/2012/en/)
↗ About Doku.Arts (http://doku-arts.de/2012/en/about-us)
↗ Partners (http://doku-arts.de/2012/en/partner)
→ Programme (http://doku-arts.de/2012/en/programme)
↗ Contact (http://doku-arts.de/2012/en/contact)
↗ Programme Archive (http://doku-arts.de/2012/en/archive)

Aliona van der Horst

Dutch director Aliona van der Horst was born in Moscow, Russia, in 1970 and studied Russian literature at the University of Amsterdam and film at the Dutch Film and Television Academy. Most of her documentaries deal with

ilms have received
nal awards, among
y Prize at the
in New York for
), the Grand Prix of
he Dutch Academy
itage Dwellers
KU.ARTS 2006) and
ward at the
val (Boris Ryzhy,
ress, DOKU.ARTS

Water Children

"Some aspects of life are hard to express in words. To touch the deep layers of feelings connected to issues of motherhood and loss and experiences of procreation and the sense of failure it can entail, you need to create

something like music, a labyrinth or a ritual. Something that isn't only about speaking meaning, but explores other ways to express the deep and intense experiences in our lives. In this documentary, artist and pianist Tomoko Mukaiyama asks a group of Japanese women to participate in her art project exploring and meditating on the meaning of their monthly blood and the rhythm of their bodies. (...) Gradually,

art. Van der Horst's
numerous internatio
them the Special Ju
Tribeca Film Festiva
Voices of Bam (2006
the FIFA Montreal, t
Award for *The Herm*
(opening film at DOK
Best Documentary A
Edinburgh Film Fest
presented at *In Proc*

Films from A-Z

A Música Segundo Tom Jobim (http://doku-arts.de/2012/en/programme/A-Musica-Segundo-Tom-Jobin)
Agnes Martin: With My Back to the World (http://doku-arts.de/2012/en/programme/Agnes-

-to-the-World)
iet Zwart

ramme/Alles-
art)
doku-
ramme/Arthur-

/doku-

and unexpectedly, this film evolves into a collaboration between the artist and me. Why did I chose to make a film about such a sensitive and hard to grasp subject as 'female fertility'? I am challenged by Tomoko who asks me to participate in her project; confronting my own strong and mixed feelings towards being a woman without children of my own. Our conversation takes place in music and images. This

film is about how deeply art can be connected to life and how necessary it is to express what we often cannot speak about." (Aliona van der Horst)

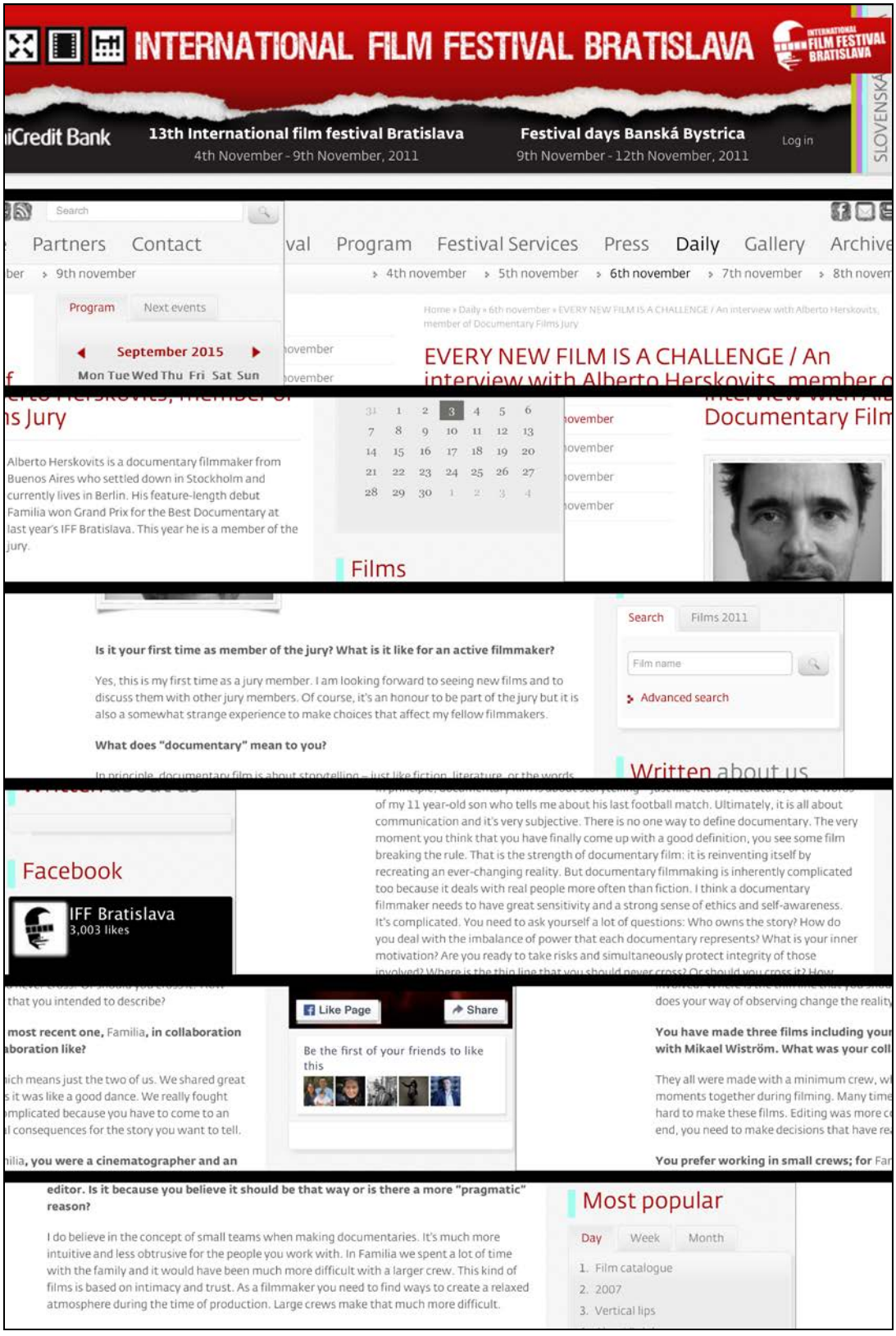
2008).

Director: Aliona van der Horst
NL 2011, DigiBeta, 75' OV with English subtitles

Crew
Camera: Maasja Ooms, Aliona van der Horst
Montage: Maasja Ooms, Aliona van der Horst, Saskia van Schaik
Music: Tokomo Mukaiyama, Johann Sebastian Bach
Production and distribution: doc and film
www.docandfilm.com (http://www.docandfilm.com)

Martin-With-My-Bac
Alles Moet Nieuw –
(http://doku-arts.de/2012/en/prog
Moet-Nieuw-Piet-Zw
Arthur Omar I (http:/
arts.de/2012/en/prog
Omar-I)
Arthur Omar II (http:/

ภาพประกอบ 41 ข้อมูลภาพยนตร์สารคดีเรื่อง วอร์เทอร์ ชิวด์เดรน จากเว็บไซต์



ภาพประกอบ 42 ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ครอบครัว จากเว็บไซต์

Interview: Lucien Castaing-Taylor on ‘Leviathan’ and Pushing Documentary Forward

FEBRUARY 28,2013 *in* INTERVIEWS



There was an appropriate mystery to my interview with filmmakers **Lucien Castaing-Taylor** and **Verena Paravel**. The main thing is I’m not even sure Paravel was on the other end of the phone call, which I was told was taking place in a taxi. Where to, who knows? But one of the things I learned while watching their new documentary ***Leviathan***, it’s that I have to accept that I can’t always be fully aware of what’s going on, what I’m seeing or hearing or how something is being done. The kaleidoscopic film, which virtually throws us on board and overboard and above and below and throughout a fishing vessel in the North Atlantic, is often a game for our senses.

Our conversation — as in just myself and Castaing-Taylor, as it turned out to be — was much less of a puzzle. We discussed the long experimental and evolutionary process of making the doc and the ultimate desire to make something fresh and forward for the medium, unlike anything seen before (which the film’s stellar reviews continually affirm is the case), as well as how the co-director of ***Sweetgrass*** (Castaing-Taylor) and the co-director of ***Foreign Parts*** (Paravel) came together to co-direct one of the

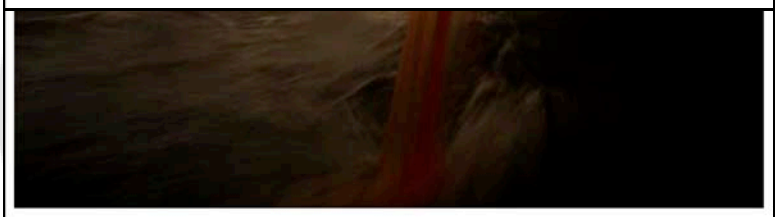
ภาพประกอบ 43ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง เลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน จาเว็บไซต์

most acclaimed films of the past year. Castaing-Taylor also recommended a couple names of other progressive documentarians to seek out.

DOC Channel Blog: Let's start by talking about how you guys shot the film. I understand you strapped little cameras to people and parts of the boat. How did that work?

Lucien Castaing-Taylor: We started out working with regular video cameras, holding them on our shoulders and on tripods, and we eventually lost all those to the sea, to the waves. Although we got a lot of footage, we ended up not using it. Increasingly we worked with small cameras, SLRs and extreme sport cameras that we either held or handed over to the fishermen and strapped either to their heads or chests. Four shots in the whole thing were either tripod or attached to the boat, but otherwise everything was attached to a body.

Part of that was to share the representation of people constructing together in some way, piecemeal. And part of it is also to relativize the directorial look that most documentary films have on their subjects, to create much more intimate, multi-perspectival kind of representation of what it was like to be on a boat. The human fishermen part of the boat. The fish. The seagull. All these different optical and physical perspectives and beings.



You say you lost some cameras. Did you lose footage, as well?

No. All the previous footage that we shot with those cameras we had, we kept. The typical, more professional cameras that we were working with, we had a lot of that footage but we ended up not using it all. It was too close to cinematic or documentary representations of fishing that we'd already seen. Fishing is about the most over-filmed profession, since the beginning of photography and cinema, and we knew that if we were going to make another film about fishing we had to do something radically different than whatever came before.

How long were you out on the boat?

We shot it over the course of a year and went out on six trips, anywhere from a week or nine days to three weeks long. A bit more than two and a half months out at sea, and the rest of the time back in the port or editing up in Boston.

ภาพประกอบ 43ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง เลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน จากเว็บไซต์



How did you make your way onto the boat and convince the fisherman you wouldn't be in their way?

We were always in their way. Initially we were making a film about New Bedford, about the port, and then we started going out on boats and looking at stevedores in the harbor, fueling boats, ice boats, etc. Then we'd go out on boats in the harbor whenever refueling or offloading the catch into the auction. Most of the captains were super generous and wanted us to know it's an incredibly debilitating job, repetitive. And for them it would just be a minor source of amusement or stimulation to have a couple of foreigners, non-fishermen, on the boat.

Pretty much everyone invited us to go out with them. The first boat we went out from Newfoundland down through Maryland and Delaware on a long fishing trip. Once we started on this one boat we decided to stick with it.

I doubt the fishermen are the audience for such an artsy depiction of their work and life. Were they interested in seeing it, or were they just like, do your thing and don't get in our way too much?

Both. We were always in their way in order to get the shots that give you the best representation of what goes on on the boat. Obviously you have to be very close up. There's only one typical, conventional establishing shot in the whole film and that comes about three-quarters of the way in, the shot at the top of the mast. Even that's a little otherworldly, because it has a kind of sci-fi look, looking down.

But they were concerned. They feel, as fishermen, that they're at the end of the line, that there's no fishing, that it's impossible to survive, they feel super-criminalized and marginalized. They were definitely interested in what we were doing, that it was faithful and accurate and represented the kind of labor and experience on a boat that they can charter.

Did you use any post-production effects for the cinematography or did everything really look that awesome?

No. Nothing at all, actually. There was color grading that went on, obviously, at the end. But all the orange abstraction and the quality of it was basically there in the cameras. We were shooting at night in pitch black and then the boat has this very, very powerful light. The buoys and everything were all orange, most of the slickers that the fishermen are wearing are yellow and orange, there were sort of fluorescent qualities of it. The phosphorescence of the foam, the breaking waves, it's all there.

You're described as ethnographers or anthropologists, yet this is a pretty artistic and experimental film. There's also a nature/wildlife aspect, as well. What do you identify more with, the science and anthropology and showing the "real" and "natural," or the more creative, artsy side?

All, to be completely honest. I know it's stupid or pretentious to say that, but all the different forms and genres you mention suffer because we separate them out. Either you're scientific and anthropological or you're

ภาพประกอบ 43ค ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง เลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน จากเว็บไซต์

artistic and creative or you're doing a nature documentary. Of course, most nature documentaries are not really about nature at all. They have this unbelievably anthropomorphic Disney-fied or David Attenborough-fied representation of the natural world. That's pretty fictitious.

We're definitely interested in nature. Most novels, plays and films made by humans are really human-centric as well, and we humans are the one animal that doesn't consider ourselves an animal. We don't even consider ourselves a part of nature. So, it's fine to come up with a different representation of humanity that is a more humble re-contextualization of humans as part of this much larger ecological and cosmic kind of dimension. It's not as if we say we want to make a cinematic or science or nature doc. We're experimenting and improvising and pushing ourselves in ways we haven't done before.



Do you consider the men and the fish together as equal subjects of the film, and is this why you've put the fish in with the men in the end credits?

Non-human players are equally part of the fabric of this world, this universe. It's also to give a sort of out-of-body or non-human take on the human. There's a kind of co-evil or reciprocal sort of quality between the fish and the elements we see from the boat and the humans. And the human subjects obviously don't speak, or their speech isn't the typical way in which we humanize or subjectify humans. Regular docs rendering

ภาพประกอบ 43ง ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง เลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน จากเว็บไซต์

humanity is through words and speech, in a linguistic way. We're much more embodied creatures and physical creatures before we're talking creatures.

I'm interested in how you two directors came together and if you had different approaches to the subject matter. *Sweetgrass* and *Foreign Parts* are not similar, and yet you can see both styles in *Leviathan*. Was there any divide in the way you each worked on this film?

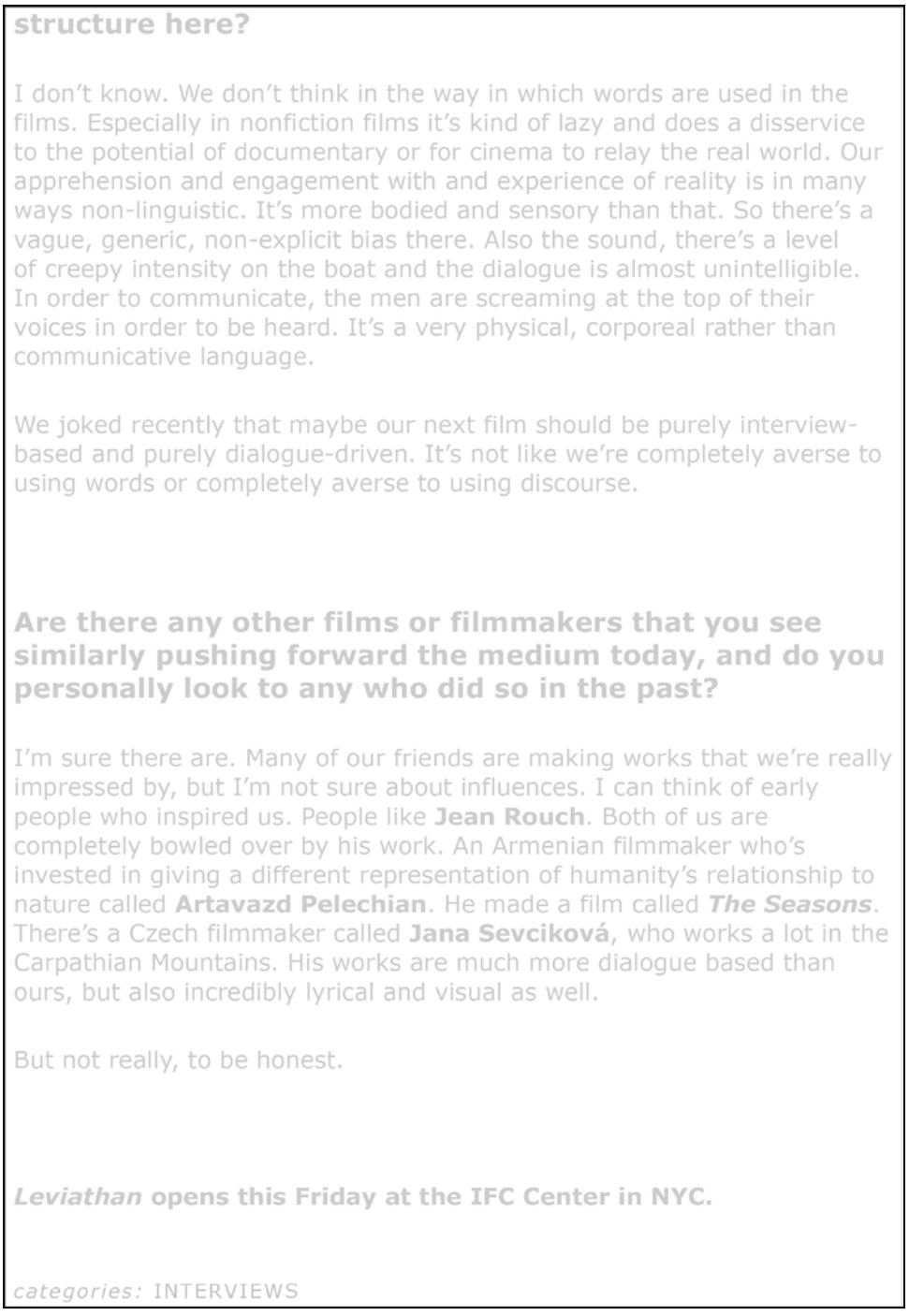
We met in Boston a decade earlier. We started collaborating at the Sensory Ethnography Lab at Harvard, and we teach together and collaborated in a number of different ways but had never made a feature-length film together. And we had just finished up the separate films and wanted to do something together and both had backgrounds in fishing and the sea. We also wanted to do something close to home, something near Boston. We ended up collaborating on this, and I think our different sensibilities and perspectives are in evidence in *Leviathan* but it's also unlike anything either one of us has ever done before.

Neither of us ever wants to make a film that resembles something we've done before. [In film you should] do something new that stretches yourself and stretches the viewers and shows the world in a way that hasn't been seen before. That's always our ambition, and we didn't have any tried or tested or any kind of principled notions of how to go about doing that. It was just constant experimentation and collaboration on the boat and in the editing room. The editing ended up being much more straightforward and intuitive than the filming, which was physically and psychically pretty grueling.



Both of those prior films have more in the way of characterization and narrative than *Leviathan*. Was there ever a desire to have more dialogue or story

ภาพประกอบ 43จ ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง เลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน จากเว็บไซต์



structure here?

I don’t know. We don’t think in the way in which words are used in the films. Especially in nonfiction films it’s kind of lazy and does a disservice to the potential of documentary or for cinema to relay the real world. Our apprehension and engagement with and experience of reality is in many ways non-linguistic. It’s more bodied and sensory than that. So there’s a vague, generic, non-explicit bias there. Also the sound, there’s a level of creepy intensity on the boat and the dialogue is almost unintelligible. In order to communicate, the men are screaming at the top of their voices in order to be heard. It’s a very physical, corporeal rather than communicative language.

We joked recently that maybe our next film should be purely interview-based and purely dialogue-driven. It’s not like we’re completely averse to using words or completely averse to using discourse.

Are there any other films or filmmakers that you see similarly pushing forward the medium today, and do you personally look to any who did so in the past?

I’m sure there are. Many of our friends are making works that we’re really impressed by, but I’m not sure about influences. I can think of early people who inspired us. People like **Jean Rouch**. Both of us are completely bowled over by his work. An Armenian filmmaker who’s invested in giving a different representation of humanity’s relationship to nature called **Artavazd Pelechian**. He made a film called ***The Seasons***. There’s a Czech filmmaker called **Jana Sevciková**, who works a lot in the Carpathian Mountains. His works are much more dialogue based than ours, but also incredibly lyrical and visual as well.

But not really, to be honest.

***Leviathan* opens this Friday at the IFC Center in NYC.**

categories: INTERVIEWS

ภาพประกอบ 43ฉ ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง เลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน จากเว็บไซต์



PBS.org

The Law in These Parts

Premiere Date: August 19, 2013

Like 3 Tweet 21 Tweet Share

Filmmaker Statement

The conception of **The Law in These Parts** can be traced back to another film, a documentary called *The Inner Tour* that I completed a decade ago.

One of the things that happens when you make nonfiction cinema is that you touch people's lives with your camera, and at the same time, your life is touched by the people and reality you document. In mid-2004, I got a phone call telling me that Ahmad S., a boy who had just turned 16 and was one of the barely-seen participants in *The Inner Tour*, had been taken from his home in the middle of the night by masked Israeli soldiers. Ahmad was charged with throwing stones at a military Jeep and was held in a maximum-security prison. After confessing during the interrogation, a remand hearing in a military court was scheduled for Ahmad. His family members asked that I attend with them.

For the first time in my life, I found myself in an Israeli military courtroom, witnessing the mechanism with which my society purports to administer justice

Palestinian residents of the territories we have occupied since 1967. This event profoundly changed my understanding of the situation in which I live.

here were many striking differences between trials I had seen in regular civilian courts in Israel and Ahmad's military trial, but the thing that disturbed e most was that I was witnessing a supposedly legal procedure, an effort to bring a "criminal" to trial, something that I, like any law-abiding citizen in a emocratic state, usually support. But there was one major problem: This 16-year-old boy was not part of the society that was indicting and convicting im. Neither Ahmad nor his parents had any democratic way of influencing the law under which he was now being tried: the law of occupation, the same w that enabled an Israeli settlement to be erected on their family lands. Everyone was "playing along," but the truth was that Ahmad and his family idn't really think that he had truly committed a crime by resisting a military occupation. Ahmad was the subject of a legal proceeding, but the concepts of stice and law, words that were repeated again and again during the trial, belonged to someone else.

fter seven and a half months, Ahmad's trial ended. The judge ruled that the time he had spent in prison for the period of the proceedings would suffice s a punishment for what he had done. These seven months led me to try to understand the law of occupation.

gan reading the archived legal material published from the beginning of the occupation in 1967 until today. The more laws, orders, trial records and eals I read, the better I understood how the system actually works and how it developed over the years. I was gaining what I felt was an almost own perspective on the Palestinian-Israeli conflict and its evolution over the last 45 years. I decided to try to represent this perspective in the form of ma.

military law and justice system functions as a parallel system to the one to which I am subject, though both are implemented by the same state. That em applies to people who, in fact, live in the same territory with regular citizens but are defined legally as a population under occupation. It is ably one of the most significant contradictions in Israeli democracy. And this contradiction is plainly visible, but somehow it is hidden from the public In **The Law in These Parts**, I attempted to provide a clear view of the historical and social evolution of this contradiction and the way it functions y, in order to show the price a Western democracy pays for this kind of inconsistency.

slating my research into a film was the most complicated cinematic challenge I have ever faced. I searched for a structure, a point of view and a

tic form that would engage the audience in this journey into the heart of Israel's moral quandary—and the basic universal questions that it raises. ng my research, I actually had the unique chance to interview some of the people who wrote, developed and implemented the law of the tion. I decided that it was my responsibility to look at the issue not from the perspective the victims of the occupation, but rather to find a way to story of the creation and evolution of a the system itself, this in effort to try to and understand how it is that we all participate in the creation of stems and rationalize them.

nan Alexandrowicz, Director

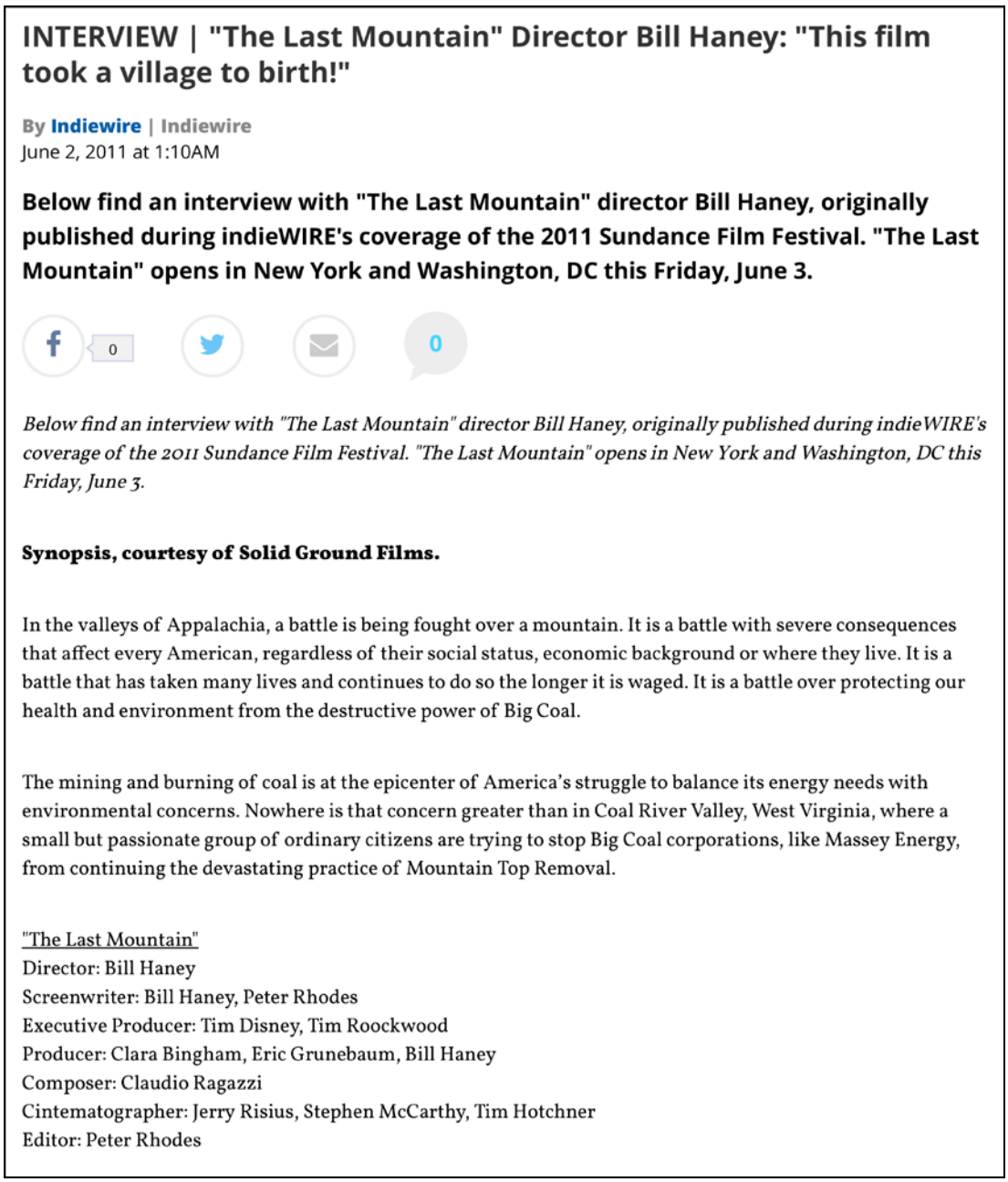
hore about: The Law in These Parts

Learn

yed this feature, you can further explore the topics of International, Politics & Government, Rights & Liberties.

If you enjo

ภาพประกอบ 44 คำแถลงจากผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง กฎหมายในส่วนประกอบเหล่านี้ จากเว็บไซต์



INTERVIEW | "The Last Mountain" Director Bill Haney: "This film took a village to birth!"

By **Indiewire** | Indiewire
June 2, 2011 at 1:10AM

Below find an interview with "The Last Mountain" director Bill Haney, originally published during indieWIRE's coverage of the 2011 Sundance Film Festival. "The Last Mountain" opens in New York and Washington, DC this Friday, June 3.

0 0

Below find an interview with "The Last Mountain" director Bill Haney, originally published during indieWIRE's coverage of the 2011 Sundance Film Festival. "The Last Mountain" opens in New York and Washington, DC this Friday, June 3.

Synopsis, courtesy of Solid Ground Films.

In the valleys of Appalachia, a battle is being fought over a mountain. It is a battle with severe consequences that affect every American, regardless of their social status, economic background or where they live. It is a battle that has taken many lives and continues to do so the longer it is waged. It is a battle over protecting our health and environment from the destructive power of Big Coal.

The mining and burning of coal is at the epicenter of America's struggle to balance its energy needs with environmental concerns. Nowhere is that concern greater than in Coal River Valley, West Virginia, where a small but passionate group of ordinary citizens are trying to stop Big Coal corporations, like Massey Energy, from continuing the devastating practice of Mountain Top Removal.

"The Last Mountain"
Director: Bill Haney
Screenwriter: Bill Haney, Peter Rhodes
Executive Producer: Tim Disney, Tim Roockwood
Producer: Clara Bingham, Eric Grunebaum, Bill Haney
Composer: Claudio Ragazzi
Cintematographer: Jerry Risius, Stephen McCarthy, Tim Hotchner
Editor: Peter Rhodes

ภาพประกอบ 45ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์

Coproducer: Laura Longsworth

Responses courtesy of "The Last Mountain" director Bill Haney.

Bill's wine-induced introduction to filmmaking...

About a decade ago, I jumped on a WW2 vintage air force plane, complete with sofas bolted to the floor as seats, for the flight from Ensenada to a hard-packed sand strip along a UNESCO World Heritage Nature Preserve in Baja Mexico. I went to understand the plans of Mitsubishi Chemical to build a giant industrial facility along the shoreline of the last undisturbed nursing lagoon for pacific grey whales. Camping for a week in a tent alongside one of the world's foremost whale scientists, seeing the small community that was trying to stand up to a powerful international conglomerate, I resolved to try to do something to help. Two bottles of wine into the night someone suggested I try making a film, and so began the long wandering journey that would become my first documentary, "A Life Among Whales."

The film's many parents...

The idea for this film has many parents, depending of course on what one means by the "idea for a film." In one sense it is rooted in Bobby Kennedy Jr.'s powerful book, "Crimes Against Nature," which documents the accelerating attack on America's natural resources that took place over the past ten years. From another point of view, it is connected to the passion for the people of Appalachia and their circumstances that has long moved one of my producing partners, Clara Bingham. One can stir in my own 30-year history of connection to issues involving how environmental issues touch people and communities, and my desire to tell stories that celebrate the heroism of ordinary folks who are forced by circumstances to find something extraordinary within them. And the deep commitment Tim Disney, our Executive producer and my film partner, has to discovering practical tools for perfecting our democracy – in this case noting the power of citizen activism – played a big part in plumbing our story. Finally, many of the particulars at the center of our tale first drew the attention of Eric Grunebaum, another producing partner, well before I noted their tremendous resonance. I guess it is fair to say that this film took a village to birth – even in the conceptual stage!

Of course all these inspirations offered useful jumping off points for context and perspective, and each of these folks, along with many others (including critically the film's editor, Peter Rhodes, our composer, Claudio Ragazzi and our co-producer Laura Longsworth) helped shape the film as it progressed. Ultimately, the story evolved according to what we discovered as we were filming. By listening respectfully to the folks in the community that is at the center of our film, following the tendrils of their story as it connects to society more broadly the ultimate character and dimensions of our film became clear.

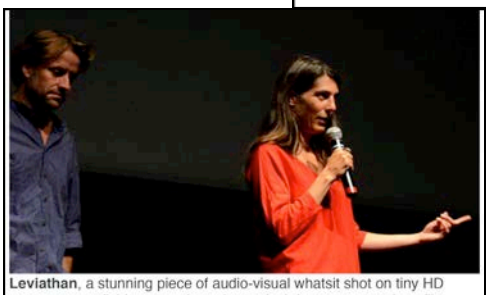
Haney's filmmaking process...

I start and end by listening. Letting the story and the characters breathe, and express themselves fully and safely. This process can be slower and more disjointed then a scripted expositional approach, or even the polemical style now favored by some documentary makers, but I find it lends itself to more authentic and moving storytelling. And since I am interested in building a bridge between the story and the audience, I like to listen to audiences as well – to their body language, to their questions and to their suggestions. This doesn't mean that I am a fan of filmmaking by committee because I am not, but rather that discovering a personal interpretation on the voyage of a story for me begins with respectfully listening.

ภาพประกอบ 45ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์

Interview: Lucien Castaing-Taylor and Véréna Paravel on LEVIATHAN and the Possibilities of Cinema

Dustin Chang, Contributing Writer



Leviathan, a stunning piece of audio-visual whatsit shot on tiny HD cameras on a fishing vessel, made a splash last year at various film festivals, including Locarno, TIFF, NYFF and this year's Forum section of Berlinale. The film's receiving a theatrical release in New York starting on Friday, March 1.

I got a chance to talk briefly with its directors Lucien Castaing-Taylor and Véréna Paravel at the office of U.S. distributor The Cinema Guild. Fiercely intelligent and academic, yet very passionate about their filmmaking, Castaing-Taylor and Paravel responded lengthily to everything I threw at them, even though our interview took place in the latter part of their press day and Paravel was still reeling from jet-lag, having returned from the Berlinale just the day before. I thank them heartily for their patience and candor.

Twitch: You both are anthropologists by profession?

Véréna Paravel (VP): We used to be.

Lucien Castaing-Taylor (LCT): We are recovering anthropologists.

VP: We still are. But we're just trying to forget this dark side of us. (laughs)

For those of us who don't know what the Sensory Ethnography Lab is, can you explain?

LCT: It's a little lab, as in an experimental laboratory, but not really scientific. We are not conducting experiments with controlled variables. It's experimental since we don't know what we are doing. There are a bunch of us working there. We are trying to do things with audio visual media -- with photography, sound, film and video, to do things that can't ordinarily be done or aren't ordinarily done either within anthropology or within film, especially documentary or within art.

We are definitely, like anthropologists, invested in the real world and the vagaries and different varieties of lived experiences and cultures around the world. But we are not interested in reducing that magnitude of that lived-in experience to sound bites or to discuss formulations or linguistic propositions that would summarize a culture or human existence in ways that are reducible to meanings that can be transcribed in language or written words.

We are interested in working with documentary in ways that pulls away from its affinity with broadcast journalism, with the lecture format and with talking heads to discuss the world rather than experiencing it. In that regards, I think our works, even though largely non-narrative or working against the conventional narrative structures, have a lot more affinity with cinema as a whole rather than just a straight up documentary.

We are also interested in, even though most of us are working with moving images, like film and video so far, unless of course working with sound, we are doing things that don't separate different art forms, different genres but seeking a way to bring all in, so everything is rubbing shoulders, so there is more friction and interstices between different art forms and different traditions and representations as well and to see where they can take us.

How many people are involved in this laboratory usually at one time?

LCT: It changes the whole time. Like when we teach, usually classes are kept at ten or twelve people and every year there is a new twelve. Then there are visiting post doctorates and different artists passing through. I'd say about a dozen people at any given time.

Are there a lot of people making projects similar to what you guys are doing?

LCT: Yeah. But we don't want it to be huge. We are not a factory. (laughs)

I do feel LEVIATHAN is much more than just an observational documentary. I mean it's so cinematic. I've seen both SWEETGRASS and FOREIGN PARTS and I kept thinking that you must've had some sort of training as a filmmaker or photographer. I can't accept the idea that you guys just shot a bunch of footage and made your film out in the editing process.

VP: Well, for me making **Foreign Parts** was basically the first time I touched the camera.

That's crazy talk.

LCT: (To Paravel) Well, **Foreign Parts** came out of an amazing earlier work that you did on the No.7 subway Line (**7 Queens**).

VP: Yeah, I just borrowed a camera and made this short, very strange, non fiction film and I discovered the junkyard right there which became the subject for **Foreign Parts**. The only training I got was actually from the Sensory Ethnography Lab, where I spent a year watching films and reading poetry and not-too-academically written ethnography books. But basically no film or photo school for sure.

You just blew my mind!

LCT: We did have a yearning, even though we were trained as anthropologists, we both have PhDs in Anthropology and social science. (To Paravel) For a long time you had this yearning to break out of this academia. You were unsatisfied with academic work and wanted to work with images and sound.

VP: Yeah but I didn't know--

LCT: And moving from Paris to New York, you watched a lot of films and lots of documentaries and you told me (Frederick) Wiseman was a huge influence on you.

VP: But that's not really true, because I didn't start watching films too seriously until I really decided that I couldn't go any further with the written words. Something was deeply missing in my capacity of expressing myself, which I am still struggling with, all the time. I didn't figure out right away, but I knew deep down that there was something more in expressing myself through images. It was a huge bet within myself to see if I could go through with it. I had many ideas that could be expressed through film but I was really shy and scared when the camera was literally thrown into my hands. But enough about me...

LCT: I had a little more training. We had a similar but also very different childhood. In France and in England. Yours was completely peripatetic, always moving around and mine was not. I grew up in Liverpool but we didn't have television at home. My parents never went to the movies and I was never interested in visual medium. I'm still a very non-visual person in many ways. I'm hardly a cinephile. I hardly have seen any movies. I don't like movies unless it's incredibly good. I'm easily bored by a film. Now I'm middle aged, I fall asleep invariably while viewing a regular film, including **56 Up** two days ago. (laughs)

But I ended up studying anthropology undergrad in the UK and being unsatisfied with it already even though I ended up doing PhD in Berkeley, CA. But at least I escaped the UK and anthropology and became a self taught, bad still photographer and ended up going to this program in South Central LA in visual anthropology and that was my first exposure to the field and that was the first time I had to deal with moving images instead of still images.

It was really hard for me because I was always fetishizing compositions and the stillness, the cutoff-ness of the frames and so on. And the moving image with sound has obviously having an affinity with the flux of life and existence within the duration of time frame. So it was hard for me to make that transition. But after I've gone to this program in Los Angeles, after I started working with moving images and sounds, I, like Verena, found it much more demanding but much more fulfilling and

ภาพประกอบ 46ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง เลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน จากเว็บไซต์



much more potentially faithful to myself and to whatever little minuscule thing either of us could contribute to the world or to ourselves than anything I could do with the written words.

VP: The way we capture things is with our bodies. We don't necessarily look through the viewfinders but we are there, trying to experience the friction with the real world. I think that's why people tell me that our films are different. It's not from a cinephile's point of view.

I was at the New York Film Festival and attended your Q & As after the screening. It was funny to see a French filmmaker, Philippe Grandrieux being there and defending you from a barrage of silly questions. Subconsciously, I thought about how similar the experience was seeing LEVIATHAN with Grandrieux's work. What's the connection there?

LCT: We have quite a number of mutual friends. We've only met him two years ago in France. We both adore his films. We were blown away by his work because they are so visceral and haptic and deranged and disturbing and courageous and risky ... and because of all the common things we pursue artistically, we wanted to meet him. So we did and that's how we became friends.

So in Paris, we asked him if he could come to Harvard and teach, to take a break from the film world. And eventually he came to Harvard and has now been teaching for a year and is also very interested in coming back and be a part of the film studies program. It's a good break for him because for him, making film is so physically demanding, it consumes him body and soul. As it happens that he is just as invested in teaching even though he has never taught before, but he gives his all, exhausts himself teaching. It's been great for students and for him. He really gives all to life. There is nothing he does that is not 110 percent. That's what he's doing this year and it's been working out really well.

VP: It happened that he was in Montreal attending his retrospective. He had the **Leviathan** DVD but he refused to see it unless it's on the big screen on DCP, so he agreed to come down with us to New York. So we drove down together in our car: him and his wife and us having all these conversations. We got him in to the press screening and that's why he was there.

To go back to his form of cinema, the haptic cinema, as people call it, his cinema does something to you deeply, even the way you breathe. It affects you physically and emotionally in a very deep way and cinema should be like that, rather than you thinking about the next shot is going to be this and that.

I don't want to ask you about the technical questions. I'm pretty sure you get asked a lot about how LEVIATHAN was shot. The use of GoPro cameras in this movie is something we've never seen before though. So let me ask you about how you perceive this ever evolving video technology and if it is beneficial for your artistic practice.

VP: I have to tell you first that we are a complete technophobe and very spastic.

LCT: It's true, she is not being humble.

VP: When they asked me about these technical questions about my last project I couldn't help but being repulsed by it. (laughs)

But I can't imagine that kind of spontaneity and being that physical in LEVIATHAN with clunky big movie cameras. What was SWEETGRASS shot on?

LCT: It was shot on video but it was bigger, shoulder mounted camera. One thing I'll say about the miniaturization and automatization of the cameras can sometimes be really enabling. But for me it's more of a difference in degree than kind. And also paradoxically there is an inversion within, which is now with HD cameras whether they are big or small, they have clarity of resolution that to me is very non-real. You can have great depth of field but there is still this flatness that comes with HD. And these GoPro cameras have much more cinematic quality, the look is more filmic than video-y: the noise, the abstraction and the figurality of them resemble the film grain, the degree of abstract realism of the film camera. We could've shot everything with the film camera in a waterproof housing but the size of GoPro definitely enabled us.

As much as we wanted to come up with the film from the human perspective: the anthropologized representation of this encounter at sea with all the different players and agents, humans and non-humans, animals and non-animal, there was a danger in supposing that these shots are purely mechanistic. A kind of technological perspective that there is no filmmaking or directorial agency whatsoever, that you can just place these cameras and let them do the work. There are really four shots in the whole film that were not held by nor tethered to our bodies. All other shots were either held by us or attached to the fishermen's bodies. The shots of the camera going over and underwater were done, GoPro attached on the sticks held by us.

VP: It is the extension of ourselves. It's physically attached to sentient beings--

LCT: It's exactly the same discourse though when the 16mm and super 8 came in. It always goes back to what's great for democracy and the greater informality and domesticity but it greeted every new technological advances whether it's photochemical or video the same way. But it's true that the latest cameras are so small that you don't have to hold it at head high anymore and it's very enabling.

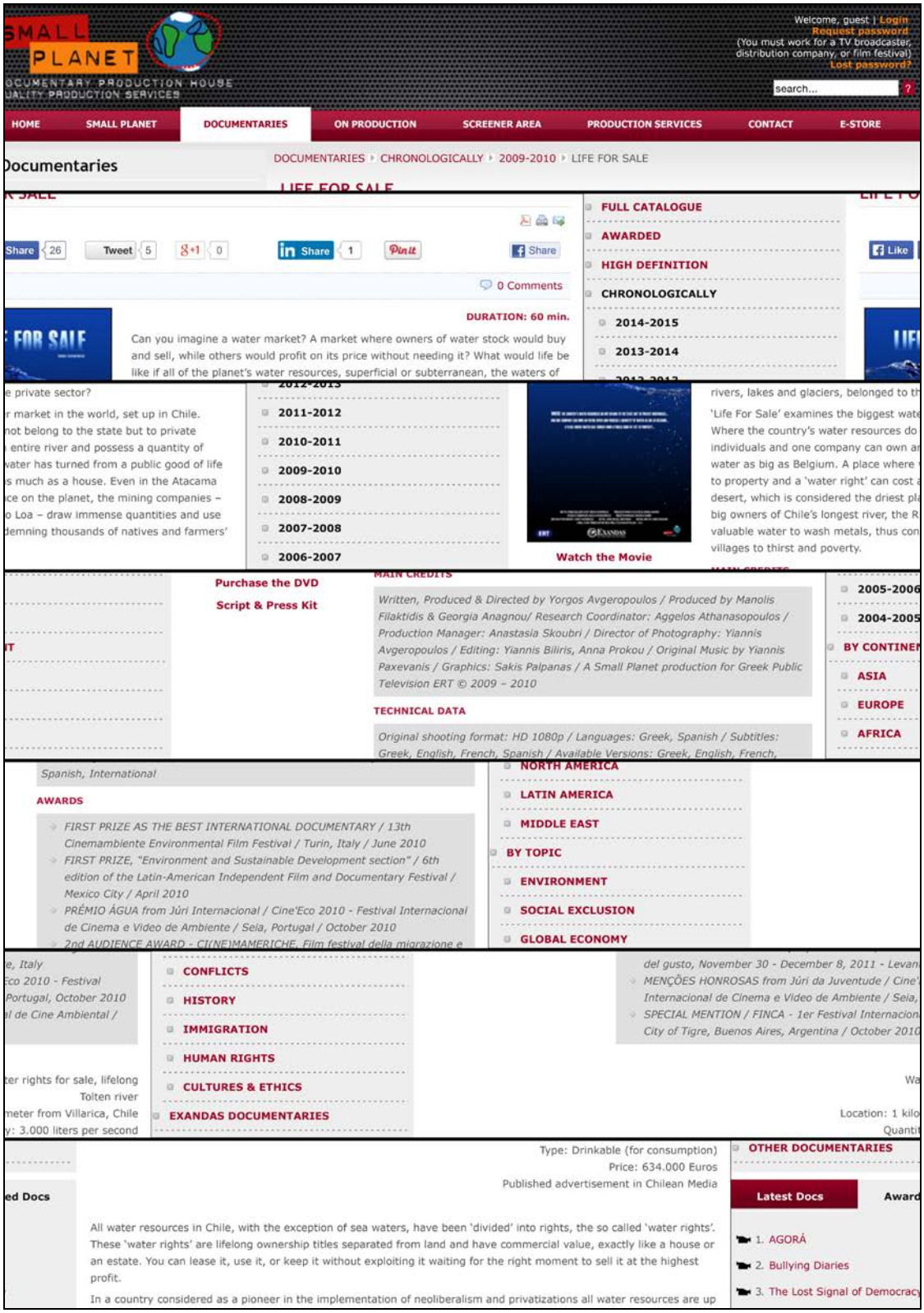
With the amount of attention LEVIATHAN is getting, being filmmakers is working out for you. Is it something you will be continuing in the future?

VP: Hopefully, yes, if we can survive.

Leviathan opens 3/1 at IFC Center in New York and rolls out to other cities later. Please go to The Cinema Guild website for more information.

Dustin Chang is a freelance writer. His musing and opinions on the world can be found at www.dustinchang.com
February 26 2013, 10:00 am

ภาพประกอบ 46ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง เลวีอาธาน หรือเลอไวอะทัน จากเว็บไซต์



ภาพประกอบ 47ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ชีวิตเพื่อการขาย จากเว็บไซต์



ภาพประกอบ 47ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ชีวิตเพื่อการขาย จากเว็บไซต์

Meet the IDA Documentary Awards Nominees: Tatiana Huezo--'The Tiniest Place (El Lugar Mas Pequeno)'

BY IDA EDITORIAL STAFF (/USERS/IDA-EDITORIAL-STAFF)

Editor's Note: Tatiana Huezo's The Tiniest Place (El Lugar Mas Pequeno) *has been nominated in the Best Feature category at this year's IDA Documentary Awards (http://www.documentary.org/awards2011), to be held at the Directors Guild in Los Angeles on Friday, December 2. Below is an interview we conducted with Huezo last August in conjunction with her him having been included in DocuWeeks 2011.*

Synopsis: This is a story about mankind's ability to arise, rebuild and reinvent itself after surviving a tragedy. It is also a story of a people that have learned to live with their sorrow; of an annihilated town that re-emerges through the strength and deep love of its inhabitants for the land and the people; of a tiny place nestled in the mountains amidst the humid Salvadorian jungle.



The Tiniest Place

IDA: *How did you get started in documentary filmmaking?*

Tatiana Huezo: I started working after I finished school. I collaborated as a cinematographer with an American documentary filmmaker, in the Sierra of Veracruz. I realized that most of the local families there were made up of two women and one man. I was curious about that. I wanted to learn more about a family model so different from mine; I wanted to learn if it was possible to share the love of a man with another woman. Some time later, I went back and started to search for a family to work with. I found two women and a man who had been living together for 40 years; the women were sisters.

It was all about patience. It took a whole week before they started to talk to me; every day I sat

ภาพประกอบ 48ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง สถานที่ที่เล็กที่สุด จากเว็บไซต์

waiting in silence while the women were taking corn kernels off the cob. One day they started to talk to me. Then I asked them if I could move into their home for a while. I was accepted and that's how my journey into the lives of others started, a journey that lets me share stories that I care about.

IDA: *What inspired you to make* The Tiniest Place (El Lugar Más Pequeño)*?*

TH: I was born in El Salvador and raised in México. *The Tiniest Place* started the day my grandmother took me for the first time to the village where she was born. That afternoon we reached Cinquera, after driving on a dirt track that gradually became narrower and greener as we approached what I anticipated would be a tiny village behind the mountain. Finally, we arrived at a nearly empty town. While walking, I was approached by an old woman who hugged me, yelling, "Rina, you came back! You don't look a day older than the last time you were here!" But my name is not Rina and I had never seen that gushing lady before.

Then I entered the town church. There were almost no religious images; instead there was a helicopter's tail fitted to one of the walls and a large row of pictures of very young people with their respective candles on the floor. I felt a blow to the stomach. The people in the pictures were all
guerrilla fighters killed during the Civil War, and many of those faces mirrored mine. And I thought, "Had I lived this war, where would I be right now?" That moment is still in my head and undoubtedly was the beginning of this project.

IDA: *What were some of the challenges and obstacles in making this film, and how did you overcome them?*

TH: One of the challenges was to capture cinematically the enveloping atmosphere of the tropical rainforest that surrounds Cinquera. Sometimes we had to walk for hours at night, in total darkness, to get the ideal shots of certain landscapes at daybreak. More than once we got lost amid the fodder, and the day would break before we were set up.

We also had to gain acceptance from the local people, to have them get used to us. A long stay was the key for things to flow naturally and for me to have enough access to my characters.

During the editing process, the main challenge was keeping a balance between the two main forces contained in the story: light and shadow, life and death. I think I was able to meet my goal.

IDA: *How did your vision for the film change over the course of the pre-production, production and post-production processes?*

ภาพประกอบ 48ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง สถานที่ที่เล็กที่สุด จากเว็บไซต์

TH: I had plenty of time to think about the way I wanted to tell this story. I knew that I didn't want on-camera interviews. I also knew that I wanted to build up the rainforest as an important element. And I knew that the main discourse of the film was going to be comprised of two independent elements, image and oral speech, although I wasn´t sure if that was going to work.

During shooting I found new characters who enriched the film, like Rosi, "The Messenger." The idea of filming a big storm that would gather all the characters arose as well. There was an important confluence of chance, luck and planning in the production process.

Post-production was one of the most intense stages. First I had to build the oral discourse that forms the core of the movie, then I had to look for the images that would cover it, and finally I had to organize the powerful third discourse that came out. That search has been a great learning experience for me.

IDA: *As you've screened* The Tiniest Place (El Lugar Más Pequeño)*--whether on the festival circuit, or in screening rooms, or in living rooms--how have audiences reacted to the film? What has been most surprising or unexpected about their reactions?*

TH: The audience is surprised that this is a war story told in a different way from what they are used to. They are surprised by how terror and violence are present throughout the movie, but without images to illustrate them.

The screenings always evoke a great emotional response; I'm surprised at how close the audience feels to the characters. I've been told beautiful things about the force of life and the human spirit.

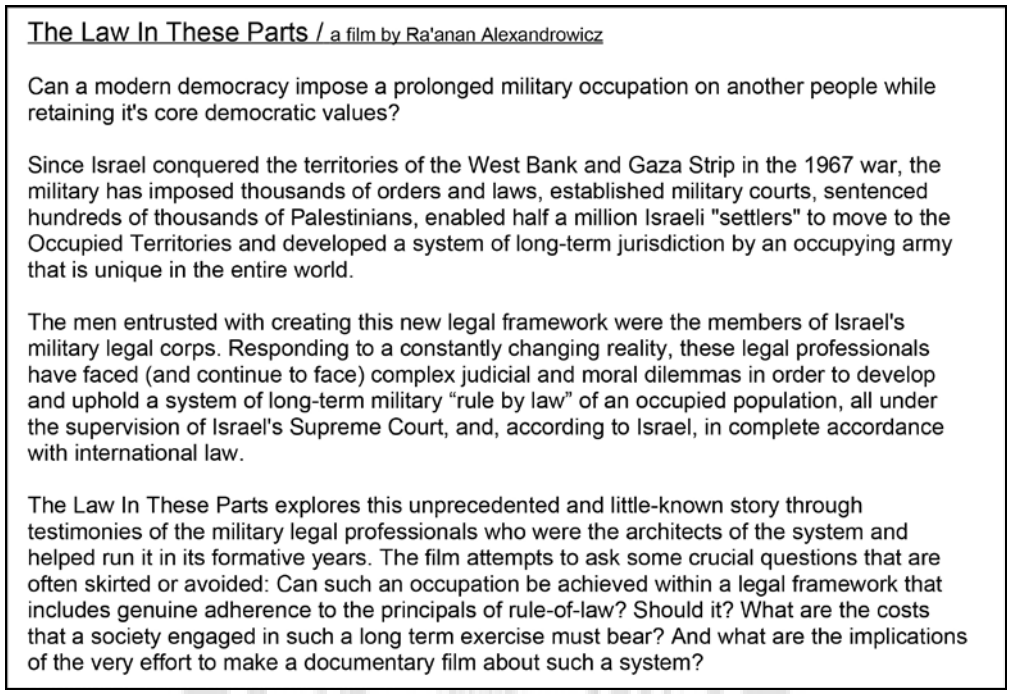
IDA: *What docs or docmakers have served as inspirations for you?*

TH: I have a lot of influences, not only documentaries but also fiction. The directors I always revisit include the Dardenne brothers, Johan Van der Keuken, David Lynch, Gus Van Sant, Werner Herzog, Raymond Depardon, Michael Haneke, José Luis Guerin, Andrei Tarkovsky and Sergei Dvortsevoy, among many others.

The Tiniest Place (El Lugar Más Pequeño) (http://tiniestplace.weebly.com/) will be screening August 19 through 25 at the IFC Center in New York City and September 2 through 8 at the Laemmle Sunset 5 in Los Angeles.

For the complete DocuWeeks™ 2011 program, click here. (http://www.documentary.org/docuweeks2011/)

ภาพประกอบ 48ค ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง สถานที่ที่เล็กที่สุด จากเว็บไซต์



The Law In These Parts / a film by Ra'anan Alexandrowicz

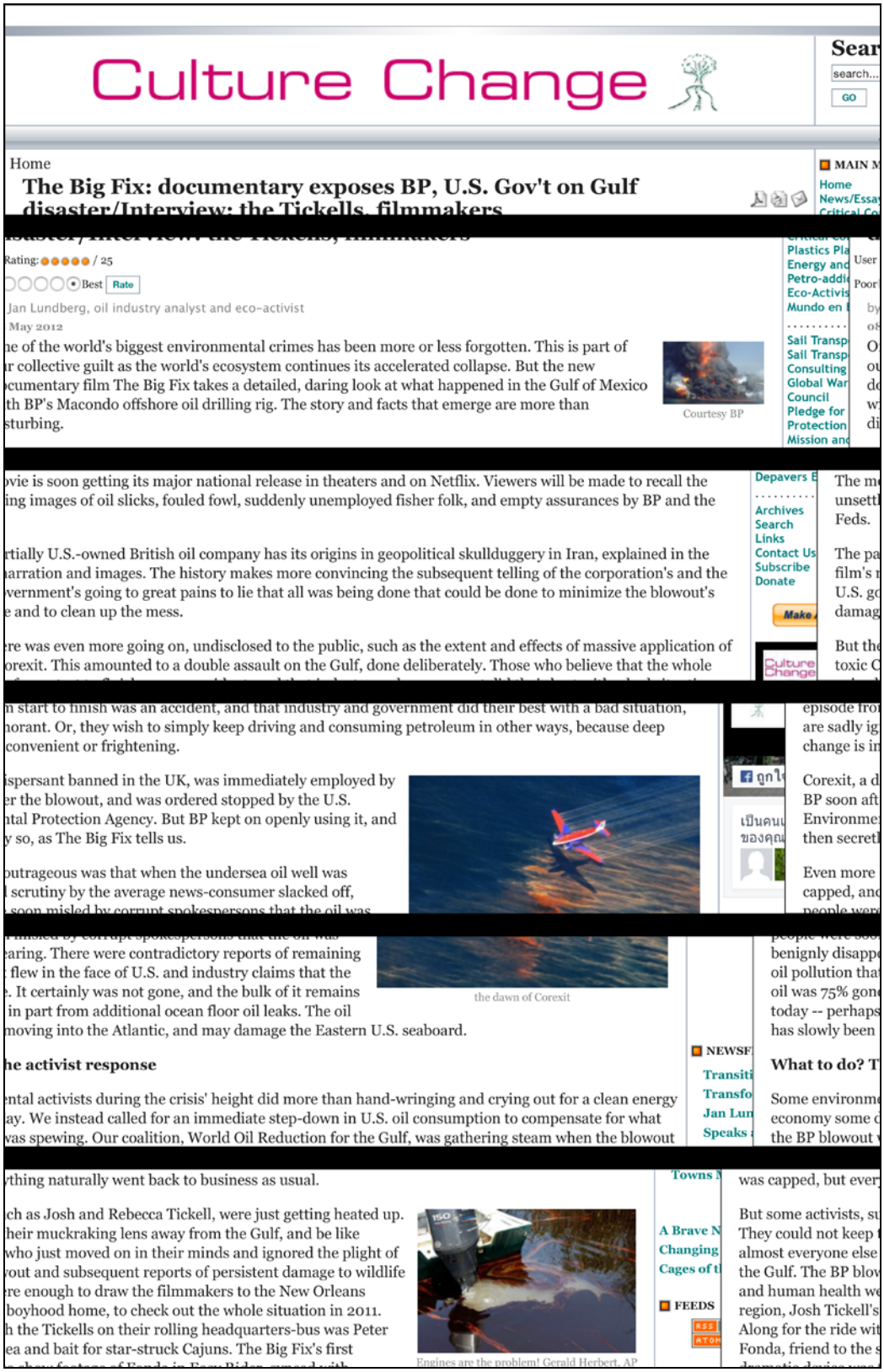
Can a modern democracy impose a prolonged military occupation on another people while retaining it's core democratic values?

Since Israel conquered the territories of the West Bank and Gaza Strip in the 1967 war, the military has imposed thousands of orders and laws, established military courts, sentenced hundreds of thousands of Palestinians, enabled half a million Israeli "settlers" to move to the Occupied Territories and developed a system of long-term jurisdiction by an occupying army that is unique in the entire world.

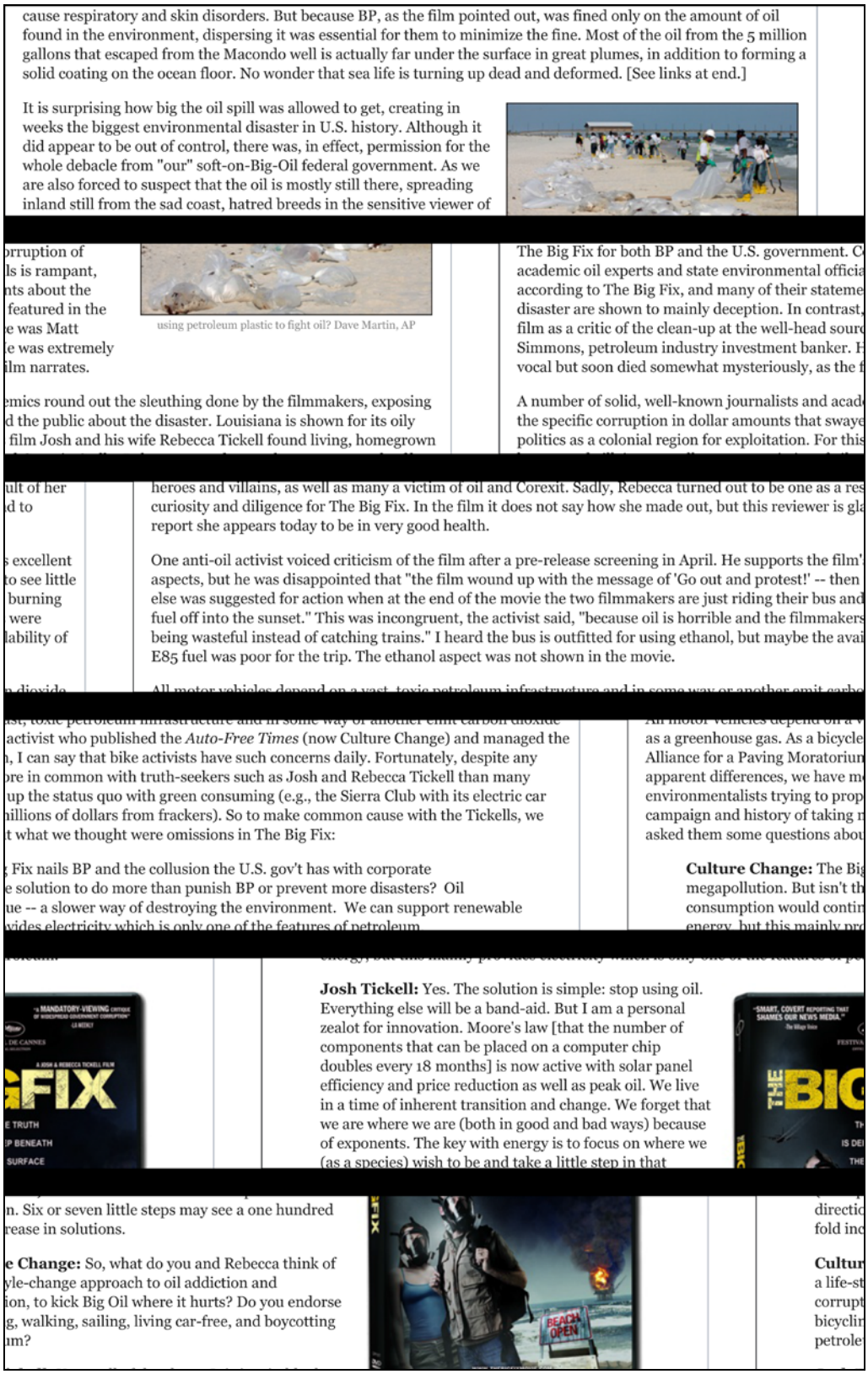
The men entrusted with creating this new legal framework were the members of Israel's military legal corps. Responding to a constantly changing reality, these legal professionals have faced (and continue to face) complex judicial and moral dilemmas in order to develop and uphold a system of long-term military “rule by law” of an occupied population, all under the supervision of Israel's Supreme Court, and, according to Israel, in complete accordance with international law.

The Law In These Parts explores this unprecedented and little-known story through testimonies of the military legal professionals who were the architects of the system and helped run it in its formative years. The film attempts to ask some crucial questions that are often skirted or avoided: Can such an occupation be achieved within a legal framework that includes genuine adherence to the principals of rule-of-law? Should it? What are the costs that a society engaged in such a long term exercise must bear? And what are the implications of the very effort to make a documentary film about such a system?

ภาพประกอบ 49 ข้อมูลภาพยนตร์สารคดีเรื่อง กฎหมายในส่วนประกอบเหล่านี้ จากเว็บไซต์



ภาพประกอบ 50ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ซ่อมบำรุงครั้งใหญ่ จากเว็บไซต์



cause respiratory and skin disorders. But because BP, as the film pointed out, was fined only on the amount of oil found in the environment, dispersing it was essential for them to minimize the fine. Most of the oil from the 5 million gallons that escaped from the Macondo well is actually far under the surface in great plumes, in addition to forming a solid coating on the ocean floor. No wonder that sea life is turning up dead and deformed. [See links at end.]

It is surprising how big the oil spill was allowed to get, creating in weeks the biggest environmental disaster in U.S. history. Although it did appear to be out of control, there was, in effect, permission for the whole debacle from "our" soft-on-Big-Oil federal government. As we are also forced to suspect that the oil is mostly still there, spreading inland still from the sad coast, hatred breeds in the sensitive viewer of

using petroleum plastic to fight oil? Dave Martin, AP

The Big Fix for both BP and the U.S. government. C
academic oil experts and state environmental officia
according to The Big Fix, and many of their stateme
disaster are shown to mainly deception. In contrast,
film as a critic of the clean-up at the well-head sour
Simmons, petroleum industry investment banker. H
vocal but soon died somewhat mysteriously, as the f

A number of solid, well-known journalists and acad
the specific corruption in dollar amounts that swaye
politics as a colonial region for exploitation. For this

heroes and villains, as well as many a victim of oil and Corexit. Sadly, Rebecca turned out to be one as a res
curiosity and diligence for The Big Fix. In the film it does not say how she made out, but this reviewer is gl
report she appears today to be in very good health.

One anti-oil activist voiced criticism of the film after a pre-release screening in April. He supports the film'
aspects, but he was disappointed that "the film wound up with the message of 'Go out and protest!' -- then
else was suggested for action when at the end of the movie the two filmmakers are just riding their bus and
fuel off into the sunset." This was incongruent, the activist said, "because oil is horrible and the filmmakers
being wasteful instead of catching trains." I heard the bus is outfitted for using ethanol, but maybe the avai
E85 fuel was poor for the trip. The ethanol aspect was not shown in the movie.

activist who published the *Auto-Free Times* (now Culture Change) and managed the
, I can say that bike activists have such concerns daily. Fortunately, despite any
re in common with truth-seekers such as Josh and Rebecca Tickell than many
up the status quo with green consuming (e.g., the Sierra Club with its electric car
illions of dollars from frackers). So to make common cause with the Tickells, we
t what we thought were omissions in The Big Fix:

Fix nails BP and the collusion the U.S. gov't has with corporate
e solution to do more than punish BP or prevent more disasters? Oil
ue -- a slower way of destroying the environment. We can support renewable

as a greenhouse gas. As a bicycle
Alliance for a Paving Moratoriu
apparent differences, we have m
environmentalists trying to prop
campaign and history of taking r
asked them some questions abou

Culture Change: The Bi
megapollution. But isn't th
consumption would contin

Josh Tickell: Yes. The solution is simple: stop using oil. Everything else will be a band-aid. But I am a personal zealot for innovation. Moore's law [that the number of components that can be placed on a computer chip doubles every 18 months] is now active with solar panel efficiency and price reduction as well as peak oil. We live in a time of inherent transition and change. We forget that we are where we are (both in good and bad ways) because of exponents. The key with energy is to focus on where we (as a species) wish to be and take a little step in that

n. Six or seven little steps may see a one hundred
rease in solutions.

e Change: So, what do you and Rebecca think of
yle-change approach to oil addiction and
ion, to kick Big Oil where it hurts? Do you endorse
g, walking, sailing, living car-free, and boycotting
um?

directi
fold inc

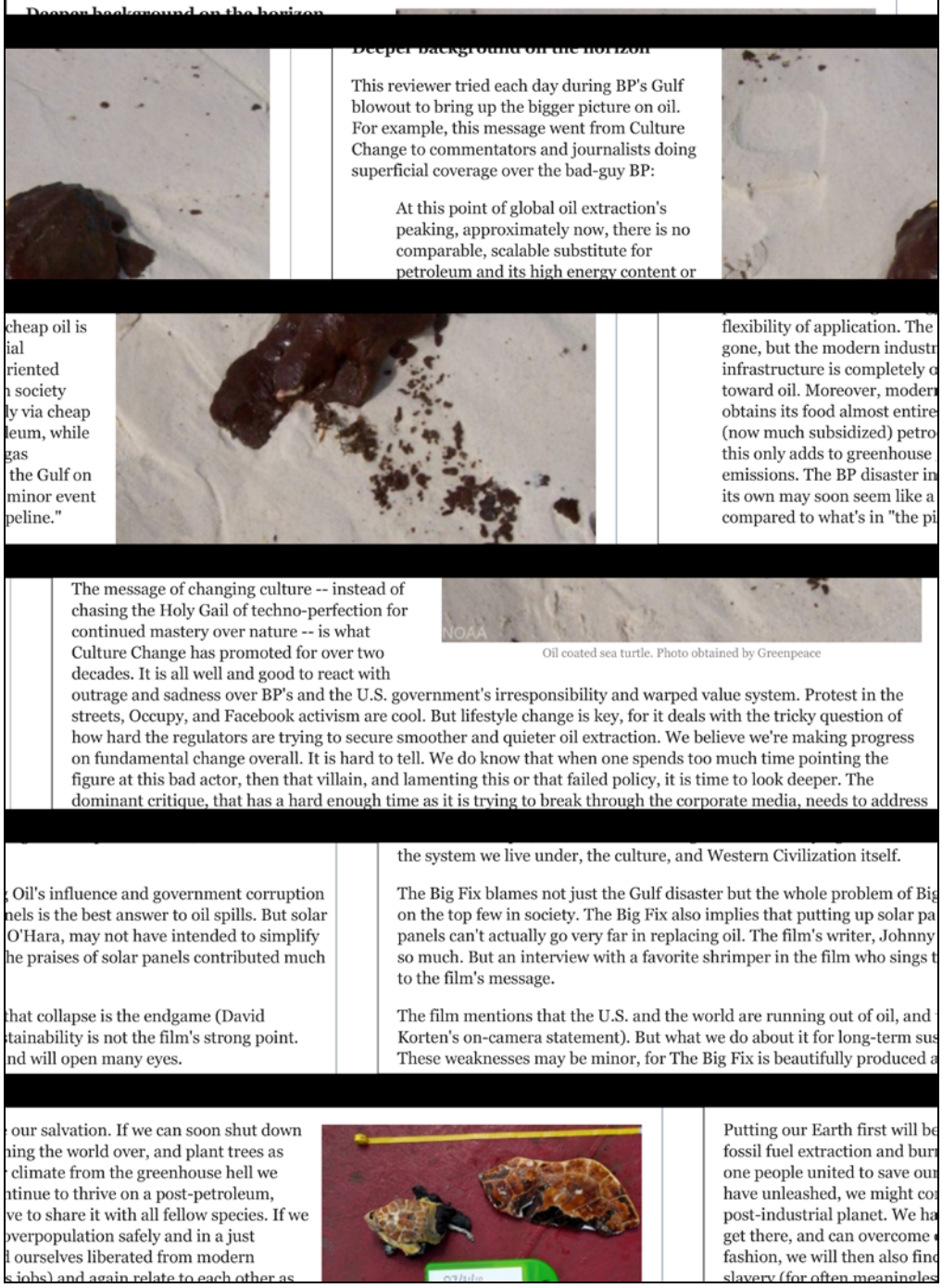
Cultur
a life-st
corrupt
bicyclin
petrole

ภาพประกอบ 50ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ซ่อมบำรุงครั้งใหญ่ จากเว็บไซต์

Culture Change: what's the latest on developments such as Netflix, awards for TBF, and the Lionsgate release date?

Josh Tickell: All formats will release on June 19th including digital, dvd, pay per view (cable tv) and a few select theaters.

The Big Fix could be an unprecedented tool for anti-oil activists to rally around for systemic change. It won't do much good to boycott one oil company. But the images of the film with its insight can serve to get the average American to question oil dependence as never before. We'll know this is happening when shoppers, for example, are offered plastic packaging or products, and they say, "No thanks, don't you think that's like BP crap?"



Deeper background on the horizon

This reviewer tried each day during BP's Gulf blowout to bring up the bigger picture on oil. For example, this message went from Culture Change to commentators and journalists doing superficial coverage over the bad-guy BP:

> At this point of global oil extraction's peaking, approximately now, there is no comparable, scalable substitute for petroleum and its high energy content or

cheap oil is
ial
riented
n society
ly via cheap
leum, while
gas
the Gulf on
minor event
peline."

flexibility of application. The
gone, but the modern industr
infrastructure is completely o
toward oil. Moreover, moder
obtains its food almost entire
(now much subsidized) petro
this only adds to greenhouse
emissions. The BP disaster in
its own may soon seem like a
compared to what's in "the pi

The message of changing culture -- instead of chasing the Holy Gail of techno-perfection for continued mastery over nature -- is what Culture Change has promoted for over two decades. It is all well and good to react with outrage and sadness over BP's and the U.S. government's irresponsibility and warped value system. Protest in the streets, Occupy, and Facebook activism are cool. But lifestyle change is key, for it deals with the tricky question of how hard the regulators are trying to secure smoother and quieter oil extraction. We believe we're making progress on fundamental change overall. It is hard to tell. We do know that when one spends too much time pointing the figure at this bad actor, then that villain, and lamenting this or that failed policy, it is time to look deeper. The dominant critique, that has a hard enough time as it is trying to break through the corporate media, needs to address

Oil coated sea turtle. Photo obtained by Greenpeace

the system we live under, the culture, and Western Civilization itself.

Oil's influence and government corruption
nels is the best answer to oil spills. But solar
O'Hara, may not have intended to simplify
he praises of solar panels contributed much

The Big Fix blames not just the Gulf disaster but the whole problem of Big
on the top few in society. The Big Fix also implies that putting up solar pa
panels can't actually go very far in replacing oil. The film's writer, Johnny
so much. But an interview with a favorite shrimper in the film who sings t
to the film's message.

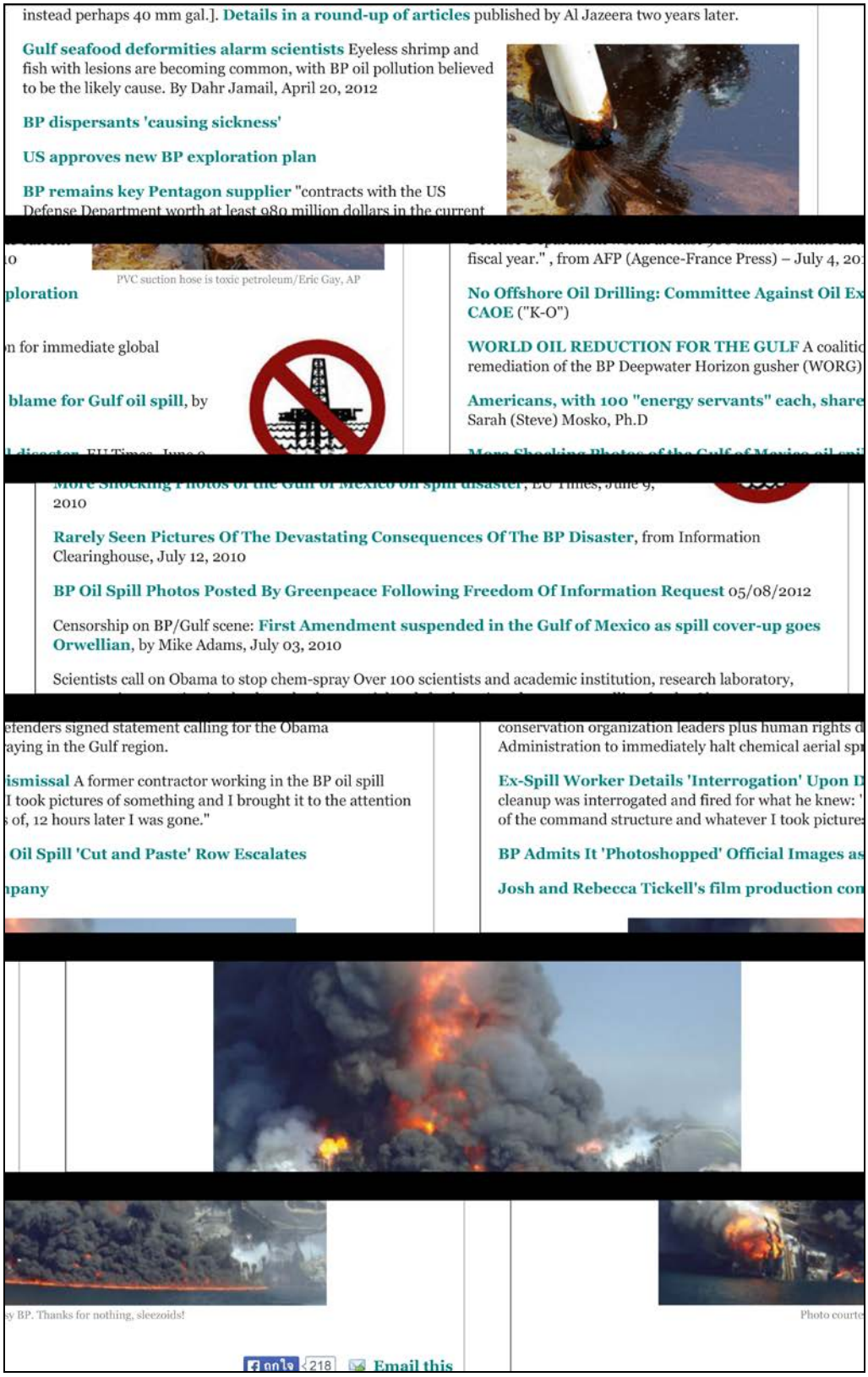
hat collapse is the endgame (David
tainability is not the film's strong point.
nd will open many eyes.

The film mentions that the U.S. and the world are running out of oil, and
Korten's on-camera statement). But what we do about it for long-term sus
These weaknesses may be minor, for The Big Fix is beautifully produced a

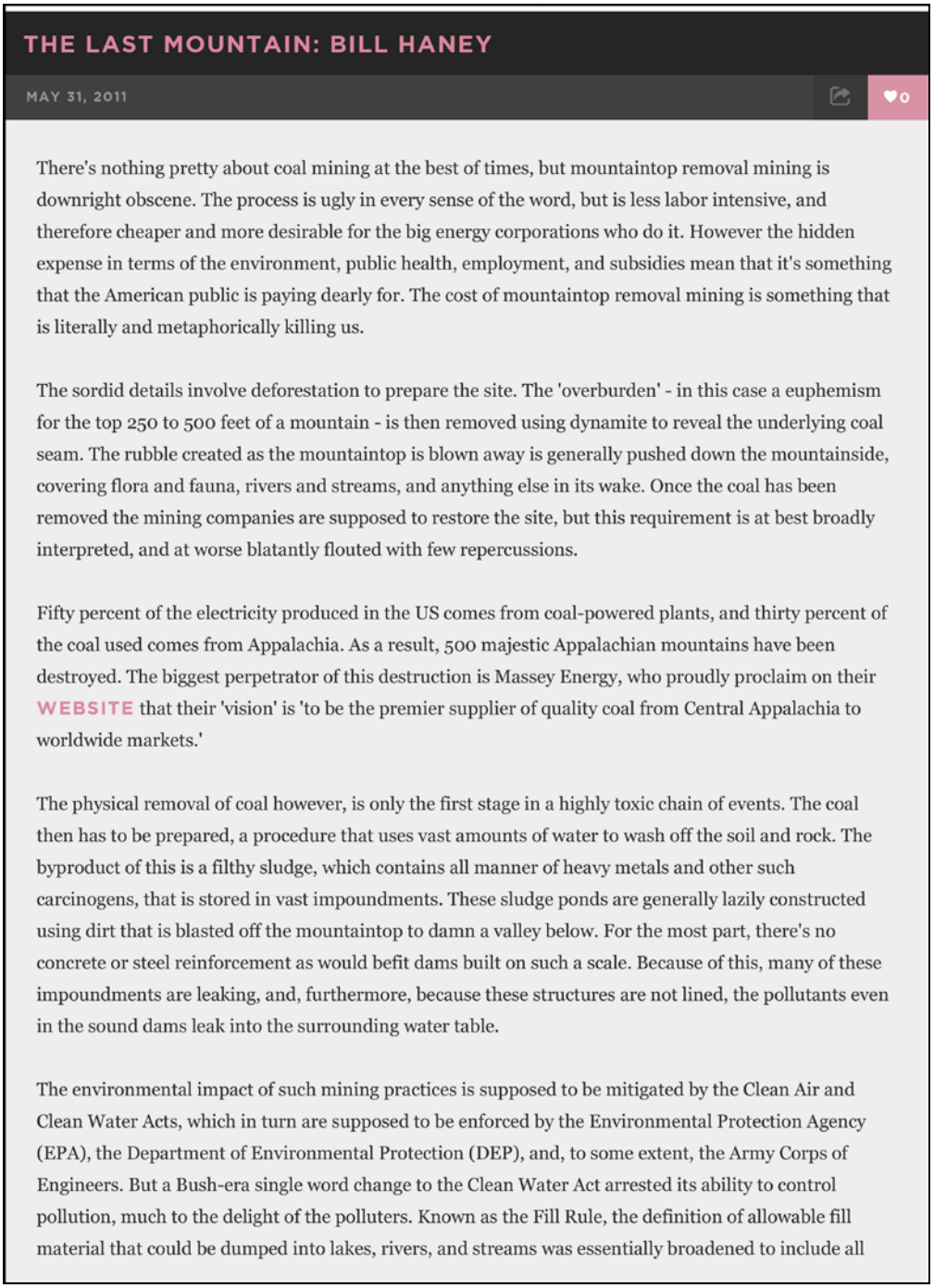
our salvation. If we can soon shut down
ning the world over, and plant trees as
climate from the greenhouse hell we
ntinue to thrive on a post-petroleum,
ve to share it with all fellow species. If we
overpopulation safely and in a just
l ourselves liberated from modern
s jobs) and again relate to each other as

Putting our Earth first will be
fossil fuel extraction and burn
one people united to save our
have unleashed, we might co
post-industrial planet. We ha
get there, and can overcome
fashion, we will then also find
slavery (for often meaningles

ภาพประกอบ 50ค ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ซ่อมบำรุงครั้งใหญ่ จากเว็บไซต์



ภาพประกอบ 50ง ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ซ่อมบำรุงครั้งใหญ่ จากเว็บไซต์



THE LAST MOUNTAIN: BILL HANEY

MAY 31, 2011

There's nothing pretty about coal mining at the best of times, but mountaintop removal mining is downright obscene. The process is ugly in every sense of the word, but is less labor intensive, and therefore cheaper and more desirable for the big energy corporations who do it. However the hidden expense in terms of the environment, public health, employment, and subsidies mean that it's something that the American public is paying dearly for. The cost of mountaintop removal mining is something that is literally and metaphorically killing us.

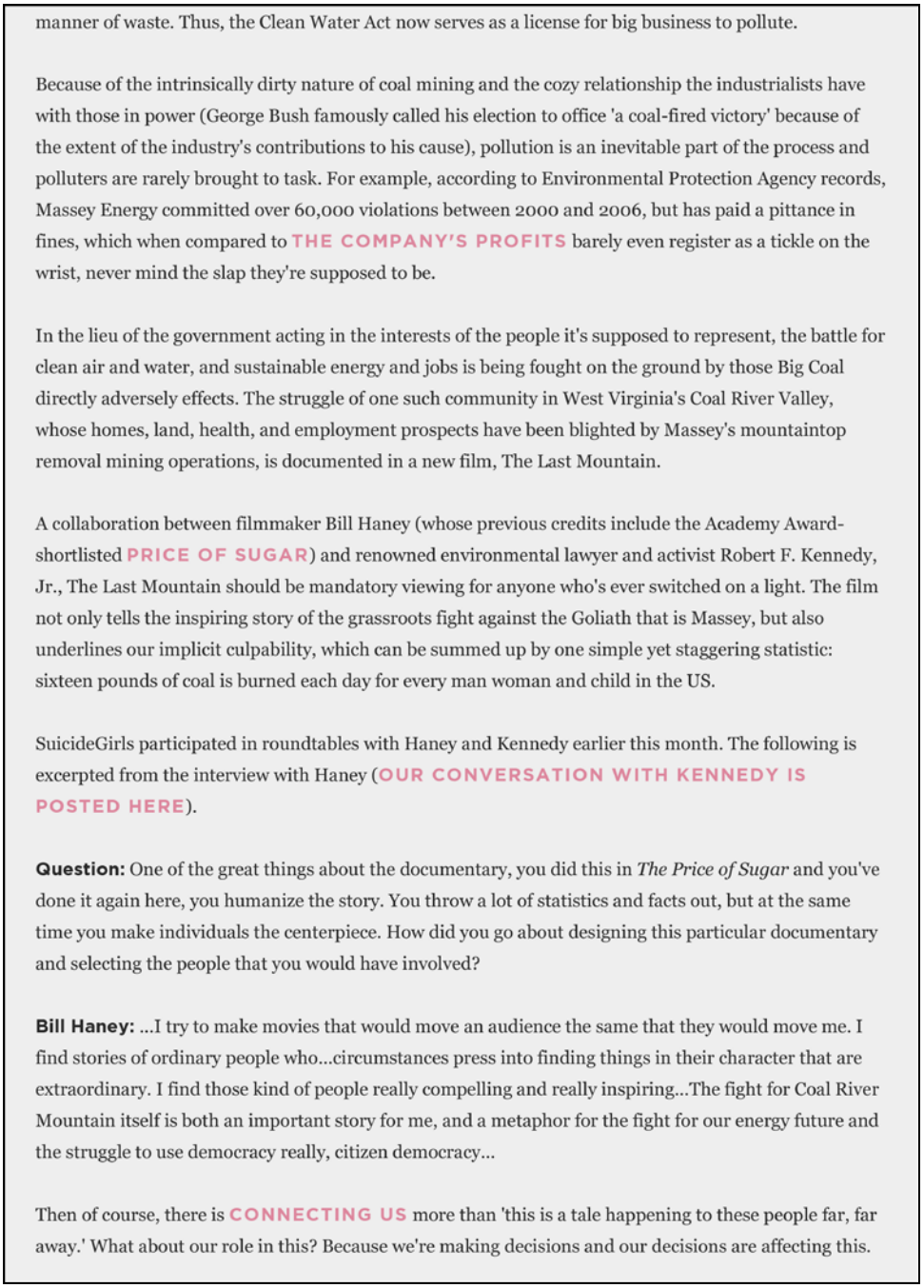
The sordid details involve deforestation to prepare the site. The 'overburden' - in this case a euphemism for the top 250 to 500 feet of a mountain - is then removed using dynamite to reveal the underlying coal seam. The rubble created as the mountaintop is blown away is generally pushed down the mountainside, covering flora and fauna, rivers and streams, and anything else in its wake. Once the coal has been removed the mining companies are supposed to restore the site, but this requirement is at best broadly interpreted, and at worse blatantly flouted with few repercussions.

Fifty percent of the electricity produced in the US comes from coal-powered plants, and thirty percent of the coal used comes from Appalachia. As a result, 500 majestic Appalachian mountains have been destroyed. The biggest perpetrator of this destruction is Massey Energy, who proudly proclaim on their WEBSITE that their 'vision' is 'to be the premier supplier of quality coal from Central Appalachia to worldwide markets.'

The physical removal of coal however, is only the first stage in a highly toxic chain of events. The coal then has to be prepared, a procedure that uses vast amounts of water to wash off the soil and rock. The byproduct of this is a filthy sludge, which contains all manner of heavy metals and other such carcinogens, that is stored in vast impoundments. These sludge ponds are generally lazily constructed using dirt that is blasted off the mountaintop to damn a valley below. For the most part, there's no concrete or steel reinforcement as would befit dams built on such a scale. Because of this, many of these impoundments are leaking, and, furthermore, because these structures are not lined, the pollutants even in the sound dams leak into the surrounding water table.

The environmental impact of such mining practices is supposed to be mitigated by the Clean Air and Clean Water Acts, which in turn are supposed to be enforced by the Environmental Protection Agency (EPA), the Department of Environmental Protection (DEP), and, to some extent, the Army Corps of Engineers. But a Bush-era single word change to the Clean Water Act arrested its ability to control pollution, much to the delight of the polluters. Known as the Fill Rule, the definition of allowable fill material that could be dumped into lakes, rivers, and streams was essentially broadened to include all

ภาพประกอบ 51ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์



manner of waste. Thus, the Clean Water Act now serves as a license for big business to pollute.

Because of the intrinsically dirty nature of coal mining and the cozy relationship the industrialists have with those in power (George Bush famously called his election to office 'a coal-fired victory' because of the extent of the industry's contributions to his cause), pollution is an inevitable part of the process and polluters are rarely brought to task. For example, according to Environmental Protection Agency records, Massey Energy committed over 60,000 violations between 2000 and 2006, but has paid a pittance in fines, which when compared to THE COMPANY'S PROFITS barely even register as a tickle on the wrist, never mind the slap they're supposed to be.

In the lieu of the government acting in the interests of the people it's supposed to represent, the battle for clean air and water, and sustainable energy and jobs is being fought on the ground by those Big Coal directly adversely effects. The struggle of one such community in West Virginia's Coal River Valley, whose homes, land, health, and employment prospects have been blighted by Massey's mountaintop removal mining operations, is documented in a new film, The Last Mountain.

A collaboration between filmmaker Bill Haney (whose previous credits include the Academy Award-shortlisted PRICE OF SUGAR) and renowned environmental lawyer and activist Robert F. Kennedy, Jr., The Last Mountain should be mandatory viewing for anyone who's ever switched on a light. The film not only tells the inspiring story of the grassroots fight against the Goliath that is Massey, but also underlines our implicit culpability, which can be summed up by one simple yet staggering statistic: sixteen pounds of coal is burned each day for every man woman and child in the US.

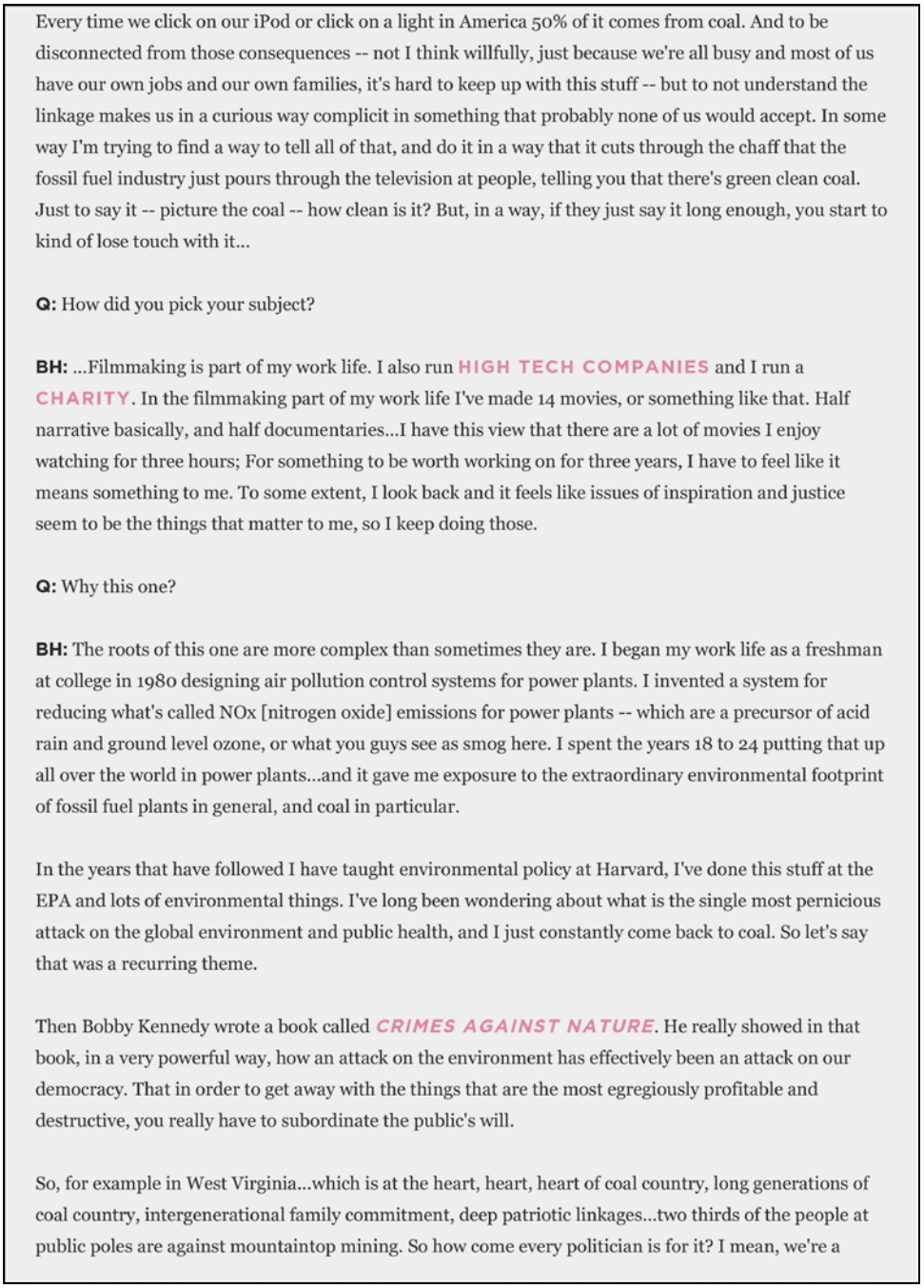
SuicideGirls participated in roundtables with Haney and Kennedy earlier this month. The following is excerpted from the interview with Haney (OUR CONVERSATION WITH KENNEDY IS POSTED HERE).

Question: One of the great things about the documentary, you did this in *The Price of Sugar* and you've done it again here, you humanize the story. You throw a lot of statistics and facts out, but at the same time you make individuals the centerpiece. How did you go about designing this particular documentary and selecting the people that you would have involved?

Bill Haney: ...I try to make movies that would move an audience the same that they would move me. I find stories of ordinary people who...circumstances press into finding things in their character that are extraordinary. I find those kind of people really compelling and really inspiring...The fight for Coal River Mountain itself is both an important story for me, and a metaphor for the fight for our energy future and the struggle to use democracy really, citizen democracy...

Then of course, there is CONNECTING US more than 'this is a tale happening to these people far, far away.' What about our role in this? Because we're making decisions and our decisions are affecting this.

ภาพประกอบ 51ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์



Every time we click on our iPod or click on a light in America 50% of it comes from coal. And to be disconnected from those consequences -- not I think willfully, just because we're all busy and most of us have our own jobs and our own families, it's hard to keep up with this stuff -- but to not understand the linkage makes us in a curious way complicit in something that probably none of us would accept. In some way I'm trying to find a way to tell all of that, and do it in a way that it cuts through the chaff that the fossil fuel industry just pours through the television at people, telling you that there's green clean coal. Just to say it -- picture the coal -- how clean is it? But, in a way, if they just say it long enough, you start to kind of lose touch with it...

Q: How did you pick your subject?

BH: ...Filmmaking is part of my work life. I also run HIGH TECH COMPANIES and I run a CHARITY. In the filmmaking part of my work life I've made 14 movies, or something like that. Half narrative basically, and half documentaries...I have this view that there are a lot of movies I enjoy watching for three hours; For something to be worth working on for three years, I have to feel like it means something to me. To some extent, I look back and it feels like issues of inspiration and justice seem to be the things that matter to me, so I keep doing those.

Q: Why this one?

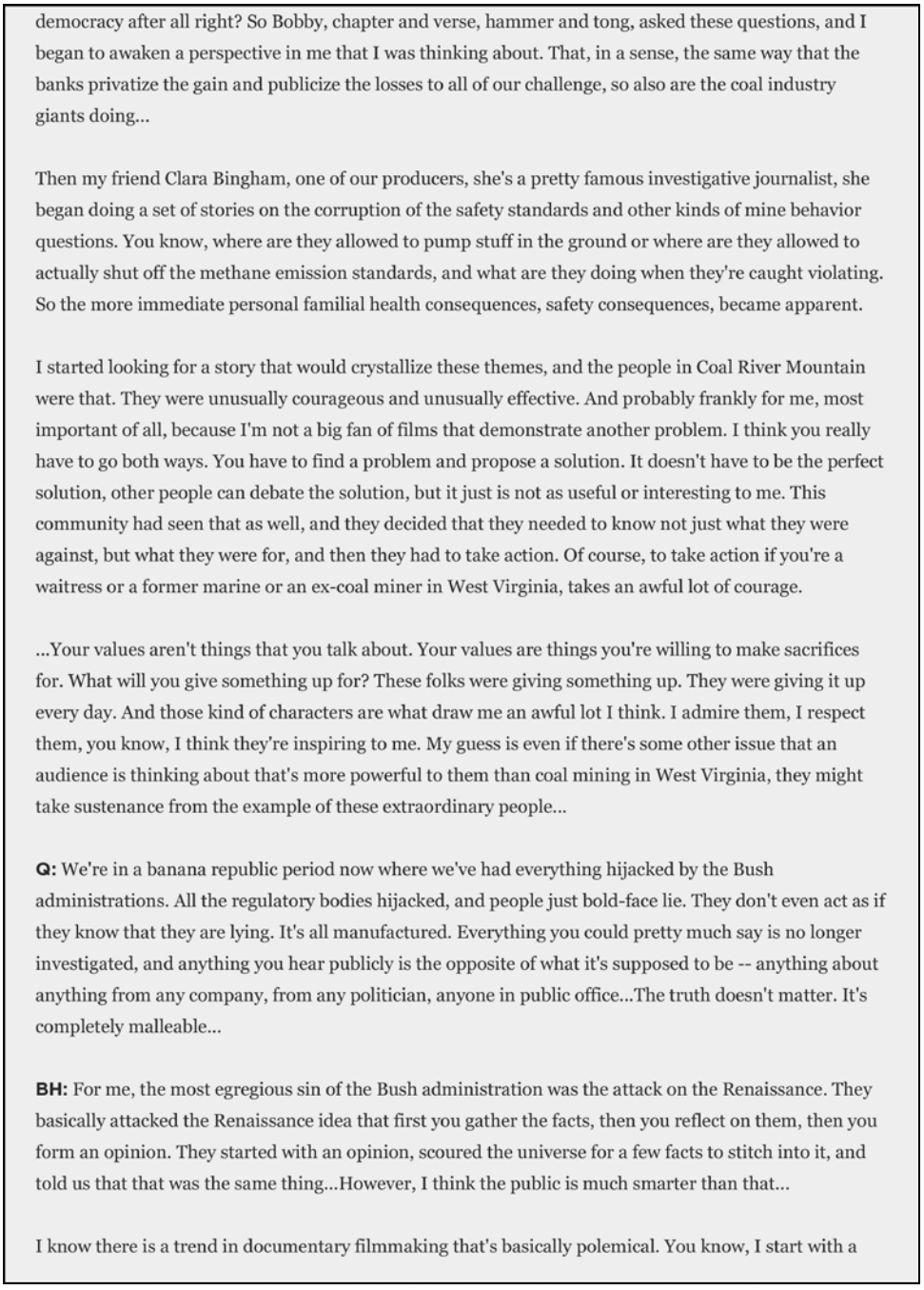
BH: The roots of this one are more complex than sometimes they are. I began my work life as a freshman at college in 1980 designing air pollution control systems for power plants. I invented a system for reducing what's called NOx [nitrogen oxide] emissions for power plants -- which are a precursor of acid rain and ground level ozone, or what you guys see as smog here. I spent the years 18 to 24 putting that up all over the world in power plants...and it gave me exposure to the extraordinary environmental footprint of fossil fuel plants in general, and coal in particular.

In the years that have followed I have taught environmental policy at Harvard, I've done this stuff at the EPA and lots of environmental things. I've long been wondering about what is the single most pernicious attack on the global environment and public health, and I just constantly come back to coal. So let's say that was a recurring theme.

Then Bobby Kennedy wrote a book called *CRIMES AGAINST NATURE*. He really showed in that book, in a very powerful way, how an attack on the environment has effectively been an attack on our democracy. That in order to get away with the things that are the most egregiously profitable and destructive, you really have to subordinate the public's will.

So, for example in West Virginia...which is at the heart, heart, heart of coal country, long generations of coal country, intergenerational family commitment, deep patriotic linkages...two thirds of the people at public poles are against mountaintop mining. So how come every politician is for it? I mean, we're a

ภาพประกอบ 51ค ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์



democracy after all right? So Bobby, chapter and verse, hammer and tong, asked these questions, and I began to awaken a perspective in me that I was thinking about. That, in a sense, the same way that the banks privatize the gain and publicize the losses to all of our challenge, so also are the coal industry giants doing...

Then my friend Clara Bingham, one of our producers, she's a pretty famous investigative journalist, she began doing a set of stories on the corruption of the safety standards and other kinds of mine behavior questions. You know, where are they allowed to pump stuff in the ground or where are they allowed to actually shut off the methane emission standards, and what are they doing when they're caught violating. So the more immediate personal familial health consequences, safety consequences, became apparent.

I started looking for a story that would crystallize these themes, and the people in Coal River Mountain were that. They were unusually courageous and unusually effective. And probably frankly for me, most important of all, because I'm not a big fan of films that demonstrate another problem. I think you really have to go both ways. You have to find a problem and propose a solution. It doesn't have to be the perfect solution, other people can debate the solution, but it just is not as useful or interesting to me. This community had seen that as well, and they decided that they needed to know not just what they were against, but what they were for, and then they had to take action. Of course, to take action if you're a waitress or a former marine or an ex-coal miner in West Virginia, takes an awful lot of courage.

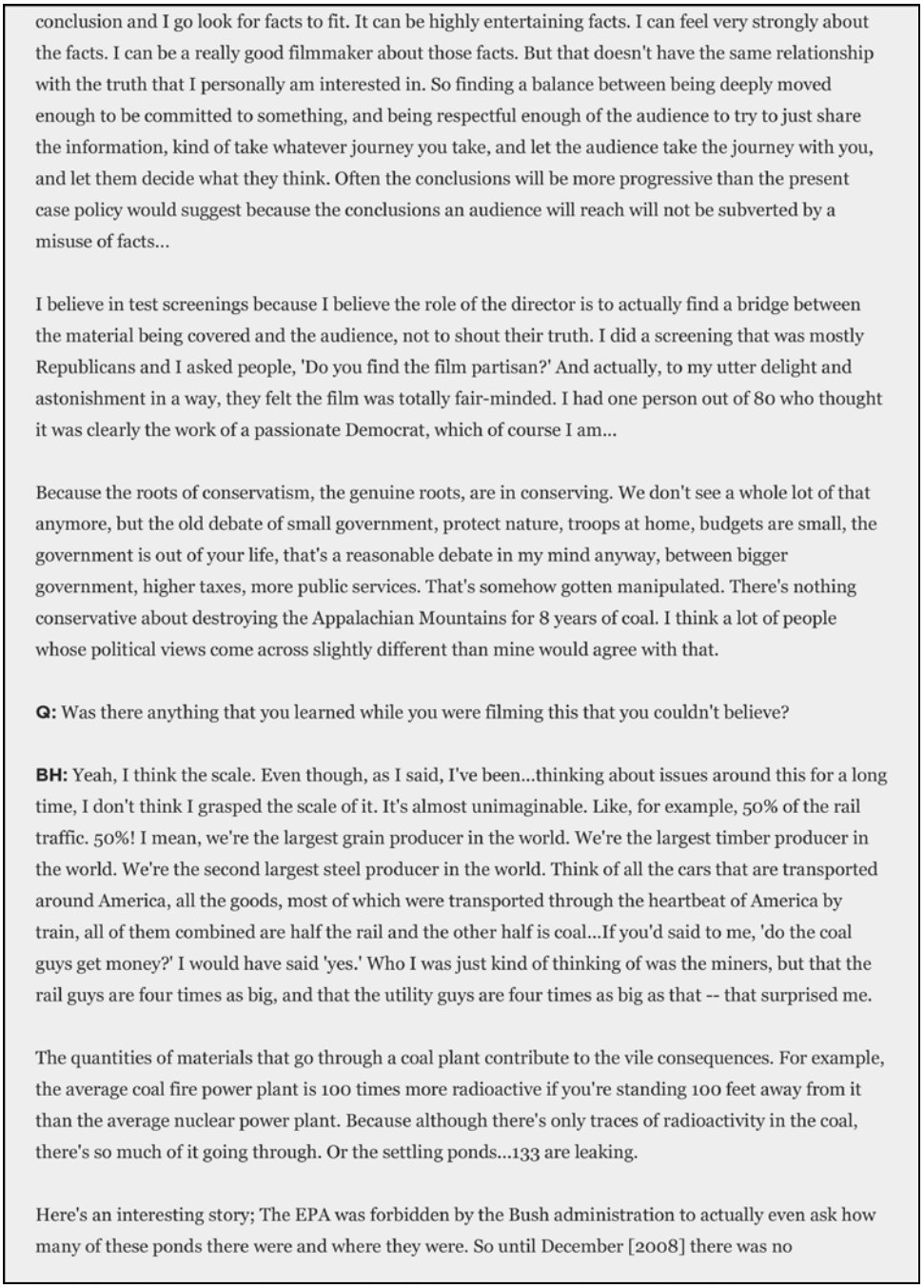
...Your values aren't things that you talk about. Your values are things you're willing to make sacrifices for. What will you give something up for? These folks were giving something up. They were giving it up every day. And those kind of characters are what draw me an awful lot I think. I admire them, I respect them, you know, I think they're inspiring to me. My guess is even if there's some other issue that an audience is thinking about that's more powerful to them than coal mining in West Virginia, they might take sustenance from the example of these extraordinary people...

Q: We're in a banana republic period now where we've had everything hijacked by the Bush administrations. All the regulatory bodies hijacked, and people just bold-face lie. They don't even act as if they know that they are lying. It's all manufactured. Everything you could pretty much say is no longer investigated, and anything you hear publicly is the opposite of what it's supposed to be -- anything about anything from any company, from any politician, anyone in public office...The truth doesn't matter. It's completely malleable...

BH: For me, the most egregious sin of the Bush administration was the attack on the Renaissance. They basically attacked the Renaissance idea that first you gather the facts, then you reflect on them, then you form an opinion. They started with an opinion, scoured the universe for a few facts to stitch into it, and told us that that was the same thing...However, I think the public is much smarter than that...

I know there is a trend in documentary filmmaking that's basically polemical. You know, I start with a

ภาพประกอบ 51ง ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์



conclusion and I go look for facts to fit. It can be highly entertaining facts. I can feel very strongly about the facts. I can be a really good filmmaker about those facts. But that doesn't have the same relationship with the truth that I personally am interested in. So finding a balance between being deeply moved enough to be committed to something, and being respectful enough of the audience to try to just share the information, kind of take whatever journey you take, and let the audience take the journey with you, and let them decide what they think. Often the conclusions will be more progressive than the present case policy would suggest because the conclusions an audience will reach will not be subverted by a misuse of facts...

I believe in test screenings because I believe the role of the director is to actually find a bridge between the material being covered and the audience, not to shout their truth. I did a screening that was mostly Republicans and I asked people, 'Do you find the film partisan?' And actually, to my utter delight and astonishment in a way, they felt the film was totally fair-minded. I had one person out of 80 who thought it was clearly the work of a passionate Democrat, which of course I am...

Because the roots of conservatism, the genuine roots, are in conserving. We don't see a whole lot of that anymore, but the old debate of small government, protect nature, troops at home, budgets are small, the government is out of your life, that's a reasonable debate in my mind anyway, between bigger government, higher taxes, more public services. That's somehow gotten manipulated. There's nothing conservative about destroying the Appalachian Mountains for 8 years of coal. I think a lot of people whose political views come across slightly different than mine would agree with that.

Q: Was there anything that you learned while you were filming this that you couldn't believe?

BH: Yeah, I think the scale. Even though, as I said, I've been...thinking about issues around this for a long time, I don't think I grasped the scale of it. It's almost unimaginable. Like, for example, 50% of the rail traffic. 50%! I mean, we're the largest grain producer in the world. We're the largest timber producer in the world. We're the second largest steel producer in the world. Think of all the cars that are transported around America, all the goods, most of which were transported through the heartbeat of America by train, all of them combined are half the rail and the other half is coal...If you'd said to me, 'do the coal guys get money?' I would have said 'yes.' Who I was just kind of thinking of was the miners, but that the rail guys are four times as big, and that the utility guys are four times as big as that -- that surprised me.

The quantities of materials that go through a coal plant contribute to the vile consequences. For example, the average coal fire power plant is 100 times more radioactive if you're standing 100 feet away from it than the average nuclear power plant. Because although there's only traces of radioactivity in the coal, there's so much of it going through. Or the settling ponds...133 are leaking.

Here's an interesting story; The EPA was forbidden by the Bush administration to actually even ask how many of these ponds there were and where they were. So until December [2008] there was no

ภาพประกอบ 51จ ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์

information of any kind [about] where these things -- which now we know contain 150 billion gallons of toxic metal sludge -- where they were. Then one broke. IN TENNESSEE IN DECEMBER ONE BROKE. A 56-foot high tidal wave of toxic metal stuff poured through three giant rivers. They already spent north of a billion dollars trying to clean it up...And the House of Representatives, which at the time was Democrat, began an investigation and they demanded that the EPA at least find out where these things were.

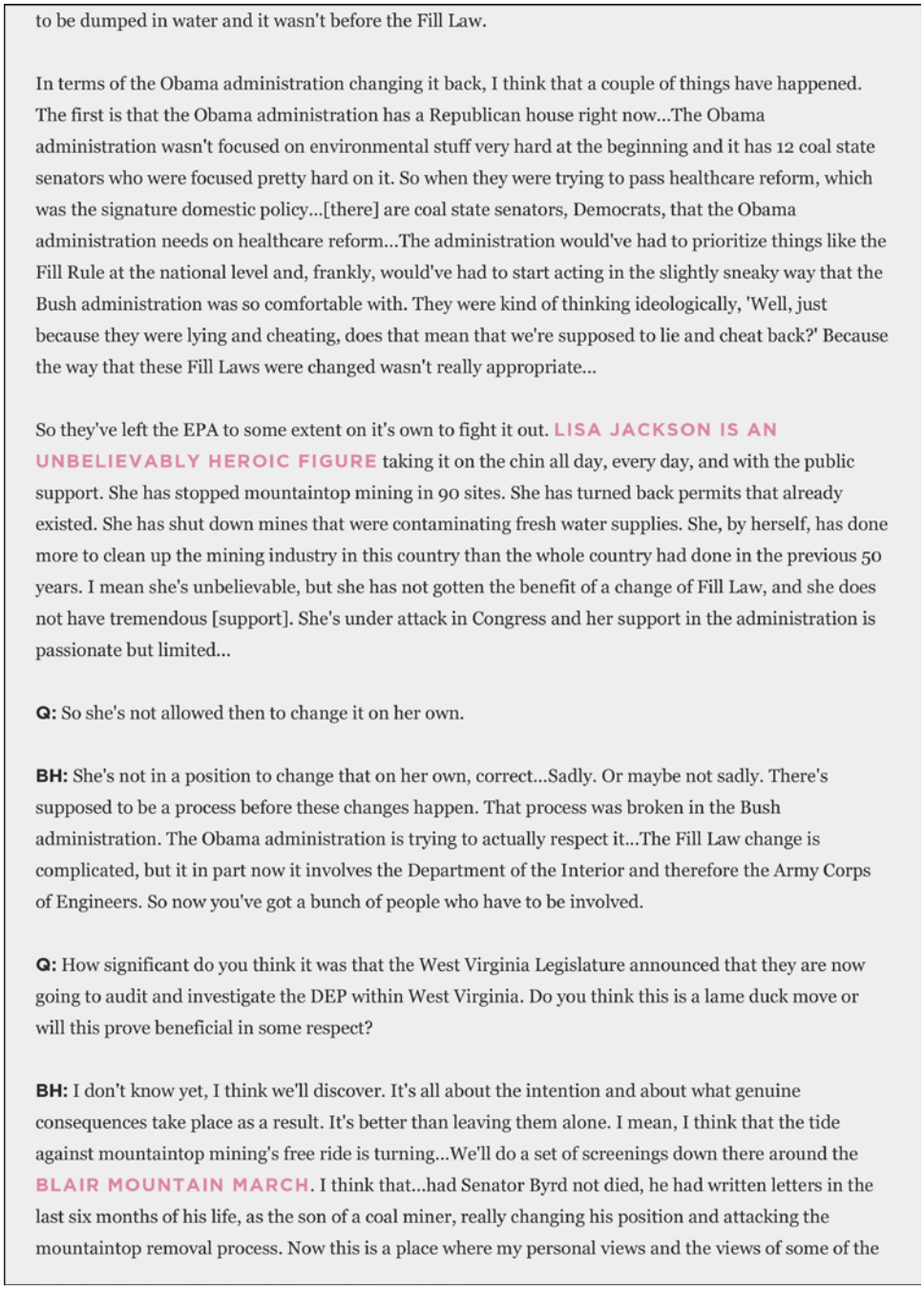
They discovered that there's 600 of them. That they contain 150 billion gallons of the stuff. That they're all on big drinking water supplies because they're basically where you moved coal to a power plant, down the river to the power plant where it used the water for cooling. So they're next to water supplies. And, at this stage, they found out that they were so dangerous that the Department of Homeland Security put a court order on the EPA to say that they couldn't tell us where 57 of them were because they were terrorist threats. So 12 months before they were so uninteresting we didn't need to know where they were. Now they're so toxic and dangerous that they're terrorist threats and they have to be hidden from us...

Q: You also talked about the EPA, in language and word. One of the things the film talks about is how the Bush Administration changed the language in a way that was seemingly innocuous...On first read it didn't seem to be all that important, it was a grammatical thing...What kind of impact has that had and where is that now? WHY HASN'T THE OBAMA ADMINISTRATION GONE IN AND CHANGED THAT? Because it sounds like that's just administrative and it doesn't require Congressional approval.

BH: Well there you go. It was one of THE GIFTS THAT CHENEY GAVE AMERICA. He'd been in government for so long that he knew that you don't have to have a big public debate about a new law. It's too hard. You don't have to run a new senator who stands up and says, 'I'm going to do this and not that', because then the public pays attention. Just a little word change. By the way, I'm documenting one place, in one part, of one element of EPA. It's happening all over everything. This is where our civil rights got eroded. This is where wire tapping and domestic wire tapping became legal. It's where the banks decided to change the standards on all the home loans...Word by word, just a couple words here, a couple words there, all buried from public sight...

There is an endless sea of this stuff. In the particular case of the Fill Law, its consequences were extraordinary in terms of mountaintop mining, which is what we're talking about, but also all across the country. This notion wasn't just for coal. When you look and you read about people who are doing gold mining and using arsenic to poison the waters in Alaska, or the stuff that's happening in Yellowstone National Park in the copper mines, every place -- now you basically can dump anything you want in the water as long as there's the consequence of creating a dry spot. Well everything has a consequence of creating dry spots...In one part of my life, I built the world's largest recycling plants. I don't know the statistics today, I used to know them well. But at the time there were 13 billion tons a year of waste created in the United States. 12 billion of it was created by the mining industry. All of that is now allowed

ภาพประกอบ 51ฉ ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์



to be dumped in water and it wasn't before the Fill Law.

In terms of the Obama administration changing it back, I think that a couple of things have happened. The first is that the Obama administration has a Republican house right now...The Obama administration wasn't focused on environmental stuff very hard at the beginning and it has 12 coal state senators who were focused pretty hard on it. So when they were trying to pass healthcare reform, which was the signature domestic policy...[there] are coal state senators, Democrats, that the Obama administration needs on healthcare reform...The administration would've had to prioritize things like the Fill Rule at the national level and, frankly, would've had to start acting in the slightly sneaky way that the Bush administration was so comfortable with. They were kind of thinking ideologically, 'Well, just because they were lying and cheating, does that mean that we're supposed to lie and cheat back?' Because the way that these Fill Laws were changed wasn't really appropriate...

So they've left the EPA to some extent on it's own to fight it out. LISA JACKSON IS AN UNBELIEVABLY HEROIC FIGURE taking it on the chin all day, every day, and with the public support. She has stopped mountaintop mining in 90 sites. She has turned back permits that already existed. She has shut down mines that were contaminating fresh water supplies. She, by herself, has done more to clean up the mining industry in this country than the whole country had done in the previous 50 years. I mean she's unbelievable, but she has not gotten the benefit of a change of Fill Law, and she does not have tremendous [support]. She's under attack in Congress and her support in the administration is passionate but limited...

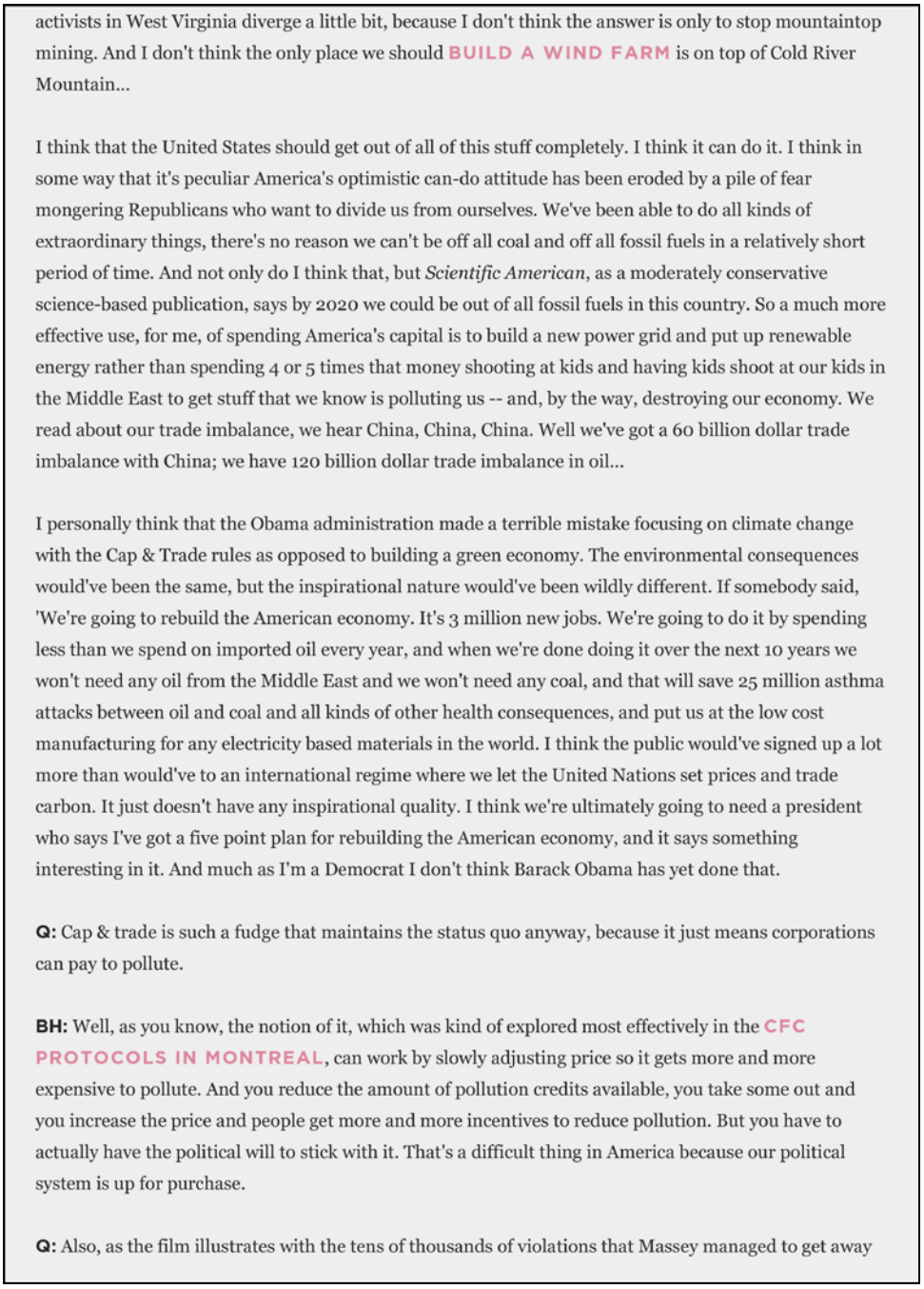
Q: So she's not allowed then to change it on her own.

BH: She's not in a position to change that on her own, correct...Sadly. Or maybe not sadly. There's supposed to be a process before these changes happen. That process was broken in the Bush administration. The Obama administration is trying to actually respect it...The Fill Law change is complicated, but it in part now it involves the Department of the Interior and therefore the Army Corps of Engineers. So now you've got a bunch of people who have to be involved.

Q: How significant do you think it was that the West Virginia Legislature announced that they are now going to audit and investigate the DEP within West Virginia. Do you think this is a lame duck move or will this prove beneficial in some respect?

BH: I don't know yet, I think we'll discover. It's all about the intention and about what genuine consequences take place as a result. It's better than leaving them alone. I mean, I think that the tide against mountaintop mining's free ride is turning...We'll do a set of screenings down there around the BLAIR MOUNTAIN MARCH. I think that...had Senator Byrd not died, he had written letters in the last six months of his life, as the son of a coal miner, really changing his position and attacking the mountaintop removal process. Now this is a place where my personal views and the views of some of the

ภาพประกอบ 51ช ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์



activists in West Virginia diverge a little bit, because I don't think the answer is only to stop mountaintop mining. And I don't think the only place we should BUILD A WIND FARM is on top of Cold River Mountain...

I think that the United States should get out of all of this stuff completely. I think it can do it. I think in some way that it's peculiar America's optimistic can-do attitude has been eroded by a pile of fear mongering Republicans who want to divide us from ourselves. We've been able to do all kinds of extraordinary things, there's no reason we can't be off all coal and off all fossil fuels in a relatively short period of time. And not only do I think that, but *Scientific American*, as a moderately conservative science-based publication, says by 2020 we could be out of all fossil fuels in this country. So a much more effective use, for me, of spending America's capital is to build a new power grid and put up renewable energy rather than spending 4 or 5 times that money shooting at kids and having kids shoot at our kids in the Middle East to get stuff that we know is polluting us -- and, by the way, destroying our economy. We read about our trade imbalance, we hear China, China, China. Well we've got a 60 billion dollar trade imbalance with China; we have 120 billion dollar trade imbalance in oil...

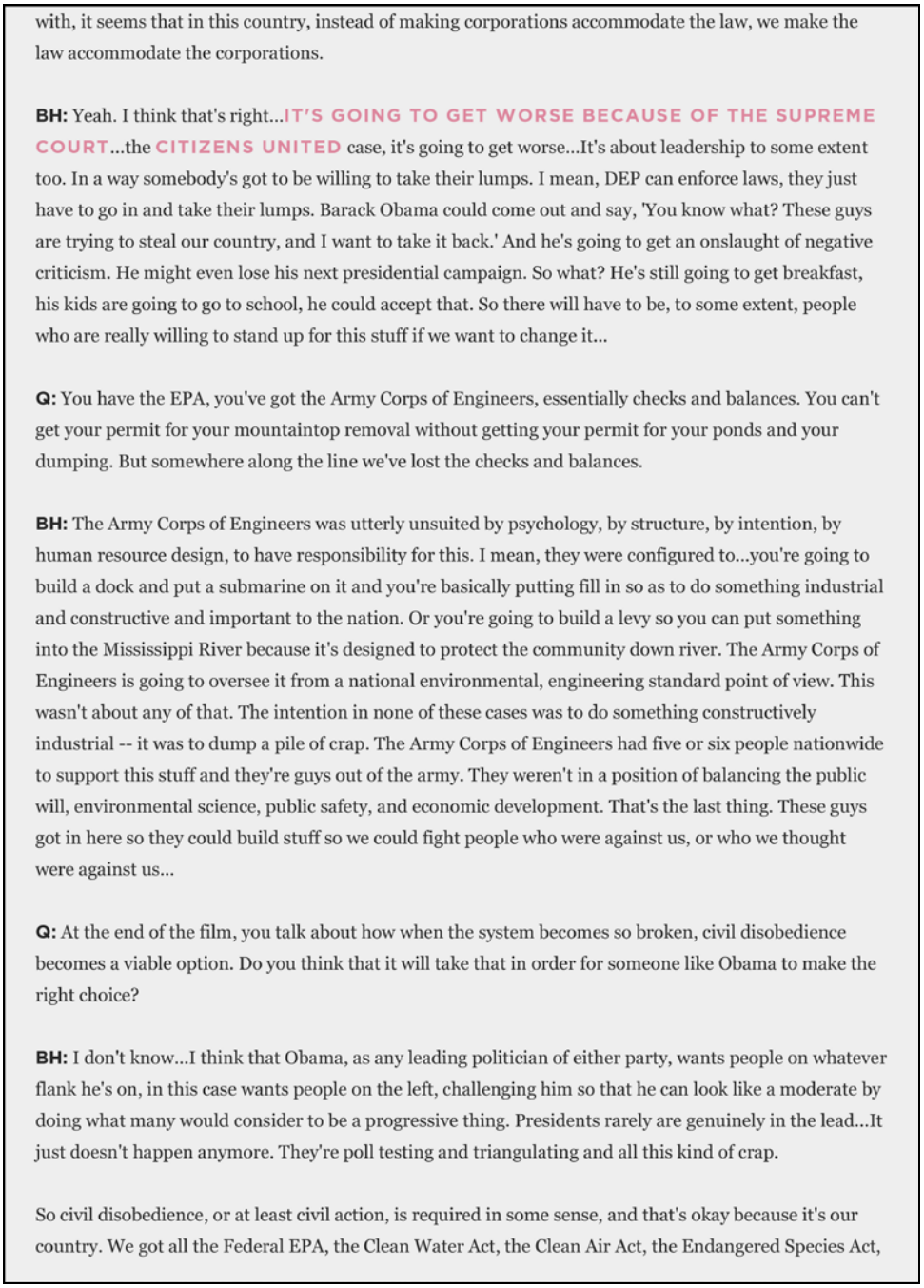
I personally think that the Obama administration made a terrible mistake focusing on climate change with the Cap & Trade rules as opposed to building a green economy. The environmental consequences would've been the same, but the inspirational nature would've been wildly different. If somebody said, 'We're going to rebuild the American economy. It's 3 million new jobs. We're going to do it by spending less than we spend on imported oil every year, and when we're done doing it over the next 10 years we won't need any oil from the Middle East and we won't need any coal, and that will save 25 million asthma attacks between oil and coal and all kinds of other health consequences, and put us at the low cost manufacturing for any electricity based materials in the world. I think the public would've signed up a lot more than would've to an international regime where we let the United Nations set prices and trade carbon. It just doesn't have any inspirational quality. I think we're ultimately going to need a president who says I've got a five point plan for rebuilding the American economy, and it says something interesting in it. And much as I'm a Democrat I don't think Barack Obama has yet done that.

Q: Cap & trade is such a fudge that maintains the status quo anyway, because it just means corporations can pay to pollute.

BH: Well, as you know, the notion of it, which was kind of explored most effectively in the CFC PROTOCOLS IN MONTREAL, can work by slowly adjusting price so it gets more and more expensive to pollute. And you reduce the amount of pollution credits available, you take some out and you increase the price and people get more and more incentives to reduce pollution. But you have to actually have the political will to stick with it. That's a difficult thing in America because our political system is up for purchase.

Q: Also, as the film illustrates with the tens of thousands of violations that Massey managed to get away

ภาพประกอบ 51ซ ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์



with, it seems that in this country, instead of making corporations accommodate the law, we make the law accommodate the corporations.

BH: Yeah. I think that's right...IT'S GOING TO GET WORSE BECAUSE OF THE SUPREME COURT...the CITIZENS UNITED case, it's going to get worse...It's about leadership to some extent too. In a way somebody's got to be willing to take their lumps. I mean, DEP can enforce laws, they just have to go in and take their lumps. Barack Obama could come out and say, 'You know what? These guys are trying to steal our country, and I want to take it back.' And he's going to get an onslaught of negative criticism. He might even lose his next presidential campaign. So what? He's still going to get breakfast, his kids are going to go to school, he could accept that. So there will have to be, to some extent, people who are really willing to stand up for this stuff if we want to change it...

Q: You have the EPA, you've got the Army Corps of Engineers, essentially checks and balances. You can't get your permit for your mountaintop removal without getting your permit for your ponds and your dumping. But somewhere along the line we've lost the checks and balances.

BH: The Army Corps of Engineers was utterly unsuited by psychology, by structure, by intention, by human resource design, to have responsibility for this. I mean, they were configured to...you're going to build a dock and put a submarine on it and you're basically putting fill in so as to do something industrial and constructive and important to the nation. Or you're going to build a levy so you can put something into the Mississippi River because it's designed to protect the community down river. The Army Corps of Engineers is going to oversee it from a national environmental, engineering standard point of view. This wasn't about any of that. The intention in none of these cases was to do something constructively industrial -- it was to dump a pile of crap. The Army Corps of Engineers had five or six people nationwide to support this stuff and they're guys out of the army. They weren't in a position of balancing the public will, environmental science, public safety, and economic development. That's the last thing. These guys got in here so they could build stuff so we could fight people who were against us, or who we thought were against us...

Q: At the end of the film, you talk about how when the system becomes so broken, civil disobedience becomes a viable option. Do you think that it will take that in order for someone like Obama to make the right choice?

BH: I don't know...I think that Obama, as any leading politician of either party, wants people on whatever flank he's on, in this case wants people on the left, challenging him so that he can look like a moderate by doing what many would consider to be a progressive thing. Presidents rarely are genuinely in the lead...It just doesn't happen anymore. They're poll testing and triangulating and all this kind of crap.

So civil disobedience, or at least civil action, is required in some sense, and that's okay because it's our country. We got all the Federal EPA, the Clean Water Act, the Clean Air Act, the Endangered Species Act,

ภาพประกอบ 51ญ ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์

because people demonstrated on Earth Day -- and it was 10% of the population in the country. *10% of the population in the country*. I can guarantee you that if 31 million Americans decide that they want to stand up and say that they want a different energy future in the country right now, we'll get it. But if we all kind of muse quietly in our rooms thinking, 'Boy oh boy wouldn't it be great if it got better, what's on ESPN,' then we won't.

Q: On Earth Day we're just encouraged to turn our lights out which is absolutely useless...No politician is worried about people sitting in the dark in their living rooms.

BH: That's what made me like this community in Coal River Mountain so much...The kids who come from there, we didn't show all this in the film, but there's 80-year olds who are doing hunger strikes in the capital building in West Virginia...There's a 91 year old grandmother getting arrested...In some ways this fight for Coal River Mountain is like the SELMA of our generation and it's just beginning. There weren't initially all that many people fighting for civil rights either, but it did slowly began to grow, and that's happening at this point...

Q: You look at coal mining in other parts of the country, the POWDER RIVER BASIN, there isn't a population there that is going to rise up and demand that the Powder River Basin be shut down...How do you get civic action, civic involvement, where there either isn't a population or that the population seems to be somewhat distant from the problem?

BH: I think that what we see in American history is that it has to get tied to big questions. Let's take slavery. A lot of the revolutionists were powerfully committed, they didn't have slaves and they didn't live in slave holding states. A lot of the revolutionists came from New England and upstate New York. They felt on religious grounds and on grounds of personal principle that this was deeply wrong. One of the things that makes the American Revolution so extraordinary is that it's fairly common for revolutions to be led by the hopeless, but the American Revolution was led by the rich and powerful. Thomas Jefferson was the richest guy in his state. George Washington was the biggest landowner in the country and he didn't have any kids. He's a 50-year old guy at a stage when the average life expectancy is 50, he's the biggest landowner in the country, he has no children, so he decides he's going to take on the world's superpower by horseback -- in winter. Why? Because he thought it was the right thing to do. He understood. He thought about it in consequence and he thought it was the right thing to do. And the people who supported him thought he was the right person to follow...

And the question in part, I think, is how do we want our economy to work? You can see this stuff, you can see it in big factory farms. We've wiped out the family farm in America by giving huge subsidies to giant factory farms because they don't have to meet safety standards or environmental standards or any other standards. As a result there's 3 million Americans who worked on farms who don't. The quality of the food has gone down. The pollution has gone up. We enriched a small number of executives who take enormous bonuses and then try to manipulate the capital gains tax so that they don't pay that much. So,

ภาพประกอบ 51ฌ ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์

slowly -- and this is where Obama or where a good leader comes in, [to say] 'this is my five part plan to rebuild the economy, and to do it in a principled way, and I need your help.' I'd think he'd find a lot of Americans - or she'd find - maybe it's time for a she...

Q: Do you have a choice for who it might be?

BH: I'm going to leave that to you guys.

The Last Mountain opens in New York and Washington D.C. on June 3, and goes nationwide thereafter.

Visit THELASTMOUNTAINMOVIE.COM/ for information on screenings in your area.

ภาพประกอบ 51ฎ ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ภูเขาลูกสุดท้าย จากเว็บไซต์



cineuropa film focus

Interview: Pietro Marcello • Director

"I depicted the present around me"

by CINEUROPA

...lf won Best Film and the Fipresci

...story, of the underworld in a seaside ...ocations, and is steeped in a ...demolition in a city undergoing

...suits of Genoa, who for years have ...evious work. The intent was to depict ...city.

© 12/02/2010 - Cineuropa caught up with director Pietro Marcello at the Turin Film Festival, where *The Mouth of the W...* Prize

A man with a child's heart and the body of a giant. A story of violence and love within a bigger city in which "memory is imprinted in the stones". *The Mouth of the Wolf* [+] offers profound ev... photography that gives continuity to the wonderful archival footage: the launching of ships, the... change.

Genoa and the S. Marcellino Foundation

Pietro Marcello : "The film came about from an idea by the San Marcellino Foundation, the Je... been offering various forms of help to the city's homeless, marginalised, vagabonds and indigent. They had seen my pr... not so much the work of the Foundation, but the world it helps, the people and the

...I spent eight months preparing and observing the area. Before the film I didn't know Genoa very well, the only memories I had were of the stories told by my father, who as a sailor from the south used to set out to sea from there, and Genoa was his ideal city for his entire youth. He would always tell me how beautiful it was, of the tripe shops – that are gone today – and of its sky; a northern city that looks to the south.

...Today, we have a completely different city from the Genoa my father used to talk about. It's a northern city that looks to the south, with all the problems of a southern city: immigration and integration above all, just think of the alleyways, now inhabited by foreigners. I got to know a different Genoa, I lived there, in the neighbourhood characterised by those alleyways, where – like in most northern cities – the social fabric is becoming increasingly more extinguished, where memory is imprinted in the stones of the Sottoripa [Genoa's historical district]".

The perspective

"I tried to depict the present around me, those remnants that come from a past world, while the nostalgia of the 20th century is represented by archive footage, films by both professionals and amateurs, Genoans who go back many generations. My perspective on the present is that of a foreigner talking about what he sees from the window, the perspective on the past and on History is represented by the Genoans who silently recounted it through a camera lens".

Meeting protagonist Enzo Motta

"Meeting Enzo was truly unique. I had just come out of a bakery and met this man, we began chatting and he shows me the bullet hole marks in his leg. The film was born from that conversation. I met Mary later, in the beginning she was shy and resistant to being interviewed. But she was like Enzo, who over time became more and more open in front of the camera".

Little story and big story

"This film follows two stories. The main one regards the love between Enzo and Mary, the bigger one is about Genoa, told through archival images that belong to the Ansaldo Foundation and films from amateur filmmakers, patiently researched by Sara Fgaier, the true depositaries of this film's 'Genoa-ness'".

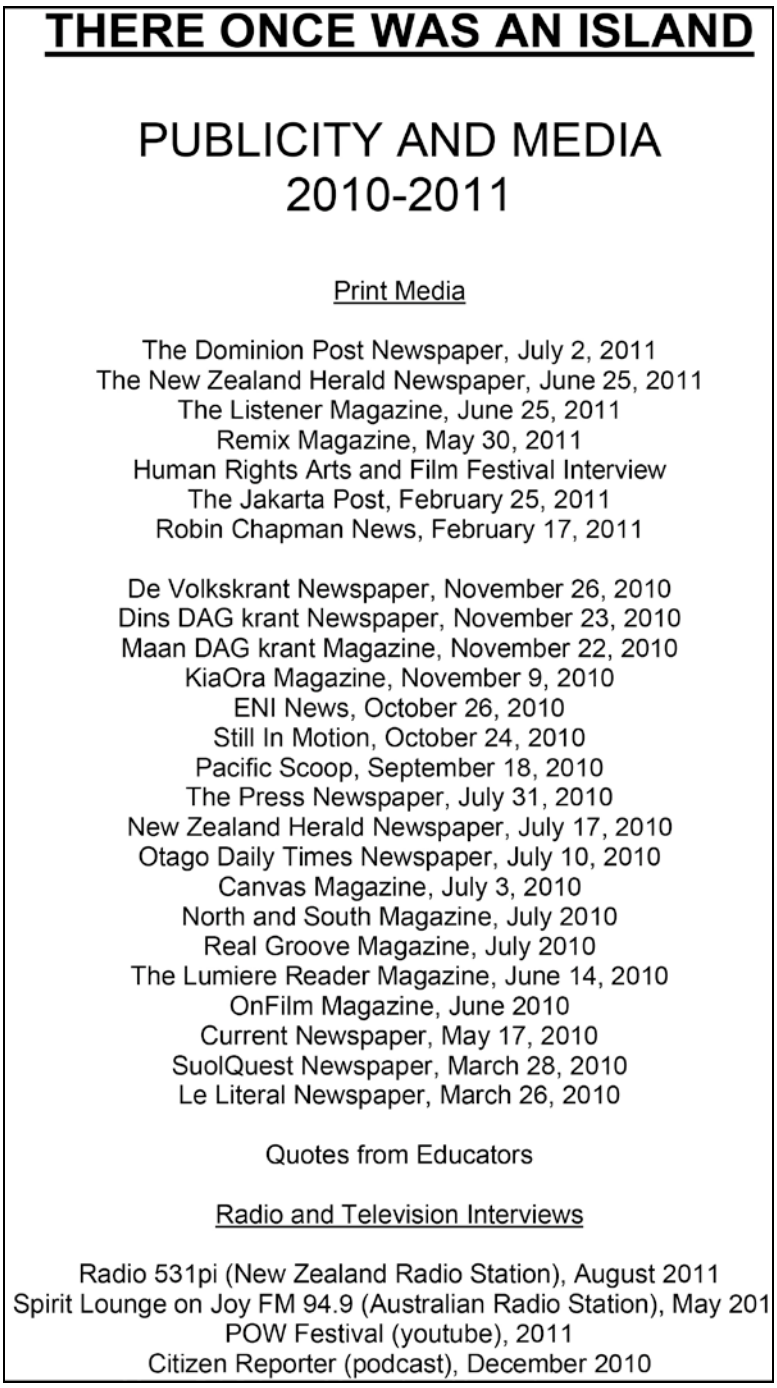
The screenplay

"The film's screenplay came after the editing. It was not a direct and independent work, we came to it gradually – everything began from the central interview".

The music

"The music is original and I wrote all the lyrics at the end. They came in one go, instinctively, only in the last part did I add a quote by Franco Fortini. I believe very much in musical hypertext and cinema allows this freedom".

ภาพประกอบ 52 ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ปากของหมาป่า หรือขอให้โชคดี จากเว็บไซต์



THERE ONCE WAS AN ISLAND

PUBLICITY AND MEDIA
2010-2011

Print Media

The Dominion Post Newspaper, July 2, 2011
The New Zealand Herald Newspaper, June 25, 2011
The Listener Magazine, June 25, 2011
Remix Magazine, May 30, 2011
Human Rights Arts and Film Festival Interview
The Jakarta Post, February 25, 2011
Robin Chapman News, February 17, 2011

De Volkskrant Newspaper, November 26, 2010
Dins DAG krant Newspaper, November 23, 2010
Maan DAG krant Magazine, November 22, 2010
KiaOra Magazine, November 9, 2010
ENI News, October 26, 2010
Still In Motion, October 24, 2010
Pacific Scoop, September 18, 2010
The Press Newspaper, July 31, 2010
New Zealand Herald Newspaper, July 17, 2010
Otago Daily Times Newspaper, July 10, 2010
Canvas Magazine, July 3, 2010
North and South Magazine, July 2010
Real Groove Magazine, July 2010
The Lumiere Reader Magazine, June 14, 2010
OnFilm Magazine, June 2010
Current Newspaper, May 17, 2010
SuolQuest Newspaper, March 28, 2010
Le Literal Newspaper, March 26, 2010

Quotes from Educators

Radio and Television Interviews

Radio 531pi (New Zealand Radio Station), August 2011
Spirit Lounge on Joy FM 94.9 (Australian Radio Station), May 201
POW Festival (youtube), 2011
Citizen Reporter (podcast), December 2010

ภาพประกอบ 53ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ จากเว็บไซต์


HUMAN RIGHTS ARTS AND FILM FESTIVAL

Director Briar March discusses her film 'There Once Was an Island'

By Samantha Ackroyd.

'There Once Was an Island' reveals the devastating effects that climate change is having the world over. In the film, director Briar March travels to a tiny South Western Pacific atoll called Takuu to capture, with great intimacy, the personal stories of local villagers Teloo, Endar and Satty. What follows is a deeply moving observation of how a small, tight-knit community comes to terms with the fact that the ocean is gradually swallowing their home.

In the documentary you travel to the tiny Pacific islands Nukutoa and Takuu to document the devastating effects that climate change and rising sea levels are having on the community living there. How did you find out about this story?

I read about Takuu in a magazine article – in which Richard Moyle an ethnomusicologist spoke about the islanders' unique music and culture. An island to me is like an allegory for the entire planet. I wanted to make a film about climate change but I wanted it to be a personal story, and this felt like the right premise.

So how did the locals react to you being on their island documenting them?

The Takuu people were remarkably generous and open to us. They had requested a filmmaker to come and document their situation, so most of the community was already behind the project. But no film is without its complications, and being from a completely different culture and language did mean that sometimes I got things wrong and made mistakes. Overall, however, we were very much embraced by the community.

ภาพประกอบ 53ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ จากเว็บไซต์

You mentioned that no film is without its challenges. What were some of the obstacles that you faced?

It was a production nightmare. We had extreme difficulty getting our visas. There was no electricity on the island so we had to spend a lot of time charging our batteries through solar panels and taking extra care of our equipment within the atoll's salt corrosive environment. There was also the challenge of raising money as the majority of funding bodies we approached seemed to be very tired of environmental documentaries and turned us down. The film basically required sheer persistence, in fact almost to the point of insanity. I am so glad the final film is paying off for that work!

Despite these challenges, what did you most enjoy about creating this documentary?

I probably most enjoyed living on an atoll and being a part of the community. The community is small (only 500 people live on the island) and it felt like being part of a very large extended family. Feeling part of the community gave me an amazing sense of belonging, an experience we often miss out on if we live in urban cities. I also enjoyed eating fresh fish and coconuts everyday. I love making documentaries as I find that through learning about others I learn more about myself, and this is definitely the case having made this film.

You said that many of the funding bodies you approached were tired of environmental documentaries given that there seems to have been a proliferation of these types of films in recent years, so what makes this film different from all the other films about climate change?

I am sure it is not different from every other film on this issue, but it definitely stands out by the fact that it tells a human story, and allows the people in the film to speak about the issue from their own point of view. I also hope the film allows the audience to feel like they can take their own position within the story, rather then telling them what to think.

For anyone who still isn't quite convinced, why do you think people should see this film?

Unlike other documentaries on the issue of climate change this film explores the problem from a social and cultural perspective – and shows the ways in which climate change is not only an 'environmental" problem, but a 'social and geopolitical" one too. Instead of grounding the film in scientific research it tackles the issue from the perspective of individual experience and allows audiences to access this issue through a human face, rather than listing a bunch of scientific facts. It is not merely an activist film – but an insight into a unique community and a universal story about the way we all respond to fundamental change.

Since there are still debates and uncertainty in scientific circles surrounding the degree in which sea-level is rising I felt it was important to remain fairly reserved in the film about any claims as to how soon an island like Takuu might be submerged in water, or if this would ever be the case. What we do learn however – is how vulnerable atoll communities like Takuu are to environmental change, due to their lack or resources and infrastructure. This herein becomes one of the central questions in the film – how can the Takuu people, who are the least responsible for carbon emissions, adapt to such changes? Relocating to higher ground is only one of the options considered, remaining on the island and finding ways to adapt is another. But the question our characters ask is where would the money and infrastructure come from? Ultimately this is why I would urge Australian audiences to see this film, as a developed country in the Pacific – it's time for all of us to seriously consider these questions.

ภาพประกอบ 53ค ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ จากเว็บไซต์

KINO LORBER
incorporated



A Film by Michael Glawogger

2011 / Austria-Germany / 119 mins. / Color / 1.85:1 / in English, German, French, Thai, Japanese, Spanish and Bengali w/English subtitles

A Kino Lorber Release
from Kino Lorber, Inc.
333 West 39 Street, Suite 503
New York, NY 10018

Publicity Contact:
Rodrigo Brandão / Rodrigo@kinolorber.com / (212) 629-6880 ext. 12

KINO LORBER
incorporated

SYNOPSIS

WHORES' GLORY is a cinematic triptych on prostitution: three countries, three languages, three religions. In Thailand, women wait for clients behind glass panes, staring at reflections of themselves. In Bangladesh, men to a ghetto of love to satisfy their unfulfilled desires on indentured girls. And in Mexico, women pray to a female death to avoid facing their own reality. In worlds where the most intimate act has become a commodity, these women have physically and emotionally experienced everything that can happen between a man and a woman. For this they have always received money, but it has not made their lives rich in anything but stories.

CREDITS

Written and Directed by Michael Glawogger
Cinematography & Light: Wolfgang Thaler
Editing & Artistic Collaboration: Monika Willi
Original Sound: Paul Oberle, Ekkehart Baumung
Sound Mix & Sound Design: Tobias Fleig, Matz Müller, Erik Mischijew
Score: Pappik & Regener
Music Supervision & Clearance: Charlotte Goltermann & Tina Funk
Line Producer: Alfred Deutsch
Producers: Erich Lackner, Tommy Pridnig, Peter Wirthensohn
Producers (Germany): Mirjam Quinte, Pepe Danquart

ภาพประกอบ 54ก คำแถลงจากผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี จากเว็บไซต์

KINO LORBER
incorporated

COMMENTS FROM MICHAEL GLAWOGGER

Not Just Sex for Money
The topics in WHORES' GLORY are certainly loaded because everyone believes they know something about prostitution, particularly when he or she has never been to a brothel, or they know about it from the media or simply from second hand narration. I tried to go in with only one expectation: “this is certainly not going to be what I think it is.” I have always felt that prostitution isn't only about paying somebody for sex. That would be too simple, because when negotiations are over and the deal is done, it would only be about two naked people doing the most intimate of acts. I wanted to try and explore more: what does it do to the hearts, minds, and souls on both sides?

Men and Women
When I start a film, I always need a premise that can be contradicted or confirmed by reality. For WHORES' GLORY, I chose the theory that the female/male relationship of any given culture can be depicted in prostitution as in everyday life, only dealings move much faster. For example, in Mexico City, there is a back alley where prostitutes parade all day long. Men lean against the walls, standing there watching this parade of the dolled up working girls.

But the rule of the game is that the men are now allowed to openly choose. They can try to make eye contact, or wink at a girl, maybe sometimes giver her a little sign. But it is the woman who has to stop and start to talk with the man. Then when they come to an agreement, the man can take her to a nearby hotel room. This ritual is the perfect mirror of how men and women relate to each other in a strict Catholic society. In WHORES' GLORY, you can see similar rituals and situations. The glass separation between the men and women in Thailand; the men in Bangladesh arriving in groups and choosing the girls together; the Mexican men cruising in cars for the women of their choice.

Locations Depicting the Experience
The most important thing for me was to find places where I could cinematically depict the experience that I want to share with the audience. For example, the Fish Tank in Bangkok separates men and women with a thick piece of glass. Only the men can see the women properly. The mirror-like glass allows the women to only see mostly themselves. By watching the “surface” of this place, you can already detect a lot of details. A place like that makes sense in a cinematographic way. Faridpur's huge prostitution compound, “City of Joy”, was also a location that inspired by cinematographically, as well as the dusty roads of Reynosa's La Zona...It was also important for me to show differences in mindsets on the basis of sexuality. The Thailand segment shows a relatively less complex, almost light-footed kind of prostitution that has a certain friendly edge. In Bangladesh, it goes a bit deeper because it's very much rooted in the society, and in Mxicao it is actually about death, about an all-dominating desire for death.

Two General Procedures
WHORES' GLORY took four years from start to finish. Pre-production was about two months

ภาพประกอบ 54ข คำแถลงจากผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี จากเว็บไซต์

KINO LORBER
incorporated

and shooting about 10 days for each segment. Production was very different in each country, but there were two general procedures: getting permission and convincing the working girls. Even once you get all the right permits, however, you don't know yet if a single woman will cooperate. That's when the real work starts. For example, in Faridpur, the “City of Joy” compound had over 600 prostitutes. I had to meet each and every one of them. I had to find out if they were interesting enough for the film. Then I had to build trust with gifts and photographs. All without knowing if they would actually be willing to appear in the film. The more I time I spent there, the more trustworthy I became. But the moment you show up with a camera, everything changes: it brings tension...

In Thailand, it took almost two years to get permission but from then on it was all very smooth and businesslike. The “boss” sets the rules and everyone follows, working girls and filmmakers alike. No discussions. Mexico was somewhat similar to Bangladesh: a mixture of money and trust determined what was allowed and what wasn't.

A Place of Secrecy
All of the working girls were initially reluctant to speak on film. A brothel is THE place where you are most unwelcome with a film camera. It is a place of secrecy and privacy for both workers and customers. So in the beginning nobody wants to be filmed or photographed. Establishing trust is a very long process. It took a lot of time, patience and persistance. I had to promise the women that the film would not be shown in wide theatrical release in their home countries.

With the customers, it was sometimes more difficult because they were not usually the same ones every day. But like the workers, frequent customers opened up once they gt the feeling we were not there to condemn what they do. In some cases we couldn't film because not all the customers wanted to be in the film. Then we selected the ones who were willing and for that period of time nobody else could enter the establishment. But there is no situation in the film that would not take place like in the way it is shown.

The Nature of Prostitution
Every prostitute wants to be paid for everything that has remotely anything to do with interpersonal contact. In WHORES' GLORY, there is not a single interview that was not paid for in some form. This was necessary because we were essentially taking away work time from the womaen. Time is an important factor in a brothel. If you don't let customers in for an hour, that's a very specific loss of earnings. We had to pay for the trust that we had established.

Payment is the nature of prostitution. Even if a prostitute has fun having sex with you, you'll still have to pay for it. And that's why you'll also have to pay for their stories. They don't tell them to you because you have such a sweet face. In a way, it was like being a customer with a camera. You pay; you get service. If they like you, then they might even open up to you. But if you only pay, you get standard answers.

Only A Customer

ภาพประกอบ 54ค คำแถลงจากผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี จากเว็บไซต์

KINO LORBER
incorporated

It is not easy to understand these women because their actual job is about being fake – to fake flirting, to fake lust, to fake interest. But in all this faking, they still deal with real people and they often don't realize that they are not faking it anymore. So they tell you one story today and another story the next day. At the same time, it's not really lying. No day should be the same and no story is so good that it cannot be retold.

So I decided to believe everything they said, no matter how contradictory it might be, because that's where the truth is with these women. The truth is a big fat lie. But that doesn't make it less true. I think that goes as close as understanding goes because I can never really walk in their shoes. The women themselves made sure of defining a certain basic distance. Even as a filmmaker, in the end for them I was always only a customer.

Putting Preconceptions Aside
The daily routine rules in a brothel, and that's exactly what it looks like, in all its possible facets, in WHORES' GLORY. I am simply showing what I discovered. WHORES' GLORY has its violent and sad sides, it depicts human trafficking, drug addiction, a brutal reality that is often very close to what one imagines. I have left nothing out intentionally because I found it to be bad, but I also didn't make it a point to explore prostitution in its criminal form. If you go there thinking prostitution is a crime, you will find crime. If you go there thinking prostitution is glamorous and beautiful, you will find glamour and beauty. If you think it's all about sex, you'll find sex.

But if you go with those preconceptions, the working girls will not relate to you. They only start to really speak when they get the feeling that you are really interested in what it's all about. I had to put preconceptions aside. WHORES' GLORY opens up a room where the women can speak, but the room is still my perspective. I think it is obvious that this film was made by a man, a man who looks at working girls and tries to understand how it feels to do this kind of work, day by day.

Judgment Clouds Vision
I consider myself to be non-judgmental. Of course, it gets tough when dealing with people who are outright criminals. The madams in Bangladesh are very brutal in their business procedures. They are also capable of being very warm-hearted mothers. But I experienced that side of them, because I wanted to go deeper. If you start to judge, your vision gets clouded. Taking on a subject like prostitution, I sought to film and offer images that would speak to the audience.

I am aware that everybody has moral, political and often personal issues about prostitution, and that certain images in WHORES' GLORY are upsetting. But for me it is not about the good and the bad. Prostitution is not to be condemned nor defended. Prostitution simply is. It is like war. War is. I can cry a million times that war is cruel, bad and inhumane. But war still is. It is much the same with prostitution. It's a dead end to say simply that it's bad. It's way more interesting to ask why it exists, how it works and what it does to all of us. There is not one region on this planet where prostitution does not exist, and even in the face of the death penalty it is still exercised. Because of its longevity, it seems prostitution is a need a deep

ภาพประกอบ 54ง คำแถลงจากผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี จากเว็บไซต์

KINO LORBER
incorporated

human need and I wanted to explore this need.

Challenges
In Thailand, the high risk was mainly if the “boss” got nervous, because then we would be kicked out with nothing but lost time and spent money. There were also very strong restrictions imposed by the manager of the establishment. For example, we weren't allowed to set up any spotlights. However, that ended up creating a very interesting lighting situation, because the glass box was so bright and the client space was so dark.

Bangladesh from the standpoint of a filmmaker is maddening. It's a place that is so alive it simply can't be controlled. You can only hope that after some time people won't care that you're there. One can hardly speak of the logistical problems, because things such as logistics don't even exist there in that sense.

And in Mexico, perhaps the biggest obstacle was the complete dependence of the women on their pimps. When they were told that they weren't allowed to shoot with us, even the women who were our good friends slammed the door in our faces every time.

The Music
The choice of music was very important to me because both the environment and the lives of the women have a lot to do with music. But you're always walking on the edge because music in documentary film often has a very interpretive effect. But I increasingly began to realize that this is not just a film about prostitution, but also about the man-woman relationship. Which then meant for me that there could only love songs and duets. It didn't matter whether the music sounded interpretive. And then my editor and I totally went for it and began listening to really loud, mostly angry love songs and very affectionate, searching duets. One of the songs is a duet that is based on a poem that I wrote while watching the rushes from Bangladesh. Now the soundtrack is a mix of songs, written score and also the music that is heard and played on site, and it establishes a structure to my musical commentary and the reality.

Whores' Glory
The title WHORES' GLORY is meant as a gesture of respect toward the working girls of the world; not to condemn them, not to pity them, not to criminalize them, but to actually honor for them for what they go through doing what they do. The word glory also has a religious suggestion and in the process of making the film that word led me to the decision that the movie should be like a triptych – a painting for an altar. I took closer looks at paintings by Hieronymus Bosch and saw that these touch subjects closely related to my film. So my triptych deals with three cultures, three religions.

Religion and Sex
I think that God's most terrible punishment on man is religion. Women who work as prostitutes are not spared. I found that the tone of the religion set the stakes. In Thailand, the relatively open-minded religious values give room for many ways of thinking. In Bangladesh it keeps people in their places with no room to move. In Mexico at least death offers a solution, but only because death is a woman. As always, contradictions occur. Although it's totally against

ภาพประกอบ 54จ คำแถลงจากผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี จากเว็บไซต์

KINO LORBER
incorporated

their religion, in Bangladesh, men allow a female-dominated socity inside the walls of the brothel compound. Catholicism tends to spice up sexuality with guilt. The quality of sex rises with the quantity of guilt and there is a lot of pleasure in forgiveness. Buddhists don't make such a fuss about it. Sex is like eating and drinking, a necessity and nothing to feel guilty about.

Trilogy
WHORES' GLORY is also a triptych inside a sort of trilogy, along with two of my previous documentaries – MEGACITIES and WORKINGMAN'S DEATH. I think all three films are simply about life on earth. You can certainy watch these movies as three parts of a bigger scheme. My observation of three different themes; the kind of observation that undertakes not to go out into the world to see if it is as you think it might be, but rather to clean the slate and erase the disk before you go out and look at how it really is. And a trilogy can be continued. Douglas Adams proved it; he called his novel “Mostly Harmless” the fourth part of the Hitchhiker's Guide to the Galaxy trilogy.

THAILAND

The Fish Tank
The Fish Tank is a very traditional place run by Thai Chinese. It is a form of prostitution that is deeply rooted in Thai society and there are hundreds of similar places throughout the city. Since prostitution is prohibited and the King says it doesn't even exist, these places started out as actual massage parlors with the color of the girls' numbers referring to the kind of massage they give. The establishment shown in WHORES' GLORY is fairly upper middle class and it is in a district with many similar places. It's the type of place where local businessmen also go to have a drink or eat something. Massage parlor culture has nothing to do with the so-called sex tourism that Thailand is infamous for.

Supporting the Family
In a Bangkok establishment like the one featured in WHORES' GLORY, the workers come from all backgrounds, from model-actress types to illiterate country girls. It's good money for the right young and pretty types. They can make a decent living and support their family. That is a very important reason for prostitution in Thailand. It is expected of these girls to help support their families. However, they tend to never admit at home what they do in their job.

Dogs Fuck in Front of Brothel
It was one of those moments that you can call real documentary. Those dogs started to hump one another in front of the “High Class” massage parlor. All those dogs had been around while we were shooting there. So it was a magical moment. I think of that scene more like a painting entitled, “Dogs fuck in front of brothel.” There is no metaphor behind it. As Samuel Beckitt said: “No symbols where none intended”.

BANGLADESH

City of Joy

ภาพประกอบ 54ฉ คำแถลงจากผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี จากเว็บไซต์

KINO LORBER
incorporated

Prostitution was legalized in 2000 in Faridpur (governed by Islamic law). The economy in Faridpur is almost entirely dependent on prostitution and hotels. Faridpur's “City of Joy” is a huge, multi-story brothel where 600-800 prostitutes live and work in confined spaces. In Bangladesh, there are higher and lower establishments, but it would be very hard for a Western eye to detect the difference. I can after having spent many months researching various places there. But they are all ghetto compounds. They are places where the girls work and live, and are sometimes even born there. They are usually sold to those places. They eventually become “mothers”, and then they buy their own girls, get old, and die. Up until a decade ago, they were not allowed to go outside. They were not even allowed to wear shoes so that everybody could recognize them as prostitutes.

A Functioning Social Structure
Regardless of age, girls must start working when they get their first menstrual period. There is of course a law on Bangladesh against underage prostitution, but in compounds like the one seen in WHORES' GLORY, a girl's working age has been decided that way for more than a century. It is very hard to get it out of the mothers' heads that this shouldn't be. For them, a girl is a woman old enough as soon as she has her first period. In these ghettos, a woman usually works until she is 35-40. She is expected to save enough money to buy her own girls and become a madam. If she doesn't do that, then she will struggle as an older prostitute and eventually become a cook or maid in the ghetto at age 55-60. The aged are not expelled from the functioning social structure. The elderly will at least get food and a mat to sleep on.

Sold by Anybody
Girls in Bangladesh can be sold by pretty much anybody. There are scouts at bus stations in every city looking for lost or unaccompanied young girls. They pretend to help them, then sell them. Any man can sell his girlfriend, especially if he has had pre-marital sex with her. Women usually sell their stepdaughters as soon as they have the chance. But for a mother it is still better to have her own daughter inside the brothel, and then she doesn't have to buy one. They sometimes make the effort to educate their daughters outside to become part of society, but if money runs low, they call them back inside.

MEXICO

The Sex Scene
Originally, I wanted to make a film about prostitution where you don't see or know what's actually going on behind the closed doors. But to exclude a sex scene from WHORES' GLORY would have meant excluding a major topic. It was clear that I wouldn't be able to film secretly or without the consent of all parties. I shot a sex scene only in Mexico for practical reasons. The girls in Thailand probably would not have minded by the local censorship bureau would have, and in Bangladesh, this would be out of the question...What's interestiung about the sex scene is that everything between the flirtatious worker and the customer changes the second the door is closed. Their exchange becomes immediately businesslike without being harsh or brutal. Even when the time is up, she's strict but remains friendly: “Goodbye, come back when you have mor emoney...sweetheart.”

ภาพประกอบ 54ช คำแถลงจากผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี จากเว็บไซต์

KINO LORBER
incorporated

La Zona De La Tolerancia
Everybody in La Zona of Reynosa (900,000-inhabitant city near the Texas border) does drugs, especially crack. It's a place controlled by an organization called Las Zetas, loosely related to the Camorra. They are in the middle of a bitter drug war with the Mexican military. Access to drugs is very easy in this somewhat lawless zone. Locally, it is known as “La Zona de le tolerancia”. Many of the working girls go ther enot only to work as prostitutes, they often try to escape the law for every reason imaginable. One of them being heavy drug use. As long as they stay inside nobody will bother them. The entrance to La Zona is protected by barriers and is constantly monitored by the police.

Beauty in the Most Tragic Moments
In La Zona, it's not a question of hope or hopelessness, because everybody hopes for something different. The world will never be a better place because people do only good things to each other. There is beauty in the most tragic moments and there is aggression and boredom in the ordinary. There is hope in war and war in hope. Films that offer resolutions are nothing but bad art, because they cannot truly explore the diversity of the human soul.

MUSIC

“Taxi"
performed by Tricky
written by Adrian Nicholas Matthew Thaws
(c) Island Music Ltd.
(P) 1998 - Island Records Ltd.
Courtesy of Universal Music Publishing GmbH and Universal Music International Division - a division of Universal Music GmbH

“Miracle"
performed by CocoRosie
written by Bianca Casady and Sierra Casady
(c) 2007 Touch And Go Records, Inc.

”Honey Or Tar"
performed by CocoRosie
written by Bianca Casady and Sierra Casady
(c) 2005 Touch And Go Records, Inc.

“Army Of Lovers"
performed by Bunny Lake
lyrics: C. Fuchs, music: T. Rotschopf, B. Heinrauch
(P) 2009 - Universal Music GmbH, Austria
Courtesy of Edition Stumm/Mute Song International Ltd. and Universal Music International Division - a division of Universal Music GmbH

ภาพประกอบ 54ซ คำแถลงจากผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ความรุ่งโรจน์ของโสเภณี จากเว็บไซต์

Angelos Skordas' interview Yorgos Avgeropoulos

Our Neighborhood; The World.

Interview with the Greek documentarist Yorgos Avgeropoulos[1].

I was trying to reach Yorgos Avgeropoulos for two weeks. It appeared as if this man is never in his office. Later on, and during our conversation- it was more like a conversation rather than an interview- I realised that the necessity of the job he has chosen; journalism; demands time, patience, and many work hours. But Yorgos Avgeropoulos is not a usual journalist. He is more like one of those old style journalists, who were not celebrities or TV personas; they were soldiers committed to the information of the public. The broad Greek public rarely gets to see his face. The only chance of seeing him on TV is during his, award winning, documentaries series "Exandas" broadcasted monthly on *NET*, the Greek public television. "Exandas" is the Greek word for sextant. I managed to steal some minutes from him while he was in the post- production process for the new documentary of "Exandas." So, let's see the world and documentaries through the sextant of Yorgos Avgeropoulos.

Question: How you decided to get involved with journalism?

Yorgos Avgeropoulos: It was in late 1980s, when I was finishing the school, and I could say it was completely by chance. I was not getting along with the numbers, mathematics etc. so I decided that I want to follow theoretical sciences. I simply liked the idea of being a journalist, without knowing too much about it.

[1] Phone Interviewed on 14.5.2010.

ภาพประกอบ 55ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ชีวิตเพื่อการขาย จากเว็บไซต์

Q: Within only a couple of years, though, you found yourself covering the Yugoslav Wars, how this occurred in such a short period, and in such a young age? Would you like to tell us a few words about this first experience?

Y.A: I could say it was, again, by chance. The TV network I was working in 1992 (*Mega Channel*) had no correspondent covering the war and they really wanted one. When I was asked, I volunteered to go. At the age of 21, very young as you said, I had no idea of what I was about to experience there. Everything, though, was very well organised and scheduled so I would not find myself all alone in the middle of the war. So, without rethinking it and realising what exactly that means, I arrived in Sarajevo on summer 1992, where I stayed for more than 20 days. That was, let's say, the baptism of fire for me. The experience was shocking, but after returning in Greece, I realised that this is what I want do and no more street reporting, like my early days in journalism. That was followed by other war correspondences in the future; Kosovo, Iraq, Afghanistan, and in general I got, mostly, involved with international news coverage since then.

Q: "Exandas" is this year becoming 10 years old. Tell us, briefly, how it started?

Y.A: As I said, I was mostly covering international issues and wars during the 1990s. I was an eyewitness of some of the most important events of the decade. So, being there, at the time that history was written, made me think that it would be nice to do documentaries for all these events. These "stories" were just appearing, for a short period, in the news and straight afterwards- when they were no longer news- they were disappearing. Plus, there were so many stories going on out there that never reached the Greek public. Devoting time on them, and taking a closer- more composed- look at these events would be something different and ground- breaking

ภาพประกอบ 55ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ชีวิตเพื่อการขาย จากเว็บไซต์

for the Greek TV's standards of the time. It was something that the Greek TV was in short of. After all, the chance was given to me to fulfill this desire, on December 1999 when I was asked, by TV network *Alpha*, to prepare a short documentary about the Greek history of the 20th century. It was aired a few days before the new Millennium and apparently it was very successful. So, my superiors asked me to do "one of such" every month. Their request was very broad and gave me the opportunity to plan "Exandas" in my own way. This is how "Exandas" was born and took the shape it has up until today, based on international affairs.

Q: Today, unlike the past, the Greek public can see a few good documentaries series on Greek TV. But do you believe that, even today, documentaries have the place they deserve?

Y.A: There has been a significant progress towards this direction, compared to the past. That does not mean that in the past there were no documentaries, or that now we have as much as we could possibly have. Of course there were documentaries in the past, but they were based on this outdated idea that documentaries should be more like "education TV" and quality entertainment, rather than updating with news affairs at the same time. There were no documentaries based on current international affairs. I could say that the documentaries of the past were very "neutral." That is why I said that the idea of "Exandas" seemed ground- breaking at the time. In my opinion, the thinking of the past was wrong. Thankfully it has changed lately, and progressively the documentaries get the place and the time they deserve in Greek TV.

Q: You often talk about the combination of information and entertainment. Could you explain this further? Is "Exandas" an example of that?

ภาพประกอบ 55ค ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ชีวิตเพื่อการขาย จากเว็บไซต์

Y.A: Yes. You see; within these 10 years "Exandas" has never had an issue regarding Greece. The public, though, has been asking it. But we believe that one can get informed about Greece from many sources, of both high and low quality. What we are trying to do is to open a new window to the world for the Greek viewers. I am not saying that there are not serious issues about Greece. There are, and especially lately, there are many interesting ones too. But, what we are trying to achieve with "Exandas" is based on two ideas. Firstly, to make the Greeks realise that Greece is not the centre of the world. And secondly, through making the Greek viewer stop thinking about his everyday routine, his everyday problems, which might be related with the problems of Greece, in some cases; to "entertain" him by presenting him something different. "Entertain" not meaning making him laugh. Entertain him in an alternative way. Show him unknown areas of the world, so distant from his homeland. Usually we present areas with serious social, political and environmental problems or even wars. The way we do it, though, is not the same way it is done by the news. We are trying to get the voice of all sides involved in the issue and we even show the problem through personal stories of the people who got in the middle of a war, for example. The viewers get to evaluate a situation when they watch our documentaries, through this they can reevaluate their own life and the reality they live in. In this way they will look at Greece as part of the world and not as the centre of it. So, we are trying to entertain- educate the viewers, while at the same time inform them about major international issues. The response we are getting from the people, so far, is saying that we manage it. For us, this is our reward; it shows that there are other people that share our beliefs about an alternative way of information.

Q: Do you believe, therefore, that a better understanding of the world leads to a better understanding of one's "neighborhood"? Is this "Exandas's" secret of success?

4

ภาพประกอบ 55ง ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ชีวิตเพื่อการขาย จากเว็บไซต์

Y.A: I would not say that there is a secret of success. It seems, though, that the formula of "Exandas" is hugged by the viewers. And I think the reasons are the ones I explained earlier. Infotainment- but not with its usual negative connotation- was missing from the Greek TV, 10 years ago. We tried to fill that gap. It is much simpler to present an issue as a news- piece at the nine o'clock news bulletin, than presenting an hour long documentary. In the case of the news; the people watch it to get informed. In the case of the documentary; you have the ambition that it will become the starting point for people to think of something, that they have never thought before. I cannot evaluate the understanding each of our viewers makes from the issues we present, it is subjective anyway. What I can say is that we ("Exandas") are trying to trigger their thinking. But absolutely, a better understanding of the world we live in makes us understand many things about our own lives and neighborhood.

Q: Would you tell us a few words about the personal sacrifices this job demands? And what is the reward of these sacrifices? Is it the awards?

Y.A: It was a dream, as I said, to do "Exandas" and the choice of this kind of journalism was very conscious, when it was taken. I think that the rest of "Exandas's" team shares this belief as well. We knew it was going to be time consuming and it needs hard work and preparation. At the end of the day, though, what stays, even more than the awards, is the acceptance of the people, regardless how cliché this might sound. The awards are, in a way, the official recognition of our work. Of course they are of outmost importance too. But in these 10 years the relation we have with our viewers is such; so it always tells us the truth. The awards come from the viewers anyway. So, the reward for the "sacrifices" is the feedback we get from our viewers.

5

ภาพประกอบ 55จ ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ชีวิตเพื่อการขาย จากเว็บไซต์

Published on The Jakarta Post (http://www.thejakartapost.com)

A Disappearing Island

The Jakarta Post | Fri, 02/25/2011 8:35 PM |

A new film documents the life-altering effects of climate change on Pacific Islanders.

By Hana Miller

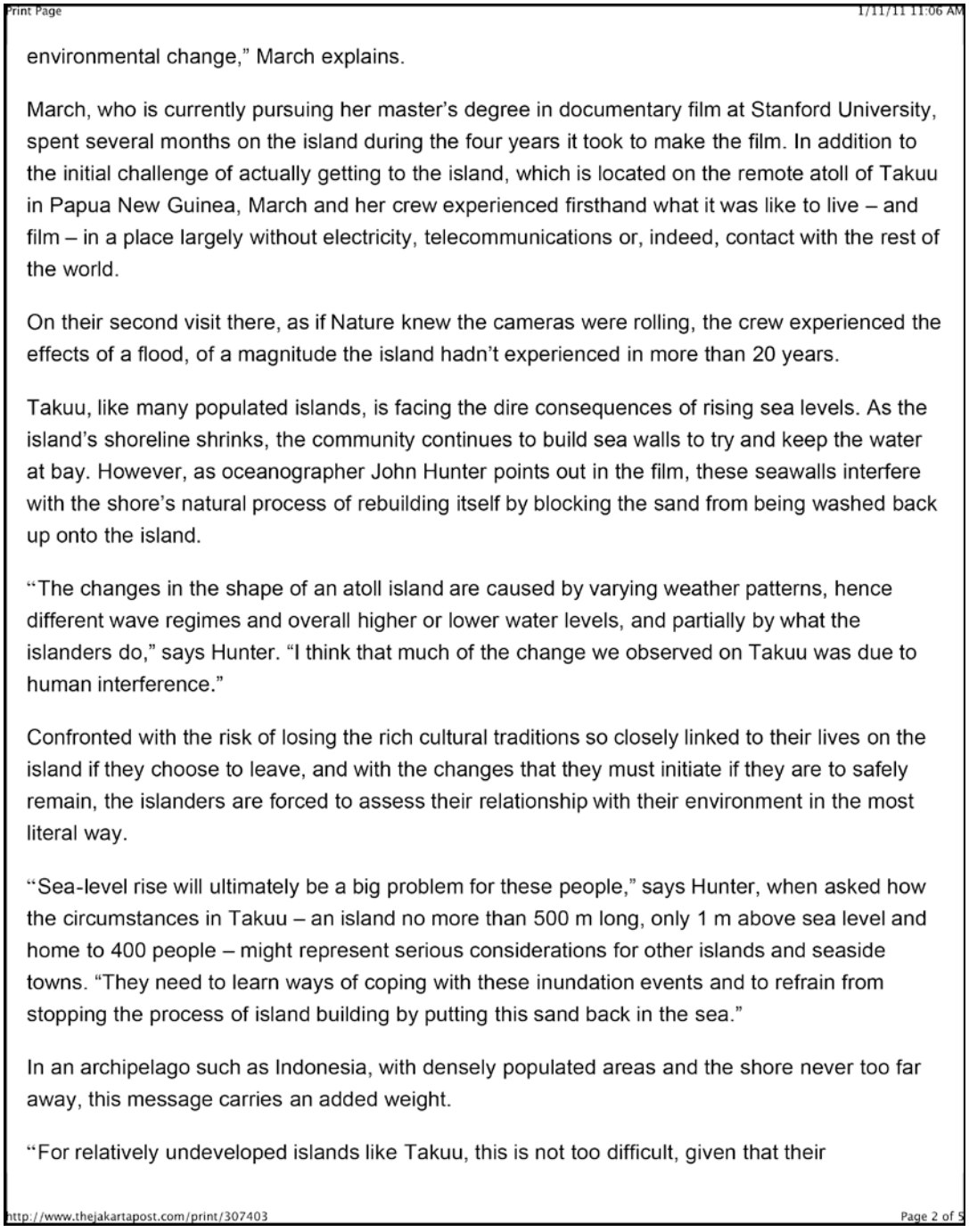


"As a New Zealand filmmaker I like to pay attention to what is happening to our island neighbors," says Briar March, director of the recently released film *There Once Was an Island*.

The documentary explores life on a tiny and remote island in the Pacific, as the community there faces the decision of leaving the island to escape the impending natural disasters that threaten their homes.

"I was inspired by the way in which the story of an island had the potential to work as an allegory for the entire planet, and its small community, a microcosm for how society at large responds to

ภาพประกอบ 56ก ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ จากเว็บไซต์



Print Page 1/11/11 11:06 AM

environmental change," March explains.

March, who is currently pursuing her master's degree in documentary film at Stanford University, spent several months on the island during the four years it took to make the film. In addition to the initial challenge of actually getting to the island, which is located on the remote atoll of Takuu in Papua New Guinea, March and her crew experienced firsthand what it was like to live – and film – in a place largely without electricity, telecommunications or, indeed, contact with the rest of the world.

On their second visit there, as if Nature knew the cameras were rolling, the crew experienced the effects of a flood, of a magnitude the island hadn't experienced in more than 20 years.

Takuu, like many populated islands, is facing the dire consequences of rising sea levels. As the island's shoreline shrinks, the community continues to build sea walls to try and keep the water at bay. However, as oceanographer John Hunter points out in the film, these seawalls interfere with the shore's natural process of rebuilding itself by blocking the sand from being washed back up onto the island.

"The changes in the shape of an atoll island are caused by varying weather patterns, hence different wave regimes and overall higher or lower water levels, and partially by what the islanders do," says Hunter. "I think that much of the change we observed on Takuu was due to human interference."

Confronted with the risk of losing the rich cultural traditions so closely linked to their lives on the island if they choose to leave, and with the changes that they must initiate if they are to safely remain, the islanders are forced to assess their relationship with their environment in the most literal way.

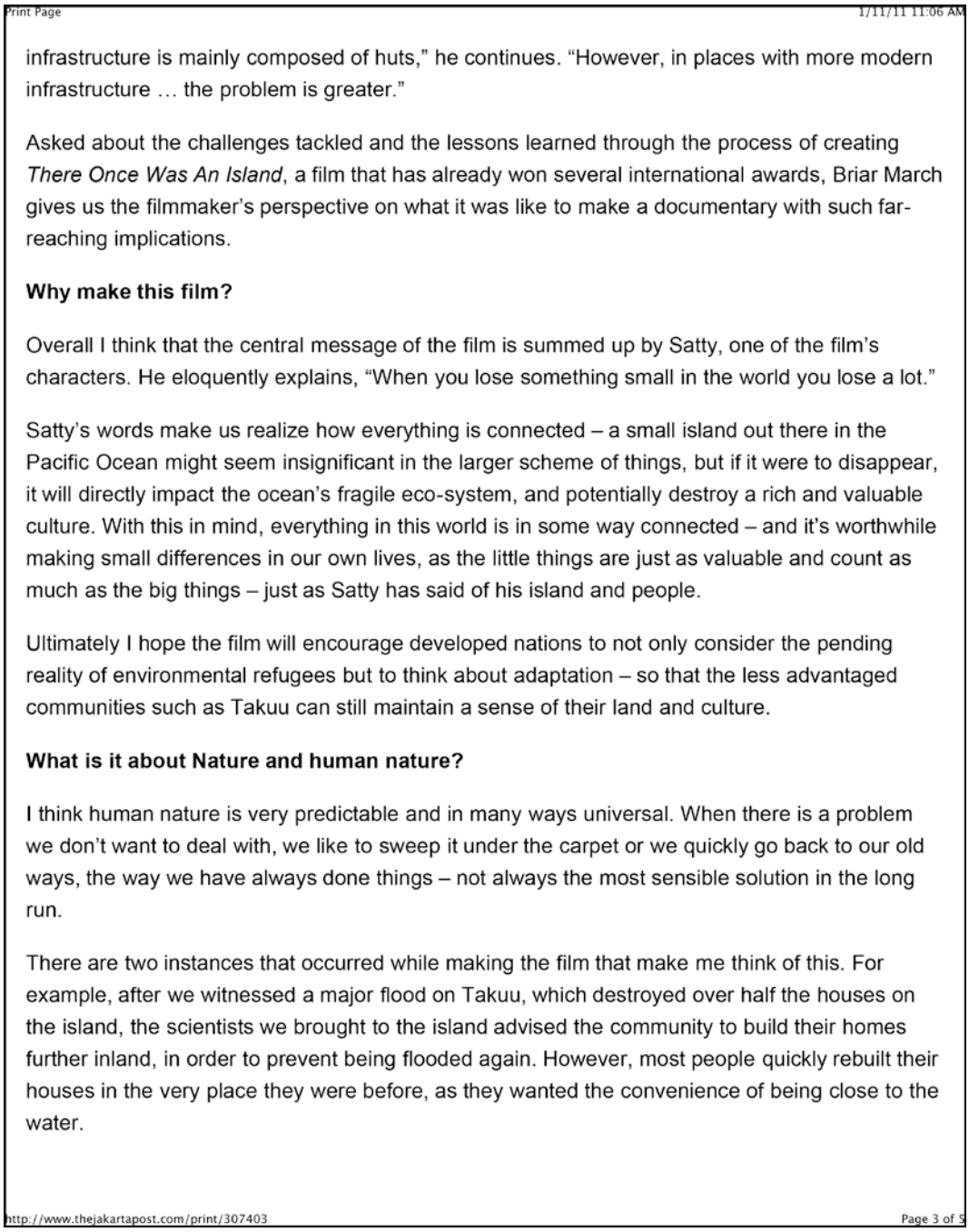
"Sea-level rise will ultimately be a big problem for these people," says Hunter, when asked how the circumstances in Takuu – an island no more than 500 m long, only 1 m above sea level and home to 400 people – might represent serious considerations for other islands and seaside towns. "They need to learn ways of coping with these inundation events and to refrain from stopping the process of island building by putting this sand back in the sea."

In an archipelago such as Indonesia, with densely populated areas and the shore never too far away, this message carries an added weight.

"For relatively undeveloped islands like Takuu, this is not too difficult, given that their

http://www.thejakartapost.com/print/307403 Page 2 of 5

ภาพประกอบ 56ข ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ จากเว็บไซต์



infrastructure is mainly composed of huts," he continues. "However, in places with more modern infrastructure … the problem is greater."

Asked about the challenges tackled and the lessons learned through the process of creating *There Once Was An Island*, a film that has already won several international awards, Briar March gives us the filmmaker's perspective on what it was like to make a documentary with such far-reaching implications.

Why make this film?

Overall I think that the central message of the film is summed up by Satty, one of the film's characters. He eloquently explains, "When you lose something small in the world you lose a lot."

Satty's words make us realize how everything is connected – a small island out there in the Pacific Ocean might seem insignificant in the larger scheme of things, but if it were to disappear, it will directly impact the ocean's fragile eco-system, and potentially destroy a rich and valuable culture. With this in mind, everything in this world is in some way connected – and it's worthwhile making small differences in our own lives, as the little things are just as valuable and count as much as the big things – just as Satty has said of his island and people.

Ultimately I hope the film will encourage developed nations to not only consider the pending reality of environmental refugees but to think about adaptation – so that the less advantaged communities such as Takuu can still maintain a sense of their land and culture.

What is it about Nature and human nature?

I think human nature is very predictable and in many ways universal. When there is a problem we don't want to deal with, we like to sweep it under the carpet or we quickly go back to our old ways, the way we have always done things – not always the most sensible solution in the long run.

There are two instances that occurred while making the film that make me think of this. For example, after we witnessed a major flood on Takuu, which destroyed over half the houses on the island, the scientists we brought to the island advised the community to build their homes further inland, in order to prevent being flooded again. However, most people quickly rebuilt their houses in the very place they were before, as they wanted the convenience of being close to the water.

ภาพประกอบ 56ค ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ จากเว็บไซต์

Similarly, the non-biodegradable rubbish on the island is usually chucked into the sea, only to be washed back onto the beach, causing a major safety hazard for swimmers, who are in danger of cutting their feet on broken glass and the edges of old tin cans. Throwing rubbish into the sea dates back hundreds of years, but when once the rubbish only consisted of food scraps, it now includes car batteries and coke bottles, which don't breakdown like banana skins!

Such scenarios reminded me of similar situations in my own country or elsewhere in the world. Adjusting to change doesn't come easy – but if we want to avoid getting our feet cut every time we go for a swim, or losing our house from flooding, this community, just like all of us, will need to start rethinking the way we have been doing things.

How did the islanders react?

It has taken us a long time to get a copy of the film to the community. This is mainly because of the remoteness of the location, and the very few boat trips that are made to the island each year. We would have loved to go back to Takuu and show the film to the islanders ourselves, but because of a lack of funds and the difficulties of getting there, we gave a DVD to Richard Moyle – the ethnomusicologist who indirectly introduced me to the island of Takuu when I read an article about his studies on the island's customs and music – who traveled there a few weeks ago.

He told us that overall the community spoke with gratitude of the film, mentioning it was something important in their lives. This news makes me really happy, as I have always hoped that the film might eventually be used by the community as an archival resource and historical document.

There are very few photographic records of the island or its people other than what Richard and we have recorded. In this sense, making this film has had a significant cultural impact on the community, in comparison to most other films, where there is more access to media and cameras.

What does it feel like to be a documentary filmmaker?

I love filmmaking for its potential to change people in positive ways. In this instance, through the scientists, filmmakers and participants' active engagement in the process of making the film, a transformation took place. Documentary has a unique way of creating a ritual out of an event. Through the apparatus of the camera, participants being filmed respond in a certain way. When confronted with the camera's lens there is a particular gravity to what is being said and a sense

of permanence.

We can't always say how a film is going to change the world. Sometimes it's a little change, like a seed planted inside the mind of the viewer. And sometimes it is a big change – consider the dramatic impact of a film such as *An Inconvenient Truth*. But whether it's big or small, it is a change, and I really feel all these changes count.

— JP

Copyright © 2011 The Jakarta Post - PT Bina Media Tenggara. All Rights Reserved.

Source URL: http://www.thejakartapost.com/news/2011/02/25/a-disappearing-island.html

ภาพประกอบ 56ง ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ที่นั่นครั้งหนึ่งเคยเป็นเกาะ จากเว็บไซต์

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายวรรณวรุณ ตั้งเจริญ
วันเดือนปีเกิด	11 กันยายน 2518
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	170 ซอยวงศ์สว่าง 7 ถนนวงศ์สว่าง เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ภาควิชาออกแบบสื่อปฏิสัมพันธ์และมัลติมีเดีย วิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2536	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ. 2540	ศป.บ. (ออกแบบสื่อสาร) คณะศิลปกรรมศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2548	M.A. (Media Design) University of Baltimore, Maryland, USA.
พ.ศ. 2559	ศศ.ด. (ศิลปวัฒนธรรมวิจัย) คณะศิลปกรรมศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ